DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt den eersten Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per halfjaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een geheelen jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17E JAARGANG

INHOUD

- Meditatie. Een vraag zonder antwoord 2
- Hofje te Gouda. Teekening van Jul. Terlingen 3
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal.... 4
- Najaar. Vers van Camp de Basschaerde 8
- De Gramofoon. Schets van An Chailin 9
- Florence Nightingale, door Mr. Dr. P. M. Franken-van Driel 13
- In de Bocht. Reproductie naar een schilderij van W. Maris 16
- Willem Maris. „In de Bocht", door Herman Hana 17
- Zaadpluis, door R. v. R. 19
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 21
- Nachtelijk leven in de natuur, door Kees Hana 22
- Kampherinneringen 26
- Ontwerpen voor handwerk, door atelier De Driehoek 27
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 30
- Het lichaam een geschenk Gods, door J. M. W.—W. 32
- Waar Kinderen Wonen 33
- Practische Dingen 34

  Voor vacantie-opnamen ..... door Annie Groenheyde 34

  Met kruissteek gewerkt ..... door Rosine Hartogh 34

  Astrakan jasjes ..... door Leny van Geelkerken 36

  Een geborduurde bolero ..... door Leny van Geelkerken 37
- Ons Patronenhoekje 38
- Keukengeheimen 39
- Correspondentie van de Redactie 40

  Op de kunstdrukpagina's: .....
- Meisjeskopje ..... Teekening van Corrie Gabriëlse
- Cactus ..... Foto Berssenbrugge, Den Haag
- Moerdijk ..... Foto Berssenbrugge, Den Haag

● OCTOBER 1934 ● Nr 1 ●

een vraag zonder antwoord

Waarom trekt Gij Uwe hand, ja Uwe rechterhand af? trek haar uit het midden van Uwen boezem, maak een eind.
Psalm 74 : 11.

Waarom ? — Waarom laat God al die ellende toe ? Waarom die werkeloosheid ? Waarom al die gerichten ? Als God toch alles weet, waarom maakt Hij aan al die ellende geen einde ?

Zoo is van oude tijden af gevraagd en ook in onze dagen is dat „waarom" weer op de lippen en in het hart van velen — Waarom doet God, alsof Hem alles niet aangaat ? Trek, Heere, Uwe rechterhand uit het midden van Uw boezem. Maak er een einde aan.

Waarom ? — Een vraag, waarop zoo menigmaal geen antwoord komt. Is er dan geen antwoord ? — Zouden we met den dichter van psalm 74 niet zeggen : „Evenwel is God mijn Koning van oudsaf ?"

Wij moeten in onze tijd weer weten, dat God de Hooge en de Heilige is, God, dien wij niet begrijpen, Wiens leiding wij niet kunnen doorgronden, Wiens weg menigmaal in het duister is. En bij het waarom, waarop geen antwoord volgt, moeten we buigen en aanbidden. — O, dat is niet gemakkelijk. Dat is zóó ontzettend moeilijk, als het donker om ons is en wij geen licht zien, dat we 't niet kunnen, als God het ons niet leert.

Moet er op onze vraag dan geen antwoord volgen ?

God geeft geen rekenschap van Zijn daden, maar Hij is God en dáárom hopen wij op Hem, vertrouwen wij op Hem, aanbidden wij Hem.

Dit is het antwoord : God is er toch. Hij werkt verlossingen in het midden der aarde. — Hoe ? Wanneer ? Langs welke weg ? „En nu, wat verwacht ik, o Heere ! mijn hoop die is op U." K.

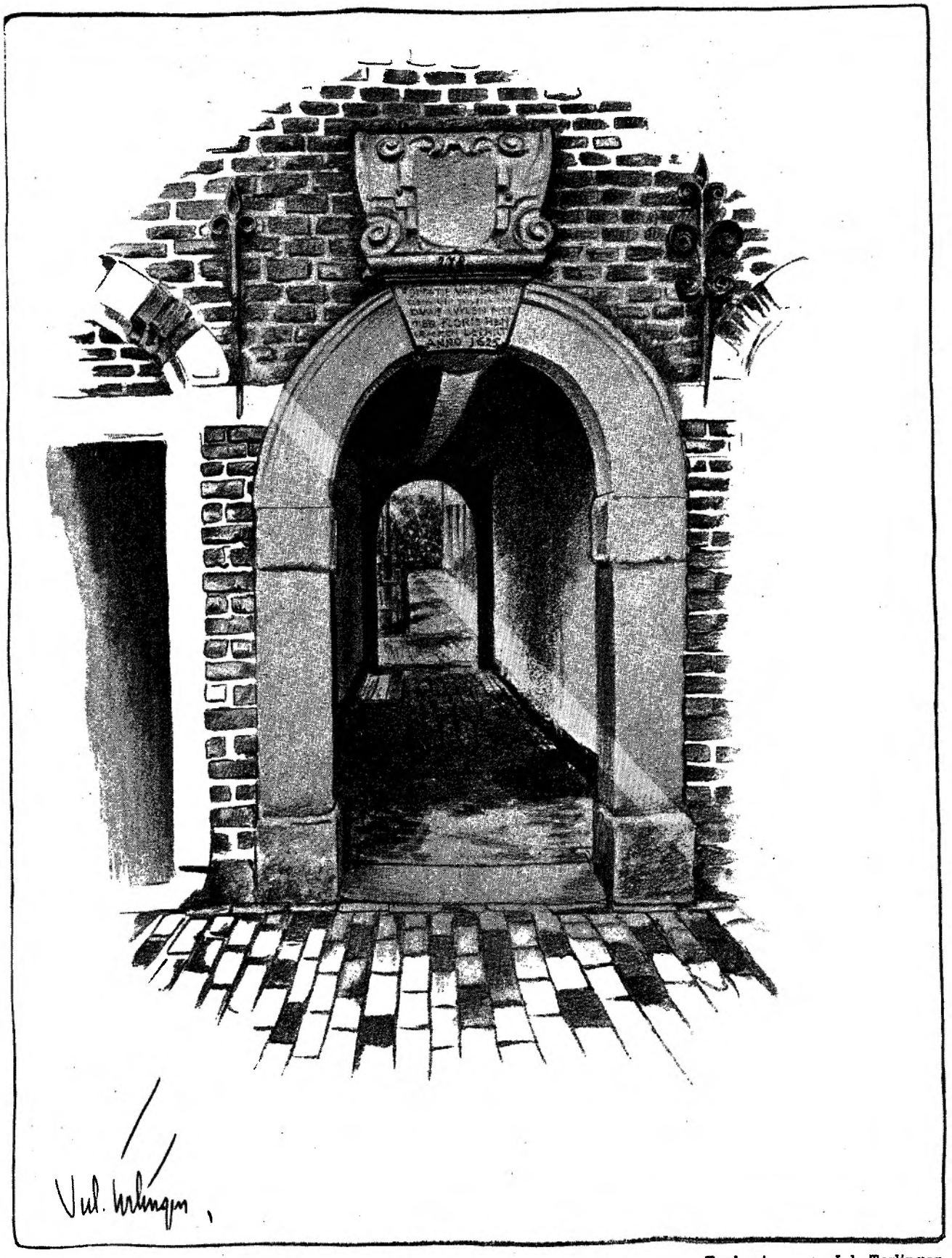

Hofje te Gouda. Teekening van Jul. Terlingen.

een huis te huur

Wij durven I

door aqni v.d.torre

Jonny had het huis ontdekt, toen ze op een Zondag, na den noen, langs de Leye liep te wachten op Vader, die in een zijstraat een patient bezocht.
Seffens, als hij uit den schemer van de hoog ommuurde doorgang naar de lichte kade kwam, had hij aan haar glunder gezicht gezien, dat ze iets te vertellen had.
„'n Avontuur beleefd, binst ik weg was?" vroeg hij lachend.
„'t Kan ne avontuur wórden," knikte ze. „Voor ons allemaal. Ziede gij da leeg huis daar? Als we daar ne keer gingen wonen, Vader? Wa zou Marieke da plesant vinden. Ze ziet zoo geer water. 't Lééft, zegt ze. De huizen in ons straat zijn allen zoo gelijk van koleur en stijl."
„Maar of 't gezond is, da lévend water hier?" zei hij met opgetrokken wenkbrauwen en getuite lippen. „En of het aangenaam ruiken zal, in de warme dagen?"
„Ewel, 't doe 't. Maar ons huis ligt nu bachten ne gesloten gracht. 't Water is dus ook dichtbij; w' en zien 't alleene nie."
„Tja, 't is hier eigenlijk nergens goe voor Marieke. We moesten op den buiten wonen, maar da kan nu eenmaal nie. En het kind en tiert nie alleene in den vreemde."
„Maar 't is toch schoon hier," wees Jonny weer. „Zie ne keer, we zouden de koorkoepel van de kerk recht over ons hebben en 't oud convent daarneven. En zie die boomkes zoo groen tegen die wit sacristij. D'r is ne goûregen ook bij, die ziede ge zelve toch ook geer, ewaar? En dan die peppels tusschen de kerk en het klooster. 't Zijn toch peppels, Vader?"

Het oude Dominicanerklooster en het koor van de St. Michielskerk.

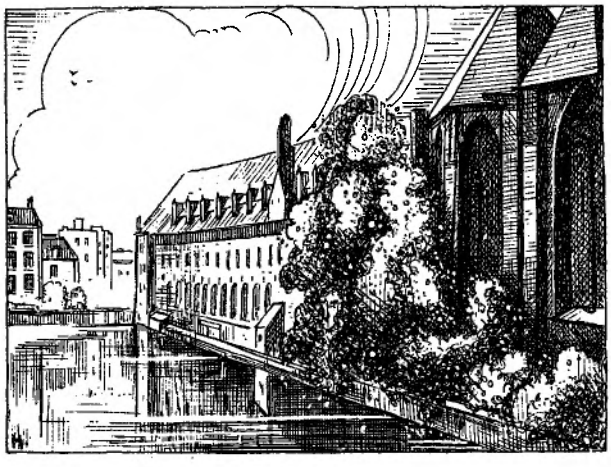

„Ja, Italiaansche zou 'k meenen."
„'t Is hier goe. Ge zoudt peizen, da ge in de vacans op den buiten waar, als ge da vanuit uwen kamer bezien kon."
Ze hadden al vaak over verhuizen gesproken, omdat hun woon niet meer voldeed. En Vader had nooit gezucht, dat een verhuizing een chaos zou brengen, die hem met al de wanordelijkheden gedurende dagen remmen zou in zijn overvolle werkuren. Hij had ook niet over de onkosten gesproken, die er nu eenmaal noodzakelijk bij zouden komen. Het had geen zin, daar nu over uit te weiden. Hij had slechts mee naar goede mogelijkheden gezocht.
En nu was d'r hier eene. — 't Was triest voor Marieke, om altijd in die stijve straat te moeten uitzien. En Pol zou ook content zijn met een huis aan de Leye. Pol's gezicht kon hij al zien oplichten in verrassing, als hij ne keer met hem door de wijk liep en ze daar uit een vunzig slop, plots op groene hofkes achter de huizekes uitzagen.
Maar Lieva.... hun huisvrouwe, waar ze toch vooral rekening mee moesten houden. Lieva hoorde bij de stijl van die straat. Die hield van iets dat glad gepolijst was, al deed dat koud en dood aan, meer dan van iets waarin ge het leven nog voelde langs de ruwheid van de oppervlakte.
„Tja, Lieva...." zei Vader, en hij nam zijn hoed af en streek zijn hand over zijn haar en dan langs zijn kin; het gebaar waarmee hij voor ernstige gevallen naar advies zocht.
Lieva vond het misschien het minst plezant, die was liever naar het Parkgedeelte gegaan, maar dat kon natuurlijk niet zoo ver van zijn wijk. En dan de drukte! 't Meeste werk was toch voor haar, en ze werkte niet gemakkelijk, wist hij. Ze kon zoo serieus met de kleinste afwerking bezig blijven.
„De meeste last geeft het u en het meeste werk geeft het Treza," zei Jonny kort.
't Was wel Lieva, die over het werk tobde en haar huishoudelijke zorgen breed uitstalde, maar het was toch die goei Treze, die sloofde en kookte en kuischte, binst dat Lieva voor de telephoon zorgde en in de huiskamer neuzelde en angstig precies het huishoudboek bij hield, zoekend, waar met een kleine bezuiniging nog een keer een triomf door haar huisvrouwelijk talent behaald kon worden. Jonny was toch vaak bijna onbewust bevreesd dat anderen in Lieva de huissloof zagen, die alle vrijheid opofferde om ziek

Marieke te verzorgen en haar gelegenheid tot studie te geven. En het was daarom dat ze aldoor in verweer stond tegen dingen, die Lieva betroffen en dat ze moeilijk tot waardeeren van haar werk kwam. — Nee, Lieva had het niets minder dan zij. Ze had 't immers zelf zoo gewild. 't Was niet louter een offer, al leek het daar voor de menschen wat op, vermits Lieva de goede betrekking op 't pensionnaat had opgegeven om Moeders plaats in te nemen. — 't Had altijd bij Lieva gehoord: gastvrouwken spelen als er bezoek was; mee met moeder gewone aanvullingen voor de linnenkast koopen; echt winkelen; allerlei snuisterijen betasten die niets met uw behoeften te maken hadden. En dan naar een tearoom, ja, dat wilde iedereen wel. Panaché lepelen en een pateêken oppeuzelen.
Maar als het d'r een keer verveelde, wilde ze zeggen dat Jon de bevoorrechte was, omdat die studentin mocht zijn. — 't Was zot, want als zij beu was van de chemie, die ze zoo zwaar vond en waar ze 's avonds op te blokken zat, binst dat Lieva een schoon boek lezen kon, of met een kleurig handwerk bij den haard droomen, dan zag zij Lieva als de bevoorrechte.
„Enfin," gebaarde Vader, die ernstig over het plan liep na te denken.
Jonny hoorde dat hij toegeven zou, als 't mogelijk was en ze wist al dat ze morgen zou gaan informeeren naar den huurprijs en gaan zien hoe het huis van binnen was, zoodat ze Vader verdere moeite en tijdverbruik besparen en hem alle inlichtingen morgen aan tafel geven kon. Eerst zou ze het Pol vertellen. Die zou het ook geeren willen. En Pol, die 't altoos vanzelfsprekend scheen te vinden, dat een ander instemde met hetgeen waarover hij gunstig had beslist, zou door zijn zekerheid Lieva's besluiteloosheid omver slaan.
Ze bleven nog wat voor het huis kijken. Zich als nieuwsgierige straatjongens rekkend op de teenen, speurden ze door de groote ramen naar binnen.
„Verrukkelijk ruim, die ouderwetsche kamers," prees Jonny. „Zie Vader, we halveeren het benedenhuis. U dees kant, een spreek- en wachtkamer en uw beroemd flesschenkot. Dan zetelt Lieva in de rechtervleugel en Marieke boven aan den voorkant. Da's handig voor de huistelephoon. Zoo kunnen we allen van het uitzicht genieten."
„Ge spreekt of we mee malkander ne ganschen dag in fauteuils voor het venster kunnen uitkijken," lachte Vader.
„Neen, da wete ik wel, da zoudt g' alleens nie geeren hebben ook," zei ze, hem in zijn arm knijpend. „Maar het doet deugd, als ge ne keer van uw werk opziet en d'r vliegt zoo'n g'heel wit meeuwke uw raam voorbij, of d'r is aan den anderen kant het lichteke van nen heilige, da in ne koornis brandt."
„Ja," knikte hij. „'t Doe 't." — Hij wist ook wel dat 't die klein duwkens naar een goede stemming waren, die het werk weer vlot konden doen voortgaan.
't Zou wel in orde komen, wist Jonny, en 't deed haar danig deugd om de afwisseling waar ze zot op was. En 't was plezant seffens dat nieuws te kunnen vertellen aan Marieke, 't jongste zusje, dat te zwak was voor het drukke leven en nu maar stil van uit haar beddeke de suffe straat lag in te zien.
Ze stak d'r hand onder Vaders jasmouw en liep met hem de kade langs en de brug op naar de pleinen. Ze gingen langs de oude gebouwen, die daar hoog en voornaam oprezen in hun vreemd zachte pastelkleuren van verweerde steen, zwartbruin en zilvergrijs in de blauwe klaarheid van een zuiveren hemel.
Vader was maar klein en zijn gezicht bijna ascetisch versmald, met donkere, sterk levende oogen. En Jonny met haar scherp profiel, waarlangs het bruine haar glanzend golfde tot in haar hals, was ook een tenger meiske maar. En toch leken die twee menschen zoo kloek tusschen de anderen door het resolute van hun vasten gang, den durf van hun geheven hoofden en de levensblijheid in hun wakkere oogen.
In Sint-Baafs waren de vespers gedaan en begonnen de klokken te luiden voor 't Lof.
„Wie van ons gaat 't avond naar de kerk?" vroeg Vader.
„Lieva zeker," zei Jonny vlot. — „En gij?" — „Ik ben passeerde week geweest en 'k ga naaste keer weer, als die Dominee uit Brussel d'r is."
„G' en moet er nie slordig mee worden," waarschuwde Vader. „Het kan gebeuren, da ge dan ne keer voor die dingen komt staan en ge merkt dat g' er vreemd aan geworden zijt. Ge zijt er toch eene, die u geeren moeite geeft, als ge iets goeds bezitten wilt? Dit is 't beste. Hoe kunde dan peizen dat 't toch wel mee zoo weinig aandacht en tijd in u groeien zal? Het is n' onmisbaren weerstand, Jonny, ook later bij uw werk. Of meent ge, da wij dokters nie veel keer stil staan en ons schouders laten zakken, als het weeral mislukt? Wete, dan is ne moment alles zinloos en zou

de wereld gevoeglijk in puin kunnen vallen. Maar ge ervaart wel, da zoo iets toch nie gebeurt, da d'r voort gewerkt wordt, trots alles, en da 't Christus zelve is, Die mee voortwerkt en blijft dragen. Ge schaamt u voor uwen Meester, omda ge 't vertrouw nie 'n had en dan is ne mensch seffens aan 't werk Jon. Ne mensch die weer durft!"
„Tja," tuitte Jon d'r lippen.
De dingen die Dominee zei, stonden soms zoo wijd van u weg, als de zaken waarover ge in oudheidkunde leerde. Daar drong niet de bittere noodzaak, die naar Christus voerde, in zijn woorden, en ge kon er met uw ziel bereid in uw handen staan, zonder te weten wat ge d'r mee aanvangen zou.
Ge moest maar wachten, d'r was ne gezette tijd. De goe God had schijnbaar zoo'n haast nie, als de jonge menschen van tegenwoordig. Vader begreep wel iets en vergoelijkte: „Dominee is 'n ander mensch dan wij. Hij zit daar mee zijne boeken en zijnen hof en 't goe mevrouwke. En als hij ne keer de wereld in durft gaan, achter den breeden rug van nen ouderling aan, dan ziet hij ook wel, da 't nie alles zoo schoon is, lijk hij het tusschen zijn bloemkes droomt en dat het zoo vlot nie 'n gaat als hij het Zondags preekt. Maar hij is niet overtuigd. 't Is da zijn eigen wezen vreemd aan dees tijd schijnt te zijn. En als hij weerom keert, dan neemt hij alleen maar goê gepeizen en zoet meêlij terug naar huis."
„Maar hij is dan toch ne vriendelijk mensch om zoo goê gedacht van alles te hebben," spotte Jonny licht. „En ge leeft wel genoeglijk ook, zou 'k meenen. Alleene moest hij nen ander beroep hebben. Professor bijvoorbeeld. Hij 'n gaf ons nooit ne buis [1]), vermits hij zou peizen, da we 't toch wel wisten, al 'n zegden we geen woordeken goê."
„Ah zoo, gij zoudt er weeral voordeel willen uitslaan."
„Zwijg ne keer," zei Jonny plots. „Daar komen de Broedelaeres. Allee, groeten Pa en nie 'n blijven klappen." drong ze. „Solidair zijn, zulle?" en ze kneep hem in zijn arm.
Ze passeerden: papa, mama en Eline op hun Zondagswandeling. Papa met even een voetslif, alsof hij stil houden ging en Eline met een bevallige wending, die een kring vormen wou. — Maar dokters resolute hoedzwaai en Jons rechtgerichte gang sloten den groet afdoende. Ze kwamen dichter bij hun eigen wijk en bereikten tusschen veel groetende wandelaars door hun huis.

[1]) buizen = zakken voor een examen.

Treze was naar 't sermoen in St. Jakobs en Lieva kwam zelf opendoen. Ze was groot en regelmatig opgegroeid, als naar de vaste lijnen van een klassiek model. Ze wist dit en had haar bruine haar en style daarmee in breeden, gladden golf als gepolijst over haar ooren gelegd, tot laag in haar hals. Haar donker zijden kleed sloot strak rond haar middel en viel in wijde klokken uiteen, zoodat het golfde onder haar wiegenden gang, terwijl ze vóór Jonny uit de hall in liep.
Jon had al veel keer willen onderzoeken, of dat heupwiegen van Lieva een mislukte poging tot rhythmisch loopen was, of een aangeboren gang. Maar Lieva bleef altijd zóó kalm meesteres over haar bewegingen, dat ge d'r moeilijk in een onbeheerscht oogenblik treffen kon, om haar geheel spontaan te zien.
„We kwamen de Broedelaeres tegen," zei Jonny, binst dat ze d'r hoed op de kapstok hing. Eline was Lieva's vriendin en ze keek geïnteresseerd op. „Ze zouden misschien komen thee drinken," zei ze. „'k Heb het aan Eline gevraagd. Hebt ge d'r niet gesproken?"
„'k Had er al schrik van, Lieveke en daarmee zijn we in eenen doorgeloopen, waar Vader.
Hij lachte: dus dáárin moest hij solidair zijn.
„Is 't waar?" vroeg Lieva verbaasd en verontwaardigd beide.
„Ja," kinkte Jon, die het vooral gedaan had om Vaders vrijen achternoen niet door vreemden te laten rooven. „'k En deuge nie voor 't gezelschapsleven, da wete."
„Neen," zei Lieva, met opgetrokken wenkbrauwen, „dan moest ge eerst wat beschaafder leeren spreken."
„Ewel 'k z'n toch van de Vlaonders, da meugde g' heuren, ewaar? Zoo schoon lijk gij uw Dietsch spreekt en leer ik het toch nooit nie. En ik 'n doe nie aan half werk, doe 't, Vader?" overdreef ze opzettelijk.
„Ja gij," glimlachte hij, „maar g' en moet toch nie te vèr gaan. Ge raakt zoo aan 't algemeen beschaafd ontwend."
„'t En doe 'n. Ge moest ne keer komen binst ik me tegen de franskiljons verweer. G' en zult aan 't Haagsche Hof zoo schoon Nederlandsch nie 'n hooren."
Vader liep de trap op. — „Da nieuwke Vader," zei Jonny, „da's mijn nieuwke, waar?"
„'k Zal d'r aan Marieke geen woord over klappen," beloofde hij.
„Welk nieuwtje?" vroeg Lieva bij de huiskamerdeur.
Vader bleef staan op de trap; zijn hand op de leuning en z'n hoofd een weinig gebogen

Langs de Leye in Gent.

als een schuldige. „We gaan verhuizen," knikte Jon opgewekt. „Naar de Leye, tegenover het klooster. We gaan d'r morgen voor de noen seffens naar zien; 't moet toch ne keer gebeuren."
„Maar hoe komt ge ineens daarop?"
„Tja, we zagen een huis te huur, da's al."
„Gij kunt 't goe zeggen, maar ik...."
Lieva keek met loome oogen van af de hallmat de trap langs, zoo hoog mogelijk naar boven, als om de omvang van het werk te meten, dat hier opgestapeld lag en dat moest vervoerd, om ginder terug opgestapeld te worden. — „Ze krijgt een leger gedienstige geesten, waar Vader?" — „Dat komt wel goe, Lieva. En 't is zoo ver nog nie," zei hij. „Jonny loopt zoo rap. Er is nog niets beslist, da 'n doen we nie zonder u, meiske."
Die laatste woorden brachten Lieva weer in haar evenwicht. De kamerdeur opendraaiend, kalm, nu ze meende, dat er buiten haar wil toch niets gebeuren zou, zei ze: „Ik kom seffens met de thee boven." — „En ik met de pateêkens," wuifde Jon vergenoegd.

2 „zeu ne verhuuzink toch"

Met de dictaten onder den arm, wrong Jonny zich door de volgestapelde tuinkamer van het nieuwe huis naar buiten, om met haar fiets door de zijgang te ontvluchten. Ze stond even onwennig rond te zien in den verwaarloosden tuin en riep aan Pol, die zijn planten naar een veilig plekje droeg: „Waar is mijne velo, Pol? 'k En zie hem nie."
„Daar," knikte hij met zijn hoofd naar het stalleken. Ze liep er haastig heen, en sjorde aan de fiets, die gekneld zat tusschen een droogrek en een trapleer. Het ding wou niet. Ze rukte aan het stuur, alsof ze aan de horens van een onwilligen bok trok. Vooruit, achteruit. — „Help dan toch ne keer, Pol," riep ze driftig. „Ik kom veel te laat voor de sectie. En Panters kijkt of hij u zelf zal gaan ontleden, als ge hem stoort."
„Pak de trap en het droogrek dan mee, als die dingen daar zoo op gesteld zijn," zei Pol en hij keek hulpeloos naar de bloempotten, die wankel in de greep van zijn armen hingen. „Of moet ik m'n blomkes misschien laten wegvliegen?" — „Wegvliegen! Alsof 't vogelkes zijn. 'k En verhuize nooit meer, neen 'k."
„Wa schriemde toch, meiske?"
Treze kwam uit de keuken naar buiten. „Wacht ne kier, 'k zal 'k ou seffens helpen. En ziede ge thons nie, da ouwe pedaal vast zit?" — „De heele velo zit vast!"
„En zie ne kier Jonny, doar hangt ons borstel tusschen de spaoken. Doar hè 'k den hielen ganschen dag naor leupen zuuken. Ach, zeu ne verhuuzink toch!" hoofdschudde ze.
Treze, lang mager meiske uit het volk, met vale kleur en zwart geplakt haar, heesch behulpzaam de trap omhoog en bevrijde het magere droogrek.
Binst dat Jonny zich met de fiets naar de buitengang werkte, klonk uit de tuinkamer een heldere stem en meteen verscheen in de open deur een jongen, stralend van bestendige vroolijkheid en zonnig door zijn feestelijke oogen en zijn lachende mond.

najaar

Wij hechten aan het zwoele zingen,
dat de zomernacht behoort
en dat droomen doet van dingen,
die 't ontwaken niet verstoort.

't Geluk wordt feller, onbezonnen.
De dag is jong; er wacht nog veel.
Het feest is nog maar pas begonnen
en wie-weet-wat is nog ons deel.

— Totdat de dagen trager worden
en de nachten zonder maan.
Bloemen welken en verdorren
en de liederen vergaan.

Wat wij als geluk beschouwden
blijkt ervan de schaduw niet.
En de grond, waarop wij bouwden,
is een drijfzand, dat vervliet.

Dàn is het, dat God kan komen
om te zeggen: hier ben Ik
en verklaar al uwe droomen
en met de eeuwigheid het oogenblik.

Uw verlangen en uw hopen
op een klein en aardsch genot
is tenslotte doodgeloopen
door 't verzaken van uw God.

Alles, wat Gij hebt bezeten,
was van u, maar eerst van Mij.
En de tijd, u toegemeten
tot berouw, is haast voorbij.

Dan wordt valsche vreugde droefheid,
maar Mijn kind wordt durend blij.
Kies nu tusschen boei en vrijheid,
Want de veerboot ligt langszij.

CAMP DE BASSCHAERDE.

Carrie Gab

de gramofoon

Iemand uit Cork was begonnen onze Eilín het hof te maken en we wisten eerst geen van allen welke houding we in de kwestie zouden aannemen. Niet dat we daarbij aan de toekomst dachten, maar we stonden voor 't feit, dat er een jonge man was, voor wien 't vaststond, dat de kortste weg van Cork, naar iedere denkbare plaats in Ierland, over Tuirín liep en die dus minstens éénmaal in de week ons erf op kwam tuffen in een auto, waarvan we tot onze groote ergernis niet eens wisten of die van hem of van zijn baas was. Daarop kwam hij dan onze keuken binnenvallen op een tijd, dat de baby gebaad werd, of de wasch gedaan, of 't varkensvoer gekookt, of brood gebakken, in één woord, wanneer een man daar niet hóórde te zijn, tenminste niet te zitten. Had hij nu nog maar met de kinderen gespeeld of nieuwtjes verteld of honger gehad, maar 't eenige wat hij deed was een paar onnoozele grapjes tegen Eilín maken en bewonderend kijken hoe ze haar spichtige armen door 't varkensvoer of door de waschtobbe haalde, of zichzelf met meel bestoof. Niet dat hij iemand van ons daarmee ophield of hinderde, maar we voelden allemaal, dat 't geen pas gaf, waarschijnlijk omdat 't hier geen gewoonte is, een meisje onder 't werk het hof te maken en ook niet om daar zoo in gezelschap mee te beginnen. Bovendien had hij véél meer moeten probeeren zich aangenaam te maken bij de omgeving. Toen hij als schooljongen vroeger een paar maal op Tuirín gelogeerd had, was hij de zoon van een onderwijzer uit Cork geweest, maar hij had zeker al wel tien maal in onze keuken gezeten, toen we nog niet wisten wat er nu eigenlijk van hem geworden was, want „in de handel" is zoo'n rekbaar begrip, dat het eigenlijk niets zegt. Leefden zijn vader en moeder nog? „Ja, gelukkig wel." Was hij dus nog thuis? „Nee, want ze wonen niet meer in Cork." Waar dan? „In Waterford." Nu, al ben je nou nog zoo'n echte Ier, lang hou je zoo toch de conversatie niet vol.

Iedereen begrijpt nu wel, dat de jonge man 't onhandig aangelegd had en dat 't niet onze schuld was, dat we zoo langzamerhand begonnen te vinden, dat 't nu welletjes was.

Eilín, die, toen ze nog een klein meisje was, als arm nichtje op Tuirín was opgenomen, was ten slotte ons aller trots; niet omdat de twee huishoudens van de boerderij heelemaal op haar dreven; daar dachten we nooit aan. Maar omdat we tegenover elke vreemdeling, die 's zomers hier in de buurt Iersch kwam leeren, met haar konden pronken. Er kwam haast in geen enkel Iersch dialekt een woord voor, dat Eilín niet kon thuisbrengen; ze kon eindeloos-lange verhalen reciteeren, die anders alleen de echte, oude, shenachie's kennen, en oude gedichten en versjes schudde ze bij dozijnen uit haar mouw. Waar ze de tijd en de gelegenheid vandaan had gehaald om zooveel te leeren, terwijl ze hoogstens vier jaar op school gegaan had, was ons een raadsel en we zeiden dus maar dat 't kwam doordat ze een Ní Suilebháin was. Iedereen weet namelijk, dat er in die familie altijd veel vertellers en dichters voorkwamen. We vonden dus, dat er voor Eilín iets beters moest zijn weggelegd, dan zoo'n obscuur mannetje uit Cork en zonder dat er iets was afgesproken was er opeens een gesloten oppositie. En toen kwam hij met de gramofoon en veertig platen en verbrak daarmee onze gelederen. 't Was wel een heele oude gramofoon, één uit de prille jeugd van dat soort instrumenten, één met een groote koperen hoorn en op de platen viel ook wel wat af te dingen, maar 't was toch een gramofoon

..ons erf op kwam tuffen.

met veertig platen. En als je enkel een harmonica hebt en een viool zonder strijkstok, is 't geen wonder dat je blij bent met een gramofoon en veertig platen. Zoo dachten tenminste de ingeborenen er over. Maar toen de „gasten" de volgende morgen in de kamer aan 't ontbijt zaten, nadat ze tot één uur een geweldige metalen stem vlak onder zich Engelsche café-chantant-liedjes en een paar foxtrots hadden hooren ten beste geven, zuchtte de meester: „Waarmee hebben we 't verdiend, dat we zóó gestraft worden." En dat was ze allen uit 't hart gegrepen.
Toen we 's avonds om half tien uit 't dorp kwamen, was de voorstelling al in volle gang. Midden op de groote tafel voor 't raam stond onze vriend te schetteren voor een aandachtig gehoor, bestaande uit bijna alle bewoners van Tuirin, vermeerderd met een twintigtal „buren" van allerlei leeftijd. Een paar gingen beleefd naast hun stoel zitten, om plaats voor ons te maken en daar zaten we in stilte te lijden, achter 't masker van een vroolijk en vriendelijk gezicht. Overigens viel 't nogal mee. 't Ging mij tenminste ongeveer zooals het meisje uit Dublin, dat de volgende ochtend aan 't ontbijt verklaarde: „Ik hoor 't lawaai van dat ding al haast niet meer, zoo min als bij ons in 't pension de radio van de buren in de kamers naast me."
We genoten dus al gauw van de verrukking van de kinderen op de grond vóór ons, die telkens een eindje meenden te verstaan en 't elkaar dan toefluisterden. De gramofoon „zong" Engelsch, maar de kleintjes verstonden enkel Iersch en hoorden dus heel wonderlijke dingen.
Alleen de meester slaagde er maar niet in opgewekt te kijken en we schreven dit op rekening van zijn muzikaal gevoel, dat beslist van beter gehalte en meer ontwikkeld was, dan 't onze. Hij was dan ook de eerste, die bij 't opzetten van een nieuwe plaat opstond, goedennacht wenschte en door de deur naar de kamer wilde verdwijnen. Maar met zijn hand al aan de knop, draaide hij zich nog even om en zei listig: „Maak 't niet te laat; Mr. Murray heeft vast vannacht ook al geen oog dicht gedaan voor één uur."
De vrouw des huizes knikte hem geruststellend toe en ik ben er zeker van, dat niemand achterdocht had. Maar toen deed hij de deur open en wist niet hoe gauw hij die weer achter zich zou sluiten. 't Was te laat. Iemand anders zette 'm onmiddellijk weer wagenwijd open. Daar zat, met zijn gezicht naar de deur, in de rieten armstoel naast de haard Mr. Murray.... in diepe slaap verzonken. „Een mensch kan zich vergissen," zei de meester.
De volgende dag kwam onze vriend uit Cork met tien nieuwe oude platen. De vrouwen vertelden hoe de heele buurt de vorige avond was komen luisteren en de kinderen overstelpten hem met verhalen. Hij moet wel tevreden geweest zijn.
Toen werd 't Zondag en 's middgs reeds vergat de meester alle bescheidenheid en zei, waar iedereen bij was, dat die gramofoon een ouderwetsch onding was en een fatsoenlijk mensch bij al dat getier en geraas zijn verstand moest verliezen en die kerel uit Cork was een afgezant van den Booze, die ons dorp kwam vergiftigen met slechte Engelsche rommel. Waarop Eilín een paar spreekwoorden losliet over 't waardeeren van geschenken en over verschil van smaak, om dan bijzonder consequent te eindigen met hem de gramofoon aan te bieden in ruil voor iets beters. En zoo maakte ze van 't heele geval één van de kibbelpartijen tusschen de meester en haar die geregeld afwisselden met periodes van gewapende vrede. Toch leverde de gramofoon van nu voortaan gevaar op voor de atmosfeer. De gasten werden er van verdacht, 't eens te zijn met den meester, en deze moest aan tafel van hen verne-

..bracht de postbode een pak..

men, dat hij beter zijn mond had kunnen houden, omdat de aardigheid er immers vanzelf wel af zou gaan.
Donderdagsmorgens bracht de postbode een pak uit Cork voor den meester en dat stond me daar de heele dag in de keuken ons de oogen uit te steken. Niemand wist, dat hij iets besteld had. Familie had hij ook al niet in Cork. Waarom zou hij er dus zoo'n groot pakket vandaan krijgen? 't Duurde lang voor 't vier uur was. De kleine Peig had een stukje van 't papier kapot gekrabt, waardoor aan één kant nu een zwart vlekje te zien was, maar een tik op haar vingers had 't pak voor elke verdere schending gevrijwaard. Overigens verklaarde 't meisje uit Dublin, dat 't wel een schrijfmachine kon zijn. Ten slotte hoorden we den meester zijn fiets tegen de muur aangooien en dus stond 't raadsel opgelost te worden.
Onder 't theedrinken peuterde de geadresseerde tergend langzaam de touwtjes los, terwijl de ouderen er geen notitie van namen en de kinderen 'm ijverig ondervroegen: „Weet u wat er in zit?" „Jawel." „Is 't een schrijfmachine?" „Dat zou óók wel kunnen." „Bah, wees niet zoo kinderachtig. We zien 't immers toch zoo." „'t Is een koffertje."
Eindelijk was 't papier er af. En ja, 't was een koffertje met er op een doos van dezelfde afmetingen, maar platter. „Jammer, dat 't op slot is," zei de meester. Toen stond hij op, nam 't koffertje aan zijn hand en de doos onder zijn arm en wandelde met 't gewoonste gezicht van de wereld, alsof 't heel niets ongehoords was wat hij deed, de trap op naar zijn kamer. Hij was al half boven voor iemand zoover bekomen was, dat-ie een woord kon uitbrengen. Toen zei Eilín: „Hij moet noodig wat van een ander zeggen." De vrouw des huizes merkte op: „Hij heeft ze tegenwoordig niet allemaal bij elkaar." De kinderen zeiden het hunne. Maar het meisje uit Dublin lachte: „Hij moet toch eerst probeeren hoe-ie er op schrijven moet en of ie 't wel kan." Dit scheen tenslotte ook een oplossing, al was niemand er heelemaal door bevredigd.
De volgende middag aan de thee hoorden we, dat Eilín met de persoon uit Cork naar Gleann Garbh was. „Waarom doet ze 't eigenlijk?" zei 't meisje uit Dublin. „Ben je jaloersch?" vroeg Muirís. Gelukkig zette de vrouw des huizes meteen een punt achter de discussie door op te merken, dat Eilín gewoonlijk best wist wat ze deed en daarbij keek ze Muirís woedend aan. Net was de thee op, toen op de weg de bekende auto uit Cork stilhield. Eilín stapte uit en daarna reed de auto weer verder. „Die heeft haast," zei Máire mór, pakte de waterketel, schonk de theepot vol en vulde onmiddellijk alle koppen weer, terwijl de vrouw des huizes gauw nieuw brood sneed. Toen Eilín binnenkwam waren we schijnbaar net met de thee begonnen.
„Dat tref ik, dat jullie zoo laat zijn." „Heb jij niets gehad?" „Jawel, maar ik lust nog meer," en ontegenzeggelijk at Eilín 't meest van ons allemaal.
„Nieuws in Gleann Garbh? Ben je nog bij Máire Domhnaill geweest?" vroeg de vrouw. En toen hoorden we, wie Eilín er gesproken had en alles wat ze in de gauwigheid had vernomen over bekenden en onbekenden in Gleann Garbh en bovendien kwamen we eindelijk te weten, dat de auto nog niet van de man uit Cork zelf was, dat hij nu nog reisde voor een baconzaak, maar spoedig in de firma zou worden opgenomen, dat hij woonde bij de O' Muimhneacháins, de familie van die lange rooie slungel, die verleden zomer bij de O' Briain's had gelogeerd en nog tal van andere dingen. Nu, als 't allemaal waar was, en dat was gemakkelijk na te gaan, kon niemand ontkennen, dat er, be-

trok zich met een beleefde buiging terug.

halve zijn onhandigheid, weinig tegen hem in te brengen was. Ondertusschen stond achter ons de koperen hoorn van de gramofoon te blikkeren, als het symbool van onze verdeeldheid.
Negen dagen lang gebeurde er weer niets bijzonders. Er werd in de keuken al weer gelezen en gespeeld, hoewel nog onder de tonen van een metalen foxtrot.
Toen zaten we 's Zondagsavonds na 't eten allemaal in de keuken. 't Was te koud om in de schuur te spelen, je kon er geen harmonica vasthouden en 't meisje uit Dublin en ik hadden geen zin om naar buiten te gaan voor ons gewone Zondagavondbezoek bij den bovenmeester.
„In Gart Mór is een gedeelte van 't stoppelveld verkocht en er zal een huis op gezet worden," zei Muirís.
„Wie heeft 't je verteld?" vroeg iemand van de buren, die ook binnen was gekomen.
„Thomás O' Chriosaigh, maar hij wist niet, wie 't gekocht heeft."
„Ik zal 't je vertellen," zei de vrouw des huizes, „onze meester hier."
't Gevolg was, dat die jonge man nu 't mikpunt werd van aller vragende blikken.
„Ach zoo, trouwplannen?" zei Muirís. „En met wie?" Maar dat had hij niet hoeven te vragen, want Eilín deed opvallend alsof 't heele geval haar niet aanging.
„En je vriend uit Cork?" vroeg groote Mêire haar. — „O, die komt nooit meer terug," antwoordde Eilín doodeenvoudig, waarop de mannen aan de eene kant van de keuken het gesprek voortzetten over de grond en 't huis en de vrouwen aan de andere kant van Eilín 't sinds wanneer en de trouwdatum en nog veel meer probeerden te weten te komen. Tot opeens de hooge jongensstem van den elfjarigen Domhnall, die eerst niet naar 't gesprek had geluisterd, door de keuken klonk: „Maar Eilín, jullie kibbelen altijd!" wat aanleiding gaf tot veel en algemeene vroolijkheid. — „Wel," zei opeens 't meisje uit Dublin tegen den meester, „haal nou je gramofoon maar" en de meester ging gehoorzaam naar boven. Nu deed Eilín heelemaal niet, alsof 't haar niet aanging, en keek even nieuwsgierig als de rest, terwijl kleine Síle opmerkte, dat de gramofoon weg was, waardoor we voor 't eerst zagen, dat de koperen schetteraar er vanavond niet meer stond. Maar daar had je de meester met zijn doos en zijn koffertje, dat met een klein sleuteltje open werd gemaakt. En weer kregen we een gramofoonavond, waarvan we ditmaal eensgezind en onverdeeld genoten. 't Begon met Eilín a riuin (= liefste), een heel bekend oud liedje, dat we tot nu toe nog nooit overdreven hadden gevonden.
Nog eenmaal zagen we onze koperen vijand weer. Op een zonnige middag, een paar weken later, waren we met zijn drieën, Eilín, het meisje uit Dublin en ik, naar Gort geweest. Op de terugweg pikten we bij de school de meester op en wandelden met ons vieren huiswaarts. Bij de laatste bocht van de weg hoorden we uit de richting van 't kleine veld een bekende stem. „Hij heeft alvast dit met den Booze gemeen, dat je 'm overal kunt tegenkomen," zei de meester. Hij legde zijn fiets met al onze bagage aan de kant van de weg en na over 't muurtje te zijn geklommen, wandelden we recht op af. De ploeg werd ook stilgezet en Muirís en een knecht met een ploeg met twee paarden aan 't werk en op een mooie effen steen van 't lage muurtje om 't veld, stond onze vroegere vijand en zond een foxtrot de lucht in. Naast hem zat Síle, ernstig, waardig. Toen de plaat was afgedraaid, zette ze de naald af. De ploeg werd ook stilgezet en Muirís wilde gaan zorgen voor verdere muziek, maar toen hij ons zag staan, schreeuwde hij: „Doen jullie 't even?" en ging weer aan 't ploegen. En de meester wond geduldig 't instrument op, legde er met een teer gebaar een andere plaat op en trok zich met een beleefde buiging terug. AN CHAILIN.

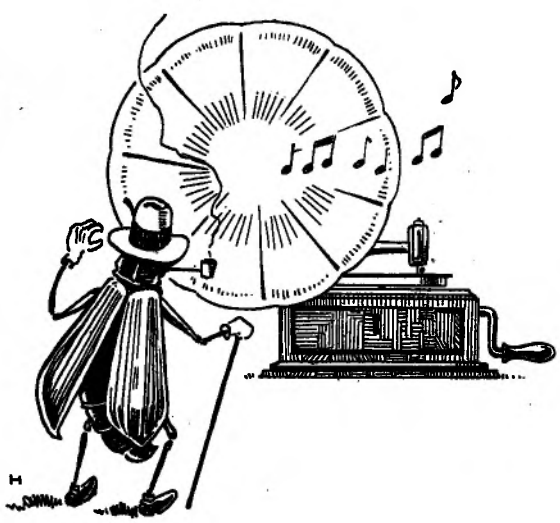

Florence nightingale

Wie den naam van Florence Nightingale leest, denkt daarbij meestal uitsluitend aan den Krimoorlog, aan een massa leed van onverzorgde oorlogsgewonden en aan een jonge vrouw, die in enthousiasme met een groepje andere vrouwen daarheen trekt, en die haar enthousiasme beloond ziet door de dankbaarheid van het geheele leger, straks door die van het geheele Engelsche volk.

Zegt men, dat dit beeld maar weinig beantwoordt aan de werkelijkheid, dat zij een ander type vrouw was dan men uit het bovenstaande zou denken, dan kijkt men verwonderd op.

Het is begrijpelijk, dat dit beeld in de herinnering van het publiek bleef hangen. De groote sterfte in het begin van den Krimoorlog in het leger was schrikbarend, zoo zelfs dat de Engelsche regeering inzag, dat radicaal moest worden ingegrepen. Zij verzoekt Florence Nightingale naar het oorlogsterrein te gaan, en als een tastbaar resultaat, zichbaar voor elken soldaat, komt een uitstekend geregelde ambulance-dienst tot stand. In alle brieven van het front naar huis wordt door de soldaten hiervan getuigd. Is het wonder dat dit gebeuren als een sprookje leek, en dat men zich niet realiseerde, dat hier niet een fee als met een tooverstaf het kwade wist te verdrijven en het goede te voorschijn te roepen. Maar dat hier een, vooral intellectueel begaafde vrouw, met taaie hardnekkigheid, een hervorming wist door te zetten, ten koste van haar gezondheid.

Nu in dezen tijd telkens weer de vraag wordt gesteld, of de vrouw wel tot arbeid buiten het gezin geroepen is, is het van belang er weer eens de nadruk op te leggen, dat Florence Nightingale iemand was, die van jongsaf een maatschappelijke roeping gevoelde, en wel ten aanzien van de hygiënische verzorging in den ruimsten zin. Dat zij daarbij een ruim arbeidsveld voor de vrouw vond, was het gevolg, niet het eerste doel.

Uiterlijk was zij niet knap, maar een vrouw van distinctie, iemand met uiterlijke zelfbeheersching, met een zachte stem en een zekere gereserveerdheid. Verder treedt vooral op den voorgrond een groote intellectueele begaafdheid. Zij had een zekere hartstocht voor studie, en was gewoon, vóór een bepaald werk aan te vatten, zich zooveel mogelijk op de hoogte te stellen en tevoren een werkplan te maken. Niet in het wilde weg, maar systematisch werken, dat was voor haar een beginsel. Vandaar ook haar liefde voor statistieken.

Daarnaast is overheerschend haar sterk besef van roeping. Reeds jong voelde zij zich aangetrokken tot verplegen, wat toen een bijzonderheid was, omdat de toestanden in gasthuizen en inrichtingen het voor een fatsoenlijke vrouw onmogelijk maakten daar te werken. In de jaren, dat haar ouders haar weigerden in die richting werkzaam te zijn, trachtte zij toch zooveel mogelijk door huisbezoek en door lectuur op de hoogte te komen, met dit resultaat, dat toen de regeering haar vroeg naar de Krim te gaan, zij terstond wist, hoe zij dat werk moest aanpakken. Haar tijd was dus niet voorbijgegaan met een zich wegdroomen in vage verlangens, maar met taai werken, ondanks alle tegenstand, aan wat als roeping in haar was gaan groeien.

Tot de groote verdiensten van haar werk in de Krim behoort, dat zij allereerst zorgde voor een goede organisatie en voor een geregelden gang van het werk. De gewonden misten vrijwel alles: ligging, voeding, alles was ongeloofelijk slecht. Desondanks zag men haar slechts met matige vreugde komen.

Men vroeg, wat zoo'n vrouw bij het leger moest doen, of zij soms de soldaten voortaan zou leeren hoe te vechten. Ook vreesde men een treden in de rechten van de doktoren. In den regel meent men, dat met het einde van den Krimoorlog haar levenswerk goeddeels is afgeloopen. Voor haar eigen bewustzijn was het dat allerminst. Het leven had haar een overvloed van practische ervaring gegeven. Voor haar was dat het uitgangspunt voor nieuwe plannen. Zij had geen blijvend werk tot stand gebracht. Aan haar helpsters had zij slechts een tijdelijk onderricht kunnen geven. De verbeteringen, die zij in den gezondheidsdienst en in de administratie van het leger had kunnen bewerken, verdwenen met de beëindiging van den oorlog. In de legeradministratie in het vaderland zelf was niets veranderd. Nu gaat zij aan het werk om ook daar verbeteringen te verkrijgen. De gezondheidstoestand was slecht, de sterfte onder de soldaten in Engeland grooter dan die onder de zieken op het laatst van den oorlog in de Krim. Zij weet te bewerken, dat de regeering een commissie van onderzoek instelt. Als de plaatsruimte het toeliet, zou het interessant zijn eens te laten zien, met welk een — ik zou bijna zeggen vrouwelijke — hardnekkigheid zij wist te bewerken, dat haar gegevens in het rapport van de commissie werden verwerkt en ook praktisch benut. Dat de tegenstand niet gering was, blijkt wel hieruit, dat zij had gedreigd met een beroep op de publieke opinie, als men haar zin niet deed, zeer goed bewust, welk wapen zij daarin door haar populariteit had.

Was de organisatie van den gezondheidsdienst in het leger haar eene groote werk, het andere, meer bekend, was haar hervorming van het ziekenhuiswezen.

Het zou te ver voeren hier nader in te gaan op hare verdiensten op het gebied van het inrichten van de ziekenhuizen. Bij haar strijd daarvoor trachtte zij alles te benutten, wat wetenschap en statistiek konden geven. Het meest interesseert ons de opleiding van de verpleegsters, die daarmee nauw samenhangt. Aan die opleiding werd hier en daar wel iets gedaan. Het nieuwe, dat Florence Nightingale bracht, was het verplegen met gebruik maken van alles wat de medische wetenschap bracht. Dit is inzoover bijzonder, omdat eerst nadien de groote ontwikkeling van de moderne chirurgie met zijn antiseptische behandeling en van de bacteriologie is gekomen. Toch ook te begrijpen. In dezen tijd krijgt de natuurwetenschap de menschheid onweerstaanbaar onder haar bekoring. En het is niet verwonderlijk, dat een zoo verstandelijk ingestelde vrouw als zij die bekoring ondergaat. Het bijzondere is, dat zij die weet om te zetten ten dienste van haar levensideaal: de betere hygiënische verzorging van de menschheid.

Het verdere nieuwe, wat zij brengt, is, dat zij de verpleging niet meer voorbehoudt aan godsdienstige groepen als kloosterorden en diaconessen, maar weet te maken tot een werk voor de in het gewone leven staande ongehuwde vrouw. Wat dat beteekent beseffen we des te beter, wanneer we bedenken, dat de mogelijkheid om eigen brood te verdienen voor de ongehuwde vrouw buiten het gezin toen vrijwel niet bestond. Het werk op kantoren, bij het onderwijs in zijn verschillende vormen, het velerlei maatschappelijk werk bestond toen nog niet. Inderdaad heeft zij dus mede de stoot gegeven tot een geheele omkeer in de plaats van de vrouw. Maar juist hier is er aanleiding de vraag te stellen of bij het vele goeds, dat zij daarmee ongetwijfeld gebracht heeft, hier ook schaduwzijden zijn, die nauw samenhangen met haar karakter.

Het leven was voor haar allereerst een roeping tot arbeid. Zelf was zij zeer godsdienstig en zij was ervan overtuigd, dat de godsdienst de kracht in het leven moet zijn. Maar dat beteekent volgens haar niet, dat een geloovig leven voldoende is voor goed werk. Daarnaast vraagt zij nog iets. En wel, dat het werk in iemands leven zulk een centrale plaats krijgt, dat het met een bijna godsdienstige overgave en toewijding wordt verricht. Vandaar ook, dat zij het als een zekere ontrouw voelde, wanneer een van de zusters het werk in een meer leidende positie „in den steek" liet, om te gaan trouwen. Zelf heeft zij een huwelijksaanzoek afgewezen, dat volgens haar eigen getuigenis haar alles zou gegeven hebben, wat zij verlangde, behalve dat eene, de mogelijkheid, zich ook te geven aan eenig groot werk.

Deze opvatting heeft zij doorgezet met zulk een consequente hardnekkigheid, dat zij er lichamelijk en geestelijk door geknakt is, en gefaald heeft aan de vrouw in dit opzicht het juiste evenwicht te wijzen.

Eigenlijk heeft zij nooit gekend een van de kostbaarste dingen in het leven: dat men wordt liefgehad met die liefde, waarvan men weet, dat het de liefde is, die niet zichzelf zoekt. Het is geen wonder, dat zij bij het

ouder worden zwaarmoedig werd, omdat zij toen ging voelen het gemis van de blijheid die ligt in het liefde geven en ontvangen. Door haar werk had zij die liefde kunnen vinden, als zij haar levenstaak minder zakelijk en meer als een deel van het volle menschenleven had gezien.

Om diezelfde reden heeft zij eigenlijk nooit de weg naar het hart van de vrouw gevonden. Zijzelf zocht de oorzaak bij de vrouw. In een van hare brieven beklaagt zij zich erover, dat zij geen school heeft gemaakt, en dat haar kijk op de dingen de vrouw niet heeft gegrepen. Zij wijt dit aan het gemis aan toewijding aan den arbeid, die zij, in tegenstelling met de gangbare meening, wel bij de mannen, niet bij de vrouwen heeft aangetroffen. De oorzaak ligt echter bij haarzelf. Haar kracht lag vooral op intellectueel terrein. Wanneer zij gegevens kon verzamelen en rangschikken, rapporten opstellen, conclusies trekken, dan was zij in haar element. Maar wanneer de inhoud van die rapporten moest worden uitgevoerd, dan duldde zij geen tegenstand. In hoofdzaak had zij daarbij te maken met mannen. Wist zij een van deze te overtuigen van de juistheid van haar inzicht, dan kreeg zij in hem een bondgenoot, die tot verwezenlijking van haar doel verder den weg baande. Was er zoo iemand niet, dan werd haar slagen bemoeilijkt, omdat zij de noodige soepelheid miste om anderen met tact te winnen.

Wie iets weet van de organiseerende talenten van de vrouw, juist op maatschappelijk terrein, zal dan ook niet twijfelen aan het onhoudbare van haar kijk op de vrouw. Wel blijkt, hoe zij gefaald heeft de weg naar het hart van de vrouw te vinden en de daar sluimerende organisatorische gaven wakker te maken. Zij meende, dat de vrouw op dezelfde wijze voor een grootsch doel warm gemaakt kan worden als de man. Gelukte dat niet, dan stootte zij af inplaats van door zelfcorrectie een beteren weg te vinden. Vandaar ook het tekort in de verpleegstersopleiding, zooals zij die heeft ontworpen, en zooals die nog in hoofdtrekken bestaat.

In het vastleggen van de beginselen, wat betreft het technische deel van de opleiding, was zij in haar kracht. Maar zij verwachtte, dat de jonge vrouw bij haar intrede in het ziekenhuis een gevormde persoonlijkheid zou zijn, die wist, wat zij wilde, en onverstoorbaar op haar doel — de verpleging — afging. Haar eischen aan de jonge verpleegster, wat betreft moraliteit en karakter, waren absoluut. Maar zij gaf niet de weg aan, waarlangs de jonge vrouw daarheen kon worden gebracht. Dit gemis deed zich in den eersten tijd niet zoo gevoelen. De meisjes, die zich aan het werk gaven, waren nog opgegroeid in strenge opvattingen, en voelden zich gedragen door haar huiselijken kring. Met het jonge meisje van thans staat het heel anders. Voor haar zijn de levensbeginselen, die een halve eeuw geleden als axioma golden, zoo zij ze al niet in twijfel trekt, dan toch in elk geval voor discussie vatbaar.

Zoo zien we dan nu in de verpleegstersopleiding dit tekort, dat jonge vrouwen, in de jaren, waarin haar geestelijk leven zulk een ontwikkeling doormaakt, een technische opleiding krijgen, die niet wordt aangevuld door een leiding bij haar geestelijke groei. Nu weet ik wel, dat helaas ook bij de andere opleidingen van onze jonge meisjes aan die zijde een tekort is. Maar dat tekort wordt daar meer gecorrigeerd. In den regel blijven zij daarbij in het huiselijk milieu. En in elk geval blijft er voldoende gelegenheid voor karaktervorming door club- en vereenigingsleven.

Bij de verpleegstersopleiding is dat niet het geval. Door het inrichtingsleven wordt het jonge meisje in hare gevoeligste jaren langen tijd onttrokken aan den gunstigen invloed van het huiselijk milieu, zonder dat zij daartegenover iets gelijkwaardigs vindt. Zij is aangewezen op de innerlijke kracht, die zij meebrengt. De opleiding zelf versterkt die niet bewust. Ik weet, dat de besten dit betreuren. Maar men heeft hier te doen met toestanden, die historisch gegroeid zijn en daarom niet gemakkelijk veranderd kunnen worden.

Toch zal die noodzaak steeds grooter worden. Florence Nightingale heeft zich voorgesteld, dat de verpleegster niet uitsluitend technisch onderlegd zou zijn, maar dat van haar op de maatschappij een verheffenden invloed zou uitgaan. Tot op zekere hoogte is dit ook het geval geweest. Sindsdien is het maatschappelijk werk steeds veelzijdiger geworden en in dien zin verzwaard, dat het aan het karakter van de vrouw hoogere eischen stelt. Bij andere opleidingen in die richting houdt men terecht daarmee rekening. Het ware te wenschen, dat de opleiding tot verpleegster, die voor zooveel van onze jonge meisjes de weg naar het maatschappelijk leven is, ook in dat opzicht op de hoogte van den tijd werd gebracht.

P. M. FRANKEN—VAN DRIEL.

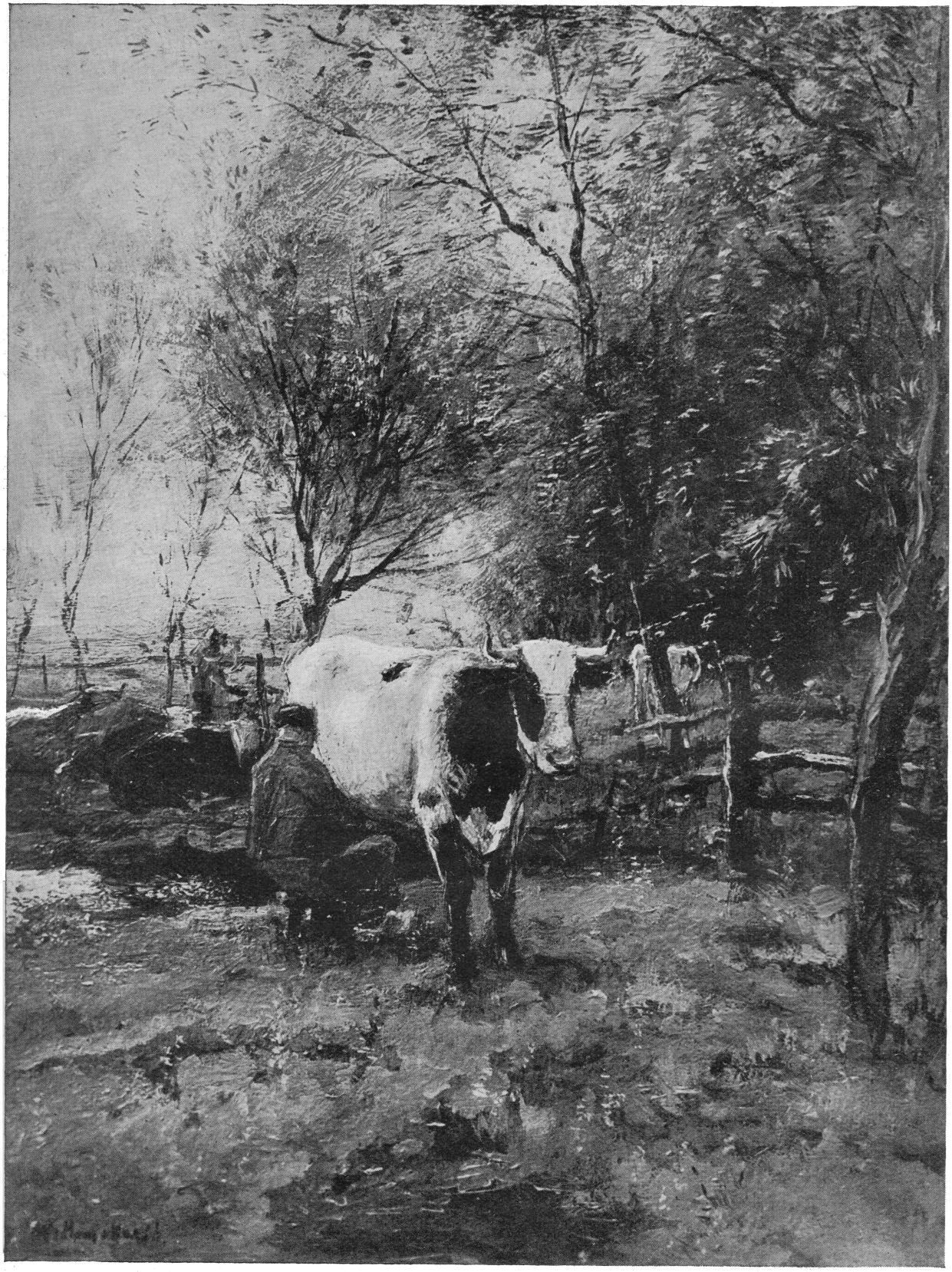

willem maris „in de bocht"

Na een inzinking, heeft het laatste kwart van de vorige eeuw uitgeblonken door het zoogenaamde impressionisme, en in het bizonder de „Haagsche school", waartoe Willem Maris behoorde.

Het impressionisme geeft den eersten indruk weer, zonder omwegen of bijbedoelingen. Het impressionisme werkt met licht en kleur, veelmeer dan met vorm of teekening, hoewel deze laatste bij de groote meesters, zooals hier bij Willem Maris, toch tot hun recht komen. Maar het is vooral het speelsche, spelenderwijs geschilderd zijn, dat ons bij zulke kunstwerken treft.

Alle kunst is eigenlijk altijd een spelen, een spel, en in de muziek en de tooneelkunst is de aanduiding van dat spelen bewaard gebleven. In de schilderkunst heerscht het licht- en kleurenspel, hier, in de reproductie, weergegeven door een spel van tinten, zoo levend en levendig, dat wij de kleuren ternauwernood missen.

En het is dat gave, gemakkelijke, zorgelooze en moeitelooze spelen dat hier aan de kunst de natuurlijkheid van de natuur verleent.

Het zou de moeite waard zijn, naast dit schilderij van Willem Maris een fotografie naar de natuur te zien van ditzelfde geval. Wij zouden dan met verbazing constateeren hoeveel minder natuurlijk die fotografie er uit zou zien, hoewel zij toch, in oppervlakkigen zin, veel dichter bij het natuurlijke voorbeeld zou blijven.

Een wedergave van de werkelijkheid, op een plat vlak, in casu zoo'n fotografie, is heel natuurlijk iets anders dan de werkelijkheid. Het is een werkelijkheid, waaraan door de wijze van weergeven het leven ontnomen is. Wij moeten, met ons gevoel, met onze verbeelding, als het ware door zoo'n fotografie heentasten; wij moeten, achter die fotografie de werkelijkheid voor ons ook opbouwen, en daar komt maar zelden veel van terecht.

Hier echter, in dit schilderij, is ons een nieuwe werkelijkheid gegeven, die vooreerst en vooral de werkelijkheid van dit kunstwerk is.

Het spel van tinten en kleuren heeft den schilder zoozeer in het hart gegrepen, dat hij is mee gaan spelen, met kleuren en tinten op zijn schilderdoek. En het is de vertooning van dit kunstenaarsspel, die ons allermeest boeit. Het zijn niet de feiten die ons treffen. Het kan zelfs gebeuren, dat wij dit schilderij met volle overgave genieten, zonder dat wij er ons rekenschap van geven dat daar een koe gemolken wordt.

Wat ons treft is de wereld van zomerweelde, en van blij ademende vredigheid die in dit schilderij voor ons opengaat. En daar komt bij: de spanning tusschen alles wat hier is afgebeeld en de werkelijkheid die wij, als aanleiding daartoe, beseffen. Hoe de schilder deze koeien, dat boertje, het grasland, de boomen en de lucht, die wij ons allen van aanzien best herinneren, heeft omgeschapen tot dit machtige en vooral bekoorlijke samenspel, dat ons onmiddellijk veel sterker treft dan een fotografie naar de werkelijkheid, ja, veel sterker ook dan de werkelijkheid zelf zou doen.

Wij voelen, hier is een stukje natuur uit zijn gewoonheid, zijn onbelangrijkheid, omhooggeheven naar het plan van een ander, hooger, edeler bestaan. Al het oude is voorbijgegaan, het is alles nieuw geworden. Het is nieuw geworden alsof er eerst niets was, en alsof, hier voor onze oogen, dat stuk natuur als het ware geschapen wordt, wel te verstaan in den vorm van het stuk natuur, die dit schilderij is.

En het is een stuk natuur geworden, doordat de schilder, bij zijn spelen met zijn verven, de natuur van doek en verf haar eigen rechten gelaten heeft. Bij het schilderen van zoo'n grasveldje, bijvoorbeeld, te probeeren alle grasjes te schilderen, dat zou heelemaal tegen de natuur van het schilderen ingaan, en het zou ook ingaan tegen de natuur van den schilder, die niet op moeizaam peuteren, maar op het snel en bezield noteeren van zijn indruk of impressie bedacht is.

Bij den beroemden „Stier van Potter" zult gij kunnen constateeren, hoe Potter nog vast zat aan de gedachte, dat de beharing van zijn stier duidelijk herkenbaar moest zijn. Welnu, dat dit niet waar is, zien we aan deze koe van Willem Maris. En gij zoudt, als gij deze koe en dien stier naast elkaar kondt zien, terstond erkennen hoeveel sterker deze koe is gaan leven, juist doordat zij zooveel meer een geschilderde, en zooveel minder een nagepeuterde koe is.

Want de levendheid van een schilderij is een gansch andere dan de levendheid van de natuur, en van een mensch of een dier. De levendheid van een schilderij wordt bepaald door de levendheid en door de waarachtigheid van het schilderen: dat is van het zien, het beleven, van den kunstenaar, en zijn ant-

woord op die ervaring door zijn daad: zijn spel van kleur en licht.
Als gij vervolgens naar het luchtige, speelsche geboomte kijkt, dan ziet gij duidelijk dat de takken, twijgen en blaadjes veelmeer zijn aangeduid dan geschilderd. Niet een moeizaam namaken van die boompjes, maar de spelende tintelingen, zooals zij zich, als het ware, vanzelf in verf en penseelstreken omzetten, met de spelingen van het licht van de lucht daardoorheen, is hier als schilderijnatuur in de plaats getreden van de andere, of „echte" natuur, die den schilder tot zijn schepping geïnspireerd heeft. Wie zich in die boom- en luchtpartijen aandachtig vermijdt, erlangt zijn verblijdend en bevrijdend aandeel aan het begenadigd meesterschap, dat dit alles met een zoo luchtige, dansende gratie heeft geschilderd.

Wij moeten echter niet denken dat dit impressionisme, in den tijd van zijn eersten bloei, zoo nieuw was als toen weleens gedacht werd. Ik bezit schetsen van den zeventiende eeuwer Nicolaas Berghem, waarin datzelfde beginsel: de natuur van het schilderen is een andere natuur dan de werkelijkheid, nòg treffender dan hier tot uiting komt, en ik heb nog zeer onlangs, op een tentoonstelling van schilderijen, etsen en teekeningen van Rembrandt, in ademlooze opgetogenheid gestaan voor een kleine schets, waarop deze onvolprezen Meester met enkele schijnbaar wirwarrige lijnen de droomen van een paar ijle boompjes had herschapen tot een eeuwig levenden droom op dat stukje papier.
Zoo iets is niet te begrijpen, het is allerminst te leeren of te onderwijzen. Het is een ervaren, het is een gegrepen zijn door het geziene, en het is een zoodanig innerlijk medeleven met dat geziene, dat de hand, door een magisch vermogen, het instrument zoo bestuurt dat er op het papier, of ook op het doek of wat het zij, een verzameling van teekens verschijnt, die het vermogen blijken te bezitten, bij den beschouwer de diepe, zeer sterk levende bewogenheid op te roepen, die den kunstenaar bij zijn arbeid bezielde.
De ware kunstenaar, in zijn oogenblikken van inspiratie of genade, hoeft niets te vragen. Het wordt hem alles gegeven of ingegeven en hij hoeft niets anders te doen dan deze ingeving door te geven, haast zonder zich bewust te zijn van wat hij doet.
Het is daarmee als met het geloofsleven, dat evenmin vragen stelt of eigen bijbedoelingen heeft. Geen eigen doel, maar een verzekerdheid, een overtuigdheid, die alles bereikt wat als opdracht of taak beseft en soms niet eens beseft wordt.
Zoo erkent ook ieder kunstenaar altijd: hoe ik het doe, ontgaat mij eigenlijk. En zoo is er een heel leerrijke mededeeling, of bekentenis, van den schilder William Hunt, die luidt: „Ik schilderde een kinderkopje en kwam daarbij tot de verrasssende ontdekking dat een plekje doek in de haarpartij, dat ik — toevallig — onbeschilderd gelaten had, daar precies was, wat het zijn moest. Maar toen schoot mij te binnen, dat de menschen mij dikwijls geprezen hadden om mijn nuanceeringen in de grijzen, en toen mengde ik een van mijn „meesterlijke" grijsjes en bedierf daarmee dat plekje voor alle eeuwigheid."
Van Isaäk Israëls gaat het gerucht te hebben gezegd: „De eenige kunst van het schilderen is, te laten staan wat toevallig goed is."
En Willem Maris heeft gezegd: „Als ik een koe schilder zie ik geen koe, maar kleurplekken, die ik alleen maar hoef na te schilderen."
Gij leidt hieruit af, dat schilderen eigenlijk heel gemakkelijk is. En dat is het ook, zoolang de inspiratie duurt. Dan is het een zich vermeien in het spel. De moeilijkheden ontstaan waar de wil zich mengt in het blije moeten. Dan wordt de kunstenaar als een paard, dat zich verzet tegen zijn ruiter, en dan wordt de mensch, die toch denkt dat hij het goede wil, gekastijd zooals zoo'n paard gekastijd wordt en nog veel erger. Want in den innerlijken strijd tusschen mensch en Meester, de worstelstrijd van den kunstenaar, kent de Meester geen genade.

HERMAN HANA.

zaadpluis

Het bedenken van een titel is een van de moeilijkste opgaven en elke vergelijking gaat mank. Dit ter gedeeltelijke verontschuldiging van de titel, die hierboven prijkt, voor de eerste maal. Waarmee zullen we deze rubriek vergelijken, die bedoelt een overzicht, doorspekt met opmerkingen, te geven van wat er in couranten, tijdschriften en anderszins geschreven wordt, en dat speciaal boeiend, belangwekkend, wetenswaardig en wat ge nog meer wilt — is voor de „Jonge Vrouw". Het zaadpluis stuift op de wind, het nestelt zich in alle aarde, ver soms van de moederplant, en doet nieuwe plantjes ontkiemen, ook daar, waar men ze allerminst verwachtte. Zo fladderen ook onze artikeltjes, opmerkingen, losse zinnen, vragen, uit kranten en tijdschriften, luchtig, leerzaam, ernstig of spotziek daarhenen, en het zaadpluisje nestelt zich in onze gedachten, misschien wel in onze harten. En wij zullen ons vermaken, verbazen, bezinnen of heftig tegenspreken. Maar vrucht zal het luchtig daarheengewaaide pluisje zeker dragen. — Daar stuift dan het zaadpluis op de wind; het veld is zo onafzienbaar groot, maar Gods zon en regen zijn overal....

Over strandpyama's spreekt het eerste knipsel. Strandpyama's — in October? De maand, waarin, zoals ik eens op een geestig Franse plaat bevallig zag geïllustreerd, Mevrouw Natuur van toilet verandert? Opzij met de strandpyama's; wij halen onze wintermantels voor de dag, en bepeinzen de lastige kwestie van fluweel of vilt voor een nieuwe winterhoed. Beschouw de strandpyama-kwestie nu maar als afgedaan, desnoods tot volgend jaar....

Maar er is een zeker kantje aan dat strandpyama-geval, dat, onafhankelijk van het seizoen, van de temperatuur en de opvattingen, het hele jaar door onze gedachten bezighoudt, zo niet beheerst — en dat is de brandende kwestie: Mode. Waarom dragen onze Hollandse vrouwen en meisjes, met haar merendeels brede heupen en niet overslank figuur, deze strandpyama's, die haar, ronduit gezegd, monsterlik staan, in het gunstigste geval: nièt flatteren? Omdat het zo gemakkelijk is, beweert de een; omdat het sportief staat, beweert de ander; omdat een rok zo lastig is, beweert een derde. En een vierde, de eerlijkste misschien, zal zeggen: Nou ja — omdat 't mode is!

Daar zijn we er. Met dit zinnetje verontschuldigen we de malste toetakelarij, al is ze nog zo onpractisch, onhygiënisch of zelf onbevallig. Het is nou eenmaal mode — wat doe je er aan? Schrijft de mode korte rokken voor, dan etaleren we blijmoedig onze onderdanen, ook al heeft de natuur ons met spillebenen of schapevangertjes begiftigd. Slaat Mevrouw Mode de rand van haar hoedje op, uit bewondering voor het hoofdtooisel van Anna Boleyn, dan wandelen wij ook op eenmaal allen met zo'n stralenkrans rond, al ontbloten we daarbij ook een voorhoofd als een Edammer kaasje. O ijdelheid, uw naam is Vrouw! heeft een Engelsman eens uitgeroepen. Had hij echter de strandpyama beleefd, dan had hij zijn verzuchting ingeslikt, — of gevarieerd: O kuddegeest, uw naam is Vrouw! Want een broek, om het nu maar eens ronduit te zeggen, een broek staat ons wanstaltig. Het bestáát niet, dat één enkele vrouw charmant is in een broek. Het zij, dat ze in een of andere Damen-Kapelle optreedt, in een wijde snitloze pantalon, zoals ik in Duitsland heb gezien, of, zoals ik in Engeland zag, als liftmeisjes in jongensuniform, of, aan het strand, met maaiende benen in de flodderpijpen van een pyama — het is allemaal even potsierlijk, lelijk en meelijwekkend. Een vrouw in een broek is even zielig als een man in een rok.... Ik heb deze zomer in een openluchtspel de heldin een révérence zien maken voor haar gastvrouw. Ze droeg een witsatijnen japon, en de révérence werd, met haar uitwaaiende sleep, een gedicht vol gratie.... Stel u zoiets voor in een strandpyama....

Ik kan toch niet nalaten hier een alinea of wat te citeren uit een artikel in — ik verzeker plechtig, dat ik me nièt vergis — de „Vooruit", en nog wel van de hand van de „Oproerige Krabbelaar", en ik verzoek bizonder aandacht voor het laatste zinnetje:

„Maar wat inderdaad, naar mijn persoonlijke smaak althans, iets onduldbaars is, dat is de broek voor vrouwen. Hier kan van tegenstelling tusschen fatsoen en aanlokkelijkheid niet gesproken worden. Het staat onsmakelijk en het is zoo leelijk bovendien als maar mogelijk is. Oók voor kinderen, de kleinste incluis. Als men dan ineens een meisje ziet voorbij komen met een gewoon jurkje aan, dan denk je: „wat ziet die er allerliefst uit!" En dan merk je pas goed, hoe leelijk zoo'n broek is. — In het begin meen je, dat het een naar soort vrouwen is,

dat zich aldus toetakelt. Maar al spoedig, en ziedáár juist het vreemde, merk je, hoe groot je dwaling is. Ook doodrustige exemplaren, wie alle aanstellerij zichtbaar vreemd is, vertoonen zich in deze ongure maskerade. Als je een lief jong moedertje met zoo'n klungel aan achter een kinderwagen ziet, dan sta je geslagen, dat zooiets mogelijk is. Ik had het daar over de jurken, die zóóveel bekoorlijker staan, dat door de tegenstelling iedereen er bepaald mooi in lijkt. Maar zelfs die jurken worden opzettelijk zoo nauw gesneden, dat de remedie nog erger is dan de kwaal. Ik sprak hierover met een jonge vrouw, die het net zoo vond als ik, maar die me uitlegde, dat het niet eens makkelijk is om je van zoo'n mode vrij te houden, al ben je er afkeerig van. Of je iets koopt of maken laat, ze steken je in het model, dat nu eenmaal is aanvaard, en je hebt je lot te ondergaan." —

Is dat zo? Moeten wij ons alle modellen maar laten opdringen, onze persoonlijkheid op de onmogelijkste manier soms geweld aandoen terwille van een, uit het buitenland ingevoerde, onverschillige Mode, die ons allen naar één model boetseren wil? Laten we toch onze eigen persoonlijkheid redden in deze tijd, die zo verschrikkelijk hardnekkig op het karakterloze massa-produkt aanstuurt, en laten we maar gerust eens een keertje dwars tegen de heersende mode ingaan, als we ervan overtuigd zijn, dat dit aan ons uiterlijk ten goede komt.

Maar, afgezien van deze vrijwillige slavernij, is er nog een andere opgelegde slavernij, die in deze broekenmanie ontstellend tot uiting komt. Ter illustratie daarvan grijp ik een stukje uit het Dagblad van Noord-Brabant:

Straatfilm. — Travesti.

De Groote Markt. 't Is er druk bij 't gemeentehuis, want er zal getrouwd worden en er zijn veel werkloozen op de been. Daarom trekt 'n oude, afgedankte reclame-vliegmachine op 'n kar veel bekijks. Onder haar vleugelen schuilen veel nieuwsgierigen, want die vleugelen werpen schaduw, en de zon brandt fel op de verschoten jasjes der werkloozen.

Maar niet deze derde-handsche machine heeft de aandacht der Bredanaars, er zweven damesmatroosjes rond, die reclame-biljetten uitdeelen en loten verkoopen of iets dergelijks. Die dames-matroosjes loopen in strakke pantalon, wijd op de schoentjes. 't Is 'n brutale dracht in 'n tijd die felle reactie kent op brutale emancipatie in zake vrouwenkleeding. Dit schijnt 'n oud mannetje te voelen, daarom zegt-ie met ietwat piepende, sissende stem: „Edde nou ooit van oe leven — as 't „vastelavet" is en ge verkleed oe eigen as vrouw, dan gaad 't spin-uis in, en nou is 't géén vastelavet, nou is 't 'nne gewonen dag en nou loopt 't vrouwvolk as man verkleed midden op de Mart. Eddet ooit zoo zout gegeten?"

„Da's modern, grotvader!"

„Medèrn.... ik noem 't lillek!"

Een van de matroosjes, sterk coquetteerend, nadert 'n meneer, 'n ernstig-uitziend man. Hij draagt 'n aktentasch onder den arm. Zij houdt hem min of meer opdringerig, bewust van haar charme (?) 'n papiertje onder den neus. Hij schudt weigerend 't hoofd. Zij houdt vol. Dan zegt-ie nijdig: „Loop door... jongen!" De vrouwelijke matroos kijkt verontwaardigd: „Jongen? Ik bèn geen jongen!"

„Dat ben je wèl. En als jij 'n meisje bent, moeten ze jou oppakken en in den bak zetten."

't Meisje-matroosje laat den meneer passeeren en zegt, woest achter z'n rug: „Enge vent!" — Dan tot 'n juffrouw, die de scène heeft gevolgd: „Wat denkt die kerel wel, dat wij 't voor ons plezier doen? We motten toch eten! Maar vraag hèm es om 'n fatsoendelijke betrekking!"

't Matroosje tippelt naar den overkant. En grootvader, haar nawijzend met z'n stok, filosofeert hardop: „'t Had in mijne tijd motte gebeuren! Naar Meerenberg was ze gerejen met twee „witte" schimmels!"

Laten we nu niet aan de kant van die verontwaardigde oude baas gaan staan, maar laten we even aandachtig luisteren naar het bitse antwoord van het boze matroosje: We motten toch eten! Het publiek wil ons zo, het publiek betaalt ons, en geeft ons brood, en dus takelen we ons zo toe — want we motten toch eten! — En ik denk weer aan de tengere figuurtjes van de Damen-Kapelle, de moede gezichtjes met de opgeschroefde glimlach; de sterk-opgemaakte liftmeisjes van het Londensche warenhuis, met de onverschillige ogen, de lusteloze stem, de machinale beleefdheid. Ik denk aan de revue-meisjes in het felle voetlichtschijnsel, in een minimum van kledij. — Wat wil je? zeggen haar ogen. Ze willen ons nu eenmaal zo zien, en wij motten toch eten! Arme slavinnetjes van een harde eeuw, die geen medelijden kent! —

Laten we heel voorzichtig zijn in ons oordeel, en ons goed bezinnen, wáár hier eigenlijk de fout ligt.

RIE VAN R.

Om het wachtvuur

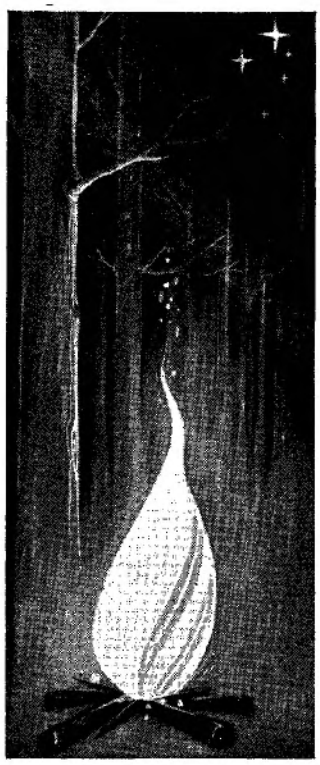

Het kampvuur, dat is misschien wel het allerheerlijkste, het meest eigene van een kamp. Je zit dicht bijeen, een grote kring van vriendinnen, onder de stille, wijde nachthemel, luisterend naar een vertellende stem, of enkel geboeid starend naar het vlammenspel tussen de takken. Nooit voel je je zó één als dan. — Iets van datgene, wat het samen-zitten bij het vuur zo mooi maakt, iets van die band, die vertrouwelijkheid, wilden we proberen op deze plaats in ons tijdschrift vast te houden. Iedere maand willen we hier a.h.w, in een grote kring bijeen zitten rondom ons vuur, dat we „wachtvuur" willen noemen. Ieder, die erbij wil komen, is hartelijk welkom. — We willen samen praten over de dingen die ons ter harte gaan en die onze gedachten bezighouden — als b.v. Vriendschap, Werk, Gezin, Omgang tussen jongens en meisjes, Kritiek, Verloving — ja, ik noem maar wat, maar laat ieder ronduit schrijven, als zij een onderwerp zo onder elkaar behandeld wil zien, die brieven zullen altijd met vreugde ontvangen worden. Wij hopen, dat we zo een echte vriendenkring zullen vormen, en moge het wachtvuur onze harten warm en onze geesten wakker houden, het hele jaar door! —

Ik heb erover gepeinsd, hoe wonderlijk het toch eigenlijk is, dat je in een kamp zo op slag goeie maatjes bent, terwijl er toch maar enkelen zijn, die elkaar van te voren kenden. Met wat een broederlijke eensgezindheid zit je samen aardappels te jassen, zònder gummi-handschoenen — iets, waar je je thuis nog wel eens op bedenken zou! Met welk een warme genegenheid zie je je slaapbuurvrouw lenig de golven doorklieven van Uddelermeer of Brabants koffiedik-ven! Staan jullie nog zo mild tegenover je medemensen, nu je weer in Amsterdam en Meppel, in Pernis en Enschede of Witmarsum zit?! — Wat zou toch het geheim zijn van de kampsfeer, die maakt dat het is alsof je elkaar al jaren kent, waardoor je alle corvée's blijmoedig uitvoert, die sfeer die sterker wordt bij iedere dwaze streek, onder iedere mooie tocht, na iedere avondbespreking? Zou het niet dit zijn: een sterk gevoel van dankbaarheid, dat we daar zo fijn buiten mogen zijn in die prachtige natuur, vrij om te genieten, een gevoel van je-gedragen-te-weten door Gods goedheid, dat ieder van ons geheel vervult, en dat maakt, dat niet één zich eenzaam voelt... Ach, eenzaamheid, wat kan het veel koude en duisternis brengen in een mensenleven. Wie van ons weet er niet van? Eenzaam kun je staan tussen je zusjes en broers, eenzaam tegenover je ouders, je beste vriendin. Ja, ook de gelukkigste verloving, het beste huwelijk kent ogenblikken waarop één der twee zich eenzaam voelt. — Laten we nu als jonge Christenen hier bij het wachtvuur goed onder ogen zien, dat dit n i e t een noodzakelijk kwaad is, dat nu eenmaal niet anders kan. Het kan heel goed anders, het m o e t anders! Eenzaamheid is heel vaak niet-begrepen-worden, en dat ligt in o zo veel gevallen aan onszelf. Het gevoel van verkeerd-begrepen te zijn, hoe kunnen we het koesteren, hoe licht verheft het ons in eigen ogen boven anderen, hoe streelt het ons dierbaar ikje! Als we maar weten, dat we ons zó buiten de gemeenschap van Gods kinderen stellen, dat we zó niet aan ons doel beantwoorden. Wat dan wèl de weg is? Jezelf uitspreken, zonder voorbehoud, de ander in je ziel laten kijken. En dan op jou beurt de ander aanhoren, beide met veel takt en liefde. Eenzaamheid is vaak gebrek aan liefde. Je dùrft je niet uitspreken, omdat je bang bent toch niet begrepen te worden? — Er is zo'n moedig, zo'n koninklijk woord: daar is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten.

Het kan zijn, dat het begrijpen dan nog niet direct komt, ja, soms moeten wij er lang op wachten, omdat wij allen beperkte mensen zijn, maar laten wij dan geduldig blijven wachten, en niet verflauwen in onze liefde. Wij hebben immers Eén, wiens begrijpen en liefde geen enkele beperking kent; wie aan Hem geregeld al haar moeilijkheden uitzegt, groeit tot een blijmoedig, vertrouwend mensenkind, die weet dat God haar op Zijn tijd het contact met de medemens zal geven.

LENIE S.

nachtelijk leven in de natuur

Langzaam en stil begint de avond te vallen, het zonlicht krijgt een gele tint achter de violette wolkenbank, die in het Westen traag aandrijft om straks de aarde te overdekken met een dichte deken, als eenmaal de nacht gevallen is. Statig trekt een troepje reigers door de ijle lucht naar hun woonplaats, ergens in de hooge eiken van het oude grafelijke bosch Hun vleugels slaan kalm en waardig de lucht weg, die voorbij de hoogmoedig ingetrokken nekken suist. De natuur gaf deze dieren het gave instinct om zóó ten opzichte van elkaar in de lucht te gaan liggen, dat ze van elkanders vleugelslag nog wat profiteeren; scheef afvallend op de windrichting behouden ze een prachtige lijnformatie. En op een voor ons menschen niet te begrijpen teeken wisselt de voorman met de vogel achter hem wanneer hij rusten wil.

Vleermuizen hebben zich losgemaakt van de balken in de kerktoren, waar ze overdag geslapen hebben, en komen zich nu oriënteeren boven slooten en langs boschranden om de plekken te vinden, die de muggen dezen avond uitkozen voor hun dansend spel. Met hun bovenmatig groote oorschelpen hebben de muggenvangers bij uitnemendheid weinig moeite het doordringende gedrein van hun slachtoffers niet alleen te hooren, doch tevens nauwkeurig de plaats ervan te bepalen. Hebben ze een zwerm eenmaal in de gaten, dan is het hek van de dam! Bijna onstuimig schieten ze er dwars doorheen, links en rechts happend, tot het ze verveelt, dit lichte kostje. En ineens zie je dan zoo'n vleermuis een eindje wegvliegen van zijn makkers, regelmatige cirkels beschrijvend boven het lage hakhout, als om iets te zoeken. Plotseling staakt hij dit gefladder en stevent gedecideerd een bepaalde richting uit. In de reeds ver gevorderde schemering zien we een zwart stipje, met flinke vaart komen aanzeilen, het wil op het laatste moment nog uitwijken voor de vleermuis, die er recht naar toe vliegt, maar te laat is het al. De groote logge tor, die zoo onbesuisd de zomernacht invloog, is reeds verorberd door een bekje met sterke kaken en naaldscherpe tandjes. Wij hadden die kever waarschijnlijk heelemaal niet opgemerkt, maar de vleermuisooren hoorden hem al op groote afstand.

Het is intusschen volslagen donker geworden, sterren zijn er niet te zien, want de bovenwind schoof een wolkengordijn tusschen hen en de aarde, waardoor de warmte van de dag ook lang in de nacht zal blijven hangen, tot vreugde van nachtvlinders en motjes, die dergelijk zacht weer erg op prijs stellen bij het afleggen van hun bezoeken aan de bloemen, welke we in 't zonlicht eigenlijk in het geheel niet hebben gezien om de eenvoudige reden, dat ze toen niet bloeiden. Het schijnt natuurlijk vreemd, te spreken van bloemen, die er overdag niet zijn. Want wat denken we ons bij een zonnige dag buiten eerder dan een weelde van bloeiende planten? Maar toch zijn ze er, de nachtbrakers, die de gansche dag gebruiken om te slapen, en die eerst tegen de avond ontwaken. Eigenlijk hebben ze schoon gelijk, de nacht is zoo fijn rustig en alles geurt buiten, veel meer dan wanneer de zon de grond blakert. Wie wel eens voor zijn plezier een heele nacht wandelt of fietst weet hierover best mee te praten! In de luwe boschlanen hangt vaak over tientallen meters de zachte geur der Kamperfoelie, zelfs onze grove reukzenuwen aangenaam prikkelend. Het is heerlijk, hier aldoor weer van te genieten na een drukke werkdag, je komt er heelemaal van op je verhaal. Maar dat is toch niet het doel van de plant, die lang niet alleen bloemen draagt om de menschen een genoegen te doen. Neen, een veel hoogere taak wacht, die van de voortplanting! De bloemen moeten bezoekers lokken, opdat het stuifmeel, dat op de lange meeldraden ver naar buiten gestoken wordt, door hen zal worden meegenomen naar de stampers van weer andere bloemen. Want pas nadat dezen het bevruchtende stof hebben ontvangen kunnen de bessen gaan groeien, om na enkele weken te prijken als trossen donkerroode kralen tusschen het reeds verkleurende loof.

In het open terrein, waar we nu op onze wandeling zijn aangekomen, staan ook weer planten in volle glorie, honing en stuifmeel biedend aan de insecten der nacht. Al is het donker, toch vallen ze in het oog doordat ze schijnen te lichten temidden van hun grauwe omgeving. Het zijn Teunisbloemen, Nachtkoekoeksbloemen en teere Knikkende Silenes. Vooral de eersten zijn merkwaardig. Slechts één nacht duurt hun leven, en even ras als ze ontloken bij het ondergaan van de zon, verwelken ze weer kort na zonsopkomst. Maar tijdens die beperkte bloeitijd beleven zij misschien meer dan vele bloemen, die

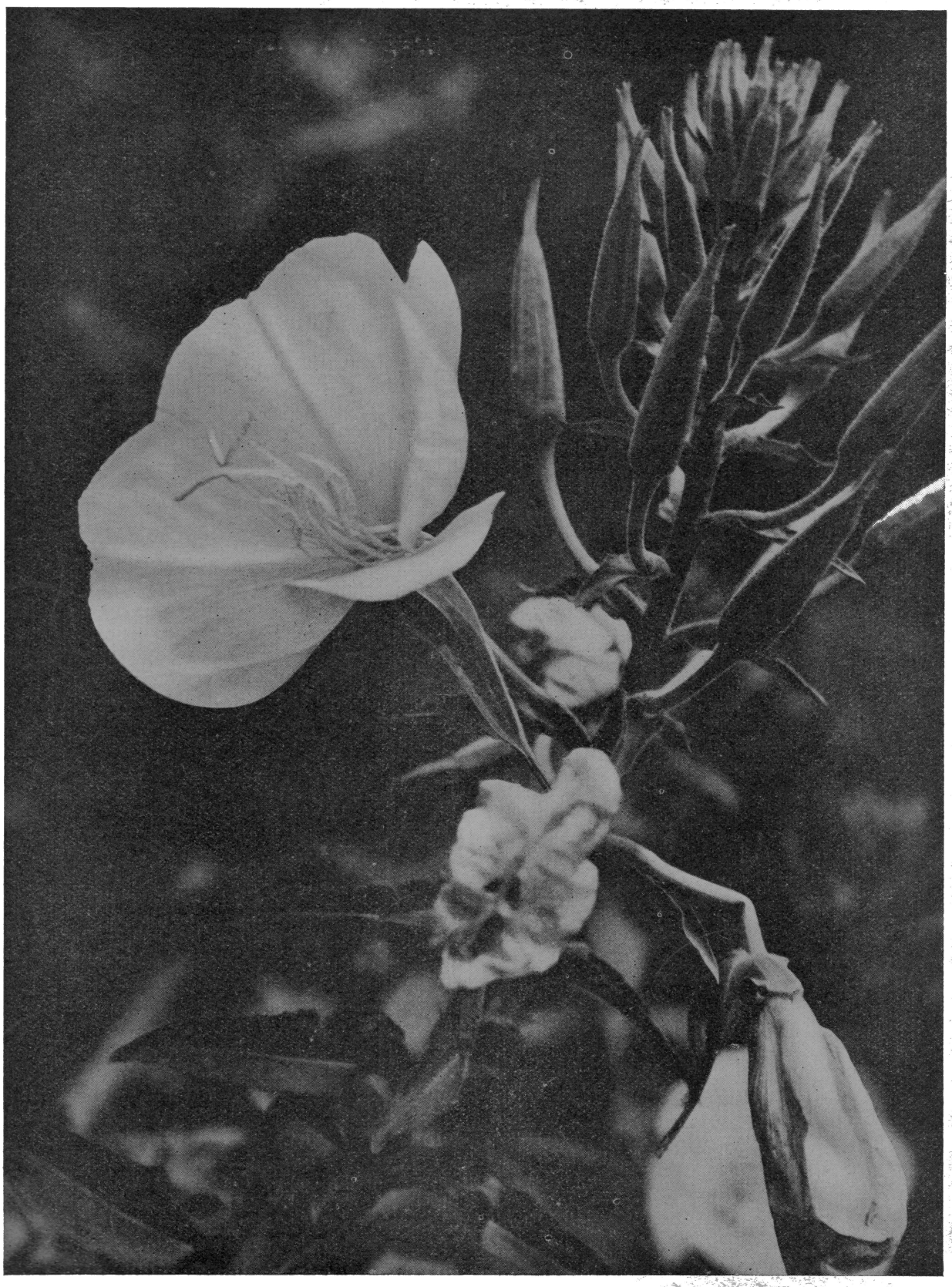

Groote Teunisbloem.

zich in een bestaan van meerdere dagen verheugen kunnen! Om te beginnen al het opengaan, dat zelfs de koudste menschen wel onder de betoovering moet brengen van de geheimzinnige nacht. Wanneer ge Teunisbloemen in de buurt van uw huis weet te staan, ga er dan eens heen op een mooie stille avond en wacht tot de schemering komt. Bij uw aankomst zal er nog weinig te zien zijn, slechts aan de gezwollenheid van sommige der knoppen is op te merken, welke het zullen zijn, die aanstonds groote receptie houden. Op twee plaatsen tusschen de vier kelkbladen komen plotseling stukjes geel naar buiten puilen. Er zit kracht achter, ze scheuren vlug de eenmaal ontstane opening veel wijder, en binnen een paar minuten moeten de toppen der kelkblaadjes bezwijken. Ze laten los, doch op een eigenaardige

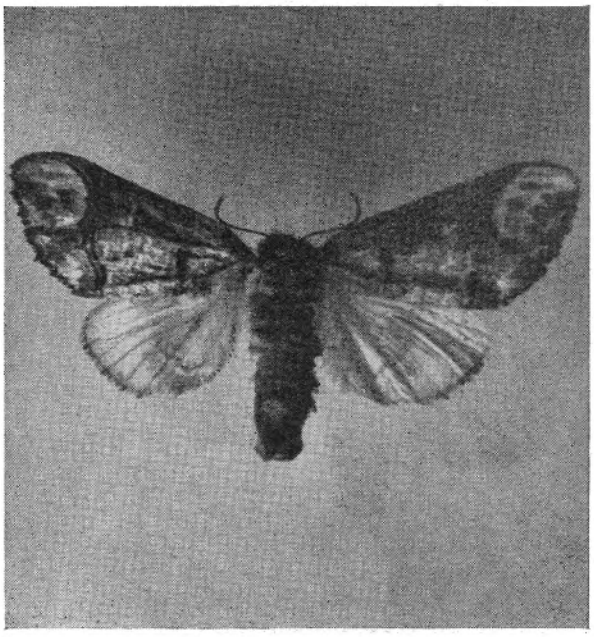

Wapendrager.

Knikkende Silene.

manier. Niet vier slipjes komen er, zooals we verwachten zouden, doch twee, want paar bij paar blijven de toppen nog verbonden. Intusschen gaan de groote kroonbladeren hun gang en ontvouwen kalm verder, daarbij de kelk naar achteren dringend, die nu kenbaar onder spanning komt te staan. Eindelijk is de bloem zoo ver open, dat de kromming der kelkblaadjes te sterk wordt en ze met een ruk naar achteren schieten. Dan zijn ook de laatste plooien uit de lichtgele bloemkroon verdwenen en er staat weer een lantaren meer in de nacht, ontstoken in een tijdsbestek van ten hoogste tien minuten! Een betrouwbare baken voor vele nachtvliegers is hij, zij komen nooit te vergeefsch. Allerlei vlinders, vliegen en torren laten zich aantrekken door het zachte, heldere geel, waar ze nektar zullen zuigen van de diepe bloembodem, na eerst stamper en meeldraden gepasseerd te zijn. In het bijzonder de geweldige nachtvlinders, die de entomoloog kent onder de naam Pijlstaarten, gaan bij hun bezoek sierlijk te werk. Uitmuntende vliegers als zij zijn is het voor hen van geen belang even te rusten. Ze blijven in de lucht zweven, vlak voor de bloemen en steken dan hun lange tong zóó ver uit dat ze met gemak bij de honing kunnen. Hun vleugels bewegen dermate snel op en neer, dat het ondoenlijk is er eenig beeld van te krijgen, iets wat bijvoorbeeld bij dagvlinders altijd lukt.

Wapendrager op dor blad.

Bescheiden in hun voorkomen zijn Nachtkoekoeksbloemen en Silene, zij verwachten dan ook voornamelijk de minder groote insecten, uiltjes en motjes. Is de Koekoeksbloem overdag ook nog wel te spreken, met de Silene is dat juist niet het geval, ze verbergt zich dan zooveel mogelijk door het totaal inschrompelen van haar fijne, witte blaadjes, die pas laat in de avond zich strekken en dan fraaie kleine bloemen vormen. Het vermogen om zich schuil te houden wanneer de zon ons zijn licht zendt, is alle wezens die in het duister hun grootste activiteit vertoonen, min of meer eigen. Uilen en vleermuizen zoeken donkere hoeken op in torens en schuren, padden kruipen weg onder steenen of blad, bloemen verschrompelen tijdelijk of voorgoed en vlinders.. gaan rustig in het volle licht een dutje zitten doen. En toch vinden we ze niet, wat kan daar wel de oorzaak van zijn? Het is een combinatie van twee eigenschappen, namelijk hun kleur en het vermogen urenlang doodstil te kunnen zitten. Maar die kleur is wel het voornaamste, want niet alleen is ze onopvallend, doch tevens een staaltje van de prachtigste camouflage. In de spleten van dennenschors bijv. zitten meestal tamelijk veel vlinders, die één geheel vormen met de stam. Het frappantst echter is de beschermingsinrichting van de Wapendrager, een tamelijk groote nachtvlinder. Zijn kop is dicht behaard en geel van kleur met een bruine rand. De toppen der bovenvleugels zijn van een dergelijke teekening voorzien, terwijl de vleugels verder zilvergrijs zijn met kleine donkere streepjes. Nu rust zoo'n Wapendrager bij voorkeur uit op de grond in de buurt van berken en elzen. Daar zit hij dan tusschen dor blad en doode takjes; en nu vormt hij daar geen geheel mee, neen, hij is zèlf een dood stukje hout! Dat zou je tenminste zweren als je niet beter wist. De foto van de Wapendrager, die aan zijn dutje bezig is doet dientengevolge sterk aan een zoekplaatje denken! K. HANA.

portretje

Ze is mager, lelijk en dom, en van een vage leeftijd ergens in de buurt van de zestien. Zo lang ze zich heugen kan heeft ze voor iemands voeten gelopen en is daardoor overvloedig afgesnauwd.Thuis wordt ze als een schichtige kip opgejaagd door een bazige moeder, die zich aan haar onhandigheid ergert. In de grote zaak, waar zij loopmeisje en voetveeg is, slikt ze gedwee de bittere nasmaak van alle standjes, die van bovenaf onveranderlijk tot háár doordruppelen. Haar onnozele antwoorden zijn staande moppen geworden onder de spotzieke winkelmeisjes, en als er deftige klanten zijn, wordt ze haastig weggemoffeld, als een verschoten coupon, die de etalage mocht ontsieren. Ze sliffert geduldig door de eindeloze straten, scheef lopend met haar grote doos.

Ze zal wel krom gegroeid zijn voor haar twintigste, maar dan zal iedereen ervan overtuigd zijn, dat dit enkel en alleen haar eigen schuld is. Soms prevelt ze doelloos voor zich heen, als ze door de drukke straten schuifelt. — Maar opeens kan ze stil blijven staan voor een kleurige etalage, en dan beginnen haar fletse ogen verrukt te glanzen. Er is ook wel eens een klein speels poesje in een vensterbank, dat zich willig laat strelen door haar groezelige magere hand. En ze loopt geduldig een kwartier om, ondanks haar moede voeten, om te knikken tegen het kleine bleke meisje, dat ergens in een stille straat al zo heel lang geduldig in de kussens voor het raam ligt. RIE v. R.

kampherinneringen

Bestorming van het Joolhulhuisje

Hier liggen ze vóór ons, de kampverslagen en -foto's, herinneringen aan drie gelukkige, zonnige weken. Aardig is het, ieder op eigen toon van haar ervaringen te horen vertellen.

Even een kijkje in „Zegenwerp", het heerlijk terrein met de bossen en vennetjes. Mien Mons schrijft over het Brabants kamp: „En wat wenden we gauw aan elkaar! Vooral 's avonds was dat leuk! We sliepen in kribben, twee boven elkaar. Als je in de onderste lag, zag je regelmatig beenen langs wandelen, de rest verdween in 't duister, want electrisch licht hoort nu eenmaal niet bij kampeeren. Lag je in de bovenste, dan zag je koppen marcheeren, zonder ze te herkennen. Op goed geluk af riep je en altijd kreeg je contact. Even een praatje, dan weer verder."

En nu Joolhul I, een fragment uit de belevenissen van Corry Molenaar: „Wie echter dacht, dat in het kamp voortdurend pais en vrede heerschte heeft het mis. Zelfs revolutie kwam op zekeren middag in het kamp voor. De hoofdleidster, die volgens de meening der kampeersters zonder grondige reden te laat aan tafel kwam, werd met algemeene stemmen van haar functie ontheven en moest het kamp zoo spoedig mogelijk verlaten. Bij wijze van gunst mocht zij zich nog ophouden in een lekke tent, die achter in het kamp stond. De waardige houding van de afgezette leidster maakte blijkbaar diepen indruk op de rebelleerende kampeersters. Er werd door de rebellen conferentie gehouden, waarbij werd besloten een deputatie te zenden naar de lekke tent, teneinde de hoofdleidster excuus aan te bieden en haar te smeeken de leiding weer op zich te nemen. De smeekbede mocht echter niet baten. De hoofdleidster stelde als voorwaarde algemeene rehabilitatie, ten overstaan van het geheele kamp. Toen aan dezen eisch was voldaan en de rebellen nederig excuus hadden gevraagd, werd de leiding door haar weer opgenomen en bleek de heele revolutie een leuk comediespelletje te zijn geweest."

Tenslotte Janny Schreuder uit 't 2e Joolhulkamp: ....„Ook hebben we twee kampvuren gehad!! Prachtig was het! En tot slot een hiep hoi voor onze leidsters, die onze kampweek zoo reuze gezellig maakten, en ik zeg graag: tot weerziens."

Hoe zacht (?) glijdt ons bootje....

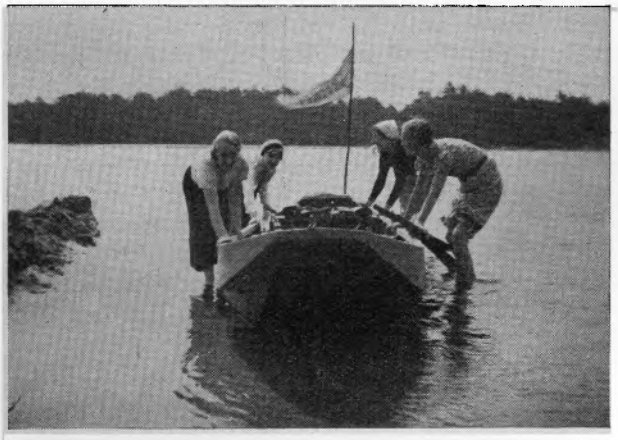

Revolutie. — De oproerlingen krijgen berouw.

Ontwerpen voor handwerk

Er is in het vorige Jonge Vrouw-nummer zoo deftig gesproken over het leeren „ontwerpen" — al staat er dan later wel dat het werk heel eenvoudig zal worden gehouden — toch ben ik bang, dat er menigeen zal zijn, die voor het woord „ontwerpen" terugschrikt en zich niet aan een begin van de cursus zal wagen.
Ik begin daarom met een oproep aan allen, die belangstellen in handwerken, en vooral tot hen, die graag iets zelf willen bedenken en liever niet steeds naar de winkel loopen om patronenboekjes of gedrukte voorbeelden.
Nu moet u niet gaan denken, dat een „patroon" ontwerpen zoo maar klaar is. Men moet hiervoor een zekere aanleg hebben, over fantasie beschikken en een grondige opleiding is voor de ontwikkeling van deze deugden noodzakelijk. Maar — als u zich met ijver op deze volgende lessen toelegt en u ziet, dat er toch werkelijk wel iets te bedenken valt, al blijft het werk voorloopig uiterst eenvoudig, dan zult u zien welk een voldoening u heeft over het werk, dat nu eens niet van een ander, maar heelemaal eigen werk is.
Ik stel mij voor u de ééne maand verschillende teekenvoorbeelden te geven, wat u hiermee moet gaan doen vertel ik straks, en de daarop volgende maand wordt de uitvoering van de zelfbedachte randjes besproken. U zult dus eigenlijk de 1e maand teekenopgaven krijgen en de 2e maand handwerkopgaven.
Het maken van een eenvoudige breede rand is nu niet zoo moeilijk als u wellicht zult denken. Een rand wordt altijd in gedeelten afgewerkt om de moeilijkheden zooveel mogelijk te verdeelen, en op die manier tot een goed resultaat te komen.
Wanneer u rand I goed bekijkt, dan ziet u al gauw, dat die rand is ontstaan uit rand Ia. Dit randje (Ia) noemt men een hangende rand, of als hij omgekeerd staat: een staande rand. Nu wordt dit randje staand en hangend op eenige afstand van elkaar geplaatst. Een kleine aanvulling is dan nog noodig om de rand onderling te verbinden en tot een geheel te maken en daar is de nieuwe rand.
Afb. II laat een rand zien, die op dezelfde manier ontstaan is. Alweer een heel eenvoudig begin, dat toch afgewerkt een goed geheel vormt. Wanneer u rand I en II met elkander vergelijkt, dan is het verschillende ka-

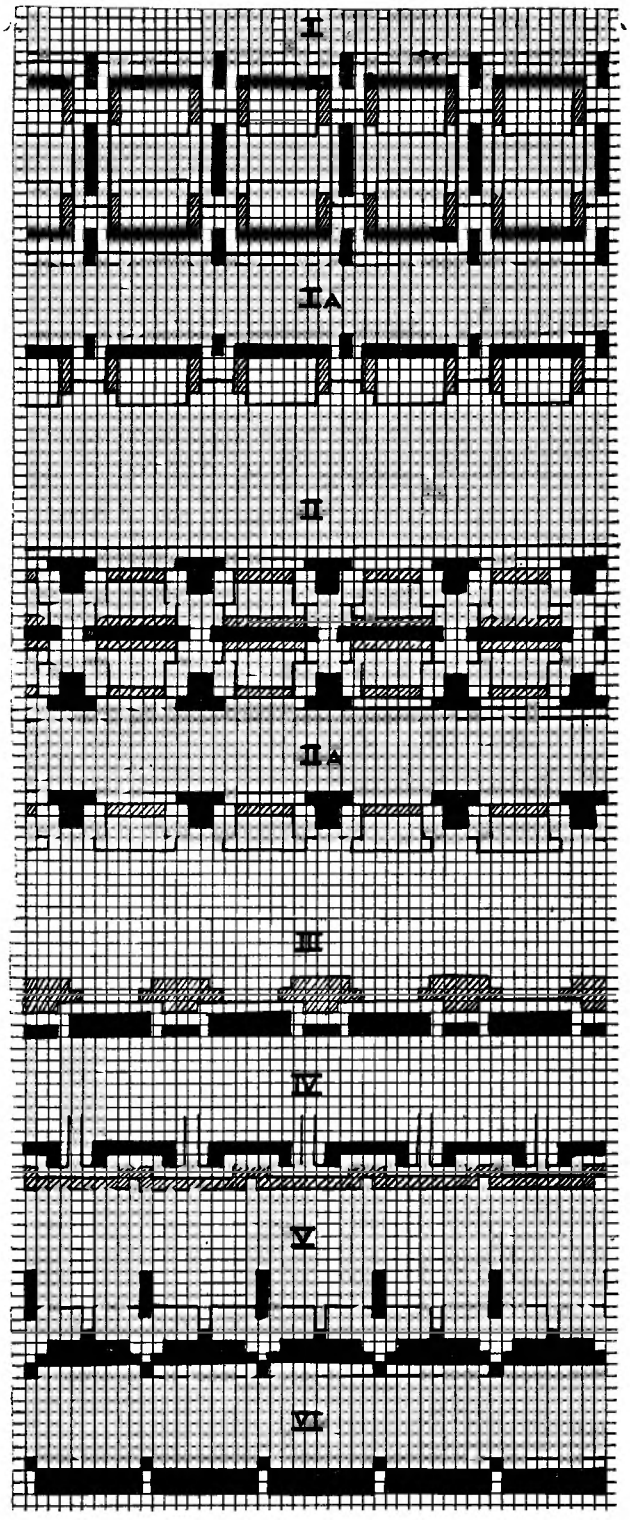

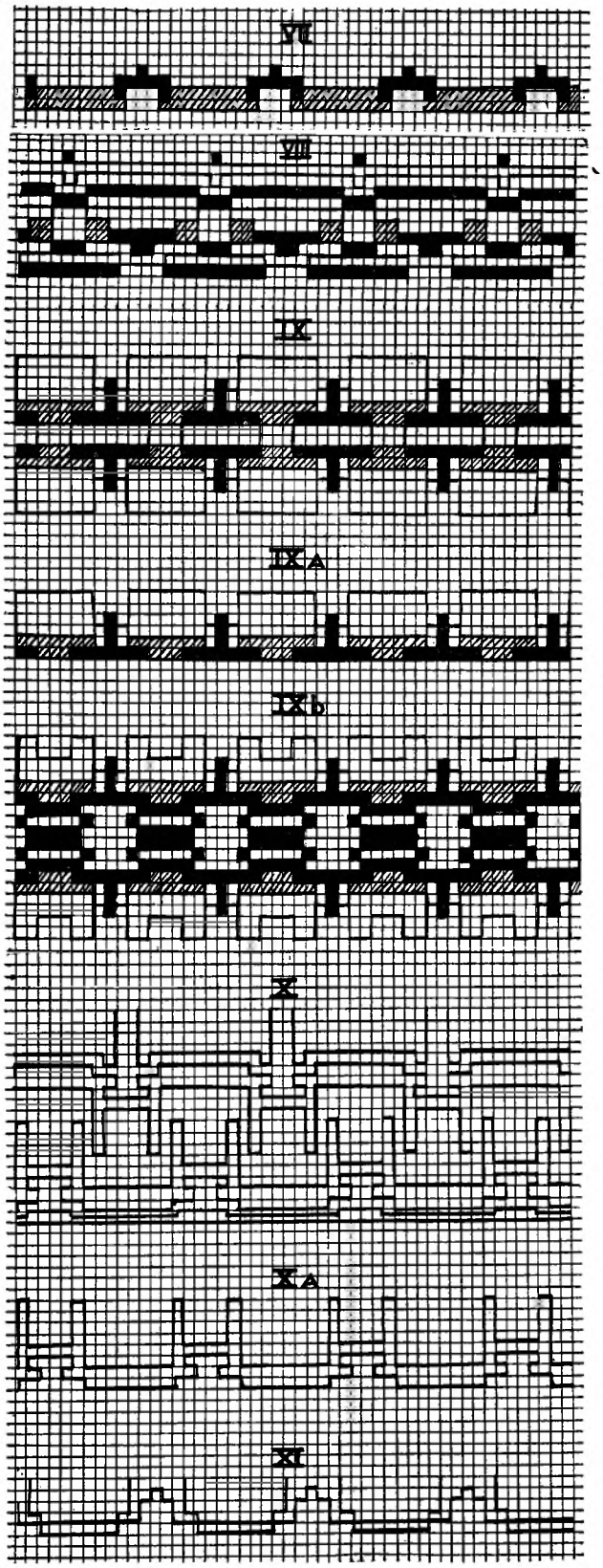

rakter wel heel duidelijk. Rand I heeft veel staande lijnen, heeft dan ook als verbinding een staande streep gekregen. Afb. II daarentegen doet als enkel hangend randje reeds veel platter en gedrongener aan. Vandaar dat hier in de groote rand een liggende verbindingsstreep meer op z'n plaats is. Zulke kleinigheden moet u goed in het oog houden, wilt u met succes werken.

Het eerste randje zal veel moeite geven, maar gaandeweg went dat bedenken. Iedere beginneling beweert in den regel na het verzinnen van een enkel randje absoluut uitgeput te zijn en niets meer te weten. Niets is minder waar: na even geduld te oefenen zult u ontdekken, dat hoe meer men teekent, des te meer mogelijkheden men vindt. Wijzelf weten dan ook uit ervaring, dat het verzinnen steeds beter gaat.

Dit laatste vooral zal hoop ik veel lezeressen, die van handwerken houden, doen besluiten deze cursus te volgen. De kosten behoeven gelukkig ook geen bezwaar te zijn. Twee ruitjesschriften (één met fijne ruitjes van 2 m.M., en één met grootere ruitjes) en een zacht teekenpotlood bijv. HB, zijn de benoodigdheden.

Na het bespreken van de eerste twee voorbeelden komen de opgaven aan de beurt en gaat u zelf aan het werk in het grove of fijne ruitjesschrift naar eigen keuze. Het zijn er vijf, n.l. III, IV, V, VI en VII. Ze zijn stuk voor stuk te beschouwen als aanloopje voor onze groote randen.

We gaan nu deze eenvoudige gegevens, b.v. te beginnen met no. III, allereerst naar boven iets uitwerken, zoodat het wat breeder en aardiger wordt. U kunt hiervoor de vlakken invullen met zwart of grijs (schuin gestreept) of alleen lijnen zetten. Dan worden deze randen recht tegenover elkaar geplaatst, evenals bij rand I en II ook gebeurd is. De onderlinge afstand kan naar eigen idee geschat worden.

Nu is het werk nog niet gedaan, maar ontbreekt nog het middenstuk. Een enkele verbindingslijn is misschien reeds voldoende. In de meeste gevallen is zelfs het allereenvoudigste nog het beste.

Om het werk goed te kunnen beoordeelen, houden we ons schrift zoo nu en dan op eenige afstand van ons af en letten daarbij goed op, of het randje een aardige verdeeling heeft, of het niet te druk is, (dit is heel gauw het geval) en of het niet te veel zwart heeft, en daardoor te zwaar is. Het eerste randje zal waarschijnlijk nog niet zoo geheel

naar uw zin worden, dus u zult goed doen, met niet te lang op één en hetzelfde patroontje te blijven werken en ook niet te lang achtereen. Langzamerhand gaat alles beter. Nu bestaat er nog een geheel andere werkwijze om een breede rand te krijgen. Voorbeeld no. IX is een breede rand, ontstaan uit IXa, evenals IXb. Hierbij zijn in het beginrandje de deelen niet tegenover elkaar geplaatst, maar staand en hangend t e g e n elkaar, als het ware rug aan rug.
Hierbij speelt de onderlinge afstand der 2 gelijke randjes een groote rol. Rand IX en IXb zijn bijna gelijk, alleen is er bij IXb een veel grootere tusschenruimte, waardoor het heele effect verandert. Buitendien is de buitenkant van IXb iets gewijzigd.
Ditzelfde gaat u nu ook eens bij III, IV, V, VI en VII probeeren. Wanneer u bovendien nog zooveel mogelijk de onderlinge afstand van ieder randje verschillend neemt, zult u heel wat verscheidenheid krijgen. In het geheel is het aantal opgaven dus eigenlijk 10 randen. Afb. VIII is nog een extra voorbeeld van een uitgewerkte staande rand.
Verder is er aan het eind van dit alles nog een extra opgave voor hen, die goed op dreef zijn, n.l. XI. Deze opgaaf moet gewerkt worden zooals afb. X en Xa het aangeeft. Het staande randje Xa is weer ons uitgangspunt, maar nu wordt het niet, zooals bij I, recht tegenover elkaar geplaatst, maar versprongen. De randjes grijpen dus beurtelings in elkaar inplaats van op elkaar te passen. Als u goed afb. X bekijkt, zal deze uitlegging wel voldoende zijn. Door deze afwisselende plaatsing kan men nu onmogelijk een rand krijgen, die onder en boven gelijk is, zoodat we er een groote staande rand van maken door er van onderen een afsluiting aan te teekenen en er van boven nog een paar flink uitstralende lijnen aan toe te voegen. Met opzet is als onderwerp voor deze opgave eens een heel ander soort rand gekozen, n.l. een rand alleen uit lijnen bestaande. Hierbij komt het er vooral op aan de figuren niet te ingewikkeld te maken, zoodat er ook nog rustpunten in onze rand overblijven.
Met rustpunten worden hier bedoeld: gedeelten in de rand, die weinig of geen aandacht vragen, waardoor des te meer het oog op de goede gedeelten valt.
Voorbeeld XI is dus de laatste opgave, die na iets uitgewerkt te zijn, zoo verspringend tegenover elkaar geplaatst moet worden. Nu onderaan nog een afsluiting en bovenaan nog een enkele lijn en ook dit is weer klaar! Nu allen met frisschen moed aan den gang, en het werk opgestuurd naar de redactie van De Jonge Vrouw, waarna de beste voorbeelden in het December-nummer zullen worden afgedrukt. Alle andere teekeningen worden gecorrigeerd teruggezonden.
Corr. (antw. bet.) aan Atelier „De Driehoek", J. F. Meijer, Uiterwaardenstr. 314, A'dam-Z.

boekenmolen

De boeken, die onze aandacht trokken, zetten wij voor u weg in onze boekenmolen. Voor uitvoerige besprekingen ontbreekt ons de plaats; wij laten de molen dus slechts even voor u ronddraaien: men leze en oordele zelf. Daar gaat-ie dan.

Allereerst de brochure „Wie?" door Ir. M. Waardenburg—Lindeyer, no. 5 van de reeks „Onze Verantwoordelijkheid", van de bekende federatie Heerenstraat 40, Utrecht. „Wie?" is onze toekomstige levensgezel, de „hij" of „zij" van wie ieder zich bij 't opgroeien onwillekeurig een beeld vormt. Gesproken wordt over eerste ontmoeting, verloving, schoonfamilie, etc. Menigeen zal het prettig vinden hierover een fijn-voelende, ontwikkelde vrouw als de schrijfster is, aan het woord te horen.

De roman „Heilig Huwelijk" door Margreet Dijkstra, uitg. „Holland", Amsterdam, is het verhaal van twee mensen, die vrijwillig heel lang op elkaar wachten, omdat ze hun huwelijk dan pas willen beginnen, als 't volkomen goed en zuiver en onzelfzuchtig kan.

Van „Holland" is ook de dichtbundel „Op Verbeurd Gebied" door H. M. van Randwijk. Uit deze verzen spreekt een hartstochtelijk zoeken naar God, vanuit de chaos van 't moderne leven, en daarnaast een warm meeleven met armen en misdeelden.

„Gods Goochelaartjes" van Augusta de Wit, is een fijn, wijs en edel boek, in een taal, even sierlijk als de vlinders, waaraan het gewijd is. LENIE S.

de vrouw en lichaamsoefeningen

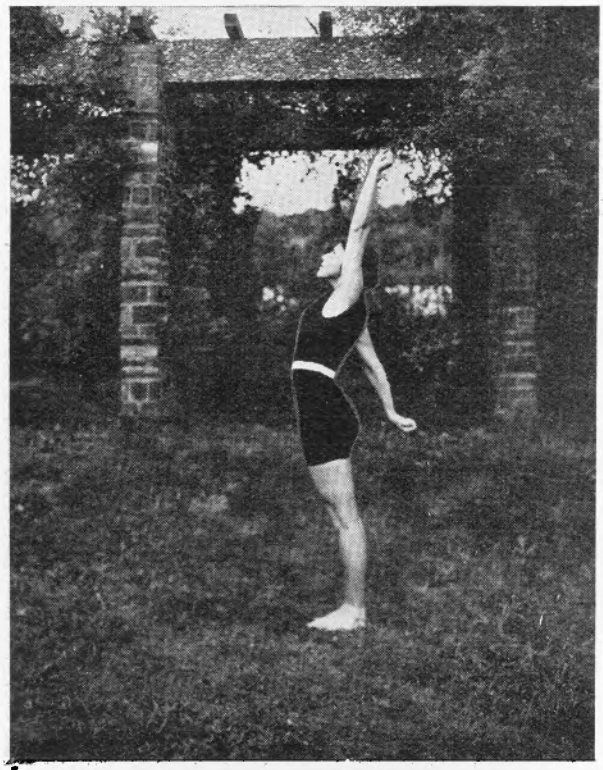

1.

Men mag het zijne denken over overdreven sportbeoefening, die in onze tijd vaak tot droevige excessen leidt, van het nut van juist gedoceerde lichaamsoefeningen is ieder wel overtuigd. Waar iedere spier bewust beïnvloed kan worden, hebben we hier een krachtig middel om onze gezondheid te bevorderen en onze lichaamshouding te verbeteren. Sport, op zichzelf een onmisbaar iets voor de vitaliteit van ons volk, is meer dan lichaamsbeweging louter en alleen voor genoegen. Hier zij wèl geconstateerd, dat de sport bij lange na niet zoo'n invloed op de lichamelijke gesteldheid heeft als de, op de juiste manier toegepaste, oefeningen. Daarom was het o.i. gewenscht, dat er pas dan met sport begonnen werd, wanneer de gymnastiek haar werk gedaan had.
Geven we dagelijks trouw enkele minuten hieraan, dan zullen we spoedig de heilzame werking aan ons lichaam bespeuren. Thans ontbreekt de ruimte om dit te verklaren, maar bij een stipt opvolgen van het hier voorgeschrevene zal het hoe en waarom u na eenige „lessen" duidelijk zijn.
Hier volgen dan een viertal moderne oefeningen, die meteen laten zien tot welke eenvoudige bewegingen en houdingen de gymnastiek terug gebracht is.

OEFENING I.

Uitgangshouding. Gesloten stand. De linker arm is omhoog gestrekt en de rechter omlaag en iets naar achteren. Het hoofd rechtop en de handen tot vuisten (zie foto 1).

Oefening. Nu gaan wij, terwijl het hoofd en de romp in dezelfde houding blijven, de armhouding wisselen. Dus de rechterarm komt hoog en de linker laag.

Er om denken dat:
1e. de romp rechtop blijft;
2e. wij rechtvooruit kijken;
3e. de beweging zoover mogelijk doorgaat; dat wil zeggen tot aan de grens der bewegingsmogelijkheid;
4e. bij het wisselen de vuisten vlak langs elkaar gaan;
5e. het tempo ± 60 wisselingen in de minuut is;
6e. het een beweging is. Nergens komt tijdens de oefening dus een rust.

Opmerkingen: In den beginne zijn 20 wisselingen voldoende. Na eenige weken kunnen we zoolang doorgaan met oefenen, totdat een zekere vermoeidheid optreedt.
Doel: Het lenig maken van de schoudergordel.

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Gesloten stand. De romp voorover gebogen en de handen omvatten de beenen aan de achterkant van de knieën (zie foto 2).

Oefening. Terwijl nu de knieën gestrekt blijven, gaan we de romp met korte veerende rukjes voorover buigen. We bewegen de romp dus naar de beenen toe, terwijl de armen deze beweging ondersteunen, waarbij de ellebogen naar buiten gaan. We trekken dus de romp met een krachtige ruk voorover, maar komen direct daarna weer terug in de uitgangshouding.

Er om denken dat:
1e. de knieën onherroepelijk gestrekt blij-

ven. Worden die gebogen, dan is de oefening vrijwel waardeloos;
2e. we naar de knieën kijken (een goede contrôle);
3e. de armen intensief meewerken;
4e. het tempo ± 40 veeringen in de min. is.

Opmerkingen. In den beginne zijn 10 veeringen voldoende, later 15. Een grooter aantal is niet noodig.
Doel: Het lenig maken van de wervelkolom en de heupgewrichten.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Knieën spreidstand. De linkerarm is zijwaarts gestrekt en de rechter- in het elleboogsgewricht gebogen en meteen de hand achter het hoofd. De romp helt naar links over en de blik is recht vooruit (als foto 3; bekijk deze goed).

Oefening. Nu gaan wij den romp in deze houding, met korte, veerende rukjes nog verder zijwaarts buigen. We probeeren als het ware een voorwerp, dat ongeveer 20 cM. van de linkervuist verwijderd is, steeds weer even aan te raken, om daarna door de veerkracht der spieren aan de rechterzijde van het lichaam in de uitgangshouding terug te keeren.

Er om denken dat:
1e. de romp niet draait, maar de borst steeds naar voren wijst;
2e. het hoofd rechtop wordt gehouden en wij niet naar den grond, maar naar een wand, raam of iets dergelijks kijken;
3e. de rechter elleboog zoover mogelijk achteruit wordt gedrukt;
4e. de knieën ver uit elkaar staan (zie foto).

Opmerkingen. Deze oefening is vooral in het begin lastig. Maar met een beetje inspanning en geduld moet zij toch zonder fouten door een ieder gedaan kunnen worden, ook door degenen die nimmer aan gymnastiek deden. In den beginne voeren wij deze oefening 5 keer uit, zoowel links als rechts. Later 10 keer.
Doel: Het bewegelijk maken van de wervelkolom, het heupgewricht en de ribben.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Zitten op den

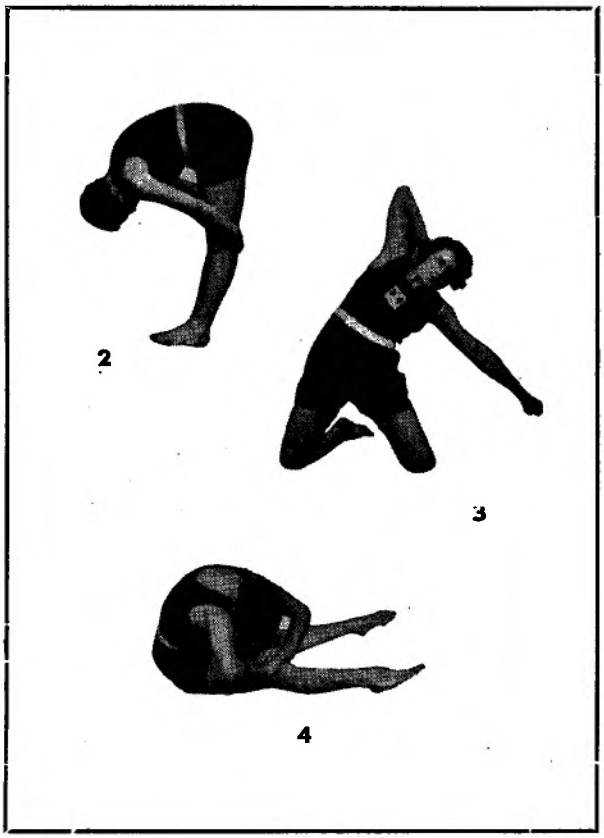

grond, met gespreide beenen. Beide handen steunen op de rechterknie. De romp is in de richting van het rechterbeen voorover gebogen, terwijl de blik op de handen is gericht (zie foto 4).

Oefening. Door korte veerende rukjes probeeren wij nu het hoofd op de knie te brengen. Dit gaat naturlijk niet zoo gemakkelijk, maar wij probeeren het, om daarna weer terug te veeren in de uitgangshouding. De beide handen zorgen er voor, dat het been in het kniegewricht niet gebogen wordt.

Er om denken dat:

1e. de knieën gestrekt blijven;
2e. wij naar de handen kijken.

Opmerkingen. Er is een sterke neiging om tijdens het oefenen de knieën te buigen. Doen we dit, dan verliest de oefening 70% van haar waarde.
Doel. Het bewegelijk maken van het heupgewricht en de wervelkolom. Th. HEEG.

het lichaam een geschenk Gods

Denk u eens even in, dat ge aan iemand een waardevol geschenk bracht. En dat de ontvanger het verwaarloosde, omdat hij er geen waarde aan hechtte, of, erger nog, dat hij het op zijn beurt weggaf aan een ander, die uw grootste vijand is! — Het lichaam is een geschenk van God. Hij is de Schepper, de Onderhouder ervan. Maar Hij blijft ook de Eigenaar. We kunnen niet naar willekeur handelen met Zijn gaven. We blijven Hem verantwoording schuldig.

Wanneer we van deze dingen diep doordrongen waren; — en wanneer we daarbij altijd g e v o e l d e n wat we b e l ij d e n: dat God steeds en overal tegenwoordig is — zouden we dan nog zoo dikwijls komen met vragen omtrent wat wèl en wat niet mag? Is eigenlijk zulk een vraag in de meeste gevallen al niet een bewijs van twijfel, of we wel op de goede weg zijn? Verkeeren we, als we onze vragen stellen, niet vaak in de verwachting, dat een ander met zijn autoriteit zal dekken, wat wijzelf niet geheel voor onze verantwoording durven nemen?

Doch evenmin als we te ver mogen gaan, mogen we te laks zijn. Dit laatste sluit in, dat we alles, wat we vermogen, moeten in het werk stellen, om ons lichaam in zoo goed mogelijke conditie te houden. En het sluit ook in, dat we er naar moeten trachten, onze uiterlijke verschijning zoo goed mogelijk te verzorgen. — Het eerste wordt gemakkelijker toegegeven dan het laatste. Tenminste in onze tijd. Als we zoo af en toe eens met onze gedachten teruggaan in de geschiedenis, stuiten we telkens op vreemde begrippen, waar het de hygiëne betreft. Geheel uitgestorven zijn deze in sommige lagen der bevolking nog niet, doch het is wel zeker, dat we gezonder leven dan de menschen dit in vroeger tijden vaak deden. Al zou ik niet graag beweren, dat we ook gezonder z ij n.

De vraag is nu: waarom gebeurt dit alles? Waarom deze zorg voor het lichaam? En dan is vaak het antwoord: uit eerbied voor de Natuur. Dit laatste woord liefst met een hoofdletter geschreven. En dikwijls m o e s t het antwoord eigenlijk luiden: uit liefde voor ons eigen dierbaar ik.

Dit mag echter voor een christen niet voldoende zijn. Wie waarlijk een kind van God is, betrekt alle dingen op de relatie tusschen God en den mensch.

Ge zegt misschien: „het resultaat blijft er eender om." Dit is echter niet het geval. Wanneer we ons lichaam beschouwen als een Godsgeschenk; wanneer we het verzorgen uit eerbied voor Hem, gevoelen we ons daarbij van Hem afhankelijk. Dit bewaart ons voor o n n o o d i g e zorg en angst; dit doet ons ook aanvaarden de gevolgen van de zonde, voor zoover ze zich in ons lichaam openbaren. Ziekte, maar ook: misvorming. Ook, wat voor een vrouw niet zoo heel gemakkelijk te aanvaarden is: een weinig aantrekkelijk uiterlijk.

Dit bewaart ons er evenzeer voor, te ver te gaan in onze zorg voor het lichaam. Dit maakt, dat we ons moeten verzetten tegen alle eeredienst van het louter lichamelijke, op welk terrein deze zich ook openbaart, op het gebied van de sport, van het sexueele, maar ook in een onnatuurlijke opmaak van 't gezicht, waardoor dit wordt tot een masker. Sport: alleen in zooverre, als ons lichaam er door geoefend en gestaald wordt. Als we dus, door de sportbeoefening, beter in staat worden gesteld ons werk op aarde, onverschillig wat dit is, te verrichten. Dus nooit sport ten koste van dat werk. Nooit sport om de sport-zelf, om uit te blinken en records te behalen. Wat dit laatste betreft moeten we zeer zeker ons ook afvragen of we niet zóó ver gaan, dat we méér van ons lichaam vergen dan voor ons leven, nu en later, a l s v r o u w goed is.

Het sexueele. Dit is een zoo breed terrein, dat ik aarzel, om er ook maar iets van te zeggen. Voor ditmaal alléén dit ééne: nooit, in welke verhouding ook, mag voor een christenvrouw het lichamelijke hoofdzaak zijn. Nòch wanneer het er om gaat, liefde te wekken; nòch wanneer men verloofd is; nòch in het huwelijk. Er leeft, onbewust misschien, bij velen de gedachte, dat de gevaren er alléén zijn zoolang men niet getrouwd is. Dat het huwelijk als het ware een vrijbrief is, die alle zelfbeheersching onnoodig maakt. Of ook: dat het er voor een vrouw niet meer op aankomt hoe ze is, wanneer ze eenmaal getrouwd is. Beide misvattingen wreken zich. De laatste misschien eerder en zichtbaarder, door een verwaarloozing van de kant van den man, dan de eerste. Maar daarom is de eerste niet minder gevaarlijk. Als tusschen man en vrouw weinig of geen geestelijk contact is; meent ge, dat er dan van een heilig huwelijk sprake zou kunnen zijn?

J. M. W.—W.

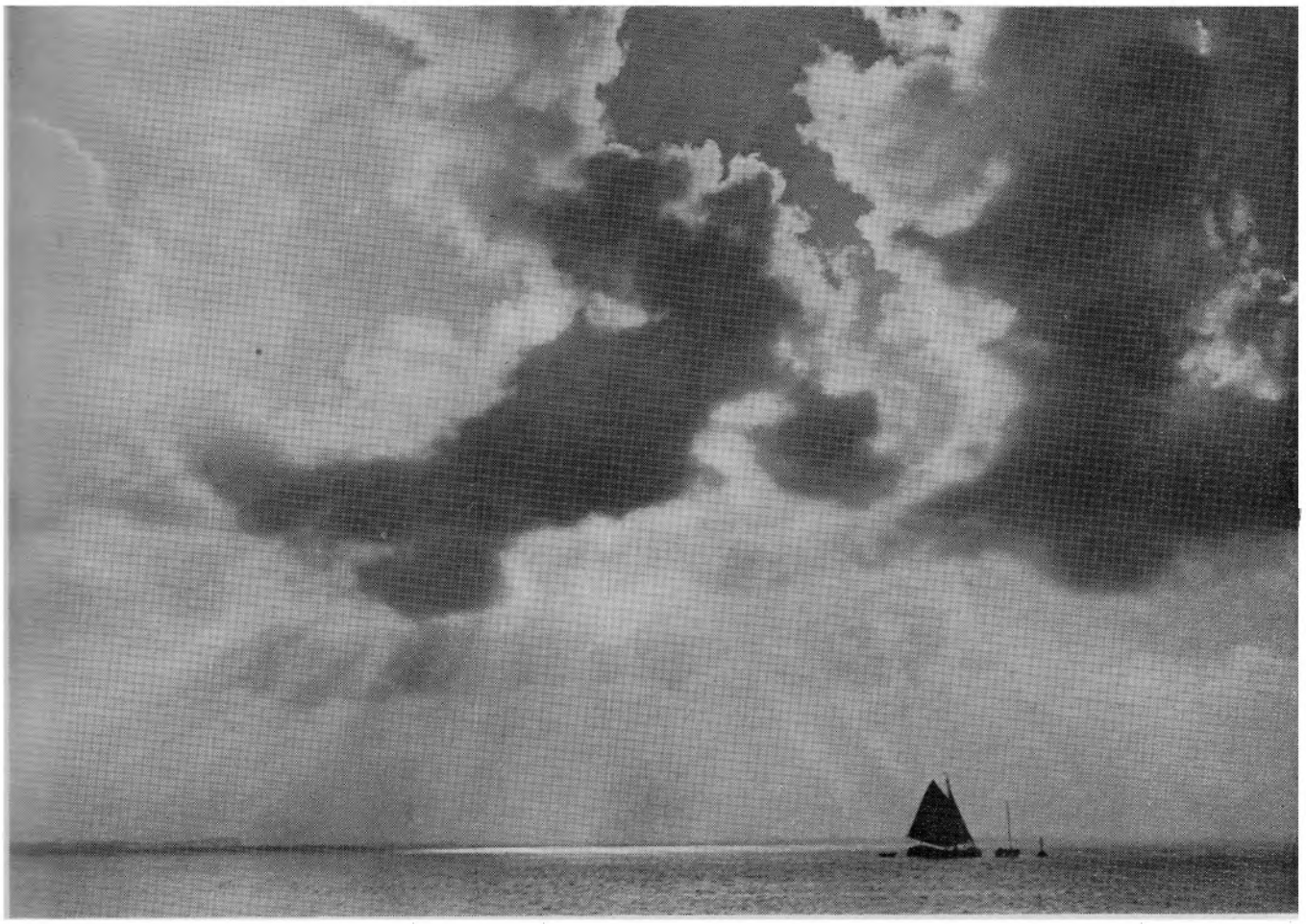

Moerdijk. Foto Berssenbrugge, Den Haag.

Waar kinderen wonen

van eikels en kastanjes

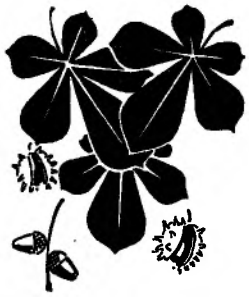

Als we thuiskomen met zakken vol eikels en kastanjes, gaan we er natuurlijk iets van maken. Afgebrande lucifers is het eenige, wat we daarbij noodig hebben, maar daarvan dan ook liefst een heeleboel. — De koe krijgt een lijf van twee dikke kastanjes, aan elkaar gezet met een stukje lucifer, dat we door de bast van de beide kastanjes steken. Z'n kop wordt gevormd door een kleinere kastanje. Pooten, staart, ooren, oogen, zijn allemaal van lucifers te maken.
Dan de doeshond. Lijf een groote eikel, met het dopje er nog om, kop een klein rond eikeltje, staart en pooten van lucifers.
De boer wordt gemaakt van hetzelfde materiaal als de koe, maar naar menschelijk model gevormd. Hij krijgt in zijn mond een pijpje van een klein eikeldopje met een steel.
Tenslotte wreken we ons op de wesp, die ons van de zomer gestoken heeft, door een monster van een wesp te kijk te zetten. Kop een klein eikeltje, lijf twee langwerpige eikels aan elkaar, het achterlijf vooral met een venijnige punt. De vleugels en de kopsprieten worden weer van lucifers gemaakt, voor elke vleugel drie lucifers naast elkaar.

linksheid

Links!
Dat is nu niet bepaald een compliment en voor vele mensen staat het zo ongeveer gelijk met buitengewoon onhandig. Ja er zijn zelfs mensen, die beweren dat linksen minder geschikt zijn voor sommig werk en die ze zelfs voor een beetje minderwaardig verslijten. Als ge eens in een boek van een vijftig jaar geleden gaat snuffelen, dan kunt ge daarin lezen dat linksheid een van de vele z.g. degeneratie-tekenen is.
Laten we eens even nagaan wat we er tegenwoordig van weten en hoe er over de behandeling gedacht wordt.
De menselijke ontleedkunde leert ons dat de grote bloedvaten, die naar het hoofd lopen, niet aan beide zijden van het lichaam symmetrisch ontspringen. Hieruit concludeerde de Amsterdamse hoogleraar Prof. Bolk, dat de beide helften van de grote hersenen niet evenveel bloed krijgen en dus waarschijnlijk ook niet hetzelfde werk kunnen verrichten. De hersenen zijn wel zeer belangrijke delen van ons lichaam; ze regeren over alle z.g. willekeurige spieren en beheersen zo al onze bewegingen. — Ook in de hersenen is echter arbeidsverdeling en nu worden de bewegingen van de rechter lichaamshelft geregeld door de linker grote hersenen en omgekeerd. Nu zou de linker helft van de hersenen een betere bloeddoorstroming hebben dan de rechter en bijgevolg zou men dan zijn rechterhand liever gebruiken dan de linker.
Prof. Bolk vond nu bij een linkshandige dat de oorsprong van de grote bloedvaten naar de hersenen precies het spiegelbeeld was van die bij de rechtshandige. Bij de geboorte is de aanleg van de bloedvaten al kant en klaar. Linkshandigheid is dus een aangeboren eigenschap.
„Maar," gaat ge nu vragen, „dan is er zeker ook niet veel aan te veranderen?"
Daarover heeft de onderwijswereld vroeger wel eens anders gedacht. Het is nog niet zo heel lang geleden dat de onderwijzer een klein stokje in zijn hand had, dat gebruikt werd om een kind, dat bij zijn beginnende schrijfpogingen van zijn linkerhand gebruik maakte, eventjes in letterlijken zin op de vingers te tikken. Hiermee bereikte men meestal dat een linkse ook wel met de rechterhand leerde schrijven, maar men kon niet voorkomen dat hij nu eenmaal een beetje onhandig bleef staan voor allerlei machines en toestellen, die voor een rechtse zijn gemaakt. — Tegenwoordig vindt men het niet zo heel erg als iemand met zijn linkerhand werkt; het voornaamste is dat hij goed werkt!
Ongetwijfeld hebt ge wel eens iemand gezien, die door een ongeluk zijn rechterhand miste. Hebt ge er dan wel eens op gelet hoe handig hij nu met zijn linker schreef en werkte? — Evenals nu zo een oorspronkelijk rechtse uitstekend links kan leren werken, kan ook een linkse door voortdurende oefening tot een goed gebruik van zijn rechterhand komen. Maar als ge hem in een onbewaakt ogenblik bezig ziet, gebruikt hij toch weer zijn linkerhand!
Hij is links gebleven!

C. STEKETEE.

Practische dingen

voor vacantie-opnamen

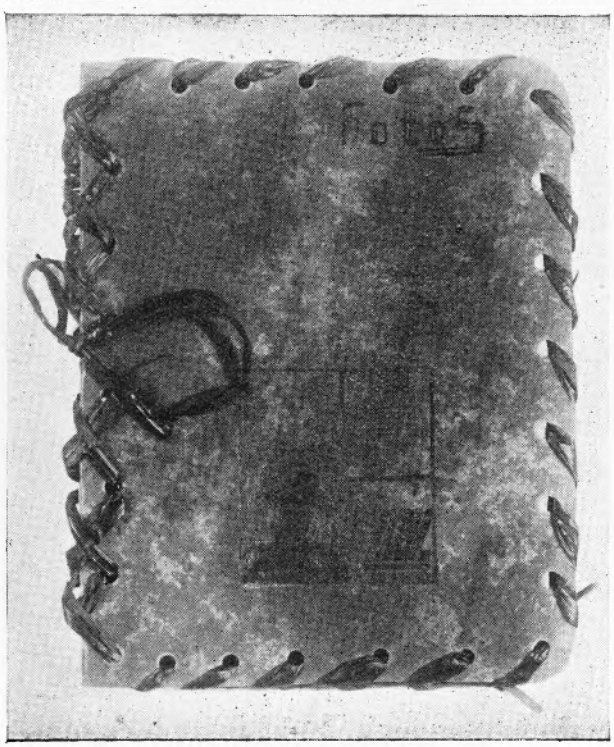

Foto-portefeuille.

Nu de zomer voorbij is, is het prettig als u uw foto's in uw tasch mee kunt nemen. Hiervoor is dit fotoboekje zeer geschikt.
Men heeft hier gemarmerd perkament voor noodig. — Eerst knipt men een reep perkament van 18 c.M. lang en 11½ c.M. breed (de rug). Dan 2 reepjes van 3½ c.M. en 5½ c.M. breed, elk 11½ c.M. lang.
Nu een groot vak van 5½ c.M. aan de eene en 3½ c.M. breed aan de andere zijde; ook weer 11½ c.M. lang. De 2 reepjes worden nu op elkaar gelegd, het smalle boven, aan de linkerzijde van de rug, het groote vak aan de rechterzijde, alles zóó, dat alle kanten gelijk zijn. Alle hoekjes knippen we rond af. Met de eene hand houdt men alles vast, met de andere knipt men om de c.M. een gaatje met de kniptang. — Als men heelemaal rond geweest is, maakt men in het midden een zachte vouw en knipt daar ook gaatjes in. Nu steekt men alles met een mooie kleur raffia om. In den rug maakt men kruissteekjes en een strikje. Aan de voorkant teekent men met O.I. inkt een teekeningetje en in de rechterbovenhoek zet men: FOTO'S.

ANNIE GROENHEYDE.

met kruissteek gewerkt

Er is bij de redactie een vraag binnengekomen naar een kleedje voor een bloementafeltje, een tafeltje met een blad van 26×26 c.M. Het kleedje, waarvan het patroon hier afgebeeld is, is naar aanleiding daarvan ontworpen, maar kan natuurlijk ook voor andere doeleinden gebruikt worden. Het middenvak is vrijgelaten. Daar zal de bloempot of vaas met bloemen op komen te staan. De versiering is daarom op het afhangende deel aangebracht en begint bij het bedoelde tafeltje op de rand. De maat van het geheel is 66×66 c.M.
Gewerkt wordt op handwerklinnen of een andere stof, waarvan de draden gemakkelijk te tellen zijn en die vooral als het kleedje voor een bloementafeltje dienen moet tegen een spatje kan en goed in de wasch blijft. Er is maar weinig, 70 c.M., voor noodig. Neemt u daarom in ieder geval een mooie stof, die gelijke draad heeft. De kruisjes worden gewerkt met splijtkatoen. Kleuren zal ik hier niet beschrijven. Die kunnen beter naar eigen smaak en vooral ook naar de omgeving, waar het kleedje gebruikt zal worden, gekozen. Noodig zijn er drie schakeeringen. Drie tinten van dezelfde kleur staan mooier en fijner, drie verschillende kleuren zijn sprekender en daarom effectvoller.
Een gedeelte van het patroon vindt u hiernaast afgedrukt. Het geheel kan u overnemen door op doorzichtig papier eerst een vierkant te teekenen met middellijnen en diagonalen, die verlengd zijn tot buiten dat vierkant. Deze lijnen zijn op het patroon als stippellijnen aangegeven.
Het ontwerp kan nu overgetrokken worden, vier keer aan de bovenkant van de teekening en vier keer (want hier moeten we het spiegelbeeld hebben) aan de onderkant. Het geheel moet daarna op de stof gecalqueerd worden. Let u er vooral goed op, dat de draden van de stof evenwijdig loopen met het vierkant van de teekening, anders hebt u naderhand last met werken.
De werkwijze is de volgende. De vakken moeten geheel gevuld met kruissteek. Op de

Kleedje in kruissteek, met detail.

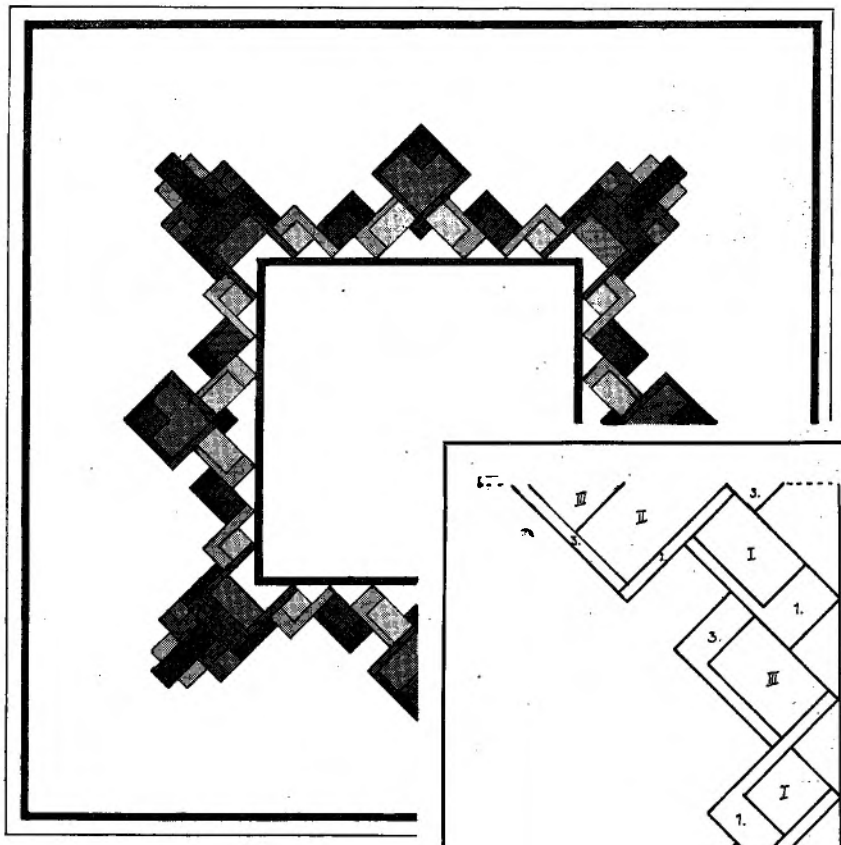

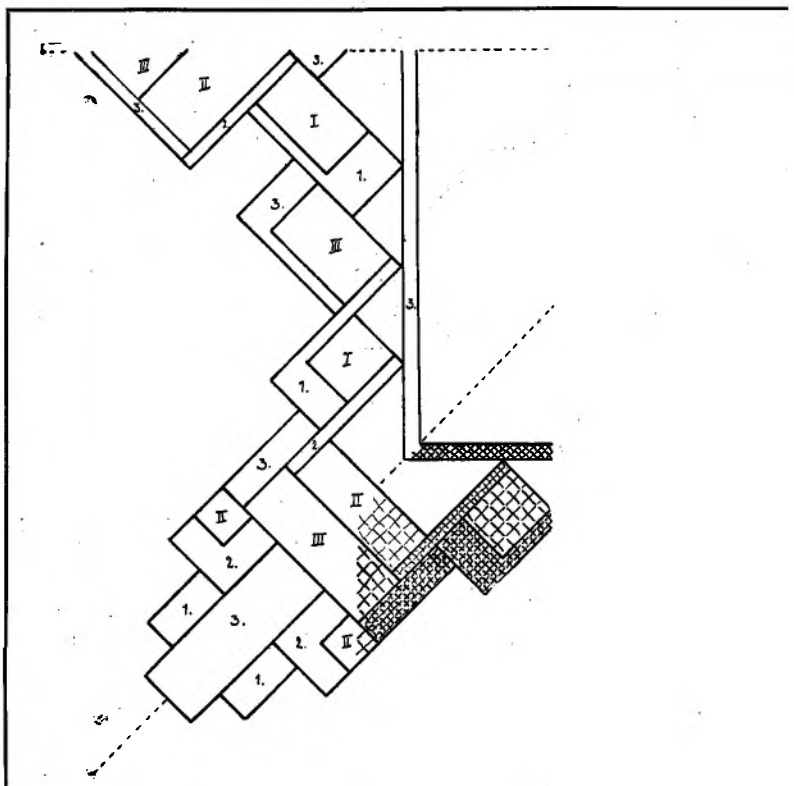

werkteekening ziet u de kleuren 1, 2 en 3 aangegeven in gewone en in Romeinsche cijfers. Bij de gewone cijfers moeten de kruisjes klein zijn, ongeveer ¼ c.M., bij de Romeinsche cijfers worden ze tweemaal zoo groot gewerkt, met dezelfde draaddikte. Daar zal de stof van de ondergrond dus doorschijnen.

Tegen de binnenkant van het vierkant van 26 c.M. worden van kleur 3 twee rijen kleine kruisjes gemaakt en langs de omtrek van het kleedje, langs de smalle zoom eveneens. Desgewenscht kunnen de vlakken met de kleur, waarmee ze gevuld zijn nog met een dunnere draad met een stiksteek omgewerkt worden, om ze daardoor iets straks, hoewel iets stijfs, te geven.

ROSINE HARTOGH.

VERKEERDE KANT

GOEDE KANT

Astrakan jasjes

II

I

III

Een lezeres vraagt om het model van een kort getailleerd astrakan jasje met sjaalkraag. De korte jasjes zijn ook dit najaar weer modern, we zien ze van allerlei bont en imitatiebont, waaronder vooral ambraslam en de namaak ervan — doet zeer aan breitschwanz denken — een voorname plaats inneemt. Maar ook astrakan wordt nog gedragen. — De eerste teekening laat u een jasje zien dat de nieuwe schouderlijn: smalle schouders met de verbreeding pas aan de bovenarm, zeer tot zijn recht laat komen. Het model heeft, behalve de sjaalkraag, nog een platte kraag en wordt met groote, dof-nikkelen knoopen gegarneerd. Het patroon hiervoor is verkrijgbaar in de maten 42, 44 en 46 na storting van 55 cents bij de uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

Het tweede model is veel eenvoudiger. Het reikt slechts tot in de taille op de manier van de bekende „jagerjasjes", de beide einden van de sjaalkraag worden door een lus van dezelfde stof gehaald en de eenvoudige strakke mouw heeft als eenige garneering een dubbel geknipte halfronde slip, die tusschen de ingeknipte split van de mouw (zie teekening) meegestikt wordt. Het verdient aanbeveling om deze slip, ter meerdere stevigte, met mantellinnen te voeren.

Het verkleinde patroon is voor maat 44.

Fig. I is de voorzijde van het lijfje, fig. II is de rug, fig. III is de sjaalkraag, fig. IV is de mouw, fig. V de slip en fig. VI de lus van de sjaalkraag. Fig. III, V en VI worden dubbel geknipt en fig. III wordt tot A langs de hals gezet.

Het derde model toont u een getailleerd jasje dat gesloten wordt met een enkele knoop. De mouwen bestaan uit drie stukken en vertoonen de nieuwe lijn — de verbreeding lager aan de armen. — De sjaalkraag wordt met stevig mantellinnen gevoerd, evenals de revers. Het patroon van dit model is verkrijgbaar in de maten 42, 44 en 46 na storting van 35 cents op het gironummer (No. 20246) van Bosch & Keuning te Baarn.

LENY VAN GEELKERKEN.

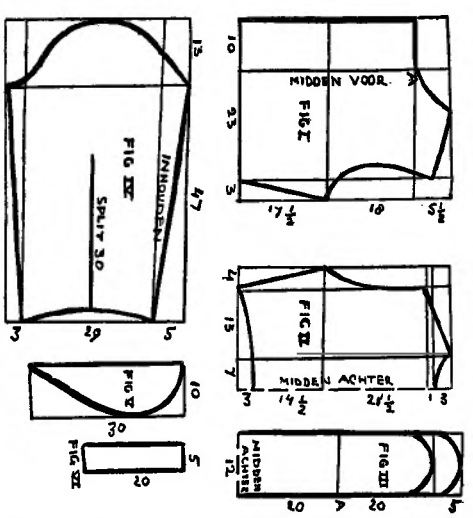

details IIe jasje.

Een geborduurde bolero

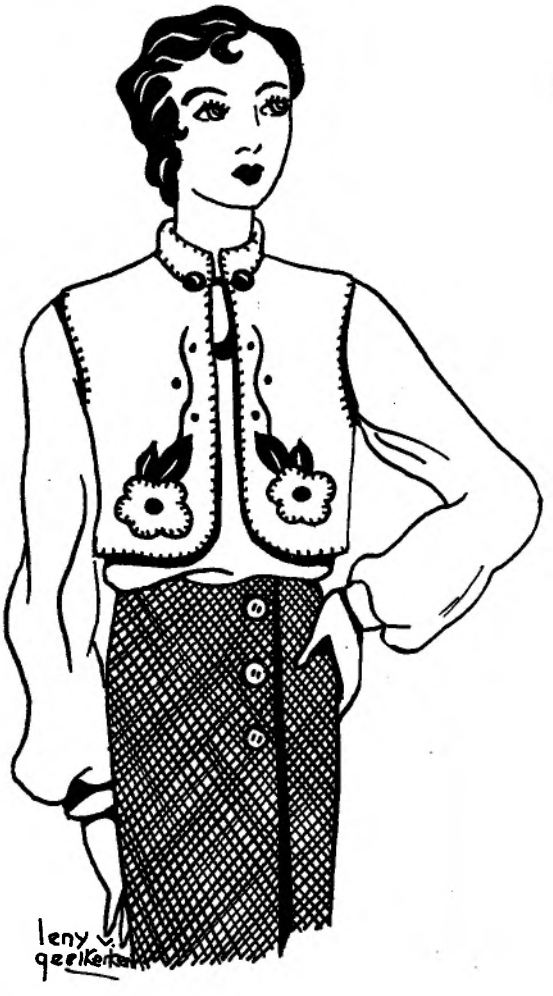

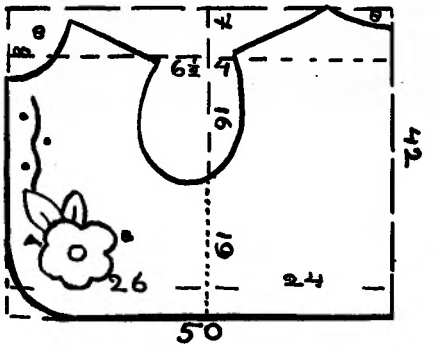

De herfst heeft z'n intrede gedaan, en de dagen zijn veel koeler geworden. Lange mouwen is het wachtwoord, en, daar onze winterjurken licht nog wat te warm zitten, zullen nu de blouses veel aan bod zijn. Gezellig staat daarop een warm, kleurig vestje, en daarom ontwierp ik deze aardige, gemakkelijk zelf te maken bolero.
Benoodigd is 50 c.M. fluweel, peau de pêche, laken of vilt, dat minstens 100 c.M. breed moet zijn. Het model is zonder zijnaden, zooals we op de patroonteekening zien. Het smalle opstaande boordje is 3 c.M. breed en 40 c.M. lang en wordt dubbel geknipt. Nadat de schoudernaden afgewerkt zijn en het boordje langs de hals gezet is, wordt de bolero rondom met een wijde festonsteek in wol of dikke koordzij versierd. Indien we fluweel of peau de pêche verwerken, spreekt het vanzelf dat vooraf de kanten onder een boorbandje verwerkt zijn, bij laken of vilt is dit niet noodig.
Het verdere borduurpatroon is zoo eenvoudig dat wel iedereen het zonder moeite na zal kunnen maken. Het slingerend takje wordt in de steelsteek geborduurd en de bladeren en nopjes in de platte steek. De bloem zelf is een stukje omgefestoneerd vilt, waarop het hartje met de platte steek geborduurd is. Van A tot B wordt de bloem op de bolero vastgenaaid, de bovenzijde blijft los, zoodat de bloem tegelijk als zakje dienst doet.
De sluiting van de bolero geschiedt door middel van een dubbele sierknoop of — zoo gewenscht — door een gedraaid koordje in de tint van het borduursel.
Zij, die van plan zijn de bolero bij voorkeur over eenvoudige blouses etc. te dragen, kunnen gerust heldere sprekende kleuren nemen, b.v. roode stof, zwart borduursel en witte bloemen, blauw met zwart en oranje enz., maar de bezitster van een meer kleurige garderobe doet verstandig haar bolero in rustige tinten te houden, zwart, grijs of beige en het borduurwerk in matte pastelkleuren.

LENY VAN GEELKERKEN.

ons patronenhoekje

324 en 325 zijn twee avondjaponnen voor slanke jonge dames. De patronen zijn verkrijgbaar voor 84 c.M. gemeten bovenwijdte, prijs *f* 0.50.
388 is een zeer afkleedende japon voor eenigszins corpulente figuren; patronen voor 96, 104 en 112 bovenwijdte à *f* 0.60.
391 en 392 toonen ons twee moderne blouses, waarvan de eerste, gemaakt van crêpe de Chine of satin, meer gekleed is, en de laatste beter geschikt om bij een sportief complet te worden gedragen. Patronen voor 96, 104 en 112 bovenwijdte à *f* 0.40.
393 en 396 zijn rokmodellen voor wollen stof. De achterbanen zijn glad, zonder naden of plooien. Patronen voor 104, 114 en 124 c.M. heupwijdte.
397 is een moderne wintermantel met origineele schouderstukken, die een mooie coupe geven. Patronen voor 88, 96 en 104 c.M. bovenwijdte à *f* 0.60.

De patronen zijn verkrijgbaar bij de redactie, onder opgave van nummer en maat; het verschuldigde bedrag is gelijktijdig te storten op giro 20246 van Bosch & Keuning te Baarn.

keukengeheimen

Op verzoek van een lezeres geven we ditmaal een z.g. „koude tafel" voor een bruiloft. Over het algemeen is het de gewoonte, warme en koude gerechten te laten afwisselen.

Menu: Melon glacé. — Broodje met kreeft, garnalen of zalm met mayonnaise. — Ossenhaas à la renaissance. (Tongfilets met sla en mayonnaise). — Kip met compôte. — Ananaspudding, taart of ijs. — Beschuitje met kaas. — Fruit, bonbons en koffie.

MELON GLACE. Neem een rijpe geurige meloen. Maak rondom de steel een insnijding, zoodat er een dekseltje uitgelicht kan worden, verwijder met een zilveren lepel het zaad en steek het vruchtvleesch bij gedeelten los, verdeel dit in nette stukken. Doe deze met geschilde en ontpitte vruchten, die de tijd van het jaar oplevert (druiven, bananen, blikvruchten) laag om laag met gezeefde poedersuiker, in de uitgeholde meloen en laat het onder toevoeging van vruchtensap of witte wijn 2 à 3 uur trekken. Presenteer het koud al of niet met geslagen room.

BROODJE MET KREEFT OF GARNALEN OF ZALM MET MAYONNAISE. Verwijder van nette sneetjes casinobrood de korstjes. Bak ze vlug in de gesmolten boter in de koekepan lichtbruin, of rooster ze in den oven. Leg de zalm, kreeft of garnalen erop en bedek de bovenkant met dikke mayonnaise. Garneer den schotel met blaadjes sla en peterselie.

OSSENHAAS A LA RENAISSANCE. 6 pers. 1½ pond ossenhaas, 1 ons boter, 3 d.L. bruin van jus, 6 blaadjes gelatine, 1 lepel sago, koude gemarineerde groenten zooals aspergepunten, tomaten en Fransche slaboontjes, aspic van 2 d.L. bouillon, 12 gr. (8 blaadjes) gelatine, 1 eiwit, citroen, kruiden, azijn.

Braad den ossenhaas op de gewone manier. Laat hem bekoelen. Snijd hem in nette plakken en leg deze weer in model op een schotel. Schep het vet van de koude jus. Verdun dit bruin van de jus met water. Zeef het vocht. Neem 3 d.L. voor de saus. Laat dit met enkele kruiden trekken en bind het met 1 lepel aangemaakte sago. Los er van het vuur de 6 blaadjes geweekte en goed uitgeknepen gelatine in op. Maak de saus af met Engelsche saus en soya naar smaak.

Laat de saus, als ze geleiachtig begint te worden, over het vleesch heenvloeien. Schik verschillende gemarineerde groenten naar keus om den ossenhaas en garneer den schotel met gehakte aspic naar smaak.

Aspic. Vermeng de koude bouillon met de kruiden (wortel, peterselie, ui), de geweekte en goed uitgeknepen gelatine, het ongeklopte eiwit, 1 bouillonblokje, partjes citroen en azijn naar smaak. Breng deze massa al kloppende juist aan de kook. Zorg dat er veel schuim gevormd wordt. Laat de massa van het vuur even bekoelen, en zeef de aspic door een natte doek, zoodat ze volkomen helder is. Laat de massa bekoelen en hak of snijd de aspic in kleine stukjes.

GEBAKKEN TONGFILETS MET SLA EN MAYONNAISE. Fileer de tong op de gewone manier, wasch de filets af, zout ze en haal ze door losgeklopt eiwit en gezeefd paneermeel. Bak de filets vlug in de heete boter in de koekepan lichtbruin. Leg ze dakpansgewijs op een schotel en garneer 't geheel met sla, plakjes uitgetande citroen en mayonnaise.

ANANASBAVAROISE. ½ liter slagroom, 6 schijven ananas, 1½ d.L. ananasvocht, 15 gr. gelatine (10 bladen), 125—150 gr. suiker (± 10 lepels, 1 eiwit.

Spoel de puddingvorm om met het ongeklopte eiwit, zet deze daarna omgekeerd weg en sla het eiwit stijf. Week de gelatine. Snijd de ananas in nette stukjes. Vermeng het ananasvocht met de suiker en los in dit warme vocht van het vuur de geweekte goed uitgeknepen gelatine op.

Klop de slagroom stijf, vermeng deze met het afgekoelde sap, het stijfgeklopte eiwit en een deel der stukjes ananas. Laat de massa geleiachtig worden en doe het mengsel, als de stukjes ananas niet meer zakken in den geprepareerden vorm.

Garneer de pudding, na storten met wat stijf geslagen, gesuikerde slagroom en stukjes ananas.

G. LE ROY.

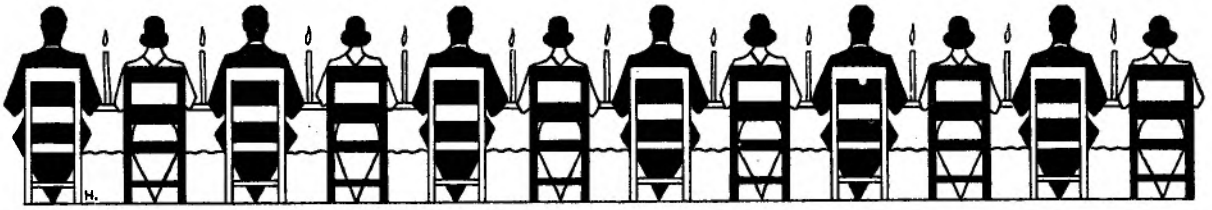

correspondentie v. d. redactie

EEN AFSCHEID EN EEN WELKOM.

Mevrouw de Vries Robbé, die vele jaren deel uitmaakte van de redactie, gaat ons blad verlaten. Twee kleine mannekes en een héél klein jong vrouwtje in haar onmiddellijke omgeving vragen dagelijks zóózeer haar aandacht, dat zij meende de groote Jonge Vrouw vaarwel te moeten zeggen. Wij danken haar heel hartelijk voor het vele, dat zij voor ons blad gedaan heeft; wij zijn blij, dat ons tijdschrift haar aandacht blijft houden, zooals ze ons beloofd heeft, en wij hopen erg van tijd tot tijd nog eens zoo'n prettig leesbaar artikel van haar onder oogen te krijgen.
Niet, dat De Jonge Vrouw berooid achter blijft! Een nieuwe kracht staat klaar om haar te dienen, in de persoon van onze welbekende Rie van Rossum. Sinds lange tijd belangstellende lezeres, enthousiast kampeerster, toegewijde medewerkster, nam zij gaarne zitting in de redactie. Wij heeten haar met vreugde welkom, en hopen veel te genieten van haar vlugge pen en scherpe opmerkingsgave.

UITSLAG WEDSTRIJD KAMPVERSLAGEN EN -FOTO'S.

Eindelijk! hooren we al verzuchten! Ja, we hebben heel wat ontvangen, vooral de beide eerste kampen zijn heel wat keeren „verslagen". Hartelijk dank aan a l l e schrijfsters; wij hebben ieders inzending met genoegen gelezen, en zouden liefst ieder een prijs geven, maar het is nu eenmaal een wedstrijd. Hier volgt dan de uitslag:
Uit Zegenwerp kreeg Mien Mons de prijs, uit Joolhul I Corry Molenaar, uit Joolhul II Janny Schreuder.
Nog veel moeilijker was het een keus te doen uit de schitterende collectie foto's, die we toegestuurd kregen. Vooral de Zegenwerpers hadden hun best gedaan. We besloten tenslotte Cor Büstraan en Jo Wouda beiden een prijs toe te kennen, en uit de Joolhulkampen aan Sini de Boer en Cor van Duyn.
Willen al deze kampioenen een voorwerp uitzoeken uit deze premielijst voor één abonné? Graag hooren we spoedig hun keus.

DE DOMINEESVROUW VAN BOXTEL.

Aan belanghebbenden zij meegedeeld dat vanuit de Boxtelsche pastorie vriendelijke dankbetuigingen zijn gekomen voor vaas met bloemen en taart.

VOOR DE SCHRIJFVRIENDINNEN VAN COR VAN WIJK.

Cor van Wijk wilde graag langs deze weg allen, die haar zoo trouw geschreven hebben tijdens haar ziekte, nog eens hartelijk danken. Het heeft haar heerlijk door de moeilijke tijd heengeholpen, en zij voelt dat er een echte band van vriendschap gevormd is. Intusschen deelt zij met groote vreugde mee, dat zij weer geheel hersteld is en allerlei dingen mag doen.

HET EERSTE NUMMER VAN DE NIEUWE JAARGANG.

Het eerste nummer probeert altijd weer iets geheel nieuws, iets anders te geven. Het zal u opvallen, dat in dit nummer gebruik wordt gemaakt van een andere lettervorm en een andere zetspiegel. Aan de typografische en artistieke verzorging is bizondere aandacht geschonken. Zeker zullen onze lezeressen ook onze fraaie illustraties op kunstdrukpapier waardeeren.

De n i e u w e jaargang en het n i e u w e boek, „Moederke alleen". 't Boek met de mooie teekeningen van Roeland Koning en met de fijne, teere novellen. Wie het ziet, het doorbladert, zegt dadelijk bij zichzelf: een boek om te hèbben. En één nieuwe abonnee is gauw gewonnen. Wij hopen, dat het boek velen van u gelukkige uren zal bezorgen.

DE WEDSTRIJD.

De wedstrijd in 't aanbrengen van abonnee's is begonnen, en duurt tot 15 Jan. a.s. Het is niet moeilijk abonnee's te winnen. De Jonge Vrouw beveelt zichzelf immers aan en brengt zooveel moois en blij's in onze gezinnen. De premies (kijk nòg eens in de prospectus in 't Septembernummer!) zijn alle begeerenswaardige dingen: wat zal zoo'n antiek bureautje, zoo'n Perzisch kleedje met z'n mooie zachte tinten, of zoo'n knus damesstoeltje onze eigen kamer gezellig maken, wat zijn die aardige huishoudelijke dingen een heerlijke aanwinst voor onze veelbelovende eigen huishouding! Toe, probeer 't eens! 't Gaat werkelijk verrassend gemakkelijk!

EEN VERZOEK.

Bij hooge uitzondering geven we eens een verzoek om hulp door, omdat doel en werkwijze ons hier zoo uiterst sympathiek aandeden. 'n Onderwijzeres aan 'n school van zwakzinnige kinderen, de O. G. Heldringschool te Rotterdam, waar heel veel voor deze kinderen gedaan wordt, schrijft ons, hoe verdrietig het is dat deze abnormale schooiertjes in de vacantie juist zoo ontzaglijk veel te kort komen. In speeltuinen, vacantiekolonies etc. is voor hen geen plaats, zoodat zij maar wat doelloos door druk Rotterdam zwerven. Nu heeft genoemde onderwijzeres zoo'n mooi plan: een huisje laten zetten op Oost-Voorne, waar telkens 15 jongens tegelijk kunnen zijn. Zij zelf spaarde een deel van het geld, een hypotheek zorgt voor de rest. Een architekt heeft geheel belangeloos een alleraardigste, praktische teekening gemaakt. In de tijd buiten de vacantiemaand wil zij 't huisje verhuren aan clubs en groepen: misschien zouden onze lezeressen daar nog van profiteeren kunnen!
En nu komt het verzoek: haar ontbreekt nog de heele inventaris! Zijn er ook lezeressen, die er voor voelen haar een handje te helpen? Men stelle zich in verbinding met Mej. Benita Voorhoeve, Lange Geer 156, Rotterdam.

WIE ?

Eén onzer abonnee's was gewoon haar „Jonge Vrouw", als ze die gelezen had, te sturen naar een jong meisje, dat langdurig ziek is, en aan wie de lezing van het blad prettige uren bezorgde. Nu moet deze abonnee door omstandigheden bedanken. Is er misschien een lezeres, die deze vriendendaad van haar over zou willen nemen? Gaarne stuurt de redactie dan het adres van het meisjes.

PATRONENHOEKJE.

Mogen wij er nog eens op aandringen dat men de bestellingen meteen op het strookje van girobiljet of postwissel doet? Dat bespaart U tijd en ons administratie!

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt den eersten Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per halfjaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een geheelen jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

INHOUD

- Meditatie. Wie heeft er een dokter noodig? 42
  Amsterdam, Oudezijds Kapelsteeg. Teekening van Jul.
- Terlingen 43
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal.... 44
- Dat Eene. Vers van Hermien Manger 48
- De schat, die niet afneemt. Schets van Loek 49
- Het Sint-Nicolaasfeest, door Jetty Dumé 52
- De gedekte tafel 53
- Lakwerk, door J. de V. R.—S. 54
- Waar Kinderen Wonen 55
- St.-Nicolaascadeautjes, door Jetty Dumé 56
- Zaadpluis, door Rie v. R. 59
- Practische Dingen 60
  Gehaakt wollen kraagje met bijbehoorende manchetjes door Tiny Boessenkool—Nawijn 60
  Heerenschrijfportefeuille in leerwerk, door Riek van der Heyden 60
  Kralen sierspeld, door Riek Heusinkveld 62
  Bladwijzer van lint met kralenwerk, door Riek Heusinkveld 63
  Een dekkleedje met vingerdoekjes, door Tiny Boessenkool—Nawijn 63
  Leeren etui voor autorijders, door A. Balder 64
  Oma's antieke knipje, door Nelly Hak 65
  Gehaakte toilethanddoek en dito pannelap, door Riek Heusinkveld 66
  Zakje voor kluwen touw, door A. M. Westerop 66
- Langs de Winkels 67
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 68
- Een diplomaat in den dop, door Rie Taal 71
- Man en vrouw schiep God de mensch, door J. M. W.—W. 72
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 73
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek" 74
- Ons Patronenhoekje 77
- Keukengeheimen (inrichting), door Vict. Hartogh—Snoek 78
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy 79
- Correspondentie van de Redactie 80
  Op de kunstdrukpagina's: .....
- Boer uit Giethoorn ..... Foto Berssenbrugge, Den Haag
- Herfst! ..... Foto Erica Richter
- Fotografisch Stilleven .....

17E JAARGANG

● NOVEMBER 1934 ● Nr 2 ●

WIE HEEFT ER EEN DOKTER NOODIG?

En de Farizeërs, die dit zagen, zeiden tot zijn discipelen: waarom eet uw Meester met tollenaars en zondaars?
Matth. 9 : 11.

Natuurlijk, een dokter is voor de zieken. En daarom is Jezus er voor de tollenaars en zondaars.
Dit alles is zoo dood-eenvoudig. En hoe is het dan mogelijk, dat de Farizeërs kunnen vragen: waarom eet uw Meester met tollenaars en zondaars?
Zij willen eigenlijk, dat Jezus zich bij hen, de gezonden, zal voegen. Zóó hoort het. Hij heeft met de zieken, de tollenaars en zondaars, niets te maken.
Weigert Jezus nu, zich bij de Farizeërs te voegen: Neen, zeker niet. Hij is immers de dokter, die gekomen is voor de zieken en dus ook voor de Farizeërs. Hij wil zich bij hen voegen, maar daarvoor is noodig, dat zij zich ziek weten, dood-ziek. Dan zullen ze Jezus ontvangen als geneesheer en alleen als zoodanig wil Hij ontvangen worden.
Wie heeft er een dokter noodig?
Wel, gij en ik, of we ons bij de tollenaars voegen of bij de Farizeërs. Wij zijn dood-ziek.
Het komt er nu maar op aan, dat we dit weten. Zeggen we, dat we niet ziek zijn, nu, dan laten we Jezus stil bij de tollenaars en zondaars en daar hooren wij niet bij.
Maar als we weten, dat we ziek zijn, gaan we naar het huis van Mattheüs, naar de tollenaars en zondaars. Want dáár is Jezus, de dokter, die we noodig hebben.
Misschien vinden wij deze boodschap niet bijzonder aangenaam. Moeten wij ons bij de tollenaars en zondaars voegen?
Hooren we dáár?
Ja, juist dáár. Als we dáár niet willen zijn, nu, dan weten wij ook niet, dat we Jezus noodig hebben.
Hij komt voor de zieken en dus komt Hij voor ons.
Wie weet, dood-ziek te zijn, voegt zich met blijdschap bij de tollenaars en zondaars. Dáár komt Jezus, om te genezen, u, mij, allen die Hem tot dokter kiezen.

K.

Amsterdam. Oudezijds Kapelsteeg. Teekening van Jul. Terlingen.

Wij durven

door aqni v.d.torre

„Zeu ne verhuuzink toch"

Ne geluk da 'k u nog aantref, Jonny. Ik kwam om die nieuwe Physiologie, die ge uit het laboratorium mee naar huis gedragen hebt. De prof heeft 'm noodig dees achternoen."

„Nou, da zijn toch dingen, Juul," schrok Jonny. „Hoe kan ik die nu vinden?"

Dan zette ze resoluut de fiets tegen de schuur en besloot: „'k En ga nie naar de sectie; 't wordt veel te laat."

„Is 't mijn schuld?" vroeg hij. „Derangeer ik u zóó?"

„Neen gij, 'k en was al nie vroeg, en 'k blijf ook geeren hier. Allee, we maken er nen plezanten middag van. 'k Ga ook helpen verhuizen."

„En ik?" vroeg hij. „Mag ik mee doen? 'k Kwam de piano tegen op de stoep. 't Ding 'n wou me biekans nie laten passeeren. Maar 'k zal hem wel hebben! 'k Spele, binst da ge uw boeken schikt en als Marieke mee luisteren wil, dan zette de deur maar open. 't Zal schoon worden," gebaarde hij met zot geheven oogen.

Jonny liep mee naar binnen.

Ze voelde zich opgewekt, maar durfde zelf niet bekennen, dat ze kontent was over haar late aftocht dien middag, waardoor ze Juul's bezoek niet had gemist.

Juul was met de piano in de toekomstige eetkamer gearriveerd en wijdde het huis in met een potpourri van leutige volksliedjes, binst dat Jonny naar boven liep om het boek te halen.

„Wat gebeurt er?" vroeg Marieke, die haar door de open deur in de kisten op de gang zoeken zag.

„Maar kind, we verhuizen. Wilde nog grooter gebeurtenis hebben?"

„Neen 'k, maar wie zingt daar met zoo'n plezante stem? 't Lijkt Juul."

„'t Is hem sjuust. Hij komt ne boek halen; 'k en wete nie goe meer waar ik het geplaatst heb."

„'t Is hier misschien. D'r staat daar een volle kist nevens de kast."

Jonny kwam binnen en zag in het bed, dat voor een der ramen stond, Marieke op d'r knieën, d'r ellebogen steunend op de vensterbank, terwijl ze uitkeek over het water naar het oud klooster aan den overkant.

„'t Is vrie plezant hier, Jon," zei ze, zonder op te zien. „D'r en wonen geen Dominikanen meer in 't klooster, ewaar?"

„Nee, die hebben 'ne nieuw gekregen, ginder achter. Ze zijn óók verhuisd, lijk wij. Zal me da wa geweest zijn!" knikte Jonny, die nu wel eenig begrip van verhuizen begon te krijgen.

„D'r zijn gewone menschen in, ewaar Jon?"

„'t Doet. Schilders en andersoortige artisten en al wie nog sjuust genoeg cens heeft om zoo'n kleine cel te huren."

„'k Vond 't eerst spijtig. 'k Had gepeisd zoo'n klooster mee lichtekens in de vensternissen en ne biddend paterke er voor. Maar wa 'k daar sjuust gezien heb? D'r is 'ne zeeman, wete. Ge ziet seffens aan zijnen klak, da 't ne matroos moet zijn. Ewel, die gooide zoo maar zijnen koffiepot leeg uit zijn venster, daar nevens de kerk, en 't klatste gelijk op ne raam beneên neer. En subiet kwam d'r ne wijveke uitgekeken, mee 'n hoofd uit ne tooververtelsel. Ne stem da ze had! Daar gingen gelijk alle vensterkes van open, en overal kwamen d'r lachende wezens uit," vertelde Marieke, en ze genoot nog na.

„'n Zeg 't maar nie aan Lieva," raadde Jonny aan. „Ze heeft al ontdekt, da d'r verder op dees kaai ne paar smerige staminees zijn. Ze vindt het shocking voor de kennissen, die hier komen zullen.

Ne geluk da advokaat Broers hier ook woont en da ne dokteur van 't gasthuis sjuust nevens die café durft resideeren. 'k Had er schrik voor, da ze anders de verhuiswagen weerom gezonden had. Zoo daarmee zouden we op de oude plaats moeten blijven."

„O neen toch," weerde Marieke af. „'t Is hier zoo schoon. Hedde de sakristije al gezien? Ze is bekans wit ewaar, mee die kalksteen. En de kerke daarneven zoo zwart. Wete wa da 'k peis, Jon, da die boom daar ne zilverlinde is, doe 't? Als 't efkes waait, dan klappen de blaren om en dan zien ze lijk zilver. 'n Peisde 't ook nie? Ge moet 't ne keer aan Juul vragen, die weet 't zeker. Luister toch ne keer," wendde ze d'r aandacht naar de muziek. „Hij speelt goê, 't is da

wa 'k zegge. Strawinsky? In ons muziek d'r dan al? Nee, hij improviseert, hoor ne keer. Maar d'r zat ne stuksken Strawinsky in," wist Marieke wijs.
„Ja, en hier zit ne stuksken physiologie in," zuchtte Jon verruimd, toen ze eindelijk het gewenschte boek opdiepte.
„Hedde geen les?" vroeg Marieke, terwijl ze zich van 't raam wendde.
„Ja 'k, maar 'k was zoo laat. 'k Zou misschien nu nog kunnen gaan, dan val ik mee de pauze binnen. Da's rond den vieren. „Ja," knikte ze, bedenkend dat Juul dan zeker ook op 't laboratorium zijn moest en dus mee zou gaan.
Ze zwaaide een groet aan Marieke, die met een gebogen rug tegen 't kussen, met d'r dunne, witte handekes d'r linkerknie te masseeren zat.
Jonny reed na College rap naar de pastorie om de bloemen te halen, die Dominee hen die week beloofd had.
Ze zouden feestelijk staan straks op de tafel in de geordende huiskamer, dacht ze, terwijl ze met Dominee in den grooten hof stond, waar de bloemen hun laatste dagen uitbuitten en hun kracht in helle kleuren roekeloos leken op te branden.
Ze gingen de paden langs, om de schoonste uit te zoeken, en kozen helianten, die lijk groote gele sterren waren en herfstasters, fijn lila, met het goud van hun harten glanzend over de kroonkrans heen.
„'k En zag ze nog nievers zoo schoone," prees Jonny.
Dominee glimlachte. „'k Zal ze aldoor beter kweeken," voorspelde hij trots en hij koos de gaafste voor haar uit.
„En zie dees oranjeballons, die moete mee dragen voor Marieke. Ze halen d'r huizekes vol licht voor 't avendt. Marieke zal ze geeren zien."
En een tak, die in sierlijken boog ballonnekes droeg, regelmatig minderend in grootte en klaarheid van kleur — van rood-oranje tot zacht geel-groen — sneed hij behoedzaam af en droeg ze over z'n arm mee in huis.

„Wat geeft hij geer," dacht Jonny, binst ze bemerkte, dat dit zijn eenige ballonstruik was en dat de roof van zooveel lampjes die plaats in den hof plots versomberd had.
Hij liet haar vóór gaan door de breede deur en liep zelf zijn kamer in, terwijl Mevrouw vlug een kop chocola voor haar klaar maakte.
Als hij terugkwam reikte hij haar met een blij gebaar van een, die weet iets waardevols te geven, een geel verweerd papier aan, waarop verbleekte tafereeltjes binnen sierlijk gekrulde contouren waren gevat.
„'t Is voor Marieke," knikte hij. „Misschien zal Pol d'r ne keer nen lijst om slaan. Dan heeft ze ne schoon schilderij voor d'r nieuwe kamer."
„O ja..... ja..... dank U," haperde Jon, binst ze onbewust wat onnoozel naar het voddig papier keek.
Maar als ze zijn gezicht door devotie zag verzacht, realiseerde ze zich rap, dat dit voor hem veel meer dan geldswaarde beduidde.
„Die Marieke wordt door u maar verwend," lachte ze. „Wat zal ze het plezant vinden, zelf zoo'n miniatuur te bezitten. U had archeoloog moeten worden, Dominee en conservator van een museum. Da was ne feestwereld voor u geweest. Zoo'n zaal vol oudheden."
„Ons Heer heeft het nie gewild, kind," zei hij.
Haar oogen naar de chocola, die ze bedachtzaam roerde, peinsde ze: Meende hij dat nu? Dan had hij het toch opstandig moeten zeggen, of met echte berusting.
Maar 't had zoo slap geklonken, zoo alsof het wel gemakkelijk was, dat g' er God de schuld van geven kon, als ge in uw eigen beroep niet het werk vondt, dat gansch uw leven vulde. En dan zúlk werk, dat door de groote verantwoordelijkheid hem noodzaken moest, de uren uit te buiten.
En daarneven kreeg hij toch zijn salaris, dacht ze praktisch. Hoeveel werk deed hij daarvoor?
Ze zag even van terzij naar hem op. Wat was hij groot en zwaar. Zijn ziel zat gansch in het vet gepakt.
Maar als hij de bloemen bijeengebonden naast haar legde, schold ze op zich zelf: wat zijt gij leelijk critisch, Jon. Als hij toch wist.... Maar hij wist het niet, want hij dacht het goede van een mensch, dan moest hij toch zeker zelve ook goed zijn....?
„Vat de dingen gelijk ze zijn en doet d'r uw goesting mee," joeg ze haar critischen geest

naar den rommelkamer.
En terwijl ze aan haar koekske knabbelde, knikte ze glunder naar mevrouw, die een wollen vest voor Dominee breidde.
„Mee dees pastorij pateekens, zoudt ge Vaders gansche wijk uw kerk in lokken."
Als ze thuis met Marieke het miniatuur bekeek, was ze zelve verwonderd tusschen de sierlijk gekrulde hoofdletter, die heel het blad vulde, zoo wonderfijne beeldekes te vinden, op plekskes, die ge bij nader bezien eerst vondt.
Drie lammeren lagen te slapen in een schaduwhoek onder twee zware lijnen en een reeks vogelkes zaten rank en licht op een kleine verdoken krul.
Alle apostelen hadden een plaats gekregen. Ge herkende ze aan de symbolen, die ze ook droegen op de koffielepeltjes bij nonkel Free.
Marieke's dunne vingers gingen de ranke lijnen langs met streelende gebaartjes.
„Hoe schoone toch," zuchtte ze. „Wat is hij toch 'n goê mensch, ons Dominee. Anders 'n zou hij nooit nie zoo geerne iets geven, peisde wel?"
„Neen," weifelde Jonny. „Maar als hij dan zoo geere geeft, waarom houdt hij dan den tijd voor zichzelf en voor zijn liefhebberij? Pol 'n vindt da toch ook nie goê?"
„Neen, gullie meent da elk ne stalen mensch moet zijn. En da 'n kunnen we nie allen," zei Marieke mistroostig. „Zie, voor andere gewone menschkes, lijk ik, is hij toch goê, en Lieva luistert toch ook geer naar hem, niewaar? Zijn tijd is nie verloren mee wa hij doet. Ge zegt, da hij nen hof vol bloemen kweekt. Maar hij geeft ze aan iedereen weg. Ouw vrouwkes komen d'r halen, Zaterdags na den noen en ze klappen met hem, da wete ik van Nele, die passeerde jaar bij ons werkte.
Gij en Pol zullen da ook wel onnoozel gepraat noemen, maar die vrouwen gaan toch maar mee ne content hart naar hun huizekes weerom."
„Ewel, 'k en zal hem nie weer beschuldigen," zei Jonny, terwijl ze plagend in Marieke's hals kriebelde.

Ze waren alle tevreden met hun nieuwe woon, toen ze na het avondeten reeds een gezellig geordende huiskamer vonden, waar de helianten met feestelijk bloemenlicht straalden.

Maar den volgenden morgen om vijf uur, schrok Jonny wakker en zat seffens recht overeind in haar bed.
Wat gebeurde daar? Was er oorlog en trok de artillerie voorbij? Of onweerde het?
Ze sprong uit bed en liep op gespitste voeten over het koude zeil naar het venster.
Nee maar! Groenselkarren, die van den buiten kwamen om naar de markt te gaan. Een heele root! Waar ge de wagens niet onderscheiden kon zaagt ge toch reeds hun lanteernen.
Ze kwamen langs de kade gebolderd, botsend met de breede ijzerbanden over de bonkige kasseien. Scharminkels van muilezels klepperden een lichten maat tusschen al het lawijt, binst dat de zware ploegpaarden hun hoeven op de straat pletsten, zwaar en langzaam, als vertegenwoordigden zij de bombardon in die helsche fanfare.
Lieva werd ook wakker.
„Wat is dat toch, Jon?" klaagde ze.
„De groensel wordt naar de markt gebracht. Wat wilde eten? Dan kan ik het nu seffens van een kar opvisschen als ge me 'n hengel geeft," knikte Jon, die nu gansch en al wakker was.
„Da ge daar nie aan gedacht hebt, toen ge het huis wilde huren!"
„En gij dan?"
„Gij weet van die dingen uit de stad toch veel meer dan ik," bekende Lieva zonder nederigheid, omdat het haar geen verdienste leek, lijk een meid met de bedoening van de groenselmarkt op de hoogte te zijn.
„'k En heb op geen groensel gepeisd, toen ik het huis bezag en nog minder op de karren, die met groensel rijden."
„'t Is ambetant," en Lieva stopte haar eene oor in 't kussen en trok de dekens over het andere heen.
„Marieke!" dacht Jonny.
Ja, dat was erger, als die er elken morgen van wakker werd.
Ze schoot d'r sloffen aan en stak de gang over naar de naaste kamer.
Marieke zat recht op voor het raam, de ellebogen op de vensterbank gesteund.
Met een sprongetje zat Jonny naast haar in 't bed en knuffelde haar koude voeten in 't warm holleke onder de dekens.
„Da zijn dingen, ne waar, Marieke? Zijt gij d'r ook van verschoten? 'k Meende, da d'r oorlog was."
„Wel neen 'k. Ik kon 't seffens zien, als ik m'n oogen open deed, dat het de groenselkarren waren."

„'t Is een schrikkelijk lawijt," zuchtte Jonny.
„Ja," zei Marieke, „het dreunt zoo, ewaar. Vooral als ge nog slaperig zijt" en ze streek haar hand over haar voorhoofd, dat vochtig van zweet was.
„Maar 't is toch 'n aardig zicht, Jon. 'k En heb nooit geweten, dat d'r zooveel groensel bij mekaar op den buiten groeide.
Zie ne keer, daar gaan bloemkolen voorbij. Die kunde goê zien in den schemer, mee d'r roombollekes. Maar da donkere? Wa is da?"
„Roode kool," constateerde Jon.
„Zie weeral prei. Zooveel prei da d'r al gepasseerd is. Hoe kunnen de menschen dat op? Is prei wel goed voor ne mensch z'n maag?"
„Wel zekers," knikte Jonny geruststellend naar de preien, die met hun witte wortels en groene steerten lijk een kleed van licht en donkere strepen op de karren lagen.
Als parkieten tegen elkaar, zaten ze voor het venster uit te zien.
„Ze hebben 't koud," zei Marieke, neerkijkend op de kleumig ineengebogen wijvekes, die neven de mannen voorop de wagen zaten en hun gezichten en armen verdoken hielden onder een grooten omslagdoek.
„Ja," wist Jonny, „hoopkens miseries van den buiten."
De armoe van hun vervallen bedrijf zaagt ge op de oude gehavende karren en de met zeel verstelde tuigen van de paarden.
„Daar zijn de laatsten," wees Marieke. „Hè, ik heb 't ook koud," huiverde ze.
Jonny was met een sprong het bed uit.
„Rap onder de sargies," gebood ze. „Allee, 'k zal d'r u inpakken lijk ne klein kind. En dan slapen."
„'k En zal nie meer gaan slapen. 'k Ben heel en gansch wakker," lachte Marieke, terwijl ze zich toedekken liet.

„'t En mag nie weer gebeuren," dacht Jonny.
Maar geen der bewoners van het nieuwe doktershuis, die allen te vroeg waren wakker gerateld, wist er raad op.
„We laten de kaai asphalteeren," zei Vader royaal, alsof hij millionair was.
„Een request indienen aan den gemeenteraad, om de karren een andere route te doen nemen," stelde Lieva in allen ernst voor. „We zijn toch goede burgers, waar de Raad rekening mee houden moet," zei ze, alsof op iedere andere route geen burgers woonden.
„De paarden slaapsokken aandoen," knikte Pol, terwijl hij nog naar een geschikte wielbekleeding zocht.
Jonny zei niets. Maar toen ze dien avond in Marieke's kamer goê nacht zeggen kwam, had ze in haar ooren lange wattenproppen. Naar boven heen zonderling uitgedraaid tot witte ezelsooren.
„Gij trekt op koning Midas," lachte Marieke verrukt. „O Jonneken, geef mij d'r ook zulke" en ze reikte naar de doos watten onder Jonny's arm.
Op den rand van het ledikant draaide Jon een paar witte plakken tot lange schelpen en liet ze dwaas uit Marieke's kleine ooren steken.
Ze hadden plezier lijk kinderen en zaten elkaar proestend te bezien.
„'k Peis da 'k morgen tot den noen slaap, want 'k en zal Treze nie hooren kloppen. Wacht ne keer, 'k ga d'r zeggen da ze me aan mijnen neus trekken moet. 't Is waar, 'k heb hier nog frambozenspekken in mijn tasch. Die heeft ze zoo geren."
Met haar dubbel stel oorschelpen en een kleverig zakje, liep ze naar 't einde van de gang, waar Treze's kamer was.
„Treze! Trezeke!"
„Zijde gij daar, iefrouw Jonny? 'k Zen al in mijne bedde, ik."
„Da's niets," zei Jonny, die de deur opendraaide.
„'n Heb geen schrik, Treze. 'k Heb ne paar ooren d'r bij gevat, om vannacht de karren nog beter te hooren."
„Ge zijt d'r toch eene, gij," kwam Treze's stem uit het donker, binst ze Jonny bezag, die tegen het lichtvak van de deuropening stond.
„Ja, maar als ik mee dees wattenproppen uw fanfare te zevenen nie 'n hoor, dan moete maar ne keer de kamer inloopen en aan mijnen neus trekken.
Zie ne keer, hier is ne frambozenspek, daar zuig ik zelf ook zoo geer op, als 'k slapen ga. Wa ne klein kind, waar?"
„Die iefrouw toch. 't Is erg," zei Treze beduusd.
„Zie, 'k zal d'r nog eene neven uw drinkglas leggen. Ge zuigt schoone droomen uit zoo'n spek, Treze, da zulde ervaren dees nacht."
„Da ge bedaankt zijt, da wete ewaar," en 't was spijtig, dat Jon door het donker Treze's verheerlijkt gezicht niet zien kon.

DAT EENE

Er was een schelpje geworpen op 't strand,
Door de woelige zee op het wachtende land.
Onder vele dit eene.
Rijker van vorm waren grootere wel,
Teer was van klein're het tintenspel.
Waarom dan dit eene?

Het lag in de zon en het straalde zoo zacht
Als had daar de Zuidenwind meegebracht
Een citroenvlinder geel.
Die met zijn levenssap zelve moest verven
Het broze schelpje, en daarna sterven.
Zóó innig-warm geel.

Ik zag het liggen, het glansde zoo blij.
Zou 'k het bewaren? Ik was al voorbij
De plek waar het lag.
Ach, ik dacht dat er onder die vele
Mooie schelpen nog wel zoo een gele
Voor mij daar lag.

Maar neen, op die heele verdere tocht
Vond 'k er geen, hoe goed ik ook zocht.
Ik werd verdrietig.
Zoo liggen er daaglijks de mooiste schatten,
Maar wij zijn te haastig om ze te vatten.
't Is zoo verdrietig.

HERMIEN MANGER.

DE SCHAT DIE NIET AFNEEMT..

Het klinkt echt.... tingeltangel," vond Nora.

Ze zaten, in den stillen na-avond, in het voorgalerijtje van haar paviljoentje, dat later, achter de tjemaras terzijde van het oude hoofdgebouw, was bijgebouwd. Dolores, het donkere West-Indische vriendinnetje, dat zoo graag haar gezelschap zocht, had weer zitten vertellen van haar verre vaderland. Het rood-overkapte schemerlichtje naast haar easy-chair, had Nora liggen luisteren hoe Dolores, zichzelf begeleidend met haar banjo, dat vreemde negerliedje had gezongen:

„We granman na wi bigi lobi
Moro boen man no de na kondre
he.... he.... he....
We granman he he he.....
Boen granman he he he....."

„Ja, het is ook negermuziek," lachte Dolores met haar schitterend witte tanden in het olijfachtig, ovaal gezichtje. „Als ik het zing hoor ik ze het dreunen en zie ik ze dansen. Ik was nog heel klein toen ze het deden. Het was op het grasperk voor het Gouvernementshuis in Paramaribo. Ze zongen het voor den Gouverneur die er toen was en met wien de negers zooveel ophadden, omdat hij zoo goed voor hen was. Ik hoor nog hoe ze hun geweren afschoten en ik zie nog hun vrouwen dansen. Nog heel klein was ik, maar het is mij altijd bijgebleven. Hij is nu al lang dood, die Gouverneur.... Pa zei, dat hij nu in den hemel is," liet ze er zacht op volgen.

Nora keek haar even stil aan. Er was een pauze even.

Eigenaardig kind was ze toch, die Dolores. Een klein jaar geleden nu was ze hier op Batavia gekomen, met een Amerikaansche boot. Alleen, onbegeleid had ze de reis gemaakt en was nu in huis bij een verre nicht,

de eenigste bloedverwante hier. Een beetje een mysterie was het eigenlijk, haar afkomst en waarom ze nu hier was.
Er was een Papa die altijd reisde en die gewild had, dat ze hierheen zou gaan. En dan was er een verhaal van een plantage en van een Hernhutterschool in Paramaribo. Altijd als ze maar even kon, praatte ze over Suriname. En Nora was een dankbare toehoordster. Ze wist het zelf niet waarom, maar ze had zich, van de eerste kennismaking af, voor dit ietwat vreemde kind geïnteresseerd. En ze liet haar vertellen van haar tochten te paard door de eindelooze savannahs. Van het dagenlang varen op een gloeiende stoombarkas op de Marowyne. Van het wonder mengelmoesje van talen en bevolking daar in de West. En ze vermaakte Nora met haar koddig Neger-Engelsch.
„Hoe kom je toch aan dien mooien filmnaam.... Dolores?" vroeg ze haar eens. Toen had ze heel verwonderd gekeken.... „Dat is een heel gewone Spaansche naam.. hoor je heel dikwijls.. er is niets filmachtigs aan," vond ze.
Vreemd.... over een moeder sprak ze nooit. Er waren twee namen, die blijkbaar voor haar het begrip moeder vervingen. De een was „Nan".. dat was een bejaarde Negerin, die nu bij goede vrienden in de Steenbakkerijstraat in Paramaribo was. En de ander was „Manuel", een neger.... een plantageneger. Die twee hadden haar altijd verzorgd. En dan waren er de Moravische Broeders. Maar over een moeder was niets uit haar te krijgen.
Toch had ze ook nog wel andere herinneringen. Herinneringen aan Holland. Aan den Haag. Want ze was, was haar opvoeding, een poosje naar Holland geweest. En daarmee was het groote contact gekomen tusschen haar en Nora. Bij het eerste noemen van dien Duinoordstraatnaam, waar haar huis was geweest, toen was er ineens iets dat van hen beiden was. Toen was het alsof ze elkaar al jaren kenden.
„Vond je den Haag niet ideaal?" vroeg Nora.... zelf opgetogen in eigen herinneringen aan haar vijfjarig verblijf in Holland.. en dat juist in den tijd dat de jonge vrouw in haar was ontwaakt. Ze had met volle teugen meegeleefd het Haagsche leventje van uitgaand jong meisje. Van concert en theater en bios. En van dans en flirt. En dus van verovering en van teleurstelling.
Maar het bleek, dat die kant van het leven Dolores maar heel weinig beroerd had. Ze had den Haag charmant gevonden, o zeker. Al had het Hollandsch klimaat haar tegen gestaan. Al miste ze in Scheveningen wat de zee van de Antillen had. Maar ze had toch den Haag mooi gevonden met haar zieltje van zuidelijk weeldemeisje. Al was dan „het vlotte leven" langs haar heengegaan zonder haar te raken.
Was ze er te naïef kind voor gebleven? Nora kon er eigenlijk niet goed bij.... ook dat was een raadsel voor haar in Dolores. Want als die zoo eens wat meer intiemer dingen vertelde van de samenleving daar in Suriname, dan kwam het toch wel uit, dat zij waarlijk geen kind meer was in den zin van onnoozelheid, die men met naïef vaak pleegt aan te duiden. En dat ze niet als een blinde maagd door de Haagsche straten had gewandeld.
Er moest iets anders zijn.
En dat andere kwam los, dien avond dat ze dat liedje van de Para-Negers gezongen had. Nora had, na haar terugkomst uit Holland, op Batavia het uitgaansleventje voortgezet. Het leventje van vrij paviljoenmeisje. Van voor-avondvisites en na-avondontspanning. Van Zondagavonddineetjes in des Indes en dansen onder en na tafel. Van bios en schouwburg en toertjes naar Zandvoort en Priok onder tropisch maantje. Dat immer zwijgend getuige is van die lange rij van succesjes en ontnuchteringen, die daar voortfilmen in nooit-eindigende rij....
En er was, dien avond, juist weer.... een teleurstelling voor Nora. Waar ze heel moeilijk over praten kon met anderen. Niet met andere vrouwen. Alleen.... les extrêmes se touchent.... met Dolores.
En ze praatten daarover. Met stille fluisterstemmen.... alsof de ruischende tjemeras voor het paviljoentje het soms verder konden dragen dan noodig was.
Dolores had de banjo uit haar handen gelegd.
Nu was zij het die luisterde.
Tot Nora, een moment van zich-laten-gaan in haar vrouwenleed, het vroeg: „Jij, Dolores, ze zeggen altijd.... jullie met je zuidelijk bloed, je bent zoo warm aangelegd.... al lijk jij soms zoo onbewogen.... Ben jij nu gelukkig? Bevredigt jou het leven.. ..je leeft zou alleen.... zonder moeder.... je vader ver weg.... eigenlijk heb je niets hier.... dan mij," liet ze er met een mat lachje op volgen.
„Of.... of heb je toch iets.... dat ik nog niet weet....? Waar je op teert.. ..iets in

den Haag.... of in Suriname....? Want hier heb je het niet. Je hebt enkel maar je banjo meegebracht...."
Toen, ineens, kwam dat vreemde, stille kind los.
„Luister Nora," zei ze. En ze richtte zich een beetje van haar vouwstoeltje op. En het was of die groote, diepe oogen in dat matte, Spaansche gezichtje met dien olijfgelen tint nog grooter en dieper werden.
„Luister.... ik zal je zeggen wat ik heb.... dat jij niet hebt. Ik heb.... ook net als jij.. geen moeder aan wie ik alles zeggen kan. Je zult al wel begrepen hebben.... mijn moeder was een kleurlinge daar uit de savannah. Ik heb haar nooit gekend. En Pa heeft altijd heel ver van me geleefd. Dat kon niet anders. Ik kan je dat nu niet uitleggen. Nan en Manuel, die hebben me eigenlijk grootgebracht. Zoo komt het dat ik zoo gemakkelijk hun taal spreek.... En Neger-Engelsch. Maar opgevoed hebben die twee me niet. Dat hebben de Moravische Broeders van de School gedaan. En nu moet je luisteren.
Straks, bij dat versje van de Paras, heb ik je verteld, dat ze het zongen voor hun Granman — hun Gouverneur van toen. En ik vertelde er immers bij dat Pa gezegd had dat Hij nu in den hemel was?
Ik heb je toen even zien glimlachen bij jezelf. Je vond die uitdrukking van me iets.. ja.. hoe zal ik dat zeggen? Voor jou is dat begrip „hemel" iets.... vaags.. iets.. onbestemds. Het ligt zoo buiten je sfeer daaraan te denken. Maar als je op Het Groote Huis in Paramaribo het portret van dien man kon zien.... misschien dat je er dan iets van besefte, wat ik bedoel.
Die man had iets, waardoor hij, voor zichzelf, eigenlijk een beetje los van deze wereld leefde. Al is er nooit een Granman geweest, die zóó hard voor de West heeft gewerkt als hij. En dat „iets" maakte ook, dat hij alles kon loslaten.... zooals hij alles losgelaten heeft, toen hij zag dat het moest. O.... ik wou dat je zijn portret.... dat je zijn statue kon zien, zooals hij daar voor 't Gouvernementshuis staat....
Kijk, Nora.... van datzelfde heb ik ook iets. Voor zoover menschen je dat kunnen geven, hebben de Moravische Broeders het mij gegeven. En dat heeft me al heel jong zoo gelukkig gemaakt.... Het maakt.... dat je alle andere dingen eigenlijk maar bijzaak gaat vinden. Dat je gelukkig kunt wezen, al heb je van die dingen, die voor anderen zoo erg veel waard zijn, maar heel weinig. Dat die veel minder je hart raken.
Ik heb jouw leventje gezien hier, Nora.
Dat leventje dat je niet bevredigt. En ik weet hoe het komt. Het komt, omdat je niets hebt, dat beter is. Voor jou moeten je dans en je fuifavondjes en je flirtations je leegte vullen. En dat doen ze niet. Ik heb dat overal zoo gezien. In Suriname en in den Haag en hier.... het is overal hetzelfde. Overal zag ik, dat de menschen die niets anders hadden.... dat die hongerden naar iets beters en hoogers.... iets dat blijven zou.... dat je niet telkens weer ontglijdt. Een schat, die niet afneemt, zooals de Bijbel zegt.
Geloof je me, Nora.... dat het.... dàt is in je.... wat je mist?"
Ze zat maar stil voor zich te kijken, Nora.
„Ik moet je wel gelooven.. ..omdat ik aan jou zien.... dat het zoo is," zei ze eindelijk, nadenkend. „Hoe kom je daaraan.... hoe bereik je het, Dolores....?"
„Dat heb ik ook gevraagd, destijds. Ik vroeg het eens aan Manuel, dien zwarten reus. Die bezat dat ook.... dat van Gran-man.
En toen legde hij zijn beide zware handen op mijn hoofd en hij zei, in zijn Neger-Engelsch:
„Vragen aan Jezus, Missie. Die geeft het." "

LOEK.

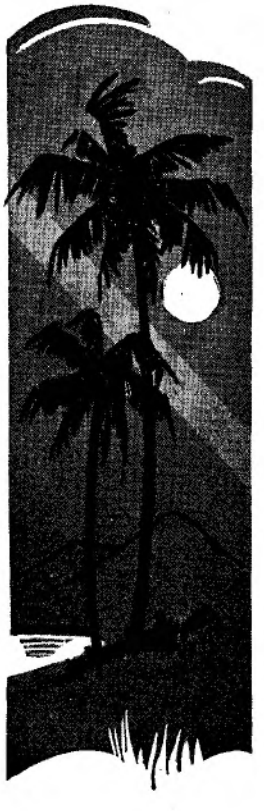

Het Sint-Nicolaas-feest

Het Sint Nikolaasfeest herinnert met andere gekeerstende feesten aan de toegepaste accomodatie en verzoeningstheorie van 18 Juli 1601, waarbij paus Gregorius I Abt Mellitus den raad gaf: „Verander het heidensche in één of ander Christelijk feest."

Een van die herinneringen is o.a. de speculaas, waarvoor men vormen gebruikt, waarvan de dikwijls zoo primitieve modellen van vrijers en vrijsters, ruiters en dieren in appel- of perenboomenhout worden uitgesneden. Deze voorstellingen (tenminste de echte oude) hebben het karakter van oude offerkoeken, gebruikt bij de heidensch-Germaansche eeredienst, bewaard.

Die oude offerkoeken moesten het lichaam van een mensch voorstellen, want inplaats van de vroegere menschenoffers werden deze koeken aan de goden, vooral aan Wodan, geofferd.

Het bekende spreekwoord: „Lieverkoekjes worden niet gebakken" wijst er op, dat de gekruide speculaasjes oorspronkelijk „lijfkoeken" waren.

„Liever" staat in verband met het Gotische woord laibs, dat „brood" beteekent en met het menschelijk lichaam dat geofferd moest worden. Koek is afgeleid van „koken".

De Arnhemsche magistraat verbood 3/4 Dec. 1622 bij een keur, nog langer „Sinterklaaskoekjes" te bakken, omdat „zij het façoen van eenige beeldekens hadden". Verder werden ze genoemd „saecken niet alleen strijdende teghen de goede orde ende politie, doch ook de burgers afleidende van de ware Godesdyenst."

Maar de Arnhemsche burgerij ging rustig verder met het speculaasjes bakken. Arnhem bezit nog altijd de oudste koekvormen, die in ons land nog worden gebruikt, waarop Karel de Groote is afgebeeld, op de eene te paard zittende en op de andere rechtop staande.

Op de vooravond van het Sint-Nikolaasfeest kwamen jonge mannen en meisjes uit de buurt bij de bakker bij elkaar om de Sinterklaaskoeken te vergulden.

Hierbij denken we natuurlijk direct aan de Camera Obscura, waarin Nikolaas Beets ons van het „verguldpartijtje" vertelt.

In vroeger tijd ging het niet altijd even rustig toe op deze verguldpartijtjes. Telkens weer werden de ouders gewaarschuwd hun kinderen er toch niet naar toe te laten gaan, want er werd veel gedronken, gegeten en gedanst.

Sint Nikolaas kreeg hierdoor de naam van „hijlickmaker", want menige idylle ontstond op zoo'n verguldpartijtje.

In de zeventiende eeuw stelden de predikanten zich streng te weer tegen het Sint Nikolaasfeest. Zij zeiden, dat „op een sotte ende onghefondeerde manieren een paapsche superstitie" in eere werd gehouden en dat zij die aan dat feest meededen „noch niet en verstaen wat van de waere religie is."

Maar de predikanten van een paar eeuw later oordeelden daar heel anders over. Zij zagen er het volksfeest in, dat in eere gehouden moest worden.

Nikolaas Beets, Jonathan (Ds. Haseb·roek) en De Genestet („De Sint Nicolaasavond") hebben aan Sint Nikolaas de plaats gegeven, die hem als volksheilige toekomt.

De folklorist D. v. d. Ven is van meening, dat wij in de Sinterklaasgebruiken oude natuurmythen terug moeten zien. De vier arme dochters van Myra, welke de bisschop van de zonde redde, worden de vier jaargetijden en het goud van Sinterklaas' duiten wordt, gezien in het mystische licht eener exoterische beschouwing, het gulden zonnelicht, dat nieuw leven in de duisternis wekt, de duisternis, die wij in de dienstbare figuur van „zwarte Piet" geknecht zien. —

Behalve de predikanten, was in de zeventiende eeuw het stadsbestuur ook niet al te best over het Sint-Nikolaasfeest te spreken. Door allerlei keuren en voorschriften probeerden zij het te verbieden.

In de Sint-Nikolaastijd werd er een „Sinterklaas-markt" gehouden. Een keur van 4 Dec. 1663 zegt hierover: Als er zulk een „groote menichte van volck uyt alle hoecken der stad" naar de markt komt, dan zijn ook „veel dieven daaronder". Daarom werd er uitgevaardigd dat de markt vóór het luiden van de poortklok afgeloopen moest zijn.

Niemand stoorde zich daaraan en de markt duurde lustig tot middernacht.

Gelukkig kan tegenwoordig oud en jong ongestoord het gezellige en specifiek Hollandsche Sint Nikolaasfeest vieren.

JETTY DUMé.

DE GEDEKTE TAFEL

Wat een feestelijke aanblik bood etage 3 van de Amsterdamsche Bijenkorf op die donkere Octobernamiddag! Het was de tentoonstelling van „De gedekte Tafel", en niet minder dan 50 keurig toegerichte disschen, door de bekende zaak Ivy-Shop" op uiterst fijne, artistieke wijze met bloemen getooid, stonden daar te prijken.
Het glanspunt vormde wel de bruiloftstafel (zie foto). Hier was alles van een uiterst verfijnde feestelijkheid. De tafelversiering van witte lelies vormde een wondermooi geheel met het fijne glaswerk van de Kristalunie, v aartusschen eetgerei fonkelde in het allernieuwste model gero-zilver, dat, we zagen het op deze tentoonstelling herhaaldelijk bevestigd, niet voor ècht onder hoeft te doen. We zagen schitterende staaltjes van tafeldamast, veelal afkomstig uit de fabrieken van de firma Elias uit Eindhoven, terwijl vele keurige geweven kleeden ook in de eigen ateliers van de Bijenkorf vervaardigd waren. Een heel bizonder cachet geeft wel het kunstzijden weefsel, dat nu gelukkig ook in Nederland zelf vervaardigd wordt.
De note gaie tusschen al die „tafels" was de maaltijd van de student, blijkbaar onder 't toilet-maken genoten: naast scheergerei en tandenborstel een zakje met wat plakjes ham, een kammetje haastig neergeworpen op.... een appel, op een bordje nog een stuk rolmops en de 2e helft van een cadetje. Aardige ideeën gaven nog het Doopmaal — de lichtblauwe linten over de servetten, waarop een roze kuikentje neergewipt was, gaven er het idee van iets heel jongs en prils aan — en Baby's eerste verjaardag, met baby's eigen servies en eetgerei, en een taart van beschuiten met muisjes.
Ondoenlijk zou het zijn al het moois en aardigs, dat we zagen, op te noemen.
Het is goed, vooral ook in onze moeilijke tijd, van de maaltijden iets feestelijks te maken. Hierbij komt het niet zoozeer op de middelen als wel op de wil en de ideeën aan. Deze gedachte heeft de Bijenkorf met zijn sympathieke tentoonstelling zeker bevestigd onder de vele bezoeksters.

LAKWERK

Leuke, fleurige en vooral zelfgemaakte cadeautjes zijn altijd de beste verrassingen, en met een beetje smaak en handigheid kunnen we met lakversiering oude doosjes, schrijf- en bridgeblocs, servetringen, bloempotjes, fotolijstjes, enz. in ware kunstvoorwerpen omtooveren.
We hebben hiervoor noodig een spirituslampje met kleine vlam, een moulder, een spatula, een dunne breinaald, een paar pijpjes gekleurde „Dennison"lak, een kommetje met koud water om de gereedschapjes af te koelen en een doekje.
Op tafel leggen we liefst een glasplaat, anders een stevig stuk carton en nu is het zaak beslag te leggen op een luxe sigarenkistje of ander houten of cartonnen doosje, dat we met fijn schuurlinnen netjes gladschuren en bijv. zwart of donkerbruin beitsen. Ook zijn er wit houten doosjes in den handel, die voor dit werk uitstekend voldoen en niet gekleurd behoeven te worden. Het beste is eerst onze krachten op een stukje carton te beproeven; al heel gauw komt de vereischte handigheid en kunnen we het doosje gaan versieren.
Met een dunne potloodlijn worden de hoofdlijnen van het motiefje aangegeven. Het einde van een pijp lak wordt boven de spiritusvlam verwarmd, waarna we een druppel ervan op het doosje laten vallen; vóór de lak hard is maken we met de koude moulder drie inkeepingen aan de buitenzijde van de druppel en draaien de punt van de moulder in het midden even rond.
Voor grootere bloemen gebruiken we twee druppels lak, bijv. een lichte en donkere kleur; de eerste druppel wordt met de koude spatula platgedrukt, waarna we de tweede druppel opbrengen en even af laten koelen. We verhitten de moulder en maken eenige insnijdingen, die een weinig naar buiten worden uitgedrukt; met de punt maken we het hartje en ons roosje is klaar. Dit kan natuurlijk in diverse kleuren en variaties herhaald worden, bijv. in blauw als vergeetmij-nietje, waarvoor we in de druppel lak met de moulder vijf inkeepingen maken en een klein geel drupje in het midden als hartje.
Kleine druppeltjes? — Een beetje gesmolten lak op de warme breipen en voorzichtig op het bloempje getipt. Voor astertjes en meerbladige bloempjes maken we met de zijkant van de spatula insnijdingen (stervormig).
Bij een blommetje hoort een blaadje. Ook dit

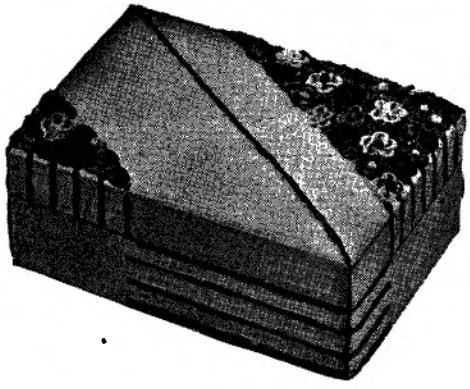

is gemakkelijk: een druppel groene lak waardoor we de moulder trekken om er de ovale vorm aan te geven en kleine inkervingen voor de nerfjes. We kunnen werken met koude moulder, spatula, en warme lak, of andersom. We kunnen ook schilderen, boetseeren, letters maken en nog veel meer. Hierover hoop ik het nog eens te hebben.
Voor werkelijk goede resultaten is alleen Dennison lak te gebruiken, omdat deze niet gauw brandt en lang week blijft.
De diverse benoodigdheden zijn bij Perry en bij de meeste boekhandelaren te krijgen.

J. d. V. R.—S.

Mijn nichtje wil trouwen

Mijn nichtje is van plan te trouwen met een man, die veel van haar houdt en die al haar wenschen kan en wil bevredigen.
Ik vind, dat 't kind gelijk heeft. Je moet nemen, wat je krijgen kunt.
Verder voelt mijn nichtje niet veel voor huishoudelijk werk, want dat is minderwaardig. Voorts wil ze de pretjes van haar jonge-meisjes-leven niet opgeven, als ze trouwt en ongehinderd wil ze doen, wat ze verkiest.
Ik vind alweer, dat 't kind gelijk heeft. Als je op 't punt van trouwen niet egoïstisch mag zijn, wanneer dan? Een ieder is zichzelf het naast. En als een man met je trouwen wil, dan moet hij er ook maar wat voor over hebben.
Ik heb mijn nichtje de raad gegeven, de eerste de beste, die om haar komt, eerlijk te zeggen, hoe ze er over denkt en welke eischen ze heeft. Want eerlijkheid is alles, dat zeg ik maar. En een man heeft er recht op, te weten, waar hij aan toe is.
Als je bij 't begin alles eerlijk aan hem zegt, kan hij later nooit het gevoel krijgen, dat hij bekocht is.
Weet hij duidelijk, waar 't op staat, nu, dan is 't zijn eigen schuld, als hij er toch inloopt.
Ten slotte: Ik heb mijn nichtje gezegd, dat zij, als zij eerlijk met alles voor de dag komt, wel niet zal trouwen.
Wat ik ook maar 't beste vind.

Waar kinderen wonen

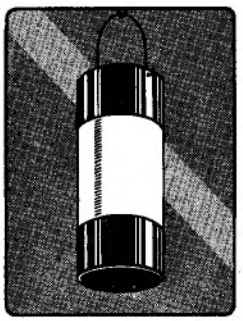

'n Lantaarntje, waar echt een lichtje in kan branden! Welk kind vindt het niet heerlijk zoo iets te maken?
Hiervoor zijn noodig: twee kartonnen ringen uit bolletjes zijde (zonder omgekrulde rand), een stukje karton, wat gekleurd doorzichtig papier, een ijzerdraadje en één kaarsje.
We beginnen met een ronden schijf van karton te knippen, die strak in één der zijde-ringen past; dit is de bodem van 't lantaarntje. In dezen bodem steken we een kaarsenhoudertje met een scherpe punt aan den onderkant. (Hebben we dit niet meer van den kerstboom over, dan kinppen we in den bodem een rond gaatje, waar het kaarsje juist in gewrongen kan worden). Hierna knippen we 3 reepjes karton, 13 c.M. lang en 1 c.M. breed. Met deze reepjes als stijlen verbinden we de ringen (de uiteinden plakken we op onderling gelijke afstanden in de ringen). Vervolgens wordt er een ongeveer 9 c.M. breede reep doorzichtig papier om het heele lantaarntje heen op de ringen vastgeplakt. Daarna worden de ringen netjes met zilver- of sitspapier beplakt. Een ijzerdraadje door twee gaatjes tegenover elkaar in den bovensten ring maakt dat het lantaarntje kan worden opgehangen. H. J. H.—H.

Een poppenkamertje is voor vele poppenmoedertjes een onbereikbaar ideaal. 't Heeft al eens op een verlanglijstje gestaan, maar 't hielp niets. Zelfs St. Nicolaas vond het nog te duur. Maakt u het nu zelf eens, dan zult u zien dat 't haast niets kost en gemakkelijk zelf te maken is.
Een beetje hout, een beetje verf, een oud lapje, dat is alles.
De meubeltjes zijn al heel eenvoudig. Een balkje hout van 43-7-4 c.M. wordt in stukken gezaagd. 1 stukje is 13 c.M. lang, 2 lang 8 c.M. en 2 lang 7 c.M. Verder is er een stukje triplex noodig.
Eerst maken we 2 stoeltjes van de blokjes van 8-7-4. 8 is de breedte, 7 de diepte en 4 de hoogte van de zitting. Achter de zitting wordt een stukje triplex gelijmd. Dit is de rugleuning. Breedte ervan 7 c.M., hoogte 8 c.M. Naast de zitting nu nog de zijleuningen op dezelfde wijze (ook tegen de zijkant van de rugleuning plakken). De hoogte hiervan is 6 c.M.
De voorste hoeken van de zijleuningen en de bovenste van de rugleuning moeten afgerond worden.
Van het balkje van 13 c.M. wordt op precies dezelfde manier een bank gemaakt.
Nu nog een tafeltje van de beide overige blokjes. Ze worden op elkaar gelijmd en hierop het ronde tafelblad van triplex. Middellijn 13 c.M. Hebt u geen figuurzaag, dan kan er natuurlijk ook best een vierkant blad op.
De meubeltjes worden met een frissche kleur ripolin gelakt.
Het belangrijkste komt nu nog en wel het kamertje zelf. Het beste kunnen we hiervoor een net kistje gebruiken van ongeveer de gewenschte afmetingen. Hebben we 't niet, dan zelf maar aan 't werk.
De lengte van 't kamertje is 54 c.M., de diepte 38 en de hoogte van de wanden 30. We gebruiken hier triplex voor.
De vloer komt op een kleine verhooging te staan, waartegen later de zijwanden en de achterwand gelijmd en gespijkerd worden. Aan de onderkant van de vloer brengen we langs de zijkanten en de achterkant kleine balkjes aan van 1-1-1 c.M.
Eerst wordt op de achterwand met potlood en lineaal het raam geteekend en daarna met ripolin geverfd in een kleur die mooi staat bij de kleur van de meubeltjes. Een „echte" vensterbank wordt aangebracht door een plankje hout van 1 c.M. dikte onder het raam tegen de wand te lijmen. Tegen de onderkant en de zijkanten hiervan kan straks de vloer en de eene zijkant van 't kamertje gespijkerd worden. De vensterbank krijgt dezelfde kleur als de kozijnen.
Het „glas" wordt licht grijs-blauw gekleurd.
Nu wordt de bank aan de vloer gelijmd in de aangegeven hoek. Hiertegen aan lijmen we weer de zij- en de achterwand.
Is de lijm droog, dan (wanneer 't voor de stevigheid noodig is) nog van buiten af een paar spijkertjes er in.
In de tegenovergelegen hoek van de bank, dus de open hoek van 't kamertje, wordt een klein blokje gelijmd van 4-4-2 c.M. en geverfd met de kleur van de vensterbank. (Maken we 't kamertje van een stevig kistje, dan worden de meubeltjes er los ingezet).
De vloer moet nu nog geverfd worden en alles wat dan nog geen kleur heeft wordt met blanke lak gevernist.
Nu moet alles nog wat gezellig gemaakt worden.
In de eerste plaats gordijnen voor de ramen. Van een lapje tulle maken we die. Ze worden opgehangen aan een sterk eindje touw, dat door de zoompjes wordt getrokken. Aan de beide einden een lusje en de lusjes om sigarenkistspijkertjes, die als gordijnenklossen dienst moeten doen. Een karpetje komt er op de grond van een stukje laken, een kleedje op de tafel van....
Vult u zelf maar in en bedenk nog maar meer kleinigheden. De poppenmoedertjes moeten ook werk hebben, anders verveelt het spelen gauw.

H. M.—W.

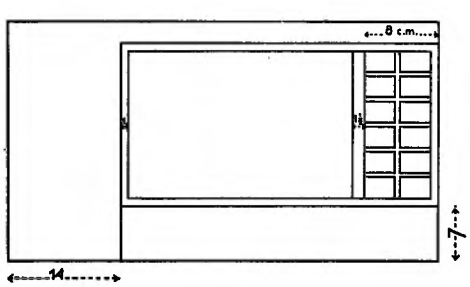

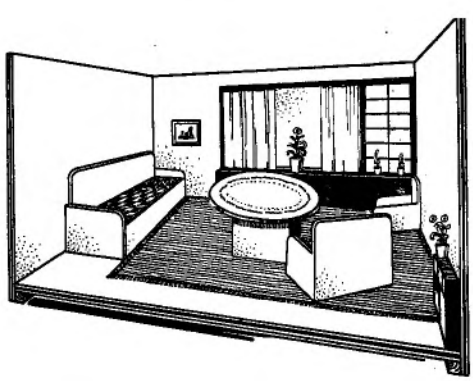

SINT-NICOLAAS · CADEAUTJES

Zoo langzaam aan begint de gezellige tijd weer aan te breken, waarin we voor al onze huisgenooten en vrienden geheimpjes hebben. Als er iemand onverwacht binnenkomt, moet er gauw gauw een handwerkje of knutselarijtje worden weggestopt. Ja, de tijden zijn moeilijk. We moeten misschien héél zuinig zijn, maar daar mag het gezellige Sint-Nikolaasfeest toch niet onder lijden.

Het gaat immers niet om de kostbaarheid van het cadeau. De meeste menschen, die ons lief zijn, stellen een klein zelf gemaakt cadeautje gelukkig veel meer op prijs dan een kant en klaar in de winkel gekocht kostbaar stuk.

En hoeveel leuke dingen kunnen we niet maken, die bijna niets of tenminste heel weinig kosten.

Van overgebleven lappen maken we kussens, (als we b.v. appliceeren kunnen we allerlei resten van verschillende kleur en verschillend materiaal gebruiken), boekomslagen, poppenkleertjes en wat niet al.

Ook met jute is zooveel aardigs te bereiken. Vooral voor theemutsen is het buitengewoon geschikt. We maken er een los overtrek van, over een muts van satinet in dezelfde kleur. Als vulling kan gerust kapok uit oude kussens worden genomen.

Een kussen, waarvan de kapok in proppen op elkaar zit, is niet meer goed te maken, ook al vullen we het kussen bij, terwijl het, als de proppen goed uit elkaar worden gehaald, in een theemuts nog goede dienst kan doen, omdat het daarin maar heel weinig te lijden heeft.

De jute wordt bewerkt met fleurige bloemmotieven (liefst de eenvoudige margrietvorm) van raffia in sprekende kleuren.

Ook kunnen we van jute leuke kussens, met wol of raffia bewerkt, en boekomslagen maken.

Een boekomslag er van krijgt een eenvoudig boorrandje van heel smal leer.

R a f f i a blijft natuurlijk ook altijd een goedkoop en gezellig materiaal.

We vlechten er ceintuurtjes van, kartonnen ringen, waar zijde opgerold is geweest, kunnen er mee omwerkt worden om ze om te

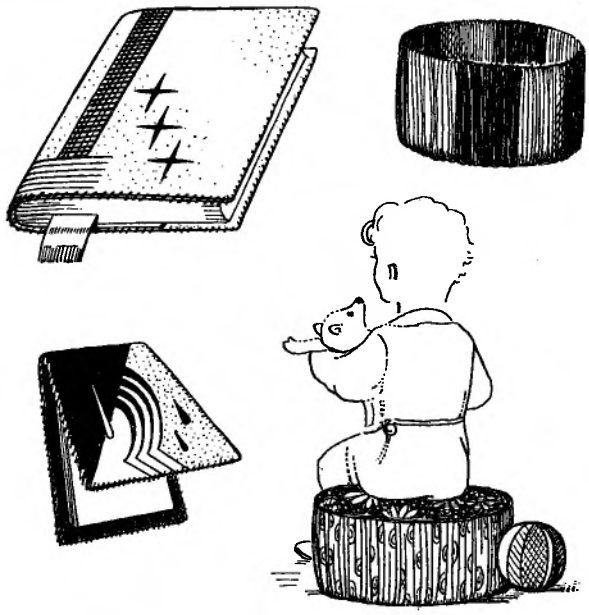

tooveren in servetbanden. Ronde doozen als van Droste-flikken b.v. bewerken we er heelemaal mee, zoodat we een fleurig luxedoosje krijgen.

Een aardig idee voor een kinderpoufe is een gewoon kersenmandje zonder deksel, wat stevig opgevuld wordt b.v. met zeegras.

Op de grootte van het mandje wordt een rond kussentje gemaakt met een overtrekje van een goed waschbare stof. Dit wordt met groote steken (wanneer het vuil is moet het er immers telkens afgenomen worden) stevig op het mandje bevestigd.

Rondom het mandje wordt nu een ruime strook gerimpeld, die zóó afgewerkt moet worden, dat de plaats, waar het kussentje op het mandje vastgemaakt is, onzichtbaar wordt.

Nu hebben we een gezellig laag poufje voor onze kleine kleuters, voor wie de gewone poufes dikwijls veel te hoog zijn, zoodat ze er gauw afrollen, terwijl de voetenbankjes, waar ze zich bij gebrek aan beter maar mee vergenoegen, veel te laag zijn.

En nu moeten we het perkamentpapier niet vergeten, waarmee we zooveel mooie resultaten kunnen bereiken.

Perkamentpapier kunnen we in de handel koopen, maar we kunnen het ook zelf maken. We nemen er voor de beste kwaliteit zwaar teekenpapier, dat per vel of per meter te krijgen is.

Dan koopen we bij een drogist een flesch ruwe lijnolie, die we met een oude zachte lap, liefst met een draaiende beweging in het papier wrijven. Om het papier mooie vlammen te geven, doen we van te voren een scheutje terpentijn in de olie.
Houden we meer van een gekleurde, dan van een naturel kap, dan doen we van te voren wat olieverf in de olie. Het kan natuurlijk ook later geverfd worden, maar door de gekleurde olie in het papier te wrijven krijgen we een mooie egale tint.
Hierna laten we het papier liggen tot het goed droog is.
We beginnen met heel eenvoudige dingen te maken, b.v. een k a l e n d e r t j e.

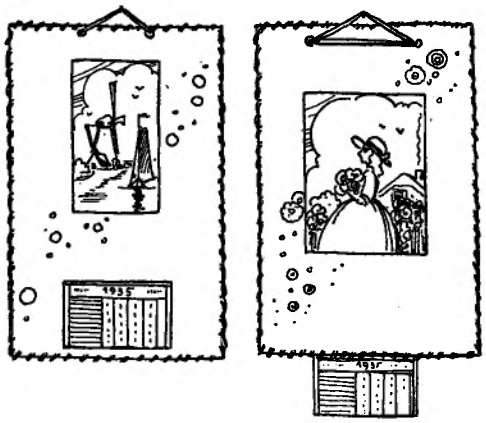

Hiervoor knippen we het papier op het gewenschte formaat. Met Oost-Indische inkt teekenen we er iets aardigs op. Hebben we totaal geen teekentalenten, dan kunnen we makkelijk, omdat het papier zoo doorschijnend is, een geestig plaatje overtrekken. Dan gaan we het beschilderen met olieverf of écoline. Het gebeurt wel eens, dat het papier geen verf aan wil nemen. Dit kunnen we verhelpen, door ons verfkwastje even goed over groene zeep te strijken. Het is heelemaal niet noodig om wat op het papier te teekenen, we kunnen er ook een aardig, uit een tijdschrift geknipt plaatje of 'n mooie ansichtkaart opplakken.
Daarna wordt er een kalendertje opgeplakt, dan voor enkele centen in de boekhandel verkrijgbaar is.
Om het geheel aardig af te werken, maken we met een perforator of een tang, die ook bij leerbewerking gebruikt wordt, rondom gaatjes in het papier.
Van te voren wordt de onderlinge afstand van de gaatjes natuurlijk nauwkeurig afgemeten. En dan omwerken we het kalendertje met raffia of dunne reepjes leer. Een leeren of raffia stukje doet dienst als ophangertje.
Op dezelfde manier kunnen we allerlei genoegelijke dingen maken.
Dekbladen of omslagen voor een nota- of bridgebloc of de radiobode.
Een gezellige schrijfmap, waarvan we de verschillende vakjes met raffia, leer of gewoon garen op kunnen naaien.
Omdat dit geprepareerde papier heel sterk is, kan het buitengewoon goed dienst doen voor boekomslagen.
Titel, letters en wat aardige motieven van de band kunnen we b.v. met Oost-Indische inkt overtrekken.
Heel mooi is een omslag van naturelkleurig papier met zwarte letters en motieven, terwijl de randen afgewerkt worden met oranje leer, of raffia.
We kunnen onze fantasie vrij spel laten. Als we er eenmaal aan zijn begonnen, krijgen we steeds weer nieuwe ideeën en het gezellige is dat jong en oud er aan mee kan doen.
Overgeschoten stukjes papier zijn altijd te gebruiken voor dekbladen van kleine notablocs en voor boekenleggers.
En natuurlijk kunnen we er vooral mooie lampekappen van maken in allerlei modellen en kleuren.
Heel mooi is een geplisseerde kap. Hiervoor knippen we het papier op gewenschte breedte af. Op de manier van een waaier wordt het in plooien gevouwen. De twee uiteinden worden op elkaar geplakt. Aan de onderkant zetten we het af met een zijden of fluweelen lint. Hebben we een effen kap, dan nemen we een goed afstekende kleur. Bij een gekleurde kap nemen we lint in dezelfde tint maar donkerder dan de kap.

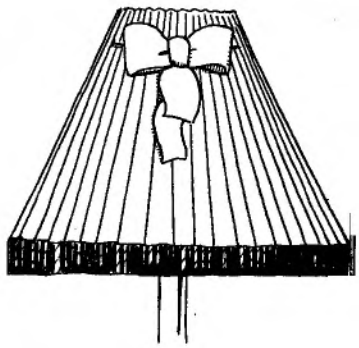

Aan de bovenkant maken we gaatjes om er een koord door te halen, van dezelfde kleur als het lint.
Om het heel mooi af te werken strikken we daar waar het koord aan elkaar wordt bevestigd een strik van hetzelfde lint.
En verder kunnen we natuurlijk ook ronde, punt- of cylindervormige kapjes maken.
Of kapjes bestaande uit verschillende vlakken. Deze krijgen allemaal een boorrandje van raffia of leer.
Naar verkiezing kunnen we de kapjes

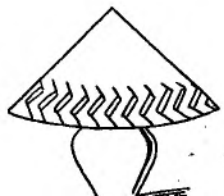

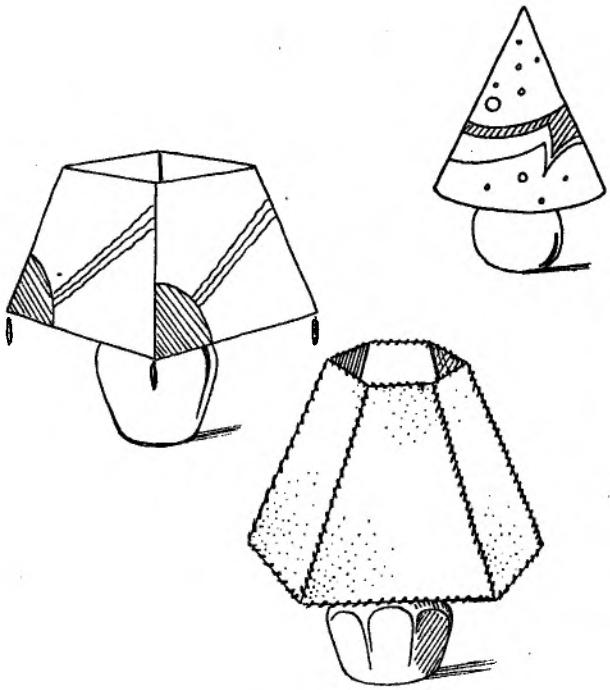

ook beschilderen. Het teekenen van motieven doen we liefst met Oost-Indische inkt.
Desgewenscht kunnen de beschilderde kapjes naderhand gevernist worden, wat we doen met een platte veerkrachtige verfkwast. Willen we het kapje craqueleeren, dan moet het eerst gevernist worden. Daarna wordt het bestreken met een niet te dikke oplossing van Arabische gom. De kap wordt met een haardroger of bij de kachel gedroogd. Door de warmte gaat de gom barsten.

Een aardig effect is te bereiken door op een naturelkleurig kapje, met een lap wat met terpentijn verdunde olieverf uit te strijken. De olieverf dringt in de barstjes. Als ze er goed ingetrokken is, wrijven we de heele kap met een schoone lap af. Alle verf, behalve die in de barstjes gedrongen is, verdwijnt, zoodat de barstjes zich heel duidelijk in de gebruikte kleur tegen het naturel perkament afteekenen. Daarna wordt de kap (liefst pas 'n paar uur later) nog eens gevernist met glanzende plakkaatvernis.
Willen we iemand een bijzonder mooi cadeau geven, dan verzinnen we eerst net zoo lang, tot we een prettig ontwerpje hebben, dat ons geheel voldoet; of nog liever, dat we in overeenstemming weten met de smaak van degene, voor wie 't bestemd is, en dan gaan we een heel garnituur maken in dezelfde kleur en met hetzelfde steeds terugkeerende motief. Het wordt een groot cadeau, maar hoe zal 't gewaardeerd worden!
Zoo krijgen we dan: schrijfmap, kleinere bloc-note, boekomslag met boekenlegger, foto-album, kalendertje en kapje voor bureau- of schemerlamp.
Alle werksters succes bij hun arbeid!

JETTY DUMé.

portretje

Zij is groot en statig, en haar grijze ogen zijn scherp en koel. Zij is correct in alles, in de wijze waarop ze haar werk doet, zowel als in de zorg waarmee ze zich kleedt. Zij is beheerst en evenwichtig, en weet wat haar op haar leeftijd past.
Haar kollega's waarderen haar, op een afstand, en zijn eigenlijk een beetje huiverig voor haar koele, onveranderlijke onberispelijkheid. Zij heeft de teugels strak in handen, altijd, zowel in de klasse als in haar eigen leven. Zij prepareert haar lessen, zij corrigeert met pijnlijke ijver, de vaste blik van haar vorsende ogen klemt zelfs de weerbarstigste en opstandigste bakvis in de vastberaden greep van haar sterke wil. Rechtop en strak staat zij voor haar klas, rechtop en strak gaat zij door het leven. Zij duldt geen toenadering, zij is niet bemind, maar evenmin gehaat. Zij is strikt rechtvaardig, en meer dan plichtsgetrouw, maar haar gezicht is koud, en haar mond strak.
Want zij is bang. Bang, dat op een onbeheerst ogenblik iemand een blik in haar eenzaamheid zal slaan, en medelijden zal hebben.
En medelijden vreest zij meer dan iets ter wereld.
Daarom verbleekt zij op een morgen, als een nieuw, argeloos-vriendelijk kind een tuiltje viooltjes op haar lessenaar heeft gelegd. En haar bedanken is zo ijskoud en afwerend, dat de arme kleine bloemen ervan schijnen te verschrompelen, en het verschrikte geefstertje het hoofd laat hangen en bloost.
Zijn zij daarom zo triest verlept, de tere viooltjes, vóór de avond valt?

RIE v. R.

zaadpluis

Het is een heel stekelig pluisje deze keer, dat zich in mijn gedachten heeft genesteld. En het plantje, dat daaruit gekiemd is, groeit en groeit....
Het pluisje kwam mij toewaaien uit een artikel in „De School met den Bijbel" van 6 Sept. j.l. Het was een beschouwing over de Duitse school van heden, wat dus zoveel zeggen wil als de school naar de ideeën van Adolf Hitler, zoals de ondertitel dan ook duidelijk te kennen gaf.
De strekking van dat artikel was dan om aan te tonen, dat de nieuwe richting in het Duitse school- en opvoedingswezen lijnrecht ingaat tegen de op de spits gedreven verstandelijke vorming van het voorbije tijdperk. In plaats daarvan wordt nu juist de lichamelijke opvoeding op de eerste plaats geschoven. Nu kan men, zoals dat artikel ook terecht betoogt, in dit streven zeer veel toejuichen, daar de schromelijke overschatting van het intellect onnoemelijk veel narigheid en leed op haar geweten heeft. Maar als die overschatting van het verstand nu op haar beurt plaats gaat maken voor een overschatting van het lichaam, dan krijgt dat nieuwe streven reeds een bedenkelijk aanzien.
En nog bedenkelijker wordt het, als we bemerken, waartoe die opvoeding van het lichaam dienen moet. Dat boksen voor jongens onder de schoolvakken een grote plaats moet worden ingeruimd, omdat het „de aanvalsgeest" zo bevordert, klinkt ons stellig als een zonderling opvoedings-ideaal in de oren. Maar wat speciaal onze aandacht treft is de gedachte, die Adolf Hitler in zijn boek „Mein Kampf" over de opgroeiende Duitse vrouw heeft. Dit raakt ons, jonge vrouwen, die ons toch zusters gevoelen van alle jonge vrouwen ter wereld, en het wordt ons vreemd te moede, als wij lezen:

Analoog aan de opvoeding van den jongen kan de volks-staat ook de opvoeding van het meisje uit dezelfde gezichtspunten leiden. Ook daar behoort het zwaartepunt voor alles op de lichamelijke vorming te rusten, pas daarna op de ontwikkeling van de psychische en tenslotte van de verstandelijke waarden. Het doel van de vrouwelijke opvoeding behoort uitsluitend en alleen de wordende moeder te zijn.

Daar staat het, in de laatste zin, onverbloemd en voor geen tegenspraak vatbaar. En millioenen Duitse meisjes zullen in de toekomst volgens dit programma worden grootgebracht. Zij zullen, met de grondigheid, de Duitsers eigen, worden getraind en ontwikkeld. Ze zullen turnen, springen, wedlopen misschien. Er zal een mooi, stevig, gezond vrouwengeslacht in Duitsland opgroeien, en eerlang zullen de mooie en gezonde kinders van dat vrouwengeslacht geboren worden. Het klinkt alles zo enthousiast, zo eenvoudig, zo aantrekkelijk, en toch.... En toch gaat er een grote weemoed door ons hart, als wij in gedachten die drommen gebruinde, lenige, sportieve jonge vrouwen in haar turnstersuniform door het oplevend Duitsland zien paraderen, misschien geestdriftig toegejuicht door haar volksgenoten. Want het is mooi, een gezond en harmonisch ontwikkeld lichaam te hebben, het is heerlijk, de bloeiende moeder van een stoer nageslacht te zijn, en we zouden dit streven nog wel kunnen waarderen, als.... als niet dat veelzeggende zinnetje aan de slotformulering voorafging. „Het zwaartepunt behoort voor alles op de lichamelijke vorming te rusten, pas daarna op de ontwikkeling van de psychische en ten slotte van de verstandelijke waarden." De psychische waarden, de waarden van de ziel, in de tweede plaats. Ontwikkeling van het vrouwelijk karakter en de vrouwelijke geesteseigenschappen — in de twéede plaats. Waarmee dus eigenlijk ronduit gezegd is: Gij jonge vrouwen, gij zijt alleen geroepen om de wereld gezonde kinderen te schenken. Uw lichamelijk moederschap is nodig — en voldoende. Uw geestelijk moederschap komt pas in de tweede plaats. Gij moogt onbeduidend en zelfs dom zijn, dat doet er niets toe, zolang uw kinderen maar gezond en krachtig zijn. Uw lichaam, jonge vrouw, is uw voornaamste bezit, en dat zal uw opvoeding met alle macht pogen te veredelen. Uw hart komt pas in de tweede plaats, en uw verstand in de derde.
En een vraag dringt zich naar onze lippen, een heftige vraag: O, gij leiders der volken, gij, Hitler en Mussolini, met uw reclame voor het mooie en gezonde lichaam, uw verheerlijking van het lichamelijk moederschap! Gij hebt grote mannen onder uw volksgenoten gehad, mannen, die de naam van uw land tot eer hebben gestrekt, in de geschiedenis, in de wetenschap, in de kunst. Zij hebben hun moeders geprezen in hun geschriften, zij hebben volmondig erkend, dat deze moeders een groot aandeel in hun roem hebben gehad. Vraag hun, wàt zij 't meest van alles in haar hebben geprezen? Zullen zij zeggen: haar gezond en harmonisch ont-

wikkeld lichaam? Neen — zij roemen haar wijsheid, haar geduld, haar trouwe, onwankelbare liefde, haar fijngevoelig begrijpen, de warme, koesterende sfeer, die haar omstraalde.
Heeft dat getuigenis u dan niets te zeggen? En dan een tweede bezwaar, dat bij ons opkomt tegen deze overschatting van het lichamelijke. „Het doel van de vrouwelijke opvoeding behoort uitsluitend en alleen de wordende moeder te zijn." Maar zullen dan alle meisjes, in die geest opgevoed, trouwen? Ook al wordt de huwelijkspropaganda met premies en dwang in het Derde Rijk ingevoerd, zoals ze nu al in Italië stelselmatig wordt gedreven — voor fijngevoelige en idealistische vrouwen ongetwijfeld een grievende ergernis — dan zullen er toch nog altijd vele vrouwen overblijven, voor wie geen man gevonden wordt, en die dus het haar voor ogen gehouden ideaal niet kunnen verwezenlijken.
Een goed ontwikkeld en gezond lichaam zullen deze vrouwen ongetwijfeld hebben, maar zal het brandmerk der mislukking haar niet grievend worden ingedrukt? Zullen ze zich niet schuw en minderwaardig gaan gevoelen, zij, die haar „roeping": de volksstaat kinderen te hebben geschonken, niet hebben vervuld? En haar opvoeding, die haar ziel en verstand van ondergeschikt belang heeft geacht, zal haar weerloos laten staan als een mislukkeling. Hoeveel grievend vrouwenleed zal van deze fraaie leuze het gevolg zijn?
Laten wij toch onze schouders niet ophalen, en zeggen, dat dit òns niet raakt, en dat de geest in ons vaderland gelukkig heel anders is. Want ten eerste gaat het ons wel degelijk aan, hoe in andere landen de vrouw gewaardeerd en beoordeeld wordt. En dan — wie verzekert ons, dat die geest niet ook tot ons kalme, kleine land zal doordringen? Worden de tekenen niet steeds duidelijker? Leven we niet temidden van een ware cultus van het moederschap, zo overdreven soms, dat men geneigd is, zichzelf af te vragen, of dan het v a d e r s c h a p totaal geen betekenis heeft.
Het moederschap in tentoonstellingen, brochures, tijdschriften, kunstfoto's, beeldende en verhalende kunst, onze tijd is er vol van. Moeder en kind is als een lichtreclame in onze donkere tijd geworden, en dan liefst: Moeder en zuigeling, het lichamelijk moederschap. En zo langzamerhand schijnt de gedachte post te vatten, óók bij de Christenen, dat dit toch in wezen de alle vragen oplossende bestemming der vrouw is.
En hoogstaande schrijfsters als Ina Boudier-Bakker vlechten het als oneindig gevarieerd thema door haar romans: Geef de vrouw een kind, en alle vragen zijn verdwenen. En ook onder Christenen neemt de tendenz bedenkelijke vormen aan, om te spreken van: de ware roeping der vrouw, en daarmee het moederschap te bedoelen, en met slechts verhuld medelijden neer te zien op de kinderloze, gehuwd en ongehuwd. Las ik niet eens de opmerking van een zeer bekend man in onze kringen, die een kinderloze vrouw kies betitelde als een plant, die onnuttelijk de aarde beslaat? Laten wij ons als Christinnen toch terdege bezinnen op alle tijdleuzen, en vóór alle uitspraken de klare stem van onzen Heiland beluisteren, en naar Zijn ideaal ons leven richten. Wat antwoordde Hij nadrukkelijk de vrouw, die temidden van de schare opeens met geestdrift haar stem verhief, om Zijn moeder zalig te prijzen?
Waarlijk, indien één moeder geprezen mocht worden om haar moederschap, dan is het deze stille werkmansvrouw uit Nazareth geweest, en in de uitbundige loftuiting van de vrouw uit de schare ligt de ganse verheerlijking van het lichamelijke moederschap besloten. Maar onze Heer, die toch het lichamelijke nooit veracht heeft, wijst deze schoonklinkende uitroep af, en zijn zachte terechtwijzing stelt deze ganse gedachte, ook die van het verheerlijkte moederschap, op eenmaal ondergeschikt aan het hemels ideaal, als Hij zegt: „Ja, zalig zijn degenen, die het woord Gods horen, en hetzelve bewaren."

FILMPJES

Vrouwen van vooraanstaande mannen.

Even ging er een schok door de wereld: een Koning vermoord!.... We lezen er van in de dagbladen, we gruwen bij de details die de pers in woord en beeld ons voorzet, en we denken aan de politieke gevolgen. Een ministerraad komt haastig bijeen om een kind van elf jaar tot troonopvolger te maken.
En de wereld raast weer verder.
We leven zoo snel en we weten dat de wereld kookt en ziedt, elke dag vraagt onze strak gespannen aandacht.
Maar daar is weer een vrouw die weent bij een graf, want koningen en ministers zijn óók menschen.
En hoeveel vrouwenharten hebben gebeefd toen ze het bericht gelezen hebben van deze konings- en ministermoord. Er is maar één kogel noodig en die kan ook hùn man treffen....

Practische dingen

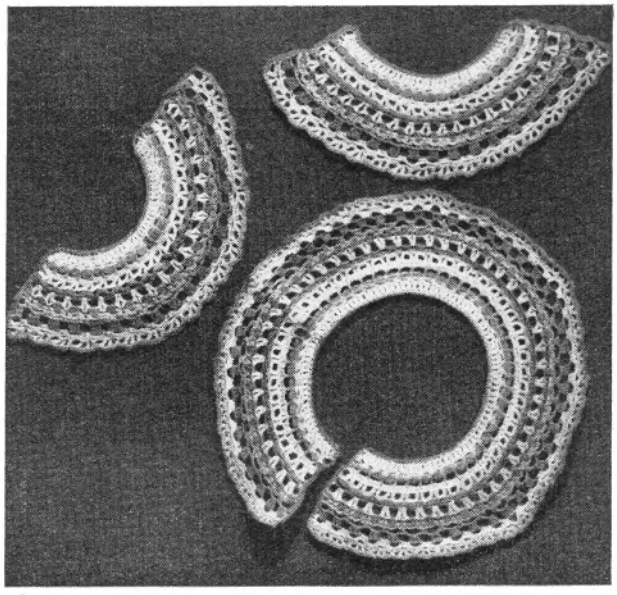

GEHAAKT WOLLEN KRAAGJE MET BIJPASSENDE MANCHETJES.

Voor dit garnituurtje heeft u noodig: 4 kleuren kantwol en een haaknaald No. 3.
Ik gebruikte de volgende kleuren: wit, geel, lichtblauw, korenblauw.
Het opzetten moet met wit gebeuren. Los hakend zijn voor een halswijdte van 45 c.M. ongeveer 100 kettingsteken noodig.
U moet altijd de draad laten hangen aan het eind van de toer en aan die kant beginnen waar de draad van die kleur bleef hangen.

1e toer: wit. Op iedere kettingsteek 1 stokje.
2e toer: wit. 3 losse steken, een vaste in een stokje van de vorige toer; steeds 1 stokje overslaan.
3e toer: geel. In ieder boogje: 2 stokjes, 1 losse.
4e toer: l. blauw. Een stokje in de vaste van de 2e toer, daarna 3 lossen.
5e toer: wit. In ieder boogje: 3 vasten.
6e toer: wit. Boven het lichtblauwe stokje in de witte vaste: 1 stokje, 1 losse, 1 stokje in 't zelfde gaatje, daarna 2 lossen.
7e toer: geel. Om de 1 losse van de vorige toer 3 vasten, dan 2 lossen.
8e toer: d. blauw. In de 2 lossen: 2 vasten; 3 lossen.
9e toer: wit. In ieder boogje: 1 stokje, 1 losse, 1 stokje; dan 2 lossen.
10e toer: d. blauw. In de 1 losse: 1 vaste; 1 losse in de 2 lossen: 3 stokjes; 1 losse.
11e toer: l. blauw. Vóór en na de 1 vaste: 2 vasten; boven de 3 stokjes: 3 lossen.
12e toer: geel. Tusschen de 4 vasten in: 2 vasten; 4 lossen.
13e toer: d. blauw. In ieder boogje: 3 stokjes; 2 lossen.
14e toer: wit. In ieder boogje: 3 vasten; 2 lossen.
15e toer: l. blauw. In het boogje: 4 vasten, 1 losse.
16e toer: l. blauw. In het boogje: 1 stokje, 1 losse, 1 stokje; dan 1 losse, 1 vaste op het midden van de 4 vasten, 1 losse.
17e toer: d. blauw. In ieder boogje 2 vasten.

Als de bovenkant omgehaakt is, ook de zijkanten en de halskant omhaken met vasten.
De manchetjes worden precies gelijk gemaakt. De grootte ervan kunt u gemakkelijk afleiden van de kraag.

TINY BOESSENKOOL—NAWIJN.

LEERBEWERKING. HEERENSCHRIJFPORTEFEUILLE.

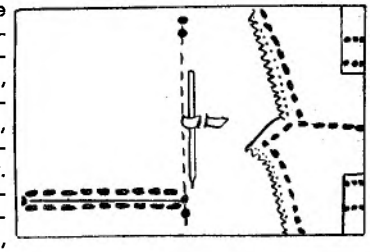

Het meest noodige in een schrijfportefeuille is postpapier, een schrijfblok, verschillende enveloppen, postzegels, vulpen- of potloodlusje en vloeipapier. Wanneer wij de teekening van het binnenwerk bekijken, dan zien wij dat alle bovengenoemde dingen er gemakkelijk in opgeborgen kunnen worden, alleen de vloeimap liet ik uit het schetsje weg om het overige beter te doen uitkomen.
Van links naar rechts ziet u boven en onder twee

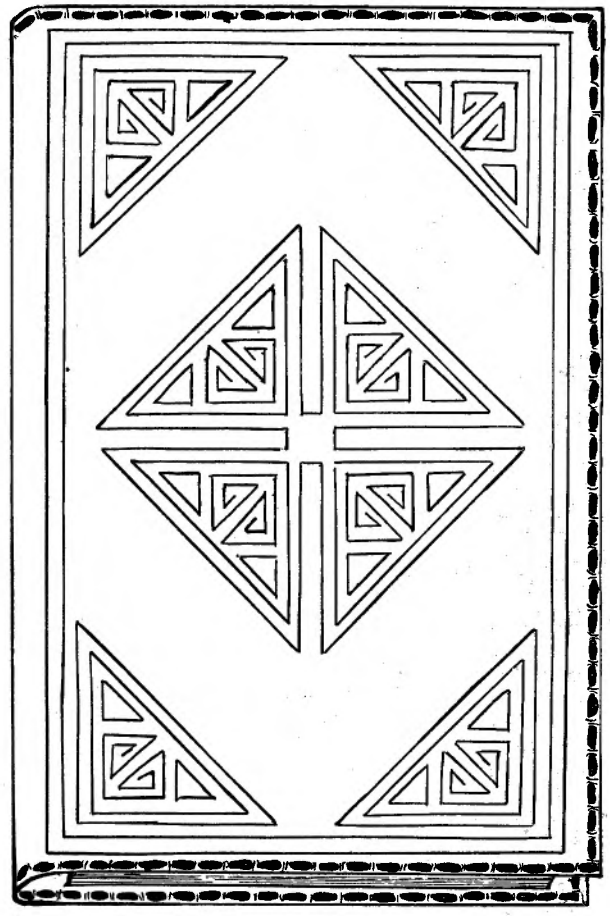

Versiering in lijnenwerk van de buitenzijde.

zakjes, die met een rijgsteekje van leerbies ieder weer in twee helften zijn verdeeld, waarin dus vier verschillende postzegels kunnen worden bewaard.
Deze reepjes leder zijn op het leer van de grootere zak eronder vastgemaakt, vóórdat deze verder bewerkt worden.
De groote zak is sierlijk uitgesneden, zoodat ze dadelijk al aantoont dat zij voor verschillende doeleinden is bedoeld.
Zij is ook weer door een rijgsteek op de onderlaag verdeeld in twee helften.
De onderste zak is n.l. voor mooi schrijfpapier en cartes en de bovenste voor de diverse bijbehoorende enveloppen.
Met een scherpe schaar knippen wij kleine puntjes en in ieder puntje komt een klein gaatje met de dunste holpijp van den revolvertang. Hieronder valt dan nog de rijgsteek, die de teekening aantoont, deze rijgsteek is alleen ter versiering, wij pakken hierbij dus natuurlijk geen onderlaag mede.
Daarop volgt een lusje, dat wijd en nauw gemaakt kan worden, al naar de dikte van het potlood.
De volgende stippellijn stelt de rugvouw voor, in deze vouw komen de vier gaatjes waarin de vloeimap wordt bevestigd. De vloeimap kan bestaan uit twee dubbelgevouwen vellen vloeipapier; wanneer men het heel mooi wil doen, kan men er drie vellen van maken en het buitenste vel gebruiken om leer op te plakken met gluton.
Dit leder is dan van dezelfde soort als het overige binnenwerk, dus voeringleer of split.
Op de voorzijde kan men hetzelfde siermotiefje aanbrengen als op het kaft van de blocnote, zooals die hieronder wordt beschreven.
Met den revolvertang knipt men vier gaatjes, die moeten correspondeeren met de vier bovengenoemde in de voeringvouw.
Met niet te smal leerbies, dus van minstens 3 c.M. breedte, wordt deze map op de voering geregen. Men begint met het bovenste gaatje onderaan en gaat onder de voering om naar het onderste gaatje, komt dan bovenop uit en gaat met een lange lus naar het onderste der bovenste gaatjes.
Daarna steekt men weer onder de voering om naar het bovenste en gaat over de vouw heen naar het midden, waar de uiteinden met een sierlijk klein strikje worden afgewerkt.
Om het potloodreepje onzichtbaar en stevig vast te zetten knipt men een smal reepje, dat links eindigt in een puntje en rechts in een iets breeder uitloopend einde.
Dit breedere gedeelte stuit dan tegen de eerste insnijding bij de vouw en wordt met leerlijm onderaan de voering nog vastgeplakt, zoodat het onmogelijk los kan gaan.
De volgende insnijdingen moeten vooral niet breeder zijn dan het riempje, want het riempje moet er goed in vastgekneld zitten, zoodat het niet te gemakkelijk verschuiven kan.
Aan de andere zijde van het kaft ziet u nu nog een breede insnijding in de voering bovenaan.
Deze is om het carton, dat onderaan een schrijfblok zit, in te steken. Zoo'n blok zit dan heel stevig in de portefeuille en steekt nooit eruit als de map dicht is.
Zooals het schetsje laat zien, moet er ter versiering om deze insnijding een rijgsteek worden gemaakt.
Het teekeningetje hiernaast geeft u een idee van een steekje op het, op de blocnote geplakte, leder.
Dit opplakken gebeurt niet met leerlijm, die te dik is en groote vlakken doet inrimpelen, maar met dextrine of gluton.

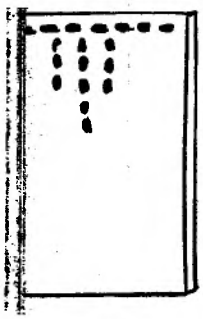

Deze strijkt men over het geheele bovenste vel van de blocnote en legt het leder er strak op; drukt met de handpalmen nog eens van het midden naar de buitenzijden dit leder glad en laat het drogen tusschen twee stapeltjes muziek- of andere zware groote boeken.
Al deze bewerkingen moeten klaar zijn voordat wij de voering op het versierde bovenleder leggen, om met een rijgsteek deze twee lagen op elkaar te bevestigen.
En nu de beschrijving van de buitenlijnversiering.
De teekening is bedoeld voor basane of kalfsleder, dat wij zelf in de verlangde kleur verven.
Voor een heerenportefeuille moet men geen drukke versiering nemen en ook geen schelle kleuren kiezen.
Een heer houdt het meest van bruin, bijvoorbeeld donker-eikenbruin zonder bijkleuren.
Wij moeten dus een keuze doen tusschen modelleeren of lijnenwerk.
Ik koos het gemakkelijkere laatste.
De teekening is op de helft van de ware grootte.
Men kan echter best de ruit in het midden en de hoekjes zoo laten zonder vergrooten, wat heel wat teekenkunst eischt. Alleen moeten de open ruimten vergroot worden, dat gaat heel eenvoudig.
U trekt op doorzichtig papier deze teekening over, door dit op de Jonge Vrouw te leggen en legt deze teekening dan precies in het midden van de bovenzijde van uw map en trekt met den lijntrekker alle lijntjes over op het eerst bevochtigde leder.
Dan zet u de twee buitenste lijnen (rechthoeken) op dezelfde wijze op en plaatst de vier hoekjes hierin.
Denk er wel aan een flink randje open te laten voor de buitenafwerking (rijgsteek).
Om een mooie diepe eikenkleur te verkrijgen, zet men eerst voor de helft verdund oranje op en gaat hier als dit goed droog is, met eikenbruin één- of zoo noodig tweemaal overheen.
Men kan de materialen bij mij aanvragen. U ontvangt dan de noodige basane, alle stukken zeehondensplit voor het binnenwerk, dat voorgewerkt is met het bies, een vloeimap, enz.
Men kan dit alles ontvangen na storting op postgiro 133990 van R. van der Heyden, Rijnsburgerweg 29a te Leiden van een bedrag van *f* 3.90 voor 't bovengenoemde, terwijl *f* 0.20 voor porto en *f* 0.35 voor elk gewenscht fleschje verf moet worden bijgeteld.
Een patroon op ware grootte kost *f* 0.15, terwijl een vergrooting van de motieven *f* 0.30 kost.

RIEK VAN DER HEYDEN.

KRALEN SIERSPELD.

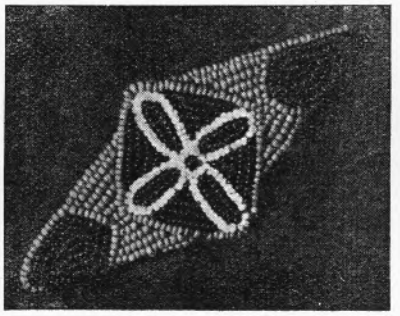

Op de tekening wordt een stukje doorschijnend papier gelegd, waarna men alle omtreklijnen der vakjes

doortrekt. Dit getekende patroontje legt men op een lapje lichtgekleurde zijde (b.v. naturel schantung) en rijgt alle lijnen met kleine steekjes door. Men knipt het papier langs de omtrek af en de zijde met een naad erbij, waarna men de inslag om het papier rijgt. Nu kan met het kralenwerk worden begonnen. Hiervoor heeft men nodig: een strengetje bruine-, 1 str. goudbruine-, 1 str. champagnekleurige- en 1 str. ivoorkleurige kleine kralen. (Van deze hoeveelheid kunnen meerdere sierspelden gemaakt worden). Verder wat garen of splitszijde, zoveel mogelijk in de kleuren der kralen en 2 kralennaalden.
In beide naalden steekt men een draad beige of champagnekleurige zijde (bij splitszijde werkt men met 2 van de 6 draden). De draden hecht men ongeveer op het midden van een der zijden van het schuine vierkant aan en steekt de eene naald midden tussen de 2 lijnen naar boven. Nu rijgt men aan deze draad champagnekl. kralen, waarna men die kralen met de andere draad tussen elke 2 kralen opnaait. Bij de hoeken hecht men de draad vóór en nà de hoekkraal. Is men weer bij de beginkralen gekomen, dan steekt men de naald nog eens door de eerste 2 of 3 kralen en steekt de naald naar achteren. De omtrek van het, aan het vierkant aansluitende, puntfiguur werkt men op dezelfde manier met champagnekl. kralen en eveneens de lijntjes die het vierkant met de puntfiguren verbinden. De puntfiguren worden met bruine kralen opgevuld. De omtrek van de bloemblaadjes en van het cirkeltje werkt men met ivoorkleur, terwijl de omtrekken van de blaadjes gevuld worden met goudbruine kralen. De overige vakjes in het vierkant worden bruin, terwijl de vakjes tussen vierkant en puntvorm met champagnekleur worden gevuld. Het midden van het cirkeltje kan men met één grootere bruine kraal vullen, doch kleine bruine kralen kunnen ook dienst doen.
De pijltjes op de tekening geven de richting der kralen aan.
De vorm wordt nu nog eens van iets steviger papier (b.v. een briefkaart) geknipt en met dezelfde zijde omgeregen en daarna tegen het kralenwerk genaaid. Een veiligheidsspeld, waaraan een plat stukje metaal met gaatjes is vastgemaakt, wordt aan de achterzijde stevig vastgenaaid. Deze spelden zijn voor heel weinig geld in de handel. Als garnering van japonnen en hoeden, vormen deze sierspelden, wanneer zij in harmonierende tinten worden toegepast, een mooie versiering.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstraat 36bis, Utrecht. Antwoord betaald.

BLADWIJZER VAN LINT MET KRALENWERK.

Men legt een stukje doorschijnend papier op de tekeningetjes en trekt alle omtreklijnen der vakjes door. Van elk modelletje moet men dit tweemaal doen. Deze zes getekende patroontjes legt men op een lapje lichtgekleurde zijde en rijgt alle lijntjes met kleine steken door. Bij elk patroontje knipt men het papier langs de omtrek af, terwijl de zijde met een naad erbij wordt afgeknipt, waarna men deze naad om het papier rijgt. Nu kan met het kralenwerk begonnen worden, waarvoor men 1 strengetje terra-, 1 str. matblauwe-, 1 str. havanahkleurige- en 1 str. ivoorkleurige kleine kralen nodig heeft. Verder gebruikt men zoveel mogelijk garen of splitszijde in de kleuren der kralen en 2 kralennaalden.
We beginnen met een der 2 grootste motiefjes. In beide naalden steekt men een terra draad en hecht deze aan de achterzijde aan. Men steekt de eene naald naar voren, een streepje vanaf de omtrek, b.v. op de helft der lange rechte zijde. Aan deze draad rijgt men terra kralen, waarna men die kralen met de andere draad tussen elke 2 kralen opnaait. Bij de hoeken hecht men de draad vóór en na de hoekkraal. Is men weer bij de beginkraal gekomen, dan steekt men de naald nog eens door de eerste 2 of 3 kralen en steekt de naald naar achteren, waarna men een tweede rij terra kralen in dezelfde richting werkt. Hierna werkt men het terra lijntje en de terra vakjes, die op de tekening, evenals de omtrek, zwart zijn aangegeven. Dan volgen de blauwe vakjes, die met schuine streepjes getekend zijn en de liggende vakjes erboven en de 2 staande vakjes ernaast, die met ivoorkleur gevuld worden. Het overige wordt met havanah-kleurige kralen, in de richting der pijltjes, gevuld.
Bij de kleine figuurtjes bestaat eveneens de omtrek uit 2 rijen terra kralen, terwijl het middelste vakje met havanah-, het gestreepte met blauw- en het overige met ivoorkleur gevuld wordt.
Zijn de 6 motiefjes klaar, dan neemt men 2 eindjes matblauw lint (1 c.M. breed) van 27 en 24 c.M. lengte. Men naait deze lintjes met één eind aan de verkeerde kant van een der grote motiefjes. Daarna legt men het tweede grote motiefje er op en naait dit met terra zijde, op de beste kant, tussen de 1ste en 2de terra kralenrij, aan het eerste motiefje vast. Zo doet men ook met de kleine figuurtjes, die twee aan twee aan elk der twee lintjes bevestigd worden.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstraat 36bis, Utrecht. Antwoord betaald.

EEN DEKKLEEDJE MET VINGERDOEKJES.

Als stof voor dit kleedje is etamine zeer geschikt. Het is zeer breed verkrijgbaar, zoodat u alleen de hoogte voor het kleed noodig heeft. De servetjes

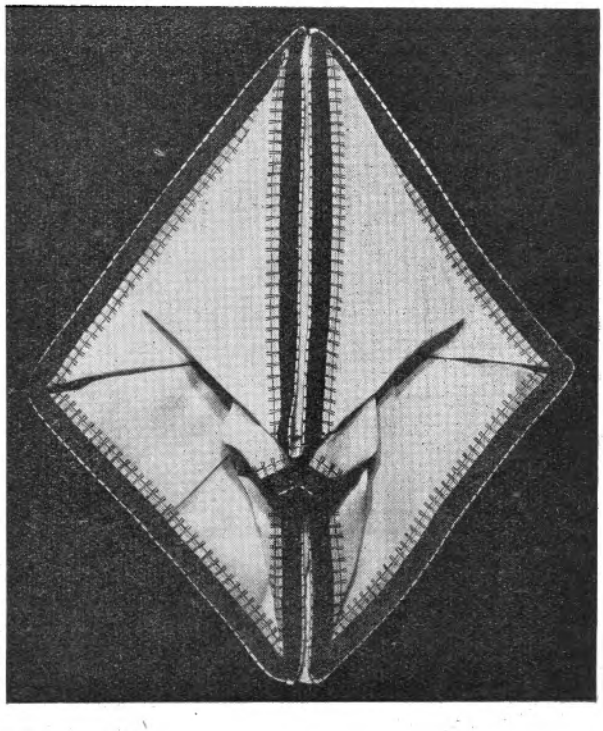

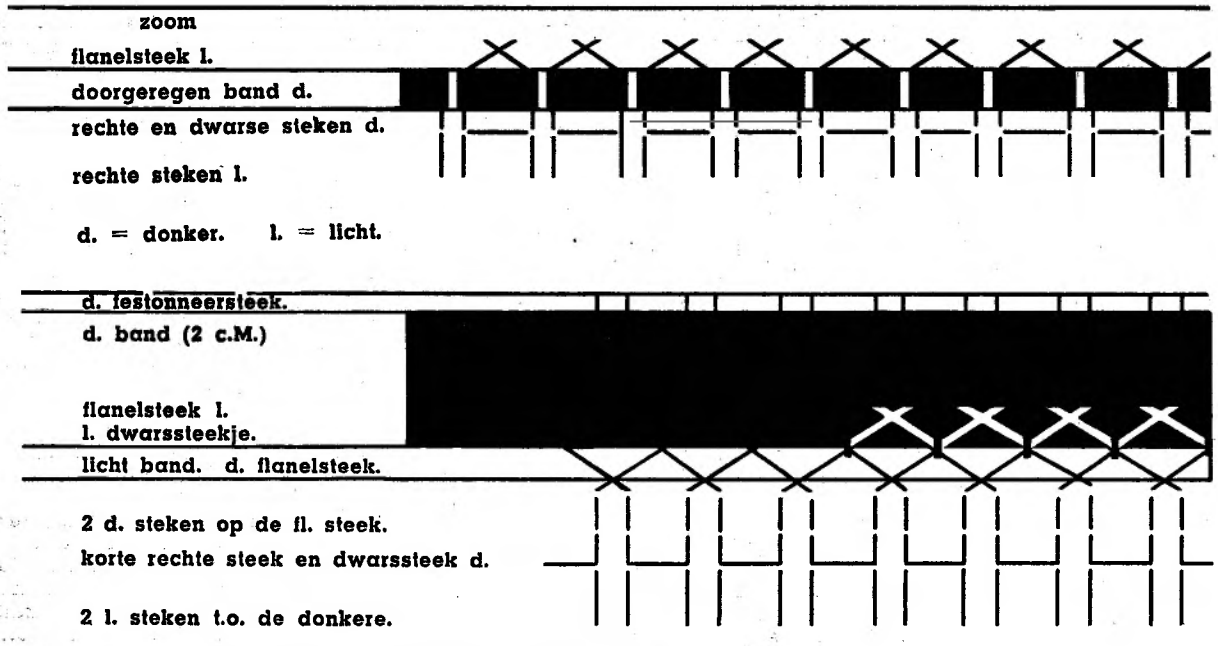

kunnen ernaast dan nog worden uitgeknipt. Het kleed is 1 Meter in het vierkant.
Voor de bewerking hebben we noodig: schuin of recht band (keper- of linnenweefsel n.l.) in twee breedten (2 en ½ c.M.). Als u het van 2 c.M. breedte niet kunt krijgen, dan is van 1 c.M. ook wel geschikt. U legt dan 2 bandjes naast elkaar.
Allerlei kleurencombinaties zijn te kiezen. Bijvoorbeeld: blauw en licht geel — roodbruin en geel — donkerbruin en oranje — enz. enz.
Van de donkerste kleur moet u zoowel breed als smal band hebben, van de lichte alleen smal. Verder nog perlgaren No. 8 in dezelfde kleuren als het band. De uitvoering spreekt voor zichzelf, de teekening geeft het duidelijk aan. Alleen nog één opmerking: bij de servetjes wordt het band geregen door een opening waar draden voor uitgetrokken worden. Denk er om, de draden n i e t in de zoom uit te halen!
Met dit aardige stelletje zal ieder verloofd meisje in haar schik zijn, hetzij ze het zelf gemaakt heeft of voor de Sint van een handwerkster cadeau kreeg.

TINY BOESSENKOOL—NAWIJN.

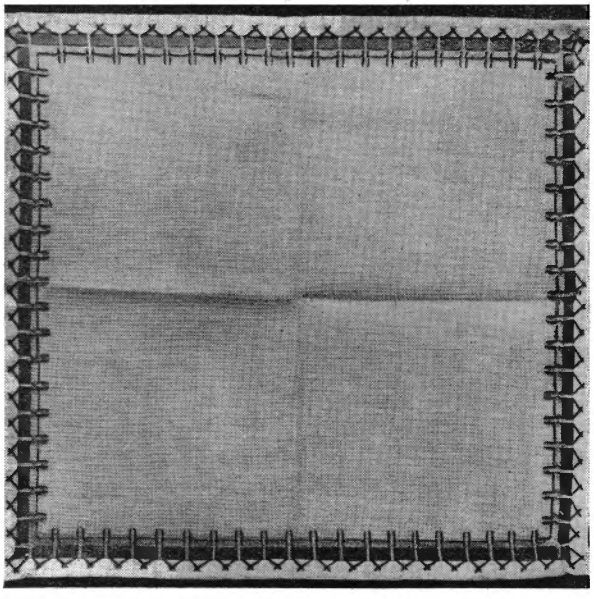

LEEREN ETUI VOOR AUTORIJDERS

Benoodigd materiaal: bruin schapenleer, binnenleer, leerbies en celluloid. Benoodigd handwerk: een mes, een ijzeren lineaal, een lijntrekker en een gaatjestang.
Dit etui kan gemakkelijk een rijbewijs, een nummerbewijs en een wegenbelastingbiljet bevatten; de beide eerste kaarten schuiven we aan weerszijden in het etui, achter een stuk celluloid. Deze beide stukken celluloid worden met het ombiezen van het etui aan drie kanten vastgezet. Voor het wegenbelastingbiljet plakten we een stukje leerbies in het midden van ons etui; dit biljet wordt achter het biesje geschoven en dan dubbel gevouwen.
We snijden een stuk bruin schapenleer en een stuk binnenleer, beide groot 25 bij 15½ c.M. In de rechterbovenhoek wordt uit beide leersoorten een rechthoek uitgesneden; hierdoor is de foto, die op 't rijbewijs staat, zichtbaar.
Verder snijden we nog twee stukken celluloid, 11 bij 15½ c.M. en een klein stukje, ongeveer 7 bij 6 c.M. Dit laatste wordt achter de portretopening, tusschen buiten- en binnenleer, geplakt. Vóór we de beide leersoorten op elkaar plakken, brengen we op het buitenleer een eenvoudige versiering aan. Als versiering geven we aan dit etui eenige rechte lijnen; deze worden met de lijntrekker langs de ijzeren lineaal er in gezet; vooraf maken we het leer nat.

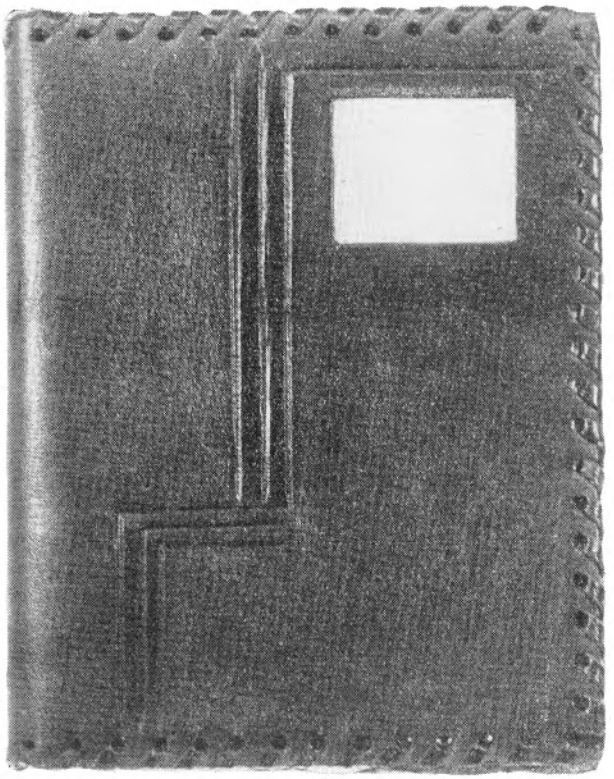

Hierna smeren we het binnenleer met dextrine in, en plakken hierop eerst het kleine stukje celluloid. 't Bovenleer wordt om de portretopening ook ingesmeerd en vervolgens op het binnenleer gelegd. Nu keeren we het etui om, en strijken het binnenleer goed naar alle kanten uit; het verdient aanbeveling het etui hierbij zoo nu en dan dicht te slaan. Het stukje leerbies in het midden van ons etui wordt aan de boven- en onderkant tusschen binnen- en buitenleer vastgeplakt.
Rest nog het gaatjesknippen en het ombiezen. De gaatjes worden tegelijk in leer en celluloid geknipt. We leggen dus ons stuk celluloid tegen de binnenkant van het leer en houden alles met de linkerhand stevig vast. Met de rechterhand knippen we een paar gaatjes en beginnen dan met het ombiezen.
Wie van ons, voor dit etui, leerbies, leer en celluloid ontvangen wil, zende *f* 1.25. Voor een etui, geheel af, bedragen de kosten *f* 2.50. Alles franco per post.

A. BALDER.

OMA'S ANTIEKE KNIPJE.

Op heel eenvoudige wijze kunnen we Oma's taschje vernieuwen met 1 bolletje fijn D.M.C.-garen, b.v. no. 50 en 3 masjes kraaltjes. Als kleur is wel het mooiste voor een oude dame zwart met kraaltjes in staalkleur of van gewoon glas, er is hierin keus genoeg! Met een fijne haaknaald haken we 6 lossen tot een ringetje; hierin komen 7 stokjes met 2 lossen ertusschen. De volgende toer bestaat nu uit in elk gaatje 3 vasten en boven de stokjes 2 lossen; bij elke volgende toer meerdert men met 1 vaste in het gaatje van de 2 lossen, dus 4 vasten 2 lossen, 5 vasten 2 lossen, etc. Echter moet eraan gedacht worden, dat om beurten der toeren aan het begin of aan het eind van elk partje (het haakwerk bestaat nu immers uit 7 deelen) wordt gemeerderd, daar anders de omtrek in gevaar wordt gebracht en „molenwieken" zullen ontstaan. De vasten haken we dus op elkaar en we nemen alleen de achterste lus op van de vaste van de vorige toer. Wanneer de vereischte grootte bereikt is beginnen we met frisschen moed weer aan zoo'n lapje. Ons rest dan alleen nog aan haakwerk een lang strookje, dat 6 vasten breed is en de lengte moet hebben van 4/7 van de omtrek der lapjes.
We zetten nog niets aan elkaar, doch naaien allereerst de kraaltjes op. Dit gaat het handigst met fijn machinegaren in de kleur van het haakwerk. We beginnen in het midden en vullen het ringetje en vervolgens de gaatjes tusschen de stokjes ieder met 1 kraaltje op, waarna we meteen springen op de 2e toer van vasten, waar we op ieder zevende deeltje 3 kralen naaien met in het gaatje van de 2 lossen één. Het meest solide naaien we ze aan door ze er gewoon op te stikken.
We gaan de rondte langs zooals we haakten en zorgen er nu bij de volgende toeren voor, dat we ieder kraaltje op een vaste naaien, met dien verstande, dat er tusschen 2 kraaltjes één vaste open blijft, dus om de andere. De kraaltjes komen hierdoor, tenminste als we ze keurig boven elkaar naaien, straalsgewijze te staan. De laatste toer van het haakwerk behoeft met het oog op het aanhechten van het beugeltje, niet bewerkt te worden.
Als we op dezelfde wijze ook het tweede lapje onder handen hebben gehad, gaan we het lange strookje „bekralen". De toeren bestaan daar slechts uit 6 vasten en we naaien nu om de andere toer, 3 kraaltjes naast elkaar op.
Met het aanzetten van de strook tusschen de lapjes komen meteen de mooie lusjes (de kroon van ons werk!) aan de beurt. We naaien met fijne overhandsche steekjes en rijgen meteen om de andere vaste van het lapje, 10 of 12 kraaltjes aan en naaien het tot een lusje vast. Dit is werkelijk het prettigste deel van het werk.

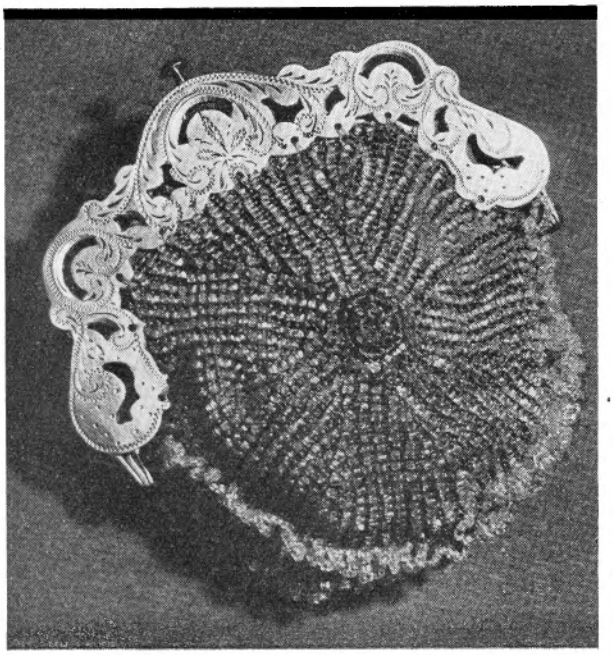

Het zakje is dan daarna klaar en het kan aan het beugeltje bevestigd worden.
Alvorens hiertoe over te gaan zullen we het eerst eens grondig onderhanden nemen door het met krijt en spiritus een heerlijke schoonmaakbeurt te geven. En wat dankbaar is dat niet, want het komt glanzend nieuw te voorschijn.
De onderkant van het zakje bestaat uit 4 partjes, dus moeten we de overige 3 goed over het beugeltje verdeelen. We trekken het haakwerk naar het model en steken het bij de beugelgaatjes vast met spelden, waarna het goed stevig aangenaaid moet worden. Pas hierna komt het zijden voerinkje aan de beurt, dat nu aan het haakwerk bevestigd kan worden. En dat is nu al! Het valt heusch heel erg mee, dat „gepeuter met die kraaltjes"! NELLY J. HAK.

GEHAAKTE TOILETHANDDOEK.

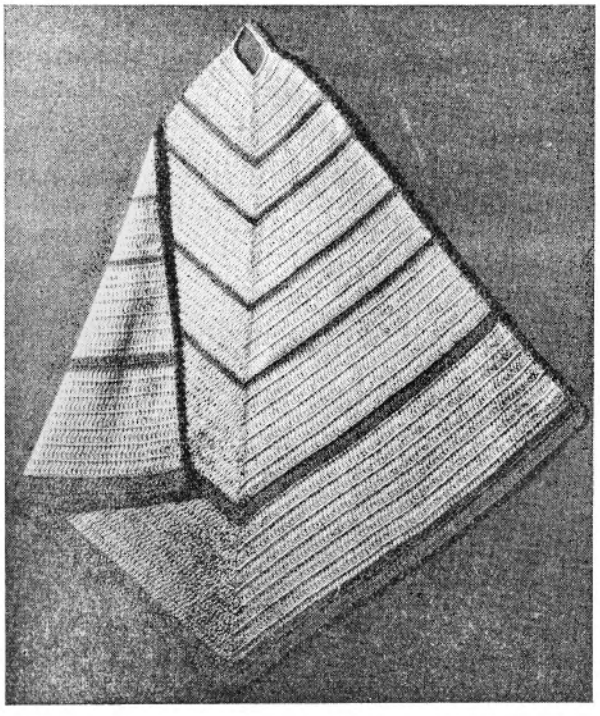

Voor deze handdoek, die heerlijk droogt en er door de heldere tinten aardig uitziet, heeft men nodig: 1 knot crême- en restjes matblauwe- en lichter-matblauwe „Durable" Indanthren geverfde katoen en een haaknaald Nr. 1.

Om een C. *) lus, die men vormt door de draad tweemaal om de vinger te winden, haakt men 50 v.; 2de toer: 12 st. in de 12 volg. v.; 3 st. in de 13de v.; 12 st. in de 12 volg. v.; 3de toer: 13 st. in de 13 volg. st.; 5 st. in het 14de st.; 13 st. in de 13 volg. st.; zo werkt men verder steeds afwisselend, in de ene toer 3 st., in de volg. toer 5 st. in het middelste st. De kleurenverdeeling is als volgt: 6 toeren C., 2 L., 1 M., 4 C., 1 L., 1 M., 5 C., 3 L., 1 M., 6 C., 1 L., 1 M., 7 C., 4 L., 2 M., 8 C., 5 L., 3 M. Als laatste toer haakt men van M. langs de beide zijkanten en langs de ring 1 toer halve v. in elk st. en picots van 3 lossen ertussen. Op nagenoeg dezelfde manier kan men ook een pannelap haken. Hiervoor begint men met 26 v. om een ring, terwijl als 2de toer 6 v., 3 v. in de volg. v. en nog 6 v. gehaakt worden. Deze pannelap bestaat geheel uit v. en in elke toer haakt men 3 v. in de middelste v.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstraat 36bis, Utrecht. Antwoord betaald.

*) Verklaring der afkortingen: C.: Crême; L.: Lichtmatblauw; M.: Matblauw; v.: vaste; st.: stokje; volg.: volgende.

ZAKJE VOOR KLUWEN TOUW.

Een gezellig, praktisch cadeautje, dat heel gauw te maken is! Benodigd allereerst een zakje van zwarte stof, 26 c.M. lang, 15 c.M. breed. Het jagertje bestaat uit kleurige lapjes goed (b.v. hoedje groen, halskraag rood, buisje bruin, broek rood, benen bruin), die met gele flanelsteekjes op het zwart genaaid zijn. Boven- of onderaan het zakje wordt, goed leesbaar, geborduurd:

Touw voor een pak
Zit in mijn zak.

Aan de bovenhoeken van het zakje komen 2 lusjes, in het hoekje een nestelgaatje waar het touw door kan. De broekegalgjes zijn met een iets bredere rode flanelsteek op het buisje gewerkt, terwijl een zwierig geel kwastje het hoedje siert. A. M. WESTEROP.

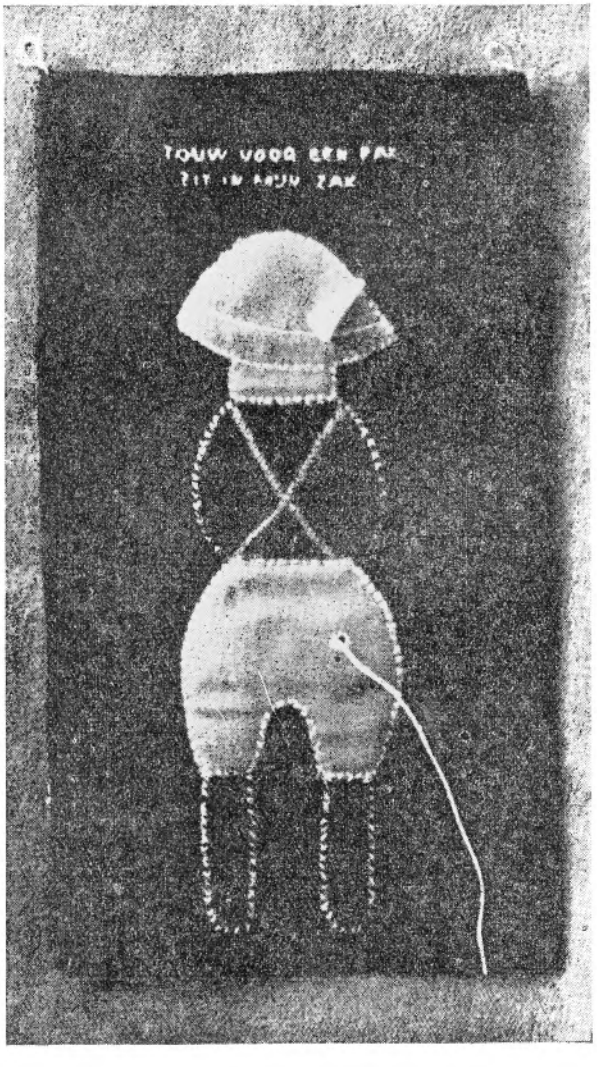

LANGS DE WINKELS

voor st.nicolaas

1. Gezellige stop- of naaimand. *f* 11.50. De Ridder en Zn, Koningsplein 5, Amsterdam.

2. Leeren etui voor breiwerk, met opening voor de naalden. Patentsluiting. Vanaf *f* 2.75. Zumpolle, Kalverstraat 161, Amsterdam.

3. Vilten tasch, met een stukje bamboe gegarneerd. Blauw, zwart en bruin. *f* 4.50. Citymagazijn, Kalverstraat 140, Amsterdam.

4. In de Bijenkorf zagen we een nieuw handwerk, „Grandella" genaamd. Op een fijn soort jute wordt met losse uitgehaalde draden jute in allerlei kleuren doorgestopt, naar ontwerp van de maakster. De stof kost *f* 1.80 en *f* 2.20 per M.

5. Een practische handwerktasch met houten beugel en pootjes. *f* 0.95. Bijenkorf, Amsterdam.

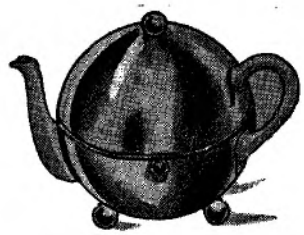

Practische theewarmer, welke theelichtjes e.d. overbodig maakt. 't Is een verchroomd metalen hulsel, met vilt gevoerd. Met potje vanaf *f* 4.75. Bijenkorf, Amsterdam.

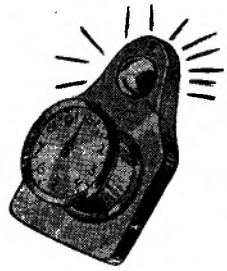

Eierwekkertje, ook voor trektijd van thee te gebruiken, tot 10 min. *f* 2.45. Dake, Kalverst. 105, A'dam.

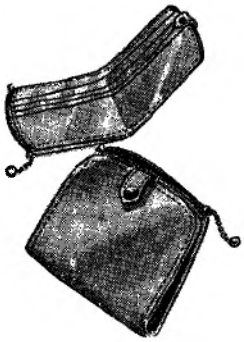

Leeren portemonnaie met patentsluiting. Opengeklapt is 't een portefeuille voor bankpapier. *f* 1.50. 's Gravendijk, Muntplein 2, Amsterdam.

Het z.g. Flamaplaatje wordt op 't gasrooster gelegd. Door 't opendraaien van de kraan schakelt een elementje in, en ontsteekt de de vlam automatisch. Dit is een groote beveiliging, wanneer de gaskraan open mocht gaan, en een besparing van lucifers. *f* 0.65. Bijenkorf, Amsterdam.

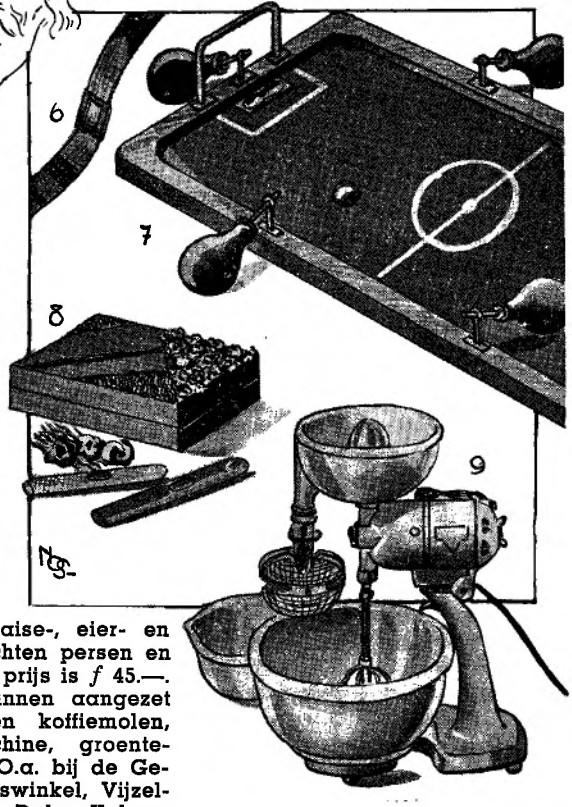

6. Artistieke ceintuur van verschillende kleuren raffia, *f* 1.50, door „Nazorg" te Gennep gemaakt. Kunstkelder, Spui 13, Amsterdam.

7. Een leuk nieuw gezelschapsspel, 't „Derby-spel", een soort tafelvoetbal, voor 6 personen. 't Balletje wordt met gummispuiten naar het doel geblazen. Grootte 1.20 M. × 0.60 M. *f* 36.— Perry, Kalverstraat 40, Amsterdam.

8. Op withouten doosjes, serveringen, e.a. maken we zelf met verschillende kleuren „Dennison"-lak een versiering, bloemetjes, figuurtjes, enz. Perry, Kalverstraat 40, Amsterdam.

9. De „Sunbeam Missmaster" is een electrisch toestel, te gebruiken voor mayonnaise-, eier- en roomkloppen, vruchten persen en beslag maken. De prijs is *f* 45.—. Op de motor kunnen aangezet worden resp. een koffiemolen, aardappelschilmachine, groentehakmachine, enz. O.a. bij de Gemeente-Electriciteitswinkel, Vijzelstraat, Amsterdam, Dake, Kalverstraat 105, Amsterdam.

DE VROUW EN LICHAAMSOEFENINGEN

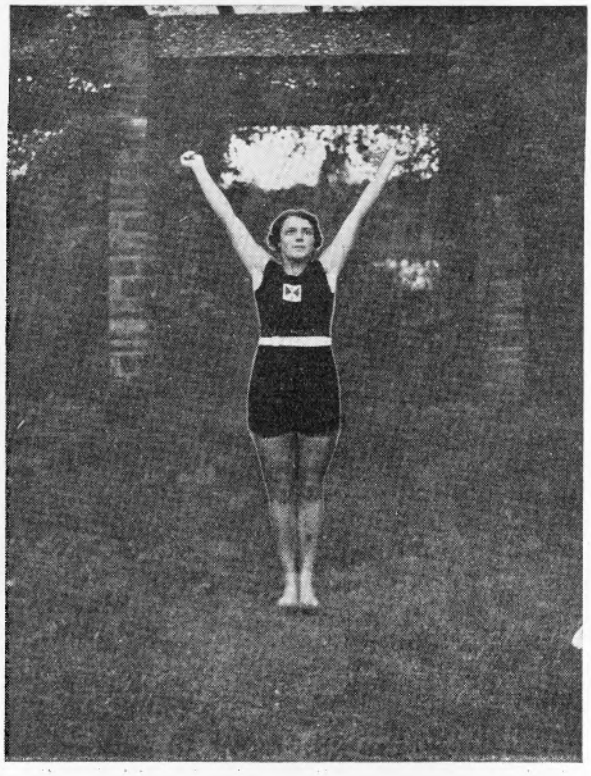

5

In mijn eerste artikel heb ik U beloofd, te zullen verklaren, waarom gymnastische oefeningen zoo nuttig zijn voor uw lichamelijk welzijn.

Het menschelijk lichaam is opgebouwd uit verschillende organen, als spieren, hart, longen, zenuwen en dergelijke, welke te samen een fijngevoelige éénheid vormen.

Nu is er in de physiologie, dit is in de leer der levensverrichtingen, dus de wetenschap der spierwerking, hartarbeid, bloedsomloop en dergelijke, een voor ons doel buitengewoon belangrijke wet, welke inhoudt, dat een orgaan zich ontwikkelt in overeenstemming met zijn functie. Of anders gezegd: wordt van een orgaan, hetzij spieren, longen, hart, weinig arbeid gevergd, dan zal het zich aanpassen aan zijn functie en dus een zeer geringe ontwikkeling vertoonen.

Zoo zullen bij vrouwen die steeds een corset dragen, de buik- en rugspieren slecht ontwikkeld zijn, omdat deze organen weinig arbeid behoeven te verrichten, daar het corset grootendeels het werk doet. Eveneens zullen bij meisjes die den geheelen dag op de kantoorkruk zitten de arm-, schouder- en rompspieren beneden normaal gevormd zijn, omdat van deze organen weinig arbeid wordt gevraagd.

Moet daarentegen een orgaan veel arbeid verrichten, dan zal dat te constateeren zijn aan de krachtige ontwikkeling van het betreffende lichaamsdeel. Bijvoorbeeld de sterke spiervorming aan romp, schouder en armen bij die vrouwen, welke landarbeid verrichten.

Trouwens overal vindt U dergelijke voorbeelden, al zijn ze dan ook van meer algemeenen aard.

De spieren van ons lichaam hebben een zekere spanning (tonus), welke ook in rust blijft bestaan. Nu is deze tonus niet voor elk mensch dezelfde, maar voor elk individu weer anders. Het is echter dit samenspel der spanningen in de diverse spieren, hetwelk aan elk mensch zijn persoonlijke houding geeft.

Combineeren we nu dit laatste met de boven omschreven wet.

Wordt van een spiergroep, bijvoorbeeld de spieren aan de voorkant van de borstkas en schoudergordel, een zwaardere arbeid verlangd, dan zal deze spiergroep zich volgens de wet van aanpassing krachtiger ontwikkelen, wat vergezeld gaat met een hoogere spierspanning, welke echter in rust nog wel verdwijnt. Blijft echter deze extra lang aanhouden, dan zal de hoogere spanning der genoemde spiergroep tenslotte ook in rust blijven bestaan en de grond voor houdingsafwijkingen is gegeven.

Onderstaand vindt U enkele oefeningen, die dergelijke verkeerde spanningen in de spieren van de schoudergordel tegengaan.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Gesloten stand met de armen scheef omhoog, de handen tot vuisten. Het hoofd is recht op (zie foto 5).

Oefening. Nu brengen wij de armen met korte rukken naar achteren. We moeten als het ware probeeren een voorwerp dat achter de handen geplaatst is, telkens even aan te raken, om daarna direct weer terug te veeren in de uitgangshouding (zie foto 5). U kunt daarom het beste ± 25 c.M. van een muur gaan staan, om dan tijdens het oefenen, telkens weer met de knokkels deze muur aan te raken.

Er om denken dat:
1e. de borst en niet de buik naar voren gedrukt wordt;
2e. het hoofd rechtop blijft;
3e. de knieën niet gebogen worden.

Opmerkingen. Deze oefening heeft een zeer intensieve werking. Het is daarom aan te raden, haar in het begin niet „wild", maar „soepel" uit te voeren. Aanvankelijk doen we 10 veeringen, later 15. Meer hoeft niet.
Doel: Het lenig maken van de schoudergordel, terwijl tevens de beweeglijkheid der ribben vergroot wordt.

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Zitten op een stoel, de rug tegen de leuning, beide armen horizontaal voor de borst gebogen (gelijk aan de linkerhand op foto 6).

Oefening. Nu gaan we beide ellebogen met korte rukjes naar achteren brengen, om direct daarop weer terug te veeren in de uitgangshouding. Ook hier als het ware probeeren, een achter U geplaatst voorwerp met de ellebogen te raken.

Er om denken dat:
1e. het hoofd rechtop blijft;
2e. de rug tegen de leuning aangedrukt blijft.

Opmerkingen. Ook deze oefening in den beginne niet te wild uitvoeren. Aanvankelijk zijn 10 veeringen voldoende, later 15.
Doel: Het bewegelijk maken van de schoudergordel. Bovendien geeft deze oefening de ribben meer bewegingsvrijheid.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Zitten op een stoel, de rug tegen de leuning, de linkerarm in de zij en de rechter- achter het hoofd gebogen, waarbij de hand vrij van het hoofd blijft (als rechterarm op foto 6).

Oefening. Terwijl de romp en het hoofd in dezelfde houding worden gehouden, brengen wij de rechterhand met korte rukjes nog verder naar links, om daarna weer terug te veeren in de uitgangshouding.

Er om denken dat:
1e. het hoofd rechtop blijft en dus ook niet naar links wordt gebogen;
2e. de rug het contact met de leuning bewaart.

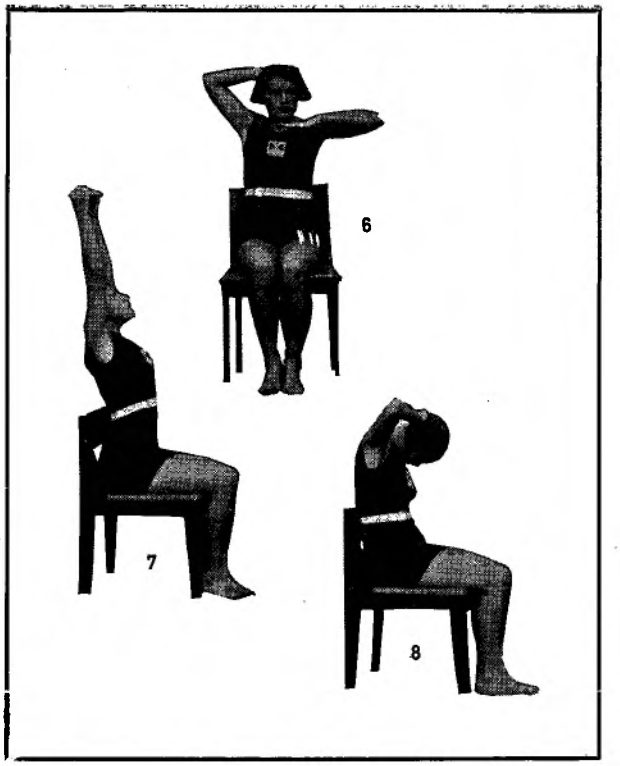

Opmerkingen. Het is nogal lastig om bij deze oefening de juiste houding te bewaren. Toch is dat noodzakelijk. Goed uitgevoerd is dit een uitstekende oefening. In het begin doen we haar 10 keer links en 10 keer rechts. Later 15 maal.
Doel. Het lenig maken van de schoudergordel, terwijl tevens de bewegelijkheid der ribben er door wordt vergroot.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Zitten op een stoel, de rug tegen de leuning. Beide armen omhoog en een boek of iets dergelijks in de handen (zie foto 7 en bekijk deze nauwkeurig).

Oefening. Thans probeeren wij het voorwerp dat wij in de handen hebben nog hooger op te tillen, om daarna weer terug te keeren in de uitgangshouding. Dit „nog hooger tillen" kan alleen geschieden, indien de geheele schoudergordel mee omhoog gaat.

Er om denken dat:
1e. we naar de handen kijken;
2e. de armen tijdens de oefening gestrekt blijven.

Opmerkingen. In het begin zal het voor enkelen moeilijk zijn, de juiste beweging te

vinden, vooral als de schoudergordel nog niet de noodige „lenigheid" bezit. Na eenige dagen oefenen kan ieder echter deze oefening doen. We voeren haar zoo dikwijls uit totdat vermoeidheid in de schouderspieren optreedt, maar geven het ook weer niet te spoedig op.
Doel. Het versterken der spieren van de schoudergordel en het bevorderen van het juiste gebruik van deze spieren.

OEFENING 5.

Uitgangshouding. Zitten op een stoel, de rug tegen de leuning, het hoofd voorover, de linkerhand rust losjes op de stoelzitting, terwijl de rechter- met de vingers achter op het hoofd rust (zie foto 8).

Oefening. Terwijl de romp dezelfde houding bewaart (dus met de rug tegen de leuning), gaan we het hoofd rechtop heffen, terwijl de rechterhand aan deze beweging tegenstand biedt. Deze weerstand moet zoo groot zijn dat het hoofd nog net opgericht kan worden.

Er om denken dat:
1e. de rug steeds tegen de leuning aangedrukt blijft;
2e. we tijdens het oefenen gewoon doorademen.

Opmerkingen. In den beginne deze oefening 3 keer uitvoeren, later 5 keer. We kunnen haar ook zijwaarts doen, zoowel links als rechts.
Doel. Het versterken van de halsspieren.

Th. HEEG.

boekenmolen

Waar dit nummer in het teken der geschenken staat, geven we ook hier ditmaal „elk wat wils".

„De Boer zonder God" van Jan H. Eekhout, uitg. „Holland", Amsterdam, is een prachtig en groots werk, in alle opzichten. De boer is een persoonlijkheid, iemand van sterk, onbuigzaam karakter, die ten laatste moet toegeven dat Eén de nòg sterkere is.

Bij Kirberger en Kesper in Amsterdam kwam uit „Een Tarwekorrel", een roman van de ons allen bekende Kagawa, religieus en sociaal hervormer van Japan.

Een boek over een nobele jonge vrouw is: „De levensroman van een Japansche Prinses" door E. Sugimoto. Dit boek is even teer, bescheiden en fijn gevoeld als de zacht-geschilderde prenten uit haar vaderland.

Voor wie van verzen houdt noemen we „Het Derde Reveil", 100 verzen van jong-Protestantse dichters, met een inleiding van K. Heeroma, uitg. „Holland", Amsterdam. Hier vinden we het beste van onze jonge dichters bijeen, terwijl de samensteller in zijn inleiding ieder van hen scherp karakteriseert en hun werk in historisch verband zet.

In de meer genoemde brochuren-reeks „Onze Verantwoordelijkheid" is nu verschenen: „Trouw" door Ds. J. G. Franck. Evenals de vorige behandelt ook dit boekje de verhouding jongen-meisje, man-vrouw. Deze zeer lezenswaardige reeks van 6 brochures is te krijgen voor *f* 1.20 aan het adres Heerenstraat 40, Utrecht.

Wie iets verrukkelijks zoekt om aan kinderen van 5—12 jaar voor te lezen, neme Winnie-de-Poeh, door A. Milne, uitg. Nijgh en van Ditmar, Rotterdam. Het is het verhaal van een jongetje met zijn speelgoeddieren, die in 't bos allerlei beleven, zó geestig verteld, met kostelijke plaatjes, dat ook groten er van zullen genieten.

LENIE S.

EEN DIPLOMAAT IN DEN DOP

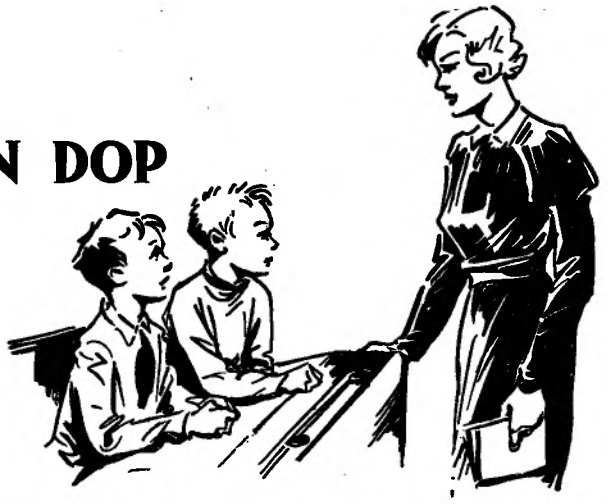

Willy was een diplomaatje.
En met zulke kleine diplomaatjes moet je voorzichtig zijn, anders nemen ze je er tusschen voor je er erg in hebt. Maar laat ik eerst Willy „voorstellen".
Willy was een klein rank ventje, tenger en fijn. Zijn blank snuitje was fijn besneden en met z'n groote onschuldige oogen scheen hij altijd verwonderd de wereld in te kijken. Maar o, die onschuldige oogjes, daar zat 't 'm juist in.
'k Schreef reeds, dat „'t gevaar", om het zoo maar eens te noemen, in z'n onschuld-oogjes zat, want al zag je met eigen oogen dat „het kwaad" door Willy bedreven was, dan nog kon hij je zóó onschuldig aankijken, en zóó overtuigd: „heusch niet waar juffrouw" zeggen, dat je dan even tot jezelf moest zeggen: „ik heb 't werkelijk zelf gezien," om voet bij stuk te kunnen houden.
Erg lastig was hij werkelijk niet, alleen maar als hij kwaad gedaan had, was hij buitengewoon handig om te ontkennen, of de schuld op een ander te werpen.
Zoo hadden de kleine jongens eens allemaal Piet, Willy's bankbuurman, zijn mooien glazen knikker bewonderd.
Piet was zoo trotsch als een haan op z'n schat, waarom ieder hem benijdde.
Maar o schrik, 's middags is Piet z'n glazen knikker kwijt. Tranen geen gebrek! Geen wonder ook, zoo'n schat, zoo'n mooie groote glazen knikker.
Onderweg verloren soms?
Onmogelijk, op 't speelplein nog mee gespeeld en: „'k heb hem zelf in m'n kassie gelegd," zegt Piet onder hartverscheurend gesnik.
Wel tien vingertjes gelijk omhoog.
„Zelf gezien, juffrouw, dat Piet er nog mee speelde."
In zoo'n geval behoef je al geen groot detectivetalent te hebben om gunstige resultaten op 't onderzoek te verkrijgen.
Eerst 't gewone onderzoek van grond en kastje, waaraan Willy dapper meehielp.
Geen knikker!
„Nee, natuurlijk niet," dacht ik.
De knikker kwam uit Willy's broekzak!
Willy keek me met z'n groote verwonderde onschuld-oogen weer aan en zei: „Vast in m'n zak gesprongen toen ik ging zitten in de bank."
Dat ik deze opinie van den delinquent niet geheel en al deelde is begrijpelijk!
Willy's oogen bleven volmaakte onschuld uitdrukken als altoos. De gevolgen van dit meeningsverschil bleven echter voor Willy niet uit.

Een paar weken daarna hoorde ik, want de ramen waren wijd opengeslagen, een ruzie op 't speelplein.
'k Hoorde Willy's driftige stemmetje opklinken. 't Was meenens hoor!
De tegenpartij was een derde-klasser.
Daar valt niet mee te spotten.
Nu kun je je met alle speelpleinruzietjes niet bemoeien, want als je je er mee bemoeit, wordt het een „gewichtige zaak", terwijl de kemphaantjes, als je er buiten gebleven bent, al weer verzoend zijn, als ze gezamenlijk de gang in loopen bij het luiden van de schoolbel.
„Ik zal je om vier uur op de weg wel krijgen, dan sla ik je....." zoo was 't dreigement van de booze derde klasser, die maar al te goed wist, wat de gevolgen waren als er op 't schoolplein gevochten werd.
Ik dacht: nu ben ik wezenlijk benieuwd, hoe Willy zich daar uitredden zal, want voor een vechtpartij voelde hij nooit bijster veel, dan moest hij, klein rank kereltje als hij was, te veel het onderspit delven.
Lang behoefde ik niet op de oplossing te wachten.
De schoolbel luidde en 'k liep de gang in om te zien of alles ordelijk toeging.
Daar zie ik Willy binnenstappen, met moeite z'n arm geslagen om den schouder van Hans, een veel grooteren robusten boy, die het echter met leeren niet kon vinden, en al voor de tweede maal in de eerste klas zat.
„Juffrouw, Hans is mijn vriendje, pas geworden," zei Willy, en hij knikte me tevreden toe.
M'n diplomaatje had er zich weer uitgered.
Hij zal Hans wel voor hem laten knokken met den grooten tegenstander uit klas drie.
Zoo zal 't misschien altijd wel met hem blijven, maar 'k vrees zoo zeer, dat het op schade voor zijn karakter zal uitloopen.

RIE TAAL.

MAN EN VROUW SCHIEP GOD DEN MENSCH

We zijn er aan gewend geraakt, deze waarheid bovenal toe te passen en te gebruiken, als er sprake komt van de sexueele verhouding tusschen man en vrouw. Ze heeft echter een veel wijdere strekking, en is van beteekenis ook dan, wanneer we in het algemeen handelen over de verzorging van ons lichaam.

Ik denk er niet aan, eenig jong meisje de gedachte bij te brengen, dat ze alléén als moeder tot haar recht kan komen; alléén dan haar plaats op aarde waard kan zijn. Doch wanneer we algemeene regels willen geven, moeten we ook de algemeene bestemming aanvaarden. En deze is ongetwijfeld, dat de vrouw in haar lichaam draagster is van het volgend geslacht. En dat ze, waar het betreft de zorg voor haar lichaam, alles mag en moet doen, om dit in zoo goed mogelijke staat te houden, en alles moet vermijden, wat voor deze latere taak schadelijk zou kunnen zijn.

We zijn in sommige opzichten niet zoo bezorgd meer voor onszelf als vroeger. Het eigenaardige is, dat men, met al die zorg, vroeger toch vaak méér on-hygiënisch leefde.

Maar we moeten oppassen, dat we in onze onbezorgdheid niet overdrijven. Dat deze niet wordt tot een soort bravoure. Wandeltochten, fietstochten, — wie zou ze aan het moderne meisje verbieden? Maar het is verkeerd, omdat het schadelijk kan zijn, zich in bepaalde perioden te forceeren tot meedoen, omdat men zich niet zwakker wil toonen dan de jongens, terwijl men weet, dat men teveel van zichzelf vergt. Men kan ook te schuw zijn in dit opzicht. Wanneer het niet ontaardt in een zich-beroepen op eigen zwakheid, om daardoor interessant te schijnen, is er toch niets op tegen, maar wel alles vóór, dat ook de jonge man leert, de eischen, die het anders-gebouwde lichaam aan de vrouw stelt, te eerbiedigen. Het kan hun de noodige zelfbeheersching en inschikkelijkheid leeren, die later in het huwelijk te vaak gemist wordt en zoozeer noodig is. Het uitbuiten van het sexueele door sommigen is vaak oorzaak, dat juist meer terughoudende meisjes vervallen in v a l s c h e schaamte, wat ook weer niet goed is.

Een ander consequent gevolg van wat ik als opschrift hierboven zette is het feit, dat de vrouw ook door haar uiterlijke verschijning den man aantrekt. En op zichzelf is daar niets tegen. Een meisje màg niet alleen haar best doen, er zoo goed mogelijk uit te zien — ze moèt dit zelfs. De eerbied, die ze voor zichzelf als schepping Gods heeft, eischt dit. Maar deze eerbied sluit dan ook vanzelfsprekend a l l e verkeerd gebruik uit. En alle zorg voor zichzelf, alle mooi-makerij, die niets bedoelt dan zichzelf.

Een kleeding kiezen, die bij haar voorkomen en figuur past, niet slechts hygiënisch leven, maar ook het uiterlijk zóó verzorgen, dat dit zich zoo gaaf mogelijk vertoont — het is niet een teveel hechten aan het uiterlijk, mits — het op de goede manier gebeurt.

Een negatie van alle schoonheidseischen, omdat men hierin vrouwelijke zwakheid ziet, zooals dit in de eerste tijden der vrouwenemancipatie gebeurde, is zeker niet te verdedigen met een beroep op Gods Woord, al meenen sommige ernstige christenen van wel. Maar waarin die eerste, hartstochtelijke feministen wèl gelijk hadden, dat was hierin: dat het een vrouw vernedert, als ze haar schoonheid, haar bevalligheid, kortom: haar lichaam, gebruikt als lokaas, hetzij voor een opwindende flirt, hetzij om te geraken tot een huwelijk, waaraan dan de eenig-goede basis reeds tevoren ontbreekt.

Als het waar is, wat men wel hier en daar hoort en leest, zijn er ook jonge vrouwen, die haar lichaams-aantrekkelijkheden gebruiken als een wapen in de strijd om het bestaan. Die, als ze persoonlijk ergens solliciteeren, zich eerst zorgvuldig „opmaken", omdat ze gehoord hebben, dat de man, die ze als toekomstige werkgever wenschen, hiervoor gevoelig is. Moet ik het nog uitdrukkelijk zeggen, dat ook dit beneden de waardigheid van een christenvrouw is? Natuurlijk zal ieder, die om een betrekking uitgaat, zich op haar voordeeligst trachten voor te doen. Maar wie zich extra „opmaakt" meet zich een uiterlijk aan, dat niet het hare is. In het algemeen acht ik dit te veroordeelen, doch zeer zeker wanneer het er om gaat iets te verkrijgen, waarbij het op geestelijke capaciteiten aankomt. Zelf is men er op die manier schuld aan, wanneer later de verhouding tusschen werkgever en werkneemster scheef getrokken wordt.

Zorg voor het lichaam is g e boden; speculeeren met uiterlijke aantrekkelijkheid of lichamelijke vermogens, in welke vorm en met welk doel ook, is v e r boden.

J. M. W.—W.

Foto Erica Richter.

Stilleven.

m het wachtvuur

Er is door één uit onze kring gevraagd, of we deze keer es konden praten over „De omgang tussen ons meisjes". „....we zijn maar meisjes onder elkaar!" Het is een woord van volkshumor, maar toch klinkt er even iets in, alsof het er voor meisjes-onder-elkaar niet zo erg op aan komt. „Geneer je niet", gaat er vaak aan vooraf. En inderdaad geneert men zich al heel weinig, ja, het heeft er soms veel van of men het er op toelegt zich „onder elkaar" van de slechtste en onbenulligste kant te laten zien!
Daar is de hopeloze leegheid van de gesprekken. Waar hebben meisjes onder elkaar 't over? Nieuwe jurk, film of uitvoering, scharrelpartijtje, kwaadspreken! Getrouwde vrouwen? 't Huishouden, de kinderen, en nieuwtjes over mevrouw die-en-die. En kom eens daar, waar vrouwen samenwerken, als onderwijzeressen, op ateliers, in grote zaken, en vooral ook als verpleegsters. O, die jammerlijke afgunst, dat gekonkel, — hoe menig jong zustertje is er bitter door gedesillusioneerd, hoe moeilijk is het, als er zó'n geest heerst, het werk nog met liefde te blijven doen!
Denk ook aan de huiveringwekkende leegheid in het leven van zo menig ouder wordend meisje, dat niet tot een huwelijk komt.... Ik heb heel vaak over al dat trieste nagedacht, en ik ben ervan overtuigd, dat er ergens iets haperen moet. God onthoudt ons n o o i t iets, om ons leven armer te maken. Ik vraag me af, of er niet ergens een schat verborgen ligt, waar we nu nog vaak achteloos aan voorbijlopen. Zou het niet juist deze omgang-onder-elkaar zijn, waar we véél meer van konden maken? O, het kàn zo mooi zijn! Ik heb zelf juist zulke kostbare herinneringen aan mijn meisjesvriendschap. Mag ik er iets van vertellen? — Het dateert al vanaf onze kindertijd, en het duurt nog steeds voort, ook al zitten we nu heel wat mijlen van elkaar, ieder in een drukke werkkring. Maar als ze, zo'n 3 à 4 keer per jaar, meestal onverwachts, voor m'n neus staat, dan is het feest! Dan is binnen 10 seconden alles weer als van ouds, dezelfde hartlijke, vertrouwde toon van vroeger, die geen zweempje van vervreemding toe zou laten.
Als vanouds. Daar we niet in dezelfde plaats woonden, zagen we elkaar alleen de weekends. Verrukkelijke herinneringen hebben we aan strandwandelingen — soms door weer en wind, aan sjouwen door polders, urenlang. Alles waren we gewoon uit te zeggen aan elkaar, ook de minder mooie dingen, en dan was er soms wel een half uur naast elkaar voortstappen voor nodig, eer je je mond open durfde doen! Wat hebben we ook samen gelezen, verzen, romans, stukken, over hoeveel reproducties hebben we ons samen gebogen, in hoeveel levens van grote mensen ons verdiept. Geen religie, geen regeringsstelsel bleef onbesproken! Wat een dolle pret hebben we ook samen gemaakt, hoe oergezellig 's avonds in bed gesnoept! — O, als ik aan al dat mooie en blije terugdenk, kan ik me door de herinnering nu nog zó bevoorrecht voelen!
Wij hier in onze kring om 't vuur, laten we toch heel voorzichtig zijn met de kostbare mogelijkheid van vriendschap. 't Is één van de mooiste dingen van ons leven.
Albert Verwey noemde een bundel: „Van de Liefde, die Vriendschap heet", en zó is het: de grenzen tussen vriendschap en liefde zijn heel subtiel. Ik geloof zeker dat ook in het huwelijk 't meest dáár het ideaal benaderd wordt, waar een sterk element van vriendschap tussen man en vrouw is. Echte vriendschap, dat is, behalve volkomen vertrouwen, ook een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor elkaar. Niet de kostbare, korte tijd die je hebt te verbeuzelen met allerlei onbenulligheid, maar je steeds bewust te zijn van je taak tegenover elkaar: elkaar te helpen uit te groeien tot een gaaf, volledig mens.
Ik hoop van harte dat voor ieder van ons onze vriendschap zó mag zijn of worden.

LENIE S.

Ontwerpen voor handwerk

In deze tweede „les" willen we u eerst eenige siersteken wijzen, die in vele verschillende variaties steeds weer gebruikt kunnen worden.
U neemt hiervoor een lapje afgedeelde stof, d.w.z. waarvan de draden te tellen zijn. Aan te raden is b.v. grof linnen (wit of gekleurd dat doet er niet toe in dit geval), reformstof, congresgaas en dergelijke.
De steekjes worden gemaakt met mouliné (splijtgaren) of perlgaren.
Het eerste voorbeeld dat wij u geven is van reformstof. De enkele steekjes zijn met blauw gewerkt. De tweede kleur kan b.v. oranje zijn.
Het eerst is een rijgsteekje aan de beurt. De steken worden één voor één gemaakt, 6 draden laten liggen, 2 opnemen.
Voor we de flanelsteek gaan werken, verwijs ik naar proeflapje No. 2, waar we eerst de

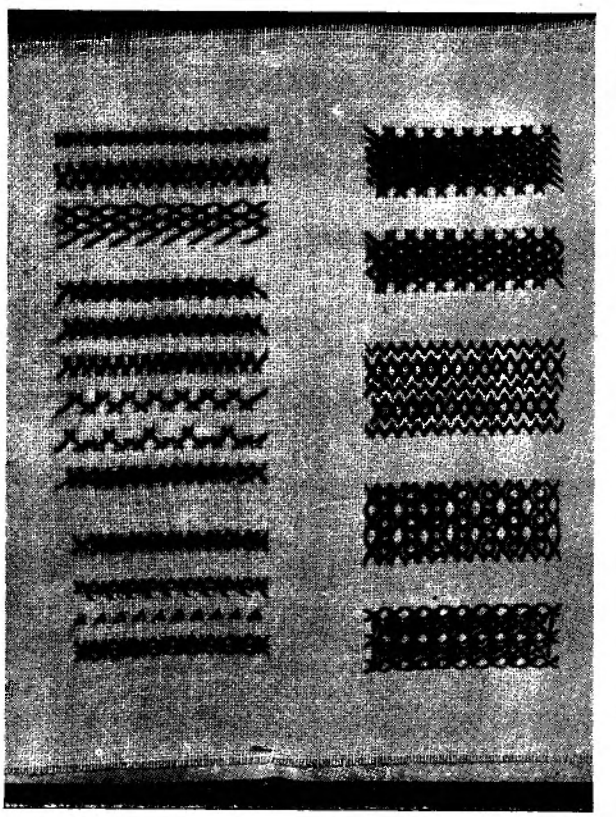

Proeflapje 2

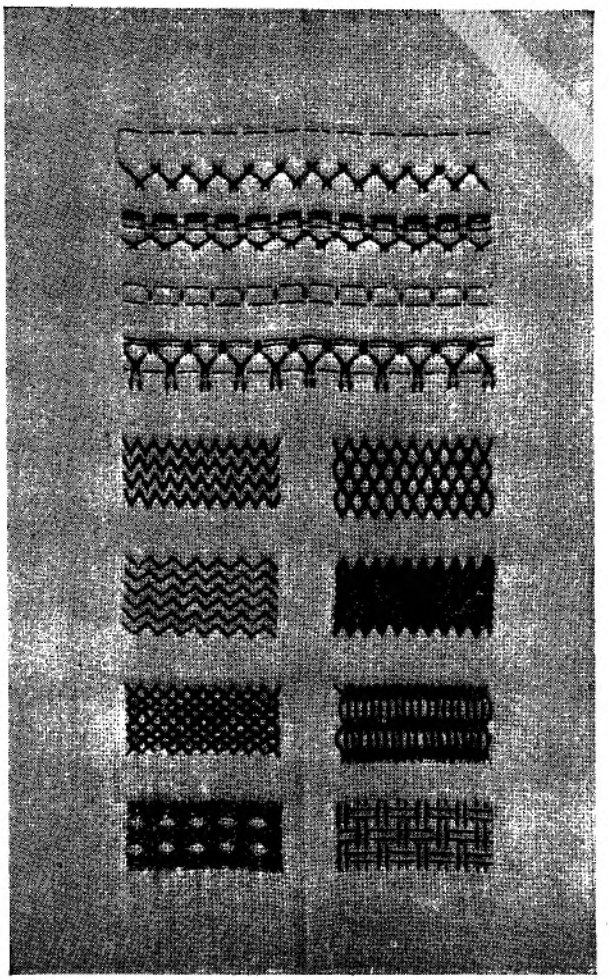

Proeflapje 1

kruissteek en de afleidingen daarvan gaan behandelen.
Hier is allereerst de kruissteek, die iedereen kent, hier over 4 draden gewerkt. Hierop volgt het hooge kruissteekje (8 draden hoog, 4 dr. breed). De platte kruissteek die hierop volgt wordt in heen- en teruggaande liggende toeren gewerkt. (Dus eerst halve kruisjes en deze met de teruggaande toer overkruisen).
De scheeve kruissteek, die nu aan de beurt is, wordt door teekening I verklaard (links beginnen!).
Bij de aansluitende flanelsteek (teekening II) liggen de boven- en ondersteek niet tegenover elkaar, maar verspringen regelmatig.
Nu zijn we gekomen tot de gewone flanelsteek (III).
Op proeflapje No. 2 kunnen we dan nog eenzelfde steek zien — alleen iets wijder uit elkaar — daarna nog hooge en lage steken afwisselend gebruikt.
Om nu nog even bij de teekeningen te blijven, bespreek ik meteen No. IV en V.
Teekening IV is een afbeelding van de

koninginnesteek, waarbij eerst een gewone kruissteek gewerkt wordt, die nog eens overgewerkt wordt door een staande en een liggende steek.
Teekening V is de stersteek, die in 2 verschillende toeren wordt gewerkt. Steeds in 't middengaatje insteken, en aan de kant uitkomen. De teekening toont u de afwerking van het geheel, door de 2e toer.
U kunt nu eerst op het proeflapje No. 1 de flanelsteek gaan werken.
No. 3 geeft eenzelfde flanelsteek te zien, met wat rijen rijgsteken er boven, waardoor een heel eenvoudig randje wordt samengesteld.
No. 4 is een combinatie van 2 rijgsteken boven elkaar op een afstand van ½ c.M. Deze 2 rijen worden verbonden door een dwarssteekje, waardoor het ladderrandje ontstaat.
No. 5. Dit hangende randje is ontstaan door samenvoeging van een flanel- en een rijgsteek. De flanelsteek is eenigszins gewijzigd. Inplaats van aan de bovenkant de draden van rechts naar links op te nemen, zijn deze draden van links naar rechts doorgestoken. Aan de bovenkant worden 2 rijen rijgsteek gewerkt, aan de onderkant 2 dwarse steken precies onder de punten van het flanelsteekje. Door deze 2 steken wordt bereikt, dat het randje hangt; de bovenzijde wordt door de rijgsteken afgesloten. Een rijgsteek met oranje tusschen de 2 pootjes van de flanelsteek en 2 staande steken tusschen de blauwe rijgsteken, voltooien het geheel.

Vulsteek No. 1. Dit maassteekje wordt gewerkt zooals teekening VI aangeeft, over 4 hoog en 4 breed. Als een rij gewerkt is, het lapje omdraaien, en eenzelfde toer er onder werken, zóó dat de v-tjes in dezelfde richting liggen.
Vulsteek No. 2. Naast het enkele maassteekje komt nu één, dat ongeveer gelijk is, maar een heel ander effect maakt. Dit komt ook al, omdat er twee kleuren voor gebruikt zijn.
De blauwe steken worden eerst gewerkt, een heele rij. Er onder met een afstand van 3 draden overslaan, hetzelfde nog eens herhalen. Nu met oranje tusschen de eerste en tweede rij een rij steekjes werken van 4 draden breed, maar 3 draden hoog, in tegenovergestelde richting.
Dit steeds herhalen, om en om blauw en oranje.
Als u nu eens wilt kijken naar het 3e vakje

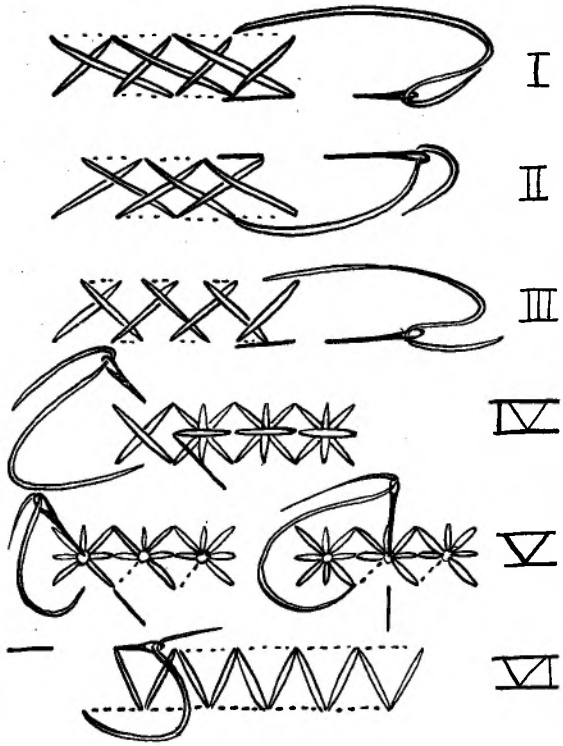

op het voorbeeld (steeds links eerst tellen!), dan ziet u, dat dit steekje heel veel lijkt op wat u het eerst maakte. Het is ook precies gelijk, alleen is het aantal draden grooter, waarover gewerkt werd, maar.... het is ook op een andere manier gemaakt en wel in rijen boven elkaar, net als halve kruisjes.
Eerste rij: het steekje over 3 draden van links boven naar rechts onder werken (bovenaan rechts beginnen met het vakje en dus steeds een rechte steek opnemen).
Tweede rij: van links onder naar rechts boven (weer een rechte steek opnemen!).
We nemen nu het vakje no. 4 van de proeflap. Dit is een z.g.n. kelimsteek. Tusschen twee haakjes: de naam „kelim" heeft als zoodanig geen beteekenis, want we willen niet een imitatie van het geweven kelim maken. Verre van dat. De naam kelimsteek is echter zóó ingeburgerd, dat wij hem hier gemakshalve ook maar overnemen.
Nu dan, deze steek wordt gewerkt als de vorige, maar grijpt in elkaar. (Zie teekening VII). Het wordt weer in staande rijen boven en onder elkaar gewerkt. De steek wordt 2 draden breed en 4 draden lang, en aan de achterkant komen nu geen rechte steken, maar korte schuine.
De tweede rij weer in de tegenovergestelde richting werken.
Het 5e vakje op de lap bestaat uit kruisjes. De zwarte kruisjes zijn vierkant en over 4 draden gewerkt. De twee rijen blauwe kruisjes zijn 2 draden van elkaar verwijderd, zoodat de oranje kruisjes, die er tusschen komen te liggen, 2 bij 4 draden groot worden. Deze

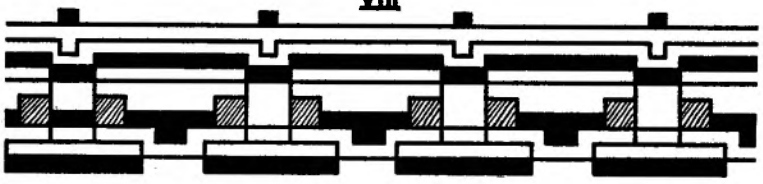

worden in heen en teruggaande toeren gewerkt.
De volgende steek bestaat uit aansluitende flanelsteken. Door twee rijen een eindje van elkaar (3 draden) te plaatsen, is er ruimte om tusschen de pootjes van beide rijen een verbindingssteek te maken met oranje. Maar dan moet u er voor zorgen dat ze vlak tegenover elkaar liggen, zoodat de steken recht worden.
De zevende vulsteek op dit lapje is ontstaan door lichte en donkere kruisjes af te wisselen.
Het eerst worden de blauwe gewerkt. Steeds twee hooge bij elkaar. De kruisjes zijn 2 draden breed en 4 draden hoog. Tusschen 2 bosjes blijven 4 draden voorloopig onbewerkt.
De tweede rij blauwe kruisjes is 2 draden lager gewerkt, op dezelfde hoogte. Zoo ook de derde rij. Nu invullen met oranje. Het vakje van 4 bij 4 draden tusschen 2 bosjes kruisjes wordt gevuld door 2 liggende kruisjes 2 bij 4.
De vakjes 2 bij 4 draden tusschen 2 blauwe bosjes beneden elkaar wordt gevuld met 1 kruisje 2 bij 4. De overige blijven onbewerkt, de kleur van de stof vormt daar een apart vakje.
Het laatste vulsteekje is heel gemakkelijk en is gevormd door rijgsteken. Twee rijen rijgsteken, 6 neer, 4 op, door 2 draden gescheiden, maken het begin. De tweede rij verspringt, en wordt 3 draden lager begonnen. En nu de dwarstoeren beginnen. Deze worden ook steeds gewerkt 6 neer 4 op. Over de 4 op van de rechte toeren heen, komt de 6 neer te liggen.
Het eerste proeflapje is nu klaar. U gaat nu uw krachten maar eens beproeven op de andere voorbeelden die hier zijn afgebeeld. De foto's verklaren de steken voldoende, zoodat hierop niet nader hoeft te worden ingegaan.
Nu gaan we nog de uitvoering van de rand bespreken. U ziet op de foto hoe de rand geworden is, die we de vorige keer gaven om te teekenen (de teekening geven we er nog even bij). Er werd voor gebruikt een soort Noorsche stof. Gewerkt werd met perlgaren No. 8 (zwart) en No. 5 (licht rood) op een crême ondergrond.
De lijnen bestaan uit stiksteken. De zwarte vakjes zijn kruissteekjes. De gegolfde zwarte vakjes zijn platte maassteken, 4 breed en 1 hoog. Voor de roode vakjes werden ook maassteken gebruikt, maar nu 2 lang en 2 breed. Verder zijn er nog een paar hooge kruisjes in gebruikt en een rij rechte steekjes.
Bij de teekeningen, die u deze maand teruggezonden krijgt, zult u een rand vinden die aangestreept is als geschikt voor uitvoering. De rand die het beste is, zal ik daarvoor aanwijzen. Dan heeft u dus uw eerste zelfbedachte rand voor de uitvoering klaar!
Ik hoop, dat de uitleg van deze cursus duidelijk genoeg is en u alles goed kunt afwerken. Daarna uw werk ter bespreking opzenden (vóór 24 Nov.) aan de Redactie.

ATELIER „DE DRIEHOEK".

Inlichtingen: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

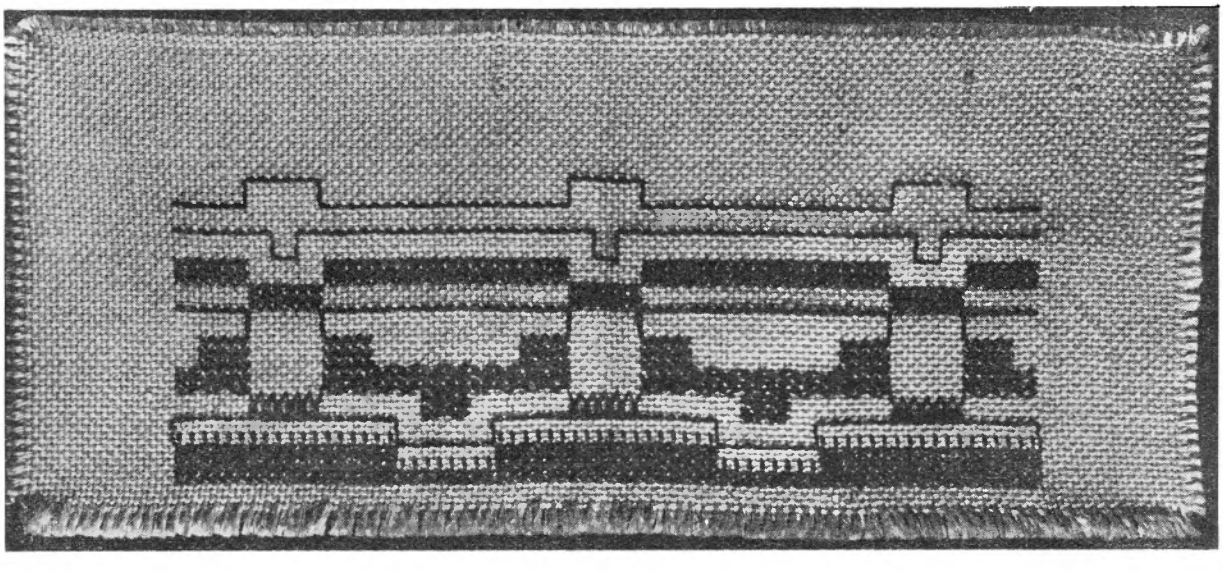

ONS PATRONENHOEKJE

Herfst en Winter

1. Middagjapon van crêpe satin, gegarneerd met dezelfde stof door gebruik van goede en verkeerde kant. Wijnrood is zeer modern.
2. Warme wollen japon. Zeer eenvoudig bewerkt met steekjes (zie rechterbovenhoek). De jurk is gedacht in groen en de garneering in goud, bruin en beige. Iets aparts!
3. Aardig wandelpakje van donkerblauwe stof, met gezellige witte blouse.
4. Wintermantel, eenvoudig van lijn, maar zeer elegant. Kraag van Persianer bont. Blouse en rok is deze winter zeer veel te zien.

De patronen zijn verkrijgbaar bij de redactie onder opgave van nummer en 3 maten (boven-, taille- en heupwijdte), te vermelden op het girobiljet (géén afzonderlijk schrijven s.v.p.) met storting van 60 cent op giro 20246 van de uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

keukengeheimen

In dit en volgende artikelen hoop ik één en ander op het terrein van de huisvrouw met u te bespreken. Het kan wellicht ertoe bijdragen uw taak te verlichten. Ik stel me voor, over de keuken en haar inrichting met u te praten, en u de nieuwste en ook praktische oudere snufjes te brengen. Zoo komt u dan langzamerhand achter vele keukengeheimen.

Kent u het dweilpersapparaat?

Gebukt of op de knieën dweilen is niet ieders werk. Ook het uitwringen van een dweil schijnt iets, waarmee je vertrouwd moet zijn. Behalve dat het velen niet gemakkelijk afgaat, is het niet aangenaam vooral 's winters veel met de handen in water te moeten zijn. Al deze bezwaren worden door de dweilpers opgeheven.

Aan twee lange stokken is een soort trechtertje verbonden, waarin een dweil past. Het machientje wordt in de emmer met water gedompeld, dan er uitgenomen en de dweil even uitgeperst en staande kan de vloer opgenomen worden. Nieuwe losse passende dweiltjes zijn apart te koop.

Om de ramen te lappen is een emmer met indeeling in den handel. Een gewone zinken emmer heeft een middenschot, waardoor hij dus in tweeën gedeeld wordt. Een van de helften wordt door een plaatje zink weer gedeeld, zoodat er een emmer met drie afdeelingen ontstaat. Alle drie worden met water gevuld. Het groote vak is om gewoon de ramen met de spons schoon te wasschen. De tweede afdeeling om ze even na te doen en vak nummer drie voor de zeemleeren lap, die op deze wijze in schoon water schoon blijft. Met deze emmer dus geen heen en weer loopen meer om het water te verfrisschen.

Nu we toch over emmers spreken, moet u even attent gemaakt worden op de gummi-ringen, die beter nog dan de meer bekende gummihoekjes, kleed of zeil beschermen tegen de scherpe onderkant van de emmer of tegen mogelijke roest. Bovendien kan eh als de emmer in de gummiring staat geluid loos gewerkt worden, al een voordeel op zichzelf. In verschillende maten, ook voor teilen, zijn deze ringen te verkrijgen.

Om bij het onderwerp te blijven, noem ik nog de groentewasscher Beo. Zooals de teekening laat zien, zijn het twee in elkaar passende emmers, waarvan de binnenste geheel geperforeerd is. Vooral voor het schoonwasschen van bladgroente bewijzen zij goede diensten. In de gaatjesemmer komt de groente, in de andere schoon water. Door de kleinste emmer eenige malen in de groote te laten zakken, zullen zand en andere ongerechtigheden door de gaatjes vallen. Na deze bewerking is men met een grondig nawasschen klaar. De binnenste emmer kan bovendien gebruikt worden om sla droog te slaan, zooals in ouderwetsche huishoudens met sladrogers gebeurde.

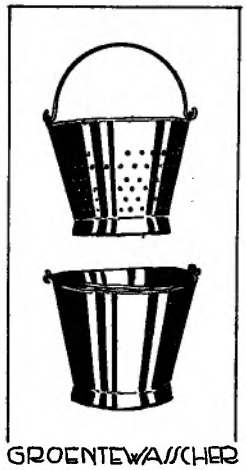

GROENTEWASSCHER

Een veiligheidspan vraagt welverdiende aandacht. Niet zooals bij de bekende aardappelpannen heeft deze pan gaatjes in het deksel, maar in de bovenrand van de pan zelf. Doordat de gaatjes boven het deksel zijn, kan er tijdens het koken geen damp ontsnappen. Dat is het eerste voordeel. Van meer belang is evenwel nog, dat men groente of aardappelen zonder gevaar van zich te branden kan afgieten. Het deksel hoeft men hier niet vast te houden, want de spijzen in de pan drukken het deksel bij het omkantelen tegen den bovensteen daarvoor speciaal aangebrachten rand. Deze pannen zijn te koop met en zonder „koudgreep" handvaten. Koudgreep is een kleinigheid duurder.

VEILIGHEIDSPAN

Tot slot en besluit nog iets over de Melittasnelfilter. Met deze filter is in een ommezien een heerlijke, geurige kop koffie gezet. De filter is van wit porselein, er in is filtreerpapier, dat niet alleen van onderen, maar

ELFILTER MELITTA

ook aan de zijkanten de koffie filtreert. Niets gaat op deze wijze van de koffie verloren en 't is daarom een vlugge, perfecte manier om werkelijk lekkere koffie te zetten. Dezelfde soort filter kan gebruikt worden om thee te zetten. Er hoort dan een theemolen bij, die de thee fijn maalt. Men zegt dat het voordeeliger in 't gebruik en geuriger van smaak is, als de thee gemalen is. Bij ondervinding weet ik het u niet te vertellen, maar ongerijmd lijkt het niet. Natuurlijk kan de Melitta filter ook voor ongemalen thee gebruikt worden. Het laat zich zeggen, dat men bij het inschenken nooit theeblaadjes meekrijgt.
Zooals u ziet is er weer veel nieuws in den winkel. VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

RECEPTEN

AARDAPPELSOEP.
2 liter water of bouillon, 1 K.G. aardappelen, melk of room, 4 lepels boter, 1 ui, selderiegroen, gehakte peterselie, maggi-aroma of geraspte kaas.
Schil de aardappelen zoo dun mogelijk, snijd ze in kleine stukjes, wasch ze en laat ze in de boter met de gewasschen en gesneden selderie en ui 10 minuten smoren. Voeg daarna de bouillon toe en laat de aardappelen koken tot ze zacht zijn (± 1 uur). Wrijf ze daarna door een zeef en maak de soep op smaak af met melk, zout, boillonblokjes (of geraspte kaas).

AARDAPPELBALLETJES.
1 K.G. rauwe, ± 1½ pond gekookte aardappelen, 2½ d.L. melk, 80 gr. boter (5 lepels), 100 gr. bloem (10 lepels), 2 eieren, gehakte peterselie, zout.
Maak een kookdeeg. Breng hiervoor de melk met de boter en iets zout aan de kook. Strooi er roerende de bloem in en blijf roeren tot het deeg als een bal van de pan loslaat. Roer er van het vuur één voor één de eieren door. Wrijf de gaar gekookte aardappelen door een paardeharen zeef, of maak ze met een pureeknijper fijn. Voeg ze bij het kookdeeg en maak alles op smaak af met zout, nootmuskaat en gehakte peterselie. Vorm er met de bloem bestoven handen ronde balletjes van. Leg deze op een met bloem bestrooid bord, om vastkleven te voorkomen en bak telkens enkele balletjes tegelijk in heet frituurvet lichtbruin en gaar. Laat ze op een grauw papier uitdruipen en geef ze bij biefstuk, ossenhaas, enz.

AARDAPPELKOEKJES.
1 pond gekookte aardappelen, 2 d.L. melk, 1—2 eieren, 2 lepels bloem, 2 lepels gesmolten boter, kruiden, gehakte peterselie, boter om te bakken.
Maak de aardappelen fijn. Vermeng ze met de melk, de eidooiers, de gesmolten boter, de bloem, de kruiden en de gehakte peterselie tot een stijve purée verkregen is. Vermeng deze met het stijf geslagen eiwit, vorm van dit mengsel ronde koekjes, haal deze al of niet door bloem en bak ze in de koekepan lichtbruin. Men kan de koekjes ook paneeren, d.w.z. door losgeklopt eiwit halen, met paneermeel bedekken en zoo in de koekepan of in frituurvet bakken.

AARDAPPELEN IN EEN SAUSJE.
2 K.G. rauwe (± 3 pond gekookte aardappelen), 8 d.L. melk, 40 gr. (4 lepels) bloem, 50 gr. (3 lepels) boter, zout, gehakte peterselie of nootmuskaat.
Smelt de boter op een zacht vuur, voeg de bloem toe en langzamerhand al roerende de melk. Laat de saus 5 minuten doorkoken. Stoof er de in plakjes gesneden aardappelen voorzichtig eenige minuten in na en voeg even voor het opdoen de gehakte peterselie, of wat geraspte nootmuskaat toe.

SCHOTEL VAN AARDAPPELEN, KAAS EN UIEN.
1 K.G. rauwe, ± 1½ pond gekookte aardappelen, ½—1 ons geraspte kaas, 1 ui, 1 lepel boter, wat melk of water, paneermeel en klontjes boter. Snijd dan de aardappelen in nette plakjes, fruit de ui in de boter lichtbruin en rasp de kaas. Leg de aardappelen laag om laag met de kaas en uien in een met water omgespoelden vuurvasten schotel, zorg dat de laatste laag uit aardappelen bestaat. Giet er een klein scheutje melk op en maak den schotel af met gezeefd paneermeel en klontjes boter. Laat er in den oven een bruin korstje op komen. G. LE ROY.

correspondentie v. d. redactie

ONS SINTERKLAASNUMMER.

Op verzoek van vele lezeressen geven we in deze Novembermaand een keur van werkjes, in allerlei genre. Uit den aard der zaak moest dit dus wel een bij uitstek praktisch nummer worden. Wij hopen dat velen er iets van hun gading in vinden!

REUNIE KAMP „ZEGENWERP".

We plaatsen hierbij een oproep van één der kampeersters.

Aan de kampeersters van „Zegenwerp".

Eindelijk, zullen jullie wel denken, iets over de Réunie. Deze zal worden gehouden Zaterdagavond 5 Januari 1935 te Amsterdam.
Schrijven jullie mij nu zoo gauw mogelijk (niet later dan begin Dec.), wie komt, wie niet meer naar huis kan en wie wat ter opluistering van de avond wil doen. Ik denk dat onze brievenbus niet stil staat. De Amsterdammers, die voor alles zorg dragen, verwachten dan ook een groote opkomst. Het spreekt vanzelf, dat we de leidsters verwachten. Verdere berichten in De Jonge Vrouw van December.
In afwachting, namens de Amsterdammers,

ROEL HUISMAN.

Jac. van Lennepkade 168, Amsterdam (West).

DE MELBOURNE-VLUCHT.

Heel Nederland is er vol van op 't oogenblik, ieder gesprek, dat je op straat opvangt, gaat dáárover. Als onze abonnee's dit lezen, is de spannende race al haast weer vergeten. Maar dan is er nog die andere wedstrijd, waarvan 't verloop door ons allen met evenveel belangstelling en enthousiasme gevolgd wordt, en waarbij ongelukken en teleurstellingen uitgesloten zijn! Hoeveel abonnee's heeft U al? Nog eens met frissche moed aan de gang, U zult zien hoe gemakkelijk het meestal gaat. De premies staan voor U klaar. En.... U maakt een mooie kans in de wedstrijd!

MOEDERKE ALLEEN.

Bij het verschijnen van dit nummer zal ons jubileumboek alreeds, of binnen enkele dagen, in bezit zijn van degenen die het aanvroegen.
Wat zal men genieten van de mooie reproducties, de boeiende novellen!
Draag uw steentje bij; win één nieuwe abonnee, dan wordt het ook uw bezit!

WIE MIST ER IETS?

De redactie zag zich sinds de kampen verrijkt met de volgende collectie voorwerpen, waarmee zij op haar beurt graag weer de oorspronkelijke bezitsters gelukkig wil maken (porto voor toezending insluiten s.v.p.): lamslederen kerkboekje, groene gehaakte muts, witte zijden-tricot onderjurk, „Gezellige Stukken!" door Jan de Kouter, rood geruite theedoek, rood en blauw geruite dito, wit zakdoekje, gemerkt 1455, groen geruit zakdoekje, zakdoek met licht-blauw gehaakte rand, waschhand met oranje-geblokte rand, tandenborstel „in den ouden Gaper, den Haag", vork, mes en haarknipje.

CRISISHUWELIJK.

„Tegenwoordig kun je niet meer wachten met trouwen, tot je het bestaan van je kleinkinderen verzekerd hebt," heeft Künkel geschreven. Het is een woord, dat in de harten van velen in onze tijd weerklank zal vinden. Meermalen wordt reeds gehoord, ook in onze kringen: „We zijn nu 5 jaar verloofd, en we hebben geen zin te wachten tot de fleur er heelemaal af is. Het salaris is wel klein, maar we wagen het maar." Een vooraanstaande Christenvrouw in Nederland heeft de term „crisishuwelijk" gevonden, waaronder zij verstaat: trouwen met zoo bescheiden mogelijke middelen. Ds. Buskes heeft in zijn brochure „Crisis en Verloving" deze gedachte overgenomen, en nu zouden we erg graag eens hooren hoe het oordeel van onze lezeressen hierover is.
Concreet genomen dus: durft men het aan te trouwen op een salaris van *f* 75.— à *f* 100.— per maand, met geen kans op verbetering, heel sober te gaan wonen met wat meubeltjes die men al had, of met wat familieleden kunnen missen, uiterst zuinig en uitgerekend te gaan leven, — of wil men liever lang en geduldig wachten en sparen, tot men het ideaal van 'n keurig ingericht huisje met mooie nieuwe meubeltjes kan verwezenlijken?
Uitspraken van onze abonnee's zullen wij, zonder namen te noemen, en als men er geen bezwaar tegen heeft, hier graag publiceeren.
Men zende brieven hierover aan de Redactie van De Jonge Vrouw, en schrijve op de linkerbovenhoek der enveloppe „Crisishuwelijk".

AAN Zr. M. A. V. te A.

Wij hopen wat betreft de Sinterklaaswerkjes aan uw verlangen voldaan te hebben, en zullen ons best doen ook iets voor U te vinden in verband met Kerstmis en Paschen. Natuurlijk vonden we het niet voorbarig van U; wij wenschen U een gezellig feest met uw patiënten.

AAN MEJ. C. V. te A.

Hartelijk dank voor uw schrijven. Zeker, we moeten toegeven dat het niet gemakkelijk is voor kantoormeisjes om tegelijk bedreven te worden in de huishouding, maar we krijgen de indruk dat ù toch wel wat erg zwaar op de hand is in dit opzicht. Waar een wil is, is immers een weg! Het is met de huishouding toch niet als met Russisch of Chineesch, dat je alleen kunt leeren door er les in te gaan nemen bij zéér deskundigen? Wie per sé wil, kan immers 's avonds in Moeders huishouding al doende nog heel wat leeren, of b.v. geregeld onder toezicht het Zondagsmaal voor de familie bereiden?
Verder zijn over alles van de huishouding, benevens over voedingsleer, zuigelingenzorg en hygiëne toch alle mogelijke boeken in leeszalen te krijgen, terwijl wij ons niet kunnen voorstellen dat in een groote stad als A. geen goedkooper cursussen zouden zijn dan die u noemt.
U neemt ons niet kwalijk dat we u wat pessimistisch vinden? Er zijn er zoo velen mèt u die er zich op deze wijze doorheen moeten slaan. Mocht u nog nadere inlichtingen willen, dan zullen we u graag persoonlijk schrijven.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ,
M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt den eersten Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een geheelen jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17E JAARGANG

INHOUD

- Meditatie. Kerstfeest. Christus wil ons aanraken 82
- Zondagmorgen. Foto Kees Hana 83
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal .. 84
- Het feest der Geboorte. Vers van Jan H. Eekhout 88
- Een en ander over de zieken in 't hospitaal te Lambarene door Emma Haussknecht 89
- Zaadpluis, door Rie van R. 92
- „Ghy moest van vrouden beven." Kerstlied, met muziek van Geertruida van Vladeracken 94
- Het kerstkindje van het Groote Huis. Novelle door M. A. M. Renes—Boldingh 96
- Sint-Nicolaasavond. Reproductie naar schilderij van Jan Steen 102
- De Sinterklaasavond van Jan Steen, door Herman Hana 103
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek" 105
- Kerstversiering, door Jetty Dumé 108
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 110
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 112
- Practische Dingen 113
  - Een slaapzak voor baby, door Leny van Geelkerken.... 113
  - Kleed van filet of tule, door A. Balder 114
  - Een modern wollen ceintuurtje, door Annie Groenheyde 114
  - Bak voor tijdschriften en kranten, door A. Balder 114
  - Pellerientje, door G. v. d. Plaats 116
  - Gehaakte kant voor lakens, door Riek Heusinkveld 116
- Ons Patronenhoekje 117
- Keukengeheimen (inrichting), door Vict. Hartogh—Snoek 118
  - Keukengeheimen (recepten), door G. le Roy 119
- Correspondentie van de Redactie 120
  - Op de kunstdrukpagina's: .....
- Winterlicht .....
- Winter te Lage Vuursche ..... Foto Eberhardt, Hilversum
- Schemeruur .....

● DECEMBER 1934 ● Nr 3 ●

KERSTFEEST. CHRISTUS WIL ONS AANRAKEN

Daarop legde Hij Zijne rechterhand op mij, zeggende: Vrees niet.
Openb. 1:17 b

Zóó dicht is de Menschenzoon bij Johannes op Patmos, dat Hij Zijn rechterhand op hem kan leggen.

Zóó dicht komt de Zoon des menschen bij ons, dat Hij ons kan aanraken.

Hij kwam in ons vleesch, de Levende, en Hij ging in in onze dood. Hij werd ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Bethlehem is daar. Hij is daar. Hij komt, Hij raakt ons aan, Hij is heel dicht bij ons.

Kerstfeest is: wachten op Hem, die Zijn rechterhand op ons wil leggen.

Kerstfeest is: hooren naar Zijn stem: Vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste; en de Levende, en Ik werd een doode, en zie, levende ben Ik tot in alle eeuwigheid.

Hij wil Zijn rechterhand op ons leggen. Dit is het teeken van Zijn gemeenschap. En in Zijn rechterhand schuilt Zijn kracht. Hij is volkomen gewillig en Hij is machtig, om ons van onze vrees voor zonde en dood te verlossen.

Laat het Kerstfeest voor U worden.

Sta toe, dat Hij, daar, in Bethlehem, Zijn rechterhand op U legt.

Sta Hem toe, U van Uw vrees te verlossen.

Dicht bij ons is de vrees, de zonde, de dood. Huiveringwekkend dicht bij ons. En we voelen ons eenzaam en verlaten.

Nu komt Hij. Hij gaat naast U. Hij raakt U aan. Hij zegt: Vrees niet, Ik verkondig U groote blijdschap. Ik ben Jezus, de Zaligmaker.

Zullen we nu samen Kerstfeest vieren?

Omdat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vrees.

K.

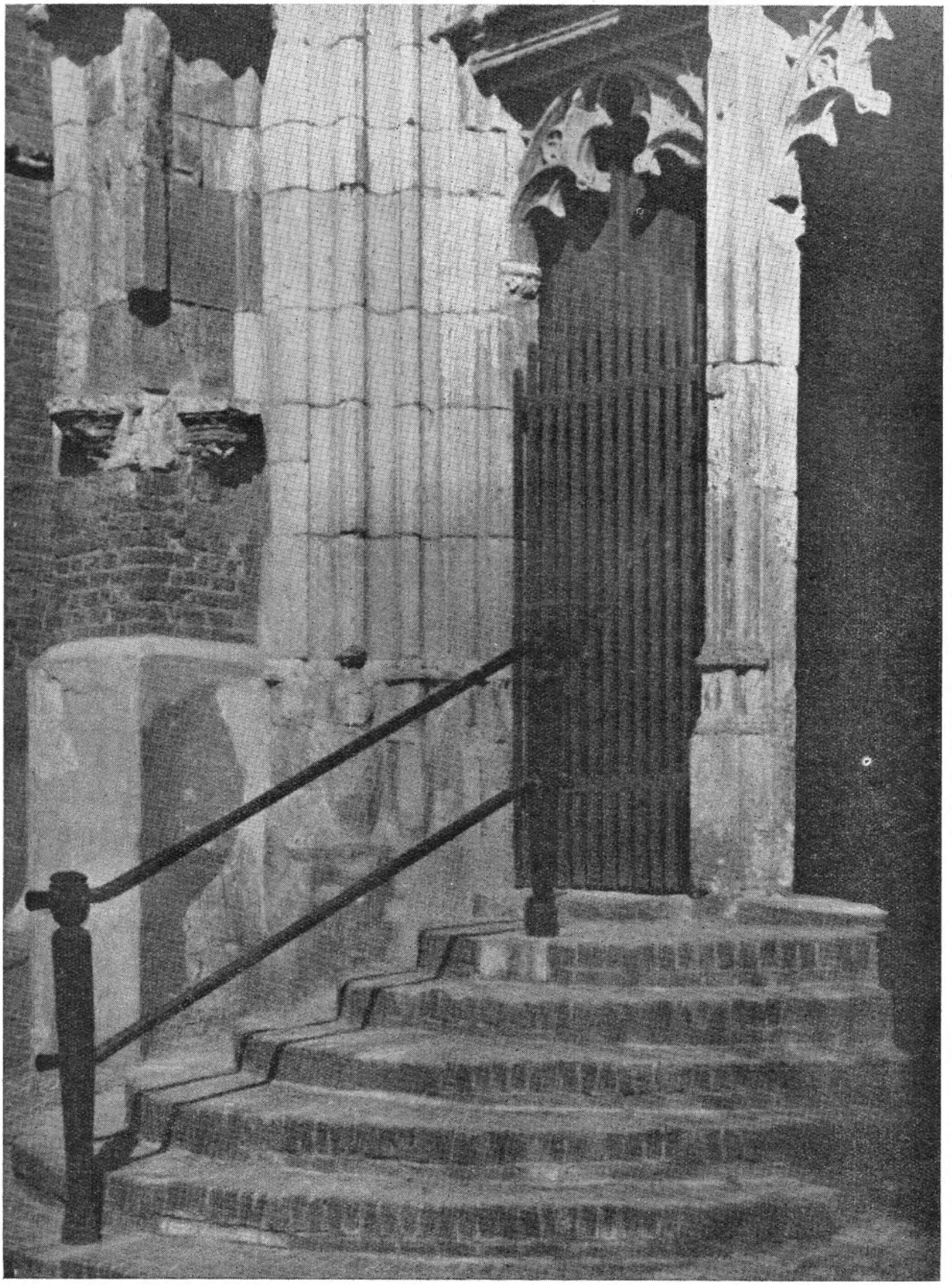

Zondagmorgen. Foto Kees Hana.

Wij durven

door aqni v.d.torre

Studentinnenproblemen 3

Ze hadden sectie gedaan en kwamen door de miniatuurstraatjes van het hospitaalcomplex naar de Leyekade geloopen.
„Laten we neven het water gaan," zei Mariët. „'t Zal plezant loopen over al die blaren."
De groote platanen stonden heel stil, als in zorg over de broosheid van hun laatste loof, dat oudgroen met bruine en vlamgele vlekken, onzeker wachtte op het naderen van den wind.
Benee lag de kade dicht gedekt, als met bonte leerachtige lapkes, die droog kraakten onder hun vaste stap en ritselend opzij stoven, als Jon d'r met haar schoenen in schoffelen ging.
Woonschepen lagen langs de wal. Een lange root, tot voorbij de brug van de Bijloke-abdij.
„Dierliefhebbers, al die waterbewoners," wees Mariët. „Zie ne keer. Da klein pleksken, da 't voorschip neven 't woonkot openlaat, is overal gebruikt voor ne honden- of voor ne konijnenkot. En ziede gij hoevele kevies mee vogelkes d'r zijn?"
„'t Is waar," lachte Jonny.
„Brr," grilde Mariët opeens en ze wreef over d'r maag.
„'n Is 't nog nie verbeterd?" vroeg Jonny, die wist, dat ze vaak onpasselijk werd, als ze op de sectie een vleezig stuk te hanteeren had gekregen.
Mariët haalde diep adem, nam haar fluweelen studentenmuts af en wierp met een energiek gebaar haar hoofd achterover, waarbij ze haar korte kuif grappig schudde.
„Allez, g'en zijt toch nie van pap, gij," beknorde ze zichzelf.
Jonny was tegen al het uiterlijk lugubere goed bestand. Ook had ze zich vooruit de gedachte opgedrongen, dat al dit doode, juist door zijn bepaalden toestand, niets meer dan voorwerp geworden was.
Maar dees week was er iets heel interessants te zien geweest.

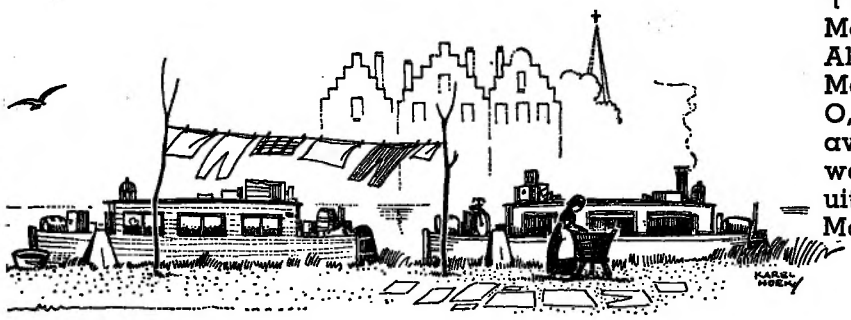

Bijloke-Abdij.

Professor Panters had een vertooning gegeven en zij hadden er bij mogen zijn.
Was ze maar te laat gekomen, dan had ze het tenminste niet meer gaaf gezien, dat meiske, nog zoo weinig verstard door den dood, dat het daar naakt onder hun nieuwsgierige oogen in naïeve onwetendheid te slapen leek. Alleen de wassen bleekheid van het toegespitst neusken wilde iets verraden, maar het haar had nog z'n zijige glans behouden en de lange wimpers leken boven hun eigen schaduwen te leven, gereed om boven een paar verwonderde kinderoogen open te gaan.
Maar daarna....
Jonny streek met haar hand over haar oogen, als wilde ze er iets uit wegdoen.
't Was toch zot. 't Kind voelde er niets van en over wat dagen zou 't verderf toch bijna 't zelfde hebben bereikt.
Maar de Moeder.... en de Vader....
Als hun Marieke nu ne keer....
Maar de menschen wisten toch van niets!
O, 't was zot. Ze was moe. Ze zou een paar avonden vroeg naar bed gaan, dan zou de wereld er weer vroolijker uitzien, als ze uitgerust was.
Mariët klapte naast haar over het corps.

„De medicijngroep is de beste," zei ze beslist. „Ze komen trouw en ze geven wa leute en ze blijven 't netst, binst dat ze toch 'n aardig pinteke pakken. Maar de klassieken zijn schrikkelijk hautain, n' doet? En de philologen komen vijftig jaar ten achtere mee hun romantische allures. 'k Geloove, da daar bekans alle studentinnen zoo'n soort beschermheer hebben. Da ze alle Tristan-en-Isoldeparen zijn, da 'n peis 'k alleens nie. Hun faculteit zou thans seffens beroemd zijn, ewaar?

Ziede Jon," zei Mariët, en ze schopte lijk ne kwajongen de blaren voor zich uit. „Ziede, da zou 'k zelve ook wel ne keer willen: zoo heel en gansch voor eene in vlam te staan. Maar meer ook nie, wete."

„Neen," knikte Jonny comisch ernstig, „'k peis toch, da 't voldoende is ook, waar, als ge „heel en gansch in vlam" staat."

„Neenk, 'k meene, da daar geene mensch van weten moet. 't In uzelve bewaren, dan kunt ge mee uw werk ook blijven voortdoen."

„Neenk," zei Jonny, „dan zou ik 't beide geheel willen. Een leven waar plaats is voor uw liefde en voor uw werk. Dan is uw bestaan toch gansch vol, ewaar?"

„Ja, die optelsom schijnt bij de heeren aardig uit te komen," wist Mariët. „Maar wij.... Enfin, laten we eerst ne keer in vlam vliegen, dan kunnen we altijd nog zien, zulle?"

„Ja, gij zoudt uw gedacht op ne paterke moeten zetten. Ge weet op voorhand, da die onbereikbaar zijn en da dwingt u ineene voor uw eigen bestaan te blijven zorgen."

Ze liepen den drukken Kortrijksche straat in.

„We zijn al zoover op onze toekomstwegen, dees achternoen," zei Jonny, stilhoudend voor een loodgieterswinkel, „da we ineene wel ne naambord konden bestellen. Wa zoude prefereeren?"

„Zwart op wit," wees Mariët aan. „Da's praktisch; kunde goe lezen, ewaar. Dan belanden d'r gene menschen in uw spreekkamer, die op 't huwelijksbureau moesten zijn, bijvoorbeeld."

„Ze zijn lijk grafzerken," zei Jonny.

„'k Zie toch liever ne schoon houten bord mee goe gekozen kleuren."

bekans alle studentinnen zoo'n soort beschermheer hebben..

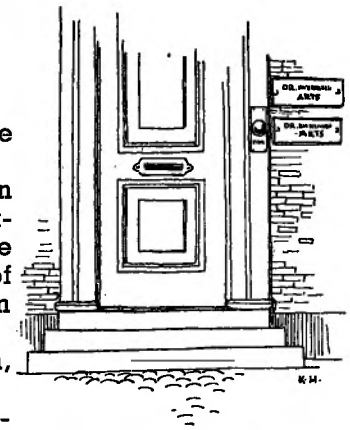

„Neem ne miniatuur van Marieke, dan peizen de patiënten, da ze daarachter ne magiër zullen vinden, of eene, die mee koffie en kaarten werkt."

„Wa ga gij d'r op plaatsen, Mariët?"

„Mijnen naam en da 'k dokteur ben."

„En als ge dan trouwde, liet ge 't dan zoo?"

„Bewaar me, Jon, waar wilde naar toe?"

„Naar 't vierke, da u in vlam zetten zou."

Mariët, die niet opnieuw zoo ver wou gaan, schokschouderde: „Komt tijd, komt raad. Als ik met den zoon van Mussolini trouw, zal schoonpapa mij wel dicteeren, of 'k al of nie dokteur blijven moet. En als de emir van Egypte mij schaakt, zal mijn beroep financiëel ook nie meer noodzakelijk zijn."

„Ja, maar als 't ne dokteur was?"

„Da nooit nie! Concurrentie in mijn eigen huis zekers?"

„Ge kunt u beide specialiseeren, da's toch n' oplossing?"

„O jawel," knikte Mariët spottend toegeeflijk. „Zoolang uw praktijk kleiner is als de zijne. Maar als 't omkeert is 't herrie in huis, 't is da wa 'k u zegge. Zie maar naar uw schoon naamplaten, als d'r tweeë zijn: hij boven; zij onder."

„Ge kunt d'r aan iederen kant van de deur eene zetten," stelde Jonny voor.

„Ewel ja; hij rechts, zij links," zei Mariët onverbiddelijk.

„Zoo loopt ge als ge getrouwd zijt altijd," berustte Jonny. „Daar en zeurt ge toch nie over, als ge malkander geren ziet, newaar?"

„D'r is met u nie te klappen, Jonny, want 'k ben zekers, da ge danig verliefd moet zijn," constateerde Mariët met comisch wanhopig gebaar van haar groote handen.

„Och neenk. 'k Peis d'r alleene op, hoe het zou kunnen zijn. Ge hebt me zelve op het gedacht gebracht, ginder op de kaai," maskeerde Jonny zich vlot.

„Wete, wa we in ons redeneering gansch en al vergeten zijn?" vroeg Mariët lachend.

„Wa vergeten?"

„Ja, te rekenen met de mogelijkheid, da gij, noch uwen toekomstigen ega, ne praktijk zult hebben, nu het land van ons soort overstroomd raakt. 't Is da wa 'k u zegge."

Ze had gelijk, wist Jonny. En er waren daarneven nog zoovele andere mogelijkheden,

die eerst zichtbaar werden, als ge d'r recht voor werd gezet. Iets, dat in de verte een groot probleem leek, dat op een oogenblik in zijn geheel om oplossing vragen zou, werd soms van dag tot dag onopgemerkt verwerkt. Het probleem slonk en het leven paste zich aan.... Zij en Juul.... ze zouden den juisten weg wel vinden. Want als ge elkaar toch geren zag....

In hun wit-en-zwarte ordekleeding kwamen drie jonge Dominicanen uit de richting van hun convent den Kouter op.

Ze liepen haastig. Hun zwarte mantels over de schouders naar achter geslagen, golfden op het sterk rhythme van hun vaste gang. De witte linnen kleeden werden ver zichtbaar en maakten hun figuren opvallend.

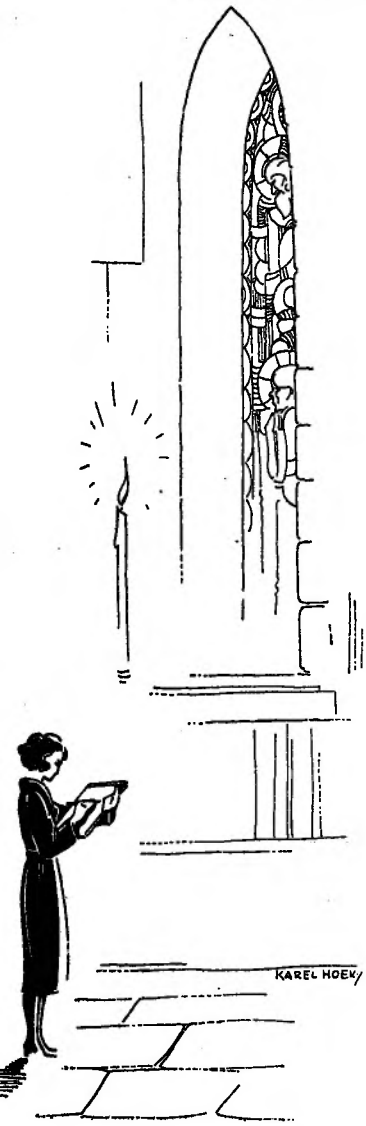

Op de bonkige kasseien botsten nadrukkelijk hun grove schoenen op éénen maatslag; hun gezichten waren monter van onder de zwarte hoeden naar elkaar toegewend in levendig gesprek.

„Mariët!" en Jonny kneep haar plots in den arm.

„Mariët, ziede daar die Dominicanen? Ewel, merkt ge nog niets?"

„Ja 'k, da 'k honger hebbe," knikte Mariët laconiek.

„'k Laat u alleene voortgaan binst da 'k over den Kouter naar 't studentenhuis trek."

„Da's om de Dominicanen!" plaagde Jonny.

„'t Is sjuust," stemde Mariët grif toe. „Over goe gedachten moete geen gras laten groeien. 'n Dokteur moet resoluut zijn, newaar?"

Ze trok haar flat uit haar tasch en zette die schuins op haar korte haar.

„Tot morgen," wuifde ze aan Jonny, binst ze de straat overstak.

Jonny liep rap de Veldstraat uit, om nog voor het avondeten in de Michielskerk de geschilderde vensters te kunnen bezien. Want Marieke, die de zwartgebrande ramen van de koorkoepel 's avonds zwak doorlicht van altaarkaarsen zag, kon in dien bleeken schijn slechts vaag de vele kleuren speuren, die 's daags daarbinnen moesten schitteren in een diep doorlichte bonte pracht.

Ze zou een keer gaan zien, wat figuren er waren en wat kleuren ze droegen, dan kon Marieke misschien het gansche tafereel in haar verbeelding opstellen, als ze t' avond over het water keek.

Ze liep door het langschip op het koor toe, langs de vele in schemer verhulde kapellekes, waar soms een enkel wezen eenzaam tot een heilige bad.

Maar als ze in den ommegang kwam en zag hoe het dagelicht de vele kleuren in zonderlinge zuiverheid deed bloeien in de hooge vensters, die naar buiten niets van hun weelde verrieden, werd ze er beduusd mee, hoe dit aan Marieke weer te geven.

En het leek haar plots pijnlijk ongerijmd, dat het meiske, dat dees dingen zoo geren zag en die haar vreugde in zoo levende kleuren vinden zou, hiervan alleen de zwarte keerkant bezien mocht.

In elke nis hielden de kleuren hun feest rond de vele, vele figuren der heiligen. De pijen waren afgelegd, ze stonden gehuld in gewaden van kleurlicht. Rood met zongoud daardoor, lijk louter robijn en klaar blauw, als uit een zuiveren morgenhemel gesneden.

En zie, daar was Sinte Franciscus in 't mystieke paars, somber bijna neven de groene Ludivicus en anderen, die een kleed droegen, fonkelend lijk wijn waar het zonlicht door straalt.

Ze trok een blocnote uit haar tasch en schetste een rij poppetjes met de latijnsche namen daaronder en er boven de ranke torens der geschilderde kerken, die tegen een zilver-blauwe lucht rezen, tot in den spitsen boog der hooge ramen.

Er werden toebereidselen gemaakt voor de laatste dienst.

Een kleine koorknaap kwam parmantig met een lange keerssnuiter uit de sacristije gestapt. In den kleurdoorvloeiden schemer van het koor, had zijn figuurtje een vreemde bekoorlijkheid, met de witte, wijdgeplooide mantel en de felroode rok, die zwierde rond zijn rappe jongensvoeten.

Ze ging terug en zag, hoe hij terloops knielend voor het altaar, toeliep op de keersen, die in lange reeksen waakten weerszij een gestorven kind.
Het moest wel een rijk kind zijn, waarvoor zoo'n schoone katafalk kon opgericht, met de vele ranke kaarsen brandend boven het zilver en zwart van zware draperie, die neerhing van de kleine kist.
„Daaraan 'n kan Panters nie geraken," dacht ze en ze keek bijna grimmig naar de plechtige weelde, welke aan dat andere kind onthouden was.
Als ze de kade opkwam, zag ze de auto al voor staan.
„Plezant, Vader is thuis," knikte ze en ze deed onbewust haar voeten rapper gaan.
Hij was wellicht in zijn kamer bezig, maar hij wàs er toch, dat gaf seffens zoo'n gezellige sfeer.
Juist, zooals ze vroeger naar de kapstok keek, als ze uit school kwam en Moeders hoed en mantel op hun plaats zag.
Dan wist ge dat ze thuis was en dat ge d'r in de huiskamer vinden zou. Ze had thee en ge bedelde lijk ne klein kind om ne koeksken d'r bij.
Nu was er al sinds twee jaar niets van Moeder op de kapstok te vinden; 't was alles weggeborgen in de dagen na haar vroegen dood.
Ge liep nu ook de huiskamer in, waar ge Lieva vinden zou met thee. Maar ge bedelde niet meer om ne pateeken. Als Lieva het lekkers vergat, zocht ge zelf in een trommel of d'r nog iets overgebleven was.
Als ze boven kwam, om van de geschilderde vensters te vertellen, zag ze Marieke, gemakkelijk in een omarming van zachte kussens gevat, bezig een grijze stof met kleurige woldraad te versieren.
„Zijt ge met mijn blouse doende?" vroeg Jonny verrast.
„'t Wordt nog ne schoon kleed, Marieke. 'n Peisde 't ook nie?"
„En toch nie duur hè?" prees Marieke mee. „Tel ne keer hoevele wollekes Lieva gekocht heeft voor drei fran," wees ze op de bonte strengen.
„Ja, daar ben ik content mee," knikte Jonny. „Maar ge vergeet de grootste post nog, Marieke. Uw werkloon, newaar?"
„'t Is dat," lachte ze. „'k En zal dees keer nie zuinig rekenen. Wete, wa 'k zoo geer hebben zou? Ne paar nieuwe tubes voor mijnen verfdoos. Tweeë, is da te vele?" vroeg ze weifelend.
„Och lieve schat, 't en is de moeite nie. Ge zult ne paar dikkerds hebben, da zeg 'k u."
„'k Zou geer weer ne keer schilderen," droomde Marieke's zachte stem verlangend. „Maar Lieva vind het zoo knoeierig. Voor de lakens ziede, en m'n nachtkleed."
„Zijde zot, knoeierig, uw schoon teekeninkskens! Ge moogt de lakens vol verven mee figuurkes, dan krijgt Vader ze voor z'n nieuw eetlokaal. 't Zullen plezante muurschilderingen zijn."
„Neen, maar ze heeft gelijk," bracht Marieke haar tot de orde terug. „'k Ben voorzichtig, maar d'r kan ne druppelken vallen, ewaar?"
„'k Zal ne middel tegen verfvlekken voor u zoeken en het bij de tuben geven, dan kunt ge gerust zijn," troostte Jonny.
„Maar en peize gij nie, da Lieva nooit morst. Ze heeft Zondag bouillon over het dressoir gepletst en de vlek is d'r nog nie uit."
„'t En kan nie zijn. Heeft Lieva gemorst?" vroeg Marieke comisch ongeloovig doend. Maar als had ze iets verkeerds tegen Lieva begaan, zei ze rap: „Ze is voor mij toch altijd lief. Ze doet seffens al wa 'k zegge."
„Kind, dan krijgt ge hier thuis ne gansch verkeerde opvoeding. We zullen u weerom naar ne rusthuis moeten sturen," dreigde Jonny lachend, terwijl ze zich weghaastte, omdat benee al voor den tweeden keer voor 't avondeten werd gegongd.
Maar al in den gang keerde ze weer terug: „Wanneer brandt 't avend veel licht achter de koorvensters, Marieke?"
„Zaterdags, tot den achten, dan is 't al licht in gansch den koepel."
„'t Is goe. Dan gaan we de figuurkes terugzoeken, die 'k in de kerke ben wezen zien, dees achternoen."
„Da zal plezant zijn." En Mariekes hoofd, dat na 't vele praten zich moe op 't kussen had gelegd, hief zich verrast en over haar groote oogen trok weer nieuwe glans.

HET FEEST DER GEBOORTE

1.
VOORBEREIDING

Ze schreden aan langs zacht besneeuwde paden,
de voeten aarzelende.... als in schroom....
Rondom hen was de weerld één wijde droom
van witte Stilte en eindelooze Genade....

De oogen staarden, hande' en lippen baden.
De geest toefde in Maria's poovere woon.
Daar straalde een helder licht en rose en schoon
lag er een Kind op schamele gewaden.

Doch plots was 't of zij hamerslagen hoorden
en vóór hen rees het visioen van Kruis en Kroon,
en elk gedacht de eigen duistere daden.

Maar toen zij op den tempeldrempel traden
ontroerde hen de schittering van een boom
en dreunde het orgel brândende akkoorden!

2.
HET ORGEL

Gelijk een gouden storm was opgestoken
een klaar geschal uit duizenden bazuinen!
God's Paradijs woei open: blijde tuinen
in wonderbare bloeiïng uitgebroken!

Liefelijke bloemen spilden hare roken....
Ranke gestalten wiegden zacht in schuine
òpvlucht voorbij vreemd teedere boomekruinen
wier bloesemen als tintelsneeuw ontloken....

Ginds vonkte en klaterde een onstuimig water!
Dáár juichte een koor van kinderen, en later,
'lijk leewriks, trilden recht zij zonnewaarts....

Het orgel zweeg. Gods heemlen sloten dicht.
Maar de oogen voerden làng een zàlig licht
en het hart wist stèmmen, bèvend en ònaardsch....!

3.
HUISWAARTS

....En dit ging met hen mede door den nacht
bij 't licht en wonder-blijde huiswaarts treden:
„O Goddelijk Offer voor ons harten Vrede,
„U worde eeuwig Dank en Lof gebracht!"

„U zij ons duister leven gansch beleden!...."
„Zègen der boomen donker-starre wacht!"
„Zègen de aarde onder onze schreden!"
„Zègen het hart dat naar Uw heemlen smacht!"

....Rondom hen lag de weerld schoon als God's Eden!
De voeten daalden naar 't gehucht, beneden....
Schril riep de sneeuw.... Hoog wonk der sterren pracht!

Een grijsaard liep in zalige gepeizen....
Een prille vrouw neuriede een liefdewijze,
een blonde jongen, naast haar, schreide zacht.

JAN H. EEKHOUT.

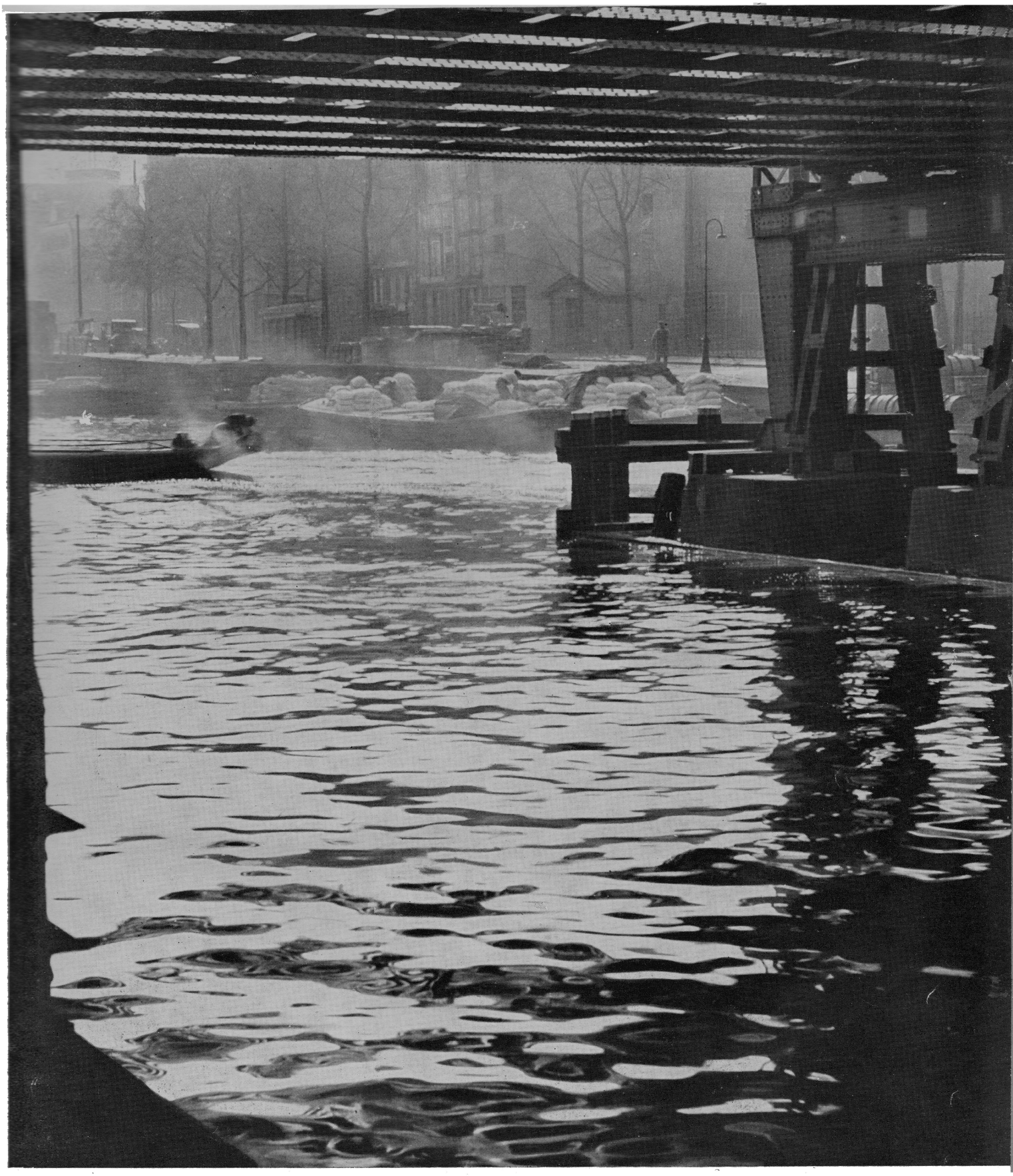

EEN EN ANDER OVER DE ZIEKEN IN 'T HOSPITAAL TE LAMBARENE

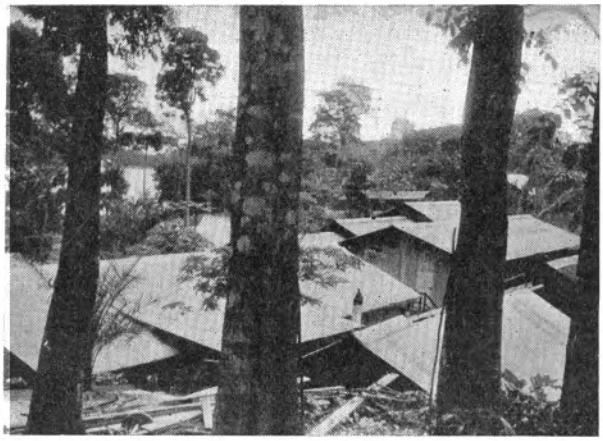

Blik op het hospitaal te Lambarene.

Lambarene ligt in Frans-Equatoriaal Afrika, iets ten Zuiden van de evenaar, in een gebied bedekt met moerassen, meren en oerwouden. De enige verkeersweg daar is de rivier, de Ogowe met zijn zij-armen. Het bescheiden hospitaal, dat dokter Albert Schweitzer nu reeds meer dan 20 jaar geleden daar opgericht heeft, is tot een gebouwencomplex gegroeid, waarin, dank zij de trouwe vrienden in Europa, dagelijks 250 tot 300 zwartjes geneeskundige hulp kunnen krijgen.

Het „dorp van den dokter", zoals de inboorlingen het hospitaal van Lambarene noemen, herbergt een bonte verzameling van stammen. Op een gang door de ziekenbarakken ontmoeten wij, om slechts enige stammen van inboorlingen te noemen: Galoa's, Pahouïenen, Eschira's, Bendjabi's, Papoenoe's, Massango's, Abele's, Mitsogo's. Sommigen stammen uit het stroomgebied van de Ogowe en zijn zijrivieren; anderen uit het grote merengebied tussen Lambarene en de zeekust, weer anderen uit het Zuidwaarts gelegen bergland, of zij zijn bewoners van de laagvlakten en de oerwouden op meer dan 100 kilometer in de omtrek van het hospitaal. Wij kunnen vaak 15 of meer stammen, en bijna even zoveel verschillende dialecten constateren. Het komt voor, dat leden van vlak bij elkaar wonende stammen zich onder elkaar niet verstaanbaar kunnen maken, zo uiteenlopend zijn hun talen. Bekijken we hen meer nauwkeurig, dan vallen ook in de huidkleur van onze zieken verschillen op.

De pikzwarte inboorlingen zijn in de omgeving van de Ogowe niet zeer talrijk. De meesten zijn bruinachtig-zwart, of hebben een mooie, matte donkerbruine tint, soms zijn ze ook nog lichter. De inboorlingen spreken van zichzelf evenwel altijd als van de „zwarten" en van de Europeanen als de „witten".

Aan iedere zieke, die in 't hospitaal aankomt, vraagt de dokter met behulp van een tolk, niet alleen wat hem scheelt, maar ook zijn naam, de naam van zijn dorp en van zijn ras. De leeftijd moet de dokter maar schatten, want over dag en jaar van zijn geboorte weet de inboorling niets te zeggen. Eens vroeg ik een nogal jonge zwarte, die reeds vele jaren bij Europeanen werkt, en geld kan tellen en berekenen, naar zijn leeftijd. „Ik weet het niet," luidde het antwoord. „Weet je niet of je 30 of 70 jaar oud bent?" vroeg ik verder. Hij antwoordde: „Misschien ben ik 30 jaar, misschien ook 70, ik weet het niet." Hiervan heeft de wilde niet de minste voorstelling.

Voor zover mogelijk is brengen wij de zieken van dezelfde stam bij elkaar in een bepaalde afdeling van een hospitaalbarak onder, opdat ze zich meer thuis zullen voelen. Dit groeperen wordt ons vaak gemakkelijk gemaakt, doordat de zo juist binnengekomen zieke den dokter meedeelt dat hij zijn „broeder" (daarmee bedoelt hij een stamgenoot) in het hospitaal gezien heeft. De dokter zorgt er dan ook voor, dat de nieuweling een plaats krijgt in de nabijheid van zijn „broeder".

In de barak van de geopereerden, in die van de ernstig-zieken alsmede in de hutten der melaatsen, zielszieken en dysenterie-lijders, is een indeling naar de stammen niet mogelijk. Deze patiënten moeten, om naar behoren verpleegd te worden en ook om besmetting te voorkomen, naar hun ziekten gegroepeerd en geïsoleerd worden.

Ligt het dorp van de patiënt in de nabijheid van het hospitaal, d.w.z. niet verder dan 2 à 3 uur

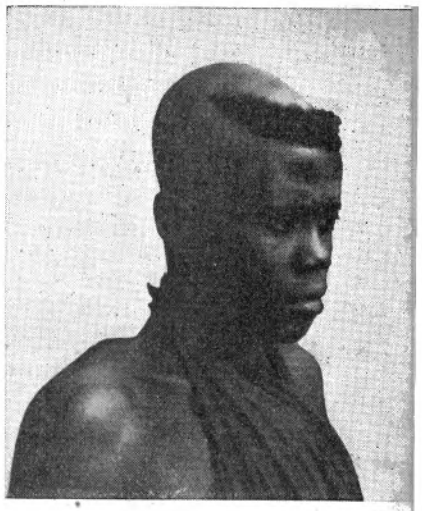

Bendjabi met bizondere coiffure.

Een groep pas aangekomen zieken, wachtend, tot zij een plaats in het hospitaal toegewezen krijgen.

roeien ervan verwijderd, en laat de aard van zijn ziekte het toe, dan wordt hij als „buurman" behandeld: de dokter vertelt hem, wat hij moet doen en wanneer hij terug moet komen. De medicijnen krijgt hij in een glazen buisje, in een blikken doos of in een flesje mee. De tolk, die door de jaren veel ervaring gekregen heeft op dit gebied, vertaalt met verduidelijkende gebaren de aanwijzingen van den dokter, en herhaalt deze net zolang tot de patiënt ze begrepen heeft. Doordat deze dichtbij-wonenden naar hun dorp terug gaan, houden wij plaats over voor de zieken uit verderaf gelegen streken.

Met de laatste post uit Lambarene schrijft Albert Schweitzer, de dokter uit het oerwoud: „Vandaag kwamen er meer den 20 mensen uit het binnenland. Op één dag werden er 14 opgenomen om geopereerd te worden."

De patiënten, die uit het binnenland in het hospitaal van Lambarene terecht komen, komen uit het Zuidwaarts gelegen bergland. Het is geen gemakkelijke verkeersweg, waarlangs zij gaan moeten, met hun ziekten en ongemakken. Het is een uitgehouwen pad, dat steil omhoog gaat over de soms tot 900 Meter hoge, met bos bedekte bergen, en dat aan de andere kant weer even plotseling daalt. Bij gedeelten bestaat de weg slechts uit de bedding van een beek, waar zij op hun tocht doorheen moeten. Vaak ook moet moerasland doorwaad worden. Na 15 tot 20 dagreizen bereiken de zieken de benedenloop van de N' Gounie-rivier, maar dan moet er altijd nog tegen de 100 kilometer in de roeiboot afgelegd worden om het hospitaal te bereiken. Zulke tochten, gepaard met honger, oververmoeidheid, kouvatten en ziekten, worden de mensen menigmaal noodlottig.

De aankomst van zo'n groep patiënten in 't hospitaal zal mij altijd onvergetelijk blijven. Zij hebben 400 of meer kilometer afgelegd. Zij glimlachen, zien verbaasd om zich heen; de ouderen kijken ons onderzoekend aan. In hun grote, zelfgemaakte raffia lendendoeken, die hun als ruime rokken van de heup tot bijna op de voeten vallen, wankelen zij van de rivier naar de barakken. Zij spreken nauwelijks, en de luidruchtige begroeting van de aanwezige patiënten gaat langs hen heen. Zij gaan regelrecht op hun doel af, zij willen eerst den dokter zien.

Deze wilden moeten zich instellen op een maandenlange afwezigheid uit hun stam en hun vaderland. Tijdens hun verblijf in het hospitaal zijn zij verbazend verstandig en voegen zich betrekkelijk gemakkelijk naar de hospitaal-regels. Om hun dankbaarheid uit te drukken na de genezing, dansen zij zingend voor den dokter heen en weer, en verzekeren hem, dat de andere zieken uit hun vaderland nu ook spoedig zullen komen.

Zodra deze patiënten uit het ziekenhuis ontslagen kunnen worden, zien wij uit naar een gelegenheid waarmee zij teruggebracht kunnen worden tot aan de landweg bij de benedenloop van de N' Gounie-rivier.

De Europeanen, en vooral handelsondernemingen, die kleinere stoomboten hebben, zijn zo vriendelijk genezen patiënten belangeloos mee te nemen, zo vaak hun dat mogelijk is. Het is voorgekomen, dat inboorlingen van heimwee ziek geworden zijn, als zij erg lang op een boot moesten wachten. „U ziet het," zei één van hen bedroefd tot den dokter, „mijn mond spreekt met U, maar mijn hart is in het dorp."

Moeilijker dan deze bergbewoners zijn de Galoa's, de „plaatselijke ingezetenen", wier dorpen in de omtrek van Lambarene liggen. De Galoa's maken er aanspraak op de voornaamsten te zijn onder de inboorlingen. Het komt voor dat zij van hun zwarte broeders in het binnenland spreken als van de „wilden". De Galoa's hadden een grote voorsprong, doordat zij zich gemakkelijker en vlugger bij de Europeanen aangesloten hebben dan andere stammen. Zij doen de blanken na — niet altijd tot hun voordeel! Heel wat van hen hebben de Zendingsschool bezocht en kunnen lezen en schrijven.

De oudste ziekenbarak in het hospitaal is

naar de Galoa's genoemd, omdat hij 't eerst door leden van hun stam bezet was, en ook nu nog door zieke Galoa's bewoond wordt. Wij herbergen op 't ogenblik in het hospitaal enige oudere Galoa's, die zich vrienden van den dokter noemen en er zich op beroemen reeds in 1913 onder de eerste patiënten van den heer Schweitzer behoord te hebben, of reeds toen door hem geopereerd te zijn.
De Pahoeïenen, die stroomafwaarts in de bossen wonen, zijn veel meer natuurvolk dan hun buren, de Galoa's. Zij werken ook meer. Uit hun aanplantingen komen voor 't grootste deel de bananen en cassave's, die wij nodig hebben tot voeding van onze bijna 300 hospitaalbewoners.
De Pahoeïenen zijn uitstekende roeiers. Hun roeiboten, die men boomboten noemt, omdat zij uit een boomstam in z'n geheel gehouwen zijn, liggen vaak slechts 4 vingerbreedten boven de waterspiegel, zó volgeladen zijn ze. In zo'n boomboot staand of zittend, roeien zij met verbluffende zekerheid 5 tot 7 uur stroomafwaarts naar het hospitaal.
Evenals de Galoa's krijgen ook de zieke Pahoeïenen of Bendjabi's of andere inboorlingen hun legerstede, zo mogelijk, naast hun stamgenoten toegewezen, zodat toch in dezelfde ziekenbarak leden van verschillende stammen zijn ondergebracht.
Er zou veel te vertellen zijn over de geaardheid der individuën op zichzelf, b.v. de Akele's, die er zo donker uitzien en zo'n gesloten indruk maken, dat er Europeanen zijn die geen zwarte uit die stam in dienst willen nemen, of wel de Papoenoe's of de Eschira's, van wie men vertelt dat onder hen de meest gevreesde grootmeesters in de toverkunst schuilen.

Moeder en k
met huidzie

In hun meer speciale vaderland staan deze verschillende stammen vijandig tegenover elkaar. Geheel anders is 't hiermee gesteld, wanneer zij in het hospitaal zijn. Dezelfde nood, pijn en hulpeloosheid brengt hen hier bij elkaar. Voor allen zonder onderscheid staat de dokter met zijn helpers klaar. Nergens kan de primitieve mens duidelijker dan hier tot het bewustzijn komen, dat zij allen broeders onder elkaar zijn.
Wij stellen als regel dat zij die in lichte graad ziek zijn, bij de verpleging van de zwaar-zieken helpen. Hij die zo ver is dat hij zelf zijn drinkwater kan gaan halen, krijgt de opdracht tegelijk ook voor zijn „buurman" in het hospitaal, die niet kan lopen, vers water mee te brengen. De begeleider van een zieke haalt, op onze aansporing, niet alleen voor zijn broeder hout om de maaltijd op te koken, maar ook voor andere zieken, die tot nog toe vreemden voor hem waren. Louembe, een genezen wilde, die op stamgenoten wacht om terug te keren naar zijn ver vaderland, moet ervoor zorgen, dat bij het invallen van de nacht het muskietengaas neergetrokken wordt over het bed van iedere geopereerde, als bescherming tegen de venijnig-stekende muggen, die moeraskoortsen meebrengen. Hij vervult zijn taak nauwgezet, en bewijst ook uit eigen beweging allerlei kleine diensten aan de operatiepatiënten, onverschillig uit welke stam zij zijn.
Door de handreikingen, die wij dagelijks den enen verpleegde aan den andere laten doen, leert menige wilde begrijpen, dat niet het saamhorigheidsgevoel van zijn stam erover beslist, wie „zijn naaste" is.

EMMA HAUSSKNECHT,
verpleegster te Lambarene.

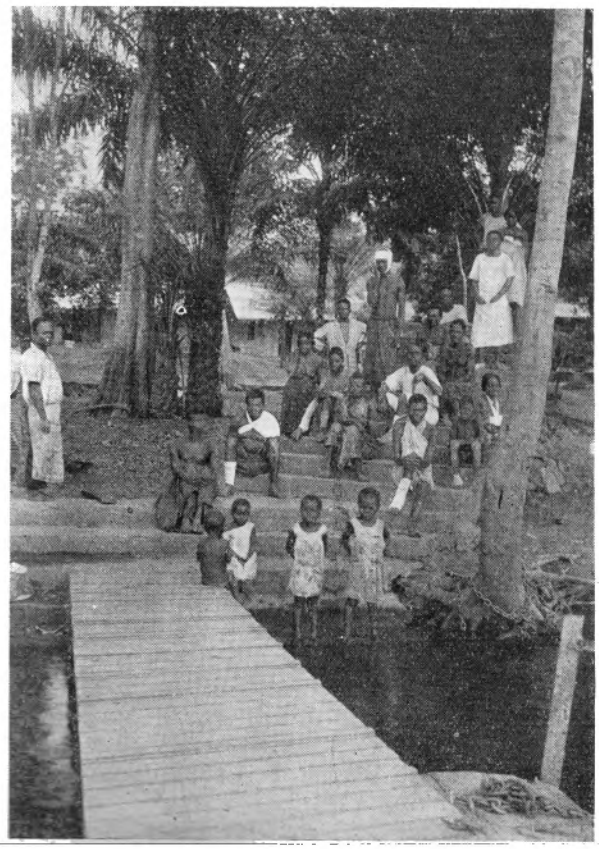

Het lievelingsplekje van de patiënten: op de cementen trap bij de

Toen ik nog een klein meisje was, moest ik op weg naar school elke dag een platenwinkel voorbij. Dat vond ik een heerlijkheid, vooral omdat in de etalage steevast elke week een andere plaat werd te kijk gezet; en het spannende alleen al van de gedachte: wat zou er nu weer staan? was al een plezier op zichzelf. Sommige ervan herinner ik mij na twintig jaar nog scherp en duidelijk, en speciaal één daarvan.
Het was een soort achter-de-coulissen-opname van een circus. Op de grond lag, op een matras, een jongen, een mooi blond kind van een jaar of negen, doodsbleek en met gesloten ogen, zijn bonte acrobaten-pakje vuil en bebloed. Een knap donker meisje, in een geel balletcostuum met wijduitstaand rokje, hield roerend voorzichtig het slappe hoofdje op haar blote arm gesteund, en een clown in een wijd geblokt pak, potsierlijk geschminkt, boog zich met een glas water in de hand over het witte stille gezichtje.
Daarachter drongen de andere artisten op: paardrijdsters, goochelaars, een zwaargespierde „sterke man", cowboys, danseresjes, clowns, zo uit hun kleedkamers of stallen weggelopen. Het Engelse onderschrift kon ik toen nog niet lezen, maar de uitdrukking van al die bijeengedrongen gezichten, de verschrikte aandacht van die bonte troep, en de slappe roerloosheid van dat smalle jongenslijfje zeiden mij toen al duidelijk genoeg: Te laat. Doodgevallen. En nòg kan ik de diepe indruk navoelen, die dit feit op mij maakte: dat de gelaatsuitdrukking van al die fantastisch uitgedoste mensen zo in frappante tegenstelling was met de vrolijke pronkerigheid van hun kostuum. Speciaal de clown, met zijn dwaas opgeverfd gezicht, en zotte slobberpak was een schrijnende en deerniswekkende figuur door de kinderlijke droefheid in zijn ogen en gehele houding.
Aan die plaat heb ik onweerstaanbaar moeten denken, toen ik dezer dagen het volgende courantenberichtje toevallig in handen kreeg:

KOORDDANSERES DOODGEVALLEN.

In het wereldbekende Roxy-theater te New-York is de 26-jarige koorddanseres Mary Larkin-Delphil uit een hoogte van 13 M. naar beneden gevallen. Zij moest aan het slot van haar „nummer" op een éénwieler over het 25 M. lange koord rijden. Kort voor zij bij het andere platform was aangekomen, waar haar man haar opwachtte, verloor zij de macht over het rijwiel en stortte met het hoofd naar beneden in de diepte. Talrijke toeschouwsters verloren het bewustzijn, anderen kregen hysterische aanvallen, vele bezoekers verlieten het theater, ofschoon de voorstelling voortgezet werd. Het echtpaar Delphil was vroeger reeds in verscheidene groote theaters in Europa opgetreden.

Eigenlijk een alledaags berichtje, dat heus niet alleen staat. De lezer zegt: „Hè!" en griezelt, en slaat dan het blad om. Nou ja, als je je alles wou aantrekken.... Je had geen leven immers. En New-York is ver weg. Maar het scènetje heeft mij vast gehouden, en de plaat uit mijn kindertijd stond opeens weer voor mijn ogen. Mary Larkin—Delphil, 26 jaar. Een artistenkind waarschijnlijk, geboren en opgegroeid in het circus, getrouwd met een ander circuskind. Voor wie geen andere wereld bestaat dan de piste, het grote zandplein van de „ring", en de duizelingwekkende hoogte van de tent. Een smal koord van 25 meter, 13 meter boven de grond. Over die broze dunne streep snelt zij voort, avond aan avond, hoog in de schemering van de circusnok, balancerend op haar eenwieler, met al haar ten dode toe gespannen aandacht gericht op één punt: het tegenoverliggende platform, waar haar man wacht. Avond aan avond vliegt zij, glanzend en soepel in haar glinsterende pailletten, boven de helderlichten afgrond onder haar, waar duizenden gezichten naar haar overmoedig figuurtje staren in heftig gespannen aandacht. Avond aan avond dwingt een onverzadelijk, wreed, gedachteloos publiek een jong mensenkind tot een hemeltergende roekeloosheid, tot een slopende zenuwspanning, een dodensprong boven een duizelingwekkende afgrond, terwille van een armzalig dierlijk wellustgevoel: eens heerlijk te kunnen griezelen. Avond aan avond breekt het wrede genot van de uiterste spanning los in een huilend en loeiend applaus. Het Beest heeft zijn zin, en is voor een ogenblik verzadigd. Totdat op een vreselijk moment het overmoedige figuurtje hoog in de lucht „de macht over het rijwiel verliest". Wie zal de doodsangst, de vreselijke ontzetting van dat ogenblik, in de schemerige eenzaamheid van het circusdak peilen? En de vertwijfeling van de angstige man, die machteloos aan het eind van het koord moet toezien? In het zand van de piste ligt een doodstil, verminkt figuurtje — en: „talrijke toeschouwsters verloren het bewustzijn"; andere „kregen hysterische aanvallen". O, die „talrijke toeschouwsters!" Wat hebben zij op haar geweten! Geweten-

loos hebben zij hun geld aan de ingang neergeteld; het geld, waarmee ze een beetje armzalige sensatie gingen kopen, plezierige afwisseling, in haar platvloers bestaantje. Voor een beetje zilvergeld hebben zij het jonge vrouwtje van 26 jaar avond aan avond een smal koord opgejaagd, op een onbetrouwbaar en wankelbaar rijwiel; hebben ze met gelukzalige siddering het beroepshalve glimlachende wezen daar in de hoogte met haar leven laten spelen. Totdat de zelfbeheersing van het slachtoffer één ogenblik hapert, en een glinsterend figuurtje in een bliksemsnelle flikkering neerkwakt voor haar voeten. Dan „verliezen zij het bewustzijn", of gillen en krijsen in „hysterische aanvallen". O, de schuld, de vreselijke schuld van al die „toeschouwsters" in de wereld....

Toeschouwsters, als fanatieke furies, bij de zesdaagse wielrennen, die van geen wijken weten, ternauwernood eten of slapen, die krijsen en aanvuren, die genadeloos zijn voor de verdwaasden, die daar rusteloos dag en nacht dezelfde baan worden rondgejaagd! De toeschouwsters — die voor haar geld het levensgevaar van duizenden medemensen eisen.

Wie telt de tallooze moorden, door deze vreselijke toeschouwsters betaald: temmers, door woedende dieren verscheurd, kinderen, voor haar ogen doodgevallen, jonge, bloeiende lichamen voor haar ogen afschuwelijk verminkt.... Lees het ongemeenboeiende, maar in zijn soberheid afschuwelijke boekje: Succesnummers, van Dr. Kober. Een onnoemelijk aantal circusartisten is in de loop der jaren als slachtoffer gevallen van de sensatie-lust der „toeschouwsters". Deze eeuw kent geen genade. Welke films trekken de meeste kijkers, en zijn daarom het voordeligst voor hun exploitanten? De „thrillers", waarbij men zo veilig en verrukkelijk griezelen kan — waarvoor een medemens, al coquetterend met De Dood, duizend angstdoden gestorven is.

Als een stomme aanklacht tegen het monsterlijk egoïsme onzer dagen ligt daar in het bloedige zand het vermorzelde figuurtje van Mary Larkin—Delphil, oud zes-en-twintig jaar.... Maar de voorstelling wordt voortgezet.

Hoe lang zal het nog duren, eer het verantwoordelijkheidsgevoel van ons vrouwen zo groot geworden is, dat wij deze moderne slavernij niet meer dulden?

RIE VAN R.

BIJ EEN MIDDELEEUWSCH KERSTLIEDEKEN

Het juweeltje van middeleeuwsche verskunst, waarbij Geertruida van Vladeracken voor onze lezeressen een mooie, passende melodie gemaakt heeft (zie volgende blz.), willen wij van een korte uitleg vergezeld doen gaan.

We zijn in de eeuwen vóór de Hervorming, de tijd van de Maria-vereering. De dichter ziet Maria vóór zich, met het kindje, maar nu eens niet als een bovenaardsche Madonna, of een statige koningin, zooals de Italianen en bij ons b.v. van Eyck ze schilderden, nee, hij ziet een heel gewone jonge moeder, die haar kindje de borst geeft, die hem straks gaat wasschen om een „proper kindeken kleyn" uit het badje op te heffen, en in zijn „beddeken reyn" te leggen.

De moeder bezig met haar eerste, pas-geboren kindje; maar nu het wonder, het kerstwonder, dat het „die ewige godheit" is, die daar als dat prille, weerlooze wezentje op haar schoot ligt. En zoozeer is de dichter hierdoor gegrepen en bewogen, dat hij met een stem, trillend van ontroering, Maria aanspreekt: „Je hebt wel moeten b e v e n van vreugde, dat kàn niet anders,toen de eeuwige God voor 't eerst, als je eigen kindje, zijn heldere oogjes tot je opsloeg." Er is in dit vers een sterke stroom van eerbied en van warme dankbaarheid, al dadelijk bij de aanhef waar te nemen, en prachtig volgehouden tot het einde toe. Een dankbaarheid, die de dichter de tranen naar de oogen drijft, die hem de wensch doet uitspreken, dat zijn hart zóó rein moge zijn, dat hij deel kan hebben aan het kerstwonder.

Wij hopen dat deze aanteekening er toe mag bijdragen dit prachtige oude kerstgedichtje wat meer toegankelijk te maken voor onze lezeressen.

Ghy moest van vrouden beven.....

(Oud-Nederlandsche tekst)

Muziek van Geertruida van Vladeracken

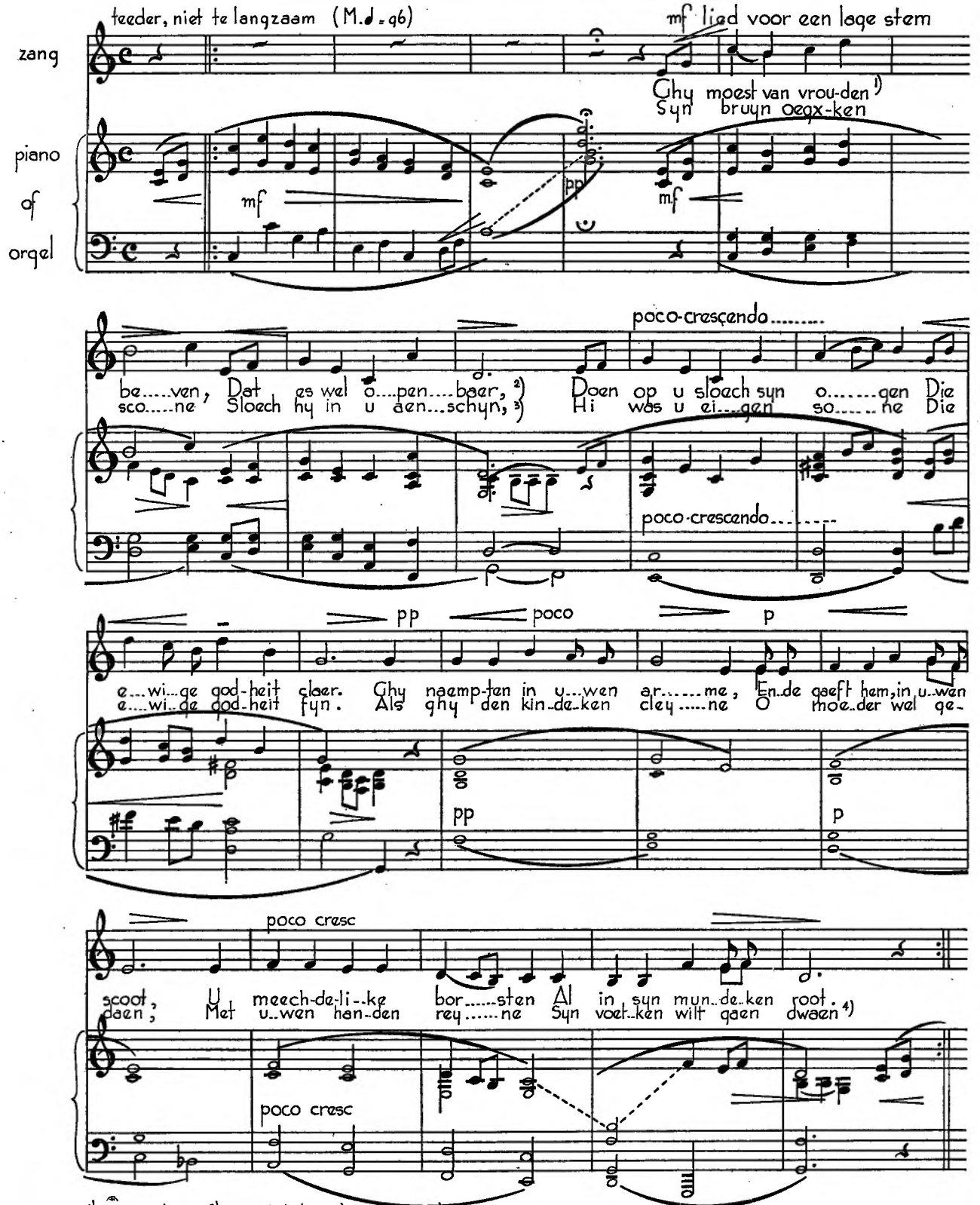

1) = vreugde . 2) = duidelijk . 3) = gelaat . 4) = wasschen

mf

Ver.... leent my, sco..ne vrou... we, Die

mf

pp

mf

poco cresc.....

o...gen al...so nat, . Dat ik met mi..nen tra.....nen Be.....rei...den mach dat

poco cresc.....

poco

poco cresc.....

bat, Als ghyt heft u..ten ba... de Dat pro..per kin..de..ken cleyn, Wilt hem van myn-der

p

poco cresc....

sf

her.... ten Maken een bedde.ken reyn.

p

sf

L.H.

m.f ritardando

p

ppp

HET KERSTKINDJE VAN HET GROOTE HUIS

IN HET DONKERE DAL.

Zzzzzzzzzzdd....! de bergwind komt aangevlogen door Batakland. Laat in den Heiligen Kerstavond, na een dag van stil-stralenden zonneschijn.

Zzzzzzzzzzddl! Alogo, de sterke bergwind komt aangevlogen, langs de zijden van den Martimbang. Zilte zeegeuren brengt hij mee en de geur van hooge, koele dennewouden vermengd met de prikkelende reuk van smeulend veen.

Daar gaat een vrouw over den smallen landweg, dwars door het dal. Uit het gebergte is ze te voorschijn gekomen.... een kleine, dwalende schaduw, losgemaakt uit een gansche wereld van schaduwen. Nu staan de zwarte bergen als een vaste muur van vijandschap achter haar en zij richt haar schreden naar de overzijde, waar ook schaduwen zijn, maar waar tusschen de vele schaduwen één enkel licht lokkend wenkt. Een jonge vrouw is het, zeer jong nog. En een heel klein bundeltje houdt ze stijf tegen zich aan gedrukt. Voor tegen haar lijf, waar haar moederhart klopt. Dunne klaaggeluidjes stijgen er op uit het bundeltje; geluidjes van een kindje, dat pijn heeft, of honger; of beide.

De vrouw loopt zeer snel. Nu en dan ziet ze schichtig om naar den zwarten muur dien ze achter zich heeft. 't Lijkt, alsof ze bang is. Bang voor een groote bedreiging, die uit dien muur te voorschijn zou kunnen komen.

„Dat is ongehoord," denkt de sterke bergwind. „Een jonge Batakvrouw alleen op den weg, in zoo'n wilden, donkeren nacht? Weet ze niet, dat het haar past om binnen te blijven, bij haar man, in het huis, waar ze woont? Kent ze de goede Bataksche zeden niet meer?"

Zzzzzzzddddd....!! Hij blaast om haar heen. Hij doet haar dunne kleeren wapperen.

„Ga terug, vrouw! Je hoort hier niet. Is dat goede Batak-adat, dat een jonge vrouw alleen buiten loopt in donkeren nacht?"

Met schuwe blik ziet de vrouw hem aan.

„Até! Alogo!" klaagt ze dan zacht voor zich heen. „Maak 't me niet moeilijk. Houd me niet op, op mijn weg. Je ziet toch, dat ik vluchten moet! Ze willen mij en mijn kindje vermoorden.... ginds, ver weg, in het dorp. Omdat het weer een meisje is. De andere twee zijn ook al meisjes. Wat heeft een Batakvader aan meisjes!" — —

Angstig ziet ze naar den bergmuur achter haar. Dan gaat ze voort: „Nu moet ik mijn meisje naar de Witte Moeder brengen, in het groote ziekenhuis. Zie, ginds, waar het heldere licht gloeit. Ver weg is het nog, en mijn voeten zijn al zoo moe. Houd me niet op, Alogo! Ze zijn al begonnen me te achtervolgen; ik weet 't."

„Ooo!" zegt de sterke bergwind merkwaardig zacht. „Is 't dat! Is 't weer de oude booze geschiedenis, die ik haat. Ik zal je helpen, vrouw. Let op. Ik ga je stevig helpen."

Nu weet hij achter de vrouw te zweven. Voorzichtig duwt hij haar voort in den rug. Haar hoofddoek wappert als een zeil; haar sarongrok staat stijf ter zijde uit, maar haar arme, moede, bloote voeten rusten. Ze zweven over den weg, zonder moeite, zonder inspanning. Het verre licht tegemoet.

„Nu ben je al over de helft door het dal," zegt na een wijle de bergwind. „Bij dien volgenden bocht keer ik om. Dan wil ik eens gaan zien, of ze je werkelijk achtervolgen."

Terug snelt hij met haastige wilde sprongen, het bergland in, waaruit het vrouwtje te voorschijn gekomen is. Hij heeft vermoedens. Hij is al zoo oud, de bergwind. Zooveel onbegrijpelijke wreedheden heeft hij al gezien in dit land, dat eeuwen lang de wanhoop van het heidendom heeft getorst. Hij hoort geruchten. 't Booze slipperen van bloote Batakvoeten langs keisteenen en gruis; het prevelen van booze Batakmonden, dreigingen, donker en dom; verwijten en verwenschingen, aan de jonge moeder gericht.

De achtervolgers, daar zijn ze. Nu zullen ze ondervinden, dat er hulp en bescherming is voor arme, geplaagde moedertjes, die hun kindje in veiligheid moeten gaan brengen. Vastbesloten rijst de bergwind op sterke vleugelen omhoog. Hoog boven den Martimbang. Hoog boven de nevelenlaag, die de sterren bedekt houdt. Tot voor den troon des Heeren rijst Alogo. Tot voor den troon van Hem, die winden en wolken als Zijn dienaren gebiedt.

„Heer," suist hij in diepen eerbied. „Mag ik regenwolken in mijn dienst nemen, om ginds in Batakland onrecht en wreedheid tegen te gaan?"

„Gij moogt," zegt de Heer. „Boven den Westeroceaan schuilen ze te zamen, als werklooze arbeiders op de marktplaats. Alleen..

zorg, dat ze in overmoed niet aan de levens en bezittingen der armen raken. Er zijn vele gebeden tot mij gekomen, om hulp en bescherming in dezen nacht."
„In het woeste gebergte, Heer, daar zal de strijd vallen." En reeds suist hij weer weg, Alogo, de sterke dienstknecht, die immer haast heeft. Boven de grauwgrijze oceaangolven jaagt hij op de regennesten in. Schepelingen hooren verschrikt het spoor, dat hij trekt door den nacht. Ze voelen het zwaardere deinen der golven, die hun schip dragen. „Wees ons genadig o God," prevelen ze. „Wees ons genadig, als de storm losbreken moet."
En Alogo vaart verder. Hij fluistert met de wolken; hij buldert en tiert, tot een horde grauwe wolken besluit, met hem mee te trekken, over de zee.... over een slapende eilandenrij.... hoog over een broeiheete kustvlakte henen, waar de palmen stil hun handen te zamen houden boven wankele, kleine bamboehutten.... Voort trekken ze, Alogo en zijn helpers, de woeste Batakbergen in, den Martimbang voorbij, die ineenduikt voor hun geweld. En eindelijk laten de wolken hun regenstroomen los, en de bergwind wielt en wentelt ze rond in duizelende vaart. Hij zweept de bergstroomen op, tot ze loeien. Hij slaat den waterval, tot hij schreeuwt. Hij schudt aan de vaste oergesteenten en wringt de stammen der woudreuzen los van hun pol. Hij smijt steenen en leembrokken en boomen en waterstroomen razend dooreen, tot de gansche opgeschrikte bergwereld vervuld is van zijn overmatig geweld. Tersluiks ziet hij nu en dan naar de achtervolgers, of zijn doen ook indruk op hen maakt. Zou 't genoeg zijn? Zouden ze haast omkeeren van hun verdervenden weg? Of.... of is er meer nog noodig, om het arme moedertje te beschermen? Hier! Nog een steen midden op het pad. Daar! Een weeke leemmassa er overheen geslingerd. Ze zijn taai, die berg-Bataks. Ze zijn wel een en ander gewend, waar 't natuurmachten betreft. Ze geven 't zoo gauw niet op.
Maar nu doet Alogo zijn werk zoo grondig, dat er geen voortgaan meer mogelijk is. Dikke lagen leem zuigen hun bloote voeten vast. Onzichtbare steenklompen doen hen strompelen. De regen striemt hun aangezicht. En de angst, de schreeuwende angst voor al dit nachtelijk gebeuren, doet de rest.
„Bandjir," zeggen ze. „We kunnen niet verder gaan."
„Booze geesten; bégoe's houden ons op. Laat ze aan haar lot over, de vrouw. De bégoe's helpen haar. Wie kan tegen de onzichtbare bégoe's vechten."
Dan gaan ze heen, terug naar hun dorp, rillend van angst en afgrijzen. Ze prevelen tot hun grootvader-geesten om hulp in dezen nood. Ze weten zich vervolgden, in plaats van vervolgers.
„Ga met ze mee en houd ze zoo bang," suist de wind tegen de regenwolken, die juist even willen uitrusten op een bergkam. De wolken doen het, met plagend genot. Ze drijven de mannen voort, als gold het een jachtspel. Ze doorweeken hun kleeren met de nog restende watermassa's. Ze bruisen en schetteren en stellen zich aan, of duizend booze bégoe's in hun legermachten waren opgenomen.
En Alogo, de sterke bergwind, gaat 't vluchtende vrouwtje achterna. Kalmer, voorzichtiger wordt zijn vaart, tot hij als een barmhartige vriend, zacht achter haar treedt. Dan helpt hij haar voort. Hij draagt haar moede voeten, hij koelt haar heete gezichtje af en fluistert in haar ooren, dat ze er nu spoedig is. Dat de witte moeder van het ziekenhuis goed zal zorgen voor haar en voor haar kindje. Dat ze er veilig zal zijn, voor iedere bedreiging.
„Ginds zijn de lichten al," wijst hij. „En het is niet één licht, het zijn er vele. Zie toch eens, moedertje, hoe dichtbij ze reeds gekomen zijn. Bij die lichten is veiligheid; je kindje zal het er goed hebben en jij ook. 't Is goed, in het licht te wezen, dat de witte

vreemdelingen hebben gebracht. Ik doorreis heel Batakland, moeder, en ik weet, dat het beter is, in het Licht te wonen, dan daarbuiten."
Het vrouwtje knikt zwijgend, als een, die zonder voorbehoud toestemt. Ze is zoo moe en ze verlangt zoo sterk naar het einde der reis. Bijna is haar hart te moe, om het groote verlangen te dragen.

VOOR DE POORT.

Er is Kerstfeest gevierd in het groote ziekenhuis, dat de zending heeft gebouwd terzijde van het dal. Daar wachten lichte, vriendelijke zalen en barmhartige handen op al de stakkers, die tot hen komen vluchten, uit ver afgelegen streken soms, omdat het heidendom geen hulp en vertroosting heeft voor degenen, die in ellende en doodsschaduwen zitten.
Nu is er het Feest gevierd van den Heiligen Kerstavond, waarop voor de allereerste maal de lichten van den vreugdeboom ontstoken worden; waarop de kinderen zingen en Gods boodschap van liefde en genade wordt uitgedragen aan alles, wat arm is en pijn lijdt en met zorgen is vervuld.
Maar in dit nachtelijk uur zijn de lichten gedoofd. De Kerstboom droomt in de leege zaal van de zonnige berghoogten, waar hij is opgegroeid. De zieken slapen en die hen verplegen eveneens. Het gansche huis is in rust. De nacht heeft rondom zijn schaduwen gelegd.
Alleen de Bataksche nachtportier waakt. Die zit in zijn vertrekje, een uitbouwsel vlak naast de groote ingangspoort, om wakker te blijven, heel den nacht.
Hij heeft het Kerstfeest meegevierd in het vallen van den avond en zijn hart is er nog geheel en al van vervuld. Nu ziet hij voor de zooveelste maal met blijde oogen naar zijn geschenken — een kartonnen blaadje met zoete koek en snoeperijen, een stuk gestreept katoen voor een nieuw baadje, wat sigaretten en een blinkende gulden. En dwars over dat alles heen, een kersttakje, groen met rooden strik, waaraan een zilveren klokje is vastgebonden. Dat zal hij morgen in zijn huisje ophangen aan den houten wand. Hij denkt er aan hoe mooi dat zal zijn. Ook ziet hij al de gezichten van zijn vrouw en van zijn kinderen, wanneer ze zich meester zullen maken van het zoete snoepgoed. De verpleger lacht stil voor zich heen als een gelukkig kind. 't Gebeurt niet zoo vaak, dat een Batak geschenken krijgt, om niet. Wie zou

in ouden heidenschen tijd aan de schoone mogelijkheid daarvan ooit hebben durven denken! Dan richt de verpleger zijn gedachten op de Eeuwige Waarheden, die hij vanavond bij de kerstlichten wederom heeft hooren verkondigen. Aan de Schoone Boodschap, de Barita na Oelie, zooals zijn volk het Evangelie is gaan noemen en die hij jaren geleden heeft opgenomen in zijn hart. Doch al die goede en schoone dingen kunnen niet beletten, dat een mensch slaap krijgt na een veelbewogen dag als deze. Hij heeft van den vroegsten morgenstond aan gewerkt. Op de mannenzaal geholpen — kantoorwerk gedaan — met den dokter samen een geesteskranke gehaald uit zijn dorpje — en in de uren dat hij slapen moest, heeft hij feest gevierd. Toen was hij niet moe, hij dacht, dat het wel ging zonder slaap, maar nu komt die slaap toch opdringen naar zijn oogleden. Zijn blikken dwalen met moeite door het kleine portiershokje en door de vensters naar buiten. De nacht staat als een geheimzinnige wachter voor het raam. Heel de Bataksche wereld slaapt. Alogo, de bergwind, suist droomerig om de ziekenhuisgebouwen, de hooge palmen ruischen, de pisangbladeren klepperen als in een droom. „Vreemd toch eigenlijk, dat ik wakker moet blijven," denkt de verpleger. „Waarom ben ik eigenlijk wakker! Gebeurt er ooit iets, in den nacht? Op iedere zaal is een verpleger. Waarvoor moet ik dan ook nog wakker blijven. Waarvoor is dat noodig! De heele wereld slaapt immers en blijft slapen, tot morgen toe."
Daar zien zijn oogen de telefoon. Als die er niet was! Ja.... maar om die telefoon moet

hij den ganschen nacht wakker blijven, heeft de toehan dokter gezegd. Als die begint te bellen, is er ergens buiten af, nood en gevaar. Een ernstige zieke, een stervende misschien.
Of een auto-ongeluk.... Dan moet de nachtportier op zijn post zijn.... den dokter wekken.... de garage openen.... de auto buiten zetten....
Maar die telefoon gaat niet! Wel neen! In zoo langen tijd reeds heeft de telefoon niet zijn noodgeroep doen hooren. Dichter bij komt de slaap..... plagend..... uitdagend. Eén oogenblikje slechts de oogen sluiten. Eén oogenblikje maar de rust genieten. Iets [illegible] erlijkers is er op de gansche wereld niet. Neen, dat kunnen God en de menschen niet erg vinden, als hij nu één énkel oogenblikje uitrust, met gesloten oogen.
„Weet je wat ik doe," zegt de portier, „ik zet mijn stoel naast het telefoonkastje. Zoo, met den hoorn vlak bij mijn oor. Nu kan ik rustig even indommelen. Wanneer er in mijn oor gebeld wordt, maakt 't me stellig klaar wakker."
Zijn stoel wipt hij wat achterover.... de voeten steunt hij op de spaken.... zijn geschenken houdt hij met gevouwen handen vast op zijn knieën, en het telefoon-toestel is aan zijn rechteroor. Dat hoort het beste. Wacht, nu nog even het licht uitknippen; 't schijnsel prikt onaangenaam in moede, tevreden oogen. Ja.... de hand kan er juist bij komen, zonder dat het lichaam behoeft op te staan....
Wat een weldaad. Duisternis en rust. En feestherinneringen en geschenken. En nog twee schoone dagen in 't naaste verschiet. Nu de oogen sluiten. Voor een oogenblikje slechts. Met een voldanen glimlach op zijn welgevormde bruine gezicht slaapt de Bataksche nachtportier in. Hij hoort niet, dat de sterke bergwind opgewonden tegen zijn venster bonst. Hij speurt niets van de handen vol zand en steengruis, die venijnig er tegen tikken. Hij slaapt zoo vast, als een vermoeide, tevreden Batak maar slapen kan. Hij slaapt, en dat, terwijl de Heer hem noodig heeft in dezen nacht.

DE BLIJDE DOORGANG.

Er naderen zachte, onzekere voetstappen. Van buiten af komen ze, uit de wijde, donkere Batakwereld. Het licht, het groote lokkende licht, dat hoog boven 't ziekenhuis flonkert, heeft ze hierheen geroepen, de angst heeft ze voortgejaagd. Alogo, de sterke bergwind, heeft ze geholpen. Nu hebben ze hun doel bereikt. Eindelijk! Eindelijk!
Maar hoe komt men nu binnen in 't reddende huis, waar de Witte Moeder woont?
Het portiershokje is duister, de groote poort is gesloten, de nachtwaker slaapt. Wat moet het moedertje nu doen? Ze is zoo moe, zoo moe! Ze staat onder 't afdak, dat de groote ingangspoort beschermt tegen regenvlagen. Ze is dus in veiligheid. Nu kan ze niet meer. Nooit in haar jonge leven is ze zoo moe geweest. Zoo moe. Ze sluit de oogen met een zucht. Al haar kracht, al haar gedachten, al haar levenswil verlaten haar en ze zakt neer op de gladde tegelstoep, geluidloos. Het kleine kindje valt boven op haar, stevig omkneld nog door haar moederliefde. 't Schrikt. 't Klaagt even, maar niet luider dan een jonge poes kan klagen in het duister van den nacht. Dan is het weer stil. 't Slaapt verder, boven op de moeder, die geen krachten meer heeft.
Eindelijk komt de dageraad de menschen wekken. Grauwe schemerschijnsels zweven boven de bergkammen.. komen de vensters der woningen binnen dringen.. streelen de slapende oogleden. „Kom! wordt wakker! Straks verrijst de zon! De nieuwe dag gaat haast beginnen!"
Zeer beschaamd ontwaakt de portier. Stijf en toch uitgerust; maar ook beschaamd. Hij zet zijn blaadje met geschenken op de kleine ruw-houten tafel en opent de buitendeur. De frissche morgenlucht jaagt zijn slaperigheid geheel weg. Een zonnestraal schiet hem juist in de oogen, ver weg luidt reeds een vroege morgenklok den Kerstdag in. „Feest vandaag," denkt de portier.
Dan ziet hij 't vrouwtje liggen.... uitgestrekt nog steeds op haar bed van steen. En hij hoort een klagend stemmetje, niet veel luider dan van een verdwaald, hongerig diertje. Dan begrijpt hij, met een bevende schrik, die zijn feestvreugde verslaat. Hij snelt weg.... maakt alarm voor de woning van de witte Moeder van 't ziekenhuis.... loopt dan vlug verder om ook den toehan dokter te wekken. Zijn hart jaagt hem voort, zijn arme beschaamde hart, dat wakker had moeten blijven.... en dat geslapen heeft.... vele uren lang.
Dat zoo zondigen kon in den Heiligen Kerstnacht, waarin God de Heer Zijn barmhartigheid heeft uitgegoten over de aarde.
Als hij eindelijk terugkeert van zijn droevigen ommegang, vindt hij de Moeder reeds

bij 't kleine vrouwtje, neergeknield op de steenen. Een traan valt op haar blanke bezige handen. Bataksche verpleegstertjes staan er huiverend bij, in bange afwachting. 't Kleine kindje is terzijde gelegd, tusschen wat doeken. 't Heeft geschreid, maar nu is 't weer stil.
„Is ze dood?" vraagt een van de meisjes zacht.
„Neen, dood is ze niet," zegt na een wijle de moeder. „Dood is ze niet, maar 't is erg genoeg met haar. 't Kindje leeft en is gezond. Heel jong is het nog."
Moeizaam staat ze op van den grond. „Komt, meisjes, haalt de draagbaar. We moeten doen, wat we kunnen. En jij, Obéna, neem 't kindje mee. Je weet, wat je er mee doen moet. Ik zal bij de moeder blijven."
Voorzichtig neemt Obéna 't kleine, magere, schreiende meisje in haar armen. Voorzichtiger nog wordt gevieren 't moedertje op de baar gelegd en naar boven gedragen, waar de stille witte kamertjes der ergst-lijdenden zijn.

Ze hebben haar gewasschen en verzorgd. Haar angst is weg en pijn lijdt ze niet meer. Nu ligt ze zoo tevreden en stil, als gold het een feest.
„Wat is ze jong," denkt de moeder. „Wat is ze ontroerend jong. Bijna zelf nog een kind. Toen ik zoo oud was als zij, was ik nog een onbezorgd schoolmeisje, bij mijn moeder thuis."
De toehan dokter is er geweest, om 't vrouwtje te onderzoeken. Hij heeft zijn hoofd geschud en in z'n vriendelijke, blauwe oogen is iets zeer droefs gekomen. „Er is niets meer aan te doen," zegt hij zacht tegen de Moeder. „Batakland.... De angst, de vlucht in 't donker, 't noodweer vannacht.... Ze moet voortdurend hooge koorts gehad hebben. En dan een kindje, dat drie dagen oud is. 't Is onbegrijpelijk, hoe ze nog zoo ver is kunnen komen. Maar dit komt ze niet te boven. Pijn zal ze niet hebben. Ze sterft zachtkens weg, 't arme ding. Blijf u maar bij haar. Lang zal 't niet meer duren."
Dan gaat hij heen in zijn witte jas. Er zijn in 't groote huis zooveel lijdenden, die hem noodig hebben. 't Ziekenhuis is altijd vol, sedert het 't vertrouwen der menschen gewonnen heeft.
En de Moeder blijft achter. Lang kijkt ze naar 't jonge vrouwtje, dat sterven moet. Dat nu voor de Poort der Eeuwigheid ligt, zooals in den morgenstond voor de poort van 't groote huis.
Zacht legt ze haar koele witte hand op 't heete bruine voorhoofd.
„Ben je wakker? Kun je me aanzien?"
Langzaam, langzaam gaan de zware oogleden vaneen. Twee mooie, glanzende, zwarte oogen zien de Zuster vragend aan.
„Waarom heb je dit gedaan, moedertje, deze vlucht in den nacht, met je kleine kindje. Heb je dan geen man en geen thuis?"
„'t Was weer een meisje, moeder, en ze wilden 't dooden. Toen ben ik er mee weggeloopen, om 't bij u te brengen. Hier kunnen de mannen van het dorp toch niet komen, wel moeder?"
„Neen, neen, hier komen ze niet. Hier is je kindje veilig. 't Is een lief kindje, moedertje, en heelemaal gezond. We zullen goed voor haar zorgen en later zullen we haar vertellen, wat je voor haar gedaan hebt."
't Vrouwtje glimlacht, gelukkig, dat haar dochtertje zoo geprezen wordt door de witte Moeder. Maar tegelijk vallen haar oogleden weer toe. Zoo moe is ze.... en zoo zwak. En zoo weldoend is deze rust.
De Zuster ziet het en gaat zwijgend en zonder gedruisch wat kleine werkzaamheden verrichten. Dan, na een poosje, vlak bij 't bed zittend, zegt ze zacht:
„Moedertje, ken je Jezus?"
Weer zien de zwarte oogen haar aan. Nu is er onrustige droefheid in hun blik.
„Vroeger...." stamelt de mond. „Vroeger kende ik Hem.... daarna ben ik getrouwd.. met dien man.... 't moest van mijn vader.. hij kon veel geld geven. In een heidensche hoeta woonde ik. Ze hebben me daar geschopt en geslagen als ik van Hem sprak. Toen waren mijn kinderen alleen maar meisjes. Ze zeiden, dat dat mijn schuld was, de schuld van mijn geloof. Toen heb ik gezwegen en ik heb Hem vergeten...."
„Neen, moedertje, vergeten niet. Vergeten kan men Hem nooit weer."

Pastelteekening W. MARCHANT.

Bijlage van DE JONGE VROUW. December 1934.

Een lichtstraal glijdt door de oogen der zieke; iets van een groote, blijde verrassing, die begint te komen. Hoe weet de goede Moeder dit alles.... dat men Jezus niet vergeten kán? Haar oogen dwalen 't vertrekje rond, als zochten ze iemand.

„Neen, niet vergeten," herhaalt ze dan met een vreemden glimlach.

„Kom moedertje, we zullen samen bidden." Vast legt de moeder haar sterke handen om de uitgeteerde, bruine werkhandjes van de stervende Batakvrouw. Hardop bidt ze: „Heere Jezus, lieve Heiland.... ik breng U hier een ziek en afgedwaald schaapje van Uw groote kudde. Strek Gij Uw handen uit, o Heer, en houd het vast, als ik het niet meer vasthouden kan.... Heere, ze heeft U willen vergeten, toen 't leven zoo erg moeilijk voor haar werd. Gij weet het wel, Heer, hoe dat alles zoo kwam. Wij hebben U allen zoo vaak vergeten, Heer. Wij vergeten en verraden U telkens weer opnieuw. Maar Gij zijt sterk en barmhartig, en Gij hebt medelijden met onze zwakheden. Neem ons nu ook in genade aan, o Heer, en laat ons na allen nood in heerlijkheid bij U mogen zijn...."

Een wonderbare goudglans komt in de wijdopen zwarte oogen. Alsof ze de poorten der Eeuwige stad reeds zien geopend.... voor haar. „Jezus," zegt ze in groote verbazing. En nog eens: „Jezus, Heere."

De moeder ziet de groote Verandering komen. Biddend blijft ze naast haar zitten, 't klamme handje zacht omkneld.

Een deur gaat open. Heel voorzichtig komt Obéna op bloote voeten naar binnen schuiven, het kleine meisje in haar armen; gewasschen, gekleed, gevoed.

't Schreit nu niet meer. 't Is een mooi, gezond Batakkindje, dat twee kleine bruine vuistjes tegen de oortjes drukt.

De Zuster legt een vinger op den mond. Wijst op 't gelaat van het vredig-wegstervende moedertje. Dan neemt ze voorzichtig het kindeke van Obéna over, en legt het tegen de moeder aan, zoodat ze den zachten druk ervan voelen moet. „Hier is 't kleintje, moedertje. 't Mag bij je zijn."

Dan wenkt ze nogmaals Obéna. „Roep een paar meisjes en zing een versje, hier voor de deur. 't Lied van de Eeuwige Stad. Ja, ze gaat sterven, maar ze heeft Vrede gevonden bij Jezus."

Obéna gaat heen, geluidloos op haar bloote voeten en een oogenblik later klinkt voor de deuropening der ziekenkamer het lied van de Eeuwige Vreugde:

Loas aoe, asa laho,
Toe Jesoeskoe toe na dao....

„O wanneer, o wanneer, zal ik zijn bij mijnen Heer...."

Weer glimlacht het kleine Batakvrouwtje, nu ze zoo schoon hoort zingen. Haar stralende oogen zoeken de goede Moeder der zieken. Dan zoeken ze het slapende kindje aan haar zijde. En daarna dwalen ze af naar ongeziene verten, waar Gods wonderen openbaar worden voor al degenen, die Hem hier hebben liefgehad. En met dien blik in haar oogen gaat ze in tot de Eeuwige Rust.

„Ze is thuis," zegt de moeder tot de inlandsche verpleegstertjes, die binnen gekomen zijn en gezien hebben. Een korte snik vergezelt haar woorden.... „Ze is gelukkig thuis gekomen. Nemen jullie 't kindje mee. Dat blijft bij ons voorloopig."

Voorzichtig neemt Obéna 't kindje weg bij de gestorven moeder. Ze wiegt het in haar armen en drukt het vast tegen zich aan. De schat is grooter geworden, sedert ze de moeder heeft zien henengaan.

„Hoe heet het, moeder?" vraagt ze aan de Zuster. „En uit welk dorp komt het?"

„Dat weet ik niet," antwoordt de moeder. „Dat heb ik heelemaal vergeten te vragen."

„Dan is het ons Kerstkindje, moeder. Mogen we het Bassaría noemen? Groote Vreugde?" Obéna zegt het met een vreemd-stille stem en met den verren blik in de oogen, die de kinderen van een oud lijdensvolk soms eigen kan zijn.

„Bassaría," herhaalt de hoofdzuster. „Goed; zoo zullen we haar noemen. Dat is een mooie naam. Neemt dan nu het Kerstkindje maar mee en maakt een kribje er voor klaar. En Aleida, blijf jij hier om mij te helpen."

Jonge, rappe handen leggen het kindje in een vroolijk kribbetje. Stille, rustige handen doen aan het moedertje het laatste liefdewerk. En buiten luiden de kerkklokken voor den morgendienst. Vele, vele klokkenstemmen zingen van genade en vrede, van blijdschap en van licht.

Peinzend ziet de Moeder even door het venster, naar buiten, waar een blauw-gouden zonnehemel heel Batakland omspant. „Kerstdag," zegt ze. „Jezus is gekomen. Wat, ja, wát zouden we toch moeten beginnen op deze arme, stervende wereld, wanneer Hij niet gekomen was?"

Stil vouwt ze in dankgebed haar handen. Er is groote vrede in haar hart.

M. A. M. RENES—BOLDINGH.

DE SINTERKLAASAVOND VAN JAN STEEN

De Sinterklaasavond is het feest der jeugd. Een feest der jeugd, echter, waarbij, ook thans nog, de volwassene zich mede met de jeugd vermaakt, ja zelf weer kind met de kinderen wordt.

Die kunst verstond Jan Steen. Trouwens, gij nadert zijn „genre" op de goede manier, als gij er zijn streven in herkent, het kinderlijke, van volwassenen vooral, naar den eis te beelden. Grote mensen? Och kom, grote kinderen, dat zijn het. Iets in die geest wordt ons te verstaan gegeven door bijna al zijn schilderijen.

En dat zijn kunst reeds bij zijn leven zoveel waardering vond, dat wijst er ons op, dat de mensen zich die waarheid, in die vorm, wel gaarne lieten zeggen. Een waarheid, trouwens, die toen nog veel sterker gold dan heden ten dage.

Ja, als u eens plompverloren gevraagd werd, een der schilderijen aan te wijzen die onze zeventiende of zogenaamde gouden eeuw het sterkste typeren, dan zoudt gij geen slechte keus doen met deze Sinterklaasavond van Jan Steen, in het Museum Boymans te Rotterdam.

Want zo ooit enigerlei tijd een jonge tijd mag heten, dan is het die tijd, — de aanvang van onze zeventiende eeuw. De Reformatie, die levensvernieuwer, sloeg hier zijn wortels en verleende de strijders tegen Spanje hun grote kracht. De handel nam een vlucht, als nooit tevoren.

En daarnaast werd Holland een uiterst belangrijk centrum van wetenschap en kunst. En dit is daarbij bizonder tekenend: een wetenschap, en een kunst, die zich beiden los voelden van de Kerk, ook van de Protestantse Kerk. Ook dat was nieuw, het was jong. Het was geniaal en kinderlijk tegelijk.

Maar voor wie van dat kinderlijke nog sterker getuigende bewijzen begeert, is daar alles wat ons die wetenschap en die kunst, en met name die schilderkunst, hebben nagelaten.

Kijk maar eens even, of denk maar eens even, aan ons meest beroemde schilderij: Rembrandt's Nachtwacht, om van de Schuttersmaaltijden van Van der Helst en Frans Hals nog te zwijgen. Gij ziet daar immers mannen, kerels als bomen, allemaal verschillend, en allemaal op het rijkst uitgedost? Dat onze vrouwen daar nog altijd een beetje van houden, dat zij met volle ernst kunnen praten over wat die en die van haar sexegenoten aan kostbare kleding bezit, och, dat spreekt vanzelf. Men noemt trouwens vrouwen en kinderen meest in énen adem, nietwaar? Maar mannen? Mannen met kanten kragen en manchetten, mannen met opzichtige zijden sjerpen en de rest, die moeten nog veel kinderlijker geweest zijn dan onze vrouwen van nu, om die bonte toetakeling te verdragen niet alleen, maar om er prat op te gaan en zich daar prettig gewichtig in te voelen!

Hier, op dat schilderij van Jan Steen, ziet gij nog iets anders. Wat nu nog bij sommige boeren rond de Zuiderzee, en bij de vissers op Marken gebruik is: het kind te kleden als de volwassene, dat was toen algemeen, tot aan de hoven der vorsten toe, ja daar vooral. En hoe kwam dat? Doordat men het onderscheid haast niet besefte tussen kind en mens. En daar dat onderscheid vooral gelegen is in datzelfde besef, was dus dat onderscheid gering.

En hoe jong en hoe onwennig ook de cultuur van het huiselijk leven nog was, dat ziet gij, wederom, aan ditzelfde schilderij. Men ziet daar duidelijk aan, dat de mensen nog geen weg wisten met hun zienderogen toenemende welgesteldheid. De blijken van die welgesteldheid liggen er her en der dik genoeg op; maar de blijken van de onwennigheid niet minder, en zo was het overal, tot in de rijkste huizen.

Zie maar eens hier. Aan de wand: een kostbaar schilderij. De schouwbetimmering: rijk. Het meubilair: een allegaartje. Een bijeenbehorend meubilair was nog nergens aan de orde. Dat is een cultuurvrucht, die nog rijpen moest. Op de tafel: een kostbaar tapijtje, behoedzaam omgeslagen voor de schoen met gard, aan de jeugdige kinderen toebedeeld. Gij kunt die gard misschien op de reproductie niet duidelijk onderscheiden, maar eenmaal attent daarop, zal het nog wel gaan. De tafel zelf: wrak en wankel. Op de vloer: niets; niets dan een ruwe, gespijkerde plankenvloer. Voorts op de spinde en op het schouwboord enig simpel, maar schilderachtig tafelgerief. De bezoekster, die het nurks-hebberige, barbaars met lekkers overladen kind naar zich toenoodt, rijk gekleed. Enfin, gij ziet het nu wel op alle manieren: een tijd van glorie, ongetwijfeld. Maar een tijd van kinderlijke voorlopigheid tevens.

Beschouwen wij nu voorts het schilderij om

zijn voorstelling, dan zien wij dat de schilder ons duidelijk te verstaan wil geven, dat het met die gard nog zo'n vaart niet loopt. Daarvoor lacht de genoegelijke vader te glunder, en daarvoor wenkt de oude grootmoeder te duidelijk met dat geldstuk, dat straks alles weer goed maakt. Voor het overladen kind op de voorgrond heeft de bezoekster bovendien nog een extra grote taaitaaikoek gereed staan.
Wij merken op hoe de moeder, met zachte drang, het nukkig wantrouwig weerstrevig kind naar de bezoekster dringt, die de overvloed nog komt vergroten. En wij worden stil van stille bewondering bij de ontdekking dat er een rechte lijn gaat van de gard naar grootje; een lijn, gemarkeerd door grootjes geldstuk, vaders olijke lach, broertjes appel. Een dramatische spanning, op grootse wijze gesymboliseerd, en doorkruisend die andere dramatische spanning, tussen kind, moeder, bezoekster en taaitaaikoek.
Het hondje is niet alleen vulling. Het verhoogt de feestvreugde door zijn irriterend gekef.
En bekijken wij nu vervolgens het schilderij als schilderij, dan kunnen wij allerwegen smullen van Jan Steens gedegen oud-Vaderlandse kunst. Wij genieten, vooreerst, van zijn lichtverdeling, waardoor het geheel zo sprekend, en toch zo rustig sprekend, en zo weldadig harmonisch gehouden is. En wij genieten vervolgens, en zo mogelijk nog sterker, van de uiterst vertederde toewijding waarmee de koppen en de handen geschilderd zijn. Wij bewonderen de voortreffelijke schildering van de handen van de bezoekster; en wij hebben eerbied voor een vakmanschap dat in staat is ons het lieve van kleine kinderhandjes zó te doen voelen als in die twee handjes die de koek omklemmen. Over de overal prachtig volgehouden karakteristiek van de handen, — zoals het verschil tussen die van het grootje en die van de bezoekster glijden wij heen, omdat ons vervolgens de heerlijkheid van de stofuitdrukking boeit. Bij de bezoekster, bijvoorbeeld: het fluweel, het bont, de zijde, zo goed, dat de leek kan wanen dat daar verschillende soorten van verf voor nodig zijn.
Onze aandacht gaat verder naar verschillende alleraardigste stilleventjes, die stuk voor stuk schilderijtjes op zichzelve zijn, zonder nochtans de aandacht voor het geheel benodigd, te verbrokkelen. Ons treffen er vier. Het stilleven van de schoen met de gard en bijliggendheden, het stilleven van de koek, het gebuideld boezelaartje en het emmertje aan het kind, het stilleven van de grote taaitaaikoek en de stoof met test, en het stilleven op de spinde, dat zo aardig de ganse groep kroont met zijn huiselijkheid. Wij bewonderen ze stuk voor stuk, om hun toegewijd verzorgde, schitterende penseling. Maar wij zouden met hun onderlinge schikking toch nog tevreden zijn, als daar niet dat evenzeer voortreffelijk geschilderd hondje was, dat, als vijfde in deze bond, de lege plek vult.
En dan, eindelijk, de sublieme bouw van de compositie, of samenstelling, zó harmonisch, dat in dit schijnbaar nonchalant bijeen geschikt geheel, toch alles elkander steunt en sterkt. Wij willen ons, daarbij, beperken tot de mensen. En wij zien dan, hoe het psychologisch zo fijn geziene scheef terugwijkend gebaar van den kniezenden knaap wordt herhaald in het precies even scheef naar voren neigen van de moeder die het kind naar de bezoekster dringt, en wij zien dezelfde scheve houding in dat kind, een scheve houding die wordt geaccentueerd door de stand op scheefhanging van het emmertje, èn van de scheefgehouden ronde koek. Dat is daar een grote lijn, een meesterlijn, van het hoofd van de moeder naar de voet van de bezoekster. Een tweede zo, vindt gij van vaders kop, over de handen van de bezoekster, naar haar knie, haar been, haar grote koek. En een derde, precies eender, van het hoofd van de grootmoeder naar de naar achter gegleden slip van de bontzoom van de fluwelen mantel. Ons oog zoekt en vindt nu, vervolgens, onmiddellijk ook de tegenwichten tegen deze eenzijdige richtingsharmonisering. Zo'n tegenwicht vinden wij al terstond in de sterk sprekende lijn van hoofd naar voet van de bezoekster. Van het hoofd van den vader naar het hondje, enzovoort. Menigeen zal, zover gevorderd, op eigen geluk verder speuren en nog heel wat te genieten vinden. Weliswaar kan deze of gene zeggen: „ik zou daar toch niets van gezien hebben, als het mij niet was gewezen," maar dat doet er weinig toe; immers, wij zouden het wel degelijk gevoeld hebben als het er niet wàs.
Zie, dat is één van de aandoenlijke geheimen van de oud-Vaderlandse kunst. Naar het uiterlijk: onbevangen. Kinderlijk. Huiselijk bovendien, tot aan en tot in het burgerlijke. Maar het innerlijke: rijk, rijp, bezonnen en.... zéér voornaam.

HERMAN HANA.

Ontwerpen voor handwerk

Nu u zich de vorige maand eens op het werken van verschillende vulsteken toegelegd hebt, is het een prettige afwisseling nu weer eens met teekenen te beginnen. Jammer, dat de afbeeldingen in het vorig nummer zoo onduidelijk waren, dat u er in het geheel geen steun aan had. Toch hoop ik, dat u uit de beschrijving nog de steken hebt kunnen begrijpen.

Ik kan mij zoo voorstellen, dat de deelneemsters aan de cursus nieuwsgierig zijn naar het werk van andere beginnelingen in het vak en het is jammer, dat u niet eens eventjes kunt zien wat een aardige randen er na deze eerste les al gekomen zijn. Elke inzending was weer een verrassing en het was leuk om te zien hoe groot de verscheidenheid was, al hadden toch allen dezelfde beginrandjes gebruikt. Het was werkelijk een heele toer om keuze te maken uit al die aardige randjes. Tenslotte heb ik er hier en daar een paar uitgehaald en u ziet ze hierbij afgebeeld (afb. I, II, III, IV, V en VI).

Wanneer u het Octobernummer er eens bij wilt nemen, kunt u zien, dat Afb. I (van Mevr. L.—S. te Alphen a.d. Rijn) gemaakt is uit opgave III. Het is heel eenvoudig, maar toch zoo aardig geworden door die kleine middenstukjes. Afb. II en III zijn beide afkomstig van opgave IV. U ziet wel, dat vooral de inzendster van rand II (Mej. v. D. te Nieuwleusen) er heel veel heeft bijgeteekend en het kleine gegeven tot een breed uitgewerkte rand heeft laten uitgroeien). Heel goed is de verdeeling van deze rand: het middendeel zwaar en de buitenkant in tegenstelling daarmee juist met een paar enkele lijnen heel dun afgewerkt.

Hoewel eenvoudiger, is rand III (van Mej. H. te Woerden) daarom niet minder goed. Let u eens goed op de aardige staande verbindingsvlakken, die zoo goed in overeenstemming zijn met het overige, en een aardig strak geheel vormen.

Nu komt IV aan de beurt, een randje uit opgave VI (van Mej. O. te Den Haag). Het gegeven was een liggende balk met kleine blokjes. Nu heeft deze inzendster die blokjes hier en daar in het randje terug laten komen, wat grappig staat, nietwaar? Het geheel is een mooie rand.

Bij rand V (van Mej. O. te Oudewater, uit opgave VII) is de verbinding alleen in staande lijnen en biezen gezocht, en verder heel

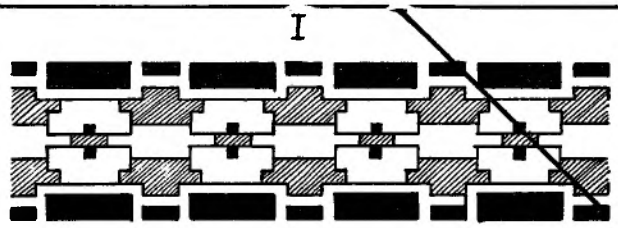

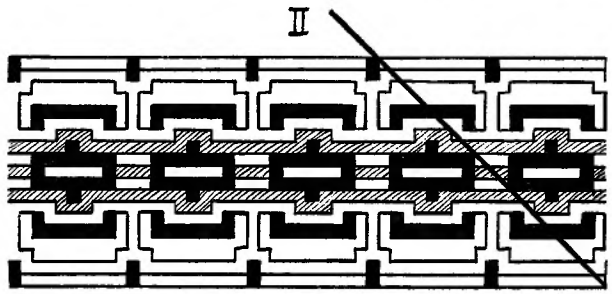

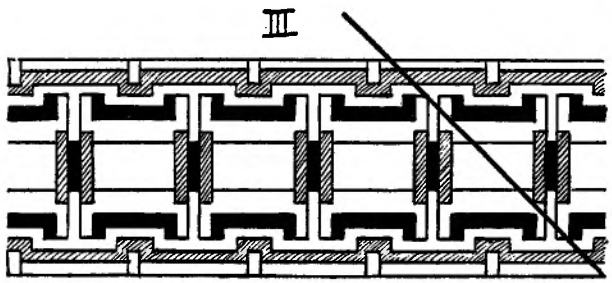

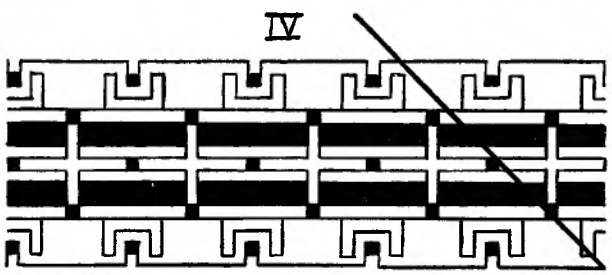

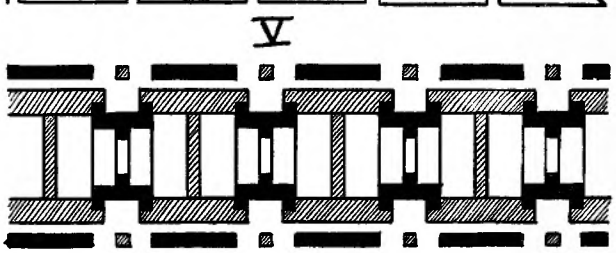

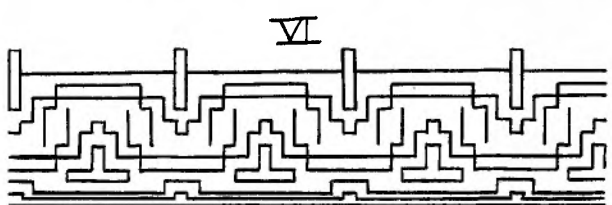

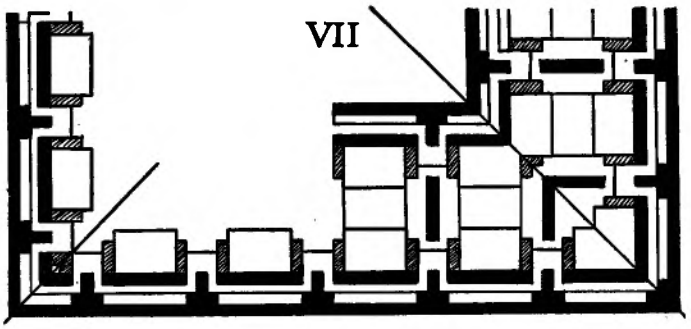

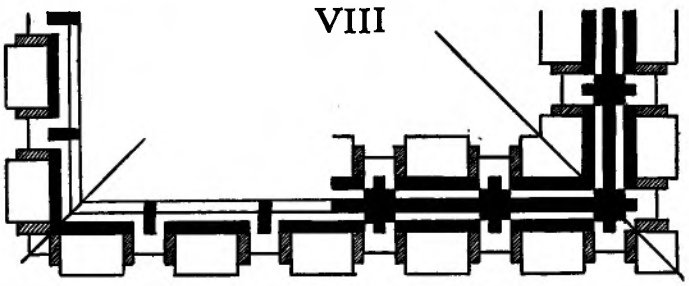

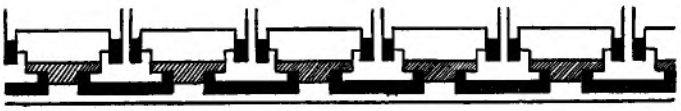

eenvoudig afgewerkt. De buitenkant is los op het eerste gezicht, maar op een afstand bekeken is het toch geen bezwaar. Kijkt u zelf maar eens goed.
Nu als laatste opgave XI, alleen lijnrandje. Ik had niet gedacht, dat juist deze opgave in het algemeen zoo goed zou uitvallen, want deze was wel moeilijker dan de overige 10. Verbazend aardige voorbeelden heb ik daarvan gekregen, waarvan hierbij Afb. VI (van Mej. G. te Hoorn) wel de beste is. Heel goed is de onderkant verder uitgewerkt en afgesloten, terwijl de uitstekende „schoorsteentjes" de staande richting nog meer accentueeren. Het is wel aardig nu eens deze voorbeelden met uw eigen werk te vergelijken.
Tot zoover het werk van de inzendsters. Nu volgen nog een paar algemeene wenken en raadgevingen. Wanneer u deze keer weer de opgaven gaat uitvoeren, is het beter het schrift (indien u g r o o t e ruitjes hebt) dwars te nemen en zoo op iedere bladzij maar één randje te teekenen. Nu hebt u meer plaats en overzicht. Verder moet u er vooral op letten goed zwart potlood (bijv. gemerkt HB. teekenpotlood) te gebruiken en dan de vlakken zoo duidelijk mogelijk zwart te maken. Dit maakt direct veel prettiger effect.
Jammer, dat velen van u geen schrift met kleine ruitjes konden krijgen, daarom stel ik u voor mij dit zoo vlug mogelijk, in ieder geval binnen 2 dagen, even te laten weten. U krijgt dan een fijn ruitjesschrift toegezonden (in dit geval 20 ct. postzegels insluiten).
Nu komen de opgaven aan de beurt. Ditmaal komt er een nieuwe moeilijkheid bij, n.l. r a n d m e t h o e k. Een rechte doorloopende rand is bijna op geen enkel voorwerp te gebruiken. In verreweg de meeste gevallen komt er een hoek bij te pas. Na het leeren maken van heel eenvoudige randen komt dus nu de rand met hoek het eerst aan de beurt. Wanneer u afb. VII (linker helft) bekijkt, ziet u dat vanuit het hoekpunt een schuine lijn getrokken is, naar het midden toe. Dit is de h o e k l i j n, die schuin door de ruitjes is heengetrokken (dus door de kruising van de staande en liggende lijnen heen). Deze hoeklijn is een h u l p l i j n, die we later, als het randje klaar is, kunnen wegvegen.
Neemt u nu eens een stukje spiegelglas of zakspiegeltje (zonder rand of facet) en zet u dat eens recht overeind op de schuine hoeklijn van Afb. VII (linkerhelft). U ziet nu de rand met hoek voor u in het spiegeltje, precies als de teekening. Nu probeert u datzelfde eens bij Afb. I, II, III, IV, V en VI. U ziet, dat hier ook een schuine lijn geteekend staat. Zet u er het spiegeltje eens op, dan ziet u vanzelf de hoek. Wanneer u nu bijv. bij Afb. I het spiegeltje evenwijdig aan de hoeklijn meer naar links verplaatst, dan ontstaat weer een heel andere hoek. Zoo kijkt u ook nog eens bij de andere randen, terwijl u steeds het spiegeltje op een andere plaats zet. Elke hoek wordt weer anders, de eene mooier dan de andere natuurlijk.
Het smalle randje op Afb. VII is nu van boven af begonnen, naar onder toe gewerkt, steeds zorgende niet over de hoeklijn heen te komen. Het begin van de nieuwe zijde moet precies hetzelfde zijn als het laatste gedeelte vóór de hoeklijn, dus het s p i e g e l b e e l d. Het is nu zaak goed op te letten; elke fout maakt de hoek scheef of onregelmatig.
Nu gaat u zelf in uw schrift aan het werk met opgave 7. Dit beginrandje werkt u alleen naar boven wat verder uit. Het wordt dus een breedere staande rand. (Afb. IX is een voorbeeld van een uitgewerkte s t a a n d e rand). U plaatst de schuine hoeklijn zooals het voorbeeld aangeeft en werkt de hoek en een stuk van de 2e zijde.
Een flink stuk naar onderen op uw papier beginnen, anders is er geen ruimte genoeg en uw spiegeltje gebruiken!
Ditzelfde werkt u nu ook uit bij opgave 2 en 3. Hierbij is géén schuine hoeklijn geteekend. Deze lijn moet u zelf plaatsen, vanuit het

hoekpunt, dat u zelf uitkiest met behulp van het spiegeltje.
Nu ga ik de hoek afgebeeld bij VIII (linkerhelft) bespreken. Hierbij staat de rand net andersom dan bij VII, dus naar b u i t e n gekeerd. De hoeklijn gaat nu niet schuin naar binnen toe, maar buitenwaarts.
De werkwijze is gelijk aan de vorige: doorwerken tot aan de hoeklijn en dan het spiegeltje erbij en de hoek verder vervolgen.
Opgave 4 en 5 worden nu ook eerst wat breeder uitgewerkt en krijgen dan een hoek zooals VIII (linkerhelft) het aangeeft.
Daarna volgen de breedere randen met hoek (Afb. VII en VIII rechts). De voorbeelden geven duidelijk de manier van werken aan. Eerst smal beginnen, hoek afwerken. Dan de 2e helft van de breede rand er tegenaan plaatsen (Afb. VIII) of er tegenover, zooals bij VII.
Elk der opgaven gaat u ook nog eens breed teekenen, hetzij op manier VII of VIII, dus in het geheel, met de vorige smalle randjes weer 10 opgaven.
Als extra dit keer eens een rand zonder voorbeeld! En wel het volgende: een breede staande rand, geheel naar eigen inzicht en smaak uitgevoerd, hetzij met lijnen of vlakken, gekleurd of alleen met zwart. U gaat uw gang maar en ik ben benieuwd wat ik hiervan ingezonden krijg!
Dus allen maar weer aan de gang en ik veronderstel dat het spiegeltje u nog heel wat aardige hoeken zal opleveren! Ditmaal uw werk liefst vóór 24 Dec. opzenden naar onderstaand adres.

ATELIER „DE DRIEHOEK".

Inlichtingen: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

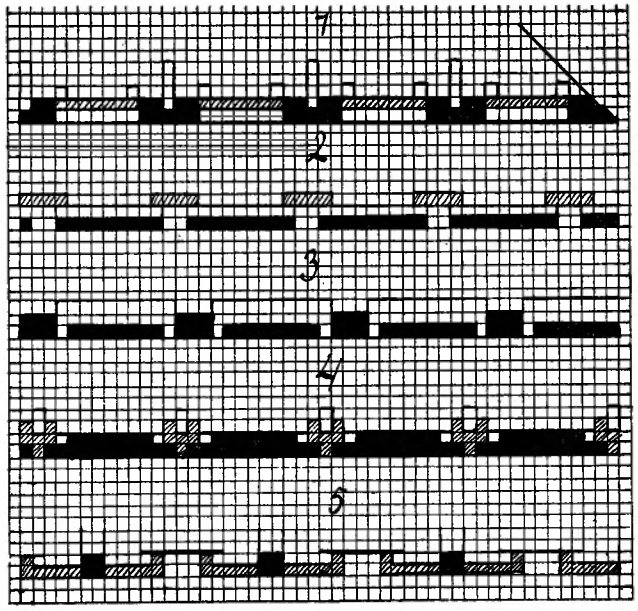

boekenmolen

Wordt ons leven werkelijk geleid, tot in de kleinste bizonderheden? Op deze vraag, die, mede door de religieuze opleving, die meestal Groep-beweging genoemd wordt, in veler hart leeft op 't ogenblik, geeft het boek van de bekende Engelse predikant W. E. Sangster „God leidt ons", uitg. Kirberger en Kesper, Amsterdam, een weloverwogen antwoord. Hij laat zien dat het geloof in „leiding" even oud is als de bijbel zelf, en waarschuwt meteen voor overschatting. Een fijn, oer-gezond boek, waar je veel aan kunt hebben!

Een nieuw boek van Wilma is onder ons altijd een gebeurtenis, en het zo juist uitgekomen „Opstanding" wordt door haarzelf het beste gevonden, wat ze ooit geschreven heeft. Het is, heel kort gezegd, het verhaal van een man, die het werkelijk aandurfde 100% ernst te maken met zijn geloof.

Bij het jubileum van den groten verteller W. G. van de Hulst, is zijn allerliefst verhaaltje „Van een klein meisje en een grote klok" in een nieuwe, keurige, met vele illustraties versierde uitgave verschenen bij de firma Callenbach te Nijkerk. Het bang-wegduikende witte figuurtje bij de enorme donkere klok op de omslag wekt dierbare herinneringen op....

Van laatstgenoemd boekje naar de brochure van A. den Doolaard: „Hooge hoeden en pantserplaten", is wel een grote stap! Toch zal geen enkele van onze jonge vrouwen haar ogen willen sluiten voor de werkelijkheid, en daarom willen we deze felle, aangrijpende brochure, die een kijkje geeft achter de schermen van de Internationale Wapenhandel, niet onvermeld laten.

De Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven stellen gratis beschikbaar een genoegelijk-uitziend boekje „Het Gezellige Huis", met vele kleurige plaatjes, waaruit men kan lezen met welke soorten verlichting men 't meeste van z'n huis kan maken.

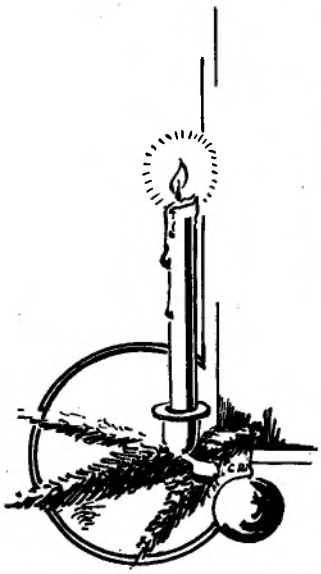

Kerstversiering

Voor wie er aardigheid in heeft de kamers met Kerstmis een wat warmer, gezelliger tintje te geven dan anders, laten we hier eenige mogelijkheden volgen. Hebben we een Kerstboom, dan kunnen we de versierselen zelf maken door denneappels te vergulden en nooten te verzilveren, door van karton aardige figuren als klokjes, sterren enz. te knippen en die met zilverpapier te beplakken.
Heel mooi is het de boom heelemaal in zilver te houden met witte waskaarsjes. Electrische kaarsjes doen zoo koud aan, daarbij kunnen we beter gekleurde versierselen gebruiken.
Zijn de kerstboomversierselen klaar, dan gaan we voor de tafelversiering zorgen.
De ontbijt- of koffietafel krijgt in de Kerstdagen geen gekleurd tafellaken. Nu past alleen een fijn wit of crême kleed.
Telkens versieren we de tafel anders. Nu eens zetten we een groote pot hulst midden op tafel, terwijl hier en daar losse takjes hulst worden neergelegd. Een andere keer gebruiken we alleen mistletoe. Verder kunnen we ook eens een pot vroege roode tulpjes in het midden zetten, waarvan de pot omwikkeld is met vloeipapier in dezelfde kleur, vastgemaakt met een takje dennegroen. De tafel kan dan verder met losse takjes dennegroen versierd worden.
De vingerdoekjes krijgen vuurroode ringetjes al of niet versierd met een takje groen.
We maken de bandjes, door b.v. gordijnringen met dikke zijde of van zijde overgebleven kartonnen ringen, met raffia te omwerken.
Als kandelaars kunnen we rauwe aardappels gebruiken, die we van onderen vlak afsnijden, zoodat ze stevig blijven staan. Van boven worden ze uitgehold, zoodat we er stevig een wit of rood kaarsje in kunnen vastzetten.
Verder omkleeden we de aardappels met vloeipapier.
Natuurlijk kunnen we ook op allerlei andere manieren nog kaarsenstandaardjes maken, door b.v. een groote garen-klos wat uit te hollen, zoodat er een kaarsje in past en deze daarna rood te lakken. We kunnen ook een paar klossen op elkaar lijmen, zoodat het standaardje wat hooger wordt. Verder kunnen we van 'n paar kartonnen ringen (waar zijde op gewonden is geweest) aardige kandelaartjes maken. We nemen daarvoor 't liefst twee ringen van verschillende grootte, de grootste komt onder. Als voetstukjes gebruiken we een van karton geknipt rond plaatje. Alles omwerken we met raffia.

Het menu voor het Kerstdiner wordt naar de smaak van de huisgenooten en in overeenstemming met de geldmiddelen gekozen.
We nemen ons mooiste witte tafellaken, hierover leggen we in het midden een fijn wit kleedje, bij voorkeur handwerk. Hierop komt een groote witkristallen drijfschaal te staan, waarin met een beetje gesmolten was een oneven aantal witte of roode kaarsen worden vastgezet. Nu leggen we wat fijne takken groen in de schaal. Als we witte kaarsen gebruiken laten we wat roode bloemen op het water drijven, b.v. anjers. Bij roode kaarsen nemen we het liefst een paar kerstrozen.
Los over de tafel leggen we wat takjes dennengroen met weer dezelfde bloemen.
De servetten worden in puntvorm opgevouwen op de borden gelegd. Aan een van de hoeken van het servet bevestigen we met een klein takje dennen-groen het naamkaartje, dat dezelfde vorm moet hebben als de menu's. Hier kunnen we onze fantasie vrij spel laten. We nemen bijv. effen witte kaartjes, waarop we een takje hulst, mistletoe, dennengroen, 'n kerstklok of iets anders toepasselijks teekenen. Ook kunnen we de menu's en naamkaartjes in de vorm van een dubbele dennenappel of kerstklok van dun karton knippen. Van buiten worden ze met zilver, van binnen met effen wit papier beplakt, waarop het menu komt te staan.
Op ieder bord, op het servet, leggen we voor ieder een klein surprise-pakje — in wit vloei- of mat glanzend papier gewikkeld, vastgebonden met een dof-zilveren, of als de tafel niet al te kleurig is, met een rood lint, opgevroolijkt met een takje dennengroen of mistletoe.
Het inpakken kunnen we natuurlijk weer op heel verschillende manieren doen. We

houden er natuurlijk rekening mee wat het beste bij de tafelversiering voldoet.
Voor de vele verpleegsters onder onze lezeressen geven we, op verzoek van een van hen, nog wat ideetjes voor de zaal en de nachtkastjes der zieken.
De zaal wordt versierd met takken dennegroen, hulst en kerstklokken. Heel feestelijk staat het om in zoo'n groote ruimte van de verlichting iets bizonders te maken.
Hoepels omwoelen we met rood crêpe-papier, en versieren ze verder met dennegroen, terwijl een groote toef van hulst en mistletoe wordt aangebracht. Met vier roode linten (hij moet goed recht komen te liggen) hangen we de hoepel aan het plafond.

Daarna worden op gelijke afstand knijpers bevestigd, waarin lange witte zuivere stearine kaarsen komen te staan. Kaarsen van minder goede kwaliteit zouden gaan kromtrekken of afdruipen.
Over de nachtkastjes wordt een helder wit servet gelegd, waarop een lange, ter afwisseling nu eens roode, dan weer witte kaars wordt gezet in een kandelaartje of in een uitgeholde rauwe aardappel, waar omheen rood crêpe papier wordt geplooid.
Op elk nachtkastje komt een tak dennegroen — de pittige geur is zoo opwekkend voor de zieken. Verder een aardig klein mandje of pulletje met hulst, mistletoe of 'n paar levende bloemen, desnoods kunnen de takjes ook zoo los op het kastje worden gelegd.

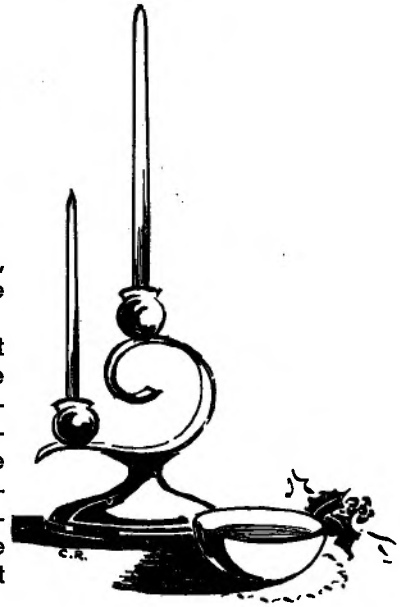

En dan nog een op 'n aardige manier verpakt verrassinkje.
Op een kinderziekenzaal zetten we op elk nachtkastje een aardigheidje, b.v. een kerstmannetje, gevuld met wat chocolaadjes of een klein van karton geknipt sleedje, waarop voor de jongens een wit teddybeertje, voor de meisjes een klein celluloid-popje, met een rood jurkje en 'n puntmutsje met wat witte wol, komt te zitten. Het beertje of popje leunt tegen een rood zakje gevuld met wat chocolaadjes. Tusschen de armpjes wordt een takje dennegroen geklemd, waaraan voor elk patiëntje een naamkaartje wordt vastgemaakt.
Krijgen de kleuters een servet bij het eten, dan is het wel grappig voor deze gelegenheid een in zilverpapier verpakte chocolade kerstkrans, versierd met een rood strikje en een takje hulst, als servetring te gebruiken.
Zoo kunnen onze zustertjes misschien vele groote en kleine zieken wat heenhelpen over de teleurstelling, het Kerstfeest niet thuis te vieren.

JETTY DUMé.

portretje

Ze bestaat hoofdzakelijk uit vlechten, armen en benen, alle volgens haar eigen oordeel „idioot lang". Wat de vlechten betreft, die waren er allang afgeweest, als haar Vader maar niet zo antiek was. Nu helpt al haar stampvoeten niets; „je bent me al genoeg kwajongen".
Haar waakse grijze ogen in haar bruin gezichtje zijn scherp en spotziek; en wee de arme leraar met wankele orde, als die grijze ogen gaan flikkeren. Ze fietst nooit, maar ze spurt; ze loopt nooit, maar ze holt, en ze zingt nooit, maar ze fluit. „Maar dat doèt een meisje toch niet," zegt haar wanhopige moeder, als ze weer binnen de bomen langs de walkant heeft gefietst, of met haar beste zakdoek een plas inkt opgedweild. En haar grootmoeder schudt haar grijze hoofd en zucht: „Toen ik zo oud was als jij...." Haar levenspad is bezaaid met verloren zakdoeken, zoekgeraakte tasjes en spoorloos verzwonden boeken. Iedereen vertelt haar plichtmatig, dat ze een hopeloos geval is.
Maar als ze op een middag te laat aan tafel komt, met een vuile schram op haar wang, en een kapotte kous, barst ze onverwacht in woedend gesnik uit onder het scherpe standje. En al wat ze zeggen wil, is: „Maar hij zal 't laten — hij zàl 't láten....." De jongen, die het verdrinkend katje met stenen gooide, zou het kunnen vertellen.

RIE v. R.

DE VROUW EN LICHAAMSOEFENINGEN

9

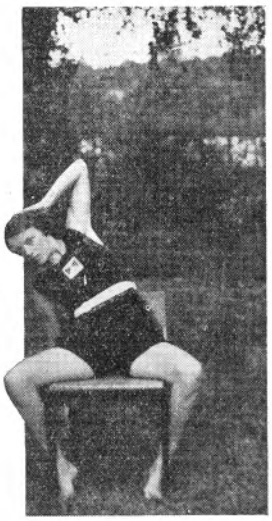

We hebben gezien dat door een eenzijdige werkzaamheid de betrokken spieren een hoogere spanning krijgen, welke tenslotte ook in rust blijft bestaan. Komen deze toestanden bij vrouwen in het algemeen dan nog al eens voor? Ja, vrij veelvuldig. Verplaats u eens in de bezigheden van een huisvrouw. Alle werkzaamheden als afwasschen, naaien of stoffen en zoo voort worden in een gebogen houding verricht, terwijl het werk hoofdzakelijk gedaan wordt door de borst-, schouder- en armspieren. Slechts zelden komt een beweging voor waarbij het lichaam eens flink uitgerekt wordt. Deze spiergroepen ontwikkelen zich volgens de wet van aanpassing sterker dan die spieren welke geen bijzondere arbeid hebben te verrichten, krijgen een hoogere spanning, met het gevolg dat de schoudertop naar voren wordt getrokken, waardoor de bekende leelijke lichaamshouding met ronde rug en naar voren afhangende schouders ontstaat.
Dit gaat tevens gepaard met een belangrijke afname van de bewegelijkheid der betreffende gewrichten.
Maar niet alleen is dit een zeer onaesthetische verschijning, welke spot met alle vrouwelijke gratie, ook voor de gezondheid is deze houding niet bevorderlijk, daar zij een geringe bewegelijkheid van de ribben met zich meebrengt. Doch hierover later.
Het zijn echter niet alleen de huisvrouwen, die de kans hebben tot een bovenomschreven houding te vervallen. Ook zij die werkzaam zijn in de diverse winkels en warenhuizen, of geheele dagen op de kantoorkruk zitten, ja eigenlijk allen, hebben zich hiervoor in acht te nemen.
We hebben reeds opgemerkt, dat ons spierenstelsel een fijngevoelige eenheid is. Elke verkeerde spanning slaat op de overige spieren terug. Daarom heeft men zich te ontzien voor gewoonte-houdingen en -bewegingen. Hoe kunnen nu de gymnastische oefeningen hun invloed op deze verkeerde spanningen doen gelden?

Bepaalde bewegingen en wel die waarbij de betrokken spieren steeds even gerekt worden, hebben de eigenschap de tonus der „uitgerekte" spieren te verlagen. Zijn bijvoorbeeld de borstspieren te sterk gespannen, dan zal men bewegingen moeten uitvoeren, waarbij deze spiergroep steeds weer „gerekt" wordt. Deze oefeningen kenmerken zich door hun kort, veerend karakter (vergelijk de oefeningen van bijdrage I). Door een geregelde toepassing van deze oefeningen kan men in normale gevallen de verkeerde spanningen te niet doen en het spiergevoel voor de juiste houding herstellen, waardoor tevens de lenigheid in de gewrichten weer normaal wordt.
Hieronder treft u enkele oefeningen aan, welke de bewegelijkheid van de wervelkolom bevorderen.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Zitten op een stoel, de rug tegen de leuning en de voeten vastgezet (zie foto 9). De romp is rechts zijwaarts gebogen, de linkerhand achter het hoofd, terwijl de rechterarm langs de rechter-achter-stoelpoot omlaag wordt gestrekt.

Oefening. Terwijl de beenen goed vastgezet blijven, probeert de rechterhand met korte rukjes steeds weer een lager gelegen punt aan te raken. Na elke poging veert de romp weer terug in de uitgangshouding.
Er om denken dat:

1e. de armen goed meewerken;
2e. de romp zoover mogelijk zijwaarts gebogen wordt;
3e. de beenen stevig vastgezet blijven;
4e. het hoofd rechtop gehouden wordt;
5e. de linker elleboog goed achteruit gedrukt wordt.

10

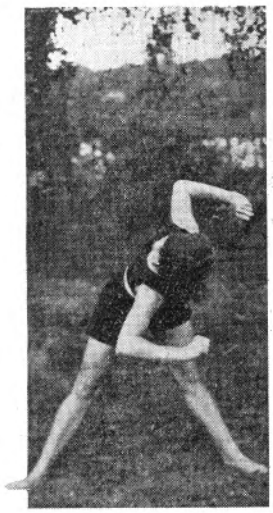

Opmerkingen. Deze oefening werkt nogal intensief. We doen haar in het begin 10 keer naar elke kant. Later 15 maal.
Doel: Het lenig maken

van de wervelkolom en van de ribben, terwijl tevens de rompspieren geoefend worden.

OEFENING 2.

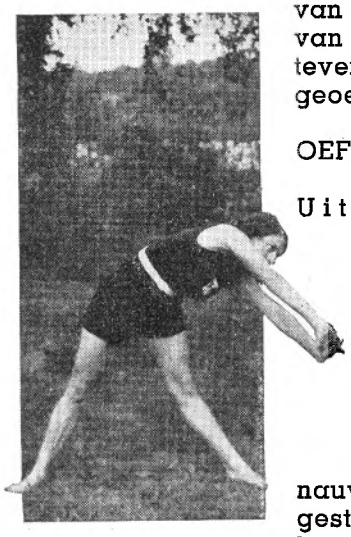

11

Uitgangshouding Spreidstand. De romp is voorover gebogen en naar links gedraaid. De beide armen zijn rechthoekig in het elleboogsgewricht gebogen. Bekijk foto 10 nauwkeurig en let op de gestrekte knieën, armhouding en draaiing van de romp.

Oefening. Terwijl we de beenen gestrekt houden en de armhouding gelijk blijft, draaien wij de romp naar rechts, tot de houding afgebeeld op foto 10, maar dan andersom. Om beurten zijn dus de linker- en rechterarm boven.

Er om denken dat:
1e. het een draaiing is, zoodat de romp niet heen en weer geschommeld wordt. We moeten ons een spil dwars door de romp heen denken, waarom de draaiing uitgevoerd wordt;
2e. de armhouding gelijk blijft;
3e. de knieën gestrekt blijven;
4e. de armen krachtig meehelpen;
5e. de draaiing tot het uiterste doorgaat.

Opmerkingen. Deze oefening is zeer inspannend. We doen haar in het begin 10 keer, later vaker. Het tempo is 60 draaiingen in de minuut.
Doel: Het lenig maken van de wervelkolom, terwijl tevens de rompspieren geoefend worden.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Spreidstand, de romp voorover. De handen in elkaar (zie hiervoor foto 11) en tusschen de voeten op de grond. De armen zijn gestrekt.
Oefening. Nu maken wij een romprolling. Dit wil zeggen de armen gaan voor de linkervoet langs, door zijwaarts (deze houding is op foto 11 vastgelegd), door hoog en door rechts zijwaarts weer terug naar de uitgangshouding. De handen beschrijven dus een groote cirkel, terwijl de romp deze beweging volgt, om de cirkelomtrek nog grooter te doen worden.

Er om denken dat:
1e. de beweging tot het uiterste doorgevoerd wordt. De romp werkt dus intensief mee;
2e. het hoofd zooveel mogelijk tusschen de armen gehouden wordt;
3e. de beenen gestrekt blijven.

Opmerkingen. We doen deze oefening links en rechts. In het begin zijn 3 rollingen naar elke kant voldoende, later 5.
Doel: Het lenig maken van de wervelkolom en het versterken van de rompspieren.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Spreidstand, de romp voorover gebogen en de armen tusschen de beenen door naar achteren gestrekt (zie foto 12).
Oefening. Thans, terwijl de knieën gestrekt blijven, probeeren we met korte rukken met de handen een verder achter het lichaam gelegen punt aan te raken. De romp veert na elke poging direct weer terug in de uitgangshouding.

Er om denken dat:
1e. de knieën gestrekt blijven;
2e. het krachtige rukken zijn;
3e. de romp intensief meewerkt;
4e. we naar de handen kijken.

12

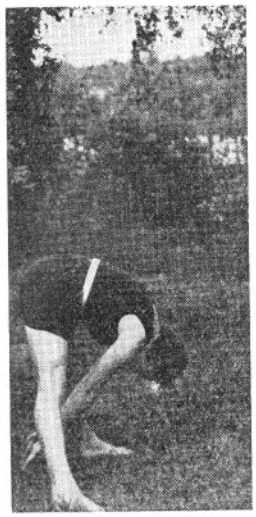

Opmerkingen. Beheerschen we deze oefening, dan doen we haar als volgt: Na 4 boven omschreven veeringen, richten we de romp op, de armen zwaaien tot hoog, om vervolgens in deze houding de armen 4 keer achterwaarts te veeren. Het komt voor, dat men bij het uitvoeren van deze oefening duizelig wordt. Dan doet men beter haar over te slaan.
Doel: Het lenig maken van de wervelkolom en het versterken van de rompspieren. Th. HEEG.

M HET WACHTVUUR

We zullen deze keer heel praktisch moeten zijn. Iemand schreef me na het vorige stukje ongeveer: ja, je kunt dat nu wel mooi neerschrijven (ze zei het wel wat vriendelijker, hoor), maar wat moeten wij met de praktijk aan? Wij b.v. zitten 's avonds bij elkaar met een kring van pleegzusters, je maakt wat gekheid en bekletst de afwezigen zo'n beetje. Een wat verlegen nieuweling heeft het bij ons vaak erg moeilijk, en we doen zo weinig om haar tegemoet te komen. En toch is in ieder van ons de wens naar iets anders....

— Ja, het is wel moeilijk waar dan 't begin te maken, vooral als je zowat de jongste bent. Je bent natuurlijk bang, dat ze 't „gek" zullen vinden, als je erover begint. Maar toch zijn we 't er allen over eens, dat 't zó niet mag blijven. Ik wil proberen hier raad te geven, en ik vraag meteen alle Wachtvuur-vriendinnen er eens over na te denken; als iemand nog 'n andere mogelijkheid weet, of dit dappere pleegzustertje haar meeleven wil betuigen, zullen we zo'n brief graag doorsturen. — Kijk eens, van twee dingen moet je doordrongen zijn, vóór je begint: ten eerste, n i e t verlegen zijn — n i e t denken: daar ga ik nu straks m'n stem verheffen, nee, helemaal je er op instellen dat je het doet voor jullie allemaal samen. Ten tweede, en dat is nog belangrijker: weet, dat je niet alleen staat, maar dat het Gods wil is als je te velde trekt tegen die slapheid en dat laf gepraat, en dat Hij het je zal doen gelukken, als je Hem er ernstig om vraagt. — Dan zou ik beginnen met eens met sommige meisjes apart te praten over jullie omgang met elkaar, en daarna is waarschijnlijk het ogenblik gekomen om er eens openlijk over te spreken.

Daar moet bij jullie een fijn, opgewekt gemeenschapsleven komen, zodat nieuwelingen het als een voorrecht voelen, daarin opgenomen te worden! Dat kan zijn een werkgemeenschap, en een spelgemeenschap; het prettigst is beide in gezonde afwisseling! Onder het eerste versta ik zowel handenarbeid (raffia, pitriet, lichte houtbewerking, boerenbontjes, lakwerk, haken, en wat er al meer aan genoegelijks te bedenken valt), als meer geestelijk opbouwende bezigheid. De eenvoudigste vorm van het laatste is wel voorlezen. Wat zijn er een boeken waar je het meest van geniet als ze hardop gelezen worden! Ik denk b.v. aan de verhalen van Selma Lagerlöf, van Aart van der Leeuw. Wie om titels verlegen zit, kan ik er zó een massa toesturen. — Heel gezellig en spannend kan het ook zijn om eens een reciteerwedstrijd te houden (alleen: pas op voor oude paradepaardjes!). Blijken de liefhebberijen verdeeld te zijn, of juist allemaal op één ding gericht te zijn, dan kunnen er misschien handwerk-, lees- en (of) declamatieclubjes opgericht worden.

Iets, waar ieder wat aan heeft, is een debat-club. Eén houdt 'n inleiding over een boek, een sociaal of religieus onderwerp, of over de één of andere kunstuiting; na afloop praat je er samen over. Laat de toon steeds eerlijk, en tegelijk goed en hartelijk zijn, zodat ieder, zonder uitzondering, zich vrij durft uiten.

Verder „spel", waarmee ik bedoel alles wat tot ontspanning behoort, wat is daar samen een heerlijks bij te beleven! Stukjes opvoeren, zingen, bij piano, of, nog wel zo aardig, bij mandoline of guitaar, twee-stemmig of in canons! Dan spring je op, stoelen aan de kant, en er begint een volksdansje. Wat kan dat een prettige uiting zijn van de kameraadschap! Je staat allen in een kring, hand in hand, in afwachting: daar klinken de eerste tonen, en het ritmisch bewegen begint, alles beheerst door het blije melodietje! Nogmaals: wie titels of aanwijzingen wil, kan ze graag krijgen.

Zie je nu hoe jammer het is van al die avonden die maar zo'n beetje verkletst zijn? Laten we toch allemaal aan 't werk gaan, ieder in onze eigen omgeving, en laten we niet rusten vóór we een fijne, mooie kring hebben, waarin allen zich gedragen voelen door de gemeenschap, en niet één zich eenzaam of ongelukkig voelt. LENIE S.

EEN SLAAPZAK VOOR BABY.

Dit is geen idee van mij, maar van mijn getrouwde vriendin, die het gemaakt heeft voor haar zeer jeugdig dochtertje en er erg veel plezier van heeft.

Ik kwam een keer bij haar, toen ze bezig was baby in een zachtgroen flanellen ding te stoppen, dat er van boven als een soort overgooiertje en van onderen als een zak uitzag.

„Hallo," zei ik, „wat voer je nu weer uit met dat kind?"

„Ze gaat in haar slaapzak," zei mijn vriendin, „'t is tijd voor haar middagdutje."

„Het ziet er van boven schattig genoeg uit," oordeelde ik, „maar waarom heb je hem van onderen toegenaaid?"

„Dat is nu juist zo practisch," zegt Louki, „Baby wordt nu al zo flink en gaat zo woelen, maar ze kan met dit ding aan nooit bloot komen, begrijp je, hoe erg ze ook trapt. Dan zitten er bovendien nog lange banden aan het borstbandje, die bind ik aan de wieg vast, dan kan ze er niet uitvallen. Ik heb deze zak allang, hoor, Jolijntje houdt er altijd zulke heerlijk warme voetjes in, maar het meeste plezier beleef ik er eigenlijk van nu ze zo trappen en woelen gaat, temeer daar we weer tegen de winter gaan."

„Ik zou het wel voor De Jonge Vrouw willen beschrijven," heb ik toen gezegd, „ het lijkt me erg handig."

„Ga gerust je gang, meet deze slaapzak maar na voor het goede model."

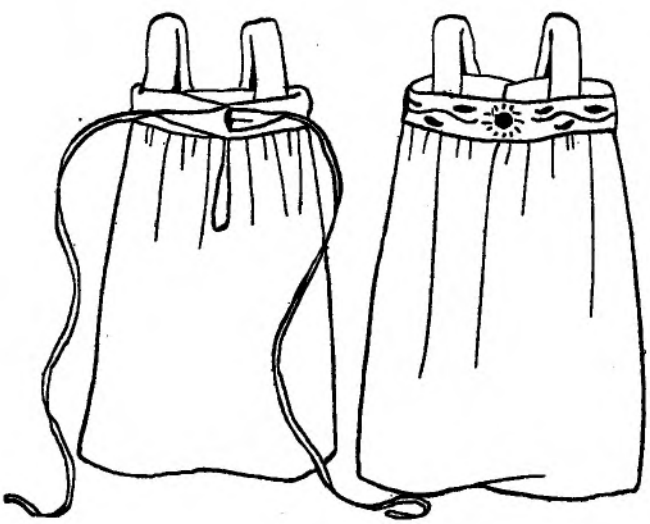

Dat heb ik nauwkeurig gedaan en hier is het patroon.

Jolijnties slaapzak was van zachtgroen flanel en helemaal gevoerd met wit flanel. Hij bestond uit niets anders dan een lange band (fig. I), waaraan van boven de beide schouderbandjes (fig. II) komen en van onderen de zak gerimpeld wordt.

De zak bestaat uit één stuk, de naad zit midden achter en daarin laten we van boven een 12 c.M. diep splitje. De lengte van de zak zal voor elke baby wel verschillend zijn, de hier opgegeven maat, 38 bij 50 c.M., is nog voldoende voor 'n kindje van 1 jaar.

Het borstbandje eindigt in twee punten, waarvan de ene punt door de ingeknipte split (zie tekening) van de andere punt gehaald wordt en de band zoo strak aangehaald kan worden als baby's omvang het toelaat. Aan de punten zetten we ongeveer 2 Meter stevig linnen band, dat we één of twee keer om kindje's middel strikken en, desgewenst, aan de wieg vastknopen.

Behalve effen of gebloemd flanel, is badstof — ik praat nog steeds mijn vriendin na — heel geschikt materiaal voor de slaapzak. In ieder geval dient hij wel gevoerd,

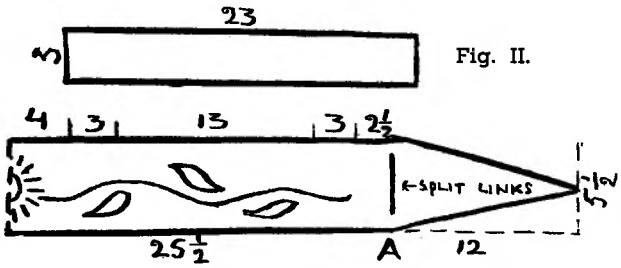

Fig. II.

Fig I.

het is extra warm en extra stevig.

Natuurlijk gaan we het borststukje en de schouderbandjes van een effen gekleurde slaapzak wat opvrolijken. Dit kan met een geborduurd takje, in steelsteek en platte steek gewerkt. Wat vrolijke margrietjes strooien we ertussen. Hebben we een rijke fantasie, dan borduren we er een paar koddige dieren op: boekjes voor kruissteekwerk geven daarvoor trouwens ook aardige ideeën, ofwel we appliceren ze van lapjes in een goed-afstekende kleur. Bij een gebloemde slaapzak staat het aardig borstbandje en schoudertjes om te werken met een wijd knoopgaatssteekje in de kleur van het bloemetje.

LENY VAN GEELKERKEN.

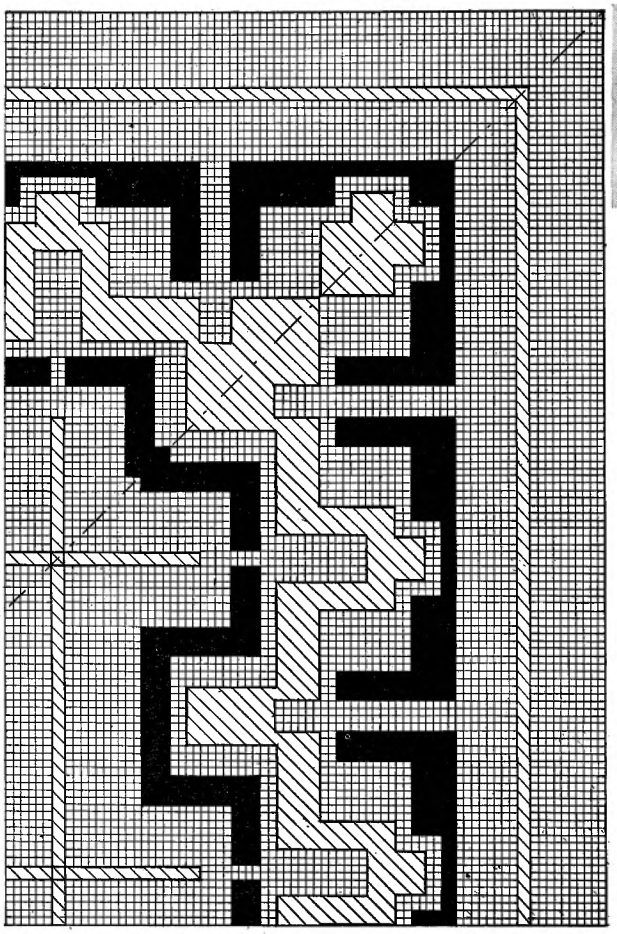

KLEED VAN FILET OF VIERKANTE TULE, DOORGESTOPT MET TWEE KLEUREN KUNSTZIJDE.

Nemen we voor dit kleed, dat over een theekast of salontafel gebruikt kan worden, fijn filet, waarvan 16 ruitjes samen 1 c.M.^{2} groot zijn, dan zal één draad van een streng kunstzijde precies de gaatjes vullen. We stoppen dan éénmaal door de rij, één op één neer en nemen in de volgende rijen steeds dezelfde draden op.
Op de tekening zien we een gedeelte van de rand met de hoek. De zwart getekende stukken bewerken we met de donkerste kleur, de schuin gestreepte rand met de lichtste kleur. Ook kunnen we met de laatste op gelijke afstand over het gehele kleed draden doorstoppen, zoals op de tekening staat aangegeven. Hierdoor ontstaan ruiten, wat vooral voor een tafelkleed wel gezellig is.
De buitenkant wordt afgewerkt met een zoom, die we door middel van een doorgeregen draad vastnaaien. Om deze lijn dezelfde breedte te geven als de lijn in het midden van het kleed, rijgen we boven de zoom nog een draad.
't Mooiste is om de rand evenwijdig aan de zoom door te stoppen, de draden lopen dan in dezelfde richting als de draad, waarmee de zoom is vastgeregen. Waar op de tekening de stippellijn staat, verandert de richting van de draden.

A. BALDER.

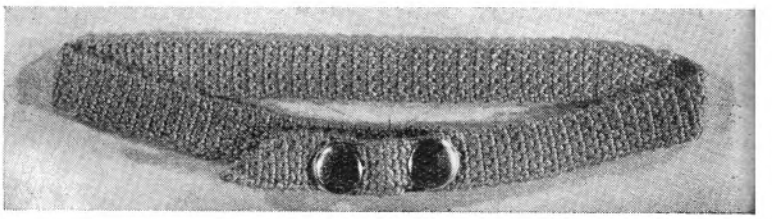

EEN MODERN WOLLEN CEINTUURTJE.

Voor dit aardige ceintuurtje, dat men naar de kleur van haar japon kiest, heeft men een halve knot sajetwol noodig.
Deze wol is hiervoor bijzonder geschikt, daar ze iets harder, dus stijver opwerkt dan echte wol.
U begint met 10 kettingsteken op te zetten. In de 9de steek komt de 1e vaste. Dan verder 1 l., 1 v., 1 l., 1 v., 1 l., 1 v., 1 l., 1 v. Nu omdraaien 1 l. De vaste komt nu over de losse van de vorige toer. Dus het verspringt. Ook hier komen wéér 5 vaste op één toer. Zoo gaat u verder tot het ceintuurtje de gewenschte lengte heeft.
Aan het einde maakt u een schuin puntje, door in plaats van 5 vaste nu maar 4 te maken. Omdraaien, dan 3 vaste. Zoo tot men 1 overhoudt, wat het einde is. U bevestigt aan het begin een leuke gesp, die iets smaller is dan het ceintuurtje, dan sluit het stevig.
Afkortingen: v. = vaste st., l. = losse.

ANNIE GROENHEYDE.

BAK VOOR TIJDSCHRIFTEN EN KRANTEN.

Benoodigd materiaal: houtbord van 2 m.M. dikte, leerbord, en twee kleuren vilt, b.v. groen en geel.
Benoodigd handwerk: een scherp mes, een zinkplaat, een ijzeren lineaal en dextrine.
Allereerst snijden we de stukken houtbord volgens bijgaande teekening.

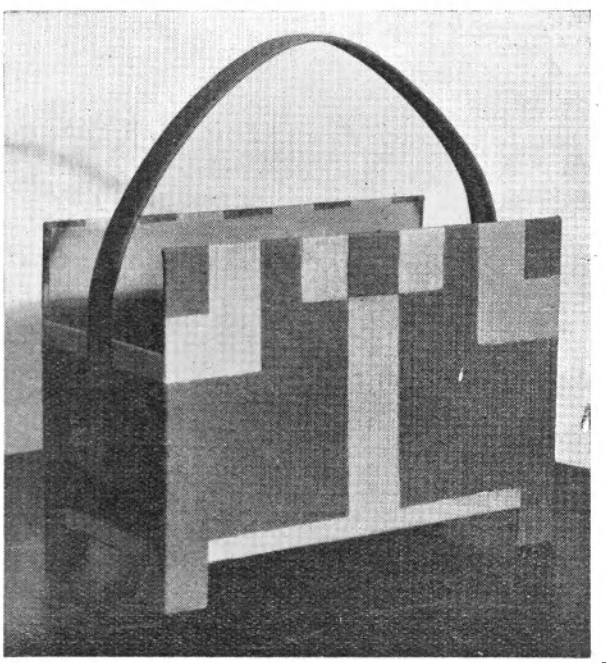

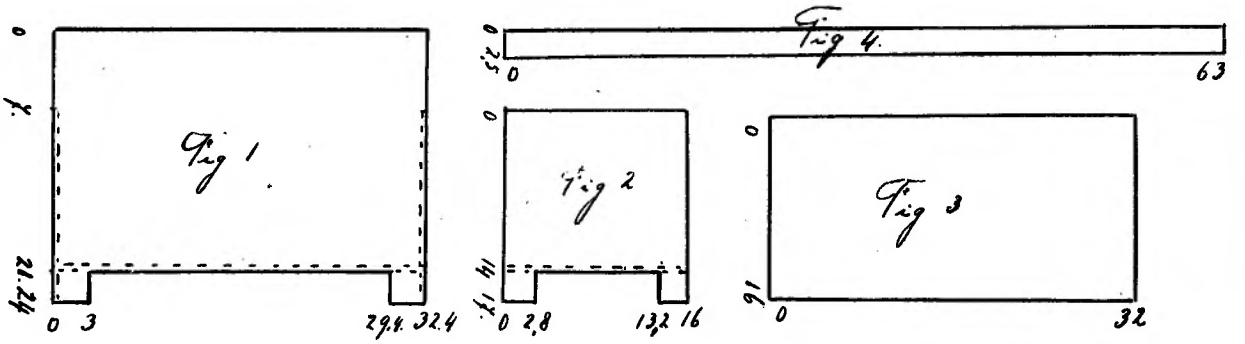

Fig en 1 en 2 snijden we tweemaal.
Fig. 1 stelt voor de voor- en achterkant en fig. 2 de zijkanten van het bakje.
Fig. 3 is de bodem. Fig. 4 het hengsel.
Omdat dit laatste buigen moet, snijden we het van leerbord.
Alle deelen goed haaks snijden!
Vervolgens teekenen we het ontwerp voor de versiering op ware grootte na. Elk ruitje op de teekening is één vierkante c.M. in werkelijkheid.
Door de teekening in haar geheel na te teekenen, kunnen we later de verschillende deelen volgens de kleuren uitknippen en van vilt naknippen.
We brengen nu de teekening op de wanden van ons bakje over, dit vergemakkelijkt straks het opplakken van het vilt.
Daarna zetten we de bak in elkaar.
Vooraf smeren we de kanten die tegen elkaar komen met dextrine in, vervolgens nemen we kleine stukjes ingesmeerd krantenpapier, die we op de hoeken, om voorkant en zijkanten heen vastplakken.
Achterkant en zijkanten worden op dezelfde wijze tegen elkaar gezet.
Daarna volgt het inplakken van de bodem. Dit geschiedt eveneens door middel van kleine stukjes krantenpapier.
Vóór we met het opplakken van 't vilt beginnen, moet ons bakje goed droog zijn.
Hebben we de teekening voor de versiering uitgeknipt, dan leggen we deze stukken op het vilt.
Daar, waar het vilt om de boven- en onderkant van het bakje geplakt moet worden, knippen we alleen naden aan.
De verschillende stukken vilt worden met het opplakken precies tegen elkaar gelegd. We smeren het houtbord flink in, het vilt wordt er droog opgelegd en stevig aangedrukt.
Het plaksel mag niet te dun zijn, anders krimpt het vilt.
De binnenkant is geheel met geel vilt beplakt. 't Hengsel is aan de bovenkant groen, de onderzijde heeft in 't midden een geel strookje ter breedte van 1 c.M. 't Hengsel is aan weerszijden met twee splitpennen aan 't bakje bevestigd. Voor de stevigheid is tegen den onderkant van de bak een stuk bruin olifantspapier geplakt.
30 c.M. vilt van iedere kleur is voldoende. Vilt is 180 c.M. breed. Van de groene kleur blijft ongeveer de halve breedte over. Wie dus halve breedte koopen wil, kan hiermede rekening houden. 'k Weet niet of vilt op halve breedte verkocht wordt; wel weet ik dat het ook per c.M.^{2} gaat, maar 30 bij 90 c.M., berekend voor de prijs per c.M.^{2} kwam mij duurder uit dan 30 c.M. geheele breedte.
Het spreekt vanzelf, dat we voor de versiering inplaats van vilt ook papier kunnen nemen. 't Laatste komt goedkooper, plakt gemakkelijker, maar 't is niet zoo mooi.
Patronen van de versiering kunnen besteld worden à *f* 0.40.

A. BALDER.

Mededeelingen.

De werkteekening bij de kralen sierspeld van Riek Heusinkveld in het vorig nummer is wat verkleind afgedrukt, hetgeen het overnemen van het dessin misschien wat bemoeilijkt. Voor degenen, die hem alsnog zouden willen maken, geven we even de juiste afmetingen op: lengte 9 c.m., middenbreedte 4 c.m.

Gaarne vestigen wij de aandacht van onze handwerksters op de onverschietbare „Veluwe" breikatoen, Nederlandsch product, krimpvrij en sterk. De 360 meter lange knotten, verkrijgbaar in alle kleuren, zijn zeer voordeelig in prijs. Zie advertentie vorig nr.

Wij ontvingen het eerste nummer van Practisch Handwerken, uitg. van A. H. Kruyt te Bussum. Het geeft vele aardige patronen voor allerlei branches: breien, weven, haken, smyrna-werk, kruissteek, leer- en celotex-bewerking.

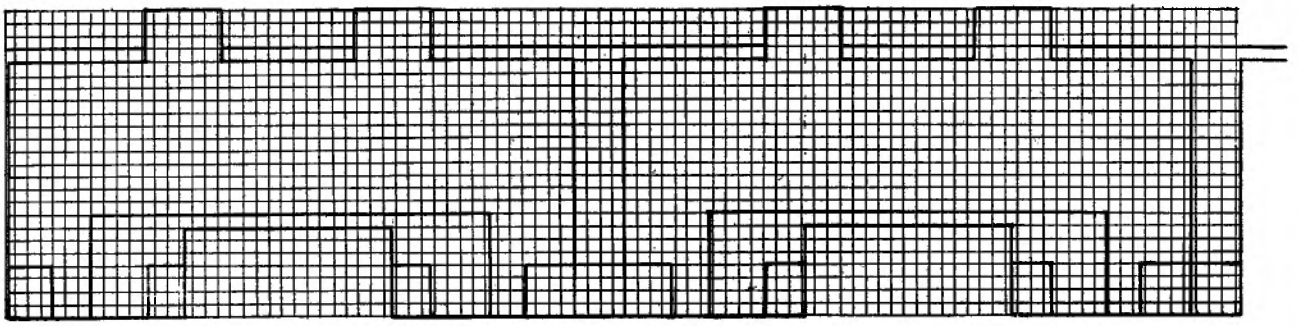

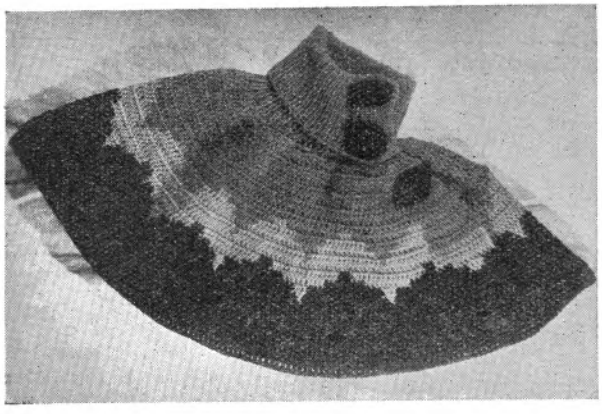

PELLERIENTJE.

in de kleuren reseda, zacht geel en donkergroen. De boord van dit pellerientje (dat geschikt is om gedragen te worden onder een dunne regenmantel) is gebreid van lichtgroene Nomotta-wol. Hiertoe worden 98 steken opgezet en een recht, een averecht een boord van 10 c.M. lang gebreid. Hierin worden 4 knoopsgaten gemaakt, die bij dubbelslaan der boord twee aan twee op elkaar moeten passen.
In de 98 steken worden nu een even groot aantal stokjes gehaakt. Hierna nog 5 toeren stokjes, waarin naar wensch gemeerderd wordt en in de 5de toer maakt men weer een knoopsgat.
Nog 5 toeren stokjes.
Het aantal steken wordt nu in 13 gelijke deelen gedeeld.
11e toer. Men haakt met de lichtgroene wol tot 1 stokje voor het punt dat het $^1/_{13}$ gdeelte der geheele wijdte aangeeft, haakt 3 st. van de lichtgele wol en weer groene st. tot 1 st. voor het $^1/_{13}$ gedeelte, enz.
12e toe. Het aantal gele st. wordt tot 9 vermeerderd.
13e toer. Het aantal gele st. wordt tot 15 vermeerderd.
14e toer. Het aantal gele st. wordt tot 21 vermeerderd, enz., tot de gele st. elkaar hebben bereikt.
Nu wordt nog 1 toer gele st. gehaakt.
De draad, die men niet gebruikt, kan men aan de achterkant meehaken, of ook los laten hangen.
Nu wordt met de donkergroene wol begonnen op dezelfde wijze als boven bij 't beginnen van de wol van gele kleur is aangegeven.
De werkteekening laat dit ook duidelijk zien.
Is men zoo ver gekomen, dat de donkergroene stokjes elkaar hebben bereikt, dan worden nog 8 toeren stokjes van deze kleur gehaakt.
De knoopen kunnen zoowel ovaal als rond zijn en worden omgehaakt met de donkergroene wol.

G. v. d. PLAATS.

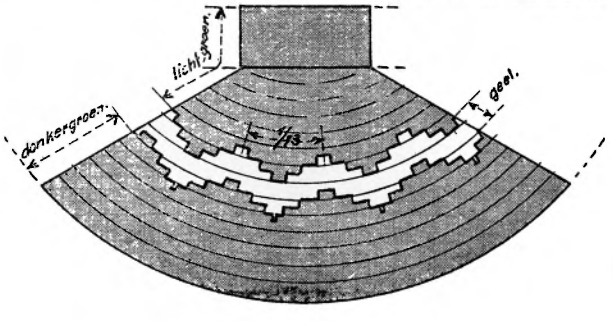

GEHAAKTE KANT VOOR LAKENS,
BREEDSTE GEDEELTE 14 c.M. (OP VERZOEK).

Deze kant, die ook voor gordijnen dienen kan, wordt met D.M.C.haakgaren nr.30 en haaknaald nr.7 gewerkt. Men begint aan de linker zijkant van de werktekening met het opzetten van 64 lossen.
■ = 4 stokjes; 2 ■ naast elkaar = 7 st.; men neemt steeds het aantal ■ × 3 + 1 st.; ⊓ = 1 st., 2 l., 1 st.; ⊓ = 1 st., 5 l., 1 st.; ⊓⊓ = 1 st., 1 l., 1 st., 1 l., 1 st., 1 l., 1 st.
Voor het meerderen in de 5e t. zet men 16 l. bij op. Als men op 4 ruitjes na de 12de t. af heeft, haakt men voor het minderen aldus: 3 maal omslaan, insteken in het 3de volgende st.; men werkt 1 omslag af en slaat weer 3 maal om en steekt in het 3de volg. st.; zo werkt men tot aan het eind der toer, waarna men de omslagen, die op de naald zijn, gaat af-

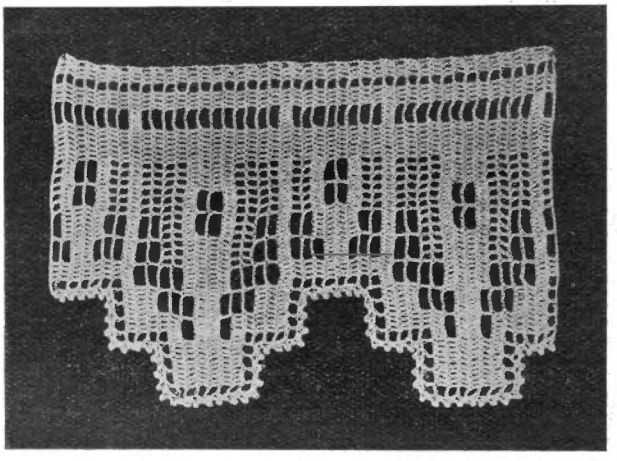

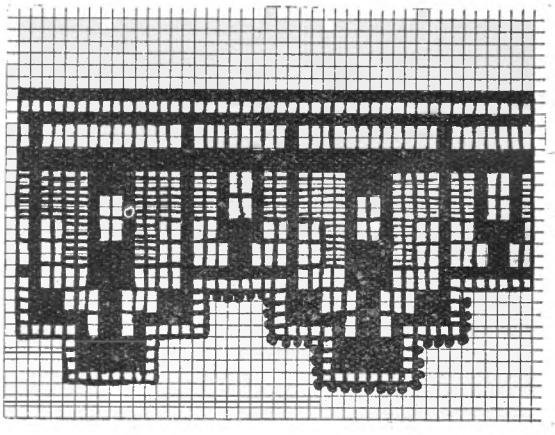

werken. Men is dan juist op de plaats waar de kortere toer begint, zodat men met 5 l., 4 st. enz. verder gaat. Langs een gedeelte van de onderkant ziet men picots getekend, waarvoor men 1 vaste om elk hokje haakt met picots van 4 l. ertussen.
Aan de hoeken haakt men 2 v. om het hokje met 1 p. ertussen en bij de binnenhoeken haakt men 2 maal 1 v. om een hokje zonder picot ertussen.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstr. 36bis, Utrecht. Antw. betaald.

5

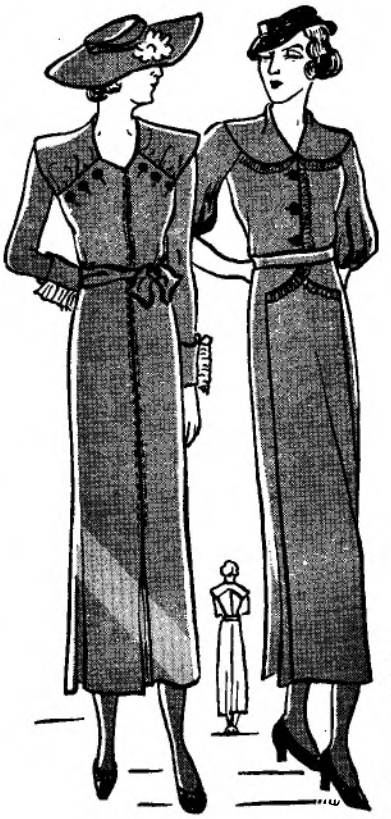

6

7

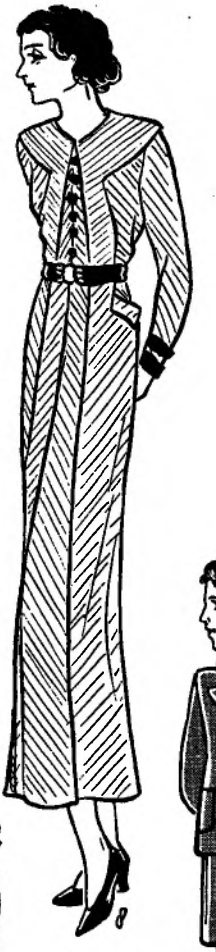

8

9

10.

Ons Patronenhoekje

Voor deze maand met zijn vele „Zondagen" geven we allereerst iets feestelijks.
No. 5 is een gekleede jurk van donkerblauwe zijde. De garneering is verkregen door het stikken met witte of zilverdraden, hetgeen een zeer chique effect maakt.
No. 6 geeft een eenvoudige middagjapon. Verbreeding aan de schouders, verder een slank en elegant figuur, moderne knoopenversiering.
No. 7 toont ons een middagjapon van groene wollen stof. Het model heeft een eenvoudige, doch fraaie lijn, terwijl het plissée een bijzonder cachet geeft aan de japon.
Een heerlijke warme jurk is No. 8. Door de richting van de wollen streep als garneering te gebruiken, ziet men hoe een aardig geheel bereikt kan worden. Niet te groot dessin uitzoeken, liever een fijn ingeweven streepje.
No. 9 geeft voor kleine zus een overgooiertje voor naar school, heel eenvoudig, met één plooi, en een doelmatige sluiting van voren, terwijl No. 10 voor onze boy een kloek, sportief pak brengt van tweedstof, met de onontbeerlijke flinke zakken en een prettige, vlotte snit.
Patronen voor no. 5, 6, 7 en 8 verkrijgbaar in alle maten à *f* 0.60; voor no. 9 en 10 à *f* 0.35.

De patronen zijn verkrijgbaar bij de redactie onder opgave van nummer en 3 maten (boven-, taille- en heupwijdte), te vermelden op het girobiljet (géén afzonderlijk schrijven s.v.p.) met storting van 60 cent op giro 20246 van de uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

keukengeheimen

Dit keer wil ik u er eens op wijzen, dat de ligging van de keuken ten opzichte van de windrichting en ook van de eetkamer van groot belang is. Wie een huis laat bouwen, bestemt de Noordkant voor de keuken. Wie een woning huurt, is niet steeds vrij in de keus, maar een keuken op het Noorden verhoogt zeer zeker de bewoonbaarheid. Immers, een gedeelte van den dag moet in ieder geval voor het koken warmte ontwikkeld worden en dan kan in warme zomerdagen het bezig zijn in een keuken, die niet op het Noorden gelegen is, geen pretje wezen. Ook zullen in een warm gelegen vertrek de spijzen vlugger aan bederf onderhevig zijn.

Een tweede werkelijk bescheiden eisch is, dat de keuken aan de eetkamer grenst. Hierdoor kan tevens de mogelijkheid geschapen worden een doorgeefluikje te maken, of, als er een kast tusschen beide vertrekken is, die als doorgeefkast te benutten. Het bespaart heel veel heen en weer geloop.

Het eerste noodige in een keuken is een goede aanrecht. De teekening laat u zien, wat onder goed verstaan wordt en wel een aanrecht over de geheele lengte of geheele breedte van de keuken. Een dubbele gootsteen met kraan voor warm en koud water er boven, is ideaal. Hebben zulke gootsteentjes stoppen, zooals de vaste waschtafels en 't bad, dan kunnen ze gebruikt worden om groente er in te wasschen. Beide bakken laat men dan volloopen, wascht van de een in de ander en ververscht het water telkens. Het zware tillen van emmers is niet meer noodig.

Een dergelijk aanrecht maakt het vaatwasschen tot een licht werk. Aan één zijde van een gootsteen komt het gebruikte servies te staan, in een van de bakken wordt gewasschen, in de tweede uitgelekt of nagespoeld en ten slotte droog en schoon op 't andere gedeelte neergezet. Om verstopping van de afvoerbuis te voorkomen, zijn er passende zeefjes in den handel. Ze kunnen in plaats van de stop, in het gat gezet worden, want ze hebben een conisch gemaakt afsluitdekseltje en de bodem kan afgeschroefd worden om alle ongerechtigheid er uit te halen.

In plaats van de gebruikelijke plank voor pannen, late men liever eenige gewone gasbuizen aanbrengen. Keurig geverfd in de kleur van het houtwerk maken ze geen slecht effect. Worden de pannen hierop omgekeerd

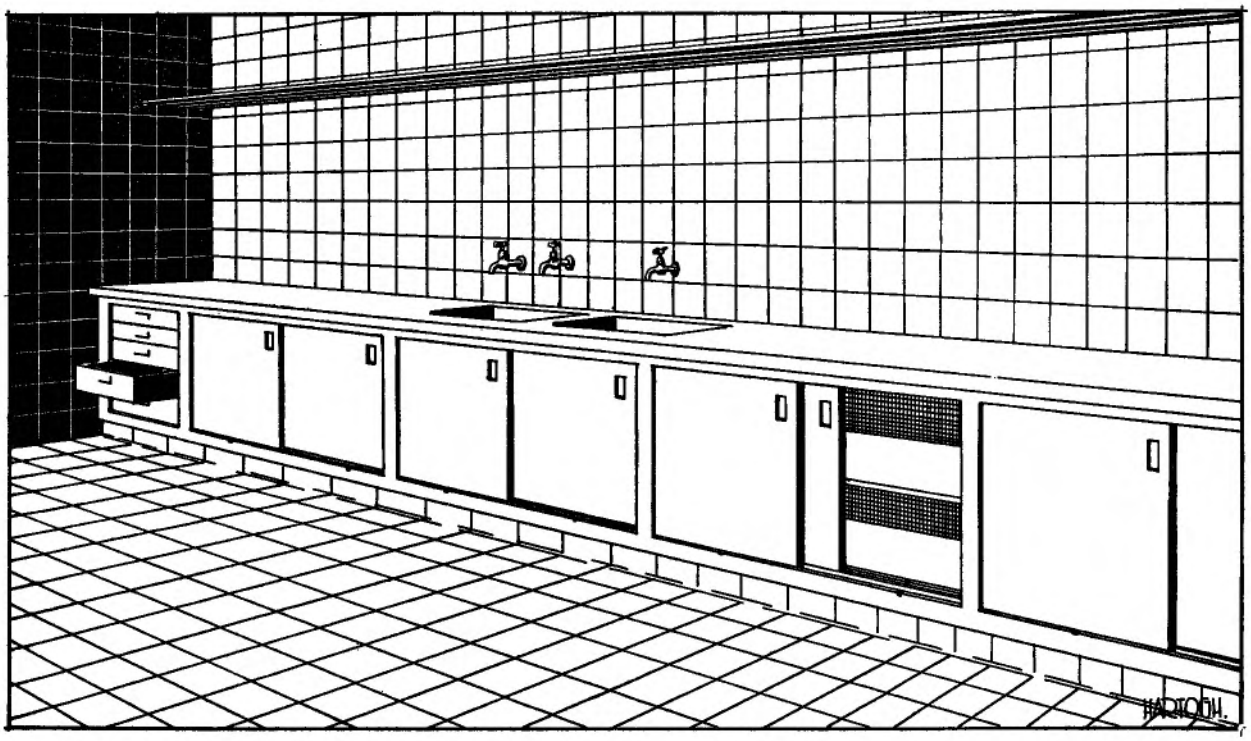

neergezet, dan is er geen kans, dat er stof in komt en ze kunnen goed uitdrogen. De deksels krijgen een plaats aan de binnenzijde van de kastdeur. Speciale dekselrekken van aluminium, waarop deksels van verschillende grootte passen, zijn te koop.

VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

RECEPTEN.

PLUMPUDDING.

100 gram oud brood zonder korst, 100 gram kalfsniervet, 100 gram krenten, 100 gram rozijnen, 50 gram sucade, 25 gram oranjesnippers, 25 gram amandelen, ½ geraspte nootmuskaat, 10 gram kaneel, plm. 1 d.L. rum of melk, 2 eieren, 2 zure appelen.

Roer de eidooiers met de suiker. Voeg hierbij de geraspte nootmuskaat, ½ d.L. rum of melk, de kaneel, de gewasschen en gedroogde krenten en rozijnen, de gesnipperde appelen en amandelen, de oranje-snippers en de stukjes sucade. Verwijder de velletjes uit het niervet en hak het zoo fijn mogelijk. Kruimel het oude wittebrood heel fijn. Zeef de bloem en vermeng dit alles op het laatst met het stijf-geslagen eiwit. Besmeer een warmen puddingvorm dik met boter, bestrooi hem met gezeefd paneermeel en vul den vorm

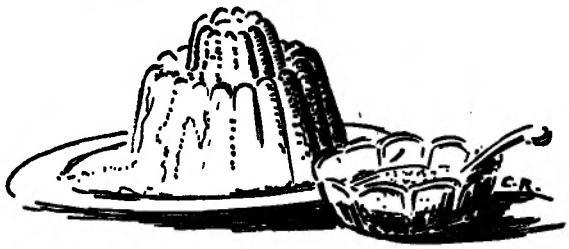

voor twee-derde met het mengsel. Kook den pudding 6 uur au bain marie. Vul het water zoo noodig telkens tot onder den rand van den vorm bij. Bewaar de pudding in den vorm. Verwarm hem voor het gebruik in een pan met kokend water. Stort hem op een verwarmden schotel en overgiet hem naar verkiezing met rum. Breng den pudding brandende binnen of garneer hem met een takje hulst. Presenteer er 'n warme schuimsaus bij.

SCHUIMSAUS.

2 eieren, 2 eidooiers, 2 eiwitten, 2 d.L. vruchtensap, 1 d.L. water, 6 lepels basterdsuiker. Klop in een goed geëmailleerde pan de eieren met de dooiers en de suiker. Voeg er dan druppelsgewijs het vruchtensap bij. Laat dit au bain marie binden (niet koken) en vermeng de saus van het vuur met de stijf-geslagen eiwitten.

KERSTTAART.

5 eieren, 120 gram bloem, 100 gram boter, 100 gram suiker, jam, gesnipperde geroosterde amandelen, glazuur van gezeefd poedersuiker en water, sucade en Fransche vruchtjes of roode suikerpilletjes.

Roer de eidooiers met de suiker. Bak de boter in de bloem. Sla het eiwit stijf. Voeg de eidooiers en de suiker en de boter en de bloem bij het stijve wit en vermeng dit zoo luchtig mogelijk met elkaar.

Besmeer een taartvorm met boter. Bestrooi hem met bloem en vul den vorm met het deeg. Bak de taart 20 à 30 minuten lichtbruin en gaar in een vrij warmen oven. Stort de taart op een paardeharen zeef, laat ze bekoelen. Snijd ze in twee helften, smeer er jam tusschen en leg de twee deelen weer op elkaar. Bestrijk den zijkant met een mes gelijkmatig bedekt met jam en gesnipperde, gebrande amandelen.

Zeef de poedersuiker, roer hier druppelsgewijs iets water door, tot een dikke gladde massa verkregen is. Bedek den bovenkant der taart met het glazuur en garneer ze met roode Fransche vruchtjes of roode ronde suikerboontjes en blaadjes, gesneden van sucade, en een ander in den vorm van hulst. Plaats er naar verkiezing enkele kaarsjes tusschen.

MARSEPEIN.

100 gram amandelen, 100 gram poedersuiker, oranjebloesemwater, plm. ½ d.L., wat essence, poedersuiker, kaneel, cacaopoeder.

Broei en pel de amandelen en maal ze in een amandelmolen fijn. Wrijf de gemalen massa in een mortier tot de olie er uitgedrukt is. Vermeng ze dan met de gezeefde poedersuiker en het oranjebloesemwater en naar verkiezing iets essence voor de kleur. Rol dit deeg op een met poedersuiker bestoven tafel uit. Steek er bloemen, ruiten of harten uit of vorm van het deeg ronde balletjes, of worteltjes. Laat het in een lauwen oven op een beboterd bakblik meer drogen dan bakken. Wentel de balletjes door cacaopoeder of kaneel vermengd met iets gezeefde poedersuiker.

G. LE ROY.

correspondentie v. d. redactie

ONTWERPCURSUS.

Tot onze spijt waren enkele randjes deze maand wat onduidelijk afgedrukt. Het verheugde ons dat vele cursisten er zich tòch uitgered hebben. Laat niemand er zich door laten afschrikken: het werk zal deze maand met veel consideratie beoordeeld worden. Overigens hopen wij er voor te waken dat dergelijke onduidelijke afdrukken niet weer voorkomen.

WIE DOET ER MEE?

Toen we onlangs een oproep geplaatst hadden, wie haar nummer aan een bepaald ziek meisje zou willen afstaan, hebben verschillende abonnee's met graagte daaraan gehoor gegeven, zoodat het ons op 't moment werkelijk speet, dat we maar één ziek meisje wisten. Eén lezeres bood zelfs aan een abonnement te geven: zij had zelf een buitenkansje gehad, en wilde daar nu graag een ander in laten deelen. Wij vonden dat zoo'n sympathiek voorstel, dat wij het hier even door willen geven. Misschien zijn er meer lezeressen, die gebruik willen maken van deze prachtige gelegenheid om in het moeilijke leven van een zieke leeftijdgenoote wat zon en afleiding te brengen. Wij ontvangen dus graag adressen:

a. van zieke meisjes, d.w.z. die heel lang liggen moeten, en voor wie „De Jonge Vrouw" een prettige afleiding zou kunnen zijn;

b. van lezeressen, die genoemde meisjes „De Jonge Vrouw" willen laten lezen, hetzij door haar eigen exemplaar op te sturen, hetzij door een abonnement voor haar te betalen.

Voor adressen van beide rubrieken bij voorbaat onze dank. Wij hopen dat wij spoedig vele leden van beide groepen met elkaar in verbinding kunnen brengen; alleen zou het sneu zijn, als de eerste groep de tweede in omvang overtrof! Daarom, gij die gezond van lijf en leden zijt, laat geen goede daad door lakschheid ongedaan!! Do it now!

ONZE BIJLAGE.

De schilderes Mej. W. Marchant heeft wel een heel bizonder talent om kinderen weer te geven. Wij meenen dan ook een goede keuze gedaan te hebben door één van haar kinderkopjes te reserveeren voor onze bijlage: een in frissche kleuren geschilderd meisjesportret, vriendelijk, open snoetje, in de groote klare kijkers een uitdrukking, weifelend tusschen guitigheid en vraag, zooals we zoo vaak bij kinderen aantreffen. Zeker zal het kleine meisje gauw een plaatsje veroverd hebben in het hart van onze lezeressen! — Wie de plaat in laat lijsten, knipt natuurlijk het grijze randje er af.

HALLO ZEGENWERPERS!

De voorbereidingen voor onze Réunie zijn in volle gang. En als we ons niet vergissen, belooft het een gezellige avond te worden. Zoals bekend is, wordt de Réunie 5 Januari gehouden. We hebben een heel gezellig zaaltje gehuurd in de Nieuwe Looiersstraat 76, bij de Vijzelgracht, in het clubgebouw der A(msterdamsche) V(ereeniging) voor W(erkende) V(rouwen), ingang school. Te bereiken met de trams 4, 16, 24, 25. Vanaf 6 uur is het zaaltje open, dan kunnen jullie er dus terecht. Om half 8 beginnen en precies half 11 eindigen we, voor degenen die nog naar huis moeten. Daar jullie uit alle windstreken komen, is het haast niet te doen, allen van de trein of bus te halen. Rollen jullie meteen maar in een aangegeven tram, dan is verdwalen uitgesloten. Willen de leidsters mij nog even berichten, hoe laat ze precies met de trein aankomen in Amsterdam?

En nu tot Zaterdag 5 Januari.

Namens de Amsterdammers,

ROEL HUISMAN.

„VAN NU EN STRAKS"!

Onze hartelijke dank aan degenen, die ons woorden van waardeering schreven, over de veranderingen, die „De Jonge Vrouw" met de nieuwe jaargang heeft ondergaan. Vooral deed het ons goed dat ook de typographische verzorging niet onopgemerkt bleef. Velen blijken verder plezier te hebben in het Vlaamsche vervolgverhaal, en met reden! Het is een boeiend gegeven, en dan „De Vlaamsche tale is wonderzoet".. En nu willen wij een tipje oplichten van de sluier die hangt over hetgeen ons in de eerstvolgende maanden te wachten staat. Daar worden verwacht de volgende artikelen: Persoonlijke Herinneringen aan Selma Lagerlöf, door Christine Doorman, een der beste vriendinnen van de geliefde Zweedsche schrijfster. Een muziek-artikel: César Franck, door W. A. de Vries Robbé. De zorg voor vrouwelijke gevangenen, door Mej. Mr. E. C. Lekkerkerker. De beeldhouwer Michel-Angelo, door de bekende schilder-etser Jan Poortenaar. De letterkunde in de 18e eeuw, door Leentje M. Hagen. En.... wat ons óók te wachten staat: De uitslag van de wedstrijd in in 't aanbrengen van abonnee's. Nog enkele weken! Doet uw best!

CRISISHUWELIJK.

Wij zijn verrast geworden met een stroom van brieven, sympathieke, eerlijke, zakelijke, soms ontroerende brieven. Aan alle schrijfsters zonder onderscheid onze hartelijke dank! Wij willen beginnen met het woord te geven aan een tegen- en aan een voorstandster. Gaarne zullen we in de loop van deze maand nog nieuwe antwoorden ontvangen, terwijl we in het Jan.-nr. uitvoerig op deze zaak terug hopen te komen.

Eerst een tegenstandster: „Trouwen met zoo bescheiden mogelijk middelen in deze crisistijd lijkt mij een groote verantwoordelijkheid, zoowel voor man en vrouw tegenover elkaar als voor hun a.s. gezin. En dat groote en heilige in het huwelijk mag niet besmet worden door een achtelooze verbintenis van ons momenteele bestaan. Wel degelijk hebben we daar mede rekening te houden als we ons „Ja" uitspreken voor Gods Heilig aangezicht. Een bekrompen huwelijk kan ook nooit „Ideaal" wezen, wat het toch moet zijn. Al valt 't dan moeilijk jaren verloofd te zijn, zonder directe vooruitzichten, laten we toch geduldig wachten tot we ons „Ideaal" verwezenlijkt zien.

En nu een ander geluid: „Voor een meisje dat haar man lief heeft, is het eigenlijke van het huwelijk: n i e t het hebben van een al of niet groot salaris, n i e t het tegemoet gaan van een moeilijker of gemakkelijker leven, n i e t het bezitten van een goed, of gewoon, of een zelfs doodgewoon ingericht huis, n i e t het.... weet ik wat nog meer.

Maar het huwelijk voor haar is: Eindelijk, meer dan tot nog toe mogelijk was, een hulpe voor hem te wezen, hem steeds meer, vooral ook in z'n gedachtenleven te kunnen kennen, z'n leven, hoe groot de zorgen ook kunnen worden, ja, dán vooral, zooveel ze kan, tóch gelukkig te doen zijn.

Stelt niet een liefde-huwelijk tot voorwaarde zich te kunnen g e v e n, en is daar ooit wel een tijd meer geschikt voor geweest dan deze?"

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt den eersten Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een geheelen jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17E JAARGANG

INHOUD

- Meditatie. Hooren en verstaan 122
- Jezus predikend op het meer. Houtsnede uit de Greiner-Bibel 123
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal .. 124
- Mismaakten. Vers van W. G. 128
- Persoonlijke herinneringen aan Selma Lagerlöf, door Christine Doorman 129
- Het bedrog. Novelle door Beatrice Willing 133
- Lakwerk, door J. de Vr. R.—S. 136
- Zaadpluis, door Rie van R. 137
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek" 139
- Plaatsbespreken. Monoloog door Rie van Rossum 142
- Op zoek naar een betrekking, door Werkzoekende 144
- Modekrabbels van Nos 145
- Waar kinderen wonen 146
- Crisishuwelijk 147
- Langs de winkels 149
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 150
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 152
- Practische Dingen 153
  - Een tasch van vilt: van oud nieuw, door Jo Pijlman 153
  - Een leuk visite- of avondtaschje, door Annie Groenheyde 153
  - Gebreid damesvest zonder mouwen, door A. Balder 154
  - Een sprei, door A. Balder 155
- Ons Patronenhoekje 157
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh—Snoek 158
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy 159
- Correspondentie van de Redactie 160
- Op de kunstdrukpagina's .....
- Golfbrekers ..... Foto Eva Besnyö
- Wazige verten ..... Foto Kees Hana
- Schilderacademie te Berlijn ..... Foto G. Tjassens Keiser

● JANUARI 1935 ● No. 4 ●

HOOREN EN VERSTAAN

Hij leerde hen veel door gelijkenissen en zeide bij dat leeren tot hen: Hoort. ● Markus 4:2 en 3a

Er staat een groote schare aan de oever van de zee. Jezus is op een schip gegaan en vandaar spreekt Hij tot de schare, die gekomen is om naar Hem te hooren.

Jezus spreekt, dat moest eigenlijk voldoende zijn voor allen, die daar aan de oever staan, Als Hij spreekt, dan is het toch zeker, dat naar Hem geluisterd moet worden. Hij heeft de woorden des eeuwigen levens.

Ach, ze luisteren ook wel. Jezus vertelt een gelijkenis; Hij is gemakkelijk te volgen. Ook dwingt de omgeving tot luisteren. En daar is poëzie in het spreken van den Heiland.

Ja, maar er zijn menschen die straks heengaan, en de Satan komt en neemt het woord van Jezus weg. Of in de verdrukking is het, alsof Jezus nooit gesproken had. Of daar is het leven met zijn zorgen en behoeften, met het jagen naar geld en goed en het goede wordt verstikt.

Wij kunnen hooren, zonder te verstaan. Alleen zij, die zich aan Jezus gewonnen geven, luisteren. Zij hebben het geheim van het Koninkrijk Gods.

't Geheim van het Koninkrijk Gods is in Jezus belichaamd. Wie nu hoort naar een mooie rede, naar treffende woorden, diepzinnig uitgesproken, hij hoort toch eigenlijk niet.

Alleen wie luistert naar Jezus, hoort.

En, wonderlijk, in het drukke leven, in de dingen van de dag, ook in de stilte van de natuur, onderscheidt hij Jezus stem.

Maar dat niet alleen, hij hoort ook Jezus woord als tot hem gesproken. Het dringt in zijn hart en hij bewaart het.

Dat is hooren èn verstaan.

Zullen we zoo ook in het nieuwe jaar, dat we weer zijn ingetreden, naar Jezus luisteren?

K.

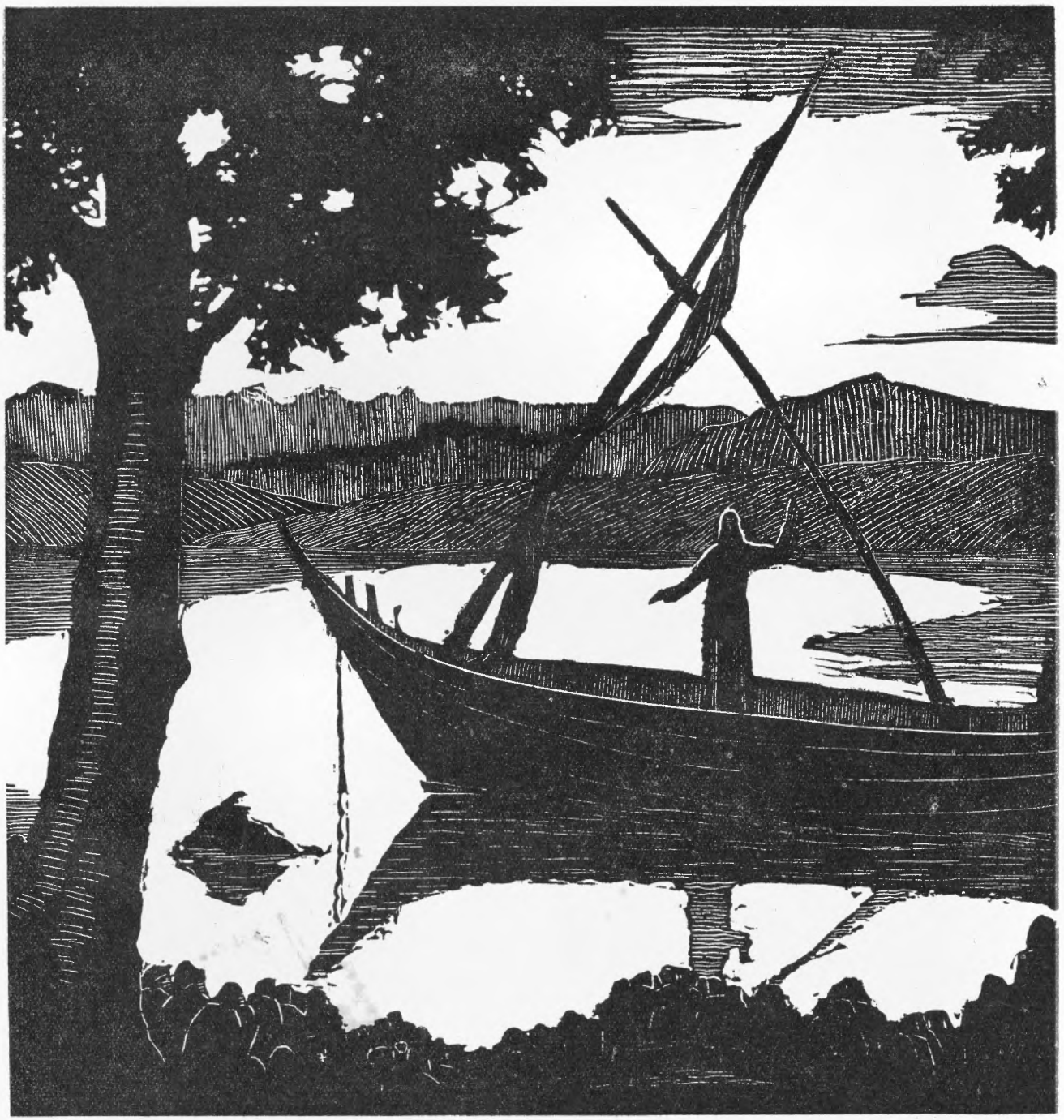

Jezus predikende op het meer.

Houtsnede uit de Greiner-Bibel.

● vervolgverhaal

Wij durven

door aqni v.d.torre

Studentinnenproblemen 4

Lieva had t' avond de leiding van de Meisjesvereeniging en Jonny kwam rond den negene benee om thee te schenken voor Vader.
Ze droeg Mariekes reproductie-verzameling onder den arm, om daar in dit goe oogenblik met Vader alleene in de gezellige kamer, haar goesting mee te doen.
„'n Komt Pol nie?" vroeg Vader, hoewel hij dit toch eigenlijk vooruit al wist.
„Thee op m'n kot, of gene thee," heeft Caesar bevolen. „Spijtig da hij nie katholiek 'n is, hij zou ne monnnik geworden zijn, waar Vader?"
„Nee toch," weifelde Vader. „Ze zijn in 't klooster alle gelijk en onderworpen als 't goe is. Peize daarop," en hij zweeg er verder over, om haar de gevolgtrekking te laten.
Pol, die z'n hoofd hief, rap als een wouddier dat onraad vermoedt zoodra eene hem bevelen wou of tegen zijnen wil zich keeren. Dat zou conflicten geven, als d'r ne stukske van zijne vrijheid verloren viel.
„Ik kwam professor Panters tegen, dees achternoen in 't hospitaal," zei Vader, toen ze tegenover hem aan tafel zat, met het plakboek opengeslagen voor zich.
„Ja, dieën draak," schold Jonny boven een reproductie van Geertgen tot St. Jans, voorstellend Johannes den Dooper vereenzaamd in de woestijn.
„Hij is knap," waardeerde Vader.
„Ja," zei ze kort en haar vingers bogen zich, alsof ze een pincet vasthielden. En over het tafellaken bootste ze scherp Panters beweging na, zooals zijn ontleedmes, snel lijk een schim het kinderlijveke kerfde.
In een huiver trok ze d'r hand saam en legde haar op de plaat, alsof ze d'r daar boven die schoon geschilderde natuur wilde doen vergeten....
Vader had de beweging gezien en ze zou hem niets gezegd hebben, als hij niet er aan getwijfeld had, of de Jonny van vroeger, niet veel zelfbewuster, vlotter en vroolijker was, dan de Jonny van de laatste weken.
Tobde ze ergens mee, of was ze misschien in aanleg zwaarmoediger dan hij haar altijd geschat had en ging zich dat nu ontwikkelen?

Mariekes verzameling onder den arm.

Hij hoopte het niet, voor wie uit eigen kracht niet voldoende licht in zijn leven trekken kon, werd de wereld waarbinnen een dokter trad zoo spoedig te donker om met zekerheid te durven handelen. En wie weifelde verknoeide wellicht eerst zijn werk en ging dan zelve ten onder.
Hij wist toch eigenlijk weinig van zijn kinderen, dacht hij, terwijl hij stillekens naar Jonny keek. Waarom bleef ze nu zoo lang en met zooveel goesting die ouw prent bezien; hij kon haar oogen de bochten van de smalle beek langzaam zien volgen, tot aan de verre boomgroepen toe.
Zijn patiënten konden vaak tot over de behoorlijke grenzen vertrouwelijk zijn en hem noodzaken hun woorden te remmen, omdat ze voor zooveel weeke openhartigheid zich schamen zouden, als ze later weer sterk en beheerscht in het leven stonden.
Maar zijn kinderen schenen die behoefte niet te kennen.
Wat wist hij van Pol's plannen?
„'k Zal nog ne keer zien," weerde hij af, als hij hem er naar vroeg.
En de jongen moest toch dees zomer eindelijk beslissen.
Lieva was toch meer het kind, zooals ouders dat wenschen. Ze vroeg bij alles zijn raad en daarna nog zijn oordeel over de wijze van uitvoering.
Zij zou in de samenleving van vijftig jaar geleden, onder het ouderlijk absolutisme, evenmin moeilijkheden gegeven hebben als nu.
En Jonny? Had ze goed gekozen, of werd het een vergissing en was ze nu reeds huiverig geworden voor wat zich langzaam uit die wereld van ziekte aan haar openbaarde?
Jonny voelde zijn oogen en even opziend

wees ze glimlachend met haar vinger naar de konijntjes, die daar begeerig aan 't pittig groen te knabbelen zaten en naar 't wit lammeke, dat tegen een zachten graswal te droomen lag.
„Jaë," knikte ze, met haar oogen naar den eenzamen Johannes. „Als we daar zaten en zou Panters ons nie kunnen vatten."
Dus was het tóch de invloed van de sectie, constateerde Vader in zichzelf.
„Ewel toch," keek Vader mee, over de tafel henen. „Ge ziet alleene naar al 't schoone en plezante da rondom den heilige is. Maar zie ne keer hem zelve. Onder al het licht van den hemel door heeft hij zijn verdriet in de eenzaamheid meegedragen.
Zie die fel gebroken lijnen van zijn figuur, die gekrampte voeten. En wat heeft Geertgen daarover ne grauwe treurnis gelegd, mee da zware, bruin en blauwe kleed.
„En z'n oogen...." Vader liep rond de tafel om beter te komen zien.
„Ja," zei Jonny stil, binst ze tezamen bleven neerzien in de oogen van een verlatene, die weenend vroegen, of dan alles onverbiddelijk voorbij zou zijn.
Terugloopend naar zijn stoel, waar hij staande zijn krant bleef vouwen, omdat hij weer weg moest, zei hij:
„Wete nu Jonny, al liep ge naar den buiten en ge liet u den ganschen dag wasschen door de zon van onze Vlaanders, dan kunde 't avond toch met uw mizerie weerom komen, als ge die nie 'n hebt omgezet in dingen, die u geen kwaad kunnen doen.
'k Meende toch, da ge aan da werk al gewend was."
„'t En is ook de sectie nie, Vader. 'k Peize op de Moeders. 't Waar zoo'n schoon meiske. En thans nie zeggen, da z' toch nergens van weten, Vader," drong ze snel, om niet in zijn antwoord teleurgesteld te worden.
Hij glimlachte. Neen, dat zou al te goekoop zijn en sprak al vanzelf.
„Misschien is het hun taak, dit ongeweten offer te brengen. G' en moogt hun die niet ontnemen, als ge hun gene andere geeft, die dezelfde waarde heeft."
„Maar wa kan het voor waarde hebben, als ze nie eens zelve da offer vrij kozen?"
„Voor anderen toch. Misschien is hierin het leven sjuust zoo goê, da 't buiten ons weten nog de tekorten dekt, die we bij anderen eens maakten."
„Ja," zei ze, als had ze 't wel begrepen en hoefde er niet meer over gesproken.
Maar in haar stem was benijding en gekrenktheid. Ge leefde toch maar gemakkelijk, als ge alles zoo schoon zag lijk Vader! Ze kon ook niet weten, wat ellende hem zoo laat nog den duisteren wijk introk en hoe naast den nood van levende menschen, het tobben over doode lichamen niet meer dan een gedachtenspel werd.
Hij was met de moeilijkheden mee gegroeid: die van vroeger waren nu zoo gering geworden, dat hij ze niet zuiver meer in hun oude waarde zich herinneren kon.
Jonny hoorde hem de voordeur dichttrekken en ze stond op, om hem na te zien voor het raam.
De kade lag verlaten, als de auto in vlotte vaart onder de boog van de hooge brug was doorgegleden.
Boven het stille water rees de kerk, zwart en oud; daar was niets dat een onwetende het schoone kleurleven deed vermoeden, dat daar binnen bij het daglicht ontwaken zou. Alleen de kapellenkrans droeg op zijn leien koepels ijl zilvren glans, lijk manelicht, dat op stil water schijnt.
Maar binnen die hechte muren, onder het zilverbekruiste kleed, verging een schoon kinderlijveken.
Ze zag plots weer Panters vaste handen.
„'n Vergaap u nie aan den schijn!" zei zijn streng gebaar. „Ziede, zoo is nu uw schoon

....door de zon van onze Vlaanders....

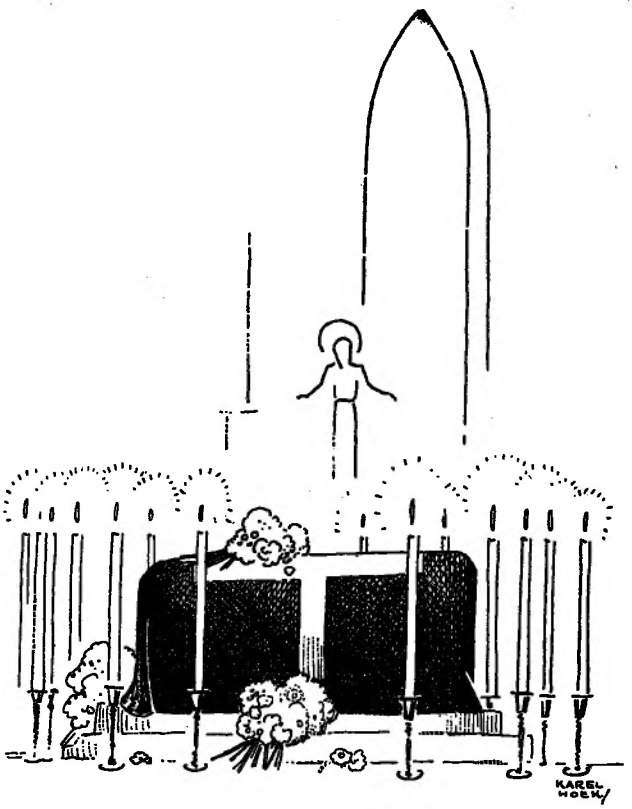

....onder het zilverbekruiste kleed....

engelken," en hij deed de droomsluier door, die ge als een bescherming rap rond dat kindeke drapeeren wou.
„Ge wete 't nu? Allez, thons is 't voor uwen rekening, da dit met geen ander kind opnieuw gebeure."
Wat praatte ze in zichzelf, binst haar woorden aan Panters werk plots z'n groote praktische waarde gaven?
Was hij dáárom zoo onverbiddelijk veeleischend, omdat de verantwoordelijkheid zoo hevig groot groeide achter zijn werk?
Ze sloeg het gordijn dicht met een resoluut gebaar en onbewust, binst dat ze de kamer intrad, rechtte zich haar lichaam en hief haar hoofd zich met den ouden durf omhoog. Ze wou weer werken om veel droefs te helpen overwinnen.
„Ja," zei ze zacht, en het was lijk een antwoord aan de vele moeders, die hulp voor hunne kinderen vroegen.

Als Vader terugkeerde en de hall inkwam, stond Jonny op de eerste trede van de trap.
„Den goê nacht, Vader. 'k Ga eerst nog wa blokken op mijn kot en dan rap naar m'n bedde," knikte ze en ze boog zich naar hem heen, voor een nachtkus.
Ze deed dat lang niet iederen avond meer. Vroeger had ze zelfs hevig gesparteld, als Treze d'r de tafel ronddroeg om de traditioneele kussen uit te deelen.
Lieva was zoo niet. Die deed het trouw en rustig, met dezelfde gevoelens misschien, waarmee ze haar onderjurk uittrok. Dat hoorde ook bij 't naar bed gaan.

Even legde ze haar wang tegen Vaders gezicht. Maar als was dat gebaar te onbeheerscht geweest, rechtte ze zich snel en haar vijf vingers door haar kuif halend, knikte ze opgewekt, alsof ze haar vondst uit bergen van geluk had opgegraven: „Als 'k me ga specialiseeren, zal 't voor kinderziekten zijn, Vader. Ge moet toch bij uwen thesis ne bepaalde richting kiezen newaar?" voegde ze er als een verontschuldiging aan toe.
„Daar ben ik content mee, Jonny," zei hij eenvoudig. Maar tot in zijn oogen lichtte de vreugdeschijn van zijn dankbare ziel.
Zie, ze voelden zich onafhankelijk misschien, maar ze waren niet ver toch, zijn kinderen. In hun diepste oogenblikken bleken ze vlak naast hem te staan.
Jonny sprong met twee treden tegelijk de trap op naar boven.
Wat zou Juul van haar besluit zeggen, vroeg ze zich af. Ze zou er hem over spreken, als ze weer een keer met hem naar den buiten trok, om waterdierkes voor Nonkels laboratorium te halen.
D'r was een goede stemming voor vertrouwelijke dingen, als ze daar zoo samen door de beemden trokken, met hun vischglas en schepnet, lijk kinderen op een vrijen dag.
Tja, wat zou hij dan al niet kunnen zeggen, peinsde ze glimlachend.
En haar gedachten stelden zich vroolijk rond dees schoone verwachting.

De centrale keuken

Een dichte regen vulde triestig grauw de gansche lucht; ze wischte de contouren der hoogste daken weg en verdook de toppen der torens.
De stad leefde alleen benee z'n haastig leven op de glimmende kasseien.
Jonny kwam met Mariët uit Nonkel Free's laboratorium. Jon had curven gesorteerd, voor een nieuwe publicatie, binst dat Mariët weefselpraeparaten in het microscoop zat te bewonderen.
„Da zie Nonkel geer," had Jonny gezegd. „Droom, als ge daar goesting in hebt, over de mysteriën van een tropennacht, of zing geluidloos Mozart na. Als ge maar voor uwen microscoop zit en uw oog d'r bekans boven houdt, is 't goe."
Juul was d'r ook geweest, en gelijk met hen weggegaan over den koer. Maar daar had hij Frank de Broedelaere ontmoet en was met hem voortgeloopen. Juul scheen het toch

wondergoed met het Broedelare-type te stellen!
Als ze tegenover de cinema kwamen, begon de regen in rechte lijn neer te vallen uit de verdonkerde lucht.
„Laten we daar in de hall schuilen Jon, dan zien we gelijk wat film d'r dees week gaat."
Mariët stond in de hall die vol regenschuilers geloopen was, de filmplaten te bezien.
„Le Chant du Nil."
„'t Ziet er romantisch uit, zeg, dat Nijlland. Zie daar hebt ge de pyramiden ook. O Jon, ne schaking, ziede Novarro schaakt ne prinses. Ze lijkt ne doopkind zooals hij d'r draagt in d'r lang wit kleed. En zoo graciel waar, alsof hij d'r breken kan.
Wat 'n oogen, Jon. Zie hem staan tusschen die kamelen. 'k Zou best mee durven mee zoo eene.
Maar we zouden d'r nooit toe geraken, peis ik toch. Als we buiten de cinema komen, zijn we veel te nuchter, om in romantische bevliegingen te verzeilen.
Maar 't is toch spijtig, da 'k mijn studentenkaart nie mee 'n heb, anders ging ik d'r subiet naar toe. 't Is zoo triest zoo'n regenavond, zoo gansch alleene op uwen kot."
„Kinderen niet toegelaten," wees Jonny plagend.
„Nee Mariët, 't is te gevaarlijk voor u. Ge gaat mee naar mijn huis.
Werken kunt ge d'r ook; ge hebt toch uw kursussen van dees achternoen bij u? Daar hebt ge genoeg mee te stellen."

„Neen 'k," weerde Mariët af. „'k Zie d'r zoo verregend uit. Wat zal Lieva daarvan zeggen?"
„Die weet allang da ge tot ne andere kategorie behoort dan de hare.
Allee, laten we tusschen de druppels doorloopen."
Ze trok Mariët tusschen de menschen door naar buiten.
„Nee maar het giet nog!" schrok ze.
„Nu, ook best," knikte Mariët opgewekt.
Ze draafden naar de kade en kwamen hijgend na een korte bel langs Treze de hall in gestoven.
In de huiskamer brandde al licht. Lieva ging juist door de open deur met de thee naar binnen.
„Zullen we eerst Marieke gaan groeten. Dan is de thee sjuust getrokken."
Mariët streek over haar nat glimmende kuif, die glad naar achter lag. Ze trok haar roode jumper recht over d'r zwarte plooirok en volgde Jonny de breede trap op naar boven.
„Jon, zie 'k er heusch wel toonbaar uit?" vroeg ze, ongewoon bedeesd kijkend naar de gesloten huiskamerdeur en zich afvraggend waarom Lieva niet even was blijven wachten in de hall, voor een groet.
Ze had d'r toch uit de verte gezien. Maar dit hoorde niet bij Lieva, wist ze immers. Ze zou haar straks vormelijk verwelkomen, alsof ze de erfgename van Tuth' Ank Amon was.
„Mariët keer uwen kop ne keer binnenste buiten en vraag of diè toonbaar is."
Mariët, die zoo knap was, dat Lieva d'r gerust jaloersch op kon zijn, had zooveel franje niet noodig.

MISMAAKTEN

Men zegt, Heer, dat toen Gij op aarde waart
aan U niets was, dat men U zou begeeren.
Gij echter kondt bewondering ontberen;
wij niet, want ijdelheid hecht diep in onze aard
en door één woord of lach zijn we te deren.

Wij zullen altijd verder moeten gaan
en zullen alle hoop en vrees verzwijgen,
zelf zwak, naar alle kanten dreigen.
En langzaam groeit in ons de duistere waan,
dat er een blijde onbezorgdheid moet bestaan, die wij nooit krijgen.

Wij hebben ons hierbij, in koel besef, al sinds lang neergelegd.
Totdat een keer de wanhoop van vioolmuziek die schijn bederft;
We vinden 't oud verwijt terug, diep bij ons ingekerfd:
– Gij richt geen lamme op en maakt geen kromme recht.

Als wij niet wisten, dat Gij elke dag met allen lijdt en sterft...!

W. G.

GOLFBREKERS

Foto Eva Bosnyö

PERSOONLIJKE HERINNERINGEN AAN SELMA LAGERLÖF

Selma Lagerlöf.

I.

Zweden kennen is Zweden liefhebben! Dat zullen allen met mij eens zijn, die de klare luchten, de lieflijke meren, de geheimzinnige bosschen, de poëtische rivieren, de machtige bergstroomen, de schilderachtige boerenwoningen, de kleurige kleederdrachten van dat land kennen. En bovenal zal hij het met mij eens zijn, die voelt hoe de sage en het sprookje leven in dat geheimzinnige, dikwijls melancholieke land met zijn eenzame uitgestrektheden. „God heeft ons gezegend met een heerlijk, uitverkoren land," schreef Dr. Afzelius, de groote Zweedsche sagevorscher, „de lente is in het Noorden heerlijk frisch groen en vol rijk leven, onze zomer- en herfstzon is mild en vruchtbaar makend."

Is het wonder, dat er buitengewone dingen verteld worden in de oude sagen van zulk een land, dat in de allervroegste tijden genaamd werd Asagård of Godenland? Wil men het land echter genieten in al zijn bekoorlijke schoonheid, zijn poëtische verhevenheid, dan moet men het aanzien met die oogen, als waarvan Selma Lagerlöf spreekt aan het slot van haar Christuslegende: „de Heilige Nacht": „het zit niet in maan of zon, noch in kaarsen of lampen, maar men moet oogen hebben die Gods heerlijkheid zien." Heeft men dat, en weet men iets meer af van de mentaliteit der Zweden, dan valt er oneindig veel te genieten.

Dan begrijpt men het werk van Selma Lagerlöf, die men de personificatie kan noemen van Zweden en in 't bijzonder van haar schitterend mooie provincie Värmland, eerst volkomen.

En wanneer men van het plaatsje Sunne per auto steeds dieper Värmland ingaat in de richting van Mårbacka, het ideale landgoed van Selma Lagerlöf, dan komt men zoo langzamerhand in de ware sfeer om land en volk te begrijpen. Eerst gaat het langs onafzienbare korenvelden en akkers, omzoomd door hooge heuvels, en dicht met beuken- en berkenbosschen begroeid, dan over smalle, hobbelige paden de geheimzinnige bosschen zelf in. Beren, zooals vroeger, treft men er nu niet aan, maar des te meer herten, vossen en roofvogels. Zoo schaarsch als het land meer naar het Noorden toe met menschen bewoond is, des te overvloediger huizen de dieren in de bosschen.

Is het wonder, dat de stille bewoners dier eenzaamheid de geheimzinnigheid dier natuur beter verstaan en dieper aanvoelen, dan zij, die te midden van het drukke menschengewoel wonen? Dat de boschelfen en kabouters hun kameraden zijn, dat de spookgeschiedenissen er overal rond verteld worden, dat zij vossen- en berenverhalen weten te vertellen, waar stadsmenschen geen begrip van hebben, dat ze verstaan de stemmen in de suizende boomtoppen en in de klaterende beken, dat zulk een land overrijk is aan sagen en sprookjes? Dat de natuurgeesten in de verbeelding van het volk leven, waarvan Selma Lagerlöf zelf een ware, zuivere loot is, wier ziel diep wortelt in de bodem van haar land, dat zij er niet van te scheiden is?

„Zweden, gij land van diep gevoel, van hartroerende liederen, land der helder stroomende rivieren," aldus bezingt Andersen het, „waarop de wilde zwanen zingen in het schijnsel van het Noorderlicht, naar u willen wij vliegen met de ooievaar en de zwaluw, met de rustelooze zeemeeuw en de wilde zwanen."

Gaat ge met met mij naar dat heerlijk land, een bezoek brengen aan Selma Lagerlöf, eerst in den zomer, bij klare, zonnige lucht, en later nog eens in den winter bij sneeuw en ijs?

Het is mij onvergetelijk, dat eerste bezoek te

Mårbacka.

Mårbacka (later zijn er vele nog op gevolgd). Reikhalzend zag ik gedurende mijn lange rit per auto vanaf Sunne uit naar het landgoed van Selma Lagerlöf, dat daar zoo eenzaam, in een prachtige natuur ligt. Dat Mårbacka, dat, zooals Selma Lagerlöf mij vertelde, oorspronkelijk slechts een melkerij was van een der grootste boerenhofsteden, die ten westen van het dal aan het Löfven- of Trykkemeer lag. En er moet eertijds, vertelt Selma Lagerlöf zoo graag verder, een herder geweest zijn, die aan het stukje grond aan de heuvelachtige landweg van Asberg, waar hij zijn vee en paarden weidde, den naam Mårbacka (Moerasheuvel) gegeven heeft. De melkerij bracht langzamerhand zooveel op, dat zij een zelfstandig bezit werd. Later werden er door de latere eigenaars allerlei bijgebouwen aan toegevoegd, het werd zoodoende een welvarende hofsteê en de bewoners leefden er in welstand.
In het begin der 17de eeuw nam de jeugdige predikant, genaamd Morell, er zijn intrek, en de boeren van het plaatsje Emteroik, waartoe de landhoeve behoorde, waren wat blij, dat zij nu een eigen predikant hadden. Later trouwde een der dochters van Morell met den beroemd geworden predikant Lyselius en de dochter van dezen met den predikant Wennerwik, overgrootvader van Selma Lagerlöf. Deze liet een moestuin op Mårbacka aanleggen, liet vruchtboomen planten en een groot rozenperk aan de overkant van het huis aanleggen. Langzamerhand werd het huis vergroot, er kwam een verdieping op, er werden stallen gebouwd, zoodat het een voorname hoeve werd.
En nu heeft Selma Lagerlöf, nadat ze besloten was Mårbacka niet alleen 's zomers, maar het geheele jaar door te bewonen, het laten vergrooten en verfraaien tot een deftig, men kan wel zeggen, paleisachtig heerenhuis.
Het landgoed ligt daar zoo rustig en statig in groote eenzaamheid, waar binnen Selma Lagerlöf als een groote, sterke geest haar eigen omgeving schept, en in eigen sfeer weet te bouwen. Het is er zoo weldadig stil, en wat weet de bewoonster alles ongestoord te houden, wat is men gelukkig op Mårbacka, wat weet zij onwillekeurig steeds het beste op te wekken in haar huisgenooten en omgeving, wat straalt zij een koesterende goedheid en zachtheid uit! Wat is zij eenvoudig, de groote vrouw, die aan drie universiteiten tot doctor honoris causa in de letteren is benoemd, die de Nobelprijs ontving, is benoemd tot lid der Zweedsche academie, als eenige vrouw van de achttien leden, die.. maar ik wil bij al die onderscheidingen niet langer stilstaan, zij zelve zou het niet prettig vinden. Liever wil ik deze woorden van haar aanhalen: „slechts wanneer wij deemoedig zijn en dankbaar aan God kunnen we iets bereiken."
Dat zijn woorden om mee te nemen in heel ons verder leven!
Een der grootste genoegens van Selma Lagerlöf is wel om haar gasten haar koestal te laten zien, daar is ze echt trotsch op, en ze heeft haar veertig koeien de prachtigste namen gegeven: Juliroos, Maanroos, Kerstroos, allemaal rozen, zoodat we de koestal van Mårbacka wel een rozarium zouden kunnen noemen. De koestal is, evenals de paardenstal, door haar Vader gebouwd.
Op een mooie dag in September reden wij om drie uur uit en troffen al dadelijk in de oprijlaan een wonderlijk uitziend gezelschap,

Het nieuw opgebouwde Ekeby.

dat Selma Lagerlöf haar opwachting maakte. Het bleken Laplanders te zijn in hun nationaal kostuum, die haar in hun eigenaardig Laplandsch-Zweedsch begroetten. Na dit korte oponthoud ging het naar Rottneros, om de wederopbouw van het voor enkele jaren door kortsluiting totaal afgebrande Ekeby te zien.
Alleen de cavaliersvleugel is gespaard gebleven, omdat die zich aan de overkant van de landweg bevindt. Zij is niet, zooals men denken zou, een zijvleugel van Ekeby, maar een apart staand huis.
Het was een prachtige tocht langs het Löfvenmeer met al zijn herinneringen, in de richting van Torsby, langs Stopafors, het eenvoudige landhuis, waar Gösta Berling na zijn huwelijk met de jonge, van graaf Dohna gescheidene vrouw woonde, (onze koningin heeft bij haar verblijf in Zweden ook dit Stopafors bezichtigd), tot aan Tosseberg Klätt (in de Gösta Berling-sage de Gurlitta Klätt), waarin volgens de overlevering een beer huisde, die alleen door een zilveren kogel gedood kon worden.
Merkwaardig was het te zien hoe de onafzienbaar lange houtvlotten zich voortbewogen over het Löfvenmeer, en langs de houtzagerijen aan het meer te rijden, waar de boomstammen, die door de Klar-elf van uit het Noorden in Zuidelijke richting in haar stroom meegenomen worden, voorzien van het speciale merk van elke houtzagerij, daar ingehaald en keurig in een mooi figuur vastgelegd worden. Nog ging het langs het prachtige Rottnemeer, op den bodem waarvan de Steen ligt, waarvan Selma Lagerlöf zoo prachtig vertelt in haar kerstverhaal: „De Steen in het Rottnemeer", en waarvan het water niet minder diepblauw is dan dat aan de Riviera. Daarna ging het door de oneindige bosschen, waarin wij het geluk hadden een eland te zien, die deed herinneren aan Grauwvel uit haar aandoenlijke verhaal van Grauwvel en Karr, uit Nils Holgersson, terug over Sunne met het liefelijke witte kerkje van Bro, zooals het heet in de Gösta Berling-sage, naar Mårbacka. In het Löfvenmeer zagen we de beide bootjes, de Gösta Berling en de Selma Lagerlöf, die driemaal per dag elk van het eene eind naar het andere over het meer gaan en elkaar in het midden daarvan bij Sunne ontmoeten. Het was wel eigenaardig de stuurlui van beide bootjes te zien, die over hun blauw wollen trui een witte band droegen met de namen van Selma Lagerlöf en Gösta Berling.

Het bootje de „Gösta Berling".

Al dadelijk zagen wij, Mårbacka naderend, en de oprijlaan inrijdend, een drom van toeristen door den tuin wandelen, die uit ongeveer veertig auto's, die op haar terrein willekeurig parkeerden, gestegen waren. Men heeft geen begrip van de massa's reizigers, die jaarlijks het land van Gösta Berling bezoeken. Het vorig jaar o.a. zijn er 8000 geweest, waarvan het grootste deel een bedevaart naar Mårbacka maakten.
Wanneer de lange, lange donkere winter eindelijk voorbij is, en het groen begint uit te komen, dan wordt, geen wonder, het midzomerfeest ook op Mårbacka met uitgelaten vreugde gevierd. De Meistang wordt met bloemen en linten versierd en de oude volksdansen worden er, begeleid door de oude volksmelodieën, onvermoeid omheen gedanst. Men geniet de heerlijke vrijheid buiten in de natuur weer. Maar, voor de eigenares van Mårbacka is die vrijheid nu niet zoo heel groot, want, tegelijk met de intree van de zomer, komen in file de auto's met toeristen aanrijden! Men wil toch Selma Lagerlöf zien en kieken, om haar is men toch hier gekomen, en, nauwelijks verschijnt ze in de veranda voor het huis, om van het buitenzijn te genieten, of daar opeens worden de kiektoestellen op haar gericht. Men heeft wel een ketting gespannen om het huis op zulk een afstand, dat opnamen eigenlijk niet mogelijk zijn, maar.... stoort men zich aan die ketting? Bij tientallen stapt men er overheen of kruipt er onderdoor; men weet er wel raad op. Ondertusschen verschijnt een groep schoolkinderen, die willen ook, o zoo graag, de schrijfster van Nils Holgersson zien en als het kan spreken. Nauwelijks zijn ze binnen, of daar gaat de telefoon in de hal, een directeur van een zangvereeniging kondigt aan, dat hij met zijn koor van honderd zangers

over een paar uur Selma Lagerlöf een serenade komt brengen. Dat bericht brengt bij alle waardeering toch wel eenige consternatie. Men wil den vriendelijken zangers toch koffie en broodjes aanbieden. Er wordt om de laatsten naar Sunne getelefoneerd, en het geheele keukenpersoneel van Mårbacka wordt aan het werk gezet om koffie te maken. Daar belt Karlstad op, de hoofdstad van Värmland: over drie dagen komt de gezant uit Letland de schrijfster een decoratie brengen, die uit Tsjecho-Slowakije haar een vertaling aanbieden van haar roman Anna Svärd, gebonden in blauwe zijde, waarop met gele zijde, de Zweedsche kleuren, door eenige dames uit dat land de titel is geborduurd. De gezanten zullen begeleid zijn van hun dames; de secretaris van de Fransche legatie komt mee, om hulde te brengen aan de groote schrijfster en ook de consul-generaal van Letland en Finland. Als de ontvangdag is aangebroken, is het weder op Mårbacka alle hands on deck. Het hooge gezelschap zal het noenmaal blijven gebruiken, en er worden koks ontboden uit Sunne voor de beroemde hors-d'-oeuvre, die uit niet minder dan 26 gerechten bestaan zal.
De gastvrouw heeft haar gasten aan tafel in het Fransch en Duitsch toe te spreken, wat ze buitengewoon mooi, iets sympathiek-verlegen doet.
Zoo stroomt het van alle kanten naar haar toe gedurende de zomervacantietijd. Op 5 Juli van datzelfde jaar heeft Selma Lagerlöf bezoek gehad van den kroonprins en de kroonprinses van Zweden met gevolg, die haar de bijzondere eer aandeden bij haar het middagmaal te gebruiken op hun officiëele reis door de provincie Värmland.
Zoo vergaan de drukke zomermaanden. Tegen zes uur ongeveer houdt de stroom van bezoekers op. Oef! dat is vermoeiend geweest. En we drentelen rustig de moestuin door, bekijken de vruchten, vooral de appels worden nauwkeurig nagezien. Selma Lagerlöf zal ze later, voor zoover dat gemakkelijk gaat, zelf plukken. Peren willen er niet goed heelemaal rijp worden, wel frambozen en kruisbessen, en we wandelen het boschje achter de moestuin eens door, waar Selma Lagerlöf op haar 15de jaar haar eerste gedichtje maakte tot haar niet geringe verrukkind, dan de groote weg een eindje op tot aan de „Ruststeen", waar „mijn Grootmoeder haar geluk vond, omdat zij op die plek door mijn Grootvader, Daniël Lagerlöf, ten huwelijk werd gevraagd", en dan langs het huisje waar Hans Anderson, de ongelukkige „keizer van Portugal" woonde, terug naar huis, steeds op de voet gevolgd door Liss, de trouwe Schotsche herdershond.
Tot slot van den dag een spelletje Patience en dan ter ruste na een veelbewogen dag.
Later hoop ik u een winterdag op Mårbacka te beschrijven, met al de intimiteit daarvan.

CHRISTINE DOORMAN.

portretje

Ze is klein, en ze loopt een beetje krom. Haar grote schoenen krullen om aan de punten, en haar zwarte mantel is van een onheuglijke mode. Ze sloft 's morgens in de donkerte al langs de straat, met haar pakje in courantenpapier onder de arm; en 's avonds, als de lantarens aangaan, sloft ze nòg ergens aan 't andere eind van de stad langs de huizen. Ze is zwijgzaam, en stipt als een klok. Onder de zwarte mantel zit een oude japon, zoals niemand die meer draagt, en in het krantenpapier zitten een schort en een paar pantoffels. Zij is altijd de eerste, die binnenkomt, en de laatste, die weggaat, in de grote paleisachtige kantoren en banken. De aardige knappe kantoorjuffertjes lachen een beetje om haar, en doen ook wel eens medelijdend-vriendelijk. — Zij dweilt. Zij dweilt kilometers gangen, zij boent hectaren vloer, haar leven lang. Zij kruipt haar dagen door op de knieën, zonder opzien. Zij zingt nooit, als de jonge werksters, met haar zijden kousen en flodderjurken. Zij zwijgt, en dweilt, en boent. — Tot ze op een dag niet meer verschijnt. Zij is dood, en de mensen zeggen: Hé! Alsof zij er nooit over nagedacht hebben, dat zij ook wel eens sterven kon. Er komt een jonge werkster bij, dat is heel eenvoudig. Maar de gedweilde gangen zijn voortaan groezelig, en de vloeren worden nooit meer helemaal blank.

RIE VAN R.

Het bedrog

Tim werd dien morgen wakker doordat een man in een witte jas met een lorgnet op zijn neus bezig was op zijn knie te dansen. Hij droeg een bakkersmuts met stijve, witte punten. „N' aie pas peur mon petit," zei hij, „ça ne fait a u c u n mal." En bij „aucun" gaf hij me daar een trap op die knie, een tràp! Tim was er meteen klaar wakker van. Hij kreunde zachtjes, zijn handen om het verbonden been, en duwde zijn neus in het kussen. Toen opende hij zijn oogen en zag dat het ontbijt al naast zijn bed stond. Brood en een ei en een beker melk en.... Hij rekte zijn hals, steunend op zijn linker elleboog. Een heele pot jam voor hèm alleen! Lekkere. Pruimenjam. Zijn oogen trokken kleiner, hij streek er met zijn hand over alsof hij een lachje wegveegde; toen liet hij zich weer in het kussen zakken, zijn gezicht naar den muur.

Hij zuchtte. Vader was er niet, hij kon er nog niet zijn. Vader was nu in het hotel van hen beiden en las de krant. Tim moest daar erg aan denken, en ook hoe de bladen ritselden als Vader ze omsloeg. Hier.... Hij opende zijn oogen, maar sloot ze meteen weer. Een kamer hier met alles wit. En 't rook zoo raar. 't Rook naar.... Zijn lippen, bleek in zijn bruin gezicht vormden het woord: operatie. Een griezelig, een angstig woord. En toch, je moest eraan denken, je kon niet ophouden eraan te denken.

Ze waren op reis met z'n tweeën, Vader en hij. „Groote Tim en kleine Tim", zei Moeder. Ze waren in de bergen gegaan en ze hadden geslapen in een echt hotel, samen in een kamer. En iedere morgen was Tim het eerste wakker, en sprong uit zijn bed en toeterde aan Vader's oor: „Hé, ouwe Tim. Ik ben er alwéér het eerste uit!" Schrikken dat Vader dan deed! Elke morgen stond je er weer om te stikken van den lach. Overeind zat hij, met al zijn haren in de lucht, en hij zocht z'n bril. Maar kwaad werd hij niet. Nooit. Je kon alles, bij Vader. Vader was je vrind.

Toen was Tim gevallen. Niet eens van een berg, maar zoo maar over een gewonen steen. 't Leek niets erg, eerst. Maar later toch wel. Vader had hem in zijn armen in een rijtuig gedragen, met een reuze paard ervoor, en de koetsier had een blom op zijn hoed. Klots, klots, klots, deden de hoeven op den weg, en de wielen ratelden, en groote Tim had zoo leuk verteld, onderwijl. 't Was een fijne rit geweest, zei Tim, en even een meevaller ook, „want zeg nou zelf, hadden we zonder die knie gerèden?"

„Vàst niet," zei Vader ook, en hij sloeg zijn arm om zijn schouders, zoo hadden ze gezeten. Maar toen ze het hek van 't ziekenhuis binnenreden, had Tim zich losgemaakt. Hij had rechtop gezeten, en zijn knie was begonnen te kloppen met duizend gemeene, gloeiende hamertjes. Zijn oogen hadden de ramen afgezocht. Vensters en weer vensters, heele rijen naast elkaar, de meesten met de gordijnen neer, alsof ze hun oogen gesloten hadden.

Er was een zuster gekomen, die had hem op een wagentje getild. Ze had een ronde neus en haartjes op haar kin, en ze praatte zoo vlug, je verstond haar niet.

Ze duwde hem een gang door, met een, twee, twaalf deuren wel. En hij dacht:

„Waar blijft Vader?" Maar Vader was er ook. In de kamer werd hij op een bed gelegd. Haar mouwen kraakten terwijl ze hem optilde, en nu zag hij de haartjes van heel dichtbij. „Zou je ze kunnen tellen?" dacht hij, en dat was even iets geweest om in jezelf om te grinniken.

„Eh bien, mon petit," zei de zuster, en dat verstond hij. Hij had naar Vader gekeken, of die 't hoorde. Petit! Maar Vader was er en was er toch niet. Hij keek over de muts van de zuster heen naar den witten muur met het bellekoord. Zijn hoed draaide rond in zijn

handen. En opeens, daar had hij hem opgezet, daar voelde Tim zijn prikzoen op zijn wang.
„Nou kerel, slaap ze, vannacht. Tot morgen, dan."
„Je gáát toch niet?" wou Tim nog zeggen, en hij greep naar zijn jas, maar hij greep in de lucht. Vader was weg. Hem achterlatend in die kamer, met al die witte dingen, die eruit zagen of ze nijdig op je waren. De tafel met die fleschjes erop; de vierkante stoelen, de kale lamp. Ze waren wit en ze glommen koud en ze ròken zoo; ze roken alsof ze je wat doen wilden. „Pas op, jij daar, met je knie!" Je hoorde een bel. Je hoorde stemmen in de gang, en het ritselen van rokken.
Vader was weg. Toch lag je te luisteren, met je hoofd naast het kussen. Maar hij was niet teruggekomen.
De dokter was geweest, een met 'n maantje. Dat glom in het licht, terwijl hij zich over de knie boog en die aanraakte met zijn koele vingers. Tim had er naar gekeken. Hij had zijn schouder tegen den muur gedrukt, zoo hard dat het pijn deed. Z'n wenkbrauwen had hij samengetrokken en maar getuurd, terwijl hij zich steeds kleiner maakte. En het was of hij wegkroop, wegkroop van de knie, die klopte onder de handen van den dokter; verder, al maar verder weg; zoodat het eindelijk leek of de knie er alleen was en Tim niet meer. Het glimmende rose, de witte haren erom heen. En opeens.... „De dokter heeft een gezicht!" dacht Tim, en hij was verbaasd, hij schrok er haast van! Oogen met rimpels achter een lorgnet. De snor met de stijve punten die bewogen, want de dokter lachte, hij zei wat tegen hem, maar Tim verstond het niet.
„Eh bien, alors...." tegen de zuster, vóór hij achter het scherm verdween.

En toen, toen was het gekomen. Ze hadden hem weer op den wagen gelegd, nu met zijn tweeën. Twee met witte mutsen. En ze keken naar elkaar; ze praatten; ze keken niet naar hem. Die kamer dan waar 't licht al brandde; en hij stond op hem te wachten, in zijn witte jas, en nam het been alsof het Tim's been niet was.
„N' aie pas peur mon petit," zei hij, „ça ne fait aucun mal." Maar het deed wèl pijn, hij jokte! Zooals die man kon jokken! En Vader dan?
Tim had zijn oogen dichtgeknepen, stijf, zoodat hij roode en gele en groene puntjes door elkaar zag schieten; zijn handen klemden zich om de ijzeren staven van den brancard. Zijn knie stond in brand, maar dat was het erge niet.
Het erge was dat eene dat op hem loerde, dat naderde, dat klaar stond om op hem af te springen om hem in een diep, zwart gat te duwen. „Ik wil niet," dacht hij en opende wijd zijn oogen. Gezichten die schemerden, onder mutsen. Een breede, witte rug en een bakkerskalot met een maantje er onder.
Toen schoof alles over elkaar. En dat waar hij mee gevochten had, dat hij met al zijn kracht van zich af had gehouden, met zijn vuisten om het ijzer, met zijn kaken opeen, dat kwam nu toch op hem af en duwde hem in het zwarte, het gapende gat: „Vader heeft me bedrogen."

— — — — — — — — — — — —

Hij kwam nog niet. Hij kon er nog niet zijn, had de zuster gezegd, en toen nog iets, over den beker melk die nog vol stond. Maar hij had zijn gezicht van haar afgewend.
„Hij wist 't. Hij wist 't en toch heeft hij niets gezegd. Hij is weggeloopen. En mij liet hij alleen met.... dàt. Als een klein kind. Als een klein kind dat je bedriegen kunt."
Turend voor zich uit op het gekreukte laken, zijn mond krampachtig.
Bedriegen. En dat woord op Vàder was opeens zoo erg, dat hij een kussenpunt in zijn mond moest stoppen.
't Gordijn voor het venster woei heen en weer. Buiten klonken stappen. Hij strekte zijn hand uit naar zijn horloge, maar liet die meteen weer zakken. De deur piepte, er

kwam zacht iemand binnen. „Die zuster weer," dacht hij, „om die melk."
„Slaap je?" vroeg Vader, en legde zijn hoed op tafel.
„Bèn je nou!" ontviel Tim, en bijna had hij gelachen, bijna had hij een gebaar gemaakt, zijn Vader tegemoet. „'t Is half elf," mompelde hij, verstrakkend.
„Da's mis, 't is pas tien," zei Vader, en trok den stoel bij 't bed. „Hoe is 't met de knie?"
Tim scheen zich te bezinnen. „De knie? Best," zei hij toen.
„Geen pijn?"
„Nee."
„De dokter al geweest?"
„Vanmorgen? Nee."
Vader zuchtte. Hij haalde zijn zakdoek uit zijn zak en veegde er zijn voorhoofd mee af. „'t Is warm," zei hij, en hij stond op, hij ging voor het venster staan, zijn handen ineen op zijn rug, kijkend naar de lucht. Toen liep hij naar de tafel, nam een fleschje op, zette het weer neer. „'t Is warm," zei hij nog eens, op zijn stoel weer voor het bed.
Met half dicht geknepen oogen lag Tim naar hem te kijken; alsof het Vader niet was die daar zat, maar een vreemde.
„Ga je nu alleen die tocht naar de Jungfrau maken?" vroeg hij.
„Vast," zei Vader, „zonder jou." En hij keek naar hem. „Van z'n leven niet!" zeiden zijn oogen. Maar de jongen wendde de zijne af. Twee ronde, roode plekken brandden op zijn wangen.
Vader praatte nu. Nu hij begonnen was hield hij niet op. Over het hotel. Over Moeder's brief. Over den tocht dien ze maken zouden als de knie....
„Vind je 't hier naar?" vroeg hij er plotseling tusschen.
„Ja," zei Tim hard, en nu was 't of hij Vader geslagen had. Die zei niets meer, hij zat stil, en zijn hand lag op de sprei. Hij wou die hand pakken; hij wou er zijn gezicht in duwen en grienen. Hij wou zeggen.... Hij zei niets, hij zweeg, en de kamer zweeg, en buiten klonken stemmen, buiten begon een klok te slaan. Bim.. een, bim.. twee, bim.. Toen, met een ruk stond Vader op. Hij liep de kamer door. Hij haalde een sigaar te voorschijn en beet er de punt af; maar hij deed haar weer in den koker, en opnieuw bij 't bed nu, maar met zijn oogen naar 't venster, begon hij met een vreemde, schorre stem, die Tim niet kende: „Kerel, ik moet je wat zeggen.... ik had 't gisteren willen doen, gisteravond, nadat de dokter 't me gezegd had.... maar ik vond 't beter.... beter voor je, niet vóór de nacht...." Vader, die stamelde, die slikte. En Tim, die verlegen werd, die niet kijken dorst, die daar lag in zijn kussen, terwijl de plekken op zijn wang langzaam vervloeiden, naar zijn voorhoofd, naar zijn hals.
„De dokter moet je even helpen, vanmorgen. 't Is maar een kleine operatie, 't is niets, jochie.... Hij zei gisteren: ik kon er straks op wachten...."
En plotseling, Tim die zich tegen hem aanwierp. „'t Is niks, 't is niks, het is al gebeurd!" Snikkend en snikkend, zijn voorhoofd tegen zijn jas geduwd, zijn lichaam schokkend. Tot hij zich weer oprichtte, en met zijn mouw langs zijn oogen vegend, nokte: Hoe hij gedacht had, heusch gedacht.... In een lach schietend die weer in tranen eindigde: zoodat hij opnieuw zijn gezicht verborg. Tot hij het huilen vergat, luisterend naar het tikken van Vader's horloge, waar hij met zijn wang op lag. Vlak, vlak bij was Vader, met zijn groote, warme hand om de zijne. Hij praatte niet, hij was er.
Als uit een diepte kwam een kleine, gebarsten stem: „Ik vind het hier niet naar, groote Tim. Ik vind het hier wel leuk. En ik krijg een heele pot jam voor mij alleen!"

BEATRICE WILLING.

LAKWERK

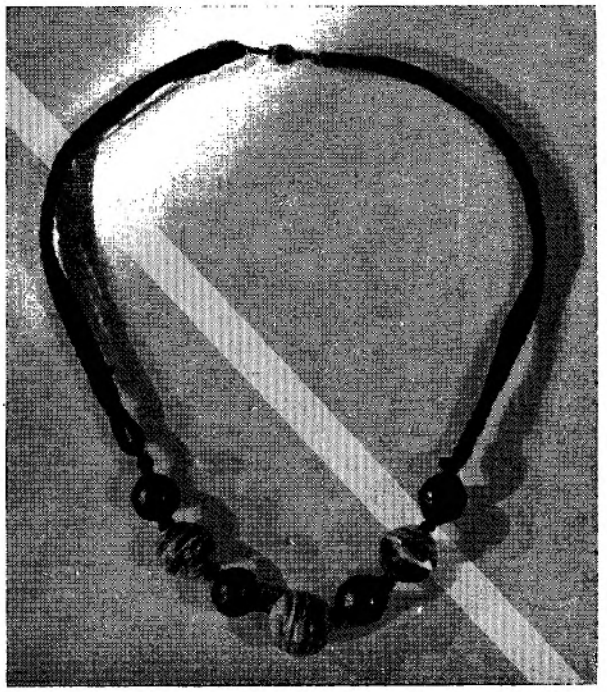

Zooals ik reeds opmerkte in mijn vorige artikel over lakwerk, zijn de mogelijkheden die met dit werk kunnen worden bereikt zoo talrijk, dat het mij moeilijk valt uit de vele aardige onderwerpen een keuze te doen.
Waar het afgebeelde halssnoer met weinig moeite en kosten zelf te maken is, verwacht ik dat er vele lezeressen van De Jonge Vrouw over eenige tijd de beschikking zullen hebben over een keurcollectie colliers en armbanden in de kleur van haar diverse japonnen. Ook als cadeau zal een met smaak ontworpen halssnoer altijd een welkome verrassing zijn.
De werkwijze is als volgt:
We breken van een pijpje lak 2 gelijke stukjes af, hetgeen het beste gaat door op de plek waar het lak moet breken, met de heete breinaald een geultje te smelten. We drukken nu deze stukjes op de verwarmde pen zooals is aangegeven in afb. I, en wel op ongeveer 10 c.M. van het einde. Door het lak boven de vlam steeds in één richting voorzichtig rond te draaien, waarbij we zorgen dat het niet afdruipt, krijgen we een ronde kraal. Wanneer het lak week is kunnen we het met een natte vinger modelleeren en met de spatula eenigszins in de vorm drukken, hierna afkoelen en met een zacht doekje goed afdrogen.
Vervolgens weer langzaam rond draaien totdat de gewenschte vorm verkregen is, waarna de kraal snel in het koude water wordt gedoopt om af te koelen en hard te worden, daarna weer voorzichtig afdrogen.
Verrassende resultaten kunnen we bereiken door b.v. een zwarte kraal met warme roode en witte lak aan te tippen, en deze kleuren boven de vlam langzaam ineen te laten vloeien, goed afkoelen en drogen. Nu zijn we zoover dat de kraal van de breinaald af kan (hiervoor opletten dat de kraal niet boven de vlam komt): voorzichtig van de pen schuiven, nog even af laten koelen en de eerste kraal is klaar.
Alleen al in 't ontwerpen van deze kralen valt een groote verscheidenheid te bereiken, door de vorm te varieeren van vierkant tot plat of ovaal; tevens is het mogelijk er in een andere kleur opgelegde druppels, streepjes, blaadjes of bloempjes op aan te brengen. Ook transparent en bronslak maakt Dennison in diverse kleuren; zij geven een uitermate aardig effect.

Moulder.

Spatula.

Probeert u het maar eens, — het is een gezellig werkje, waarin ieders individueele smaak tot in de finesses gevolgd kan worden.
J. de Vr. R.—S.

Afb. I.

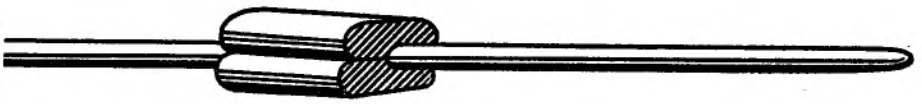

zaadpluis

Januari is de Maandag van het jaar.
En Maandag is de dag van de goede voornemens, de dag, waarop we tot ons zelf zeggen: „Nu zal ik van dg week toch eens....." En diezelfde Maandagse stemming bezielt ons aan het begin van het nieuwe jaar.
O, ik weet het al, er zijn dadelijk al sombere mensen, die met een waarschuwend spreekwoord over die goede voornemens komen aandragen. Och, laten we deze keer nu eens niet naar die héél verstandige maar ook dikwijls heel ontmoedigende woorden luisteren, en laten we nu dit jaar onzes Heren negentienhonderd vijf en dertig eens welgemoed aanvangen met een hart, bóórdevol oprechte, goede voornemens. — Het jaar onzes Heren: is dat op zichzelf niet een prachtige uitdrukking van onze voorouders? „Het jaar der genade" zegt de Engelsman — uitdrukkingen, die dikwijls achteloos als pasmunt gebruikt worden, maar die waard zijn, aandachtig beschouwd en gewogen te worden: Het jaar — ònzes H e r e n. Legt dàt ons al niet een grote en ernstige verantwoording op? — Goede voornemens — en nu denk ik aan dat mooie, sympathieke artikel, dat ik vond in „De Haagsche Dameskroniek" van 27 Oct. j.l., van de hand van de bekende Nannie van Wehl. Daarin stond een gedachte uitgedrukt, zó warm aandoend in deze koude dikwijls zelfzuchtige tijd, dat ik ze hier aan elke jonge vrouw wil doorgeven.
De schrijfster begint te vertellen, dat ze als kind al zoveel van geschiedenis heeft gehouden, en speciaal mijmerde ze graag over de „Broederschap des Gemeenen Levens". Niet alleen om die mooie deftige term, maar vooral om de prachtige, spontane en bescheiden dienstwilligheid van die eenvoudige Middeleeuwse mannen en vrouwen, die zo vanzelfsprekend het hunne deelden met elkaar, en met elk, die het nodig had, die het m e d e d e l e n aan anderen zo goed in practijk wisten te brengen. En dan vervolgt zij:

Het komt mij voor, dat het in deze tijden goed zou zijn een zusterschap des gemeenen levens op te richten. O! niet met een voorzitster en een penningmeesteres en een secretaresse — en o! geen naamkaartjes als teeken van instemming aan mijn adres! Laat ieder voor zichzelf besluiten, tot die zusterschap toe te treden. Laat ieder bedenken, waar en in hoeverre ze met het hare anderen kan helpen. Die hulp zal spoedig genoeg blijken een soort ruilhandel te zijn. Het woord klinkt wat hard in dit verband, maar ik gebruik het, omdat met den nood ook vaak de schuchterheid stijgt, de een wil niet meer aannemen van de ander, omdat men, ten onrechte overigens, meent, niets meer terug te kunnen geven.

Zij gaat dan over dat laatste nog even door, en zegt dan:

Jaren en jaren geleden schreef de strijdbare Anna de Savornin Lohman eens: „Als ik 's middags de equipages en de victoria's der Haagsche freules zie uitrijden naar de Boschjes of de zee, en ik zie haar zitten, met een schoothondje en een dame van gezelschap of met allebei, dan tel ik, hoeveel plaatsen er nog over zijn in het gecapitonneerde voertuig. En ik zou haar wel toe willen schreeuwen: „Hoeveel arme naaistertjes zijn er niet, die nooit eens een ritje kunnen maken? Neem er toch op elke rit een mee, of twee, zooveel als ge bergen kunt in elk geval."
We vonden dat toen allemaal een beetje te veel gevraagd. Hoewel we eerder behoorden tot de categorie der arme naaistertjes, dan tot die van de rijke freules, vond de schrijfster niet veel bijval bij ons en ik denk: bij de freules nog minder.
Doch nu, na zooveel jaren, begrijp ik, dat er in haar denkbeeld toch iets goeds school.
De menschheid heeft dat ook begrepen, dit zij tot haar eer gezegd. Want wie had vroeger ooit gedacht, dat de vele rijtoeren met de gebrekkige kinderen en de ouden van dagen werkelijkheid konden worden?

Die laatste zin is weer zo terdege geschikt, om een moedeloos geworden mens op te fleuren. Ja! zeggen we onwillekeurig, er zijn toch nog zoveel heerlijke, onbaatzuchtige dingen in de wereld. Het lijkt wel, of de mensen alleen maar aan zichzelf denken, of we al midden in die tijd leven, waarvan Paulus zegt „dat de liefde van velen zal verkouden".
Maar dan ineens zie je weer zo'n lange file auto's voorbijglijden over een drukke weg, en achter het stuur ontdek je bekende gezichten: ernstige zakenmensen, deftige bankheren, die voor één dag hun mooie luxe auto, hun chauffeurskunst en hun kostbare tijd in dienst hebben gesteld van een troepje magere, bleke, zielige, maar onuitsprekelijk verrukte kinderen — uit slopjes en steegjes, uit alvoven en bedsteden drie-hoog-achter.... „We hebben nog zooveel te geven," zette Nannie van Wehl boven haar artikel, en ze geeft meteen practische en aardige voorbeelden:

Hoeveel kunnen we met elkander uitwisselen! Ook in kundigheden. De een is een knappe breister, de andere munt weer uit in haken en vooral in haakpatronen uitkijken. Jumpers haken en breien is in de mode. De een is altijd op de hoogte van de nieuwste literatuur en de ander wou dat ze „eens een mooi boek"

had. De een heeft boeken genoeg om een leenbibliotheek te beginnen en de ander heeft stapels muziek. De een is op de hoogte van literatuur en de ander weet alles af van geldzaken. Ook is de piano of de vleugel van de een vaak mooier dan van de ander.
Ach, wel zeker, de zusterschap is vanzelf al ontsproten in de harten. Heb ik ooit in eenig najaar zooveel peren gehad uit de verschillende tuinen rondom? De bezitsters brachten met blijmoedige gezichten in snoeperige mandjes haar overvloed rond bij de buren. Wie een radio bezit, noodigt buurvrouw, die er geen heeft, uit als er iets bijzonders te beluisteren valt. En wie geen radio heeft, noodigt buurvrouw uit, haar radio te ontvluchten, als het lawaai haar te machtig wordt.

We hebben nog zoveel te geven! Is dat geen prachtig woord om onderstreept te zetten boven aan de blanke nieuwe bladzijde van dit jaar 1935?
Mevrouw Van Wehl gaat terug tot de Broederschap des Gemenen Levens; maar onze gedachten gaan nog vele eeuwen verder terug.
Er was een mens van God gezonden, wiens naam was Johannes. Hij had een zeer eervolle en solide positie kunnen innemen onder zijn volk, want hij was een priesterszoon, maar hij verkoos een haren mantel en sprinkhanen, het voedsel der armen. Hij stond aan de Jordaan en predikte tot een gehoor van soldaten, ambachtslieden en huismoeders — mensen van gelijke beweging als wij, levend in een onrustige en onzekere tijd, als de onze. En zijn woord klinkt nog door tot in onze oren: „Die twee rokken heeft, dele hem mede, die geen heeft; en die spijze heeft, doe desgelijks."
En er kwam Een na hem, die groter was dan hij, en voegde er een schone vermaning bij: „Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet."
Wij hebben nog zoveel te geven — zoveel, eer wij aan die ene van de twee rokken toe zijn!
Wat Nannie van Wehl als voorbeelden opnoemt, zal allereerst wel voor de getrouwde vrouwen bedoeld zijn. Maar de ongetrouwden, het werkende meisje, buitenshuis of bij moeder, hebben die ook nog niet veel, heel veel „om niet" te geven en te delen?
Zou dat niet een mooi onderwerp voor vele meisjesverenigingen zijn: de practische uitwerking van deze nieuwe Zusterschap des Gemenen Levens?
Ik denk aan het meisje, dat af en toe eens gezellig voor haar plezier een middagje gaat winkelen. Toe, denk dan eens aan de moeder met het drukke gezin — je kent er zeker wel één — die op winterse vrije middagen haar handen vol heeft met haar levendige, àl te levendige stelletje. Ga eens naar haar toe, en vraag „voor de gezelligheid" een paar van haar spruiten mee op je tocht. Je zult de verrukte gezichten zien: van de kinders, die zo zelden al dat moois zien, omdat moeder nooit weg kan, en van de moeder, die je dankbaar is voor zo'n rustige middag.
Ik denk aan de onderwijzeres, die een Acte heeft gehaald, en nu een stapeltje boeken en schriften met waardevolle aantekeningen bezit. Toe, sluit ze niet weg, of doe ze niet over voor de halve prijs. Maar kijk eens rond, of je geen werkloze collega weet, die wèl graag studeren wou, maar die dure boeken, zie je.... En geef je stapeltje dan es aan zo eentje in bruikleen.
Ik denk aan het meisje, dat een abonnement op de volksconcerten heeft, en „eigenlijk niemand" weet voor haar tweede kaart. Och, kijk dan eens goed rond, niet onder je zussen en vriendinnen — die hebben dikwijls genoeg zo'n avondje — maar neem eens een ander meisje mee, dat òf een drukke, òf helemaal geen werkkring heeft en toch ook wel eens graag wat moois hoort. Een dienstmeisje uit een groot gezin, een winkeljuffrouw, die de enige thuis is, die nog inbrengt, een werkloos typistetje, een kwekelinge zonder baan....
Ik denk aan het handige, zelfstandige meisje met het aardige salaris (die zijn er toch ook nog!), die zegt: Zuinigheid met vlijt.... en keurig haar eigen japonnen naait. Och, denk ook es aan dat meiske met haar diploma's Coupeuse en Costuumnaaien in de zak, die o zo graag eens wat zou gaan verdienen, maar, ziet u, de dames naaien tegenwoordig zoveel zèlf....
We kunnen nog zoveel geven! En het behoeven toch niet altijd grote en dure dingen te zijn. Onze Heiland sprak van een beker koud water: de kleine vriendelijkheden, die niets kosten, zijn de meest gewaardeerde. Al is het maar een vriendelijk praatje tegen het meisje achter de toonbank; al is het maar een boodschap, die je meebrengt uit de stad voor je buurvrouw met haar zieke baby, al neem je maar een peuter mee achter op je fiets: de weg naar school is zo lang, en zijn benen zijn zo klein! — We hebben nog zoveel te geven!

RIE v. R.

Ontwerpen voor handwerk

Deze keer gaan we nu eens weer de toepassing van onze randen in de practijk bespreken.
In November hebt u de noodige vulsteken en variaties geprobeerd en de meeste inzendsters hebben, ondanks de slechte afbeeldigen, nog aardig wat van de steken gemaakt! Er waren verscheidenen, die ook reeds de steken aan een rand hebben uitgewerkt, hoewel dit nog een extraatje bleef.
Even wil ik er u nog opmerkzaam op maken, voordat u weer met nieuw werk begint, dat u steeds materiaal en kleuren naar eigen idee en smaak kunt uitkiezen. In het algemeen is het 't mooiste niet te harde kleuren te gebruiken, vooral geen grof werk te maken en steeds ervoor te zorgen, dat de versiering niet te opdringerig wordt. Hiermee bedoel ik, dat versiering niet zóó moet zijn, dat deze te veel aandacht vraagt. Het geheel moet steeds rustig blijven, en dit is natuurlijk het meest afhankelijk van de te gebruiken kleuren.
Hiermee staat of valt de geheele versiering! De rand kan nòg zoo aardig zijn, toch wordt alles bedorven door een slechte kleurencombinatie! Natuurlijk zijn sprekende kleuren daarom niet buitengesloten, mits goed toegepast.
Zooals ik reeds zei, laat ik dus de keuze van handwerkmateriaal: splijtgaren, perlgaren, zijde, wol en stoffen (daar zijn jute, linnen, reformstof, enz.) altijd geheel aan u over. Ik raad u aan hier vooral veel zorg aan te besteden, daar dit een groote factor is in uw werk!
Dit keer wordt het een gecombineerde handwerk- en teeken-„maand". Uit de hierbij afgebeelde schetsjes kunt u reeds opmaken, dat het nu niet alleen om randen gaat, maar dat deze op een bepaalde manier op een voorwerp zijn aangebracht.
Nu volgt een bespreking op welke wijze u de randen, opgegeven in het October- en December-nummer (dus staande en z.g. „dubbele" randen, zònder of mèt hoek) in practijk kunt brengen.
Allereerst dan de z.g. „dubbele" randen, ik bedoel die randen, die onder en boven gelijk zijn. Deze randen hebt u op twee manieren geteekend, n.l. afgesloten en uitstralend. Bekijkt u eens Afb. I.
Hier ziet u een ceintuur voor een meisjesjurk. Dit is welhaast een van de eenvoudigste

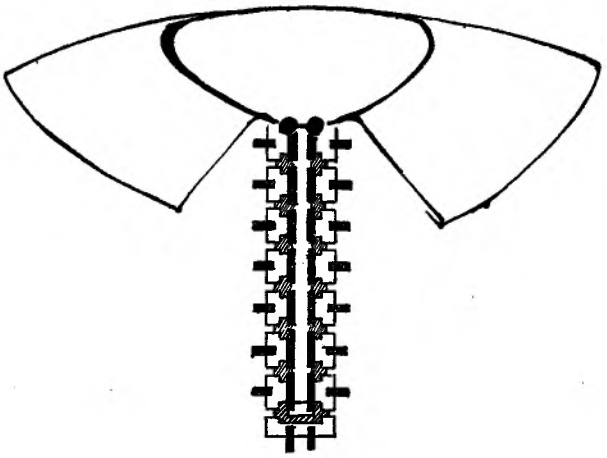

Afb. II.

en gemakkelijkste voorwerpen, wanneer de sluiting tenminste een gesp is.
De rand hiervoor is een afgesloten rand, omdat deze het beste past bij de omgevouwen zijkanten van de ceintuur.
Verder kunnen we een band, gewerkt op dezelfde manier als de ceintuur, gebruiken als staande band aan een vierkant, rond of rechthoekig kussen. Het kussen bestaat dan bijv. uit een vierkant onder- en bovenvlak; daartusschen wordt de lange rechte bies gezet (naad op één der hoeken). Ook in 2 kleuren staat dit heel goed, bijv. boven- en ondervlak van donkere kleur, staande bies van lichte stof, geborduurd met dezelfde donkere kleur als de rest van het kussen.
Nu volgen een paar heel andere voorwerpen met nieuwe moeilijkheden.
Op Afb. II ziet u een splitversiering, die zoo de indruk maakt van een dubbele, naar links en rechts uitstralende rand. Natuurlijk zijn dit 2 enkele randen, die juist als het split gesloten is, tegen elkaar aanvallen (dus op de wijze als de randjes, die „rug aan rug" staan).
Waarom hier nu een uitstralende rand? Wel, hierbij is de afsluiting noodig aan de kant van het split, want hier eindigt de rand en wordt de stof omgevouwen, en daar moet de rand recht of zoo goed als recht zijn afgesloten. Heel anders is het met de buitenzij gesteld, want hier eindigt de versiering midden

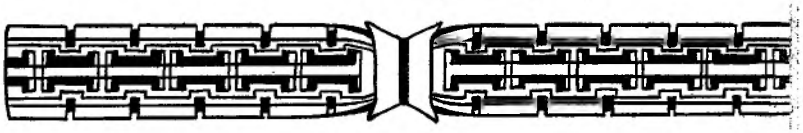

Afb. I.

op de stof en moet, om dit duidelijk te laten uitkomen, flink uitstralen.
Wanneer u nu de onderste punt bekijkt, is hierbij niet het randje botweg afgesneden, maar wel degelijk gezocht naar een mooie beëindiging. De vlakken zijn met een paar lijnen verbonden, een paar streepjes erbij en de overgang is klaar.
Iedere flink uitstralende rand kunt u hiervoor gebruiken en dan natuurlijk zoo geplaatst als het voorbeeld aangeeft.
Een versierd split, gewerkt in fijne tinten op een zomerjurk of blouse, zal vooral nu bewerkte blouses weer in de mode zijn, volstrekt geen gek figuur maken.
Verder natuurlijk voor kinderkleeding, evenals de volgende twee voorbeelden (Afb. III en IV).
Afb. III laat een kinderschortje zien. Het gewone modelletje, lijfje met aangerimpeld rokje. Dit is weer een gemakkelijk voorbeeld, want de versiering bestaat uit een staande rand zonder hoek, gewoon onderaan het lijfje en ook desgewenscht op het rokje gewerkt. Het spreekt vanzelf, dat dit weer een enkele staande rand moet worden, daar de onderkant het einde van het lijfje aangeeft en de bovenkant in de stof uitloopt. De rand op het afgebeelde schortje is in verhouding wel wat zwaar geworden, ook al omdat het zwart natuurlijk erg afsteekt.
Verder kunnen we een staande rand met hoek toepassen aan de zijden van een vierkant kussen of kleed. In de hoeken gaan we dan eerst, zooals bij het teekenen, een hoeklijn zetten. Met een flink afstekende kleur (liefst een die niet in het werk gebruikt wordt) gaan we daartoe een hulplijn rijgen, vanuit het hoekpunt. We nemen een kruispunt op, een kruispunt neer, enz. (een kruispunt is een liggende en staande draad samen). We kunnen nu de hoek werken en gemakkelijk controleeren.
Het 4de voorbeeld is ook een kinderschortje. Hierbij komen nieuwe moeilijkheden kijken,

Afb. III.

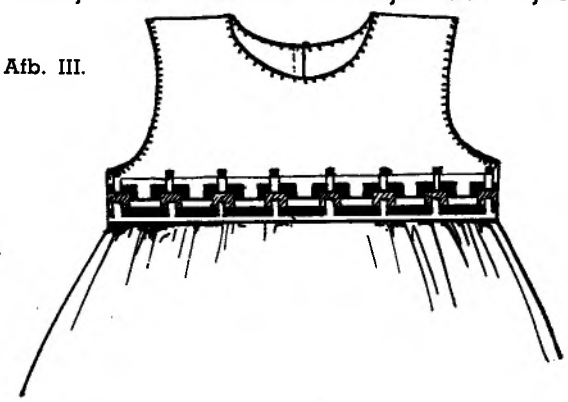

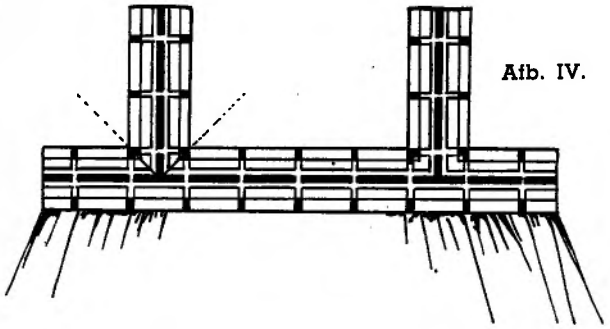

Afb. IV.

n.l. de overgang van schoudertjes naar het rondom loopende stukje. U ziet wel, dat de schoudertjes niet zoomaar ergens aangezet zijn, maar dat er natuurlijk gezorgd moet worden een goed geheel te krijgen. Dit vinden we op de volgende manier: In beide hoekpunten van het schouderstukje zetten we een schuine binnenwaartsche hoeklijn, die elkaar precies in het midden van de liggende band ontmoeten (zie afb. linkerschoudertje). De rand van het schoudertje wordt doorgewerkt tot deze schuine lijnen, de linkerhelft keert naar links, de rechterhelft naar rechts om de hoeklijn en de liggende rand wordt verder afgewerkt door er de ontbrekende onderhelft bij te werken.
Voor deze versiering moet weer een afgesloten dubbele rand gebruikt worden, zooals u wel opgemaakt zult hebben uit voorgaande uitlegging.
Het laatst komt het boekomslag aan de beurt, met een combinatie van dubbele en enkele rand.
De rug bestaat natuurlijk uit een, naar beide zijden, uitstralende rand. Hierbij kan best dat uitloopen zelfs extra verzwaard worden. Maar nu de overgang naar de zijkanten!
We zetten daarvoor vanuit het onderpunt (zie pijl) schuine hoeklijnen naar links en rechts, om aan te geven hoe de linkerhelft van de rugrand naar links keert en de rechterhelft naar rechts de hoek omgaat.
Even is hier naderhand een kleine wijziging in de zijkanten gemaakt, n.l. het zwarte blokje. Dit is gedaan om de zijkanten iets meer af te sluiten. Hierbij moet men ook altijd het geheel dusdanig indeelen, dat ook de buitenste vier hoeken gelijk worden aan de hoeken bij de rug, omdat het anders niet goed kan uitkomen.
We zijn nu aan het eind gekomen van de bespreking van enkele voorwerpen. Enkele moeilijkheden zijn er nog wel bij. Deze maand gaat u nu eens elk van deze moeilijkheden uitwerken en in teekening brengen en wel: 1e. een voorbeeld van een split; 2e. een kinderschortje met schoudertje en 3e. een boekomslag.
Hebt u gelegenheid één van al de hierboven besproken voorwerpen geheel of gedeelte-

lijk uit te werken, dan is dat natuurlijk zeer geschikt, omdat dat toch eigenlijk het doel van deze cursus is.
De randen, die u gebruikt voor deze nieuwe opgaven, kunt u zelf kiezen uit goede voorbeelden van uw vorige randen, tenzij u liever weer een geheel nieuwe rand maakt en deze op de aangegeven manieren uitwerkt (natuurlijk voor iedere opgaaf weer een andere rand!)
Deze keer uw werk opsturen naar onderstaand adres, liefst vóór 24 Januari (porto insluiten).
Ik ben benieuwd wat ik nu weer ontvangen zal.
Nieuwe deelneemsters, die de vorige nummers goed hebben gelezen, kunnen hun werk ook gerust nog inzenden! Hoe meer eigen „ontwerpsters" hoe beter voor de vorming van eigen oordeel en smaak, al blijft het werk nog zoo eenvoudig. Dus tot de volgende keer! ATELIER „DE DRIEHOEK."
Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

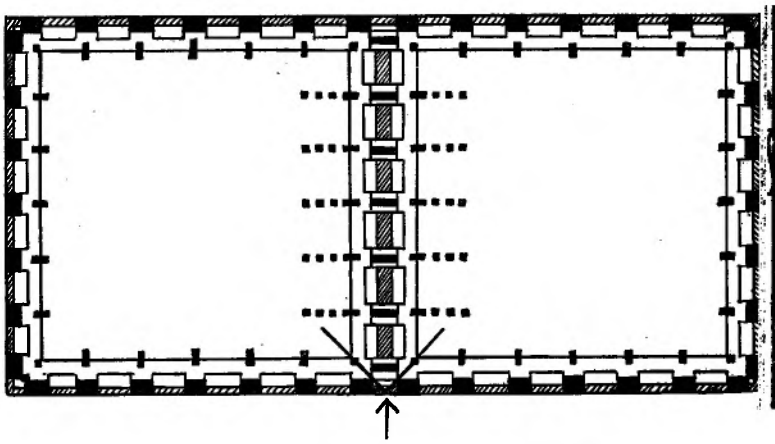

Afb. V.

FILMPJES

Bij den Fotograaf.

„Als je wist, hoe de menschen zouden willen dat ze er uit zien, wanneer ze je komen vragen een portret van hen te maken, dan kon je zooveel geld verdienen als je maar wilt...." vertelde me een fotograaf. En hij gaf er voorbeelden van.
Die ik hier niet herhalen zal. Maar er zat stof voor een complete roman in.
Gelukkig voor de vrouwen en meisjes kon hij het ook van de mannen zeggen. Een artiest wil er uit zien als een ingenieur, een arts als een artiest, een onderwijzer als een minister.... enz.
Bij de dames is het meestal zoo, dat ze de veertig naderend, er willen uitzien als even in de twintig.
Nog eens, hij gaf er voorbeelden van, die ik hier niet zal herhalen.
Nu, een fotograaf met wat menschenkennis en technische handigheid kan aan deze menschelijke zwakheden wel een heel eind tegemoet komen.... Er staan hem hulpmiddelen genoeg ten dienste.
Maar de menschen zèlf veranderen er toch niet door. We zijn die we zijn, daar is niets aan te doen.
En dat is ook niet zoo erg als we bij dit alles maar christenen zijn, d.w.z. dat we ons hebben leeren buigen, voor de bedoeling Gods met ons, dan worden we er tenslotte dankbaar voor dat we zijn die we zijn mogen. En hiermede hebben we dan tevens de kunst om te leven leeren verstaan.
Maar, arme mensch, die zich door een fotograaf wil laten opknappen!
Wat moet het leven voor hem of haar hard zijn!

Sentimenteel.

Mijn nichtje verklaart van alles en nog wat: „Dat is sentimenteel."
Nu kan ik sentimenteele menschen gelukkig niet uitstaan en dus geef ik mijn nichtje gelijk. Sentimenteel is sentimenteel en daar is verder niets van te zeggen.
Als twee menschen laten blijken, dat ze van elkaar houden, dan is dat sentimenteel. En als een dame eens een beetje opgewonden raakt over een mooi vers, dan is dat sentimenteel.
Weg er mee.
Mijn nichtje vindt heel veel dingen dolletjes, knal, denderend, geestig, eenig. Maar sentimenteel wil ze nooit of te nimmer zijn. Gelukkig niet.
Gisterenavond zat ze te huilen over een aandoenlijk verhaal. Ik begrijp niet, hoe 't kind er bij komt, maar ze zàt te huilen, en over één traantje zou ik heusch niet gevallen zijn, maar zulke groote, dikke tranen, 't was meer dan bar.
Dus zei ik bestraffend: „Dat is sentimenteel."
Natuurlijk zei ik het met een goede bedoeling, maar o, ik kreeg er van langs, hoor. Ik was ongevoelig, hardvochtig, wreed, en weet ik het al niet.
Ik schijn dus niet goed te begrijpen wat sentimenteel is. Maar in elk geval ben ik blij, dat de jonge menschen van tegenwoordig niet sentimenteel willen zijn. Want sentimenteel....
Op die manier zou je haast een hekel krijgen aan sentiment.

Die „Economische Zelfstandigheid" toch....!

Johanna Naber schrijft in een brochure over: „Wat heeft het Feminisme der Nederlandsche vrouw gebracht?": „De Reformatie heeft aan de vrouw de bevrijding gebracht van het dwingend alternatief: huwelijk of klooster. Wij beginnen ons dat eerst nu te realiseeren, nu het feminisme de vrouw de mogelijkheid schonk zich in die bevrijding te handhaven door haar de gelegenheid te geven tot economische zelfstandigheid."
Ik vermoed dat onze moeders en grootmoeders ook al wel iets van deze vrucht der Reformatie genoten zullen hebben, al beschikten ze toen misschien over mindere „economische zelfstandigheid".
Ach, die economische zelfstandigheid der vrouw in onze dagen!
Ik denk aan dat veelzeggend woord van die economisch zelfstandige vrouw uit het boek van Ammers-Kühler: „De Opstandigen", die als iemand haar gelukkig prijst omdat de heele wereld „economisch" voor haar open staat, de verzuchting slaakt: „De heele wereld en wat heb je dan nòg!"
Inderdaad: en als je dan niet meer hebt, wat heb je dan nòg!....

PLAATS-BESPREKEN

Door één meisje voor te dragen.

(De voordraagster heeft voor dit monoloogje geen enkel bizonder costuum nodig. Alles komt op het goede spel aan. Ze staat alleen op 't toneel, het profiel naar de toeschouwers gekeerd, en spreekt tegen een denkbeeldig persoon achter een denkbeeldig loket, afgewisseld door opmerkingen tot een evenzo denkbeeldige vriendin, achter wie een denkbeeldige file wacht. Het is wel noodzakelijk, deze situatie even aan het publiek uit te leggen).

Juffrouw.... kan ik hier plaatsen bespreken voor de opvoering van de.... och, hoe heet 't nou.... de.... Wàt zeg je, Nel? o ja.... de Jahreszeiten? Wàt zegt u? Zaal of balcon? Gunst, wat denk jij? Záál is zo vervelend zeg, als je nou nog een hoekplaats kan krijgen.... Hè, wat? Een beetje achteraan? Hè néé zeg, daar zit je onder die balcons te koekeloeren, daar is óók veel aan, en wat ziè je daar nou helemaal? Wat? Kom je om te horen? Nou ja, natuurlijk, natúúrlijk — maar je wilt toch wel wat zièn ook. Zo achteraan, dan kun je niet eens onderscheiden, wat de solisten voor een japon aanhebben — en Jo Vincent zingt mee, en die had pas bij de Schepping.... nee, 't was de Schepping niet, 't was de hoe-noem-ie-'t.... de.... Messias, geloof ik.... Nee, wacht, waar in voorkomt van: Je-ru-u-sa-lem (neuriën), kom, je weet wel, dat je op de radio ook nog al eens hoort.... Nou ja — ze had een bééldige japon aan, helemaal wit, zeg, je weet wel, met zo'n gedrapeerde hals.... Wàt zegt u? Opschieten? Nou nog mooier, ik sta hier nèt. Ja, ik wéét 't niet. Zaal, zaal — wat hebt u nog over in de zaal? Deze? Ja maar, dat zijn er geen twee naast elkaar, en mijn vriendin wou natuurlijk graag naast me zitten. Hier? Ja maar, dat is nou weer zo'n ellendige h o e k plaats! Wàt? Wou ik eerst zèlf een hoekplaats? Ja maar, toch niet bij een deur zeker. En dit is nog wel bij de tuindeuren.. En ik bedank er voor om de hele avond op de tocht te zitten, met zo'n dunne jurk aan.. Ja natuurlijk, dan maar balcon, in vredesnaam dan maar balcon. Eigenlijk zit ik helemáál niet graag balcon; al die rook en zo komt naar boven, vin jij ook niet? En wat ziè je nou, als je boven zit? Alleen 't tonéél. Je wilt toch wel es mensen zien óók.... Wàt zegt u? Dat er nog meer mensen zijn.... Ja, dat wéét ik ook wel, juffrouw. Hèbt u dan balcon? Twéède? Ja, ik zal daar tweede gaan zitten — kun je net zo goed op 't dak.... Frontbalcon, eerste rij frontbalcon. Wàt? Helemaal besproken? Maar dat is een schandáál, dat begrijp ik niet. Ik sta hier notabene als eerste, en de helft van de plaatsen zijn al besproken.... Ja, dan in vredesnaam maar tweede rij, hoewel.... Wàt, d e z e twee? Maar dat is net achter een piláár. Ik dank je feestelijk om de hele avond achter een pilaar te zitten. Zal ik met dure kaarten nog niet eens een fatsoenlijk uitzicht.... Néé, Nel, geen kwestie van, jij gaat óók niet achter dat ding zitten. Stel je voor, als je behoorlijk betaalt, moet je ook een fatsoenlijke plaats hebben. Achter een piláár!.... Wel ja zeker. Laten ze daar de mensen met vrijkaartjes plakken. 't Zou me zeker weer net gaan als

verleden jaar bij die gymnastiekuitvoering, weet je nog? Dat gekke dikke mens, dat 'r hoed niet wou afzetten? Gewoon ongelooflijk, zo brutaal als sommige mensen zijn. Verbeelden zich, dat zij maar alleen op de wereld zijn. Of ze een ander mens hinderen.... Ja, gunst juffrouw, ik heb óók haast.. Maar ik kan niet helpen, dat u alleen maar van die onmogelijke plaatsen voor ons hebt. Als je nu niet eens even op je gemak mag kiezen.. Laat me eens kijken — die derde rij dan, hier.... daar heeft u toch twee plaatsen naast elkaar open? Geeft u me die dan maar, als 't niet anders kan, hoewel.... dèrde rij.. Enfin. Ja, deze twee, hier.... 23 en 25.... Hè, wat staan die mensen onbeschoft te dringen. Wàt blieft u? De káárten? Maar die heb ik niet bij me, moest ik die óók....? O, wat idióót.... U kunt toch die hokjes wel doorstrepen zònder kaarten? Nee, ik heb ze nog helemáál niet, ik wou ze Woensdagavond aan de záál.... Wàt? Dònderdagavond? W o e n s dagavond! Dònderdagavond? Maar dat kàn niet, ik weet zéker.... Hè? Maar.. Nel, da's nou óók wat, nou is 't nota bene op Woensdagavond? Heb je nou ooit zoiets onzinnigs gehoord? Wie geeft er nou een uitvoering op Woènsdagavond! Wàt, Nel? niets schelen? Ja, natuurlijk kan 't me wèl schelen — ik kàn Woensdagavond niet. Onmogelijk.... Dan heb ik bij de kapper besproken, expres natuurlijk, omdat ik dacht, dat 't Dònderdagavond.... O, heb je nou toch ooit!.. Hadt u me dat dan eerder gezegd, juffrouw! Dan had ik toch al die moeite niet voor niets.... Néé Nel, ik kàn dat niet afzeggen, denk je dat ik met zo'n afschuwelijk hoofd bij de Jahreszeiten zal gaan zitten.... Ik ga net zo lief helemaal niet.. Nee juffrouw, het spijt me, maar dan zie ik er maar helemáál van af.... Wàt zegt u? Wel heb ik ooit!! Nel, ga mee, de onbeschoftheid van sòmmige mènsen.... Nee, daar stá je eenvoudig voor.... Kòm.... (Doek).

RIE VAN ROSSUM.

boekenmolen

„Herinneringen van een dommen jongen", zo heet het nieuwste boek van Van Schendel. Het bevat grote-mensen-sprookjes, soms teer, soms ironisch-moraliserend, in kleurige taal. Zeer geschikt om voorgelezen te worden.

„Wat blijft", door H. de Bruin, uitg. Daamen, is de roman van een gezin, ouders, zoon en dochter. Het is een hecht en stoer gezin, zo een uit de goede, oude tijd. Het leven verloopt gelijkmatig, ziekte, vriendschap, verliefdheid, verandering van betrekking, maar op de achtergrond is altijd weer het gezin, dat wat blijft, vooral de sterke band tussen den zoon en zijn ouders. Het heeft een eigenaardige bekoring hiervan te lezen.

Voor wie eens een uitgebreid modern kookboek mocht zoeken, noemen wij „Het Nieuwe Haagsche Kookboek", door de dames Stoll en de Groot, uitg. Van Cleef, Den Haag. Dit boek bevat niet minder dan 1000 recepten, prettige, doelmatige ideeën voor iedere gelegenheid, benevens in ieder hoofdstuk een inleiding over receptenleer.

Moeilijk vaak om een geschikt boek te vinden voor onze zusjes van 12—15 jaar. Maar hier is „Herrie-Let", door Nel van der Vlis, uitg. Callenbach, Nijkerk. Wat zùllen ze meeleven met die dwaze, gevoelige en toch flinke Let, met haar drie vriendinnen! Prachtig-juist wordt dit klaverblad van vier (zoals Jan Lutz ze zo fijn-geestig op de omslag samenvatte) geschetst, met hun onderling weer zo verschillende karakters. Raak weergegeven en fijn behandeld is de positie van het meisje uit het werkmansgezin in de H.B.S.-klas. We zijn erg blij met dit meisjesboek, omdat het niet blijft staan bij pretjes en dwaasheid, maar daarnaast op bijna iedere bladzij in het echte, ernstige leven grijpt.

LENIE S.

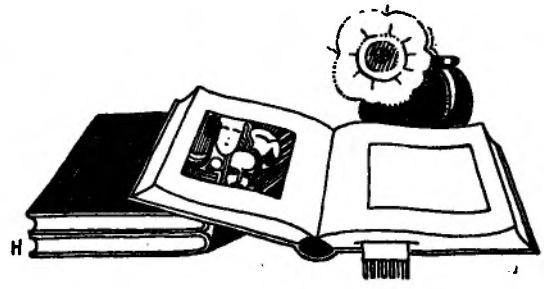

OP ZOEK NAAR EEN BETREKKING

Een zonnige, stralende dag, warm, onnatuurlijk warm voor October.
Op het drukke plein voor het Amsterdamsche station nog een naleving van enthousiasme, veroorzaakt door de prestatie van de Uiver. En een handige koopman, die hiervan partij trekt, door speldjes te verkoopen in de vorm van een vliegmachine. „Toe maar, dame, u krijgt er een strikje bij. Vandaag krijgt u er een strikje bij, omdat de Uiver tweede in Melbourne is."
Handig — bij de pinken — uit alles partij trekkend — je moet het wel zijn tegenwoordig, wil je nog iets verdienen.
Ik herinner me, waarvoor ik hier kwam, en probeer over te steken en het station te bereiken, zonder overreden te worden.
In de hal sta ik even stil, onzeker, en voel me echt „iemand van buiten". Maar een bord met opschrift en een wijzende hand zorgt er voor, dat ik terecht kom in d i e hoek van de hal, waar het M.A.I.-bureau te vinden is. Ge kent toch allen dat bureau? „Maatschappelijk advies- en inlichtingenbureau" is de volledige naam. Maar natuurlijk is die onbruikbaar voor de praktijk van ons haastige, hedendaagsche leven.
In het kleine, keurige kantoortje krijg ik een stoel, en wordt mij gevraagd, wat me hierheen bracht. Want het M.A.I.-bureau geeft raad in velerlei aangelegenheden.
Een betrekking? Ja, het bureau-zelf heeft niet ten doel, bemiddelend op te treden tusschen werkgeefster en werkneemster. Het wijst alleen de weg, die men kan inslaan, om geholpen te worden. En er worden mij namen genoemd van andere bureaux. Ze worden voor mij opgeschreven. En mij wordt geraden om, als ik tijd heb me persoonlijk aan die bureaux te vervoegen.
Ik h e b de tijd. En dus ga ik Amsterdam in. Eerst naar het bemiddelingsbureau „Union" op de Prinsengracht.
Alweer word ik vriendelijk ontvangen en vriendelijk ingelicht. Maar veel hoop wordt me niet gegeven. Ja, als ik dienstbode was! Maar een hulp in de huishouding, die prijs stelt op nog eenige meerdere hulp voor het ruwe werk! Of kinderjuffrouw! Er zijn zoo weinig menschen tegenwoordig, die méér dan één hulp kunnen betalen. En als ze even een advertentie zetten, krijgen ze zooveel aanbiedingen, dat ze met de keus geen raad weten.
Ik word echter ingeschreven op de lijst van betrekking-zoekenden als hulp in de huishouding en bij kinderen. Uitstekende getuigen ten dienste.
En ik ga verder. Ditmaal naar de Stadhouderskade, waar de Centrale Bond v. Inwendige Zending gevestigd is.
Omdat het, bij navraag, blijkt, dat ik niet uit Amsterdam kom, word ik boven gelaten in wat wel de bestuurskamer geweest moet zijn, te oordeelen naar de inrichting en naar de portretten, die de wanden sieren.
Weer vriendelijkheid, wéér vragen, en tot slot een formulier, dat ik invullen mag, thuis. Er zijn juist een paar aanvragen voor een hulp bij kleuters binnen gekomen; als ik niet te lang wacht, kan ik nog op de lijst van gegadigden worden geplaatst. Het is alvast iets, al vraag ik me af, hoe lang die lijst zijn zal.
Natuurlijk zijn er nog meerdere bureaux in Amsterdam. Maar dit zijn wel de voornaamste, als men prijs stelt terecht te komen in een christelijk milieu.
Thuis schrijf ik brieven. Naar diverse bureaux, die krachten uitzenden ter tijdelijke vervanging en hulp der huisvrouw. Men ried mij in het M.A.I.-bureau, het toch maar te doen, al meende ik te weten, dat de kans, zelfs op plaatsing op de lijst voor gegadigden, daar gering was. Toen ik na drie dagen antwoord kreeg, bleek het, dat ik het goed had ingezien. Er werden geen nieuwe candidaten aangenomen, nergens. Er was méér aanbod dan vraag. Zelfs voor wie ingeschreven stonden was het zeer onzeker, dat ze méér in betrekking dan thuis zouden zijn.

De conclusie, die uit mijn ervaringen te trekken is, vraagt ge?
Laat ik over mezelf liefst verder zwijgen. Niets overkomt ons bij geval. Laat dit voldoende zijn.
Maar de conclusie in het algemeen?
Eerst een zeer groote dankbaarheid, dat er zulke goede hulp en raad te krijgen is. Want ik ervoer er maar iets van. Om nog één ding te noemen: wanneer men, door te schrijven op een advertentie, met één of ander gezin of werkgeefster of werkgever in contact is gekomen, ligt het M.A.I.-bureau je in, of het een goed en safe adres is. Verzuim toch nooit, daar navraag te doen, als het vreemde menschen in een vreemde plaats betreft.
Tweede conclusie: dat zij, die beweren, dat

de werkloosheid voor het grootste gedeelte zou zijn opgelost, als de jonge vrouwen maar in een echt v r o u w e l ij k e betrekking wilden gaan, de dingen al te eenvoudig voorstellen. Want wat is nu vrouwelijker, dan in het gezin te willen helpen en voor kinderen te willen zorgen?

En ook daar is voor een bepaalde categorie, die toch heusch geen buitengewone eischen stelt, weinig kans van slagen. En er zijn plaatsen, waar ook iemand, die niet méér wil zijn dan een gewone dienstbode, al moeite heeft om een goede betrekking te krijgen. Of.... zouden we toch moeten aandringen op verwijdering van de vreemde hulpkrachten?

Derde conclusie: die is van een meer opgewekte aard. Want de directrice van het M.A.I.-bureau vroeg me: „Hebt u al een seintje geplaatst in „De Jonge Vrouw"? En toen ik, een beetje weifelend, zei: „Zou dat iets geven? Het zijn toch haast enkel jonge gezinnen, waarin het blad komt?" meende ze: „Ik zou het toch doen, als ik u was. Dat zijn juist de soort menschen, die zich weten aan te passen aan de veranderde omstandigheden. Wie weet, of u bij één van hen niet een prettige werkkring vindt."

En met deze klap op de vuurpijl sluit ik het relaas van mijn ondervindingen.

WERKZOEKENDE.

MODEKRABBELS

Het nieuwe taschmodel is smal en diep, het z.g. kodakmodel.

Handschoen van warme angorastof, met groote kap.

Behalve de bontsjaalkraag worden groote bontrevers, en platte golvende kragen van kortharig bont gedragen. De mouwen worden dikwijls met wat bont van onderen gegarneerd.

We zien de driekwartmantel dit seizoen in twee vormen: getailleerd en tamelijk lang, of korter en wijder (swagger-coat).

De hoeden vertoonen genoeg variatie: naast de platte baret het hooge „jagershoedje" en de nog moderner hooge toque.

De raglanmouw is heel modern, zoowel in gekleede als in sportieve jurken verschijnt ze in allerlei vormen.

Onder de mantel dragen we een vest-sjaal van wol of zijde, de beiden einden worden om de hals geslagen en van voren gestrikt.

NOS.

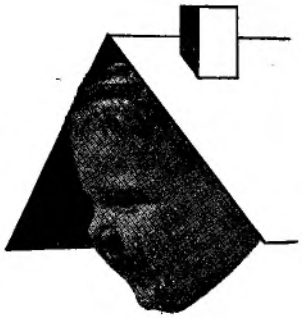

Waar kinderen wonen

VERLEGENHEID.

Moeders hebben niet graag dat hun kinderen verlegen zijn. Thuis durven zij hun mondje wel te roeren, maar bij een ander! Hoe komt dat en wat moeten wij er aan doen?

Verlegenheid is een soort van bangheid. Eén van de grootste oorzaken is wel, dat grote mensen zich veel te veel met zo'n kind bemoeien.

Er is in mijn klas een leuk klein meisje van 3 jaar, dat ontzettend verlegen is. Wanneer ze komt, hangt haar kopje op haar borst. Opkijken durft ze niet.

„Zo Jopie, ben jij er ook weer, dat is leuk!" Schuin kijkt ze even op. O heden, daar zet Jopie 't op een huilen, wat moet ik nu doen? Ik nam in 't geheel geen notitie meer van haar, mede ook doordat ik 't op dat moment erg druk had.

Na een poosje was 't huilen bedaard en zowaar, toen ik opkeek zat Jopie tussen diverse kleuters, die haar zeer mededeelzaam aanzagen. 'k Hoorde nog net Mientje's stemmetje: „Kom maar hoor, mag je met mij spelen."

Daar zat ik nu en ik dacht: „Zie je juffrouw, voor kinderen is ze niet verlegen, wel voor grote mensen."

Toch moet zo'n kind overwinningen behalen op haarzelf. Eens vroeg ik: „En Jopie, kan jij ook zingen?"

„Ja," zei Jopie en warempel, ze zong heel zacht met een gebogen hoofd.

Nu is ze er doorheen, doordat de kinderen haar helpen.

Verlegenheid is een kwaal waaraan heel wat kinderen lijden, bijna allen maken deze periode door en het is o zo moeilijk voor ons groten, ze er overheen te helpen.

Kinderen waarvan de moeder de kost mee moet helpen verdienen en waarvan dientengevolge niet zo heel veel notitie genomen kan worden, zijn minder verlegen dan anderen.

De z.g. volkskinderen zijn in 't geheel niet verlegen, maar soms juist 't tegenovergestelde. De opvoeding onzer jeugd is een moeilijk werk. Gelukkig wanneer we dit niet alleen doen, maar met het oog op onze Hemelsen opvoeder, die ons zelf nog dagelijks leert.

CARO.

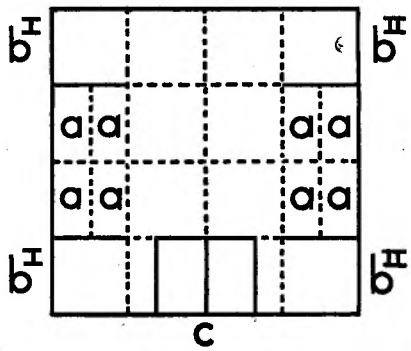

OM ZELF TE MAKEN.

Kinderen spelen graag en maken hun speelgoed liefst zelf. 't Was net huldiging van de „Uiver" geweest en de gemoederen der kinderen waren nog niet bedaard. Ko heeft „Schiphol" gebouwd van zijn blokken, zelfs de uitkijktoren ontbreekt niet. Eén ding heeft hij nog niet, n.l. een hangar, en dat hoort er natuurlijk bij. „Nu Ko, die maken we zelf," zeg ik, „van papier."

Benodigdheden: gom, stevig papier, schaar.

We vouwen in een stevig vierkant stuk papier 16 quadraten. Vervolgens knippen we de strakke lijnen, zoals aangegeven. De twee buitenste losse stukjes a. a. vouwen we dubbel (zie stippellijntjes). De quadraten b I en b I plakken we over elkaar, zoo ook met b II, b II. U zult nu zien dat het dak schuin wordt, nu de deuren nog open (C) en Ko heeft een „hangar". CARO.

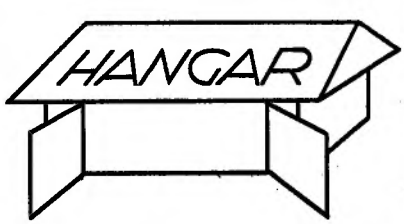

CRISISHUWELIJK

Dat dit onderwerp de belangstelling van onze lezeressen had, bleek wel uit het groote aantal brieven, dat we op onze enquête mochten ontvangen. Het was een koor van enthousiaste, protesteerende, waarschuwende en waardeerende stemmen, waaronder wij tot onze voldoening zoo nu en dan ook een donker mannengeluid vernamen!

Wij willen nu uit verschillende brieven een greep doen, en tenslotte het resultaat van ons onderzoek nog even samenvatten: misschien kan het voor die en gene nog van praktisch nut zijn.

Wanneer we ons dan eerst bepalen bij de uitlatingen van hen, die meenen de idee „crisishuwelijk" van de hand te moeten wijzen, dan blijkt het, dat veel van hun bezwaren het door ons genoemde salaris, benevens de term „crisishuwelijk" gelden. Wat het eerste betreft, leek het ons beter een concreet bedrag te noemen dan geheel in de ruimte te blijven. Overigens was het niet de bedoeling aan die cijfers te blijven hangen, en spreekt het vanzelf dat het verschil maakt of men in een dorp of stad, en in wèlke stad, terecht komt.

Wat de term betreft: och, het kind moest een naam hebben. Bedoeld werd een huwelijk op zoo bescheiden mogelijke voet. Maar het is een term die door belanghebbende jongeren onmiddellijk verstaan en met een glimlach aanvaard wordt: 't geeft een gevoel van solidariteit, van samen-dragen, van gedeelte smart.... Maar wij stemmen geheel in met de goede formuleering, die een lezeres gaf: ideaal-huwelijk op crisisbasis.

Mej. H. V. dan vindt het beter desnoods lang verloofd te blijven, niet zoozeer om een keurige inboedel te kunnen koopen, als wel om te wachten tot er een vast inkomen is. Het laatste is vooral noodig met 't oog op onvoorziene uitgaven als ziekte, e.d. Jongen en meisje moeten leeren zelf de uitgaven te regelen, het heel zuinig leven moet eerst worden aangeleerd. Zij moeten er zich aan wennen geen enkele uitgave voor zichzelf te doen.

Mevr. C. wijst op 't gevaar van zich te jong te verloven, wanneer men nog geen maatschappelijke perspectieven heeft. Raakt dan de jongen zijn baantje kwijt, dan is de teleurstelling groot en komt men vaak tot geforceerde daden, met een nasleep van ellende.

Zr. v. d. W. vindt 't een ontzaglijke teleurstelling voor een meisje om niet met eigen nieuwe spulletjes te beginnen, en raadt aan te wachten en te sparen.

— Zal 't geen invloed hebben als we ons interieur niet in kunnen richten overeenkomstig onze eigen smaak? vraagt Mej. Br. zich af. Waarschijnlijk zal de vrouw geestelijk niet meer de goede partner voor haar man kunnen zijn, als ze, na een drukke dag, 's avonds nog overhemden strijken moet en sokken stoppen. En zullen ze wel oprecht blij kunnen zijn als er een kindje verwacht wordt? Een crisis v e r l o v i n g lijkt haar mooier: „samen door heel hopelooze, opstandige, onverschillige of twijfelmoedige tijden heen, komen tot vertrouwen." —

Nu het oordeel van enkelen, die er min of meer aarzelend tegenover staan.

Man en vrouw, zoo schrijft een getrouwde lezeres uit Amsterdam, mogen beiden wel gezond en sterk zijn, praktisch en handig. Zij moeten van oud nieuw kunnen maken, kunnen knutselen, en mogen geen verwende magen hebben. In ieder geval wat geld oversparen. Aan de andere kant raadt zij: heb je een beetje behoorlijke positie, wacht dan niet tot 't ideaal van woninginrichting bereikt is, maar durf het aan!

Mej. Sm. meent, dat een jong bruidje geen bezwaren zal zien, maar dat een jonge vrouw van even 30 b.v., die dus wat meer van 't leven gezien heeft, er heel wat kritischer tegenover zal staan.

Volgens Mej. H. maakt het groot verschil uit welke stand men afkomstig is. 't Meisje uit een ouderlijk huis met *f* 75 maandgeld zal dingen kunnen doen die voor één uit 'n gezin van *f* 300 onmogelijk zijn.

— Het is waar, aldus Mej. V., dat wij meisjes van heden met heel wat minder moeten beginnen dan onze zusters van 10 jaar terug. Toch wil zij vooral voor eigen meubelen zorgen, men kan immers zooveel zelf maken en bedenken, wat niet duur behoeft te zijn. Toch mag 't meisje wel heel goed voor haar taak berekend zijn.

De heer V. tenslotte komt met „prijzen als bewijzen". Hij komt tot de volgende jaaruitgaven voor 'n gezin van 2 personen, ongeacht voeding en kleeding:

Huur 52 × *f* 5	*f* 260.—
Pers. belasting	*f* 14.40
Inkomstenbelasting	*f* 18.90
Ziekenfonds 52 × 2 × 33 cent	*f* 34.32
Water, gas, electr., brandstof, 12 × *f* 20	*f* 240.—
Totaal	*f* 567.62

Bij een inkomen van *f* 1000.— blijft er dus *f* 432.38 over voor voeding en kleeding, behalve andere kleine uitgaven, d.i. dus ruim *f* 8.— per week. In groote steden althans lijkt het hem niet mogelijk, zonder nadeelige gevolgen voor de gezondheid met 2 personen van zoo'n laag inkomen te leven.

Tenslotte willen wij een keus doen uit de voorstanders.
De heer M. zou de naam „crisishuwelijk" eerder willen gebruiken voor een huwelijk waarin man en vrouw beiden gedwongen zijn buitenshuis te werken, omdat 't inkomen van de man alleen te laag is. Dàt is een treurige toestand! — Een huwelijk, zeer zuinig begonnen, maar met echte opofferende liefde, die alleen elkaars geluk beoogt, ja, dat gaat! Zeker berucht spreekwoord van armoede, liefde en de deur geldt alleen van g e e s t e l ij k e armoede! „Bovendien, 't zal wel eens beter worden! En dan hebben wij een moeilijke, maar gelukkige tijd gehad samen, en juist dat hebben wij voor op diegenen, die liever wachtten tot er meer zekerheid was, hun weggetje meer gebaand was! Dus ja! Een volmondig en blijmoedig ja! is mijn antwoord. Ontzeg je wat, verminder je levenseisen, jongen als meisje, maar indien je kunt, grijp je kans! En maak hem of haar die je zo lief is, gelukkig! En Hij, die je wil bijstaan en helpen in alle zware tijden, zal ook Zijn zegen niet onthouden aan dat voor jullie en mij onbekende: Huwelijk!"
Mej. Br. is bang dat er in het wachten en uitstellen veel ongeloof schuilt. „Als God ons samenbracht, moeten wij 't durven wagen."
De heer en Mevr. T. wijzen op 't bezwaar dat hij een keurig-ingerichte woning de personeele belasting direct hoog wordt.
Het is een aangeboren iets, zegt Mej. de Groot: de één kan van een dubbeltje een gulden maken, de ander glipt het geld zoo door de vingers. Toch kan een crisishuwelijk de band tusschen man en vrouw juist hechter maken omdat er geen geld is voor uitgaan, beiden dus huiselijker zijn en hun volle aandacht aan het samenzijn, het gezinsleven geven.
Twee menschen, die zoo spoedig mogelijk hopen te trouwen op crisisbasis, geven deze raad: „zet gerust door om alles eenvoudig te doen, ook zonder bruiloft. Dat alles is slechts bijzaak."
Tenslotte Mej. de V.: Men hoeft absoluut niet de gedachte aan 't ideaal-huwelijk prijs te geven, dat immers is de geestelijke harmonie tusschen man en vrouw. Is die er niet, dan kan geld of een mooi huis dit nooit goed maken. Wij willen haar die 't niet aandurven, niet veroordeelen. Dat is beter dan met de oogen dicht te gaan trouwen, en straks gedesillusioneerd in 't huwelijk te staan. Maar laten zij liever om praktijk op te doen een poosje als hulp gaan in een gezin, waar de moeder rust noodig heeft.

Ongetwijfeld is dit een kwestie, waarin de jeugd zelf een oplossing moet vinden. En er schuilt een groote bekoring in het met jongeren uit eigen kring zoo eerlijk en prettig te kunnen bespreken als hier gebeurd is. Samenvattend al hetgeen wij gehoord hebben, komen we tot de volgende conclusie.
Gezonde en redzame jonge menschen kunnen trouwen op crisisbasis, mits het de uitgesproken wil van beiden is, en zij zich vooraf ernstig gerealiseerd hebben, wat het beteekent. Tusschen man en vrouw moet, ook vooral in sexueele aangelegenheden, die e e r l ij k h e i d zijn, die een der voordeelen is van onze tijd. De vrouw moet goed bedreven zijn in huishoudelijke zaken, en zij doet goed vooraf in een ander gezin ervaring daaromtrent op te doen. Het spreekt vanzelf, dat de man haar, als zijn eigen werk afgeloopen is, zooveel mogelijk helpt.
Omdat de jonge ingenieur of leeraar vaak lang op een betrekking moet wachten, is hij even blij met een baantje van *f* 100 als een kantoor- of winkelbediende, waarmee meteen veel dom standsverschil uit den weg wordt geruimd!
Wat de „gekregen meubels" betreft, waar velen nog voor terugdeinzen, och, maakt het geen verschil als ze enthousiast en met liefde gegeven worden, wordt zoo'n kastje niet je eigendom als je het samen netjes beitst en een eenvoudige houten stoel, als je fleurige kussens om zitting en rugleuning vaststrikt?
Het wil ons voorkomen, dat de crisishuwelijken, gesloten tusschen blijmoedige, gelovende jonge menschen, nog wel eens een zegen voor onze tijd zouden kunnen zijn.
Wij willen deze enquête besluiten door in het volgende nummer een brief te publiceeren van een kranige crisisechtgenoote.

LANGS DE WINKELS

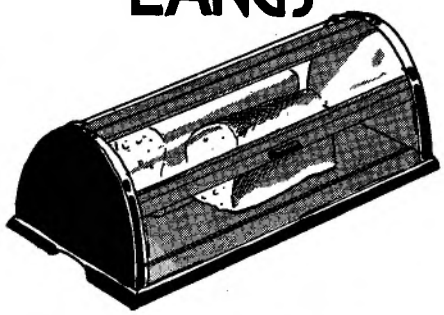

Broodtrommel van gekleurd email, met rollend glazen deksel. *f* 6.75. Bijenkorf, Amsterdam.

Babystofzuigertje, voor de auto bedoeld, en ook voor 't schoonmaken van meubels en trappen te gebruiken. *f* 19.50. V. Embden, Kalverst. 4, A'dam.

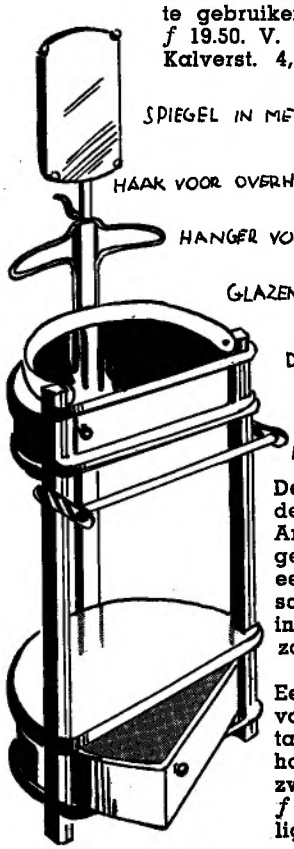

Panboendertje, staalwol met gummi omwonden. De gummireep wordt als de staalwol opgesleten is, telkens weer iets afgewonden. *f* 0.25. In alle huishoudwinkels.

Verchroomde handdoekophanger. Het balletje, waarin een veer zit, schuift omhoog, en houdt de doek op de ribbel tegen. *f* 0.75. Eikenberg, Spui 23, A'dam.

Zaagje met vier mesjes van roestvrij staal, voor 't snijden in plakken van tomaten, biet, eieren, en voor zachte groente en fruit. f 0.65. Van Embden, Kalverstraat 4, A'dam.

Sleutelhanger van verchroomd koper. De veer buigt bij 't aftrekken van de sleutel naar beneden. *f* 1.50. Eikenberg, Spui 23, A'dam.

Luciferhouder, een draaibare schijf lucifers bevattend. Op het klepje is een strijkvlak aangebracht. *f* 0.90. Perry, Kalverstr., A'dam.

Gootsteenschepje van „sola massive", een roest- en vlekvrij materiaal. *f* 0.75. Gebrs. Alink, Leidschestr. A'dam.

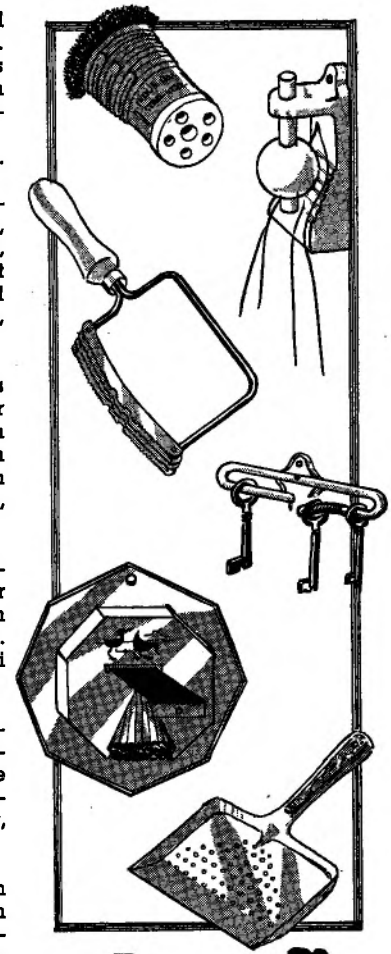

De z.g. Dress-boy, van de Servito-exploitatie, Amsterdam, heeft alle gemakken in zich vereenigd. *f* 38. In verschillende uitvoeringen in de meeste meubelzaken te verkrijgen.

Een bloemenstandaard van zwart hout met metaal gecombineerd. De houten plankjes zijn met zwart linoleum bedekt. *f* 37. Gebr. Reens, Heiligenweg, Amsterdam.

DE VROUW EN LICHAAMSOEFENINGEN

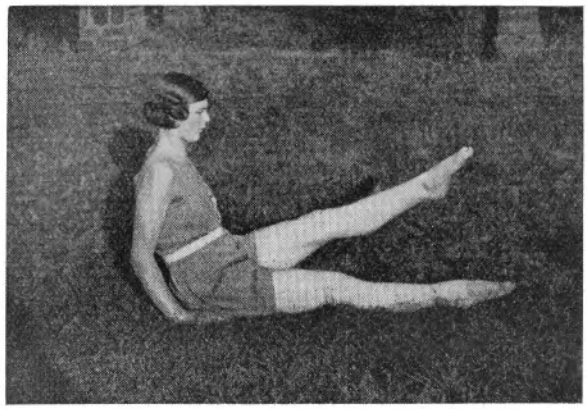

13

Elke spier van ons lichaam heeft zijn beteekenis, geen enkel spiertje, al is het nog zoo klein, is overbodig. Toch zijn er een paar spiergroepen, welke speciaal op de voorgrond treden, en wel de buik- en rugspieren.
Laten we eerst de buikspieren bekijken. Dit zijn de spieren, die aan de voor- en zijkant van de buik loopen, dus de buikholte, waarin verschillende organen als maag, lever, ingewanden, en zoo voort, liggen, voor een groot deel omsluiten. Deze inwendige organen hebben de neiging om naar beneden te zakken, maar worden hierin tegengehouden door de buikspieren. Is deze spiergroep nu slecht ontwikkeld, dan zal zij tenslotte aan deze voortdurende druk geen tegenstand meer kunnen bieden, de buikwand geeft toe en gaat naar voren uitpuilen. Het gevolg is dat de inwendige organen volgen en dan dikwijls niet meer op hun normale plaats komen te liggen, met al de onaangenaamheden van dien.
Doch niet alleen moeten de genoemde spieren aan deze druk weerstand kunnen bieden, ook moeten zij, in het belang van een juiste ademhaling, door hun elasticiteit steeds weer de buikwand kunnen afplatten.
Ten slotte moeten zij bij vele bewegingen en houdingen intensief meehelpen.
De belangrijkheid van deze groep zal naar ik hoop, na deze beknopte uiteenzetting toch nog wel duidelijk zijn. Thans rijst de vraag: Worden in onze hedendaagsche maatschappij met al zijn faciliteiten, de buikspieren nog wel voldoende gebruikt?
U allen werkt, vele uren per dag, in een houding, waarbij de spieren van uw buikwand zich in een ontspannen toestand bevinden. Als voorbeelden wil ik u noemen: zitten, voorover staan bij koken en afwasschen en dergelijke. Dit is noodzakelijk, daar de natuur er steeds op uit is om niet meer energie te gebruiken dan noodig is. Nu is dit ook niet erg, indien tenminste de buikspieren op hun tijd eens extra werk krijgen, waardoor zij de noodige ontwikkelingsprikkels ontvangen om sterk en elastisch te worden. Dit laatste is echter maar zelden het geval en daarom mogen bij de gymnastische oefeningen ook nimmer de buikspieroefeningen ontbreken.
Hieronder treft u oefeningen aan, welke een goede toestand van de buik- en rugspieren, en daardoor uw gezondheid bevorderen.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Zitten op de grond, de handen steunen naast het lichaam eveneens op de grond. Het linkerbeen is geheven (zie foto 13. Het lijkt hierop dat de beenen gespreid zijn, maar dat is gezichtsbedrog).

Oefening. Terwijl de armen op dezelfde plaats blijven, gaan we de beenhouding wisselen. Het linkerbeen gaat dus omlaag en het rechter omhoog. De beenen gaan vlak langs elkaar. Zij worden dus gelijktijdig bewogen en passeeren elkaar in de lucht.

Er om denken dat:
1e. de beenen gestrekt gehouden worden;
2e. de armen vrijwel gestrekt blijven;
3e. we recht vooruit kijken;
4e. de ademhaling gewoon doorgaat.

Opmerkingen. In het begin zijn 10 wisselingen voldoende. Later voeren wij de oefening zoolang uit totdat we er vermoeid van worden. Echter niet te spoedig ophouden.
Doel: het versterken van de buikspieren.

14

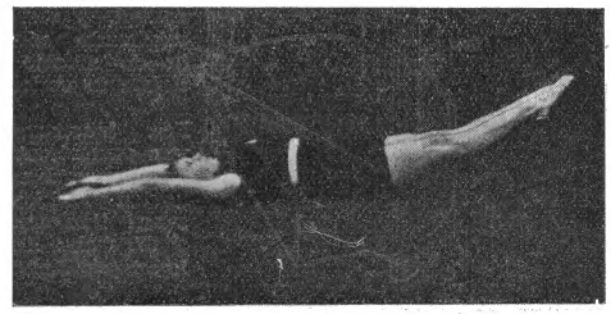

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Liggen op de rug, de armen langs de ooren gestrekt (als foto 14, maar dan de beenen op de grond).

Oefening. Nu langzaam beide beenen heffen totdat ze een rechte hoek met de grond maken. Daarna laten wij ze weer terug zakken in de uitgangshouding.

Er om denken dat:
1e. de beenen in drie kalme tellen omhoog geheven worden en ook de terugweg in dezelfde tijd volbracht wordt;
2e. de knieën gestrekt blijven;
3e. de ademhaling gewoon doorgaat. We kunnen het beste tijdens het omhoog heffen der beenen inademen en bij het omlaag gaan uitademen.

Opmerkingen. Het is voldoende deze oefening in het begin 2 keer uit te voeren. Later 4 keer. Indien de oefening op de bovenomschreven manier uitgevoerd ons heel moeilijk valt, kunnen we haar uitvoeren met de handen in de zij.
Doel: Het versterken van de buikspieren, terwijl tevens de spieren van bekken en bovenbeen een beurt krijgen.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Als de houding afgebeeld op foto 15, maar dan met de heupen op de grond. De armen blijven echter gestrekt.

Oefening. Thans strekken wij het lichaam tot de houding afgebeeld op foto 15. Vertoeven 3 seconden in deze stand en keeren daarna weer terug tot de uitgangshouding.

Er om denken dat:
1e. we recht vooruit kijken;
2e. de armen steeds gestrekt blijven;
3e. het lichaam goed gestrekt wordt (zie op de foto);

15

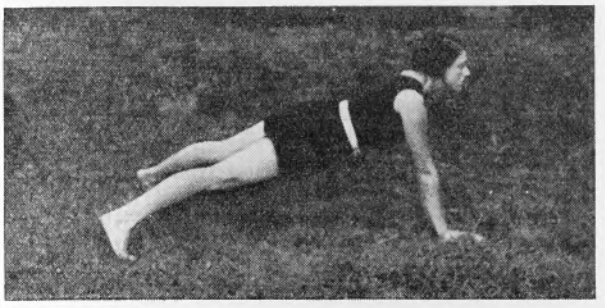

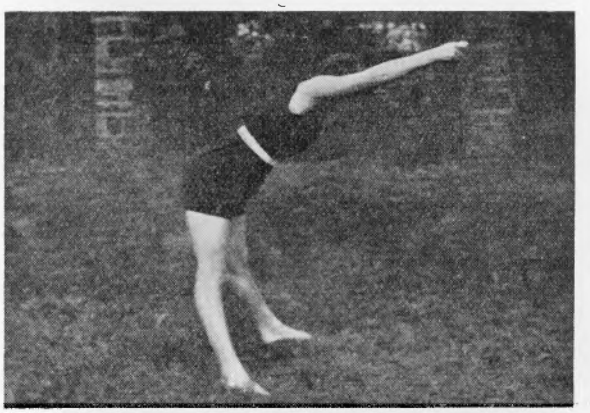

16

4e. de beenen flink gespreid worden.
Opmerkingen. Deze oefening is uitstekend voor het versterken van vrijwel alle spieren van ons lichaam. We doen haar in het begin 5 keer. Later totdat vermoeidheid optreedt.
Doel: Speciaal het versterken van de buikspieren, terwijl tevens vele andere spieren geoefend worden.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Spreidstand, de romp is rechtop, de armen langs de ooren omhoog gestrekt en een boek of iets dergelijks in de handen.

Oefening. Terwijl de romp en de armen ten opzichte van elkaar in dezelfde houding blijven, wordt het lichaam in de heupen gebogen tot de houding afgebeeld op foto 16. Romp en armen dalen dus gestrekt voorover. Nu drie tellen in deze houding blijven, om daarna langzaam weer terug te keeren tot de uitgangshouding.

Er om denken dat:

1e. de romp absoluut gestrekt blijft;
2e. de armen vrijwel in het verlengde van de romp gehouden worden;
3e. we recht naar voren kijken;
4e. de knieën gestrekt blijven, ja naar achteren doorgedrukt worden.

Opmerkingen. Deze oefening is bij een goede uitvoering lastig. In het begin doen we haar 3 keer, later 5 keer. We kunnen haar moeilijker maken, door het voorwerp dat in de handen gehouden wordt te verzwaren. Men doe dit echter niet te spoedig.
Doel: Het versterken van de rompspieren en wel speciaal de rugspieren. Th. HEEG.

M HET WACHTVUUR

Één dag per jaar zijn de Hollanders even hartelijk voor elkaar als hun oostelijke naburen altijd zijn; als om het goed te maken roepen zij elkaar die dag véél „heil", en ook „zegen" toe!

Hebben jullie ook meegedaan? Of vind je Nieuwjaar onzin, met z'n kaartjes en visites nog altijd, ook al maak je jezelf daar niet aan schuldig, met z'n brieven van vergeten familieleden, onvermijdelijk beginnend met „bij de wisseling des jaars", waarvan je de inhoud vooraf al weet? Ik zou 't me heel goed kunnen indenken.

Maar ook zou ik 't kunnen begrijpen wanneer het oppervlakkige wensje maar moeilijk over je lippen wou, omdat de tijden zo heel ernstig zijn.

Het is ons genoeg verteld, in de kranten en van de preekstoel: „Zelden zette — de oorlogstijd uitgezonderd — een jaar somberder in dan ons jaar 1935." We horen het de oudere mensen om ons heen met bezorgde stemmen uitspreken.

En wij willen er onze ogen niet voor sluiten.

Het kan zijn, dat er in 1935 „niets" gebeurt, het kan ook zijn, dat dit jaar gebeurtenissen brengt, die van West-Europa, zoals het nu is, niet veel meer over laten. —

De tijd, waarin wij leven, onze tijd, is ons lief, ondanks alles. Er zullen maar heel weinig jonge mensen zijn die, als ze de keus hadden, liever een paar eeuwen terug geleefd hadden. Het spreekt dan ook vanzelf, dat wij niet opgaan in de belangen van eigen kleine kring, maar het stuk wereldgeschiedenis, dat zich op 't ogenblik afspeelt, met intense belangstelling mee beleven. Opwekkend is dat niet, o nee. Soms is het, alsof het sombere, dreigende zich concentreert in één indruk, één gewaarwording: alsof een machtige stormklok zijn zwaar geluid over de wereld doet daveren: „Nood — gevaar!"

Daar staan wij dan voor het nog ononthulde met zijn talloze mogelijkheden. Rondom ons horen wij met min of meer brutaliteit meningen lanceren, gissingen wagen, al of niet vergezeld van „je zal zien, dat..", maar wij weten dat zij er niets van kunnen zeggen.

Och, de plechtige uitdrukking van de „wisseling des jaars" van onzen oudoom kunnen we een paskwil vinden, we kunnen de jaarwisseling ook zegenen, omdat hij ons woorden brengt, in de kerk of bij 't bijbellezen thuis, die zijn als een diepe, klare orgeltoon in de jacht van ons bestaan. — „Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan." — „Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van geslacht tot geslacht." — Woorden, waar een oneindige rust van uitgaat, die je de nerveus-makende stormklok doen vergeten. — En zó moet het ook. Want niet, wàt er gebeuren zal is voor ieder van ons het voornaamste, maar hoe wij er tegenover zullen staan, hoe God ons zal vinden.

Eens gingen twee jonge mensen, in druk gesprek gewikkeld, de weg van Jeruzalem naar Emmaüs. Zij waren zó boordevol vragen en problemen, dat hun antwoord bijna korzelig klonk tot den vreemdeling, die zich bij hen voegde, en die zich niet druk scheen te maken over wat hun zozeer ter harte ging. Maar toen zij Hem alles uitgezegd hadden, en Hij spreken ging, verstilden zachtkens aan de vragen, legde zich de onrust, en kwam er een gevoel voor in de plaats, zó warm, zó „enthousiast" in de ware zin, d.w.z. „vol van God", dat zij later tot elkaar moesten zeggen: „was ons hart niet b r a n d e n d e in ons, als Hij tot ons sprak?" —

Een n i e u w jaar is ons gegeven. Er zit onwillekeurig iets bevrijdends in dat „nieuw", net als toen je vroeger op school een nieuw schrift of een nieuw handwerklapje kreeg: „dat je een slordige vuilpoets bent, zagen we aan het vorige, laat nu eens zien, dat je 't ook anders kunt."

Mocht dit de winst zijn van ons nieuw begin, dat wij alles van onszelf doen zwijgen, alle vragende, bezorgde en protesterende stemmen, en Hem aan het woord laten, die naast ons gaat. Dat wij 1935 ingaan niet speciaal als christelijk-historischen, vredesbewegers, anti-revolutionairen, vegetariërs, geheelonthoudsters of ook wel ons van dit alles niets aantrekkend, maar als jonge mensen met b r a n d e n d e h a r t e n, die Christus' woorden horen alsof ze ze voor 't eerst hoorden. LENIE S.

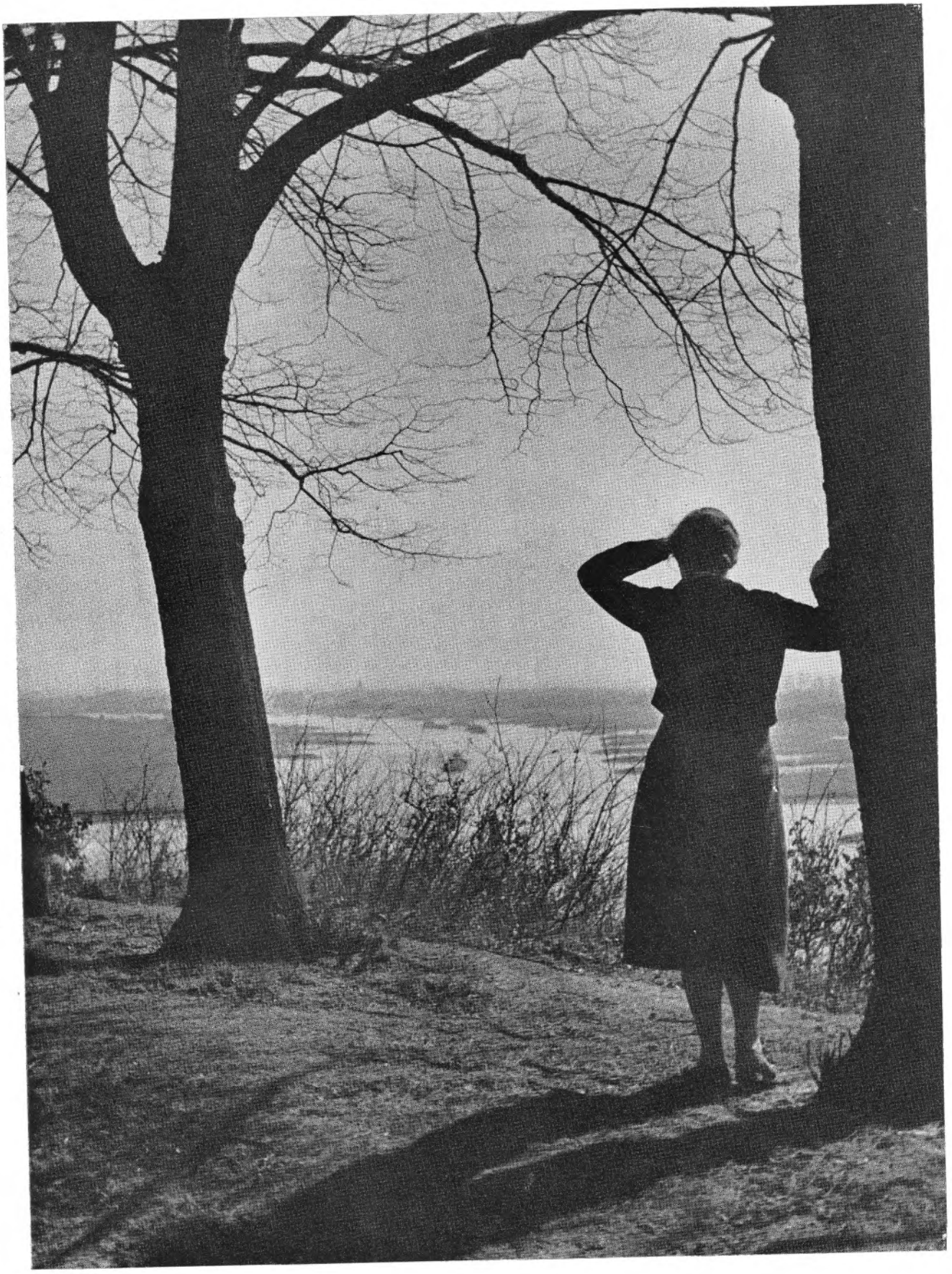

Foto Koos Hang

SCHILDERACADEMIE TE BERLIJN. Foto G. Tigssens Keiser

practische dingen

EEN TASCH VAN VILT OFTEWEL: VAN OUD NIEUW!

Hallo, Jonge Vrouw, doe je oude vilthoed niet weg, voordat je dit gelezen hebt, want er is nog iets van te maken. Je hebt natuurlijk wel eens gehoord dat er nog lekkere warme zooltjes van geknipt kunnen worden, maar deze keer maken we er een leuke tasch van. Benoodigd materiaal: 1 oude vilthoed, 2½ M. leerbies in de tint van het vilt, 2½ M. leerbies van een afstekende kleur, een ritssluiting van 20 c.M., een revolvertang.
We knippen eerst de hoed aan één kant in tot het midden van de bol, zoodat we het model een beetje kunnen uitvouwen. Nu gaan we er een platte lap van maken. Aan de verkeerde kant leggen we een natte doek op het vilt en persen het met een heete bout. Terwijl we persen rekken we het vilt met de andere hand uit. Je trekt en rekt maar flink, maar zorgt dat de doek niet te droog wordt.
Dit eenige malen herhalen tot de lap flink plat is. Nu strijken we nog even na met een drooge doek op het vilt.
De hoed die wij gebruikten was nogal groot, zoodat

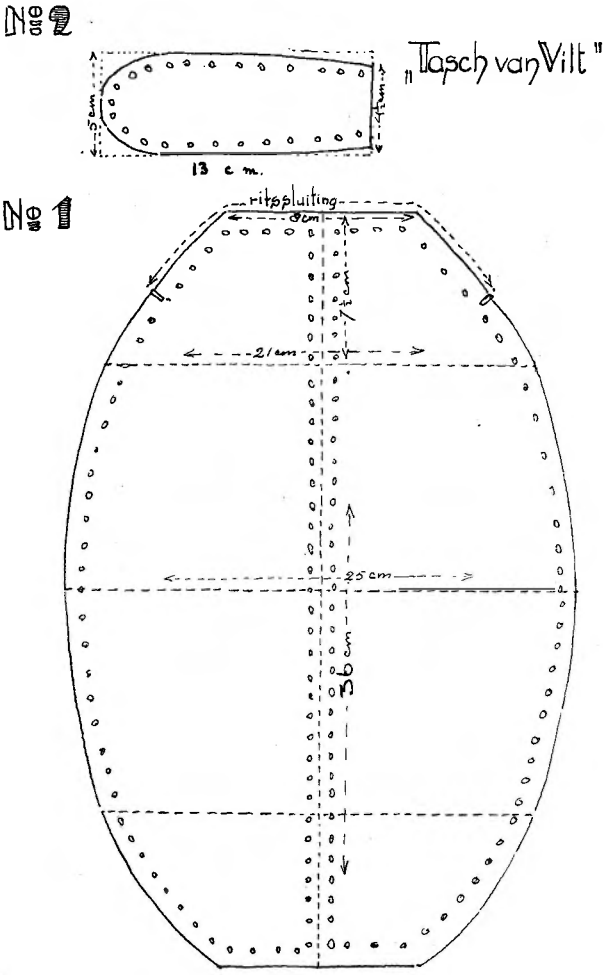

we er een rand van 2½ c.M. af knipten, en die ook nog recht konden persen, 65 c.M.
Dit werd de rand die midden over de tasch loopt. Nu leggen we het papieren patroon, dat we eerst gemaakt hebben, er op en knippen dat na. Denk er om patroon II 2 maal. Dus nu hebben we 4 stukken. We gaan ze eerst met de revolvertang bewerken, en maken de gaatjes zooals op de teekening aangegeven staat, 1 c.M. van de kant en met een onderlinge afstand van 1 c.M. Dit is natuurlijk om het leerbies door te halen. We maken nu de band over patroon I heen. Dit doen we door kruiselings met het afstekende leerbies over de band heen te werken. Daarna maken we de voering er tegen, die we voorzien van een zakje voor spiegeltje of portemonnaie. We hebben de gesp die op de hoed zat ook gebruikt voor de tasch, en zoo lijkt het net een sluiting.
We naaien met de hand de ritssluiting er tegen, vlak onder de gaatjes. Nu kunnen we de zijkanten er tusschen maken, en werken de bovenrand meteen af. Ik hoop dat jullie veel plezier van de tasch hebben, 't is een leuk werkje en 't gaat vlug.

JO PIJLMAN.

EEN LEUK VISITE- OF AVONDTASCHJE.

Men zet voor dit weeftaschje een visschersgaren schering op van 2 dr. op 1 c.M. 50 c.M. br. Eerst weven we 3 c.M. rood ribsweefsel, dan 4 dr. beige, 6 dr. bruin, 4 dr. beige, 4 dr. bruin, 2 dr. beige, 1 dr. bruin, alles ribsweefsel.
Aan den linkerkant van ons werk maken we de overslag, daar komt dus het figuurtje in dat bruin wordt, de rest wordt heelemaal rood.
We nemen met de bruine spoel 13 dr. van de boven-

helft van de schering op, van den anderen kant komt de roode spoel aan.
De draden slaan we nu om elkaar heen en dan allebei weer terugwerken (kam verzetten). Nu bruin, iedere keer 1 dr. minder opnemen, dus rood steeds 1 meer. Zoo doorgaan tot het bruine puntje 4 dr. breed is. Nu weer 8 dr. breed beginnen, smaller laten worden tot 6 dr. breed. Nu ineens 12 dr. opnemen. Deze punt weer tot 7 dr. terug laten loopen.
Ons werk is nu 6½ c.M. breed.
Dit is het midden. De andere helft nemen we steeds één draad meer, tot het puntje even lang is als het laatste. De volgende evenzoo doen. Dan weer het randje weven in tegenovergestelde volgorde.
De overslag moeten we nu afmeten. Deze is 14 c.M. De overige lengte leggen we met de goede kanten op elkaar en knoopen het visschersgaren 1 dr. van boven en 1 dr. van onder tegen elkaar af.
We krijgen dus nu ineens een zakje. We draaien het nu om en versieren de naad met eenzelfde of mooi afstekende kleur D.M.C. band of biaislint. Dit steken we om met beige wol. Aan de overslag vouwen we het bandje dubbel, zoodat het visschersgaren er onder valt, en steken het ook om.
Nu nemen wij van het band 3 einden en vlechten dit tot een hengsel van c.a. 38 c.M. lang en bevestigen dit aan de binnenkant van de tasch.
In de vouw van de overslag naaien we ook een stukje band, waarin een reepje stevig karton of een baleintje wordt gestoken, dit is voor het doorzakken. We sluiten het geheel met een mooie knoop en maken van band een lusje. Van binnen voeren we het met zijde of iets anders, dat geschikt is. Dit taschje kan zoowel 's middags als 's avonds gedragen worden. Ook kunnen de kleuren naar de mantel gekozen worden.

ANNIE GROENHEYDE.

De Jagerstraat 9, Rotterdam.

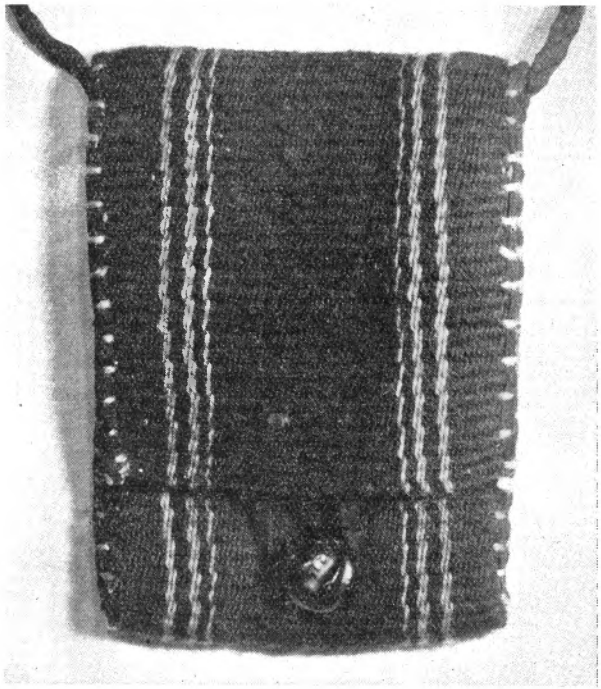

GEBREID DAMESVEST ZONDER MOUWEN.

(MET FOTO EN TEKENING VAN HET PATROON).

Bijgaand patroon is getekend op de volgende maten: halve bovenwijdte 54 c.M.; halve heupwijdte 60 c.M.; gehele lengte, van voren gemeten, 45—63 c.M.; dezelfde maat, van achteren gemeten, 41—59 c.M.
Rug- en voorpanden worden in heen- en teruggaande toeren afzonderlijk gebreid. Ook bestaat elk voorpand uit twee delen, die later aan elkaar gehaakt worden. De lijn op de tekening geeft de scheiding van het voorpand aan.
Het voorste gedeelte met de schuine overslag wordt 1 recht 1 averecht gebreid. Ook breien we, op taillehoogte voor meer aansluiting in de andere delen van het voorpand en in het rugpand een gedeelte 1 r. 1 av. met dunner breinaalden.
Het patroontje, waarin het vest overigens gebreid is, bestaat uit twee verschillende toeren:
1e toer: op de rechte zijde van het werk, 2 r. 1 av. herhalen.
2e toer: op de verkeerde zijde van het werk, geheel recht breien.
Om het juiste aantal opzetsteken te berekenen, breien we eerst een staaltje van 24 steken breed en 20 toeren hoog in het hierboven beschreven patroontje. Dit lapje leggen we langs de anderkant van het patroon, dat we eerst op ware grootte moeten natekenen. Door nameten en berekenen komen we gemakkelijk tot het juiste aantal steken. Voor dit patroontje moet ons getal een 3 voud + 1 zijn.

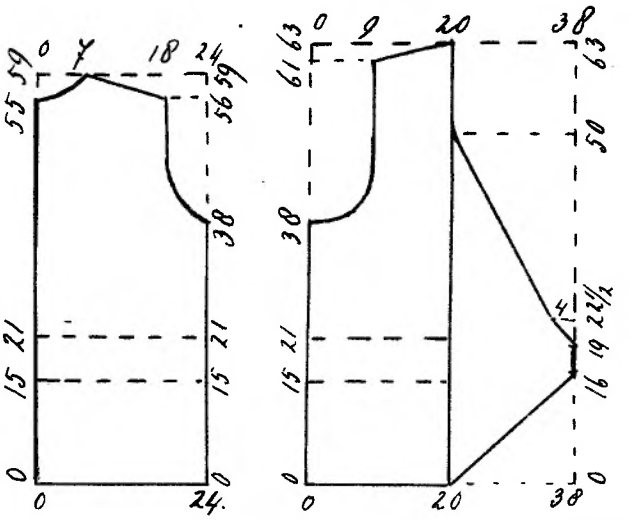

Bij het armsgat worden, volgens de vorm van de tekening, steken afgekant. Om de schouders een schuine richting te geven, laten we de steken onbewerkt op de naald staan. De schouders mazen we later aan elkaar; de zijnaden worden dichtgenaand.
Als we de punt van het voorpand breien, beginnen we met 2 steken op te zetten; we breien deze steken 1 r. 1 av. De meerderingen komen aan de ene kant van de naald. We maken hier telkens aan 't einde van de naald 1 steek bij door uit de laatste steek 2 steken te breien, keren 't werk om, en breien nu uit de eerste steek ook 2 steken. Op taillehoogte volgen enige toeren zonder meerderingen. Dan volgen de minderingen aan dezelfde kant van 't werk.
In 't eerste gedeelte (zie tekening) worden op gelijke wijze inplaats van meerderingen minderingen gebreid; vervolgens minderen we voor de andere toer 1 steek. Het andere voorpand breien we in tegenovergestelde richting. Daarna haken we met een andere kleur wol de losse punt aan het voorpand door middel van 1 vaste, 1 kettingsteek, 1 vaste. In het rechtervoorpand wordt op taillehoogte geen verbinding gehaakt tusschen de beide delen van het voorpand. Deze opening dient, om de knoop, die we op de punt van het linkervoorpand zetten, door te halen.
Aan de punt van het rechtervoorpand haken we voor de sluiting een lus van kettingsteken met vasten er omheen.
Ons vest is rondom omgehaakt met afwisselend 1 vaste, 1 kettingsteek.
De twee grote knopen zijn overgehaakt met de beide kleuren.
Dit vest is van terra koordwol gemaakt en omgehaakt met bruin. We gebruikten hiervoor breinaalden no. 3½; voor het 1 recht 1 av. breiwerk, dat hierin voorkomt, breinaalden no. 2½.
Dat we de kleur kiezen in overeenstemming met de kleur der japon, waarop het vest gedragen wordt, behoeft wel niet nader aangeduid te worden.

A. BALDER.

Bovenstaand aardig vest met de bizonder originele sluiting zal, naar wij hopen behalve de abonnee, op wier verzoek het ontworpen werd, ook nog andere lezeressen naar de breinaalden doen grijpen. En met wat hierna komt vertrouwen wij een wens van zeer vele haaklustigen vervuld te hebben: eindelijk weer eens een sprei!

EEN SPREI.

Hierbij een tekening van de gehele sprei; een tekening van ruim een vierde gedeelte van een gehaakt blok en een gedeelte van het werk, ter verduidelijking, hoe het haakwerk in linnen kan gezet worden. Gezien de grote belangstelling voor een vroeger geplaatst spreipatroon, twijfelen we er niet aan, of velen zullen met ingenomenheid ook van dit kennis nemen. Deze sprei wordt gemaakt van linnen en haakwerk; de gestreepte blokken op de tekening zijn gehaakte, het overige is linnen.
Eerst haken we de daarvoor in aanmerking komende blokken, en meten hoe groot deze zijn; ons blok is ruim 18 c.M.^{2} groot en is gehaakt van D.M.C. no. 30 met een haaknaald no. 10.
De tekening van het ruim een vierde deel van een gehaakt blok is als volgt ontworpen: De streepjes zijn stokjes; tussen de stokjes haken we 1 kett.st.; de ruitjes zijn 1 stokje, 3 kett.st. 1 stokje, enz.
De dicht getekende stukken zijn stokjes; boven elk ruitje van de tekening staan dus, behalve de stokjes, die boven de lijnen komen, nog drie stokjes.
Omdat de ruitjes van dit haakwerk nog al breed worden, moeten de stokjes ook iets langer gehaakt worden. We haken ze als volgt: omslaan, insteken, omslaan, de haaknaald door één steek halen, omslaan, de haaknaald door één steek halen, omslaan, de haaknaald door twee steken halen, omslaan, de haaknaald door twee steken halen, omslaan. We beginnen bij het middelste vierkantje van ons blok, daar, waar de horizontale dikke lijn getekend staat, en haken 8 kettingsteken. Vervolgens omkeren.
1e toer: 4 kett.st. voor het 1e stokje (1 kett.st. 1 stokje), nog driemaal herhalen. Tussen de stokjes ligt 1 kett.st. van de opzetrand, omkeren.
2e toer: als de eerste. Niet omkeren.
Daarna haken we **om** dit kleine vierkant verder. De dikke lijn op de tekening wijst het begin van elke toer aan.
Nog één toer zullen we beschrijven: de daarop vol-

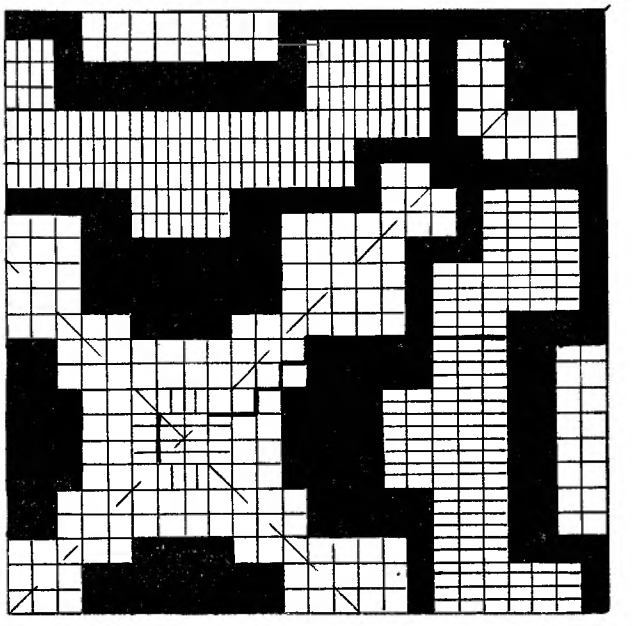

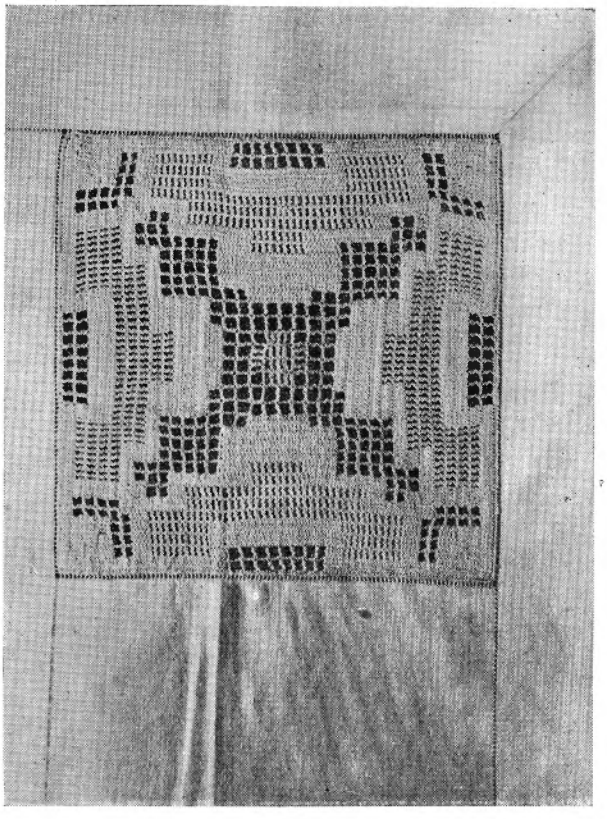

gende toeren kunnen heel gemakkelijk volgens de tekening gehaakt worden.

3e toer: 11 kett.st. 1 st. 4 × (1 kett.st. 1 st.)
7 kett.st. 1 st. 4 × (1 kett.st. 1 st.)
7 kett.st. 1 st. 4 × (1 kett.st. 1 st.)
7 kett.st. 1 st. 3 × (1 kett.st. 1 st.) 1 kett.st.

verbinden met een halve vaste aan de vierde kett.st. vnaaf 't begin van de toer.

Aan het einde van de 4de, 5de en 6de toer wordt de draad door middel van halve vasten op het juiste hoekpunt gebracht.

De opzetrand en de eerste toeren van ons haakwerk mogen vooral niet vast gehaakt worden. Een precies en met veel zorg gehaakt midden, geeft later aan ons blok een mooie vierkante vorm; en dit is een besliste eis.

Hebben we de blokken gehaakt, dan worden ze nat gespannen op een stuk papier, waarop we vooraf een vierkant tekenden. Als 't werk droog is, mogen we de spelden er uithalen.

Bij een grootte van 18 c.M.^{2} per blok, en een zoom van 6 c.M. langs de buitenkant, wordt de sprei 2,46 M. bij 1,47 M. groot. Willen we, 't is het mooiste, maar ook het duurste, de sprei van één stuk linnen maken, dan hebben we nodig 2,46 M. + 14 c.M. voor twee zomen en twee inslagen = 2,60 M. lengte bij 1,74 M. + 14 c.M. = 1,88 M. breedte.

Zijn de blokken groter of kleiner gemaakt, dan moeten we de berekening opnieuw maken.

Het gedeelte van de sprei op de foto laat ons zien de breede zoom en het inzetten van het eerste blok. Eerst worden, 13 c.M. van af de buitenkant, de draden voor de open rand langs de brede zoom uit de stof gehaald. De schuine naad in de hoek wordt gestikt, de stof weggeknipt, de zoom omgehaald en vastgeregen.

Dan meten we binnen de open naad de grootte van ons blok af en halen de draden van de twee andere zijden uit de stof. Daarna knippen we het linnen aan één kant een halve c.M. binnen de uitgehaalde draden af en spelden één kant van het haakwerk hierop vast. Stukje voor stukje halen we de spelden uit het werk, rollen van de halve-c.M.-naad een krielzoompje en naaien het haakwerk met een dunne draad linnen garen aan het rolzoompje vast.

We steken een paar maal om het zoompje en in de achterste lus van het haakwerk, dan nemen we in het open randje een bosje draden op, steken in de laatstgemaakte opening in het open randje in, nemen weer zoompje en achterste lus van het haakwerk samen. Zo gaan we door.

Tussen twee bosjes draden van 't open randje liggen 1 of soms 2 steken van 't haakwerk; we zorgen er voor, dat 't laatste niet in- of uitgewerkt wordt.

De andere zijde van de open rand wordt ook omgewerkt. We steken dan alleen in 't linnen en om de bosjes draden. 't Spreekt vanzelf, dat we ook eerst de buitenkant kunnen werken en daarna de blokken er in zetten.

De bosjes worden dan, misschien nog gemakkelijker dan op de eerst aangegeven wijze, even groot.

Wie liever de sprei in zijn geheel van haakwerk maakt, kan al 't linnen weglaten en de blokken met overhandse steken aan elkander naaien. In dat geval hebben we een rand nodig.

Kunnen we de lezeressen hiermede een genoegen doen, dan willen we mettertijd wel een tekening voor een bijpassende rand met hoek geven.

A. BALDER.

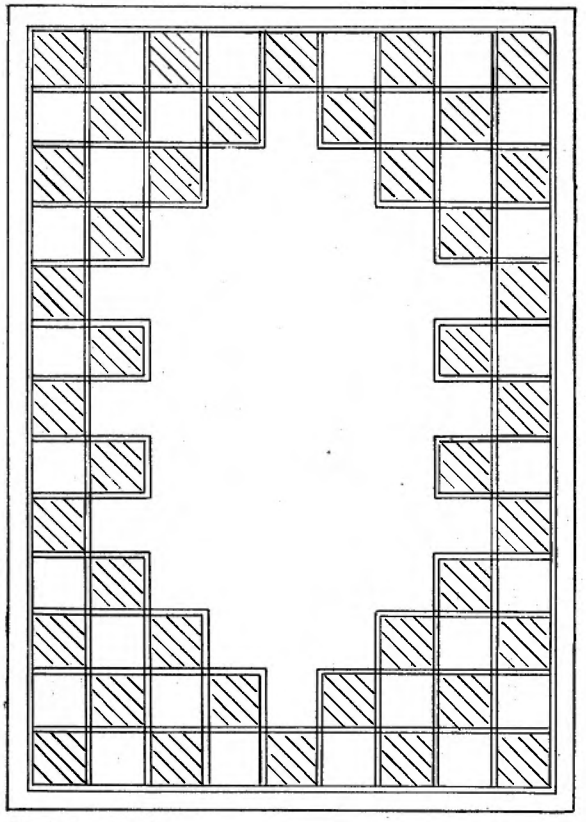

De hele sprei.

Ons Patronenhoekje

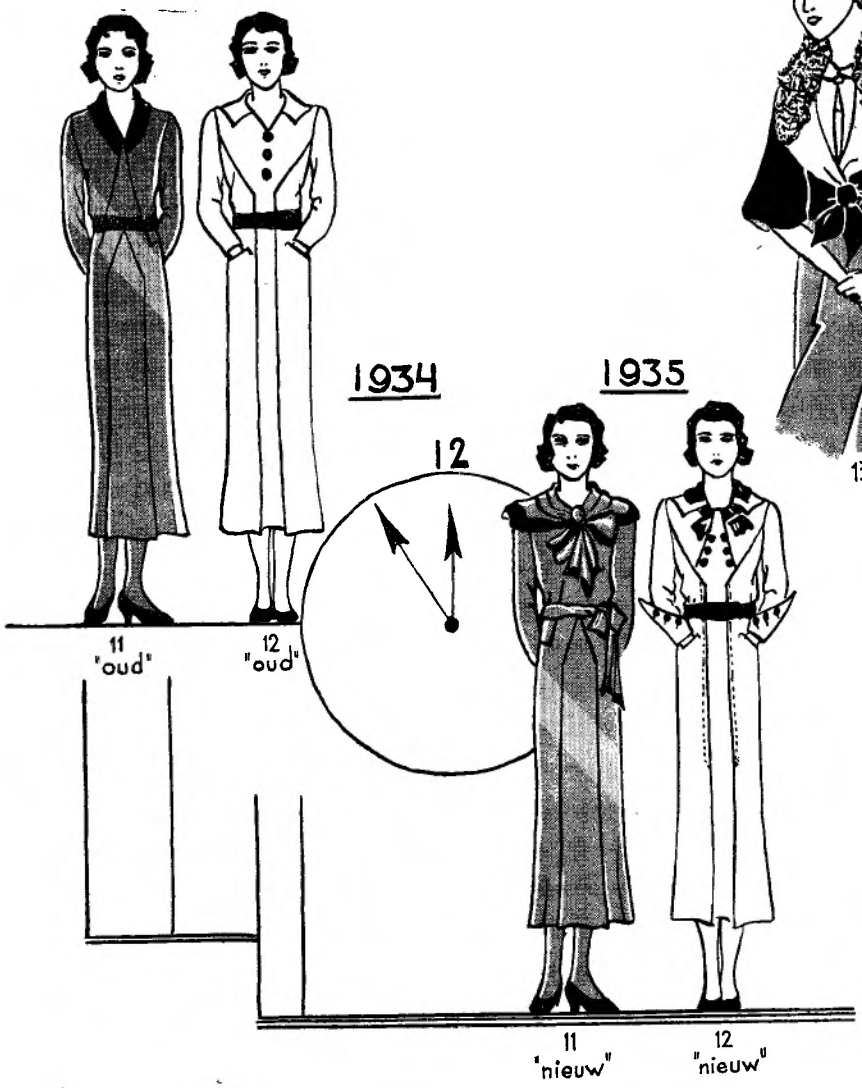

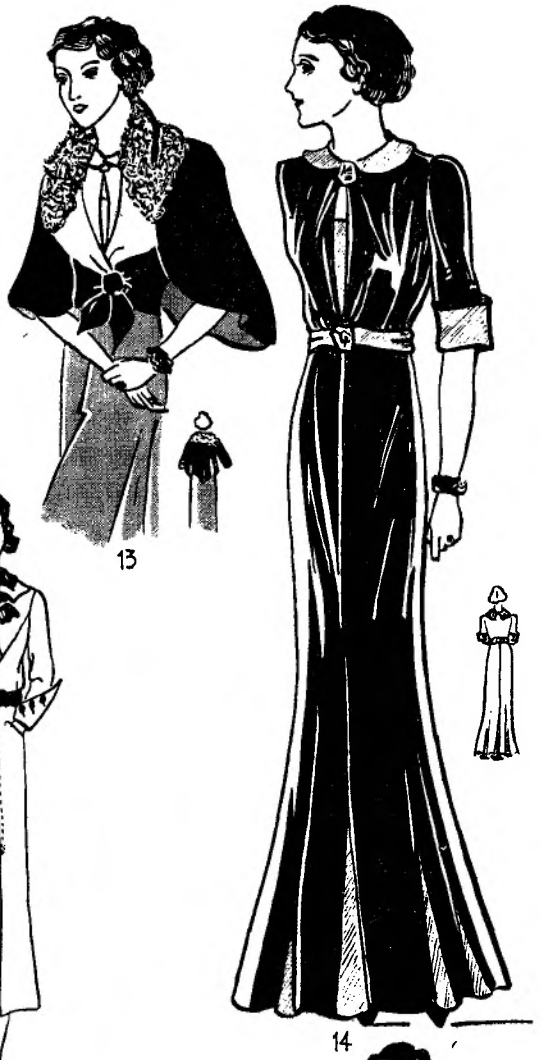

11. Met 't nieuwe jaar een nieuwe japon? Nee, enkel het aanbrengen van een andere garneering, geeft dit geheel nieuwe effect. Hebt u geen stof meer? Een klein geruit of gestreept lapje en u kunt uw jurk weer heel goed dragen.
12. Ook deze japon is een andere geworden. Hebben we nog een klein lapje van hetzelfde, dan zetten we er een paar manchetten en een punt van voren op. De knoopen doen het er goed op, en door het aanbrengen van een paar knoopgaten in de kraag kunt u er een leuke sjaal door heen schuiven. Patronen van deze beide jurken (op te geven b.v. 11 „oud" of 12 „nieuw") à 50 cent.
13. Een avondjasje. Zeer gekleed, van zwart velours chiffon, voering en revers van witte crêpe satin. De bontkraag is van wit bont (haas). Door dit te dragen behoeft u geen andere gekleede japon aan te schaffen. Patronen à 30 cent.
14. Een eenvoudige gekleede jurk van zwart fluweel. De sobere lijn van het model en het fijne garneersel van zilver lamé vormen een zeer chique geheel. Patroon à 50 cent.
15. Aardig kinderjurkje van roode wollen stof. Door het aanbrengen van de schouderstrookjes verkrijgt u een verbreeding aan de schouders. Een monogram (zie links boven) er op is iets aparts.
16. Een blauw zijden jurkje, gegarneerd met strookjes, die een tint donkerder blauw zijn.
Patronen kinderjurkjes à 30 cent.
De patronen zijn te verkrijgen bij de redactie onder opgave van nummer en 3 maten (boven-, taille- en heupwijdte) te vermelden op het girobiljet, met storting van het bedrag op postrekening 20246 van de uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

keukengeheimen

VAN POTTEN EN PANNEN.

Poëzie is overal, voor wie het weet te vinden. Daarmee troost ik me, nu ik met u over zulke laag bij de grondse, alledaagse dingen kom spreken als potten en pannen. Het mag sommigen misschien vreemd klinken, maar toch gaat er een zekere bekoring uit van een goed ingerichte keuken met een inventaris van noodzakelijke voorwerpen, die ieder voor zich zo praktisch en degelijk mogelijk zijn. Vorm en materiaal spreken natuurlijk daarbij een woordje mee en wie er oog voor heeft, kiest bij de aanschaffing niet alleen wat goed, maar ook wat mooi is.

Goed zijn zulke pannen, die het minste kans geven, dat de spijzen overkoken of aanbranden. Melk heeft er zo het handje van, om als we ons even omgedraaid hebben, juist in datzelfde onbewaakt ogenblik over te koken. Wat een moeite en narigheid en tijdverlies zijn er 't gevolg van. De NIO-PAN, die in vele kleuren emaille en in aluminium gemaakt wordt, belet het overkoken volkomen. Deze melkkoker heeft namelijk een diepe rand. Bij het overkoken vangt die rand de melk op, ze koelt er in af en loopt weer in de pan terug. Een ideale vinding. Ook de fluitpan voor melk is het beschrijven waard. Deze melkkoker heeft een dubbele bodem, die met water gevuld wordt. Raakt het water aan de kook, dan wordt tegelijk de melk verhit en ontsnapt de stoom van het water uit het daarvoor bestemde gat. Er ontstaat dan een fluitsignaal, dat ons van verre of van dichtbij aankondigt, dat de melk op kookpunt is. Deze melkkoker kan men dus aan zijn lot overlaten, terwijl hij zijn plicht doet. Ook allerlei vlaatjes, sauzen en puddingen kan men in deze pan toebereiden, want het is de zogenaamde Bain-Marie en aanbranden behoort tot de onmogelijkheden.

Behalve deze pannen, die ons uit den nood helpen, is er nog een glazen plaatje in den handel, speciaal om onder een melkkoker te zetten. Kookt de melk, dan waarschuwt het plaatje door tikken.

Niet iedereen zal het steelpannetje kennen met even omgebogen platte rand. Een schenktuitje is niet noodig, want zonder ook maar een druppel te morsen, kan aan alle zijden in de rondte over het randje uitgeschonken worden. Hoe is het mogelijk, zal men zeggen bij het gebruik van het handige dingetje, dat men daarop niet vroeger gekomen is.

Waarschijnlijk weet ook niet ieder, wat een aardappelstomer is en welke dienst die doet. Het zijn aluminium geperforeerde platen, enkele zonder, andere met opstaande rand. De rand kan zover doorgebogen worden als nodig is en daardoor zal de stomer in iedere bestaande pan passen. Kettinkjes er aan, om de plaat uit het kokende water te tillen, zijn nodig. Wie zulk een aardappelstomer gebruikt, behoeft maar weinig water in de pan te doen en zal dus minder gas, electriciteit of petroleum gebruiken. Stukkoken van aardappelen komt ook niet licht voor. Alle voedingswaarden blijven in de aardappel en

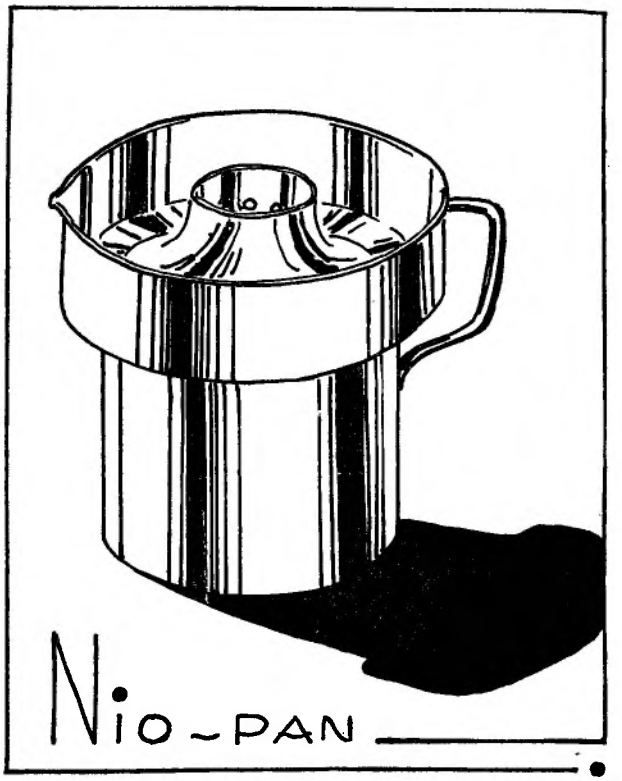

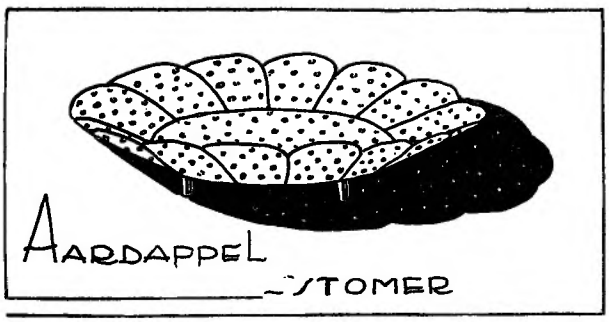

worden niet met het afgieten van 't water weggegooid.
Hetzelfde systeem, maar met fijnere gaatjes is de rijststomer, die mooie, droge korrels garandeert.
Een grote besparing op de gasrekening is de water-panketel. Hij is van aluminium met een geïsoleerde metalen beugel, die dus niet warm zal worden. Verder heeft hij een bijzondere bodem, die past op kookpannen van verschillende afmeting. De ketel met water wordt inplaats van een deksel op de kookpan gezet, waardoor het water tijdens de bereiding van de spijzen verwarmd wordt. Terwijl b.v. de aardappelen voor het middagmaal opstaan, wordt het omwaschwater tegelijk verwarmd. De ketelinhoud is ongeveer drie Liter.

VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

RECEPTEN

In den tegenwoordigen tijd zijn er velen, die moeten woekeren, om met weinig huishoudgeld toe te komen.
De maaltijden welke men klaarmaakt, moeten goedkoop maar toch smakelijk zijn en een voldoend aantal voedingsstoffen bevatten. Tevens moet de hoeveelheid voedsel voldoende zijn, zoodat men een gevoel van verzadiging krijgt.

Bij het bereiden van de maaltijden moet de huisvrouw zorgen, dat er zoo weinig mogelijk aan voedingswaarde verloren gaat. Dit kan zij bereiken:

I. door de groenten zoo min mogelijk af te koken, d.w.z. alle bladgroenten, andijvie, spinazie enz. te koken met het aanhangende water;
II. het vocht dat uit de groenten trekt, te gebruiken voor soep, saus, e.d.;
III. de pan kiezen in overeenstemming met de hoeveelheid voedsel, dus nooit kleine hoeveelheden klaar maken in een groote pan;
IV. zoodra de massa kookt, de vlam temperen, het vocht dus niet noodeloos laten verdampen;
V. de deksel op de pan laten of meerdere pannen op elkaar plaatsen. Benut op deze manier de warmte, welke bijv. bij het koken van aardappelen vrij komt, om bouillon voor de soep te trekken;
VI. kook een stamppot in één pan; dit spaart tijd, gas en voedingswaarde, dus geld.

Enkele goedkoope maaltijden, met voldoende voedingswaarde voor 4 personen:
1. Stamppot van stokvisch, naar verkiezing fruit toe.
2. Stamppot van bieten, aardappelen, rauwe andijvie, varkensvleesch.
3. Stamppot van zuurkool of savoye kool, witte boonen, griesmeelpap.
4. Bloemkoolsoep, bloemkool, aardappelen, gehakt.
5. Voedzame soepen zijn: erwtensoep, boonensoep, aardappelsoep.

STAMPPOT VAN STOKVISCH.

2 ons ongeweekte stokvisch (1 pond geweekte), 2 kilo aardappelen, ½ pond uien, 1 ons rijst, plm. 1—1½ lepel mosterd, 5 lepels boter of vet. Zet de ongeweekte stokvisch een nacht in ruim koud water te weeken. Kook ze gaar in versch water, met wat zout. Haal er de graten uit, verwijder het vel en verdeel ze in kleine stukjes. Leg nu onder in de pan de in vieren gesneden aardappelen, daarop een deel van de stokvisch, de gewasschen rijst en de overige visch. Giet er zooveel stokvischwater op, dat alles juist onder water staat. Laat de massa zonder roeren gaar en droog koken, ¾ uur. Stamp ze dooreen en voeg de in de boter gebakken fijn gesnipperde uien en de mosterd toe en stoof alles nog 5 minuten na. De uien kunnen ook op de rijst meegekookt worden en de stamppot alleen met vet en mosterd nagestoofd.

G. LE ROY.

correspondentie v. d. redactie

OM VOOR TE DRAGEN!

Onze lezeressen vinden in dit nummer een voordrachtstukje voor één persoon, getiteld „Plaatsbespreken", door Rie van Rossum. Omdat het vaak zoo moeilijk is iets aardigs te vinden voor feestelijke avonden, geven we hier eens een dergelijk stukje; wij meenen dat deze geestige monoloog een geslaagde proeve is. Het loketje met de persoon erachter, alsook de file van menschen achter de voordraagster zijn natuurlijk denkbeeldig; iemand anders legt dat, vóór het doek opgaat, in enkele woorden even aan het publiek uit. Een levendige voordraagster met een flinke dosis vrijmoedigheid kan veel plezier hebben van deze rol!

WERELD-GEBEDSDAG OP 8 MAART 1935.

Op verzoek van mevrouw van Boetzelaer van Dubbeldam kondigen wij alvast de Wereld-gebedsdag voor 1935 aan. Zooals onze lezeressen weten, is het de bedoeling dat de Christen-vrouwen van alle landen zich op die dag in het gebed zullen vereenigen, ten einde zich opnieuw bewust te worden van de saamhoorigheid, die er moet zijn bij allen, die zich naar Christus noemen, en van hun gemeenschappelijke taak. Het programma wordt nog nader bekend gemaakt.

NOG SLECHTS ENKELE DAGEN....

De sluitingstermijn van de wedstrijd in 't aanbrengen van abonnee's nadert. Maar in de laatste dagen gebeuren nog vaak wonderen. Ga er nòg eens op uit, ook gij, die tot nog toe wat laksch geweest zijt, nu kan het nog! Verleden week juist heeft een lezeres ons het bewijs geleverd, dat men met een paar dagen flink aanpakken uiterst verrassend resultaat kan verkrijgen! Laat dit voor velen nog een aansporing zijn, dan wordt de spanning des te grooter.
Op dit oogenblik zitten een paar concurrenten elkaar dicht op de hielen; we mogen niets verklappen, maar we raden ieder aan zich nog eens flink in te spannen: de uitslag kan nog een groote verrassing worden!
En, mocht ge tenslotte niet tot de prijswinnaars behooren: bij iedere nieuwe abonné wordt toch één van de mooie, artistieke premie's, of „Moederke Alleen" uw deel.

AAN VELE CRISISHUWELIJKCORRESPONDENTEN.

Het was ons tot onze spijt niet mogelijk uw brieven in hun geheel op tenemen, hoewel enkelen van u daar een beetje op gerekend hadden. De beschikbare plaatsruimte maakte dat wij ons moesten beperken tot het weergeven van de korte inhoud, en hier en daar een citaat. Soms ook moesten wij brieven ter zijde leggen, die op zichzelf wel waardevolle gedachten bevatten, maar die minder direct betrekking hadden op het doel, dat wij ons stelden: te onderzoeken hoe onze lezeressen tegenover het veelbesproken crisishuwelijk staan, — of men het zelf aan zou durven. Wij hopen dat men dit kan billijken, en dat niemand zich te kort gedaan voelt, en willen tenslotte nogmaals onze hartelijke dank betuigen aan allen, die aan onze oproep gehoor gegeven hebben.

'T GAAT BIJNA VERVELEND WORDEN....

We komen nog eens bedelen. Wat we gevreesd hadden, is gebeurd. Voor een paar zieke meisjes hebben we nog geen bereidwillige toezendster gevonden. En het waren er juist, voor wie het zoo'n heel bizondere vreugde zou zijn. Stel je voor: al 10 jaar moeten liggen, of ook wel twee zusters, die samen wonen, waarvan de eene al heel lang ziek is, en de andere haar heele leven wijdt aan de verzorging van de zieke....
Misschien zijn er onder onze abonnee's nog een paar, die toch geen tijd hebben later nog weer eens in hun „Jonge Vrouw" te lezen. Even een briefkaartje naar ons, en u hebt een adres om iemand blij te maken, die het erg noodig heeft!

ADMINISTRATIE-PUZZLES.

Het is waar dat men bij een verhuizing veel aan z'n hoofd heeft. Toch zijn wij hier in Baarn niet zoo knap dat wij in de aether kunnen snuiven of uit de stand der sterren kunnen opmaken dat u van woonplaats veranderd bent! Wij geven u hier voor de aardigheid één van de raadsels, zooals wij soms op te lossen krijgen:
Mej. X staat ingeschreven op FRANEKER. Kwitantie retour met mededeeling: „thans ARNHEM." Schrijft uit ZAANDAM dat ten onrechte betaling werd gevraagd, „want ik gireerde uit DRIEBERGEN." Inderdaad bleef een giro uit Driebergen onafgeboekt, omdat een abonnee van die naam daar niet bestond.
Tegelijk schrijft Mej. X: onderstaand adres is mijn tegenwoordig verblijf: GROOTE MARKT, ZAANDAM.
Moraal: deel ons toch d a d e l ij k elke adresverandering mee.

SLORDIG.

Er zijn menschen, die heel slordig met hun naam omgaan. Ze schrijven hun naam zóó onleesbaar, dat niemand er uit kan wijs worden. En dat geeft veel moeite aan de post en aan onze administratie. Spaar ons s.v.p. en schrijf uw naam duidelijk, liefst in blokletters.

MISSCHIEN IETS VOOR U ?

Wij kregen toegezonden van het Ned. Verbond van Chr. Jonge Vrouwen- en Meisjesvereenigingen een paar aardige stukjes om op feestavonden op te voeren, met een prospectus van haar verdere uitgaven op dit terrein, waaruit we hier eenige titels laten volgen.
Om blijdschap, door A. Riepma (voor 10 meisjes of 6 meisjes en 4 jongens).
De tien bruidsmeisjes (voor 12 meisjes of 11 meisjes en 1 jongen), vertaald door Mevr. D. C. v. d. Burgt—Boersma.
Weegschalen, (voor 7 meisjes of 3 meisjes en 4 j.), uit het Duitsch vertaald door P. J. Wefers—Bettink.
Legende (voor 4 meisjes). Overdr. uit Feestavonden III.
Mechanieke dienstbode, voor 4 meisjes.
„Meisjes vieren feest" door Ds. G. v. Veldhuizen, waarin eenige Tableaux en verder aanwijzingen voor het organiseeren van feestavonden.
Voor onze feestavonden IV, waarin o.a. „Tante Jetje", een lentestukje met zang de „Komst van Lente", en meerdere kleine stukjes.
Voor onze feestavonden V, waarin o.a. de Wereldbond van Chr. Jonge Vrouwen- en Meisjesvereen., kleine stukjes en voorbeelden voor aardige jaarverslagen.
De stukjes zijn te krijgen bij het Verzendbureau van bovengenoemd verbond, adres Mevr. Hoogenraad—van Beresteyn, Uithuizen.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17E JAARGANG

INHOUD

- Meditatie. Onmachtige discipelen 162
- Waar de dagen trager zijn.. Tekening van Jul. Terlingen 163
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal .. 164
- Een huismoeder. Vers van Jaap Kronenburg 168
- Met de soepauto van het Heilsleger door Parijs, door Mary Pos 169
- De generale repetitie. Novelle door H. Donker—van Hengel 173
- Zaadpluis, door Rie van R. 175
- Een stem in de nacht, door Leentje M. Hagen 177
- Februarimorgen in Londen, door H. A. Mulder 180
- Crisishuwelijk. Brief uit de praktijk, door M. K.—v. H. 182
- „Mädchen in uniform", door Lenie S. 184
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek" 186
- Met penseel en triplex, door Cor Spits 189
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 190
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 192
- Ons Patronenhoekje 193
- Practische Dingen 194

  Om ons tijdschrift te bewaren, door Annie Groenheyde 194

  Gebreid jurkje, broekje en sokjes, door Joop Oosterbroek 194

  Kussen, door Riek Heusinkveld 196

  Driekwartmantels, door Leny van Geelkerken 196
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh—Snoek 198
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy 199
- Correspondentie van de Redactie 200

Op de kunstdrukpagina's .....

- Scheveningse vissersvrouw .. Foto Berssenbrugge, Den Haag
- Sprookjesbos ..... Foto Eberhardt, Hilversum
- Even gaan kijken wat baby scheelt..... Foto Kiljan, Voorburg

● FEBRUARI 1935 ● No. 5 ●

ONMACHTIGE DISCIPELEN

● En zij hebben hem niet kunnen genezen. ● Mattheüs 17 : 16b.

Dat zijn nu de discipelen, aan wie Jezus macht heeft gegeven, om allerlei ziekte en kwaal te genezen.
Nu staan ze bij een maanzieken jongen en ze zijn machteloos. Dat behoefde niet zo te zijn. Dat is het gevolg van hun ongeloof.
De discipelen van Jezus staan wel eens meer machteloos, ook in onze tijd. 't Kan best zijn, dat ze u eens de verkeerde weg wijzen, ja, ze kunnen u zelfs van Jezus afhouden. Gij kunt nooit absoluut zeker van hen zijn. Soms, juist als gij ze nodig hebt, zijn ze er niet, of ze zijn machteloos, of ze hebben geen tijd voor u. Ga dan regelrecht en dadelijk tot Jezus. Maar gij zijt dan toch teleurgesteld in de discipelen. Nu, als er één is, die in hen teleurgesteld zou zijn, als hij niet zo goed wist, wat in de mens is, dan is het Jezus wel.
Maar Hij keert zich niet van hen af. Hij komt naar hen toe en bestraft ze en toont hen weer de macht die Hij hun gaf. Hij zegt hen weer, waartoe ze in staat zijn en dan grijpen ze weer moed en gaan ze weer verder, achter Jezus.
Het kan zijn, dat gij niet in andere discipelen van Jezus teleurgesteld wordt, maar in u-zelf. Och, laat dan toe, dat Jezus ook u bestraft en u toont, wat gij doen kunt en doen moet, zeg dan niet: Nu is alles verloren. Neen, grijp moed en begin opnieuw. En verwonder u over de liefde van den Heiland. Hij begint altijd weer met u. Hij zegt nooit: Nu was het de laatste keer. Wel bestraft Hij u ernstig, maar Hij doet het, opdat gij tot inkeer zoudt komen en verder worstelen.
Zijn liefde laat zich niet afwijzen, Zijn liefde overwint. En dáárom kunt gij overwinnen uw zonde, uw moedeloosheid, uw traagheid. Tot het wordt: Ik vermag alle dingen, door Christus, die mij kracht geeft.

K.

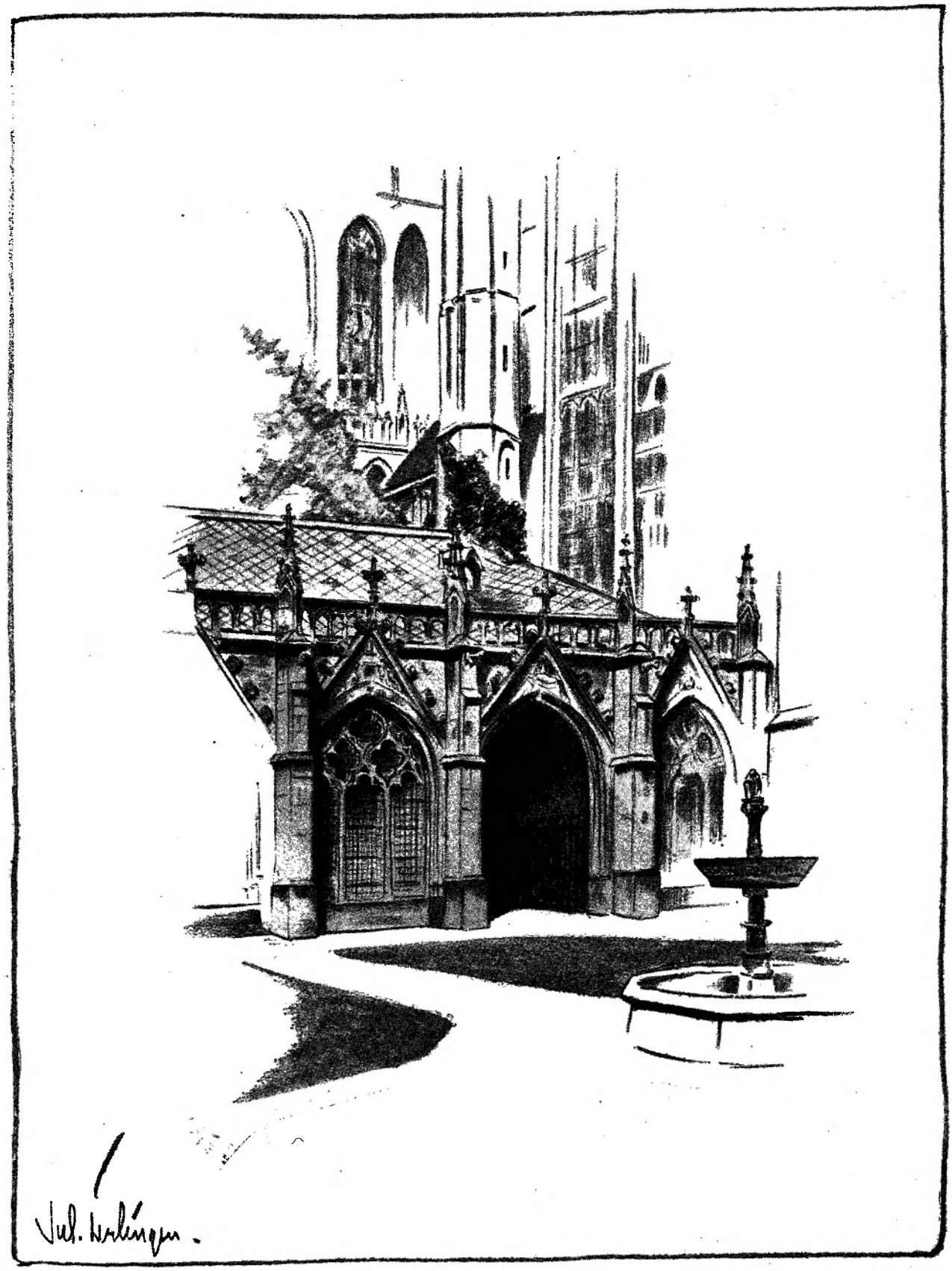

Waar de dagen trager zijn.... Tekening van Jul. Ter

Wij durven

door aqni v.d.torre

De centrale keuken

5

Hebt ge Vader gezien?" vroeg Marieke, toen Mariët naast en Jonny op het bed zat.
„Hij is in de wolken."
„Nee 'k en zag hem niet," hoofdschudde Jonny. „Maar 'k heb ook nie omhoog gezien. Had hij een regenscherm mee, want 't is nat boven."
„Ge weet wel wa da 'k zeggen wil," lachte Marieke. „Vader krijgt zeker spoedig beter meubilair voor de centrale keuken. Dominee is geweest. Hij wil mee al onze vereenigingen ne kunstavond houden. En de opbrengst is voor 't meubilair. Lieva zal er druk mee zijn, want hare meisjesvereeniging moet ook meedoen. We hebben d'r al op gepeisd, wat zij doen kunnen. 'n Wete gij niets?"
„Wat is d'r toch?" vroeg Mariët.
„Ewel, ge weet toch da Vader zoo geer ne centrale keuken in de wijk had? Ze hebben al ne huis daar ievers in zoo'n straat en subsidie komt er ook. Maar er zijn weinig meubels en 't is er nog zoo ongezellig.
Vader wil frisch geverfde tafels en stoelen en gordijnen van Brabantsch bont."
„En daar gaan ze nu voor feesten?" vroeg Mariët. „Da moet plezant zijn en nuttig als ge er ne heel huishouden mee verdienen kunt. Kan 'k ook meedoen?
'k En geloove wel nie, da 'k lid van uw kerk ben. Zou uwen dominee da aan mijn kuif kunnen zien? Voor ne centrale keuken zal hij d'r nie op letten, ewaar?"
„Lieva moet wat voor de meisjes zoeken. Ze zit in 't bestuur; zoo daarmee. Ze docht zang en een tableau over liefdadigheid, of zoo iets. 'n Weet gij nie of er ook ne godin voor liefdadigheid is?"
Dan zal Lieva die godin in 't tableau voorstellen, dacht Jonny. Maar ze zei alleen: „'k En zag d'r nooit eene, gij wel Mariët?"
„Neen 'k, en als ik d'r zag, zou ik d'r toch verloochenen, omdat ze mij nog nooit ergens mee goe gedaan heeft."
„Laten ze liever ne gezellige samenspraak doen," vond Jonny.
„Ja, maar Lieva zegt, da er zoo weinig geschikten zijn te vinden," knikte Marieke.
„Dan maken we d'r eene. Wete nog Jon, da we in 't Studentenhuis gansch zoo'n stuk ineen gezet hebben, om Jef te vieren, als hij ten leste mee n' ezelsvel afkomen zou?"
„Ja," herinnerde Jonny zich lachend. „En toen had hij weeral ne buis. 't Was 't meest spijtig voor ons uitvoering."
„Als we die nù gaven? Een radiodag ineen steken en opvoeren," legde ze Marieke uit. Ze stelde het stuk op, deelde de rollen uit en speelde tegelijk.
„Luister ne keer, eerst komt het tijdsein." Met een veldheerstem riep ze: „Nationaal Instituut Radio-omroep. Vlaamsche uitzending met speciaal programma. Ochtendgymnastiek! Zie ne keer," wees ze aan Marieke, „we nemen ne root kotten en den omroep midden in."
Ze sprong lijk een puit over den vloer en sleepte kleine matten bij een, die de huizen voorstelden.
„'t Is bij den achten in den ochtend. In dees kot is ne papa zich in ne verkreukelde pyjama aan 't scheren, met ne beschuimd wezen, als de kust van Oostende na n' orkaan. En subiet, als 't commando begint,

slaat hij z'n vlerk uit met de gilette en de scheerkwast, da 't is of de schuimvlokken over de duinen waaien en hij turnt mee.
Da 's eene, maar daarneven ziet ge ne volgend kot." Ze sprong op een ander kleedje. wanhopig gebarend: „Help toch ne keer, Jon. Ge weet immers da 'k geen grein fantasie 'n heb."
Marieke zat te genieten van Mariët's zotte sprongen.
„Daar woont ne dikke Oma," hielp Jon. „Opgevuld mee kussens en 'n hoofd vol papeljotten. Ze doet mee voor d'r lijn. Ge moet d'r liggende oefeningen geven, Mariët, dan rolt ze lijk ne mops over den vloer en dan 'n kan ze nie meer recht komen."
Mariët lag al te zwemmen op het zeil.
„Zoo, nie waar?" vroeg ze. „Mee 't hoofd om-

Ze zien liever carnavalzotten.

hooge, da ge ne zeehond lijkt, die op 'n zandbank ligt."
Maar als ze zich in de spiegelkast weerkaatst zag, sprong ze rap overeind.
„'k Ben zot, newaar, Marieke. 'k En wordt nooit nie 'n serieuze dokteur."
„O, maar het wordt ne plezant stuk. 'k Wou da 'k ook mee mocht doen," en in Marieke's oogen, die vol vroolijk leven geworden waren, stond opeens heel sterk dit verlangen.
„En dan 't overige van den Radio-dag. Er is zooveel te verzinnen. Aan 't kinderuurtje doen een stel groote menschen mee. 'k Ga ze ne zot liedeken leeren. Ja, da wordt goe zeg."
Ze genoten vooruit al. En toen Lieva de gong sloeg voor de thee, trokken ze enthousiast naar beneden.
„Ge blijft toch eten, ewaar?" vroeg Jonny op de trap. „Da's gezellig, dan is Vader d'r ook. Dien 'n krijgt ge anders nie te zien, peis ik."
„Neenk," weerde Mariët af. Laat ik maar naar 't Studentenhuis gaan."
Met al d'r bravoure onder de studenten en de kracht van d'r verstandig hoofd, was ze voor het vormelijk gezelschapsleven toch schuw en voelde ze zich daar als een musch tusschen de kanaries.
„Hallo, Mariët," groette Pol, die bij de kapstok stond. „Natuurlijk blijft ge. Treze maakt ne pudding, zoo delicaat, da Marieke d'r zelfs van proeven wil, als ze 'm ziet."
„O, nee, jongen. Ik heb daar sjuust besloten, da 'k slank, lijk ne Nijlprinses worden wou, om d'r ook ne Novarro mee te winnen."
„Peist op uw Dominikanen," bestrafte Jon.
„Ziede die zoo geren?" informeerde Pol.
„Neen 'k, maar 'k vind pinguins zoo danig aardig en 't is toch waar, da Dominikanen met d'r wit en zwart kleed, daar veel op trekken. Gevoelsverschuiving," stelde ze vast.
„Zijt ge in de cinema geweest?" vorschte Lieva streng, die door de open deur iets over Novarro opgevangen had.
„Ja, en wa 'k gezien heb?" Jonny maakte 'n verheven gebaar. „Krokodillen en prinsessen; witte sluiers en kameelen," combineerde ze comisch. „M'n oogen zwemmen d'r nog van. Een droom uit de Nijlnacht, Lieveke, en die beleeft ge voor niets, binst, da ge voor ne regenbui in 't portiek schuilt."
„O!" begreep Lieva, een tikje verontwaardigd, omdat ze zich bedot zag.
„Maar we hebben voor de keukenavond ne film gemaakt, Lieva, daar haalt geen Goldwyn-produktie bij."
„Ik had al iets bedacht," zei Lieva, terwijl ze peinzend in haar thee roerde. Zij was toch aangesteld om dit te organiseeren. Dan konden ze toch eerst haar meening vragen.
„En dan, Jon, noem het geen keukenavond, dat klinkt zoo vulgair."
„'t Is toch toepasselijk," zei Jon onschuldig. „Maar Lieva, wa was dan uw gedacht? 'n Tableau niewaar?"
„Ja, over Liefdadigheid, of zoo iets."
„Bewaar me," zei Pol, die schrijlings op de pianobank zat, met zijn kopje thee op het eiken zitvlak vóór zich.
„Als Vader dat hoort, vraagt hij wat ge daarmee meent. Laat het tableau n' eetpartij zijn, da past bij het doel. En dan doe ik ook mee. Ge moogt me gerust voor 'n vette hesp zetten; ik zal wel kluiven zoolang de voorstellink duurt, tot er aan 't einde alleen nog botjes over zijn."
„En ik ne gebraden kieken," bedelde Jonny.
„'t Is ne prachtidee," knikte Mariët prijzend naar Pol. „Zie, van moderne schilderijen snap ik maar ne beetsen. Maar dees zou 'k seffens vatten."
„Wees nu ne keer serieus," zei Lieva.
„'t Moet toch ne goede avond worden."
„O, maar het wordt goe, ewaar Mariët?" knikte Jonny, die op de Radiouitvoering doelde.
Lieva begreep maar niet, waarom Jon dadelijk Mariët er in betrokken had. En als een tegenwicht zei ze:
„'k Zal d'r ook eens met Eline de Broedelaere over spreken. Zoo'n avond mag toch gerust iets gedistingeerds hebben."
Ze zette Marieke's thee op een blaadje en ging er mee de kamer uit.
Als Lieva boven kwam, lag Marieke in een boek te kijken, alsof ze las.
„Hier is thee, Marieke."
Lieva verschoof een paar boeken op het lage tafeltje en zette het kopje zoo dicht mogelijk bij haar neer.
Marieke zweeg met 'n strak mondje.
„Hier is thee," herhaalde Lieva verwijtend bijna, omdat ze geen antwoord kreeg.
„Ja," zei Marieke hard, „'k hoor u wel."
„Nee maar," schrok Lieva, „kom ik daarvoor naar boven geloopen?"
„Nu, wat wilde dan? Moet ik 't soms zelf komen halen? Als 't u te veel wordt, kunt g' ook Treze zenden, de naaste keer."
„Dat zal ik zekers, als ge zoo doet. Ik 'n heb

u toch niets gedaan?"
Zij had gelijk, wist Marieke, maar ze wendde koppig het hoofd af en trok het boek dichter bij haar gezicht.
„Ge 'n moogt nie lezen, als 't schemer wordt," bestrafte Lieva. „Vader zegt, dat ge dan nog meer hoofdpijn krijgt."
Marieke's dunne vingers klampten rond den harden omslag.
„Zeg geen woord meer, Lieva," dacht ze driftig, „of ik gooi da boek subiet naar uw bezadigd hoofd. G' en moogt nie! G' en moogt nie!" schreeuwde het opstandig in haar. „G' en moogt nooit nie, wa al die anderen wèl mogen!"
Lieva was al op de gang en Marieke schoof het boek weg.
En zich omwerpend in het bed, snikte ze met haar gezicht op haar gekruiste armen.
„Hebt ge iets gehad met Marieke?" vroeg Lieva als terloops aan Jonny, toen ze beneden kwam.
„'t En doet," hoofdschudde Jon. „Wa is d'r dan?"
„Och niets, ze was een beetsen stil dacht ik."
Ze wou niet zeggen dat Marieke uit d'r humeur was, omdat Mariët er bij zat en een vreemde niet behoefde te veronderstellen, dat er in het doktershuis ook wel eens een uit de goede stemming was.
Maar Mariët, die nog niet als de anderen door gewoonte Marieke's ziekte vanzelfsprekend vond, knikte:
„Zij maar content, da ze tenminste stil is. Ik zou zoo'n mak lam nie zijn. En gij, Jon?"
„Ik zou d'r uitloopen, indien ik nog kon, en als ze me tegen hielden zou 'k schriemen lijk ne verken da ze dood willen doen."
En op eens rezen er in haar herinnering de woorden, die ze straks gedachteloos had aangehoord, en zag ze plots bewust Marieke's oogen, die verlangend openspreidden, binst ze zei: 'k Wou da 'k ook mee mocht doen.
En zij zaten hier en maakten plannen en hadden vooraf al plezier. En omdat Marieke nu eenmaal allang niet meer mee kon doen, vroegen ze zich zelfs niet meer af, of ze 't ook nog zou wenschen, dacht Mariët stil.
„Zulke opstandige woorden moet ge voor 't hospitaal bewaren," lachte Pol, „'t zou ne revolutie geven. 't Gansche stel sprong de bedden uit. Neen dokteurken, ge brengt uw eigen werk in gevaar, als ge de menschen nie geduldig leert zijn."
„Neen 'k, 'k sprak van me zelve. De andere zou 'k dwingen om best wil. Maar dan zou 'k ze nie willen plagen mee plezant werk voor hunnen neus uit te stellen waar ze nie aan mee helpen mogen. Ziede, da hebben we toch bij Marieke gedaan, Jon. Neen, w' en zijn geen goe dokteurs nog."
Ze heeft gelijk, dacht Jonny. 't Zou alleen goed worden, als Marieke mee kon doen aan 't werk voor de eetzaal.
Dat geen daar vroeger aan gedacht had, Marieke in hun bedrijvigheid te betrekken, zelfs niet in het eenvoudig tombolawerk dat voor de kunstavond noodig zou zijn.
Ze hoefde niet eens te zoeken. De weg wees vanzelf; en ze zei: „Teekeningen kan Marieke geven voor de kale muren van de zaal. Da zal ze geren doen ook."
„Maar dan niet met verf, Jonny," remde Lieva, vooraf al beangst voor de propere lakens en beducht voor het vele assisteerwerk, dat haar de penseelen en de bakjes gaven.
„'t Is ne goe gedacht, Jon," glunderde Mariët en ze knikte toegeeflijk naar Lieva: „Pastel, da kan ook goe, ewaar?"
„Als 't dan maar geen engelkes of devote nonnekes worden," zei Pol, „want daar en moeten ze in de wijk nie van hebben. Ze zien liever carnavalzotten."
„Da is niets voor Marieke," zei Jonny.
„Neen, daar 'n is ze nie in opgevoed," betoogde Pol plechtig. „Maar ge zoudt ze d'r aan kunnen gewennen, als ge d'r voorbeelden van gaf."
Als Jonny dien avond op Marieke's kamer kwam, zei ze gewichtig:
„Gij hebt de opdracht ons tegen den naasten maand vier platen te leveren van verschillend formaat, zijnde de muurschilderingen voor ons eetzaal.
Ge zijt gansch vrij in de keuze van uw materiaal, maar de onderwerpen dienen naar den geest der keukenbevolking te zijn."
Marieke lachte. Het was vanzelfsprekend, dat bepaalde onderwerp. Dat hoorde bij de opdracht, lijk het aantal en de vorm.
Het was een taak die ze kreeg en niet de minste onder die der anderen. Ieder zou haar werk kunnen zien.
Jonny had gelijk; de platen moesten hooren bij de omgeving en het zou misschien gelukken.
Juist omdat ze zooveel van haar verwachtten, zou ze fleurig genoeg zijn plezante dingen weer te geven.
„Ge zoudt in folklore tijdschriften kunnen zoeken, of in ons sagenboeken," adviseerde Jon.

„Ja, da's ne goe gedacht. Daar zal 'k zekers wa vinden."
Ze zat even stil, met 'n dun vingertje langs haar neus gelegd.
„Wa peisde van de tooverherder, Jon?"
„Ja, da kan," knikte Jon, hoewel ze nie goe begreep.
Maar Marieke zag de platen al voor zich, bont van schoone koleur.
De wijvekes in helder boerenkleed tusschen 't gele koren en een onweerslucht dreigend daar achter. En dan op een andere plaat de herder met zijn witte baard en een leger van kabouters, met felroode kappen, lijk klaprozen tusschen het koren gegroeid. Ze bonden rap de schoven voor de bui kwam, binst da de vrouwkes verdoken zaten in het gras van den berm. Hun gezicht op de gekruiste armen.
„En 'k teeken ook de konijntjes van 't Rapaillenbosch, die Rosse Pier ving en verstopte in 'n kuip waar ze 's nachts mee uit wandelen gingen. Ja, 't wordt zekers goe," en ze schrokte haar schouders van pure deugd.
„Da 'k d'r nie eer op gepeisd 'n heb. 'k Had dees maanden wel ne gansch sagenboek kunnen illustreeren."
„Ewel ja, en dan was d'r van ons Marieke geen ons overgebleven en had ge mee Vader oorlog gehad, meiske. Allee, kruip in uw kussen en als ge nie braaf 'n zijt, bezorg ik u geen materiaal."
Jonny zwaaide een groet en verdween op de gang.
Marieke bleef wachten op Lieva, want die zou zeker nog komen voor een nachtkus. Daar was ze Lieva voor om die ondanks alles traditioneel te geven.
Gelukig maar, want ze had het dees achternoen bedorven bij haar, binst dat ze nergens schuld aan had. En ze wou 't geren weer goed maken.
Als Lieva binnen kwam en zich plichtmatig naar haar heen boog met toegespitste lippen, weerde Marieke haar lachend weg.
„Zeg eerst of ge me ne draak vindt, Lieveke."
„Maar Marieke, wat een woord."
„Ewel ne kattineke thons, maar dan eene mee nagels, 't is daarmee.... Och, ge weet wel.... dees achternoen.... Ewel, g' en zegt niets? Waar peisde op?"
„Of gij mij soms geen draak vindt," zei Lieva opeens, en ze bloosde, omdat ze niet gewoon was zooiets te zeggen.
„Maar Lieva, wa ne woord," gaf Marieke weerom en ze trok haar hoofd neer en knelde het tusschen haar armen.
„Nu heb ik den draak boven van 't Belfort naar beneden gehaald, maar wa is 't dichtbij ne lief dierke," vleide ze, terwijl ze lijk een poes haar wang langs Lieva's haar streelde.
„Nu slapen gaan," gebood Lieva, terwijl ze d'r haar glad streek.
„Hebt ge uw medicijnen genomen?"
„Neen, geef 't fleschke maar, dan zullen we ne pinteke pakken."
Lieva schudde de kussens en trok de dekens glad en controleerde of bij Marieke alles gereed lag voor den nacht.
Dan draaide ze het licht uit.
Nu was het eerst heel donker, maar als ze lang bleef kijken, leek het of de nachtlucht steeds lichter groeide achter de zwarte kolossen van kerk en klooster.
Blauwig-zilver was het licht, als van een vreemde, zonlooze dag, die zonder wolken was.
De sterren keken uit het zachte blauw en de glans van de maan, die zeker boven het Oosten van de stad was opgerezen, lag gelijk sneeuwlicht op het leidak van het klooster en maakte de koepels van het koor wit, als waren ze in winternacht bevroren.
Er ging een enkele late meeuw voorbij, een bleeke schim in den schemer boven de donkere glanzing van 't water.
En hoog boven de stille stad begon het Belfort zijn urenslag te spelen.
Marieke lag met een tevreden gezicht te kijken. Ze wist wel hoe verkeerd ze was geweest, met haar verdriet om de vreugde van anderen en toch had niemand haar gestraft.
Terwijl ze haar handekes vouwde voor het avondgebed, bleef ze vertrouwelijk omhoog zien.
Ons Heer wist alles. En toen zij verkeerd deed, had Hij haar nog dit schoon werk willen geven. God, die het met haar aandurfde, trots alles en die haar de kleine kansen gaf, zoo goed als hij Vader voor zijn zware taak durfde zetten.
En ze bleef maar kijken naar den hemel, binst dat haar ziel in d'r oogen stond te lichten, als was ze zelve een sterreken van ons Heer.

EN HUISMOEDER

Ze was een vrouw, zoals g' er daag'lijks ziet,
Bezig van de morgen tot . . . de nacht.
Een, die van 't monotone levenslied,
Geen ongekende melodie verwacht.

Ze werkte hard, en ontevreden was ze niet.
Maar zelden zou ze blij een liedje zingen.
De kleine vreugden van het leven zag ze niet.
Werk en gezondheid vond ze heel gewone dingen.

Totdat z' op eens haar ganse leven zag
Gezegend en door God gedragen.
Dat was, toen buurvrouw's enigst kind op sterven lag
En ze die jonge bloem naar 't kerkhof moesten dragen.

Toen ze daarna één van haar eigen meisjes vond,
Gelukkig — spelend met een oude pop,
Toen knielde ze ontroerd naast 't meisje op de grond...
Toen kon ze even haar geluk niet op.

JAAP KRONENBURG.

Scheveningse vissers

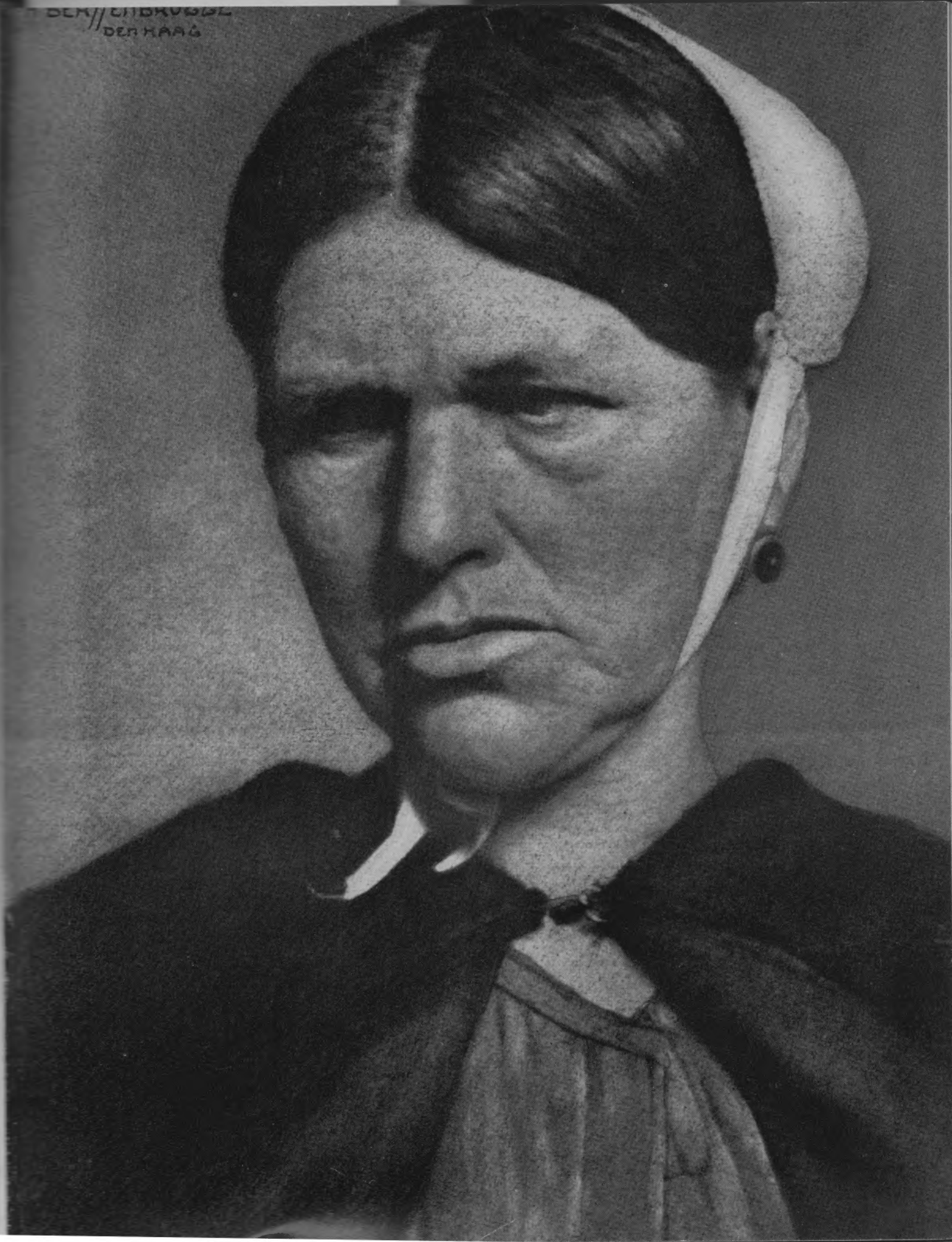
DEN HAAG

door Mary Pos

Met de soepauto van het Heilsleger in de nacht door Parijs

Dakloze vrouwen.

Rue Beaubourg bezit niet dat stralende licht, waaraan het centrum van Parijs zo rijk is, al ligt deze straat ook in het hartje van de stad en niet in een van de donkere buurten. Vooral nu in deze sombere dagen een dikke mist zwaar over de zwarte huizen hangt of de regen gestadig neerstroomt, en in de Rue Beaubourg de straat opengebroken ligt, gaat men er niet, zoals in de straten met de weeldewinkels, badend in het licht, voor zijn genoegen wandelen.
En toch is deze ongezellige Rue Beaubourg voor vele eenzame wezens een zeer begeerde plek, want juist daar waar de straat het donkerste is, bevindt zich, haast verscholen achter een ontzaglijke opslagplaats van bouwmaterialen en machines, in een schutting volgeplakt met schreeuwende reclameplaten, een kleine poort en boven die poort staat: „Armée du Salut", Leger des Heils. En deze poort geeft toegang tot een veilige binnenplaats en tot een grijs houten gebouw, gezet op de plek, waar uit de geweldige steenmassa, die de woningen van mensen bevat, een grote hoek is weggebroken.

De klok heeft tien uur geslagen en de straat ligt verlaten in de regen, die druipt langs de helbeplakte schutting. In de twee zalen boven elkaar van het „Tehuis voor dakloze vrouwen" zijn bijna alle bedden reeds bezet. De meeste vrouwen slapen al, maar een paar zijn nog bezig zich te ontkleden. Sommigen van hen hebben schaars betaalde baantjes, anderen zijn werkzoekende en een deel van hen zwerft het leven door, maar zij allen kunnen hier voor een paar francs onderdak en soep en brood vinden.
Zacht gaat een oud vrouwtje me voor tussen de lange rijen bedden, de bovenzaal ligt al geheel in het duister en als er een paar omhoog rijzen en een gesprek willen beginnen, wijst de grijze begeleidster hen op de slapende sloofsters rondom en zacht gaan we de trap weer af.

Hangt er in de slaapzalen nu stilte, alleen verbroken door een licht gesnurk, een zucht, een paar gefluisterde woorden, in de keuken van het houten gebouw heerst grote bedrijvigheid en helder valt het licht door de ramen over de natte binnenplaats.
In reusachtige koperen pannen borrelt de soep en lange broden worden in stukken gesneden.
Voor de poort staat een kleine auto met aanhangsel. Dat aanhangkarretje is voor de soep en het brood, de kleine pannetjes en de lepels.

Een kordate chauffeuse.

Als de enorme ketel vol is en warm toegedekt, als de manden gevuld zijn met het verse, smakelijke brood, zet de oudste der beide heilsoldaten, een kordate vrouw met wit haar en een moederlijk gezicht, zich achter het stuur en voort gaat het over de glimmende straten de donkere nacht van Parijs in. Het eerst gaat de tocht naar de Hallen, de plaats waar 's nachts het voedsel voor de wereldstad wordt aangevoerd, de Hallen, die zó groot zijn, dat brede straten er dwars door heen lopen. Afgedekt zijn die straten en men is er beschut voor de regen, maar de wind trekt er doorheen en de kou kruipt er langs de stenen. En hier liggen ze nu, aan beide zijden van de weg, mensen zonder thuis, zonder geld, zonder hoop, ze liggen er op stro en op zakken, op planken of zo maar op de straatstenen.

De Soupe-populaire.

De auto stopt! „Soupe! soupe! soupe!" klinkt de roep door de Hallen. In de vormloze hopen komt beweging. Stijf en moeilijk stuntelen mensen omhoog, strompelen nog slaapdronken naar de soepauto. „Soupe, soupe, soupe!" Van alle kanten naderen ze en daar staan ze nu in een brede kring in afwachting van de dampende portie soep en het knappende stuk brood, dat hen zal worden aangereikt.
Er zijn er die zó vast slapen door drank of uitputting, dat ze als blokken hout blijven liggen. We gaan naar ze toe en schudden ze aan hun arm, maar soms is er geen beweging in te krijgen. Om de soepauto is het stil, ze zijn te slaperig en te versuft om veel te zeggen, alleen hoesten ze allemaal. Pikzwarte vodden worden te voorschijn gehaald en als zakdoek gebruikt, en daarna strekken begerige handen zich uit naar de soep, die driemaal per week 's nachts verstrekt wordt. Er is niemand die niet bedankt en de meesten lichten de pet even op. Oude, zielige vrouwen, wier grijze haar om hun verkleumde gezichten piekt, begroeten de heilsoldaten als oude bekenden en met een glimlach om hun ingevallen monden, lepelen ze de soep. Een man met een witte puntbaard, die netjes in de kleren steekt, vertelt mij op zachte toon, hoe hij nooit had gedacht nog eens de „s o u p e p o p u l a i r e" te moeten aannemen. Opeens schieten z'n ogen vol tranen, die rollen langs z'n baardig gezicht. Hij haalt een klein tuiltje verlepte viooltjes uit z'n tas en geeft die aan de ene heilsoldate, in ruil voor de soep. Er is ook een jongen van zeventien jaar, die schoorvoetend zijn portie komt aannemen en tussen de zwervers in lompen valt een jonge man in een keurige jas zó op, dat we een gesprek met hem beginnen. Hij was kellner, de zaak werd gesloten, hij kwam op straat te staan, liep nu al maanden zonder werk, zonder steun, zonder thuis.... Nu lag hij hier temidden van de schooiers in lompen, van de door ellende en lust tot wrakken en dronkelappen geworden mensen. Als er geen verandering kwam, ook zijn toekomst....

Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap.

Voort gaat het weer naar een Métro-ingang (de ingang van de ondergrondse tram) in het brandpunt van het mondaine Montmartre. Aan alle kanten flonkeren de lichtreclame's, uit de grote café's stroomt het licht naar buiten, vrouwen in avondkleed en heren in rok en hoge hoed verdwijnen in een mondaine gelegenheid vlak bij, en toch is al deze gloed en dit geschitter maar schijnvertoon, want voor de vreemdelingen is Parijs op dit ogenblik duurder dan ooit en daarom komen èn door de crisis èn door de lage pondenkoers èn door de concurrentie van het voor touristen oneindig goedkopere Duitsland en Italië, op dit ogenblik zo goed als geen vreemdelingen naar Parijs. En in Parijs is alleen dolle uitgelatenheid, kwasi-levensvreugde, hoffelijkheid en beleefdheid te vinden als er geld te verdienen valt.... Daarenboven is men in het democratische, „verlichte" Frankrijk, dat trots boven z'n briefpapier zet: „Liberté, Egalité, Fraternité" (Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap), zó

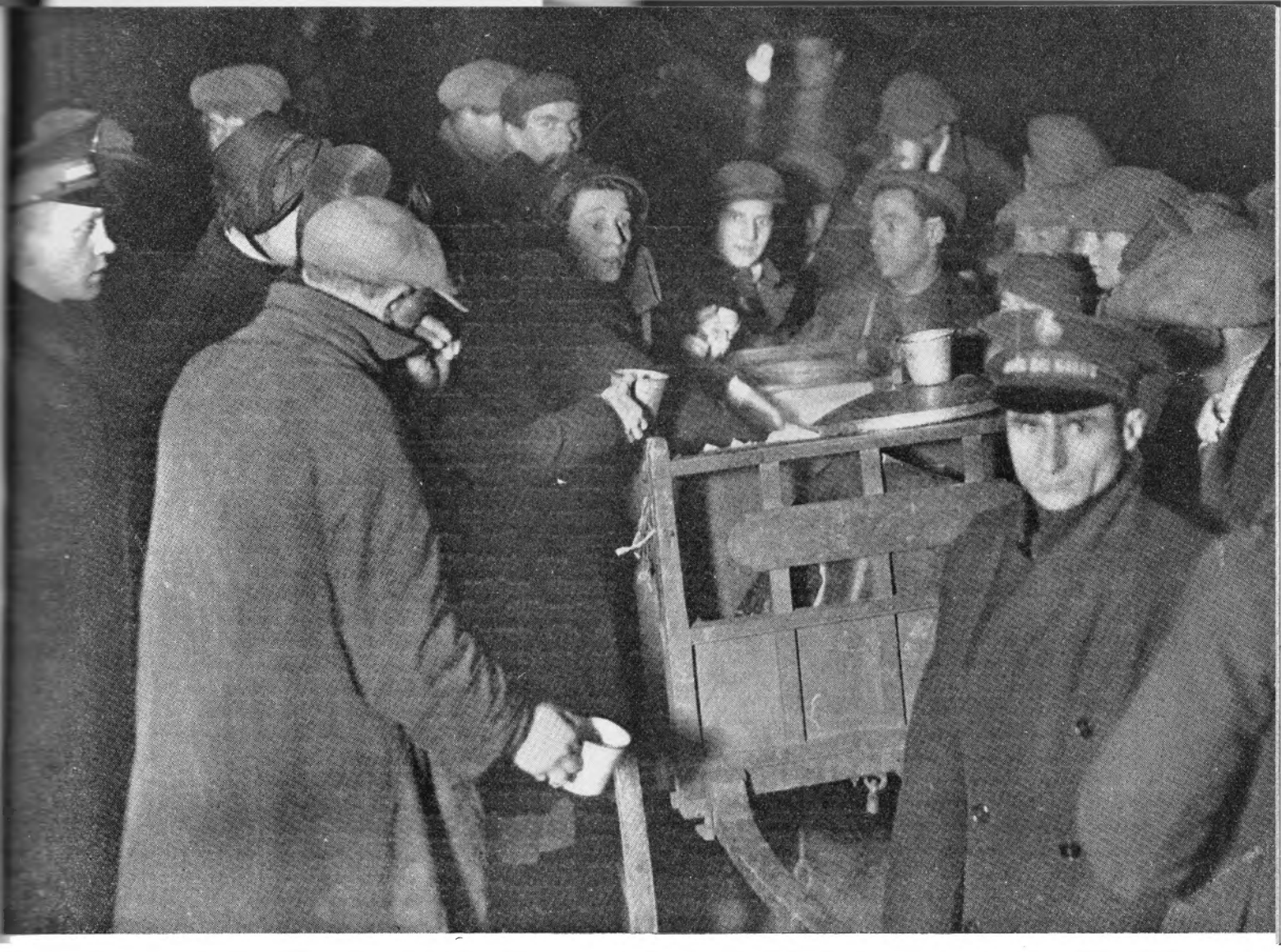

achterlijk ten aanzien van sociale hulp, van pensioenregeling, van gereglementeerde steun, om maar niet eens te spreken over ontelbare andere aangelegenheden op politiek en maatschappelijk gebied, als de meeste Hollanders het zich in hun voortreffelijk geordende en geregeerde land niet kunnen voorstellen.

Een vrouwtje van zeventig komt de Métrotrappen opgestunteld, leunend op een man in lompen van een vijftig jaar misschien. Ze lopen beiden gebogen, want de regen striemt hun in het gezicht. Ze letten helemaal niet op de soepauto en eerst als de ene heilsoldate ze achterna gaat, komen ze met zulke blije, verraste gezichten terug, dat het je tot in het diepst van je hart ontroert.
Er komen ook twee jongens, misschien van achttien. Werkloos zijn ze en inplaats van te eten hebben ze hun laatste franc uitgegeven om hun haar te laten knippen. Want als ze er niet netjes uit blijven zien, dan krijgen ze nooit, nooit meer werk. Herhaalde malen heb ik datzelfde gehoord. Liever honger en een net gezicht, dan een gevulde maag en het uiterlijk van een schooier. Maar hoevelen van hen helpt dat netgeschoren gezicht aan werk? „Let u er ook op, dat die kleine wat krijgt," zegt de ene jongen zacht tegen de heilsoldate, terwijl hij wijst op z'n makker. „Die kleine" is een dwerg, hij heeft een volwassen hoofd met mooie donkere ogen op een misvormd lichaam.
Na de soep gaan ze samen, blootshoofds, blauw katoenen broeken en donkere jasjes, de regennacht weer in....

Nabij de Notre-Dame.

Leeg is de ketel en terug gaat het naar Rue Beaubourg om hem te vullen.
Twee uur slaat het als we op een der meest historische plekken van Parijs, vlak in de nabijheid van het oer-oude, Grieks-Katholieke kerkje „St. Julien le Pauvre" aankomen. Nu de meeste café's sluiten en vele lichtreclame's donker zijn geworden, dooft de rode gloed die hangt tegen de zware regenluchten boven het inslapende Parijs,

langzaam uit.... Maar voor velen is geen bed gespreid, sommigen van hen drinken zich zat om in een roes hun ellendig bestaan te vergeten en vallen neer onder een der Seine-bruggen, anderen lopen hongerend en nuchter in de nacht door Parijs.
Vol majesteitelijke rust doemt vlak voor ons de Notre-Dame omhoog, stil vloeit de Seine tussen de hoge kade-muren, verlaten liggen de straten om ons heen, geen sterveling is er te zien, maar als wij stoppen, dan is het of ze uit de grond oprijzen, zo komen van alle kanten de gestalten op ons af.
Men ziet tussen de dronkaards en wrakken, mensen, die men haast geen soep durft aanbieden. Een oude heer, z'n witte haar keurig in een scheiding, in een sjofele jas van goede snit, steekt stil z'n smalle hand uit naar het ijzeren pannetje en het brok brood, en een eenvoudig vrouwtje, gekleed in een zwarte japon, zonder hoed, zonder mantel, bedankt verlegen en verdwijnt even haastig als ze gekomen is....
En nog steeds naderen er anderen, van onder de Seine-bruggen komen ze suf en stijf omhoog gekrabbeld, uit sloppen en gaten duiken ze op, ze zetten zich op het natte muurtje, waar een ijzeren hek op rust, en tussen hen in zit ook een meisje van misschien twintig jaar, dat letterlijk het verse brood verslindt. Het is een vergadering van wel vijftig eters en er tussen staan vol belangstelling een zestal agenten, die twee aan twee van verschillende kanten nieuwsgierig zijn aan komen wandelen.

Het Licht der wereld.

Als alle soep is uitgedeeld, als niemand meer om een nieuwe portie vraagt, wordt de vergadering opgeheven.
Ze gaan weer terug naar de Seine-bruggen, ze verdwijnen in de sloppen. De wind is koud en het begint weer te regenen. De heilsoldaten tuffen weg, nadat ze eerst voor de jonge Zweedse, die om haar belangstelling voor maatschappelijk werk de tocht eveneens heeft meegemaakt, en mij, vol goede zorg een taxi hebben aangeroepen. Maar wij sturen de taxi weg en volgen een vrouw in lompen. Snel en gebogen gaat ze voor ons uit om tenslotte in een stinkend slop een plaats achter een hoop stenen te zoeken. Natuurlijk krijgt ze het geld om deze nacht in elk geval logies te zoeken, maar of ze het gedaan heeft weten we niet.... De nacht is bijna voorbij en nieuwe nachten zullen volgen, altijd maar weer nieuwe nachten, tot die ene nacht komt, dat ze niet meer van achter haar steenhoop zal opstaan. En dan, wat dan? Zal dan voor haar de Nieuwe Dag stralend schoon aanbreken, of zal ze verzinken in de Eeuwige Nacht?
Wie van hen weet van het Licht der wereld en kent de Liefde van den Heiland? Dat is de ontzaglijke verdienste van het Leger des Heils, dat men den mensen niet alleen voedsel en onderdak geeft, maar hen ook bekend maakt met een onvervreemdbaar geluk en een eeuwige zaligheid.
En wij, wat doen wij voor de wrakken der maatschappij?

portretje

Zij heeft brutale pony, en brutale ogen, en een brutale stem. Zij draagt een rode muts op één oor, en de dunne mantel met het goedkope bontje is armzalig van mislukte elegance. Zij staat de ganse lange dag te strijken in de lauwe broeihitte van een wasserij. 's Avonds, in de tram naar huis, heeft zij stekende voeten en een grauw-vermoeid gezicht, en de nette passagiers schuiven angstvallig uit haar nabijheid. Zij ziet het, en wreekt zich met brutale luidruchtigheid. Zij wreekt zich altijd. Op het kleine, benauwde kamertje thuis met een nijdig gebaar, waarmee zij haar weekgeld neersmijt; met de driftige scheldpartijen om een kleinigheid. Op de tirannieke, grauwe fabriek wreekt zij zich met de helblauwe kunstzijden sleepjurk, waarmee zij 's Zaterdagsavonds langs de regenstraten flaneert. Alles is onecht aan haar, van de opzichtige prullige slangenleerschoenen tot de brutale schaterlach, waarmee ze de slenterende jongens achter zich aanlokt.
Maar soms ontglipt haar opeens de tartende bravoure: als ze in de tram onverhoeds in de grote wijze ogen van een rond babygezichtje kijkt. Dan kan haar felle blik plotseling zacht worden, en glimlacht zij overrompeld. En haar grove luidruchtigheid daar vlak overheen verbergt een brandende hunkering.

RIE VAN R.

DE generale REPETITIE

Het koor stelde zich op: wat geroes, enig gesmoord gegichel, — zolang de geduchte dirigent nog niet onder hen was, durfden ze nog best een grapje wagen.
Gerust over 't succes waren ze echter geen van allen: de laatste repetitie, die tot ver over 't middernachtelijk uur geduurd had, lag nog te vers in hun geheugen.
't Leek toen werkelijk wel, of ze letterlijk alles verkeerd deden: iedere inzet moest overgedaan, — geen enkel diminuendo werd als in de aether opgelost, — en de zware stem van den dirigent donderde over koor en orkest: „Afsnijden doen jullie, — afvloeien moet 't."
Telkenmale werd afgetikt, — hele gedeelten tot twee, drie keer overgedaan. 't Opstaan en weer gaan zitten ging niet voldoende geruisloos: op alles lette hij, — daar schuifelde er een, — en wàt moest je je neus ook nu net snuiten....
Het geïrriteerd zijn van den dirigent werkte agitant op de uitvoerenden.
„Stilte! O pardon Juffrouw, — heeft u nog wat op uw hart, — we zullen wachten tot u uitgepraat bent!"
De nervositeit werkte bij de een op de lachspieren, — bij een ander werden verstolen traantjes weggepinkt!
Maar huilen maakte de grote man eerst recht hels, — dat laffe gegrien konden ze thuis na afloop wel doen, — ze kwamen hier om te tonen, dat ze gestudeerd hadden, en klaar waren voor de einduitvoering, die 't seizoen zou afsluiten.
En wanneer ze hun opgaaf als koor- en orkestlid niet verstonden, dan konden ze thuis blijven in 't vervolg.
Generale repetitie!
Aller zenuwen waren op 't uiterste gespannen, — vanavond zouden ook de geëngageerde solisten hun medewerking verlenen.
De solisten!
't Was den dirigent gelukt eerste krachten te krijgen.
De bas werd zelfs vervuld door den wereldvermaarden Russischen zanger Kolofski.
't Moest een goede vriend van zijn vrouw wezen, mompelde men, — daaraan had de dirigent zijn medewerking te danken.
Daar kwam hij, — hoffelijk liet de dirigent de beide dames solisten voor gaan, — koor en orkest verhief zich als één man, — een vriendelijk applaus verwelkomde de artisten, wat door de dames met een licht neigen beantwoord werd.
De tenor, een nog jonge kracht, die bepaald ontdekt moest worden, kreeg een vuurrode kleur, — de Rus, hooghartig, keek, alsof 't hem niet aanging.
't Koor waagde 't niet elkaar op een en ander opmerkzaam te maken, — als wassen poppen leken ze.
Drie korte tikken, — 't orkest zette in.
Ze hadden blijkbaar reservekrachten bewaard voor deze repetitie, 't verliep alles vlot, — er zat Schwung en gang in allen, — van de dirigent ging bovendien een „Begeisterung" uit, die allen vervoerde, — en hen zelfs boven kennen en kunnen uitbracht.
De solisten waren zeker van hun zaak, — op den tenor na, voor wien te veel afhing van deze uitvoering: hij werd echter kennelijk gespaard door den dirigent.
De solo van den Rus overtrof aller stoutste verwachtingen!
Zó te zingen, — zó'n bewuste contrôle te kunnen oefenen op je stem, aan ieder détail onderging men, hoe hier niets aan de willekeur was overgelaten, — 't was absoluut af, — tot in alle finesses.
En zijn: „Wird auch mein sicher Leib erkalten" deed een huiver als van de adem des doods over allen gaan.
De dirigent gaf voor zijn slotstrofe één ondeelbaar moment rust aan, — om de stem van God, die door den Rus vertolkt werd, nog meer effect te doen geven.
„Doch wann du sollst sein ausgespannt,

„Das steht bei Mir, in Meiner Hand."
Een speld kon je horen vallen, — toen klonk uit 't koor der sopranen:
„Zo zing je niet „ausgespannt"!"
Als viel een donderslag uit een strak-blauwe lucht, — zó verstarden allen van schrik!
De dirigent verbleekte, — zijn mond opende en sloot zich weer, — alsof hij amechtig naar woorden zocht.
Alleen de Rus wendde zich met een harde lach op zijn scherp getekend gelaat naar de richting, vanwaar die klare vrouwenstem geklonken had.
„Tausendmal pardon?" vroeg hij wat ironisch om verdere verklaring.
Onder de sopranen ontstond licht beweeg, — een tenger meisje met rossig haar kwam naar voren, — over haar wasbleek gezichtje lag echter een gloed en een geestdrift, als had ze door de zang in de hemel zelve geschouwd. En vandaar de moed gegrepen, om te wijzen, wat uitsluitend uit een verkeerd taalbegrip had kunnen ontstaan.
„Ausgespannt", herhaalde ze, en keek strak in de ogen van de Rus, die met meer dan gewone belangstelling naar 't bewogen gezichtje keek.
Ze bewoog haar beide smalle handjes in tegengestelde richting, als rekte ze elastiek:
„Ausgespannt, — daarin ligt toch de spanning van heel een leven, — en U zingt 't" — slap vielen de expressieve handjes neer, als knapte 't elastiek — „U zingt 't zo moe en gebroken, — zo mat, — zo kan een leven toch niet eindigen!"
Toen brak er plotseling iets in 't meisje, als werd ze zich nu eerst bewust, wat ze gedaan, wat ze gewaagd had.
Ze durfde niet op of om te zien, de hele zaal lag als in een waas....
Tot zijn stem tot haar sprak, — en ze opziende hem alleen zag, en ze alles om zich weer negeren kon.
„Entschuldige, gnädige Frau", 't accent van zijn Duits klonk zo grappig, — een flauw lachje speelde om haar mond, — ook om dat „Gnädige Frau", ze zag er bekoorlijker uit dan ooit.
„Als wij elkaar na dertig jaar weerzien," — als een mummelend oudje dook de Rus ineen, — „Dann ist mein Leben ausgespannt!"
„Uw lichaam misschien, — maar Uw geest nooit! Die zal wezen," — en nu zong zij 't „ausgespannt" zo, dat de spanning, die ook op haar gezichtje was uitgedrukt na 't zingen nog bleef hangen onder alle aanwezigen.
Met grote stappen kwam de Rus met twee uitgestoken handen naar haar toe:
„Recht, — recht, — du, — begnädigt Kind, — ich sang vom Leib, — recht, recht, — die Worten sprechen vom Geist."
En zich toen tot den dirigent wendend:
„Wilt U de laatste strofe nog eens herhalen?"
Zijn „ausgespannt" klonk, zoals 't meisje het had weten aan te geven, — en gaf aan 't lied een geheel andere toon.
Een kleine opmerking wendde 't lot van een groot kunstenaar, — en gaf aan 't leven van een klein meisje een grote waarde.
En een groot artiest aanvaardde uit kleine handjes wat spanning en geest in zijn leven bracht.

H. DONKER—VAN HENGEL.

zaadpluis

Onder de vele rare dingen van onze rare tijd is het verschijnsel: Schoonheidskoningin wel één van de raarste — om het zacht uit te drukken. Van welke kant men deze vorm van lichaamsvergoding ook beschouwt, onmogelijk zal men er ook maar de geringste waardering voor kunnen hebben. Indien men namelijk van het hopeloos verouderde standpunt uitgaat, dat het lichaam alleen belangrijk is door de geest, die het bezielt. Onverklaarbaar is het verschijnsel in 't geheel niet. Het lichaam staat in onze tijd wel zeer in het middelpunt en wordt door de meest uiteenlopende stromingen als het voornaamste van 's mensen persoonlijkheid op de voorgrond geschoven.

„De mens ziet aan wat voor ogen is" — nog nooit is dit woord zo waar gebleken als tegenwoordig. De jongen, die voetbalplaatjes verzamelt; het meisje, dat filmsterren in haar tasje meedraagt; de kranten, die kinderlijk-opgetogen foto's publiceren van een zwemkampioene, die haar haar opkamt, en een bokser met een krans om zijn hals; het Duitse nationaal-socialisme, dat de lichamelijke opvoeding vóór alles propageert, en het Italiaanse fascisme, dat keurkorpsen van bronzen athleten kweekt: zij aanbidden allen in de grond dezelfde afgod der eeuw: Het Lichaam.

Maar weerzinwekkender en brutaler dan al deze verschijnselen, die tenminste dikwijls nog met een schijnlaagje idealisme zijn overtogen, is het moderne instituut: Schoonheidskoningin. En bij enig nadenken kan men alleen maar medelijden gevoelen, als men de foto van zo'n star-glimlachend juffertje, met een poppengezichtje boven een enorme ruiker, en meestal allerluchtigst gekleed, in handen krijgt: Miss England, Miss America — ik meen zelfs al eens een bericht over: Miss Universe te hebben gelezen. Miss Wereld — hoger promotie is wel niet mogelijk.

Maar éér men zover is.... Wat een geestelijk aftakelingsproces moet daaraan zijn voorafgegaan. Wat bewoog dat aanminnig-glimlachende meiske, dat voor één jaar met zo'n fantastische titel gesierd is, om zich in die zonderlinge kamp te wagen? Er kan maar één motief voor zijn: een grenzenloze ijdelheid, en een even grenzenloze onbescheidenheid, twee van de onaangenaamste eigenschappen in een vrouw. Wat presteert zij in deze wedstrijd? Niets. Dit mooie lichaam is misschien voor een tiende deel aan haar eigen verdienste te danken; zij heeft het gekregen, en het geschenk hoogstens angstvallig onderhouden, en zij buit het nu uit ten koste van andere even ijdele mededingsters, met wie zij misschien vriendschappelijk gearmd op een foto verschijnt, doch die zij in haar hart niet anders dan vrezen of benijden kan. De jury bestaat zeker niet uit vrouwen, en welke mannen zullen zich lenen voor het critiseren van zo'n walgelijke parade der ijdelheid? Zwijgen hierover is misschien het welsprekendste. En als één zich tenslotte die vurig begeerde titel: de schoonste vrouw van een stad, een land, een werelddeel, ziet toebedeeld: wat zullen de gevoelens zijn van die andere kampioenen, die haar koffers kunnen pakken, en straks in haar vaderstad zullen terugkeren, opmerkelijk stiller dan zij daaruit vertrokken zijn: immers, zij hebben de eer van haar stad maar slecht opgehouden?

Wat is het lot van zo'n „koningin", wier titel belachelijk groots is in verhouding tot haar prestaties? — Ik kreeg dezer dagen een interview in handen over dit onderwerp, en het leek mij één van de interessantste bekentenissen, die ik ooit had gelezen. Want het valt niet te ontkennen, dat elk protest van een vrouw tegen deze ergerlijke dwaasheid door de boze wereld altijd glimlachend wordt aangehoord, met een bijgedachte van: jaloezie. Maar indien dit protest uitgaat van een ex-koningin zelve, dan is het toch wel onverdacht genoeg, om overwogen te worden. Huib Neumann schijft dan in de Haagsche Dameskroniek van 12 Januari j.l.:

Op een van mijn Parijsche zwerftochten ontmoette ik enkele dagen geleden een ex-schoonheidskoningin. Deze jongedame was verre van optimistisch en onmiddellijk bereid tot het geven van een mistroostig commentaar.

Je moet je, als je uitverkoren bent, ter beschikking stellen van een commissie, die veel eischt en weinig afschuift. Gedurende 365 dagen moet je je gereed houden om met je schoone tegenwoordigheid de beteekenis van allerhande evenementen te accentueeren. In naam ben je koningin, maar in werkelijkheid voel je jezelf niet meer dan een levend reclameartikel voor liefdadigheids-réunies, mode-manifestaties en wielerwedstrijden. En ben je ex-officio op zoo'n evenement aanwezig, dan voel je je meestal een ledepop en als geworpen in een afgrond van

verlatenheid. Na de eerste minuten heeft het publiek je volmaakt vergeten en alleen nog maar aandacht voor de charmante juffrouw, die zoo aandoenlijk zingt of voordraagt, de mannequin, die met zooveel chic een schitterend avondkleed presenteert; de krachtig gebouwde jongeman, die al zijn tegenstanders te snel af is.

Hier wreekt zich de eerste grote fout van het stelsel al heel duidelijk. De schoonheidskoningin, die voor haar titel belachelijk weinig moeite en inspanning heeft overgehad, moet het al dadelijk afleggen tegen de zangeres, de declamatrice, de mannequin, de bokser zelfs, die allen een harde leertijd van louter ingespannen en geduldige training achter zich hebben. De wet van het evenwicht is onverbiddelijk: waar succes is even onbestaanbaar zonder een dosis toegewijde inspanning, als warmte onbestaanbaar is zonder brandstof. De schoonheidskoningin, die om haar uiterlijk op een voetstuk werd gezet, voelt zich gegriefd, als zij als een vergeten ornament voortdurend op dat voetstuk moet blijven staan. Maar er is meer:

En als je koninginneschap je nu ook maar iets opleverde of niet zoo'n voorbijgaand karakter had.... Gedurende 365 dagen, die in een roes worden uitgeleefd, die je als een snelheids-mechaniek ademloos doorjaagt, pleegt men een aanslag op je zenuwen en je gezondheid en daarna zink je even snel weg in de kleurlooze massa van onbekenden of je voelt je op de meest nonchalante manier vergeten, te midden van andere verloren voorwerpen, waarop niemand verder eenigen prijs meer stelt. Zoo wordt in den kortst mogelijken tijd iedere verwachting de bodem ingeslagen. Je hoopt op een goede betrekking na zoo'n eervolle staat van dienst, je merkt, dat je je jammerlijk misrekend hebt. Je troost je met het vooruitzicht op een zorgzamen en liefhebbenden echtgenoot, waaraan ook een ex-schoonheidskoningin behoefte heeft; niets blijkt moeilijker dan de verwerkelijking van zoo'n droom. Het feit, dat je één jaar lang een heele stad of een heel land toebehoort, biedt weinig aanlokkelijks voor een huwelijkscandidaat.
Zoo iemand vreest al dadelijk voor de rust van zijn huiselijk leven. Hij heeft natuurlijk ongelijk, maar de schijn is tegen je en wie doet hiertegen iets? Je komt derhalve na zoo'n jaar tot de ontdekking, dat je een betrekking verloren hebt, dat je de schare van werkloozen hebt vergroot en bovendien nog een groote kans maakt om je leven te eindigen als een oude jongejuffrouw.

Welsprekender illustratie van het oude wijze woord, dat „de barmhartigheden der goddelozen wreed zijn", heb ik zelden gevonden. Het is heel gemakkelijk en liefdeloos, om in dit geval met een zekere Schadenfreude te spreken van: Eigen schuld, en: Hoogmoed komt voor de val.
Want tenslotte is het óók weer waar, dat op de bodem van elk meisjeshart, ook van de allerdegelijkste, de onrustige gedachte verscholen ligt, dat het toch wel héél plezierig moet zijn, om als het mooiste meisje van een stad, een land, een werelddeel te worden gekozen en gehuldigd. Dat het toch wel heel sprookjesachtig moet zijn, opeens van een naamloos juffertje te stijgen tot de rang van koningin, prachtige toiletten te dragen, en bij alle feestelijke gelegenheden een wezenlijk vorstelijke voorrang te hebben. En het feit, dat wij ons zeker nooit zoo „zoiets" zouden aanmelden, is dikwijls niet zozeer onze verdienste dan wel die van onze omgeving. De klacht van dit ex-schoonheidskoninginnetje moge ons tot nadenken stemmen. Maar dat is niet genoeg. Mussolini heeft de schoonheidswedstrijden voor Italië verboden. Dat is een tweedehands maatregel, en óók niet genoeg.
De schrijver van het artikel vertelt in zijn inleiding: „Als elk jaar zoekt Parijs ook thans naar de hem zoo onontbeerlijke schoonheidskoningin. En het is tot de ontstellende ontdekking gekomen, dat er vrijwel geen liefhebsters meer zijn voor dezen vereerenden, vroeger alombenijden titel."
Dit feit is van meer betekenis dan een maatregel van hogerhand. De motieven, waarom de Parisiennes zich van mededinging onthouden, mogen dan van louter berekenende aard zijn, de tegenzin der vrouw tegen deze vertoningen is in alle geval ontwaakt. En dat geeft weer hoop op het mettertijd totaal verdwijnen van deze ergerlijke dwaasheid.
Er staat een oud woord in de Bijbel, dat een plaats heeft gevonden onder de spreuken der uitnemendste wijsheid. Het besluit een boek, dat geschreven werd door een man, die het vrouwelijk schoon van een halve wereld in zijn paleis had verzameld, en dat verleent er nog een bizondere en onverdachte autoriteit aan:
„De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid; maar een vrouw, die den Heere vreest, zal geprezen worden." RIE v. R.

Wie in vogelvlucht de geschiedenis der mensheid tracht te overzien, wordt getroffen door de eeuwige kringloop van het leven.
Bloei en verval, strijd en vrede, actie en reactie zijn de grenzen, waarbinnen het zich zonder ophouden beweegt. En de literatuur, immers de spiegel van het leven, vertoont dezelfde beelden.
Na het woelige, brandende leven der Middeleeuwen, de bloei en ontwikkeling der gouden eeuw. En deze bloei wordt rijp en verwelkt dan, de herfst en de winter naderen. Het leven is niet langer vurig en vol beweging als een bergstroom, ook niet breed en wijd van horizont als de kalme rivier, maar het wordt een trage, stilstaande poel, waarin het verderf voortwoekert.
Zo is het beeld van de achttiende eeuw, als wij die met één blik trachten te overzien — tenminste in ons land. Het leven heeft zich teruggetrokken binnen de nauwe grenzen van het eigenbelang.
Na de grote gebeurtenissen op het politieke gebied, de lome rust van het nietsdoen. De strijdbare figuur van den Stadhouder-Koning is van het toneel verdwenen. Holland, dat onder zijn leiding van wereldbetekenis was geweest, daalt snel tot een klein rijk land, dat om der wille van de rust graag grove beledigingen verdraagt.
Er is geen plaats, geen tijd en geen weerklank voor de edele en grootse waarden van het leven. Het is alles zo klein, zo duf, zo saai en zo bekrompen. Alles ontaardt snel en zeker tot caricatuur. Rijkdom wordt verslappende weelde, armoede wordt schande, die tot elke prijs verhuld moet worden. Verdraagzaamheid wordt vadsigheid en liefde ontaardt tot genotzucht.
De naam van God wordt nog wel genoemd, soms, maar slechts om daardoor menselijke deugden aan te kunnen prijzen.
Kenmerkend is, dat het bewustzijn van een slopende decadentie geheel niet leefde bij de achttiende eeuwers. Integendeel — zij zagen in hun eeuw de kroon op de vorige.

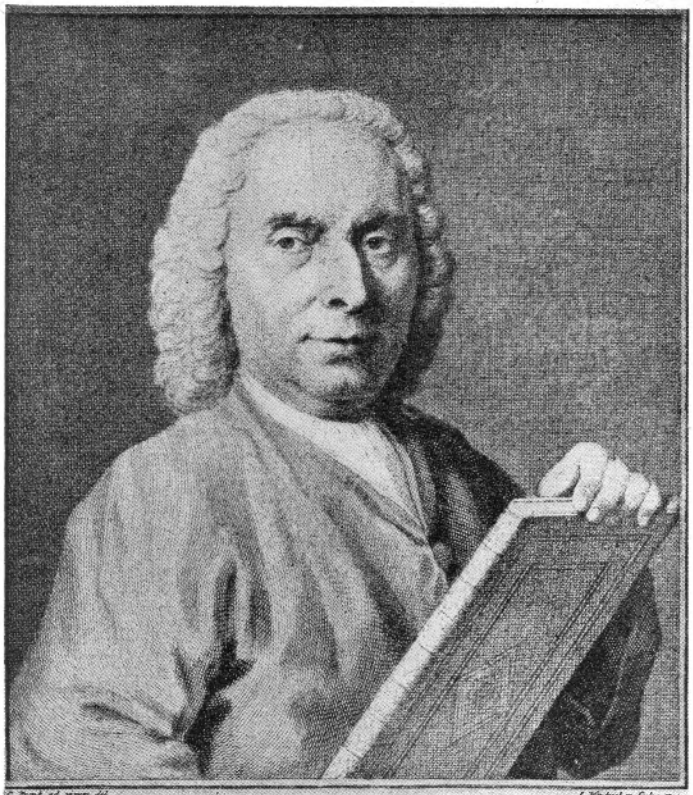

Zie hier, o Nederlandt! uw' Moschus, uw' Homeer;
Uw' Plautus, die 't bederf der zeden gaet te keer;
Den ſchrandren LANGENDYK, den Livius van 't Sparen,
Die Hollands Graven doet herleven in zyn blaeren:
Zyn Kunst verrukt de ziel wanneer hy ernstig dicht;
Doch ſcherst zyn Geest dan lacht het ſtaetigst aengezicht.
MDCCL. D. SMITS

Hun weelde was de vrucht van de strijd hunner vaderen. In die strijd zelve lag nog iets onwaardigs, een geur van bloed en zweet steeg er soms nog uit op — zo oordeelden zij, dat zij zelf veel meer de ideale menselijkheid nabij waren gekomen. En zij wisten niet, dat een vrucht, die geoogst wordt, zonder dat er voor gearbeid is, zelden gewin of zegen brengt voor de diepste innerlijkheid van het bestaan.
De rijkgeworden burgers der Zeven Provinciën, in hun buitenplaatsen en lusthoven, zagen laag neer op hun voorouders, zeevaarders, kooplieden en handelslui. Zo wenden zij zich ook voor het grootste deel af van de literatuur van hun voorouders, en zo zien we langzaamaan invloeden van buitenaf onze literatuur binnendringen. Want het leven in het buitenland is niet duf en verslapt als bij ons. In Frankrijk, in Engeland leven de klassieke grootmeesters, die men hier zo getrouw mogelijk pleegt na te volgen. En wel steeds zal men in een klein taal- en cultuurgebied als het onze, dat bovendien zijn grenzen steeds openstelde voor de wereldtalen, om daardoor deel te kunnen nemen aan het wereldverkeer, de grote invloed van het buitenland bespeuren.
Op zichzelf is dit ook geen bewijs van een verachtelijk epigonisme, wanneer deze in-

vloed slechts een eigen gedachtenwereld bereikt. Dan wordt uit de weerklank niet zelden een nieuwe, eigen klank geboren.
Maar bestaat deze eigen gedachtenwereld niet, komt het alleen tot een stumperig en altijd voos navolgen, dan worden buitenlandse invloeden juist des te gevaarlijker.

— — — — — — — — —

Het spreekt vanzelf, dat in een tijd, waarin de kunst niet meer gezocht wordt op de ongenaakbare bergtoppen van het leven, maar dichtbij, ergens in het lage, vlakke land, de zoekers vele zijn.
De groten, die de hoogten van het leven hadden bestegen, waren heengegaan. Hun kreten over wat zij gezien en aanschouwd hadden, waren reeds verwaaid in de wind. En het is steeds moeilijk om in een groot koor de enkele zuivere stemmen op te merken, vooral wanneer het koor als geheel niet deugt.
Vele namen dringen zich hier naar voren. Maar meer dan namen worden het voor ons niet. In hun werk treft soms een aardige noot — hier en daar sprankelt de oude geest — maar deze wordt spoedig onderdrukt. Slechts de oeroude volkshumor laat zich niet geheel verdrijven en tussen de stapels onbetekenende platte kluchten, vindt men telkens de sprankeling ervan. Het volk in zijn diepste lagen bleef vrijwel onaangetast in zijn karakter. De eeuwenoude goedige volkshumor, die ons volk wel steeds gekenmerkt heeft, komt dan ook nog hier en daar tot uiting in een enkel drama, een vers, een bladzijde proza. Het is dan dat wij met verrassing tot de ontdekking komen, dat er ook nog mènsen leven in deze tijd en niet slechts houten marionetten, die alleen aan touwtjes bewegen — of muziekdozen, die alleen geluid geven als ze worden opgewonden.

— — — — — — — — —

Pieter Langendijk — 1683-1756 — hij is een van de instrumenten, waaraan deze humor zijn zuiverste tonen ontlokt. Hijzelf noemt als zijn voorbeeld niet Molière, die in zijn tijd in ons land zeer in trek was, maar Hooft en Bredero. Hij knoopt dus aan bij onze beste tradities en zijn werk draagt hiervan de duidelijke sporen. Niet dat hij geen buitenlandse invloed onderging. Vooral in zijn toneelwerk — en dat is het enige van zijn werk dat voor ons waarde heeft — ondergaat hij zeer sterk de Franse invloed. Maar zijn werk is door en door Hollands geworden. Vooral in het blijspel was hij in zijn kracht. Zelf zoon van het volk — zijn vader was metselaar in Haarlem — is het vooral de tekening van het gewone volk, waarin hij uitmunt. En daarbij bood zijn eigen leven stof genoeg voor zijn werk. De jonge Langendijk verdiende met patroontekenen voor het damastweven zijn brood, maar zijn moeder dronk en was zeer verkwistend. Na haar dood werd zijn huiselijk leven er niet gelukkiger op, want hij trouwde een feeks van een vrouw, die nog spilzieker was dan zijn moeder. Toen hij dan ook zijn blijspel Xantippe schreef, behoefde hij naar de figuur van Xantippe niet lang te zoeken. „Ik behoef om Xantippe naar de schouwburg niet te gaan, 'k zie die comedie in mijn huis om niet."
Geen wonder dat de armoede hem steeds bedreigt en reeksen gelegenheidsverzen moeten hem helpen financiëel op de been te blijven. In die tijd iets zeer gewoons: elke familie-gebeurtenis werd dan bezongen en — de kunst diende beloond! Vaak hadden gegoede familie's zelfs hun huispoëet, die ieder lid op zijn tijd voorzag van een vers. Zijn zaken gaan eindelijk zo achteruit, dat de vroedschap van Haarlem hem aanstelt tot stadshistorie-schrijver en hem laat wonen in het proveniers-huis.
Langendijk was een uitnemend kenner van het leven van zijn tijd. Bovendien wil hij — als Hooft en Bredero — het blijspel laten dienen tot zedenverbetering. Maar dan kan het niet anders, of hij moet de toestanden scherp en klaar tekenen.
Vandaar de echt-realistische trekken in zijn werk. En in de realiteit is ons volk altijd sterk geweest. Nuchter en scherp ook hekelt hij de verschillende misstanden, die hij rondom zich opmerkt. Slechts in zoverre is Langendijk weer man van zijn tijd, dat hij de kleurrijke volkstaal van Hooft en Bredero afkeurt. Bij hem wordt alles gezien door het geslepen glas van de beschaving.
Maar toch is zijn werk wel het beste wat de 18e eeuw ons heeft gelaten. Vooral zijn werk: De Spieghel der Vaderlandsche kooplieden, dat men onvoltooid in zijn nalatenschap vond, munt uit door het rhythme en de levendigheid van de stijl.
Maar het meest bekend is zijn: Wederzijdsch Huwelijksbedrog.
De held en de heldin, die beide even berooid zijn en tegen elkaar opbieden in leugen en bedrog om voor rijk door te gaan en met elkaar bedrogen worden — het is ook nu nog een dankbaar gegeven. De graaf van Habislouw, die om de rijke Utrechtse erfdochter komt dingen blijkt een doodgewone

jongen van verarmde Utrechtse adel te zijn. De rijke Charlotte, die geen drukte wil maken om een gestolen parelsnoer, omdat het de moeite niet waard is, moet geld lenen van haar kamenier Claartje — Claartje, het rasechte volkskind, dat niets begrijpt van „al die kale drukte", en die haar juffer schamper troost: „Hoor, heb jij geen geld noch goed, je kent wel leeven van jou oud en aad'lijk bloed."
De vriend van den graaf van Habislouw, de grote baron van Schraalenstein — die niemand anders blijkt te zijn dan een gedeserteerde soldaat — de herbergier, de moeder van Charlotte, de oude mevrouw Adelpoort, die zelfs haar dochter opzet om zich te laten schaken, omdat ze dan geen bruidsschat behoeft te betalen — het is alles echt naar het leven getekend.
Tenslotte komt Karel, de broeder, die de beide bedriegers reeds dadelijk gewantrouwd heeft, en den baron van Schraalenstein ontmaskert als een gewonen paardendief. Maar dan blijkt deze broeder hetzelfde verhaaltje van de rijkdom van zijn moeder zijn bruid op de mouw te hebben gespeld — hij kan zich dus wel verplaatsen in het geval van den graaf van Habislouw, die tenslotte Lodewijk van Kaalenhuizen blijkt te heten en de broeder van Karels vrouw te zijn.
De liefde tussen Charlotte en Lodewijk blijkt dan echter dieper te gaan dan enkel jacht op fortuin en de gehele familie besluit naar Brussel te gaan. Slechts Jan, de baron van Schraalenstein, knijpt er zo spoedig mogelijk tussen uit — alleen heeft hij voorgoed de schrik te pakken van mooie titels en belooft hij zichzelf, voortaan alleen „met kaale Jan" weer zijn geluk te zoeken.
Zo eindigt het stuk weer met de moraliserende strekking, die in die dagen net zo min ontbrak, als in onze dagen het „happy end".
De gegevens voor zijn blijspel ontleende Langendijk aan een, in die dagen bekende, roman: „Vermakelijke Vrijagie van den Kaalen Utrechtschen Edelman en de niethebbende Geldersche juffer".
Men ziet — er is niets nieuws onder de zon. Ook in de oude dagen werden bekende romans omgewerkt voor het toneel!
Verder schreef Langendijk nog een paar mislukte drama's — in de hele achttiende eeuw werd niet één goed Hollands drama geschreven! — reeksen verzen en puntdichten, die van geen belang zijn en nog enkele toneelspelen, o.a. Krelis Louwen, waarin een melkboer dronken wordt gemaakt door een

troepje amateur-toneelspelers, die hem, als hij uit zijn roes ontwaakt, in de mening brengen dat hij Alexander de Grote is.
Er viel overigens in deze eeuw veel te hekelen en zeer weinig te prijzen. Daar was b.v. de dwaze windhandel o.a. in tulpenbollen, die zeer bekend is.
En het zijn ook de hekeldichters, die voor ons nog van belang zijn, omdat zeer veel volkszonden, die zij aanwezen, heden nog vaak bestaan.
Maar verder blijft deze ganse eeuw gehuld in een mantel van verstikkend zwijgen en geen stem was krachtig genoeg om een nieuw geluid voort te brengen, om de doodse eentonigheid te breken of, erger nog, de boeien van een ver-clichering, die alle oorspronkelijke gevoelens belemmerde.

LEENTJE M. HAGEN.

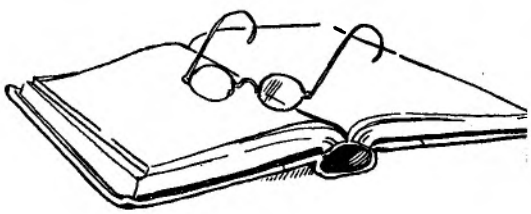

FEBRUARIMORGEN IN LONDEN

Groot, hoog en koel is het Strand Palace Hotel in de ochtend. Het is nu minder indrukwekkend dan de vorige avond toen wij er als schipbreukelingen op een eiland aanspoelden, en zijn kille gastvrijheid ons omving. Wij hebben het nu minder nodig: rondom ruist en lokt met duizend stemmen de onbekende stad, Londen. Een begeerte om te zien en te beleven heeft de verbijstering van de vorige avond vervangen. Wij dalen de lange zachtbeklede trappen af zonder ons om de lift te bekommeren. Daar zijn we weer in de hall met de plafondspiegels en de loketten: inquiries, keys, etc. In de geweldige eetzaal waar 't electrisch licht brandt aan de zoldering, — rijen verlichte vijvers — zoeken wij 'n tafeltje en turen op het menu van het uitgebreide Engelse ontbijt. Dikke porridge, vis, geroosterd brood, vlees, een lange rij. Meisjes bedienen, kleine kereltjes in livrei lopen rond en roepen met eentonig-zangerige deunstem nummers van kamers af: five two six, seven one two, mij opeens herinnerend de zangroep van 'n varentjesventer in Amsterdams straten, wonderlijk melancholiek. Als we klaar zijn, hebben we nog enkele dingen te doen vóór we Londen kunnen gaan verkennen: koffers pakken, kaarten schrijven naar huis in de rooksalon, rekening betalen, en tenslotte onze kleren veroveren. Die zijn in de cloakroom, maar waar is deze? Strakke kellners wijzen ons richtingen in de doolhof; maar altijd komen wij verkeerd uit en staan weer in de hall met de spiegels die de woelende menigte op haar kop laten lopen in hun koude glas. Tenslotte brengt een ruitenlappende knecht, minder ontoegankelijk dan zijn trotse collega's, ons terecht.

En dan staan we buiten. Lopen als jonge katjes die pas uit de mand zijn gevallen. 'n Hellend straatje voert ons opeens aan de grauwe golven van de Theems. Overal verkeersborden, bobbies, hoge bussen en trams vol reclame-opschriften.

We komen terug op het Strand, wandelen op naar het Trafalgarsquare, dat opeens zijn immense vlakte, bezet met standbeelden, voor ons opent. Wij bemerken dat het klam weer is: onscherp verheft zich in de wazige lucht de hoge zuil, waarop, mateloos eenzaam, het beeld van Nelson in de ruimte prijkt. Grauwblauwe duiven trippen rond tussen de waterbekkens, waarin fonteinen spuiten. Wij willen echter vóórt: hebben slechts deze éne morgen en 'n deel van de middag; om 4 uur moeten we aan boord van het stoomschip de „Umvuma" zijn, die ons naar Zuid-Afrika zal voeren. We hebben op ons programma: een bus, een tube (= ondergrondse spoor), zo mogelijk de Westminster Abbey of St. Paul's. Een bepaalde bus te pakken schijnt hopeloos: in eindeloze rijen volgen ze elkaar op, met duizelig-hoge nummers, waarbij lijn 24 in Amsterdam provinciaal aandoet. Doch wij nemen er maar een, stijgen langs het nauwe trapje naar boven, en zien vanuit deze hoge observatiepost het verkeer en de huizen onder en langs ons voorbijgaan: Regentstreet, Piccadillycircus, Oxfordstreet. 'n Grijs conducteurtje vertelt ons vriendelijk wat wij zien en waar wij uit kunnen stappen. De Engelsen mogen stijf-correct zijn, hier leren we hun betere zij kennen: 'n aangename beleefdheid tegenover vreemden. Deze kant van de zaak wordt ons nog duidelijker als we even later in Hydepark 'n Engelsman om de weg vragen. We zijn bij Marble Arch uitgestapt: eenzame triumfboog; en 'n hek ingegaan. Is dit Hydepark? Troosteloos breed de grijze grindweg, met stroken verdord gras langs de randen, het uitzicht in steeds verdichtende mist verhuld. Daaruit dook de Engelsman op, die we staande hielden en om raad vroegen: wat 't best te doen. Enigszins armelijk gekleed in 'n lange zwarte jas, een dikke das omgeslagen, de ogen blauw en betraand in 't goedig

Mateloos eenzaam, het beeld van Nelson.

bultig gezicht, kon hij zó uit 'n roman van Dickens zijn weggelopen.
Hij wil ons overal tegelijk heen laten gaan. Maar 't schijnt ons beter voorlopig één doel te kiezen, en onze toevallige ontmoeting begeleidt ons vanzelf als gids.
Hij koopt kaartjes in 'n tube-station en wij stappen op de roltrap, bijzondere sensatie. De treden vluchten eindeloos onder ons uit en wij dalen, dalen, tot wij 300 voet onder de stad zijn. Uit 'n donkere koker schiet als 'n monster de trein, staat met 'n ruk stil. Wij stappen in, en eer we 't weten, is het verlichte perron weggeflitst. Wij moeten overstappen voor Westminster, en bestijgen daartoe weer de cakewalk der roltrap, 'n soort luguber kermisvermaak. Want de lijnen liggen in verdiepingen boven elkaar, en wij moeten nu 'n hoger-rijdende trein hebben. Eindelijk staan wij, uit de warrelende schemering van het tubestation door de tourniquets buitengetreden, weer in de mist. Omfloerst rijzen de effen silhouetten van de spitse torens der parlementsgebouwen, één ervan door steigerwerk omgeven. Dan staan we in de kathedraal. De vloer is wanordelijk druk van beeldhouwwerk op graven van Engelse grootheden, als William Pitt, Dryden, e.a. Groepjes toeristen wandelen stil door de beuken en 't schip, onder de hoge gewelven. Het is er grijs en triest. Opeens staan we voor een zwarte stenen plaat, waaronder de Onbekende Soldaat begraven ligt, zoals een lang opschrift in gulden letteren vermeldt. Onze gids is ontroerd, wist tersluiks tranen weg. „It brings back memories" [1]), zegt hij verontschuldigend. Twee broers en drie neven verloor hij in de oorlog en stond ook zelf in de loopgraven. We zwijgen; welk 'n herinneringen moet deze simpele steen oproepen in hen die dit ontzettende aan den lijve hebben meegemaakt!
Dan wandelen we weer naar buiten in de bekende nevel, langs Whitehall, waar opgepronkte soldaten prijken, als opgezet, onder een stenen boog. Wij zien de gebouwen der Admiralty aan 'n weids plein, vanwaar eenmaal de troepen naar Waterloo vertrokken, en 't gedenkteken van de Wapenstilstandsdag, 11 Nov. 1918.
Onze voeten wegen. Wij bedanken onze gids, die ons graag heel Londen wil laten doorwandelen achter zijn enthousiaste lange passen aan, bij 'n tube-ingang, en verlaten hem met 'n shilling, die hij bescheiden aanvaardt. Ouderwets type, zie ik hem nog in mijn verbeelding, wat sentimenteel als Dickens' boeken, vol pathetische trots op koning en koningin; waren zij slechts ornamenten, zoals ik tegenwierp, dat deed er niet toe: we love our king! [2])
En wij duiken, moe, onder in 'n restaurant aan 't Trafalgarsquare met de wufte naam van Casanova. Wij zijn de enigen, blijkbaar vroeg voor de lunch. Van strakke deftigheid hier geen sprake, maar wij voelen ons op ons gemak. En eten, hongerig, veel.
Steeds triester is de dag geworden, en als we weer buiten wandelen, huiverig in de mist, verlangen we naar gezelligheid, naar dromen en een warm vuur. We drentelen in de hallen van de vele bioscopen langs 't Strand, plaatjes bekijkend en ons verwonderend over de hoge prijzen der plaatsen. Ongemerkt staan we voor de gevel van 't Strand Palace Hotel, we treden binnen in de nu enigszins bekende omgeving, en rusten uit in de warme rooksalon, gedoken in fauteuils. Rondom ons gedistingeerde Engelsen rokend en pratend; twee dames babbelen, naar elkaar toegeneigd en lachend, met blanke gezichten; we zijn in 'n toneel uit Galsworthy. De wijzers van de klok verschuiven. Drie uur, half vier, 't wordt tijd. 'n Trilling gaat door ons heen; weer nieuwe ervaringen wachten ons. Over een uur zijn we aan boord van 't schip, waarop we 26 dagen zullen varen. Hoe zal het zijn? Op het Strand klampen we de chauffeur van een der vierkante-doos-achtige taxi's aan. Uit de bagage-afdeling van het hotel halen we eerst onze koffers.
„East India Dock, Poplar," beduiden we onze driver. En voort gaat het, van het drukke centrum, door lange eentonige straten, na het Oostelijk deel der stad, waar we opee achter loodsen en muren de toppen v kranen zien rijzen, zwart tegen grijs. On chauffeur vraagt 'n bobbie naar de ligplac der „Umvuma". Langs eindeloos-lijken zwarte muren, over kolengruisgrond, rijd we nu. Dan staat de taxi stil. Zijn we e We zien alleen een zwarte massa, en ve zwarte mannetjes in de weer, en hoge kr nen aan 't laden. Maar dan in die zwa wand verlichte ronde venstertjes; dan loo planken, en een verschansing; nog hoger de mistlucht de brede donkere pijp. We b talen de chauffeur, klimmen langs staatsietrap omhoog, en staan aan boord.

H. A. MULDE

[1]) Het wekt herinneringen.
[2]) Wij houden van onzen koning!

CRISISHUWELIJK

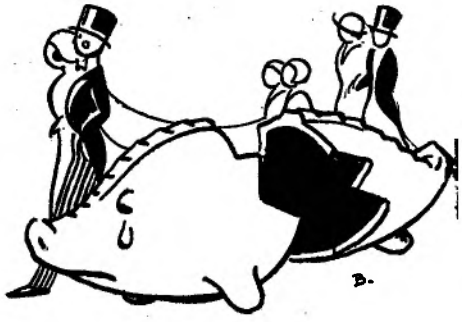

B., 12 Nov. '34.

Geachte Redactie,

Als ex-abonnee mag ik misschien wel het een en ander schrijven over een huwelijk met een inkomen van *f* 75 tot *f* 100 per maand.
Nu lijkt het mij het beste een kleine levensbeschrijving van mijzelf hier te geven.
Toen wij verloofd waren had ik een heel goed salaris, intern ± *f* 50 per maand. Ik had hiervan dus wat kunnen sparen, hoewel er ook altijd iets van naar huis moest, daar m'n Vader sinds jaren al ziek is.
Maar m'n verloofde wilde trouwen, in hoofdzaak door huiselijke omstandigheden genoodzaakt. Hij was 28 jaar, ik 25 jaar en wij waren 2 jaar verloofd. Nu werd het inkomen besproken en wat zou dat zijn?
Daar m'n verloofde bij zijn Vader in de zaak was, is er nooit een vast salaris afgenomen. Door de tijdsomstandigheden kon er ook voor een eventueel huwelijk geen bedrag uit de zaak genomen worden. Toch was de zaak zelf gezond. Dus zijn we er toen toe overgegaan om ons dan maar in te richten van hetgeen ik had gespaard.
Dit was een *f* 600 en dan buiten wat je zo al had gekregen, wat nogal aanmerkelijk veel was. Nu bleven er natuurlijk veel wensen onvervuld, maar we hebben alles heel eenvoudig en degelijk en volgens oordeel der logé's alles keurig in orde. Natuurlijk niet bepaald luxueus of heel modern, en sommige dingen ontbreken ook nog, zo b.v. een paraplubak. Maar we redden ons zo ook.
Daarbij een flink uitzet, dit althans volgens mijn mening. Misschien is het ook wel van belang te weten wat dat dan inhield, en daarom laat ik het hier volgen.
24 2-persoons lakens en 12 slopen, 12 badhanddoeken, 12 gezichtshanddoeken, 12 theedoeken, 12 werkdoekjes, 12 bordendoeken, 12 stofdoeken, 12 glazendoeken, 12 pannelappen, 12 fonteindoeken, 4 witte tafellakens, 12 servetten, 7 ontbijtlakens en 18 vingerdoekjes.
Verder flink veel ondergoed, zodat we dat vooreerst niet behoefden te kopen.
Ons salaris zou zijn *f* 30 per week, daar trouwden wij dus op. Dit salaris heb ik echter nooit gehad. Het werd *f* 20 en later *f* 15 per week. Toch konden wij er van komen, hielden zelfs nog iets over.
Gas, licht ,huur, verzekeringen, ziekenfonds en verder de uitgaven voor eten, drinken en kleding.
We eten altijd veel groenten, Zondags iets vooraf of toe, dit als uitzondering in de week. Het eten is betrekkelijk goedkoop. Vlees is nog wel eens prijzig.
Ik zal het menu van Zondag eens opnoemen: worteltjes, biefstuk, aardappelen, amandelpudding en bessensap. Nu had ik 3 grote bossen worteltjes voor 1 dubbeltje, waarvan we 2 dagen ruim groenten hadden, 28 cent biefstuk (dit als extraatje), wat maar heel weinig aan gas kost, terwijl ook de pudding het niet duur maakt. In de week veel een appel van onze eigen bomen, dat heeft natuurlijk een ieder niet.
Verder gebruik ik roomboter, aangezien ik margarine geprobeerd heb en daar niet mee overweg kan. Ook kwam het mij niet voordeliger uit, daar je er onwillekeurig veel royaler mee bent.
Dan smelt ik altijd vet uit in voorraad. Dat is mij veel voordeliger dan steeds bij het vlees vet te kopen. In de week eten wij veel gehakt, vette lappen of ook wel runderlappen.
Belasting was bij dit kleine inkomen heel weinig en tegen personele belasting hebben we gereclameerd; we verwachten daar nog antwoord op.
Ook kwam ons een kleine peuter verrassen. Ze is nu 7 maanden en kraait het uit van plezier. Ze is met haar handjes aan 't spelen, waarmee ze tijden zoet kan zijn.
Die kosten hadden wij er ook bij; wieg en wagen kregen wij echter cadeau. Verder maakte ik alles zelf voor het kindje, en kreeg ze ook nog veel lieve kleertjes.
Ondanks alles hebben wij nog wat gespaard. Maar dit kon wellicht, omdat we op een

kleine plaats wonen, weinig onkosten maken en veel groenten uit de tuin hadden. We konden daaruit zelfs nog wat inmaken en wecken voor de winter.
Heel veel logé's heb ik niet gehad, dit is altijd nog wel duur. Het had echter toch wel gekund. Verder nogal veel visite.
Al konden er dus geen grote uitgaven gedaan worden, toch voelden wij ons nooit arm. Er kwamen natuurlijk wel eens wensen, die onvervuld moesten blijven, maar dat zal iedereen wel blijven houden, ook zij, die meer verdiensten hebben. Hadden we elkaar er dan weer eens op gewezen, wat we allemaal wel hadden, dan konden we ook weer tevreden zijn.
Dit kan ik schrijven over de tijd van Juli '33 tot Sept. '34, aangezien ik nu dit vaste inkomen niet meer heb. Mijn man is daarna n.l. met hetgeen we gespaard hebben er bij, voor zichzelf begonnen, dus nu drijft hij in-en verkoop op eigen risico.
Meestal krijg ik *f* 10, maar betaalt mijn man de huur b.v. en nog wat meer dingen. Ik gebruik dat bedrag niet op als huishoudgeld; wat over is gaat weer in de zaak zo nodig. Mag ik nu misschien nog een opmerking maken?
Ik vind dat woord crisishuwelijk niet mooi gekozen. Als men als meisje zo moet beginnen door omstandigheden en men had hogere idealen, dan valt het niet mee, deze één voor één te moeten opgeven.
Nu slaat dat „hogere" nog maar op de stoffelijke zijde van het huwelijk, van meer belang is het natuurlijk, dat er een hogere geestelijke band is. En dan durft men het aan en kan het ook mooi worden, ondanks onvervulde wensen.

Toch lijkt het me geen prettig idee, de gedachte te hebben: „mijn huwelijk is een crisishuwelijk". Als vrouw zul je toch trachten het in je gezin zo goed mogelijk te maken, zonder dat je man het gevoel hoeft te hebben: „kon ik haar maar wat royaler geven", wat toch ook niet in zijn hand ligt. Dus de crisisgedachten ook maar liever niet met huwelijk combineren.
Met een inkomen zoals u opgaf behoeft het dan ook geen crisishuwelijk te zijn, mits men met overleg te werk gaat.
Wat de één hier echter wel kan, zal voor een ander onmogelijk zijn. Dat zie je vóór het trouwen wel van je collega's. Het ligt er ook al veel aan, uit welk milieu men komt en of men zich weet te schikken en aan te passen.
Het volgende is misschien ook van belang voor u om te weten. Ik heb geen hulp, doe de grote was zelf. M'n man helpt mij als hij thuis is (dit is niet zo heel veel) met kleinigheden, zo b.v. gauw samen afwassen, of even een kruikje maken voor de baby. Dit is misschien wel „modern", maar het is juist daarom zo prettig, omdat je dan eerder klaar bent en dan samen over niet-huishoudelijke dingen kunt praten. Want het zakenleven is zwaar en moeilijk, dat weet een ieder.
U vindt het misschien wat vrij van mij, dat ik dit alles schreef, maar ik ken de moeilijkheden en och, het valt toch zo mee! Ik vind het huwelijk tenminste nog steeds heerlijk, en iedereen vindt dat ik er zo reuze goed uit zie, veel beter dan vóór die tijd!
Nog even wil ik opmerken, dat wij niets op afbetaling hadden. Deze week hoorde ik juist van iemand, die er onmogelijk van *f* 20 kon komen. Maar ze moest ook afbetalen: stofzuiger, radio, wasmachine en misschien wat ze mij niet vertelde. Dan lijkt het mij onmogelijk!
U kunt wellicht nu ook begrijpen dat ik wel als abonnee moest bedanken; toch lees ik het tijdschrift nog trouw, al is het wat ongeregeld. Gaan de zaken iets beter en zijn de inkomsten wat vaster, dan hoop ik mij weer te abonneren.
Ik zou het heerlijk vinden anderen wat met mijn ervaringen te kunnen helpen. Beter nog zou ik het kunnen bespreken, aangezien schrijven nu niet direct m'n dagelijks werk is.

Hoogachtend,
M. K.—v. H.

Als je even blijmoedig achter het stuurrad van je wagen kruipt, als je oudtante in haar leunstoel achter het raamhorretje; als je bij je laatste griepje vèr je tong uitgestoken hebt tegen de vrouwelijke arts, als je een nicht hebt die ingenieur en een vriendin, die analiste is, terwijl je tante uit de veramerikaanste tak van de familie onlangs tot minister gekozen is — altemaal mogelijkheden immers voor de jonge vrouw van heden — dan is het geen wonder dat je er geen ogenblik aan denkt de werkende vrouw iets bizonders te vinden! Toch leek het ons aardig, enige van die vrouwenbaantjes hier de revue te laten passeren, al was het alleen maar omdat er vele stemmen opgaan om ze ons weer af te nemen, — waarvoor aan de andere kant in deze tijd van mannenwerkloosheid heel wat te zeggen valt.

Het is dan ditmaal niet voor een statig kamerlid of deftige professor, dat ik uw aandacht kom vragen, en evenmin ga ik u inwijden in de beroepsgeheimen van een vrouwelijke dominee, advocaat, piloot of architect; nee, ditmaal wil ik u vertellen van een heel speciaal vrouwenberoep in een heel bepaalde streek van ons land, n.l. dat van conductrice.

Nooit van gehoord? Ga dan in uw volgende vacantie eens met een autobus van de Gelderse Tramweg Maatschappij van Ede naar Arnhem, of van Arnhem naar Zutfen, Gendringen of Nijmegen, dan kunt u ze meemaken; het is heus wel een ritje waard!

Nadat ik die avond in Arnhem op het plein bij het station een poosje had staan wachten, kwam daar de enorme bus van de G.T.M. de hoek omgezwenkt, geheel leeg op chauffeur en conductrice na. Kaarsrecht stond ze bij de ingang, opende nog onder het rijden de deur, en sprong kwiek op de straat om de passagiers binnen te laten.

Terwijl ze daar stond, oude mensen een zetje gaf bij het instappen, koffers aanpakte en handig vóór in opstapelde, had ik gelegenheid haar uniform eens te bekijken.

„Sapperloot," was mijn eerste indruk, „geen wonder dat er meisjes voor dit beroep te vinden zijn!" Het perfect-passende mantelpakje van groene gabardine met bijbehorende pet, de martiale bruine schouderriem, waaraan, knapzaksgewijs, de leren geldtas, het was inderdaad een keurig geheel.

Keurig en correct was ook, zoals onder het rijden bleek, de conductrice in haar werk. Bij elk der vele haltes wist zij, ook al was ze juist achter in de bus bezig met de plaatsbewijzen, op tijd de deur te openen, steeds hielp ze bereidwillig met de, somtijds zware, bagage. Geen zweem van vermoeidheid was aan haar te bespeuren, hoewel het al aardig laat was, en zij zeker al vele uren werkens er op had zitten; ieder werd, als de halte waarnaar hij gevraagd had, naderde, keurig op tijd gewaarschuwd en naar buiten geloodst. Vaste klanten kregen een opgewekt knikje.

De volgende morgen ging ik op bezoek bij twee conductrices, zusjes, die hun vrije dag hadden. Ze waren respectievelijk 5 en 2 jaar bij 't vak, en vertelden vol trots van hun oudste zuster, nu getrouwd, die één der pioniersters geweest was. Toen ik hen daar zo gezellig met hun handwerk bezig zag en zo aardig met hun moeder hoorde praten, kreeg ik al dadelijk de indruk dat dit geen beroep is, dat onvrouwelijk maakt. Natuurlijk moest ik, nu er zo'n mooie gelegenheid was, het naadje van de kous weten.

Wie de intentie heeft om conductrice te worden kan zich, als zij de leeftijd van 17 jaar bereikt heeft, bij de directie aanmelden. Na een scherpe keuring rijdt de nieuweling 2 à 3 weken met een ervaren conductrice mee, die haar in de geheimen van het vak inwijdt. Namens de maatschappij wordt haar door een tailleur uit Amsterdam een uniform aangemeten, die zij nu voortaan zelf netjes in de plooi en vlekvrij moet houden. Om de 2 jaar komt er een nieuw pakje. Ook aan de verdere voorschriften omtrent het uiterlijk moet streng de hand gehouden worden: het haar op zij niet langer dan 4 c.m. onder de pet uit, schone nagels, gepoetste schoenen, enz. Zo'n nieuweling heeft de eerste tijd nog wel eens last van wagenziekte, trouwens, ook na jaren dienst heb je het nog wel dat je

's avonds thuis zit te schudden op je stoel. Ook moet zij maar niet te zenuwachtig zijn, want er moet op veel dingen tegelijk gelet worden. In ieder plaatsbewijs worden b.v. 7 knippen gegeven; één fout knipje maakt het biljet ongeldig. Al dat geknip ontlokt aan de oningewijden onder het publiek wel eens opmerkingen: „Juf, juf, wat een waslijst!" Of wel: „Juffrouw, je knipt zoveel, ik hou niks meer over!"

„Ja, hoe is in 't algemeen de houding van het publiek?" polste ik. O, daar waren ze best over tevreden. De oudere boerenmensen werden al gauw eigen en vertrouwelijk. „Een retourtje naar Jan Klomp", of een andere veel-gehoorde eigennaam, daarvan wordt de bedoeling al gauw begrepen. „Juffrouw, zit mien breur ook in de bus?" vroeg laatst een oud, beverig boerenmoedertje. De „juffrouw" tuurde scherp alle gezichten af in de volle bus, en kon al gauw het mensje aan haar breur afleveren. Het prettigst vinden de conductrices het, wanneer de bus helemaal vol is. Dan is het gezellig, dan gebeurt er eens wat, kun je licht eens iemand met het een of ander helpen.

Ik merk wel, dat mijn conductrice'tjes met echt vrouwelijke drang iets van hun werk willen maken, dat zij het prettig vinden, natuurlijk volkomen correct blijvend, iets meer voor de reizigers te kunnen zijn dan enkel degeen, die de kaartjes knipt. Ik denk aan de vaak bijna-tot-automaat-geworden conducteurs op de stadstrams, en even flitst het door mij heen: zouden hier werkelijk vrouwen het werk beter, mooier doen dan mannen? Wat aarzelend vraag ik: „En hoe staan jullie tegenover fooien?" — Ja, die worden aangenomen, dat is nu eenmaal gewoonte, dat doen de conducteurs ook. — Pàts! Jammer? Och, laten we 't daar verder niet over hebben: het salaris van een conductrice is niet van dien aard, dat extra'tjes niet met vreugde worden begroet.

Ze zijn blij, als het weer zomer gaat worden. Dan komen er gezellige vacantiemensen, die inlichtingen willen hebben omtrent wandelingen en mooie plekjes. Mensen overal vandaan; ook velen voor wie het bestaan van conductrices nog iets nieuws is, en die met bewondering naar het kranige pakje kijken, — nou, en welk meisje vindt het niet aardig een heel klein beetje gevierd te worden?

Als het erg mooi weer is, worden de gabardine pakken verwisseld voor linnen. — „Oók groen?" — Ook groen. Er zijn proeven genomen met uniforms in wijnrood, zwart, donkergrijs en bruin, maar tenslotte is men weer bij groen terechtgekomen.

Ja, die uniforms, daar schijnt wel een magnetische toverkracht van uit te gaan. Want wel beweren boze tongen, dat de letters G.T.M., die de conductrices op haar mouw dragen, zouden betekenen: „Geen Trouwplannen Meer", maar dit is vuige laster. „Alle conductrices trouwen," zo vertelden mijn jeugdige gastvrouwen, die beiden gezellige dingen aan 't handwerken waren voor hun toekomstige huishouding. Heel vaak is het met politie-agenten of marechaussé's — weer geüniformden dus! — en ook wel met den chauffeur van..... een passerende bus! Met den „eigen" chauffeur is er meestal enkel een goede, zakelijke kameraadschap. Van zo'n autobusechtpaar mag desgewenst de jonggehuwde vrouw in functie blijven: zij wordt dan conductrice bij haar man en krijgt dezelfde diensttijden. Een nieuw en ongezocht staaltje dus van samenwerking tussen man en vrouw!

LENIE S.

Ontwerpen voor handwerk

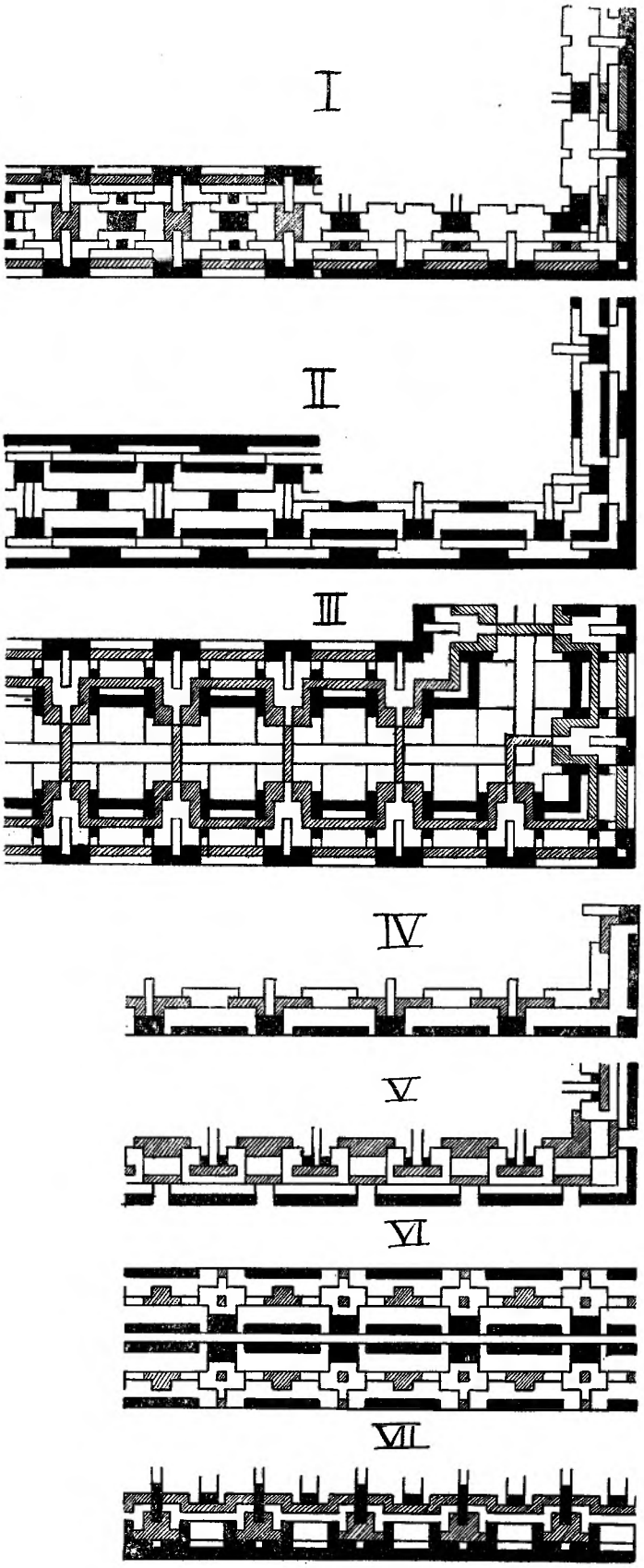

In de Decembermaand hebt u zich toegelegd op het maken van randen met hoek en het is gelukkig gebleken, dat iedereen dit goed begrepen heeft. Toch waren in het algemeen de z.g. „dubbele" randen beter dan de „staande". Dit is heel begrijpelijk, want dubbele randen maken vlugger effect door de regelmatige herhaling van hetzelfde beginrandje.

Hoewel staande randen moeilijker zijn, moet u zich toch vooral flink op deze randen toeleggen, omdat ze in de practijk zo heel veel gebruikt worden en ze ook de fantasie meer ontwikkelen.

Allereerst de verdeling van zo'n staande rand, die onderaan min of meer afgesloten en bovenaan lichter uitlopend moet zijn. Ieder van u had dit ook wel zo gepr-beerd, maar heel dikwijls was het randje mislukt door verschillende fouten.

Ik kreeg b.v. een rand ingezonden met een heel aardige tekening, maar de verschillende vakken waren zo ingevuld, dat de hele vereiste indeling (zie boven) verloren ging, en daarmee natuurlijk ook de rust! Het randje leek op z'n kop te staan, om het zo maar eens te noemen. Terwijl de tekening wel duidelijk het uitstralende liet uitkomen, bedierf het invullen eigenlijk alles. Echt jammer! Nu een tweede fout, n.l. de fout in de tekening zelf. Ik kan er niet genoeg nog eens voor waarschuwen, toch vooral niet te vol en te overdadig te werken!

Vooral een wat bredere rand kan de rustpunten, waarover ik het al eerder gehad heb, niet missen. Altijd zorgen voor een flink open stuk of heel strak gedeelte, dat weinig de aandacht vraagt en des te meer deze aandacht trekt naar bepaalde punten. Straks, bij het bespreken van enkele ingezonden randen kom ik daarop terug.

Wanneer u onder het werken uw papier dikwijls op een afstand houdt en een flink duidelijk zwart potlood gebruikt, kan het niet anders of u zult zeker in veel gevallen deze fout voorkomen.

U ziet dan b.v. al spoedig, dat sommige gedeelten van de rand als los zand aan elkaar hangen, of juist op elkaar gepakt lijken. Of dat een ander maal de rand veel te druk versierd is, iedere rust en duidelijke indeling ontbreekt. Het is een belangrijke zaak, goed te oordelen, waar nu veel weg moet, of zó veranderd, dat er wel lijn en indeling komt.

Nu komen de afbeeldingen van randen aan de beurt; ik heb ze dit keer weer van anderen uitgekozen.
Wij beginnen met Afb. I (van Mej. K. te Hardinxveld) met rechts de enkele opstaande rand, links de dubbele. Beide heel aardige randen, hoewel de brede rustiger aandoet en daarom beter is dan de staande. Dit komt hoofdzakelijk door de bovenkant, die door de inhammetjes wat druk is geworden, hoewel het geheel toch al door de extra onderafsluiting, die ik er heb aangebracht, veel is verbeterd. Het randje was tevoren wat topzwaar. Overigens kan men hier onmiddellijk de zwaartepunten in het randje onderscheiden en dat is heel goed.
Afb. II (van Mej. K. te Terschelling), geeft hier 2 randen alleen in wit en zwart, hetgeen moeilijker is! De bovenafwerking van de staande rand is grappig gevonden, een rechte afsluiting, die toch de indruk van bovenkant behouden heeft. Bij de dubbele rand staan juist de eenvoudige zwarte blokken beter. Aardig is ook het verschil tussen deze en de voorgaande rand eens na te gaan. Rand II is eenvoudiger, véél strakker en toch uitstekend geslaagd!
Nu Afb. III (van Mej. K. te Middelburg), die het zichzelf niet gemakkelijk gemaakt heeft met een flinke brede rand. Ik heb deze juist gekozen, om de deelneemsters eens een voorbeeld van een rand te geven, waarbij eigenlijk wel wat te druk en overdadig gewerkt is, maar die er vanwege de goede verdeling nog best mee door kan. Op een afstand bekeken vallen al die kleine details weg en behoudt de rand toch een duidelijke lijn. Het midden open en daar doorheen even een verbinding van de hoofdmotieven en daarnaast meteen flinke afsluitbiezen, die door het grijs verbonden, door de hele rand heenlopen. Bij de hoek heb ik een paar vlakjes weggelaten, omdat het er rommelig was. Dit mag natuurlijk altijd gedaan worden, als de hoek ervan opknapt.
Verder eens een paar staande randen, IV en V, van Mej. B. te Tzummarum, die ik allebei zo uitstekend vond, dat ik bij uitzondering nu maar eens 2 randen van één persoon genomen heb. De enkele staande randen waren bij de meeste inzendsters nog het zwakke punt!
Hoe eenvoudig ook (bij IV is toch héél weinig bijgetekend!), is er op deze rand niets aan te merken. Alleraardigst is de strakke indeling, die toch niet de indruk van te weinig geeft. Rand V is meer uitgebreid en ook van

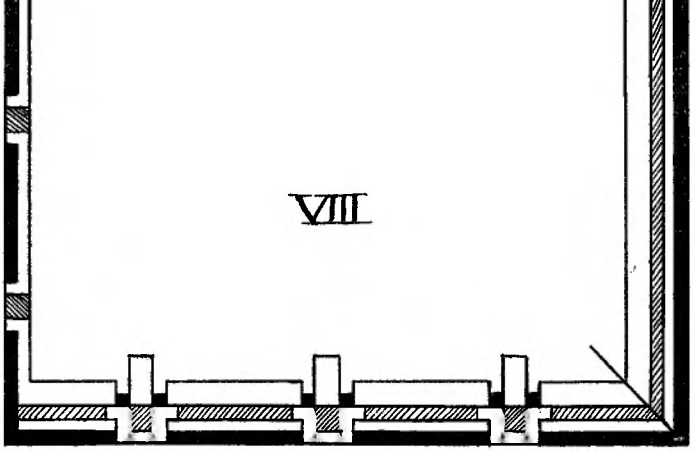

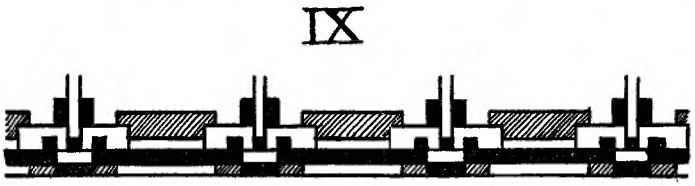

kleurverdeling en tekening beide heel goed. Let u eens op de aardige hoeken!
Nu nog VI van Mej. V. te Andijk, een dubbele rand, die ook opvalt door goede verdeling van het zwart.
De laatste vrije opgaaf voor een staande rand gaf in de meeste gevallen nogal moeilijkheden.
Hierbij Afb. VII (van Mej. v. L. te Rotterdam) met een voorbeeld van deze opgave. Het resultaat is goed geworden, alleen lijkt het randje wat gedrongen. Dit komt hoofdzakelijk door de vele lijntjes, die naar boven wijzen. Maar het valt ook niet mee, zo in het geheel zonder enige steun te werken.

Nu komt het nieuwe werk aan de beurt. Weer randen met hoek, maar nu een geheel andere oplossing. Wanneer men nu een rand wil werken op een voorwerp van ongelijke afmetingen, bijv. onderaan een gordijntje, dan kunnen we voor de zijkanten niet dezelfde rand gebruiken als aan de onderkant.
Daarvoor krijgen we een afwerking als bijv. Afb. VIII (rechter hoek). Hier is de hoeklijn heel gewoon schuin geplaatst, zoals u het ook van vorige malen gewend zijt. Het grote verschil is, dat aan de andere kant van de hoek alleen eenvoudige biezen zijn getekend, ontstaan uit de onderrand.
Met opzet is hier (Afb. VIII) een eenvoudige rand genomen, waarbij de overgang heel gemakkelijk is. De biezen voorbij de hoek zijn als het ware een voortzetting van de biezen vóór de hoek. Is de rand anders of ingewikkelder van indeling, dan wordt het vanzelf ook iets moeilijker die biezen op een aardige manier te vinden. Deze biezen moeten natuurlijk ook weer een streepverdeling vormen, die van onderen het zwaarste en bovendien héél eenvoudig is.
Het is absoluut noodzakelijk de hoeklijn in

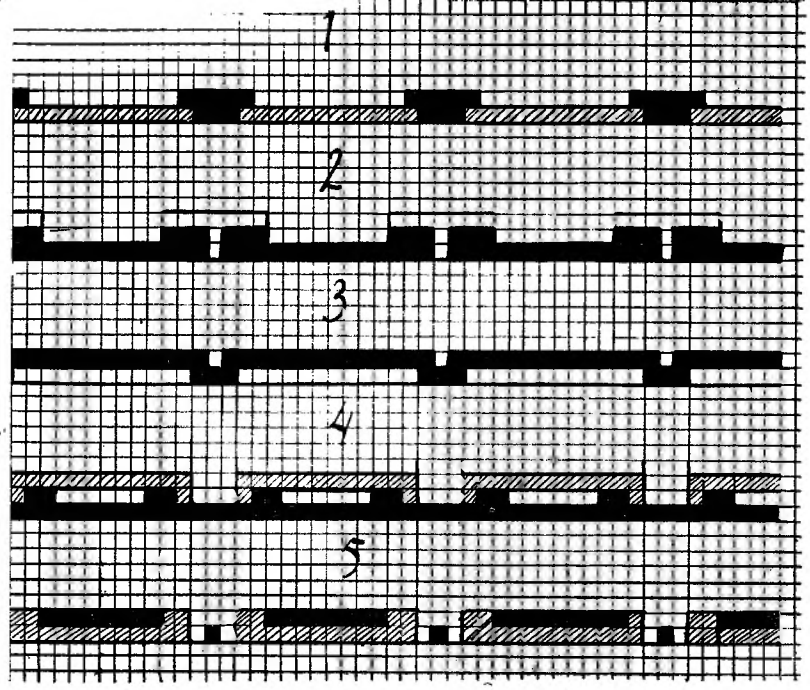

het strakste en eenvoudigste gedeelte van de rand te plaatsen. Ook mag u gerust de hoek iets veranderen, zodat u bijv. een streep iets versmalt, wanneer dat mooier staat.
Bekijkt u nu eens de linker hoek van Afb. VIII. Deze is weer heel anders. De zijkanten behouden wel dezelfde indeling als de onderrand, maar toch heel anders, véél eenvoudiger. Dit is een oplossing voor een overgang van een brede rand in een veel smallere, en die samen toch een goed geheel vormen. De rand zelf is vereenvoudigd, gehele gedeelten weggelaten en de hoek zo mooi mogelijk uitgewerkt.

Probeert u nu eens bij rand IX aan 2 zijden een hoek te tekenen, zoals Afb. VIII links en rechts het aangeeft. Dus eerst maar de streepverdeling, daarna een smallere rand (voor rand IX onderaan tellen 8 witte ruitjes, 2 grijze, 2 zwarte, 2 grijze, enz. De rest kunt u op het oog wel natekenen).
Denkt u er vooral om de tekeningen op flinke afstand van elkaar te plaatsen, dit vergemakkelijkt de correctie zeer.
Opgave 1, 2, 3, 4 en 5 zijn weer het begin voor staande randen, die u eerst verder uit gaat werken.
Daarna worden aan beide zijden hoeken aangetekend als voren.
Deze hoeken zijn véél moeilijker dan welke vorige opgave ook, daarom zijn er dit keer ook maar 5 nieuwe randen!
Evenals anders zal ik er ook nog een extra'tje bij doen en wel een s t a a n d e r a n d met zo weinig mogelijk zwart en grijs en hoofdzakelijk uitgewerkt in lijn.
Als dit alles klaar is, het werk weer liefst vóór 24 Februari opzenden naar onderstaand adres. Dus tot de volgende keer.

ATELIER „DE DRIEHOEK".

Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

boekenmolen

Bij A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. N.V. verscheen een, met vele foto's voorzien, prachtwerk: Alice Nahon herdacht.
Urbain van de Voorde verdedigt de poëtische waarde van haar gedichten tegen al te intellectuele critiek. Luc Indestege heeft het over de muzikaliteit van haar minder bekende bundel „Schaduw". Aandoenlijk is wat Lode Zielens vertelt over „De laatste maand". De laatste bijdrage is een lezing van haarzelf over „Dichten". De velen, die de poëzie van Alice Nahon waarderen, zullen deze gedachtenis aan haar gaarne bezitten.

J. M. W.—W.

Een heel speciale reeks boekjes werd uitgegeven door „De Tijdstroom", Lochem, n.l. de Koningin-Emma-Serie, „voor onze zieken", gewijd aan de nagedachtenis van de lieve oude dame, aan wie we allen zulke vriendelijke herinneringen hebben. Het zal heel prettig zijn voor een zieke zo'n boekje te krijgen: zij zien er buitengewoon smaakvol uit en zijn in grote, duidelijke letter gedrukt. De inhoud bevat geen gemakkelijk neergeschreven gemeenplaatsen, maar goede, inderdaad bemoedigende gedachten. De prijs is *f* 0.75 per stuk. Hieronder laten we de titels der 6 verschenen deeltjes volgen:

1. C. Rijnsdorp: „Het Wonderbare Discours".
2. Wilma: „Jezus Leeft".
3. A. van Hoogstraten—Schoch: „Gezegend Distelkruid".
4. Mr. Roel Houwink: „Ziekentroost".
5. Mr. Roel Houwink: „Voor jonge zieken".
6. C. Wilson: „Het Lied des Levens". (Meditatie over psalm 23).

L. S.

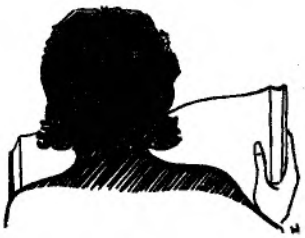

met penseel en triplex

Verleden jaar was de schrijfster van dit opstel tot herstel van haar gezondheid in een sanatorium opgenomen. Na de eerste maanden van absolute rust was de gezondheidstoestand zodanig verbeterd, dat de directrice haar, evenals andere herstellende patiënten, geschikte bezigheden verschafte, om de overgang naar de burgermaatschappij niet al te plotseling te maken en hen langzamerhand door geregeld werken weer te bekwamen voor de gewone dagelijkse werkzaamheden.
Onder „werk" verstaat men in een sanatorium het beoefenen van één der vele takken van slöjd, bij voorkeur door verpleegden „kunstarbeid" genoemd. Behoorde men tot de gelukkigen, die aangewezen waren om te werken, dan mocht men zich van half elf tot twaalf uur vrijelijk in de „kunsthal" begeven.
Eén der bezigheden in het sanatorium is b.v. houtbewerking. Den patiënten werd een klein stukje, meest Fins triplex, verschaft, dat met de draad van het hout mee, glad geschuurd moest worden. Ook de zijkantjes moeten gaaf worden gemaakt met schuurpapier.
Het is wenselijk dat men, om te beginnen, over een ijzeren liniaal beschikt, desnoods is een platte houten met zinken ingelegd staafje ook te gebruiken. Ter voorkoming van houtverspilling is het nodig zich eerst een oefenplankje aan te schaffen, want het werkstukje gaf pas ware voldoening, als de leraar, zelfs bij nauwkeurig onderzoek, geen ongerechtigheden kon ontdekken.
Men beginne dus met een zeer eenvoudig, uitsluitend uit rechte lijnen bestaand, ontwerp. De lijnen worden langs de liniaal met een zeer scherp cartonnagemesje ingesneden, daarbij zorg dragende, dat het mesje enigszins schuin wordt gehouden. Dit is beslist nodig, want de lijnen moeten voor een tweede keer worden overgehaald, doch nu houde men het mesje in tegenovergestelde richting, zodat op het hout een dun groefje ontstaat, doordat een zeer smal reepje hout is weggenomen.
Het eist nog wat geduld en oefening, om al die gleufjes even breed te krijgen en de meeste patiënten waren vooral in 't begin te haastig, om maar gauw een werkstukje aan de hen bezoekende familieleden of vriendinnen te kunnen tonen. Doch dan herinnerde

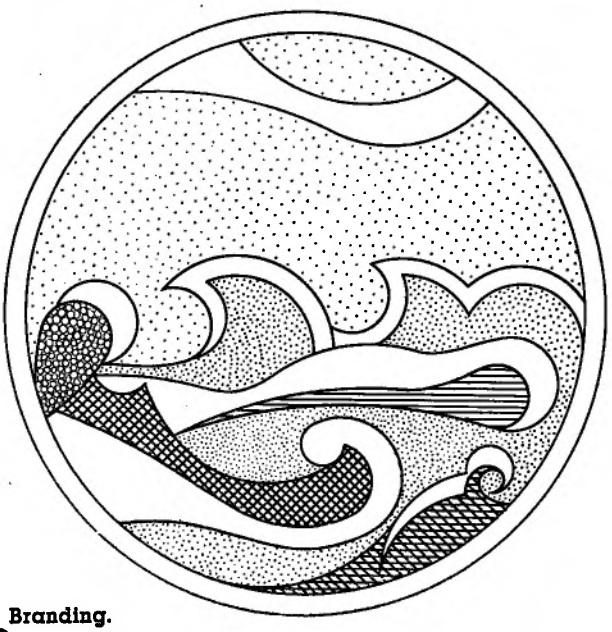

Branding.

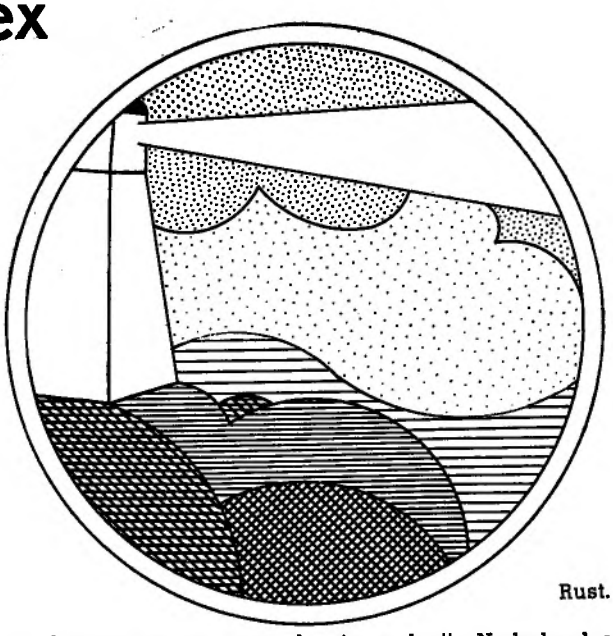

Rust.

de leraar ons aan meer dan twee dozijn Nederlandse gezegden of spreekwoorden, die de lof der langzaamheid bezingen.
Vooral de hoekjes, waar twee lijnen elkaar ontmoeten leverden wel moeilijkheden, maar slordig werk werd niet geduld en daar bij de meeste patiënten de wil tot nauwkeurig werk aanwezig was, werden er weldra vrij goede resultaten verkregen.
Als de lijntjes nu alle uitgesneden zijn, moeten met een borstel de aanwezige houtdeeltjes, die in de groefjes liggen, worden weggeveegd. Dan wordt op dezelfde manier als bij de leerbewerking, goud aangebracht met behulp van een fijn penseeltje, waarbij men vooral zorgen moet een fijne punt aan het penseel te hebben en vooral niet te veel verguldsel, daar anders heel licht een vlekje naast de lijnen ontstaat. Toch komen deze, niettegenstaande de grootste zorgvuldigheid, wel eens voor, maar als men een gebruikt gilette-mesje gereed houdt, kunnen ze nog wel worden weggekrabt.
Is dat alles nu naar behoren volbracht, dan kan men met het eigenlijke verven beginnen. Daartoe wordt niet te dunne waterverf gebruikt, want op het hout, ook al is het glad, dringt de verf gemakkelijk in, waardoor soms fletsere kleuren verkregen worden, dan de bedoeling was.
Is het werkstuk naar voldoening, dan wordt het gevernist, en als dat goed droog is, met was uitgewreven. De meeste verpleegden slaagden er wel in, na ernstige oefening een werkstuk te maken, dat in de huiskamer als een alleraardigste wandversiering zeer voldoet.
De hierbij passende modellen koos ik in sprekende tinten van verschillende nuances, groen, geel en lichtblauw. Wenst men dezelfde grootte te behouden, dan kan dit gemakkelijk geschieden met behulp van calqueerpapier, dat in iedere boekhandel te verkrijgen is. Hiermede moet men dan de lijnen overhalen, door het calqueerpapier met de inktkant op het triplex te leggen. Vervolgens haalt men met een scherp gepunt voorwerp (het cartonnagemesje b.v.) de lijnen van het motief over, waarna de tekening op het hout zichtbaar is geworden.
Iets moeilijker wordt het met vergroten, maar met behulp van een pantograaf of vergrotingsinstrument valt dit wel mee.
Indien men andere patronen wenst, kunnen deze tegen vergoeding van enige onkosten, gaarne worden opgezonden.

COR SPITS.

DE VROUW EN LICHAAMSOEFENINGEN

Onze ademhaling is een eenheid, welke niet uit elkaar te rafelen is. Wil men toch een indeling maken, dan onderscheiden wij:

1e. Een buikademhaling, waarbij de luchtverplaatsing, langs vele omwegen, tot stand komt door welving en afplatting van de buikwand. Hierbij zijn stevige buikspieren van grote betekenis.

2e. Een ribbenademhaling, welke zich uit door een verplaatsing van de ribben. Hiervoor is een goede bewegelijkheid van de borstkas, dus van de ribben etc. een noodzakelijk iets.

Nu zal iemand die over elastische en stevige buikspieren en een bewegelijke borstkas beschikt steeds op de juiste manier ademhalen en deze ook niet verleren. Want mocht er een storing optreden, zodat tijdelijk de ademhaling abnormaal moet zijn, dan zal na verwijdering van de stoornis de betrokken persoon weer op de juist wijze ademhalen.

Zo kan ik u uit mijn omgeving, naast vele andere, het volgende sprekende voorbeeld vertellen. Een vrouw van middelbare leeftijd heeft haar gehele leven lang last van benauwdheid gehad. Reeds op 10-jarige leeftijd openbaarde zich deze kwaal en in de loop der jaren is het steeds erger geworden. Nu bleek mij dat de ribben alle bewegelijkheid misten, hetwelk veroorzaakt werd door veel te sterk gespannen spieren. Door een half jaar lang elke dag speciale oefeningen uit te voeren is het gelukt de borstkas de nodige lenigheid te hergeven en de betreffende dame is thans van haar benauwdheid bevrijd en haalt weer op de juiste manier adem, ofschoon ze het 40 jaar lang alleen met de buikspieren gedaan heeft.

De gymnastiek nu kan er voor zorgen dat u de beschikking krijgt over stevige elastische buikspieren en een bewegelijke borstkas. En daar dit twee voorwaarden zijn voor een goed functioneren van dit belangrijk deel van het menselijk lichaam, treedt dus de betekenis van doelmatige gymnastische oefeningen wel zeer sterk naar voren. Hier komt nog bij dat een goed werkende ademhaling zeer bevorderlijk is voor de bloedcirculatie. Hieronder treft u enkele oefeningen aan, welke het hunne er toe bijdragen de lenigheid van uw borstkas te herstellen of te behouden. U kunt deze oefeningen, evenals de voorgaande, elk ogenblik van de dag uitvoeren. Wel verdient het echter aanbeveling de tijdstippen vlak voor en na een maaltijd en vlak na het ontwaken te mijden.

Verder dient u er voor te zorgen dat u tijdens het oefenen geen kledingstukken draagt die u knellen. Dit leidt tot een slechte uitvoering der oefeningen en is bovendien erg onaangenaam.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Als afgebeeld op foto 17. Let er op dat de voeten met de gehele voetzool (dus ook met de hielen) op de grond rusten en de knieën gestrekt gehouden worden. De kin is bijna tegen de muur.

Oefening. Terwijl de benen en armen in dezelfde houding blijven, proberen we met korte rukjes steeds weer met de borst de muur aan te raken. Na elke poging veert het lichaam iets terug als aanloop voor de volgende vering.

Er om denken dat:

1e. de beweging van de romp uitgaat (dus niet van de heupen);
2e. de armen gestrekt gehouden worden;
3e. de knieën recht blijven;
4e. we scheef omhoog naar de muur kijken (zie foto);
5e. de ademhaling gewoon doorgaat.

Opmerkingen. Het is nogal lastig de juiste manier te vinden. Hoofdzaak is echter dat wij proberen met de borst de muur te raken. Het tempo is 60 veringen in de minuut. In het begin doen we haar 10 keer, later vaker.

Doel: Het vergroten van de bewegingsmogelijkheid van de ribben.

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Spreidstand, de romp is rechtop en beide armen zijn voorwaarts geheven met de handpalmen naar beneden.

Oefening. Nu brengen we de armen vrij snel zijwaarts, terwijl wij meteen op de tenen gaan staan (zie foto 18) en veren direct daarna weer terug in de uitgangshouding. We drukken als het ware de borst hierbij naar voren.

Er om denken dat:

1e. we ogenblikkelijk weer terug veren in de uitgangshouding;

2e. de ribben goed omhoog getrokken worden;
3e. we recht vooruit kijken;
4e. de armen precies zijwaarts gehouden worden (zie foto 18);
5e. er ingeademd wordt bij het zijwaarts brengen der armen, terwijl we tijdens het teruggaan naar de uitgangshouding uitademen.

Opmerkingen. Pas erop dat deze oefening niet wild maar soepel uitgevoerd wordt. In het begin doen we haar 6 keer, later 10 keer.
Doel: Het verhogen van de bewegelijkheid der ribben.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Zitten op een stoel met de rug tegen de leuning, de linkerhand is in de zij en de rechterarm is boven het hoofd gebogen. De benen worden goed „vastgezet" en de romp is links zijwaarts gebogen (zie foto 19).

Oefening. Terwijl de benen goed vastgezet blijven, gaan we de romp met korte rukken naar links veren. Na elke poging veert de romp terug in de uitgangshouding om een aanloop te nemen voor de volgende beweging. De boven het hoofd gebogen rechterhand ondersteunt het zijwaarts veren en werkt dus intensief mee.

Er om denken dat:
1e. de rug steeds tegen de leuning gehouden wordt;
2e. we recht vooruit kijken;
3e. de benen goed „vastgezet" blijven;
4e. de armen de beweging ondersteunen.

Opmerkingen. In den beginne maken we acht veringen naar elke kant. Later meer.
Doel. Het bevorderen van de bewegelijkheid van ribben en wervelkolom.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Spreidstand met de handen op de heupen.

Oefening. Nu, terwijl we de ribben flink omhoog trekken en het gehele lichaam strekken (zie foto 20) inademen. Twee tellen in deze houding blijven en dan weer terug naar de uitgangshouding. Dit teruggaan naar de beginstand gaat vergezeld van uitademen.

Er om denken dat:
1e. de ribben hoog omhoog getrokken worden;
2e. we recht vooruit kijken;
3e. zoveel mogelijk uitgeademd wordt.

Opmerkingen. Het komt bij sommige mensen voor, dat ze na enige in- en uitademingen een duizelig gevoel krijgen. Zij doen beter deze oefening slechts één à twee keer uit te voeren. In den regel doen we haar 5 keer.
Doel: Het bevorderen van de bewegelijkheid der ribben.

Th. HEEG.

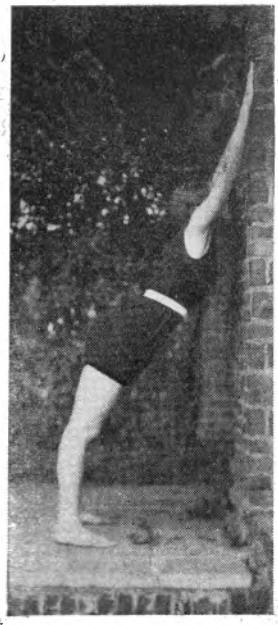
17

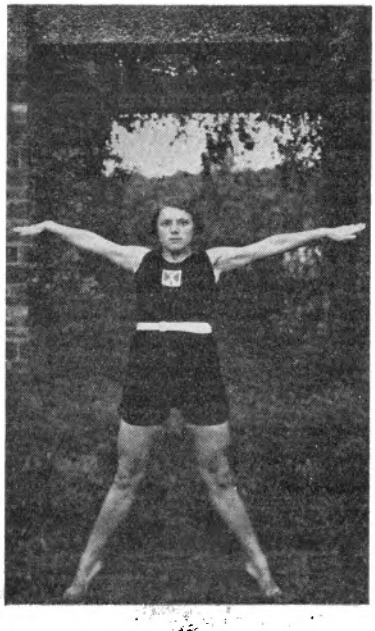
18

19

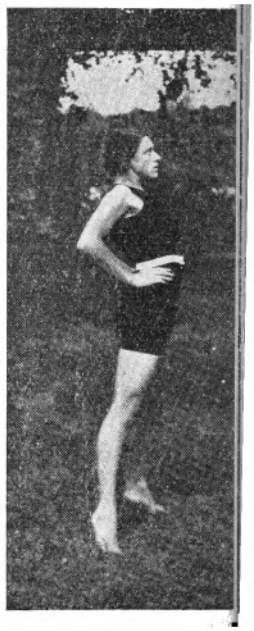
20

OM HET WACHTVUUR

Er zijn van die mensen, die altijd van hun grote teen tot hun kruin vol kritiek zitten. Als ze nu nog maar tussen de 14 en de 18 zijn, pedante plus-four-slungels, of hevig-wijze bakvissen, die bij iedere spontane uiting van hun medemens een: „wat idioot", klaar hebben, dan is het zo erg nog niet. Dan hoort het bij de leeftijd: het zijn de besten niet, die in die jaren alle kritiek en opstandigheid missen.
Ernstiger is het, als het bij 22, 24, 26 jaar en ouder nog zo is. Dan is er n.l. kans, dat er heel iets anders achter zit: eigen gedesillusioneerd-zijn, jalouzie, of ook wel de hoogstaande, interessante willen spelen! — Mogen we dan geen kritiek hebben?
Integendeel, ik ben er van overtuigd, dat kritiek een van de sterkste krachten ten goede kan zijn. Het woord is afgeleid van een grieks werkwoord, dat in zijn oorspronkelijke betekenis: schiften, zuiveren, wil zeggen. Nu voelen we meteen wat een mooi, heilzaam werk kritiek eigenlijk is: het waardeloze afscheiden en verwerpen, maar enkel ten behoeve, tot behoud van het goede, dus opbouwen in de meest intense zin! Wij voelen dat dat wel heel ver afstaat van wat wij „die zure kritiekmensen" noemen, of van zo'n type, dat wij allemaal wel kennen, dat met zo'n laatdunkend lachje altijd de domper zet op ons enthousiasme. Kritiek, de grote kracht ten goede, kan een heel gevaarlijk wapen zijn in zwakke mensenhanden. Verkeerd gehanteerd, werkt het enkel negatief, verlammend! O jullie die eeuwig kankeren op de verhouding thuis, op de geest in je vereniging, op de sfeer onder je collega's, overweeg toch eerst eens ter dege of je zèlf wel iets doet, een kracht ten goede bent! En als je daar niet heel zeker van bent, hou dan je kiezen op elkaar, zoals mijn broers het plegen uit te drukken.
Aan alle kritiek moet zelfkritiek voorafgaan, en als de neiging tot kritiseren niet uit echte liefde tot het goede en ware, uit verlangen naar opbouw geboren is, is alle gescherm met grote woorden, alle fulmineren voos en waardeloos.
Moet de opbouw dan niet beginnen met woorden, met het aanwijzen van de wonde plek? Zeker, maar echte zelfkritiek zal ons ruimer en milder maken, zal ons voorzichtig en taktvol te werk doen gaan tegenover mensen, die zelf te goeder trouw zijn, en de dingen nog niet anders kùnnen zien, zal ons, vóór we spreken, doen bidden de woorden te vinden die toegang krijgen tot hun hart. Wij zullen laten vallen wat niet werkelijk van onszelf is. Niets werkt zo aanstekelijk als kankeren! En toch, wie niet met de daad, met zijn volle toewijding, ja desnoods met zijn leven voor zijn woorden in kan staan, heeft geen recht van spreken. Daarom moeten wij ook liever met onze daden getuigen dan met onze woorden.
Een heel simpel voorbeeld daarvan maakte ik dezer dagen mee. 't Was in de tram, en al aardig laat in de avond. Een koude, natte Januari-avond. Er heerste een lome, bijna vijandige stemming in de tram; moe en verveeld hingen de ouderen op hun banken, de jongeren keken met gezichten van: „wat een snèrtwinter, als er nu nog eens wat sneeuw en ijs kwam!" Opeens wipte bij een stopplaats een meisje binnen, een ànder meisje. Eén, die zich van al die sufheid niets aantrok. Glunder, open snuit, en aan haar hand bungelend, bijeengehouden met een bandje, een glorieuze grote winterboeket: takken met besjes, rode, witte en gele, vrolijke winterjasmijn, dennetakken met trossen appeltjes eraan, en zowaar al wat pas ontloken wilgekatjes! Het was ineens een stukje feestelijkheid in de saaie tram, de gezichten ontspanden zich onwillekeurig en ieder ging wat rechter zitten. We voelden het allen, dit was kritiek, prettige, zwijgende, maar toch zeer wel-sprekende kritiek!
Misschien vinden jullie dat ik dit simpele gebeurtenisje teveel opgeblazen heb, maar wat geeft het, hoe klein iets is, als we er uit leren kunnen?
Mogen wij allen maar heel vaak op zo'n innemende wijze aan onze kritiek vorm weten te geven! LENIE S.

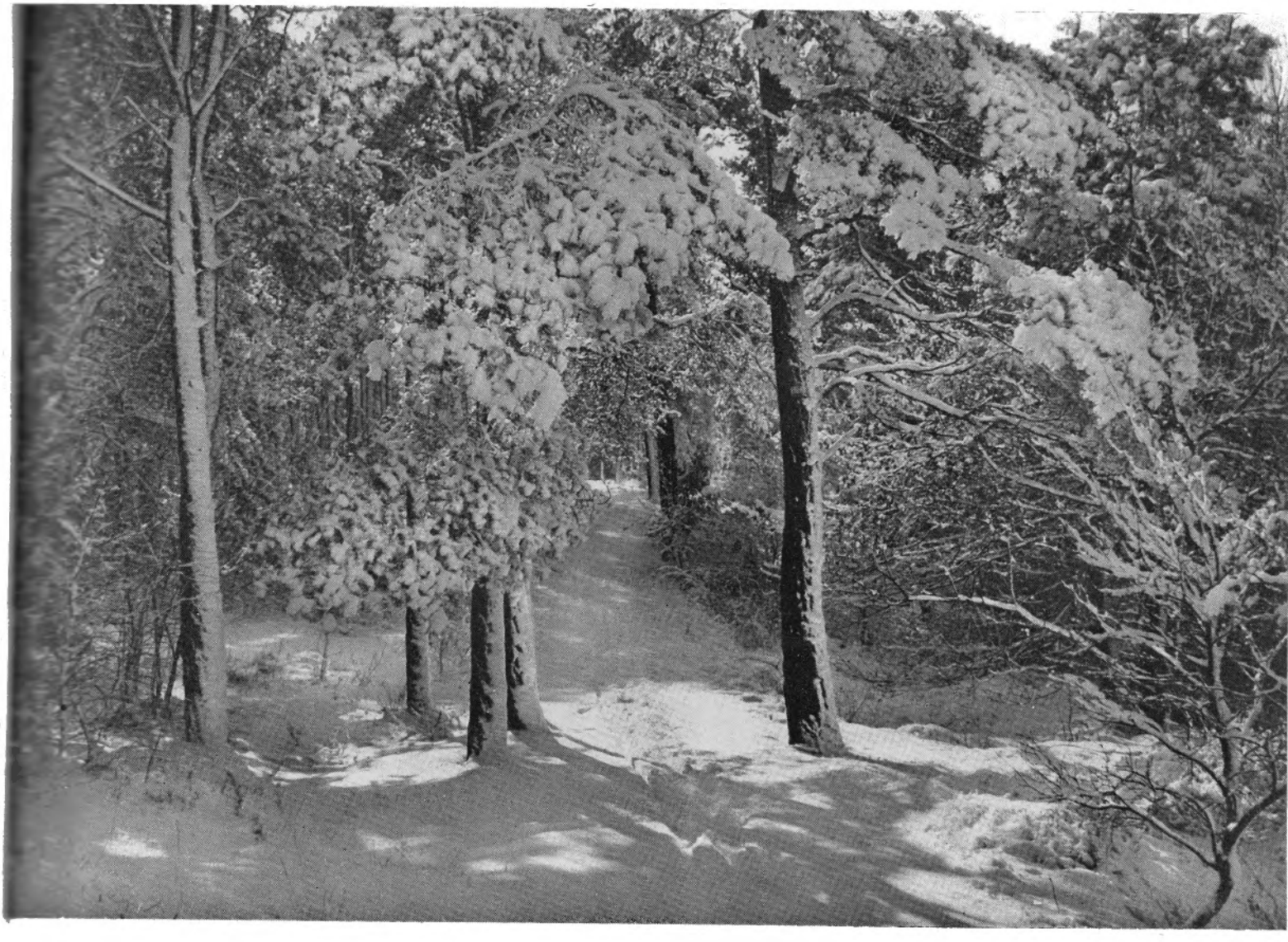

SPROOKJESBOS.

Foto D. F. Eberhardt, Hilversum.

EVEN GAAN KIJKEN WAT BABY SCHEELT..... Foto G. Kiljan, Voorburg.

ons patronenhoekje

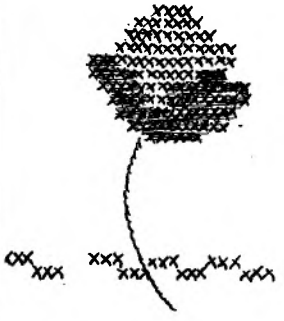

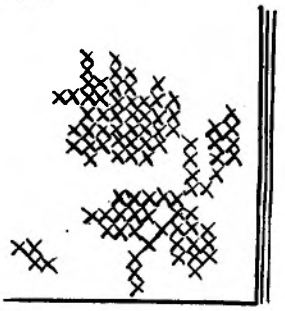

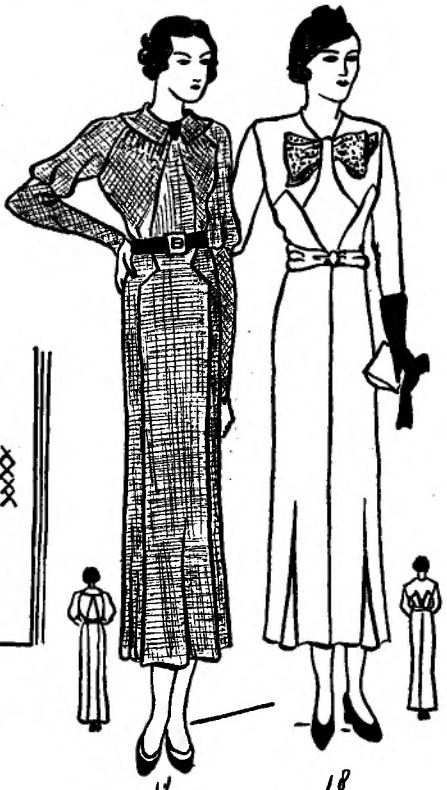

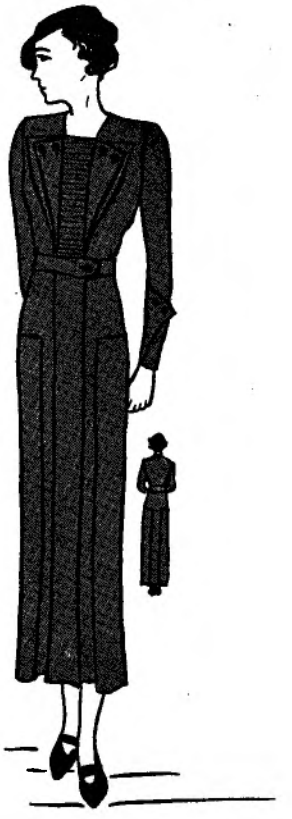

17 18 19

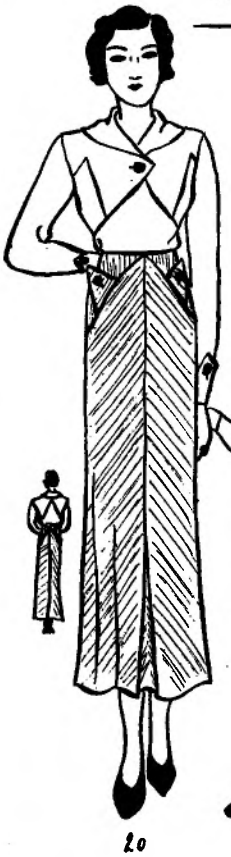

20 21 22

De patronen zijn te verkrijgen bij de redactie onder opgave van nummer en 3 maten (boven-, taille- en heupwijdte) te vermelden op het girobiljet, met storting van het bedrag op postrekening 20246 van de uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

17. Zeer geklede japon van ruitstof. De garnering is verkregen door het stikken van naaldplooitjes. Verder is de lijn van de jurk eenvoudig. De raglanmouw geeft er een aardig cachet aan. Patroon à 50 cent.
18. Warme wollen japon. De garnering is van tafzijde, die geruit in allerlei kleurcombinaties te krijgen is. Groen met wit en zwart b.v. op een groene japon zal een prettig effect geven. De rok met een naad krijgt de juiste wijdte door het inzetten van klokstukjes onderaan. Patroon à 50 cent.
19. Aardige japon van bruine wollen stof. De puntversiering kan van dezelfde stof genomen worden. Een chique geheel verkrijgen we echter door de punten van goud lamé te maken. Het vest daartussen kan men dan doorrijgen met gouddraad. Dit uiterst fijn geheel is zeer aan te bevelen voor alle figuren. Patroon à 50 cent.
20. Blouse van blauw crêpe satin. De halsafwerking staat vlot en is meteen doelmatig. De rok van diagonaal stof met een paar flinke zakken is echt iets voor sportieve jonge vrouwen. Patronen van beide à 30 cent.
21. Eenvoudig kinderjurkje. Dit kan heel goed gemaakt van twee jurkjes die te kort zijn geworden voor onze kleine peuter. Patroon à 30 cent.
22. Aardig kinderjurkje van blauwe mattingstof. Het randje (waarvan u links boven een detailtekening ziet), wordt uitgewerkt in rood, groen en blauw. Vooral tekenwerk is zeer geschikt voor kinderjurkjes. Patroon à 30 cent.

practische dingen

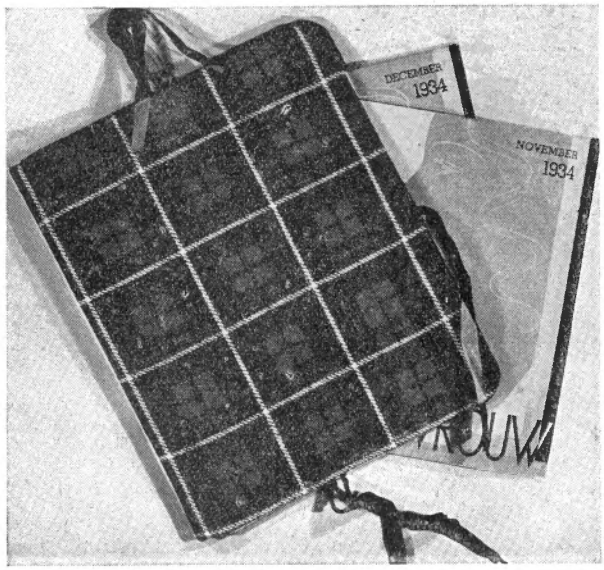

OM ONS TIJDSCHRIFT TE BEWAREN.

Voor deze portefeuille, waarin we gedurende een jaar onze „Jonge Vrouw" keurig kunnen bewaren totdat de jaargang compleet is en ze ingebonden wordt, heeft men 2 platen nogal stevig karton nodig van 26 × 34 c.M. De beide zijkanten krijgen ronde hoeken.
We leggen ze nu op de lap stof (cretonne of een leuke ruit), 5 c.M. uit elkaar, dit is de band. De boven- en onderkanten die eruit komen, moeten even breed zijn. We vouwen dit randje over het karton heen en maken met een lange katoenen draad een z.g. flanelsteek, dus we trekken boven- en onderkant naar elkaar toe.
De zijkanten doen we op dezelfde manier, alleen steken we nu om de begindraden heen van de boven- en onderkant.
De hoek rimpelen we in of als het dikke stof is, leggen we er een vouwtje in.
De voering, welke overal van te maken is, naaien we er strak op.
Aan de boven-, onder- en zijkanten zetten we lintjes die we dichttrekken, die dus als sluiting dienen.

ANNIE GROENHEYDE.

GEBREID JURKJE, BROEKJE EN SOKJES (2 JAAR).

Voor dit stelletje is 3½ knot blauwe koordwol gebruikt en één plakje geel. De eendjes zijn er met een kruissteek op gewerkt.
De jurk: Voor de voorkant zeten we 120 steken op en breien achtereenvolgens 20 toeren recht.
105 toeren afwisselend recht en averecht.
1 toer 1 r., 2 samen breien (de hele naald door).
42 toeren afwisselend recht en averecht.
Ter hoogte van het armsgat aan beide kanten 4 steken afkanten.
Voor het split worden in het midden 4 st. er bij opgezet (die worden later omgenaaid).
Dan 8 toeren recht.
9e toer: 17 r. 2 av. 21 r.
10e toer: 21 av. 2 r. 17 av.
11e toer: 13 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 17 r.
12e toer: 17 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 13 av.
13e toer: 11 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 13 r.
14e toer: 13 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r.
Hier breit men 16 toeren op: recht op recht, av op av.
Voor het halsje 20 steken afkanten, schouder 4 toeren opbreien; de andere kant zal men hieruit gemakkelijk kunnen afleiden.
De achterkant van de jurk beginnen we net als de voorkant, dus:
120 steken opzetten.
20 toeren recht.
105 toeren afwisselend recht en averecht.
1 toer 1 r. 2 samen breien (hele naald door).
Maar dan: 30 toeren afw. r. en av.
31e toer: 38 st. r. 2 av. 38 recht.
32e toer: 38 av. 2 r. 38 av.
33e toer: 34 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 34 r.
34e toer: 34 av. 2 r. 2 av. 2 r. 2 av. 2 r. 34 av.
35e toer: 30 r. 2 av. 2 r. enz., laatste 30 r.
36e toer: 30 av. 2 r. 2 av. enz., laatste 30 av.
37e toer: 26 r. 2 av. 2 r. enz., laatste 26 recht.
38e toer: 26 av. 2 r. 2 av. enz., laatste 26 av.
Dan 34 toeren (let op recht en av.!); afkanten.
Mouw: 56 st. opzetten.
16 toeren afwisselend recht en averecht.
17e toer: 2 st. breien, overhalen, naald uitbreien tot op 4 st., dan minderen en 2 recht.
Dit om de 10 toeren herhalen, tot er 40 st. over zijn.
De pols breien we in 15 toeren 2 r. 2 av.
Het manchetje: 24 toeren recht, tenslotte met vasten van de gele wol omhaken.
Kraagje: 20 steken opzetten. Dan 1e toer recht, 2e toer 16 steken recht, omkeren, naald uitbreien. 4e toer

20 st. r. Dit herhalen totdat er 110 ribbels in 't geheel zijn.
Tegen het split is aan de achterkant een stukje gebreid van 12 steken breed en 40 toeren hoog.
Men naait de bijgemaakte steken om het lapje er achter met een paar drukkers.
Het koord is met 3 draden gehaakt met onderaan 3 vierkante kralen.

Het sokje. 48 steken opzeten; het boord wordt 2 r. 2 av. gebreid, en wel 6 toeren blauw, 3 t. geel, 6 t. blauw, 3 t. geel, 30 t. blauw. Dan het werk omkeren en 7 t. recht.
De hiel wordt op de helft van de steken plus één gebreid. Voor wie het vergeten mocht zijn, laten we hierbij de bewerking volgen.
1e toer: 1 st. av. afhalen, naald av. uitbreien.
2e toer: 1e steek r. afh. 1 r. 1 av. recht uitbreien, 3 laatste steken 1 av. 2 recht: zo doorgaan totdat er 13 naadjes aan de hiel zijn.
Kleine hiel: aan de av. breit men nu tot 2 st. voorbij het midden, av. minderen, 1 av. omkeren. 1e st. afhalen, breien tot 2 st. voorbij het midden, overhalen, 1 r. omkeren. Av. afhalen, breien tot 1 st. voor het gaatje; minderen, 1 st. av. Zo heen en weer breien, totdat alle steken gebruikt zijn.
De lussen opnemen (aan de ene kant 13, aan de andere 12) en verdraaid afbreien. Aan de éne kant wordt een steek bijgemaakt, om de opening die ontstaan is te verhelpen; daarvoor neemt men de rechter lus met de draad die daardoor loopt, verder verdraaid afbreien.
Deze steek wordt bij de voornaald gedaan om een even aantal steken te krijgen.
Op de voornaald breit men nu:
2 r. 1 av., drie laatste 1 av, 2 recht.
Op de eerste zijnaald: 2 r. overhalen, naald uitbreien, 2e zijnaald tot op 4 st. uitbreien, minderen, 2 recht, volgende toer recht. Deze 2 toeren herhalen totdat er op de zijnaalden samen evenveel steken zijn als op de voornaald alleen (dus 48 st.).
Voor het voetje zijn 24 naadjes gebreid.
De teen:
1e toer: recht.
2e toer: aan de voorzijde 2 recht, overh., uitbreien, tot op 4 steken, minderen, twee recht. 1e zijnaald: 2 r., overhalen, uitbreien. 2e zijnaald: uitbreien tot op 4 steken, minderen, 2 recht.
3e toer: recht. Dit herhalen totdat de helft der steken weg is. Dan minderen zonder één toer recht er tussen, totdat er twaalf steken in 't geheel over zijn.
Voor- en achterzijde tegen elkaar leggen, 2 aan 2 samen op één naald breien en afkanten.

Broekje. 80 steken opzetten.
6 toeren 2 recht 2 av.
7e toer: 2 av. omslaan, 2 samen breien.
6 toeren 2 r. 2 av.
Voor de verhoging aan de achterzijde worden insteektoeren gebreid.
We beginnen hiermee als het boord af is. Men breit de helft van de steken + 5, omkeren, 1e steek afhalen en 9 steken breien. Zo telkens heen en terug 5 st. meer tot alle st. gebruikt zijn.
Dan breit men 90 toeren of 45 ribbels recht en begint hierna af te minderen voor het pijpje: in elke toer in de laatste 4 steken een mindering werken, totdat er 36 steken over zijn. Vervolgens in iedere laatste drie steken een meerdering totdat er weer 80 steken op de naald zijn, dan weer 90 toeren r.
6 toeren 2 r. 2 av., een gaatjestoer, 6 toeren 2 r. 2 av., afkanten en de beide zijkanten aan elkaar naaien.
Voor de afwerking kan men het pijpje omhaken, of ook wel er een randje aanbreien door de lussen op te nemen (in iedere lus 2 steken).

JOOP OOSTERBROEK.

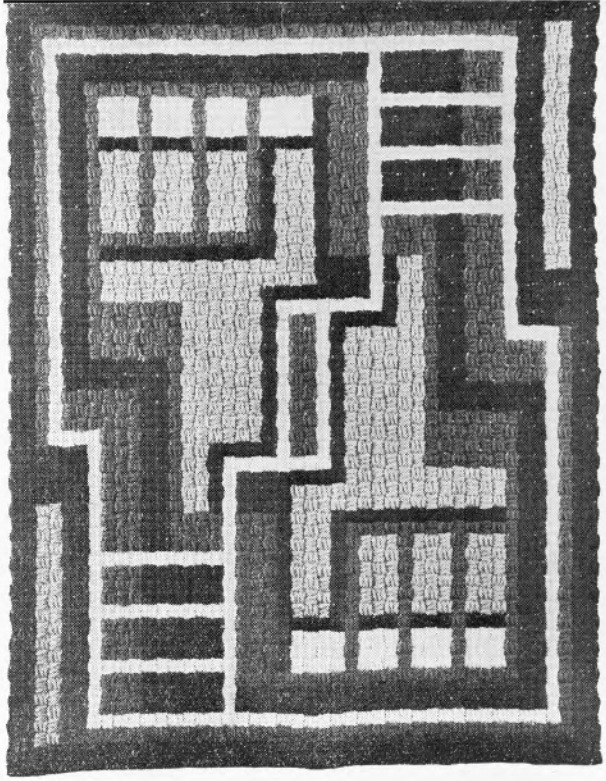

KUSSEN, groot 50 bij 39 c.M.

Voor dit kussen, waarvan de lange kruissteken in verschillende richting gewerkt worden, heeft men nodig: een lap kelimgaas of Aïda-stof (10 draden op 3 c.M.), 35 gram donkerbruine-, 25 gram terra-, 25 gram gele- en 20 gram beige vierdraadse wol.
Elk hokje van de grootste tekening betekent 1 matje, terwijl elk matje 3 draden breed en 3 draden hoog is. De kleine tekening laat zien hoe de kruissteken gewerkt worden: 3 kruissteken naast elkaar, die elk 1 draad breed en 3 draden hoog zijn en samen een matje vormen; daarnaast 3 kruissteken in andere richting. Bij de kleine tekening betekent elk hokje 1 draad.

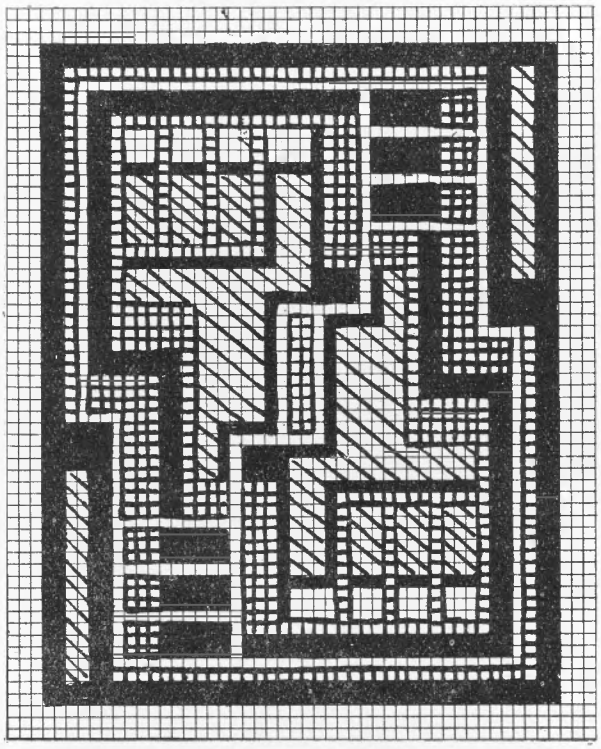

Kleuren: zwarte vakjes: donkerbruin; geruite vakjes: terra; schuin gestreepte vakjes: beige; het overige: geel.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstraat 36bis, Utrecht. Antw. betaald.

DRIEKWART-MANTELS.

Driekwart-mantels werden verleden jaar zomer al geïnceerd. Ze waren niet dadelijk in trek, omdat ze ruim en los waren, zo geheel verschillend van de detailleerde modellen met ceintuur, waaraan we nu eenmaal gewend waren. Later in het seizoen werden ze vrij veel gedragen, meestal met bijpassende rok of japon, terwijl dit jaar de losse driekwart-mantel, mits natuurlijk in een kleur, goed passend bij onze garderobe, opgeld begint te doen. Ik ontwierp voor u twee modellen die beiden gemakkelijk zelf te maken zijn.

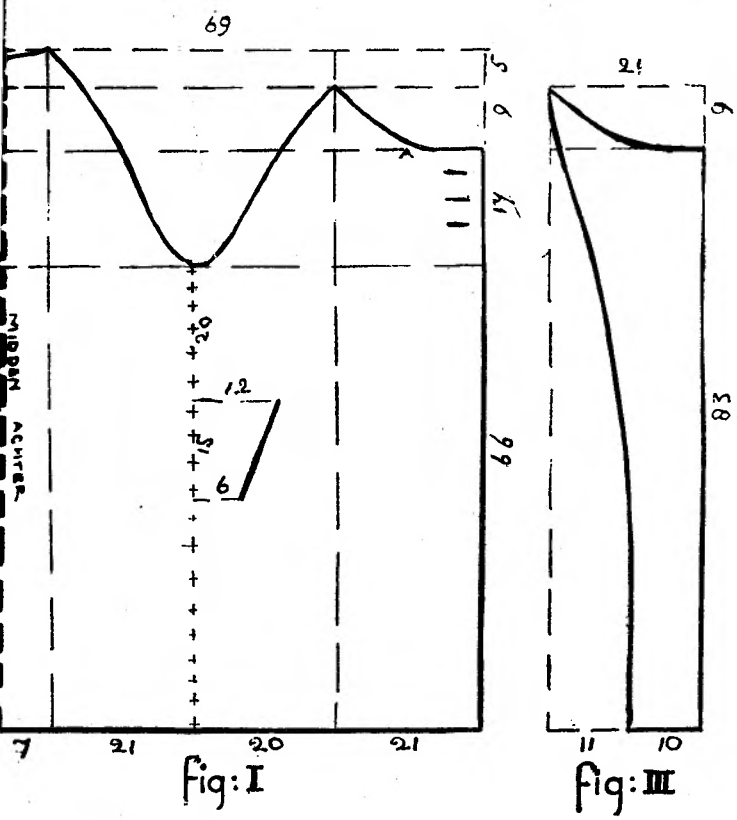

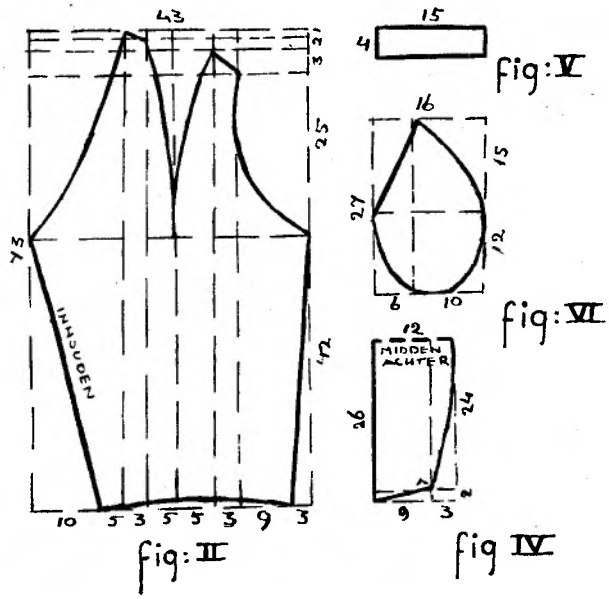

Het eerste model heeft een aangeknipte kimonomouw, waaraan de ondermouw wordt gezet. De sluiting is heel apart: drie reepjes stof worden links op de mantel genaaid en rechts met een drukknoop gesloten. Het smalle opstaande kraagje eindigt in een losse strik. Het patroon hiervoor in in de maten 42 en 44 verkrijgbaar na storting van 50 cent op gironummer 20246 van Bosch & Keuning te Baarn.

Het tweede model is zo mogelijk nog eenvoudiger en voldoet door zijn eenvoud zeer. De mantel is bedoeld zonder zijnaden, doch daar dit slechts met zeer brede stof mogelijk is, heb ik de plaats van de eventuele zijnaden op de patroontekening (fig. 1) met een kruisjeslijn aangegeven. Fig. 2 is de raglanmouw, de afnaaier op de schouder is nodig om de ronde schoudervorm te krijgen. Fig. 3 is de rever en fig. 4 de kraag, waarbij men er op dient te letten dat de ronde zijde langs de hals valt en wel A tegen A van fig. 1. Fig. 5 en 6 stellen respectievelijk het belegstuk van de zak en de zak zelf voor. De zak wordt dubbel geknipt en langs de ingeknipte split bevestigd, terwijl hij aan de binnenzijde verder geheel los hangt. Het model sluit van boven met drie grote platte knopen. Het verkleinde patroon is voor maat 44 en op $^1/_{10}$ van de ware grootte.

Het is een aardig idee om kraag en knopen van dezelfde stof te nemen als de rok, b.v. geruit (zie afb.). Ook kunnen we de kraag weg laten en een los sjaaltje bij de mantel dragen, zoals de tekening laat zien. Het sjaaltje is een tot een driehoek gevouwen vierkante lap, waarvan één puntje midden achter op de rug valt, terwijl de beide voorste einden in de mantel gestopt worden. LENY VAN GEELKERKEN.

keukengeheimen

Deze keer wil ik een lans breken voor het zoveel mogelijk zittend afdoen van de verschillende werkzaamheden in de keuken. De huisvrouw is de hele dag in de weer, en er is geen enkele reden, waarom zij een en ander niet zittend zou doen.

Wat er ons van af zou kunnen houden, is alleen de onpraktische, weinig moderne inrichting van de meeste keukens. Zelfs in de nieuwste huizen is aan 't gemak weinig gedacht. Is er evenwel vraag naar, wordt er de bouwers op gewezen, dan zal er in de loop der tijden rekening met de wensen gehouden worden. Dan zullen aanrecht, servieskast en tafel uitschuifbare planken hebben op zithoogte, dan zullen de kastjes onder de gootsteen zo gemaakt worden, dat bij het wassen van vaat of groente 't deurtje opengeschoven, de stoel bijgezet en de voeten op het verhoogde vloertje geplaatst kunnen worden, zodat de knieën juist onder de gootsteenbak komen.

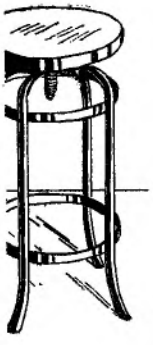

Een vrijstaande gootsteen (in een hoek is altijd onhandig) is wat dat betreft even gemakkelijk. Die ziet er uit als een wasbak van onze slaapkamer en doet dezelfde plich omdat hij niet ingebouwd, dus van ondere n. vrij is en we zittend aanschuiven kunne ks Natuurlijk is een aanrecht rechts en lin. voor het neerzetten van vaatwerk nuttiger en nodiger.

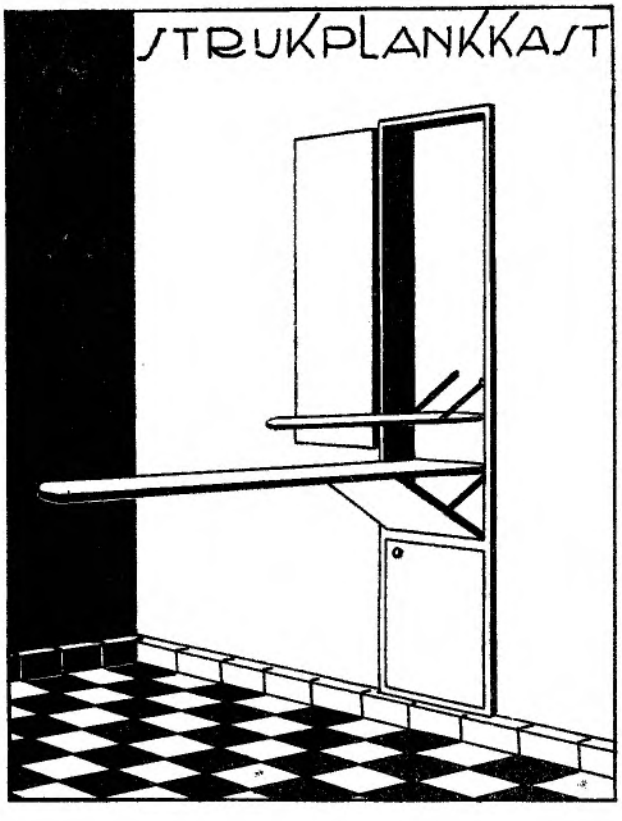

Keukentafels zijn er, die een uitschuifbare plank hebben, en er zijn er met opklapbaar tafelblad, waaronder een zinken of emaille bak voor afval van groente. Klaar met aardappel schillen, groente schoonmaken, wordt de bak uitgetild of -geschoven en geleegd. De bak behoort ronde hoeken te hebben, want dat is eenvoudiger schoonmaken,

Een eerste voorwaarde voor prettig werken is de moderne keukenstoel. Met leuning en zonder leuning is ze in de handel, maar van allen is de zitting draaibaar en naar verkiezing kunnen ze hoog of laag gesteld worden. Wie dus geen aanrecht of keukentafel heeft, die aan bovengenoemde eisen voldoen, is met zulk een stoel al veel geholpen. Is de keuken niet groot van afmeting, dan kan vanaf de draaistoel in alle richtingen benodigd materiaal voor 't grijpen zijn. Trouwens het verdient toch aanbeveling veel heen en weer geloop tegen te gaan door alles wat voor het koken nodig is, daar te bergen waar het 't meest gebruikt wordt. Bijvoorbeeld het kruidenkastje en het voorraadkastje in de buurt van het fornuis, omdat het daar bij het bereiden van het eten te pas komt. Vorken, lepels, eveneens niet te ver er van af. Poetsgerei kan weer aan een andere kant ondergebracht worden.

Zittend strijken wordt nog veel te weinig gedaan. Het kan misschien de eerste tijd wat onwennig zijn, heel gauw wordt men een voorstandster er van. Kledingstukken, die geperst moeten worden en met kracht behandeld, komen niet dagelijks voor en bij die uitzonderingen gaat men staan, maar het gewone goed wordt even glad en keurig als wanneer het staande gestreken wordt. De keukenkruk doet bij het gewone model strijkplank goede dienst. Een losse plank kan op zithoogte neergelegd worden, precies zoals het makkelijk is. Het zitten bij een strijkplank op schraag is misschien eventjes lastig, omdat de poten in de weg staan, maar uitstekend komt de kruk te pas bij de ingebouwde strijkplank. Die is opgeborgen in een smalle, ondiepe muurkast in de keuken. Bij het strijken wordt de plank neergeklapt, om na gebruik onzichtbaar te verdwijnen. Onder de

eigenlijke strijkplank is een kastje voor het strijkijzer en het snoer.
Dit pleidooi voor zittend werk is aan de praktijk ontleend. Zoals dikwijls nieuwe inzichten ondervindt het veel tegenstand. Wie evenwel de proef neemt en doorzet, zal inzien hoezeer men er door gebaat is.

VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

ZUINIGE RECEPTEN

STAMPPOT VAN ZUURKOOL (savoye, witte kool), aardappelen.

1½ pond zuurkool (of 1 savoye of witte kool), 2 K.G. aardappelen, 4 lepels boter of vet.
Was de zuurkool (of maak de overige kool schoon en snijd ze in reepjes) en kook ze half gaar in kokend water met zout. Neem de kool uit de pan en leg nu onder in de pan de in vieren gesneden en gewassen aardappelen. Leg hierop de voorgekookte kool. Zorg dat de aardappelen half onder het vocht staan. Kook alles gaar en droog en stoof de stamppot nog 5 minuten met het vet en zo nodig met zout na.

Een deel van de aardappelen in een stamppot kan vervangen worden door witte bonen. Neem dan 1½ K.G. aardappelen en 2 ons witte bonen. Kook deze apart gaar en gebruik het vocht, om de stamppot in te bereiden. Vermeng deze tenslotte met de gare bonen. Het gebruik van vlees is nu geheel overbodig.

STAMPPOT VAN ZOUTEVIS.

1 pond zoutevis, 3 kilo aardappelen, 1 ui, ½ pond rijst, gehakte peterselie, 5 lepels vet of boter.
Week de zoutevis een nacht in ruim water, zet ze met vers water op en kook ze gaar ± ½ uur. Ververs indien de smaak nog te zout is het water nog enige keren. Schil en pit de aardappelen. Snijd ze in vieren, was de rijst en snipper de uien. Leg de aardappelen onder in de pan, hierop de stukjes vis van vel en graten ontdaan, de uien en strooi de rijst ertussen. Voeg nu zoveel vocht toe (viswater of indien te zout, verdund met water of melk), dat de massa juist onder staat. Laat alles gaar en droog koken. Stamp de massa dooreen, voeg wat gehakte peterselie toe en stoof de stamppot nog 5 minuten met het vet na.

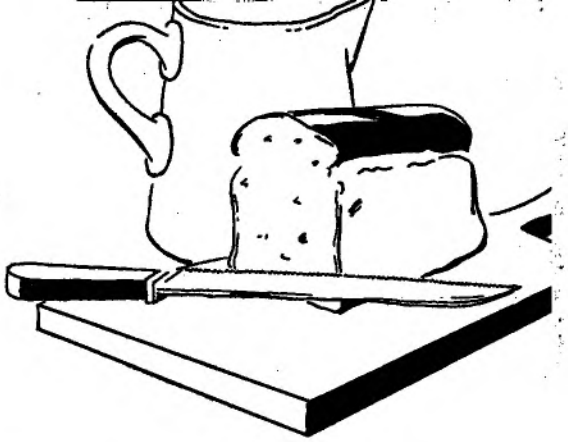

SCHOTEL VAN AARDAPPELEN, KAAS EN UIEN ALS VOEDZAME MAALTIJD.

3 kilo aardappelen, 3 ons oude kaas, ½—1 pond uien, 5 lepels vet, iets melk, maggiaroma.
Smelt de boter of het vet en fruit de fijn gesnipperde uien op een zacht vuur lichtbruin. Kook de aardappelen gaar, snijd ze in plakken of maak er met de melk purée van.
Rasp de kaas. Meng alles door elkaar en maak het geheel op smaak af met iets maggiaroma en zo nodig iets zout. Doe de massa in een met water omgespoelde vuurvaste schotel en bedek de bovenkant met paneermeel en klontjes boter. Laat er in de oven een bruin korstje op komen.

BROEDER OK POFFERT MET KANEEL OF STROOPSAUS.

1 pond bloem, ½ liter melk of half melk half water, 30 gram (3 cent) gist, 50 gram krenten, 50 gram rozijnen, zout, 4 lepels vet of slaolie of 100 gram gesneden rookspek.
Doe de bloem met iets zout in een kom, voeg er zoveel lauwe melk bij, totdat het meel niet meer stuift. Roer uit dit beslag de klontjes. Meng de gist aan met iets suiker tot ze vloeibaar is. Voeg dit bij het beslag en onder voortdurend roeren de rest van de melk. Laat het beslag, dicht gedekt in lauwwarm water ± ¾ uur rijzen.
Smelt het gesneden spek in een ijzeren potje gedeeltelijk uit of maak het potje vet door middel van reuzel of slaolie. Vermeng het beslag met de gewassen en gedroogde krenten en rozijnen, doe het dan in de ijzeren pot en bak de broeder of poffert op een zacht vuur aan weerskanten ± ½ uur lichtbruin en gaar. Zie of hij gaar is door erin te prikken met vork of breinaald, welke er dan droog uit moet komen.

KANEEL OF STROOPSAUS.

½ liter melk, 2 lepels boter, 2 lepels aardappelmeel, 2 theelepels kaneel en 2 lepels suiker (of 4 lepels stroop).
Meng aardappelmeel met suiker en kaneel en iets zout dooreen. Meng dit met een klein beetje koude melk aan tot een papje zonder klontjes. Breng de rest van de melk aan de kook en giet hierbij roerende het aangemaakte papje. Laat de saus even doorkoken en binden.

G. LE ROY.

correspondentie v. d. redactie

DE UITSLAG VAN DE WEDSTRIJD.

Dadelijk bij het openen van dit nummer valt op het fleurige prospectus, waarin allereerst de namen der gelukkige prijswinnaressen. Twee van hen waren zo vriendelijk ons hun portret af te staan en iets van hun ervaringen mee te delen. Mogen velen hierdoor aangelokt worden om ook nog eens hun best te gaan doen, want.... het prospectus vertelt ook van nieuwe plannen voor een wedstrijd, van nieuwe kansen!

REUNIE ZEGENWERP.

De avond van de „Zegenwerpers" behoort alweer tot het verleden. 't Was een erg gezellige avond (de spijbelaars hebben veel gemist) en al hadden we de meesten in 5 maanden niet gezien, toch hadden we direct weer contact. Hoe zou dat toch komen? De vriendschapsband in de kampweek gevormd, wordt zelfs op een réunie nauwer aangehaald.
We zijn heerlijk getracteerd op..... eigengebakken lekkers, kranig hoor! Voordrachten en gedichten wisselden elkander af. Zelfs het traditionele kampvuur ontbrak niet, al was het wat primitiever dan in 't kamp. Maar je kwam dadelijk weer in zo'n dromerige kampstemming, ook door de mooie gedichten, die een van de leidsters voordroeg.
Driemaal hiep-hoi voor de kranige Amsterdammers, die ons deze prettige avond bezorgden!!!
De avond werd gesloten door een ernstig en hartelijk woord van onze hoofdleidster.

Wie lid blijft van De Jonge Vrouw,
blijft 's zomers het kamperen trouw!

NETTY v. d. ZWAN.

AAN MEJ. HILDA Z. TE W.

Zeker, wij vonden ook juist dat er weer eens „iets als de Wie-weet-wat-wedstrijd" moest komen. Er wordt hevig gebroed, en we laten u nog even nieuwsgierig tot het Maartnummer, maar dan moet u maar eens goed kijken!

AAN MEVR. K. TE W. EN MEJ. M. TE B.

Wij zijn u dankbaar voor uw schrijven, maar kunnen uw bezwaren toch niet delen. Een lenig, harmonisch ontwikkeld lichaam is voor vrouwen en meisjes een onschatbaar bezit, en het enig doel van de gymnastiekcursus is de lezeressen zoveel mogelijk te helpen dàt te verkrijgen. Gezien de laksheid en traagheid van het mensdom in 't algemeen, is het van veel belang — daar te slap-uitgevoerde oefeningen ten enen male waardeloos zijn — naast de beschrijving foto's te hebben van iemand met een goed-gevormd lichaam, die de oefeningen volkomen correct en zo intens mogelijk uitvoert. Als men dit alles wèl overweegt, geloven wij niet dat één verstandige vrouw of man bezwaar zal hebben tegen de afbeeldingen.

VOOR HAAR, DIE KOKEN.

Er is een vraag binnen gekomen of er ook lezeressen zijn die ervaring hebben van een Primus-keukenkachel, waarin petroleum-gas gestookt wordt. Mevr. S. v. D. te R. zou graag weten of deze in de praktijk voldoet.

EEN DRINGEND VERZOEK VAN ONZE ADMINISTRATIE.

Laten de lezeressen van „De Jonge Vrouw" en de „Opgang-Serie" bij het aanbrengen van nieuwe abonnee's er vooral bij vermelden indien zij via een boekhandel geabonneerd zijn. Daardoor bespaart men onze administratie veel beslommering, en men ontvangt zelf eerder zijn premie.

„HET LAND VAN GELUK".

Mej. Benita Voorhoeve uit Rotterdam verzoekt ons langs deze weg haar hartelijke dank over te brengen aan een groepje lezeressen, die haar samen wat geld gestuurd hebben voor haar vacantiehuisje voor achterlijke kinderen op Oostvoorne (zie Corr. October-nr. en het Seintje in dit nr). Daar zij nog heel wat nodig heeft voor de inrichting, en er tot nog toe nog maar weinig op hoorde, was deze vriendelijke daad een ware verrassing.

ONZE ZIEKEN.

Gelukkig hebben velen gehoor gegeven aan onze vorige oproep om gelezen nummers aan zieken door te zenden, zodat wij ruimschoots aan alle aanvragen hebben kunnen voldoen. De vriendelijke toezendsters nogmaals onze hartelijke dank! Zij kunnen niet vermoeden welk een groot genoegen zij de zieken er mee doen!

DE NIEUWE SPELLING.

Zoals onze lezeressen gemerkt zullen hebben, is ons blad thans geheel in de spelling-Marchant gezet. Het Vlaams valt buiten deze regeling, zodat de spelling van ons vervolgverhaal geen wijziging ondergaat.

ONTVANGEN BOEKEN.

„Het menu bij huiselijke dineetjes" door C. H. A. Scholte—Hoek, uitg. Nygh en v. Ditmar, Rotterdam, geeft handige aanwijzingen en aardige ideeën voor huiselijke feestelijkheden.

„Huishouding van Nu", uitg. v. d. Marck, Amsterdam, is een echt crisismaandblad, onder redactie van de Commissie voor huishoudelijke voorlichting. Het geeft nuttige wenken omtrent warenkennis, kinderverzorging, wasbehandeling, verstellen, ziekenverpleging, huisvlijt, kortom het wil meerdere kennis bijbrengen op alle huishoudelijk gebied. Abonnementsprijs *f* 0.75 per jaar.

Ouders, let op U saeck, door dr. A. de Froe, uitgave Paris, Amsterdam, is een waarschuwend woord tot ouders en opvoeders van middelbare scholieren, om bij de moeilijkheden, gerezen bij de nieuwe regelingen voor het middelbaar onderwijs, wel ter dege toezicht te houden op hun kinderen, en aanvullend werk te verrichten waar de school te kort schiet.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

MAART 1935 ● No. 6

INHOUD

- Meditatie. Durven wij dit aanvaarden? 202
- Sint Bavo te Haarlem, Tekening van A. W. Verhorst 203
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal.. 204
- Gegrendelde deuren, uit het Amerikaans door H. Hahndiek 208
- Een prachtig vrouwelijk beroep, door Lenie S. 209
- Zaadpluis, door Rie van R. 211
- Als een kindeke, door Cor van Ostade 213
- Het prinsje, vers van Jo Kalmijn-Spierenburg..... 215
- Maart, door Kees Hana 216
- Maartse morgen in de oude tuinen der O.-I. Comp., door Roelien Mulder-Stagger 218
- Bezinning, door J. M. W.-W. 220
- De Japanse Vrouw in het Japanse huis, door A. H. 221
- Ontwerpen voor handwerk, door atelier „De Driehoek".. 224
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 226
- Aardige dingen van celotex, door J. Koelstra 228
- Knutselen met kleuters 231
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 232
- Practische dingen 233
  - Gebreid garnituur, door Nelly J. Hak 233
  - Een voetenzak, door Cor Spits 233
  - Vloerkleedje, door fam. Duyser-Ouborg 234
  - Kleedje van Ierse haakkant, door Riek Heusinkveld 235
  - Zelf-gemaakte pyama's, door Leny van Geelkerken 236
- Ons Patronenhoekje 237
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh-Snoek 238
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy en Maggi's fabrieken 239
- Correspondentie van de redactie 240
- Op de kunstdrukpagina's .....
- Roerloos onder ijzel ..... foto M. A. I. Kluit
- Meisjeskopje ..... foto Dick Elffers, Rotterdam
- Tsjechisch bruidje ..... foto Lajo Rose

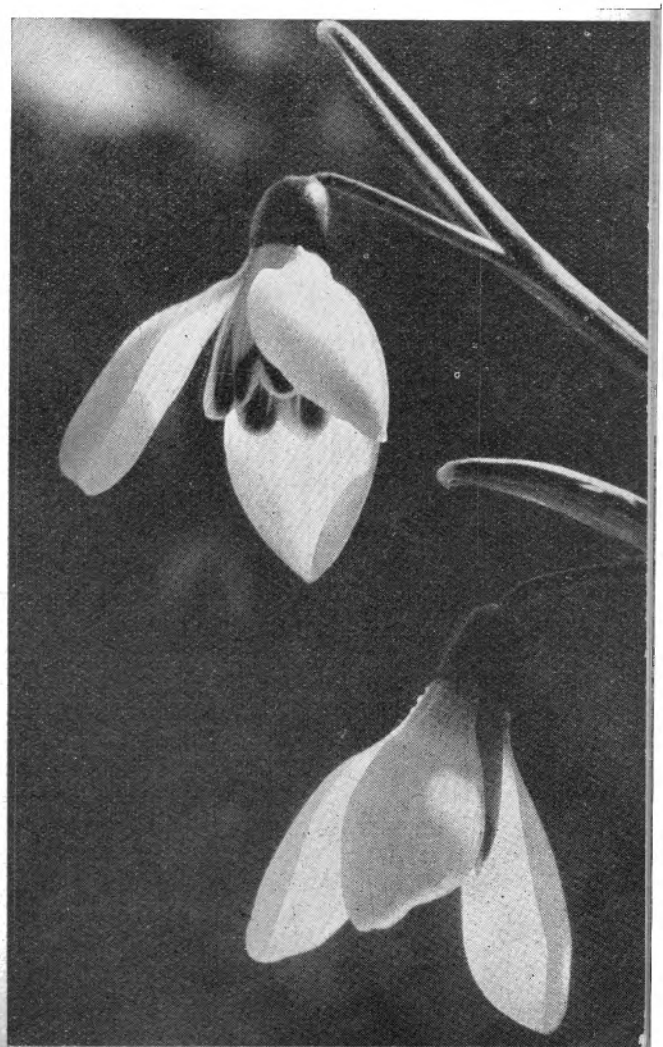

17E JAARGANG

DURVEN WIJ DIT AANVAARDEN?

En Hij liet zijn blik gaan over hen, die rondom Hem zaten en zeide: Zie, mijn moeder en mijn broeders. Wie den wil Gods gaat doen, die is mijn broeder, zuster en moeder. Markus 3 : 34 en 35.

Boven alle bloedverwantschap uit gaat de gemeenschap, die er is tussen Jezus en zijn discipelen. Wie de wil van God doet, is één met Hem, wiens spijze het is, de wil des Vaders te doen. Tussen Christus en die van Christus zijn is zulk een innige levensgemeenschap, dat daarmee geen enkele andere gemeenschap te vergelijken is.

Wie de wil van God gaat doen, die is mijn broeder, zuster en moeder.

Zo spreekt de Heiland. Zo spreekt Hij nòg. En de vraag is nu maar: Durven wij dit aanvaarden?

Ons hart zegt: neen. Want wij weten, dat de zonde in ons woont. Hoe kan dan de Zondeloze ons broeder, zuster, moeder noemen? Maar Jezus zegt het. Hij buigt zich diep neder tot ons.

„Heer, mijn zonden," zeggen wij. En Hij zegt: Laat u door Mij van uw zonden reinigen.

„Heer, wij zijn niet waardig, dat Gij ons ook maar aanziet", zeggen wij. En Hij zegt: Ik ben een Vriend van tollenaren en zondaren.

Wie zich nu aan Jezus gewonnen geeft, ervaart, dat Hij is het Lam Gods, dat ook zijn zonden wegneemt. Hij ervaart, dat daar tòch komt een innige gemeenschap met Hem, die zondaren zaligt. En Hij begint de wil van God te doen. Jezus had ons het eerst lief en zijn liefde wekt wederliefde. Zijn Geest is het, die, als ze woning neemt in ons hart, onze onwil breekt, ons tegen onze zonden leert strijden, ons doet verlangen naar het volbrengen van Gods wil.

Durven wij aanvaarden, wat Jezus zegt?

Alleen als Hij onze Heiland geworden is. Dan aanvaarden wij zijn onuitsprekelijke genade en, hoe lang ons leven ook zij, het zal vol blijven van verwondering over zóveel liefde, over zóveel neerbuigende liefde.

K.

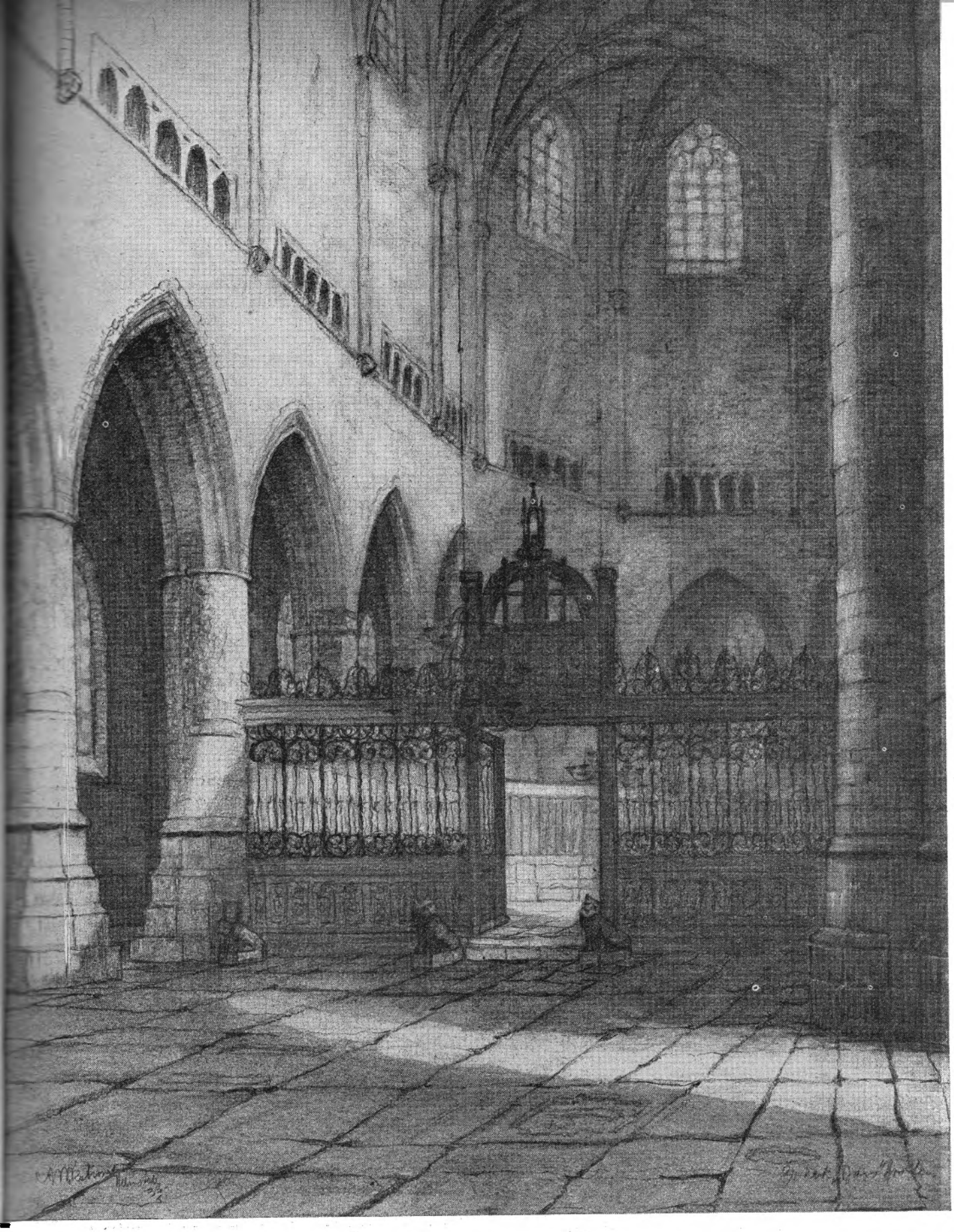

SINT BAVO, HAARLEM. TEKENING A. W. VERHORST.

● vervolgverha

Wij durven

door aqni v.d.torre

De centrale keuken

6

Binst dat Pol t' achternoen in de richting van den buiten reed, om bij Dominee een boek voor Marieke te halen, kwam hij een schoolvriend tegen, die in 't passeeren lachend riep: „D'r zijn wanzen in ulder keuken, Pol. 'k Ben der sjuust langs gekomen. 'ne Herrie man!"

Pol, remmend en ver achterover hangend op zijn velo, om te kunnen verstaan, binst de andere verder reed, keek onnoozel, door 't slechts half begrijpen van dit onverwacht gebeuren.

Dan, met een zwenk zijn stuur richtend, trapte hij rap voort.

Hij zou gaan kijken.

Wanzen, dat smerig, griezelig gedierte in hun keuken, waar ze allen trots op waren, omdat ze met mekaar d'r zoo schoon hadden doen worden.

Zou Vader 't weten? Vóór den noen was hij altijd in de wijk en in 't Roode-Kruisgebouw, maar als 't spreekuur gedaan had, wist ge nooit zeker in welke richting ge hem zoeken moest.

Er was belangstelling genoeg, zag Pol, toen hij de straat inreed. De werkloozen hadden al den tijd om van het gebeuren te genieten.

werkloozen had-
n al den tijd om
n het gebeurde te
nieten.

Sommigen scholden, omdat zij natuurlijk weer met een oud huis waren opgeknapt. Daar tierden die dierkes nu eenmaal geren. Maar anderen verweten het aan een groep Polen, die in de loodsen waren ondergebracht en zeker dat tuig hierheen hadden meegedragen.

Pol stutte zijn voet tegen de trottoirband en keek van af zijn velo door de ruiten, waar achter de propere gordijnen de zaal verlaten lag, met leege tafels, en doelloos aaneen gereide stoelen.

Aan de muren waren de aquarellen van Marieke. Hij kon ze vanaf de straat zien en hij herkende de voorstelling aan de kleuren. Al die roode vlekken op dat geel, dat waren de kabouters van de tooverherder en die bruine stolp moest de knip van Rosse Pier zijn.

„Joa, hij hèt hij uuk honger," hoorde Pol plots naast zich, en omkijkend, zag hij hoe de groep hem met hatelijke nieuwsgierigheid opnam, voelend dat hij niet bij hen hoorde.

„Wille 'k ik ou wa zeggen?", merkte d'r een halfluid op. „'t Es 't jonk van den Wanzenkeunink. Joa, hij doe 't."

Ze brulden met hun grove lachstemmen.

„Diene Wanzenkeunink es ons dokteur ewoar? Ewel, die is goê! We goan ne vlag veur 'm uutstèken, veur 't goê werk, da hij ons geleverd hèt. Hij es vrie op tijd uut de waik verhuusd, anders waren de beesten bai hem binnen gestuurd."

Pol's gezicht verstrakte, binst hij zijn kaken opeen zette, om zijn woede niet in scheldwoorden naar buiten te laten gaan en hun daarin gelijk te worden.

Wanzenkoning!

Dat was Vader, die zich kapot werkte voor hen, alsof hij geen armendokter was, maar voor elke aan hun besteedde zorg, apart betaald kreeg.

Pol zette zich af tegen het trottoir, vinnig trappend, als om aan zijn drift uitdrukking te geven.

Dominee was in de kleine bloemkas bezig de cyclamen te verzorgen, toen Pol den pastorietuin in kwam. Hij stond er breed in zijn ruime huisjas en op lage slappe schoenen voor de bloembak. En binst zijn hoofd luisterend omzag, tastten zijn handen voorzichtig koozend rond de zuiver witte bloemen.

„Da doe mij deugd, u ne keer te zien", knikte hij. „'k Zou sjuust in huis gaan voor ne taske

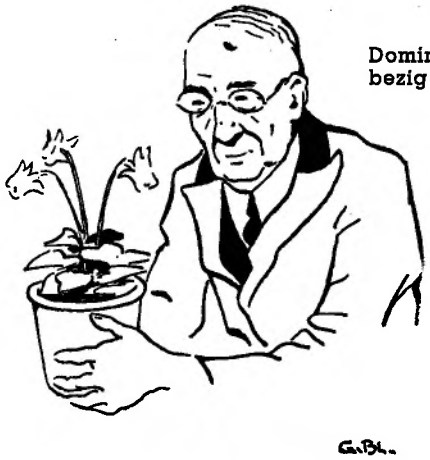

Dominee was in de kleine bloemkas bezig de cyclamen te verzorgen.

thee. Of hebde meer goesting eerst de planten te bezien?"
„'k En heb geen hoveniersaanleg", hoofdschudde Pol.
„Maar 't is ne plezant bedrijf. Als ge ne paar uur diep peizen achter u hebt, is 't goê hier uit te rusten. 't Is ne schoon en gemakkelijk werk."
„Ja", knikte Pol diepzinnig. „Gemakkelijker dan zielen uit de hel te halen, ewaar?"
„Wa meende?" Dominee keek op.
De tegenwoordige jeugd durfde veel zeggen. Maar als hij Pols lachje zag, waarmee hij zijn grimmigheid maskeerde, geloofde hij geren, dat 't niets te beduiden had.
„Zouden ze d'r wel uit willen?" verdedigde hij zich zwak. Ze luisteren wel geduldig naar n' predikant, maar ze leven op dezelfde wijs voort".
„U hebt ons toch op catechisatie geleerd: „Dwing ze in te komen!" troefde Pol.
Hij had er goesting in, eens iemand danig dwars te zitten, nu zooveel dingen hem dwars zaten.
„Ge hebt uwen les serieus onthouden", glimlachte Domine goedkeurend, als tegen een klein kind, dat een prijs verdient.
„O, waren het eigenlijk alleen maar schoollessen?" 't Sarcasme drong door tot in zijn stem en Dominee keek weer argwanend op. En tegelijk trof hem iets in Pol. Had hij ook iets van de kracht, die zijn Vader had, om iemand om bestwil te kunnen dwingen?
Hij kende wel een rij jongens, die 't avond op z'n catechisatiebank zaten, maar hij kende ze niet van binnen uit.
Ze smeten met stoelen en maakten lawijt voor hij binnenkwam, maar als hij achter zijn tafel zat, gedroegen ze zich tamelijk behoorlijk.
Zoo waren alle jongens geweest, ook die van dertig jaren terug, uit zijn eerste gemeente. En hijzelf zou in die stabiele houding niet onderdoen, zijn leer bleef stereotiep bij den goeden God uit de gouden eeuw.
Pol, die zwijgend veel van Vaders belevingen wist te ontdekken; die 't avend naar de gazette greep en de nood in de wereld dagelijks zag groeien, kwam al in weken niet meer luisteren naar 't verhaal van Dominees zoeten God, waar terwille van de mode een crisiswoord aan vastgeknoopt werd.
De Held aan een kruis; de Schepper die Zijn wereld draagt met haar nood en haar glorie, dat zou de God geweest zijn waarmee die jongen 't zouden aandurven, ook nú.
Maar Dominee zag het niet. Hij kon slechts even benaderen, dat dees jongen als hij God leerde liefhebben misschien meer dan hijzelf de durf zou hebben, anderen naar Christus eisch te dwingen en hij zei plots:
„Ge moest Dominee worden, Pol."
„Ja," knikte Pol en hij omving met wijde blik en smalle spottende lippen het rijke huis, dat tusschen zwarte masteboomen in den stillen winterhof stond.
„Ja, 't en zou nog zoo zot nie zijn."
„Gaat ge nu mee ne tas thee vatten?" vroeg Dominee, z'n kraag opzettend.
„Ewel ja 'k, geren."
Pol liet zijn grimmigheid bij de onschuldige cyclamen achter en stapte neven Dominee op het huis toe.
„Ik kwam u een boek vragen, voor Marieke. U had het haar beloofd."
„'t Doe 't. n' Oud werk mee vele versieringsmotieven."
„Kan ik het mee naar huis dragen?"
„Ewel zekers. Ja, da Marieke kan schoon dingeskens maken, ewaar? Ze had eeuwen vroeger moeten leven, dan had ze als nonneke veel werk gehad mee de getijdenboeken."
„'k Ben content, da Marieke nú leeft", lachte Pol, anders en hadden wij d'r nie eens gekend en dan hadden we meer gemist, dan wa printjes uit ne gebedenboek.
Als Pol naar huis weerom reed, hoorde hij duidelijk in zijn herinnering Dominees woorden: „Ge moest Dominee worden."
Hij glimlachte.
Stilzwijgend nam ieder aan, dat hij rechten studeeren ging. Ze schenen hem daar nog al geschikt voor te vinden. 't Gaf ook een presentable titel. Ieder leek toch van oordeel,

„dan had ze als nonneke veel werk gehad met de getijdenboeken."

dat het pleiten voor een of ander neurastheniek wijveken, eerbaarder was, dan gezant te zijn van een Kruiskoning.
„'t Leek d'r ook naar", spotte Pol, terwijl hij terug dacht aan het vredig tuintooneeltje, veilig afgesloten van de plaatsen waar de menschen zich een hel schiepen.
Maar er waren ook anderen. Hij had d'r eene gehoord, die zelve iets van de oude profeten leek in zich hebben. Hij herinnerde zich er veel van en 't gaf hem opnieuw het verlangen, ook zoo te zijn. En seffens wist hij, dat het mogelijk moest zijn, ook die anderen te leeren verlangen bij Christus te mogen hooren. Hun schampere lach om te zetten in deemoedige verheerlijking. Het bestond voor hem; hij had zelf dat critisch lachje voor de zwakke moraal, maar daarneven voelde hij nog de eerbied beven in zijn jonge ziel, als hij in zichzelf de eens beluisterde woorden herhaalde: „Hoor Israël, want de Heere Uwe God is een eenig Heer!"
Daar rees een krachtmensch in zijn herinnering, een die midden tusschen de menschen stond en niet wijken zou van zijn post, al sloegen ze hem neer. Driftig trapte hij zijn velo voort. Zijn rug rechtte zich en zijn oogen keken uitdagend de wereld in.
Het begon hem aan te trekken dat werk. Vooral omdat het zijn durf vroeg en zijn gereede kracht. Maar onbewust was er ook het lokken van een verre stem, en begon, in den nood, die in dees dagen op hem toe gedrongen was, de Kruisgod dieper beteekenis voor hem te krijgen.

— — — — — — — — —

Jonny was juist van college thuis gekomen en schonk voor 't dressoir thee in, terwijl Lieva en Eline, die gewinkeld hadden nog over 't geziene napraatten. Toen zwaaide Pol de deur bruusk open en alleen zijn hand uitstekend naar Eline voor een groet, zei hij seffens: „D'r zijn wanzen in de centrale keuken."
't Klonk als een oorlogsverklaring en het bracht bijna even groote ontsteltenis.
„Zijde zot?" vroeg Jon, in haar verbluftheid een plets thee morsend op het dressoirkleed.
„Neen 'k, d'r zijn wanzen!"
„Pol toch", zei Lieva streng. „Hoe kunt ge dat zoo maar zeggen. Wánzen!"
„Nu, hoe noemde ze dan mee d'r Zondagsche naam?"
„Anasa trista", boog Jonny en ze zei het plechtig, alsof 't de naam van een graaf was.
„Maar 't zijn toch onvervalschte wanzen", zei Pol, die aan de werkelijkheid geen afbreuk wenschte te doen.
„Shocking", zei Eline en ze legde met een preutsch mondje en omzichtig gebaar haar petit four op het schoteltje terug.
„Weet vader het al?" vroeg Jon en haar stem klonk spijtig om de teleurstelling, die het voor hem vooral zijn moest.
„Vader is daar juist", wees Lieva, die de rand van de autokap langs het venster glijden zag.
Hij kwam even binnen om te telephoneeren.
„Weet u 't al, van ons keuken?" vroeg Pol.
„Ja, da zijn toch dingen ewaar," zei Vader kort. „Enfin" en hij trok even bruusk zijn schouders op, alsof hij iets afschudden wou.
„Vooruit maar weer!" en naar het toestel loopend, gaf hij het nummer.
Ja, Vader zou zijn eigen ook nu uitsloven, wist Pol, en denkend aan de opgevangen spotwoorden, zei hij ruw: „Laat z' allemaal stikken."
Vader had zijn gedachten niet kunnen volgen en meenend dat hij op de wanzen vergramd was, knikte hij hem toe: „Da zullen z' ook. Drie dagen in het blauwgas, en dan 't lokaal uitluchten. De menschen moeten hun porties dan maar aan 't wijkgebouw afhalen. Eten 'n kunnen ze daar nie, d'r 'n is geene ruimte voor.
„Ge hebt goên kans, da ze d'r in heel en gansch nie meer in willen", opperde Jonny.
„Ja, daar heb ik ook schrik voor", zei Eline begrijpend. Zij zou daar tot geen prijs een hapje binnen krijgen.
„Afwachten", zei vader, die staande thee dronk. „En als ze d'r schrik voor hebben, ewel, dan gaan wij er mee malkander dineeren."

zijn wanzen in centrale keuken."

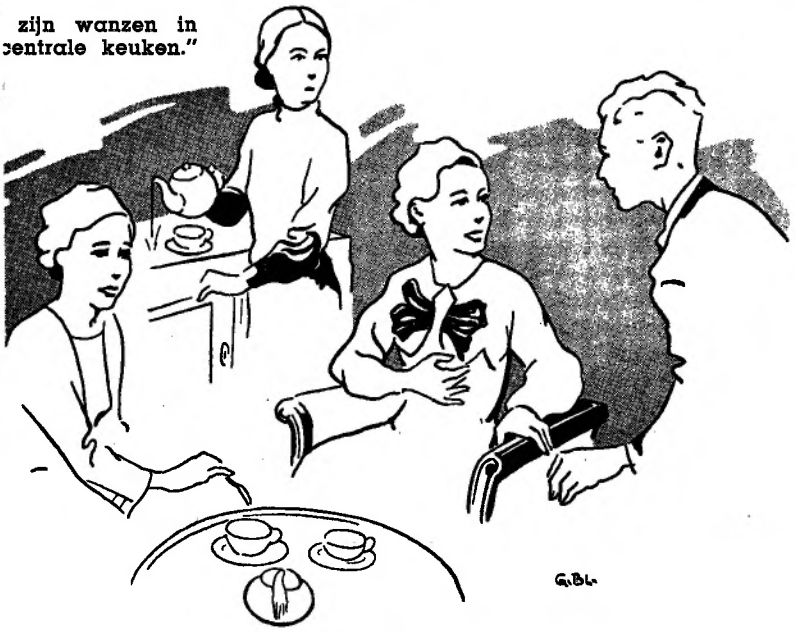

Eline lachte uit beleefdheid, Dokter kon dat toch niet meenen, dacht ze.

Jon had gelijk gehad. De menschen die eerst hun keuken als een feestzaal hadden beschouwd, hadden na het ongewenschte wanzenbezoek alle animo verloren. Zooals ze het eten voor hun zieken mee uit de keuken naar huis dragen konden, zoo wilden ze het insgelijks voor zich zelve. Ze ontzegden zich het plezante samenzijn in het vroolijk lokaal, dat een lange arbeidslooze dag breken kon. Liever gingen ze mee hun pannekens in een lange root op wacht staan.
„Ze zijn zot", zei Pol toen ze er aan tafel over spraken. „Vader, laat ons d'r naar toe gaan, dan kunnen ze zien da wij d'r geen schrik van hebben."
„Neen, 'k zal Juul vragen of we daar mee de studenten nie ne keer eten kunnen", stelde Jon voor. „Zou da gaan Vader? Morgen noen, bijvoorbeeld?"
„Ze zullen zeggen da ge 't eten van de Sociale Hulp op maakt", lachte Vader.
„Neen, we zullen betalen en 't geld komt in de kas. Is tien francs genoeg? Ze betalen d'r in 't Studentenhuis acht."
„O, maar dat kunt ge toch van de studenten niet eischen", vond Lieva, die Frank de Broedelaere onder hun groep wist.
„Da zullen we zien! Maar u moet het vooraf in de keuken doen weten, Vader, anders en laten ze d'r ons nie eenskes binnen."

— — — — — — — — —

Den volgenden morgen, terwijl ze voor de microscoop in een zonnige nis aan een onwillig dekglaasje te peuteren zat, zei Jon: „'k Heb ne nieuwke, Mariët".
„Da's plezant."
„Neen, 't en doe nie. D'r is ne malheur mee ons schoon eetzaal. D'r was vies gediert en nu 't gereinigd is, 'n komen de menschen nie terug."
Jon keek achterom, of de professor nog niet uit zijn bureel gekomen was. De praeparator in z'n witte jas en z'n klak nog boven zijn monter gezicht, kwam met een bak pieren, om de schildpaddekes te tracteeren.
„Jef," riep Jonny hem, „zal de professor rap afkomen?"
„'k En peis toch nie," hoofdschudde Jef. „De professor is daar sjuust mee ne vreemde menier binnen gegaan.
Maar 'n kan de iefrouw nie voort doen? Thons gaan 'k heer professor iest ruupen.." zei hij bereidwillig.
„Bewaar me, Jef. Gun me mijn vrede."

Zich naar Juul keerend, die boven een aquarium de bloedzuiger aan 't kunstjes leeren was, zei ze: „Juul, luister ne keer. Allee Juul, rap", wachtte ze ongeduldig, omdat hij genoeglijk wachtte tot een donker glibberlijveke tusschen een wierlaag heengegleden was.
„Wa is 't, meiske", zei hij genadig, met de handen in de zakken van zijn fijn grijs pak, op de nissen afkomend, waar ook de anderen zaten te werken.
„D'r zijn wanzen in Vaders eetzaal geweest, Juul. En de menschen hebben geen goesting meer, d'r weer heen te gaan."
„Ewel, da's stom natuurlijk. In d'r eigen kotten loopen en springen misschien nog viezer dierkes rond."
„Ja, maar Juul.... Ziede, 'k peis als wij d'r ne keer mee de studenten dineeren gingen, dan zouden ze d'r toch geen schrik meer van hebben?"
't Was al ruim tijd voor de les en er waren al veel studenten binnen, die meeluisterden.
„'k Heb d'r van gelezen in de gazette," zei Frank. „'t Is danig spijtig voor uwen Papa, Jon."
„'t Is dat," knikte ze. „Zoo daarmee, als we maar één keer toonden dat wij 't goe vinden in da kot, thons zullen ze sebiet terug meedoen en den aard wel krijgen."
„Ewel ja!" stemde Mariët gretig in. „We gaan uw gedacht seffens doen. 'n Kunnen we d'r dees lees niet voor brossen?"
„Ge zit al in de kevie, thons 'n laat Jef u nie meer vliegen", lachte lange Gomaar, die neven haar stond.
„'t Is rond den tienen; de hutspot en is nog nie eenskes gaar," zei Jon.
„Maar laten we dees noen mee malkaare gaan. Ge moet toch ievers eten, ewaar?"

terwijl ze voor de microscoop zat.

GEGRENDELDE DEUREN

UIT HET AMERIKAANS VERTAALD DOOR HERMAN HAHNDIEK

Een zekere man huisde in een woning, grenzende aan die van een jonge vrouw.

Op een dag zei hij tegen de jonge vrouw: „Laat ons huwen en de muur verbreken, die onze beide woningen gescheiden houdt, zodat het één groot huis wordt met één toegang."

De vrouw stemde toe, en zij trouwden.

En weldra was die muur tussen de beide huizen verdwenen en waren de afzonderlijke deuren veranderd in één gemeenschappelijke toegang.

Toen bracht de vrouw den man naar die kant van het huis, waar haar woning was geweest, en opende de deuren wijd. „Treed iedere kamer binnen", zei ze hem, „en bezie je nieuwe bezittingen, want alles wat daarin is, is nu van jou."

En nadat de man alle kamers doorgegaan was en er in gerust had, en zijn juist verkregen schatten had geteld, nam hij de vrouw bij de hand, en leidde haar naar dat gedeelte van het huis, waar vroeger zijn woning was.

„Dit alles," zei hij haar, „is vanaf dit ogenblik het jouwe. Je kunt hier komen uitrusten zoo dikwijls je maar wilt. Deze kamer, en deze, en die, zullen altijd voor je open staan."
„Maar die andere kamers zal ik maar gesloten houden: die zijn duister en niet naar jouw smaak ingericht."

De vrouw ging terug naar haar eigen appartementen.

„Ik gaf alles," zei ze. „Hij beloofde alles, maar gaf slechts een gedeelte in ruil voor wat ik hem gaf. Ik heb een bedrieger getrouwd."

Toen deed ze een deur op slot en grendelde deze.

En achter die deur sloot ze al haar intieme gedachten, die ze niet een man kon voorleggen, die angstvallig zoveel voor haar verborgen hield.

Toen nu die kamer boordevol was, sloot ze een andere deur, en nog een, en nog een.

Maar de man, druk bezig in zijn eigen kamers en achter zijn gegrendelde deuren, vergat de veronachtzaamde kamers in het andere gedeelte van het huis.

Totdat hij op zekere dag met zelfgenoegzame tred de verlaten gangen doorschreed en tot zijn ontsteltenis bemerkte, dat hij buiten het huis van zijn vrouw stond, en geen enkele deur zich meer verwelkomend openen liet.

Een voor een vond hij de kamers gesloten.
En zeer verwonderd vroeg hij zich af, wat daarvan de oorzaak kon zijn.

Uit: Pictorial Review, May '19.

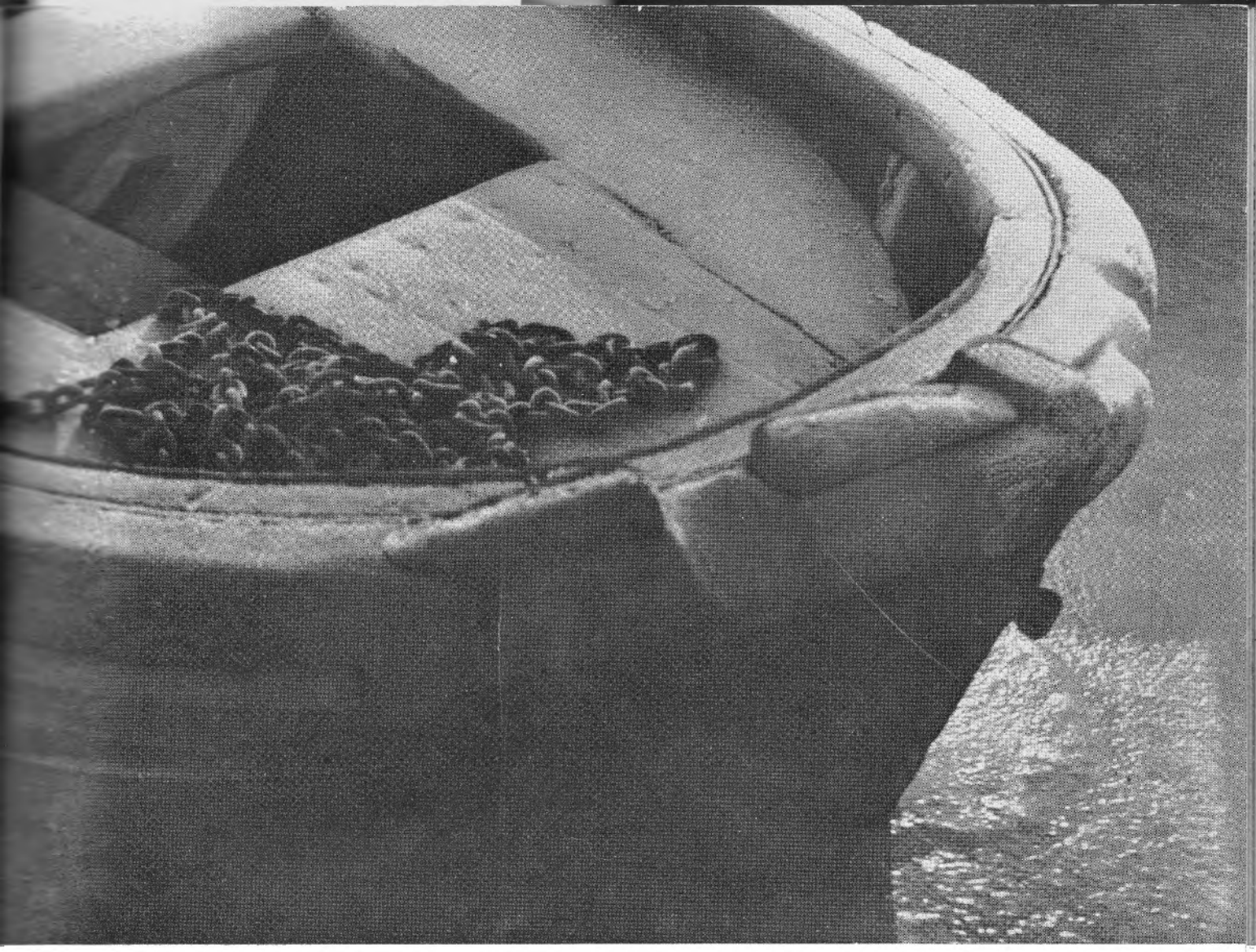

ROERLOOS ONDER IJZEL.

Foto M. A. I. Klu

EEN PRACHTIG VROUWELIJK BEROEP

Nu ik er aan terug denk, lijkt het net een sprookje, een mooi, modern sprookje. Links, tegen het trottoir stond haar auto, de keurige auto met het doktersmerkteken, rechts was haar flat — veel brede ramen met overal bloemen en planten, zag ik nog even in 't voorbijgaan. Door een verrassend gezellige wachtkamer met gemakkelijke stalen stoeltjes heen werd ik naar de spreekkamer geleid, waar een innemende jonge vrouw mij tegemoet kwam. Dat was dus de dokter, de werkende vrouw, die mij ditmaal een en ander over haar beroep zou vertellen.

De vrouwelijke arts. Degenen van ons, die in de grote steden wonen, hebben waarschijnlijk wel met haar kennis gemaakt; voor de anderen is de term nog niet meer dan een klank, één van de verschijningen van onze tijd. Misschien hebben sommigen wel eens gedacht: hè ja, een v r o u w die dokter is, met hart en ziel, dat lijkt mij wel één van de allerfijnste mogelijkheden. Nu dan, ik heb het voorrecht gehad zo'n vrouw te spreken. Zelden heb ik iemand ontmoet die met zo'n liefdevolle toewijding, zo'n algehele overgave tegenover haar werk stond. Veel werd mij duidelijk, toen mijn gastvrouw mij vertelde, hoe zij van ouder op ouder uit een artsenfamilie stamde, hoe zij vanaf haar 13e jaar haar vader dikwijls in het spreekuur had mogen helpen; haar vader, over wiens opvattingen zij met zoveel eerbied sprak, wiens bellemeisje niet mocht weten wie fonds-patiënten en wie „particulieren" waren! Geen wonder, dat er voor zijn dochter eenvoudig geen keuze van studievak bestond, en dat zij in hart en nieren een echte dokter is geworden! Over de studie vertelt zij, die in het eerst, wat natuur-, schei-, plant- en dierkunde betreft, ongeveer een voortzetting is van de H.B.S.-tijd, met nieuwe vakken als leer der levensverrichtingen, ontleedkunde, cel- en weefselleer. Over de „snijkamer" wil zij liever niet spreken; aan buitenstaanders valt immers vooral het oppervlakkige, het lugubere op. In werkelijkheid word je bijna altijd volkomen gepakt door het uiterst-kunstige, oneindig-gecompliceerde van wat zich aan je voordoet, vergeet je het akelige, en besef je diep, dat dit nooit door een mens zó gemaakt zou kunnen zijn. Na het candidaats komt de grote verandering, het werken in het ziekenhuis, het contact met de zieken. Dat is wel een geheel nieuwe, bizondere gewaarwording. Theoretisch mag je de stof nog zo goed beheersen, praktisch voel je telkens weer, dat je er toch nog lang niet boven staat. Onder leiding van een prof worden telkens verschillende „gevallen" besproken. Roerend is vaak het geweldig vertrouwen, dat de patiënt in de medicus heeft. Dat behoedt je er ook voor de zieken werkelijk als een „geval" te beschouwen, maakt dat je toch steeds het besef hebt een levend mens tegenover je te hebben. In die

tijd is het, dat vele studenten, (vooral jongens, werd mij verteld!) de „candidaatsziekte" krijgen, n.l. dat zij in enen door menen met elke kwaal, die aan de orde is, zelf behept te zijn!
Steeds meer wordt de studie nu gericht op het zelf-doen. De a.s. arts werkt als co-assistent op de afdeling voor inwendige ziekten, onder kinderen, zenuwpatiënten, terwijl hij zich nu ook voorbereidt om later eventueel op een dorp zijn eigen apotheker te kunnen zijn. Na het semi-artsexamen werkt hij een poos als verloskundige, en wijdt zich tenslotte een tijdlang aan meer gespecialiseerde studies als chirurgie, oogheelkunde, enz. Vooral vrouwen kiezen hierbij vaak voorgoed een onderdeel, dat hen aantrekt, worden kinderarts, oogarts, enz. En dan komt het ogenblik, dat hij of zij als zelfstandig arts de wereld in gaat.
Hij — of zij. Graag wil ik van mijn zegsvrouwe weten, of er ook kenmerkende verschillen zijn in de wijze waarop de mannelijke en de vrouwelijke arts tegenover hun werk staan. Ja, die zijn er, is het antwoord. In het algemeen zal de vrouw zich meer aangetrokken voelen tot de sociale kant van het vak, de man meer tot de wetenschappelijke. Dat neemt natuurlijk niet weg dat je ook als vrouw soms geprikkeld wordt door een medisch probleem, dat je geen rust gunt, vóór je weet wat er achter zit. Dan geeft nog wel eens een verrassende uitkomst het „zesde zintuig" van de vrouw, de intuïtie, zoals mijn gastvrouw met gepaste trots uit haar herinneringen ophaalt. Haar prof, een beminnelijk man, zei in zulke gevallen: „met dat zesde zintuig zijn de vrouwen bevoorrecht, en wij mannen mogen er stiekum gebruik van maken!"
Intussen, en nu spreken we speciaal over de vrouw als arts, is het van het grootste belang zich reeds in de studententijd veel onder mensen van allerlei slag te begeven, en te trachten zelf ook uit te groeien tot een zo volledig mogelijk mens. Gelukkig is daar veel gelegenheid toe. Daar is allereerst de „club", de grote organisatie waarbij bijna alle vrouwelijke studenten van de verschillende faculteiten aangesloten zijn. Dan zijn er talrijke religieuze en sociale verbanden, en, niet het minst belangrijke, er is het praktisch werken in volkshuis, onder fabrieksmeisjes, in jeugdverenigingen en kampen. Dit alles moet medewerken om de vrouwelijke arts voor te bereiden tot het meer geestelijk deel van haar taak: zich open stellen voor de mensen, l u i s t e r e n. Ja, luisteren, met eindeloos geduld, dat vooral wordt in de laatste jaren gevraagd. Met name als huisarts mag je nooit laten merken dat je haast hebt, hoeveel werk er ook wacht. Een schijnbare kleinigheid kan het begin van een groot lijden zijn. Altijd moet je de mensen rustig kunnen maken. Mijn gastvrouw laat het fondsspreekuur van die morgen de revue passeren, en ik merk wel, dat, naast veel verdrietigs en moeilijks, de note gaie niet ontbreekt. Een gegoede burgerjuffrouw, die met grote welbespraaktheid en dramatiserend talent de vreemde tribulatiën beschrijft, die haar geschokt zenuwgestel haar bezorgen. Een lange blonde kerel in schipperstrui, die met een: „Je doe me toch geen pààn?! Je doe me toch geen pààn?!" bij de deur blijft staan en zich angstig aan de knop vastklemt. Die op de vriendelijke uitnodiging het euvel eens te laten zien, zich hulpeloos blootgeeft in de ontboezeming: „Ja dokter, ik kan het niet helpen maar ik ben nou eenmaal zó teergevoelig." Later bleek, dat de schelmen in de wachtkamer eenparig zijn benauwdheid hadden zitten verergeren door de betuiging, dat „ze" er wel vriendelijk uitzag, maar pas op voor haar handen! Twee kinderen stappen binnen, broer en zusje, met een briefje van moeder. Het jongetje moet zich even door dokter laten onderzoeken, en hij laat het blijmoedig gebeuren, want hij weet dat straks de beloning volgt: op het knopje te mogen drukken voor de volgende patiënt! Met een alarmgeschel of er brand is, wordt de volgende ontboden. Een dikke bakker, die niet wil gaan zitten, omdat — met een

slag op zijn forse borstkas — zijn „motor" zo onregelmatig werkt. Op de voorzichtige vraag, of hij niet te veel kadetjes eet, verzekert hij, „haast niets" te „gebruiken." Maar een meer konkreet onderzoek wijst uit dat zijn porties in deze crisistijd nog voldoende zijn voor twee normale mensen. En zo gaat het voort. Spreekuur, bezoeken, spreekuur, bezoeken, bezoeken, tot 's avonds laat, tot op ieder uur van de nacht. Dokter moet altijd in haar hum zijn, mag zich nooit moe voelen, mag nooit vaste afspraken maken voor haar eigen ontspanning, enz. En het is een lange, moeilijke weg geweest, vóór zij het volledig vertrouwen van de mensen had! Men begint bijna altijd met een vrouwelijke arts niet voor vol aan te zien; is er na een poos al een aanvankelijk vertrouwen, dan blijft men toch gereserveerd en vol kritiek. Heeft het publiek tenslotte lang genoeg de kat uit de boom gekeken, en is het resultaat gunstig, dan is er ook geen beroep, geen arbeid waarbij de vrouw zich zozeer geven kan als dat van arts. Zij moet raad geven in allerlei moeilijkheden, lang niet alleen van medische aard. Gezinskwesties worden haar voorgelegd, familie- en huwelijksaangelegenheden, geloofsproblemen. Zij moet op de hoogte zijn van de literatuur, om haar patienten de juiste boeken, passend bij hun toestand, op te kunnen geven, zij moet met allerlei mensen over allerlei dingen kunnen praten: haar jeugdige mannelijke patiëntjes zouden 't haar niet vergeven als zij de samenstelling van het Nederlands elftal niet wist!

Wij praten nog een poos voort, over vele dingen, over de vrouw en het beroep, waarbij je beroep met een hoofdletter zou willen schrijven, omdat het zozeer de gehele vrouw dwingend opeist, dat er in haar leven geen plaats is voor datgene, wat men haar natuurlijke roeping noemt.... En als ik wegga, ben ik geheel vervuld van warme bewondering voor de vrouw, die ik gesproken heb: een waarlijk groot mens, die haar „goddelijk beroep" als een genade aanvaard heeft.

LENIE S.

zaadpluis

Er zijn mij de laatste tijd heel wat artikeltjes onder de ogen gekomen omtrent het „dienstboden-vraagstuk." Langzamerhand is „het dienstmeisje" een persoon van gewicht geworden, een rariteit uit de oude doos, waarop de gelukkige bezitster even trots en zuinig is als op haar geërfd porcelein. Er zijn geen dienstmeisjes meer te krijgen, tenminste, geen H o l l a n d s e. Wat jammer, denkt men onwillekeurig; want een dienstmeisje, een-meisje-dat-dient: wel, dat zijn wij toch eigenlijk allemaal, wij jonge vrouwen? Maar nee, het schijnt toch wezenlijk waar te zijn: het ras der dienstmeisjes schijnt bezig, uit te sterven. Men is hiervan geschrokken, en terecht. Men heeft naar de pen gegrepen, en grote artikelen erover geschreven. Men heeft er prijsvragen voor uitgeschreven, om een oplossing uit de practijk te vernemen. Men heeft cursussen opgericht, en zelfs mannen hebben zich ervoor geïnteresseerd, zoals de Rijksinspecteur voor de Werkverschaffing en Steunverlening te Groningen. Men heeft de oorzaken nagespoord, en met de vinger gewezen naar de 35.000 Duitse dienstmeisjes, die in ons kleine land werk gevonden hebben; naar de fabrieken, en kantoren, die de pas van school komende meisjes verlokken met gemakkelijk werk en een loon, waartegen niet te concurreren valt. Men heeft de schuld gezocht bij de mentaliteit van het tegenwoordige meisje, dat niet meer „dienstbaar" wil zijn, dat de vaste werkuren op een fabriek of kantoor verkiest boven de veel langere werkdag in de huishouding; dat elke avond vrij wil zijn om uit te kunnen gaan; dat meestal thuis de nodige scholing in huishoudelijk werk heeft gemist, terwijl vooral de fabriek ongeschoolde krachten gebruiken kan; dat haar neus optrekt voor de naam: „dienstmeisje." Men heeft gewezen op de noodzakelijkheid die er voor vele meisjes bestaat, om „thuis wat in te brengen", wat de fabriek al heel vroeg mogelijk maakt; dat de ouders vaak zelf de meisjes naar de fabriek sturen om het hogere loon, en als illustratie diende dan de ge-

schiedenis van Margo Antink: Sprotje. Schuldigen genoeg alzo: het Duitse meisje, de fabriek, het kantoor, de moeder, het meisje zelf.... Maar het trof mij bij het doorlezen van al die betogen, dat maar zo heel, heel weinig de schuld werd gezocht bij — de mevrouw! En ik dacht onwillekeurig aan die verzuchting van Laurillard:
Mevrouwen en juffrouwen, die zijn perfect!
Maar, mens, 't is zo erg met die m e i d e n.
Dat was een vijftig jaar geleden dus ook al zo. En ik dacht, in mijn totale ondeskundigheid, zo bij mezelf (hardop zeggen durfde ik het niet, ik had immers nog nooit een dienstmeisje „gehouden," laat staan afgericht, laat staan er grievende teleurstellingen mee beleefd): Is het nu toch heus wel zo'n verschrikkelijk v r a a g s t u k? Is het toch ook niet een beetje de schuld van mevrouw-zelf in vele gevallen? Is het er niet net mee als met de kinderen, die tegenwoordig ook zo onhandelbaar en lastig en brutaal en vrijpostig heten te zijn, véél erger dan vroeger? Maar wie er dagelijks mee verkeert, en ze met vriendelijkheid en liefde en vooral een beetje begrijpen en een beetje humor tegemoet komt — wel, die begrijpt van al die klachten over het moderne kind niets! Kinderen zijn wel eens ondeugend en wel eens lastig, nu ja, maar zijn de groten dan in alle opzichten volmaakt? Het ligt er maar aan, hoe je tegenover ze staat, ze reageren altijd op dezelfde manier als waarop ze behandeld worden. Zou het zo ook niet met het dienstmeisje gesteld zijn? Zou er met vriendelijkheid en hartelijkheid en respecteren van de persoon van het meisje toch niet te concurreren zijn met de fabriek, die tenslotte alleen maar nùmmers kent? Zoù de huishouding met haar vele gevarieerde bezigheden — en met de kans op omgang met kleine kinderen, wat voor menig meisje, ondanks de gangbare mening hieromtrent, toch zo'n grote aantrekking heeft — niet vele meisjes meer bevredigen dan het geestdodende eentonige fabriekswerk?
Maar ik ben geen deskundige, en durfde dus met deze overwegingen geen nieuw artikel aan de lange reeks toe te gaan voegen, uit vrees, van alle kanten bedolven te worden onder verwijten uit de practijk: wacht maar, tot je eerst zelf zoveel narigheid hebt ondervonden als ik.
Maar nu vond ik in „Het Modeblad" van Februari een heel nuchter en een heel verwonderd artikeltje, waarin een wèl-deskundige aan het woord is, en waarin deze langs haar neus weg zoveel licht-vergeten waarheden naar voren brengt, dat ik het hier in zijn geheel wil overnemen.

IS HET WERKELIJK ZOO ERG?

Er wordt zooveel gesproken over het dienstbodenvraagstuk, dat ik maar gauw voorop wil stellen, dat ik er hier werkelijk niet over wil schrijven. Wat helpt ons al dat redeneeren en theoretiseeren! De een houdt haar gedienstige jaar in jaar uit en de ander verslijt er één per week. Een kennis van mij verzekerde, dat er geen dienstbodenvraagstuk is. Ze heeft haar meisje zes jaar — de vorige, die er nog langer was, ging wegens trouwen heen — en ze houdt vol, dat de meisjes, die liever in een fabriek dan in de huishouding werken, het dan zeker niet erg met haar mevrouw hebben getroffen. „Ik probeer altijd, mij in de situatie van het meisje te verplaatsen", zei de bewuste dame. „De meisjes op de fabriek hebben onderlingen, gezelligen omgang, waaraan het dienstmeisje evengoed behoefte heeft. Laat haar dus gerust een of meer vriendinnen hebben en geef haar gelegenheid deze te ontmoeten. De fabrieksmeisjes leggen precies op de klok het werk neer, ook dit is iets, wat ze vóór hebben bij vele dienstmeisjes, die, als ze om zeven uur vrij zijn, meestal tot halfacht en nog later doorwerken. En waarvoor is dat noodig? Als het meisje op tijd begint, moeten we ook niet aan haar vrije avonden knabbelen. En we moeten ook begrijpen, dat een meisje, dat pas in ons gezin wordt opgenomen, niet dadelijk zooveel interesse voor alles kan hebben als de huisvrouw zelf. Dat moet langzaam groeien en zal vlugger gaan, naar gelang ze waardeering voor haar werk ontvangt. Maar vóór het zoover is, heeft ook mevrouw een en ander te leeren. Allereerst, dat de kinderen niet onhebbelijk of brutaal tegen het meisje mogen zijn en haar als een volwassene moeten behandelen en aanspreken. Dan moet de keuken een beetje gezellig worden gemaakt, desnoods met een klein, gemoedelijk zitje, zooals dat in de Amerikaansche woningen het geval is. De keuken, waar het meisje toch een goed deel van den dag moet verblijven, mag niet somber en ongezellig zijn. Voldoende licht en verwarming en ook wat boeken en tijdschriften in de keuken, zal het meisje spoedig doen inzien, dat een betrekking in de huishouding alleszins dragelijk is. Ze mag haar vriendinnen ontvangen, ze heeft een gezellig kamertje en ik leg niet op alle slakken zout. Iedere week een annonce te moeten plaatsen voor een nieuw meisje, haar telkens weer alles te moeten wijzen, het zou mij te lastig zijn! Neen, voor mij bestaat er geen dienstbodenvraagstuk en ik geloof voor niemand, die de kunst van geven en nemen verstaat!"

Ligt het zwaartepunt van dit hele sympathieke betoog niet in dat ene zinnetje: „Ik probeer altijd, mij in de situatie van het meisje te verplaatsen." Zou dat niet de sleutel zijn voor de oplossing van méér hedendaagse problemen?

RIE v. R.

cor van ostade

„als 'n kindeke"

Met een harde slag viel de voordeur dicht. Vlug liep Anneke terug naar haar kamer, maar stil bleef ze op de drempel staan en staarde naar de ontreddering daarbinnen. De vrolijke lach op haar gezichtje verstilde en moe vielen haar armen neer. De kamer scheen nog vol geluiden, de wanden leken wel de echo weer te geven van al die heldere, jonge stemmen. Met een moe gebaar streek ze langs haar voorhoofd. Hè, even rusten maar, die rommel kwam straks wel terecht! Dat deed goed!

Maar hoe kwàm ze toch ineens zo moe, zo eindeloos moe? De drukte van vanavond was 't niet, daar kon ze best tegen, was er wel aan gewend. En 't had ook helemaal geen inspanning gekost, de stemming erin te houden. 't Was juist heel gemakkelijk geweest, een avond, vol van een saamhorigheid en hartelijke kameraadschap, zoals ze in lang niet hadden gehad. En toch waren ze zo heel verschillend, vogels van diverse pluimage. Anneke kreeg plotseling het gevoel, toeschouwster te zijn geweest, 't was bijna moederlijk, zoals ze nu in gedachten het bekende rijtje langs ging....

Dáár, op de grond, had Luuk gezeten met z'n onverwoestbaar enthousiasme voor tennissen, roeien en alles wat maar sport heette. Naast hem Karel met z'n boekenliefde. Snuffelen, dat die vent deed! Hij verstond ook de kunst, om zelfs uit de saaiste ouwe folianten mooie passages op te diepen en ze hun voor te lezen. Oude wijsgerige gedachten vaak, waarover dan altijd hevige disputen ontstonden. Nuchtere Mien vond steevast, dat je daar nu niks aan had. Daar had je toch geen tijd voor. Al dat gefilosofeer, dwaasheid! Werken moest je, hard ook en dat was helemaal niets erg, daar bleef je nuchter bij. 's Avonds een flinke tippel en dan vroeg naar bed om 's morgens weer fit te zijn. Góéd wèrk leveren, dat was je eerste plicht.

Maar met veel gesticuleren kwam Dick daar tegenop. Anneke hoorde nog z'n gezellige stem, toen hij met veel pathos over „Wij jongeren" begon. Dan was je voorlopig nog niet klaar! — Hij studeerde flink, kwam met glans door z'n examens, maar vond steeds nog tijd voor alle mogelijke verenigingen. S.S.R., A.R.J.A., één van de vurigsten was hij en z'n geestige debatten waren gewoon berucht.

Och, och, wat hadden ze nu toch ook weer gedaasd! Jan met z'n N.S.B.-allures kwam bijna overal tegenop, al bij voorbaat natuurlijk en betrok dan Jopie ook in 't debat, die dan meestal haar feministisch stokpaardje ging beklimmen en daarmee op hol sloeg.

En zijzelf — Anneke — dan? Ze deed nu wel net of ze met een superieur glimlachje al dat geboom had aangehoord! En niets was minder waar. Ze had genoten van 't geroddel, de snedige zetten waren over en weer gevlogen als pijlen en waar 't mogelijk was geweest, had ze ieder pijlpuntje nog een beetje aangescherpt. Ja, scherp ging 't, maar toch zonder een greintje hatelijkheid.

Dat maakte hun avonden ook altijd zo genoeglijk, eerlijke vriendschap, zonder enige wrangheid!

Uiterlijkheden kwamen helemaal nicht in Frage. Wat kon 't schelen, of de vader van Jan chauffeur was en Dick z'n pipa een rechterlijke baan had? Of Luuk's moeder vroeger

'n dienstbare geweest was en de dito van Jopie van oudsher een vrije, een freule nog wel? Nee, daar gaven ze niets om, wat kocht je voor de prestaties van je ouders! Zèlf moest je vooruit zien te komen. „Wij jongeren" waren allang verheven boven primitieve denkbeelden. — Waarschijnlijk had Loes 't daarom niet bij hen kunnen uithouden. Luuk had haar meegebracht van de tennisbaan. Maar ze had niet mee kunnen doen, de haastige vlucht van hun gesprekken kon ze niet volgen en de kleine gevatheden met geen mogelijkheid bijhouden. Zij van hun kant hadden weinig belangstelling gehad voor haar keurige élégance, haar gelakte nageltjes en hypermoderne coiffure.
En dat was ze niet gewend, overal elders was haar uiterlijke charme al voldoende om erin te komen en zo gauw mogelijk 't middelpunt te worden. Zonder bewondering kon ze nu eenmaal niet meer, dus — bleef ze weg. En tòch, peinsde Anneke verder, tòch had zij 't misschien nog wel 't moeilijkste van hen allemaal. Wat een ontstellende leegheid moest 't geven, als je plotseling tot de ontdekking kwam, dat er onder dat uiterlijk vernis niets te vinden was, wat eeuwige waarde in zich borg. —
Met een schok kwam Anneke nu overeind. Eeuwige waarde? Had hun gezwam dat dan wel? Hoe angstvallig hadden ze ook vanavond weer die eeuwigheid weggeschoven. 't Heden met z'n moeite en harde werken had hen helemaal in beslag gehad. Nu ja, God was wel genoèmd, maar alleen voor zover 't te pas kwam. Daar schaamde je je vroèger wel voor, maar tegenwoordig niet gelukkig. Eerlijk de dingen zeggen, ze bij hun eigenlijke naam noemen, vooral geen doekjes erom winden! Ja, maar gedaas was 't geweest, gezwam en niet meer. Anneke zag dit alles heel duidelijk opeens, hun hele leuke avond werd een spel: verstoppertje! — Want eerlijk? Ze wist 't toch veel te goed: Luuk b.v., de sportmaniak, was dit noodgedwongen. Hij hoopte op die manier z'n body te kunnen harden en 't immuun te maken voor die vreselijke ziekte, die al twee van z'n familieleden had weggenomen. — En dan Mien, ze moèst wel werken, haar baas duldde geen enkele nonchalance. Je stond anders zo op straat en dat in deze tijd, terwijl ze haar halve salaris nog naar huis stuurde om daar een beetje te helpen. Geen enkele nodeloze uitgave kon ze zich permitteren en die tippelarij 's avonds moest de moed erin houden. Vaag vermoedde Anneke hoeveel moeilijke dingen er op zo'n wandeling uitgestapt werden. — En Karel, die de hele dag met een tas vol monsters liep te zeulen, geen ander baantje had kunnen bemachtigen na z'n H.B.S. Hij had willen studeren, maar er was geen geld voor geweest. Om geen al te grote materialist te worden, begroef hij zich 's avonds in z'n boeken en vergat dan tijdelijk alle narigheid. —
En Anneke? Hoe kwam 't, dat al haar bravoure nu opeens wegzonk en ze 't liefst een deuntje zou huilen? Wat 'n onzin toch, ze was altijd nog wel de gangmaker, de zelfstandige! Moeilijkheden? Wel nee, die waren er immers, om overwonnen te worden. 't Was toch een zegen, dat je als meisje tegenwoordig zoo onafhankelijk leven en werken kon, wat zeurde ze toch! —
Maar waarom was ze nu plotseling zo hopeloos alleen?
En waar kwam dat hevige verlangen dan ineens vandaan, dat verlangen naar een arm, veilig om je heen? Met al je zelfstandigheid verlangde je naar iemand, die voor je zorgde, je koesterde, een héél klein beetje maar. Naar iemand, die nièt redeneerde, geen grote woorden gebruikte, maar je begreep, zonder dat je erover práátte. — Een avond van stil bij elkaar zijn.
Wat was er nu weer over van al haar „sprudelnde Scherzhaftigkeit"?
Niets dan een klein, eenzaam hoopje mens, ineengedoken in een grote stoel!
Maar cynisch, zoals ze zijn kon, vooral tegenover zichzelf, stond ze plotseling op. Met iets van haar oude energie veegde ze de lastige tranen weg en lachte schamper om eigen weekheid. Kom, ze leek wel een oude juffrouw, nonsens, die dingen zèi je toch niet,

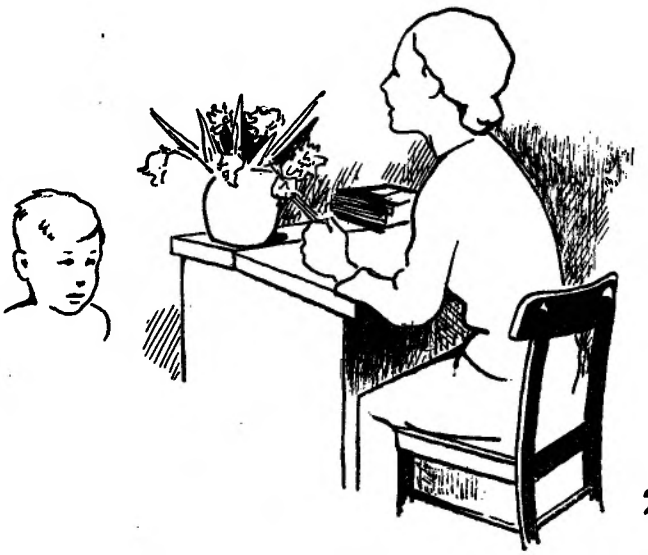

borg je weg, veilig diep weg. — Geen mens had daar iets mee te maken. Had ze toch nog nooit gedaan, zelfs vroeger thuis niet. Wat hadden ze 't niet altijd heerlijk met elkaar gehad, allemaal weer eens thuis, wat hóórde je dan bij elkaar! En toch — je hartedeur hield je potdicht. Mocht iemand die op een kier willen zetten, dadelijk werd ze dan smalend: „sjonges, wat word jij sentimenteel", met een smak weer dichtgegooid. „Week" en „melig" heette dat. —
Maar — was dat goed geweest? Waarom kwam 't dan nu als een bergenhoge schuld op haar aan? —
Och wat, schùld, vooruit, niet piekeren, 't zaakje opruimen en dan naar bed, morgen moest ze weer fris zijn voor haar peuters. Die wisten nog niet van moeilijkheden, hun hoofdjes waren nog niet zwaar en moe van veel denken, gelukkig maar!

— — — — — — — — —

De volgende morgen stapte Anneke met de haar eigen opgewektheid naar school en niet veel later zat ze voor de klas. Eerst vertellen, dat was geen straf. Ze vertelde graag, dàn gaf ze zich helemaal. Tenminste — als ze alleen was! Daar had je weer zo iets, vloog door haar heen, verstoppertje spelen!
Maar 't duurde niet lang of de geschiedenis van Mozes hield Anneke èn haar kleuters gevangen. 't Kleine hulpeloze kereltje, dat vooral niet hard mocht huilen om de soldaten van den bozen koning. De angst en zorg van de ouders werden hùn angst en zorg. Maar eindelijk hadden ze er dan wat op gevonden. De vader ging met 't kleine biezen mandje naar dat diepe, donkere water om 't op een veilig plaatsje weg te stoppen. De moeder bleef thuis, helemaal alleen nu, met 'n schreiend verdriet om haar kleinen jongen. De kinderen leefden 't allemaal mee....
Maar opeens klonk een stemmetje. Natuurlijk Hansje, hij was er altijd zo helemaal „in". En z'n kleinkindergewoonte om dan hardop te gaan denken, liet Anneke soms maar gaan. Vooral zoals hij nu naar buiten keek, naar de blauwe lucht. Dan waren z'n hersentjes altijd met iets ernstigs bezig. —
„Ja, maar," klonk 't langzaam, „dat is toch eigenlijk een beetje dom van z'n moeder. God kan toch voor 'm zorgen. God weet àlles enne.... da's toch fijn!"
De laatste woorden had hij vlug eruitgegooid, zich ineens bewust blijkbaar van z'n eigen alleenklinkende stem. Angstig spiedend keken z'n donkere ogen naar Anneke, wat ze dáár nu wel van zeggen zou.
Maar ze zei niets, ze kòn niet. Stil was 't in haar hart geworden, doodstil. Ze schaamde zich: ....enne.... da's toch fijn!
„Ja," dacht ze, „Wij jongeren", „als ons geloof niet wordt als van een kindeke, we komen geen stap verder!"

COR VAN OSTADE.

HET PRINSJE

Het hek rondom de koninklijke tuinen
had hoge, gulden, scherpgepunte spijlen,
Zoo hoog als zelfs geen zonnebloemen reikten.
Daarbinnen speelde 't prinsje dan bijwijlen.

Hij voerde soms de gratievolle zwanen
en streelde langs de koppen van de herten,
die schuchter op de tere poten stonden,
zachtzinnig starend in de groene verten.

Hij liet op 't koele water der fonteinen
een krullend rozenblaadje spelend glippen,
beschroomd voor 't stram geleide der lakeien.
Geen zweem van glimlach was ooit om hun lippen.

In 't bedje achter kostbare gordijnen
lag 's avonds 't prinsje vol van vreemde vragen.
Hoe 't wezen zou in geurend hooi te slapen....
En.... of hij.... klompjes ooit zou mogen dragen....

JO KALMIJN—SPIERENBURG.

MAART

Maart is het, de winter ging voorbij en in de natuur begint een nieuw jaar! Alles is vrolijk buiten, want de lente staat voor de deur met haar rijke overvloed aan geuren en kleuren, die ons straks bijkans dronken zullen maken van geluk. En in ons hart komt er een gevoel alsof het steeds groter en groter zou willen worden om het àl te kunnen omvatten. Zo moet het ook de wind te moede zijn wanneer hij zich dartel als een kwajongen over velden en bossen spoedt, af en toe een wilde ruk gevend aan de takken van een stokoude boom, die zich kreunend het woeste spel moet laten welgevallen. Maar daar heeft de baldadige rakker juist plezier in, het lijkt of hij zegt: „vooruit oudje, het is groot feest, iedereen danst en springt en jij moet ook meedoen met je stramme leden, laat eens zien wat je nog kunt!" Lang duurt het bezoek van de lastpost niet, want al gauw verveelt hij zich met het spelletje en zoekt ander vermaak.
De wolken zijn er, met hen kan hij ravotten en stoeien zoveel hij maar wil. Hoog op gooit hij ze, tot machtige torens in de blauwe ruimte, waartegen ze fel afsteken met hun witte koppen en scherpe randen. Dan, plotseling, schuift hij een pikzwarte hagelbui onder de helderwitte stapel door en voordat je ergens op verdacht bent, klettert het naar beneden met hevige striemen. In een paar minuten ziet alles spierwit, doch het duurt niet lang, na de hagel komt regen in lange donkere slierten uit de lucht zetten, alweer beschenen door het waterig zonnetje dat zich toch niet schuil kan houden en ook zijn deel hebben moet van de feestelijkheid! Waar de regenbui ver weg gedreven is over het wijde land spant zich dan een schitterende veelkleurige poort, de regenboog, tegen de grijze achtergrond.
Eindelijk lijkt het of de wind is uitgeraasd, de jongen is moe van het spelen en legt zich

door KEES HANA

even neer in het dichte bos, waar de dennentoppen nog zacht naruisen. Nu gaan de wolken langzamer drijven en pakken zich wat samen tot een aaneengesloten dek en sluiten de zon weer weg, maar dat gedoogt de wispelturigheid in eigen persoon helemaal niet. Los zullen ze! Voor kalme rust is nu geen tijd, grote gaten moeten er in de lucht komen en de trage gevaarten moeten weer met elkander gaan krijgertje spelen om nooit in te halen en ook niet ingehaald te worden. De mensen lachen er maar wat om, en de pessimisten onder hen klagen over het slechte Maartse weer.

Slechts enkelen begrijpen de vreugde in de natuur. Zij voelen dat ze er ook bij horen en naar buiten moeten om mee te genieten en zich door te laten waaien met los fladderende haren in de heerlijke lentelucht! Wat is het leven dan toch onvergelijkelijk mooi! We beleven méé dat onstuimige spel van weer en wind, schijnbaar nutteloos voor wie het oppervlakkig beschouwt, doch in de grond van de zaak ook met een hogere bedoeling en dienstbaar gemaakt aan de levensfuncties van bomen, voor wie het vroegste voorjaar de meest belangrijke tijd is. Want waren er niet de krachtige windstoten en wilde wervelwinden, hoe moest dan hun stuifmeel dat losjes uit de katjes valt, worden weggevoerd om elders in zijn vaart gestuit te worden door de stamperbloemen van een andere boom der zelfde soort? En daar zal het dan bevruchtend werken, om de zaden te doen rijpen, wanneer de tijd daarvoor gekomen is. De overmoedige stemming van Maart beperkt zich lang niet alleen tot het weer en een stuk of wat mensenkinderen, neen, alles wat leven heeft, doet overdadig, hoewel na korte tijd een zekere inzinking toch voor de deur staat. De elzen, hazelaars en wilgen, die op het ogenblik millioenen en nog eens millioenen stuifmeelkorrels uit hun sierlijke katjes de lucht in zenden, zullen binnenkort stil en bescheiden hun vrucht aanbieden in een tooi van zomers groen. Het was beslist nodig, dat ze een enorme hoeveelheid stuifmeel verspreidden, want de wind, die het vervoerde, mikte zo precies niet en het overgrote deel ging verloren zonder dat er iemand iets aan had. De natuur had er nu eenmaal plezier in ook eens royaal verkwistend te zijn, waar ze anders zo vaak uiterst minutieus berekenend te werk gaat! En voor overleg is ook weinig tijd, want er is feest buiten, nu plant en dier ontwaken gaan uit hun lange rustperiode.

Alles wordt versierd met een fris groen tapijt, waartussen de eerste voorjaarsbloemen vriendelijk afsteken. De feestgangers zijn de dieren; zij zullen een waardige ontvangst hebben! Niet voor niets verschijnen ze in een nieuw pak met heldere kleuren, dat hun valere winterplunje vervangt. Bij het zien van al het moois om zich heen moeten ze wel in de stemming komen en meewerken aan het festijn. De kemphanen houden een grote danspartij in de Hollandse wei, trippelend en springend draaien ze om elkander heen, terwijl ze hun kraag van bonte veren hoog opzetten. Het vlagvertoon zal bij hun partner wel zoveel indruk niet maken, maar het gaat ook in hoofdzaak om de gunst van het hennetje, dat in haar bescheiden grauw verenkleed staat toe te zien en nu haar keus moet maken tussen de wedijverende pretendenten. Straks zal ze met haar uitverkorene het kuiltje in de grond gaan uitzoeken waarin dit jaar hun jongen uit de bruingevlekte eieren zullen kruipen.

Aan het eind van de wilde Maartse dag, als de zon wegzinkt ver over de zee, terwijl haar laatste stralen nog door de aandrijvende wolken schieten, wordt het alom stil buiten. De vogels gaan hun slaapplaats opzoeken en kwetteren zacht nog wat na over de kostelijke dag. Speenkruid en klein hoefblad, die de ganse dag hun gele bloemen wijd open hadden om maar veel licht in te drinken, vouwen deze nu behoedzaam dicht tegen de koude van de nacht. Waar alles zich ter ruste legt, blijft dan alleen de wind nog over, die van geen ophouden weten wil en voortgaat, nacht en dag.

maartse viooltje

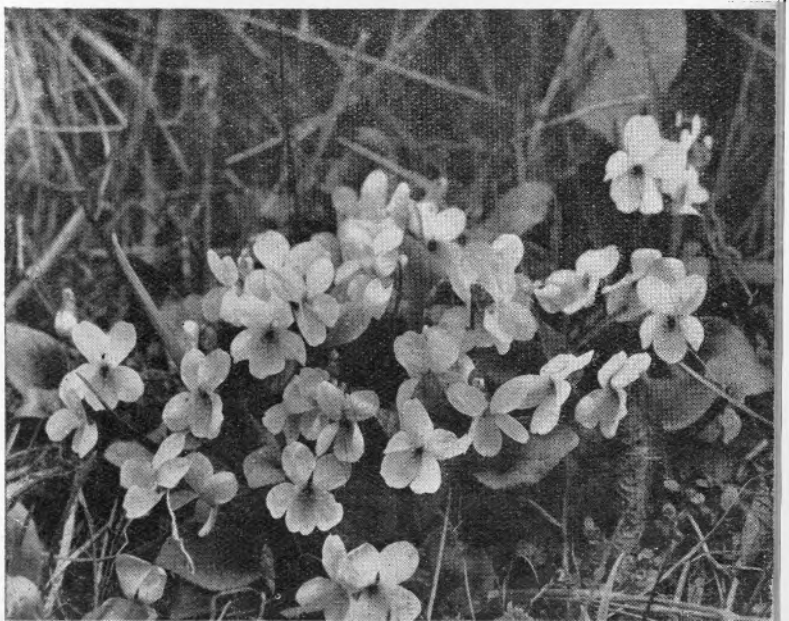

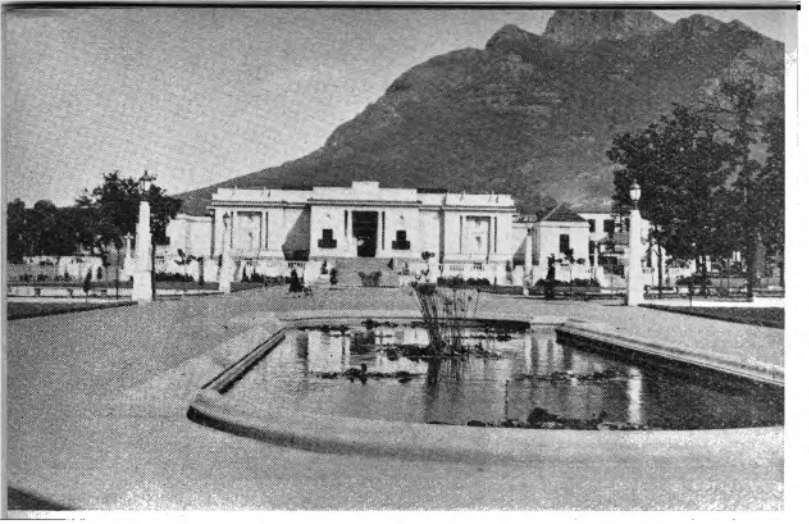

aartse morgen in de oude tuinen der Oost-Indische Compagnie te Kaapstad

Gergisteren nog blies de Zuidooster met volle kracht, rukkend aan de bomen, de mensen voortdrijvend als flarden papier — langs de weg dansten de eerste dorre blaren. In Adderleystreet droegen de elegante vrouwen hun korte bontjasjes. Het scherpe stof — in geen weken heeft het in Kaapstad geregend, het water dat de Zuidooster uit de zee meevoert valt straks ver in het binnenland, Transvaal, de Vrijstaat neer — woei tegen het gezicht en in de ogen.
Vanmorgen echter is het bladstil; hoewel het pas negen uur is, heeft de zon de nachtelijke koelte reeds verdreven, en in de Parliamentstreet, die de „gardens", een villabuurt met Adderleystreet, het centrum, verbindt, blijft men zorgvuldig in de schaduw der hoge eikebomen. De Artgallery met zijn Griekse zuilen is wit van zonlicht tegen de achtergrond van blauwe hemel en grijsgroene bergen. In het grote plein daarvóór steken de groene grasvierkanten helder af tegen het geelrode pad en de witte steenranden, die het blauwe water der vijvers omlijsten. De waterlelies — lichtblauwe spitsgebladerde op slanke steel — roze, gele en donkervleeskleurige met de bloemvorm der Hollandse waterlelies bloeiden tegen het hemelkleurige water. De botanische tuinen grenzen aan dit plein. Het hek staat open, want de tuinen zijn tot zes uur als een stadspark voor ieder toegankelijk. Overstekend langs rozenperken, waaruit zoete geuren opstijgen, bereikt men de kassen. Daarbinnen is het benauwd — vochtig-koel. In het groengetemperde licht bloeien rose kleinbloemige geraniums en van de zoldering hangen witte rood aangetipte orchideeën af. In een bassin zwemmen goudkleurige sluiervissen. De vijf vertrekken zijn eentonig van groen en steeds dezelfde bloemen. Buiten brandt de zon weer fel en wit. Een rondbuigend koel bospad leidt langs een fluwelig groen grasveld, waar twee bossen zwaar en zilvergepluimd riet tegen rode candias afsteken. De candia lijkt op de gladiolen, maar ze is vlammender van kleur — rood en goudgeel en gevlekt en forser en vleziger van bloem en blad. Hier en daar staan oude bomen, eens door de Oostindische compagnie voor haar Kaapse tuinen uit alle delen der wereld verzameld — moerascypressen uit tropisch Amerika, geweldige agaves, cactusbomen grillig en dor van vorm en donkere palmen met bladeren als speren.
Midden in een vijver, ingesloten en intiem, staat een kleine naakte jongen van steen, die een hagedis in zijn armen houdt, zich stil te spiegelen tussen exotische waterlelies. Overal langs de paden staan houten banken waar het Kaapse publiek zit kranten te lezen,

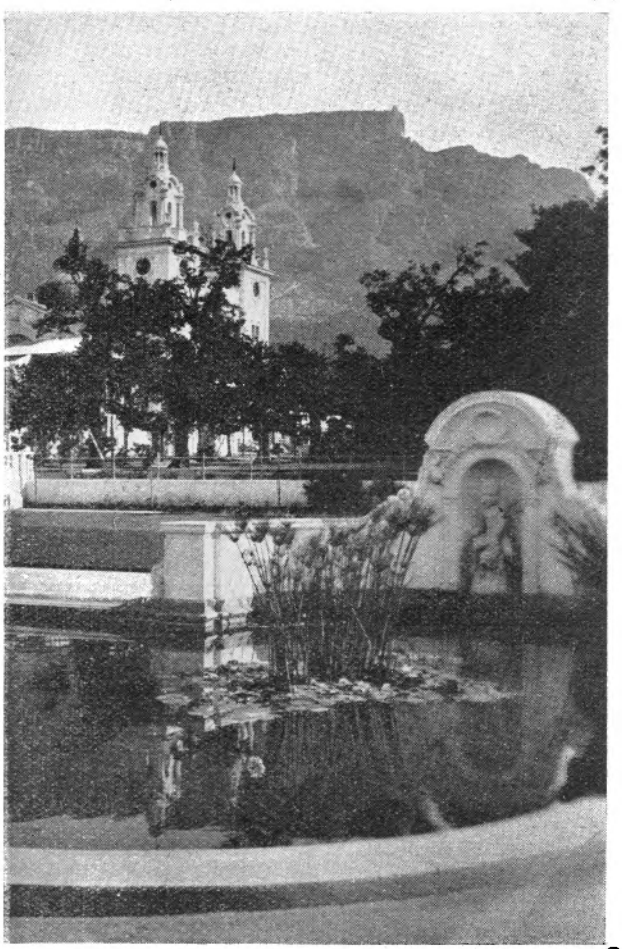

te converseren of kalm enkel te genieten van groen en bloemen. Luidruchtige kleurlingen wandelen voorbij. Veel kaffers zijn daaronder, met chocoladekleurige gezichten, de witte tanden blikkerend tussen brede, vooruitgestoken lippen. De mannen dragen het kroeshaar kortgeknipt, de vrouwen hebben soms lang haar, waarin zware spangen de weerbarstige krullen pogen te bedwingen. Ze zijn allen Europees gekleed, de vrouwen vaak in witte en rose glimmende zijde, vreemd doen de zwarte gezichten aan onder de lichte modieuze hoeden. Behalve de raszuivere kaffer vindt men hier de Maleier, fijner van type en met sluik en glanzend haar. Verder tussen Kaffer, Indiër en Europeaan alle rasschakeringen door onderlinge kruising ontstaan. De „cape-coloured" noemt de Engelsman hen. Sinds eeuwen heeft hier aan de Kaap bloedvermenging plaats gevonden en het verhaal gaat, dat men in een huwelijk aan de Kaap er nooit zeker van is, dat men elkaar niet met een donker of diklippig kindje zal verrassen, hier zou nl. bijna niemand van geheel zuiver Europees bloed zijn.

Midden in de Kaapse tuinen staat een grote volière, die op ieder een sterke aantrekkingskracht uitoefent. Het is er een onophoudelijk slaan van kleine vleugels en een tjilpen en fluiten van kleine zuivere stemmen. Allerlei vogeltjes vindt men er, naast Indische rijstpikkertjes, roodgesnaveld en grijs en rood van veren, andere met grijs rugdekje en borstje als van hemelsblauwe zijde. Op een der takken zit er een, donker oranje met zwart fluwelen hoogmoedig borstje en mutsje in sombere trots voor zich uit te staren, en over de grond lopen „krielfazanten" te scharrelen, terwijl in de open ruimte

slanke vogels met lange ijle staarten heen en weer zwieren.

Wanneer men de volière met zijn bont gedierte gezien heeft — op de open ruimte daarvoor, waar klapstoeltjes staan en in de bomen groene en blauwe electrische peertjes hangen worden 's avonds concerten gegeven — en nog even de kleine rotstuin bezichtigd heeft, wandelt men onder de berceaux langzaam naar de uitgang toe. Een stenen lantaren van Oosterse vorm, door Japan aan de Unie geschonken „voor haar gastvrijheid tegenover Japanse emigranten" staat midden in het pad. Het hek naar buiten komt uit dichtbij Adderleystreet. Men is weer temidden van huizen, trams en auto's en ziet heel in de verte, lichtblauw, de baai.

ROELIEN MULDER—STAGGER.

Jong en Oud

Mijn nichtje en ik zijn het oneens geweest.
Zij vond, dat ik oud ben en het daarom niet weet.
Ik vond, dat zij jong is en het daarom niet weet.
Als je dat van weerszijden zo vindt, wordt je het niet eens met elkaar, dat is duidelijk.
Toen zei ik: „Probeer je eens in te denken, dat jij oud bent en zeg dan eens, of er voor m i j n standpunt ook niet iets te zeggen valt.
En zij zei: Probeert u eens in te denken, dat u jong is en zeg dan eens, of er voor m i j n standpunt ook niet iets te zeggen valt.
Zo zijn we beiden aan 't proberen gegaan met het gevolg, dat ik haar halfweg kon tegen komen en zij mij.
En in een ogenblik waren we 't eens en we moesten ons er over verbazen, dat we zó ver van elkaar hadden gestaan. En als we nu eens elkaar n i e t halfweg tegen gekomen waren? Nu, dan zouden we zeker hoe langer hoe verder van elkaar af gekomen zijn.
Er is gauw een hele afstand tussen twee mensen, als ze in tegenovergestelde richting lopen. In één ogenblik kan heel een wereld tussen hen zijn. En krijg die mensen dàn maar eens weer bij elkaar.

BEZINNING

door J.M.W.-W.

Er wordt veel kwaads gezegd van onze tijd. En terecht. Op maatschappelijk terrein is er een tekort aan alle kanten, mede gevolg van het feit, dat ieder teveel geleefd heeft voor zichzelf en te weinig gedacht aan hetgeen plicht was tegenover het geheel.

Bezinnen we ons op de vraag: hoe alles zó kon verworden. Want dit is niet maar een gevolg van de omstandigheden. Hier moet zeer zeker gesproken worden van schuld.

Bezinnen we ons ook op deze andere vraag: wat onze taak en roeping is in deze veranderende maatschappij. De taak van ons, christenen, mannen en vrouwen samen. De taak ook van de christenvrouw op de gebieden, die meer behoren tot haar domein.

Zien we iets van deze bezinning? In ons eigen land? Daarbuiten?

Laat me beginnen met het laatste, met het Buitenland. En dan speciaal met dàt land, dat ook in betrekking tot het vrouwenleven veel van zich spreken laat in onze dagen — met Duitsland.

We zouden ook Rusland kunnen nemen. Maar in de eerste plaats is het Russische volk, is ook de Russische vrouw, ons in wezen vreemd. We moeten helpen hen die als christenen daar lijden. Het is onze dure roeping. We moeten strijden tegen ideeën over huwelijk en gemeenschap, die van daar overkomen, ook tot ons. Alleen maar: dit laatste valt ons betrekkelijk gemakkelijk, omdat we het gevaar zien en onderkennen. We **weten,** dat we strijden moeten.

De Duitse vrouw, meer speciaal de Duitse christenvrouw in haar verenigingsleven is ons veel nader verwant. Er is zelfs eens sprake geweest van een nauwere samenbinding tussen de Duitse Evangelische vrouwenverenigingen en de Ned. Chr. Vrouwenbond. Het is geen toeval, dat uit het tijdschrift dezer vrouwenverenigingen telkens iets wordt aangehaald in het orgaan van de Ned. Chr. Vr. bond.

Wat we daar lezen is dikwijls, is bijna altijd leerzaam. Het is soms ook een stille waarschuwing, die ons doet hopen, dat onze christenvrouwen méér vrijheid zal worden gelaten zich, ook in haar verenigingsleven, te ontplooien volgens eigen inzichten en beginselen. Dit laatste wekt op tot waakzaamheid. De Duitse evangelische vrouwenwereld is door de omstandigheden, door beknotting van haar vrijheid, gebracht tot bezinning.

Waarop men zich bezint?

Allereerst op de vraag: individualisme of gemeenschapsgevoel? Maar ook — en dat vind ik zeer merkwaardig — op de verhouding, waarin de arbeid der onderscheidene vrouwenverenigingen staan moet tot de kerk. Men wil niet langer als verenigingen op zichzelf staan — men wil verband met de kerk. Men vraagt zich af, of men wellicht in de voorbijgegane tijd dit verband te veel verloren heeft.

Meen nu niet dat ik, met dit laatste merkwaardig te noemen, pleiten zou voor iets, dat lijkt op kerkelijk toezicht voor al ons vrouwenwerk in de maatschappij. Te dankbaar ben ik, dat althans de oudere, rijpere vrouwen gevonden hebben de weg tot samenwerking, ondanks kerkelijke scheiding. Maar dit wil nog niet zeggen, dat dit vrouwenwerk in zijn geheel daarom niets te maken zou hebben met de heilige, algemene, christelijke kerk in haar geheel. Integendeel. Het heeft er heel veel mee te maken. En ook iedere vrouw, oudere, jongere, heeft individueel heel veel met de kerk te maken.

Ook is het voor mij een vraag, waarop voor mijzelf het antwoord niet twijfelachtig is: of de kerk genoegzaam beseft, welke hulpkrachten er in de vrouwenwereld voor haar te vinden zijn. Juist nu, in onze dagen.

En ook voor ons, Nederlandse christenvrouwen, oudere en jongere, is de vraag naar de juiste verhouding tussen individu en gemeenschap gewichtig.

Wanneer wij de geschiedenis van het feminisme in ons land nagaan, kunnen we helaas niet getuigen, dat christen-leidslieden baanbrekend werk hebben verricht in het wijzen van nieuwe en toch juiste paden. Al te vaak was er critiek zonder opbouw. Er zijn gelukkig enkelen, die méér deden. Ik noem hier Professor Bavinck. Zijn boek: „De vrouw in de hedendaagsche maatschappij" is ook nu, terwijl alles zo snel verandert, de bestudering nog overwaard.

Niemand kan zeggen, waar deze jaren van malaise ons, vrouwen, brengen zullen.

Wat wij wèl kunnen zeggen is dit: dat wij, christenen, een taak hebben in dit leven. En dat we ons hebben te bezinnen, ieder voor zich en allen te samen, op die taak. Ook wij, christenvrouwen. Ook gij, jongeren. Want op u vooral rust de taak, te bouwen aan de toekomst.

DE JAPANSE VROUW IN HET JAPANSE HUIS

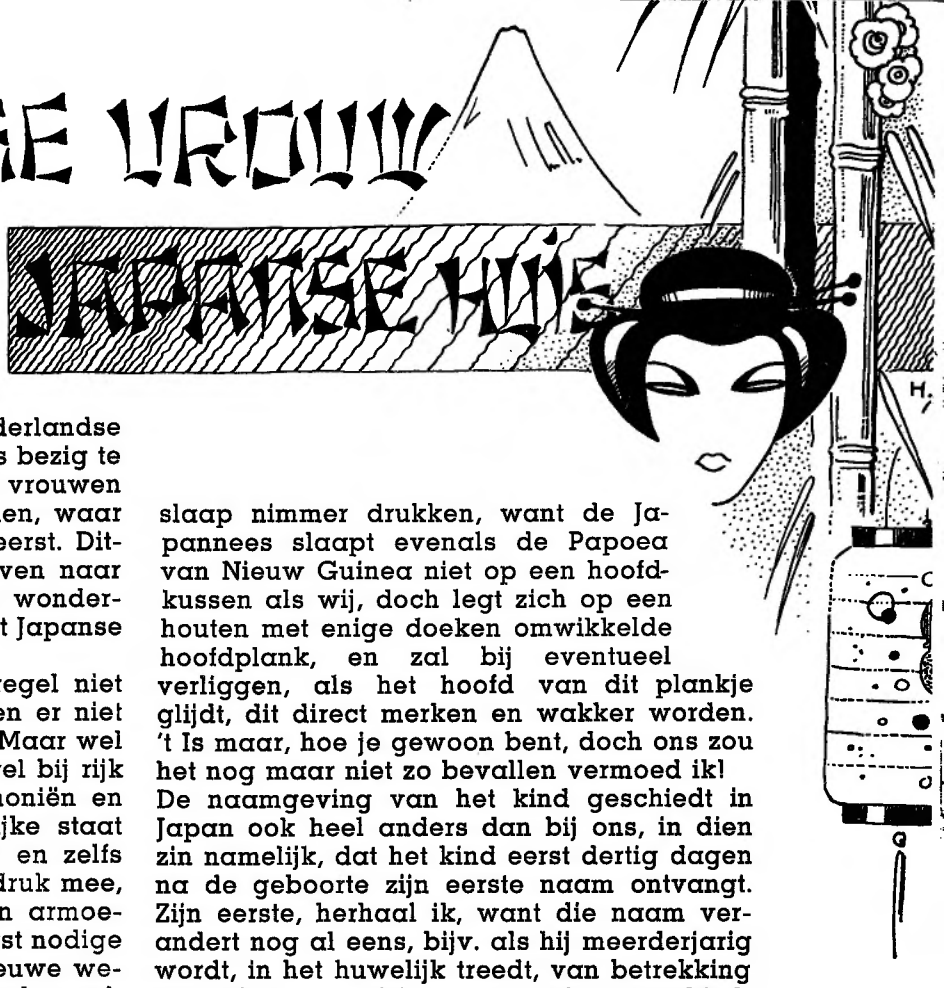

Het kan de blik van de Nederlandse vrouw verruimen, zich eens bezig te houden met het leven van vrouwen en meisjes in andere landen, waar een andere beschaving heerst. Ditmaal willen wij ons begeven naar dat voor Westerlingen zo wonderlijke Japan, en kennis nemen van het Japanse huiselijk leven.

Het Japanse huisgezin is in de regel niet groot, althans grote gezinnen komen er niet in die mate voor als in het Westen. Maar wel gaat de geboorte van het kind zowel bij rijk als arm gepaard met veel ceremoniën en feestbetoon, als de maatschappelijke staat het maar even toelaat. De buren en zelfs verder afwonenden doen daaraan druk mee, al staat daar tegenover, dat het in armoedige gezinnen dikwijls aan het hoogst nodige ontbreekt voor de komst van de nieuwe wereldburger. Maar is die er, dan worden ook van verschillende kanten middelen bijeengebracht, om de betrokkenen uit de moeilijkheid te helpen, en kan het spel dus beginnen. Ik zal u niet al de formaliteiten beschrijven, die plaats grijpen na de geboorte van het kind vooral in de hogere standen, want de offers en tempeldiensten, die dan gebracht worden, vormen een belangrijk onderdeel van de Japanse godsdienst in zijn verschillende vormen, waarvan zelfs het beknoptste verslag hier te veel ruimte zou vragen.

Het kindje wordt al spoedig met het water vertrouwd gemaakt, door het in lauwe baden bij herhaling te reinigen en in losse kleertjes te wikkelen, des winters natuurlijk iets dikker dan des zomers. Maar van inbakeren en tot ledepopjes maken moet de Japanse moeder niets hebben en zo ziet men mede als gevolg van een dergelijke verstandige wijze van kleding weinig mismaakte mensen onder dit volk. En deze vrije ontwikkeling van het lichaam wordt voortgezet door het kind heel jong te leren schermen, batonneren, zwemmen, vuistvechten en andere gymnastische spelen te laten beoefenen, meisjes zowel als jongens en alles onder strenge leiding, regelmatig en dikwijls. Zolang het kindje nog zuigeling is, slaapt het bij de moeder in 't zelfde bed, geheel ongekleed, althans des zomers, 's winters gewikkeld in een lendendoek met een luchtig hemdje. De moeder zal het in de slaap nimmer drukken, want de Japannees slaapt evenals de Papoea van Nieuw Guinea niet op een hoofdkussen als wij, doch legt zich op een houten met enige doeken omwikkelde hoofdplank, en zal bij eventueel verliggen, als het hoofd van dit plankje glijdt, dit direct merken en wakker worden. 't Is maar, hoe je gewoon bent, doch ons zou het nog maar niet zo bevallen vermoed ik!

De naamgeving van het kind geschiedt in Japan ook heel anders dan bij ons, in dien zin namelijk, dat het kind eerst dertig dagen na de geboorte zijn eerste naam ontvangt. Zijn eerste, herhaal ik, want die naam verandert nog al eens, bijv. als hij meerderjarig wordt, in het huwelijk treedt, van betrekking verandert, enz. Die naamgeving geschiedt met nogal veel plechtigheid in de tempel, waarbij niet alleen de ouders, doch ook bloedverwanten, bedienden, vrienden en kennissen tegenwoordig zijn, allen gekleed in hun staatsiegewaad. En de wijze, waarop het gebeurt, is eveneens grappig. Nadat een offer in geld in de offerkist is geworpen, geven de aanwezigen aan den priester een papiertje, beschreven met enige namen, meestal drie, voor het te benoemen kind. Al deze briefjes worden op een soort van schenk- of presenteerblaadje gelegd en dan begint de priester deze namen onder het uitspreken van allerlei overluid opgezegde gebeden in de hoede der goden aan te bevelen. Vervolgens wordt het blaadje met papiertjes enige malen opgewipt, zodat er enkele afvallen. Dat, hetwelk het eerst de grond bereikt, bevat de naam, die de goden voor het kind bestemd hebben. Die naam wordt nu door den priester op z.g. gewijd papier (Gohei) overgeschreven en aan de ouders overgereikt ten teken, dat hun kind zijn eerste wettelijke naam heeft ontvangen. Maar doordat die in later jaren zo dikwijls veranderen kan naar gelang van de omstandigheden, heeft de Japanse Burgerlijke Stand of het Bevolkingsregister niet die waarde als bij ons, wat voor de hand ligt. In dat opzicht kunnen we al weer de zegeningen ener Westerse administratie waarderen.

Als de gehèle ceremonie der naamgeving is afgelopen, wordt er ten huize der ouders een gastmaal gegeven, waarbij het kind zijn eerste felicitaties in ontvangst heeft te nemen, een plechtigheid die wel ietwat overeenkomt met onze ouderwetse doopmalen. De wijze waarop het op die gelukwensen reageert, wordt door het gelukkige ouderpaar nauwkeurig gadegeslagen, want daarin zitten reeds de significa voor zijn latere toekomstkansen!

Is het kind van het mannelijk geslacht, dan volgen voor hem na het feest der naamgeving nog drie hoogtijden tot aan zijn meerderjarigverklaringen op zijn 15de jaar, en wel op driejarige leeftijd het omkleden met de buikband of obi, de zijden gordel, plm. 1 dm. breed, die hem dan om de bovenkleding wordt gelegd en waarin later de degen (sabel of dolk) wordt gedragen, of liever tussen deze gordel en het opperkleed. Wordt de knaap 7 jaar oud, dan ontvangt hij zijn staatsiepaletot, dienstkleed of complimentsmantel, hetgeen wij zouden noemen zijn eerste feestgewaad met de daarbij behorende sabels (een of meerdere al naar de stand), onder het uitspreken van toepasselijke redevoeringen of aanspraken, om het kind zijn toekomstige plichten jegens vaderland en vorst, familie en ouderlijk huis in te scherpen. Ten slotte volgt als derde hoogtij de meerderjarigverklaring, als de knaap 15 jaar oud 's geworden, man- en huwbaar verklaard wordt, moet trachten om zich zelfstandig een bestaan te verschaffen en een gezin te vormen. De verhouding tot het gezin, waaruit hij voortgekomen is, wordt dan ook geheel anders, losser en vrijer, zodat de zoon door den vader wordt geraadpleegd over allerlei familiezaken als zelfstandig lid der gemeenschap. De zoon moet voortaan maar voor zijn eigen welzijn zorgen en is daarvoor persoonlijk aansprakelijk en verantwoordelijk. Merkwaardig is eigenlijk die overgang; eerst de zorgvuldige bijkans angstvallige verzorging — want de Japannezen zijn doorgaans uitstekende voorbeelden van natuurlijke en plichtsgetrouwe opvoeders van hun kroost! — en dan na het 15e jaar dat geheel loslaten, zonder dat zij zich verder van hun lot iets aantrekken.

Met de dochters gaat het evenzo, tenminste als zij in de huwelijke staat treden en dus het ouderlijk gezin verlaten; ook zij worden dan geheel aan zichzelf of liever aan haar aanstaanden echtgenoot overgelaten. Wel wordt aan de opvoeding van het meisje niet die zorg besteed als aan de opleiding en vorming van den knaap, maar dit wordt onder doorwerking der moderne Westerse begrippen wel geleidelijk anders. In elk geval wordt ook het meisje op zachtzinnige wijze, door vriendelijke terechtwijzing, liefdevolle vermaning, overtuigende redenering tot plicht en gehoorzaamheid jegens haar ouders gebracht en de zorgvuldige en toegewijde opvoeding hunner kinderen door de Japanse ouders mag velen Westerlingen, die òf met het boek òf met de stok, maar niet met hart en hoofd samen opvoeden, ten voorbeeld gesteld worden. Lichamelijke kastijding in het gezin is den Japannees een gruwel; de kinderen zijn er hun ouders gehoorzaam, en dat niet alleen in hun jeugd, maar ook op gevorderde leeftijd, al wordt de band tussen ouders en kinderen in het familieleven dan niet meer zo vastgehouden als bij ons.

Wat speciaal de meisjesopvoeding betreft, daarvan moet de moeder het leeuwenaandeel voor haar rekening nemen. Zodra zij in de lagere standen haar tot zelfstandige werkzaamheden heeft opgeleid, wordt zij als dienstbare aan de gemeenschap afgestaan, totdat zij door een meerderjarige jongeling

tot zijn vrouw begeerd wordt, hetgeen heel spoedig geschiedt, als de partijen het eens kunnen worden; de dochters van bemiddelde ouders blijven bij hen in huis tot een eventueel huwelijk, maar moeten toch werken, want de practische Japannees houdt zich steeds aan de beantwoording der nuchtere vraag: waarom? waartoe? wat te doen? met welk succes? Wie niet werkt is bij hem niet in tel, onverschillig of die hij of zij rijk dan wel arm is. Gewerkt en geproduceerd moet er worden!

De emancipatie van de vrouw werkt in het land der „Rijzende Zon" sneller door dan in China en de landen van Achter-Indië. De dames op straat blijven er zelfs met meer aandacht de reclame's voor de periodieke verkiezingen bestuderen dan de mannelijke staatsburgers van Japan, en voor de volksvertegenwoordiging tonen zij vooral in het openbaar de grootste belangstelling. Ook wat de verzorging binnenshuis betreft, profiteren zij van de moderne hygiëne: afschaffing der oude houtskoolvuren in de antieke koperen bekkens en vervanging er van door electrische verwarmingstoestellen; vervanging van de karakteristieke houten klepperschoentjes (opanken!) en strooien sandaaltjes door rubberschoeisel; verbetering in de kleding, ligging en dekking. Om niet te vergeten de voortbeweging, het vervoer met de goedkope Japanse autootjes: twoseaters en en grotere wagens. Wat echter bleef, zijn de houten en bordpapieren wanden der Japanse huizen, en de verschrikkelijke aardbevingen en taifoens van 1923 te Tokio en Jokohama hebben doen zien, dat ander bouwmateriaal voor de geteisterde streken nog rampzaliger gevolgen zou gehad hebben. En daardoor bleef ook de rheumatiek door het kille trekkerige huis — zo onaangenaam in de Japanse winter. De houten schuifwanden staan des zomers meestal open, doch 's avonds en des winters gaan zij doorgaans dicht, terwijl het stenen bijgebouwtje de kostbaarheden en waardevolle stukken bergt, als bij ons de kluis. A. H.

portretje

Ze is een mager, schutterig kind met sprieth aar en onbegrijpelijk grote voeten. Ze is pas van school, en kan zo ongeveer niets anders dan met deuren slaan en halve serviezen breken. Ze heeft een schelle stem, waarmee ze met succes opzingt tegen de meest energieke schilleboeren, draaiorgels en visventers, die het huis passeren. Ze is zo onhandig als een jong veulen, en doet bij voorkeur de deur open in een drijfnat schort en met een coiffure, of ze zo uit de gracht is gevist. Ze zou het liefst de tafel dekken, alsof 't een picnic binnenshuis gold, en haar vocabulaire wedijvert met die van een straatjongen. Geheugen schijnt ze slechts bij vlagen te bezitten, maar haar vrijmoedigheid laat niets te wensen over. Mijnheer ergert zich doorlopend over haar, en vraagt zijn vrouw kregel om de andere dag, waarom ze dat wicht eigenlijk nog een dag langer in huis houdt. Maar zij glimlacht, en vergeeft haar de gebroken borden en de overgekookte melk. Om het roerende geduld, waarmee dat linkse luidruchtige wicht een drenzend kereltje een uur lang neuriënd in slaap kan sussen. Om het koude kopje thee met het voetbad, dat zij naast haar bed vond staan, toen zij op een middag met ondraaglijke hoofdpijn doodmoe „eventjes was gaan liggen." RIE v. R.

Ontwerpen voor handwerk

De vorige maand was de nieuwe opgave: **een staande rand** met hoek en de overgang naar een smallere zijkant. Nu ga ik met U de verschillende voorwerpen bespreken, waar we deze soort randen aan toe kunnen passen.

Wanneer u nu eens afbeelding 1 bekijkt, dan ziet u hier een ontwerp voor een **gordijntje**, bijv. voor een boekenkast. De onderrand is een gewone staande rand, waarvan alleen het motief op vrij grote afstand herhaald wordt. De zijkant is zó uitgevoerd, dat de buitenste bies zwart is, dan komt grijs en daarna iets meer naar binnen een enkele lijn. De zijkant loopt dus af in kleur.

Nu is er nog iets anders bij getekend, nl. een verbinding over het hele gordijntje tot bovenaan toe met de plaats waar het ringetje komt en de plooitjes vallen. Dit laatste is een manier om het hangende karakter van een gordijntje nog meer uit te laten komen en door de ringen en plooien juist daar te plaatsen waar de lijnen uit het motief naar boven getrokken worden, voelt men het verband tussen de plaatsen waar het aan hangt en de versiering.

Even herinner ik u hier in dit verband nog aan het kinderschortje uit het Januarinummer, waarbij de schoudertjes zó getekend moesten worden alsof ze één geheel vormden met het voorbiesje.

Niet alleen het naadje vormde dus de verbinding doch ook de versiering droeg het hare ertoe bij.

Hier dus bij het gordijntje evenzo het verband tussen versiering en doel van het voorwerp. Een ander voordeel van deze plaatsing der ringen is, dat de motieven van de onderrand steeds vóór op de golving van de plooi vallen. Het spreekt vanzelf, dat de onderlinge afstand van de randmotieven vrij groot moet zijn, even groot als de afstand der ringetjes. De hele rand wordt dan natuurlijk in verhouding daarmee ook breder, maar mag toch niet voller worden.

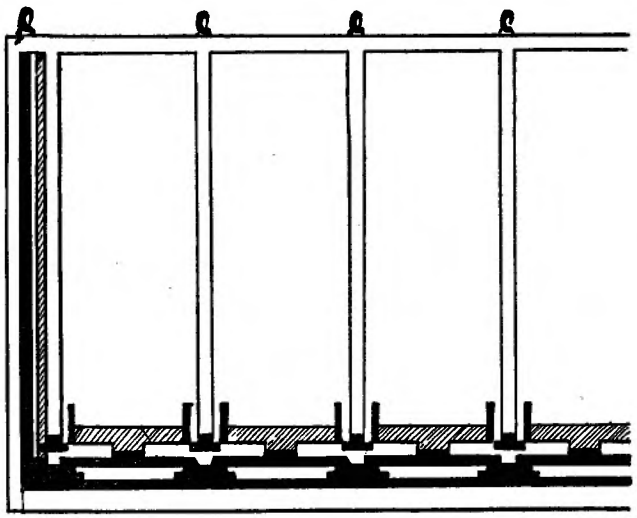

Afb. 1.

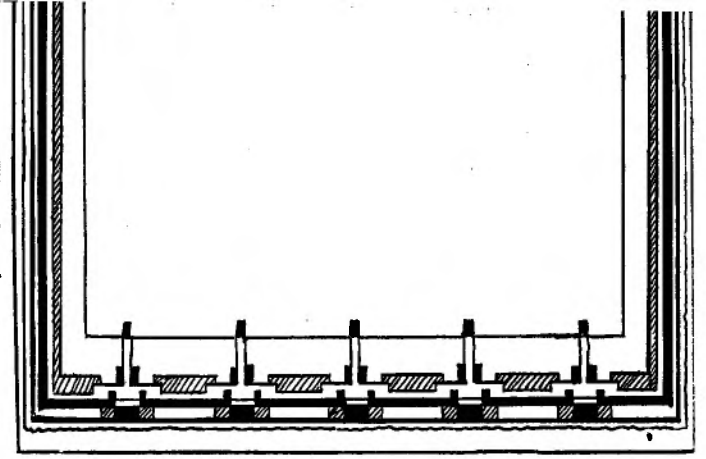

Afb. 2.

We kunnen dat bereiken door bij de uitvoering voor één ruitje meerdere steken in het vierkant te rekenen. Dus bv. voor één ruitje nu eens niet 4, maar 6 of 8 draden in het vierkant. Dit hangt natuurlijk geheel van de grofheid der stof af.

Ditzelfde ontwerp zou ook gebruikt kunnen worden voor een ander hangend voorwerp, bv. **wandkleed** of **kleed onder boekenrek**.

Tot zover het gordijntje; nu komen wij tot afb. 2, een voorbeeld van een **nachtzak**. Hetgeen u hier ziet is alleen de bovenklep. Onderaan weer een eenvoudige staande rand. De biezen langs de zijkanten lopen helemaal mee om en keren met een geheel zuivere hoek. (Wanneer men de klep opslaat, ziet men de biezen dus op de daaronder liggende bovenkant en zijkanten der zak).

Dikwijls vindt men op een nachtzak de versiering enkel op de bovenkant, komt er al iets langs de zijkanten, in vrijwel de meeste gevallen houdt dit op aan de bovenkant der klep. Maar waarom dan al dat werk aan de achterkant, terwijl toch de klep alleen te zien komt, zal men vragen? Dit is een vraag, die niet zo moeilijk te beantwoorden is. Ten eerste komen de achterkant en zeer zeker de voorkant der zak wèl te zien en maakt het afgewerkte voorwerp een veel verzorgder indruk wanneer ook daar zijkanten versierd zijn. Bovendien loopt de stof toch om en is er geen enkele reden met de randafwerking op te houden. De zoom loopt toch ook geheel door.

Deze rand zou in dit geval voor nachtzak wel het mooiste gewerkt kunnen worden in wit op wit. Het verschil van grijs en zwart zal dan uitgedrukt moeten worden in zeer ver-

schillende steek, bv. een steek, die vult, en een, die heel fijn en klein is en veel stof laat doorschemeren. Als afwerking staat een open zoomstuk altijd heel goed. Ook zachte tinten passend bij slaapkamerinterieur kunnen mooi staan.
Wil men een rand op een andere tas, bijv. handtas of servettasje met klep werken, dan geschiedt dat op precies dezelfde manier.
Nu ga ik aan de hand van afb. 3 een theemuts met u bespreken.
Hier past een aan de onderkant afgesloten en verzwaarde rand, gelijk ook de theemuts zelf recht is afgewerkt en bovenaan moet deze randversiering langzamerhand uitlopen.
Wanneer nu in het midden zulk een versiering als die staande biezen is getekend (zie afb. 3) is dat ook niet zonder reden, of zomaar willekeurig. Ik heb hier aan een model gedacht, waarbij van boven een lus is aangeknipt of aangezet. Aangeknipt is echter mooier, omdat dan het patroon beter doorloopt. Dit is een gemakkelijke greep, waardoor het grijpen in de theemuts zelf wordt voorkomen. Het lusje moet dus niet te klein zijn.
Nu wordt datzelfde lusje een uitgangspunt, of beter gezegd een doelpunt van de versiering. We werken het middendeel der rand zó uit, dat het een mooie overgang vormt naar boven, naar het lusje en omloopt naar achteren toe. Ook daarnaast loopt nog een bies (de zwarte lijn), die tot de naad gaat en daar natuurlijk precies moet passen op de achterkant.

Afb. 3.

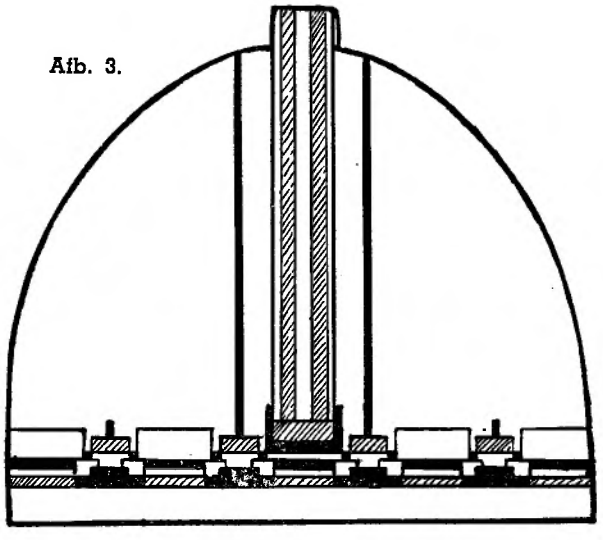

Afb. 4.

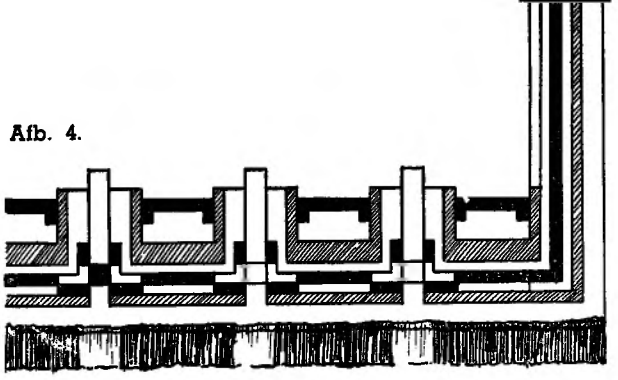

Zat er aan deze theemuts geen lusje, dan zouden die biezen naar boven niet half zo leuk staan. Men voelt dan onwillekeurig het doelloze van de versiering, hetgeen ook door een andere beëindiging, bv. een flinke ring of greep opgelost kan worden.
Nu komen wij aan afbeelding 4 toe, een gedeelte van een loper. Bedoeld is hier het afhangende gedeelte van bv. een loper over de piano. De loper is dan in den regel zó lang, dat de zijkanten afhangen (ook wel een pianokleed, dat aan de vóórzijde neerhangt!) Deze afhangende gedeelten komen het meest te zien en zijn dan ook het belangrijkste.
Men ziet dus een vrij breed uitgetekende rand, met weer de smalle zijafwerking in biezen, die doorloopt tot het andere einde en daar overgaat in dezelfde brede rand.
Nog een enkel woord over de afwerking. Hier is een franje aangetekend, die ook nog als onderdeel der versiering wordt beschouwd. Let U eens op de indeling in donker en licht, juist daar, waar het motief het aangeeft. Het afwerken met franje is nogal gewild bij de meeste handwerksters, daarom geef ik hierbij een eenvoudige aanwijzing. Nooit hier en daar een kwast maken, altijd rijen van goed gevulde knopen om een inslag der stof, of om een gevouwen zoom (als de stof niet te dik is!) Ook kunnen we hier en daar een open gedeelte tussen de franjeknopen laten. Hier bv. op de plaats waar lichte franje getekend staat.
Hetzelfde idee is voor een schoorsteenkleed te gebruiken, en dan zonder franje, met het oog op brandgevaar.
Het laatste voorbeeld is een afbeelding van een pianoloper, waarbij weer een nieuwe moeilijkheid komt kijken.
Langs de beide zijkanten is een eenvoudige staande rand geplaatst, die onderling met staande lijnen verbonden worden. Toch mag deze verbinding niet zo uitgebreid worden als we bij onze vroegere „dubbele" randen gedaan hebben. Neen, een paar lijnen is meer dan voldoende.
Nu komen de beide eindafwerkingen nog aan de beurt. Zoals u op bijgaande afbeelding kunt zien is de rand op zo eenvoudig mogelijke wijze gekeerd, zodat er biezen

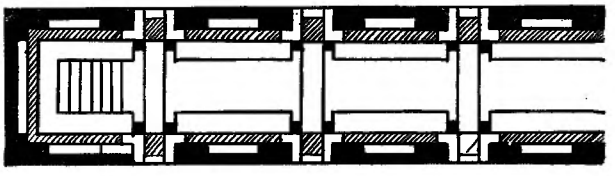

Afb. 5.

langs de kant komen. Geheel op de manier dus als de overgang naar de zijkantbiezen, bij nachtzak enz. Toch is dit alleen nog niet voldoende en moeten de slippen nog verder verzwaard worden, zoals de afbeelding aangeeft. Natuurlijk wordt dit bij iedere tekening weer anders.

We zijn nu aan het eind van onze bespreking gekomen. Later vertel ik u meer van de toepassing van de randen met de overgang in smallere randen (dus geen biezen) die u ook getekend hebt in de vorige maand. Deze maand vraag ik nu dit van u: de oplossing van een g o r d i j n t j e, een t h e e-m u t s en een p i a n o l o p e r, dus 3 tekenproeven. U kunt weer evenals de vorige keer desverkiezend geheel nieuwe randen maken, doch ook goede voorbeelden van (of verbeterde) vroegere randen nemen. Hebt u weinig tijd beschikbaar, dan tekent u een gedeelte, maar wel zoveel, dat het geheel te beoordelen is!

Verder de gedeeltelijke uitvoering van één der hierboven besproken voorwerpen naar eigen tekening. Ik raad u sterk aan dit laatste vooral niet over te slaan. Het hindert niet al werkt u maar een klein gedeelte. Het is veel beter meteen uw tekeningen toe te passen, later komt u er misschien niet meer toe!

Evenals anders uw werk weer insturen aan onderstaand adres (liefst voor 24 Maart en p o r t o i n s l u i t e n).

Alle werksters veel succes!

ATELIER „De DRIEHOEK".

Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

DE VROUW EN LICHAAMSOEFENINGEN

Niemand zal willen ontkennen dat de natuurlijke roeping van de vrouw het moederschap is. Maar slechts weinigen geven zich de moeite om er voor te zorgen, dat het lichaam in de best mogelijke toestand is om deze functie na te komen.

In hoeverre kan nu de gymnastiek het hare hiertoe bijdragen?

De heren medici zijn het er over eens dat krachtige bekken- en buikspieren en bewegelijke heupen de vrouw tijdens de zwangerschap voor vele onaangenaamheden bewaren, de bevalling gemakkelijker doen zijn en het lichaam als het achter de rug is, spoediger zijn normale vorm hergeven. En daar juist gekozen gymnastische oefeningen hiervoor kunnen zorg dragen, behoort iedere vrouw van dit goedkope middel om haar gezondheid te verhogen, gebruik te maken.

Hieronder treft u enkele doelmatige oefeningen aan:

OEFENING 1.

U i t g a n g s h o u d i n g. Knieënspreidstand, (zie foto 21) de handen op de heupen, romp rechtop.

O e f e n i n g. Nu gaan we in deze houding de heupen rollen. We duwen dus de heupen naar voren, naar rechts, naar achteren, en dan door links zijwaarts weer terug naar voren, enz. We beschrijven dus als het ware met de heupen een cirkelomtrek.

E r o m d e n k e n d a t:

1e. de knieën op dezelfde plaats blijven;
2e. de handen de beweging ondersteunen;
3e. we de heupen vooral goed naar voren en naar achteren brengen;
4e. we tijdens het oefenen recht vooruit kijken.

Opmerkingen. In den beginne zijn 5 rollingen rechts- en linksom voldoende. Later kunt u zolang voortgaan totdat vermoeidheid optreedt.
Doel: Het bewegelijk maken van de heupen.

21

22

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Gewone stand, de handen op de heupen.

Oefening. Nu gaan we het rechter been zo hoog mogelijk voor het ander been langs omhoog zwaaien. (Zie foto 22). Deze stelt een doorgangshouding voor. Daarna keert het been weer terug in de uitgangshouding.

Eromdenkendat:
1e. we de romp rechtop houden. Achterover buigen van dit lichaamsdeel mag niet voorkomen.
2e. we recht vooruit kijken;
3e. het soepele zwaaien zijn;
4e. de benen zo hoog mogelijk opgezwaaid worden.

Opmerkingen. Tien zwaaien naar elke kant zijn voldoende. Beheersen we deze oefening, dan kunnen we het been in elke denkbare richting omhoog zwaaien.

Doel: Het bewegelijk maken van de heupen.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Liggen op de rug. Handen langs het lichaam gestrekt, benen zijn tegen elkaar.
Oefening. Nu heffen we de benen ongeveer 30 cm. van de grond, gaan ze daarna spreiden, en laten ze vervolgens in deze gespreide houding op de grond zakken. Thans gaan we omgekeerd te werk. We heffen de gespreide beenen van de grond, sluiten ze en laten ze in deze gesloten houding op de grond dalen, zodat we weer in de uitgangshouding teruggekeerd zijn. Elke beweging, dus van gesloten houding op de grond tot de gespreide houding op de grond, of omgekeerd, duurt 1 seconde.

Eromdenkendat:
1e. de benen tijdens het uitvoeren van de oefening gestrekt gehouden worden;
2e. de ademhaling zoveel mogelijk gewoon doorgaat;
3e. de geheven benen niet met een „plof" op de grond komen;

Opmerkingen. De bovenomschreven oefening is nogal vermoeiend. In den beginne doen we haar dan ook slechts 3 keer, d.w.z. van uitgangshouding tot uitgangshouding. Later kan dit aantal tot 4 à 5 keer opgevoerd worden.

Doel: Het versterken van de bekken- en buikspieren.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Als afgebeeld op foto 23. Voeten gestrekt, blik scheef naar voren op de grond gericht. De handen zijn tot vuisten gebald en de romp is diep voorover gebogen.

Oefening. Thans uit deze houding met een ruk de heupen naar voren duwen. De romp richt zich op en de armen zwaaien door voor tot omhoog, zodat we komen tot de houding afgebeeld op foto 24. Daarna weer terug naar de uitgangshouding.

Eromdenkendat:
1e. in „houding 24" de heupen zover mogelijk naar voren gedrukt worden.
2e. de armen bij het omhooggaan ver naar achteren doorzwaaien (zie foto 24);
3e. we in „houding 24" scheef omhoog kijken.

Opmerkingen. Deze oefening is niet moeilijk. In den beginne doen we haar 10 keer, later vaker. Het tempo bedraagt 30 opzwaaien in de minuut.
Doel: Het vergroten van de bewegelijkheid der heupen terwijl tevens de spieren van de romp een beurt krijgen.

TH. HEEG.

24

23

CELOTEX
AARDIGE DINGEN VAN CELOTEX

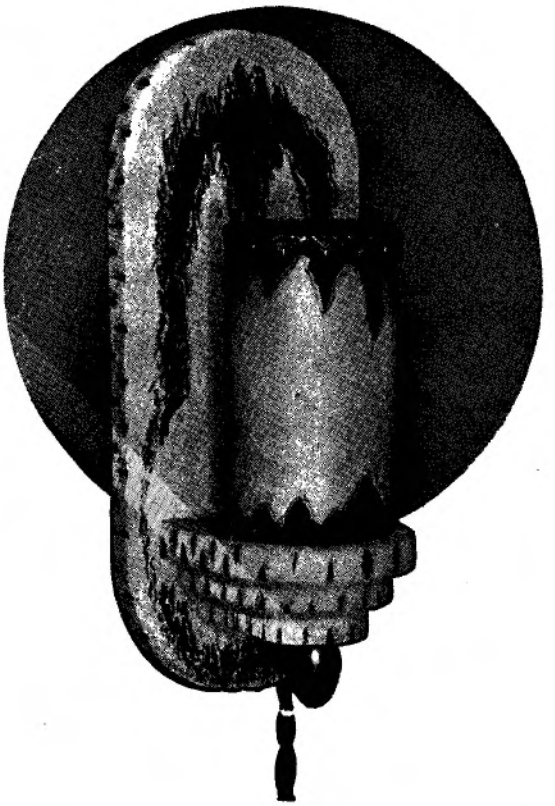

Celotex is een prachtig materiaal voor handenarbeid. Het is niet duur en heel gemakkelijk te snijden met een kartonmes of te zagen met een figuurzaag; het leent zich uitstekend om er de versieringsmotieven in te branden en ze met plakkaatverf af te werken. Redenen genoeg dus, om eens een stuk celotex, insulite, masonite, tretex of iets dergelijks ('t zijn allen broertjes en zusjes) te gaan kopen in een bouwmaterialenhandel of bij een timmerman. Van een halve vierkante meter fabriceert men al heel wat aardige werkstukjes.

Laten we beginnen met een stelletje aardige onderleggertjes te maken. We zetten daartoe met potlood een paar cirkels, bv. met een middellijn van 13 à 15 cm., op de rand van het plaatje celotex. Zo nauwkeurig mogelijk snijden of zagen we de schijven uit. Ik geef ver de voorkeur aan zagen boven snijden. De randen worden gladder, en de bewerking is, vooral bij kleinere rondingen veel gemakkelijker. Wanneer de randen toch niet geheel verticaal of glad zijn geworden moet dit euvel verholpen worden met schuurpapier. Hiertoe wordt een blaadje schuurpapier strak over een blokje hout gevouwen en met een paar punaises vast geprikt. Het ronde plaatje leggen we op de tafel, zodat slechts een klein segment over de rand steekt, en al draaiend wordt de rand keurig glad geschuurd. Alléén de snijkanten mogen geschuurd worden.

Nu de motieven er met potlood opgezet. Bij dit deel der bewerking komt het natuurlijk aan op goede smaak en een weinig artistiek inzicht. Algemene regels zijn zeer moeilijk te geven. De één houdt van zuiver symmetrische vlakvulling, de ander prefereert „moderne hanekammen."

Een foutieve potloodlijn kan gemakkelijk „uitgegomd" worden met een afgevallen stukje celotex. De lijnen behoeven absoluut niet zwaar te zijn, want ze zijn er neer gezet met de bedoeling, ze te laten verdwijnen, nl. onder de brandnaald. Van deze brandnaalden zullen we er eerst twee of meer moeten maken. 'n Eenvoudig karweitje. Een dunne stalen breipen wordt door midden gebroken, en de beide helften ieder in een stukje hout of een handvat gezet. Het uitstekende deel wordt in een spiritus- of gasvlam, of in de kachel, gloeiend rood gemaakt, en daarna met een tang in de gewenste vorm gebogen. De flauw gebogen naald wordt voor lange, flauw gebogen lijnen gebruikt en de andere voor scherp gebogen lijnen.

Nu aan 't branden. Zo nauwkeurig mogelijk volgen we de lijnen, vlugger tekenend, naarmate onze naald heter is, zodat de brandlijn overal even smal en diep is. Heeft men meerdere brandnaalden, dan kan men geregeld doorwerken, omdat men dan niet behoeft te wachten op het heetworden der naald. Staat het hele motief er in gebrand, dan zetten we verticale brandlijntjes op de snijkanten, ongeveer een centimeter of twee van elkaar.

Nu kan men het voorwerp zo laten, of men kan het motief versieren met plakkaatverf. Doet men het laatste (en het verdient zeker aanbeveling!) dan zorge men er voor, drie, hoogstens vier sprekende tinten te kiezen. Natuurlijk houdt men rekening met de ondergrond. Op een grijze ondergrond kan men b.v. gebruiken rood, zwart en wit. Op een zeer lichte ondergrond kobaltblauw en geel. Zorg er vooral voor, de vlakken niet tot de brandlijnen te vullen. Tussen verf en brandlijn moet steeds een randje van een paar

Onderlegger.

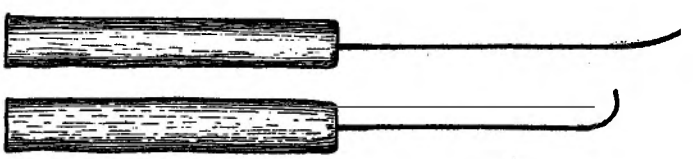

Brandnaalden.

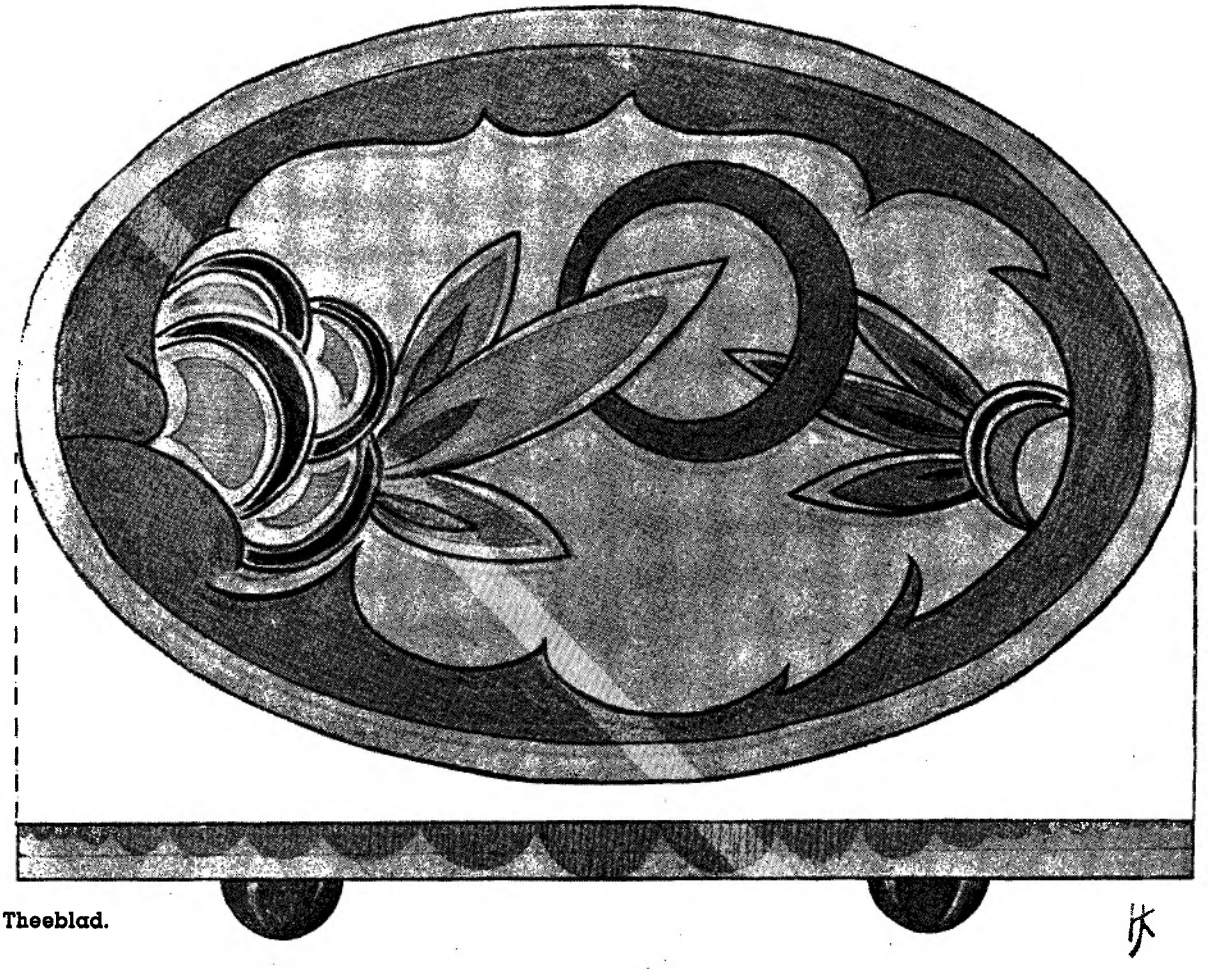

Theeblad.

mm. worden open gelaten. De „finishing touch" bestaat hierin, dat we de brandlijnen (ook die op de snijkanten) hier en daar fijntjes even met een klein beetje goud aantippen. Hiervoor gebruike men plakkaatgoud, dat, evenals de andere plakkaatverven, in grote en kleine tubes in de handel is.

Willen we een theeblad maken, dan dienen we eerst vorm en grootte te bepalen, in verband met plaats en doel. Een ovaal theeblad is erg mooi, maar op een modern theemeubel past meestal beter een rechthoekig model met afgeronde hoeken. Men tekent nu de gewenste vorm twee maal naast elkaar op de plaat celotex en zaagt ze uit, zorg dragend, dat men nauwkeurig de lijnen volgt, zodat de beide stukken precies gelijk worden. Op het laatst uitgezaagde plaatje trekt men een doorlopende lijn, die overal ± 2 cm. van de kant blijft. Nu wordt er een gaatje geboord door deze plaat, tegen de binnenkant van de getrokken lijn. Met een els, of zelfs met een dikke stopnaald, gaat dat wel. Hierdoor steekt men het zaagje, dat aan het boveneind even losgemaakt werd uit de zaagbeugel, en langs de lijn wordt het hart uit de plaat gezaagd. De ring, die we zodoende overhouden, wordt op het eérst uitgezaagde plaatje geplakt. Maar vooraf dient men de ring aan de binnenkant zuiver glad te schuren, en desgewenst van verticale brandlijntjes te voorzien. Het opplakken geschiedt met de bekende Velpa-lijm, die in handige busjes van ± 25 ct. overal verkrijgbaar is. Op het lijmen volgt het gladschuren der buitenrand. Hoe nauwkeuriger men gezaagd heeft, hoe eerder men met dit vervelende en stoffige karweitje klaar is. Nu komt weer het aardigste, maar tevens belangrijkste deel van het werk: het opzetten van de tekening. Houd vooral de vlakken ruim, werk niet met ingewikkelde figuren, of popperige randjes. Denk bij het opzetten direct al aan de aan te wenden kleuren. Vooral het hele blad niet vol zetten. Slechts enkele motiefjes kleuren, maar, dan ook met sprekende tinten. Hiervoor moeten absoluut plakkaat-verven gebruikt worden.
Een los inliggend glas behoedt ons blad voor vreemde smetten.
Willen we nog pootjes onder 't blad zetten, dan kunnen we daarvoor twee dikke houten kralen gebruiken, die we middendoor zagen. In het gaatje zetten we een houten pennetje, dat ± 1 cm. boven de vlakke kant uitsteekt. Dit pennetje wordt dan in een cm. diep gaatje, gevuld met Velpa, in de onderkant van het blad gestoken.

Voor het maken van een prullebak hebben we nodig vier platen celotex in de vorm van een gelijkbenig

trapezium. De hoogte daarvan bedraagt 30 cm., terwijl de evenwijdige zijden 30 en 20 cm. lang zijn. Bij dit werkstuk moeten de snijkanten absoluut verticaal zijn, daar we anders open naden krijgen.

Het is het gemakkelijkst, nu te gaan branden en schilderen en pas daarna 't bakje in elkaar te zetten. Maakt men een bak van bovengenoemde afmetingen, dan is het gewenst, hoewel niet noodzakelijk, de delen niet alleen aan elkaar te lijmen, maar ook met een paar kleine houtschroefjes te bevestigen. Deze plaatst men natuurlijk daar, waar ze het best door de tekening gemaskeerd worden. Nu nog bodem en deksel gezaagd. Maten zijn daarvoor niet op te geven, daar de verschillende materialen ook verschillende diktes hebben, waardoor boven- en benedenwijdte niet bij alle gelijk zullen zijn. Voor de bodem wordt de wijdte gemeten ± 3 cm. van de onderkant, en voor het deksel even ver van de bovenkant. De snijkanten zoveel bijschuren, dat bodem en deksel passen tussen de schuin toelopende kanten. De bodem wordt er gewoon in geplakt. Het deksel krijgt nog een figuurtje en een handgreepje, bestaande uit drie tegen elkaar geplakte brokjes celotex, die er ook weer met Velpa op bevestigd worden.

De prullebak kan men natuurlijk ook maken in kleiner formaat voor een dames-bureautje. Of ook vijf- of zeskant. Dan is het gemakkelijker en ook beter, de bak overal even wijd te houden.

Tenslotte een wandkandelaartje. De tekening spreekt eigenlijk voor zichzelf. De hoogte van het achterplaatje bedraagt ± 22 cm., de breedte 7 cm. Van de drie opeengeplakte plaatjes, die samen het kaarsendragertje vormen, heeft het bovenste een lip, waarvan de lengte overeenkomt met de dikte van het gebruikte materiaal, terwijl de breedte ± 3 cm. bedraagt. Deze lip past in een rechthoekje, dat in het achterplaatje is uitgezaagd. Bovendien is in dat bovenste plaatje een rond gaatje gezaagd, waar de kaars sluitend in past. Onderaan het onderste plaatje is een houten kraal bevestigd. Nu in het achterplaatje nog een gaatje geboord voor 't ophangen, en het motief kan er opgezet worden. Probeert u nu eens de lijntjes op de snijkanten te zetten, zoals op de tekening staat. Van voor- en achterkant tot halverwege, beurtelings diep inbranden.
Kies de kleur(en) in overeénstemming met de kaars en de kraal.

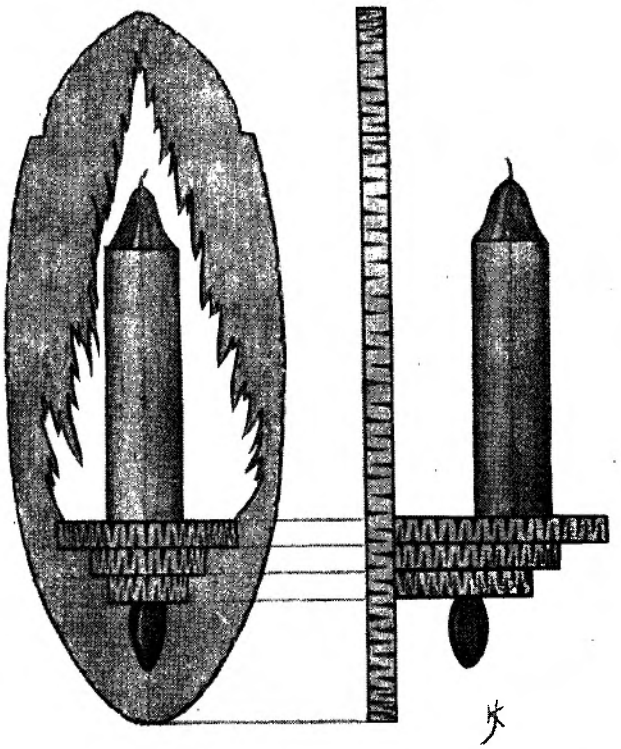

Kandelaar.

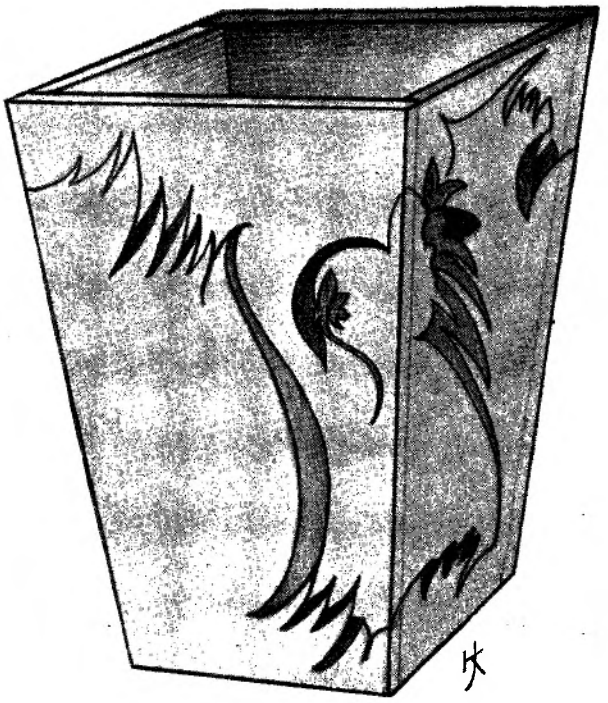

Prullebak.

Zonder veel moeite kan men dit kandelaartje veranderen in een wandlampje. Daartoe schroeft men op de plaat, waar de kaars staat, een k l e i n e fitting. Het snoer hiervan wordt door achterplaatje en bovenste draagplaatje ingevoerd. Over het kleine gloeilampje stulpt men een „lampeglas" van ongekleurd lampekapperkament, afgezet met een eenvoudig randje. De koperen ringetjes, die men hiervoor nodig heeft, kan men gemakkelijk buigen van een stukje koperdraad, bv. rondom een blikken busje. Met een heel klein haakje, gemaakt van een speld, bevestigt men aan voor- en achterkant het lampekapje op het celotex. (Zie foto begin.)

Van afvalstukjes van het materiaal maakt men bv. een kalenderschildje, thermometerplaatje, brievenstandaardje, pennenbakje, enz.

J. KOELSTRA.

knutselen met kleuters

WEVEN.

Miesje wil wat te doen hebben, want grote zus maakt zulke mooie dingen. Nu moet Miesje ook maar weven. Ja zeker, dat kunnen kleine peuters van ± 5 jaar ook. Op welke manier?
Benodigdheden: een stukje stevig karton, wat raffia of wol en een lange naald.
Miesje maakt bv. een servetband van raffia. Een stukje karton van ± 20 of 22 cm. lengte, breedte ongeveer 7 cm., als voorbeeld.
Nu spannen we een raffia draad om de punten zooals de lijntjes aanduiden, dus niet aan de achterkant! We nemen een gekleurde draad en weven die één op één neer door de slagdraden, zoals fig. I aangeeft. Net zo lang weven tot de kaart vol is, dan de lussen van de punten wippen en de servetband is klaar op het aan elkaar hechten na.

CARO.

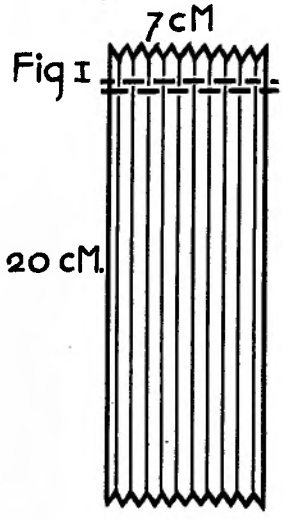

SCHOMMELWIEGJE.

Anny heeft een miniatuur poppenwiegje, dat Moeder en zij zelf gemaakt hebben.
Benodigdheden: 1 grote lege lucifersdoos, zonder schuif, wat karton, gekleurd, niet te dik en wat gom. We knippen eerst twee gelijke stukjes karton, zie a.
Hierop tekenen we een motiefje of beplakken het met wat gekleurd plakmozaik.
De smalste kant b. b. moet gelijk zijn aan de korte voorkant van de doos. We plakken de twee geknipte kartonnetjes tegen de korte voor- en achterkant van de doos, welke u ook nog kunt beplakken met citspapier.
We hebben nu een schommelwiegje gekregen. De bekleding van binnen behoeft geen nader betoog.

CARO.

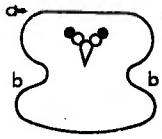

ZELF EEN KAART MAKEN.

„Juffrouw, mijn kleine nichtje in Friesland wordt jarig, 3 jaar", en ter verduidelijking steekt Aukje, een peuter van 5 uit mijn klas, 3 vingers omhoog. „En nu mag ik haar een mooie kaart sturen". „Wel Auk, dat is aardig en heb je er al een gekocht?" „Nee" antwoordt ze, „vanmiddag."
„Zullen we er samen een voor haar plakken?" vraag ik. En dat vindt Auk natuurlijk prachtig.
Ik bedacht toen dit bakkertje met een prachtige verjaardagstaart met 3 kaarsjes, wat al mijn kinderen kreten van bewondering ontlokte.
Het is gemaakt van de gangbare rondjes en ovaaltjes, die overal te krijgen zijn. Muts, schort, armen, benen en schotel met pudding knipte ik van vierkantjes.

J. WALSTRA.

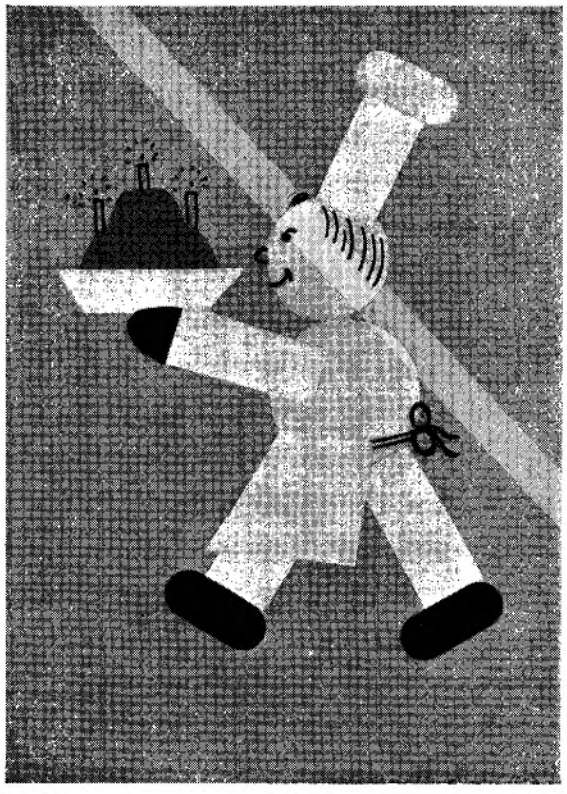

Als ik aan „gezin" denk, het onderwerp waarover wij het op verzoek van enkelen deze keer zullen hebben, komen mij meteen twee boeken in gedachten, die ik dezer dagen in handen kreeg. Een stuk film van een gezin, zij het ook een zeer bedaarde film, trekt aan ons voorbij als we de roman lezen van H. de Bruin: „Wat Blijft." Vooral de vader-zoon-verhouding is hierin sterk belicht, maar deze jongen is wel een zeer gehoorzame, beamende zoon. Het andere boek, dat ik bedoel, vertelt ook van een hechte band tussen vader en zoon. Ik denk aan Sorrel en Zoon, door Warwick Deeping, aan de meesten van jullie waarschijnlijk wel bekend. Deze zoon wordt geheel vrijgelaten; de vader gunt hem zijn eigen ontdekkingen, en ook zijn teleurstellingen, en blijft bij dit alles zijn allerbeste vriend die hem steeds, na een enkel woord, begrijpt. Ik kan me vergissen, maar ik heb zo'n idee dat de laatste verhouding de meesten van ons wel meer aantrekt en bevredigt dan de eerste. Dat is het immers, wat de sfeer in veel gezinnen zo grondig bederft, dat de jongeren geen ruimte en gelegenheid krijgen om hun persoonlijkheid vrij te ontwikkelen? Hoe vaak wordt niet, uit overgrote, maar verkeerd geuite ouderliefde krampachtig getracht de jongeren toch maar vóór alles bij het oude te houden? Jammer, jammer! Want niets prikkelt zozeer tot verzet als juist dit willen dwingen, en menig jongere gaat uit reactie verder dan hij bedoelde en dan wenselijk was! Als de ouderen maar wilden begrijpen, dat er veel, ontzaglijk veel veranderd is, sinds zij zelf jong waren. Dat zij, hoezeer zij ook met hun tijd mee gegaan mogen zijn, daar toch nooit zo tegenover kunnen staan als hun opgroeiende of pas volwassen kinderen. De nieuwe generatie heeft inderdaad in verschillende opzichten haar eigen waarde-bepalingen en eisen, en de vorige kàn en màg ons niet de hare opleggen. Het enige wat zij ons kan geven, is haar voorbeeld, en dat kan ook inderdaad van ver-strekkende betekenis zijn. Maar overigens heeft de jonge mens zijn eigen verantwoordelijkheidsgevoel en zijn eigen geweten, en er kunnen zich gevallen voordoen waarin hij zelf en alleen moet beslissen, zo nodig tegen de wil van zijn ouders in. Dit kan een moeilijke, pijnlijke konsekwentie zijn van het oude woord: „Gij zult Gode meer gehoorzaam zijn dan den menschen."

Nog heel veel meer zou ik hierover willen zeggen, maar dat kan niet in dit korte stukje, waar allerlei gebieden slechts even aangeroerd kunnen worden. En niet graag zou ik zwijgen over de positieve kant van het gezinsleven, de heerlijkheid van het samen doen en samen hèbben, de vele herinneringen aan het, de lange jaren door, samen-beleefde. In gewone doen is dit meestal een schat, waaraan je achteloos voorbij loopt; vaak word je er pas bij bepaald, als er één uit de kring wordt weggenomen, of door een onverwachte gebeurtenis. Menigeen is het zich ook pas bewust geworden in de eenzame avonden op zijn huurkamer, als hij door een werkkring in een andere plaats het ouderlijk huis moest verlaten.

Het kan nog zijn, dat „gezin" in een geheel nieuw licht voor je komt te staan, als je zelf liefhebt. Als je gedachten eens naar de toekomst gaan, naar de mogelijkheid van een kindje van jou en de liefste van alle mensen.... Een nieuw mensje uit jullie beiden, bloed van jullie bloed, waarin je elkaars karaktertrekken zult terugvinden, waarin je elkaar zult liefhebben. Dan kan het zijn, dat je ineens voelt wat een wonderlijk-innige band „gezin" eigenlijk is. Maar dan weet je ook tegelijk dat dat nieuwe wezentje met zijn wijde, klare ogen zèlf de wereld zal moeten ontdekken, ervaringen zal moeten opdoen, teleurstellingen zal moeten ondervinden. Iedere pijn van hem zal jou zelf nog veel meer wonden, en toch zul je zo heel weinig voor hem kunnen doen. Och, dan zie je Vader en Moeder met hun „lastige inmenging" opeens heel anders, dan ben je nog dankbaar voor iedere dag dat je hen nog mag bezitten, en nog goed voor hen kunt zijn.

LENIE S.

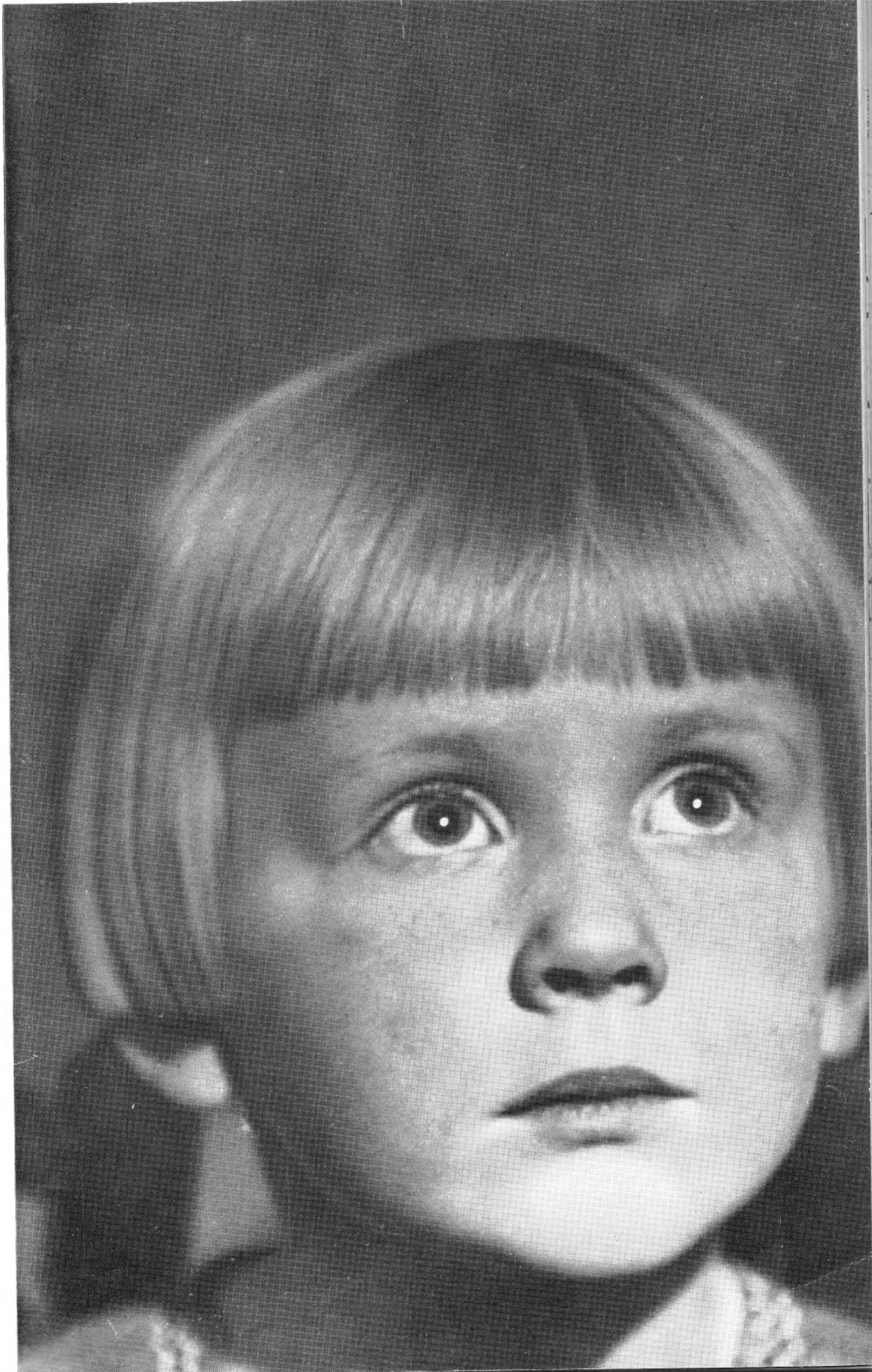

KINDERKOPJE
Foto Dick Elfiers,

TSJECHISCH BRUIDJE
Foto Lajo Rose

practische dingen

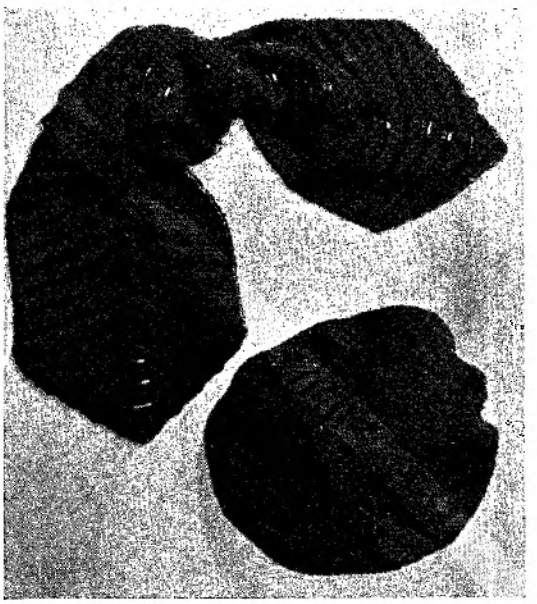

GEBREID GARNITUUR.

Deze vlotte muts-sjaal-combinatie eist 200 gram wol voor zich op; koordwol of dunne zephir zijn het meest aan te bevelen.
Gebreid wordt op 2 Inox-naalden no. 3½ in 3 r. 3 av., na de tweede naald één steek verspringen.
Wanneer we eerst de sjaal onderhanden nemen, dan worden hiervoor 67 steken opgezet. Het aantal moet oneven zijn voor de mindering in het midden, die om de andere naald plaats vindt en waarvoor drie steken tezamen worden gebreid, hetgeen de puntvorm veroorzaakt. Hieruit volgt, dat voor de geminderde twee steken als schadevergoeding aan het begin en eind van de minderingsnaald, één steek uit de kant wordt opgehaald. Hierdoor blijft het aantal opgezette steken even groot.
De 3 r. 3 av. verspringen dan naar de middensteek toe, dus ervóór naar links en erna naar rechts, ook weer om de andere naald. Bij begin en eind der naalden moet het breipatroon goed uitgeteld worden, daar men zich zo gauw vergist door de meerderingen.
Wanneer de sjaal een lengte heeft bereikt van 110 cm., gaan we de punt volbreien door thans, inplaats van te meerderen aan de zijkanten, alleen bij elke derde minderingsnaald aan begin en eind de twee buitenste steken samen te breien. Hierdoor wordt de eindpunt even groot als die van het begin. Ten laatste houdt u slechts drie steken over, welke in één mindering weg zijn en de sjaal is klaar.
Even gemakkelijk als deze zult u ook de leuke muts wel vinden. We beginnen met de bol, welke in een cirkel wordt gebreid. Hiervoor moet u eerst de middellijn weten en ik zal u even aangeven hoe.
De hoofdwijdte wordt gemeten en dit gedeeld door $^{7}/_{22}$, hetgeen de middellijn oplevert. Dit aantal cm. gaat weer in de helft en voor deze uitkomst worden steken opgezet. Op de sjaal kunt u uitmeten, hoeveel cm. 20 steken lang zijn (u moet met de toeren mee-meten, want ze lopen schuin!) en met dit aantal delen we de halve middellijn, waarna met 20 wordt vermenigvuldigd.
Het op te zetten aantal steken weten we nu nauwkeurig; thans rest ons de vraag „hoe breien we rond?" Hiervoor worden steeds 17 steken gebruikt, terwijl de rest in drie recht drie averecht wordt gebreid en na elke tweede naald naar de buitenkant toe verspringt. Deze 17 steken worden steeds recht gebreid, zodat er ribbels ontstaan die U op de foto in het midden ziet. Ik zal dus ter verduidelijking uitsluitend deze steken behandelen, de overige gaan gewoon door. 1e en 2e toer recht; 3e toer recht en 5 steken op de naald laten staan; 4e toer recht; 5e toer recht en 9 steken laten staan; 6e toer recht; 7e toer recht en 13 steken laten staan; 8e toer recht; 9e toer alle 17 steken laten staan; 10e toer alle 17 steken laten staan; 11e toer recht en alle steken weer breien: vervolgens weer met de tweede toer beginnen. U breit feitelijk niets dan kleine schuine partjes. Wanneer de cirkel mooi plat en vol is, kan afgekant worden.
Alvorens in het midden de steken met een draad dicht te trekken en het afkantsel met het opzetsel te verbinden, breien we de rand aan. Hiervoor halen we aan de goede zijde met een breinaald lusjes op uit de knoopjes der toeren aan de buitenkant van de cirkel. Deze steken worden, evenals de gehele rand, recht gebreid. Bij de 12e toer gekomen wordt op de 9 steken één weggeminderd. Vervolgens bij de 18e toer op de 8 steken en bij de 22e toer op de 7 steken. Hierna wordt niet meer geminderd en kunt u verder breien zolang tot u de gewenste randbreedte hebt verkregen. Waarschijnlijk zult u bij de 28e toer kunnen afkanten.
Onder een vochtige doek strijken we de muts, na dichtgemaakt te hebben, en de sjaal op en gaan we de eigenlijke clou aanbrengen, nl. het leeren biesje ter versiering. Wanneer u dit niet ter beschikking hebt, kan natuurlijk ook volstaan worden met een koordje, in kettingsteken of gedraaid, in contrasterende kleur. Leerbies zal echter het meest voldoen, omdat het glanst.
Als een veter in een schoen wordt het opgeregen, dus met twee einden; aan de achterkant wordt het dan gekruist.
Op de sjaal komt het precies boven de minderingen te zitten en bij de muts boven de naad; de rand wordt meteen tegen de bol vastgeregen. De uiteinden worden dan tot een sierlijk strikje geknoopt, hetgeen met een klein steekje vastgezet moet worden tegen het losraken. Bij de sjaal worden de uiteinden aan de achterzijde aan elkaar bevestigd.
Veel succes! NELLY J. HAK.

EEN VOETENZAK.

Een heel gemakkelijk te maken, welkom geschenk voor onze oudjes, of voor iemand die een ligkuur moet ondergaan! Benodigdheden: lapje gonje of jute, lang 65 cm., breed 35 cm., en alle wolrestjes, die we maar bij elkaar kunnen krijgen, voor de binnenkant; de buitenkant wordt van peau de pêche, fluweel of wol, 85 bij 40 cm., met als afwerking een koord van 1.50 m. in afstekende kleur.
Nu neemt men de 35 cm. brede lap gonje in de breedte voor zich en begint links bovenaan 2 cm. van beide kanten af. Men werkt gewoon met draad en naald. Liefst een grove maas- of stopnaald: Nu maken we op 2 draden een stiksteek, maar trekken de draad niet geheel door, doch laten een lusje van

ongeveer 1 cm. hangen. Dit behoeft niet precies afgepast te worden, wat het werk dus niet al te moeilijk maakt. Nu weer een stiksteek en daarna weer een lusje. Zo gaat men de gehele rij door. Is er nu geen zelfde wol meer dan neemt men gerust een andere draad. Aan de rechterzijde blijft eveneens 2 cm. onbewerkt. De volgende rij verspringt men met de lussen, doet deze juist onder de stiksteek. Wanneer er een eindje gewerkt is begint het geheel op een kleurrijk bloemenveld te gelijken en het werk ziet er als smyrna-werk uit, doch is veel makkelijker. Begrijpelijkerwijze worden tussen de toeren telkens 2 of 3 draden open gelaten. Wanneer U niet genoeg wol denkt te hebben kunt u gerust een paar lusjes over slaan maar ze moeten niet korter worden want juist deze lusjes geven de „verwarming" voor de voeten. Ook heeft dit werkje voor, dat de draden niet afgewerkt behoeven te worden. Ze kunnen gewoon blijven hangen en men kan dus elke cm. wol benutten. Is het bloembollenveld nu klaar, dan naait men aan de zijkanten dit werk dicht, zó, dat de 2 cm. onbewerkte stof aan de buitenkant en de lusjes binnenin komen.

Vervolgens wordt de peau de pèche aan de zijkanten dichtgenaaid. Hier komt nu de wollen zak in, die niet is omgedraaid, zodat de lusjes zichtbaar blijven.

Aan de bovenzijde blijft nu aan weerskanten ongeveer 10 cm. peau de pèche over. Aan het uiteinde hiervan komt een inslag en men naait deze inslag tegen de wolrand aan, zo, dat de 2 cm. brede rand gonie, die onbewerkt bleef in deze rand valt. Er ontstaat nu een zg. hoofdje.

Is ook dit werk'e klaar, dan moet aan de buitenzijde nog het koord komen. Dit vouwt men in de helft en zorgt er voor dat er links en rechts 2 even grote einden over blijven voor lange lussen. Het opnaaien geschiedt glad langs de rand waar wol en peau de pèche samen komen. Die grote lussen hebben tot doel dat men bij het aantrekken van de voetenzak niet al te diep behoeft te bukken, iets wat voor oudere dames vaak zo moeilijk is. Wanneer men de zak altijd bij de hand wil hebben, hangt men ze aan de stoel en dan kunnen we rustig blijven zitten. Ligt men op de divan, dan is de zak eveneens makkelijk zelf aan te doen, juist door de grote lussen die we dan met onze handen vasthouden, zodat men geen hulp van anderen nodig heeft.

COR SPITS.

KLEEDJE.

Dit eenvoudige vloerkleedje wordt vervaardigd in wonderweeftechniek.

Deze techniek, die buitengewoon gemakkelijk is, wordt uitgevoerd op de speciale wonderweefstof en berust op het doorhalen der wol onder de lusjes door middel van een lange, in verschillende lengten verkrijgbare, naald.

Men kan hiermee tevens vele variaties maken door op verschillende manieren de lussen te laten verspringen. Bij dit patroon is het eenvoudige 't mooist, nl. één op, één neer, enz.

Bij grove weefstof neemt men een enkele draad van smyrna of een dubbele draad van kelimwol; bij gebruik van de fijnere stof een enkele draad van kelimwol.

Dit laatste verdient hier de voorkeur, aangezien men hiermee een fijner effect bereikt en 't kleedje meer de indruk geeft van gewoon weefwerk.

Daar dit kleedje „in blauw" wordt uitgevoerd, neme men verschillende tinten van eenzelfde kleur blauw; in dit geval het beste: steenblauw, donker en licht. Het kleedje wordt tenslotte gevoerd met Engels leer met desgewenst een binnenvoering van molton, wat echter niet noodzakelijk is.

Franje: tegenover 't zwarte vakje donkerblauwe en de rest zwarte wol (op de tekening aangegeven).

Maten in centimeters.

Fam. DUYSER—OUBORG.

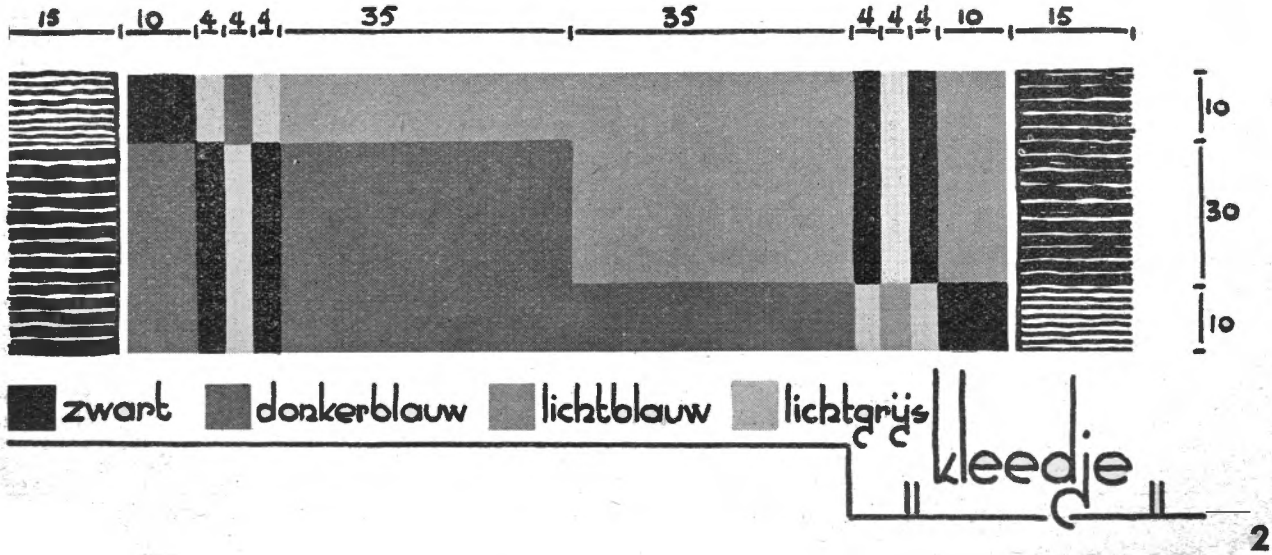

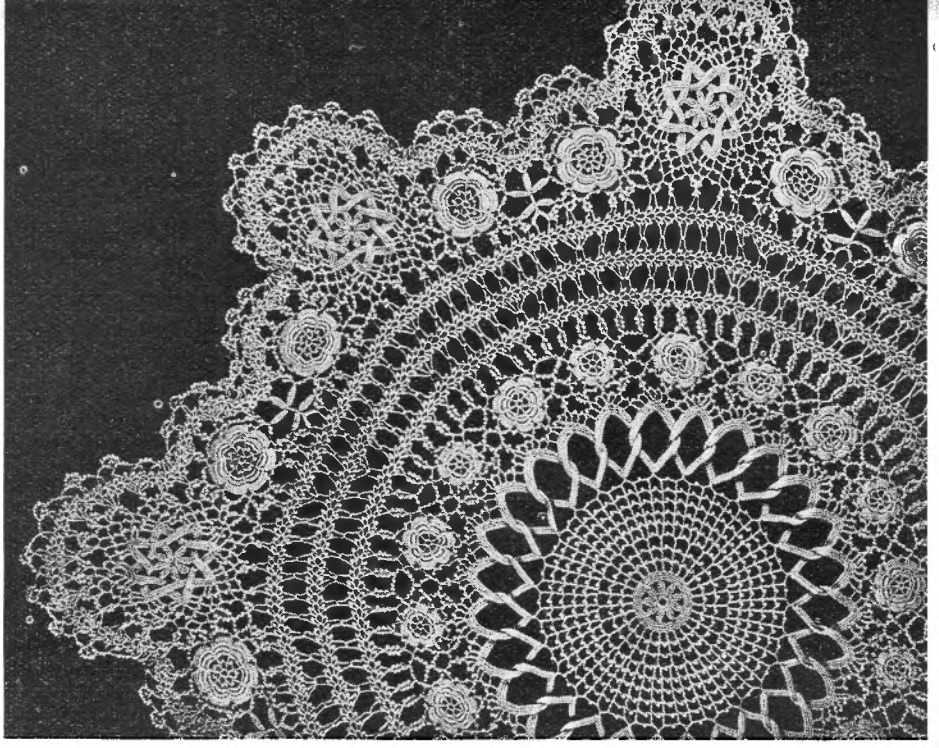

KLEEDJE VAN IERSE HAAKKANT (grootste middellijn 65 cm.; op verzoek).

Van D.M.C. haakgaren nr. 50 met haaknaald nr. 9 of 10 wordt dit kleedje in het midden begonnen. Om een dubbele lus, die men kan uittrekken, haakt men als 1ste t.: 9 maal 3 vierd. st. (samen afgewerkt) met 5 l. ertussen. Voor het 1ste vierd. st. haakt men 6 l.; 2de t.: 54 v. in het rond; 3de en 4de t.: ook 54 v. (beide lussen worden opgenomen); 5de t.: 27 d. st. met 1 l., 1 picot (4 l., 1 h. v. in de 1ste l.), 1 l. ertussen; 6de en 7de t.: ook 27 d. st., doch in de 6de t. 2 l., 1 p., 2 l. — en in de 7de t. 3 l., 1 p., 3 l. ertussen; 8ste t.: 54 d. st., steeds insteken in de 2de der 3 l. en 1 l., 1 p., 1 l. ertussen; 9de, 10de, 11de en 12de t.: 54 d. st., steeds 2 l., 1 p., 2 l. ertussen. De draad wordt afgehecht.

Met een nieuwe draad zet men voor een ovaaltje 48 l. op, sluit ze tot een ring en haakt hierop als 1ste t.: 2 maal 23 v. en 2 maal 3 v. aan de eindpunten; 2de t.: 2 maal 25 v. en 2 maal 3 v. in de middelste der 3 v. De draad wordt afgehecht. Voor het 2de ovaaltje zet men ook 48 l. op, doch voor men deze tot een ring sluit, steekt men de l., volgens de foto, door het 1ste ovaaltje; daarna wordt het als het 1ste gewerkt. Zo doet men met alle ovaaltjes, terwijl men voor het laatste (27ste) ook door het 1ste ov. steekt. Hierop volgt een toer v. Op elk ov. komen 12 v., 3 v. in de hoekv. en 12 v. erna. Dan volgt 1 toer d. st. met 1 l., 1 p., 1 l., ertussen. In de hoekv. komen 2 d. st. met 1 l., 1 p., 1 l. ertussen.

Nu volgt een roosjesrand van 9 grotere en 9 kleine roosjes. Voor beide roosjes zet men 6 l. op en sluit ze tot een ringetje; 1ste t.: om het ringetje 7 maal 1 st., 3 l.; 2de t.: om de 3 l. achtereenvolgens 1 v., 1 h. st., 3 st., 1 h. st., 1 v.; 3de t.: 7 maal 1 v., 5 l., (de v. worden in de st. van de 1ste t., doch achter de blaadjes, ingestoken); 4de t.: als 2de t., doch 5 st. inplaats van 3 st. Op het kleinste roosje komt nu een toer boogjes met p., waarmee tegelijk de roosjes aan de ov. en aan de grotere roosjes worden verbonden. Voor de grotere roosjes haakt men de 5de t.: als 3de t., doch nu 6 l. tussen de v.; 6de t.: als 2de en 4de t., doch nu 7 st. Dan volgt ook op deze roosjes de boogjestoer met picots.

De volgende 3 randjes worden in andere richting gewerkt. Voor zo'n randje zet men 9 l. op; 1 h. v. in de 4de l. vanaf de haaknaald; 1 h. v. in de 4de l. vanaf de haaknaald; 1 st. in de 2de l. vanaf het begin; 4 l., 1 st. in dezelfde l.; 1 p., 1 st. in de 1ste l.; 11 l., het werk omkeren; om de 4 l. haakt men 1 st., 1 p., 1 st., 4 l., 1 st., 1 p., 1 st.; 9 l., 1 h. v. in de 4de l. vanaf de haaknaald; nog 2 p., 2 l., de haaknaald er uit halen; insteken in het middelste boogje van een der roosjes; de lus van het randje er door halen; verder 1 l., 3 p., 1 l., 1 h. v. in de 2de l. voor de eerste 3 p., 3 l.; om de 4 l. van het randje weer 1st., 1 p., 1 st., 4 l., 1 st., 1 p., 1 st. Zo wordt dit randje met picotlusjes volgens de foto aan de roosjes verbonden. De tweede randjestoer wordt met 9 l. aan de vorige t. verbonden. In deze toer wordt 18 maal gemeerderd, door 2 maal 1 boogje aan hetzelfde boogje te verbinden, steeds bij elk 5de boogje. Derde randjestoer: als tweede, doch nu wordt 12 maal gemeerderd, steeds bij elk 9de boogje.

Dan volgt een rand van roosjes en dooreengevlochten vierkantjes. Bij deze roosjes haakt men om het ringetje van 6 l. als 1ste t.: 7 maal 1 st. met 1 l., 1 p., 1 l. ertussen. 2de t.: 7 maal 1 st. met 6 l. ertussen; 3de t.: om de 6 l. haakt men 1 v., 1 h. st., 7 st., 1 h. st., 1 v.; 4de t.: 7 maal 1 v. met 8 l. ertussen; 5de t.: als 3de t., doch nu 9 st.; 6de t.: als 4de t., doch nu 10 l.; 7de t.: als 5de t., doch nu 11 st. Voor de vierkantjes zet men 80 l. op en sluit ze tot een ring; 1ste t.: 4 maal 19 v. en 4 maal 3 v. op de hoeken; 2de t.: vasten; vóór men de l. voor het 2de vierk. sluit, vlecht men ze door het 1ste vierk.; 3de t.: op elke hoek van de beide vierk. 7 v., 3 v. in de hoekv., 7 v.; 4de en 5de t.: d. st. met p. ertussen. Met de laatste t. worden de achthoeken aan de roosjes, volgens de foto, verbonden. De takjes worden afzonderlijk gehaakt. Men zet de draad aan een boogje van het derde randje vast en haakt 5 l., en 10 l. voor een blaadje; in de 9de tot en met 1ste l. haakt men 1 h. st., 7 st., 1 h. v.; dan 4 l. voor het steeltje; 3 blaadjes; 4 h. v. op de 4 l.; 1 blaadje, 5 l. vastmaken aan het randje; dan 7 v. om elke 5 l.

Als afsluiting komt weer een randjestoer, die met picotlusjes aan de motiefjes verbonden wordt, waarna nog een toer van picot-boogjes volgt.

Wil men een kleiner kleedje maken, dan voldoet het middengedeelte met de rand van ovaaltjes of de nog er aan toegevoegde roosjesrand ook heel goed.

Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstraat 36-bis, Utrecht. Antwoord betaald.

ZELF GEMAAKTE PYAMA'S,

Zelf pyama's maken — ik denk dat de meesten van u er nog niet toe gekomen zijn. Toch heeft het voordelen: de zelf gemaakte pyama is altijd veel sterker dan de klaar gekochte die in de was zo gauw een verschoten kleurloos ding wordt. Er is momenteel zulk schattig gebloemd indanthren flanel in de handel, dat nog spotgoedkoop is bovendien. Voor haar die vast zomerpyama's maken wil zou ik tobralco etc. aanraden. Men neme in elk geval een gegarandeerd onverschietbare stof, het is zo ontmoedigend om het product van onze noeste vlijt dat ons zo charmant kleedde, na elke wasdag valer en onaanzienlijker voor de dag te zien komen!

Een ander voordeel van de „home made" pyama is, dat we ze veel origineler kunnen maken dan wat de doorsnêe confectie (uitgezonderd natuurlijk de zeer dure modellen) gewoonlijk biedt.

Wat zegt u bv. van de pyama met driekwart mantel? De jas bestaat uit één stuk, dus zonder naden onder de armen en sluit van boven met twee grote parelmoeren knopen. Het schouderstuk en het kraagje zijn van bijpassend effen flanel. De klokkende mouw reikt tot aan de elleboog en wordt met effen flanel geboord. De broek sluit bij dit, zowel als bij de andere modellen, op een elastiek en heeft aan de pijpen opgestikte banden van effen flanel. Het patroon hiervoor is verkrijgbaar in de maten 42 en 44 na storting van 35 cents op gironummer 20246 van de Uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

Model B heeft een grote ronde geschulpte kraag van effen flanel. Broek en blouse zijn eveneens geschulpt en geboord met effen flanel, waarvan ook het ceintuurtje is. De blouse wordt over het hoofd aangetrokken en in één van de schoudernaden wordt bij de hals een splitje gelaten, dat met drukknopen gesloten wordt. Fig. 1 is de broek, fig. 2 (tot „midden voor") de voorzijde van de blouse, fig. 3 de rug, fig. 4 de mouw, fig. 5 de voorzijde en fig. 6 de achterzijde van de kraag.

Model C heeft ter garnering ingezette punten van bijpassend flanel in broek en mouwen. Het jasje heeft tamelijk grote revers, die met hetzelfde flanel tegengevoerd zijn en waarvan ook de ceintuur en het smalle dubbelgevouwen kraagje gemaakt worden. Fig. 1 is de broek. Tot C wordt een split ingeknipt waartussen het klokdeel fig. 7 gezet wordt. De fig. 2, 3 en 4 zijn resp. voorzijde, rug en mouw van het jasje. In fig. 4 split knippen tot C, waartussen het klokdeel fig. 8 gezet wordt. Fig. 9 is het patroon van het kraagje. De ceintuur is voor beide modellen ongeveer 2 meter lang en 3 cm. breed.

Het verkleinde patroon is voor maat 44. Door er geen naden aan te knippen is het voor maat 42 ook te gebruiken.

LENY VAN GEELKERKEN.

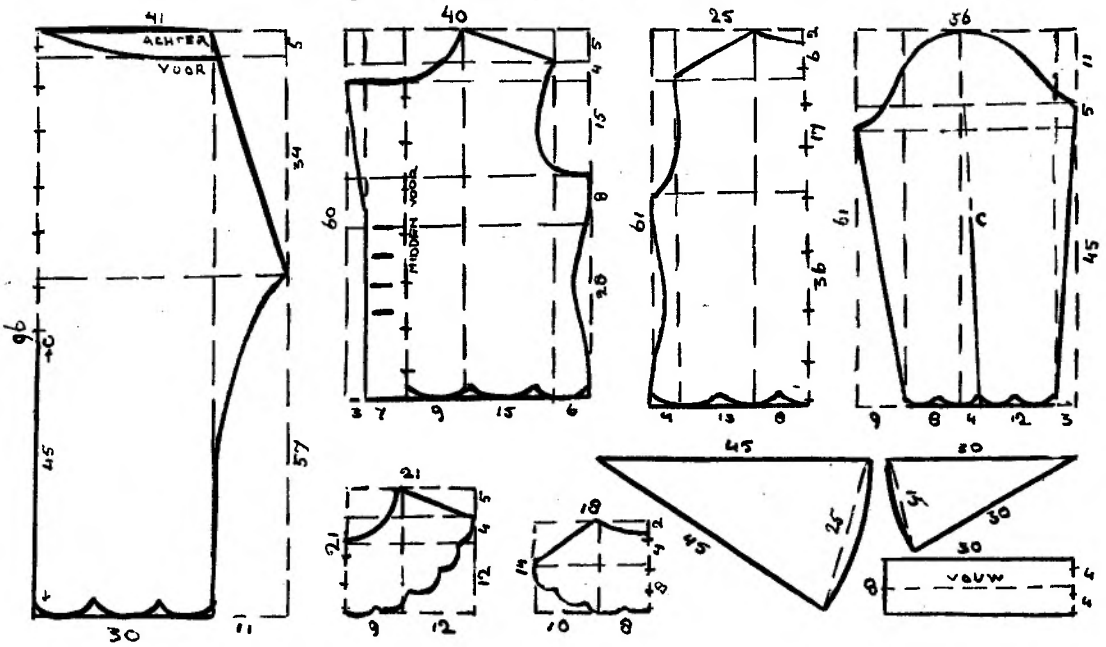

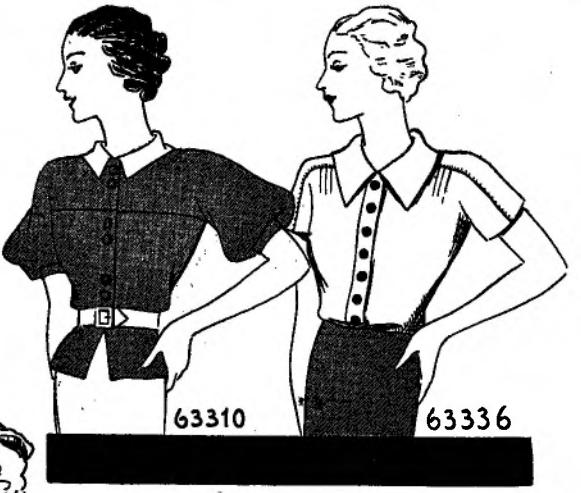

Ons Patronenhoekje

63257 a is een ruime ¾ mantel van bruin fluweel. De schouderstukken zijn ruim ingehaald. Patronen voor 88, 96 en 104 cm. bovenwijdte à *f* 0.40.

63257. Japon met aangeknipte ¾ mouwen; tesamen met de fluwelen mantel vormt deze een smaakvol complet.
Patronen voor 88, 96 en 104 bovenwijdte à *f* 0.50.

62204. Een rok met overslag en knoopsluiting waarop een sportief wijd jasje met staande zakken.
Patroon voor rok en mantel voor 88 en 96 bovenwijdte à *f* 0.50.

63310. Blouse met wijde aangeknipte mouwen en heupschootje.
Patroon voor 88 en 96 bovenwijdte à *f* 0.30.

63336. Overhemdblouse die in de rok wordt gedragen.
Patroon voor 104 cm. bovenwijdte à *f* 0.30

63373. Een aardig kindermanteltje voor meisjes van 3 tot 5 jaar.
Patroon *f* 0.30.

63369. Voor onze boys een vlot jasje van Engelse stof.
Patroon voor 4—6 en 6—8 jaar à *f* 0.30.

Patronen kunnen besteld worden bij de redactie onder opgave van nummer en maat terwijl het verschuldigde bedrag gelijktijdig moet worden gestort op giro 20246 van Bosch & Keuning, Baarn.

keukengeheimen

Twee keukenfornuizen, die tevens het gehele huis van warm water voorzien, zijn het bespreken overwaard. Het ene is een Zweedse vinding, het andere is Hollands fabrikaat. Laat ik u eerst het een en ander van het Agafornuis vertellen. Dit Agafornuis dan wordt gestookt met cokes of met anthraciet en het gebruikt slechts 3 tot 4 kg. in 24 uur. Dat is een zeer kleine hoeveelheid en over het zuinige stoken zou men lang niet uitgepraat raken, ook niet over het gemak, dat één, hoogstens twee maal per dag bijvullen voldoende is en dat men als men op reis gaat, de kachel vult, tempert, dan aan zijn lot overlaat en teruggekeerd na een dag of wat, nog vuur vindt. Voor het bijvullen van brandstof is een speciale emmer, die zo ingericht is, dat dit vullen volkomen stofvrij geschieden kan.
Het fornuis is geheel van emaille, ook de bovenplaat en dus eenvoudig schoon te houden. Ook is de kachel geheel geisoleerd en kans van zich te branden bestaat ook niet.

De pannen komen nooit in directe aanraking met het vuur, maar op gesloten kookplaten wordt gekookt, daarom wordt de onderkant van de pannen niet vuil. Een wasemkap in de keuken is niet nodig, want de ontwikkelde dampen worden naar het rookkanaal afgeleid. Eetenslucht komt door dit systeem niet in huis.
De braad- en bakoven van het fornuis zijn volgens hetzelfde principe geconstrueerd als een bakkersoven, met dikke wanden en rondom een gelijkmatige warmteverdeling. De zorgvuldige isolatie van de ovendeur voorkomt warmteverlies.
Ook nog een kookoven heeft dit fornuis. De temperatuur er van ligt even onder het kookpunt. Hij dient voor het eigenlijke gaarkoken (na het aan de kook brengen) van de spijzen, voor warm houden en voor opwarmen. Bijzonder geschikt is hij o.m. voor het wecken van groenten en vruchten. De glazen worden voorzien van beugels gewoon zonder weckketel in de oven gezet.
Bovenop de Agakachel zijn twee kookplaten met isolatiedeksel. De linkerkookplaat (400°) is voor gerechten, die een zeer grote hitte nodig hebben. Op de rechter, die een constante temperatuur van 250° heeft, kunnen drie pannen gelijktijdig aan de kook gehouden worden. Maar hiermee is nog niet alles gezegd, want een ingebouwd waterreservoir met een inhoud van 40 liter maakt dat er steeds rijkelijk warm water is voor keuken en huishoudelijk gebruik.
Behalve deze gewone warmwatervoorziening worden de fornuizen geleverd met een afzonderlijke boiler, die het bad, de douche en alle wastafels van het huis van warm water voorziet. Aan extra brandstof kost het bijna niets en in huizen, die geen centrale verwarming hebben is dit systeem aan te raden. Om aan te schaffen is dit fornuis met zijn vele mogelijkheden zeer prijzig, maar wie het geld er voor uit kan leggen, wint op den duur, omdat het zeldzaam zuinig en praktisch in het gebruik is.
Het Hollandfornuis (de naam verraadt zijn oorsprong) is eveneens van emaille, keurig wit of crême, wordt ook met cokes gestookt, voorziet het gehele huis van warm tapwater en dient tegelijkertijd voor verwarming van de woning. 's Zomers brandt in dit fornuis met behulp van een zomerrooster een klein vuur, juist voldoende om een maaltijd te koken en om warm water te hebben.

In vier maten wordt dit fornuis gemaakt. Het grootste is voor een flink, ruim huis, de drie daarop volgende maten voor kleinere en kleine woningen.
Ook met het Holland-keukenfornuis is het zeer zuinig huishouden en zijn deugdelijkheid heeft het in menig gezin reeds volop bewezen. Wat velen wellicht op prijs zullen stellen: het kan ook ingericht worden voor het stoken met olie.

VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

recepten:

BOTERTAART.

3 eieren, 150 gram suiker, 150 gram bloem en 1/3 theelepel bakpoeder of 150 gram zelfrijzend bakmeel, 50 gram boter; zout.
Roer de boter met de suiker tot room. Voeg daarna één voor één de eieren toe en roer tot alles heel schuimig geworden en geen suiker meer te voelen is.
Zeef de bloem met het bakpoeder. Voeg dit al roerende lepelsgewijze bij het mengsel. Bestrijk een zandtaartvorm gelijkmatig met boter, strooi er bloem overheen en vul de vorm voor 2/3 met het deeg. Bak de taart in een vrij warme oven 20—30 min. Stort ze en bestrooi ze na bekoeling met gezeefde poedersuiker.

BOTERKOEK. (op verzoek).

½ pond bloem, 1 ct. = 10 gr. gist, 2 dl. melk, 50 gram (4 lepels suiker), 75 gram = 5 lepels boter, zout, 100 gram suiker = 8 lepels en 30 gram = 2 lepels boter.
Maak de gist met iets water, melk of suiker vloeibaar. Zeef de bloem in een kom. Maak in het midden een kuiltje; doe hierin de vloeibaar gemaakte gist en iets zout en de 50 gram = 4 lepels suiker. Roer nu van het midden uit onder steeds toevoegen van kleine hoeveelheden van de lauwe melk tot een samenhangende bal ontstaan is. Kneed daarna het deeg, tot het makkelijk van de handen loslaat en zet het op een warme plek of in lauwwarm water te rijzen. Rol daarna het deeg uit op een licht bestoven tafel tot een gelijkmatige lap. Verdeel 75 gram koude boter in klontjes en leg deze op het deeg. Vouw de lap daarna in drieën en rol het opnieuw uit. Vouw het tenslotte op en laat het in een verwarmd vertrek, echter op een niet te warme plaats rusten. Rol hierna het deeg weer een paar maal uit na het telkens weer opgevouwen te hebben. Rol het dan uit tot een lap van 2—2½ cm. dikte zo groot als een bakblik. Leg de lap op dit beboterde blik en laat de koek afgedekt met een vochtige doek weer rijzen; verdeel dan de 30 gr. boter in kluitjes en leg deze met de 100 gr. suiker verspreid op de koek. Bak hem in een hete oven gaar en snijd het gebak na bekoeling in plakken.

G. LE ROY.

VERSE GROENTEN VOOR VANDAAG.

(Maggi-recepten).
PREISOEP (4 pers.)
2 Preien, 1¼ l. kokend water, 20 gr. bloem, 30 gr. boter, 10 gr. zout, 3 theelepels Maggi's aroma, wat peper of nootmuscaat.
Snijd de prei in stukjes, was ze enige keren. Zet ze op met kokend water en zout en kook ze geheel gaar in ± ¾ uur. Roer ze dan door een vergiet of een paardenharen zeef. Smelt de boter in een pannetje, voeg de bloem toe, roer deze glad, doe er, onder roeren het doorgeroerde preinat bij en laat de soep nog enige minuten doorkoken tot ze mooi gebonden is. Maak ze af met de Maggi's aroma, de peper of wat fijngeraspte nootmuscaat.
VELDSLA (4 pers.).
Veldsla, 1 hardgekookt ei, 2 eetlepels slaolie, 2 à 3 eetlepels azijn, 2 theelepels Maggi's aroma, zout.
Maak de veldsla schoon door de worteltjes te verwijderen. Was ze daarna enige keren in ruim schoon water. Laat ze uitlekken op een vergiet. Knijp er daarna tussen de handen het water uit en doe ze in een schaal. Maak het hardgekookte ei met een vork goed fijn en strooi het over de sla. Giet over de sla de olie, de azijn, het zout en de Maggi's aroma. Meng nu alles met 2 lepels of lepel en vork flink dooreen. Lang mengen en op het bord de veldsla nog een beetje fijn snijden.

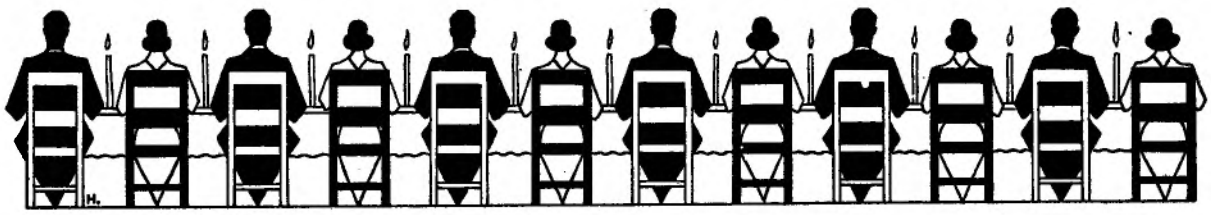

correspondentie v. d. redactie

MOEDERKE ALLEEN.

De derde druk van ons algemeen geliefde en gewaardeerde „Moederke Alleen" is klaar gekomen, en menigeen zal het dezer dagen weer ontvangen hebben. Is dit prachtige werk ook reeds in uw bezit? Slechts de kleine moeite van het winnen van één abonnee, en ge zijt weer een schat rijker!

ABONNEMENTSGELD.

Aan onze lezeressen zij meegedeeld, dat betaling van het abonnementsgeld voor de 2e helft van de jaargang 1934—1935 gaarne ingewacht wordt vóór 27 Maart a.s. Na die datum zal per kwitantie over het bedrag beschikt moeten worden, met verhoging der inningskosten.

VERZUIM UW GYMNASTIEKOEFENINGEN NIET!

Uit een schrijven van een abonné:
„Ik volg reeds eenigen tijd de rubriek lichaamsoefeningen practisch, daar mijn rug na ingespannen arbeid spoedig pijnlijk wordt. Derhalve voer ik speciaal de oefeningen uit, die de rugspieren versterken, waarvan ik de goede uitwerking heb kunnen vaststellen."
Wij verheugen ons van ganser harte over dit gunstig resultaat van de kamergymnastiek bij iemand, die in hoofdzaak hoofdwerk verricht. Van harte hopen wij, dat zeer velen er baat bij mogen vinden. 's Avonds om ongeveer tien uur, vóór het naar bed gaan, alle lezeressen aan 't turnen!

MET VOLLE KRACHT AAN DE NIEUWE WEDSTRIJD!

Nu gaat het er om, een flinke basis te leggen voor het winnen van abonnée's. Wie dadelijk in het begin flink aanpakt, maakt een prachtige kans. Allen aan het werk om ons eigen tijdschrift in alle huizen te brengen! De premies zijn het waard! Neem b.v. eens de praktische Serveer-boy, die alleraardigste, nieuwe vinding! Zal hij met zijn gezellig blad in blauw met zilver, of in geel met zwart, onze kamer geen prettige moderne aanblik geven? Als i e t s voor iedere jonge vrouw een begerenswaardig bezit is....!

EN NU DIE ANDERE WEDSTRIJD.

De vorige maand had een abonnee dezelfde gedachte gehad als wij: er moest weer eens iets komen als de wie-weet-wat-wedstrijd! Wij moeten onze lezeressen echter vragen nog even geduld te hebben tot de volgende maand, daar wij met ons idee nog niet geheel klaar gekomen zijn.

CRISISHUWELIJK.

Er kwamen, in allerlei vorm, sympathiebetuigingen binnen voor onze praktische huisvrouw, waarvoor wij bij dezen zeer hartelijk dank zeggen. Nogmaals brieven opnemen is ons niet meer mogelijk, al zouden wij het om de inhoud graag doen.

ABONNEE'S in INDIE.

Het doet ons genoegen, dat „De Jonge Vrouw" in Indië telkens meer abonnee's krijgt. Onze oude en nieuwe abonnee's daar zenden we hierbij een vriendelijke groet uit het verre Nederland.

OVER DE HELE WERELD.

„De Jonge Vrouw" gaat over de hele wereld. Ons maandschrift komt op kleine, stille eilanden, bereikt werksters op eenzame posten, wordt met verlangen tegemoet gezien door vrouwen, ver van de beschaafde wereld. Ook hen, die daar in de eenzaamheid denken aan het verre vaderland, zenden we onze beste wensen.

ONZE ABONNEE'S LEVEN MET ONS MEE.

Het doet onze redactie veel genoegen, dat onze abonnee's zo met ons meeleven. Brieven, waarin gevraagd wordt, of er niet eens over dit of dat onderwerp kan geschreven worden, stellen we zeer op prijs. Niet steeds kunnen wij aan alle verzoeken voldoen; er komt bij het redigeren van een maandschrift als „De Jonge Vrouw" zoveel kijken, dat we wel eens de behandeling van een onderwerp moeten uitstellen en ook is niet alles voor ons geschikt. Maar overigens trachten we zoveel mogelijk aan de wensen van onze abonnee's tegemoet te komen.

VERZEN.

Wij ontvangen veel verzen. Helaas zijn ze lang niet altijd zo, dat we ze kunnen plaatsen. Dat hindert nu niet, als de inzendsters maar begrijpen, dat we niet a l l e s kunnen aanvaarden. Probeersels m o e t e n we terzijde leggen.

VOOR FEESTAVONDEN.

Wij krijgen meermalen het verzoek stukjes, tableaux etc. te noemen, die geschikt zijn voor een feestelijke jaarvergadering. Het „Ned. Verbond van Chr. Jonge Vrouwen- en Meisjesvereenigingen" heeft in dit verband aardig werk verricht, en het is misschien niet ondienstig hier nogmaals enige titels uit hun prospectus te laten volgen.

Om blijdschap, door A. Riepma (voor 10 meisjes of 6 meisjes en 4 jongens).

De tien bruidsmeisjes (voor 12 meisjes of 11 meisjes en 1 jongen), vertaald door Mevr. D. C. v. d. Burgt—Boersma.

Weegschalen, (voor 7 meisjes of 3 meisjes en 4 j.), uit het Duitsch vertaald door P. J. Wefers—Bettink.

Legende (voor 4 meisjes). Overdr. uit Feestavonden III.

Mechanieke dienstbode, voor 4 meisjes.

„Meisjes vieren feest" door Ds. G. v. Veldhuizen, waarin eenige tableaux en verder aanwijzingen voor het organiseeren van feestavonden.

Voor onze feestavonden IV, waarin o.a. „Tante Jetje", een lentestukje met zang, de „Komst van Lente", en meerdere kleine stukjes.

Voor onze feestavonden V, waarin o.a. de Wereldbond van Chr. Jonge Vrouwen- en Meisjesvereen., kleine stukjes en voorbeelden voor aardige jaarverslagen.

De stukjes zijn te verkrijgen bij het Verzendbureau van bovengenoemd verbond, adres Mevr. Hoogenraad—van Beresteyn, Uithuizen.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

INHOUD

- Meditatie. Op de Opstandingsmorgen 242
- Kloostergang van het kerkje te Rycha, foto G. Tj. Keiser 243
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal.. 244
- Kraaien. Vers van David Ietswaart 248
- Over vrouwengevangenissen, door Mej. Mr. E. C. Lekkerkerker 249
- Paasversiering, door Vict. Hartogh-Snoek 253
- „Christus is opghestanden", Paaslied, met muziek van J. W. van Setten 254
- „Jong-Holland snakt naar werk," door Lenie S. 255
- Kamers met pension, novelle van Leentje M. Hagen 256
- Het moderne interieur, door Reinier Tybout 260
- Het huwelijksuitzet voor Indië, door S. Ferwerda 261
- Onze vacantieprijsvraag 263
- Jeugdleeszaalwerk, door L. de Gaay Fortman 264
- Ontwerpen voor handwerk, door atelier „De Driehoek".. 268
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 270
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 272
- Ons Patronenhoekje 273
- Practische Dingen 274
  - Een driehoekig sjaaltje, door C. Rehorst 274
  - Gebreid overgooiertje, door A. Balder 274
  - Gehaakt gordijntje, door Riek Heusinkveld 275
  - Een practische boodschappentas, door Annie Groenheyde 276
  - Voor fietstochten in 't voorjaar, door Nelly J. Hak 277
  - Voor een 25- en voor een 5-jarige, door Adri Alindo 277
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh-Snoek 278
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy 279
- Correspondentie van de redactie 280

Op de kunstdrukpagina's .....

- Uitkomende wilde eendjes ..... foto A. van Gijzen
- Gelaatstudie ..... foto Nico Zomer
- Oud-Groninger klederdracht ..... foto Van Agtmaal

● 17e JAARGANG, APRIL 1935. No. 7

OP DE OPSTANDINGSMORGEN

● Wie zal ons de steen van de grafingang afwentelen? Markus 16:3b

Die steen is te zwaar voor vrouwenhanden.
En al zou de steen ook afgewenteld zijn, dan nog is Jezus niet weder levend geworden.
Het leven uit de dood roepen, kan maar Één. God alleen is machtig, om de dood te overwinnen. Hij doet het, als Hij het leven te voorschijn roept in uw hart. Hij doet het, als Hij eens de stenen afwentelt van de graven. Hij doet het, als Hij alle dingen nieuw maakt. Hij doet het, als Hij schept nieuwe hemelen en een nieuwe aarde.
Daarvan is de Opstandingsmorgen het bewijs. Jezus staat op uit de dood; de steen is geen hindernis.
Wie zal ons de steen van de grafingang afwentelen?
Geen mens behoeft dat te doen; de steen is afgewenteld. In het licht van de morgen staat daar de Doodsoverwinnaar en Hij vraagt van ons, dat we al ons ijdel pogen opgeven en dat wij het Hem laten doen.
Hij vraagt van ons, toe te laten, dat Hij het leven wekt in ons hart. Hij zal ons doen opstaan uit het graf van onze zonden en Hij vraagt van ons, dat wij gehoorzamen zullen als Zijn stem klinkt: Ik zeg u, sta op.
De Opstandingsmorgen is zó groot, dat de aarde er bij siddert en de hemel blinkt van engelenlicht, zó groot, dat een mens het Opstandingswonder bijna niet geloven kan en vraagt: Wie zal ons de steen van de grafingang afwentelen?
Op die vraag komt het antwoord: Hij is opgestaan.
En nu begint het te jubelen in het hart van wondere vreugde. Nu knielt een arm mens voor Jezus neer en stamelt: Mijn Heer en mijn God.
Nu vangt het Opstandingsfeest aan, dat de hemelen doet klinken van grote blijdschap.
Nu getuigt een stervende, staande voor de poort van de dood: De dood is verslonden tot overwinning. K.

Kloostergang van het kerkje te Rycha
Foto G. Tj. Keiser

● vervolgverhaal

Wij durven

door agni v.d.torre

De centrale keuken

7

Durft gij, Mariët? D'r zijn immers geen dierkes meer te vinden." „Kind, ik beloof u, al kwam d'r 'n gansch wanzenleger op me toegekuierd, binst ik voor mijn telloor mee hutsepot zit, 'k en zou geen spier vertrekken, behalve m'n kauwspieren dan."

„Maar ze zijn toch dood?" vroeg Juul voor alle zekerheid.

„Pierdood. En als d'r eene goesting krijgt om terug beginnen te leven, leg 'k hem aan een zeel voor gij uw voeten binnen de keuken zet," beloofde Mariët met een schamper lachje.

„En we eten?" vroeg Gomaar.

„Hutsepot mee worst!" zong Jon en ze klakte met haar tong, lijk ne bakvisch voor ne plombière zou doen.

Toen de jongens eenmaal besloten waren, voelden ze zich verplicht zelf het roer in handen te nemen.

En om de anderen te winnen voor de zaak, die nu hùn zaak geworden was, maakte Juul enthousiast propaganda.

Jonny wist wel dat het nu gelukken zou.

Als Juul voorop ging en de verwende Frank het aandurfde, dan zagen de anderen er geen onheil in.

Ze vatten het seffens als een grap en als om twaalf uur het college gedaan had, trokken ze in optocht naar de verre wijk.

De studentinnen hadden ook mee gebouwd aan het plan, maar aan de verwerkelijking kwamen ze niet toe.

Dat was nu echt alleen iets voor Jonny en Mariët, zei hun hautain lachje toegeeflijk. En als ze hun neuzen gepoederd en hun gelakte nagels geinspecteerd hadden, trokken ze naar hun restaurant.

„Laten we langs ons huis gaan, Juul," vroeg Jonny. „Als Pol thuis is zal hij mee willen gaan. 't Is een klein affaire."

Ze liepen zingend de kade op. Lieva zag ze komen en hield zich schuil in de hal, binst dat Trese op Jonny's bellen opendeed.

„Neen, 'k en hebbe Pol nog nie gezien, iefrouw", hoofdschudde Trese.

„Maar gij gaat toch niet mee, waar Jonny?" vroeg Liva, bij voorbaat verontwaardigd, omdat ze wel wist dat het toch Jon's bedoeling was.

„Gij, tusschen al die studenten!"

„Poeh!" blies Jonny. „Daar heb ik den ganschen morgen tusschen gezeten en toen waren d'r nog vèèl meer.

Shocking, ewaar toch?"

„En ze zingen," zei Lieva, alsof dat in den crisistijd verboden was.

„Ja", knikte Jonny opgewekt. „Plezant he? En seffens haalt Gomaar z'n trekharmonica als we langs zijn kot gaan.

Vaders keuken wordt ne feestlokaal, zulde ge morgen van lezen in de gazette."

Ze was met een sprongetje de stoep af, terug op straat en liep met de anderen voort, na een vroolijke handzwaai naar Marieke, die

De jongens aten met verheerlijkte gezichten.....

met lachende verwondering hen voor het bovenraam nakeek.
Het volk, dat koppig had staan mokken en schelden voor de opnieuw geopende keuken, zonder er in te willen, grijnsde toen het de studenten zag binnengaan.
Sommigen waren aan 't grommelen, omdat die gojems nu ook nog het eten zouden opmaken. Maar toen ze zagen dat elk aan de controle 10 frs. betaalde, zwegen ze d'r van.
De serveuses vonden 't plezant wat werk te krijgen.
Ze hadden er al den heelen morgen naar uitgezien, sinds de dokteur geweest was en over deze mogelijkheid gesproken had. Ze hadden er bij 't vullen van de eetketels op gerekend.
De jongens aten met verheerlijkte gezichten, als waren ze in de Arabierenhemel beland. Ze zongen nog tusschen twee happen in en Gomaar trok en duwde verwoed z'n harmonica uit en in de plooien. De zaal werd vol vroolijk lawijt en de meiskens bij het buffet dansten.
Dat konden ze buiten niet werkloos aanzien. Ze wilden meedoen. De jongeren het eerst. En toen kwamen ook de ouderen, hun verfrommelde kaartjes bruusk door het controleloket schuivend. De meesten hun verlegenheid, omdat ze zich toch gewonnen gaven, achter norsche gezichten en onverschillige gebaren verbergend.
't Werd zóó druk, dat de serveuses het niet bijloopen konden.
De jongens, die er plezier in kregen, namen het werk over. Ze droegen de leege kommen terug en vulden ze bij de enorme ketels.
Jonny zat voor een telloor, dat ze niet leeg krijgen kon, omdat de hutsepot zoodanig vet was. En ze keek lachend naar Frank, die uit een ketel Juuls kom vol schepte, met een beweging alsof de pollepel de roeiriem van zijn werry was.
„Frank zie d'r rood van", zei Mariët.
„Ja, van beduusdheid en van de warme smoor", knikte Jonny.
Als hij even uit zijn werk naar haar op zag, keken haar oogen hem ondeugend aan, maar ze spotten niet.
Hij voelde het kameraadschappelijke in haar leutig meelevend kijken, en hij knikte lachend terug.
„Hij 'n is toch gene kwaai", voedde Jonny haar eerste waardeerende gevoelens voor een Broedelaere-lid.
En Frank, die Lieva geren zag, maar toch schrik had voor al die andere resolute dokteursmenschen, peinsde boven de wijde ketel, dat hij 't misschien toch probeeren durfde. Hij raakte er zoo in, dat hij z'n pollepel in de hutsepot steken liet.
„Hé Graalkoning, schep ne keer voort," porde een wachtend student hem.
„Ja, die Frank mee zijnen wonderketel.
't Is sjuust nen Graalkoning", lachte Mariët.
En de anderen, die het ook gehoord hadden, wisten seffens, dat het Franks nieuwe naam zou zijn, als een herinnering voor hen allen aan dit zonderling festijn.

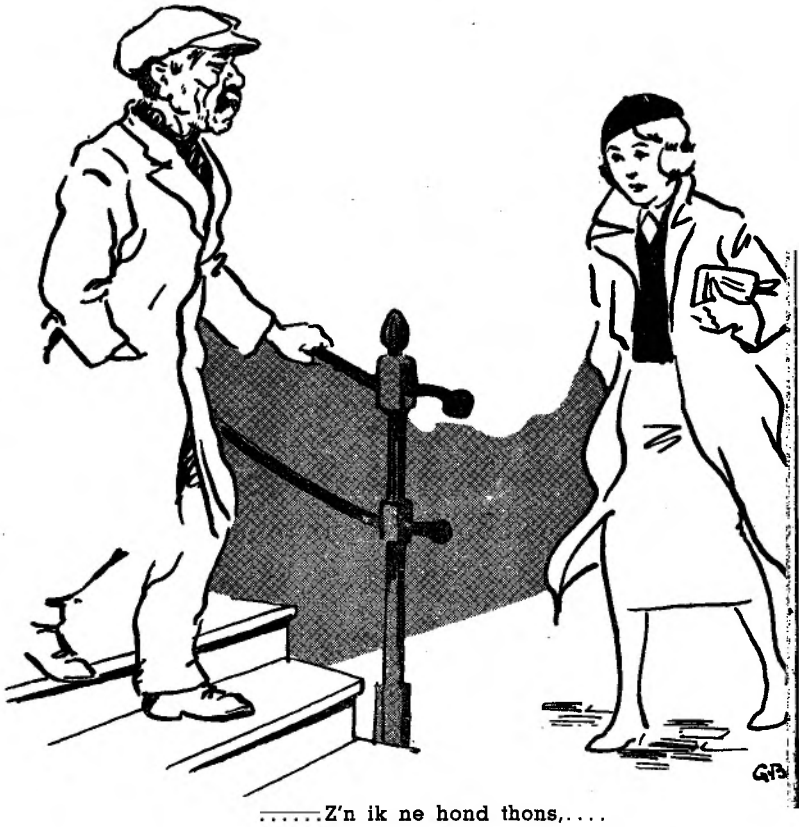
.....Z'n ik ne hond thons,....

Er stond een schunnige man op de stoep te schelden tegen de gesloten deur, toen Jonny met haar clak in de hand en haar mantel open gezwierd in haar vlotten gang, de kade overstak naar huis.
Met een venijnigen blik en een lange vloek keerde hij zich om en botste boosaardig met zijn kapotte schoenbonken de treden af.
„D'r ou nie in loaten. Z'n ik ne hond thons, ik?" hoorde ze, langs hem loopend.
Ze zag zijn verziekt en verzwendeld gezicht.
„Wat zou 't voor 'n geval zijn en zou Vader d'r nog wat van kunnen maken?" vroeg ze zich af, binst dat ze, zich wijselijk verduikend in 't portiek, aanbelde.
Lieva deed zelf open.
„Is hij weg? Hij had het spreekuur in 't wijk-

gebouw gemist en nu komt hij nog 't achternoen naar hier."
Ze keek angstig de straat op.
„We moesten de zij-ingang voor de fonds- en armenpatiënten laten maken", zei ze verstoord.
„Frank de Broedelaere kwam juist met 'n boodschap van Eline en als 'k hem uitliet, stond d'r zoo 'n patiënt op de stoep."
Ze had zich vreeselijk geschaamd, dat Vader zúlke menschen behandelde, wist Jonny en ze zei schamper: „Ewel ja, voor Vaders afdeeling zoo'n soort Lazarus-poort en voor d' uwe ne triomfboog. We zullen seffens n' ontwerp maken."
„Gij explikeert de dingen altoos veel scherper, dan ik ze bedoel", verweet Lieva.
„'k Zij ne draak, ewaar? Geef me subiet ne tas thee, thons word ik lijk ne duiveke."
Roerend in haar thee, binst ze zich behagelijk in een crapeaud met kussens had genesteld, lachte Jonny fijntjes: „Ewel, Lieva, wa had uwen Frank hier van doen? Waar 't ne commissie die Eline nie volbrengen kon?"
„Eline is naar Brussel", zei Lieva onschuldig.
Maar Jon zag hoe ze bloosde en haar gezicht tot onverschilligheid trachtte te dwingen, terwijl ze voortvertelde, dat Frank hen mee gevraagd had naar Antwerpen 't ende van de week, om naar Wagners „Tristan en Isolde" te gaan luisteren.

„Ze zijn danig plat, Jonny".....

„Da's ne goe gedacht! Die Frank valt mee, 't is da wa 'k zegge!" knikte Jonny, blij met 't vooruitzicht.
„We moeten het Vader nog vragen" remde Lieva. En nu ze Jon in zoo'n welwillende stemming had gebracht, ging ze rap voort, over haar kleed voor dien avond, en haar kapsel waarover ze bleef weifelen, of ze het friseeren, of doen watergolven zou.
„Vader, behandelt u monsieur Dutremont nog altijd?" vroeg Jonny, toen Vader te zessen thuis kwam.
„Ja, wa wilde daarmee?"
„Hij is stijf rijke, waar Vader? Zoude hem dan 't ende van 't jaar nie ne honderd francs meer kunnen rekenen en Lieva en mij dees week naar Wagners „Tristan" in Antwerpen doen gaan?
De Broedelaeres hebben ons mee gevraagd in hun auto, Vader.
U zegt ja, ewaar? 'k Heb d'r zoo'n goesting naar. 'k En hoorde 't nog nooit nie."
„Da's toch barbaarsch", glimlachte hij.
„Meende u mijn muzikale onbeschaafdheid, of mijn aanval op Dutremonts brandkast?" vroeg ze.
Vader stond met opgetrokken wenkbrauwen over zijn jaszakken te strijken.
„Ze zijn danig plat, Jonny", beduidde hij. „En de plaatsen zijn kostelijk. Maar 't is schoon ewaar? 'k Zou zelve ook geer willen. Ewel, voor dees keer thons," gaf hij toe.
„'n Ga gij ook nie mee?" vroeg Jonny verleidelijk.
„Neen, och neen 'k, 'k heb weeral avonddienst."
En dan Marieke, dacht hij in een laatste afwering. Zij zou ook wel meewillen; nu weet ze dat wij samen niet kunnen.
'n Schrale troost, spotte hij voor zich heen.
„Weet Marieke 't al?", vroeg hij.
„Neen ze. Maar ze zal content zijn mee onze dure kaarten. Ze kan nu sebiet „Sanctos" van Bach op de pathefoon koopen; die had ze zoo geer."
„'t Is goe", knikte hij. „Zorgt gij da de plaat hier is 't avend, als gullie naar Antwerpen gaat. Dan geven wij ook ne concert."
Ze ging het seffens vertellen aan Marieke, die al wist, dat ze bij iedere plezante gebeurtenis in 't gezelschapsleven, de entréekaart, juist gelijk de anderen, uitbetaald kreeg, om daar haar eigen leventje mee te versieren.
Als Jonny boven kwam zat Marieke stil voor het raam uit te kijken.
Langs haar even gebogen hoofd lagen de

zachte haren lijk een zijden kapje, dat in haar tengere hals sierlijk opkrulde.
Ze had haar dun pollekens saamgelegd en de gespitste vingers steunden licht haar kin. Zoo zat ze, met haar zachte oogen onder de hooggetrokken boog der wenkbrauwen te zien naar het spel van meeuwen, die wolkenwit langs 't zwart convent gevleugeld kwamen. Onder de watervlakte vlogen hun spiegelbeelden lijk schimmen mee, totdat de vogels rap hun vlerken vouwend, hun ranke lijvekes hoog op de golven deinen deden.
„Ons Botticelli-kind" dacht Jonny met een zachten glimlach.
Marieke knikte content, toen Jon haar verhaal deed.
't Zou weer een gezelligen avond geven. Misschien haalde Vader haar benee, als ze goed was en hij niet aldoor weg hoefde,
Dan schonk Trese thee, terwijl zij een Gregoriaansche plaat deed draaien. Want die hoorde Trese geer, dat durfde ze rechtuit zeggen, omdat ze er mee vertrouwd geworden was, door de koorzang in de kerk.
Marieke vond het monotoon. „Sanctos", zou voller zijn. Hoe kon 't ook anders. Het vulde gansch de kathedraal waarvoor Bach het schiep.
Trese zou d'r devoot naar luisteren en Vader zou echt meegenieten, lijk zijzelve.
Als ze dan maar benee komen mocht. Ze had zoo'n hinder van haar been bij 't opstaan.
Vreemd was dat. 't Zat al lang in d'r voet en nu begon het in haar knie ook erger te worden.
Jonny stond voor het raam naar een groote Rijnaak te zien, die langzaam z'n log lijf door het water voortbewoog, toen Marieke vroeg:
„Van Moeders ziekte en van da, waar ik voor in m'n bedde lig, hebde daar al veel van gezien op de universitee, Jonny?"
„Zoo uit de verte, ewaar", gebaarde Jon vaag.
„Ge hebt d'r danig veel verschil in," wist Marieke. „Maar in uw beenen en kan 't toch nooit nie kruipen, da zegge 'k maar", lachte ze.
Jonny vloog d'r subiet in.
„O jawel," zei ze argeloos. „Da kan heel zekers."
„En wa doen ze dan mee u?" vroeg Marieke, maar ze lachte niet meer, een koude huiver maakte haar stem plots stroef.
„U ne paar nieuw beenekes geven", knikte Jonny."
't Was bittere waarheid, maar 't klonk lijk een grap.

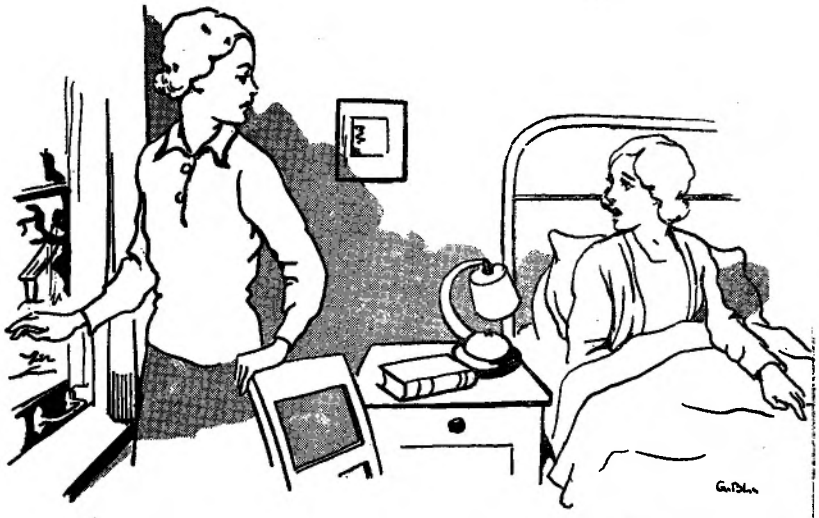
„Ewel?", vroeg Mariek

„Gij zegt maar wat", zei Marieke teleurgesteld.
„'k En doen. 'k Meene...." Maar als ze omzag, haperde ze.
Mariekes dringende vraag-oogen en haar hand, die boven de sprei langs haar been tastte, deed haar met vele, plots opduikende herinneringen iets vermoeden.
„Ewel?", vroeg Marieke.
„'k Meene, dat 't niets te beteekenen heeft", vulde Jonny aan, haar schouders optrekkend.
„Had gij ook iets mee uw beene?"
„Ja 'k", bekende Marieke klein. „Maar 't is rheumatiek misschien, 'n peist ge da ook nie?" Ze lachten beiden, elk met hun eigen masker voor.
„We gaan 't Vader vertellen", besliste Jonny. „Hij helpt u d'r seffens af, da 's zekers." En na even innig haar gezicht langs Mariekes zijig haar gestreeld te hebben, ging ze naar beneden.

Ze hadden hun Wagner-avond gehad, al vlug gevolgd door de viering van Eline's naamdag.
Binst ze, de avond dat ze bij de Broedelaeres was, het als een nieuw spel beschouwde, zich bij hun serieus genomen poppenleven aan te passen, vlotten zulke bezoeken wonderwel.
Frank durfde zelfs kameraadschappelijk worden en dit maakte — zonderling voor wie 't verband niet zag — dat ook Lieva bij Jon meer vertrouwelijkheid zocht.
Juul was er ook te vinden.
't Was plezant te zien hoe hij Eline plagen en begekken kon. Ze bloosde en ze lachte maar, omdat ze zich niet gewiekst kon verweren. Ze was met haar dames-maniertjes toch een echt kind nog, dacht Jonny en ze lachte toegeeflijk mee.

kraaien

't Zijn deze vogels in hun ongewisse
en wankle vlucht, aan elke wind ten prijs
die neergedreven uit de duist're nissen
der klokketorens, in het somber grijs
der winterluchten komen neergevaren
willoos en lam als de ontzielde blaren,
langs stam en twijgen, krachtloos en verblind.

Die her en der, langs de bemoste zerken
verbijsterd vluchten voor d' ontzinde vlaag,
en in een laatste opzwaai van de vlerken
bijeengedreven in de dorenhaag
als duistre driften liggen saamgescholen
voor z' in de grauwe nevel verder dolen
van stee tot stee, veracht en onbemind.

Zij zijn de schuimers langs de bleke stranden,
van rif tot rif, begerig en paraat,
de zwervers ook, langs de besneeuwde landen
in stroeve wiekslag, zonder regelmaat.
Langs 's hemels wegen zijn zij de verdoolden
als dorre blaren die in 't vuur verkoolden
en stuurloos zijn op 't stormen meegewaaid.

Zij zijn het ook, van weg en wal verdreven,
geschuwd van elk, langs iedre zij belaagd,
van dag tot dag in 't ongewisse leven
door noodlots dreiging rustloos voortgejaagd,
die eindlijk als de winterdag gaat wijken,
een schuilplaats vinden in de kruin der eiken
waarachter 't avondlicht staat uitgelaaid.

DAVID IETSWAART

Uitkomende wilde eendjes

Foto A. van Gijzen

OVER VROUWENGEVANGENISSEN

● door Mej. Mr. E. C. LEKKERKERKER

Alle Westerse landen vertonen het merkwaardig verschijnsel, dat de vrouwen een veel geringer deel uitmaken van de criminele bevolking dan de mannen: Niet alleen begaan zij minder strafbare feiten dan de mannen, maar ook zijn die feiten over het geheel minder ernstig, zodat zij veel minder vaak tot gevangenisstraf leiden. Zo maakten de vrouwen in ons land volgens de laatste statistieken 9.4%, dus nog geen tiende deel, uit van het totale aantal van de schuldig verklaarden aan een strafbaar feit, en slechts 2.5% of nauwelijks een veertigste deel van de gevangenisbevolking! En dat terwijl er in de algemene bevolking meer vrouwen dan mannen zijn! Hoe wonderlijk het klinkt, dit geringe aantal betekent een moeilijk probleem in de behandeling van vrouwelijke delinquenten.

Volgens de Gevangenisstatistiek over het jaar 1931 nu was het gemiddelde aantal vrouwelijke gevangenen 104, verdeeld als volgt: 38 in al de huizen van bewaring tezamen, wier aantal toen nog 21 bedroeg, dus gemiddeld nog geen 2 per huis van bewarinf, hetgeen betekent, dat in vele kleinere huizen van bewaring de vrouwenafdeling een groot deel van het jaar leeg stond (van deze 38 waren niet meer dan 4 of 5 veroordeelden tot hechtenis, de overige preventief gedetineerden); 58 in de strafgevangenissen, waarvan nog geen 8 in de bijzondere; en ongeveer 8 in de Rijkswerkinrichting.

Uit deze cijfers begrijpt men al enigszins de grote moeilijkheid, waarvoor men ten aanzien van de vrouwelijke delinquenten staat: Haar aantal is overal zo klein, dat men met de bijzondere eisen, welke haar behandeling stelt, niet voldoende rekening heeft gehouden. De wetten en regelingen op dit gebied zijn geheel ingesteld op de mannen, die immers 97½% van de gevangenisbevolking uitmaken, en veel, wat bij de mannelijke bevolking nut heeft, is bij de vrouwelijke slecht toepasselijk.

Zo hebben wij, om te beginnen, geen enkele afzonderlijke gevangenis voor vrouwen onder eigen vrouwelijke leiding, doch zijn deze overal in een gedeelte van een mannengevangenis ondergebracht. Geen wonder, dat bouw, inrichting en algemene atmosfeer hiervan weinig beantwoorden aan een verblijf, waar men vrouwen tot huishoudelijke deugden op kan voeden: nergens b.v. bestaat er gelegenheid voor de vrouwen om te koken, terwijl ook het wassen en strijken slechts voor een zeer klein deel door haar geschiedt; nergens een ook maar enigszins huiselijke inrichting, waaraan de gevangenen haar vrouwelijke fantasie en huishoudelijke vaardigheden zouden kunnen oefenen.[1]) De bijzondere strafgevangenis, bedoeld als een speciaal gesticht voor de psychisch zwakkere gevangenen, die niet de strenge afzondering kunnen verdragen of deze al lang genoeg hebben verdragen, vormt in werkelijkheid practisch één geheel met de gewone strafgevangenis, en onderscheidt zich daarvan alleen hierdoor, dat in de eerste de meeste gevangenen in gemeenschap zijn. Deze gemeenschap zelf betekent in de practijk, dat de weinige daarin geplaatste vrouwen, bovendien nog volgens wettelijke voorschriften „geclassificeerd" in twee of drie groepjes van 1—5 vrouwen elk, de hele dag zonder toezicht en leiding zijn (want men kan niet bij elk groepje een bewaakster zetten), zonder dat er sprake kan zijn van doelmatige

[1]) Ik zonder bij dit alles uit het vrouwenpaviljoen van het Rijkspsychopathenasyl, dat huiselijker is ingericht; ook de Rijkswerkinrichting is iets beter, maar dat zijn dan ook geen eigenlijke gevangenissen.

Naaizaal moderne Amerikaanse vrouwengevangenis (Muncy Pennsylvania).

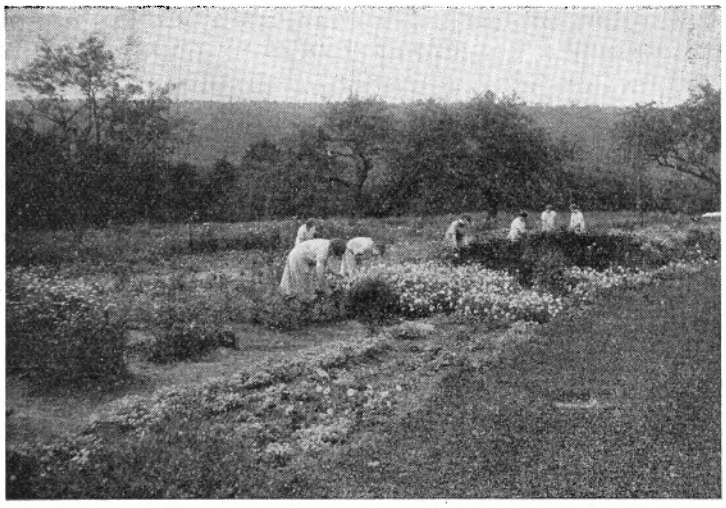

Gevangenen werken in haar „volkstuintjes".

Inmakerij in vrouwengevangenis te Muncy.

classificatie, van tewerkstelling in een goed geleid gemeenschappelijk bedrijf, of enig werkelijk opbouwend gemeenschapsleven, terwijl er daarentegen alle gelegenheid bestaat voor verkeerde beïnvloeding, voor plagerijen en twisten van allerlei aard, wat zowel uit moreel als uit geestelijk-hygiënisch oogpunt, vaak niet minder erg, zo niet erger is dan de cellulaire afzondering, hoewel het als verzachting daarvan was bedoeld! Wat de beperkte gemeenschap betreft, het aantal vrouwen, dat hiervoor volgens de geldende maatregel in aanmerking komt, is zó klein, dat daarbij een behoorlijke classificatie, stimulerende arbeid in gemeenschappelijke bedrijven, en een opvoedende gemeenschapsgeest niet tot hun recht zullen komen.

De candidaten voor de jeugdgevangenis werden eveneens op zo weinigen geschat, dat men geen afzonderlijk gesticht daarvoor mogelijk achtte, en de wetgever niets beters wist te doen dan de toekomstige jeugdgevangenis te vestigen in de strafgevangenis te Rotterdam, welke hiervoor ten enenmale ongeschikt is, waarmede m.i. de jeugdgevangenis al bij voorbaat tot mislukking gedoemd is.

De vrouwenafdeling van het Rijkspsychopathenasyl telt thans 3 verpleegden en 3 bewaarsters (men denke aan de kosten!), en is een geheel door ijzergaas omgeven huis, dat weinig bewegingsvrijheid of levensmogelijkheden biedt voor deze veroordeelden, die toch als patiënten moeten worden beschouwd en voor onbepaalde tijd opgesloten zijn.

De gevangenisarbeid — welke zulk een belangrijke factor is zowel uit geestelijk-hygiënisch en paedagogisch als uit financiëel oogpunt — kan bij de vrouwen nog niet op de meest bevredigende wijze worden geregeld, omdat er geen regelmatige bedrijven mogelijk zijn.

En zo kan men wel doorgaan met voorbeelden. Vooral, wanneer men onze vrouwengevangenissen, of liever onze vrouwenafdelingen van mannengevangenissen, vergelijkt met een werkelijk goed meisjes- of vrouwengesticht, waar men door een gezond en zo normaal mogelijk leven, door stimulerende arbeid, huishoudelijke en algemene ontwikkeling, morele opvoeding en frisse ontspanning tracht de verpleegden te brengen tot een beter en maatschappelijker levenshouding, en op zijn minst de ongezonde invloeden van het abnormale gestichtsleven tegen te gaan, beseft, hoe ver de gevangenissen daarvan nog zijn verwijderd.

En vele buitenlandsche voorbeelden: de „re-

formatories" voor vrouwen in de Verenigde Staten, die op grote, open boerderijen gelijken, de „Borstal institutions" voor jonge vrouwen in Engeland, met hun vrij en sterk opvoedend systeem, tonen aan, dat dergelijke opvattingen ook in gevangenissen toepasselijk zijn en goede vrucht kunnen hebben. (Zie foto's).

Wat is hieraan te doen? In de eerste plaats bloot leggen, hoe de toestand is, en zoeken naar, en aandringen op een betere oplossing, die meer recht laat wedervaren aan de aard der vrouwen.

Deze taak werd ter hand genomen door het Genootschap tot Zedelijke Verbetering der Gevangenen, dat een Commissie instelde, onder voorzitterschap van het lid der Tweede Kamer, Mej. Mr. C. Frida Katz, welke dit najaar een rapport gepubliceerd heeft.

Laat ieder, die deze zaak ter harte gaat, dit rapport lezen en anderen ter lezing geven (te verkrijgen bij het secretariaat van het Genootschap, Zuider Amstellaan 201, Amsterdam-Z.). Het zal stellig velen de ogen er voor openen, hoeveel er op dit gebied nog te doen valt. Hier ligt een belangrijke taak voor vrouwen, want indien zij er zich niet achter stellen om de aandacht er op te vestigen en te trachten verbeteringen aan te brengen, hoe mogen zij dan verwachten, dat anderen het zullen doen?

De beste oplossing acht het rapport één gestichten-complex voor de vrouwen van verschillende categorieën tezamen (gewone en bijzondere strafgevangenis, jeugdgevangenis en Rijkswerkinrichting), onder vrouwelijke leiding. Door deze samenvoeging zou niet alleen een speciaal vrouwengesticht ontstaan, maar zouden ook allerlei verbeteringen bereikt kunnen worden, die thans in elk der gevangenissen afzonderlijk niet mogelijk zijn. Het complex zou moeten worden verdeeld in paviljoens voor 10—20 vrouwen elk, waarin een gewone huishouding en huiselijke sfeer althans benaderd zouden kunnen worden en een goede classificatie mogelijk zou worden. Er zouden verschillende economisch opgezette, voor vrouwen geschikte bedrijven moeten zijn (naai-atelier, machinale wasserij, eventueel ook inmakerij en kousenbreierij) en een flinke lap grond voor werk in de open lucht, zodat het rythme van intensieve, geregelde arbeid het leven in het gesticht zou beheersen. Aan huishoudelijke opleiding en algemene en practisch-maatschappelijke ontwikkeling zou bijzondere aandacht gegeven moeten worden. De morele en godsdienstige opvoeding zou er

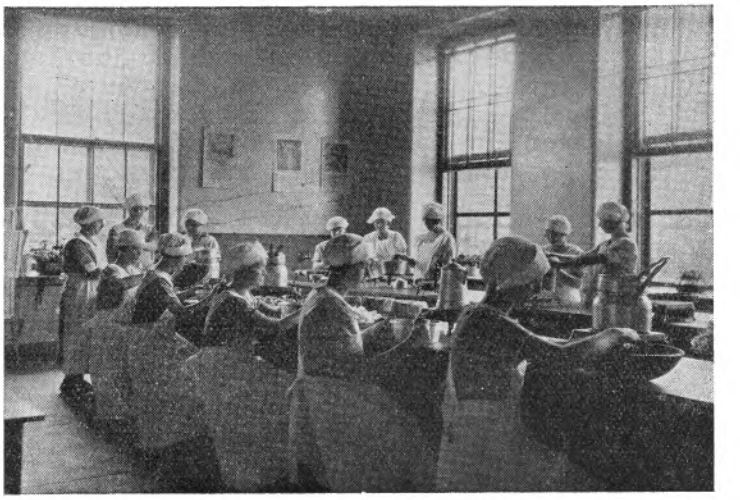

Kookles in moderne Amerikaanse gevangenis.

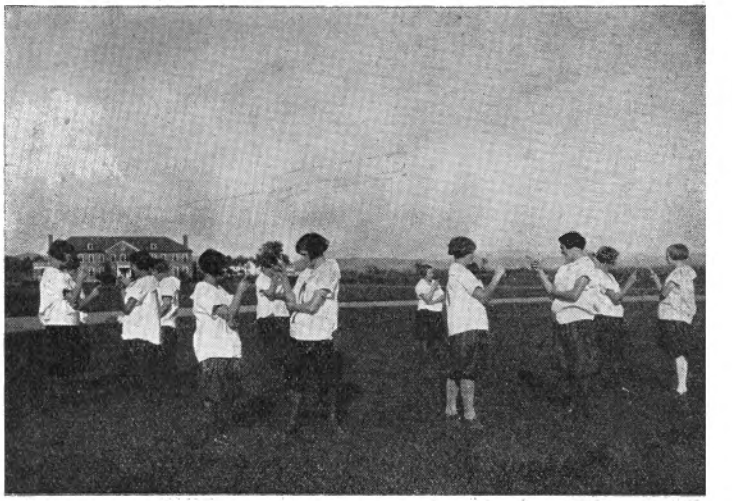

Ontspanning in de open luch

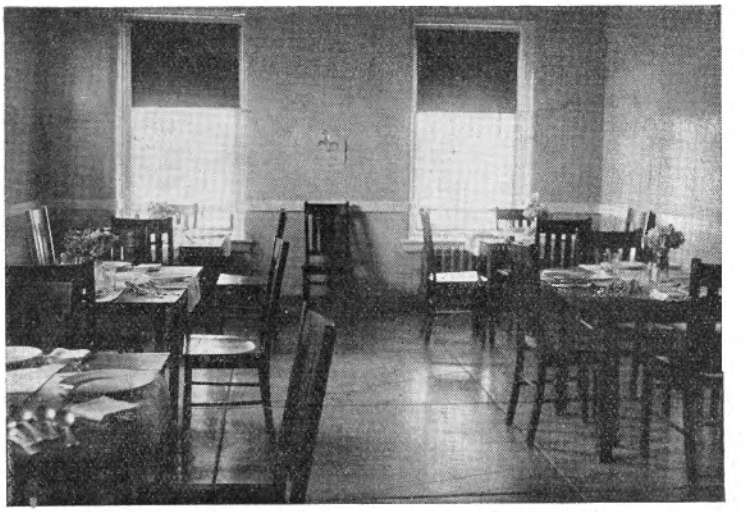

Eetzaal voor de gevangenen.

op diepergaande en meer persoonlijke wijze ter hand genomen kunnen worden dan thans mogelijk is. Volgens berekening zou dit zoveel betere systeem hoogstwaarschijnlijk niet meer kosten dan thans de verschillende gestichten tezamen, terwijl de gevangenisarbeid financiëel meer zou opleveren. Zolang dit ideaal nog niet bereikt kan worden (de kosten van het bouwen van zulk een gestichtencomplex vormen natuurlijk in deze tijd het grootste bezwaar), zijn echter, met weinig of geen kosten, in de bestaande gestichten toch verscheidene verbeteringen mogelijk, waarvoor naar bovengenoemd rapport moet worden verwezen, daar het te ver zou voeren ze hier te vermelden.

In de tweede plaats kunnen vrouwen medewerken door de beoefening van reclasseringszorg in het verband van een der bestaande reclasseringsinstellingen. Wanneer men b.v. begint met het Maandblad voor Berechting en Reclassering te lezen, en inlichtingen te vragen bij het secretariaat van bovengenoemd Genootschap (zie meergenoemd rapport), of van een der andere reclasseringsinstellingen, dan zal men zijn weg op dit terrein langzamerhand wel vinden. Deze reclasseringszorg omvat natuurlijk in de eerste plaats hulp en toezicht met betrekking tot voorwaardelijk veroordeelden, voorwaardelijk in vrijheid gestelden of ontslagenen, en verder het celbezoek aan gevangenen. Daarnaast is er gelegenheid voor hulp van andere aard. Juist, omdat het gevangenissysteem nog zo weinig volmaakt is, zal het particuliere initiatief veel aan kunnen vullen. Te noemen is b.v. het geven van lessen en eenvoudige voordrachten betreffende huishoudelijke en andere de vrouwen interesserende onderwerpen, waardoor haar belangstelling wordt getrokken naar nuttiger of hoger dingen; het voorzien in ontspanning en andere bezigheden voor de vrije tijd, zoals handwerken, zingen, gymnastiek, waar dit nog niet bestaat, om de demoraliserende invloed van eentonigheid en ledigheid tegen te gaan; het geven van godsdienstonderricht en persoonlijke zielszorg; het verschaffen van goede lectuur, tijdschriften, e.d., van bollen of planten, die in het eenzame leven van de gevangene vaak zulk een vreugde kunnen betekenen. Zo kan er, natuurlijk in tactvol overleg met de gevangenisautoriteiten, nog allerlei gedaan worden om het leven in de gevangenis gezonder en opbouwender te maken.

Reclasseringswerk is heel moeilijk, omdat men te maken heeft met reeds gevormde mensen, die vaak al een heel moreel-verwaarloosd leven achter zich hebben, en dikwijls veel zielkundig inzicht vereist is om de oorzaken en motieven van hun gedrag te doorzien, en een geval niet verkeerd aan te pakken. Doch als men de rechte persoon is, en niet met zelfverheffing en vooropgezette ideeën, doch met openheid van geest, tact, geloof in het goede, en werkelijke toewijding dit werk aanvat, dan zal men althans dit ervaren, dat veroordeelden mensen zijn als wij, met dezelfde noden en gevoelens als wij hebben. En dan zal het hart, gepaard met het gezond verstand en zoveel psychologisch inzicht als wij kunnen verwerven, vanzelf verder de weg wijzen.

Gevangenen-slaapkamertje.

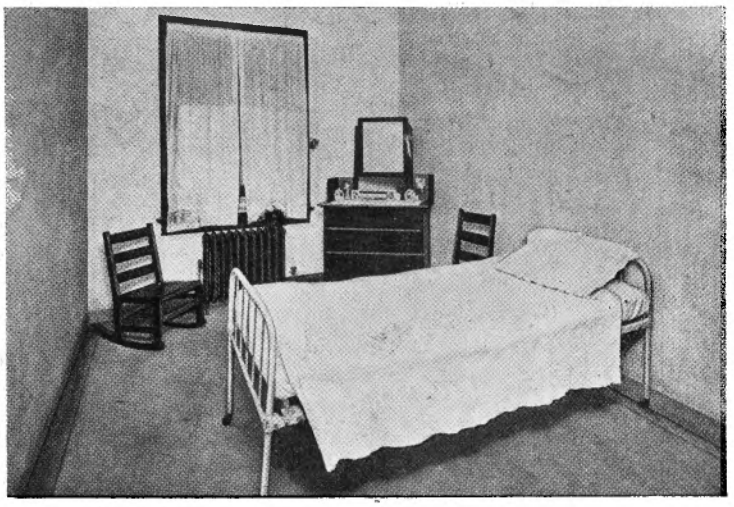

Kippenfokkerij in vrouwengevangenis te Muncy, Pennsylvania.

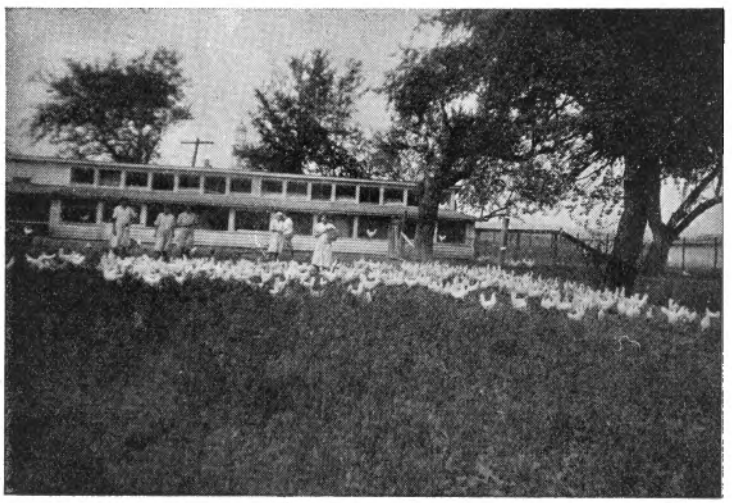

PAASVERSIERING •

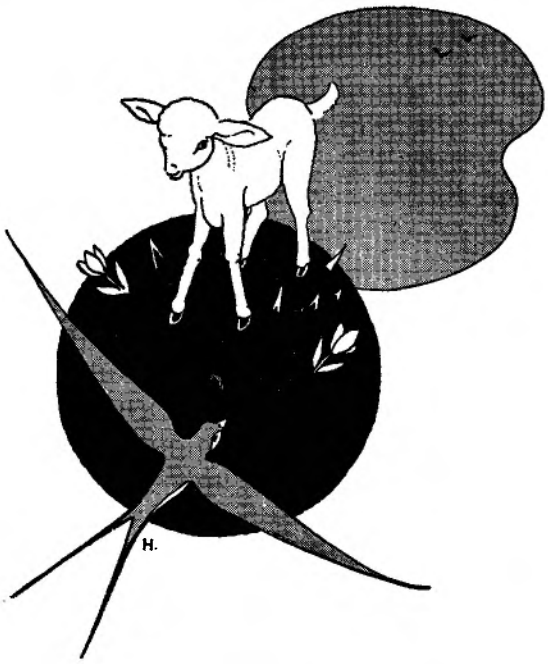

Met het Paasfeest willen velen de lentevreugde graag ook in de kamers brengen. Het laat zich zeggen dat het blijde ontwaken in de natuur, in huis tot uiting moet komen in de vroege ochtend, dus al aan de ontbijttafel. Daarom feestelijk en vrolijk gedekt met een keurig, bont tafellaken, wat narcissen, tulpen of crocussen hier en daar in kommetjes of lage pulletjes er op gezet en verder de tafel zo aangekleed, dat er blijde stemming van uitgaat. Dat kan op verschillende manieren.

In een gezin waar kinderen zijn is voor jong zowel als oud een mooi suiker of chocolade ei gekocht. Op een platte ronde schotel, die in het midden van de tafel een plaats krijgt, legt u groene papiersnippers. Die vormen de ondergrond voor de eieren, die in lage eierdopjes of andere houdertjes neergezet worden. Vingerdoekjes en slabbetjes van de kleintjes worden opgerold en vastgebonden met een smal gekleurd lint, dat eindigt in een strik. Zo worden ze op 't bord gelegd en nu wordt aan het Paasei in de schotel een gelijk lint geplakt en met het andere einde aan het lint van het servetje verbonden. Hoe meer personen er zullen aanzitten, hoe feestelijker natuurlijk de aanblik met al die fleurige linten. Een donzig geel kuikentje hier en daar hoort er ook nog bij.

Aardig is ook zelf kleine mandjes voor eieren te maken van crêpe papier. Eerst moeten daarvoor smalle repen papier geknipt. Men neemt er drie en vlecht ze. Deze vlechten zijn makkelijk rond te trekken en daarom is het geen lastig werk mandjes er van te naaien. In het mandje komen papiersnippers en daarop kleine eitjes. Een vlechtje is het hengseltje en het krijgt een bloem of kuikentje ter versiering. Enige van zulke mandjes in verschillende kleuren staan op tafel allergezelligst. Gekleurde of geschilderde eieren mogen bij het Paasfeest niet ontbreken. Die kunnen ook op tafel gezet worden of liever nog verstopt men ze op de meest onmogelijke plaatsen in de huiskamer, om later op de dag als het gezin weer voltallig bij elkaar is, gezocht te worden. Eierzoeken is een aardig gebruik, dat eigenlijk een tuinfeestelijkheid is, maar het weer met Pasen leent er zich meestal niet toe en daarom wordt het veelal naar de kamer verplaatst.

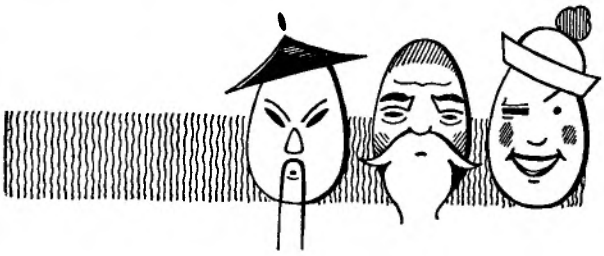

Eieren kleuren kan men door ze te koken in water, waarin een voor de gezondheid onschadelijke kleurstof opgelost is, die de drogist speciaal er voor in voorraad heeft, òf naar het oude, beproefde recept, dat vermeldt, dat eieren in spinaziewater gekookt groen, in rodekoolwater paarsrood, in water met saffraan geel worden. Met penseel en waterverf kan men allerlei grillige figuren op 't ei schilderen en dat is een heel dankbaar werkje. Met Oost-Indische inkt is ook veel te bereiken. Stippen, lijnen, gezichten, wat niet al kunnen er op getoverd worden. En wie dat alles te omslachtig of te moeilijk vindt, koopt de kleine plaksel kuikentjes, die aan één zijde donzig geel, aan de andere kant gegomd zijn. Nat gemaakt worden ze op het ei geplakt en het effect is aardig. Natuurlijk zijn al deze eieren vóór de bewerking hard gekookt.

Wie vaardigheid in tekenen heeft en met verf en penseel kan omgaan, kan een blijvend aandenken maken door een rauw ei met goed dekkende verf te beschilderen, zo, dat de schaal geheel bedekt is. Batikverf is er b.v. heel geschikt voor. Is het ei klaar, dan wordt het door er onder en boven een gaatje in te maken, uitgeblazen. De gaatjes moeten nu gedicht worden. Uiterst voorzichtig doet men dat met een druppel lak. Een beetje verf er over en het is onzichtbaar.

Potten, pulletjes, kannen en vazen heeft men uit de kast gehaald, gevuld met voorjaarsbloemen en over kamers en gangen verdeeld. En ieder, die binnenkomt zegt: 't is feest. 't Is lente, 't is Pasen.

VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

CHRISTUS IS OPGHESTANDEN

DICHTER ONBEKEND — J.W. VAN SETTEN

Zeer ongewekt

1 Chris-tus is op- ghe-stan---den Al van der mar-te-lij-en al-----len ; Dus
2 Al sijn wij Godt's-ghe-van--ghen, Nae Chris-tus is ons-ver-lan----ghen, Dat
3 Chris-tus heeft--ghe-le------den, Hij heeft voor ons-ghe- stre-----den, Die
4 Chris-tus is ne-der-ghe-ste---ghen, Hij heeft vic- to- rie ver-cre----ghen, Hij
5 Chris-tus is nu ver-re------sen, Al-dus wil-len wij vro-lijck we---zen , Die

1 wil-len wij al- te - ga-der vro- lijck sijn, Chris-tus sal on-sen - troos-ter sijn.
2 cruijs dat - moe-- ten wij dra - - ghen sul- len wij Chris-to be ha - ghen.
3 vij-andt - is - ver - won - nen, Den doot heeft hij ver - slon - den.
4 is ons - al - len een me - de - cijn, Chris-tus is on- se ver-los - ser fijn.
5 doot heeft ver-lo - ren - ha - ren naem; Chris-tus is ons - ver-los - ser saen.+)

1-5 Kij--- ri--e--leij-- son------- Kij--ri---e----leij ----------son.

+) saen = spoedig

Ped. * Ped. *

„Jong-Holland snakt naar werk"

Het is niet de figuur van een energieke jonge vrouw in haar beroep, die ik u voor ogen kom brengen; nee, ditmaal zal ik met u moeten spreken over het trieste tegenbeeld: de werkloze jonge man.
We horen en lezen dagelijks te veel over de werkloosheid en haar morele gevaren, dan dat we er op deze plaats over hoeven uit te weiden. Als we voor één ding maar oppassen, en dat is, dat we het niet langzamerhand een beetje gewoon gaan vinden. Nog wel verschrikkelijk natuurlijk, maar ja, het is eenmaal niet anders.
Laten wij Christen-jongevrouwen er toch altijd van doordrongen blijven dat het onze makkers, onze broeders zijn, die hier lijden. We herinneren ons misschien nog wel uit de hoogste klassen van de Lagere School de gesprekken over: wat je worden zou. De jongens hadden meestal 't hoogste woord: ik vliegenier! ik ga naar zee! ik word timmerman, ik chauffeur, ik bakker! De meisjes zwegen meestal, een enkele sprak van verpleegster, of onderwijzeres; de meesten hadden in stilte de overtuiging, dat het voor hen wel in orde zou komen.
En nu? De meisjes hebben inderdaad wel bezigheid gevonden, de jongens, ach, voor velen van hen werd na weinige jaren het werkleven afgebroken en omgezet in gedwongen leeglopen, waarbij ze geen raad meer met zichzelf weten. Thuis wordt de sfeer vaak steeds prikkelbaarder, de verhouding tot hun meisje wordt één pijnigend raadsel. Moeten ze het uitmaken, moeten ze 't laten voortduren, 8, 10 jaar of langer? Wij hebben het in ons blad over het „Crisis-huwelijk" gehad, en wij hebben dat na veel wikken en wegen aanvaard als een noodzakelijk kwaad voor velen in onze tijd, maar voor den werklozen jongen en zijn meisje is zelfs het zuinigste crisishuwelijk nog een heel ver ideaal!
Dankbaar zijn wij voor het vele, dat diverse verenigingen en personen gedaan hebben om de eentonige gang der lege dagen zo nu en dan te onderbreken: werkkampen, ontspannings- en ontwikkelingscursussen. Maar allen zijn het er over eens, dat dat op den duur toch maar lapwerk, zoethouderij is, en dat het hoog tijd is, dat er weer eens iets anders, iets degelijkers komt. Daarom is het vreugde kennis genomen van het grote nieuwe plan, dat Ir. J. Th. Westhoff, inspecteur der rijkswerkverschaffing te Zwolle, voorgesteld heeft aan de „Centrale voor Werkloozenzorg" te Utrecht (gesticht op initiatief van de „Raad van Nederlandsche Kerken voor Practisch Christendom"). Waren in de bestaande werkkampen, die één of hoogstens twee weken duurden, de dagen half aan arbeid, half aan ontspanning gewijd, de heer Westhoff stelt zich kampen voor van 2 maanden, waar grote werken voor particulieren of voor de overheid uitgevoerd worden, met werkdagen van de volle 8 uur! Behalve kost en inwoning krijgen de jongens een zeker weekloon uitbetaald. De bedoeling is, dat er b.v. 4 zulke kampen komen, gelijktijdig op verschillende plaatsen van het land, en dat in ieder kamp jongens komen, die op een afstand van ten hoogste 40 km. van het kamp verwijderd wonen. Zij krijgen dan van kampwege een fiets in bruikleen, zodat zij de Zaterdagmiddag en Zondag thuis en bij hun meisje door kunnen brengen. Het is begrijpelijk, dat dit plan allerwege met enthousiasme is begroet. Dit immers is niet maar een vacantie-onderbreking, dit zijn 8 werkweken, 8 weken van normaal leven, die

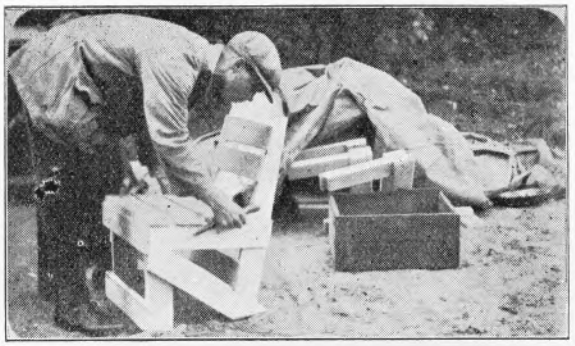

Werkkamp: 't maken van stoelen op „Joolhul".

de jongens later tot morele steun kunnen zijn, en de hoop op beter tijden levend kunnen houden. De regering heeft belangrijke finantiële steun toegezegd, de onderhandelingen omtrent de kampcentra met de uit te voeren werken zijn in vergevorderd stadium (men hoopt op 6 Mei in Ede het eerste 8-weekse kamp te beginnen) — nu is het woord aan Christelijk Nederland! Ieder zal beseffen, dat het hier werkelijk om een nationaal belang gaat.
Op 27 April wordt er door het gehele land een collecte gehouden, ingeleid door een radio-avond op 25 April. *f* 50.000 is er nodig, en men hoopt dit bedrag door verkoop van bonnetjes à 5 cent—*f* 2.50, en door lijsten waarop men voor grotere bedragen kan tekenen, bijeen te krijgen. Weldra zullen we er van lezen in de dagbladen en op aanplakbiljetten, veelal onder het motto: „Jong Holland snakt naar werk."
Op ons, jonge vrouwen, wordt hier een ernstig en dringend beroep gedaan. Laat ieder van ons, die in enige betrekking tot een jonge werkloze staat, hem toch vooral aansporen naar één van deze kampen te gaan! Ondanks hun uiterlijke onverschilligheid zijn de jongens vaak uiterst gevoelig en kwetsbaar in deze toestand en een begrijpend en aanmoedigend woord van een meisje of vrouw vermag veel. Het geld kan en mag geen beletsel zijn!
Wie gelegenheid heeft geve zich op als collectrice, en wat het offer betreft, laten wij het als een voorrecht voelen iets te mogen bijdragen tot leniging van deze grote nood.

LENIE S.

Werkkamp: een weg wordt aangelegd.

kamers met pension

„Dat ik hier nu weg moet en weer terug in de kille maatschappij, is het niet een thee levensgevaarlijk op de ramp?" Ik balanceer de kop leuning van mijn lage stoel en staar weemoedig mijn kamer rond.

Hanna zit zeer nonchalant in de andere gemakkelijke stoel, haar benen over de ene leuning. „Kom, zeur niet," oordeelt ze vriendelijk, „kamers genoeg hoor. Zal ik eens 'n advertentie opstellen, dan zul je zien. Zit maar niet in de put, ik beloof je, dat je over een maand in een duizendmaal mooier en geriefelijker kamer zit, zonder één cent meer te betalen. En voor de verhuizing zal ik Vader wel een bediende met een handkar afbedelen. Anders huren we zo'n kar en duwen hem zelf. 't Is toch zeker crisis, dan kan alles."

in staat er alle kruispunten mee te blokkeren.

Ik verdiep me weer in mijn boek, vandaag over veertien dagen heb ik tentamen en dan al die lamme soesah van verhuizen en kamers zoeken. Een handkar, ja, ik zie Hanna al, ze is in staat er alle kruispunten mee te blokkeren. Nee, hou nu op en hou je hoofd bij je werk, waarschuw ik mezelf.

Eigenlijk heb ik de hele advertentie en de verhuizerij straal vergeten in de roezige studiedagen. Maar als Hanna drie dagen later druipnat en stralend binnen komt vallen met een grote krant, weet ik dadelijk waarvoor ze komt. Natuurlijk, de advertentie. En ziehier wat de advertentie is, die Hanna heeft opgesteld.

Studente zoekt zit- en slaapkamer met voll. pension op goede stand. Liefst benedenkamers. Brieven aan enz.

Ik kan niets bijzonders ontdekken aan deze advertentie, het geheel ziet er eigenlijk nogal luxueus uit. Veel te luxueus voor mijn schrale beurs. Maar je kunt nooit weten, hoe een koe een haas vangt. „Dank je wel voor het vriendelijk compliment", zegt Hanna. Enfin, de teerling is dan geworpen, de Rubicon overtrokken, voorts hebben wij slechts af te wachten hoeveel brieven op deze vraag zullen inkomen.

En dit is een respectabel aantal. Hanna brengt ze zelf, op een regenachtige dag, als alle moed onder een dikke vochtige deken van troosteloosheid ligt te apegapen. We sorteren de brieven zorgvuldig naar de handschriften. Hanna zegt altijd, dat ze iemands karakter herkent uit zijn schrift.

„Dit is een lievige mevrouw, die wil een oudere vriendin voor je zijn als je er eenmaal bent, pas daar voor op. En dit is een ouwe duitendief, die schrijft zo schraperig, ze is zelfs te gierig om haar letters te geven, wat ze toekomt. Daar krijg je elke dag zuivere margarine op je brood en een uitgedrooid plakje kaas. En deze mevrouw is bepaald een nakomeling van Kenau Simons Hasselaar, lieve tijd wat een driedekker. En deze.... hm.... een beetje vodderig envelopje, maar ze kan wel niet beter in huis gehad hebben.... twijfelachtig, misschien aan de slordige kant."

„H'm, het ziet er van buiten in elk geval formidabel genoeg uit", vindt Hanna. We staan voor het eerste adres, en hebben aangebeld. Het hitje informeert snibbig wat we motte. We willen mevrouw spreken. Zeg maar, dat

we komen op de advertentie. De hit laat de deur openstaan naar een zeer rommelige hall en verdwijnt in het inwendige van het huis. Onmiddellijk komt er van de bovenverdieping een onvriendelijk mannelijk geluid, dat verzoekt in zeer barse termen om de deur te sluiten. Hanna en ik kijken elkaar aan en grinniken. De hit verdwijnt weer en verzoekt ons binnen te komen. Boven tiert het mannelijk geluid nog even na. De mevrouw is oud, verlept en moe. Zij is als vele mevrouwen, die grote huizen hebben en gedrukt worden door geldzorgen. De kamer is beneden, de zitkamer dan. Het was toch de bedoeling een zit- en een slaapkamer? De slaapkamer is boven, helemaal op de bovenste verdieping, maar dat is zeker geen bezwaar? Trappenlopen is gezond.

„Dat zou je aan haar niet zeggen," bromt Hanna binnensmonds, als we haar volgen door de kale gang. De kamer is een pijpenla, die uitziet op een binnenplaatsje. „'s Zomers kunt u in de tuin zitten," doet de mevrouw opgewekt. Het was noch bij Hanna noch bij mij opgekomen het beetje grint met de armetierige rozestruiken aan de kant te beschouwen als een tuin. We knikken beiden nadenkend.

„De kamer is nogal smal," vind ik. „Zou mijn bureau er kunnen staan, denk je?"

„In de lengte in elk geval", zegt Hanna. „Je zou alles langs de wanden kunnen zetten." Ze grinnikt weer. Nee, ik heb aan haar niet zoveel steun als ik verwacht had.

„Als we de slaapkamer nu even zouden mogen zien?" vraag ik. De mevrouw gaat ons voor op een paar versleten, scheefgelopen fluwelen sloffen. Een trap op, en een kleiner trapje op en weer een trap op.

„Als je hier niet gezond blijft, zal 't aan de trappen niet liggen," fluistert Hanna achter me, met een gesmoorde lach. We zijn op een smalle gang beland. Deze gang is om de een of andere duistere reden bloedrood gesausd. „Heden, wat ziet het er hier Wild West-achtig uit", rilt Hanna.

„Als ik hier moet slapen, zal ik elke nacht het gevoel hebben, of ik in bed vermoord kan worden." We passeren een dichtgespijkerde deur. De mevrouw, die onze blikken ziet, zegt verklarend: „Dat was de deur naar de zolder, maar die wordt niet meer gebruikt. Hij klapperde altijd zo en toen heeft de meneer van beneden hem dichtgespijkerd, omdat hij er last van had.

„Hanna, het spookt hier", zucht ik ademloos. „Wat zou er achter die deur zijn?"

„Weet ik het, een valse munterij misschien", bromt die terug. Met moeite onderdruk ik een proestlach. De slaapkamer is heel kaal, heel gewoon en heel nuchter. Alleen heeft de vloer een losse plank en kraakt het bed. „Hanna," zeg ik, als we weer op straat staan, „in dat moordhol krijg je me niet. Ik zou er gek worden van angst. Die roodgeverfde gang en die dichtgespijkerde deur.. en die kelderkamer beneden.." We lachen allebei. Dan wordt Hanna plotseling ernstig. „Kind," zegt ze, „als ik aan zo'n leven als dat van die mevrouw denk.... een nachtmerrie. Lastige meneren, die je deuren dichtspijkeren, als ze klappen, en als maar trap op, trap af, en in de keuken staan en de conversatie met de hit en met dames, die je kamers komen kijken en er geen zin in hebben...."

We zijn er allebei even stil van. Dan springt Hanna met mij in de pas, steekt even in en zegt: „Ja ouwetje, het leven is nog niet zo kwaad voor ons. Ik heb zin in koffie, zullen we even?"

Maar ik verzet me krijgshaftig. We hebben immers nog zestien adressen en weinig kans,

dat ze meer op zullen leveren, dan dit eerste. Nee, we moeten volhouden.
We houden vol. We zoeken de „driedekker" op, wat een mager schriel menschje blijkt te zijn, met een wonderlijk onbekend accent. „Ach ziet u jiffrouw, ik ben hier so onbekend en ik dacht wat aanspraak is wel gesellig."
„O help, dat moeten we helemaal niet hebben", fluister ik angstig tegen Hanna. De kamer is op de tweede verdieping en staat vol met de grijnzende attributen van huurkamers.
Op straat kibbelen we er over, waar deze jiffrouw vandaan komt. Ik voel het meest voor Friesland, maar Hanna, die zelf Friezin van geboorte is, zegt, dat ze daar niet zulke lijmpotten hebben. Zij is van mening, dat de jiffrouw een Saksische is. „Het zou misschien wel goed voor je zijn, wat aanspraak aan haar te hebben, met het oog op je taalkundige studie's."
„Merci hoor, daar kan ik wel andere objecten voor vinden", weer ik verschrikt af. We arriveren bij het derde adres. Zodra we gebeld hebben, breekt aan de andere zijde van de deur een woedend gekef los.
„Help, een hond", zegt ik angstig. „Waarschijnlijk een hondjè," stelt Hanna vast, die een groot liefhebster is van honden. Als de deur opengaat, doe ik angstig een stap achteruit. Het gekef is nu bedaard. Voor onze ontstelde blikken verschijnt een hond.... of liever een overblijfsel van een hond, zoals ik niet wist, dat er nog bestonden.
Het is een magere witte poedel, met kwastjes aan zijn staart en rafels aan zijn groezelige pootjes. Zijn lange witte haren zijn van boven samengehouden met een rood haarknipje. Anders hangen ze teveel in zijn ogen, veronderstel ik. Daar ik al mijn aandacht bij de hond heb, doet Hanna het woord. De mevrouw is vies, in een woord vies. Vies van top tot teen. Van haar groezelig-witte pluisharen, die om haar ingevallen gezicht hangen, tot haar voeten, die in knobbelige beschimmelde avondschoenen steken. Ik hou Hanna, die naar binnen wil gaan, bij haar arm vast en fluister benauwd, dat ik hier niet in wil. Maar Hanna zegt resoluut: „Vooruit, laat me geen figuur slaan, het moet."
Het is een nachtmerrie-huis. De kamers zijn natuurlijk niet beneden, maar boven. Wij wagen ons leven op een glibberige wenteltrap. Op de loper wekken grote grillige vlekken allerlei onaangename gedachten bij me. De kamer is groot en hol, het behangsel verkleurd, vochtig en beschimmeld.
„Op 't ogenblik wordt de kamer als rommelkamer gebruikt, ziet u", verduidelijkt mevrouw gewillig. Vanaf het streperige behang staart een wanhopig Willemientje ons aan. We dalen de trap voorzichtig af. Dan wordt boven ons een andere deur geopend en een hese keelstem, kennelijk die van een Amsterdamse jodin, schreeuwt naar beneden: „Mefgou, mefgou, gaaddu vandaag de stgaat nochop?" Onze vlucht is overhaast en smadelijk. Wij staan weer op straat en zien elkaar aan. Achter de deur keft het spookbeeld van de poedel.
„Het kan me niet schelen wat jij doet," zegt Hanna en keert zich resoluut om, „maar ik ga eerst 'n sterke kop koffie drinken. Ik dacht, dat ik het begaf, daar in die grafkelder."
We kunnen niet aldoor blijven zitten in het heerlijk-verwarmde restaurant. En onze dampende koppen koffie hebben weer wat moed gebracht in onze verslagen gemoederen.
„Zullen we dan vanmiddag er maar weer op uit?" vraagt Hanna, met de moed der wanhoop. Ik kijk door het raam. De straat glimt, haastige voorbijgangers, diep in hun jassen gedoken. Ik leun nog wat gemakkelijker in mijn stoel. Dan glippen een paar gestalten door de draaideur binnen, ze schijnen me vagelijk bekend. Even later blijken het twee vrienden te zijn. Wij vormen een kring om de tafel en Hanna dist ons wedervaren op.
„Zeg, die kamer van Harm, zou dat niks voor jou zijn?" vraagt de een. „Harm z'n Vader en Moeder komen hier wonen en nu heeft hij tegen de volgende maand opgezegd. Zijn hospita wil hem graag weer verhuren."
Ik leef weer op. „Hè, had ik dat eerder geweten. Ik ga vanavond met haar praten.
Later met Hanna alleen, bedenk ik plotseling: „Die advertentie zeg, die mocht je me ook wel vergoeden. Die was nu niet eens nodig geweest."
„Nu, dat verreken je dan maar met al de slijtage, die ik aan gezondheid en kleding heb opgelopen, daar met jou naar al die moordhollen te gaan."
„Moordhollen", peins ik, „is dat een nieuw gevormd woord?" „Ja, 't is goed hoor, beperk je taalkundige studiën maar tot je hospita's en vergeet je tentamen niet. Dag hoor."
„Gegroet, en als je zelf eens kamers moet zoeken — je kunt op me rekenen en dat wil heel wat zeggen."

LEENTJE M. HAGEN.

het moderne interieur

nevenstaand interieur werd ontworpen door W. Retera Wzn

In het dagelijks leven hebben we bepaalde functies te vervullen, b.v. werken, eten, slapen, onze geest ontspannen, enz. Het interieur nu dient om ons deze handelingen te vergemakkelijken. Zoveel mogelijk bestemmen we een apart vertrek voor een bepaalde groep verrichtingen. Dit vertrek heeft wanden, een vloer en een plafond en bevat voorwerpen, die ieder afzonderlijk een bepaald deel van de hierboven genoemde taak op zich nemen.

Wat eist nu de moderne mens, die bijna zonder uitzondering gejaagd en rusteloos leeft, van het interieur?

Hij wil een omgeving waarin hij na volbrachte dagtaak zijn geest en lichaam de welverdiende rust kan verschaffen, kan studeren, kortom, kan leven. Voor dit alles is een zekere mate van concentratie nodig. Het interieur mag dus niet afleidend of vermoeiend werken, het mag nooit iets zelfstandigs zijn, steeds dient van de mens te worden uitgegaan. We zien dus dat soberheid, gepaard gaande met een, met de mogelijkheden van de techniek ten top gedreven doelmatigheid, een gebiedende eis is. Immers, kleine ergernissen, als het stoten van een knie, het niet kunnen vinden van een boek, ongemakkelijk zitten, verslappen de aandacht voor hetgeen we willen doen.

Om al de bovengenoemde redenen zijn effen vlakken, rechte lijnen en eenvoudige vormen noodzaak, benevens het plaatsen van alleen de strikt noodzakelijke meubels om de ruimtewerking van het interieur te bevorderen.

We hebben gezien dat het interieur „von Kopf bis Fusz auf Wohnen eingestellt" moet

zijn. Volgens deze beginselen samengesteld behoeft het volstrekt niet ongezellig of materialistisch te zijn. Integendeel, door het bestuderen van de zuivere doelmatigheid, de functie van gebruiksvoorwerpen, kan een bekwaam ontwerper tot schoonheid komen. Hiermee wordt het volgende bedoeld. Een stoel b.v. dient om te zitten en moet zo gecontrueerd worden, dat hij den gebruiker in staat stelt er een zo nuttig mogelijk gebruik van te maken. De taak van den kunstenaar is nu, een schone vorm te vinden, door het beschouwen van de functies der diverse onderdelen, waardoor een bepaalde groepering of rangschikking van deze onderdelen ontstaat. Denk in dit verband aan stalen meubelen.

Nog een enkel woord zij gewijd aan kleine, met zorg gekozen en spaarzaam toegepaste kunstvoorwerpen. Zij kunnen ons ogenblikken van intense schoonheidsbeleving verschaffen en geven een accent aan bepaalde plaatsen, waardoor een harmonisch geheel bereikt wordt, maar laten wij vooral niet in de fout van onze voorouders vervallen, die alle horizontale vlakjes benutten om ze vol te zetten met vaasjes en beeldjes, zodat men door de bomen het bos niet zag.

Dit is alles theorie, maar hoe is nu veelal de practijk? De wijzigingen in de maatschappelijke structuur van de laatste decennia deden een algemene vraag ontstaan naar zaken, die voor dien tijd slechts binnen het bereik van enkele groepen vielen. Tot de gevraagde voorwerpen behoorden ook goedkope meubelen. Door de mechanisering van de meubelindustrie verloren de bestaande vormen, die op het handwerk gebaseerd waren, hun betekenis. De taak van allen die zich op het terrein van de meubelindustrie bewogen, was dus het construeren van meubelen, die in massa vervaardigd en dus goedkoop konden worden geleverd, en tevens de geest van de moderne tijd ademden. Tot op zekere hoogte is men hierin geslaagd, maar toch niet zodanig dat we tevreden kunnen zijn. Nog steeds is het bazarachtige, quasi-stijlmeubel niet verdwenen.

Iedereen, zowel fabrikant, ontwerper en verbruiker moet doordrongen worden van het feit, dat iedere tijd zijn eigen speciale eisen stelt en daardoor een eigen vorm verlangt. Misschien zult u de vraag opwerpen: Zijn dan allen die antieke meubelen en andere voorwerpen verzamelen op het verkeerde spoor? Hierop zou ik het volgende willen antwoorden. De schoonheid van voorbijgegane tijdperken blijft altijd schoonheid, maar voor het gebruik van haar producten missen wij de gedachtenwereld van degenen, die ze gemaakt en gebruikt hebben. Wij kunnen genieten van de verfijndheid en de zwier van een Louis XIV-stoel, maar we kunnen er niet iedere dag op zitten, na misschien uit een super-streamlineauto te zijn gestapt. U voelt dadelijk het onharmonische van de situatie. Met bovenstaande uiteraard zeer beknopte en onvolledige opmerkingen hoop ik de belangstelling voor het probleem, voor zover deze nog niet aanwezig was, te hebben wakker geroepen.

REINIER TYBOUT.

Ontwerp W. Retera Wzn

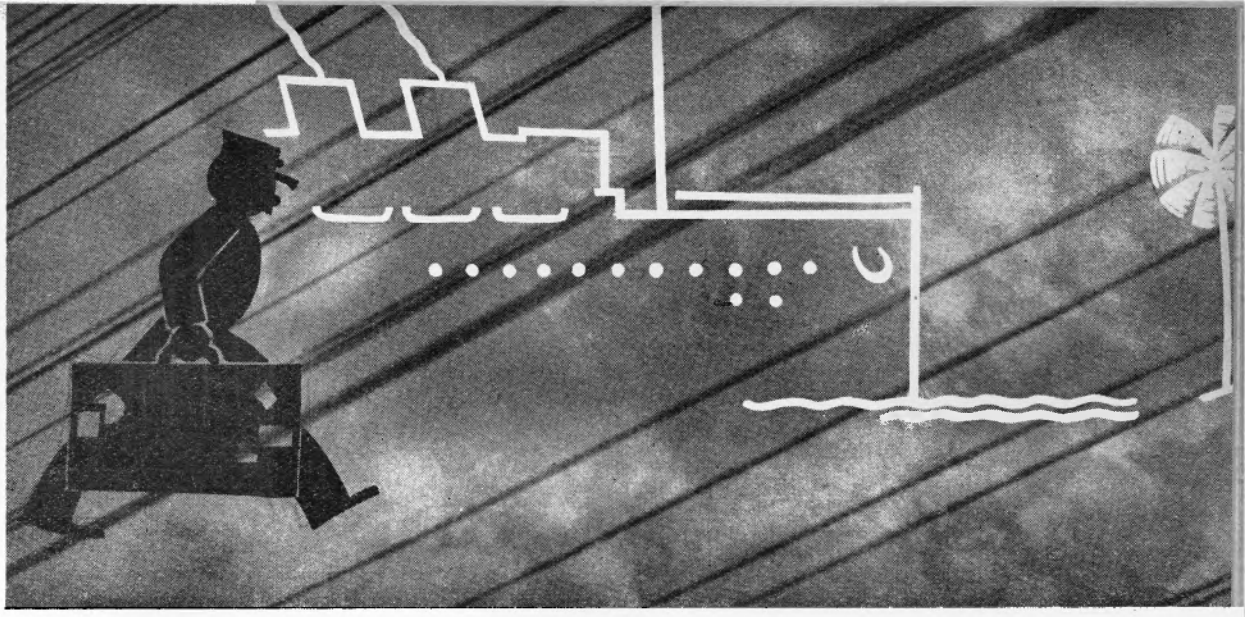

• HET HUWELIJKSUITZET VOOR INDIË

Er is over het Europese uitzet reeds veel geschreven en bovendien kunnen a.s. huisvrouwtjes op dit gebied gewoonlijk raad genoeg krijgen van Moeders of Tantes. Minder gelukkig treffen het op dit punt de Indische bruidjes. Het is voor haar, dat dit stukje bedoeld is. Misschien dat ook ervaren huisvrouwen, wier levensomstandigheden een vertrek naar Indië noodzakelijk maken, er hun voordeel mee kunnen doen. In de eerste plaats moet ik u op het hart drukken: neem géén linnen. Dit klinkt de Hollandse huisvrouw misschien vreemd in de oren, de Indische practijk zal deze raad rechtvaardigen.

De wasmethode daar te lande is tamelijk ruw. De stukken worden in stromend rivier- of bronwater (of bij de put) gewassen en daarbij krachtig op de stenen geslagen (slagwas). De linnenvezel nu is wel sterker, maar lang niet zo taai en buigzaam als de katoenen dito en daardoor veel minder bestand tegen deze reinigingsmethode.

Wij willen nu eerst het bedgoed beschrijven. Het Indische bed is groter dan het Hollandse (om de hitte). Het bestaat geheel uit ijzer en de 4 poten zijn boven de matras doorgetrokken en dragen op 2 Meter hoogte boven deze uit de z.g. „hemel" van het bed, gespannen tussen 4 dwars-spijlen. Hiervan af hangt de ruimgeplooide klamboe (muskietennet) omlaag. In het bed ligt een hardgevulde matras, meestal rustende op planken of ijzeren banden (een en ander tegen „broeien" in de hitte). Verder 1 goeling (rolkussen) en 1 of 2 kussens, die gewoonlijk langwerpig zijn, in tegenstelling met de bijna vierkante kussens hier te lande. Een goede manufacturenzaak met Indische ervaring, is van alle maten nauwkeurig op de hoogte. „Dek", zoals wij dat hier kennen, heeft men in Indië niet. „Boven" (in de bergen) en bij koele nachten, ligt opgevouwen aan het voeteneind een dunne flanellen of molton deken, die men als het nodig mocht zijn, losjes over zich heen kan leggen. Bij het bed opmaken gebruikt men dus alleen een onderlaken. Het bovenlaken ontbreekt. Wel wordt in de laatste tijd (vooral in de bergen, waar de deken iedere nacht te pas komt) soms gebruik gemaakt van een laken, waarin zich in de overslag knoopsgaten bevinden, corresponderend met knopen op de deken. Dit laken wordt dan eenvoudig op de deken geknoopt, zodat het „dek", dat echter geheel los ligt, koeler aanvoelt en ook beter verschoond kan worden. Het wordt bij het opmaken van het bed samen met de deken gevouwen en aan het voeteneind gelegd.

De ondersprei (dit is dus het laken) is aan de lange kant voorzien van een volant, die uit allerlei soorten siermateriaal kan bestaan (kloskant, gehaakte dito, borduursel enz), en die van het bed tot op de grond naar beneden hangt. Ook hierin heeft de moderne tijd verbetering gebracht in de vorm van losse volants, die aan de stijlen van het bed bevestigd en dus niet telkens met het laken meegewassen behoeven te worden.

In een goed gesorteerde manufacturenzaak (alweer met Indische ervaring) kan men tegenwoordig de aardigste garnituren krijgen, kussensloop, goelingsloop en losse volant bij elkaar passend, wat een bijzonder verzorgd en smaakvol geheel oplevert. Deze garnituren zijn verkrijgbaar in effen wit borduursel in allerlei dessins, van eenvoudige ajourranden af, tot prachtige gestyleerde figuren toe, maar men kan ze tegenwoordig ook krijgen met gekleurde randen en borduursels, wat een fleurig effect maakt.

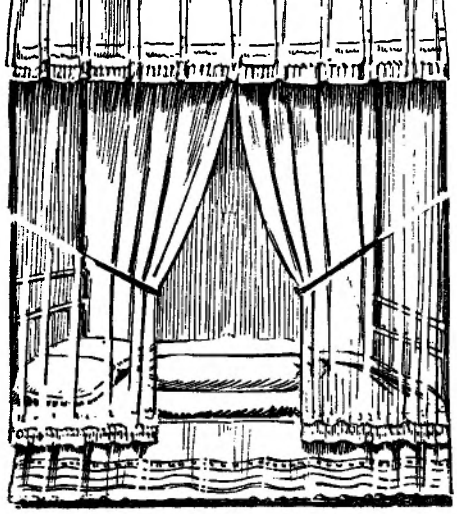

Indisch bed.

Men kieze dan (met 't oog op 't ongelijke wassen) 2 à 3 stel slopen bij 1 volant. Even wil ik nog vermelden, dat er kussenslopen in de handel zijn, van z.g. Tokio strong. Deze zijn van zeer goede kwaliteit katoen, en zo geweven, dat het middenstuk (dat vooral in Indië door het transpireren het eerst slijt) extra dicht geweven en versterkt is.
Nu komt de beurt aan het tafelgoed. Dit is altijd een belangrijk deel van het uitzet, maar in Indië is het dat in nog sterkere mate. Immers niet voor niets heet Indië „het land der gastvrijheid." Dinertjes, soupertjes, „gezellige avondjes" komen er veel vaker voor dan bij ons en daarbij is mooi tafelgoed een belangrijk punt. Het kristal, de rijke gloed van het zilver komt zoveel beter uit tegen de zachte glans van fijn damast. En wat een weelde van kleuren, wat een uitgebreide keus bieden ons de moderne textielproducten tegenwoordig. Fijn damast, effen wit, met gestyleerde motieven, bloemranken naar ontwerp van kunstenaars en dan het prachtige damast, met ingeweven gekleurde motieven of het geheel gekleurde damast in zachte tinten (alles indanthren). En niet te vergeten, het buitengewone kunstzijden damast, een sprookje van zachtglanzende tinten, zo wonderlijk mooi, dat men het gezien moet hebben om te kunnen geloven, dat zó iets fijns door machines vervaardigd kan worden. Deze laatste kwaliteit is natuurlijk alleen bestemd voor speciale gelegenheden. In het dagelijkse gebruik zou het door de slagwas te veel lijden. Om die reden geldt overigens ook voor tafelgoed: géén linnen, maar prima kwaliteit katoen. Zeer aan te bevelen is satijn-damast (ook een katoenen product). Dit is goed bestand tegen de was en blijft mooi glad en is goed stijfselhoudend. Dit laatste is in Indië belangrijk, omdat al het goed daar gestreken wordt en niet gemangeld, zodat het vooraf gesteven moet worden.
Een zeer belangrijk artikel in de Indische linnenkast is verder de handdoek. Dit spreekt wel vanzelf, als men bedenkt, dat door de hitte een bad één of meermalen daags behoefte is. Het aantal benodigde badhanddoeken is dus wel véél groter, dan voor een Hollandse uitzet en ook het formaat neme men liefst flink royaal. Linnen gezichtshanddoeken worden zelden gebruikt. Badlakens zijn ook bijzonder practisch, vooral in de bergen, waar het koudwaterbad wel eens wat erg „fris" is.
Washandjes en wasdoekjes zijn in Indië ideaal daar ze wasbaar en dus hygiënischer zijn (verre verkiesbaar boven sponzen). Overal, maar vooral in Indië kan hygiëne niet genoeg gewaardeerd worden.
Daar al deze artikelen door het veelvuldig gebruik en de dito was veel te lijden hebben, kieze men vooral goede kwaliteiten. De eerste klacht van de huisvrouw is gewoonlijk, dat de handdoeken gaan „schuiven", lang voor ze versleten zijn: het weefsel raakt los, en wijkt uiteen. Een nieuw artikel, de Cordex badgoederen, vertoont dit euvel niet, door een speciale weefmethode. Dit merk is dan ook zeer aan te bevelen, men heeft er badlakens, handdoeken, washandjes enz. in, uitgevoerd in diverse kleuren, zodat men bij elkaar passende garnituren kan kopen.
Nog een enkel woord over de huishouddoeken. Hierover kan ik kort zijn: neem slechts 3 of 4, goed door kleurverschil te onderscheiden soorten. Uw inlandse bedienden mogen nog zoo getraind zijn: een van de hebbelijkheden, die zij nooit zullen afleggen, is het door elkaar gebruiken van alle huishouddoeken, wat tot de meest ontstellende complicaties aanleiding kan geven, b.v. als Mevrouw haar huisjongen betrapt op het uitdrogen van de trekpot, met de zo juist door hem met ijver benutte stofdoek en andere verwikkelingen van nog ernstiger aard.
Ingeweven opschriften zijn ballast. Bijna alle bedienden zijn analphabeet. Vier soorten doeken: afwasdoeken, handdoeken, stofdoeken en closetdoeken in sterk contrasterende kleuren in ruime hoeveelheid, dat is voldoende, en uw linnenkast is hiermee volledig toegerust. Begrijpelijk zal het zijn dat men de droogdoeken neemt van linnen of halflinnen. Met katoenen huishouddoeken kan men niet drogen, en moet men dus van twee kwaden het beste kiezen, of katoenen doeken, die niet absorberen, of linnen doeken, die eerder slijten.

FIRMA S. FERWERDA, v./h.
JUCHTER, GRONINGEN.

VACANTIE-PRIJSVRAAG

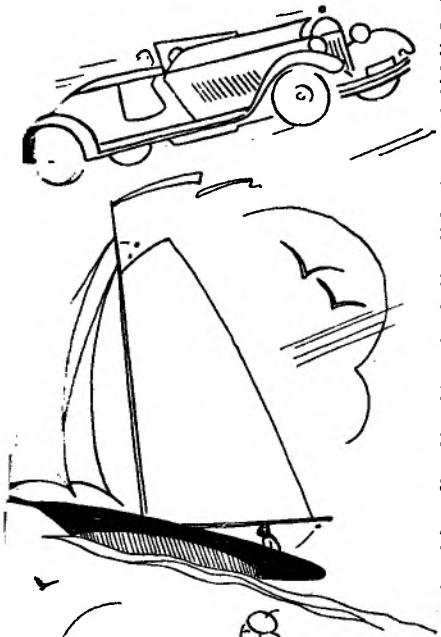

Zomervacantie! Toverwoord! Naam voor de heerlijke tijd, die op 't ogenblik nog ver in 't verschiet ligt. Maar drijft het verrukkelijk lenteweer van de laatste weken onze gedachten er niet telkens weer onverhoeds naar toe? En, al duurt het nog enkele maanden, wat een heerlijkheid ligt er niet in het plannen-maken alleen al! Ook de redactie was die mening toegedaan, en daarom heeft zij de vraag, die in veler hart leeft:

HOE BRENG IK DIT JAAR MIJN VACANTIE DOOR?

overgenomen, en er voor onze lezeressen een PRIJS-VRAAG van gemaakt!

Allen dus met volle kracht aan 't bedenken en aan 't plannen maken, allen zonder onderscheid: ouderen en jongeren, sterken en minder sterken, sportieven en zij die weinig of niet aan sport doen, stedelingen en dorpsbewoonsters! Komt ieder met een goed-uitgewerkt plan, hoe je, ieder naar eigen aard en wensen, je voorstelt in de vacantie met ZO WEINIG MOGELIJK KOSTEN ZO VEEL MOGELIJK TE KUNNEN GENIETEN.

Het plan moet omvatten:

1. duur van de vacantie;
2. nauwkeurige omschrijving van wat men denkt te gaan doen, of als mogelijkheid ziet;
3. eventuële voorbereidingen, die aan de uitvoering moeten voorafgaan;
4. beraamde kosten.

Wel-doordachte plannen en goede voorbereidingen besparen je een hoop soesah en doen je dubbel genieten van je kostbare vacantie-tijd! Wij hopen dat er heel veel plannen te voorschijn zullen komen, en dat velen van de publicatie daarvan gebruik zullen kunnen maken voor hun zomervacantie. Allen alvast veel plezier gewenst bij het bedenken!

Voor de beste of aardigste inzendingen stelt de redactie beschikbaar:

1e. Prijs: een reis-toilet-etui, voor de meer luxueus-aangelegden! Of: een stel fietstassen van woestijndoek, groot formaat, klep met 2 riemen, binnenkleppen met koordsluiting. Aan iedere tas zitten 2 musketon-haken, zodat ze één voor één aan de bagagedrager gehangen kunnen worden. Het zijn de beproefde fietstassen van Carl Denig, de enige die het, hoe volgepropt ook, uithouden op lange fietstochten.

2e Prijs: een foto-toestel, of een Denig-rugzak met stalen draagstel, leren riemen en 3 grote buitenzakken.

3e Prijs: een grote toortslantaarn, modern model zaklantaarn, een heerlijk gerief voor avondlijke vacantie-wandelingen; of: een lidmaatschap van de Nederlandsche Jeugdherberg-Centrale.

Mochten de prijswinnaressen reeds in het bezit zijn van bovengenoemde voorwerpen, of liever iets anders hebben, dan kunnen zij met ons daarover corresponderen.

Als troostprijzen ligt er gereed een stapeltje van het alleraardigste bundeltje „Veluwsche Liedjes" met muziek, door Jan van Riemsdijk.

En nu allen aan 't werk! Een regen van inzendingen wordt verwacht bij de redactie van „De Jonge Vrouw" te Baarn. De uitslag volgt in het Juni-nummer.

Veel succes!

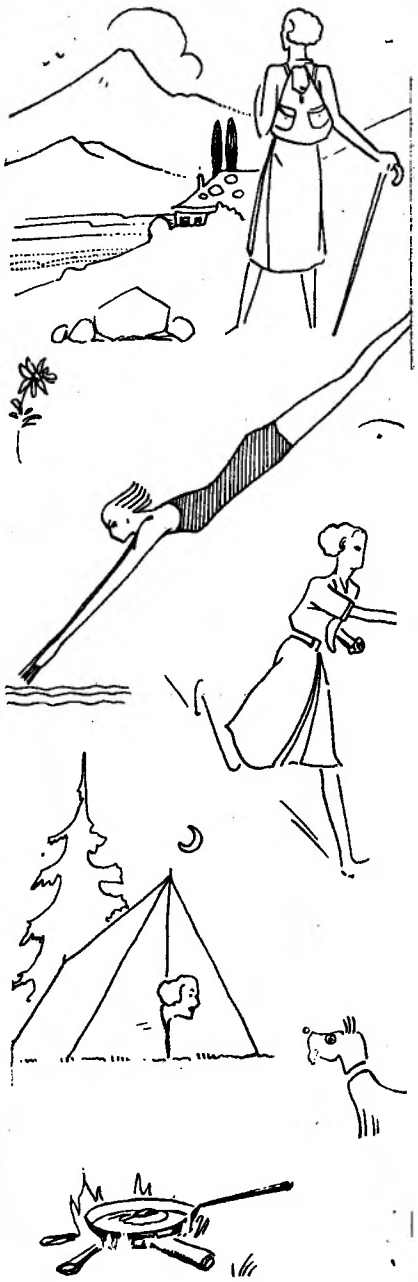

jeugdleeszaalwerk

Herinnert u zich nog de kast met keurig gekafte en genummerde boeken op school of op de vereniging, waaruit u voor één cent er één een week lang mee naar huis mocht nemen? Dat was de voorloper van onze moderne jeugdleeszaal, waarin de foto hiernaast u een kijkje geeft.

De noodzakelijkheid van het bezit van een goede kinderbibliotheek werd door allerlei instellingen voor maatschappelijk werk sterk gevoeld, maar geldgebrek was veelal 't grote bezwaar. Pionier werd tenslotte de Maatschappij tot Nut van het Algemeen, die Januari 1912 in Amsterdam een kinderleeszaal oprichtte, doch buiten elk verband der O(penbare) L(eeszalen en) B(ibliotheken). Eén jaar later was het de Utrechtse O.L.B., die bij haar verhuizing naar een nieuw gebouw meteen een kinderleeszaal opende. Vele verenigingen en vele plaatselijke O.L.B. zijn dit voorbeeld gevolgd.

Van het Jeugdwerk der Haagse O.L.B. wil ik u thans een en ander vertellen, en mij bepalen tot het werk in haar filiaal aan de Paets van Troostwijkstraat.

De eerste Jeugdafdeling, geopend in 1921 in een vroeger schoolgebouw aan de Nieuwe Schoolstraat, door de zorg der gemeente in een fleurige leeszaal geschapen, werd geleid door Mej. S. Lobo, die na haar dood in 1930 werd opgevolgd door Mej. J. R. Wolff.

In 1919 nam Mej. J. H. J. ter Pelkwijk, woninginspectrice van het „Laakkwartier", het initiatief tot oprichting van een bescheiden kinderleeszaaltje, dat een jaar later in samenwerking met enkele dames in een winkelhuisje aan het Stieltjesplein geopend werd. Een leerlinge der School voor Maatschappelijk werk kwam als leidster, en gesteund door veel vrijwillige hulpkrachten begon zij haar fleurig werk, dat ze helaas om gezondheidsredenen na een jaar moest opgeven. Toen benoemde het bestuur der O.L.B., die inmiddels op verzoek der oprichtingscommissie de exploitatie had overgenomen, een assistente, en zette het werk op dezelfde voet voort.

Al dikwijls hadden de bewoners van het „Laakkwartier" de wens uitgesproken, dat de O.L.B. er een filiaal zou vestigen. Men kwam hieraan tegemoet, door in het leeszaaltje een correspondentschap op te richten, en enige collecties boeken beschikbaar te stellen om tegen betaling ener vaste jaarlijkse contributie uit te lenen. (De O.L.B. zendt n.l. zogenaamde wisselcollecties uit. Dit zijn collecties van honderd boeken, die jaarlijks worden verwisseld en waarin behalve romans ook populair-wetenschappelijke werken opgenomen zijn. Het aantal in bruikleen gegeven collecties is evenredig aan het ledental).

Van deze uitlening maakte men veel gebruik; ook naar kinderboeken werd telkens gevraagd, waardoor het denkbeeld opkwam aan de leden van het correspondentschap, die zulks graag wilden, een prentenboek mee te geven, om met de kleintjes te bekijken.

In 1923 werden 179 prentenboeken uitgeleend; in 1924: 351 en in 1925: 1645. Deze maatregel bleek dus in een behoefte te voorzien en daar het boekenbezit door geregelde aankoop flink gegroeid was, kon dit productiever worden gemaakt dan alleen voor gebruik in de leeszaal en werd een uitlening geopend van jeugdboeken voor alle kinderen en jongeren van twee tot achttien jaar, wier ouders lid waren van het correspondentschap der O.L.B.

In die eerste winter leenden we uit: 1645 prentenboeken, 198 jongens-, 424 meisjes- en 502 ontwikkelingsboeken, totaal 2769 banden. Behalve het gewone ontspanningsver-

haal kan elk kind boven acht jaar een boek lenen over het een of ander onderwerp, waarvoor het belangstelling heeft; dat zijn de bovengenoemde ontwikkelingsboeken, door de kinderen zelve aangeduid als „bijboeken".
Bij de jongsten zijn de boeken over de levende natuur het meest in trek; de belangstelling der oudere jongens gaat uit naar boeken over vliegen, techniek, reizen en geschiedenis, terwijl de meisjes gedichtenbundels lezen, sagen en legenden en toneelstukjes. Jongens zowel als meisjes vragen boeken in vreemde talen, vooral Duits en Engels, waarvan behalve enige schooluitgaven, een aardige collectie aanwezig is.
Zo breidde het werk zich meer en meer uit, en het werd moeilijker, voldoende vrijwillige krachten te vinden, zodat het bestuur der O.L.B. in 1927 een tweede assistente aanstelde.
Er begon tussen jeugd en leidsters een groot vertrouwen te groeien. In de leeszaal werd het steeds drukker; op vertelavonden, die we 's winters organiseerden, bleef geen plaatsje onbezet; ook de wekelijkse leesavonden met de Rijpere Jeugd werden trouw bezocht.
Voor een boekententoonstelling was grote belangstelling; ook een platententoonstelling van klederdrachten viel in de smaak, terwijl die van vogels en vogelleven vele ouders en kinderen met de leeszaal in aanraking bracht.
Zo groeide uit het kleine leeszaaltje aan het Stieltjesplein de Jeugdafdeling der O.L.B. in de Paets van Troostwijkstraat, waar we nu onder steeds groeiende belangstelling werken.
Op de gewone schooldagen is de Leeszaal open van half vier tot vijf uur; Woensdag- en Zaterdagmiddag van twee tot half vijf; en

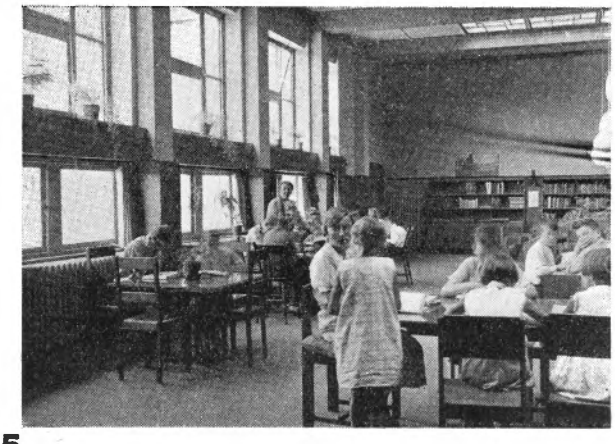

een avond in de week voor de Rijpere Jeugd. 's Winters vooral hebben we het héél druk. Dan is in de mooie ruime leeszaal geen plaats onbezet, en ofschoon ook de aangrenzende administratiekamer in gebruik is genomen, duikt toch hier en daar nog een hoofd op van een trouw bezoeker, die zich met een plaatsje op de grond „graag" tevreden stelt. De Rijpere Jeugd maakt minder gebruik van de leeszaal en al zijn we hierover teleurgesteld, begrijpelijk is het wel, dat in onze tijd van verenigings- en clubleven veel vergaderingen en bijeenkomsten worden bezocht, terwijl ook het vele huiswerk, extra lessen en het bezoeken van avondscholen mee oorzaak zijn, dat onze zestien- en zeventienjarigen aan lezen minder toekomen.
Nu iets over de uitlening! Woensdag- en Zaterdagmiddag tussen twaalf en twee uur komen kinderen van zeven tot veertien jaar boeken ruilen; op Dinsdagavond de jongeren tot achttien jaar, terwijl aan volwassenen op verzoek een prenten- of voorleesboek wordt meegegeven voor de kleintjes; soms komen de kleuters ook wel zelf kiezen. Het uitleensysteem is gelijk aan dat van de Centrale Bibliotheek, wat vooral voor de kinderen het grote bezwaar heeft, dat de boeken niet kunnen worden ingezien; deze staan namelijk in magazijnen op de tweede verdieping. Om aan dit euvel enigszins tegemoet te komen, zetten we een collectie ontspannings- en „bijboeken" in het uitleenbureau, zodat de kinderen dan zelf kunnen kiezen. Deze maatregel werkt prettig, ook voor ons, omdat er dan gelegenheid is, verschillende onbekende schrijvers onder het oog der jeugd te brengen, die anders maar al te zeer geneigd is, alle envan de bekende te lezen. Een ander propagandamiddel, dat we met succes toepassen, is het tentoonstellen van de nieuwe aanwinsten in de leeszaal; ook plakken we de gekleurde omslagen van de boeken op en plaatsen die voor de ramen.
Belangrijk hulpmateriaal, dat de kinderen moeten leren gebruiken bij het lenen van boeken zijn de verschillende catalogi. Behalve de gedrukte, die systematisch is ingedeeld en die elk kind zelf in bezit heeft, staan in het uitleenbureau ter beschikking een alfabetische catalogus op de schrijversnaam en een op de titel; ook daar is de systematische aanwezig, die verreweg het meest gebruikt wordt. Een lijst van nieuwe aanwinsten wordt geregeld bijgehouden en ligt op de catalogustafel ter inzage. De uit-

leentermijn is vastgesteld op veertien dagen, maar is het boek nog niet uit, dan mag het tweemaal verlengd worden voor veertien dagen. De meeste kinderen ruilen echter wekelijks; vooral de Zaterdagse uitlening is héél druk, maar héél prettig; vlot en rustig. Een kijkje in de Leeszaal!

Woensdagmiddag één uur. „Leeszaal al open, juffrouw?" „Nee jongens, ga nog wat spelen, je hebt nog een uur de tijd." „Een úúr?" 't Klinkt heel teleurgesteld, en we zijn volstrekt niet verbaasd, als ze er na een kwartiertje weer zijn, en hoopvol vragen: „Is 't nou tijd?"

Eindelijk is het zo ver. De deuren komen op de haak en — „Nee jongens, even wachten", klinkt het dan meedogenloos. „Eerst ik, en jullie rustig achter me aan."

Dat „rustig" is maar niet een woord voor ons, hoe moeilijk het ook voor ze zijn moet zich nog langer te beheersen, om niet de trappen op te vliegen en naar binnen te rennen, want „het is in de leeszaal zo fijn"! Langs de wanden allemaal kasten vol boeken in mooie banden, en die mag je zo maar gaan zitten lezen. Aan de bovenkant van de kast zijn plaatjes aangebracht, waarop geschreven is, welke soort van boeken erin staan. Jongensboeken, meisjesboeken, boeken voor kinderen van negen en tien jaar; je hoeft dus helemaal niet bang te zijn, dat je een te kinderachtig boek zult krijgen. Je bent natuurlijk niet alleen in de leeszaal. Er zijn ook juffrouwen; als het druk is, twee; anders altijd één. En daar kan je van alles aan vragen. Als je b.v. in je boek een woord tegenkomt, dat je niet begrijpt, ga je even naar de juffrouw, en die zegt het je. Soms mag je het ook zelf opzoeken in een woordenboek, en als het daarin niet staat, dan mag je de encyclopaedie halen en het samen met de juffrouw opzoeken.

Als je geen lust hebt om de hele middag te lezen, kan je platenboeken halen, die zijn er ook, en prentenboeken, maar die natuurlijk voor de kleintjes van negen en tien jaar. De groteren nemen meestal van die boeken, waarin prachtige platen staan of allerlei, wat er in de wereld te zien is; zo echt, en zo'n boek mag je best samen met je vriendje bekijken en er elkaar wat van vertellen, maar héél, héél zachtjes, anders hinder je de jongens en meisjes, die ook aan je tafel zitten en lezen. Op het eind van de middag, als het niet meer zo vol is, gaat de juffrouw wel eens platen met je kijken en dan leest ze ervan voor en dan is het ineens tijd, en

moet je naar huis.

Tot slot wil ik u nog een en ander vertellen over wat bij ons om zo te zeggen achter de schermen gebeurt. Zo straks is door mij het bezwaar genoemd, dat de O.L.B. geen assistenten beschikbaar hadden, om zich voldoende op de hoogte te kunnen stellen van het vraagstuk der jeugdlectuur. Hierin is verandering gekomen. Een speciale opleiding voor het Jeugdwerk bestaat nog niet; wel werden plannen dienaangaande besproken, maar tot nu toe konden deze niet verwezenlijkt worden. Aan de opleidingscursussen voor het assistents- en het directeurs-diploma worden lessen gegeven over kinderlectuur, terwijl een uitgebreide vakbibliotheek een prachtig hulpmiddel biedt voor zelfstudie. De leerlingen der cursussen werken voor kortere of langere tijd in de jeugdleeszaal; uit deze groepen zijn er dan, die zich tot het jeugdwerk voelen aangetrokken en in deze richting doorwerken.

De Jeugdafdeling der Haagse O.L.B. werkt nu met één hoofdassistente, twee assistenten, twee volontairs en enkele leerlingen.

En wat doen die nu allemaal?

Op drukke middagen zijn minstens twee flinke krachten in de leeszaal nodig, die leiding geven bij het kiezen van een boek en ook toezicht houden, wat niet gemakkelijk is. Méér dan honderd kinderen in bedwang te hebben, zó, dat er een prettige sfeer heerst, die héél rustig aandoet, vraagt zelfbeheersing en zelfvertrouwen, een geesteshouding, die innerlijke kracht eist en bovenal innerlijke rust. Jaarlijks doen zich dezelfde moeilijkheden voor om een kern te krijgen van trouwe lezers. Is die er eenmaal, dan kunnen

de belhamels geen kwaad meer stichten als ze eens komen om „op te scheppen"; en als we ze dan kunnen vasthouden met een boeiend, niet al te moeilijk boek, zitten ook deze woelwaters de hele middag verdiept. Het boek! Ook dat is een groot probleem! Welk boek kopen we? Welk keuren we af en waarom; wie of wat beslist daaromtrent? Het keuren van het boek is een deel van ons werk, dat veel tijd vraagt. We ontvangen de „zo juist verschenen boeken" ter inzage, en moeten dus veel lezen. Gedeeltelijk gebeurt dat, terwijl we toezicht houden, doch op druk bezochte middagen komen we daaraan niet toe, zodat het lezen dan in onze vrije tijd thuis moet gebeuren. Wekelijks komen de assistenten van de beide jeugdleeszalen samen met de volontairs en de leerlingen, die bij ons werken, voor de boekbespreking. Ieder heeft een deel van de zichtzending afgewerkt. Van elk boek maken we een kritiek, en als het gehouden wordt tevens een korte beschrijving van de inhoud. Twijfelgevallen worden door twee, soms door drie assistenten beoordeeld; ook lezen we gedeelten van zo'n boek samen, om uit te maken of het moet worden afgekeurd. Tevens is er nog een boekencommissie, waarin particulieren zitting hebben, die belangstelling voor dit werk tonen. Deze maakt eveneens kritieken en een beschrijving van de inhoud, die op daarvoor bestemde formulieren worden geschreven, en alle bewaard blijven als zeer bruikbaar materiaal in geval men ons raad vraagt over een of ander boek en bij de samenstelling van lijsten, die ons héél dikwijls door particulieren en ook door verenigingen, scholen of O.L.B. gevraagd worden.
Wij bewaren de door ons gemaakte kritieken op catalogus kaarten getikt; de annotaties tikken we op de kaarten voor de systematische catalogus in het uitleenbureau. Zo gauw het boek in de uitlening komt, wordt de kaart in de catalogus gevoegd, en behalve de annotatie, schrijversnaam, boektitel en boekmerk. Ook in andere jeugdleeszalen houdt men deze boekbesprekingen. In héél moeilijk te beslissen gevallen hebben we wel briefwisseling over het boek en vooral met Rotterdam dikwijls persoonlijk contact. Dit vooral in verband met de uitgave van een jeugdboekengids, „De kleine Vuurtoren", waarvan binnenkort een derde uitgave zal verschijnen, die samengesteld is door de dames H. J. Kluit, Rotterdam, J. R. Wolff, Den Haag en ondergetekende. Behalve met deze boekengids maken we propaganda voor het goede boek door het houden van lezingen op Ouderavonden, Jeugdclubs en andere verenigingen.
Wat is nu het doel en het resultaat van al dit werk voor de jeugd?
Het doel is door middel van het goede boek de geestelijke ontwikkeling van het kind te leiden in die richting, dat de jongere het grote geluk zal kunnen beseffen, dat verborgen ligt in zelfstudie; en „mens" geworden, in staat zal zijn te kunnen lezen, wat waarachtige kunst is en het geestelijk levenspeil verhoogt.
Het resultaat....! We weten het wel: veel prulwerk wordt door de jeugd „verslonden", maar wij, die haar stil gadeslaan, hebben óók ervaren, dat ze een echt móói boek l e e s t. En al kunnen kinderen het niet precies in woorden uitdrukken, hun oogen zeggen ons genoeg; en de blijheid, waarmee ze vragen om „nog zo'n boek" of: „hebt u nog meer boeken van die schrijver(ster)", geeft ons de overtuiging, dat ze door de echtheid van het werk gegrepen zijn.
Verdieping van het innerlijk leven, dat is het ideaal, waardoor het Jeugdleeszaalwerk gedragen wordt.

L. DE GAAY FORTMAN,
Bibliothecaresse Jeugdleeszaal en Bibliotheek, Den Haag. ●

Mej. Annie C. Gebhard geeft in „Bibliotheekleven" van Maart 1922, jrg. 7, no. 3, een bibliographie, getiteld „Tien jaar Kinderleeszaal- en Bibliotheekwezen in Nederland.

Ontwerpen voor handwerk

Deze maand begin ik weer met de afbeelding van enkele goed geslaagde randen naar opgaven uit het Februarinummer. De nieuwe opgave was toen een staande rand met een smallere zijkant. De ene oplossing daarvoor was een overgang naar een streepindeling en de andere een overgang naar een smallere zijkantrand, die wel dezelfde indeling had als de brede onderrand, maar verder véél smaller en eenvoudiger uitgewerkt moest worden.

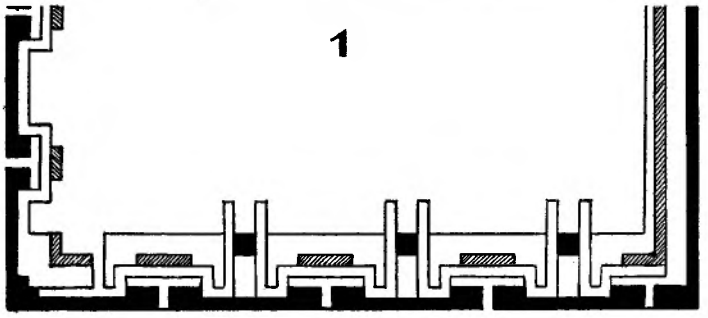

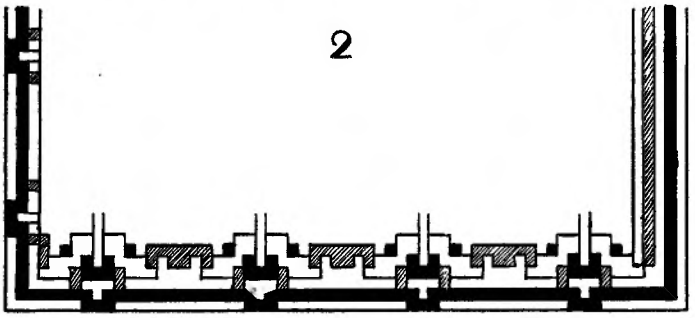

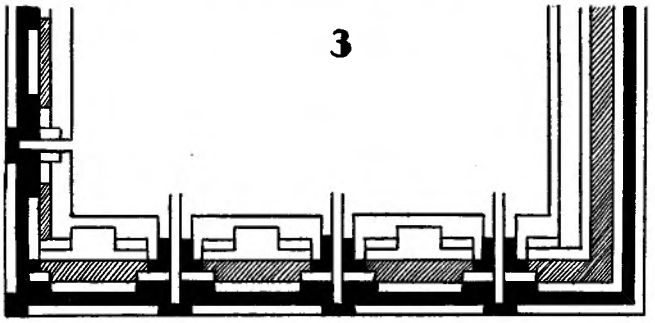

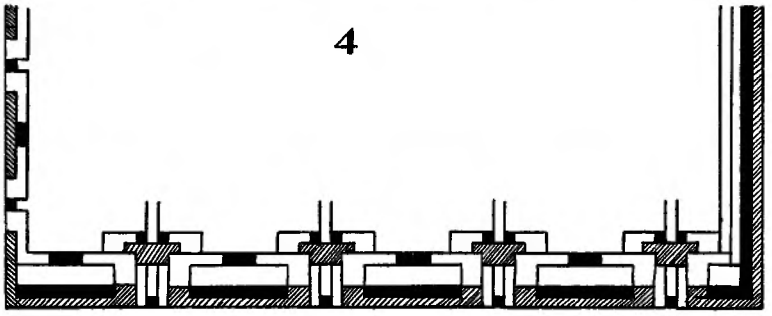

Hierbij ziet u vier inzendingen, die alle vier erg veel van elkaar verschillen.

Afbeelding 1 is een rand van Mej. G. te Andijk en ontstaan uit opgave 2.

De rand op zichzelf is grappig gevonden, met de forse staande motieven, die toch geen grove indruk geven. Er gaat van deze rand een rust uit, waardoor de tekening ook op een afstand bekeken niet veel verliest. Dit komt door de ruime opzet van het geheel.

Over de hoeken is nog wel het een en ander op te merken. De rechterhoek vormt een goede en gemakkelijke overgang naar een streepindeling. Met de linkerhoek is het anders gesteld. Wanneer u goed oplet, zult u zien, dat het grote staande motief hier in de hoek ontbreekt en in plaats daarvan een overgang gezocht is naar de zijkantrand. Dit staande motief had er nog wel eens ingetekend kunnen worden, maar doordat het dan teveel in de hoek gedrongen werd, is het grotendeels veranderd en vereenvoudigd.

Toch is de oplossing niet geheel bevredigend, want nu lijkt de hoek toch leeg, nietwaar? Deze inzendster heeft het zich hier ook niet gemakkelijk gemaakt, door juist vlak bij het hoofdmotief te willen keren, zodat dit motief ook wel in het gedrang moest komen.

Eenvoudiger was het geweest hier in het tussengedeelte (evenals bij de rechterkant dus) de hoek te maken.

Afbeelding 2 geeft een rand uit opgave 3, van Mej. K. te Workum.

Deze rand is haast in alles het tegengestelde van de voorgaande. Veel fijner van uitwerking met die kleine zwarte blokjes en tamelijk ingewikkelde tussenfiguurtjes, zal deze rand op een afstand bekeken juist veel verliezen en wat rommelig worden. Dat is natuurlijk altijd het gevaar van de fijner uitgewerkte randen.

Toch blijft het geheel door de indeling van het zwart goed. Hier is het zwart zoveel mogelijk bij elkaar en bij het hoofdmotief ge-

plaatst. Ook de zijkanten zijn goed uit de rand getekend.
De volgende rand van Mej. H. te Woerden (afbeelding 3) is uit dezelfde opgave uitgewerkt als de voorgaande. Op het eerste gezicht zou men dat niet licht zeggen, nietwaar? Hier ziet men wel duidelijk hoe verschillend ieder op zichzelf zo'n eenvoudig beginrandje uitwerkt.
Deze derde rand is hier op de afbeelding wel wat zwaar in verhouding tot de lengte. U begrijpt, dat vanwege de plaatsruimte maar drie hoofdmotieven getekend konden worden. Dit hangt natuurlijk geheel af van het voorwerp, waarop de rand toegepast zou worden.
Deze inzendster zoekt het vooral in eenvoudige vormen, zonder saai of grof te worden. Heel aardig is het effect van de hoofdmotieven, waaruit de lijnen als vanzelf voortkomen en duidelijk is ook de opbouw van de rand, die onderaan goed afgesloten en bovenaan fijn uitgewerkt is, waardoor het geheel stevig in elkaar zit en goed „staat".
Afgezien daarvan, dat de rechter zijkant wel wat breed is voor een enkele streepindeling, is de overgang, zoals u ziet, op zichzelf goed. De linkerkant is ook goed geworden en de rand opzij een voorbeeld, hoe de smallere rand toch heel goed past bij de brede.
Dan volgt nog de laatste, afbeelding 4, een rand uit opgave 5 van Mej. V. te Glanerbrug. Deze is weer veel fijner uitgewerkt en daarbij toch rustig en strak gebleven. Een echt verfijnd randje!
De zijkanten komen ook goed uit de onderrand voort, hoewel het smalle linkerrandje wel een beetje simpel lijkt, vooral wanneer men zich hier een langere afstand van voorstelt. Let u eens op de linkerhoek, die heel goed getekend is zonder ergens te stoten.

Nu komt de nieuwe opgave aan de beurt. Tot nu toe hebben we ons alleen met de versiering van zijkanten bemoeid en randen getekend. Nu gaan we eens de hoek op zichzelf als hoofdzaak beschouwen! Deze keer dus een h o e k v e r s i e r i n g en wel de hoekversiering van een vierkant, waarvan de zijkanten afgesloten door een streepindeling en alle vier hoeken extra versierd worden.
Wanneer u nu eens afbeelding I bekijkt, dan ziet u, om te beginnen, dat de streepindeling (afgescheiden van de hoek door de stippellijn) heel eenvoudig is.
Eerst zijn die strepen gewoon doorgetekend, kerend met een geheel zuivere hoek (heel dun opgezet!) Daarna is eerst de zwarte buitenste bies in de hoek verzwaard. Vanzelf komt dan het zwart over het grijs heengetekend, zodat ook een verandering van het daaropvolgende grijs voor de hand ligt. In dit geval is het meeste met het grijs gewerkt, zodat de hoek als geheel werkelijk belangrijker is geworden dan de enkele streepindeling langs de zijkant.
De hoeken van II en III zijn veel meer uitgebreid, om u eens te laten zien, hoe zulk een streepindeling geheel naar eigen smaak en fantasie nog vrij wat uitgewerkt kan worden.
Bij II is veel vrijer gewerkt dan bij I; lang niet iedere vorm is uit de streepindeling ontstaan. Dan is het bij III veel duidelijker na te gaan hoe de hoek gevonden is uit de zijkantbiezen. Iedere streep is gemakkelijk door de hoek heen en naar de volgende zijde te volgen. Verdere bespreking van de hoeken is over-

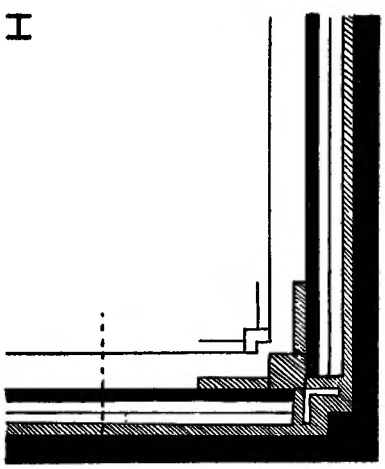

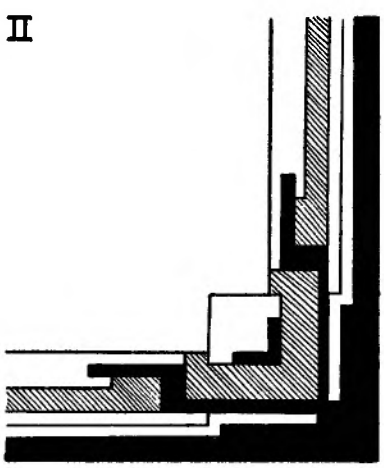

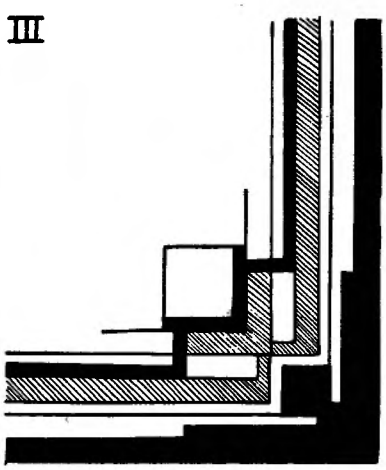

EN LICHAAMSOEFENINGEN

Welke huisvrouw en winkeljuffrouw klaagt niet dikwijls over moeheid en pijn in de voeten? Hier treden in deze organen, door het langdurige staan, stuwingen en valse spanningen op, welke des avonds pijn veroorzaken. Dit zijn nog onschuldige klachten, maar het is duidelijk, dat de voet een speciale verzorging behoeft.
De gevolgen van slechte voeten zijn dikwijls verrassend. Ik heb gevallen van aanhoudende rug-, hoofd- en nekpijn meegemaakt, welke hierdoor veroorzaakt werden.
Hieronder volgen enkele oefeningen die de voetspieren krachtiger maken en de bloedcirculatie in de onderste ledematen bevorderen.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Zitten op een stoel in een houding als afgebeeld op foto 25. Beide handen omvatten het rechter been even boven de enkel.

Oefening. Thans gaan we de voet rollen. De grote teen gaat eerst naar boven, dan zoveel mogelijk naar rechts, vervolgens naar beneden, dan naar links en zo weer terug naar de uitgangshouding. De gehele voet werkt mee.

Er om denken dat:

1e. we naar de rechter voet kijken;
2e. het rechter been stevig vastgehouden wordt;
3e. alléén de voet de beweging uitvoert.

Opmerkingen. Deze voetrollingen geschieden links en rechts om en worden zowel met de linker als met de rechter voet gedaan. Het tempo is 60 rollingen in de minuut. We voeren deze oefening zo dikwijls uit, totdat de voetspieren vermoeid worden.
Doel. Het bewegelijk maken van de voetgewrichten, terwijl tevens de voetspieren een beurt krijgen.

. voor handwerk

bodig, de voorbeelden spreken, hoop ik, genoeg voor zichzelf. Let u vooral eens op de eenvoudige uitwerking van I, die daardoor zeker niet minder is dan de volgende twee. U ziet dus dat de veelheid gewoonlijk niet van belang is, maar wel de manier waarop de hoek getekend is.
U gaat nu weer zelf aan de gang deze maand en neemt dezelfde streepindelingen van hoek I en daarna van hoek II als uitgangspunt voor uw eigen uitgewerkte hoeken. Als derde opgave nog een vrije streepindeling met hoek. Deze strepen gaat u uitwerken als hierboven beschreven is, maar natuurlijk zonder naar het voorbeeld te kijken. Het beste is, De Jonge Vrouw maar geheel weg te leggen, na eerst een en ander goed doorgelezen te hebben, anders kunt u moeilijk iets nieuws bedenken!
De vrije opgave van Februari (een staande rand) gaf over het algemeen nog al wat moeite. Dat bleek tenminste uit de opmerkingen van velen, en de resultaten, die véél minder waren dan de overige opgaven.
De grote fout school meestal in de opzet. Wanneer u eens de opgegeven beginrandjes van vorige nummers vergelijkt, zult u opmerken, dat die eerste vlakken of lijnen een overwegend liggende indruk geven en bovendien de indeling vrij groot genomen is. Hierdoor krijgt men de ruimte om uit te werken zonder de kans te lopen de hoofdmotieven dicht op elkaar te krijgen. Zo'n eerste opzet is eigenlijk van heel veel belang, dus u moet hieraan vooral veel zorg besteden.
Wanneer de tijd u dus niet ontbreekt, kunt u nog eens zo'n staande rand hoofdzakelijk in lijn, proberen voor de volgende keer!
Dus naar ik hoop, met animo aan uw nieuwe opgaven en het werk evenals anders vóór 24 April opzenden naar onderstaand adres (porto insluiten).

ATELIER „DE DRIEHOEK".

Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.
P.S. Inzendster uit Maassluis wordt verzocht haar naam op te geven, daarna kan pas terugzending volgen.

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Als afgebeeld op foto 26. Let er op, dat de rechter voet alleen met de hiel de grond raakt en de tenen omhoog wijzen.

Oefening. Thans gaan we voorwaarts, maar denken er om dat het been dat voor is steeds het eerst met de hiel de grond raakt, dat we daarna de gehele voetzool op de grond plaatsen, vervolgens op de tenen gaan staan en dan pas het andere been naar voren brengen om dezelfde oefening met dat been uit te voeren.

Er om denken dat:

1e. we recht vooruit kijken;
2e. we vooral goed op de voorvoet gaan staan;
3e. het tempo 40 passen in de minuut is.

Opmerkingen. Deze oefening herhalen we zo dikwijls totdat de voetspieren flink vermoeid zijn. In de regel zijn 20 à 30 passen voldoende.
Doel. Het versterken van de voetspieren.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Gewone flinke stand. De voeten zijn gesloten en de handen zijn langs het lichaam gestrekt.

Oefening. Terwijl de romp rechtop gehouden wordt, gaan we de benen buigen en komen zo tot de houding als afgebeeld is op foto 27. Daarna strekken we de benen en komen op deze manier weer terug in de uitgangshouding.

25

26

27

28

Er om denken dat:
1e. de romp zowel bij het naar beneden als naar boven gaan rechtop gehouden wordt;
2e. we recht vooruit kijken.

Opmerkingen. Bij deze oefening verrichten we veel arbeid en er wordt nog al iets van het hart gevergd. In den beginne doen we haar 5 keer. Later 8 keer. Het tempo is 50 buigingen en strekkingen in de minuut. Is de bovenomschreven manier te moeilijk, dan buigen we de knieën en plaatsen de handen tussen de knieën voor het lichaam op de grond om vervolgens weer terug te komen in de uitgangshouding.
Doel. Het versterken van de beenspieren en het bevorderen van de bloedcirculatie.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Flinke spreidstand. De handen zijn langs het lichaam omlaag gestrekt.
Oefening. Terwijl we de romp rechtop houden, gaan we langzaam het rechter been buigen, om zodoende te komen tot de houding afgebeeld op foto 28. De handen steunen slechts met de vingertoppen aan weerskanten van de rechter voet op de grond. Nu, terwijl het linker been gestrekt gehouden wordt, strekken we het gebogen been en komen weer terug in de uitgangshouding.

Er om denken dat:

1e. het linker been bij het omhoog gaan recht blijft;
2e. de romp steeds rechtop blijft;
3e. we recht vooruit kijken.

Opmerkingen. Voor velen is het in den beginne niet mogelijk zonder behulp van de handen weer omhoog te komen. Zij kunnen van dit hulpmiddel gerust gebruik maken, maar als het maar enigszins kan, doe dan de oefening op de bovenomschreven manier. Aanvankelijk zijn 2 keer rechts en links voldoende, later 3 à 4 keer.
Doel. Het versterken van de beenspieren.

Th. HEEG.

M HET WACHTVUUR

Nu is de lente dan definitief gekomen, ook de grootste pessimist moet het erkennen! Steek je je hoofd uit het raam, je ruikt het voorjaar; loop je naar buiten, overal kom je het voorjaar tegen. Het stijgt je naar het hoofd als een lichte, blijde roes, en laat je onberedeneerde dingen doen. Het drijft je naar de kast waar je zomerspulletjes liggen, om eens stilletjes te neuzen of er niet iets is met korte mouwen, dat je al aan zou kunnen, en hoe je zwempak er ook weer uit ziet. Het doet onweerstaanbaar het verlangen in je opkomen een paar gezellige sokken aan te trekken en stevige wandelschoenen, je rugzak over je schouders te gooien en zo maar de zonnige wereld in te marcheren, vooruit jongens:

En my Sarie Marys is zo ver van my hart,
Mààr ek hoop.....

afgezaagd of niet, als je er maar op lopen kunt!

Ja, zó zijn wij. En in scherp contrast met deze spontane wensen lijkt wel de taak, die een brief in deze lichte lentedagen ons oplegde, n.l. of we het eens samen konden hebben over hen, die lang ziek zijn. Wat wij met en voor hen kunnen doen.

Ziek zijn, gebonden zijn, jarenlang. Onder geduldig wachten, misschien met veel pijn de altijd eendere dagen over je heen laten gaan, de lange nachten, de morgens, die geen verandering brengen. Er is in mij een eerbiedige schroom, als ik mij zulk een bestaan voorstel, en graag willen wij in ons „Wachtvuurhoekje" ons uiterste best doen, iets voor onze zieke vriendinnen te bedenken. Ieder, die door ervaring gezellige dingen voor hen weet, zal mij een bizonder groot genoegen doen door er even over te schrijven. Graag geef ik dat dan hier weer door. En mochten zieke lezeressen zelf wel eens in dit hoekje neuzen, dan zou ik het zo echt fijn vinden als zij mij eens een briefje wilden schrijven, wàt zij graag willen dat de anderen met en voor hen doen. Zo zouden we elkaar heerlijk kunnen helpen!

Als ik in deze tijd naar een zieke moest, nam ik voor haar mee het sprookjesboekje van de lentebloemen van Cecily Mary Barker, „Flower Fairies of the Spring". Het geeft niets, of je de Engelse kinderrijmpjes niet verstaat, die er bij staan; het is een stil genot telkens weer die mooie, zacht-gekleurde plaatjes te bekijken: het prille, dappere sneeuwklokje met het tengere meisje ernaast, de sterke blauwe hyacint met de fiere schildknaap, het doddige madelievenkindje, de overdadige bloei van de meidoorn. Zó kun je een groot stuk van de lente stilletjes op je rustbank beleven! Boeken en verzen, die je zelf mooi vond, aan je zieke vrienden lenen of voorlezen, nieuwe ideetjes meebrengen voor handwerk of handenarbeid, daaraan denkt natuurlijk iedereen. Maar ze kunnen niet altijd lezen of handwerken. Misschien is een grote leg-puzzle, zoals ze tegenwoordig zo veel en zo aardig te krijgen zijn, een welkome afwisseling. Ook lijkt het mij voor een zieke, als zij of hij daar tenminste sterk genoeg voor is, prettig om deel te nemen aan een spel, met z'n tweeën of meer: halma, dammen, schaken, kwartetten. Een spel, dat ze in hun eentje kunnen doen, is b.v. het spel-van-zestien, o.a. bij Perry te krijgen.

Misschien is het mogelijk met een clubje te sparen voor een aquarium met verlichting, dat de aandacht zo prettig geboeid kan houden in lange slapeloze nachten, voor een goede, zacht-spelende pathefoon, een radio, of een verblijf buiten in de zomer.

Wij jongeren zijn meestal uiterst beschroomd om te spreken over dat heel persoonlijke, ons geloofsleven. En toch is er in ons een stil verlangen, ook daarvan aan onze zieken te kunnen meedelen. Soms wordt ons onverwachts de gelegenheid daartoe geboden. Niet bang zijn dan, er wordt bijna altijd naar verlangd! Vaak ook zijn zij dan de blijmoedigen, de rijken, en wij de luisterenden, verwonderd en beschaamd!

LENIE S.

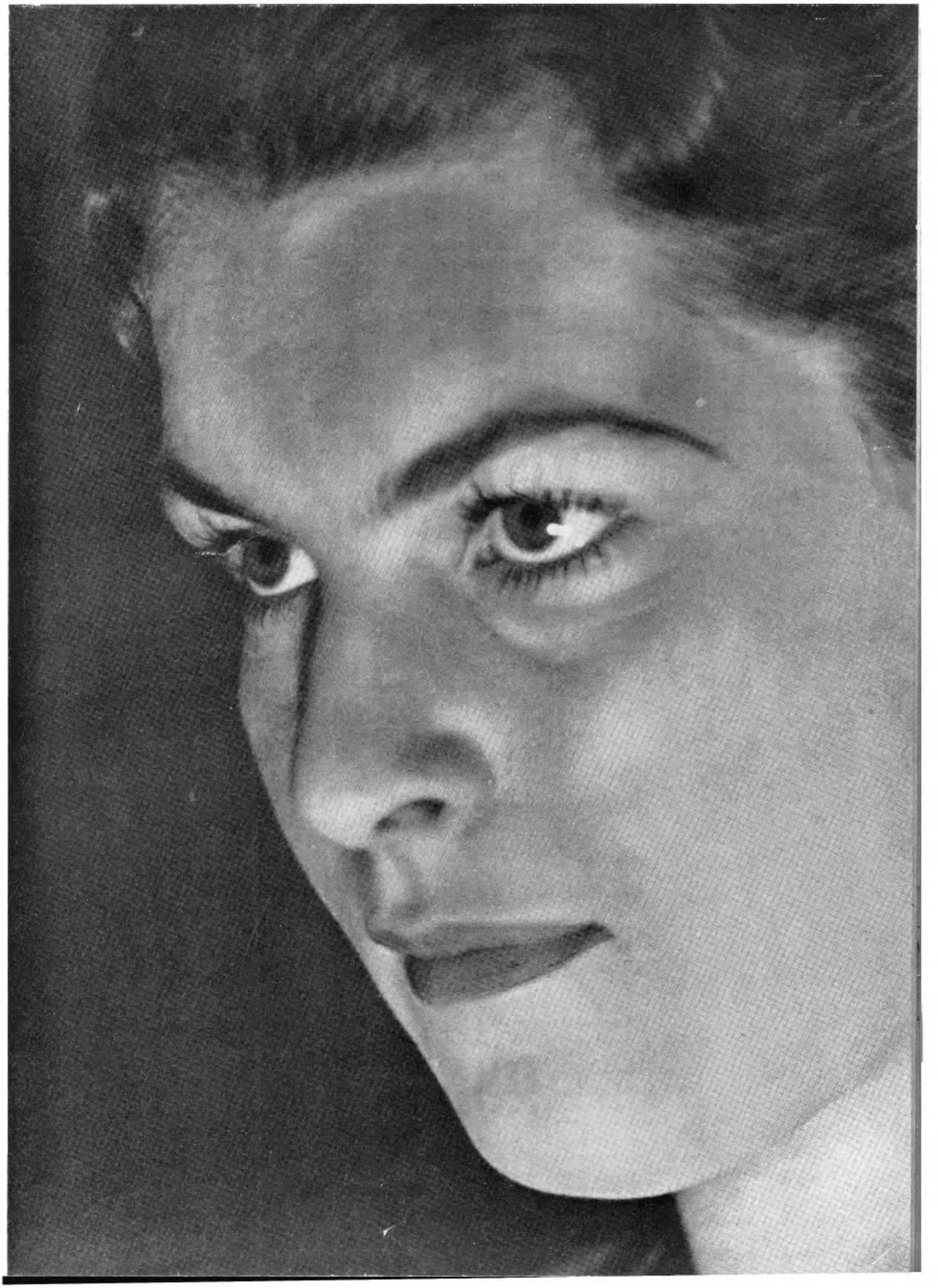

Foto Nico Zomer

Oude Groninger klederdracht
Foto van Agtmaal

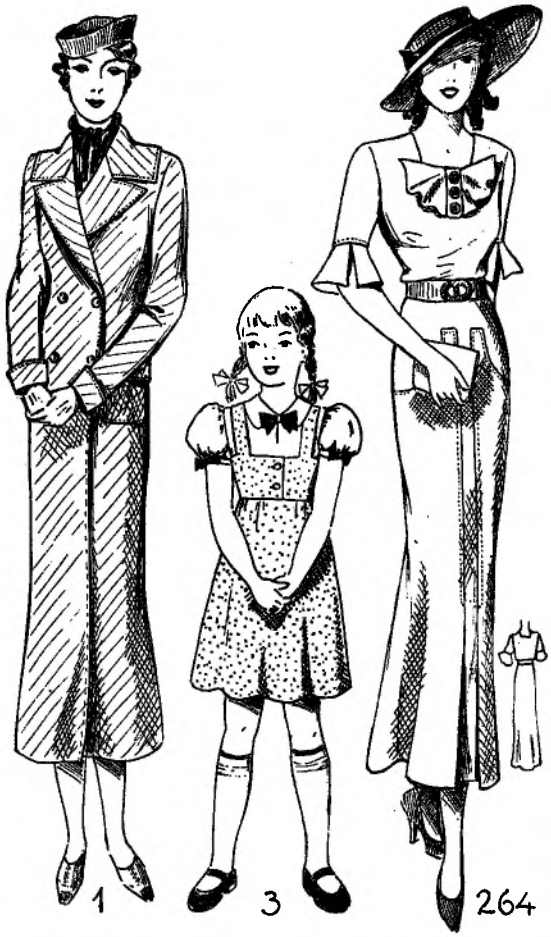

ONS PATRONENHOEKJE

Wij zijn er van overtuigd dat de modellen van deze bladzijde bij onze lezeressen zeer in de smaak zullen vallen; vooral zij die gewend zijn zelf haar kleding te maken, zullen opmerken, dat deze eenvoudige maar smaakvolle ontwerpen voor dat doel bijzonder geschikt zijn.
De knippatronen zijn aan te vragen bij de redactie onder gelijktijdige storting van de kosten op giro 20246 van Bosch & Keuning te Baarn.

De sportieve mantel no. 1 is volgens het Engelse tailleur-model ontworpen. De schoudernaadjes kunnen ook over het gehele voorpand doorgetrokken worden, hetgeen is aangegeven en verklaard op de handleiding bij het patroon. De brede kraag, manchetten, zakken enz. zijn bij het knippatroon ingesloten. Patronen voor 88, 96, 104 en 112 cm. bovenwijdte à *f* 0.50.
De japon no. 2 is op verzoek van een lezeres ontworpen en moet dienen voor een enigszins corpulent figuur. Als stof is gekozen zwarte zijde met witte ruitjes doch wij hopen voor onze geachte lezeres dat deze ruitjes vooral in dwarse richting niet te veel opvallen! Dit flatteert alleen zeer slanke figuurtjes. Een gedekte diagonaal-ruit kan dikwijls zeer goed staan, maar over het algemeen zouden wij toch effen, doffe stofjes aanraden van zachte tinten.
De japon wordt gesloten met een clip die als het ware de draperie veroorzaakt. Patronen voor 96, 104 en 112 cm. bovenwijdte à *f* 0.50.
Voor onze meisjes ontwierpen wij een aardig voorjaarsjurkje dat ieder zelf kan maken. Patroon no. 3 bestaat uit een blouse met pofmouwtjes en een overgooier van wollen stof. Patronen voor 68 en 72 cm. bovenwijdte à *f* 0.35.
264 is een aardige zomerjurk welke wij kunnen maken van effen lichtgekleurd linnen. Patronen voor 88 en 96 cm. bovenwijdte à *f* 0.50.
267 toont ons een model dat het beste geschikt is voor crêpe stofjes of jersey. De kraag en de manchetten zijn van doorgestikt batist. Patronen voor 88 en 96 cm. bovenwijdte à *f* 0.50.

practische dingen

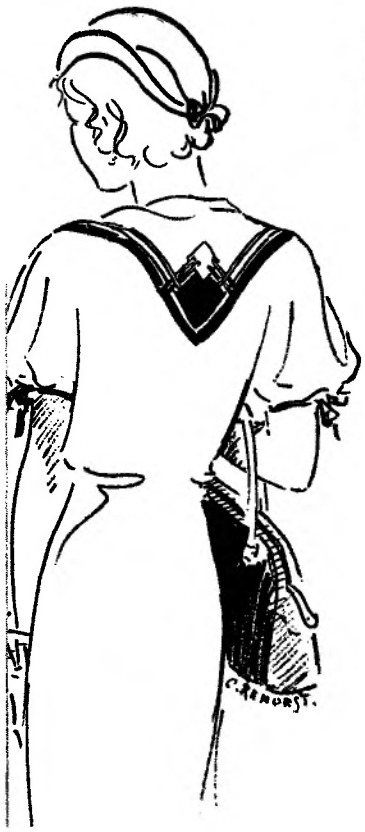

EEN DRIEHOEKIG SJAALTJE.

Wat staat zo'n kleurig sjaaltje niet vrolijk, gedragen op een vlotte effenkleurige sportjurk. Het is heel gemakkelijk uit te voeren en wel in applicatie en bandopnaaien.
Alle delen behalve het band worden ½ c.M. groter geknipt voor het inslagje. Dan alles eerst zuiver oprijgen, daarna opstikken of met een eenvoudig steekje vastzetten. Alle lijnen zo strak mogelijk houden, niet verbreken met uitspringende steekjes.
Benodigdheden zijn: 1 el witte soepele stof, b.v. toile de soie, shantung, enz. van 70 c.M. breedte.
Dit diagonaalsgewijs omvouwen en doorknippen.
15 c.M. stof (korenblauw).
Hier wordt alles van geknipt wat op de tekening zwart is aangegeven.
Een klein stukje stof (lichtblauw) voor het kleine vierkantje.
1.50 M. handwerkband (lichtblauw).
1.30 M. handwerkband (geel).
40 c.M. handwerkband (roest-oranje).
De kleuren natuurlijk naar verkiezing en bijpassend bij de japon gekozen.
C. REHORST.

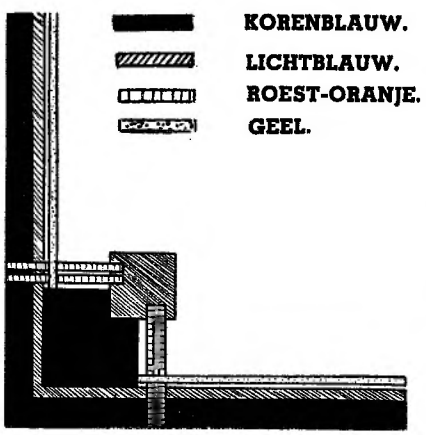

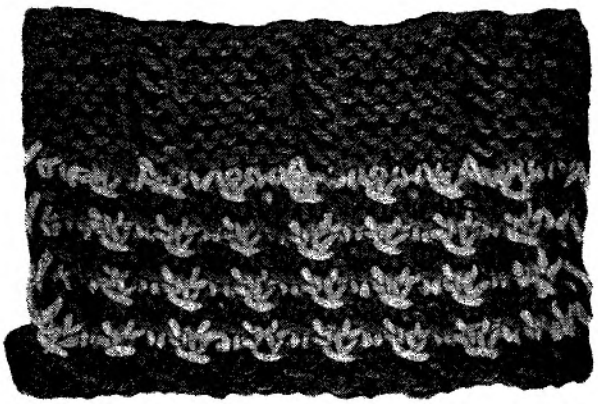

GEBREIDE OVERGOOIER VOOR EEN TWEEJARIG MEISJE.

Een onzer lezeressen wil een overgooier maken van everlasting breikatoen. We nemen hiervan twee kleuren, b.v. lichtblauw en geel. De rand van de rok en de pas worden in een fijn patroontje van twee kleuren gebreid; 't overige rokgedeelte in één kleur en in een ander breipatroon. 't Gemakkelijkst is eerst een staaltje te breien. Er worden 24 steken opgezet.
1e toer (blauw): 1 r. mind. (omsl., 3 r., de 1e steek over de 2 andere heen halen, herhalen), aan 't einde van de naald 2 r.
2e toer (blauw): averecht.
3e toer (geel): 1 r. mind. (omsl., 3 r., de 1e steek over de 2 andere heen halen, herhalen), aan 't einde van de naald omsl., 3 r.
4e toer (geel): averecht.
Deze 4 toeren worden nog driemaal herhaald. Daarna volgt het breipatroon voor het rokgedeelte boven de rand, dat we als volgt met de blauwe kleur breien:
1e toer: 5 r., omsl., mind., herhalen, op 't eind 3 r.
2e toer: 4 r. omsl., mind. (5 r. omsl., mind., herhalen), op 't eind 4 r. Beide toeren worden nog zesmaal herhaald. Daarna afkanten.
We tekenen nu het patroon van voor- en achterkant op ware grootte na. Fig. 1 is de voorkant en fig. 2 de achterkant van de overgooier. We leggen ons staaltje breiwol op de tekening van het voorpand en kunnen heel gemakkelijk het aantal opzetsteken berekenen. Een drievoud is voor het te breien patroontje het gemakkelijkst. Voor- en achterkant breien we afzonderlijk; de zijkanten naaien we later aan elkaar. Als de rok af is, minderen we in één toer zóveel maal als nodig is, om de breedte van de pas over te houden. 't Minst zichtbaar zijn de minderingen boven de open strepen van het rokje. De pas breien we evenals de rand van de rok. Om de schuine vorm te krijgen, minderen we aan beide zijden van de punten. Later haken we met de blauwe katoen een randje vasten langs de bovenkant van de pas. Voor de strikjes wordt smal blauw lint genomen; 90 c.M. à 1 M. is voor beide schouders genoeg.
A. BALDER.

model gebreide overgooier voor een twee-jarig meisje.

GEHAAKT GORDIJNTJE, 49 c.M. breed.

Van geel katoen Nr. 12 en haaknaald Nr. 4 wordt dit gordijntje in heen- en weergaande toeren gehaakt. Eerst komen 14 toeren 2 l., 1 stokje. Beide lussen worden opgenomen. Hierna volgt de rand. ■ = 4 st., doch 2 ■ naast elkaar: 7 st.; men neemt steeds het aantal ■ maal 3 plus 1 st.; ⊓ = 1 st., 5 l., 1 st.; ⊓⊓⊓ = 1 st., 1 l., 1 st., 1 l., 1 st., 1 l., 1 st. Na de rand haakt men weer toeren van 2 l., 1 st., totdat de nodige lengte bereikt is. Voor het omkeren haakt men 3 l. Dan volgen 2 toeren: 2 l., 1 dubbel st. De laatste toer wordt omgevouwen, zodat het roetje door de 2 toeren kan gestoken worden.
Langs de zijkanten haakt men: 1 vaste, 3 l., 1 v. om elk hokje; de v. die naast elkaar liggen, doch om 2 verschillende hokjes worden ingestoken, worden tesamen afgewerkt.
Langs de onderkant haakt men 2 v. om elk hokje met 1 l. ertussen.

Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstr. 36bis, Utrecht. Antw. betaald.

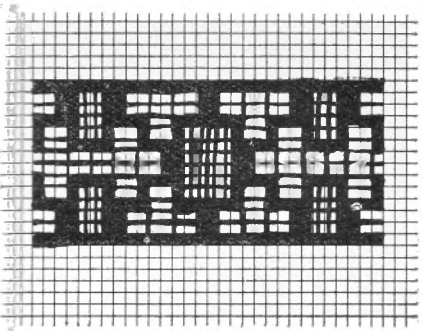

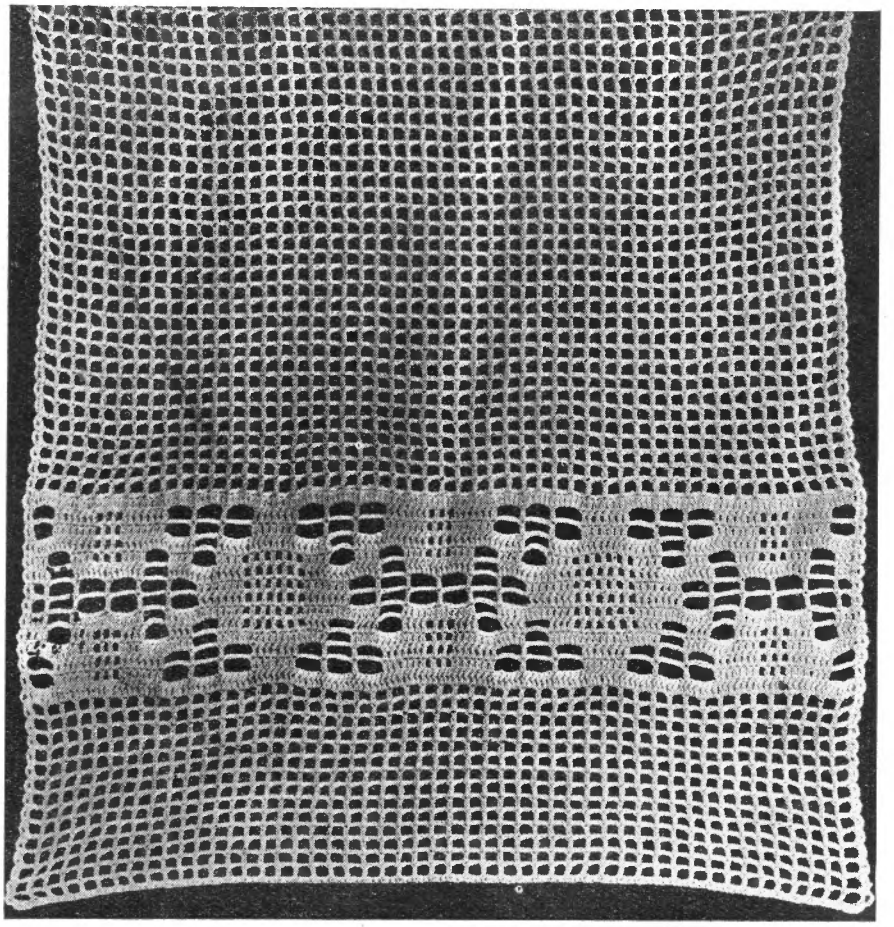

EEN PRACTISCHE BOODSCHAPPENTAS.

Voor deze gezellige tas, die heel goed van resten wol gemaakt kan worden, spant men op het eenvoudige tafeltoestel een linnenspanning van 120 draden.
Ongeveer 15 cm. vrijlaten voor de franje en dan een frisse geruite lap weven van 95 cm. lang. De einden 6 bij 6 afknopen.
Nu dubbelvouwen en zó dichtnaaien, dat 11 cm. van boven open blijft.
De bovenkant slaat men terug en laat men als versiering loshangen.
Voor de hengsels haakt men 100 lossen, waarop een toer stokjes komt. Van een andere kleur haakt men weer 100 l., die men 1 op 1 neer door de toer stokjes schuift.
Men zet ze op 7 cm. van de kant af vast.
Indien men dit liever doet kan men hem voeren, maar beslist nodig is het niet.
N.B. Deze geweven tas kan men in de gewenste kleuren bestellen tegen *f* 1.75 + 15 ct. portokosten, bij

ANNIE GROENHEYDE.
De Jagerstraat 9, Rotterdam.

VOOR FIETSTOCHTEN IN 'T VOORJAAR.

De wol, waarvan onze pull-over werd gemaakt, is héél dun en werd getwijnd met een gouden metaaldraadje, hetgeen een bizonder mooi en apart effect veroorzaakte. De knopen werden passend gekozen in mat goud en dat met als hoofdkleur diep korenblauw.... het overtrof alle verwachtingen!
Van de wolsoort, die u kiest, hangt het af hoeveel gram u nodig zult hebben. U moet voor dit model 50 gram extra nemen, daar de dikke koorden zoveel opeisen en denkelijk heeft u aan 300 à 350 gram wel voldoende voor de pull-over. Hierbij komen dan nog 1 paar Inox-naalden no. 3 en 1 paar fijne breinaalden, welke laatste alleen voor de mouwboordjes bestemd zijn.
Er wordt begonnen met een klein proeflapje van 20 steken breedte en 20 naalden hoogte in de aardige breisteek, die als volgt is: aan de goede kant 4 recht, 2 averecht, 2 r., 2 av., 4 r., 2 av., 2 r., 2 av., etc.
Aan de verkeerde kant averecht overbreien.
Van dit lapje wordt een nauwkeurige notitie gemaakt hoeveel centimeters het breed en lang werd en nu gaan we gewichtige berekeningen maken, maar schrikt u niet.... 't zal geweldig meevallen.
De bovenwijdte wordt gemeten en nu delen we dit aantal centimeters door dat van de breedte van het proeflapje. Deze uitkomst wordt vermenigvuldigd met 20, zodat we thans precies het op te zetten aantal steken weten, hetwelk we dan nog deelbaar moeten maken door tien (voor het breipatroontje) en bij welke uitkomst we dan nog 4 steken optellen, omdat straks het begin en het eind van de naald 4 „rechten" moeten zijn. Hierna zetten we op en beginnen met het schootje van 12 cm. hoogte te breien, dat van voren open is. De opening wordt verkregen, doordat straks, na de 12 cm. hoogte, de steken anders op de naalden zullen worden gezet. Voor- en rugzijde krijgen hetzelfde aantal steken, dus de helft van het opgezette aantal. Het begin en het eind van de naald zijn samen de kanten van de opening van voren en nu nemen we het eerste en het laatste vierde gedeelte samen op een naald. Het middengedeelte, dat dus de helft is van het totaal, wordt de rug.
Allereerst breien we nu de voorzijde af en rijgen de rug-steken zolang op een draad. U zult bemerken, dat thans precies in het midden aan de voorzijde een grote streep ontstaat van 8 steken recht, hetgeen gehandhaafd moet blijven.
Tot aan de armsgaten kunnen we nu rustig verder breien; hier gekomen moeten we, om een mooie uitsnijding te krijgen, steken af gaan kanten aan beide zijden van de naald in de volgorde van 4, 2, 2, 1 en 1 steek, telkens met een naald overbreien ertussen.
Verder gaat het dan maar weer tot aan 8 cm. vanaf de schouders. Hier wordt het aantal steken weer in het midden gesplitst (de 8 steken recht blijven thans niet meer gehandhaafd. doch worden gehalveerd) en breien we verder met 2 draden, één voor het linker- en één voor het rechtergedeelte, tot een hoogte van 6 cm. vanaf het begin der splitsing. Thans gaan we de halsuitsnijding verzorgen, hetgeen we moeten klaarspelen over 2 cm. hoogte aan breiwerk. Allereerst rekenen we uit, hoeveel steken de schouders per gedeelte opeisen. De breedte wordt gemeten en naar het proeflapje kunt u weer het aantal steken bepalen. Wanneer u nu eerst aan weerszijden van het split een aantal steken tegelijk afkant ter breedte van 4 cm., dan kunt u het aantal, dat dan nog teveel is, over het nog te breien aantal naalden tot aan de schouders, verdelen om af te kanten of weg te min-

deren. Op deze manier wordt de hals mooi rond en bij de schouders gekomen, kunnen de steken hiervan ook afgekant worden.
De rug staat dan op het programma. Heel wat minder zorgen brengt die ons, want hier kunnen we tot aan de hoge halsuitsnijding doorbreien, met alleen een onderbreking voor de armsgaten. Dus wanneer u 2 cm. vanaf de schouders verwijderd bent, kant u eerst in het midden 8 cm. breedte steken af en verder gaat het hier weer volgens de voorzijde.
De mouwen worden ook heen en weer gebreid en hiervoor halen we, na eerst aan de binnenkant de schouders aan elkaar gehaakt te hebben met vasten,

de steken op in de armsgaten. Hoe groot dit aantal moet worden, kunt u berekenen door twee maal de hoogte armsgatmindering-schouder te nemen en dit door de breedtecentimeters van het proeflapje te delen, enz.
Dit ophalen moet voorzichtig geschieden om gaatjes te voorkomen. Het beste gaat het met een haaknaald, waarmee dan meteen de draad wordt doorgetrokken, waarna de verkregen steek op de naald wordt gezet. Op deze wijze beginnen we bij een armsgatmindering en eindigen aan de andere zijde ook weer daar.
De breisteek wordt dan weer gevolgd en bij elke zesde naald worden de twee buitenste steken van begin en eind tezamen gebreid, zolang, tot de vereiste mouwwijdte is overgebleven.
De mouw eindigt in een 12 cm. lange boord van 2 recht 2 averecht, hetgeen in de breisteek verder kan gaan, wanneer u de 4 recht door mindering 2 recht maakt. Deze boord (op de fijne naalden) wordt niet omgeslagen.
Dan rest ons nog de afwerking.
De mouwen en zijkanten worden op „schouder"-wijze aan elkaar gezet en we gaan koorddraaien. Het hangt van uw wol af hoeveel draden dikte u ervoor nodig hebt; daarom is het wenselijk om eerst een klein stukje te maken. U moet altijd 4 maal de eigenlijke lengte nemen, dus wanneer u een koord van 20 cm. wenst, moet u draden van 80 cm. lengte nemen.
Ons koord moet mooi vol en dik worden en van heel dunne wol moet u zeker wel 15 draden op elkaar hebben. Kunt u het nog?
De draden, die allen even lang moeten zijn, worden tezamen in één richting uit opgedraaid. Precies in het midden hangt u dan een zwaar voorwerp en de twee uiteinden neemt u in de hand en laat het zolang uittwijnen, tot het stil hangt. Aan de einden worden knoopjes gelegd en het koord is klaar.
Voor de afwerking van de pull-over hebben we twee koorden nodig, één voor de hals en één als ceintuur. **Zij zijn dubbel en hierdoor kan de lus in het midden dienst doen als knoopsgat. Kijkt u maar goed op de foto.**
De twee uiteinden worden dan onder de knoop vastgenaaid, ná eerst het koord geknoopt te hebben bij de lus, midden op de rug en vervolgens bij de uiteinden op eenzelfde afstand vanaf de sluitingsknoop, als bij de lus. Tsjonge, wat een ge-knoop! Dat er nu ook geen verschillende woorden zijn voor al die soorten knopen! Maar.... u begrijpt het wel; de foto wijst het uit. Met een steekje zo hier en daar kunnen we de koorden nog bevestigen tegen te grote wispelturigheid en daarna zien we tevreden neer op ons werk, dat dan alweer is volbracht! NELLY J. HAK.

VOOR EEN 25- EN VOOR EEN 5-JARIGE.

Een zomertoiletje van een vorig jaar kunnen we een geheel nieuw en keurig gekleed aanzien geven door er een bolero-achtig bovenstuk op vast te stikken. Heel mooi is bijv. van fluweel in bijpassende tint met brede klokstroken aan de aangeknipte mouwtjes. Men kan er ook losse handschoenmouwen bij dragen van fluweel of van de jurkstof.
Het kinderjurkje is van lichtblauwe wollen stof met donkerblauwe balletjes of patroontjes. Het heeft raglan mouwtjes en verder voor en achter nog 4 smalle plooi tjes in het bovengedeelte. Het ronde witte kraagje sluit met een klein gespje. Neemt men daarbij een los jasje van donkerblauwe stof, dan heeft ons kleine meisje een keurig complet, wat vooral in het voorjaar erg aardig staat. Dit jasje heeft aan de hals een sjawlkraagje en raglan-achtige mouwkeepjes. Leeftijd 4-7 jaar. ADRI ALINDO.

keuken geheimen

Geen huis in Amerika zonder ontbijthoek in de keuken. Daar is het namelijk uitzondering als er een of meer dienstboden gehouden worden en de huisvrouw heeft het heel wat makkelijker als het gezin de maaltijden in het aangebouwde kamertje van de keuken neemt, dan dat zij onder het bereiden door in de eetkamer tafeldekken moet en de spijzen daar opdragen. Vooral voor het ontbijt, als moeder de kleintjes nog aan het helpen is met wassen en aankleden, kunnen vader en de groteren daar zichzelf helpen. Zo doelmatig is de zogenaamde eetkeuken gebleken, dat hij eveneens in Europese landen de laatste jaren ingeburgerd is en er ook bij ons meer en meer vraag naar komt.

Slechts daar waar de keuken verwarmd is, b.v. door het Holland-fornuis, dat in het vorige nummer besproken is of door een centrale verwarming is de mogelijkheid een dergelijke eetgelegenheid te maken.

Vanzelfsprekend gebruikt men dit eethoekje niet als men gasten ontvangt, maar dagelijks en zolang de kinderen klein zijn. De inrichting kan allereenvoudigst zijn, tafel en stoelen van gewoon hout met verf in een frisse kleur bespoten, zoals ze tegenwoordig veelvuldig in de handel zijn. Met spons en zeemleer zijn ze gemakkelijk schoon te houden. Op de grond een mat, voor het raam een was- en kleurecht gestreept vrolijk gordijn of Brabants ruitje. Het servies, dat hier gebruikt wordt neme men van het bont aardewerk en tafellaken en vingerdoekjes ook al kleurig en fris. Dat kost alles zo weinig en het staat zo fleurig. Kristal en mooi damast hoort in de eethoek niet thuis, daarmee wordt in de eetkamer gedekt. Alles wat luxe is, dient stellig geweerd te worden, nodig en nuttig moet er alles zijn. Een gezellig aanzien hoeft dit evenwel niet buiten te sluiten en een paar bloemen op tafel mogen ook niet

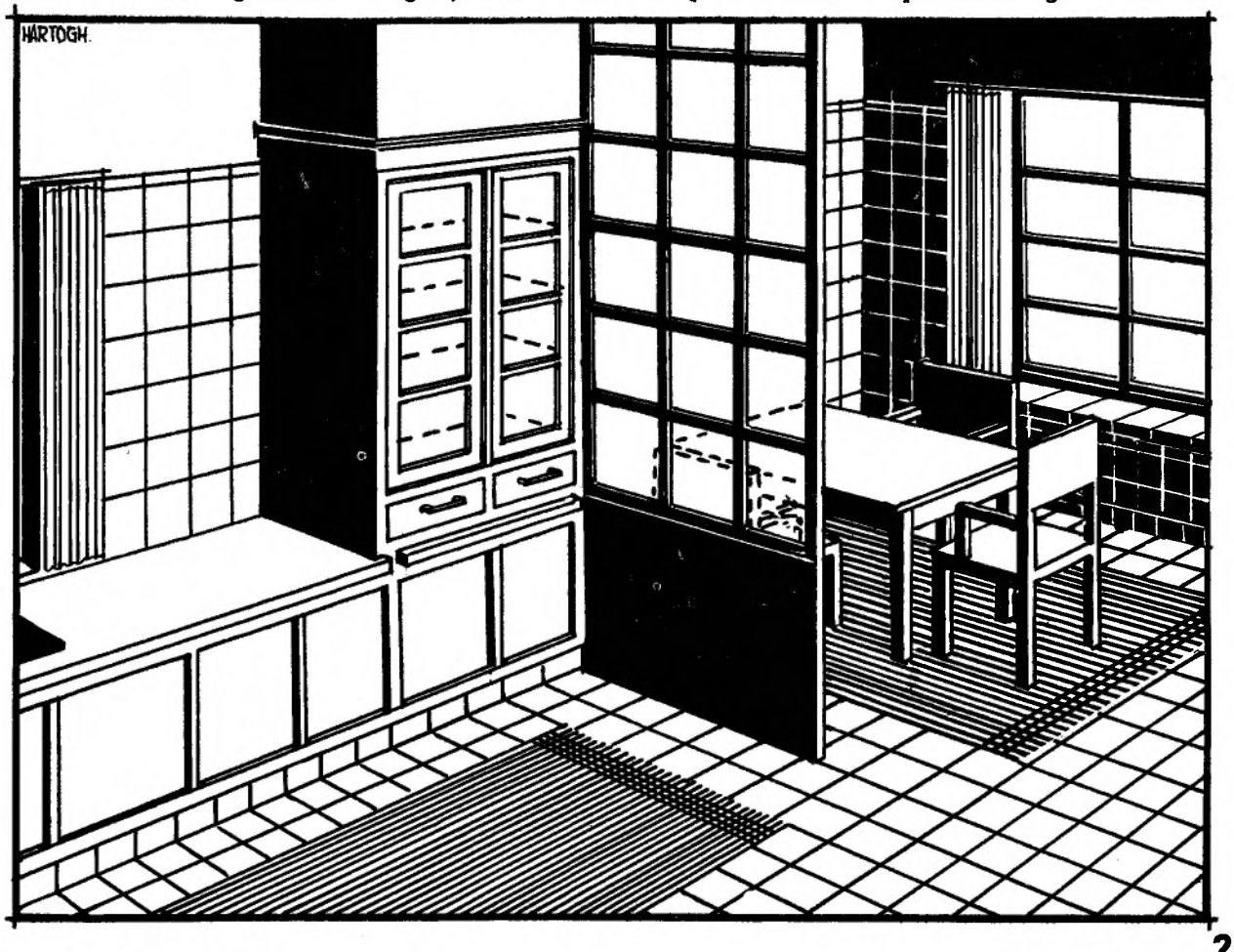

ontbreken. De fijne Leerdamse vaas is meer voor de eetkamer, de eetkeuken vraagt een aarden pul.
Over het algemeen wordt het maaltijden nemen in de keuken ook gewaardeerd door gezinnen, waarvan sommige leden door werkzaamheden niet op gezette tijden thuis komen en dus afzonderlijk eten moeten. De spijzen worden voor hen warm gehouden, de tafel blijft gedekt en ze kunnen zichzelf desnoods redden.
In de vele praktische bergruimten van de goed ingerichte keuken vindt alle vaatwerk een plaats en zonder tijdrovende moeite is het steeds bij de hand. Afwassen, opbergen is in een ommezien gebeurd en het verdere gedeelte van het huis blijft netjes. De eethoek beoogt dus in de eerste plaats werkbesparing. VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

recepten

Enkele eenvoudige warme voorgerechten welke ook bij de koffietafel gebruikt kunnen worden.

● **GEVULDE HALVE CADETJES.**
6 halve cadetjes, 1 ons vleesresten, 1 dl. melk of bouillon of jus met water, 1 lepel bloem, ½ lepel boter, peterselie, kruiden, paneermeel, boter.
Hol het halve cadetje aan de weke kant voorzichtig uit. Smelt een halve lepel boter, voeg de bloem toe en maak met het vocht een gebonden saus. Hak of maal de vleesresten met de gewassen blaadjes peterselie fijn. Vermeng hiermee de saus en maak de farce op smaak af met kruiden en zout. Vul er de uitgeholde halve cadetjes mee. Plaats ze daarna tegen elkaar in een vuurvaste schotel, daar ze anders omrollen. Bestrijk de buitenkant van de broodjes met wat gesmolten boter, bedek ze met paneermeel en wat klontjes boter en laat ze in de oven bruin en knappend worden.

● **VOGELNESTJES.**
6 eieren, 1 pond vleesresten, 2 eieren, gehakte peterselie, uitjes en augurkjes, kruiden, 3 lepels boter.
Hak het vlees met de peterselie en de uitjes en augurkjes fijn. Vermeng het met de 2 losgeklopte eieren en de kruiden. Smelt de boter in een koekepan en vorm van het vleesmengsel, van het vuur, 6 ringen. Breek hierin één voor één de eieren, net als bij spiegeleieren en bak alles op een zacht vuur tot een samenhangend geheel ontstaan is en wit en geel voldoende gestold zijn. Leg ze op 'n verwarmde schotel en geef er peper en zout bij.

● **KAASSANDWICHES.**
6 sneetjes oud brood (makkelijkst van casino brood, kaas (ham), plm. 4 lepels boter om in te bakken.
Ontdoe de sneetjes brood van de korsten en snij ze diagonaalsgewijs door. Leg op ieder stukje brood een passend plakje kaas en naar verkiezing op de helft der sneetjes nog een stukje ham. Maak er nu 6 sandwiches van door boven op de ham het andere stukje brood met de kaas naar beneden te leggen. Men krijgt dus: brood, kaas, ham, kaas, brood. Bak op een zacht vuur de sandwiches tot een geheel, ook de zijkanten moeten gebakken worden. Garneer de verwarmde schotel waarop ze opgediend worden met een toefje peterselie.

● **HAMKOEK.**
Per 2 eieren 2 lepels suiker, 50—75 gram ham, peterselie.
Hak de ham met de peterselie fijn. Roer de eidooiers met de suiker. Sla het eiwit stijf en vermeng dit luchtig met de dooiers. Smelt een halve lepel boter in de koekepan en bak van de helft een omelet. Laat deze op een deksel glijden, strooi er de ham met de peterselie bovenop. Bak een tweede omelet van het overige mengsel en leg deze met de schuimige kant op de ham. Presenteer de hamkoek warm.

● **WITTE BONENSOEP** met geklutste eieren. (Op verzoek).
2 liter bonennat met overgebleven gare bonen, of ½ pond rauwe bonen en 2 L. water, 1 prei, 3 à 4 lepels bloem, 2 lepels boter, zout, foelie, peterselie, 1 of 2 eieren.
Kook de bonen met het weekwater gaar. Zeef de massa door een paardeharen zeef; voeg zout en foelie toe. Smelt de boter, voeg de bloem toe en maak met het gezeefde bonennat een gebonden soep.
Snijd de schoongemaakte prei in kleine stukjes, hak de blaadjes peterselie fijn. voeg dit bij de soep en laat 't gaar koken. Kluts 1 of 2 eieren of alleen de dooiers los in de soepterrien, voeg onder voortdurend roeren heel langzaam de soep toe; en geef er naar verkiezing nog dobbelsteentjes in boter gebakken brood bij. Verwijder de foelie voor 't opdoen. Deze soep kan indien heele eieren gebruikt worden, niet opnieuw aan de kook gebracht worden, daar zij dan schift.
G. LE ROY.

correspondentie v.d. redactie

DE WEDSTRIJD IN 'T AANBRENGEN.

April is begonnen, nog maar een goede week en het is de datum van de uitslag van de tweede abonneeswedstrijd. Een g o e d e week, ja, heel dikwijls wordt zo'n laatste week ook een goede week in andere zin! Daarom nog eens flink er op uit, en links en rechts ons blad nog eens ter lezing gegeven: tot het laatst toe ons uiterste best gedaan!

PAASLIED.

De bekende componist J. W. van Setten heeft voor onze lezeressen een zeer geslaagde melodie gemaakt bij het middeleeuwse Paaslied „Christus is opgestanden." Wij hopen dat dit mooie oude lied bij velen waardering mag vinden, en dat het omstreeks Pasen weerklinken zal in menige woning, waar ons tijdschrift verschijnt.

KAMPEREN.

In het jaar 1928, toen het kamperen, vooral in onze kringen, nog lang niet zo bekend en geliefd was als nu, is „De Jonge Vrouw" begonnen, 's zomers kampen te organiseren voor haar abonnees. Die eerste kampen zijn toen dadelijk zeer in de smaak gevallen, en, we moeten het zeggen: zes jaar lang is er met veel genoegen gekampeerd. Menigeen heeft in het Jonge Vrouwenkamp warme vriendschap gevonden, en er heerste steeds een prettige, vertrouwelijke stemming. Intussen is men in de loop van die zes jaar heel anders tegenover kamperen gaan staan. Allerlei verenigingen houden kampen voor haar leden, overal in ons land verrijzen kampeerhuizen voor groepen onder elkaar, of worden terreinen beschikbaar gesteld; velen hebben hun eigen tentje, of gaan met enkele goede vrienden een trektocht maken langs Jeugdherbergen. Gezien deze stand van zaken is het overbodig geworden dat „De Jonge Vrouw" nog speciale kampen zou organiseren.
Natuurlijk wensen wij, niets minder dan vorige jaren, ieder van onze abonnees als het zover is, een heerlijke zomervacantie toe, en om het niet alleen bij goede wensen te laten blijven, schreven wij uit een:

VACANTIE-PRIJSVRAAG!

Elders in dit nummer vindt U een en ander met stimulerende plaatjes toegelicht. De bedoeling is dus een zo prettig mogelijke vacantie te hebben met zo weinig mogelijk kosten. Dit is nu eens een prijsvraag waar bijna iedere lezeres met plezier aan kan meedoen! Let op de aanlokkelijke prijzen! Wij hopen dat het resultaat een uitkomst zal zijn voor menige vacantieganger met platte beurs!
Scherpt Uw vindingrijkheid!

WIE KAN RAAD GEVEN?

Mejuffrouw M. R. te L. vraagt of er ook lezeressen zijn dit ondervinding hebben van vaste matten merk „Verto". Zij had er veel zin in deze als vloerbedekking te nemen, maar het werd haar ontraden, daar de matten „stofnesten" zouden blijken te zijn. Kan iemand haar ook helpen?

PRIJKT REEDS OP UW BOEKENPLANK „MOEDERKE ALLEEN"?

Zeer velen vroegen het reeds aan, en betuigden ons hun grote ingenomenheid er mee. Ter wille van degenen, die het nog niet vroegen, vestigen wij nog even de aandacht er op. Naast de uitgebreide lijst van kunstvoorwerpen raakt het licht even op de achtergrond in ons geheugen, en toch, als de nietbezitsters gelegenheid hadden het eens door te bladeren, zou het hen ten zeerste spijten wanneer dit prachtig boekwerk met de fijne tekeningen van Roeland Koning niet hun eigendom werd. Dus, bij Uw volgende abonnee..

IETS OVER ONZE BIJLAGEN.

De verloofde van één onzer abonnee's schrijft:
'k Had uit „De Jonge Vrouw" drie platen gelegd om te laten inlijsten, nl. 2 maal een „Kinderkopje" en de ets „Arbeid." 'k Heb ze bij een artist gebracht, die er een fijn lijstje met schitterend bijpassende passepartouts omgemaakt heeft. 't Kostte mij nog iets meer dan tien gulden. 'k Heb ze mijn verloofde op haar verjaardag o.a. cadeau gedaan, die er buitengewoon mee in haar schik was. Ze komen D.V. zeker in ons huis te hangen.
Nu zult U misschien denken: Voor ruim 10 gulden kunnen die platen wel prachtig zijn ingelijst ook. De duurste van de drie kwam me op bijna 4 gulden. Zonder dat de artist me echter nog de te betalen prijs genoemd had, vroeg hij mij, het kinderkopje + lijst, wat mij dus totaal *f* 4.— kostte, te mogen houden voor *f* 7.50, wat hij me er nog steeds voor geven wil.
Zóó beschouwd, zou dus de plaat alléén een waarde hebben van *f* 3.50....

ontvangen boeken:

Enkele bijzonderheden over de bijbel, die elk bijbellezer moet weten. Uitg. „Jachin", Zwolle, prijs 25 cent. Een handig boekje in frisse kleuren o.a. over de samenstelling en de geschiedenis van de bijbelboeken.

Arbeidskans in Arbeidsnood. Bestrijding van de moreele gevaren der werkloosheid. Uitg. Centrale van Werkloozenzorg, Utrecht. Een levendig gesteld verslag, verlucht met vele aardige foto's, over hetgeen tot nog toe door de verschillende verenigingen voor de werklozen gedaan is. Tevens een uitvoerige toelichting op het plan-Westhoff (zie het artikeltje „Jong-Holland snakt naar werk", in dit nummer).

De nuttige handwerken, door K. van Heyst, met tekeningen van Cor Joppe, uitg. Noordhoff, Groningen. Een modern-uitgevoerde, duidelijke handleiding voor onderwijzeressen en a.s. onderwijzeressen, met vele aardige nieuwe ideeën.

Het nagerecht bij huiselijke dineetjes, deel I: koude puddingen, vlaas, vruchtengerechten, door C. H. A. Scholte—Hoek, uitg. Nijgh en v. Ditmar, Rotterdam.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1e October

17e JAARGANG, MEI 1935, No. 8

INHOUD

- Meditatie. De Herkenning 282
- Kromme Rijn. Tekening Jul. Terlingen 283
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal 284
- Wat zal mij heugen? Vers van Jo Kalmijn—Spierenburg 288
- Brugge, door N. van der Ben Jr. 289
- Wat Italië doet voor moeder en kind, door Mary Pos 293
- Een zwaluw scheert voorbij. Novelle van Roelien Mulder—Stagger 279
- Kinderspelen van vroeger, door A. M. Caljé—van Gulik 301
- Zaadpluis, door Rie van R. 303
- Natuur in Mei, door G. P. Klijn 305
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 308
- Ontwerpen voor handwerk, door atelier „De Driehoek" 310
- Ons Patronenhoekje 313
- Practische Dingen 314
  - Kinderkleding met smockwerk, door A. Balder 314
  - Een jakje voor de Meimaand, door E. Schuylenburg—Abeleven 315
  - Zomer-pull-over, door Nelly Hak 315
  - Vierkant kussen, door Riek Heusinkveld 316
  - Voorjaarsjurken, door Leny van Geelkerken 317
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh—Snoek 318
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy en Maggi's fabrieken 319
- Correspondentie van de redactie 320

Op de kunstdrukpagina's: .....

- Voorjaarsbloei ..... foto Erica Richter
- Na het bezoek ..... foto Paul Wolff
- Jong leven ..... foto Kees Hana

DE HERKENNING

De discipel dan, welken Jezus liefhad, zeide tot Petrus: Het is de Heere. ● Johannes 21:7.

Dat is de wonderbare, de vreugdige herkenning: Het is de Heer.

't Was eerst zo heel gewoon: een vreemdeling aan de oever van de zee en een vraag naar de visvangst. Maar plotseling, dáár is het: de Heer. En het hart van Johannes begint sneller te kloppen van vreugdevolle ontroering, van grote liefde.

Het kan soms zijn, dat we niets anders zien dan de gewone dingen van het leven. Ze matten ons af door hun gewoonheid, wij worden moe in de sleurgang van alle dagen. We zouden iets anders willen, we zouden de ervaring willen van de discipelen op de berg der verheerlijking: Heer, het is goed, dat wij hier zijn.

Maar .... dan kan het plotseling zijn in de gewone dingen van het leven, zó, midden in 't werk van alle dag dat er een ontroering door ons heengaat. Wij herkennen Hem, het is de Heer.

Laat ons opmerkzaam zijn. Het kan wezen, dat de Heer komt en we merken het niet. Hij spreekt tot ons, o, zo maar over heel gewone dingen en wij horen Hem niet, Hij staat daar wel, maar wij zien alleen ons werk, dat ons vermoeit.

Wie opmerkzaam is, wie verlangt met heel zijn hart naar een ontmoeting met Jezus, herkent Hem, als Hij komt. Hij komt zeker tot de mens, die op Hem wacht en naar Zijn komst uitziet. Het is de Heer.

Misschien is het zo met ons, dat wij Hem maar liever op een afstand van ons houden. Wij willen Hem niet in ons leven. Wij kunnen wel klaar komen zonder Hem.

Toch komt Hij, telkens weer, want het is Hem om ons te doen. Hij komt en Hij vraagt: Hebt gij mij lief?

Het is de Heer.

Zalig hij, die op Hem wacht. Zalig hij, die weet, dat Jezus komt ook in de gewone dingen van het leven, midden onder het werk, als alles zo heel gewoon is. Want Jezus komt om ons te zegenen. Hij komt en Hij is onze Heer. En wij mogen met ons hart vol liefde aan Zijn voeten neerknielen: Mijn Heer en mijn God.

K.

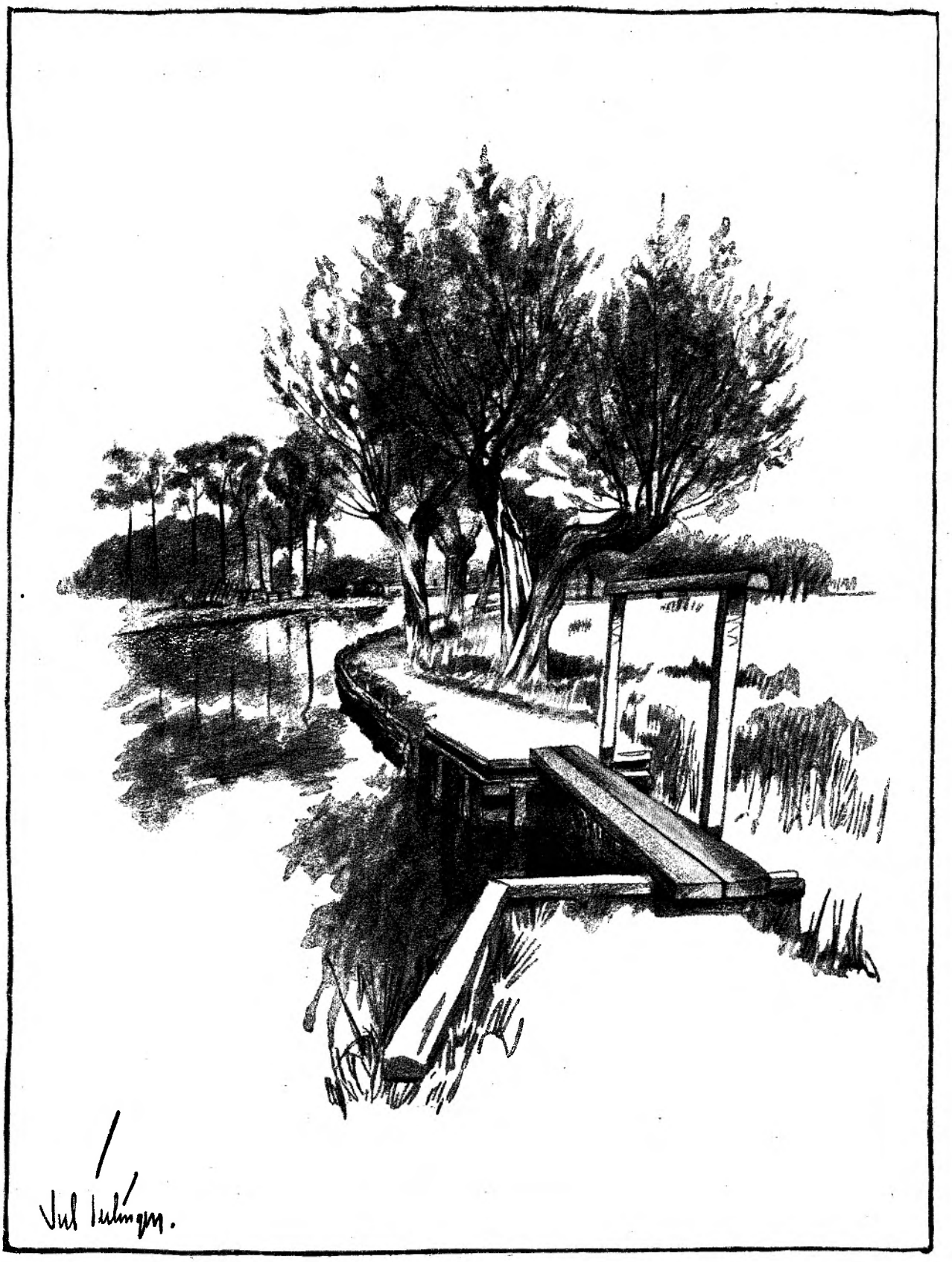

Kromme Rijn. Tekening van Jul. Terlingen.

Wij durven

door aqni v.d.torre

Marieke

8

De dagen gleden tusschen werk en genoegens rap naar het voorjaar toe.
In de bloembak op Mariekes kamer hadden de crocussen hun kelken opengeplooid, felgeel lijk een lichte keersenvlam en zuiver paars, als Franciscus' kleed op het glas van de koorkapel.
Haar oogen genoten van de kleuren, die in het eerste dagelicht begonnen te leven en 't avond in de schemering werden uitgedoofd. En van de meeuwen genoot ze, die langs zeilden, wit, als uit sneeuw geschapen.
Soms ging Treze ze voeren, voor de balie langs het water. Dat gaf een feest.
Lange Treze stond dan schriel en verkleumd in den winterwind langzaam de stukskens uit te strooien, binst dat de meeuwen schreeuwend kwamen toegevlogen.
Soms keerde ze haar beenig gezicht, waarover de strakke huid glom, naar het venster en glimlachte bedeesd.
„'k Hà ik zeu viele stikskens oauw brôd," zei ze, als een verontschuldiging, wanneer ze later bij Marieke boven kwam. „En de meeuwkes hè'n doanig honger, ewoar?"
Marieke kon niet weten, dat Treze de schoon meeuwkes, die het huis rondom vuil maakten, mijlen op de zee wenschte en dat ze alleen zuinig alle broodstukken spaarde, om haar een oogenblik plezier te geven.
Want Marieke moest liever niets meer doen. Zoo wilde het haar moe hoofd en haar slappe handekes en haar ziek geworden been.
Vader kwam vaak.
„'t Is daarmee, da ge nu eindelijk tijd voor mij zult hebben, meiske, da 'k u het werken verbied. Ge had zoo danig veel aandacht voor uw teekeninkskes, da 'k d'r sjaloersch op werd," plaagde hij.
Hij kwam meest stil zijn patiëntenlijst bij haar maken, of de krant doorzien.
Als hij er maar wàs, en daar zoo veilig dicht naast haar zat, wat deed dat deugd.
Terwijl zij met haar aandacht van hem wegdroomde, kon hij haar over zijn werk heen met zijn doktersoogen scherp bezien. En 't was na zoo'n stille inspectie, dat hij een keer zei: „'t Wordt voorjaar buiten, Marieke. 'k Heb neven ne huizeken bij de dokken ne kastanje gezien, wiens knoppen al ras zullen bersten. Ge moest da toch ook kunnen zien, waar? Ewel, 'k ga ne keer aan ne professor vragen, of hij weet, hoe we u dees zomer gezond kunnen hebben. Doe 't?"
„Maar u kunt het toch ook alleene," zei ze, bedrukt en schuw voor zoo'n hoogen dokteur.
„Tja, maar nie rap genoeg. 'k Ben ook maar zoo'n armen-dokteurke," knipoogde Vader.

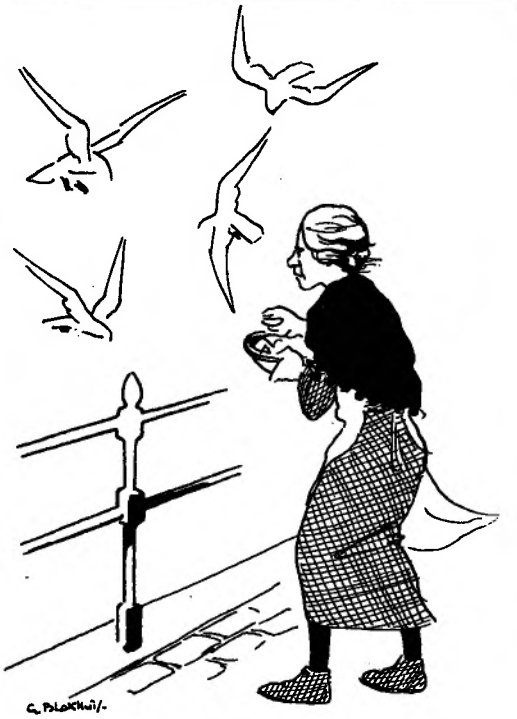

Schriel en verkleumd in den winterwind.

— — — — — — — — — — —

Ze zaten aan het noenmaal op Vader te wachten, die na het consult den professor in zijn auto naar huis bracht.
Telkens gingen hun oogen van hun telloor naar het venster, tot ze daar eindelijk den rand van de autokap zagen langs glijden en seffens daarop het dichtslaan van het portier hoorden.
Vader kwam dralend binnen. Zonderling bleek was zijn gezicht. Onder het donker haar was zijn voorhoofd vochtig van fijne zweetdruppels en een droeve vermoeidheid stond in zijn vreemd stille oogen.
Even bewoog een nauw merkbare trilling zijn smalle lippen; ge wist niet of hij gaan spreken of schreien zou. Maar dan legde hij met een korte beweging zijn hand op zijn oogen, als dwong hij het verdriet binnen zijn ziel terug en zei vlot, zijn stoel bij de tafel

trekkend: „Ewel, ge zijt bekans gereed. 't Is ook subiet spreekuur, zie ik."
„'t Doet," knikte Jonny, op haar horloge kijkend.
En weer viel er een stilte, waarin ze allen wachtten, met de messen en vorkets doelloos in hun nerveuze handen.
„Ja," zei Vader, die de stilte verstond. „Ja," en hij keek naar Jonny, of ze 't niet raden zou en zoo hem met zijn woorden helpen.
„Kan 't mee medicamenten weer goe worden?" tastte ze naar een begin.
„Neen," hoofdschudde hij, en hij vouwde voor de tweede maal z'n servet op. „Neen, 't en kan zoo niet. 't Been moet d'r af, tot de knie."
Ze zaten een oogenblik stil geslagen onder eenzelfden schrik.
„Wanneer, Vader?" vroeg Lieva eindelijk.
„Naaste week."
En weer bleef 't even stil.
Naaste week. Zoo dicht en onverbiddelijk bepaald stond het ontzettend gebeuren voor hen.
„Vader, peize u...." vroeg Jonny aarzelend, binst dat haar oogen hem recht aanzagen.
Hij begreep waarop ze doelde.
Rustig hield hij zijn gezicht en vlak zijn stem, terwijl hij knikte: „Ja, 'k geloof wel da ze d'r doorkomen zal. Misschien zal het daarna zelfs heel en gansch goe worden, ja.... da eene alleens nie meer." En nu gingen zijn oogen toch weer onzeker naar het witte ammelaken; want dat eene was zoo wreed leelijk voor een meiske, lijk zijn Marieke was.
Treze bracht het dessert binnen. Ze had al bij voorbaat geschreid, zag Jonny en ze beduidde met een wenk aan Vader, of Treze 't ook niet weten mocht.
„Marieke gaat naaste week naar 't gasthuis, Treze," knikte hij haar toe.
„Ach, 'k hè d'r al zeu lank op gepeisd, ik," zuchtte Treze. „'k Hè d'r mijnen lesten vrieen dag heel en gansch veur wezen dienen in de kapelle van Bavel. Den beêweg waar zes uren te vuut. Ach, 'k zoe zeu wijd ievers goan ik, as Ons Hiere wil, as 'k d'r mee deure helpen kos." De tranen rolden rap langs haar groote neus en haar mond was een scheeve donkere gleuf tusschen de gespannen lippen.
Lieva zag haar bijna geërgerd na, toen ze zich beschaamd weghaastte.
„Ze kon toch beter onthouden, dat wij niet katholiek zijn," zei ze. „Ze wordt d'r zoo danig vrij mee."
Ze zagen haar allen verwijtend aan en Jonny vroeg zich af, of zij gedrieën bij mekaar al zes uur gebeden hadden voor hun eigen Marieke.
„Wa zegt Marieke d'r van, Vader?" vroeg Jonny.
„Z' en weet het rechte nie. We hebben maar over ne kleine beenoperatie gesproken. We zwijgen d'r van. 't Gaan naar 'n ziekenhuis alleene, zal d'r al zorg genoeg zijn."
„En als ne keer...." peisde hij voort, „als ne keer...." dan zou dat schrikkelijk vooruitzicht haar laatste dagen vergeefs verdonkerd hebben.
„Maar daarna!" zei Pol, die 't niet recht vond, dat d'r buiten uwen wil iets van uzelve verloren viel.
„Ja Vader, wat zegt ge dan?" vroeg Jonny. Hij zat daar onder hun jonge critische oogen, als een beklaagde voor rechters, die wel de wet, maar het leven niet kennen.
„Da ik voor haar heb moeten beslissen en da 'k het beste gekozen heb," zei hij zacht, maar vastberaden.
„'t Beste! 'n Houten oorlogspoot!" zei Pol plots fel en schamper.
„O Pol!" schrok Lieva.
Hij beet zich op de lippen en keek schuw naar Vader en dan naar de deur, weifelend of hij weggaan moest.
Maar Vader wist achter Pol's woorden het fel verdriet, dat zijnen wil niet dwingen kon en zei kameraadschappelijk: „Ja, da zijn toch dingen, ewaar. En da voor ons Marieke!"
Jonny zat onder tafel werktuigelijk over haar knie te strijken en zei weifelend: „Vader, 'k zou daarna toch altijd schrik hebben, da ge

da ik voor haar heb moeten beslissen..

terug nare plannen mee mij had. 'k En zou nie meer zekers van u zijn."
„Neen, gij?" glimlachte Vader. „Maar als Marieke en ik malkaar geren zien, dan zullen we samen weten, da we nooit ne plan uitvoeren, da nie voor eene van ons het beste is. Zoo daarmee, als ge vertrouwen in malkaar hebt, dan hebt ge toch geen schrik? Zoo is 't toch, ewaar?' voegde hij er zacht, als tot zichzelf, aan toe, omdat opnieuw onder zijn woorden de onzekerheid was gegroeid, of dit besluit toch wel het beste was. Hij beduidde, dat ze danken zouden.
Stil was het, tot ze zwijgend opstonden, wetend van elkaar, dat dit geen dank was geweest, maar één zelfde bede, verscheiden alleen naar de eigen vorm, waarin elks ziel ze had gesteld.

Hun drukke werk droeg met de dagen veel van de eerste triestheid weg en voor Marieke kreeg de laatste dag zelfs iets feestelijks, toen ze in de huiskamer liggen mocht, waar Lieva met zorg van den divan een zacht beddeke had gemaakt.
„Wa zult ge 't rustig krijgen, Lieva," knikte Marieke. „Gene huistelefoon, die u plaagt en gene verfvlekken op uw propere lakens.
Want luister ne keer, d'r is weeral een vlek, zoo ne dikke groene. 't Waar ne koleur om gras mee te schilderen."
„'k Zal wel probeeren 't weg te wasschen, waar?" knikte Lieva vergevensgezind.
Maar Jonny voelde zich driftig worden, omdat ze 't niet afdoende vond voor Marieke. Want het kon er immers niet uitgewasschen, dat wist Marieke ook wel.
Waarom zei Lieva dan niet eenvoudig, dat 't heel en gansch zoo erg niet was, zulk een klein pleksken op een groot laken.
Ze liep langs den divan, om naar de eetkamer te gaan en de kofferpathefoon te halen. Binst dat ze Marieke met een zot gebaar aan haar neusken trok, knikte ze: „Kom maar weer rap thuis, om de beddelakens te beschilderen, meiske. G' en kunt nie peizen, hoe 'n plezante droomen ik altijd heb, als ik onder ne laken mee 'n landschap van u lig te slapen."
Als Jonny de eetkamer inkwam, zag ze Vader op de pianobank, met de linkerhand bladerend in „Wagner", terwijl zijn rechterhand accoorden uit de toetsen sloeg. Dan scheen hij iets gevonden te hebben en de muziek voor zich neerzettend speelde hij.
't Was een greep middenuit.
Ze was verrast en verschrikt beide.
Vader die nooit meer tijd vond om te musiceeren en nu hier zat, op dees avond....
De pathefoon stond neven de piano. Maar als ze het heftig gebaar in zijn handen zag en zijn vreemd verstrakt gezicht, dat wilde bedwingen wat daar in hem rusteloos om verlossing drong, bleef ze staan en nam, om zich een houding te geven, een tijdschrift, dat dichtbij bij het dressoir lag.
Haar ogen naar het opengevouwen blad, luisterde ze.
Ja, natuurlijk. Daar was het. Wodan die Brünhilde straft. Wodans hart wil het niet, maar zijn verstand zegt ja. Die weifeling, dat vooruit gaan en terug deinzen, dat haken en klagen. Het is zoo zwaar haar daar zelve neer te leggen op de rots. De muziek sleept en soms siddert door de zuivere klanken een onbeheerschte schreeuw, of een scheur in dat weefsel van smartemuziek gereten wordt. Muziek van een mensch in wiens ziel een smart bewoog, die hem over zichzelve inéén deed krimpen....
Plots lagen zijn handen stil op de toetsen. Hij zag op.
„'k En kan 't nie meer, Jon," zei hij, met een moeilijken glimlach. „'t En was nie dàt toch," hoofdschudde hij en hij boog zich naar de muziek. Liever wou hij van 't blad lezen en met zijn ziel luisteren.
Met de pathefoon en het platenalbum ging Jonny zacht de kamer uit.
Vader zat stil. Ook zijn oogen werden stil en volgden de noten niet meer, want vanuit de

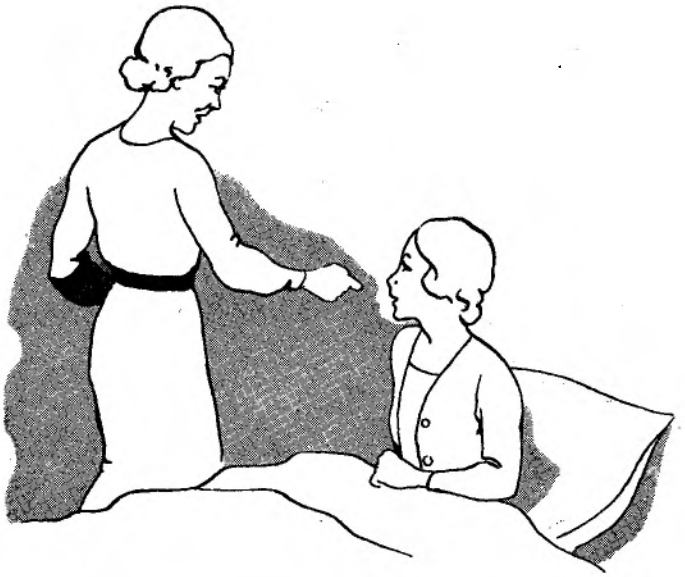
Binst dat ze Marieke aan haar neuske trok....

als dirigeerde ze het gansche onzichtbare koor.

huiskamer klonk gedempt Mariekes muziek: „O Haupt voll Blut und Wunden...."
Met een zachten glimlach wist hij hoe Marieke daar nu devoot te luisteren zat, met haar kin in haar pollekens gesteund en haar ogen heel ver.
Dat was ook een offerlied, herinnerde hij zich plots, binst dat de muziek sterker werd, als een dringende aanklacht.
Christus, wiens verstand wel „neen" zeggen moest, toen het offer gansch en onverbiddelijk werd geëischt. Maar het groote Hart zei „ja".
Hij sloeg de muziek dicht en zijn handen legden zich voor zijn oogen.
Dat ja werd weer gevraagd, altijd opnieuw gevraagd in elke daad waarin een Christen naar het beeld van zijnen Heer toe groeide. Hij wilde pleiten, omdat hij niet voluit ja zeggen kon op Gods eisch. Maar zacht zijn hoofd schuddend herinnerde hij zich Ibsens strenge woorden: „God vraagt alles of niets!"
Tusschen zijn vingers drupten tranen; de weinige zware tranen van een sterke ziel in nood. Een ziel, die geen antwoord heeft voor God.
Er klonken stappen in de hal; ze gingen langs de deur.
Hij rechtte zich en draaide de pianolamp uit. Nog een wijle bleef hij wachten; dan liep hij door de donkere kamer naar de hall.
Zijn voeten waren vast, maar de weifeling was nog in zijn neergetrokken lippen.
Als hij in de huiskamer stond, zag hij Marieke naar de pathefoon gekeerd, rechtop zitten. Haar gezicht straalde en haar handen gebaarden, als dirigeerde ze het gansche onzichtbare koor.
„Uit de Mis van Bach, Vader! Gloria in Excelcis! Hoorde, hoe hoog ze gaat, die muziek? Hoorde die stemmen! Ze hebben de gangen gevuld en de galerijen daarboven."
Haar stem liep met de muziek mee, feestelijk hoog.
„Ze gaan de ommegang rond, de ommegang van 't koor. Luister ne keer, Vader, hoe vol de koepels worden, tot hoog in de gewelven. Daar en is geen ende van, de gansche kerk is vol en nog is er meer geluid."
Ze zei het in een zucht, als was ze er zelve weer opnieuw verbaasd over.
Meeloopen, meedansen bijkans met dat zingend koor de ruimte door, waar de klanken opstegen en weer lijk een regen van de gewelven rond u neervielen, peinsde ze verlangend.
„'t Waar schoon," glimlachte ze, toen het koor zweeg en de stilte zonderling suisde, als ruischten uit de verste hoogten van de kathedraal 't geluid der laatste echo's neer.
Binst dat ze vermoeid haar vochtige handen langs het laken streek, zei ze: „Dees zang moete 't laatste zijn, newaar? Want dit was mijn lied voor Ons Heer."
Vader, zich over haar heenbuigend, legde even zijn wang op haar zachte haar. En terwijl het heel stil bleef, en hij zijn pijn maskeerde met dit speelsch gebaar, sprak zijn ziel een duidelijk „ja". Maar het was hem zoo zwaar, dat zijn schouders zich bogen, en een droeve vermoeidheid zich lijk een sluier over zijn oogen legde, binst hij naar zijn kamer liep.

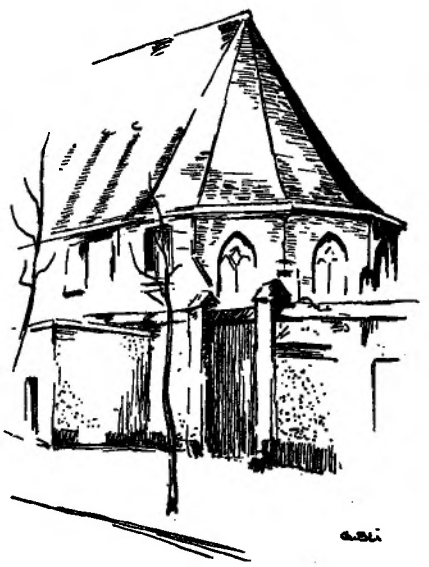

WAT ZAL MIJ HEUGEN?

Wat zal mij heugen in mijn laatste uur,
als al wat waardeloos is onder gaat?
De innigheid van een geliefd gelaat?
De gouden regen aan de grijze muur?

Wat zal mij smarten als ik sterven moet?
Dat ik niet roekelozer heb bemind,
niet tederder was voor mijn eigen kind
en wie mijn vijand was niet heb gegroet?

Of wordt zo klein geluk straks niet gemist,
wanneer de adem als een stengel breekt?
En zal, als niemand dan de dood meer spreekt,
zo kleine zonde reeds zijn uitgewist?

JO KALMIJN–SPIERENBURG.

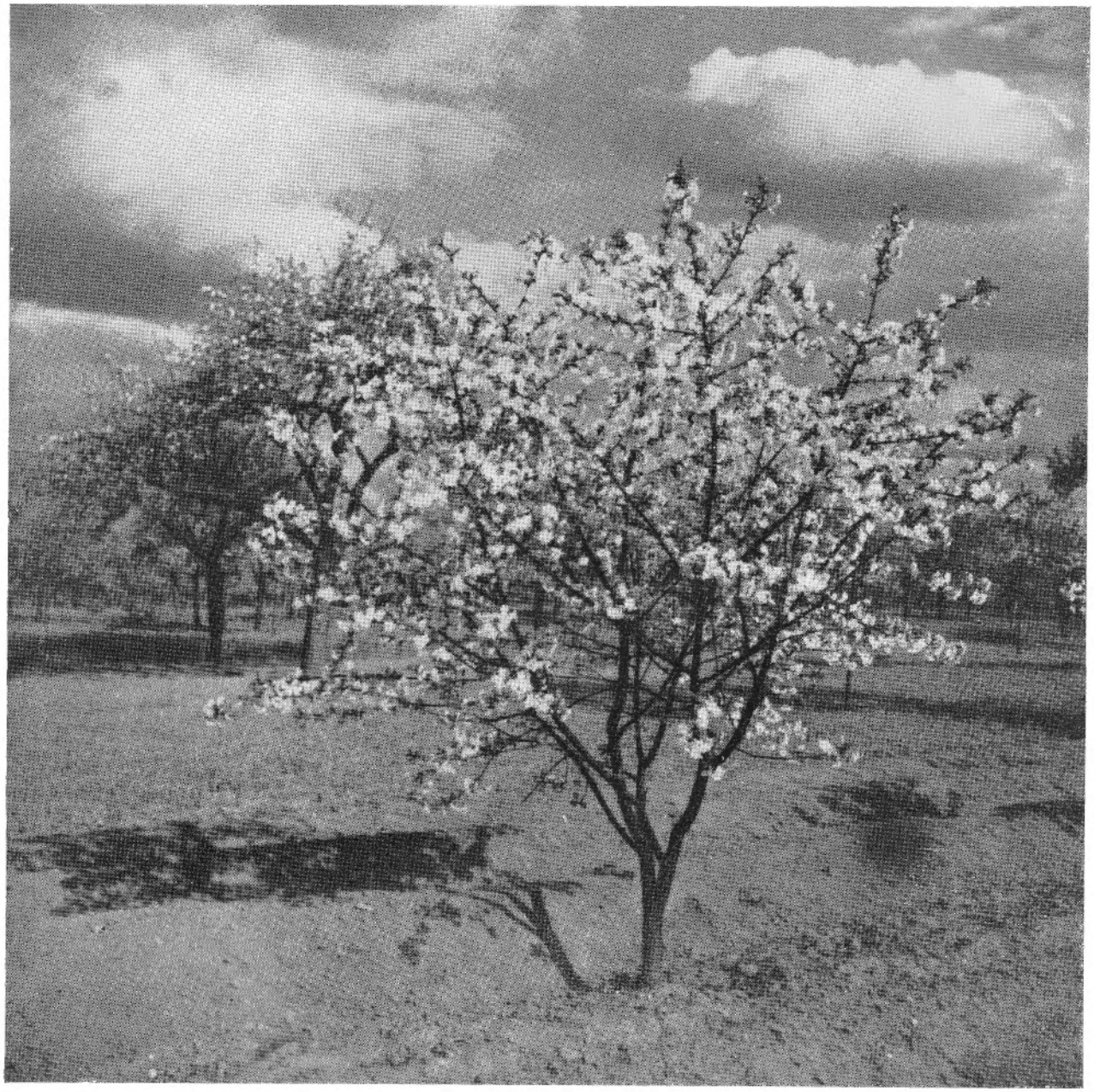

Voorjaarsbloei

Foto Erica Richter

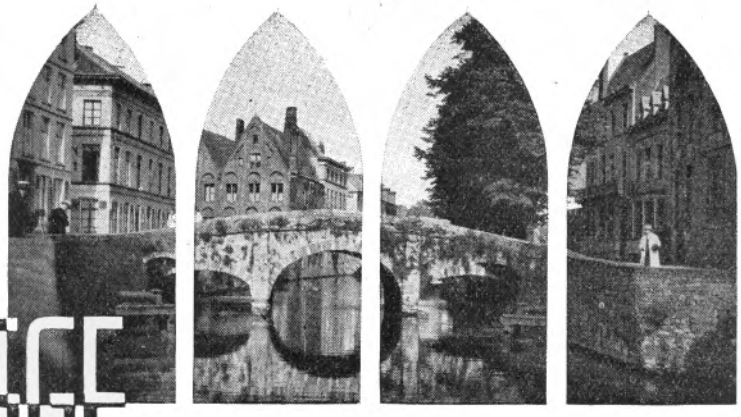

BRUGGE

Behaaglijk weggedoken in de kussens der comfortabele coupé van de Antwerpen-Rijsel-express, snellen we door het schone Vlaamse land. Door het brede venster zien we het in voorjaarsgroen getooide landschap voorbijschieten. Het land van Vlaanderen. Een weelde van lentebloesem en lentegroen, rond lieflijke boerderijtjes, helderwit met rode-pannen-daken en langs stilglijdende beekjes. Vlaanderen in voorjaarszon en lentetooi, lieflijk en vredig. Een gevoel van blijheid, van levensvreugde doorstroomt ons en we vergeten de slapeloze nacht in het hotel in Antwerpen, waarlangs onophoudelijk het drukke verkeer voortjoeg en voortlaaide.

In ongebreidelde vaart brengt de trein ons verder. Daar doemen de torens van Mechelen op. Fors en vierkant staat daar de Sint Romboutstoren. Voort gaat het echter, dieper Vlaanderen in. Gent komt in het zicht. Maar ook Gent met zijn monumentenrij houdt ons niet vast. Ons einddoel is Brugge, het dromerige Brugge met zijn groene reien, zijn stille lieflijke hoekjes en zijn vele kunstschatten. Brugge is niet dood; Brugge droomt, een weemoedige droom weliswaar, van rijkdom en aanzien. Zijn gebouwen, zijn kerken, zij dromen; de Begijntjes in hun hofje, stil en ingetogen, zij dromen, terwijl hun ijverige handen de klosjes om en om gooien; de statige langhalzen — hoe passen zij in het stadsbeeld —, dromerig glijden zij langs groene reien. Zeker het stemt je weemoedig al die prachtige rijke gebouwen, als het stadhuis, het Gruuthuus en zovele andere. Musea zijn het thans, uit- en inwendig. Eén groot museum als het ware is Brugge, waar men op de tenen zou willen gaan en fluisterend spreken uit vrees de stad uit haar heerlijke droom te wekken. Geen doods, duf en dor museum, waar de schimmel welig tiert. Nee, een museum, dat leeft, dat spreekt van toen, van lang geleden, van de grootheid en de schoonheid, welke je nu nog overweldigen en ontroeren. Dat is „Brugge, die Scoone."

In het Sint Janshospitaal in de Sint Catharinastraat is een zaaltje, eigenlijk niet meer dan een grote werkkamer, waar een zestal kunstwerken hangen van Hans Memlinc, de grote, zo niet de grootste der primitieven. Hans Memlinc, waarschijnlijk afkomstig van Mainz en geboren in 1430, kwam als onbekend krijgsman in Brugge aan. Doodmoe en uitgehongerd klopte hij aan bij de zusterkens van Sint Jan om onderdak. Ze verpleegden hem en.... hij bleef er en ontpopte zich als een kunstenaar van groot formaat.

Wanneer men het zaaltje binnentreedt, dan ondergaat men iets wat moeilijk te beschrijven is. Men wordt stil bij het zien van deze werken. Zo althans ging het ons op die middag toen we de Memlinc's aanschouwden. Welk een prachtige compositie, dat grote drieluik „Het mystiek huwelijk van de H. Catharina" en het tweeluik „Madonna met de appel en Martijn Nieuwenhove". Memlinc behoort tot de „Primitieven". En toch! Welke kunstenaar uit latere eeuwen wist zó de grote devotie te treffen, wist zó die prachtige kleuren: rood, blauw, paars, groen en zilvergrijs te mengen als de Primitieven? Als Memlinc? We stonden vol bewondering. Wat ons uit Memlinc's werken het meest trof was de Madonna-figuur. Vooral uit zijn tweeluik „Madonna met de appel" komt ze tot ons als een heilig wezen en toch een vrouw, een moeder. Memlinc openbaart zich daarin als een der grootste Madonna-schilders der Primitieven.

Wanneer ge het Memlinc-zaaltje verlaat, moet ge even een kijkje nemen in de apotheek van het Sint Janshospitaal. Deze apotheek bevindt zich links van de grote poort. Een apotheek zoals ge maar zelden meer ziet. De prachtigste „baardmannen", Delftse en Keulse potten, vijzels en andere apotheekinventaris treft ge daar aan. Voorts hangen daar in een zaaltje alle portretten van de regenten van het hospitaal. Daar een kijkje nemen is werkelijk de moeite waard. Gij behoeft niet bevreesd te zijn de zusters in hun arbeid te storen, althans wanneer gij hen

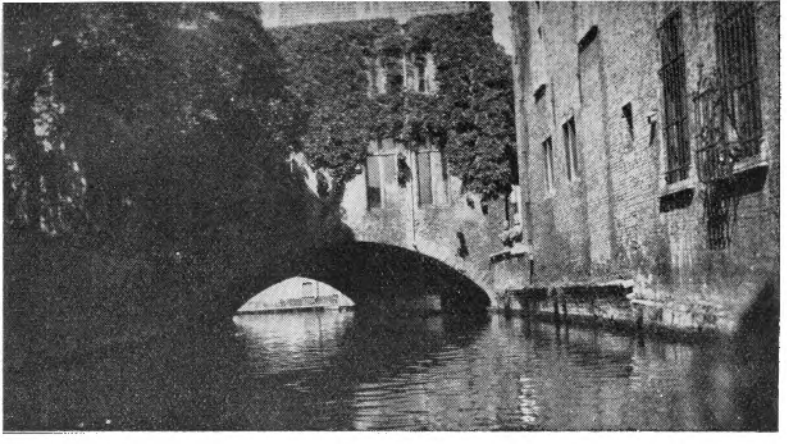

Een eeuwenoud hoekje.

niet onnodig met vragen lastig valt. Zij zijn stille vrome werksters, die rustig voortarbeiden, alsof gij er niet waart.
Een bijzondere bekoring gaat er uit van het kleine binnenplaatsje daar bij de apotheek. Tussen oude geveltjes met oude Gotische ramen ligt er het nauwelijks vier vierkante meters grote grasveldje. In het midden een al even oude waterput, prachtig versierd met smeedwerk. Een ongelijk gemetseld straatje voert naar die put. O, heerlijk binnenplaatsje! Vol rust en plechtige stemming!

Van het Sint Janshospitaal naar het Stedelijk Museum is van Memlinc naar Jan van Eijck. Naast het Gentse veelluik „De Aanbidding van het Lam" is het drieluik „De Madonna met Van der Paele" wel een van zijn meesterwerken. Het is groot, prachtig van kleuren en gaaf van compositie. Minutieus tot in de kleinste onderdelen. Ieder gezicht is meesterlijk uitgevoerd. Een beschrijving te geven, ach, ze kan slechts gebrekkig zijn, onvolledig bovendien, omdat die kleuren zich niet laten beschrijven. Want naast de compositie zijn het de kleuren, het prachtig rood, het paars en het warme groen, die u in bewondering zullen brengen.

Het was een zware dag, die eerste van ons verblijf in Brugge. Het genieten van kunst door hen, die er zich met meer dan toeristenbelangstelling toe voelen aangetrokken, kost inspanning, zelfs bij het genieten van hedendaagse kunst. Hoeveel te meer dan bij de kunst der Primitieven, de kunst uit eeuwen terug; eeuwen, waarover we slechts kunnen lezen; eeuwen, welke we ons slechts flauw kunnen voorstellen. Doch wanneer ge u de inspanning getroost kunt ge er zeker van zijn iets van die tijden te leren, iets van het geestelijk leven uit die eeuwen in u op te nemen. En dan is de inspanning ruimschoots beloond.
En, och, de ontspanning komt daarna als vanzelf. 't Is Brugge zelf, dat u de geestelijke ontspanning geeft. Wanneer ge uit het Stedelijk Museum de Groeninghestraat oversteekt, komt ge op het stemmingsvolle achterplein van het Gruuthuus. Is er wel een plek in Brugge aan te wijzen zoals daar achter Gruuthuus en Onze Lieve Vrouwekerk? Gezeten op het stenen muurtje langs de waterkant genoten we stil van die innige rust tussen de oude gevels van het Gruuthuus, die dromen van hun grootheid uit oude tijd, toen de heren van Brugge het Gruuthuus nog bewoonden en de knechts en dienaren in vrolijk vertier hun pintje bier dronken in dat logement „In 't Schip met roer en mast" daar naast dat prachtige Bonifaciusbruggetje. Nog vertelt een oude gevelsteen U dat:

„In 't Schip met roer en mast
Logiest voor goeden gast."

Verweerd door ouderdom spreekt het nochtans boekdelen.
Terwijl we zo zaten, stil meedromend, kwam daar over het Bonifacius-bruggetje een geestelijke, een priester. Even later strompelde een oud, gebogen vrouwtje met moeizame stappen over het bruggetje. En plots doordrong ons dat ene: Ziet, nu is het beeld volmaakt. Hier past slechts de waardige figuur van een priester of de ineengeschrompelde figuur van zo'n oud Brugs vrouwtje. Daar, op dat schilderachtige bruggetje tussen oude geveltjes met de O. L. Vrouwekerk er achter, wier slanke sierlijke toren oprijst naar de hemel....
Dat was de geestelijke ontspanning na de inspanning van de dag. En 's avonds, na het diner, wandelend langs de groene reien, welk een genot. In het gladde wateroppervlak weerspiegelen zich de oude schilderachtige geveltjes. Scherp steken hun contouren zich af tegen de blauwgrijze hemel, waaraan reeds een vroege avondster flonkert. Heerlijk die rust alom. Dromerig staan treurwilgen langs de waterkant. Hun lange dunne takken reiken tot de waterspiegel, neen, gaan verder, dieper en dieper. Langs Dyver en Rozehoedkaai gingen we, stil genietend van de wondermooie avond. Steenhouwersdijk, Groene Rei, Coupure Rei, steeds maar verder. 't Is alles zo heerlijk, zo wonderlijk. Het doet je zo goed, dat je steeds maar door wilt lopen....

In dat mooie hoekje, wellicht een der mooiste van Brugge, achter het Gruuthuus met het vredige binnenplein en het schilderachtige Bonifacius-bruggetje, ligt, hoewel het niet de eigenlijke kathedraal van Brugge is, de fraaiste kerk der stad, om niet te zeggen van West-Vlaanderen. Het is de Onze Lieve Vrouwekerk, of — zoals de Bruggenaar u zal zeggen — „Onslievrouwke". Deze uit de

13e eeuw daterende Gotische kerk kan bogen op een slanke, sierlijke toren, een der hoogste van Vlaanderen. Komende van de Dyver, van waar men de toren door het jonge groen hoog ziet oprijzen, en gaande over dat binnenplein en het Bonifacius-bruggetje, komt men reeds onder de indruk van de nabije kerk. 't Is alsof de heilige sfeer ook op dat pleintje heerst. Stil en vredig ligt het daar, niets verstoort er de rust....

Een naargeestige regen begon te vallen, toen we 's middags langs de vesten naar de Rolleweg aan de Kruisveste gingen. Een licht grijs waas hing over Brugge, over de vele gevels en geveltjes. Een weemoedige stemming hing langs de reien, langs de vesten, de Catharinevest en de Gentvest. Langs de prachtige St. Kruispoort bereikten we de Kruisveste.

De Kruisveste! Beter dan ik u de Kruisveste voor ogen kan toveren, beschrijft Dr. Frank Baur, hoogleraar te Gent, haar in zijn werk: „Uit Gezelle's Leven en Werken":

„Er is één punt van Brugge, waar de stad haar heerlijkste vergezicht ontvouwt. 't Is aan den uitkant, even nadat de fraai-monumentale Sinte-Kruispoort U heeft binnengelaten: er is daar de sierlijke, altijd groene kronkel der Kruisveste, met de twee zware molenbarmen, waarboven nog echte molenwieken zwieren en, kijkt ge naar de stad toe, achter één open, vrije vlakte van weidegroen en bloei van hovingen, het onvergetelijke Brugsche torenperspektief. Maar de buurt is klein en armelijk, meer landelijk al dan stadsch nog: de huizekens laag en vervallen vaak, en de straten zóó eng dat men ze liever w e g e n blijft noemen."

't Was daarheen, dat we onze schreden richtten. Naar het Gezelle-museum aan de Rolleweg.

Het huis waar Gezelle werd geboren, waar hij zijn jeugd doorbracht, maar ook het huis, waar hij rust vond, na zware jaren van teleurstellingen in zijn priesterambt, in een al te late erkenning van zijn grootheid, om tenslotte in het nabije Engelse klooster te sterven.

Met enige schroom traden we binnen. In lange vitrines lagen daar de vele pennevruchten van den groten Vlaamsen priesterdichter, van wien Hugo Verriest zou verhalen, dat hij een land, een volk, een Taal heeft gegeven. Juist deze strijd voor het Vlaams was het, welke hem in zijn priester-loopbaan zoveel tegenwerking deed ondervinden.

We begonnen te lezen, ergens, en we werden gegrepen. Fragmenten uit „Rond der Heerd", uit „Kleengedichtjes"; brieven van hem aan zijn seminarie-leerlingen en omgekeerd; maar ook tal van leutige invallen, waarvan ik u enkele niet wil onthouden:

„Ieder manneke heeft zijn wulvetandeke en ieder vrouwke heeft zijn katteklauwke."
„Ik ben de vinke kwijt," zei Flippe en 't sprong een vlooie uit zijn hemde."
„Hertrouwen, herbakken, herkernen en deugt alle drie niet."
„Wat is het huwelijk?
Het eerste jaar kussen en lekken,
Het tweede jaar aan den wiegeband trekken,
Het derde jaar schippen en slaan,
Het vierde jaar om stuiten gaan."
„Met een groote borstel kan men kwalijk een vlooie schilderen."

Dat was Gezelle. Naast de ernst en godvruchtigheid, hem meegegeven door zijn moeder, Monica de Vrieze, bezat Gezelle de aangeboren zin voor humor en de liefde voor de natuur van zijn vader Pier-Jan.

Op de zolder, onder de pannen, had Gezelle zijn werkkamer, tevens slaapkamer. 't Was niet veel wat hij er had. Een tafel, een stoel,

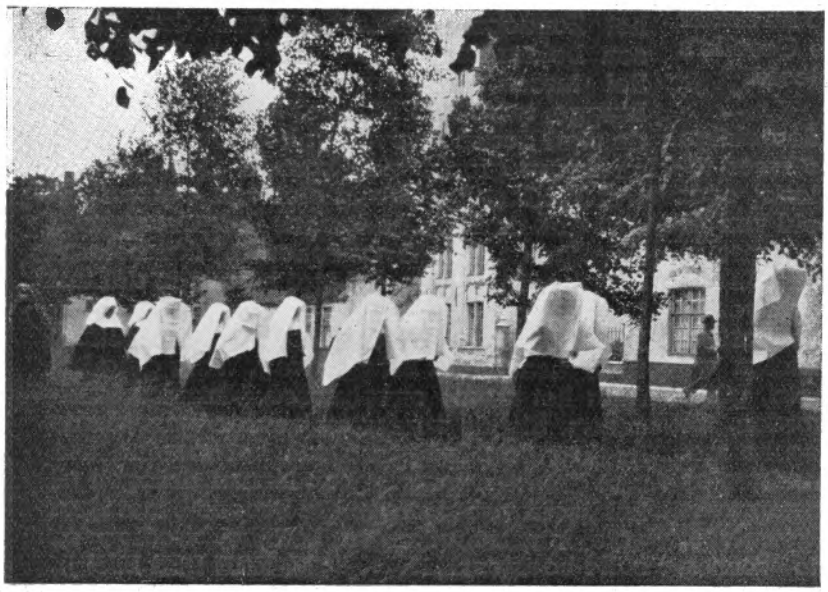

Begijnhof.

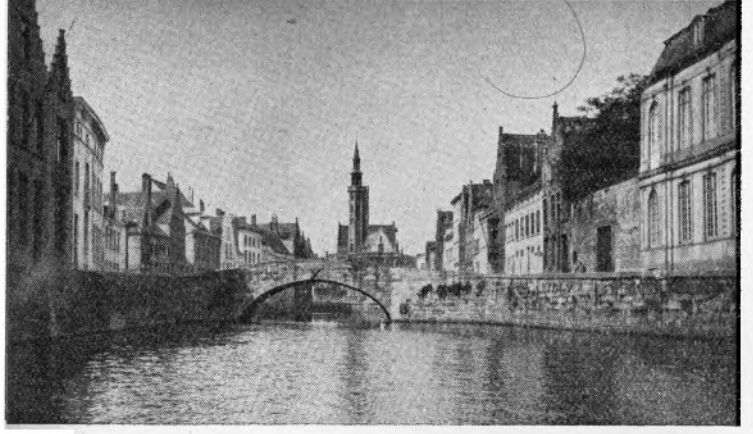

Eén der reien in Brugge.

een bed. Maar hij had er het uitzicht in de hof. En die was schoon, dank zij de tedere zorgen van Pier-Jan, de hovenier, die altijd placht te zeggen: „Als ge 'nen boom snoeit, ge moet den boom laten spreken." En de bomen spraken tot Gezelle. Er is er gene, die hem niet tot een gedicht inspireerde. Nog thans is deze hof een lustwarande vol schone, veelsoortige bomen. En liggend in de schaduw van de driehonderdjarige den, terwijl de vogels lustig boven je kwinkeleren en de bladeren rondom ritselen op een zachte bries, voel je in je binnenste de rust neerdalen en krijg je neiging te gaan mediteren. Over het huis heen zie je op de Kruisveste de molen van Sint Aubertus, waar Guido als knaap zo dikwijls speelde met zijn broertje Romaan, vrolijk wieken. Gezelle! Hoe innig waart ge daar verbonden met de natuur. Wel kondt gij zeggen:

„Mij spreekt de blomme een tale,
Mij is het kruid beleefd,
Mij groet het altemale
Wat God geschapen heeft."

Langs de Rolleweg keerden we terug. Nog een laatste blik achterom als viel het afscheid zwaar, dan sloegen we een hoek om. Het bezoek aan het Gezelle-museum behoorde tot het verleden, maar de indrukken, die we opdeden, zullen nog lang in ons blijven voortleven. Het is ons, alsof we nu nader tot Gezelle zijn gekomen. Alsof we Gezelle's leven een ogenblik hebben meegeleefd.

Langs de Spiegelrei, waar schilderachtige gildehuizen zich aaneenrijen en je weer terugvoeren tot de oude tijd van glorie, over het Van Eijckplein met het standbeeld van de gebroeders Van Eijck, kwamen we weer in Brugge's centrum, de Grote Markt. In de Hallestraat ontdekten we de pas geopende jeugdherberg „de Meidoorn" en „de Rustenburg". Als Hollandse trekkers besloten we onmiddellijk binnen een kijkje te gaan nemen. En het moet gezegd worden, de Vlaamse Jeugdherbergcentrale mag ze met ere noemen. De Meidoorn is voor meisjes en ziet er fris en vrolijk uit. De Rustenbrug voor de jongens ligt in de onderaardse gewelven. Ook hier laat de inrichting niets te wensen over. Er heerst een, ik zou haast willen zeggen romantische, echt oud-Brugse sfeer.

Zondag, de laatste dag van ons verblijf in Brugge, brak aan. Reeds vanuit onze slaapkamer zagen we de zonneschijn over de stille daken en geveltjes glijden. 't Beloofde een mooie dag te worden; een dag, waarop we afscheid gingen nemen van alle lieflijke hoekjes en groene reien, van het Gruuthuus, van „Ons lievrouwke", van Brugge.

Door de Groeninghestraat kwamen we nog eenmaal op het stille pleintje achter het Gruuthuus. Nog eenmaal gingen we over het Bonifaciusbruggetje en om „Ons lievrouwke" heen. Vandaar langs het Sint Janshospitaal naar het Begijnenhof. Hoe stil was het daar die Zondagmorgen. In diepe rust lagen de huisjes en de hof. Geen levend wezen ontwaarden wij. Van het Begijnhofje, stonden we bijna onmiddellijk bij het Sashuis aan het Minnewater. Ook daar die volkomen rust. Het Minnewater flonkerde in de zonneschijn. Statige langhalzen en kwekkerende woelige eenden waren bijkans de enige levende wezens. Heerlijk zaten we een ogenblik aan de waterkant en genoten. En mijn gedachten gingen naar het bekende boek van Maurits Sabbe „De filosoof van het Sashuis". Daar aan het Minnewater filosofeerde de Sasmeester, eerst over zijn bloemen, dieren en planten en het leven, maar dan ook over Marieke, die zo dikwijls kwam en zijn huisje schoon hield, en over de liefde.

Langs Begijnenvest en Catharinevest kwamen we op de Coupure Rei en vervolgens op de Groene Rei, waar we tegenover het Pelikaanhuisje stil hebben zitten genieten van het Zondagmorgenconcert van den Brugsen beiaardier. O, dat uurtje op de Groene Rei tussen de vertrouwde geveltjes van Brugge, terwijl de klokken hun klanken over de stad deden zweven in hoge lange trillers en zware grommende bassen. Hoe genoten we! Welk een waardig slot van ons verblijf was dat, daar op de Groene Rei! Om nimmer te vergeten. Dankbaar zullen wij den beiaardier steeds blijven, om wat hij ons in dat uur heeft laten genieten.

De volgende morgen voerde een sneltrein twee mensen uit Brugge weg. Weer ging het door het mooie onvolprezen Vlaamse landschap. Steeds verder en verder verwijderde hij hen van Brugge. Doch het maakte hen niet droevig, want in hun harten droegen zij het beeld van „Brugge die Scoone", met haar vele kunstschatten en lieflijke, vredige en stille hoekjes.....

N. VAN DER BEN Jr.

WAT ITALIË DOET
VOOR MOEDER EN KIND

DOOR MARY POS

In het Foro Mussolini.

Nooit zal ik de indruk vergeten, die hij op mij maakte, toen ik hem voor de eerste maal van heel dichtbij zag, hem, Mussolini, niet alleen de Duce der Italianen, maar een der geniaalste mensen van onze tijd.
Het was in het Foro, dat naar hem genoemd is. De hitte lag beklemmend over het stadion. De koppige onweersbuien, die weken achtereen Rome gegeseld hadden, die elke dag na het verstrijken van de morgen vanachter de Sabijnse bergen vol boze voornemens op de Eeuwige Stad langzaam maar onhoudbaar aankropen, bepaalden zich deze middag, op het grote feest der Italiaanse jeugd, o wonder, tot een dreigend toezien.
„Duce! Duce! Duce!" Balillamutsen vlogen de lucht in, vlaggen zwaaiden, handen wuifden, zakdoeken wapperden, stemmen juichten: „Duce! Duce! Duce!"
En daar staat hij nu, stram en kaarsrecht, in het markant gelaat de donkere doordringende ogen, zwijgend, beheerst, de denker, de staatsman, de heerser, de aangebeden held, de vereerde....
Mis, mis! Wie hem alleen zo denkt te zien, vergist zich al zeer: Daar staat hij, lachend en applaudiserend, wuivend en groetend, en z'n gezicht zo vriendelijk, zo hartelijk gewoon, dat je van verbazing zelfs een ogenblik vergeet mee te juichen. Want inplaats van een genie, hoog boven de menigte, staat hij daar doodgewoon als een vader temidden van hen.

In de uren, dat de Balilla, de Avanguardisti, de Piccole Italiane, de Giovani Italiane, de jonge fascisten en leden van de Accademia Fascista, op het grasveld aan zijn voeten hun uiterste krachten inspannen om hem te laten zien wat ze kunnen, in die uren van brandende zon en neerdrukkende atmosfeer, staat hij kaarsrecht zonder zelfs een ogenblik zoals degenen, die hem omringen, gebruik te maken van een der zwarte tabouretten. Hij juicht de jonge mensen voor hem toe, applaudisseert, moedigt ze aan en z'n donker gezicht, dat vochtig is van de hitte, is daarbij zo vaderlijk als je je nooit had voorgesteld, omdat de stroom van foto's hem haast altijd laat zien in zijn functie van staatsman en minister-president.

Wat er gedaan wordt voor moeder en kind.

Wie hem zo gezien heeft, die weet met degenen, die hem beter kennen, dat hij slechts

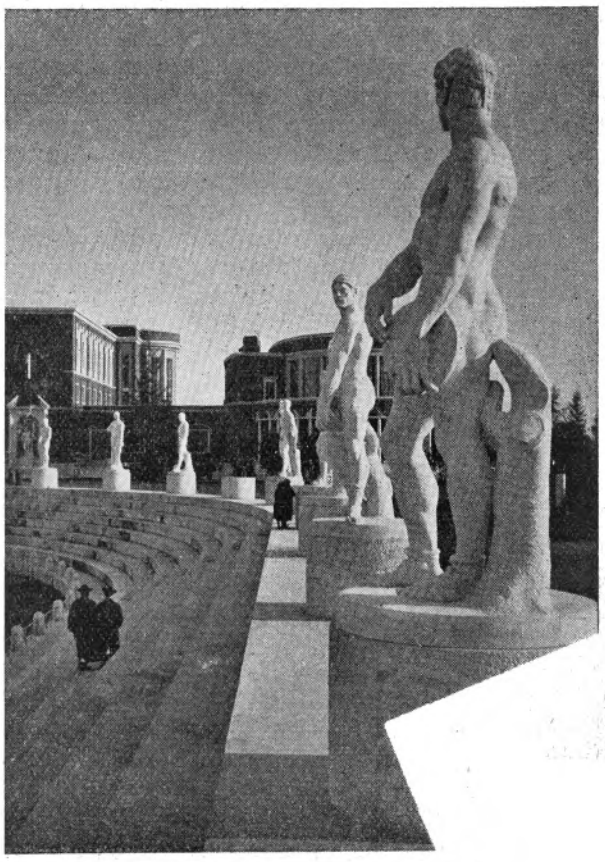

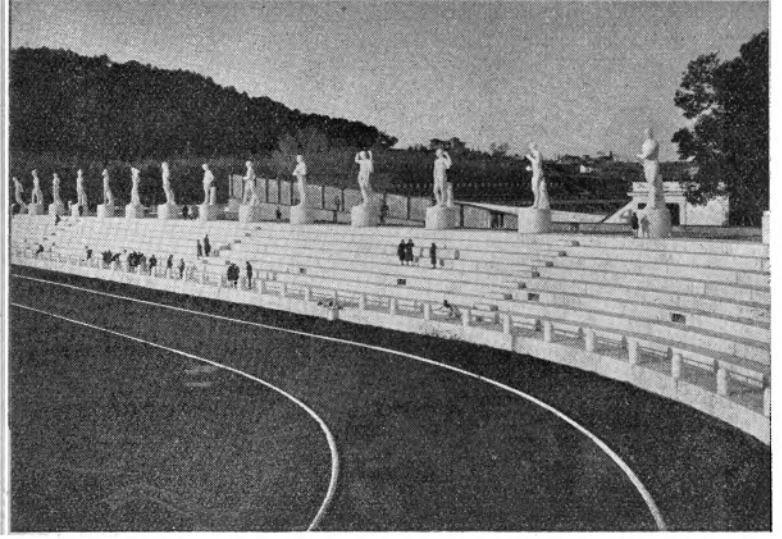

Foro Mussolini.

het goede voor zijn volk zoekt, en wanneer er één gebied is, waarop dit zichtbaar wordt, dan is het wel het gebied van de zorg voor moeders en kinderen, dan is het de „Opera Maternita et Infanzia" die dat laat zien.
Een der eerste wetten van de vele, die onder zijn bewind tot stand kwamen, nauwelijks een jaar na de glorierijke intocht in Rome, betrof de bescherming van verlaten kinderen. Voor de ongehuwde moeder, die moedig de gevolgen van de begane en zondige daad alleen torst en tracht voor haar kind te zorgen, staan maar bitter weinig baantjes ter beschikking; zij staat nu eenmaal buiten de samenleving.
En het kleine mensje, dat onder die omstandigheden ter wereld komt, heeft het meest van alles te lijden. Zo klein als het is, krijgt het reeds het stempel te dragen van zijn ongewenste komst in dit aardse tranendal.
Ook in Italië was het vroeger maar al te vaak de gewoonte, verlaten kinderen een naam te geven, waaruit ogenblikkelijk bleek dat men met een vondeling te doen had. Een zeer veel voorkomende achternaam was b.v. „Diotiaiuti", hetwelk eigenlijk beteekent: „De goede God moge je helpen."
Welk een rijke inhoud deze naam ook heeft, hij was in dit geval volstrekt ongepast en wreed bovendien, want hij drukte een stempel op het kind, dat het nimmer meer kwijt zou kunnen raken, maar tot op de dag van zijn dood toe meedragen door het moeilijke leven.
Een van de eerste daden van Mussolini voor zijn volk was, hieraan een eind te maken. Het geven van dergelijke namen werd verboden en verlaten kinderen worden thans niet alleen door de Wet beschermd, maar nog iets anders en moreel van veel groter belang wordt gedaan, n.l. te trachten de moeder op te zoeken en haar te overtuigen van haar roeping, die zij, nu zij een kind bezit, in niet mindere mate heeft dan de gehuwde vrouw. Niet g e d w o n g e n moet zij worden, maar haar gevoel van Moeder-zijn moet, nu de druk van haar afgenomen wordt, zó groeien, dat zij bereidwillig en met vreugde haar moeilijke maar toch zo mooie taak op zich neemt om voor haar kind te zorgen.

Hoe werkt de hulporganisatie voor moeder en kind?

Waar vroeger veel liefdadige instellingen, die los van elkaar stonden en zonder onderling verband naast elkaar werkten, trachtten arme, zieke en hulpbehoevende moeders en verlaten, verwaarloosde, achterlijke, ongelukkige of misdadige kinderen te helpen, daar is onder de regering van Mussolini in 1925 de prachtige nationale instelling tot bescherming van de moeder en het kind (Opera Nazionale per la Protezione della Maternita e dell' Infanzia) tot stand gekomen.
Nu heeft deze schitterend georganiseerde instelling, die het gehele land bestrijkt, de uiterst belangrijke, tere en verantwoordelijke taak op zich genomen om hulp aan moeders en kinderen te bieden, daarbij natuurlijk dankbaar gebruik makend van de reeds bestaande instellingen.
Hoe hoog ook het ideaal van den Duce was en hoe geniaal de idee, toch duurde het lang eer zijn denkbeeld, dat wanneer een vrouw een kind heeft, zij nu ook recht heeft op hulp, tot de massa doordrong. Natuurlijk wordt de wettige vader opgezocht, wordt al het mogelijke gedaan om een huwelijk tot stand te

Voor moeder en kind.

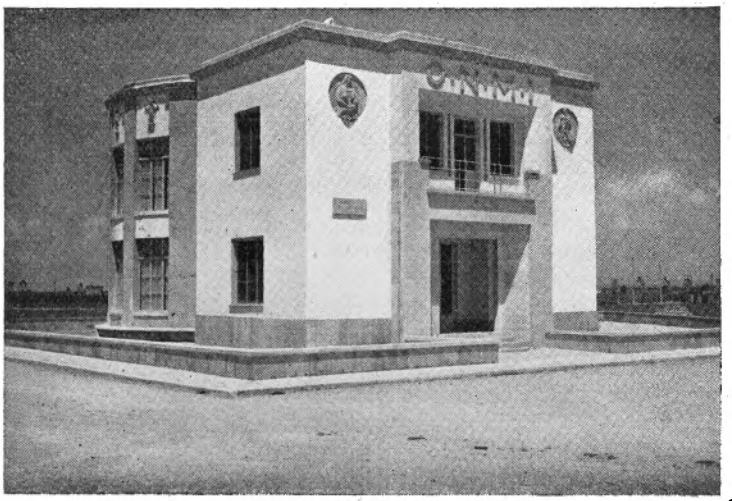

brengen en zo een nieuwe familie te vormen, maar zolang dat niet het geval is, zolang de moeder niet in staat is voor zichzelf te zorgen, móét haar hulp gegeven worden, niet alleen om haar moeder-zijn, maar ook omdat, zoals Mussolini eens gezegd heeft, „het de plicht van de welgestelden en de regering is om hen, die niets bezitten en ook niet in staat zijn iets te verwerven, te helpen."

100 millioen Lire bleken niet voldoende.

Een jaar na de totstandkoming van dit nationale instituut werd de wijze van werken bij de Wet geregeld, waarbij tevens bepaald werd, dat de opbrengst van de belasting door ongehuwde mannen te betalen, en die jaarlijks 50 millioen Lire bedraagt, aan het werk van de Opera ten goede komt. Doch behalve dit bedrag werden de instelling nog vele andere inkomsten toegewezen, wat dringend noodzakelijk was, aangezien al spoedig het bedrag van 100 millioen Lire per jaar onvoldoende bleek om dit geweldige werk te bekostigen! Want men moet niet uit het oog verliezen, dat niet alleen de bedrogen moeder en het verlaten kind, maar a l l e moeders en a l l e kinderen, die hulp nodig hebben, deze ontvangen.
Aan het hoofd van de Opera staat een Raad, waartoe zeer bekwame mensen uit allerlei kringen behoren: artsen, voorzitters van weldadigheidsverenigingen, politici, terwijl de Raad ook vrouwelijke leden telt. Het hoofdkwartier bevindt zich in Rome, maar de inrichtingen, de consultatiebureaux, tehuizen, scholen, sanatoria en vele andere instellingen vindt men door het gehele land, terwijl een groot leger van arbeiders en arbeidsters geheel vrijwillig of werkzaam tegen vergoeding, enthousiast dit voor het vaderland zo bij uitstek gewichtige werk verricht.

Geen moeder verliest haar betrekking.

Wanneer het kind er is en de moeder genezen naar huis kan gaan, wordt zij toch niet losgelaten. Wanneer zij vóór die tijd in haar eigen levensonderhoud heeft voorzien, wordt al het mogelijke gedaan, dat zij dit kan blijven doen. Men heeft tehuizen waar ze eten kan en waar de kinderen de dag kunnen doorbrengen, waar ze spelen kunnen in de tuinen en waar ze bezig gehouden worden. Daarbij worden alle vrouwen en moeders in de gelegenheid gesteld zich voor hun taak of voor hun toekomstige taak te bekwamen door het volgen van cursussen over opvoeding, kinderverpleging, enz.

Ja, men gaat zelfs zover, dat wanneer er in een bedrijf meer dan tien vrouwelijke krachten werkzaam zijn, de arbeidgever er voor moet zorgen, dat wanneer in zijn dienst vrouwen zijn, die een kind hebben, dat gevoed moet worden, zij dit kunnen doen in een daarvoor ingericht vertrek, waar de kinderen de dag kunnen doorbrengen.
De Staat zelf heeft hierin het grote voorbeeld gegeven door de aan zijn tabaksfabrieken verbonden inrichtingen voor dit doel. In Italië mag een vrouw thans niet meer vanwege haar moederschap ontslagen worden; niet alleen arbeidsters, maar ook vrouwen, die een betere betrekking bekleden, moeten zes weken na de komst van hun kind hun plaats weer mogen innemen.
Doch het hoofddoel van de Opera is natuurlijk om het gezinsleven, dat in Italië zo'n grote plaats inneemt, hoe langer hoe gezonder te maken. Door voorschotten en toeslagen tracht men huwelijken, zo nodig, mogelijk te maken; kinderrijke families ontvangen vele faciliteiten als bedragen in geld, goede woningen, vrijsteling van het betalen van belastingen, enz. enz.

Groot is het enthousiasme.

In de uitnemende artikelen over deze nationale instelling van de President der Opera Mr. Sileno Fabbri en van de hand van Gravin Daisy di Robilant, waarin ik zoveel, wat ik in Rome gezien had, en wat mij daar was medegedeeld, bevestigd vond, treedt

De Duce op een landelijk feest.

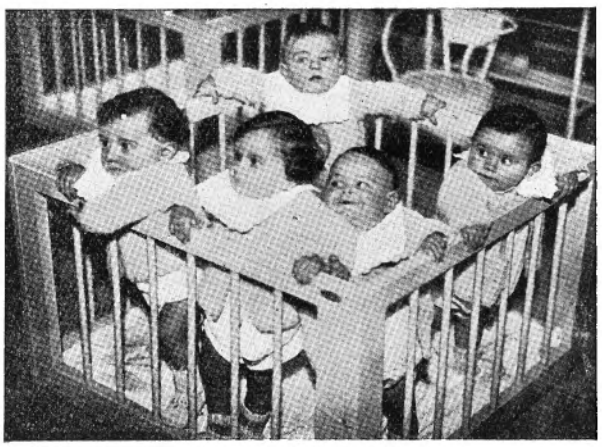

een groot enthousiasme aan de dag en een even groot idealisme. Maar hoe kan dit ook anders waar het doel van dit werk zo uiterst belangrijk is en de toekomst van een millioenenvolk betreft.... Mussolini zelf is er de stuwkracht van, het werk geschiedt geheel volgens „mussolinische methoden" en de resultaten, die men reeds heeft mogen bereiken, zijn verrassend.
Door deze nationale zorg voor moeder en kind wordt niet alleen een gezond ras gekweekt en een sterk volk, maar Mussolini heeft altijd begrepen, dat het hier ging om een probleem van politieke, morele en culturele betekenis, dat grondig aangepakt moest worden, en waarbij een organisatie nodig was, die het gehele land omvatte. Hier had men te doen met een staatsbelang zo groot, dat alleen de Staat het ten volle zou kunnen behartigen.
Liefdadigheid verzwakt de massa, er moet daarom iets anders geschieden. De hulp, die thans gegeven wordt, heeft tot doel de massa op te voeden, mensen te bekwamen voor hun taak, de moeder voor haar roeping, de kinderen om hun weg door het leven te gaan en flinke mensen te worden.

Hoe kwijt men zich van zijn taak?

De wijze waarop de medewerkers zich van hun taak kwijten, heb ik van nabij mogen zien.
Op een dag toen Rome baadde in de zonneschijn, heb ik heel onverwachts een bezoek aan enkele instellingen gebracht.
Langs een witte marmeren tempel, door donkere geheimzinnige poorten en over intieme binnenplaatsen ging de tocht dwars over een grasgazon waar het uitbundige licht flonkerde in ontelbare klaprozen, en vruchtbomen hun witte bloei stralend tegen de diepblauwe hemel omhoog hieven. En daar op een allerintiemst plekje, in het hartje van Rome, maar door geen enkele tourist te vinden, troffen we de kinderen spelend tussen de bloemen....
En in Garbatella, de volksbuurt, waar de velen wonen, die in fabrieken werkzaam zijn, lagen in de blanke bedden van het tehuis voor moeders in rustige tevredenheid vele vrouwen; kleine, rode kinderkopjes en rimpelige handjes bewogen zich in de witte wiegen, terwijl grote zwarte ogen in eerste verbazen in een lichte wereld rondzagen...
Wat smaakte de macaroni met de rode tomatensaus en de geraspte kaas, het knappende brood en de gebakken eieren in de grote reine keukens door zusters gereedgemaakt, uitstekend. Wat was de stemming in de eetzaal, waar vele jonge moeders bijeenkwamen, prettig. Hoe helder en zindelijk waren de vele zalen!
Wat moet het een rust voor hardwerkende moeders zijn, wanneer ze weten, dat hun kinderen overdag een goede verzorging krijgen en spelen en genieten kunnen in een blijde omgeving!
En wat moet het de vele medewerkers en -werksters gelukkig maken wanneer ze mogen zien dat langzaam maar zeker het leven voor de duizenden anders wordt.
Wat moet het tenslotte hem, de stuwkracht, en den man, van wien dit alles uitging, een voldoening zijn, Mussolini, wanneer hij denkt aan de talloze kleine Italiaantjes, die pas later zullen weten hoe anders hun komst op de wereld was dan die van zovele kinderen vóór hen, wanneer hij denkt aan de dankbare harten van moeders en vaders, wanneer hij tenslotte de uitkomsten ziet van zijn streven: een krachtig, geestelijk en lichamelijk gezond Italië, een volk, met herkregen moed en herboren idealisme....

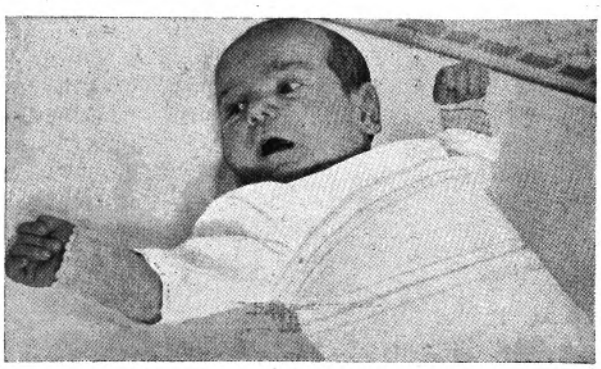

Drie maanden oud!

een zwaluw scheert voorbij

Daar staan ze tegenover elkaar....

In een stapeltje liggen de boeken op het smalle tuintafeltje: Natuurkunde, Stereometrie, Geschiedenis.

„Het is nu bij negenen — als ik voor elk vak een uur reken, ben ik om 12 uur flink opgeschoten. Misschien zou ik dan met To uit kunnen. Maar nee — over een week is 't al eindexamen," berekent Edith en trekt resoluut het natuurkundeboek naar zich toe.

„Heerlijk zo'n vrije dag." Vanuit het priëel waar ze zit, kijkt ze naar buiten. Het is een Junimorgen, zonnig en nog koel. In het ingesloten stadstuintje bloeien op de vochtigdonkere grond papavers en riddersporen. De jasmijn in de hoek begint al los te laten. Talloze blaadjes plekken ivoorwit tegen het zwarte zand of beven vastgeraakt in het gras der randen.

„Heerlijk is het leven — en straks — als ik nu een mooi eindexamen doe — Oom Ben zal mij zeker aan een baan helpen."

Kantoor — hoge smalle ramen, verweerde tafels met schrijfmachines, witte lettertoetsen tegen 't zwart klavier van de romp — een machine blijft een machine — 30 gulden per maand — Edith heeft andere verlangens.

Haar ogen dromen weg. Het leven schijnt zwaar van geluk. Alleen, je kunt het niet bereiken, niet grijpen. Het is als een vlinder, je moet stil wachten, tot hij misschien op je hand komt zitten. Het is ook overal — in de bloemen, in de zachte lucht, in het tere, droevige groen, in de witte blaadjes, die vallen, aldoor vallen — het is eigenlijk om te schreien —.

Is het mogelijk dat straks, over een maand, over twee maanden, de machines de hele dag zullen ratelen? Dat het voorbij zal zijn en dat je nog niets gehad hebt? Het is wreed arm te zijn, al te weten hoe hard het leven is en hoe egoïst de mensen en nog niets te hebben ervaren van het heerlijke, het wonder.

Plotseling wordt Ediths gezicht gespannen. Haar scherpe oren hebben boven het rumoeren van vrachtauto's en handkarren op de kade aan de voorkant van het huis het bekende geluid van een claxon herkend.

„Jan, die hier komt werken!"

Ze schiet overeind, de tuin, de brede gang door naar de voordeur. Daar staan ze tegenover elkaar — het ranke meisje in haar katoenen wat te kort geworden jurkje, de grote forsgebouwde jongen met zijn verbrand buitengezicht.

Ze werpt met kort gebaar van haar kleine

fiere hoofd het gladde zwarte haar achterover. — Hallo, Jan."
„Edith!" — „En...." — „Edith, we hebben een vrije dag vandaag." — Even pauze. — „Ja, om te werken, natuurlijk. Maar ik heb er genoeg van, ik verdraai het. Jij en ik, we komen er heus wel. Ga je mee achterop de motor naar Noordwijk?"
Haar ogen stralen donker open.
„Even aan moeder vragen. Vanmorgen?"
„De hele dag," zegt hij nu vastberaden.
Edith rent naar de keuken en begint voor hen beiden brood te snijden. Daar heeft Jan natuurlijk niet aan gedacht en wie zou het hem ook meegeven? Die zure mevrouw Burgers zeker, bij wie hij in huis is!

Een kwartier later zijn ze de villatjes van Oegstgeest al voorbij.
De wijdheid van het land is om hen. Opzij van de weg liggen de velden — repen licht, repen donker groen, vakken beplant met sla en aardappels, met rijen spitse gladioluszwaarden, afgewisseld door stroken rozen in gele en rode bloei.
Aan de hemel hangen enkele stille witte wolkjes.
In Noordwijk-Binnen omvangt hen de koelte van oude verweerde huizen onder zwaar geboomte. Over het lome water van de gracht schuiven lichte zonneplekken. De blauwe hardstenen stoepen met de zwart ijzeren schakelkettingen liggen verlaten. Uit een open schoolvenster dreunt het eentonig repeteren van heldere kinderstemmen. Als zij de schaduw van het stadje uitgereden zijn, schijnt het licht feller geworden.
Ediths rechterhand steunt op Jans schouder. Hij rijdt dertig kilometer in 't uur, want hij heeft beloofd voorzichtig te zullen zijn.
Het leven is zo heerlijk, dat 't bijna angstig is. Nadat hij zijn motor gestald heeft, staan zij op de boulevard en kijken naar de blauwe zee met het gekruif der witte golfjes.
„Wat nu?"
„Eerst naar de duinen langs het pad van de Golfclub." Edith kent alles hier. Als de studenten met vacantie weg zijn, huurt haar moeder gewoonlijk voor een paar weken kamers in een der heldere huisjes aan de goedkope achterafgelegen klinkerstraatjes.
„En waar eten we dan?"
„Ik heb toch brood meegenomen!"
„Ik dacht dat we ergens op de boulevard.."
„Jij bent ook altijd zo royaal," zegt ze een beetje bezeerd. Hij krijgt *f* 1.50 zakgeld per week en heeft van geldgebrek geen idee.
„Edith, voor vandaag. Vandaag is 't wat bizonders. Als we nu eens om 12 uur in de duinen gaan picknicken en vanavond op de boulevard eten."
„Leuk!" zegt Edith.
Ze lopen de boulevard naar het Noorden op en slaan dan bij Hotel de Hollander links af. De wind proeft zilt op hun lippen.
Als Edith eindelijk moe wordt, strijken ze neer in een diepe dalkom, tegen de helling aan, achter ligusterstruiken.
Op de duinkam tegenover hen wuiven tegen het blauw de harde fijne grassprieten in de wind. De hemel is nu een afgesloten ondiepe kom, zeer dichtbij en vertrouwd, met wolkjes, die van de overkant langzaam komen aandrijven. Onder hun voeten snijdt het vierkant van een aardappelveldje zich in de dalbodem in.
Het is zo stil, dat men het ritselen van dorre takjes hoort door het onafgebroken vredig ruisen van de zee heen.
Ze eten hun boterhammen op, Edith schenkt het gele celluloid bekertje vol met de limonade, die zij 's morgens nog gauw aangemaakt heeft.
Ze reikt het Jan aan.
„Eerst jij, Edith."
Na haar drinkt hij, voorzichtig juist daar, waar Ediths lippen de rand aangeraakt hebben.
Edith ligt voor zich uit te kijken.
„Volgend jaar om deze tijd," zegt ze, „zit jij voor je eerste gedeelte candidaats. Wat zul je dan hard moeten werken."
„Omdat ik zo dom ben?"
„Je weet wel beter. Ik plaag maar wat, omdat je zo graag vlak voor je examen er tussen uitbreekt."
„Jij soms niet!"
„Fijn," zegt ze, alles hierin verrukt samenvattend. „En later, dan word je een flinke dorpsdokter," zet ze haar fantasie weer voort.
„En jij, Edith?"
„Uitgesloten," zegt ze kort. „Ans Veringa gaat Nederlands studeren en ik ga naar de Rijksverzekeringsbank of zo. Ik zal nooit iets meer weten dan cijfers en kaarten, mijn leven lang."
Er vormt zich een zinnetje in zijn hoofd, dat iedere heldere gedachte een tijdlang afsnijdt en een wilde onrust aan zijn bloed meedeelt. Zes woorden, die niet over de lippen willen komen: „En als ik met je trouw." — Zoiets zegt men natuurlijk niet.
„Alsof jij niet zou trouwen," antwoordt hij onhandig.

Ze zwijgt.
Dit onpersoonlijke woord heeft iets ragfijns stukgescheurd, Ediths spontaan vertrouwen in hun bij elkander horen geschokt.
„Is er helemaal geen kans, dat je toch nog studeren mag?" vraagt hij na een tijd.
„'t Is geen kwestie van mogen, maar van kunnen. Als 't enigszins ging, zou moeder het toestaan. Maar 300 per jaar! 't Is er eenvoudig niet. 't Wordt juist hard tijd, dat ik ga verdienen."
Hij denkt beschaamd aan het bedrag, dat zijn vader, een welgesteld polderboer, jaarlijks voor hem uitgeeft, hoewel hij nog niet eens student is. Geld, dat is, waar het de Van Walravens aan ontbreekt, omdat Ediths vader jong gestorven is en Ediths moeder nu alleen voor haar drietal zorgen moet. En toch — Edith in haar doodgewone schooljurken heeft in uiterlijk, houding, in ieder gebaar iets wat de andere meisjes van de klas missen, iets wat ook hem heimelijk tegen haar op doet zien: beschaving, ras.
„Wat gaan we nu verder doen?"
„Eerst een beetje slapen aan het strand, tegen de duinen aan. En vanmiddag naar Noordwijk terug en zwemmen."
„Goed," zegt Jan.
Nu steken ze dwars door op zee aan. Op het laatste mulle duin aangekomen, merkt Jan, dat Edith niet meer achter hem is. Als hij omkijkt, ziet hij haar halfweg aankomen, op blote voeten. Haar schoenen, die zeker vol zand gelopen waren en haar tennissokjes heeft zij uitgetrokken. Iets voor haar om te zeggen: „Geen kousen dragen, spaart." Edith kent geen preutsheid — vanmiddag wil zij ook al zwemmen. Hij is zeker niet anders voor haar dan een schoolkameraad, met wie je prettig kunt samenwerken, overdenkt hij wrevelig.

ziet hij haar halfweg aankomen....

Terwijl hij langzaam, dit alles overleggend, omlaagstapt met voeten, die telkens wegzinken, stuift ze hem rank en snel voorbij en glijdt dan beneden neer in het zand.
Daar liggen ze nu naast elkaar. Hij kijkt rechtuit naar de zee, mokkend over iets onbestemds. Hij ziet haar ook zo nog voor zich — op haar gebogen bruine arm het donkere gezicht, half onder de voorovergevallen gladde haren bedekt, de oogleden met de zwarte wimpers gesloten over de zonnen van haar ogen, de kleine rode mond — en als hij probeert naar de zee te kijken, de golven die slaan tegen de verre strandzoom, opnieuw haar gezicht, zuidelijk en klein, de levendige ogen, de mond —
Nu kijkt hij eensklaps toch naar haar — slaapt zij heus? haar gezicht is zo stil, haar ene hand ligt op haar knie, haar hielen hebben een kuiltje gemaakt in het mulle

zand, op het heuveltje daarvoor rusten haar voeten.
Zij lijkt een beeldje uit ivoor — zo glad haar huid, zo koel — andere meisjes.... waarom moet hij nu opeens aan Meta de Waal denken, 't weelderige domineesdochtertje op zijn dorp? Die komt met haar moeder 's avonds korte bezoekjes brengen, als hij thuis is. Ze weet er altijd wat op te vinden om hem voor zich alleen te houden. Ze komt zo dicht bij hem dat hij de geur van haar haren ruikt en de warmte van haar lichaam voelt. Hij hoeft maar een vinger uit te steken — En, o, dan heeft hij zich ook nog helemaal niet gebonden. Met haar te vrijen kost niet duur. En de meisjes van zijn klas — Ans Veringa, middelmatige, ijverige leerlinge, 'n geboren schooljuffrouw — nee, die zegt hem niets. Lize de Wal is meer een type als Meta, ze heeft studentenvrienden, telkens een ander. Die kunnen aan Edith niet tippen, Edith is koninklijk.
Zijn gedachten worden troebel — hij ziet telkens haar gezichtje, zoals het gewoonlijk is, warm en levendig — vandaag is zij zo anders, zo vréémd — Edith is erg aantrekkelijk, de mannen kijken haar na — die studenten bij hen in huis — hij schrikt nog even klaar wakker — controleert zich — waar dùrft hij aan denken —, dan valt hij in een korte onrustige slaap.
Edith naast hem ligt doodstil wakker.

Ze zijn langs het strand naar Noordwijk teruggewandeld. Daar heeft Edith gezwommen, terwijl Jan op een zandhoop tussen de badstoelen gezeten zijn aantekeningen te voorschijn gehaald en de ministeries gerepeteerd heeft. Hij heeft koppig geweigerd mee te doen en had spijt toen Edith fris en blozend terug kwam.
Nu zitten zij tegenover elkaar in een hoekje van de glazen serre in Oranje-hotel. Wit is het smetteloze linnen, in de diepe dikke hotelborden kleurt een laagje bruinrode soep.
„'t Was toch een wonderheerlijke dag," denken ze beiden, nu de intimiteit van het samen hier zitten eten hen ook weer nader tot elkaar gebracht heeft.
Een pensiongast komt de serre binnen met de stap en de houding van een man, die de tijd heeft. Hij gaat aan 't tafeltje in de andere hoek zitten en bestudeert in afwachting van zijn diner op zijn gemak Edith. Jan kan niet zeggen dat Edith ook maar in enig opzicht reageert, toch bekruipt hem een onaangenaam gevoel. Hoe durft hij — Edith is immers van hem. I s zij van hem?
Aan wie herinnert die kerel hem toch? Die troebele ogen — nu weet hij 't, aan Evert de Vries, die bij de Van Walravens op kamers is. De Vries, die hij wel eens bij zijn neef ontmoet heeft — 'n vervelende vent met laffe praatjes over winkelkippies en gore moppen — over Edith heeft hij gelukkig nooit gerept.
„Die kerel lijkt warempel net op De Vries."
Edith kijkt even.
„Ja, een beetje."
„Hoe vind jij die De Vries?"
Tien uur in de avond, een donker gangportaal, 'n hete hand die zich om haar heupen legt — Edith kan de blos, die gloeiend over haar wangen, over haar hals kruipt, niet weerhouden.
„Akelig," antwoordt zij kort.
Onmogelijk hierover te praten.
Ediths blozen is als een vonk in dor hout.
Dit felle rood verraadt Jan onverwachts, dat zij niet het prille kind is, dat hij de hele dag in haar gezien heeft en wier schuwe jonkheid hij niet kon naderen. Hij voelt zich om de tuin geleid. Jaloezie, achterdocht en een heviger verlangen beginnen in hem te broeien. Wat kan hierachter schuilen?
Edith is de eerste die manmoedig de gesprektoon hervindt. Sinds vanmorgen hebben ze bij stilzwijgende afspraak schoolonderwerpen vermeden. Van nu af praten ze samen over hun werk en het eindexamen. Het is na deze dag, waarin zij zo pijnlijk aan elkaar gerijpt zijn, geruststellend nog eens in de oude kindertoon terug te vallen.
„En nu moet je me die natuurkundesom nog uitleggen. Je weet wel die moeilijke over electriciteit."
Terwijl ze op het dessert wachten, reconstrueert hij het geval en maakt haar de oplossing duidelijk.
Nu weten ze allebei dat ze naar huis moeten, immers voor vandaag is alles voorbij. Toch talmen, aarzelen ze nog. Tot ze tegelijk opstaan.
Bij het terugrijden slaat de wind koel tegen hun hete zonverbrande gezichten. Jan rijdt hard en Edith maakt geen bezwaar. De motor spreekt de taal van hun hart. Al gauw doemen de torens van Leiden op. Daar is de kade, de brug, de stoep van Ediths huis. Een hand, die even naar haar wuift, weg is de motor en zij blijft alleen. Blauw staat de avond achter de huizen. Over het watervlak der gracht scheert een zwaluw rakelings voorbij. ROELIEN MULDER—STAGGER.

Kinderspelen van vroeger

Blindemann
± 1865.

Als wij eens in een ouderwets prentenboek bladeren en daar de spelende kinderen zien afgebeeld, is vaak het eerste wat wij denken: hoe is 't mogelijk, dat kinderen in zulk een omslachtige kleding nog in staat waren te spelen. Welk een verschil met de kinderen van onze tijd, die 's zomers in hun poloblouses, 's winters in hun trainingspakken alle denkbare vrijheid van lichaamsbeweging genieten. De korte haren fladderend in de wind of ten hoogste bedekt door een soepel mutsje; kniekousen en lage schoenen.
Hoe moeten zich wel niet de kinderen uit die oude prentenboeken en de portretalbums van die dagen, bij 't spelen gevoeld hebben? De meisjes in hun wijde crinoline-rokken of stijve jurkjes met hoge boorden; de hoge, soms tot halverwege de kuit reikende laarzen, die aan het enkelgewricht alle soepelheid ontnamen; de ingewikkelde bouwsels die de moeders haar maar al te vaak op het hoofd zetten en die zij een hoed noemden. En de jongens! De kleinere in even omvangrijke rokkendracht vaak als hun zusjes; de grotere met, als de mode dat meebracht, de heel nauwe lange broeken en eng getailleerde jasjes naar het snit van hun vaders.
En dan beseffen wij hoe alle menselijke en onmenselijke mode en alle kinder- en onkinderlijke kleding de natuur niet heeft kunnen beletten haar wetten geëerbiedigd te zien. De grote natuurwet van het kinderspel is nooit ter zijde gesteld, al kwam zij door toedoen van de grote mensen soms aardig in 't gedrang.
Het spelen is voor het kind een even grote levensbehoefte als eten en drinken. Het wiegekind speelt al met zijn handjes of met geluiden: de rammelaar, het knetteren van een stuk papier, het timmeren op de rand van de box. Op zijn tweede jaar bereikt het kind wat men somtijds noemt: de papegaaienleeftijd, en is zijn spel het ijverig nabootsen van alles wat het in zijn omgeving opmerkt: het stoft de meubels af met een poppenjurk en stofzuigt met een stokje het vloerkleed. In het derde levensjaar begint het zelfbewustzijn te ontwaken en begint het kind te experimenteren. Het spelen uit zich dan vaak op een wondere manier, die al veel ouders tot wanhoop heeft gebracht: in vernielzucht. Het mooiste speelgoed wordt uit elkaar geplukt en grondig gedemonteerd. Natuurlijk vertoont het ene kind deze vandalistische neiging sterker dan het andere, en vaak is de enige oplossing voor de ouders: het kind alleen dat speelgoed binnen zijn bereik te geven waar weinig aan te vernielen is. Deze speelmethode is van voorbijgaande aard. De grote speeltijd van een kind ligt tussen het 4e en 6e jaar. Dan speelt het de hele dag tot volkomen uitputting toe.
Het spelen maakt nu voor een deel plaats voor het leren. Het kind leert in deze tijd graag en snel om daarnaast in volle geestdrift weer te spelen. En gedurende zijn hele verdere bestaan zal het spelen een noodzakelijke functie in zijn leven zijn, al is de drijfveer op latere leeftijd misschien een andere dan in de kinderjaren. Speelt de volwassen mens om hiermee een tegenwicht te verkrijgen tegen de veelal eentonige dagtaak, het kinderspel is te vergelijken met het spel van jonge dieren: een doorlopende oefening van de ledematen, van juiste en snelle reactie, van uithoudingsvermogen. De philosoof Bühler noemt deze jeugdperiode „de school van het leven, die de natuur heeft ingesteld en zelf onderhoudt." Maar niet alleen voor de ledematen is het spel van belang, zeker niet minder voor de verstandelijke vermogens. Het kind dat zijn prentenboek doorbladert en telkens de plaatjes aanwijst: huis, kip, boom, is bezig zijn geheugen te oefenen, zoals het iets oudere kind dat doet bij het kwartetspel.

Als wij nu op ouderwetse plaatjes de kinderen zien spelen in hun wonderlijk omslachtige en ongemakkelijke kleding, dan valt het ons op, dat in de loop der tijden wel de kleding van die kinderen maar niet hun spelletjes veel veranderd zijn.
Wel kan het zijn dat sommige spelen zich gewijzigd hebben, maar schijnbaar nieuwe spelletjes blijken toch steeds varianten op oude bekende spelen te zijn. Zo speelt het meisje op de afbeelding uit 1875 een in het

Hoepelen ± 1870.

vergeetboek geraakt spel: jeu de grace. Het is een spel dat zijn hoogtij vierde in de jeugd van onze moeders en grootmoeders, in de tijd toen de jonge meisjes er nog prijs op stelden ook tijdens het spel een „sierlijke" indruk te maken. Zeker leende dit spel zich daar bij uitstek toe met zijn mooie hoepels en stokken, omwoeld met kleurig fluweel en banden van gouddraad; en de naam zelve duidt wel aan hoe het zich leende voor bevallige gratie. Maar is dit spel werkelijk verdwenen? Wanneer wij een dezer dagen als 't voorjaar ons een milde dag brengt, eens naar het strand gaan, dan kunnen we daar veel spelletjes zien spelen, die al heel oud zijn: het maken van zandbergen en het met een schop zandscheppen in emmertjes deden in onze jeugd ook wij, en vóór ons al vele geslachten. Maar dan zien wij daar ook een sinds enige jaren nieuw spel: het werpen met een strandring, een holle of massieve rubberring, die als een discusschijf van de een naar de ander geworpen wordt en opgevangen met de hand of om de vuist. Is dit spel eigenlijk in wezen wel iets anders dan het oude gratie-volle „jeu de grace"? Is het niet eenvoudig ditzelfde spel op moderne leest geschoeid? Gespeeld met stokken in de tijd toen de jonge meisjes prijs stelden op gave lelieblanke handjes, opgevangen met de hand in onze tijd, nu het meisje er om lacht als het zand haar huid rood schuurt. Trouwens verreweg de meeste van onze moderne spelen werden al in ongeveer dezelfde vorm gespeeld in overoude tijden, toen hier onze voorvaderen in berenhuiden gehuld nog met speren gewapend ter jacht gingen. Het meisje dat ondanks de kunstmatige afstand tussen haarzelf en de hoepel, haar opgelegd door de uitstaande crinolinerokken, zo ferm haar speeltuig voortdrijft, speelt een spel dat bij de Romeinen al buitengewoon geliefd was en ook bij de Grieken veel werd gespeeld, al speelde men het daar met grotere hoepels, die al van metaal werden vervaardigd.

Wij zien trouwens vele behendigheidsspelen, die eeuwen lang zowel door kinderen als door volwassenen gespeeld werden. Het kleine meisje dat in 1880 op het punt staat haar bal naar de kegels te gooien, speelt een spel dat de oude Egyptenaren al kenden en waar in de late Middeleeuwen al melding van wordt gemaakt in Europa, dat sindsdien tot op onze tijd een uitermate geliefd volksspel is geweest voor jong en oud, hoewel de spelmethodes en spelregels steeds aan verandering onderhevig waren.
Lang niet altijd is de grens tussen grotemensen- en kinderspel scherp te trekken. Een spel dat tegenwoordig alleen door kinderen gespeeld wordt, blijkt vroeger dikwijls ook een grote-mensenspel geweest te zijn, of omgekeerd.
En dikwijls ook wordt het spel, dat in het ene land kinderspel is, in een ander land ook of alleen door volwassenen gespeeld. Men denke aan het vlieger-oplaten. In ons land een liefhebberij voor de jeugd. Voor Europa is dit spel nog betrekkelijk nieuw; pas vier eeuwen geleden is het vanuit Azië hierheen gekomen; en daar was het een grote-mensen-spel en is het dat nog. In China zijn daar

Jeu de grace ± 1875.

Kegelen ± 1880.

tegenwoordig nog volksfeestdagen voor, waarbij de lucht volstaat met de meest phantastische vliegervormen, draken en andere beesten. Ook de tol, in ons land een speeltuig voor de jeugd, is bij de Indianen een spel voor volwassenen en toen Professor Nieuwenhuis omstreeks 1900 zijn ontdekkingsreizen door de binnenlanden van Borneo maakte, trof hij daar volwassen inboorlingen die speelden met tollen van ijzerhout, waarvan sommige zo omvangrijk waren dat zij verscheidene kilogrammen wogen. Het diabolo-spel was vroeger eveneens een spel voor volwassenen en het spel dat het groepje kinderen van 1865 speelt, het blindemannetje, is in onze dagen een kinderspel, maar was vroeger ook alweer een geliefd en veel gespeeld spel voor volwassenen. In de vroege Middeleeuwen werd het al in Europa gespeeld door groot en klein, wat zo gebleven is tot in de negentiende eeuw.
Zoals de kleding van het kind zich gaandeweg aanpaste aan de nieuwe tijd, zo zullen ook de kinderspelen enigermate de invloed van de tijdgeest ondervinden. Zo zien we hoe al sinds enige tijd bij de behendigheidsspelen het element „wedstrijd" sterk naar voren komt. Hoe krijgertje en verstoppertje voor een deel plaats moesten inruimen voor voetbal en dergelijke sport, waarschijnlijk door de terugwerkende kracht der toenemende massale sport-geestdrift der ouderen.
Maar mogen de kinderspelen in onderdelen al variëren, gespeeld zullen ze worden zolang er kinderen om te spelen zullen zijn.

A. M. CALJé—VAN GULIK.

zaadpluis

Een stapel knipsels — een hele stapel knipsels. Vrouwenarbeid — De vrouw in de twintigste eeuw — Het herlevend feminisme — Congressen — Moties — Conferenties — Program van actie. Ik zucht. Wat moet ik nu daarvan....

Feminisme, het heeft een lelijke klank, dat weet ik wel, en roept vage visioenen op aan juffrouwen in hobbezakken, met jongenskoppen, of juffrouwen in lange koker-rokken met nopjes-voiles, die zich aan publieke tribunes lieten vastketenen, of de paarden van het Engelse koningsrijtuig probeerden tegen te houden, of hongerstaakten en meer van die ongure dingen. Maar toch — al die malligheden ten spijt, Feminisme roept bij mij toch altijd een gevoel op van harde, stoere, taaie wil, van durf en energie en doorzettingsvermogen, van offerzin en belangeloosheid. Lach ze niet uit, jonge vrouw van 1935, die veelgesmade feministen: dat je op 't ogenblik achter je schrijfmachine zit, je eigen giro-rekening hebt, oude talen studeert en deze zomer op je eentje of met je vriendin op een voettocht door het Sauerland uittrekt — dat heb je toch maar voor een deel te danken aan die juffrouwen in hobbezakken, door wie, volgens haar tijdgenoten, een klein streepje liep. Máar — máar — nee, toch schuif ik mijn knipsels weemoedig opzij. Want al die congressen, al die moties, en debatten — ze zijn zo hopeloos heftig, zo hopeloos fanatiek, zo hopeloos vrouwelijk. Ja, ik weet het wel, het is een slechte tijd voor ons, jonge vrouwen, die ons in ons bijna niet meer gewaardeerd onafhankelijk bestaan bedreigd zien. Nu zelfs dikwijls de crisis als een welkom voorwendsel wordt aangegrepen om de oude normen van een halve eeuw terug te roepen, toen een vader nog dochters „te zijnen laste" had, en een ongehuwde vrouw van boven de dertig de charmante titel van: „een vaatje zuur bier" voerde. — Maar — ik blader weer in mijn knipsels — zullen congressen, moties, acties, iets uitrichten tegen de vereende krachten van malaise en oude, opnieuw opvlammende verbittering? Want anders dan verbittering kan men het niet noemen, de felheid, waarmee men van sommige zijden probeert, de ongehuwde vrouw weer terug te dringen naar.... De huiselijke haard, zoals men het lichtelijk-pathetisch uitdrukt. Om plaats te maken voor den man, die een gezin wil

stichten, zoals het heet. Maar men vergeet, dat bij die huiselijke haard ook altijd een man zit, een vader meestal, die de crisis ook niet ongehavend is doorgekomen, en voor wien elke dochter, die werkloos zijn deur weer binnenkomt, een zware, soms dubbele zorg meer betekent. — Maar deze conferenties, deze moties, deze grote acties — Ach — is er dan onder al dat vrouwvolk niet één met minder bespraaktheid, minder serieusheid, maar wat meer nuchterheid en humor? Hier....

Daar heb ik het, Haagsche Post van 16 Maart. Een klein, plezierig, rustig artikeltje, dat precies en bondig uitdrukt, wat ik al zo lang aan al die debatterende en confererende vrouwen — wat zeg ik — aan alle typistetjes, schooljuffertjes, meisjesstudentjes, vrouwelijke dit en dat en nog wat anders heb willen toeroepen. Hier is een stukje eruit:

Vrouwen-Réveil.

Het karretje op den zandweg reed.... het karretje van den vrouwenarbeid. Zoo leek het langzamerhand. Nu ja, alle beroepen stonden nog wel niet voor de vrouw open, maar de keuze was groot en er waren vele mogelijkheden en kansen voor vrouwen, die zich een onafhankelijk bestaan wilden scheppen. Een betrekking hebben.... het was iets heel gewoons geworden, iets dat lang niet altijd prettig en soms heel moeilijk was, maar toch, als puntje bij paaltje komt, zou geen ongehuwde vrouw haar werk willen missen. Dit werk geeft haar immers niet slechts bestaansmogelijkheid, maar ook een bestaansreden; zij léeft er voor! En géén vader wenscht voor zijn dochters den tijd van vroeger terug, den tijd, waarin voor zijn meisjes slechts twee mogelijkheden waren: trouwen òf een „vaatje zuur bier" worden, zooals het toen vriendelijk werd genoemd. Natuurlijk hoopt hij, dat ze zal trouwen — maar trouwt ze niet, dan hoopt hij toch, dat zij den weg alleen zóó opgewekt en zelfbewust zal gaan als de vrouwen, die hij, in zijn betrekking, dagelijks om zich heen ziet. Maar daarvoor moet er voor zijn meisjes werkgelegenheid zijn! Daarom is het — gezien het feit, dat er tegenwoordig van alle kanten aan de beroepsmogelijkheden der vrouw wordt getornd — eigenlijk te verwonderen, dat niet reeds lang de vaders een actie op touw hebben gezet ter verdediging van vrouwenarbeid.

En dan vertelt de schrijfster ook van al die grote propaganda-congressen in ons land, van 17—23 Maart — en net als ik staat ze er sceptisch tegenover, met dit verstandige woord:

„In de regel bereikt men met propagandavergaderingen vrijwel uitsluitend degenen, die reeds overtuigd zijn."

En ik zou daar nog aan willen toevoegen: en in de regel deugt de toon op die propaganda-vergaderingen niet. In de regel gaat men daar, door verbittering meegesleept, van de grondstelling uit, dat men zich tegenover Den Man met hand en tand moet verdedigen, hem als een natuurlijken vijand beschouwen, tegenover wien men voortdurend met wantrouwen pal staat, en wien men nieuwe „rechten" moet afdwingen, of tegen wien men zich met oude hardnekkigheid moet verdedigen. Neen, neen, en duizendmaal neen, mijne zusters. Dat beginsel is zonde, zondiger dan de roekeloze dwaasheden van de suffragettes. Een gebouw, dat op haat en wantrouwen is gegrondvest, moèt instorten. De man is niet onze vijand, de belager onzer rechten.

Als wij den man beschouwen als onzen kameraad, neen, onzen broeder voor God, met wien wij samen bouwen, als in ons goddelijk beroep, aan dat schone Gebouw, waarvan Christus de hoeksteen is — dan zullen wij een heel andere toon aanslaan.

En dan zullen wij ook ons heil niet zoeken in de massa-propaganda. Elke vooruitgang begint met zelfopvoeding. Elke zendingsreis begint bij Jeruzalem. En mijn onbekende collega van de Haagsche Post zegt ook voor ons rake dingen, als zij besluit:

De beste propagandisten voor vrouwenarbeid blijven de werkende vrouwen zelf, en die propaganda worde niet gevoerd in de vergaderzaal, maar in haar werkomgeving, niet met woorden, maar door goede werken. Iedere vrouw individueel bedenke — en dit kan niet voldoende worden herhaald — dat naar haar prestaties „de werkende vrouw" in het algemeen wordt beoordeeld. Een mannelijk functionaris moge nog zooveel tekortkomingen hebben, hij doet er zijn confraters geen schade mee; een vrouw, die niet behoort tot de „uitblinkers", die niet 100%, of liefst 200%, berekend is voor haar taak, vestigt bij den werkgever het denkbeeld: Nu ja, vrouwen deugen daar ook niet voor. Als het geldt vrouwelijke arbeidskrachten wordt nu eenmaal steeds gegeneraliseerd. Laten wij dit nooit uit het oog verliezen, niet tijdens de „vrouwenarbeidsweek" en evenmin daarna!

Vrouwen, werkende Jonge Vrouwen, ik zou het u met klem willen toeroepen: Werkt! Wie nog een beroep heeft, wie nog werken mag, of je een dweil, een pijpje krijt, een schuimspaan of een vulpen hanteert; of je achter een fornuis, een lessenaar, een schrijfmachine of een operatietafel thuishoort: Werkt! Niet omdat je moet, niet omdat 't je broodje, is, maar...." Geen maar — werkt! En doe niet net precies genoeg, maar geef je werkgever een goede neergedrukte, en geschudde, en overlopende maat. Bedenkt, dat wij, jonge vrouwen van 1935, in zekere zin moeten boeten voor de fouten en excessen, waaraan de jonge vrouwen van 1918 en daaromtrent zich schuldig hebben gemaakt!

RIE VAN ROSSUM.

Mei in het land,
Kampspullen bij de hand!

NATUUR IN MEI

gezien door een vroeg-kampeerder

De man, die gedurende driekwart jaar zich bevonden heeft in de gedaante van een heer, dat wil zeggen: in een schutting-achtig boord, in een pantalon met vouw, een vest met vulpen enzovoort, kan met een kinderlijke vreugde worden aangedaan, als hij op een lentedag in de kast zijn fris-kleurige, Schots geruite kampshirt tegenkomt en zijn bijbehorende short, mitsgaders de kampsokken en z'n stockhorns.
In dezelfde vreugde stevent hij rechtdoor naar de zolder, waar hij tent en grondzeil in de winterslaap weet, de trouwe primus ingepakt en verder de hele uitrusting present, om bij het eerste optimistische plan van den baas in dienst te treden en hem vreugden te bereiden, waar geen enkel stads plezier bij haalt.
Want het kan wezen, dat zo omstreeks half Mei de eerste zomerse warmte door de nieuwbebladerde struiken luwt, de zon uit een onbetogen hemel straalt, en de vogels zelfs in onze bescheiden stadstuin concerteren met vreugdig jolijt. Dat zijn altemaal tekenen, die de sluimerende kampherinneringen wakker maken en het duurt niet lang of je bestudeert lucht en weerbericht en zonder blikken of blozen laad je je linnen huis en je hele hebben en houen op je fiets voor een grandioze opening van het kamp-seizoen ergens op de Veluwe.
De volgende morgen — nauw stijgt de zon in het kleurig Oosten boven de huizen — bestijg je dat plezierigste aller vehikels, een fiets met volledige kampuitrusting, die zo vast en lekker-in-evenwicht op de weg ligt en je wordt op slag een ander mens.
Hoe is de wind? Tegen natuurlijk! Hindert dat? In 't minst niet. Een mens in kamptenue presteert meer dan een meneer in colbert. En 't is gezond voor de beenspieren.
Alzo trappen wij door de polders, deze gloriërende Meimorgen. De zon schijnt warmpjes op het buigend riet, een kievit staat zich met wapperende kuif en verwarde veren op z'n kluit in evenwicht te houden, molenwieken draaien enthousiast.

Juist als de rode zonneschijf achter de heuvelige heide zinkt, verrijst de bescheiden tweepersoonstent aan de zoom van het eikenhakhout achter de eenzame heidehoeve, die ons van melk en eieren zal voorzien. Het grondzeil, gespannen over de hoge, veerkrachtige heide, gelijkt een prima Auping. De wind is gaan liggen en achter het vrijwel overbodige windscherm flapt de primus aan en brengt het water voor de avondthee aan de kook.
Dit avonduur voor de tentopening brengt ons volkomen in de sfeer. De lekkere thee in de emaille kroezen, de bijbehorende cream crackers, de geuren van de zich verjongende heide en van het bronzen eikenhout, dat in sierlijk-krullende blaadjes staat te botten, de goedheid van dit schemeruur, de stilte van deze luisterende avond, die alleen wat late vogelstemmen doorklinken, dat alles werkt een grote bevrijding, een opademing en een volkomen vergeten van alle gedachte aan de stad en haar dufheid, aan de gedwongenheid der moderne beschaving, haar decadentie en tyrannie. Hier gaan dagen open in direct contact met de grote natuur der Veluwe, van dat weerbarstig en tegelijk zo ingetogen schone land, dat in zijn wijdheid en veelzijdigheid geheimen bergt van innige bekoring, geheimen, die men met een genegen hart en open ogen en oren beluisteren moet.

De volgende morgen bloeien de kersebomen met grote trossen wijdopen bloemen en ook achter de hoeve heffen ze de bleekrose bloesems tegen de blauwe lentehemel. De eerste sneeuwen blaadjes vallen in het gras. De

● Veluwe tijdens opkomend onweer. ● Schilderij Martin van Wanir

seringen geuren aan de pomp, de noteboom, die deftige laatkomer, komt bedachtzaam in het blad, de meidoorns zitten propvol bleekgroene kroontjes en staan op het punt in bloeien uit te barsten, overal lacht en kleurt het vrolijk berkengroen om de oude boerderij en alreeds ontsteekt de kastanje de talloze bloeikaarsjes op de blakers van het vijfvingerig blad.
Maar ook verder, in het stramme Veluweland, dat er zo ernstig uit kan zien in zijn ietwat norse natuur van heide, zand en eenzame bossen, wandelt de nieuwe lente door de Meise dagen en geeft aan het oude land een jeugdige, speelse sier. De stugge heide, onder de milde hemelen dezer dagen, verjongt zich en wordt vervrolijkt met het klein gebloemte van heiviooltjes en gouden stekelbrem, die in het eentonig heidekruid de gele lampen branden laat en al hier en daar hangt ook de grote brem de gouden luchters uit, die zwieren langs de zandige boorden en de stemmigheid met helder geel opfleuren en verluchten.
En wat hangt er op deze morgenwandeling niet aan vogelklanken in de zonnige lucht? Elk ogenblik klinken weer andere stemmen, de bescheiden liedjes der kleine zomerzangertjes zowel als de diepe tonen der grote roepers.
In de meidoorn hebben de vinken een klein, half onzichtbaar nest gebouwd, dicht tegen de stam aan en onophoudelijk trilt de heldere vinkenslag uit de bloeiende appelboom. Tuinfluiter en spotvogel zwerven in alle hoeken om de hoeve en vlak achter het weiland, waar de grote heide naar de horizon begint te golven, kampeert een kievit op een bultige heidehoek. Hij staat nauwlettend op de hoge kluiten en houdt de wacht over zijn lentebezit. We zullen maar niet nader informeren of het wijfje soms al haar tweede legsel uitbroedt of dat, verscholen in het warrig heidekruid, de weinig opvallende jongen van het eerste broed nog door de prille levensdagen scharrelen.
Maar iets dergelijks moet er toch aan de hand zijn, want bij elke nadering van verdacht publiek, werpt de fieve wachter zich met opgewonden geschreeuw op de ronde wieken, hij buitelt over de heide, doet stormachtige schijnaanvallen en laat zich door niets van de plek verjagen. Zijn roep klinkt nog lang nadat alle gevaar al geweken is.

Langzaam wielt de zon door het zenith, zinderend ligt de heide te trillen onder haar heet geweld. Het worden zomerse dagen, ja, het wordt warempel te heet voor een behoorlijk diner en wij zetten de primus op nonactief, om de voorkeur te geven aan een „koude" maaltijd, bestaande uit alles wat maar koel en fris is, genuttigd in de koele schaduw onzer eikenbossen van Mamré achter de tent. En nog krullen daar de boterhammen in je handen om, het water is in de dichtste donkerte niet koel te houden, de mieren hebben zich vol vreugde in de bruine suiker genesteld en in de tent heerst een temperatuur van naar schatting een graad of tachtig. Dat zijn de tribulatiën van de felle zomerdag, maar ze doen toch niet de minste schade aan het goed-getrainde kamphumeur. En trouwens, hoeveel beter zijn ze te verdragen, hier onder het rechtstreeks zonnegeweld en de droge Oostenwind uit de open hemel, dan in de stad tussen de huizen met hun blazende, puffende mensen!

Het droge heidekruid knistert onder de voet, als wij 's middags dwars de vlakte oversteken naar de beukenlaan, die in het nieuwe geelgroen blad als een kleurig lint door de stemmige heide slingert. Daar in de buurt klinkt weer een heel andere roep, een hoog en helder „kruukruukruu", ongeveer als van een fazant, maar hoger en in 't geheel niet schor. Dan volgt een vragend „knièk? knièk?" en wij weten meteen hoe laat het is en wien we hier verwachten kunnen. Wij kennen hem van jaren her al, onzen zwartroden ruiter, den zwarten specht, die elk seizoen in deze beukenlaan het nesthol met het ovale vlieggat betrekt en daar de weinige jongen grootbrengt.

Een stille avond daalt na elke vuren zonnegang, de koelte ritselt verloren in de berken aan de zandkuil, het vragend wulpengeroep blijft nog lang hoorbaar in de lichte hemelhoek, waar de zon is ondergegaan; met korte rukjes werken een paar mollen onder het afgevallen blad, de goedmoedige egel scharrelt in het schemerende hout.
Donker wordt het deze jonge zomernacht niet. Met het doven van het Westerlicht wordt een veld van sterren helder aan de donkerblauwe lucht en een bijna volle maan stijgt tussen de roeden van de hooiberg op.

Dit zijn de mooiste uren van het hele kamp, nu er alleen maar de stilte is, waarin de geluiden der heidenatuur komen en gaan. Soms stijgt plots van achter de berken de geheimzinnige nachtzwaluw op, en: „orr-err-orr", ratelt zijn eentonig snorren door de zomeravond. Dan strijkt een wulp zijn zuivere vedel aan, stijgt tegenover ons uit de open heide op en zweeft op wijd-gespreide vlerken in brede kringen en spiralen voor de lage sterren langs en klagend, met diepe houtachtige toon, klinkt het laag en vragend: „tla-üd, tla-üd" van zijn kleine nachtmuziek over 't verlaten heideveld.
De hele nacht door blijven de hanen van de ene hoeve naar de andere telefoneren en het is nauwelijks twee uur, als de Oosterkim zich al weer met de bleke tinten van de naderende morgen kleurt. Een uur later signaleert de roodstaart de nieuwe dag en vangt zijn ratelende melodietjes al weer aan in het frisse eikenhout. Om kwart voor vier stijgt de zon pralend boven de horizon en schiet de eerste stralen door het bevende berkenloof. Maar dan is het ook welletjes en wij rollen ons in de dekens.
Om echter midden in de morgen door de felle zonnegloed, loodrecht op het schuine doek, zo ongeveer de tent uitgebrand te worden.

G. P. KLIJN.

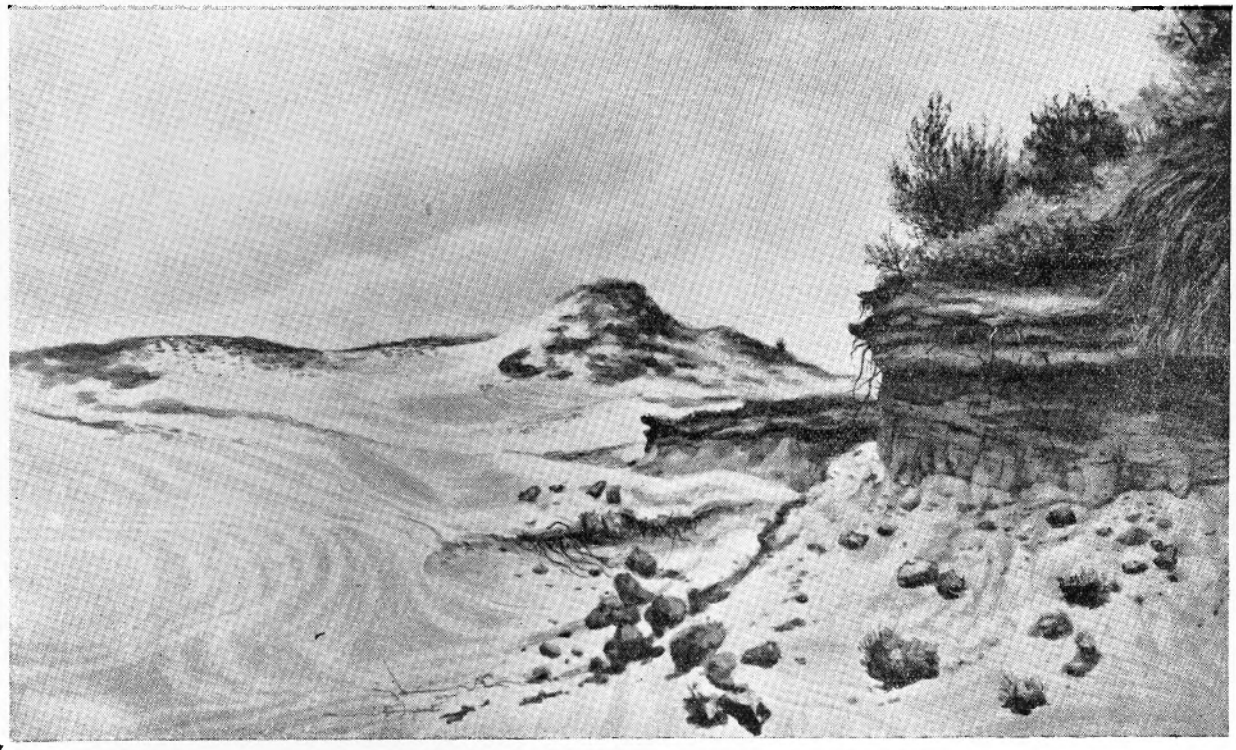

● Oerbank in de zandverstuiving. ● Schilderij Martin van Waning

DE VROUW en lichaamsoefeningen

De spieren van ons lichaam vormen een eenheid. Willen we een bepaalde beweging uitvoeren — b.v. wandelen met een veerkrachtige, soepele pas — dan moeten onze gewrichten de nodige lenigheid bezitten en de spieren voldoende sterk zijn. Maar naast deze twee factoren is er nog een gevoel voor de juiste houding of beweging nodig. Dit noemen we het spiergevoel. Neem eens de proef door de volgende eenvoudige oefening. U gaat op de tenen staan. Het zal niet moeilijk zijn deze houding correct uit te voeren. Het evenwichtsorgaan, het gezichtsvermogen en het spiergevoel zorgen hier wel voor. Maar doe thans uw ogen dicht en probeer dezelfde oefening nog eens. Ze is belangrijk moeilijker geworden, doordat het aandeel van het oog wegvalt en we alleen op het evenwichtsorgaan en vooral op het spiergevoel zijn aangewezen. Maar toch moet u dit zonder fouten kunnen volbrengen, indien ge er aanspraak op maken wilt uw lichaam te kunnen beheersen.
Hieronder treft u enige oefeningen aan, welke dit spiergevoel ontwikkelen en daardoor het hunne er toe bijdragen uw houding en bewegingen „fijner" te doen zijn.
Tot nu toe hebben we steeds de lichamelijke kant van de lichaamsoefening bekeken. Er is echter ook nog een geestelijke zijde.
De vrouwen die het overgrote gedeelte van de dag in huis, in een zaak of op een kantoor doorbrengen, hebben er behoefte aan zich op tijd te ontspannen. Nu kan men dit op verschillende manieren doen. We kunnen een lange wandeling gaan maken, naar het tennisveld gaan, een zwembad bezoeken, ja zelfs gaan winkelen. Ook zal het voor enkelen mogelijk zijn zich door middel van een boek aan de daagse beslommeringen te onttrekken, al is deze manier niet de beste, daar wij hierbij de heilzame werking van de buitenlucht moeten ontberen.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Gewone stand. De handen zijn op de heupen en we kijken recht vooruit.

Oefening. Terwijl wij de romp rechtop houden, heffen we langzaam de linker knie (zie foto 29, welke deze stand weergeeft), vertoeven enige seconden in deze houding en keren weer kalm terug in de beginstand.

Er om denken dat:

1e. we in de eindhouding onbewegelijk staan;
2e. het bovenbeen op zijn minst tot horizontaal geheven wordt;
3e. de tenen van de voet van het geheven been naar omlaag wijzen;
4e. het onderbeen van het geheven been scheef naar voren wijst (zie de foto);
5e. de romp rechtop blijft;
6e. de ellebogen flink naar achteren gedrukt worden.

Opmerkingen. Deze oefening vordert reeds een zekere dosis spiergevoel. Het komt er vooral op aan in de eindhouding stil te staan. We doen deze oefening links en rechts.
Doel. Het ontwikkelen van het spiergevoel.

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Gewone stand. De voeten zijn gesloten en de armen zijn zijwaarts geheven.
Oefening. Terwijl we de armen houden daalt de romp voorover en wordt tegelijkertijd het linker been in het verlengde van de romp naar achteren bewogen. We komen dan tot de houding als afgebeeld is op foto 30. Enige seconden vertoeven wij in deze houding en keren dan weer langzaam naar de beginstand terug.

Er om denken dat:

1e. we proberen in de eindstand onbewegelijk te staan:
2e. we steeds recht naar voren kijken;
3e. het achterwaarts gehouden been recht is;
4e. de armen precies zijwaarts gehouden worden.

Opmerkingen. Deze oefening is niet gemakkelijk en we zullen enige tijd moeten oefenen voor we haar volkomen beheersen.
Doel. Het ontwikkelen van het spiergevoel.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Als afgebeeld op foto 31, maar dan steunt het achterwaarts

geheven been met de voet op de grond, terwijl de beide armen, met de handen, voor de rechter knie eveneens op de grond steunen.

Oefening. Nu de armen en het achterwaarts gehouden been van de grond heffen en brengen in de houding als is vastgelegd op foto 31. We doen het beste eerst het been te heffen en dan pas de armen in de eindhouding te brengen. Enige seconden hierin blijven en dan weer terug naar de uitgangshouding.

Er om denken dat:

1e. we proberen de eindhouding onbewegelijk uit te voeren;
2e. we scheef naar voren kijken (zie foto);
3e. de romp gestrekt blijft;
4e. het achterwaarts geheven been goed gestrekt is en dat de armen ook werkelijk zijwaarts blijven.

Opmerkingen. Deze oefening is de moeilijkste van deze serie. Zij zal u echter veel voldoening schenken.
Doel. Het ontwikkelen van het spiergevoel.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Gewone stand met de voeten gesloten. De handen zijn op de heupen.

Oefening. Terwijl het rechter been gestrekt gehouden wordt, wijst de romp naar rechts en wordt het linker been zijwaarts geheven. We komen in de houding als is afgebeeld op foto 32. Enige seconden hierin vertoeven en dan weer terug naar de uitgangshouding.

Er om denken dat:

1e. de romp niet om zijn lengteas draait, maar de borst steeds naar voren wijst;
2e. beide benen gestrekt gehouden worden;
3e. het linker been zo hoog mogelijk geheven wordt;
4e. het geheven been en de romp steeds in het verlengde van elkaar zijn.

Opmerkingen. Deze oefening is gemakkelijker dan de beide voorgaande. Ze wordt links en rechts gedaan.
Doel. Het ontwikkelen van het spiergevoel.

Th. HEEG.

29

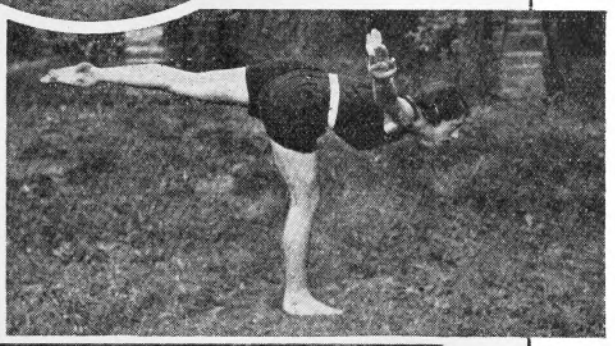
30

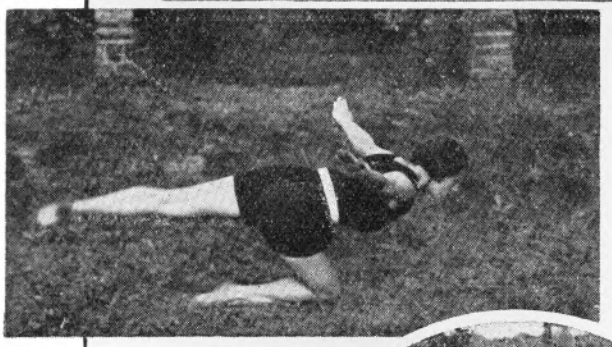
31

32

ontwerpen voor handwerk

Het heeft twee redenen, dat wij in deze maand weer meer onze aandacht op het uitvoeren moeten bepalen.
De eerste reden is, dat ons tekenen steeds te beschouwen is als een aanloopje voor het versieren met handwerk van een voorwerp, hetgeen vooral niet vergeten moet worden! Vandaar, dat ik er steeds op blijf aandringen, toch vooral het uitvoeren van uw eigen tekeningen te proberen.
In de tweede plaats is en blijft juist de moeilijkheid een tekening in een techniek op stof te verwerken een heel probleem, dat alleen langzamerhand door oefening op te lossen is. Daar hebben wij bijv. de twee overwegende factoren bij handwerken, n.l. de kleur- en steekindeling.
Deze steekindeling geeft door de levendigheid en onderlinge kleurwerking, ook met de doorschemerende grondstof al een reusachtig verschil met het eenvoudige effen zwart of grijze vlak, dat wij op onze tekening voor ons zien. Maakt men nu een ontwerp, dan is men gauw geneigd de tekening steeds meer uit te werken, te verfijnen en „mooi" te maken. Dit kan als tekening nog wel goed worden, mits er een goede hoofdindeling is. Maar bij het uitvoeren zou er van zo'n ingewikkelde rand niets terecht komen, dat is gemakkelijk te begrijpen. Bij het ontwerpen voor enig handwerk kunnen wij de tekening eigenlijk dan ook niet strak en eenvoudig genoeg houden.
In het vervolg zullen wij inplaats van „moeilijker" randen of hoeken te maken, steeds eenvoudiger moeten ontwerpen, om later in techniek de nodige variatie in kleur en steek tot zijn recht te laten komen.
Nu zal men wellicht verwonderd zijn te horen, dat het eenvoudigste zeker niet de gemakkelijkste oplossing is. Integendeel, wanneer de versiering maar gering is, zal het er des te meer op aan komen, hoe deze kleine versiering is aangebracht.
Inplaats van, zoals de vorige keren, het toepassen van een bepaalde tekenopgave aan verschillende voorwerpen te bespreken, gaan we het nu eens in hoofdzaak over één voorwerp hebben.

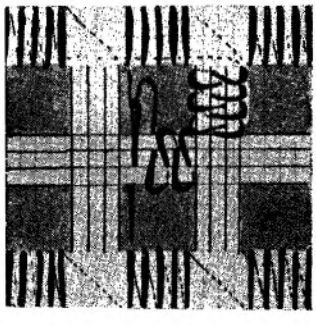
1

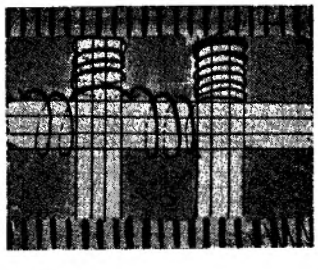
2

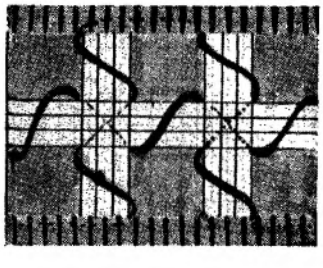
3

U hebt in de vorige maand symmetrische hoekoplossingen getekend, d.w.z. hoeken, die aan beide zijden der schuine hoeklijn precies gelijk zijn uitgewerkt.
Een dergelijke hoek is goed toe te passen aan de vier hoeken van een vierkant kleed of kussen, met de streepverdeling als verbinding langs de vier zijden.
Ik neem nu Afb. I als voorbeeld voor ons kleed. Voor het uitvoeren van zo'n patroon kunnen wij ook heel goed open naaiwerk gebruiken, en nu stel ik mij voor de vlakken hier met zwart aangegeven met openwerk weer te geven.
Bij opennaaiwerk moeten draden uitgetrokken worden in lengte of breedte, òf in beide richtingen tegelijk, zodat gaatjes ontstaan. Worden er alleen in één richting draden uitgetrokken, bijv. boven de zoomafwerking, dan mag het open stuk vooral niet te breed worden, daar anders het verband te los wordt.
De zoom kan op verschillende manieren vastgezet worden. Allereerst met de openzoomsteek, die algemeen bekend is en verder de festonsteek, die zó gewerkt moet worden, dat de verbindingslus aan de kant van het opnaaisel komt.
Dan nog de volgende hechtstukken: maassteek en flanelsteek. Beide steken zo gewerkt, dat beurtelings een stukje stof van de zoom en een aantal losse draden worden opgenomen.
Door al deze steken worden de losse draden in bosjes getrokken, zodat er een groepering ontstaat.
Gaan we nu de overstaande kant van het open stuk vastwerken, dan komen de steken recht tegenover elkaar te liggen. Dus niet verspringen, dan komt de indeling lang zo duidelijk niet uit.
Willen wij nu grotere stukken met opennaaiwerk versieren, dan kunnen we ook in twee richtingen de draden uittrekken. Het spreekt

vanzelf dat de draden maar niet losgeknipt en uitgetrokken kunnen worden, voordat eerst gezorgd is voor hechtsteken, die het rafelen voorkomen.
Voordat nu draden worden weggeknipt, wordt eerst de zijkant van het bepaalde vlak, dat men invullen wil, afgewerkt, bijv. met platsteek. Op werktekening 1 ziet men een manier, waarop dit gedaan kan worden (steekjes hier over 4 dr.). Op dit voorbeeld zijn steeds 4 dr. doorgeknipt en 4 overgeslagen, in lengte en breedte. Nu is alleen daar geborduurd, waar de steken doorgeknipt worden en steeds een steek meer als er draden worden doorgeknipt. Hierdoor ontstaan blokjes van platborduursel en dit is de manier, waarop het zogen. Hardanger opennaaiwerk wordt uitgevoerd. Het uitgetrokken vlak ziet er uit als een hekwerk van draden.
Op voorbeeld 2 en 3 zijn de zijkanten van het vlak anders afgewerkt. Hier lopen de platsteken geheel zonder onderbreking door, zodat de omlijning van zo'n vlak veel strakker wordt (in de hoeken steeds 5 steken om bij te draaien).
In de meeste gevallen is het eenvoudige strakke verre te verkiezen boven het meer ingedeelde werk als manier 1, maar omdat het Hardangerwerk nogal veel wordt gedaan, en dan steeds in de geijkte zigzagpatronen, is het ook wel eens aardig deze manier van opennaaien toe te passen in nieuwere vlakindelingen.
Nu zijn hier op de voorbeelden steeds blokjes van 4 draden uitgehaald; natuurlijk kan men dit geheel wijzigen naar keuze, ook in verband met de grofheid der stof. Verder kan men meer draden laten zitten dan uitknippen, en omgekeerd.
Hebben we de zijkanten afgewerkt, de draden doorgeknipt en uitgetrokken, dan blijft nog het vastwerken van de spijlen om het verschuiven der draden tegen te gaan.
Op voorbeeld 1 ziet men hoe de spijlen gevuld worden door beurtelings naar rechts en links met de naald 2 draden op te nemen, zodat de draad er in 8-vorm omheen slingert. Dit gebeurt vrij stijf en dicht; de weefseldraden moeten geheel bedekt zijn (de z.g. point de reprise). Heeft men een spijltje gewerkt, dan de tweede als fig. 1 aangeeft.
En vlugger manier is het omwoelen. Hierdoor ontstaat een rond stevig spijltje, waarbij de weefseldraden evenals voren niet meer te zien komen.
Op Afb. 3 ziet men het vastzetten, door steeds

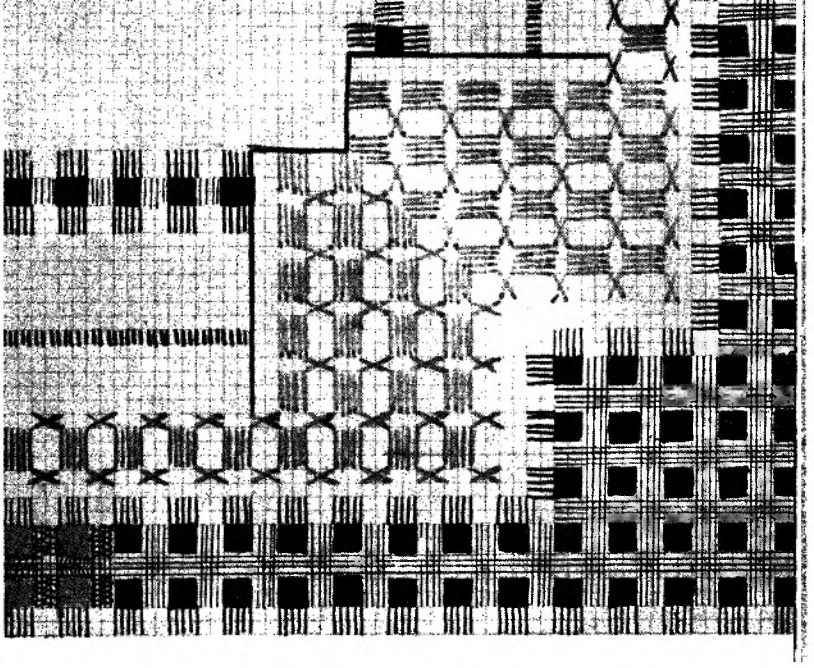

I

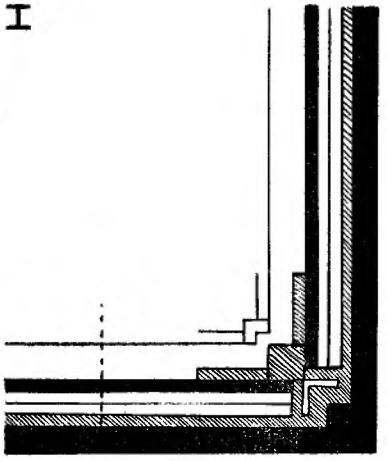

schuin het kruispunt op te nemen en zo in rechte richting door te werken en de draad om de 4 draden van het weefsel te laten slingeren. Zijn alle liggende bosjes op die manier afgewerkt, dan komen de staande rijen aan de beurt.
Afb. 4 is nu een werktekening van Afb. I (detail). De buitenste zwarte bies is hier in opennaaiwerk uitgevoerd (de zwarte blokjes zijn gaatjes). Let nu vooral goed op de overgang bij de hoeken. Daarop volgt een vlak gevuld met siersteken (het grijs op figuur I). De vulstukjes, kruis- en rijgsteken, zijn volgens de schuine hoeklijn eenvoudig gekeerd en zoveel mogelijk gelijk van indeling met het opennaaisel. Was dit niet het geval, dan zou alle eenheid ontbreken.
De enkele lijn is opgelost in een rij platstukjes en de daar op volgende zwarte bies weer in opennaaiwerk.
Nog was het nodig langs het z.g. grijze vlak een lijn te plaatsen, waardoor vorm en tekening beter uitkomt (bijv. stik- of steelsteek). De rest der tekening zou in dezelfde geest uitgewerkt kunnen worden. U ziet wel, dat

de tekening haast niet te eenvoudig kan zijn in dit geval. De zijkanten worden gewoon doorgetrokken.
Bij het opzetten van een detail doet men het beste eerst de schets op ware grootte over te tekenen, na eerst goed na te gaan welke grootte van hoek in verhouding het mooiste op uw kleed is (zet u het vooral niet te groot op!). De uitvoering moet dan ook fijn van effect worden, niet alleen in steek, maar ook van kleur. De steken mogen evenmin als het werkmateriaal, ooit grof wezen. Is de ondergrond grof, dan werkt men over een kleiner aantal draden.
De nieuwe opgaaf is nu deze: 1e. de uitvoering van een van uw beste hoeken (zo nodig vereenvoudigd of uitgebreid) in opennaaiwerk in samenwerking met vulsteekjes. Dit kan ook geheel in één kleur of alleen in wit uitgevoerd worden. Hierin bent u geheel vrij, dus probeert u maar eens; 2e. een andere, zonder openwerk versierde hoek op grovere stof. Geheel ander materiaal dus en bovendien een nieuwe kleur- en steekcombinatie. Hiervoor kunt u dezelfde tekening gebruiken, òf, indien u tijd en lust hebt, een nieuwe hoek tekenen.
Verder nog als extra een oefening in het kleuren kiezen. Deze maand zult u bij uw werk twee verschillende lapjes ingesloten vinden.
Ieder van u bezit wel restjes wol, perlgaren, zijde of splijtgaren. Kiest u nu eens bij ieder lapje 3 kleuren uit. Ik hoop, dat u dit laatste geen kinderachtige opgaaf zult vinden, want zo heb ik het in het geheel niet bedoeld!
Dus uw werk weer, liefst vóór 24 Mei inzenden (porto insluiten).

ATELIER „DE DRIEHOEK".

Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

portretje

Zij gaat de treden van het brede stadhuisbordes op, het kleine bruidje aan de arm van haar bruidegom. Vlak voor haar is juist een andere bruid naar binnen gezweefd, in een wolk van tule en witte charmeuse, met een paarlen kapje op haar geonduleerd kopje en orchideeën in haar witte glacé-handjes. En het publiek, de dikke vrouwen met een kind op de arm, de slagersjongens, de schoolkinderen en de werklozen, hebben met open monden gestaan, als bij een vuurwerk, en eenparig gezucht, dat dit nou toch een effetieve echte bruid was. En dan komt zij, het kleine ding in haar blauwe beste mantelpakje, met het nieuwe stroohoedje van een rijksdaalder, en witte, niet al te florisante asters in haar garen handschoentjes. Zo gewoon maar lopend — dat is 't eerste verdiend, waar jongen? — aan de arm van haar bruigom in zijn beste colbertje en zijn zie-je-dat-een-gewone-vilthoed. En het publiek kijkt misprijzend en een tikje vijandig, alsof ze, wederrechtelijk, van een hun toekomende attractie zijn beroofd.
Maar zij ziet het niet. Zij straalt, straalt als de zonnige Meidag zelf. Ondanks de prijsgegeven dromen van witte japon en sluier, ondanks het eigenlijk wel héél kleine wachtende huisje, en het salaris, dat je niet hardop durft te noemen. Zij hoort het afkeurende gemompel niet; zij hoort slechts één vraag, die al duizenden jaren oud is: „Zult gij met dezen man trekken?" En zij slaat haar glanzende ogen naar de hemel, en antwoordt, even vastberaden als haar donkere zuster van duizend jaren terug: „Ik zal trekken!"

R. v. R.

Na het bezoek
Foto Paul Wolff

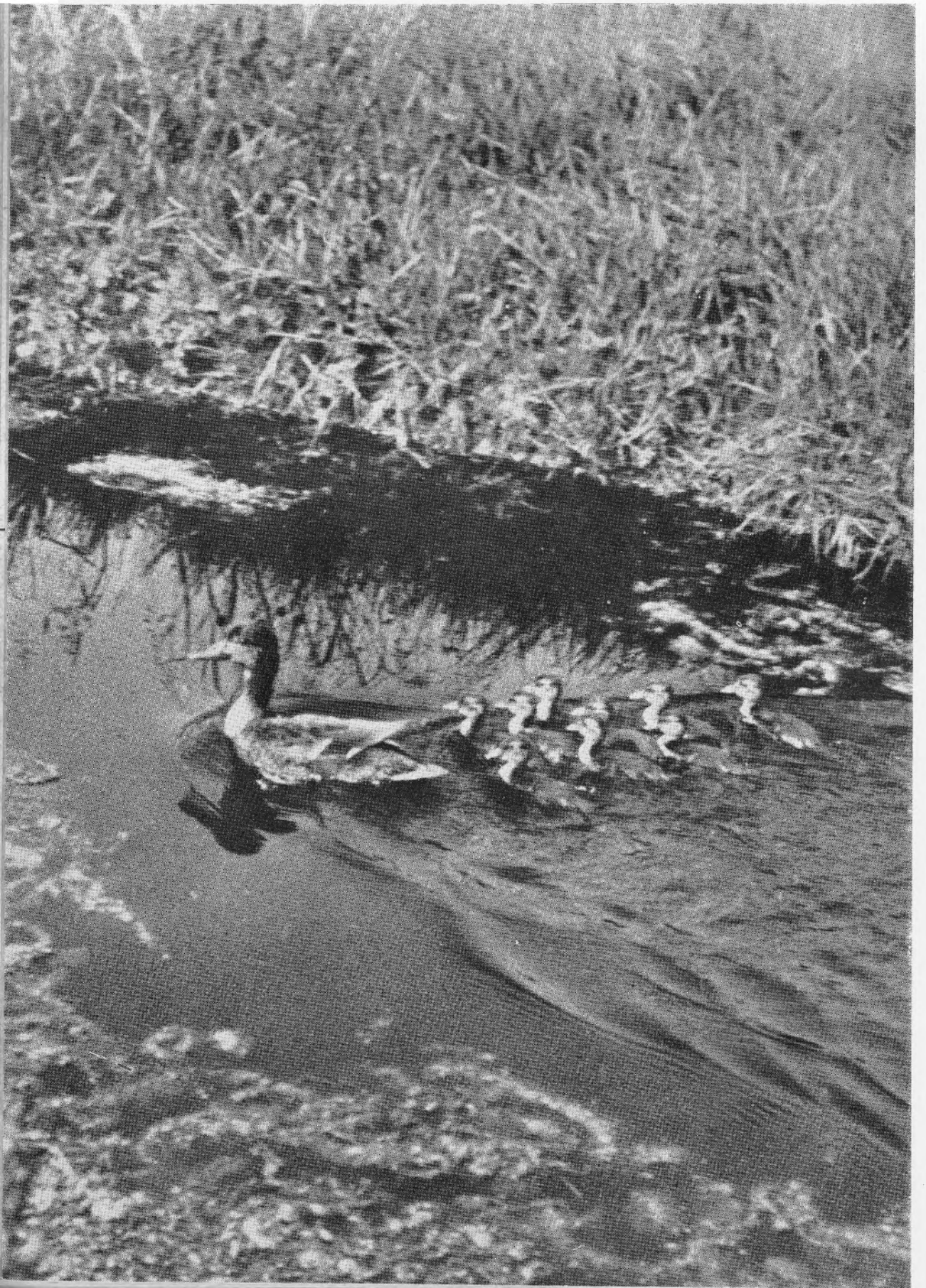

Jong leven
Foto Kees Hana

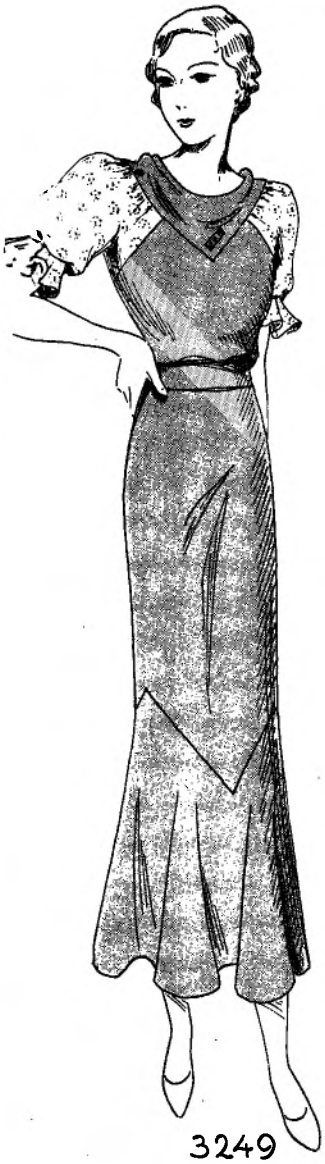

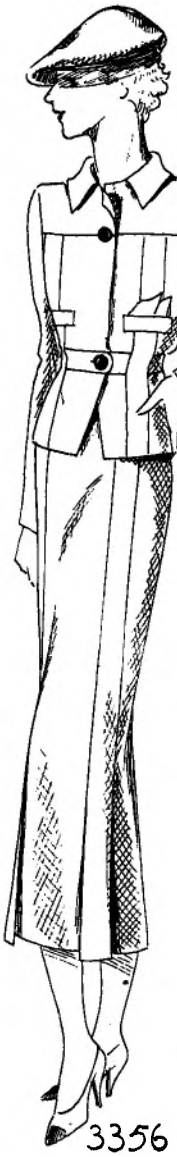

ons patronenhoekje

Japon 3249 bestaat uit een effen onderstuk van lichtkleurige kunstzijde met mouwgedeelte van bedrukte georgette. Dit bovenstuk is langs de hals ruim ingehaald. Normaalpatronen verkrijgbaar in de maten 44, 46 en 48 à *f* 0.50.

3356 is een aardig zomerpakje van grof wit linnen. De garnering bestaat uit ingezette biezen die op de rok in plooien uitlopen. Patronen in de maten 40 en 42 à *f* 0.50.

Voor slanke figuurtjes is 3350 een zeer geschikt model, hetwelk van alle dunne soepele stoffen kan worden gemaakt. Patronen in de maten 40 en 42 à *f* 0.50.

3391 is een vlot meisjesjurkje van toile de soie. Patronen voor leeftijd 7 tot 10 jaar à *f* 0.40.

Het jongenspakje 3385 bestaat uit een Russische blouse gegarneerd met opgestikte geborduurde biezen en een broekje van stevig linnen. Patronen voor leeftijd 3 tot 6 jaar à *f* 0.40.

De knippatronen zijn verkrijgbaar bij de redactie onder opgave van nummer en maten (de gemeten bustewijdte en heupwijdte). Gelieve de kosten van het patroon gelijktijdig te storten op giro 20246 van de uitgevers Bosch & Keuning te Baarn.

practische dingen

ENKELE MODELLEN KINDERKLEDING MET SMOCKWERK.

Voile of mousseline, ook wel dunne wollen stof, maar soepel, kan ons hiervoor dienen. (Zie pag. 315).

No. 1 is e e n j u r k j e, langs hals en mouwen gesmockt. Benodigde stof (leeftijd 3 jaar) 1.40 m. van 80 cm. We veronderstelden de volgende maten: lengte 52 cm., bovenw. 68 cm., heupw. 75 cm., schouderl. + mouwl. 46 cm., halsw. 29 cm.

No. 2 is e e n m a n t e l t j e; 't heeft smockwerk onder de pas. Hiervoor is (we gronden deze berekening op dezelfde maten) 1.50 m. stof nodig van 80 cm. of 1 m. van 1.30 m. breedte.

No. 3 en 4, zonder mouwen, geven enige variatie's in smockwerk; 't laatste kan zeer wel met kort pofmouwtje of lange mouw gemaakt worden.

No. 5 is „gedoft", maar kan ook gesmockt worden; 't is versierd met borduurwerk.

Heel gaarne geven we voor niet ter zake kundigen even het smockwerk naar een eenvoudig patroontje. Smockwerk wordt gemaakt met behulp van doorgeregen draden; deze zijn nodig, om het werk in elkaar te halen, waardoor plooien ontstaan; ze geven de richting der siersteken aan. Met potlood plaatsen we op de verkeerde kant van de stof stippen; onderlinge afstand ¾ cm. in lengte en breedte. Nu draden in de stof rijgen (voorb. 1). Hebben we in alle rijen de draden geregen, dan worden ze aangetrokken en vastgezet door ze enige malen om het begin en het einde van een speld te slingeren (voorb. 2). 't Werk nu omkeren; we nemen thans een draad D.M.C. of zijde in een afstekende kleur.

We werken van links naar rechts en naaien de eerste twee plooitjes samen. Daarna steken we de naald rechts van het tweede plooitje in en komen precies hieronder bij de tweede rijgdraad uit. Hier een plooitje op de naald nemen en deze doorhalen. Nu 't vol-

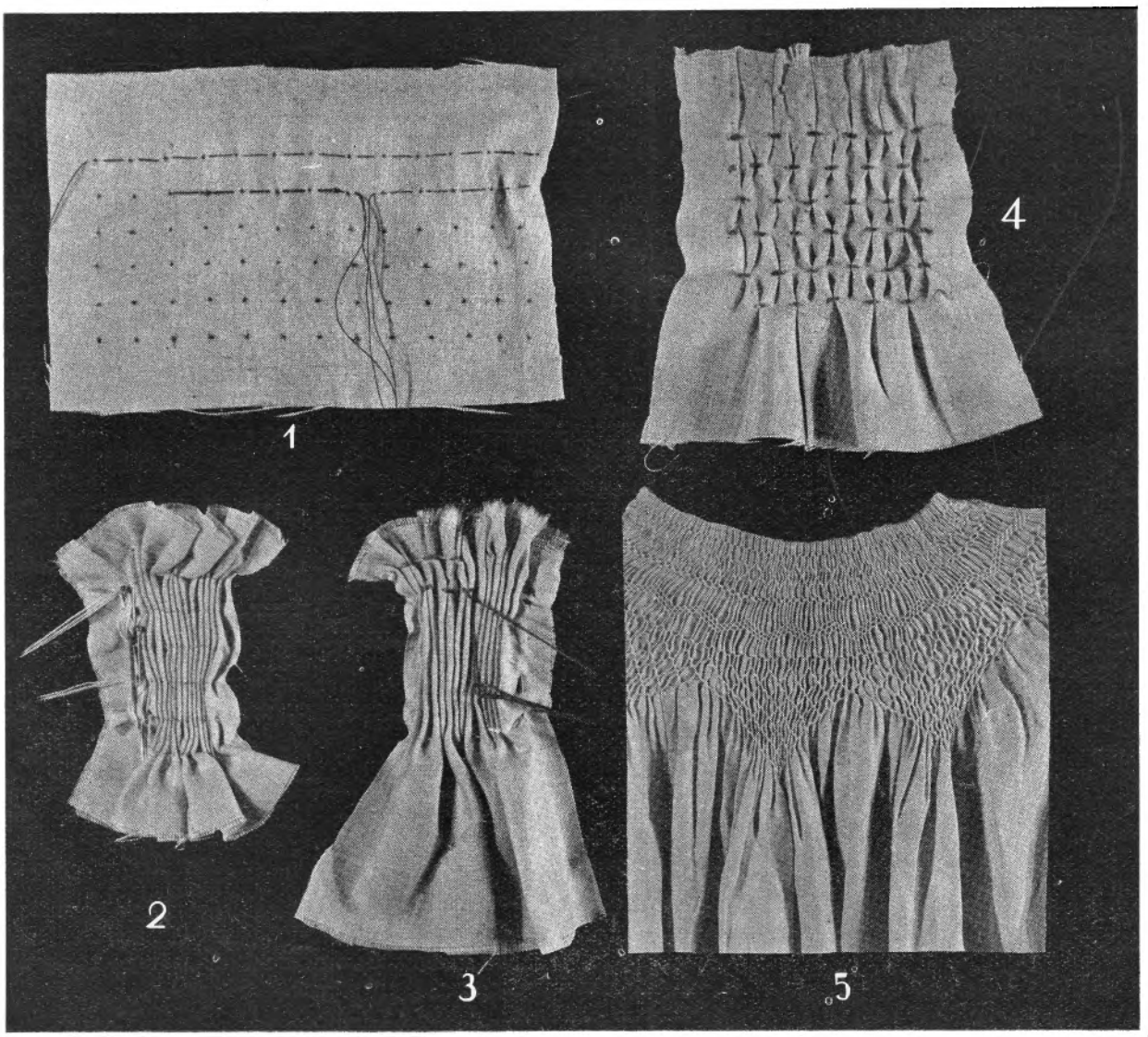

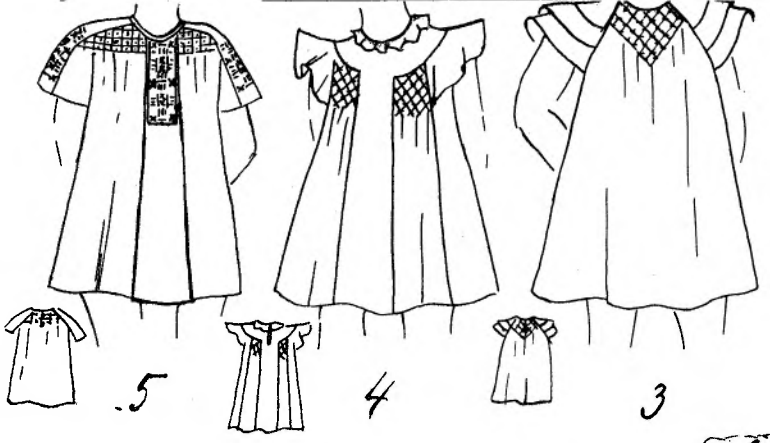

gende plooitje er bij nemen, en dan de naald door deze twee plooitjes halen. Vervolgens steken we rechts van de plooitjes in en brengen de naald recht naar boven, bij de eerste rijgdraad. Hier halen we de naald eerst door één, daarna door twee plooitjes, en werken zo voort (voorb. 3). Er worden dus twee rijen steken tegelijk bewerkt. Als alle rijen klaar zijn, niet eerder, halen we de rijgdraden er uit (voorb. 4). Een staaltje, wat met smockwerk bereikt kan worden, laat voorb. 5 zien.
No. 1, dat rondom de hals gesmockt wordt, krijgt de geregen draden in ronde vorm. De stippen moeten in dit geval langs de hals ongeveer ½ cm. van elkander gezet worden en bij de laatste smocking ¾ cm. Door een liniaal langs deze punten te leggen, vinden we ook de juiste plaats voor de stippen in de andere Wie de hokjes voor 't smockwerk op 't manteltje liever groter ziet, tekene de stippen op een onderlinge afstand van 1 cm.
Patronen voor één dezer afbeeldingen à *f* 0.45. Voor een borduurpatroon bij no. 5 is de prijs *f* 0.25 extra. Leeftijdsvermelding s.v.p. en de maten. A. BALDER.

EEN JAKJE VOOR DE MEIMAAND.

Dit hesje is gemaakt van pastelblauwe, soepele stof, en kan los of met een bijpassend ceintuurtje gedragen worden! Het is een eenvoudig kimono-model dat voor alle leeftijden geschikt is: voor kleine jongens van twee of drie jaar kan het als kieltje dienst doen, terwijl het ook volwassen meisjes lang niet misstaan zal! De rand bestaat uit halve bloemetjes in terra en pastelblauw, met kleine groene blaadjes. Langs het boorbiesje werkt men in kettingsteek een randje van terra en blauw. Het opwerk-materiaal is wasbare, zeer dunne eendraadswol. Voor het vervaardigen van de bloemmotiefjes trekt men de halve omtrek van een kwartje na. Een kleurig apart kieltje voor onze meisjes en jongens, een bloesje dat al de bewegingen vrijheid geeft en zelfs door een minder handige naaister zonder veel moeite gemaakt kan worden.
ELLY SCHUYLENBURG—ABELEVEN.

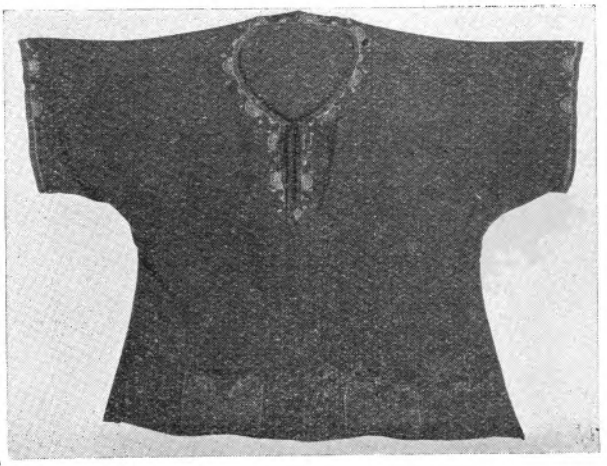

ZOMER-PULL-OVER.

Vele materialen kunnen dienen voor dit jeugdige en prettig dragende modelletje; indanthren breikatoen is in vele mooie kleuren verkrijgbaar en heeft het grote voordeel, dat het zo goed gewassen kan worden. Dit is echter ook het geval met frottéwol, welke eigenlijk een dunne badpakkenwol is, maar die zo'n prachtig effect geeft, dat zij met alle succes voor fijne pullovers kan dienen. Verder kunt u dan ook nog keus maken uit de luchtige Shetlands e.a. wolsoorten, welke helaas niet altijd krimpvrij zijn (!) en de prachtige strengen dikke zijde, die u welhaast een sprookje voortoveren, zo'n bijzonder effect!
Na voldoende materiaal ingeslagen te hebben (het hangt af van uw keuze, hoeveel u nodig hebt; van breikatoen en frottéwol plm. 250—300 gram en van de Shetlands en zijde plm. 200—250 gram), beginnen we eerst aan een lapje van 20 steken breedte en 20 naalden hoogte in tricotsteek op Inoxnaalden no. 3 te breien. De verkregen afmetingen worden genoteerd en na de totale bovenwijdte gemeten te hebben, delen we dit door het aantal breedtecentimeters van het proeflapje. Deze uitkomst, vermenigvuldigd met 20, geeft ons het juiste aantal op te zetten steken. Daar het model in tweeën wordt gebreid, halveren we het aantal en zetten dit op de naalden no. 2½, om een elastische boord van 1 r. 1 av. te breien, die een hoogte moet hebben van 6 à 7 cm.; niet te breed, want dat is niet meer modern. Hierop worden de „3"-naalden ingebreid en beginnen we aan de verdeling der gaatjes.
De Wybertvormige vlakjes worden verkregen door schuin naar elkaar toe of uit elkaar gaande richting gaatjes te maken (omslaan 2 st. samenbr. of 2 st. samenbr. omslaan, naar het uitkomt). Het getal moet daarom altijd oneven zijn, omdat het moet eindigen in één gaatje, hetgeen dan weer een begin is voor een nieuwe vlakvorming, of de helft van de vlakken ernaast, die intussen werden gevormd. Naar eigen keuze kunt u grote of kleine vlakken nemen.
We beginnen bij de punten van één gaatje en gesteld, dat u vlakken neemt van 11 steken, dan zult u steek 11 en 12 samenbreien (denkt u aan het omslaan). Na deze naald averecht overgebreid te hebben, moeten thans vóór en ná het éne gaatje, gaatjes gemaakt worden en wordt het Wybertje slechts 9 st. breed. Na weer overbreien, 7 st., enz., terwijl boven het begingaatje de vlakken weer aan breedte zullen

optellen. 't Is heel eenvoudig en in de hand wijst het vanzelf uit, terwijl de foto ook een goede leidraad is. Wanneer we een hoogte bereikt hebben, waaraan nog ongeveer 3 cm. mankeert tot onder de armen, gaan we ons in de mouwkwestie verdiepen. De halve mouwtjes worden aangebreid en hiervoor moet onder de oksel enigszins rond toegelopen worden, bijv. eerst 1, daarna 2, 3, 4 en 5 steken aan de zijkanten erbij opzetten, telkens met 1 naald overbreien ertussen. Hierna meet u de mouwlengte vanaf de schouder, om zo weer volgens het proeflapje te berekenen, hoeveel steken u moet hebben. Hiervan trekt u de 15 reeds opgezette af en thans weet u, hoeveel er nog bij moeten komen. Rustig breien we dan weer verder en na het gaatjespatroon uitgebreid te hebben in een punt (zie foto) wordt verder alleen gewerkt in de tricotsteek, tot we aan het vierkante halsje toe zijn, dat 4 à 5 cm. vanaf de schouders begint. Na de breedte gemeten en weer nauwkeurig berekend te hebben hoeveel steken, kanten we precies in het midden het benodigde af en breien verder, thans met 2 kluwen wol, voor rechts en links, de laatste 4 à 5 cm. tot aan de schouders. Hier gekomen kanten we niet af, doch rijgen de steken op een draad en de rug is voor zover af.

De voorkant is het duplicaat hiervan op de sluiting bij de hals na, welke meteen ná de afgemaakte patroonpunten begint. Enige berekening is ervoor nodig, doch daar komen we overheen. Ten eerste dient vermeld, dat het uit een klein overslagje bestaat en dat met 2 kluwen moet worden gebreid. Dit overslagje zit rechts en nu moeten we hier, wanneer we het aantal steken op de helft hebben de daaropvolgende 4 st. op de andere helft ophalen uit het breiwerk aan de goede zijde. Aan de linkerkant worden daarna op dezelfde wijze 4 st. opgehaald aan de binnenkant van de rechterhelft. Hierdoor heeft u even een gezigzag van de naalden, maar na enkele toeren is dit weer voorbij en hebben we een keurig sluitende overslag; de halsafwerking is verder weer dezelfde,

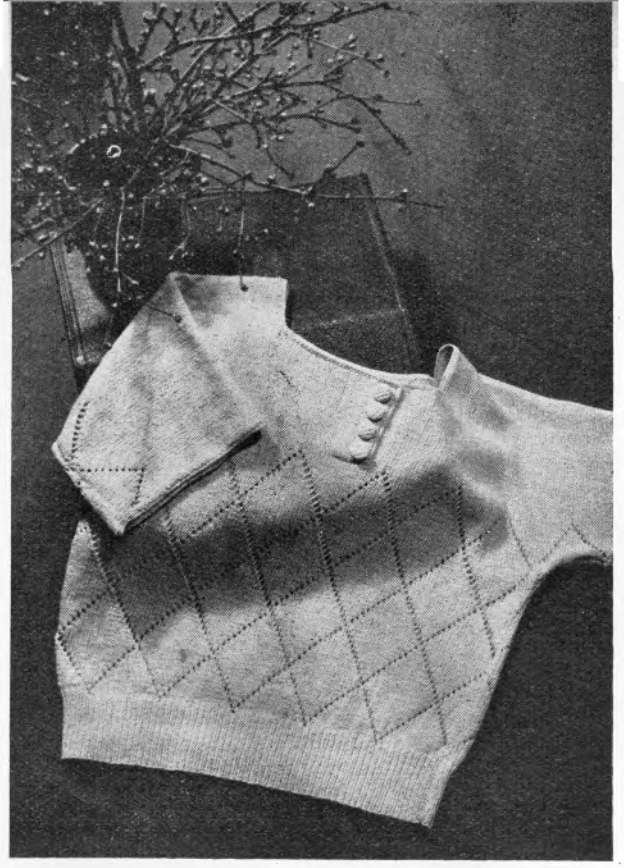

alleen het aantal steken per kant is met 4 vergroot. Bij de schouders gearriveerd, zetten we de steken van de rug ook op naalden en breien deze aan de binnenkant met die van de voorzijde tezamen, waarna zij afgekant worden. Hierdoor wordt de naad bijna onzichtbaar.

De afwerking eist niet veel; de zijkanten worden dicht- en de halssluiting en mouwen omgehaakt met vasten.

Op de sluiting komen 4 leuke knoopjes en hieronder drukkers, waarna we onze splinternieuwe uitbreiding nog even aan de binnenkant opstrijken.

NELLY J. HAK.

VIERKANT KUSSEN, groot 42 c.M.

(Op verzoek).

Dit kussen wordt in heen- en weergaande toeren vasten van donkerbruine, terra, molgrijze en zachtgele Astrakan-frotté, met haaknaald Nr. 2 gewerkt. Elk hokje van de tekening, die ruim de helft van het kussen geeft, betekent 1 vaste in de breedte en 1 toer in de hoogte. Van de verschillende kleuren worden zoveel kluwentjes gewonden als er vakjes van die kleur in één toer voorkomen. Steeds worden beide

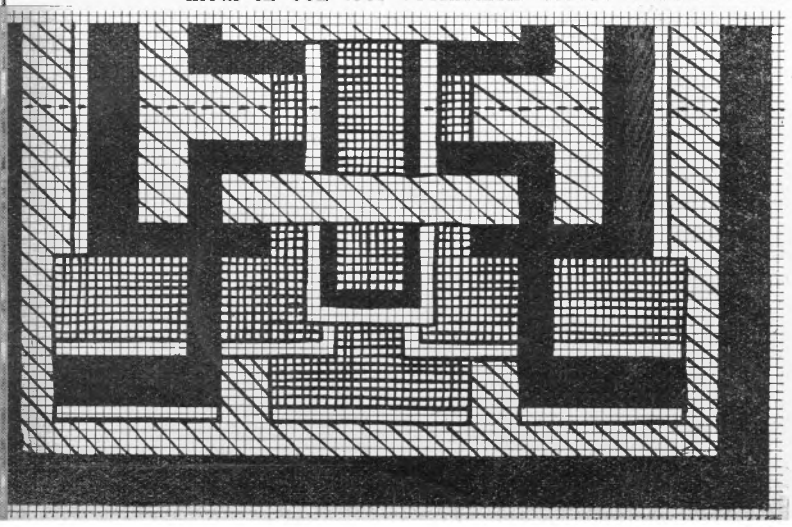

lussen opgenomen. Men zet op: 96 l. van bruin, waarop men 6 t. van 96 v. haakt (2 l. voor de 1ste v.); 7de toer: 6 bruine v., doch de 6e v. mag niet geheel worden afgewerkt, want de laatste doorhaling moet met terra gedaan worden. Bij het aanhechten haalt men het lusje van de terra draad door de 2 lussen van de laatst gehaakte bruine v. en haakt hiermee 84 v., terwijl de bruine draad aan de achterzijde blijft hangen. Het korte draadje wordt een paar steken meegewerkt, zodat dit niet afgehecht behoeft te worden. Na de 84 v. van terra wordt op dezelfde manier een nieuwe bruine draad aangehecht, waarmee 6 v. gehaakt worden, terwijl de terra draad aan de achterzijde blijft hangen; 8ste toer: als vorige, doch nu worden de draden van vóren af opgenomen en na gebruikt te zijn ook weer naar vóren gelegd.

Men kan bij het werken de kluwens in een deksel van een doos voor zich leggen en om het ineendraaien der draden te voorkomen het werk de ene maal van links naar rechts, de andere maal van rechts naar links omkeren. Veel gemakkelijker echter werkt het met een plankje met spijkers, waarop men de op opgerolde stukjes dun karton gewonden frotté in volgorde plaatsen kan.

Kleuren: zwarte hokjes: donkerbruin; schuin-gestreepte vakjes: terra; geruite vakjes: molgrijs; het overige: zachtgeel.

Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstraat 36bis, Utrecht. Antw. betaald.

voorjaar 1935

ZOMERJURKEN I

Ik denk aan tobralco, linnen, cretonne, aan al die heerlijke, lichte, vrolijk gebloemde stofjes, die we zo lang hebben moeten missen. De mode schrijft van alles voor, dus laten we een greep doen.

Fig. I stelt een jurk voor van tobralco met een klein patroontje. Kraag en strik zijn van effen linnen. De mouwen zijn met plooitjes ingezet en de rok heeft van voren een diepe ingestikte stolpplooi. Patroon verkrijgbaar in 42 en 44 na storting van 35 cents op gironummer 20246.

Fig. II, III en IV zijn gemaakt volgens eenzelfde patroon, dat hierbij verkleind is afgebeeld. Fig. II wordt gemaakt van gebloemd cretonne of.... chintz, die nieuwe grappige stijfuitstaande stof met zulke ouderwetse patroontjes, die eigenlijk slechts voor lampekappen bestemd is. Maar maakt u er eens een jurk van, ik garandeer succes! De wijde gerimpelde rok (is geen patroon van gegeven) en pofmouwen worden met drie opgestikte fluweeltjes gegarneerd. Iets breder fluweel wordt langs de vierkante hals gezet en vormt de ceintuur die van achteren een strik heeft met lange afhangende einden.

Fig. III is alleen voor jonge slanke figuurtjes. Het is een matrozenjurk (het nieuwste!) van zwart, liefst grofdradig, linnen. Kraag en mouwopslagen worden, volgens beproefd aloud recept, met drie witte opgestikte bandjes gegarneerd.

Fig. IV is een heel eenvoudige jurk van gestippeld tobralco. De grote kraag is van achteren gespleten en wordt, evenals de manchetten, van wit linnen gemaakt en geheel doorgestikt.

Fig. V en VI zijn luchtige linnen zomerhoedjes, die we heel gemakkelijk zelf kunnen maken. Fig. V is geïnspireerd op de polo-cap en heeft een doorgestikte rand, fig. VI heeft het nieuwe flatteuze zuid-wester model met de zo jeugdige opgeslagen rand. Van beide hoedjes zijn patronen verkrijgbaar na storting van 15 cents op gironummer 20246 van Bosch & Keuning te Baarn.

LENY VAN GEELKERKEN.

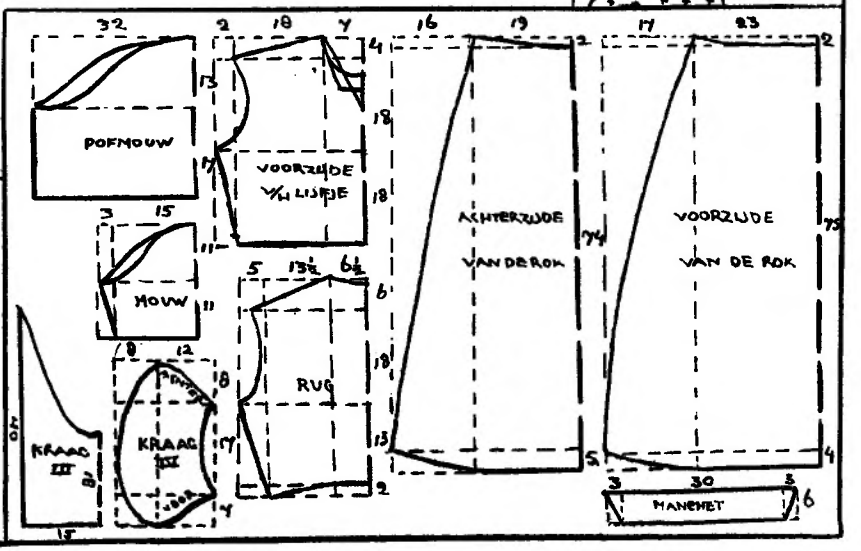

keukengeheimen

Roest- en vlekvrij metaal is naast hout en rubber het materiaal voor allerhande keukengerei. Lepels, schepjes, en wat meer nodig is bij het bereiden van het eten en het schoonmaken, mogen niet door zuren worden aangetast en evenmin mag er kans bestaan, dat het door inwerking van vocht gaat roesten. In de eerste plaats zou dat schadelijk voor de gezondheid zijn, maar lelijk en gehavend goedje is ook een onogelijk gezicht. Emaille, hoe voortreffelijk nog steeds in de goede kwaliteiten voor pannen, is op de lange duur ondeugdelijk voor lepels, vergieten en dergelijke. Is het emaille er afgesprongen, dan is het mooi er af. Keukenartikelen worden tegenwoordig in ons land vervaardigd uit een onverslijtbaar, roest- en vlekvrij metaal, dat niet gepoetst behoeft te worden en steeds zijn glans bewaart. Sola massive is de naam er van.

Bij het aanschaffen van keukenbenodigdheden moet men een moderne uitvoering nemen. Lepels en schepjes van allerlei aard en doel worden in een nieuwe vorm tegenwoordig gegoten. Zelfs de houten pollepel is niet meer geheel rond, maar heeft twee zijkanten, die recht zijn en loodrecht op elkaar staan. De scherpe, rechte kanten, die daardoor gevormd worden, maken het mogelijk de spijzen vlug en afdoende uit de pan te schrapen. Beslaglepels, ook van hout natuurlijk, hebben een gat in het midden. De opeenhoping van deeg in het midden wordt er door voorkomen en ze werken er door tegelijk als klopper. Metalen opscheplepels voor jus of melk zijn met een vlakke zijkant, omdat dit praktisch in het gebruik is gebleken. Komkommerschaven zijn geheel van ditzelfde materiaal, zonder iets van hout er aan. Resten blijven er niet in en het schoonmaken gaat in een wip. De zogenaamde „cookie spoon", afkomstig uit Amerika, is een lepel met gaatjes aan één zijde, die tegelijk schuimspaan en lepel is, een zeer gelukkige combinatie. Maatlepeltjes van aluminium zijn er in de handel, een stelletje van vijf bij elkaar, waarvan ieder een zekere inhoudsmaat heeft, er op vermeld. Uitermate praktisch en daarom onontbeerlijk in de keuken. Maatbekers van metaal en maatglazen voor vloeistoffen ook met de inhoudsmaat er in aangegeven, zijn misschien van meer algemene bekendheid, maar mogen toch niet on-

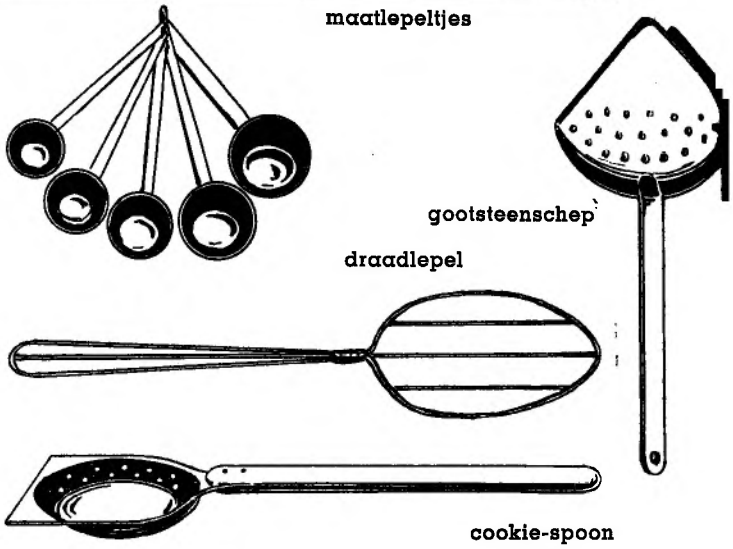

genoemd blijven. Grijpvorken om croquetten of oliebollen uit de pan te nemen horen eveneens in de goed uitgeruste keuken thuis en het nieuwe handige zuurvorkje, dat natuurlijk ook voor andere doeleinden gebruikt kan worden, komt ook wel eens van pas. Door een staafje kan men namelijk het opgeprikte gemakkelijk van het vorkje weer afdrukken of afschuiven. Draadlepels om sla aan te maken, om wat in boter, olie of vet gebakken is er uit te scheppen, zijn prettig in 't gebruik, omdat het aanhangende vocht dadelijk terugvalt.

Het laat zich zeggen, dat gootsteenschepjes ook van vlek- en roestvrij metaal moeten zijn om altijd zindelijk en netjes te blijven. Van rubber worden ze eveneens verkocht, net zo als bordenwissers. Dat zijn rubber schepjes aan een hard rubber steel. Theebladenzeefjes en vergiet zijn ook al weer beter als ze in plaats van emaille van roestvrij materiaal zijn. Gootsteenvergietjes zijn er met twee rechte zijden, die juist in de hoek van de gootsteenbak passen. Zet men deze vergietjes op standaardjes, die er extra voor verkocht worden, dan kan het water er beter uitlopen.

Met klem is er u meermalen op gewezen, dat er zo weinig mogelijk benodigdheden in de keuken moeten opgehangen worden, omdat de uitstalling van alle keukengerei met zich meebrengt, dat alles voor het gebruik even stofvrij gemaakt moet worden. Wie echter geen moderne keukenkast of genoeg laden voor berging heeft, zal de diverse lepels

noodgedwongen een zichtbaar plaatsje moeten geven. Zonder uitzondering hebben de metalen lepels haken en 't staat keurig ze aan platte roeden van hetzelfde metaal op te hangen. Deze roeden worden geleverd met steunen en schroeven om ze te bevestigen en ze bestaan in verschillende maten. Roedehaken, die verschuifbaar zijn en waaraan dingen opgehangen kunnen worden, horen er bij. VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

recepten

● **MACARONI** met tomatensaus en hard gekookte eieren.
2 ons macaroni, ½ liter water met zout, ½ tot 1 pond tomaten, 1 ui, peterselie, laurierblad, 2 lepels boter, 4 lepels bloem, citroensap, 3 eieren, paneermeel.
Breek de macaroni in stukjes van een halve vingerlengte en kook ze in kokend water met zout gaar (± ½ uur). Maak tomatensaus. Smelt een lepel boter en fruit hierin de fijn gesneden ui, peterselie en laurierblad. Voeg de gewassen en in vieren gesneden tomaten toe en tenslotte het vocht. Laat de tomaten gaar koken. Zeef daarna de massa en maak van de overige boter met de bloem een gebonden saus. Maak deze op smaak af met citroensap, vermeng er de gare macaroni mee. Doe de massa in een omgespoelde vuurvaste schotel.
Leg bovenop de macaroni de in de lengte doormidden gesneden halve hard gekookte eieren en maak de schotel af met paneermeel en klontjes boter. Laat er in de oven een bruin korstje op komen.

● **EENVOUDIGE VRUCHTENSAPVLA.**
½ liter bessen- of frambozensap en ½ liter water of ¾ liter gezeefde citroen- of sinaasappelsap en ¼ liter water, 80 gram (7 lepels) griesmeel, stukje citroenschil, en 10 lepels suiker.
Breng het vruchtensap met het smaakje aan de kook. Giet hierin al roerende de griesmeel met de suiker vermengd. Laat de vla 5 à 10 minuten doorkoken. Klop ze met klopper of houten lepel van het vuur koud en schuimig. Verwijder het smaakje.

● **MAGGI-RECEPTEN. VOORJAARS-MENU.**
Maggi's Koninginnesoep met eiergelei.
Schotel van rijst met gevulde eieren en peterseliesaus; of aardappelpurée, gestoofde spinazie met hardgekookte eieren en gesmolten boter.
Griesmeelpudding met gedroogde appels.
Na het opscheppen wordt aan elk bord een paar druppels Maggi's Aroma toegevoegd; vóór het opdienen van de groenten roert men er in de pan een weinig Maggi's Aroma doorheen. De gedroogde appels zet men de avond tevoren met wat lauw water op het fornuis of de kachel, waar ze de hele nacht blijven staan. Ze worden dan heerlijk zacht en men laat ze nog maar kort koken. De smaak wordt zeer verbeterd, wanneer men er direct 's avonds een citroenschilletje bijvoegt en dit mee laat koken.

● **EIERGELEI.**
2 eieren, 1 afgestreken eetlepel bloem, 2 theelepels Maggi's Aroma, ½ theelepeltje zout, een klein beetje peper en geraspte nootmuscaat, ½ kopje melk.
Klop de eieren in een kommetje met zout, peper en noot, voeg dan de melk toe en de Maggi's Aroma. Doe deze massa in een met boter ingesmeerd kommetje en zet het kommetje in een pan met kokend water. Zorg, dat het water ongeveer tot de rand van het kommetje komt. Laat het water heel zachtjes koken ± ½ uur. Stort de eiergelei, snijd ze in kleine blokjes en doe ze in de soep.

● **GEVULDE EIEREN.**
2 ons rijst, 6 d.L. kokend water, 4 eieren, 20 gram boter, 50 gram geraspte kaas, 2 theelepels Maggi's Aroma, fijngehakte peterselie.
Was de rijst, kook ze gaar en droog in het water en een theelepel zout. Leg ze op een warme schaal. Kook de eieren hard, pel ze, snijd ze doormidden. Neem de dooiers er uit. Roer dan boter, geraspte kaas en ei-dooiers met de Maggi's Aroma en een klein beetje zout flink dooreen. Vul deze massa in de uitgeholde eiwitten. Strijk ze glad met een warm gemaakt mes. Leg de eieren op de rijst. Strooi er wat fijngehakte peterselie over.

● **PETERSELIE-SAUS.**
½ L. kokend water, 2 theelepels Maggi's Aroma, 30 gram boter, 30 gram bloem, 1 eetlepel fijngehakte peterselie, 1 theelepel zout.
Smelt de boter in een pannetje, voeg de bloem toe, roer deze glad, doe er onder roeren het kokende water bij en laat de saus even doorkoken. Maak ze af met de gewassen en fijngehakte peterselie (alleen de blaadjes van de peterselie), de Maggi's Aroma en het zout.

correspondentie v.d. redactie

UITSLAG VAN DE TWEEDE ABONNEES-WEDSTRIJD.

Op Maandag 15 April verlieten drie gelukstijdingen ons bureau, bestemd voor mejuffrouw Th. Kansil op Gr. Sangir (N.O.I.), mevrouw H. Schouten—Dekker te Den Haag en mejuffrouw A. Croes te Rotterdam, resp. winnaressen van de 1e, 2e en 3e prijs. Wij wensen hen nogmaals van harte geluk met hun succes, en zijn blij, dat de prijzen zo in hun smaak vielen.
Met grote interesse hebben we deze wedstrijd gevolgd, en we zeggen alle deelneemsters hartelijk dank. Natuurlijk gaan we nu niet verflauwen, maar we blijven ons best doen nieuwe lezeressen te vinden voor ons eigen blad. De premies blijven lokken!

GEREF. OPLEIDING VOOR ZENDING EN EVANGELISATIE.

In dit nummer is een advertentie geplaatst, waarin over bovengenoemde cursus het een en ander wordt medegedeeld. Men schrijft ons verder: In October 1934 werd door het Bestuur der Vereeniging de cursus geopend met 6 cursisten. Het eerste cursusjaar mocht goed slagen en beantwoordde aan de verwachting zoowel van het Bestuur der Vereeniging, als van de cursisten, zoodat het tweede cursusjaar met vertrouwen wordt tegemoet gegaan.

VACANTIE-PRIJSVRAAG.

Regen? Wind? 't Kan ons niet schelen,
Wij zijn jong, en dat is fijn!!

Waarmee we maar zeggen willen, dat we ondanks de regen, die op 't ogenblik dat we dit schrijven, weer getrouw aan 't stromen is, genòten hebben van de gezellige „plannen", die binnengekomen zijn! Maar, we verwachten er nog veel meer! Laat je niet door eventuele gietbuien van de wijs brengen: begin maar eens een plan op te zetten, dan komt de vacantiestemming vanzelf. Het hoeft heus geen bizonder sportief of ingewikkeld plan te zijn, als het maar van een praktische geest getuigt. Probeer het eens! Inzendingen zijn tot uiterlijk 15 Mei welkom!

VOOR WIE MET ZIEKEN OMGAAN.

In antwoord op het verzoek in „Om het Wachtvuur" is o.a. de volgende brief gekomen over de omgang met zieken. Wij danken de patiënte zeer voor haar hartelijk meeleven, en nemen haar sympathiek schrijven gaarne in zijn geheel op, in de hoop dat anderen er hun voordeel mee kunnen doen.
— Al is dit ook een bekend euvel, toch zal er altijd weer voor gewaarschuwd moeten worden, dat de bezoekers niet over de ziekte en vooral niet over allerlei andere ziektegevallen spreken mogen. Merkt men daarentegen, dat de zieke-zelf zich eens graag over haar ziekte en leed wil uitspreken, laat dit dan vooral niet genegeerd worden, want het kan zo goed doen bij iemand, die met ons meeleeft, het hart eens te kunnen uitstorten. Hierbij moet met elke persoonlijkheid naar karakter en aanleg gehandeld worden, want wanneer men merkt, dat de zieke te veel met zichzelf bezig is en dit ontaardt in zelfbeklag, laat dan vooral met liefde en tact getracht worden de gedachten op iets anders te richten. Probeer voorzichtig, (maar hierbij past voor een gezonde wel bijzondere tact), enkele weldaden en de zonkant, die toch altijd nog wel te vinden is, naar voren te halen. Als zieken onderling is dit minder moeilijk, omdat dan nooit het verwijt gelden kan: „Je hebt goed praten, als jij hier maar eens altijd liggen moest."

Laat de bezoeker altijd zó gaan zitten, dat de zieke met het hoofd in een gemakkelijke houding kan blijven liggen, dus liefst naast het voeteinde van bed of rustbank. Laat de bezoeken vooral niet te lang duren, tenzij men zeker weet, dat het de zieke absoluut niet hindert, en zij het kwalijk zou kunnen nemen, dat men al weggaat, terwijl men de tijd beschikbaar heeft om langer te blijven.
Spreek nooit met luide stem, maar toch ook vooral niet fluisterend, zodat de zieke alleen reeds door de stem er aan herinnerd wordt, dat zij ziek is. Het is juist zo heerlijk waar het even kan, vooral bij langdurige zieken, als gezond mens behandeld te worden. Wat de huisgenoten betreft, laten zij er voor waken, dat de zieke, tot haar eigen nadeel en dat van haar omgeving, als een despoot hen allen om de vinger zou willen winden, maar waar het betreft iets voor haar te kunnen doen, wat het lijden maar enigszins zou kunnen verlichten of haar leven zo goed en zonnig mogelijk te maken, laat dan geen moeite te veel zijn, want zij moet toch al zoveel missen.

Geef haar vooral iets waarvoor zij zelf zorgen kan, als dit tenminste maar even mogelijk is, b.v. een plantje, dat zij zelf geregeld water kan geven. Zo zij hiervoor liefhebberij heeft, is een aquarium, hoe eenvoudig ook, waarin zij de visjes zelf voederen kan en al liggend of zittend, naardat de toestand het toelaat, de voedselresten en het vuil zelf met een hevel kan verwijderen, en waarin zij de plantjes naar eigen smaak schikken kan, een heerlijk bezit.
Als men bloemen of plantjes meebrengt voor een zieke, denk er dan vooral om, dat velen het heerlijk vinden, de bloemen zelf te mogen schikken, dus breng het liefst kleine, fijne bloemen; ook een plantje, dat door de zieke af en toe eens in handen kan genomen worden om van dichtbij te kijken of er al nieuwe scheutjes of knopjes aan komen, zal bijzonder welkom zijn.
Het zit helemaal niet in grote, dure geschenken, doch een tuiltje madeliefjes of speenkruid of andere veldbloemen, zullen als groet van voorjaar en zomer, dankbaar gewaardeerd worden.

Dikwijls is het mij opgevallen, dat er bij mijn vrienden en kennissen verschil van mening bestond over het sturen van foto's en prentbriefkaarten uit hun vacantieverblijf. Velen durven ze niet te sturen, omdat zij vrezen, dat de zieke hen benijden zal, als zij de mooie plekjes ziet, waar de gezonde genieten mag. Ik voor mij geloof, dat zo'n kaart als bewijs, dat onze vrienden ook in hun vacantie aan ons denken, goed zal doen en dat het gevaar van benijden hierdoor kleiner is dan men denkt: immers kan dikwijls reeds de gedachte aan te moeten lopen of reizen, de zieke zó moe maken, dat zij haar bed of rustbank als een kostelijk bezit waardeert.
Het is zo heerlijk, als we door genade hebben mogen leren, ook als we ziek zijn, ons te verblijden met de blijden. Dan kunnen we ons zo echt van harte verheugen met een zieke vriendin, die beter mocht worden en behoeft zij niet angstvallig haar vreugde voor ons te temperen of te verzwijgen, maar het heerlijke is dan óók, dat zij ons veel beter dan voorheen, toen zij niet wist wat langdurig ziek-zijn betekende, in ons leed zal kunnen begrijpen.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17e JAARGANG, JUNI 1935, No. 9

INHOUD

- Meditatie. In zijn eigen taal 322
- Loggia van het Dogenpaleis te Venetië, foto Bruno Stefani 323
- Bij de Chinezenmoeder van Katendrecht, door G. J. Peelen 324
- „Zalig zijn de barmhartigen". Vers van Jan Ietswaart .. 325
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal .. 329
- Michel Angelo, door Jan Poortenaar 335
- De buurvrouw, novelle van Beatrice Willing 339
- Natuurlijke binding, door J. M. W.—W. 341
- Uitslag vacantie-prijsvraag 342
- Zaadpluis, door Rie van R. 345
- Hoe oom een schilderij ophangt, samenspraak door Rie van Rossum 346
- Ontwerpen voor handwerk, door atelier „De Driehoek" 348
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 350
- Hoe koken wij lekker en goedkoop? door Lenie S. 352
- Ons patronenhoekje 353
- Practische Dingen 354

  Tas van visserskoord, door G. van der Plaats 354
  Rond kussen of poef, door R. v. d. L. 354
  Op de tuintafel, door Tiny Boessenkool 355
  Gehaakte sloophoek met tussenzetsel, door Riek Heusinkveld 356
  Spreihanger, door A. Balder 357
  Kastrand, door Riek Heusinkveld 357
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh-Snoek 358
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy 358
- Correspondentie van de redactie 360

  Op de kunstdrukpagina's: .....
- Avondstemming aan de Krumme Lanke, foto G. Tj. Keiser
- Het ontbijt ..... foto E. Hase
- Boomkikkers ..... foto Bruno Stefani

IN ZIJN EIGEN TAAL

Een iegelijk hoorde hen in zijn eigen taal spreken. ● Hand. 2 : 6b.

En toch wordt tot allen, van welk land, van welk ras ook, hetzelfde gezegd: Jezus Christus is de Heer.
Maar een iegelijk hoort de verkondiging in zijn eigen taal.
Het evangelie is voor allen, voldoet aan aller behoeften, maar wil een iegelijk zeer persoonlijk raken.
De boodschap komt in de eigen, vertrouwde taal, wordt dichtbij gebracht, wordt verstaanbaar gemaakt voor een iegelijk mens. Geen ras wordt uitgesloten of minderwaardig geacht, geen mens wordt voorbijgegaan.
Het is een boodschap voor elken zondaar. Dit evangelie is voor allen, omdat allen zondaren zijn. Het is Gods bedoeling, dat allen hun hart zullen openstellen voor de werking van Zijn Geest.
En nu wordt op de Pinksterdag weer gesproken over het heilsfeit, dat eens, lang geleden, plaats vond. Hoe ontvangen wij nu de boodschap? Wat doen wij met de verkondiging van de boodschap, dat Jezus Christus de Heer is?
Het is de bedoeling van God, dat wij op dit Pinksterfeest de boodschap zullen ontvangen als rechtstreeks tot ons gericht. Niemand kan zeggen: Dit is niet voor mij.
Wie wij ook zijn, gij en ik, arm of rijk, droevig of blij, oud of jong, gezond of ziek, God bedoelt op dit Pinksterfeest u en mij. Hij wil, dat gij en ik, ons hart zullen openstellen, opdat Zijn Geest daarin woning neme.
Horen wij de boodschap? Nemen wij het evangelie aan?
Welnu, dan zal er in ons leven heel veel veranderen. Dan worden we geleid door den Geest van Hem, die onze Heer is. Die door den Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods.
Heel duidelijk, heel verstaanbaar, wordt het evangelie ons gebracht.
Gij hoort het in uw eigen taal, in de taal, die uw hart spreekt. God laat u het evangelie brengen, juist zoals gij het nodig hebt. En in de boodschap, die u gebracht wordt, hoort gij het liefdevol kloppen van Gods hart.

K.

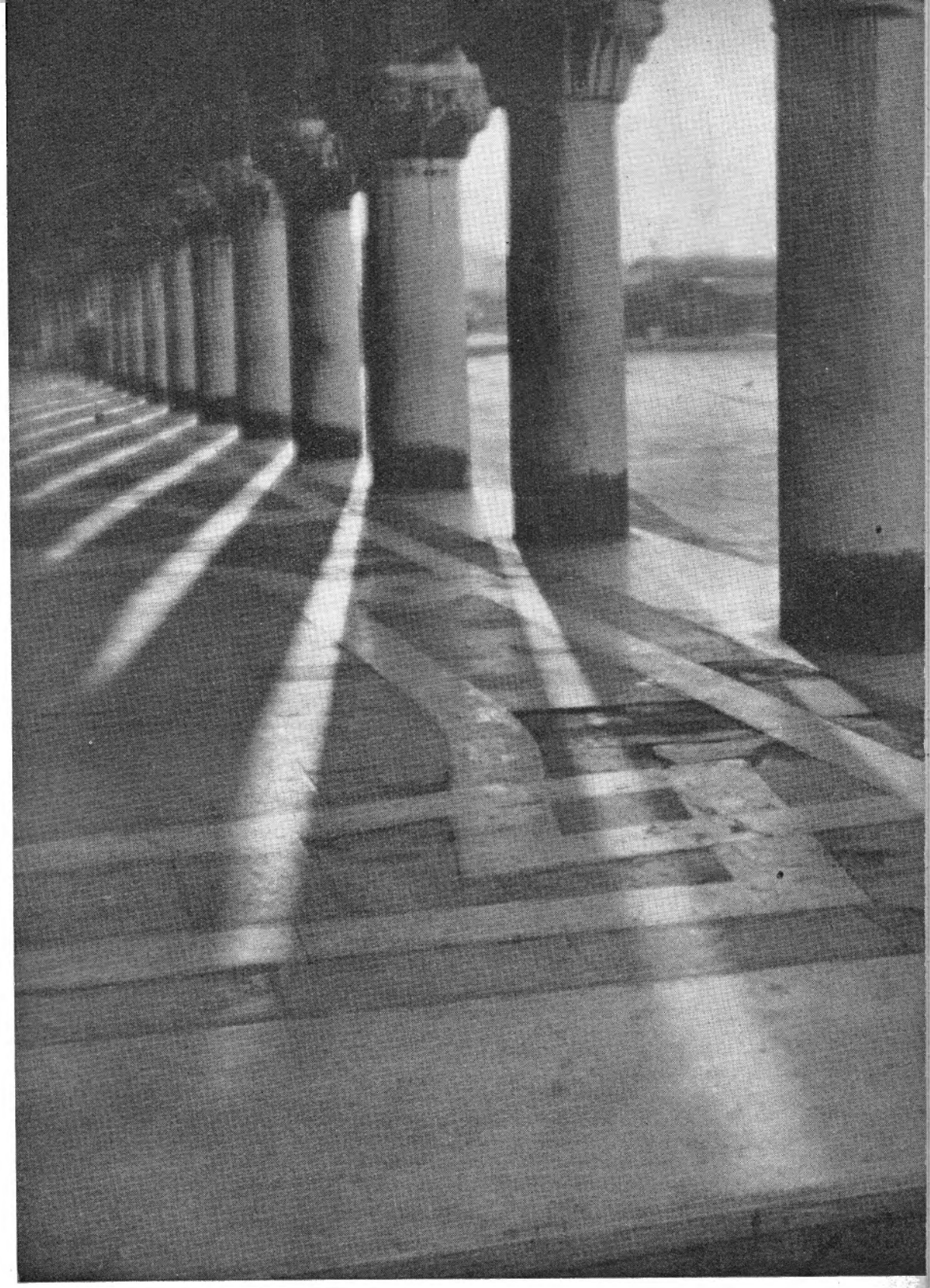

Venetië. Loggia van het Dogen-paleis.

Foto Bruno Stefani

bij de chinezenmoeder van katendrecht

door G. J. Peelen

U kunt niet zeggen Katendrecht gezien te hebben, zonder bij juffrouw Stoel geweest te zijn," zei mijn geleider Ds. Pieron, de Chinezenzendeling van de Geref. Kerk te Rotterdam, met wien ik enige dagen door Katendrecht gezworven had. 't Was bij elven.

Veel grauwe ellende hadden we die avond weer gezien, in die vale, uitzonderlijke stadswijk, ingesloten door eentonige loodsen van de stoomvaartlijnen, en dreigende kraangevaarten.

We waren ontelbare, smalle, vuile trapjes opgeklommen, schemerig verlicht, om, bijna onder de pannen oude pindamannetjes op hun houten britsen te vinden bij een walmend olielampje; we hadden de boardinghouses bezocht, waarin de Chinese zeelui een armelijk onderdak vinden tussen af- en aanmonstering, hun avonden en een deel van de nacht, in hartstochtelijke overgave aan het majong-spel, doorbrengend.

Ik had mijn maag bijna bedorven in een Chinees restaurant, van Tschong Kok Lee, en thee gedronken in één van de gezinnen, waar een Hollandse vrouw met een Chinees getrouwd, de scepter zwaaide over haar vele aardige halfbloed-kindertjes, in een éénkamerwoning, waar bedden, huisraad, fornuis en papegaaienkooi vochten om een plaatsje.

„Kunnen we daar zo laat nog aankomen?" vroeg ik.

„O ja, juffrouw Stoel is altijd nog laat in de weer. Er zullen nog wel een paar van „haar Chineesjes" zitten."

Terwijl we ons op weg naar haar begeven, langs de slecht verlichte straten, — uit de speelhuizen klonk telkens het geluid op van dooreenschudden der majongstenen — vertelt Dominee Pieron me wat naders over deze merkwaardige vrouw.

Het is een arme Roomse weduwe.

Haar man was bootwerker; zo verzeilde ze in deze Chinezenwijk, waar ze ook na zijn dood bleef wonen.

Zij wast voor hen, breit vesten, en herstelt hun plunje, tegen een kleine vergoeding.

Haar huis staat altijd voor de gele vreemdelingen open, die ze moederlijk bedilt, en zo nodig bestraft.

Ze kennen haar allemaal, en beschouwen haar als hun moeder, die voor hen zorgt, en bij wie ze altijd aan mogen komen.

Zij weet meer van al de intriges en geheimen van dat ondoorgrondelijk volkje, dan de rechercheurs. Zij weet ook waar 't meest armoe geleden wordt, en waar ze kan, helpt ze van haar schamele inkomen. Ze sticht vrede, als ze onderlinge grieven hebben over speelschulden, en spreekt hen van haar geloof, dat ze in kinderlijke eenvoud belijdt en in practijk brengt.

Als ze naar China terug kunnen, en geen goeie kleren hebben, helpt zij hen aan geld voor een tweedehands pak, of ze lost ze in voor hen uit de lommerd.

Voor een haveloos en vervallen huis, zoals ze alle zijn in dit langzaam stervend stadsdeel, blijven we staan.

Een koperen plaatje met door een spijker ingeklonken letters, zegt, dat we hier bij de Wed. Stoel—Stevens zijn. Een venijnig rinkelbelletje roept een vrouwenhoofd onder een knarsend opgeschoven bovenraam te voorschijn.

„O bent U het, dominee, kom boven!"

„Is 't niet te laat? Ik heb een vriend meegebracht!"

„Welnee, de avond is nog lang."

Een van de vele aardige Chinezen-kindertjes.

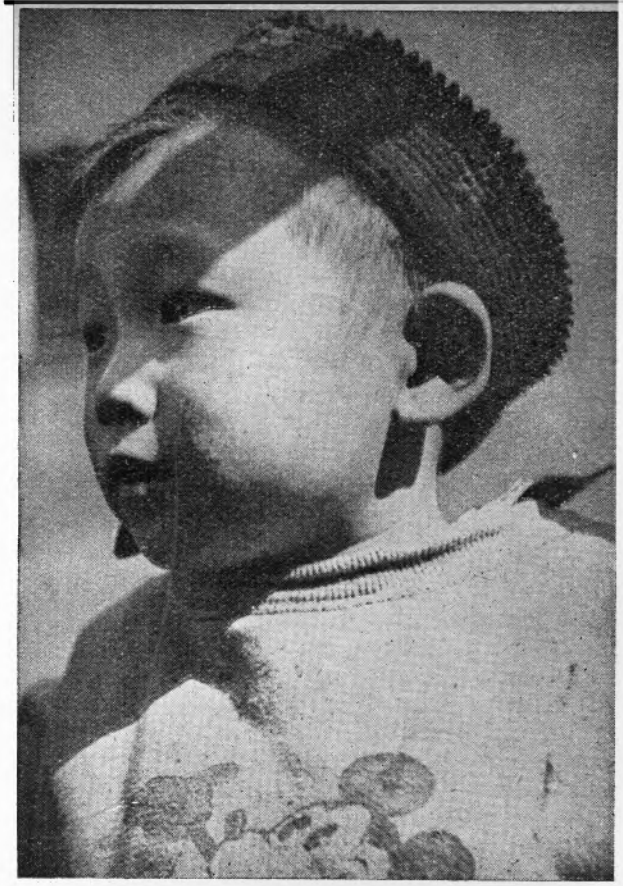

Ik ben al vertrouwd geraakt met de smalle, uitgesleten trappen, een ijzeren leuning tegen een klam-vochtige muur.
In de enige zitkamer, die keuken tegelijk is, hangt een benauwende warmte van 't knappend brandende brede fornuis.
Juffrouw Stoel, een zware matrone, met een bijdehand, maar niet onvriendelijk gezicht, staat bij de tafel, en noodt bedrijvig tot zitten gaan.
Een lange, tengere Chinees is bij ons binnenkomen vriendelijk grijnzend uit een brede rieten armstoel opgestaan.
„Lou Sing kwam es kijken of z'n vest al klaar was," verklaart juffrouw Stoel, met een verduidelijkend handgebaar naar een dik breiwerk van genuanceerde wol, op het gebloemde tafelkleed.
Lou Sing lacht kinderlijk, en schijnt te begrijpen, waar het over gaat.
„Nice coat that!" [1]) zegt hij appreciërend, in het gebroken Engels, dat de meeste Chinezen hier min of meer machtig zijn.
Uit een nevenvertrekje, blijkbaar een bijkeukentje, waaruit ik al gestommel gehoord had, komt, eerst schuw om het hoekje kijkend, nog een Chinees te voorschijn, in zijn overhemd, de mouwen hoog omgeslagen, zodat de grillig getatoueerde armen zichtbaar zijn.
„Ah, dat is Ah See," stelt dominee me voor, „die is hier als kind in huis, en helpt juffrouw Stoel een handje met de was. This is a friend of mine." [2])
Ik krijg een nog natte hand toegestoken, begeleid door een welwillende glimlach, die even het ovale, uitdrukkingsloze gele gezicht vertrekt.
Hij heeft een grote pleister, van onderlip tot kin.
„What is the matter with you?" [3])
„O dominé," antwoordt juffrouw Stoel haastig, nog voor Ah See een mond open doen kan —, „ik heb me toch een stel met dat jong gehad.
Gistermiddag komt ie hier met zó'n gezicht. Helemaal dik. Ik denk een beet van een wandluis of zo. Ik zeg: „Ah See, je mot d'r niet mee blijve lope. You mus' go to a docter. [4]) Naar de kliniek aan de Leuvehaven. Ja, zeg u nou es. Daar kan toch van alles van komme.
Maar dacht u nou dat ie wou? Met geen geweld kon ik hem er heen krijgen.

[1]) Indien vertaling nodig geacht wordt: „Mooi jasje dàt!"
[2]) „Dit is een vriend van me."
[3]) „Wat is er met jou aan de hand?"
[4]) „Je mot naar een dokter!"

„Me donne go to docter," zei die maar. [5])
Nou ik maakte me kwaad, ik zeg, jou lillijke aap, mot ik soms met je mee!
Ze zijn zo bang voor de Hollandse dokters, die jonges. Nou, ik denk: la 'k maar mee gaan, anders blijft ie d'r mee heenlope. Ik me mantel aangeschoten; en: come on Ah See. [6])
Maar bang! Onderweg liep hij maar te mompelen: „Me will not go!" en aan 't eind van de Veerlaan keert-ie ineens om, om terug te gaan.
Ik trek 'em an ze jasje, en zeg: Lillijke jong, mot je nou een oud mins voor schandaal zette? En zo heb ik 'em in de kliniek gekregen.
We moste wachte, d'r keek es een dokter om de hoek van de wachtkamer, en toen had Ah See 't al gezien: „This doctor no good. — Doesn't like Chinese, this doctor," [8]) beweerden-ie hardop.
'k Zeg: „Wil je wel es stilhouden! Schaam je je niet? Dat verstaat die dokter!"
Maar hij is er maar mooi mee afgeholpen, niet, Ah See? A good doctor, that, hè?" [9])
Ah See lacht eens. „Very much blood!" [10]) mompelt hij dan.
„Wat bedoelt hij daarmee?" vraagt dominee.

[5]) „Ikke niet naar dokter gaan!"
[6]) „Alla, kom mee, Ah See!"
[7]) „Mij niet willen gaan."
[8]) „Niet deugen, deze dokter, hij niet houden van Chinees, deze dokter."
[9]) „Dat was een goeie dokter, hè?"
[10]) „Heel veel bloed!"

„O, ze hebben hem de thermometer aangelegd, en nou meent hij maar, dat ze hem daarmee bloed afgetapt hebben, en hij gelooft me niet, as ik zeg dat 't niet zo is.
Een beste jongen anders, dominee, die Ah See. Die denkt er over na wat u zegt. Hij heb al twee avonden in 't evangelie van Marcus zitten lezen, dat hij van u heeft.
En dan legt hij die plaatjes van de gelijkenis d'r naast.
En zo as-tie meeluistert as de K.R.O. aanstaat, met de epiloog!"
Ze ratelt maar door, terwijl ondertussen de breipennen geen minuut in rust zijn.
Het valt me niet moeilijk de belofte te houden, die Ds. Pieron me onderweg afnam: „Vraag haar niet te veel. Want anders komen we de eerste uren niet weg."
Haar levendig ononderbroken gesprek over haar wel en wee met „haar Chineesjes" geeft beter een kijk op haar werk, dan een vraag-en-antwoordspel dat zou kunnen. Dit is nu niet het type om te interviewen.
Wij hebben maar aan te horen.
En de twee Chinezen, Ah See nog steeds met omgeslagen mouwen, zitten er flegmatiek bij, zonder enig teken van leven in hun placide gezichten, behalve wanneer ze hun naam horen, en even hun ogen òplichten.
„Weet U, waar U morgen nodig eens mot gaan kijke, dominee?" vraagt juffrouw Stoel. „Bij die zeven ouwe kereltjes om de hoek, op 36. Die hebben het zo bitter arm, daar wordt nou beslist honger geleje. En dat oudste ventje, Yan Wong, u weet wel, die van 72, die is ziek.
'k Heb d'r al een paar maal een bordje pittige soep heengebracht, en een mandje eierkolen. Want ze hebben geen brand meer, om de rijst te koken!
Morgen komt mijnheer Storm zeker met rijstbonnen? As u hem spreekt, mot u hem zeggen, dat ie daar eerst es heengaat."
Mijnheer Storm is de energieke leider van het Comité voor Chr. sociale arbeid onder de Chinezen, die met bonnen voor rijst en spek helpt in die woningen, waar de nood 't grootst is, b.v. bij oude pindachineesjes, die in coöperatie op een vliering leven, en vaak niet meer dan dertig cent per dag verdienen tegenwoordig.
Ds. Pieron en Juffrouw Stoel, die beiden dagelijks onder hen verkeren, zijn daarbij zijn vertrouwde adviseurs. En met een gerust hart laat de heer Storm na zijn rondgang, bij de laatste nog een bon voor honderd pond rijst achter, wetend, dat het eerlijk terecht zal komen, daar waar de nood het grootst is.
En juffrouw Stoel hoort en weet precies wat er aan de hand is, in al die besloten maatschappijtjes in 't klein, van boardinghouses en onderlinge „pensions".
„Weet U al, dat Chong zijn huis sluit? Daar komen er twalef door zonder onderdak. Ze willen samen op 96 kruipen, twee hoog-achter-links. Daar mag ook wel wat eten heen."
Ze zit daar breed in haar rieten stoel, als een kapitein, die middagrapport houdt.
Een papegaai, in een hoge koperen kooi, is wakker geworden, en begint te brouwen.
„Lorre zoet, Lorre zoet. Lou Sing stout. Kopje krrrauw!"
Lou Sing lacht vergenoegd, en plaagt het beest een beetje, dat steeds heftiger, en verontwaardigder uitvalt: „Lou Sing stoùt! Verrrèk!"
Het incidentje heeft even de woordenvloed van juffrouw Stoel geremd.
Ik maak van de gelegenheid, er voor 't eerst eens een woord tussen te krijgen, gebruik om haar te vragen, hoe ze eigenlijk voor 't eerst zo met de Chinezen in aanraking is gekomen.
„Och, mijnheer, dat ging eigenlijk heel toevallig. Ik liep voor een twintig jaar terug es door de Delistraat, en daar komt zo'n kereltje — och, ik vond het eigenlijk altijd al zulke aardige ventjes — met een pakje vuil goed onder z'n arm, me tegen.
Die hield me aan, en koeterwaalde zo'n beetje, maar ik snapte d'r niks van, wat-ie wou.
Toen maakte die wasgebaren, en hij wees op zijn goed.
Ik zeg, nou da's goed. Kom mar mee, dan zal 'k dat es voor je opknappe.
Nou toen heb ik het voor hem gewassen. En hij heeft het zeker aan anderen verteld. En toen kwame d'r al maar meer. En dat is zo gebleve.
As d'r sokke te stoppe ware, of een winkelhaak te naaie, kwame ze ook.
En zo geleidelijk kon ik dat Engels van ze verstaan en nog een mondje Chinees ook.
En 'k kan me d'r nou zelf ook zo'n beetje mee behelpe.
Nou, 'k mot zegge, 'k heb d'r nooit gien spijt van gehad. 'k Kan 't best met ze vinde."
„En merkt U wel eens, dat ze 't waarderen, dat U dat allemaal voor ze doet?"
„Waardére, mijnheer, waardere? 't Zijn zukke dankbare kereltjes! Ze zegge niks, en ze kunne hier maar tijje zo stil voor zich uit

Het bezoek van Chong Shang Yin (middelste zittend); rechts zittend juffrouw Stoel, de Chinezenmoeder.

zitte stare.... maar in d'r hart! In d'r hart!! As ze weggaan komme ze altijd afscheid neme.
En as ze voor goed naar China gaan, krijg ik d'r portretje. Daar heb U ze allemaal."
Ze beurt de lampekap wat op; en wijst naar een grote brede lijst aan de wand, waarbinnen tientallen pasfoto's gestoken zijn, allemaal eendere moeilijk te onderscheiden Chinezen-gezichten....
Ze komt naast me staan, wijst me d'r eentje aan: „Kijk, deze, dominee kent hem wel, die is vorige week terug gegaan. Die kende ik al haast tien jaar. Telkes as ie afgemonsterd was, dook ie weer op. En die bracht een groot boeket tulpe mee. En toen die wegging, 'k kon d'r niks aan doen, toe begon ik te huilen, en as je 'm toe gezien had, mijnheer! 'k Zal 't nooit vergete. Da's de eerste keer da'k een Chinees heb zien huilen. Want toen begon hij ook. En hij zei maar: „Misses not cry!" [1])
Och, as je d'r zo jaren mee optrekt, krijg je hart voor ze — zo as deze ook. Die had met 't majongen zijn pak verspeeld. En toen moest ie terug naar China, en hij had geen goed pak. En ze zijn ijdel! As ze een pak kopen, mot 't goed wijd fladderen op de schoen, goeie wijje pijpe volgens de mode en anders deugt het niet! Nou, toen heb 'k es met de hand over 't hart gestreke, en van me spaarcentjes een tweedehands pak voor hem gekocht.
En blij dat ie was. Hij draaide maar in 't rond, om zich te bekijke.

[1]) Mevrouw niet huilen mot.

't Was ook mooi. „Was a nice coatie that of Chang Su, wasn't it, Lou Sing?" [2])
„Yes, yes, very nice coat!" [3]) betuigt ook Lou Sing, blij, dat hij ook in 't gesprek betrokken wordt."
„Ik hoorde van dominee, dat U dat meer gedaan hebt, en ook wel hun kleren uit de lommerd lost, als ze weg moeten.
Krijgt U dat nou werkelijk terug?"
„Mijnheer, ze benne zo eerlijk as goud. Al gaan ze naar China terug, moeder Stoel vergeten ze niet. 't Geld komt, hoe dan ook. Soms duurt 't jaren en dan komt er ineens een vreemde, die je nog niet eerder gezien hebt, en die brengt geld mee, van iemand, waar je de naam niet meer van wist."
Ik krijg een trap onder de tafel van dominee Pieron, die nadrukkelijk op zijn horloge ziet. We moeten nodig opstappen. En staan beiden tegelijk op, zonder ons door juffrouw Stoel tot nog wat blijven praten te laten verleiden.
Toch weet ik nog een afdruk los te kloppen eerst, van de kiek, die juffrouw Stoel op de ereplaats heeft hangen, en waarop ze zit naast den voornamen Chinesen tourist Chong Shang Yin, die alle landgenoten-kolonies in Europa vorig jaar bezocht heeft.
Een geweldige gebeurtenis op Katendrecht, waar in alle boardinghouses zijn portret hangt. En juffrouw Stoel ziet er een officiële erkenning van haar werk in, dat hij ook haar met een bezoek vereerde.
Lou Sing laat ons, met diepe buigingen uit. Van boven roept hij ons nog na: „Mang mang han", een Chinese beleefdheid, die zoveel zeggen wil als: „Loopt U toch langzaam. Verlaat ons niet te snel."
We staan weer in de koude nachtmist op straat. Uit een restaurant klinkt de dissonantische Chinese gramofoonmuziek op.
Uit het Antwerpens Patates-frites-paleis waait ons een vettige olielucht tegen.
„Zo, nou weet U wie de Chinezenmoeder van Katendrecht is," zegt mijn gastheer. „Een ruwe bolster, maar een gouden kern. Een ongeslepen diamant! 't Is niet te zeggen, hoeveel goeds die vrouw, volkomen onbaatzuchtig al gedaan heeft en nog doet. En voor hoeveel ellende ze, door haar bazigruwe bemoederen, menige Chinees bewaard heeft."
En ik ben dankbaar voor het vreemdste interview, dat ik ooit meegemaakt heb.

[2]) „Dat was een mooi pakkie van Chang Su, hè, Lou Sing?"
[3]) „Ja, ja, heel mooi pakkie dat!"

„ZALIG ZIJN DE BARMHARTIGEN"

In de donkre, natte straat,
waar het zware leven gaat,
in een winderig portiek
staat een arme Pinda ziek.

Zonder leven is zijn lach,
of hij nù de dood al zag.
Is hij niet van U en mij?
Maar wij allen gaan voorbij.

Wie van ons neemt hem in huis?
Wie van ons deelt hem zijn brood?
Wie zegt: „Mijn huis is jouw huis!"
Wie zegt: „Jouw nood is mijn nood!"

Wie bidt elken avond laat
voor de Pinda's op de straat?
Wie heeft vol barmhartigheid
Pinda's ook Zijn rust bereid?

JAN IETSWAART.

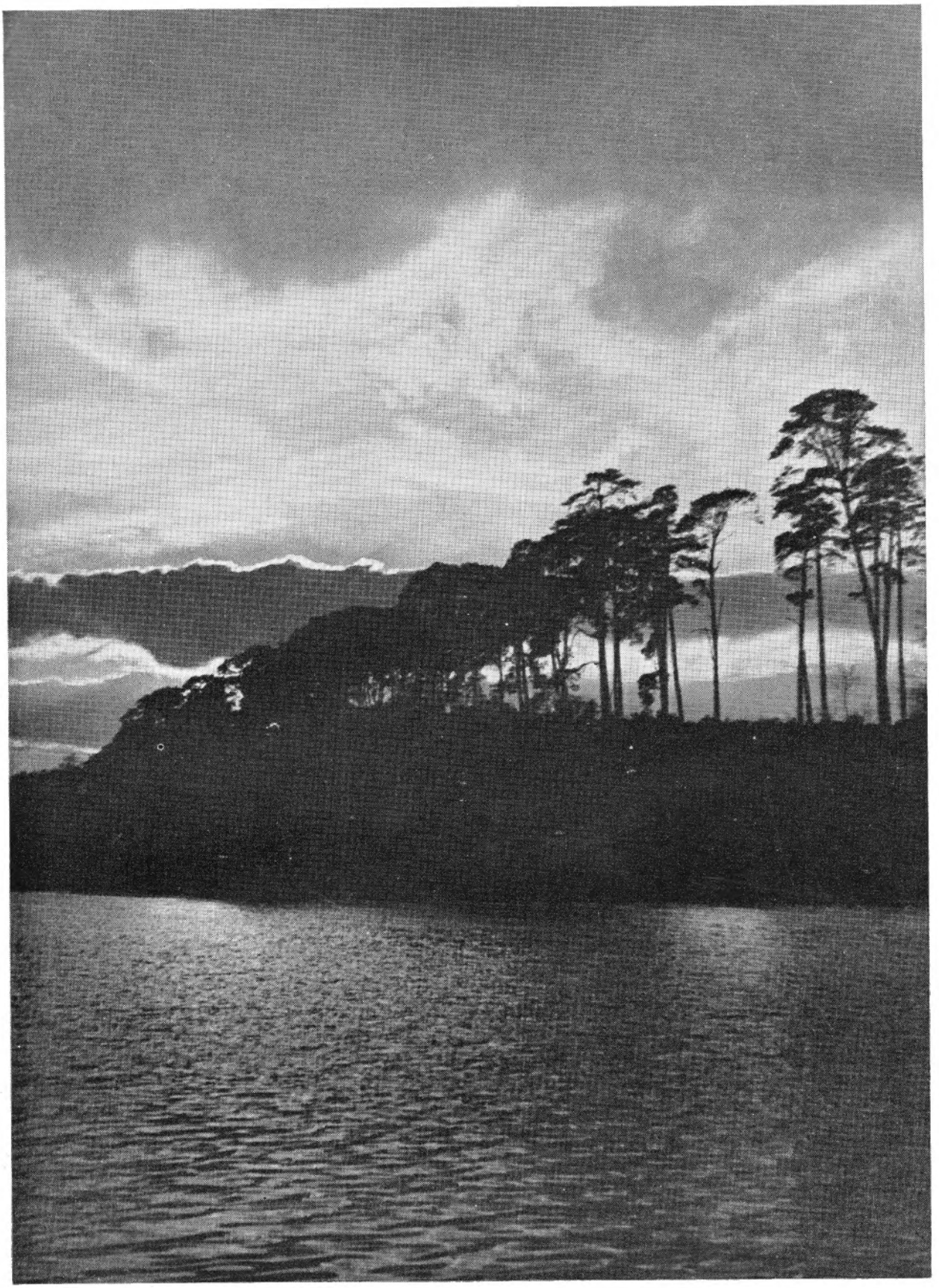

Avondstemming aan de Krumme Lanke

Foto G. Tjassens Keiser

Nonkel Free en zijne waterdierkes

9

Wij durven

door agni v.d.torre

● vervolgverha

Als Jonny uit het laboratorium kwam en de lentelucht zoo wijd en vol van zonlicht zag, kreeg ze goesting in haar kano de Leye op te varen. Haastig liep zij de kade af en geraakte spoedig buiten de stad, waar, aan de Leyeboord, Tierlanfijns huizeken stond met lange klissen kloefen, geel en zwart en rood gepint, die aan een zeel langs de gekalkte muur te drogen hingen.

Ze droeg met den kloefmaker haar kano in 't water en peddelde rap van den oever weg, lang nagezien door Tierlanfijn, zijnen vrouw, en hun Gomaarke, alsof ze een Pooltocht ondernam.

Licht en vlug gleed de kano met zijn slank, glanzend rood lijveken voort. De peddels sloegen stoer gelijkmatig op en neer, hun bruine scheppen blinkend van neerdruipend water.

De zon had de rivier lijk een glanzend zilveren spiegel gemaakt, die door den wind in scherven was gebroken om zijn fonkelspel er mee te spelen.

Breeder, dan als men langs de boorden ging, leek Jonny de Leye, nu naast haar aan beide zijden het water strekte tot aan de randen van versch groene dulen en oud geel riet. En wijd daarachter lag de lentewereld. Weiden lijk mosvlakten tusschen strooken bloote aarde, geploegd en gerold, vlakten van fijn verpulverde grond, zacht grijsbruin als pastelkleur.

Van een dichtbijen neerhof kwam een koe in galop, met de steert overeind en het zeel sleepend tusschen de voorpooten. Hij snoof de lentelucht met zijn geheven snuit en sprong van leute om zijn eigen dolle vlucht. Achter hem aan, met d'r kloefen in de opgestoken handen en wapperende rokken, rende driftig een bazinneke.

Jon genoot. En seffens dacht ze aan Marieke, maar 't maakte haar niet triest meer. Nog een jaar misschien, overlegde ze en dan kon ze mee naar den buiten. In een boot, dat ging goed; maar als ze 't beugelbeen gewend was, zou ze ook midden door deze schoone wereld kunnen loopen.

En dan zou Tierlanfijns kloefenkot zeker ook haar kluizeken worden om uit te rusten bij vrouw Nele en Gomaarke.

Zelfs Nonkel Free — en die was toch professor — beschouwde het als zijn bijzondere wijkplaats, als hij met studenten er op uitgetrokken was, om voorraad waterdierkes te halen voor de praeparaten.

Nonkel Free was verzot op die klein wezens in het water. Het leek in de vacans of hij het spel van zijn schooljaren herhaalde, als hij blootsvoets met zijn schepnet langs het strand waadde. En als hij te nacht door de beemden trok, om zijn geheime buit te zoeken, geleek hij een strooper.

Het was dees waterwereld, waarover hij heerschen wilde, waarin hij wetten zocht en de wording van gansche geslachten naging. Er scheen de laatste maanden iets gaande onder een groep van nonkels onderdanen. Die dierkes zochten het ook al buiten de veilige traditie en wilden een nieuwen vorm aannemen. Oom had iets bemerkt en hij trok vaak weg naar de vennen, waar veel materiaal was.

Tot in den nacht berekende hij.

Ze zou er weer eens t' avond heen gaan en meehelpen. Er was veel nota-werk bij, wat ieder kon.

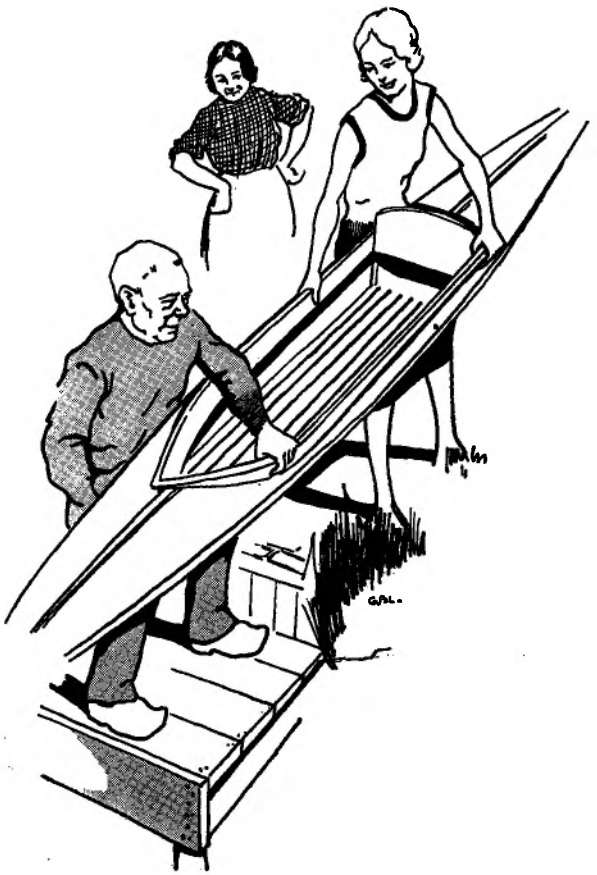

Ze droeg met den kloefmaker haar kano in 't water.

..Zoodat ze gemakkelijk de zak kon vatten.

Tante registreerde de nota's over de weersgesteldheid, de watertemperatuur en de diepte met haar kloek handschrift.
Ze deed het accuraat, maar zonder een glimp enthousiasme.
En als oom, tegenover haar aan de groote tafel, soms grommelde, omdat hij zich gemist had, of uitbundig werd bij een goede vondst, trokken haar wenkbrauwen ook hoog en lachten haar lippen mee, maar vreemd koud, alsof er ijs in haar zat.
Jonny zag ze zitten tegenover elkaar, nonkel lijk een groot kind, opgetogen of vergramd over de handelwijzen van zijn waterkinderen, en tante met het gezicht van de rechtsgodin, die iemand weegt op haar onverbiddelijke schaal en hem te licht bevindt.
„Nonkel," zei ze zacht en haar gedachten zochten zijn leven langs.
Hij was toch vriendelijk en zoo gewoon menschelijk voor zijn studenten. En toegeeflijk waar een wensch te vervullen viel. Al wat neven nonkels watergebied viel, behoefde ge hem niet te bevechten, dat kreeg ge vlot. Had dat geen waarde misschien en was zijn toegeeflijkheid een gemakkelijke achteloosheid; de manier om 't minst last van een bijkomstige wereld te hebben?
Ze zat stil. Haar handen om de paddel.
„Tante," zei ze en er was nu ook een liefkoozing in den naam van die trotsche vrouw, die misschien avond aan avond voorbijgezien werd door oogen, welke in gewijde aandacht zich naar 'n krieuwelend dierken bogen.
Langzaam hadden de golfjes de kano voort doen glijden over hun gladde ruggen.
Nu sloeg Jonny de paddels weer in het water en deed met strakke slagen het scheepke langs de vlakte scheren.
Ze wou niet te ver gaan, want straks tegen stroom op, zou ze niet zoo vlot vooruit komen.
Maar tot de tweede bocht wilde ze toch varen, ginder waar de huizekes stonden.
Daar waren dikwijls ook ganzen, dat was plezant. Spijtig, dat ze geen oud brood mee had.
Als ze de bocht binnenvoer, zag ze de ganzen op den lagen grasboord, waar het riet open plekken had gelaten.
Hun glanzende gedaanten zaten bol en breed op den drassigen wal en hun halzen lagen in zonderlinge draai neergevleid op het veeren kussen van hun eigen lijvekes, binst dat hun kop wegdook in de koestering van een warmen vleugel.
In de deur van „'t Vosken", dat een café, een kruideniers- en bakkerswinkel gelijk was, zat een jong madammeke patatten te schillen, terwijl op den weg een kind aan 't hinkelen was.
Jonny richtte de boot naar den oever.
Een enkele gans rekte zijn hals al uit en kwakte met een schor slaapgeluid.
't Meiske keek ook op en als ze zag, dat het de roode kano was en 't mamzelleke, dat zoo plezant met de ganzen spelen kon, kwam ze rap naar het water geloopen.
„Heeft uwe mama nog pistolets?" vroeg Jonny, die honger had en ook de ganzen een stukske brood gunde.
„'k Peize 't toch," knikte het kind, omkijkend naar 't laag winkelraam. „Hoevele?" vroeg ze, toen ze in den toog de broodbollekes zag liggen.
„Viere," en Jonny wierp een franc op den weg.
Zich vastgrijpend aan de dulen trok ze haar kano dichter aan den kant, zoodat ze gemakkelijk de zak kon vatten, die 't meiske haar bracht.
Ze begon stukken brood naar de ganzen te mikken.
Ze schrokken nu allen wakker en gachelden driftig; kwaad eerst, om dan, verbaasd over de goede gaven op beleefder toon, maar even luidruchtig voort te gaan.
Een paar schommelden den oever af en plonsden in het water. En rap kwam de heele troep, als ze rond zich het brood liet vallen.
Ze deinde lachend in de lichte kano, die onschuldig door de driftige ganzen bepikt werd.

„Ge zijt d'r toch éene, gij," zei 't madammeke, dat geamuseerd kwam toegeloopen. „En thons zegde mijnen minsch nog wel, da d' iefrouw ne meiske van dien dokteur es, die in den dokwijk wirkt."
„Da heeft uwen mensch goe gedacht," knikte Jonny, terwijl ze haar laatste stuk brood ver weg wierp, om de ganzen bij de boot vandaan te lokken.
„As d' iefrouw ne tas koffie vatten wil, thons wete mijnen toog, ewaar?" noodde 't madammeke gastvrij.
„Neen 'k. 'k Moet nu rap naar huis," zei Jonny.
„Noaste keer thons. G'en moet u nie schouwen, gij. 't Manvolk komt ierst t' oavend."
„Ja, naaste keer," gaf Jonny toe en ze sloeg de peddel in het water.
Het wijde water en de dulen als gewasschen zoo glanzend groen; de blinkende witte ganzen en de bontgekleurselde huizekes, alles onder den diepen klaren hemel van feestelijk licht overschenen.
Ze zou het meedragen in haar herinnering en er Marieke alles van vertellen. Dat mocht, nu ze er niet meer tevergeefs naar te verlangen lag.
't Zou dan geen Botticelli-engelken meer lijken, als ze naar Tierlanfijns kluis gestrompeld kwam, maar hun kleine invalide zou leven onder Gods wijden hemel midden in dees lentewereld en ze zou gelukkig zijn.

Als Jonny op een avond aan de groote vierkante tafel zat, waar nonkel Free breed-uit statistieken rangschikte en tante met een handwerk bezig was, werd er kort en heftig gebeld.
„Juul!" zei Jonny. „Hij belt altijd alsof hij rap geloopen heeft en nu seffens in eenzelfden vaart wil binnenvallen."
„Wie?" vroeg Nonkel, opkijkend.
„Uw assistent, heer professor," antwoordde Jon met een eerbiedige stem, maar met ondeugende oogen.
„Ah zoo, jaë, we zouden over die tocht naar de vennen verder spreken. Ik vergat het u vooruit te zeggen, Leona."
Tante was al opgestaan en verwelkomde Juul in de gang.
Hij kwam binnen, veel minder beslist en uitdagend, als hij gewoonlijk in 't laboratorium liep. En Jonny bemerkte blij, door zijn heimelijk knipoogen en zijn stevigen handdruk, hoe content hij was, dat zoo'n vertrouwd schepsel als zij, hier ook was.
Het was zoo'n genoeglijk werk, zoo'n reis naar den buiten ineen te zetten, dat ze allen in een vacantiestemming kwamen.
„U moest ook meegaan, Tante," zei Jon. „Op den dag blijven er zooveel uren vrij. We gaan de veldbanen affietsen en bij de boerkes op bezoek en in de mastebosschen picniccen. Nonkel en Juul 'n hoeven toch nie tot den noen te slapen, al zijn ze ook 's nachts uit hun bedden gerezen om naar watervlookens te duiken."
Maar Tante lokten de verre botanische tochten niet sterk meer aan.
Vroeger was ze onvermoeid geweest en vol verlangen naar avontuur. Ze had onderweg door haar leute Ooms ernstige studie voor zichzelf in een spel kunnen omzetten.
Maar nu werd ze een bezadigde vrouw, die plichtmatig planten optrok, terwijl ze haar voeten koud voelde worden van den vochtigen grond en telkens op haar horloge keek, of 't nog geen tijd werd voor de koffie weerom te keeren.
„Ja, we gaan in ons vrije uurkes botaniseeren," knikte Juul. „We zouden geer mee ne collectie schimmels afkomen, newaar heer professor?"
Oom berekende de uren, die ze op de vennen waren en den tijd, die noodig was, om de nota's bij te houden.
Er zou niet eens veel tijd overblijven. „'n Kunt gij die dagen nie vrij maken, Jonny? Er zullen tegen dien tijd al vele colleges gedaan zijn.
En dan gaat gij toch ook mee, Leona? Ge zoudt saam voor de nota's kunnen zorgen."

Oom berekende de uren....

„En voor de gezelligheid," knikte Juul, instemmend.
„Da's ne goe gedacht, Nonkel," zei Jonny verrast. „Wij gevieren daar op den buiten, weggevlucht uit den bloktijd lijk avonturiers."
Ze trok hem even oneerbiedig aan zijn dun kuifken.
„Daar krijgt u seffens ne tas thee voor. Is 't goe, Tante? Dan zal ik inschenken."
„Ze is nog in de keuken. Wacht, ik help efkes mee, want ik geloove, dat de meid op haar kamer is."
„Hoe vindt u Juul, Tante?" vroeg Jonny, terwijl ze op de keukentafel de theepot in het mandje zette.
„Juul? Ewel, gezellig om mee naar den buiten te gaan," voorspelde Tante. „Hij 'n zal zich nie laten verdroogen. Daarvoor is hij zelf van te veel belang," voegde ze er in gedachte aan toe.
„Verdroogen, hoe meende da?" vroeg Jonny. Maar ze schaamde zich seffens voor die vraag, want ze had Tante best begrepen. En ze lachte er rap overheen: „Neen, 'k peis, da hij veeleer doorweeken zal bij zoo'n waterstudie.
'k Peis dat we gansch en al ons examen en ons toekomstig beroep vergeten als we daar over den bootrand lijk hengelaars stil in 't water zitten te turen."
„Neen," waarschuwde Tante, als zag ze

....en tante breide wanten.

achter dees grap een mogelijkheid oprijzen. Ge 'n moet nooit vergeten vanuit uw studieboot ne keer naar den oever te zien, Jonneken. Ge 'n kunt nie weten, wie daar op u te wachten staat, of wa geluk ge daar achteloos passeeren laat.
D'r zijn er geweest, die heel en gansch vergaten, da 't water zijne boorden heeft en da d'r buiten hun dierkes ook nog menschen geschapen zijn."
„Wat kunnen menschen eenzaam zijn," peilde Jonny en ze huiverde, als was er iets kouds langs haar heengegaan.
Binst dat ze Tante voor liet gaan, door de open keukendeur, zei ze:
„Ik ga veeleer mee om 't avontuur, dan om de studie, Tante. Maar da 'n moogt ge nie aan Nonkel verklappen," en ze knipoogde ondeugend.
Terwijl Jonny voor het dressoir de thee in de kopjes schonk, ging Tante met haar handwerk voort.
„Wat breit u toch voor Groenlandsche toiletartikelen, Tante. Is da voor ne Kerstuitdeeling onder de Eskimo's?"
„Neen, 't zijn handschoenen voor Nonkel. 't Kan nog koud zijn 's nachts, waar. En dan zijn zulke ruime wanten lekker bij het roeien. Zoo, daarmee maak ik ze nu eerst af."
„Neen maar, Nonkel, wat een verwenning. 'k En peisde nie, da zooiets nog in ons moderne wereld voorviel."
Ze grapte en dacht achter haar lach: Moesten ze weten, hoe 'k bezig ben hun genegenheid voor mekaar en hun huwelijksgeluk te wegen, binst ik zoo zoet tassen thee inschenk.
„'t Is da we met malkander aan het werk bouwen, waar Leona?" zei Nonkel vanaf den bodem van een ven, waar hij de temperatuur controleerde.
Tja, hoe dat op te lossen? Als Nonkel nu ne keer dankbaar en veelzeggend naar Tante had geknikt, dan was de berekening vlot gegaan, met een zuivere uitkomst, lijk een vormsom op nul. En ge had kunnen noteeren: Sympathie: boven het gemiddelde. Echtscheiding: niet te voorzien.
Maar Nonkel zat in het ven en Tante breide wanten. Wat moest ge met zulke gegevens beginnen?
„We zullen veel bagage krijgen, zoo met ons vieren," voorspelde Juul.
Professor begon het te noteeren. Het werd voor hemzelf een reeks laboratorium-zaken.
„Zult gij veel mee te dragen hebben, Jonny?"
„Ne bussel vloeipapier, Nonkel. Daar droog

ik planten tusschen voor Marieke. Ze zie da zoo geer.
En dan.... Kan d'r ne klein aquarium mee, Nonkel? Als ik bijgeval ook ne wonderheid vang in da mirakuleus ven, heb ik tenminste ne kot voor het dier. En m'n hooge laarzen, die gaan niet in m'n koffer."
Nonkel knikte bereidwillig en noteerde het ernstig.
Maar Tante lachte zachtkens voor zich heen. Jonny zou praktischer gekleed ter expeditie gaan dan Juul, dat wist ze vooruit te zeggen. En wat ze buiten Nonkels speciaal onderzoek zou op doen, zou slechts spelenderwijs gaan en zonder methode. Maar misschien zou ze rijker terugkeeren met haar gevuld aquarium en haar plantenboek, dan Juul met een stel verzorgde foto's, waar hij telkens zelf de centrale persoon in was.

Juul bracht Jonny naar huis, als ze in een plezante stemming om de dagen, die wachtten, van Oom en Tante had afscheid genomen.
Ze liepen langs de Scheldekade, waar de smoor opwolkte tusschen de hooge wallen en ijl onder de boomen zich uitspreidde.
De klare manehemel, waartegen de Sint Pieterskerk zwart en scherp omlijnd oprees, goot zijn nachtelicht over de kastanjekruinen en deed de hoogste keerskens opnieuw wit aangloeien, lijk in bedeesd dagelicht.
En als de maan zelve lijk een gele, lichtvolle lampion boven de hoog-begroeide helling rees, werd de grijze mist benee wit en kruivig als een wollige vacht, die voor den nacht het bleeke water dekte.
Hun stappen klonken in gelijkmatig rhythme, dof gedempt door den vochtigen grond onder de dubbele boomenrij.
„Zie ne keer, zoo is te avond ginder ons gansche wereld," zei hij. „Ons wereld rond den heuvel, waar het huis opstaat.
Zoo wijd en wit lijk een wolkenzee, daar de maan overhenen zeilt in éénen nacht, van de Hoornbeeksche heuvels, tot de mastebosschen aan den overkant.
't Hof van Jefken-op-den-Meersche, waarvan we ons eiers en kiekens bekomen, ligt als een eiland in 't midden. En dan ziede nog wa laag huizekes hier en daar, allemaal mee de koppen bevrozen van 't licht en d'r lijvekes donker van schaduw.
Maar als ge zelve over den baan loopt, dan is onzen heuvel het grootste eiland, mee ne burcht vol vensterlichtekens.
Ik zie da zoo geer.

Juul bracht Jonny naar huis.

Mijn burchtvrouwe laat de luiken open, da 'k het licht in de kamer zie branden, als 'k t' avend van de statie kom."
Zijne burchtvrouwe, dat was zijn Moeder, wist Jonny.
Ze kende haar van de portretten, het grijs fragiel mevrouwke, met haar lief, zonnig gezicht.
Een mevrouwke, dat kanten sjaals droeg en handen had om met oud porcelein om te gaan.
Maar Jon maakte niet de gevolgtrekking, dat Juul, als hij in de werkdagen daar ver van weg was, dit als zijn ideaal was gaan zien. Hij daar dokter in die wereld, waar hij door zijn naam al op voorhand was gekend en geacht. En zijn patriarchaal huis daar hoog op den heuvel, met een chatelaine in sjaals en soepele gewaden, fragiel lijk de brooze luxe waartusschen ze leefde.
Gemakkelijk spel en weelde waarin ge u verwennen deed: zijn droomslot, dat hem omsluiten zou, als hij de werkwereld achter zich liet.
De naam van die burchtvrouwe zou klein op dure visitekaartjes gedrukt staan, maar niet op een emaille naambord aan de deur worden geslagen.
En zij zou ook geen laarzen hebben, zoo hoog, dat ze niet in een fatsoenlijke koffer pasten.
Ze kwamen de vroeg verlaten binnenstad in. Op de bonkige kasseien van de slechte trottoirs, klonken hun luide stappen in stevig rhythme.
De stilte accentueerde Juuls vroolijke stem, die maar voort vertelde en alles van de dingen wist, ook van de komende dingen,

die hij meesterlijk zou beheerschen.
Het had iets bekoorlijks, die vlotte opgewektheid van Juul, die uit eigen welstand groeide; dit plezante in hem, omdat de wereld zoo bijster goed aan zijn wenschen voldeed.
Het lokte, dit lichte en gemakkelijke leven, dat de problemen met de blinkende wolken over de Vlaanders liet wegzeilen en dat zich stralend in eigen leute ophief, recht en kloek lijk de jonge masteboomen.
Hij wachtte met haar op de stoep en ging eerst voort, toen de deur veilig achter haar sloot.
Als ze voor een gangspiegel met haar hand haar haren glad streek, knikte ze tegen haar beeld, alsof ze er een geheimpje mee had. Het geheim, waarin zij samen wisten, waarom haar oogen zoo straalden en haar gezicht zonnig maakten, als van een lachend kind.
Als ze in Vaders kamer kwam, om toestemming voor de expeditie te vragen, zag ze, dat hij het injectiedoosje klaar maakte met watten en een nieuwe naald.
„Is d'r 'n ernstige, Vader?" vroeg ze, een ampulle opnemend om 't opschrift te ontcijferen.
„Ja. En 'k geloove da 't goe had kunnen beteren.
Maar 't en ging nie rap, da wist 'k op voorhand wel. Ewel, ze zouden dan de heiligen wel ne beetsen mee doen helpen.
Ze zijn gaan dienen in Baevel en uit ne kluis van den beêweg hebben ze ook kruiden meegedragen. 't Is daarmee da mijn fleschkes natuurlijk bleven staan.
Passeerde week hadden ze ruzie en toen hebben ze d'r alles uitgeflapt.
'k En vatte het ook nie, da ze nie 'n reageerde, als 'k d'r andere medicijnen gaf. Ze'n gebruikte ze eenvoudig nie. Dan kunde ook moeilijk nen reactie constateeren, waar?" zei hij met een ironisch lachje.
„Och, 't en is de eerste nie. D'r zullen d'r ook zoo stillekens beter worden. En dan heeft de heilige het gedaan. Alleene als 't verkeerd loopt, blijft het toch mijn schuld."
Uit haar blije stemming van den avond luisterde Jonny met lachende verbazing.
„Ewel, Vader, als ge u ne keer bij de diagnose gemist hebt? Dan kan 't gebeuren, da ze te Baevel voor de klieren ter beevaart gaan; binst dat ze eigenlijk op Sint-Cornelius-ten-Hove, voor de stuipen moesten gaan dienen.
Ja, da zijn toch dingen, waar!"
Ze wist niet meer of ze er om lachen of boos worden zou en bleef met een beduusd gezicht staan kijken.
„Och, 't en is eigenlijk niets," duwde Vader zijn ergernis weg. „Ge moet zooiets alleen weten uit te schakelen, omdat het de menschen benadeelt. 't Is juist zoo goe dokteurs werk, als het voorkomen van ander kwaad, da 't leven wil aanvatten.
Als ge nie 'n oplet, binst d'r geknoeid wordt, of wegloopt als ze u de wapens uit de handen slaan, geeft ge dien menschen misschien hun natuurlijke straf, maar g' en zijt tegenover het Leven, da ge dienen moet, nie gerechtvaardigd.
Neen, ge zult ook op uw post blijven, Jon, als ge ne doktersziel hebt. Want dan kunt ge nie anders.
En thons is dit geval nog zoo onschuldig," schokschouderde hij, terwijl hij het blinkend doosje in zijn jaszak liet glijden.
„Ze hebben zichzelf op dees manier willen helpen. Maar d'r zijn andere gevallen, waarin ze met opzet alles bederven, vermits ze liever hun leven verloren doen vallen. En er zijn er onder, waarop ge fier zijt, omda ge ze zoo gaaf terug in het leven deed staan, die mee ne paar weken zwendelen 't weeral bederven. En ge kunt van voren aan beginnen!"
„Ja, maar zoo'n wijk als u hebt!" protesteerde Jonny.
„Da 'n is geene maatstaf," dacht ze. „'t Is overal elders beter dan daar," en ze trommelde blijmoedig op de tafel.
Hij zag naar haar zonnig gezicht. Wat leek ze een meisje nog. En ze wist toch, dat hij met die duistere nood, ook op de ellende van die vele vrouwen doelde. 't Was dat ze het met haar verstand alleen wist, als een bepaalde moeilijkheid, waar tegen ge als arts met de noodige middelen en strengheid te velde trok. Maar ze had het nog nooit meegeleefd in al de wreede mogelijkheden, waarin die problemen leefden.
„Ja, mijn wijk," glimlachte Vader. „'k En wil ze toch nie verloren doen vallen."
Het klonk als een verdediging.
„Vechtjas," lachte ze en ze kneep hem in zijn arm. „Maak maar voort. 'k Geloove da 't dees week kermisse te Baevel is. Ze zullen d'r weeral dienen gaan en dan vindt ge uw dierbare wijk ontvolkt."
„Ja, 'k moet sebiet voort. De menschen zullen bijkans te bedde zijn" en na een stevig klapje op haar schouder liep hij de kamer uit.
„En nu heb 'k geen woord van de expeditie geklapt," schoot Jonny te binnen.
„Dan moet ik er toch morgen bij 't noenmaal over spreken," besloot ze.

grote beeldhouwers

Michel Angelo

• door Jan Poortenaar

De zesde Maart 1475 werd te Caprese in Italië als tweede zoon van Lodovico di Leonardo Simone Buonarotti een genie geboren, dat zijn werkzaamheid over het terrein der schilderkunst, der beeldhouwkunst en der architectuur zou uitstrekken en zich in elk van deze een groot meester zou tonen, daarnevens nog verzen van betekenis zou schrijven en, wat menigeen zonder al deze hoogten te bestijgen niet gegeven is, bovenal een groot mens zou zijn.

De familie Buonarotti was te Florence woonachtig en verscheidene leden hadden er aanzienlijke posten bekleed; daar groeide de jongeling op, wiens voornaam Michel Angelo nog eeuwen later in de wereld der kunst een groter eerbied zou afdwingen dan gans zijn geslacht met staatsambtenaren en graven van Canossa, waaraan het waarschijnlijk verwant was.

Burgertrots, familiezin, dat zijn twee krachten die in het leven van die tijd een grote rol spelen en oorzaak waren van veel strijd en twist tussen geslachten, aangewakkerd door eerzucht en natuurlijke heftigheid van een Zuidelijk volk, dat warm in zijn vriendschap en fel in zijn haat wist te zijn. Het is een lang verhaal hoe de, bijkans ontelbare, kunstenaars van talent bij den paus, bij kardinalen, vorsten, stedelijke overheden, gefortuneerden en wie maar meer opdrachten te geven kon hebben, streden om de voorrang, en met openlijke en verborgen nijd en afgunst, laster en kuiperij, zich voordeel, roem en eer trachtten te verwerven.

Hoe een sterk gevoel van eigenwaarde den jongen kunstenaar ook bezielde, hoe scherp hij ook zijn oordeel moge hebben uitgesproken over het werk van anderen, dat hem niet aanstond, tot slinkse gedragingen heeft zich Michel Angelo nooit geleend. Zijn hoge zelfbewustheid, een uitgesproken gevoel van maatschappelijke waardigheid, zij tonen zich nog als hij, reeds een grijsaard, op een brief antwoordt, die aan den „beeldhouwer" Michel Angelo gericht is, dat hij als „Michel Angelo Buonarotti" bekend is, en dat hij geen handwerksman is. In onze wereld, een viertal eeuwen later, gelden deze begrippen niet meer; een kunstenaar, die onsterfelijk werk schiep, stellen wij hoger dan beklerders van stedelijke functies. En het is wellicht zowel zijn gekwetst familie-gevoel als zijn in de eer getast kunstenaarschap, die hem in 1506 een briefje aan den paus deden schrijven, voor wien hij werk onder handen had, dat deze hem ergens anders dan in Rome kon gaan zoeken, nadat hij door een dienaar was afgewezen toen hij zich om een onderhoud aanmeldde. Gekwetste trots als mens, gekwetste trots als kunstenaar, zonder twijfel. En Michel Angelo voegde de daad bij het woord, verliet Rome, en hij was bereids te Poggibonti, nabij Florence, aangekomen, toen ijlboden des pausen hem inhaalden met het verzoek terug te willen keren.

De man die, in de kracht van zijn leven aldus tot de hoogstgeplaatsten dorst spreken, werd als jongeling reeds door een ongebreidelde critiek en rondborstigheid gekenmerkt, wanneer hij zich tot zijn gelijken richtte. Een mede-student, de beeldhouwer Torrigiani moet hij een felle opmerking over diens werk gemaakt hebben. Zoals de adellijke families elke vernederende bejegening, elke belediging of wat als zodanig kon gelden met de degen beantwoordden, zo wreekte Torrigiani zich ook op staanden voet: een vuistslag, zo wel-gericht en krachtig, dat hij Michel Angelo het neusbeen brak en hem voor zijn ganse leven verder een merkteken van zijn afstraffing meegaf.

Vele vrienden moet Michel Angelo op gelijke wijze van zich vervreemd hebben, en veel leed zal hij zichzelf daarmede berokkend hebben. Een ontzaglijke energie kenmerkt zijn levensuitingen en zijn werkkracht, een

Mozes door Michel Angelo.

afspiegeling schijnen zij te zijn van de ontzaglijke, bovenmenselijke energie van de geest, die uit zijn werken spreekt.
Als schilder zijn hem de beperkingen, die het formaat van een schilderij hem oplegt, al spoedig te knellende banden. Enkele schilderstukken die in een omlijsting te vatten zijn, dan worden de spanningen in hem te groot, hij voltooit ze niet eens, en ganse wanden moet hij vullen met tientallen figuren. Een enkele figuur zal hij al na zijn eerste jaren zelden meer uit marmer houwen, ganse composities van een omvang zoals men die niet kende, rijpen in zijn geest en in een reeks van jaren zijn zij zelfs met zijn werkkracht niet te voltooien. Zal hij een David houwen, dan wordt een eerste opzet, levensgroot, onafgewerkt gelaten en uit een reusachtig blok marmer verrijst een bijkans driemaal levensgrote heldenfiguur, die nu weer op zijn al oude plaats, op een plein te Florence in de open lucht is opgesteld.

Lange jaren arbeidde de grote beeldhouwer voor den paus. Een ongehoord-geweldig monument wilde deze zich doen oprichten, een grafgedenkteken. In 1505 was hij naar Rome geroepen en begon de „tragedie", zoals men later algemeen de geschiedenis van dit werk noemt. Een bronzen standbeeld van den paus werd vervaardigd en opgesteld, om bij burgeroorlog vernietigd te worden: het brons verkocht men aan den hertog van Este om er kanonnen van te gieten. Voor het grote monument zijn enige beelden geheel of half gereed gekomen: de beroemde Mozes, die te Rome bewaard wordt, en figuren van slaven, die de trots van het Parijse Louvre zijn, waren in 1516 uit het marmer gehouwen. Tot een voltooiïng van het geheel is het, na eindeloze wijzigingen in de plannen, nooit gekomen, steeds wisselden de luimen van zijn opdrachtgevers of verhinderden intrigues van anderen de voortgang van zijn werk. Een geweldige, ingehouden kracht straalt uit

de Mozes-figuur, de grote, geestelijke spanning van den Ziener is in de lichamelijkheid van die forse mannengestalte vorm geworden. De drang naar hetgeen in, naar hetgeen achter de aardse verschijningen leeft, beheerst steeds het werk van Michel Angelo. Als hij voor de Medici-regeerders een monument zal maken, komen geen „portretten" van Giuliano en Lorenzo di Medici uit zijn handen, maar ideale figuren van heersers, die vrij-gedachte gelaten hebben zonder de minste overeenkomst der personen zelf. Ja, in de kleding gaat Michel Angelo's grote geest ver uit boven kledingstukken, zoals men die in zijn dagen droeg: als Romeinse keizers zijn de regeerders voorgesteld, tronend boven symbolische figuren die de dag, de nacht, de ochtend en de avond verbeelden. Geen beeldhouwer vermocht als hij in een enkele gedaante zo het Onmetelijke te belichamen.

Ten slotte worden al deze aan werkelijkheidsvormen gebonden uitingen hem te beklemmend, immer zwelt een figuur onder zijn handen tot een reus, geladen met kracht en leven, figuren groeien tot ontzaglijke composities en de spanningen, de krachten in hem gaan boven de menschelijke gedaante uit en zoeken zich op een onstoffelijker terrein te uiten: dat van de bouwkunst, waar zijn fantasie zich in lijnengang en spanningen, gewichtsverdeling en majestueuze bekroningen slechts aan hun eigen wetten van zwaarte en druk behoeven te beantwoorden en aardse verschijningsvormen, zoals die de gestalte des mensen beheersen, hebben afgedaan. Ook hier is wat hij verricht ontzaggelijk: het bouwplan, door den architect Bramante ontworpen, zet hij voort en bekroont het met de meest trotse koepelbouw die de wereld toen kende: de Sint Pieterskerk van Rome.

Het tekent de grootheid van de mens in Michel Angelo, dat hij steeds Bramante, die

Kop van de Lybische Sibylle, fragment plafondschildering Sixtijnse Kapel te Rome, door Michel Angelo.

de koepelbouw van de doopkerk te Florence tot een mijlpaal in de geschiedenis der kunst had weten te maken en in tal van andere bouwwerken van edele verhouding zijn meesterschap had getoond, het tekent de grootheid van Michel Angelo dat hij Bramante immer den eigenlijken bouwmeester van de Sint Pieter bleef noemen, en hem den grootsten architect sedert de oudheid achtte. Want niet alleen zijn eigenwaarde als kunstenaar moest hij daartoe ter zijde stellen, neen, weinigen hebben hem meer dan diezelfde Bramante gedwarsboomd en op slinkse wijze het werken onmogelijk trachten te maken. Iemand, die hem het leven op allerlei wijzen had verzwaard niettemin als kunstenaar boven zichzelf te stellen, dat tekent de ziele-grootheid van Michel Angelo, en die waarachtige grootheid is het, die het werk zijner handen zulk een onsterfelijkheid verleent.

Een tijdgenoot, die de levens van kunstenaars uit zijn omgeving beschreef, Vasari, verhaalt hoe Bramante bewerkte dat het grote gedenkteken voor den paus, waaraan Michel Angelo bezig was, terzijde geschoven werd. Om hem een strik te spannen, haalde men den paus over, den beeldhouwer aan het schilderen te zetten: het plafond van een grote zaal, de Sixtijnse kapel, moest men hem laten versieren! Het oogmerk was, dat Michel Angelo van die opdracht niet veel terecht zou brengen, daar hij met de schildertechniek op de wand niet vertrouwd was. Bramante moest bovendien een onbruikbare stellage hebben opgericht, die tot uitvoering der beschildering nodig was, zodat deze afgebroken en door een nieuwe vervangen moest worden. Het werk echter vond een ongekende bewondering van ieder die het zag, en ieder die Rome bezoekt zal een bezoek aan de Sixtijnse kapel niet overslaan. Het lange gewelf werd door lijsten in vakken verdeeld, waarop de zondvloed, de schepping van zon en maan, van Adam, profeten en een menigte andere gegevens de stof vormen, die hem tot grootse composities aanleiding waren. Vier en een half jaar arbeidde hij aan deze schildering, van Mei 1508 tot October 1512.

Voor de ontwikkeling van zijn talenten waren te Florence de omstandigheden gunstig. Het geslacht der Medici, dat het bestuur van de stad leidde, telde vele kunstzinnige leden, Lorenzo de Medici, die praal en kunst om zich heen begeerde en wien de bijnaam „il Magnifico", de prachtlievende, werd gegeven, omringde zich met geleerden en kunstenaars. In de tuin en in de woning der Medici waren schatten aan kunst opgehoopt, en zeker niet het minst waren het de beeldhouwwerken der Oudheid, die daar prijkten, welke op Michel Angelo grote invloed oefenden. Van sommige beeldhouwwerken, waarin men zijn hand meent te herkennen, is een jarenlange studie der oude kunst gemakkelijk af te lezen; zelfs moet een beeldje van een slapenden Amor, door anderen kunstmatig wat vuil gemaakt, als een echt antiek stuk aan den kardinaal San Giorgio verkocht zijn geworden. Dit althans verhaalt de zoeven genoemde schrijver, Vasari; met zijn mededelingen echter is enige voorzichtigheid wel geboden. Velen zal het zeker wel twijfelachtig voorkomen, wat hij van Michel Angelo's plafondschildering der Sixtijnse kapel verhaalt: de kunstenaar moet die geheel zonder helpers hebben uitgevoerd, als wij een bediende om de verven te bereiden uitzonderen, en daarbij zó lang op de rug liggend geschilderd hebben, dat hij nog lange tijd na het voleindigen van die arbeid tekeningen alleen ondersteboven kon zien, en zelfs brieven ondersteboven moest houden, wilde hij die kunnen lezen!

In het Uffizzi-Museum te Florence wordt een portret van Michel Angelo bewaard, door een onbekenden kunstenaar geschilderd. In zijn sombere, zwart-bruine kleuren toont het ons een somberen, melancholieken man, met een peinzende uitdrukking op het baardige gelaat, en weinig minder droefgeestig is de tragische kop van het beeld door Daniele da Volterra, dat in dezelfde stad in het Nationaal Museum is opgesteld in een zaal, waar ettelijke werken van Michel Angelo de belangrijkste kunstwerken zijn. Hier staat zijn beeld van Bacchus, de eerste, onvoltooid gebleven David, en een rond relief; de steen zulk een ademend leven in te gieten als met den ten dele uitgehouwen David is geschied, weinig beeldhouwers, die dit gegeven was. Menigeen, die het leven van een kunstenaar niet van nabij, van zeer nabij heeft meegemaakt, meent zo spoedig dat het, afgescheiden van het materieel-moeilijke, een spel zou zijn. Michel Angelo's leven, dat van een ongemeen-begaafde, toont niets dan een lange, aanhoudende strijd om te bereiken, om in steen te verwezenlijken wat in zijn geest leefde. Hoeveel zwaarder moet die strijd dan de minder-overdadig begaafde kunstenaars dikwijls wezen!

Als dat Aal Groen niet was!

de buurvrouw

door Beatrice Wil

Harm Toddelaar stond achter het huis, en legde zijn duimstok langs het nieuwe kippenhok. Zo diep bukte hij zich, dat zijn dunne, witte baardje het gaas van de loop bijna raakte.

„Een meter vijftig," mompelde hij. „Niet zo krek, moar 't goat er toch hard op. Een goed hok, een best hokkie veur de beesten.." Zijn hand die knokig was, vol zwarte groeven, streek langs het vers-geschaafde hout. Het gaas blonk blauwig in de zon. Het was klaar. Het hok en de loop waren klaar. Hij had het zelf gemaakt, met zijn oude handen, maar ze konden nog voort. Of niet soms? Ze konden tegen de jongste handen op. Vanavond nog nam hij de broedse hen bij de vleugels; hier, in dit hok en nergens anders werd ze op de eieren gezet, en d'r jonge volk zou in deze loop, deze loop van hem.... Hij bleef staan kijken, hier onder de linden, die het zonlicht zeefden; trillende, lichte plekjes bewogen op het zand, waar nog wat witte houtkrullen lagen; een geel plakkaatje verschoof op zijn pet.

Nu moest Geerte komen, Geerte moest zien. Maar ze was in de keuken bezig. Je hoorde haar zingen, maar niet lopen; haar klompen stonden voor de deur. „Zo meteen, Vader," had ze gezegd. „Temeê zal ik er wel 's naar komen kijken, 'k heb nou bei m'n handen vol." En ze zong verder. Je hoorde de pomp ertussen door; het was of die zwaar en piepend zuchtte. De boender schuurde langs de steen. Een zindelijke deern, die Geerte. Krek d'r Moeder. Maar tijd had ze nooit niet.... Hij schudde zijn hoofd, hij slofte naar de schuur om er zijn spullen op te bergen. Daarna stond hij nog een ogenblik op de drempel, klein tegen het zwart van het deurgat, naast de gloeiend rode klimroos, die het bruin van de schuurwand haast bedekte. Het was een zomer, een zomertje! De aardappels stonden vol in loof, groen naast het grijspaars van de kolen, die de droppels van vannacht nog op hun bladeren droegen. De lange groentebedden dan, de peen, de andijvie, en het prille groen van de kroppen sla onder de hoge bonestaken. Manshoog stond de rogge al, deinend in de wind in trage, lange golven, wit in goud en goud in wit onder de strakblauwe lucht.

Op het zandpad naast het koren kwam een vrouw aan. Ze naderde langzaam, kleiner dan de buigende aren, zwart naast hun lichtende geel. Harm Toddelaar hief zijn hoofd; zijn ogen keken scherp achter de stalen bril. Als dat Aal Groen niet was! Zij daar, op haar zeven gemakken, met haar hengselmand aan de arm. Ging zeker om een boodschap 't dorp in. Of niet? Jawel, ja, vanzelf, waar moest een vrouwmens anders naar toe? Ze was hun enige buur, een weduwvrouw. Ze kwam er aan. Ze werd groter, je zag de ruiten van haar paarse schort, je zag het witte torentje van d'r haarknoet piek rechtop boven op haar hoofd.

Hij kwam een paar stappen nader, bleef toen staan, zijn hand steunend op het kippenhok. „Geert!" wou hij roepen, „Geerte! De buurvrouw komt er aan!" Maar hij deed het niet. Er trok een vouw boven zijn wenkbrauwen, het bewegende witte baardje was plotseling stil. „Ze zou 't heel niet horen, Geerte. Ze is nou op zolder. En ze het geen tijd ook. Ze het nog geen tijd om 'n ogenblikkie te komen, voor dat hok, dat beste stukkie werk van me. Loat ze moar blijven. En vrouw Groen is er nou. Doar komt ze an; doar komt ze an, hoor! Ik zal d'r wel 's even vertellen hoe ik dat.. ik zal d'r 's even wat loaten kijken.." Op een drafje haast liep hij naar de korenrand, pratend weer in zichzelf. Twintig

Om half elf kreeg ze d'r bakkie koffie....

meter goas, zeven en twintig en een halve cent de meter. 't Beste, 't alderbeste vuurhout. Goeiekoop? Doch je dat? Je bent ook moar een vrouwmens, al ging je vroeger op de groentekar noar de markt, als je boas 't in z'n rug had....

„Hé, buurvrouw, kom je weer 's noar ons heen?" riep hij al van verre, en leunde over zijn tuinhek, zijn oogjes twinkelend tussen hun netwerk van rimpels, de zon op zijn nek, op zijn mageren rug, die nog krommer leek, nu hij zijn hoofd naar voren stak. Hevig, hevig bewoog het baardje. Daar was ze, daar kwam ze, en ze zou nog 's zien, ze zou nog 's horen.... Ze knikte, ze opende haar mond, je zag haar ene, bruine tand.

„'k Zeg goeie morgen," kwam ze.

En hij: „Ook goeie morgen. En 't weer, dat wil nogal, vandaag...." Intussen lette hij op haar, hij lette op of ze nog niet keek, zo langs zijn hoofd heen, geen twintig stap achter hem, daar kon ze 't zien. Hij bukte zijn schouders nog maar wat, zo'n manspersoon is breed, en hij mocht er nog zijn met zijn vier en tachtig.... Maar ze keek opzij, naar de rog, ze sloeg naar een aar, die kriebelde tegen haar oor. „Best weer," zei ze. „Zindelijk weer. Loopt heel niet in ook, in je keuken. Ik heb anders een weeklang volk over de vloer gehad. Mijn zoon met z'n vrouw. Neel zal 'k moar zeggen."

„Die zieke?" vroeg hij.

„Nou joa, juist, net, precies; moar ze is niet ziek, bê je mal? Ze het alleen moar last van d'r zenuwe, ze wordt direct kwoad, en als ze kwoad wier, dan gooide ze d'r eten krek als 't erin was d'r weer uit; zoo moar om heel niks, omdat ze kwoad wier! En Piet zei: ik bemoei d'r m'n eigen nooit mee, zei die, want dan heb ik 't gedoan ook! Dat zei Piet.."

Harm leunde wat zwaarder op het hek. „Hoe stoat 't met je kippen?" vroeg hij.

„Bestig. En ze het 't anders goed bij me gehad, die Neel. 's Morgens vroeg begon ik al met een kom geitemelk, zo van de geit. Dat was om half.... nee, loat ik niet liegen, om zeuven uur. Om acht uur gooide ik een poar eiers in de pan met een vet lappie spek, die at ze dan bij een stuk brood. Om half elf.."

Harm verschoof zijn voeten. Zijn klompen schuurden over 't zand. „'k Heb er anders weer drie broeds," begon hij.

De witte haartoren leek te rijzen.

„Ik zeg: om half elf kreeg ze dan d'r bakkie koffie, en soms wel twee ook, doar had ze vast niks op teugen. Tegen twoalven sting de pap veur d'r kloar op toafel, en om drie...."

Harm opende zijn mond en sloot die weer; zijn blauwe ogen zochten.

„'k Zeg: teugen drie, dan had ze d'r thee, met een dikke bakkersbeschuit erbij. Om zes kreeg ze soms een stukkie vis, soms niet. Kippesoep, die mos ze niet, die loop me de keel uit, zee ze...."

„Kippesoep mens! Kippen! Kippen! Proat me niet van kippen. Broeds zijn ze. Drie broedse hennen heb ik. Barnevelders. En ik heb een hok veur ze getimmerd, een fijn hokkie, met een loop erbij." Zwaaiend met zijn armen, nu, driftig of hij ruzie maakte. Maar hij zweeg alweer.

Als een boom stond ze, haar ogen strak op het platte vlak van Toddelaar's pet. Het paarse schort onder haar vierkante kin rees en daalde, rees en daalde, rees....

„Om acht uur," zei ze toen. „Nog hoaver de gort in geitemelk, en teugen tien omtrent lag ze weer in de bedsteê. En nou moet ik noar 't dorp om bleekpoeder, want ik heb de was. Ik heb heel geen tijd meer voor proatjes. Ik zeg goeiedag."

Hij keek haar na. Haar brede, zwarte rug werd kleiner, werd een vlek naast het koren. Verdween bij een bocht. Hij spuwde op de grond. Toen draaide hij zich om. Langzaam, het baardje gedrukt op zijn blauw boezeroen, slofte hij terug.

„'t Is toch zo'n miroakels, zo'n bar best hokkie," mompelde hij.

Natuurlijke binding

Wie met een enigszins critisch oor luistert naar al de lessen, die te pas en te onpas uit het verleden worden getrokken — méér speciaal uit het volksverleden — voelt zich enigszins huiverig om hiertoe het zijne of het hare bij te dragen. Het verleden, de geschiedenis, schijnt minder gezocht en onderzocht te worden om er lering, dan wel om er materiaal voor propaganda in te vinden.
Hier ligt zeer zeker een rijk terrein van werkzaamheid voor de gestudeerde jonge vrouw, vooral voor haar, die de geschiedenis tot onderwerp van haar studie koos.

We spreken en schrijven over werkloosheid. En zeker, het is heel moeilijk om, wanneer men meent door de open poort het rijke leven in te kunnen gaan, te ondervinden, dat die poort op hetzelfde ogenblik vlak voor onze neus dicht gegooid wordt. Of — misschien al lang gesloten wàs, terwijl wij toch steeds nog de heimlijke hoop koesterden, wel ergens een spleetje te zullen vinden, waar speciaal wij nog juist doorglippen konden. Maar nog zwaarder weegt voor velen de gedachte, dat ze als onnutte leden staan in de maatschappij. En wat dit betreft hebben wij, vrouwen, iets — neen, hebben wij veel voor op de mannen. Er is op allerlei gebied werk te over voor gestudeerde en niet-gestudeerde vrouwen. Er is alleen geen geld, om haar voor dit werk te betalen. Maar daarom kunnen we dat werk toch wel op ons nemen? We kunnen toch wel helpen bouwen, zonder ervoor betaald te worden?
Maar om terug te komen op mijn uitgangspunt: — ik meen te mogen beweren, dat lange tijden, dat eeuwen achter elkaar, het leven van de vrouw zo verweven was met het volksleven in zijn geheel, dat er voor een afzonderlijk vrouwenvraagstuk eenvoudig geen plaats was. De vrouw vond haar werk, de taak, die voldoening gaf, en zelfs méér dan dat werk, in het gezin, in de omgeving. Wanneer ge u hiervan een duidelijke voorstelling wilt maken, lees dan eens een goede historische roman, waarin ook aan het vrouwenleven voldoende plaats is ingeruimd. Ge behoeft het niet eens zoo heel ver terug te zoeken. Als ge terug schrikt voor het vonnis van eenzijdigheid, dat geveld wordt over: „De klop op de deur" zowel als over „De Opstandigen", neem dan een vertaling en lees: „De familie Krüse" door Jeanne Otherdal. Ge zult nooit kunnen volhouden, dat het vrouwenleven toen leeg en onbetekenend was. Waren de omstandigheden niet veranderd — had niet de techniek zulk een grote, zulk een overheersende plaats gekregen in het gehele leven — er zou geen vrouwenvraagstuk zijn ontstaan. Maar ook andere vraagstukken, ontstellender nog en veel verder invretend in het leven dan **dit** vraagstuk, zouden ons niet ter oplossing zijn gegeven. Ik noem b.v. het vraagstuk der rationalisatie, waarover Van Randwijk een wrange en helaas juiste schets schreef.
Ik zeg: ons ter oplossing gegeven. Maar is niet juist dit het moeilijke: dat de oplossing ons onmogelijk schijnt? Dat we het gevoel hebben, weg te glijden, onweerhoudbaar, naar een steeds diepere afgrond van maatschappelijke ellende?

Ik behoor niet tot die lofredenaars op de vrouw, die van háár invloed verwachten, wat manneninvloed niet gebracht heeft.
Maar toch noem ik hier een typerend verschil tusschen het vrouwenleven in vroegere tijden, vóór de invloed der machine overal veld won, en het vrouwenleven nù.

In zekere zin en tot op zekere hoogte moeten we de weg terug vinden. Ook wij, vrouwen, hebben tezeer geofferd aan de afgod: individualisme. Ook wij hebben tezeer gestreden voor rechten en te weinig oog gehad voor plichten.
We moeten weer leren, in stilheid, zonder veel ophef, als vanzelfsprekend, onze plaats in te nemen in het geheel. We moeten ons weer verbonden voelen. We moeten weer weten, wat het is: gemeenschap te oefenen.

Maar niet in deze zin moeten we de weg terug afleggen, dat we niet verder zien dan onze eigen kleine omgeving. Dat we tevreden zijn, als het dáár maar goed gaat. Er is gezins-egoïsme, evengoed als er persoonlijk egoïsme bestaat. Er is stands-egoïsme. Ook in ons terugtrekken kan egoïsme schuilen. Het is goed, dat we voor een ogenblik — misschien zelfs voor een lange poos — ons stil neerzetten en ons bezinnen op hetgeen de vrouw in het algemeen in de laatste vijftig jaar gewonnen en verloren heeft. Vooral voor de jongeren, die nooit iets anders kenden dan een samenleving, waarin aan de vrouw een zeer ruime plaats op het publieke erf werd ingeruimd, is dit nodig. Ze zouden anders voor verlies kunnen aanzien, wat in wezen winst betekent. Maar ze zouden ook andersom, als onbetekenend en niet wezenlijk ter zake toedoend kunnen loslaten, wat in werkelijkheid winst betekent voor het geheel.

J. M. W.—.W.

VACANTIE ?

waarheen ! hoe duur

Daar lagen ze uitgespreid op ons bureau, de dichtbeschreven vellen met vacantie-plannen. Ze toverden ons zonnige visioenen voor ogen van een lange kleurige rij fietsstertjes over een slingerend heipaadje, van stevig voortstappende trekkers met rugzak en bergstok, van een rustig verblijf in een vriendelijk zomerhuisje ergens aan de rand van een bos. Het was heel moeilijk tot een beslissing te komen. Vele aardige plannen moesten we ter zijde leggen, omdat daarin al te veel gespeculeerd werd op gelukkige persoonlijke bij-omstandigheden als gastvrije tantes, enz., waarover natuurlijk maar niet iedereen de beschikking heeft. Ook konden tot onze spijt niet voor een prijs in aanmerking komen de voorstellen van hen, die menen hun hele tocht enkel van brood te kunnen leven. Iedere dag een warme maaltijd is een goede verstandige leus; houden we ons hieraan, dan hoeven de thuisblijvenden geen zorg over ons te hebben, wat zeker een vereiste is, als wij zelf uitgaan! Na degelijke beraadslaging meenden wij de eerste prijs toe te moeten kennen aan **Mevrouw van der Ben—Stutterheim, Diependaalsche drift 2, Hilversum,** voor haar plan:

VOETTOCHT DOOR DE ARDENNEN.

Wij menen dat dit degelijk-voorbereide en keurig-uitgewerkte plan wel het meest voldoet aan de voorwaarde: met zo weinig mogelijk kosten zo veel mogelijk te genieten! Voor nog geen 30 gulden tovert mevrouw Van der Ben ons hier een tocht voor van 9 dagen, zo heerlijk, dat we er een vol jaar op teren kunnen.

De tweede prijs hebben wij gegeven aan **Riny de Vries, Keizersgracht 54, Amsterdam,** voor haar aardige oplossing op rijm: **„JONG EN OUD"** met de praktische en wel-overwogen kostenberekening, terwijl voor een derde prijs in aanmerking kwam **Ada Domeyer, Sophialaan 24, Baarn,** met haar plan **„RUILEN".**

Gaarne zullen wij van de winnaressen vernemen waarop hun keus gevallen is.

De troostprijs: het bundeltje „Veluwsche Liedjes" met muziek, door Jan van Riemsdijk, is toegekend aan:

Mej. Ada Belgrave, Talmastraat 39, Amstelveen.
Mej. M. M. v. Driel, Beerserveld, gem. Ommen.
Mej. D. Hage, Hoofdweg 140-III, Amsterdam.
Mej. A. de Jong, Oude Koemarkt 8, Heerenveen.
Mej. Adri Klos, Wilhelmina-Gasthuis, Amsterdam-W.
Mevrouw T. J. Koppenaal-Overweel, Heereweg 70, Lisse.
Mej. Annie de Krijger, Spaarndammerdijk 163-III, Amsterdam-C.
Mej. Riek Nijenhuis, M. G. de Bruinlaan 23, Tuindorp, (post Utrecht).
Mej. Joop Oosterbroek, Acacialaan 38, Baarn.
Mej. A. Opendorp, Emmaweg 4, Oosterbeek.
Mej. Jo Rommelse, Dunantstraat 31-b, Rotterdam-W.
Mej. C. Uittenbogaard, Passavantlaan 25, Arnhem.
Mej. C. Vlasveld, Kerkstraat 7, Aalten.
Mej. Gr. van Zanten, 1e. Helmerstraat 52, Amsterdam.

VOETTOCHT DOOR DE ARDENNEN.

Deze tocht is gedacht en uitgewerkt als trektocht, waarbij gebruik wordt gemaakt van de jeugdherbergen, waardoor de kosten van de tocht belangrijk lager zijn, dan wanneer gebruik wordt gemaakt van hotels.

Kosten van de tocht bij gebruik van jeugdherbergen ± *f* 30.—; bij gebruikmaking van eenvoudige hotels ± *f* 40.—. In beide gevallen bij een tocht van 8 à 9 dagen.

1. **Duur van de tocht:** 8 à 9 dagen; kan naar eigen keuze gemakkelijk met enige dagen verlengd worden.
2. **Programma:**

Eerste dag: In de namiddag van de 1e dag vertrek naar Eysden. Aankomst aldaar te ± 8.30 uur n.m. Overnachten in de jeugdherberg.

Tweede dag: 's Morgens 8 uur per trein naar Esneux. In Luik overstappen. D.w.z. van het station Luik-Longdoz naar Luik-Guillemins per tram. In Esneux rugzakken om en op stap naar Vieux-Ville. Afstand ± 25 K.M. Route: Esneux-Comblain au Pont, langs de Ourthe, deels over straatweg, deels over voetpad. In Comblain au Pont buigt de straatweg rechtsaf. Ourthe blijven volgen langs voetpad door weide, later door dalengte, geflankeerd door rotsen en bergen. In Hamoir bij de kerk met forellenvijver links af. Ourthe passeren. Dan rechtsaf naar Hamoir-Lassus. In Hamoir-Lassus bij een pomp linksaf langs boerderij door een hek een weide op. Deze weide in zuidelijke richting oversteken, hekje door en vervolgens door een bos afdalen naar de Ourthe. Langs de Ourthe naar Sy. In Sy viaduct onderdoor. Bij kerkje de berghelling op en over de rotsen van Sy verder (prachtig uitzicht over het Ourthedal en de Ardennen; ± 125 m. hoog). Aan het einde der rotsen door weide en korenveld naar grintweg. Afdalen langs die weg naar Vieux-Ville; rechtsaf. In Vieux-Ville rechts aanhouden naar de Jeugdherberg „Au Vieux Moulin" (Ouders Pa Foquet—Brugman; Vlamingen).

Derde dag: Verblijf in Vieux-Ville. Tal van korte wandelingen (ook langere) zijn daar te maken. B.v.
a. Naar de droge Lambrée. Is vooral in de frambozentijd (2e helft Juli) aan te bevelen. De frambozen groeien er in 't wild. Om van te smullen!
b. Over de bergweide van St. Rahy naar de Calvaire bij Bomal en naar Petit Bomal.
c. Bezichtiging ruïne van Logne.
d. Wandeling over de rotsen van Sy naar Sy en onderlangs over Palogne terug. Enz., enz.

In Vieux-Ville kan men zonder bezwaar een week zijn, wat de wandelmogelijkheden betreft. De natuur is er prachtig, rustig en landelijk. De jeugdherberg wel primitief, maar de sfeer is er niet te overtreffen. Wat zeker voor een groot deel is toe te schrijven aan de J.H.-ouders, die hun taak als zodanig uitmuntend verstaan.

Vierde dag: Van Vieux-Ville naar Rochefort. Deze afstand is te groot om helemaal te lopen. De te lopen route is ± 30 K.M. lang en luidt:
Bergweide van St. Rahy, Izier, Pont le Prêtre, Villers, St. Gertrude, Roche à Frêne, Heyd, Morville, Wéris (Dolmen), Barvaux, Durbuy.

Durbuy ligt schilderachtig in het Ourthe-dal. Voor zover de tijd toelaat even gaan kijken naar het gerestaureerde kasteel van de graven van Ursel, de graanhallen, de oude brug en de Pauwstaartrots.

Van Durbuy naar Melreux. In Melreux de trein nemen

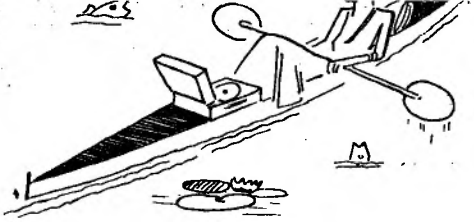

naar Rochefort, d.w.z. tot Jemelle. Jemelle-Rochefort is dan nog 4 K.M. lopen. Men kan ook per trein van Jemelle naar Rochefort gaan.
In Rochefort J.H. opzoeken.
Vijfde dag: Verblijf in Rochefort. Bezoek aan de grot (J.H.-gebruikers hebben reductie). Wandeling naar de bossen van de Thiers des Falizes.
Zesde dag: Van Rochefort naar Bouillon. Te volgen route:
Rochefort, tramlijn volgen vanaf station R., schilderachtig dal van de Lomme, beboste hellingen van de Thiers des Falizes tot aan viersprong voor Eprave. Bergopwaarts naar Han sur Lesse. Tramlijn volgen naar Graide-dorp. Van Graide naar Paliseul. In Paliseul de tram nemen naar Bouillon. Te lopen afstand ± 25 K.M.
De jeugdherberg „Sur la Hauteur" opzoeken (Ouders: Jef de Combe; Vlamingen).
Zevende dag: Verblijf in Bouillon. Wandelingen. Bezichtiging kasteel van Godfried van Bouillon. Enz. enz.
Achtste dag. Van Bouillon naar Vresse (afstand ± 25 K.M.) Per tram en trein naar Rochefort.
Negende dag. Lopen naar Jemelle (4 K.M.). Per trein naar huis terug.

Nabeschouwing: Uit bovenstaand programma blijkt wel duidelijk, dat men zowel in Vieux-Ville, Rochefort als Bouillon meer dagen kan verblijven. Vooral Vieux-Ville en Bouillon lenen zich er heel goed toe de Zondag daar rustig door te brengen.
Voor liefhebbers van zwemmen zij nog vermeld, dat er heerlijke, om niet te zeggen ideale, zwemgelegenheden in de Ourthe (bij Vieux-Ville) en in de Semois (bij Bouillon) zijn, waar men gratis kan zwemmen en baden.
3. Voorbereidingen.
a. Lichaamsverzorging. De voeten moeten in goede conditie zijn. Verzorging ervan met kamferspiritus en voetpoeder enige tijd voor de tocht en tijdens de tocht. Enige training vooraf door het maken van wandelingen is zeer aan te bevelen. Zorg voor regelmatige voeding en voldoende rust, ook tijdens de tocht. In 't algemeen: besteed veel zorg aan je lichaam, zodat dat in goede conditie is als je op reis gaat!
b. De jeugdherbergen in Vieux-Ville, Rochefort en Bouillon moeten tijdig aangeschreven worden, onder opgaaf van het aantal nachten, dat men denkt te blijven, enz. De Ned. Jeugdherberg-Centrale te Amsterdam verstrekt aanmeldingskaarten. (porto voor België 7½ cent). Reisbiljet woonplaats—Esneux kan vooraf bij een reisbureau gekocht worden.
Paspoort: voor België is een bewijs van Nederlanderschap voldoende; bij de gemeente-secretarie van de woonplaats te verkrijgen.
Jeugdherbergkaart: Men moet lid zijn van de Ned. Jeugdherberg-Centrale. Is men dit nog niet, wacht daarmee dan niet te lang. Kosten lidmaatschap *f* 3.— per jaar. Adres N.J.H.C. is: Plantage Franschelaan 14, Amsterdam-C.
c. Uitrusting: Zorg, dat de uitrusting tijdig gereed is. Aangezien met rugzak getrokken wordt moet vermeden worden, dat de rugzak onnodige dingen bevat. De inventaris moet bestaan uit: a. slaapzak; b. toiletgerei; c. regenjas; d. een stel reserve onderkleren; e. veldfles; f. lichte pantoffels; g. zwemgerei; h. zakdoeken, sokjes en kousen in voldoende hoeveelheid; i. trekkersapotheekje; j. eetgerei; k. zangbundel.
Verder loop je natuurlijk op lichte maar stevige schoenen zonder hoge hakken en met een bergstok; fototoestel aan riem is aan te bevelen.

4. Financieel overzicht:

1. Reiskosten:		
Van woonpl. naar grens (vac.-krt)	*f* 4.—	
Van Eysden naar Esneux	- 0.80	
tram door Luik	- 0.10	
Van Melreux—Jemelle	- 0.60	
Van Paliseul naar Bouillon	- 0.60	
Van Vresse—Rochefort	- 0.60	
Van Jemelle—Maastricht	- 1.50	
Van Maastricht naar huis	- 4.—	
		f 12.20
2. Kosten jeugdherbergen.		
a. Eysden 1 nacht × 1 ontbijt	*f* 0.80	
b. Vieux-Ville: 2 nachten, 2 ontbijten, 2 × warm eten, 1 broodmaaltijd, 33.50 frcs.	- 2.40	
c. Rochefort, idem	- 2.40	
d. Bouillon, idem	- 2.40	
e. Rochefort, 1 nacht + 1 ontbijt, 9.25 frcs.	- 0.65	
		f 8.65
		f 20.85
3. 5 maal brood voor onderweg om twaalf uur (brood, boter en kaas, etc.)		*f* 1.25
4. Onkosten voor bezichtiging grotten, kastelen, etc. en voor versnaperingen, souvenirs e.d.		*f* 5.—
	Totaal	*f* 27.10
	Afgerond	*f* 30.—

Wordt van hotels gebruik gemaakt dan worden de kosten natuurlijk wat hoger. M.i. zijn er eenvoudige hotels waar de pensionprijs 40 à 45 frcs. per dag bedragen. D.i. ± *f* 3.— in Hollands geld.
De begroting wordt dan:

1. Reiskosten	*f* 12.20	
2. Kosten hotels 8 dagen	- 24.—	
3. fourage onderweg (zie boven)	- 1.25	
4. Diverse kosten (zie boven)	- 5.—	
		f 42.45
	Afgerond	*f* 45.—

JONG EN OUD.

De tante legt geërgerd
„De Jonge Vrouw" opzij,
En zegt dan tot haar nichtje:
„Dat is geen blad voor mij.
Jij moest het ook niet lezen.
't Kweekt overmoedigheid.
Zoals dat crisishuwlijk,
't Kàn met geen moog'lijkheid!"

Maar heftig zegt het nichtje:
„Denkt u dat het niet kan?
'k Wou 't ook wel eens proberen,
Maar, ziet u.... 'k heb geen man!
Toch kunnen wij wel reek'nen,
Wil 'k u eens laten zien?
Een week vacantie nemen,
Kost — hoeveel gulden? — Tien!

'k Ga met Hermien kamperen,
Per fiets door stad en land,
Verteren met z'n tweeën
Geen tientje proviand.
Nu moet u toch eens kijken,
Ik heb het lijstje hier,
't Is zeker niet te zuinig
Wij doen het met plezier.

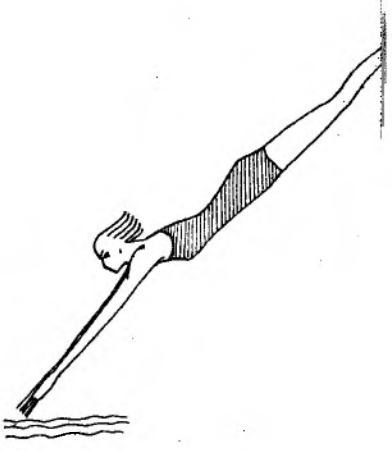

We koken zelf ons kostje,
Een tent mee voor de nacht,
Zegt u mij nu eens eerlijk,
Is dat niet goed bedacht?" —
„Toch heb je iets vergeten,
Voor snoepen staat er niets,
Ook heb ik niet gelezen:
Onkosten aan de fiets."

„Maar Tante, wat een onzin,
Snoepen is veel te duur,
En onze nieuwe fietsen
Die krijgen vast geen kuur.
't Eten is ruim berekend,
Goed boter, beleg en fruit.
Toch komen we zodoende
Met 'n tientje gemakk'lijk uit."

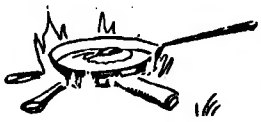

„'k Gelooi er nog niet veel van,
Je speelt het heus niet klaar.
't Is waar, 't plan is kranig,
Vooruit, probeer het maar.
En kun je 't plan volvoeren
Zo, als je 't hebt getoond,
Dan wordt je.... met een tientje
Van mij, hiervoor beloond!"

„Hoera! u mist uw tientje,
Want 't komt wel voor elkaar.
Wij zullen het bewijzen,
Al lijkt het nu nog raar.
En zegt u dat we dom zijn?
Wij gaan fijn samen uit.
En wat is 't eind van 't liedje?
„Het kost ons zelf geen duitl!!"

Route:

Maandag: Amsterdam—Baarn.
Dinsdag: Baarn—Nunspeet.
Woensdag: Nunspeet—Woeste Hoeve.
Donderdag: Woeste Hoeve—Groesbeek.
Vrijdag: Groesbeek—Klein-Amsterdam.
Zaterdag: Klein-Amsterdam—Amsterdam.

Kosten-berekening, benodigde levensmiddelen:

Eerste dag:		Derde dag:	
1 kilo aardappelen	*f* 0.09	½ pak Honigsoep	*f* 0.07
1 krop sla	- 0.05	1 liter melk	- 0.07
1 citroen	- 0.04	1 ons griesmeel	- 0.04
2 eieren	- 0.06	1 brood	- 0.14
1 brood	- 0.14	½ pond Bleu-Band	- 0.30
½ pond Bleu-Band	- 0.30	4 eieren	- 0.12
beleg	- 0.15	fruit	- 0.20
fruit	- 0.20		*f* 0.94
	f 1.03	Bovendien in 't algemeen nog nodig:	
Tweede dag:		2 l. petroleum	*f* 0.12
1 kilo aardappelen	*f* 0.09	1 ons thee	- 0.25
1 blikje groente	- 0.18	1 pond suiker	- 0.21
1 ons biefstuk	- 0.20	1 ontbijtkoek	- 0.10
½ pond Bleu-Band	- 0.30	½ pond zout	- 0.02
1 brood	- 0.14	1 pond zeeppoeder	- 0.07
beleg	- 0.15	6 briefkaarten	- 0.30
fruit	- 0.20		*f* 1.07
	f 1.26		

Halve week dus *f* 1.03 + *f* 1.26 + *f* 0.94 = *f* 3,23.
Hele week *f* 6.46.
Totaal *f* 6.46 + *f* 1.07 = *f* 7.53.

Eén opmerking moeten wij aan deze inzending toe voegen, en dat is, dat privé-kamperen voor meisjes alleen gegarandeerd veilig is op officiële terreinen of op grond van de Alg. Ned. Kampeer-Vereeniging Een lidmaatschap van deze A.N.K.V., die over heel wat prachtige terreinen beschikt, is dus wel aan te bevelen.

RUILEN.

Deze zomer zou ik graag naar Brabant gaan. En ook mijn vriendin Annie had daar veel zin in. Maar tot voor kort leek het of er niets van zou komen. We kunnen n.l. maar heel weinig geld uitgeven voor onze vacantie.

Een poosje terug echter, schoot mij opeens een plan in de gedachten, waardoor het toch mogelijk voor ons zou worden, een poosje in Brabant te verblijven. Ik ermee naar Annie, want zij moest me helpen 't plan uit te werken. Nadat we er over gepraat hadden stelden we samen een seintje op:

„Ruilen." Twee meisjes willen graag hun vacantie in Brabant doorbrengen. Zij kunnen echter geen pensiongeld betalen. Is iemand daarom bereid hen gratis te herbergen? Zij willen graag als vergoeding twee logées in hun dorp in 't Gooi ontvangen. Br. aan Adm. „De Jonge Vrouw", te Baarn. Seintje No.....

We stuurden het op aan de Adm. van „De Jonge Vrouw" en wachtten met smart op e.v. aanbiedingen. Wat waren we blij met de aardige brief van een familie in Boxtel.

Na wat heen en weer geschrijf hebben we afgesproken dat Annie en ik de laatste week van Juli bij hen, en twee personen van hun gezin, de derde week in Augustus bij ons zullen komen. Natuurlijk gaan we op de fiets. En nu is Annie zoo gelukkig dat een tante van haar in Wijk bij Duurstede woont. We mogen daar een nacht slapen en hoeven dus niet dat heele eind in één dag te fietsen.

Maandag 22 Juli gaan we op stap. Dinsdagmiddag of -avond kunnen we dan in Boxtel zijn. En de Brabantse familie zal ons helpen met plannen maken. We willen vanuit Boxtel wandeltochten maken. O, we zullen best genieten! Maandag 29 Juli stappen we weer op de fiets, overnachten weer in Wijk bij Duurstede en komen Dinsdag weer thuis. 't Kost ons zoo maar een schijntje. We hebben alleen geld noodig voor een cadeutje voor Tante en de nieuwe vrienden. En natuurlijk voor fietsreparatie, enz.

't Heeft ons nu *f* 0.50 voor een Seintje en 5 postzegels van 6 gekost. Dit jaar gaan we dus goedkoop uit. Maar dat moet ook.

Braubach. Mej. C. v. O. te A. vestigt de aandacht van hen, die een rustige vacantie willen hebben en toch veel zien, op een verblijf in het mooie Braubach aan de Rijn, in het „Christliches Erholungsheim", Wilhelmstrasze 6. Men is er in een zeer sympathieke omgeving, en er zijn heerlijke wandelingen en tochten te maken. De kosten bedroegen, reis en alle uitstapjes inbegrepen, voor d r i e weken *f* 50.—.

Het is ons natuurlijk niet mogelijk, hier alle plannen te publiceren. Wij willen, alvorens we met hartelijke dank aan alle inzendsters deze prijsvraag besluiten. nog het aardige idee doorgeven van een lezeres, die een keurig „vacantie-boek" aangelegd had. Op de linkerbladzij was steeds in een eenvoudig schetskaartje het stuk tocht aangegeven, dat die dag afgelegd was, rechts waren foto's geplakt. Allerlei gezellige en verrukte opmerkingen er naast geschreven, verzekerden hoezeer zij en haar reismakkers genoten hadden. Zeker een prachtig middel om zoveel mogelijk van je vacantietocht mee te nemen het werkjaar in!

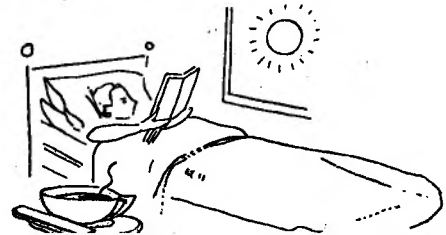

zaadpluis

In een van de bundels van Justus van Maurik (zou iemand ter wereld die nog wel eens lezen?) ik meen „Papieren Kinderen" komt de beschrijving voor van een volkstheater, vanzelfsprekend ongeveer vijftig jaar geleden. Op een gegeven ogenblik treedt in de prachtige hevige „draak", die men opvoert, ook een kind op; een klein, mager, ouwelijk jochie, die een paar plechtstatige boekenzinnen moet opzeggen. En dan zegt de schrijver zoiets als: „Maar het publiek is verrukt. Het publiek is altijd verzot op kinderrollen."

Dat het Publiek in de sindsdien verlopen vijftig jaar nog weinig veranderd is, bewees mij een artikel, dat ik in 'n Februari-nummer van de Telegraaf vond. Alleen is Het Publiek in sommige opzichten veel kieskeuriger geworden. Het applaudiseert nu niet meer voor een ouwelijk ventje, dat ijzig en stokstijf opdreunt: „Schone dame, ik zweer u, dat ik uwe woorden getrouw aan de dappere heer graaf zal overbrengen." Het Publiek eist nu, onder andere, voor zijn geraffineerde smaak: natuurlijkheid. De kleine acteur moet in alle opzichten „net echt" zijn. En als dan de een of andere blonde schattige krullebol verschijnt, die, schijnbaar volslagen argeloos, speelt, glimlacht, of, dat is het allerschattigste: een lipje trekt en echte tranen huilt, dan glimlachen duizenden en duizenden gezichten in duizenden bioscopen over de gehele wereld vertederd.

„Wederwaardigheden van Shirley Temple" heet dat bovengenoemde artikel, en de ondertitel luidt, bijna ongelooflijk: Carrière van een zesjarige. Van een z e sjarige. Wie Shirley Temple is? Shirley Temple is een van de jongste filmsterren van Hollywood. Ze is in April net zes jaar geworden. Lezen kan ze nog niet — haar rollen moeten haar voorgelezen worden door haar moeder — meestal bij het naar bed brengen! — en schrijven kan ze alleen haar naam; met moeite, maar ze heeft dat wel moeten leren, om de verwoede verzamelaars van handtekeningen te voldoen. Toch verdient dit kleine ding duizend dollar per week, terwijl er honderdduizenden vaders week aan week in de rij staan om een bedragje te beuren, dat misschien net genoeg is om niet te verhongeren of te verkleumen. Vaders, misschien met diploma's in de zak, die lange jaren van toegewijde studie vertegenwoordigen, vaders met perfecte, geschoolde vakmanhanden. En een klein meisje verdient op grond van blonde krullen en een lachend snoetje wekelijks een fortuin....

Eenmaal moest de vijfjarige Shirley Temple huilen, maar miss Temple was in een veel te vroolijke bui voor waterlanders, of voor het grimas, dat bij glycerine-tranen past. Men begon zenuwachtig te worden in de Paramount-studio. Heel begrijpelijk, want elk uur verlies kostte 1200 dollar. Er werd krijgsraad gehouden. Shirley's moeder verdween. Na enige ogenblikken kwam het meisje, dat zich gewoonlijk met de jeugdige filmsterren bezighoudt, bij Shirley en zeide: „Hoor eens kindje, we krijgen zo juist bericht van je moeder, dat ze vermoedelijk een tijd weg zal blijven, want ze is door een auto aangereden. Je behoeft je niet dadelijk ongerust te maken, maar je moeder zal toch een poosje op het politiebureau moeten blijven." Shirley fronste even haar wenkbrauwen, maar van huilen geen sprake.

„Zeg Shirley," zei de helpster weer, „vind je het niet erg naar voor je moeder, die zo graag bij je wil zijn, maar onmogelijk komen kan?"

Dat was genoeg. Shirley huilde en snikte zo hevig, dat de opname onmiddellijk gedaan kon worden.... en deze scène in „Little Miss Marker" het publiek bijzonder aangreep, omdat alles zo natuurlijk was....

Het Publiek was bijzonder aangegrepen, dank zij een gemene, boosaardige leugen, koelbloedig verzonnen, om een klein meisje vooral „natuurlijk" te laten huilen. Natuurlijk — Shirley Temple is het nòg. Wonderlijk genoeg, want haar leventje is er niet op ingericht.

Nu is de vijfjarige een beroemdheid, krijgt ze brieven van haar „fans" bij honderden, hoewel ze nauwelijks een woord ontcijferen kan. Ze kan niet meer met haar speelkameraadjes aan het strand van Santa Monica ravotten. Nu moet ze thuis blijven en streng bewaakt worden. Haar enig vriendinnetje is een meisje, dat eventueel voor haar moet invallen in de film, een zogenaamde „stand-in". Ook het leven der ouders is veranderd. Honderden zwermen om het huis, om te trachten, op hun beurt, geld uit dit meisje te maken. Het huis wordt dag en nacht bewaakt. Het loon voor al deze misère is duizend dollar per week....

Deze roemrijke loopbaan duurt hoogstens drie jaar.... Als Shirley Temple acht, negen jaar is, heeft haar glorie afgedaan. Haar krullen, haar glimlach, haar imitatie-talent hebben hun handelswaarde verloren.

Op haar achtste jaar is Shirley Temple — o u d. Maar haar ouders hebben dan een aardig sommetje weten bijeen te krijgen, dat dan misschien zal besteed worden aan de opvoeding van Shirley, die dan kan beginnen.

Maar een „gewoon kind" zal men niet meer van haar kunnen maken, en haar bedorven kinderjaren zal men niet meer terug kunnen kopen.

RIE VAN R.

HOE OOM EEN SCHILDERIJ OPHANGT

(Een huiskamer. Allen zitten om de tafel. Oom leest de krant, Tante stopt, Tom leest een boek, Willy kleedt een pop aan — of iets dergelijks. Alie, het dienstmeisje, komt binnen):

ALIE: Mevrouw, hier is dat schilderij terug van de lijstenmaker.
TANTE: O, geef maar hier, Alie. Dank je. (Alie af). (Algemeen opzien, behalve van Oom, die, achter zijn krant verscholen, door leest): Zo, dàt is opgeknapt (bekijkt het schilderij, dan tot Oom): Zeg kijk es, wanneer zullen we.....
OOM (leest hardop): Grote overstroming in Japan — achttien doden, over de honderd..
TANTE (luider): Màn — màn — luister nou toch es. Wat zullen we met dat schilderij? Zullen we morgen de behanger....
OOM (legt zijn krant neer, gebelgd): Hè? Behanger? Wat behanger? Waarvoor? Om dat prutsschilderijtje op te hangen? (Hij neemt het in zijn handen). Laat dat nou asjeblieft aan mij over. Maak jullie je daar nou maar geen van allen druk over. Dat zal ik wel es even opknappen. (Trekt zijn jas uit). Laat Alie es even hierkomen.
TOM (gilt aan de deur): A.....lie!
(Alie binnen).
OOM (zoekt in al zijn zakken, vindt eindelijk zijn portemonnaie, haalt er een gulden uit): Alie, luister es Alie! Haal jij es, eh.. spijkers — voor 'n kwartje spijkers — maar gauw hoor! Gauw dan! (duwt Alie de deur uit).
(In 't hele volgende gedeelte komt het nu vooral op de drukte aan. Hoe meer er gelopen, gesjouwd, geredderd wordt, hoe levendiger het stuk wordt).
OOM (bedrijvig): Enne — o ja! Tom! hé! Kom es hier, Tom! Loop jij ze es gauw na, en zeg es, dat ze zó groot moeten wezen (wijst een vingerlengte. Tom af).
OOM (tegen Tante): Marie! help es — de tafel. (Ze sjouwen de tafel opzij, de stoelen gaan tegen de muur. De tafel moet zo gezet worden, dat Oom er straks, bij een zijdelingse val, bovenop kan vallen. Daarom moet er ook iets op staan, dat onbreekbaar is, maar goed lawaai maakt: een tinnen vaas of iets dergelijks): Ga jij nou mijn hamer es halen, Willy! (Willy af). Enne.... is Tom daar al weer? Tòm — haal jij de duimstok es. Hè? Waar die ligt? Zoèk maar es! Enne.... dan moet ik de werktrap hebben, en een keukenstoel ook — vraag maar of de werkster die even kan missen. Nee, loop jij nou niet weg, Marie, ik moet iemand hebben om de kaars vast te houden. Is er een kaars? en als Alie terug komt, moet ze nog es om een eindje schilderijkoord! Tom! Waar is Tom nou weer? (Tom verschijnt met de duimstok, Willy met de hamer). Tom, kom hier, jij moet 't schilderij aangeven. (Tante komt binnen met een brandende kaars, de werkster met een trapje, Willy holt weg, en komt binnen met een keukenstoel, daarachter Alie met spijkers. Tante duwt haar de deur weer uit, om een eindje schilderijkoord.
OOM staat bevelen te geven: Hier de stoel, de trap er naast, zet die kaars nou neer, enz. Niemand doet iets goed natuurlijk. Alie komt binnen met een reuzeneind koord. Oom snijdt er na veel wikken en meten een eindje af, dat aan het schilderij wordt vastgemaakt.
Nu wordt Oom met veel gesteun van de keukenstoel op het trapje geholpen. De werkster houdt het trapje vast, Tante houdt de kaars omhoog, Willy de duimstok, Tom heeft het schilderij. Alie kijkt toe. Oom maakt na veel geprevel en gemeet een tekentje op de muur).
OOM: Ziezo — en noù 't schilderij. (Tom geeft het aan. Oom laat 't vallen, wil 't glas redden, en wondt zijn vinger. 't Schilderij komt goed terecht, maar Oom springt van het trapje, en danst als een dolle de kamer rond. Opschudding.
OOM (met zijn vinger in zijn mond): Mijn zakdoek! Die zit in mijn jas! Zoek es naar mijn

zakdoek! (Hij valt op een stoel neer, waarop zijn jas ligt, en zuigt op zijn gewonde vinger). Zet nou es effen al die rommel neer, die jullie in je handen hebt, en zoek es naar mijn jas! (Alles zoekt. Oom zuigt en stampvoet).
Weet nou niemand in 't hele huis, waar mijn jas is? Ik heb nog nooit zo'n stelletje bij elkaar gezien, op mijn woord! Met je vijven zijn jullie — met je vijven! — en dan kunnen jullie nog niet eens een jas vinden, die ik vijf minuten geleden heb uitgetrokken. (Gezoek. Oom springt op, en ontdekt de jas):
S c h e i m a a r u i t! Ik heb 'm zèlf al gevonden! Je kunt net zo goed aan de kàt vragen om wat op te zoeken, als aan jullie! (Tante verbindt zijn vinger; angstig toezien van de omstanders, nog met al hun attributen gewapend. Dan klimt Oom weer op de stoel en 't trapje, geholpen door Tante. Alie en de werkster houden 't trapje vast. Tom geeft een spijker aan, Willy de hamer. Oom laat de spijker glippen).
OOM: Kijk nou! Nou valt de spijker weer!
(De hele familie grabbelt op de grond. Oom staat hoog en droog te grommen).
OOM: Schiet dan toch es op, jullie! Kun je nou met z'n zessen nog niet één klein spijkertje vinden? Je bent uit met zo'n stelletje, om je te helpen! Moet ik hier soms vannacht blijven staan?
(Tom vindt met een schreeuw de spijker; dan is de hamer weer weg — die steekt uit Oom's broekzak).
OOM: Waar is de hamer? Waar heb ik de hamer gelaten? Staan ze met z'n z e v e n e n om je heen te gapen, en dan weten ze nog niet eens, waar de hamer gebleven is! Zoeken jullie dan toch es naar dat ding; of wou je soms, dat ik zonder kamer....
(Algemeen gezoek. Opeens):
TANTE: Wel heb ik ooit..... Hij zit in je broekzak!
OOM (haalt de hamer tevoorschijn): En dat zien jullie noù pas! Had ik zelf nou maar weer even gezocht.... Nou, vooruit....
(Hij licht de hamer op, blijft er aarzelend mee staan, spijker in de andere hand).
OOM: Waar heb ik nou ook weer een tekentje gezet? Kan ik dat tekentje niet vinden. Marie, hou dat licht nou toch es h o g e r — nee, l a g e r — ik zie niks! Waar i s dat kruisje nou? Marie, kijk jij es.
(Tante klimt er bij, zoekt, wijst eindelijk een plekje).
OOM: Ach, welnee mens, véél te hoog! Alie, zoek jij es.
(Alie zoekt, en wijst).
OOM: Ik zou nog lager wijzen! (Alie er af, de werkster er op). — Je bent niet wijs! Tom, jij hebt jonge ogen, kom es hier.... (Tom klimt erbij). — Ach, dat lijkt ook al nergens naar. Ga maar weg, op zij jullie. Ik zal 't zèlf wel weer doen. Kan ik v o o r j u l l i e p l e z i e r dat allemaal nog es over gaan meten. De duimstok, geef de duimstok es aan! Of néé, 't koord maar, 't kóórd!! Zo — wees nou es effen stil. (Doodse stilte. Oom meet en prevelt. Tante houdt 't licht hoog. Oom reikt te ver naar opzij, valt op de tafel. Herrie, gegil, ontzettende rommel. Oom gaat vreselijk tekeer).
OOM: Stommerds — sufferds — stommeriken dat jullie....
TANTE: Man, man, de kinderen....
OOM (scheldt voort): Idioten, ezels — kunnen jullie nou niet es waarschuwen.....
(Moppert nog een poos door; de anderen redderen de rommel wat op).
(Dan gaat hij, na veel gesteun, opnieuw meten. Een tekentje wordt gezet).
OOM: Nou een spijker! Geef de hamer, de h à m e r!
(Hij slaat met volle kracht — precies op zijn duim. Laat met een schreeuw de hamer op iemands tenen vallen. Na veel gesteun en gejammer en zuigen op zijn duim wordt de hamer weer aangereikt. Weer slaat hij, nu zo hard op de spijker, dat deze i n de muur schiet. Oom vliegt met zijn neus tegen 't behang. Nieuwe raaspartij. Bij de derde slag blijft de spijker zitten).
OOM: Hè, hè! Hij zit. Nou 't schilderij! Geef 't s c h i l d e r i j nou es an..... Zit er een koord aan? O, dat valt mee. Jullie zijn niks te goed, om een schilderij zonder koord te willen ophangen. Zo-o-o.... (Hij haalt 't een paar keer langs de muur, van boven naar beneden. Het koord wil de spijker niet pakken. Eindelijk lukt het).
Het schilderij hangt, heel scheef en wiebelig. De familie vertoont alle tekenen van uitputting, zucht, veegt zich 't gezicht af, enz. Oom stapt van de stoel af — precies op de eksterogen van de werkster, die au! schreeuwt. Oom stapt rustig achteruit, en bekijkt het werk van zijn handen met ingenomenheid.
OOM: Ziezo! Klaar is Kees! En voor zo'n prutskarweitje halen sommige mensen nou nog een m a n in huis!
(Doek).

RIE VAN ROSSUM.

(Vrij naar: „How my uncle Podger undertook to do a job", uit: „Three men in a boat", door Jerome K. Jerome).

ontwerpen voor handwerk

De opgave uit het Aprilnummer: een streepverdeling met uitgewerkte hoek is over het algemeen goed geslaagd.
Blijkbaar hebben de meeste inzendsters deze opgaaf niet zo moeilijk gevonden, als ik mij had voorgesteld. Dat viel dus mee!
Hierbij zijn drie oplossingen afgebeeld van verschillende inzendsters en begint U maar weer met deze eens goed te bekijken en te vergelijken met Uw eigen werk.
No. 1 is van Mej. S. te Harlingen. Een aardige eenvoudige hoek met goede verdelingen van het zwart en grijs, alleen het binnenste grijze blokje is wat loshangend en had best weggelaten kunnen worden.
No. 2 van Mej. G. te Gouda is ontstaan uit dezelfde streepverdeling; maar toch is er een groot verschil met de voorgaande. Aardig is het hoe hier de smalle zwarte bies voor de hoek ophoudt, terwijl toch het zwarte blok in de hoek de nodige verzwaring geeft. Het geheel zit goed stevig in elkaar en is daardoor rustig en overzichtelijk van indeling.
No. 3 van Mevr. L.—S. te Alphen a. d. Rijn is veel ingewikkelder van vorm. De streepverdeling is weer dezelfde, alleen is de buitenrand een ruitje verbreed. Dit laatste is ook nodig, omdat de gehele hoek zwaarder en groter is uitgewerkt. Wanneer men de tekening ingewikkelder gaat maken, loopt men natuurlijk altijd gauw de kans, dat het ontwerp druk en rommelig wordt. Toch is deze hoek heel goed gebleven door de forse opzet.
Typisch is ook het verschil tussen no. 2 en no. 3. Bij de eerste straalt de hoek uit en bij de laatste wordt de hoek als het ware omsloten door de zwarte vormen. Aardig is het er op te letten, hoe de grijze biezen bij no. 3 door de hoek heen lopen!
De extra opgave nl.: een vrije staande rand was veel minder goed gelukt. De meest voorkomende fout was de te kleine onderlinge afstand der motieven. Daardoor wordt een rand verbrokkeld en veel te druk.
Als voorbeeld heb ik één van de ingezonden randen hierbij laten afbeelden: no. 3a. Het eerste gedeelte is de rand, die ik toegezonden kreeg. U ziet wel, dat dit randje ook de fout heeft van veel te dicht in elkaar geplaatst te zijn en daardoor een peuterig effect krijgt. De zwarte onderrand snijdt het geheel te veel af, temeer daar verder in de rand het zwart helemaal niet meer terug komt. De bovenkant heeft zo heel veel staande lijntjes, waardoor het contrast met de sterk sprekende liggende onderkant des te meer uitkomt en aan de eenheid van het randje veel afbreuk doet.
Toch kan men met dezelfde gegevens een goed geheel krijgen. Wanneer U nu de rechterhelft vergelijkt met de linker, dan is hier allereerst de rand zo opgezet, dat de afstand der motieven bijna 4 maal zo groot geworden is! Dit geeft onmiddellijk al een geheel ander effect, dat veel strakker van lijn en rustiger moet worden. Dan nog een paar lijnen en het grijze vlak toegevoegd en de verbinding, die vooral l i g g e n d moet blijven, is klaar.
Nu komen de motieven zelf veel meer tot hun recht. De strakke liggende tussenstukken worden aardig onderbroken door 't staande van de hoofdmotiefjes.
Nu komen de nieuwe opgaven aan de beurt. Wanneer U eens afbeelding 4 bekijkt, dan ziet U een bepaald patroontje, dat hier 4

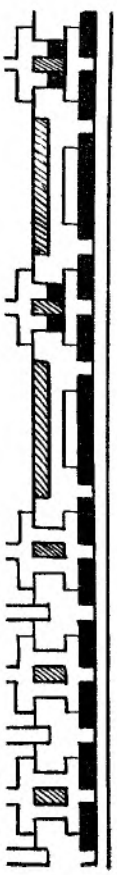

3a

1

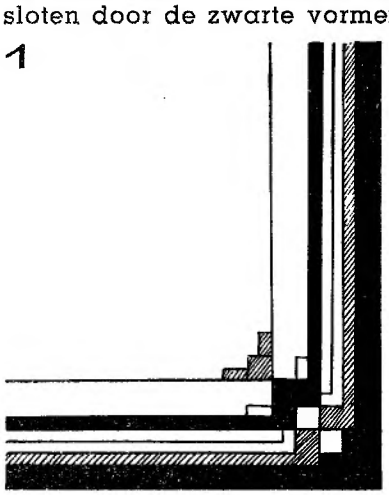

2

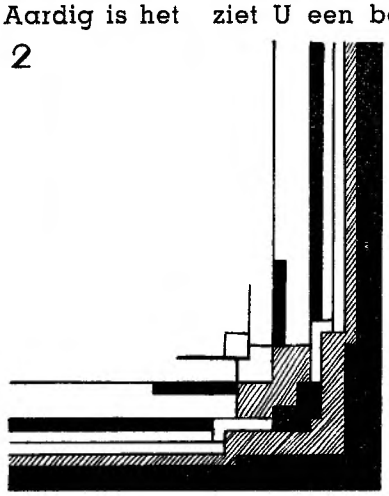

3

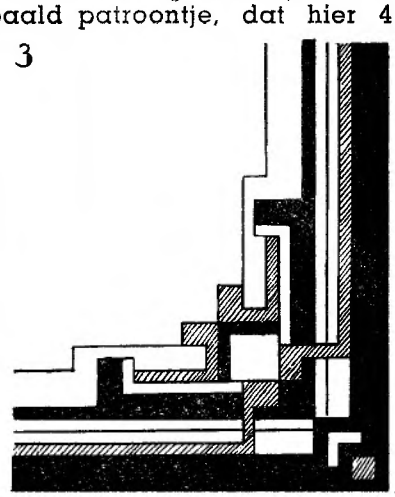

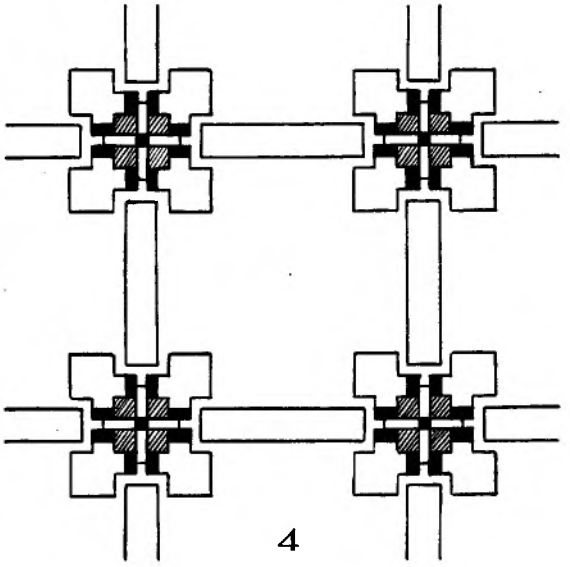

4

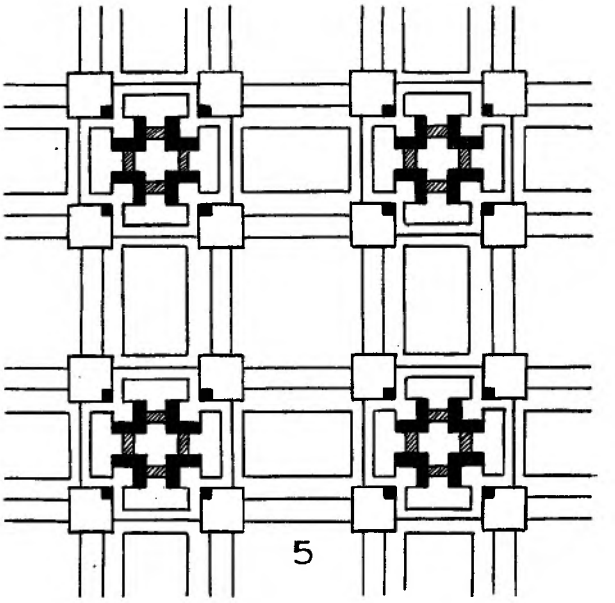

5

maal herhaald getekend staat. Nu hadden deze patroontjes steeds verder doorgetekend kunnen worden naar links en rechts, naar boven en naar onderen, onderling verbonden door lijnen.
Het voorbeeld geeft dus als het ware een gedeelte van een groot vlak geheel gevuld met dezelfde motieven, regelmatig naar 4 zijden herhaald.
Een dergelijke versiering wordt een „onbegrensd ornament" genoemd, of ook wel heel gewoon doorlopend patroon. Vergelijkt men nu zo'n tekening bijv. met afb. 3, een rand, dan is het grote verschil, dat bij een rand het motief alleen naar links en rechts herhaald wordt, en onderkant (eventueel ook de bovenkant of beide) zijn afgesloten. Een doorlopend patroontje kan men dus steeds blijven herhalen naar alle kanten, zover men wil.
De opzet van zo'n tekening als afb. 4 is al heel eenvoudig. Men begint met op het blad vierkanten te tekenen (in dit geval van 13 ruitjes in het vierkant) en daarin van het midden uit een aardig motiefje te tekenen, dat geheel symmetrisch naar alle 4 de kanten is uitgewerkt.
Daarna wordt het motiefje op flinke afstanden herhaald (hier afstand 13 ruitjes), naar rechts en naar onderen enz. enz.
Laten we de tekening nu zo, dan is het een los strooimotiefje, maar ook kunnen we de motieven onderling gaan verbinden, zodat het geheel meer echt „doorlopend" wordt, wat ook bij afb. 4 het geval is.

Vergelijken we nu 4 met 5, dan is ook bij 5 het hoofdmotief naar 4 zijden precies gelijk uitgewerkt, evenals bij 4 (het beginvierkant is 16 ruitjes groot). Maar de verbinding der motieven vormt het grootste verschil. Gaat bij 4 de verbinding meer van het midden uit, bij 5 echter van de hoeken der figuren.
Beide oplossingen hebben alleen lijnen als verbinding, dit kunnen natuurlijk ook biezen of vlakken zijn, mits steeds in het oog wordt gehouden, dat het patroontje er met de verbinding hoofdzaak gaat worden!
Ook hier geldt weer de algemene regel, dat het eenvoudigste het beste is. Dan komen wij aan afb. 6. Hierbij valt U natuurlijk al dadelijk op, dat de motiefjes en ook de verbindingen heel anders zijn dan bij de vorige. Hier is ook een andere werkwijze gevolgd. Het hoofdmotiefje is wel van boven en van onderen gelijk, en ook zijn links en rechts gelijk, maar toch zijn niet alle 4 richtingen gelijk. Op de manier zoals onze randjes rug aan rug werden gezet, zo is hier, onder- en bovenkant getekend.
Worden nu deze patroontjes later verbonden, dan spreekt vanzelf, dat de liggende verbindingen heel anders moeten worden dan de staande. Op afb. 6 is dat verschil dan ook heel duidelijk, doordat de ene verbinding alleen uit lijnen en de andere uit grijze biezen bestaat.
Voor dit laatste voorbeeld heb ik afb. IX uit het Decembernummer, een staande rand, omgewerkt.
Wanneer U deze afbeelding eens ernaast be-

de vrouw en lichaamsoefeningen

De volgende oefeningen hebben ten doel Uw ontspanningsvermogen op te voeren, en helpen mee de verkeerde spierspanningen te verwijderen.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Kleermakerszit (zie foto 33). Rechterhand steunt op de grond, linkerarm wordt zijwaarts gehouden met de handpalm naar boven. De hand is ontspannen.

Oefening. Nu gaan we, terwijl de rest van het lichaam in dezelfde houding blijft, de linkerarm langzaam hoger heffen, totdat ze zo hoog gekomen is, dat de onderarm haar steunvlak verliest, omkantelt en valt in de houding als is afgebeeld op foto 33. Let op de ontspannen, dus losse houding, van de linkerhand.

Denk er om dat:
1e. de onderarm valt, dus niet met opzet gebogen wordt;
2e. we niet naar de linkerarm kijken.

Opmerkingen. Geschiedt deze oefening goed, dan bengelt de onderarm na het voorover vallen nog enkele keren na. We doen haar links en rechts.

Doel. Het verwijderen van verkeerde spanningen in de arm- en handspieren en het bevorderen van het spiergevoel.

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Als afgebeeld is op foto 34. De handen rusten in een ontspannen toestand op de rug.

Oefening. Nu laten we de handen van de rug afglijden; zodat deze naar beneden vallen. We komen dan in de houding als is vastgelegd op foto 35. Let op de ontspannen toestand van de handen, de armen, het hoofd en de romp.

Er om denken dat:
1e. de armen ook werkelijk „vallen";
2e. de handen langzaam van de rug glijden;
3e. de romp eveneens ontspannen gehouden wordt.

Vervolg Ontw. v. Handw.

kijkt, dan zult U de opbouw van een dergelijk motiefje wel gemakkelijk kunnen volgen. De afstand in de breedte- en lengterichting hoeft nu ook niet meer gelijk te zijn.
De nieuwe opgaven zijn nu de volgende: 2 voorbeelden van doorlopend patroon, zoals afb. 4 en 5 aangeven, dus geheel aan 4 zijden gelijk uitgewerkt. De indeling en opzet is geheel naar Uw eigen idee uit te voeren, maar denkt U er vooral om de afstanden flink groot te nemen!
Verder een derde tekening, zoals afb. 6 aangeeft. U kunt naar eigen verkiezing daarvoor een motiefje uit vroeger eigen randen kiezen en verwerken, of een geheel nieuwe tekening maken.
Als extra opgave nu nog een heel eenvoudig los motiefje (dus geheel zonder verbinding), dat evenals de vorige 3 ook naar alle kanten herhaald wordt, maar nu eens anders geplaatst.
Meer wil ik er liever niet van zeggen, omdat het de bedoeling is U nu eens zelf de motiefjes aardig over het vlak te laten „strooien".
Dus maar weer met nieuwe moed aan de gang en Uw werk (liefst vóór 25 Juni) inzenden aan onderstaand adres.

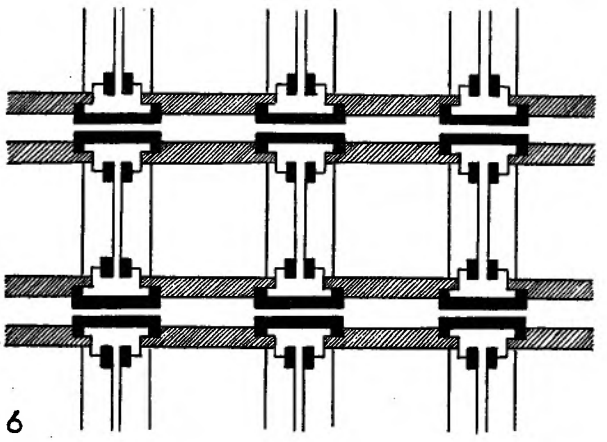

6

Atelier De Driehoek.
J. T. MEIJER,
Uiterwaardenstr. 314,
Amsterdam (Z.).

Opmerkingen. Een goede uitvoering der oefening kenmerkt zich door een onbewust naslingeren van de armen in houding „foto 35".

Doel. Het verwijderen van verkeerde spanningen in de arm- en schouderspieren. Bovendien wordt het spiergevoel ontwikkeld.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Spreidstand. De romp is rechtop en de armen hangen losjes langs het lichaam.

Oefening. Nu de romp voorover laten „vallen" tot de houding afgebeeld op foto 35. Dit voorover vallen kan niet plotseling als op commando gebeuren. Men moet zich eerst hierop instellen.

Denk er om dat:
1e. de romp werkelijk valt;
2e. ook de armen en het hoofd ontspannen worden;
3e. de knieën gestrekt blijven.

Opmerkingen. Een goede uitvoering van de oefening is kenbaar aan het enkele malen onbewust „nawippen" van de romp.

Doel. Het opheffen van verkeerde spanningen in romp en armen en het ontwikkelen van het spiergevoel.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Gesloten stand. De handen hangen losjes langs het lichaam omlaag. We kijken recht vooruit.

Oefening. Nu het gehele lichaam ontspannen, in elkaar laten vallen tot de houding als is afgebeeld op foto 36. Let er op, dat het lichaam helemaal in elkaar is gedoken. Ook deze oefening kan niet op commando gebeuren. Men moet zich als het ware eerst instellen.

Er om denken dat:
1e. het lichaam werkelijk in elkaar valt;
2e. het gehele lichaam zich ontspant.

Opmerkingen. Deze oefening is niet gemakkelijk. Een goede uitvoering kenmerkt zich ook hier door een „nawippen" van het gehele lichaam in de eindhouding (zie foto 36).

Doel. Het verwijderen van verkeerde spanningen en het ontwikkelen van het spiergevoel.

TH. HEEG.

33

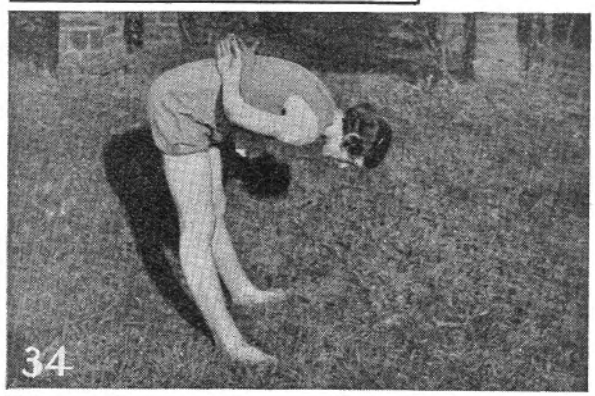
34

35

36

Hoe koken wij lekker en goedkoop?

Al wéér minder huishoudgeld.. Moedertje zucht. Haar potlood maakt nog wat berekeningen, die ze toch van te voren vruchteloos weet. Ze heeft al bezuinigd en bezuinigd, zal het er nu heus van moeten komen, dat ze ook op de eenvoudige warme maaltijd moet gaan bekrimpen? Zo lang mogelijk heeft ze dit uitgesteld, ze heeft er niet aan willen dènken: haar man, die zo hard vooruit moet, en haar opgroeiende jongens en meisjes hebben hun warme maaltje immers zo bitter nodig!

Wat nu? Om de andere dag enkel brood eten, niet meer het gezellige uurtje om de dampende middagdis?

Zeker is deze pijnlijke, dringende vraag tot menige huismoeder gekomen in deze tijd. Daarom is het zo'n heerlijke uitkomst, dat daar door ons hele land trekt de tentoonstelling voor „Goede en goedkoope Voeding", verzorgd door het Reizend Museum voor ouders en opvoeders te Rotterdam, en georganiseerd door de diverse plaatselijke commissies voor huishoudelijke voorlichting. Ik „betrapte" deze tentoonstelling in het gebouw van de bekende Amsterdamse Huishoudschool op het Zandpad, die toen juist aan 't feesten was vanwege haar 40-jarig bestaan. Komt het mede daardoor, dat ik zo'n mooie, blije herinnering heb aan de tentoonstelling? Ik weet wel, dat ik bij mezelf dacht, toen ik daar rondwandelde: ik wou dat alle huismoedertjes, die het moeilijk hebben, pas beginnenden of zij, die hun sporen al verdiend hebben, dit konden zien! Hier kon je dan leren, dat je heus niet altijd hutspot of bruine bonen met spek hoeft te geven, om het zuinig te doen. Op een tafel stonden, keurig verzorgd, warme maaltijden voor de hele week, waarvoor telkens niet meer dan hoogstens 30 cent per volwassen persoon besteed was. In bonte variatie prijkten daar naast elkaar schotels bruine bonen met rabarber en botersaus, of ook wel, gebakken bokking met als groente bieten of andijvie, aardappelen en een sausje uit boter en slaolie. Een schaal kleurige macaroni-met-tomaten stond broederlijk naast een schotel gebakken kaas (probeert U het eens!) met sla en gebakken aardappelen. En waarom zou het heel smakelijke schapenvlees het duurdere varkens- of rundvlees niet vervangen? In combinatie met worteltjes of boontjes b.v. is het al een uitgezochte delicatesse.

Overigens bedoelde de tentoonstelling mede aan te tonen, dat men heel goed in vleesloze maaltijden de benodigde voedingsstoffen naar binnen kan krijgen: steeds was het gehalte aan eiwit, vet en koolhydraten nauwkeurig aangegeven. Platen aan de wanden gaven nuttige wenken: vooral niet enkel van brood leven! Er werd voorgerekend, dat het duurder is en minder voeding geeft. Gebruik het groentewater steeds voor soep of saus. Stoof de groente in vet of boter, stoom de aardappelen.

Dat kranten helemaal niet als uitgediend beschouwd hoeven te worden, wanneer ze ons hun nieuws gebracht hebben, liet de stand brandstofbesparing zien. In een warm nestje van oude kranten kunnen half-gaar gekookte spijzen prachtig verder stoven. Een linnen zak, waarvan bodem en opstaande zijden met kranten „gewatteerd" zijn, is een handig middel voor landarbeiders en spoorwegbeambten om het meegenomen pannetje eten om 12 uur nog lekker warm te vinden. Alle moderne huismoeders kennen natuurlijk het stapel-koken, b.v. een ketel water warmen boven op de aardappelpan, maar wisten ook allen, dat 2 × 24 uur weken van gedroogde vruchten koken overbodig maakt, behalve dat het weekwater even gebonden moet worden tot een saus?

Wie in de praktijk nog geen geheelonthouder was, zou het zeker worden als hij zo aanschouwelijk als hier voorgesteld kreeg, wat er allemaal in plaats van twee borrels gekocht kan worden: in het midden de gewraakte twee glaasjes met het „edel vocht", ter waarde van 34 cent, en daar om heen gegroepeerd de goede dingen, die telkens voor hetzelfde bedrag te krijgen zijn: een schaal vol brood, grote schotel rijst met véél suiker, 11 eieren, 3½ L. melk, bloemen, fruit, speelgoed en wat niet al. En zo spoorde alles aan tot een goed en verstandig te werk gaan met de voeding. Hier was het een fleurige vegetariërstafel, die liet zien hoe smakelijk en gevariëerd die spijsbereiding kan zijn, daar toonden gezellige platen en boeiende uitstallingen aan hoe de moeder en haar kindje het gezondst kunnen leven. Handige receptenboekjes, voor goedkope maaltijden, rauwkost, groente kweken in eigen tuin, enz. waren voor enkele centen te krijgen.

Na de vacantie vervolgt deze nuttige en interessante tentoonstelling haar tocht door het land. Moge zij druk bezocht worden en velen tot voordeel zijn!

Adres voor inlichtingen: Vereeniging Nationaal Reizend Museum voor Ouders en Opvoeders, 's Gravendijkwal 26 B, Rotterdam.

LENIE S.

Het ontbijt
Foto E. Hase

Boomkikkers
Foto Bruno Stefani

ONS PATRONENHOEKJE

De warme maanden eisen van ons dat wij over meer dan een zomerjurk kunnen beschikken. Als wij deze zelf maken, behoeft dit ook niet veel te kosten: er zijn tegenwoordig zoveel aardige stofjes van nog geen 50 cent per meter, dat maar weinigen zich deze luxe behoeven te ontzeggen. De knippatronen van de hierbij afgebeelde zomer- en sportjurkjes zijn bij de redactie verkrijgbaar à *f* 0.50 per stuk onder opgave van nummer en maat. Het bedrag te storten op giro 20246 van Bosch & Keuning, Baarn.

3224 is een sportjurk bestaande uit een blouse en een rok die vóór geknoopt wordt. Patronen voor maat 40, 42, 44 en 46.

3349 is een aardig model om van linnen te maken, in ieder geval moet hiervoor een beetje stevig materiaal worden gebruikt, daar anders het vestmodel en de uitstaande mouwen niet tot hun recht komen. Patronen, maat 40 en 42.

3340 en 3345 zijn mid-zomermodelletjes welke van alle soorten dunne stofjes als mousseline (vlisco, sorita) kunnen worden gemaakt. Patronen voor maat 40 en 42.

3344 wordt bij voorkeur van effen kunstzijde vervaardigd. De ronde roknaden lopen enigszins klokkend uit. Patronen voor maat 40 en 42.

practische dingen

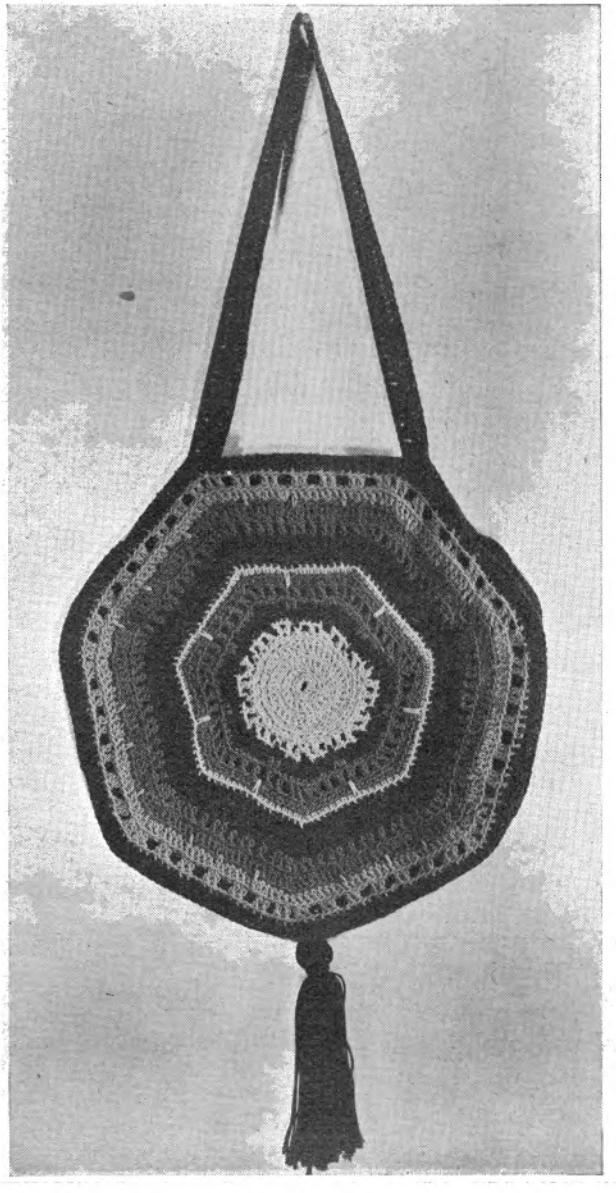

TAS VAN VISSERSKOORD.

Kleuren: lichtgeel, oker, donkerbruin, grijs.
1e toer: een rondje van 5 kettingsteken van de lichtgele kleur.
2e toer: hierin 10 vasten.
3e toer: stokjes in de v. van de vorige toer en hierbij regelmatig meerderen, zodat het rondje een plat vlak blijft.
4e toer: 1 toer stokjes.
5e en 6e toer: vasten.
Het aantal verkregen vasten in 7 gelijke delen verdelen.
7e toer: 2 l., 1 st.; op de hoek van $^1/^7$ gedeelte van de omtrek: 1 st., 1 l., 1 st. in dezelfde vaste, 2 l., 1 v., 2 l., 1 v. enz.
8e toer: 1 toer v., van de donkerbruine kleur; op de hoek aan het $^1/^7$ gedeelte van de omtrek: 2 vasten tussen de stokjes van de vorige toer.
9e toer: 1 toer v.
10e toer: 1 toer v. van de grijze kleur; in het midden van het $^1/^7$ gedeelte van de omtrek worden 2 v. gemaakt o v e r de vasten van de vorige toer heen, hierdoor ontstaan kleine, naar beneden gerichte puntjes.
11e toer: 1 l., 1 st. (op de hoek weer 1 st., 1 l., 1 st. in dezelfde vaste).
12e toer: 1 toer v.
13e toer: 1 toer v. van de lichtgele kleur; in het midden van het $^1/^7$ gedeelte van de omtrek wordt weer 1 vaste gehaakt over de vaste van de vorige toer heen.
14e toer: 1 toer st. van de donkerbruine kleur.
15e toer: 1 st., 1 l. van de donkerbruine kleur.
16e toer: 1 st., 1 l. van de grijze kleur.
17e toer: 1 toer st. van de grijze kleur.
18e toer: 1 toer st. van de okergele kleur (in het midden van het $^1/^7$ gedeelte van de omtrek weer 1 st. over het st. v. d. vorige toer, op gelijke afstanden hiervan naar links en rechts eveneens, zodat in deze toer drie naar beneden gerichte puntjes ontstaan).
19e toer: 2 st., 2 l., 2 st. enz.
20e toer: 1 toer st. van de donkerbruine kleur.
Voor de andere helft wordt ditzelfde patroon nog eens gewerkt en de helften aan elkaar gezet. Ook kan men er een gehaakte band van 2 rijen donkerbruine stokjes tussen zetten. Onder aan de tas wordt een donkerbruine kwast gemaakt. De tas voeren met bruine satinet en met kleine drukkertjes sluiten. Het hengsel bestaande uit 2 rijen stokjes donkerbruin kan gemaakt worden op gewenste lengte. G. v. d. PLAATS

ROND KUSSEN OF POEF.

Benodigdheden:
Twee vierkante lapjes peau de pèche of laken, van 46 cm. in het vierkant, een kluwen smyrnawol, een strengeltje D.M.C.-zijde in dezelfde kleur als de wol en een derde lapje van dezelfde stof of satinet voor de achterkant.

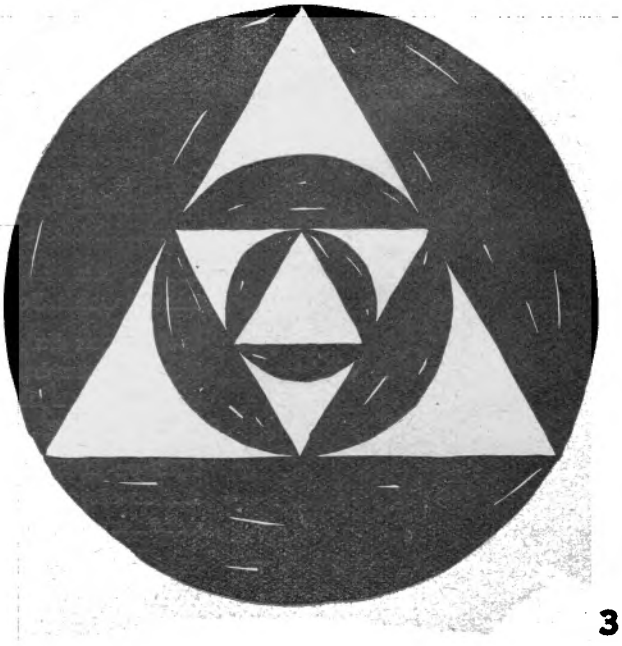

Maakt men een poef, dan heeft men nog stof nodig voor de rand, breedte ± 15 cm., lengte 2½ tot 3 × de omtrek van de cirkel.
Als kleurencombinatie kan men nemen bruin en beige met oranje of gele smyrnawol, of ook wel terracotta en beige met donkerbruine smyrnawol.
Voor lezeressen, die veel van sterk sprekende kleuren houden, is rood (of blauw) en grijs met donker grijze smyrnawol aan te bevelen.
Werkwijze: we tekenen op beide lapjes (met wit kleermakerskrijt gaat dit goed) bijgaande tekening. Daartoe gaan we eerst het middelpunt van de cirkel vinden, die gelijk is aan het midden van het lapje. Door het tweemaal dubbel te vouwen is dit punt makkelijk te vinden.
De cirkel heeft een straal van 22½ cm.
Zij kan gemakkelijk verkregen worden door een draadje aan een punaise te knopen. Op de gegeven afstand, dus 22½ cm. wordt een krijtje bevestigd.
De punaise wordt nu in het middelpunt van het lapje vastgezet en het krijtje beschrijvend rondgedraaid. Het draadje moet natuurlijk strak staan.
Op de cirkel wordt nu 6 maal de straal = 22½ cm. afgepast (het draadje kan weer dienst doen!). Hierdoor ontstaan 6 punten op gelijke afstanden van elkaar. Deze punten verbinden we allen door lijnen met het middelpunt van de cirkel.
Nu wordt de grootste driehoek getekend op drie der gevonden punten. In het midden van de zijden van die driehoek vinden we direct het hoekpunt voor de volgende driehoek, die ook getekend wordt, en op het midden van haar zijden vinden we weer de hoekpunten voor de volgende driehoek.
Hoe groot de cirkels getekend moeten worden, ligt voor de hand. Hun straal is gelijk aan de afstand van middelpunt tot de hoekpunten van de driehoeken.
Het knippen kan nu beginnen.
Van het lichte lapje wordt alleen de omtrek van de grootste cirkel uitgeknipt. Van het donkere lapje knippen we alle stukken uit, die op de tekening donker zijn.
De drie grote stukken worden op de voor hen bestemde plaats gespeld. Het ronde gedeelte van de lapjes, dus dat wat de grote cirkel bepaalt, wordt overhands op het lichte lapje genaaid.
Bij de rechte zijden komt de smyrnawol te pas. We leggen een draad op de kant en naaien deze met het donkere lapje samen op het lichte lapje.
Voor het aannaaien wordt de D.M.C.-zijde gebruikt.
De andere donkere lapjes worden op dezelfde wijze op het lichte lapje bevestigd. Dus eerst opspelden. Dan de smyrnawoldraad erlangs leggen en met D.M.C.-zijde opnaaien.
Nu wordt het lapje voor de achterzijde aangenaaid. Bij de poef eerst de rand inrimpelen en aannaaien. Ook aan de onderzijde inrimpelen en aan het achterlapje naaien. Op de rand van het kussen kan voor afwerking een koord wol (van de smyrnawol gedraaid) genaaid worden, wat het geheel een bizonder mooi aanzien geeft. R. v. d. L.

OP DE TUINTAFEL.

Het gezellige kleedje met bijpassende theemuts, dat U hierbij afgebeeld vindt, is gemaakt van katoenen Indanthren-geverfd materiaal en daardoor buitengewoon practisch. Bovendien is het zeer sterk, zodat het goed de moeite loont om dit garnituurtje te gaan maken. Het kan gebruikt worden voor de ontbijttafel als middenkleedje, het zal in serre of tuin ook heel goed voldoen, juist om de sterke frisse kleuren en het

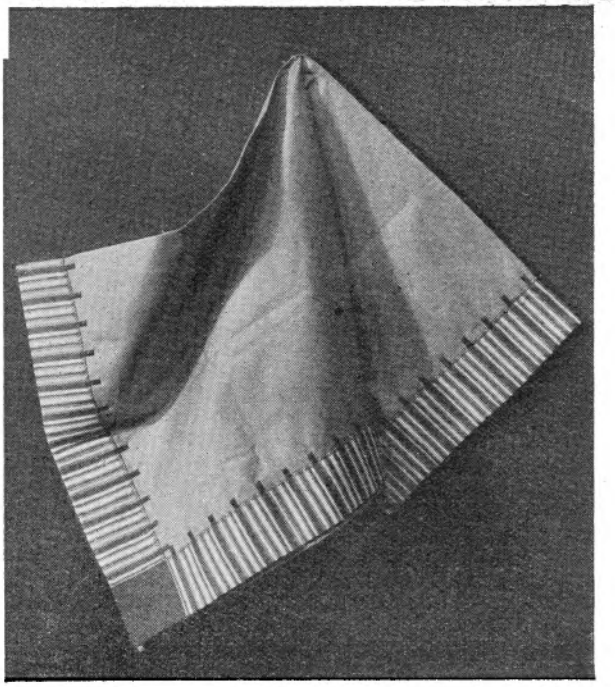

mooiste is, dat het precies zo blijft als het is.
De versiering is zo gekozen, dat door het eenvoudige steekje de stof mooier uitkomt en tegelijk deze versiering de streepstof met het effen gedeelte op een logische manier verbindt. Immers: de versiering komt als 't ware uit de stof voort. Het is niet een randje, dat op iedere willekeurige stof kan worden toegepast, maar juist op d e z e a l l e e n. Wilt U dus iets dergelijks maken, dan zult U òf precies dezelfde stof moeten kiezen (ik wil het U wel bezorgen, indien U dat wenst) òf U zult op een door U gekozen stof naar dit idee een soortgelijk randje moeten bedenken.
De effen stof van dit kleedje is geel (zgn. Glorialinnen) en de streepstof is oranje, naturel en geel.
De hoeken zijn effen oranje.
H e t k l e e d j e.
De effen stof van dit kleedje is geel (zgn. Glorialinnen) en de streepstof is oranje-naturel en geel. De hoeken zijn effen-oranje.
De repen stof worden eerst op de vereiste breedte afgeknipt. Bij dit kleedje, dat in 't vierkant 79 cm. meet, is dit 4½ cm.
De oranje hoekjes worden nu tussen 2 repen gezet, steeds zó, dat aan weerszijden van hetzelfde oranje stukje een gelijke streep komt. De hoeken worden dan

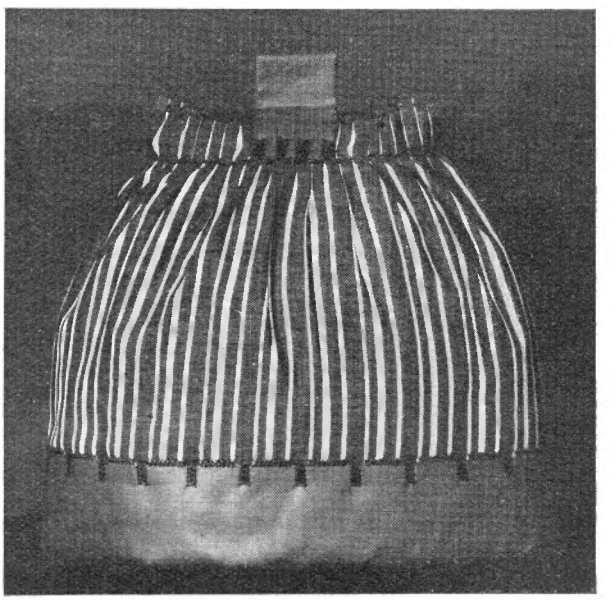

niet allemaal gelijk, maar twee aan twee hetzelfde. Als de smalle reep aan de buitenkant met de machine opgestikt is, wordt de reep naar alle zijden met een inslag op de effen stof gevouwen, zó, dat de naden tussen de 2 stoffen vallen. Als het geregen is kunnen we met 't randje beginnen. We nemen perlgaren D.M.C. of C.M.S. no 5 in dezelfde kleur als het oranje. Met dit oranje werken we een flanelsteek, waarvan de steken aan elkaar raken als verlenging van de breedste oranje streep. Met de eerste steek gaan we door en door, zodat de streepstof meteen op het effen gehecht wordt. We maken deze flanelsteken tot een lengte van 1 cm. en steken tussen de 2 lagen door naar de volgende streep. Met een gele draad (D.M.C. no. 8) werken we flanelsteken op het gestreepte, tussen 2 oranje vakjes in, zoals U op de foto kunt zien. De theemuts wordt op dezelfde wijze versierd. U neemt hiervoor een lapje streepstof in de lengte van de streep 45 cm., in de breedte 35 cm. Aan beide zijkanten komt een naad en van boven een vouw. Het effen gedeelte wordt 15 cm. lang, 7 cm. komt te zien (de theemuts is dan 26 cm. hoog) en de rest wordt naar binnen geslagen, waar het met een rijgsteekje wordt gehecht tegen de voering van de muts. 't Overtrek is dan gemakkelijk te verwijderen als het gewassen moet worden.
Het model van de muts wordt verkregen door bovenin kleine stopplooitjes te rijgen en deze op 4 cm. van de vouw van boven met een gele flanelsteek vast te zetten. De dubbele effen lus, die van te voren wordt opgeregen in het midden van de breedte, wordt dan meteen vastgehecht met de gele steekjes. Later worden er dan de oranje flanelsteken nog op gewerkt. Op ½ cm. van de bovenrand worden de gele flanelsteken nog eens herhaald. Daarna kunnen de rijgsteken worden verwijderd.
Beide zijden van de muts worden precies gelijk gewerkt, daarna de zijnaden dichtgestikt en een muts gemaakt van b.v. ongebleekt katoen in dezelfde vorm als het overtrek. De vulling bestaat uit 3 lagen watten aan beide zijden. TINY BOESSENKOOL.

Correspondentie hierover (antw. bet.) Tiny Boessenkool, Adr. Schelfhoutstraat 33 hs., Amsterdam (W.).

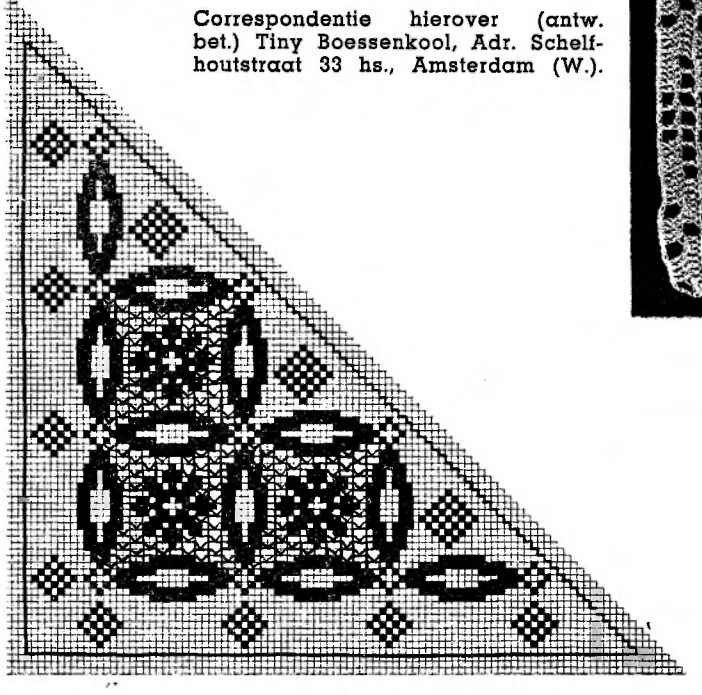

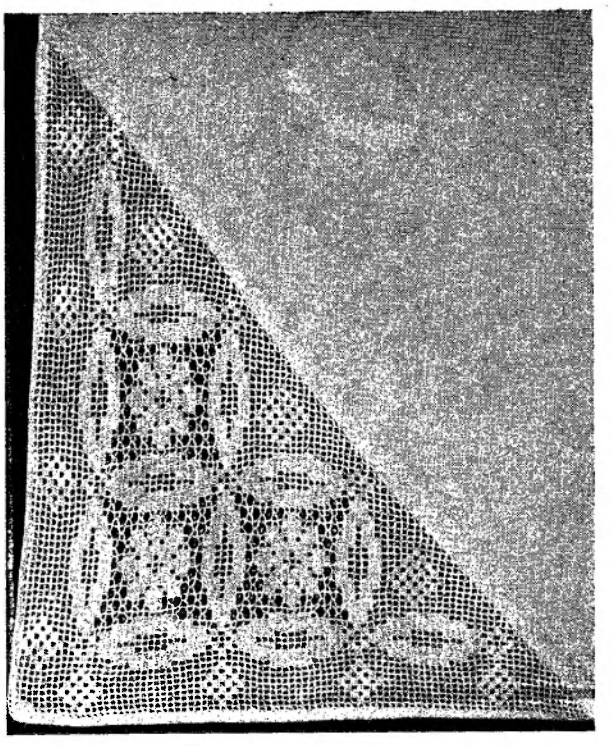

GEHAAKTE SLOOPHOEK MET TUSSENZETSEL.

Gaarne voldoen we aan de wens van enkele lezeressen, die hun hoofd graag op een fraai-bewerkt sloop neervlijen.
Voor de sloophoek, waarvan de rechte zijden ongeveer 30 cm. lang zijn, zet men van D.M.C. haakgaren Nr. 70 of 60, met 1 haaknaald Nr. 11 of 10, voor een rechte zijde, die 93 ruitjes lang is, 279 lossen op, plus nog 3 l. voor het 1ste st. en nog 2 l. Voor de ruitjes, die de grond vormen, haakt men 1 st., 2 l., 1 st. De

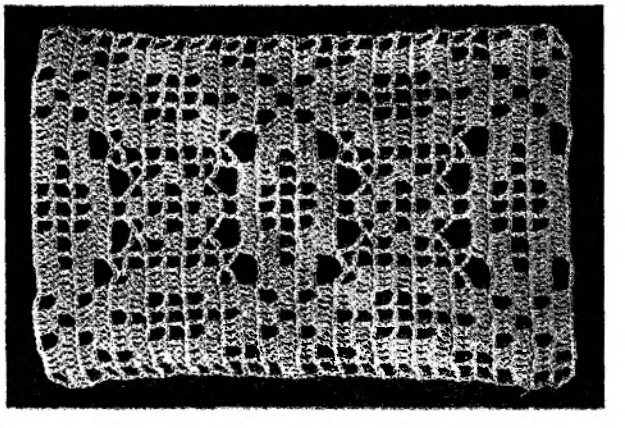

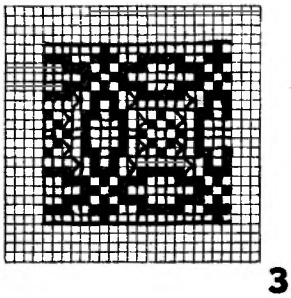

zwarte hokjes zijn 4 st., doch 2 zwarte hokjes naast elkaar zijn 7 st. Men neemt steeds het aantal hokjes maal 3 plus 1 st. De vakjes, die 2 ruitjes breed en 1 ruitje hoog zijn, betekenen 1 st., 5 l., 1 st. Voor de 2 schuine streepjes haakt men 3 l., 1 h. v. in de 3e der 5 l., 3 l.
Bij elke toer wordt één ruitje geminderd, waarvoor men om de andere toer bij het omkeren 3 h. v. haakt op het 1ste st. en de 2 l. ernaast. Als men in de laatste toer met 1 ruitje geëindigd is, haakt men langs de schuine zijde 3 l., 1 v. om elk ruitje.
Voor het tussenzetsel, dat ruim 6 cm. breed is, zet men voor de 19 ruitjes 57 lossen op, plus nog 3 l. voor het 1ste st. en nog 2 l. De werkwijze is evenals die der sloophoek.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstraat 36 bis, Utrecht. Antwoord betaald.

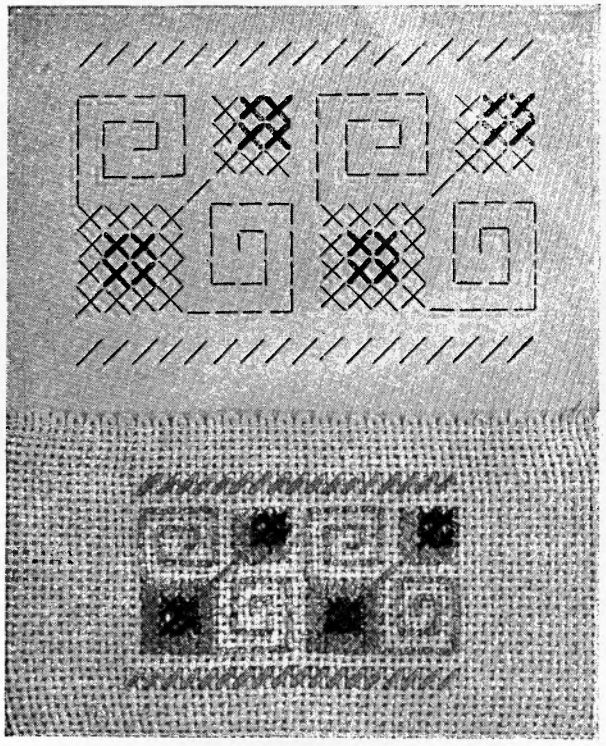

SPREIHANGER.

We geven hiervan een tekening en een staal van de rand. Deze is gewerkt op congresband van 6 cm. breedte; we borduren dit met D.M.C. zogenaamd coton perle no. 5. De kleuren van het staaltje zijn aldus gekozen: De stiksteken en de gewoon getekende kruisjes en halve kruisjes zijn blauw; de 4 dik getekende kruisjes, midden in een vierkant zijn rood; de 4 dik getekende kruisjes aan twee zijden door kruisjes begrensd zijn geel. We beginnen in het midden van het band, en werken de figuren op de ene helft in tegenovergestelde richting met die van de andere helft. Later naaien we, om de puntvorm aan de hanger te geven, in het midden een schuine naad. Beide einden naaien we vast om de stok.

A. BALDER.

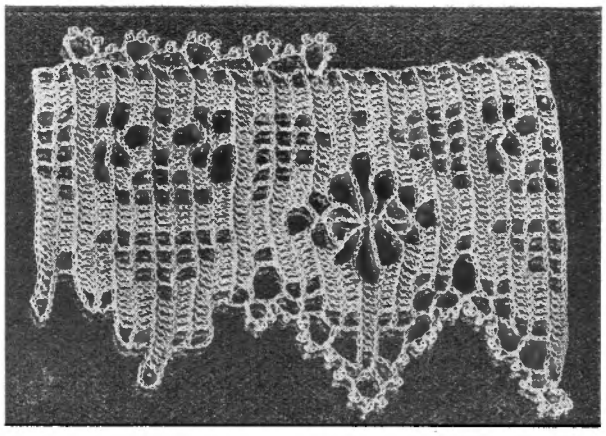

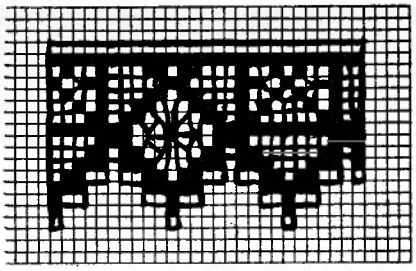

KASTRAND, breed 6.5 cm.
(Op verzoek.)

Voor deze kant, die ook heel goed voor lakens dienen kan, gebruikt men D.M.C. haakgaren Nr. 60 en 1 haaknaald Nr. 8 of 9.
Voor het breedste gedeelte zet men 48 lossen op plus nog 3 l. voor het 1ste st. en nog 2 l. De zwarte hokjes betekenen 4 st., doch 2 hokjes zijn 7 st. Men neemt steeds het aantal hokjes maal 3 plus 1 st. De open hokjes betekenen 1 st., 2 l., 1 st. De vakjes van 2 hokjes breed en 1 hokje hoog betekenen 1 st., 5 l., 1 st. Voor de spinnen haakt men in de 8ste toer van het tekeningetje 5 l.; 9de toer: 1 l., 3 dubbele st. met 3 l. ertussen in de 3de der 5 l., 1 l.; 10de toer: 7 l., 1 v. in het 2de d. st., 7 l.; 11de toer: 10 l., 1 v. in de v., 10 l.; 12de toer: 4 l., 3 d. st. met 3 l. ertussen in de v., 4 l.; 13de toer: 5 l., 1 v. in het 2de d. st., 5 l.; 14de toer: 5 l.
Voor het kleine halve spinnetje langs de rechte kant haakt men in de 3de toer van het tekeningetje 6 l.; 4de toer: 4 l., 2 v., 4 l.; 5de toer: 6 l., 2 st. op de 2 v., 3 l.
Voor het tegenoverliggende spinnetje haakt men in de 18de toer van het tekeningetje 6 l., 2 st., 3 l.; 19de toer: 5 l., 2 v. op de 2 st., 5 l.; 20ste toer: 2 l.
Langs de gepunte buitenkant komt een toer van st. met picots (4 l., 1 h. v. in de 1ste l.) ertussen. In het open hokje aan de punt komen 1 st., 1 l., 1 p., 1 l., 1 st., 1 l., 3 p., 1 l., 1 st., 1 l., 1 p., 1 l., 1 st.; dan 1 l., 1 p., 1 l.; in het volgende hokje komen 1 st., 1 l., 3 p., 1 l., 1 st.; daarna in het volgende hokje 1 st., 1 l., 2 p., 1 l., 1 st.; in tegenoverliggende richting wordt herhaald.
Langs de rechte kant kan men naar verkiezing ook een toer st. met p. ertussen haken. In één hokje haakt men 1 st., 1 l., 3 p., 1 l., 1 st.; dan 1 l., 1 p., 1 l. en in het 3de volgende hokje weer 1 st., 1 l., 3 p., 1 l., 1 st.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burg. Reigerstr. 36 bis, Utrecht. Antwoord betaald.

keukengeheimen

Ook in ons land wordt niet stil gezeten, want telkens komen er op huishoudelijk gebied vindingen op de markt, die het leven van de huisvrouw heel wat makkelijker en aangenamer maken dan vroeger. Nieuw en in dit opzicht het vermelden overwaard, is de G. waterwarmer van een onzer grootste fabrieken, die ik U in tekening laat zien. In het gezin, waar in huis gewassen wordt, is hij van het grootste gemak, want er wordt op een zuinige manier een flinke hoeveelheid water verhit. Om de was te koken dient hij niet, alleen dus zoals reeds gezegd een voldoende voorraad warm water bij de hand te hebben, dat aan het kraantje afgetapt kan worden.
De constructie van de ketel is heel bizonder. In de bodem zijn b.v. gaten, die zoveel mogelijk boven de branders van een tweepits gas -of petroleumcomfoor geplaatst moeten worden. Als de G. waterwarmer tot 1 cm. onder de uitlaatopeningen van de twee buizen, die er zich in bevinden, gevuld wordt, dan heeft men 42 liter waswater. Het heet, dat de besparing op de gasrekening of op petroleum 25% is. Vanzelfsprekend moet tijdens het verwarmen het deksel van de pan goed gesloten blijven om warmteverlies te voorkomen. De prijs van *f* 8.85 franco thuis, lijkt niet te veel.

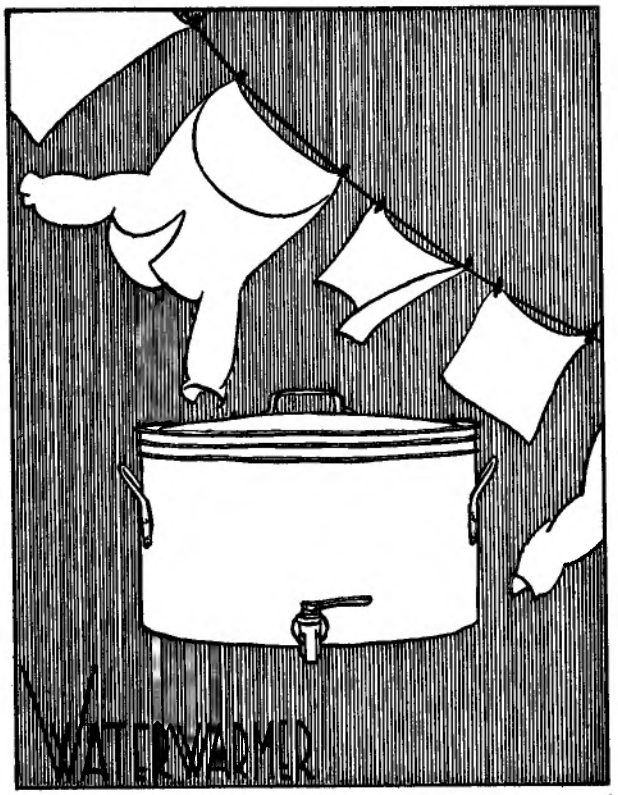

Verder maak ik U graag opmerkzaam op keukengordijntjes van gummi. Die kunnen dus met spons en zeemlap schoongemaakt worden. Is de gootsteen onder of vlak bij het raam, dan gebeurt het dikwijls, dat de gordijnen bespat worden. Door braden en bakken worden ze licht vettig. Al deze bezwaren tellen niet bij een gummigordijn. In frisse kleuren zijn ze te koop.
De raspbak van glas is velen waarschijnlijk nog onbekend. Hij is van helder glas gemaakt en er behoren verschillende raspen en schaven van sterk blik bij, die los verkocht worden. Het glas maakt het mogelijk te zien of de geraspte hoeveelheid voldoende is. Dezelfde fabriek brengt glazen dozen voor het bewaren van levensmiddelenvoorraden in de handel. Een behoorlijk sluitend glazen deksel zorgt, dat het bewaarde stofvrij afgesloten is. In twee maten worden de dozen gemaakt. Op een grote passen precies twee kleine, zodat ze makkelijk op te stapelen zijn en weinig ruimte innemen. Het glas is dik en heeft ronde hoeken. Schoonmaken is dus eenvoudig en breken doet het niet gauw. VICTORINE HARTOGH-SNOEK.

RECEPTEN

● **APPELPUDDING.**
½ liter water, 1 pond appelen, sap van 2 citroenen, 2—2½ ons suiker, schil van 1 citroen, 20 gram gelatine, bijv. 8 bladen witte en 5 bladen rode.
Schil de appelen, verwijder het klokhuis en snijd ze in kleine blokjes.
Breng het water met het gezeefde citroensap en een stuk citroenschil aan de kook, los hierin de suiker op en kook er voorzichtig de stukjes appel in gaar (3 à 5 minuten). Zorg, dat ze heel blijven.
Voeg van het vuur de geweekte en goed uitgeknepen gelatine bij de nog warme vloeistof en los ze erin op. Verwijder 't citroenschilletje. Wacht tot de massa geleiachtig is geworden en de stukjes appel niet meer zakken. Doe alles dan in de met water omgespoelde puddingvorm en laat de pudding koud en stijf worden. Stort ze op een vochtige schotel en geef ze met vanillesaus.

● **VANILLESAUS.**
½ liter melk, vanille, 1 lepel maizena, 1 ei of eidooier, 2—3 liter suiker. Klop de eidooier of het ei met de suiker. Voeg langzamerhand de maizena toe. Zorg, dat geen klontjes ontstaan.
Voeg hierbij een deel van de melk, welke met de vanille getrokken is.
Doe nu alles in de pan terug en laat de saus al kloppende aan de kook komen en binden. Verwijder de vanille en klop de saus koud om schiften en velvormen tegen te gaan.

● **AARDBEIENPUDDING.**
1 pond aardbeien of frambozen of half om half, 1 ons suiker, sap van ½ of 1 citroen, 1 eiwit, ¼ liter slagroom, 6—8 bladen gelatine.
Wrijf 2/3 van de vruchten door een paardeharen zeef. Los in het citroensap de geweekte en goed uitgeknepen gelatine op. Voeg hierbij de suiker en vermeng dit alles met de vruchtenpuree. Sla de slagroom stijf, voeg hierbij enkele van de achtergehouden aardbeien, het stijfgeslagen eiwit en de een weinig bekoelde vruchtenpuree. Laat alles geleiachtig worden, doe de massa daarna in de omgespoelde of met eiwit bestreken puddingvorm. Stort de pudding koud en stijf op een nat bord. Garneer ze met enkele aardbeien, presenteer er naar verkiezing biscuits bij.

● **GEVULDE APPELEN** (zout) (voorgerecht).
6 rode appelen, 1 ons vleesresten, 1 ons koude aardappelen, 1 hard gekookt ei, slaolie, azijn, uitjes, augurkjes.
Snijd van de bovenkant van de goed gewassen appelen een kapje af.
Hol ze daarna met een theelepeltje zorgvuldig uit. Vermeng de fijn gehakte vleesresten met de fijn gemaakte aardappelen, uitjes en augurkjes en naar verkiezing andere groentenresten (doperwten, sla enz.). Maak dit alles met slaolie en azijn tot een samenhangende massa. Vul hiermee de uitgeholde appelen en garneer de bovenkant met plakjes hard gekookt ei, of fijn gehakt eiwit en eigeel, uitjes en augurkjes naar keuze. Plaats de appelen op slablaadjes op de schotel.

● **GEVULDE APPELEN** (zoet) (toespijs).
6 appelen (groene), daarbij ½—1 pond aardbeien, citroensap, suiker en overige vruchten naar smaak. Maak een vruchtenslaatje. Zet hiervoor de schoongemaakte en gewassen vruchten met suiker en citroensap een paar uur weg.
Vul hiermede de uitgeholde appelen en garneer de bovenkant van de appelen met vruchten naar keuze en naar verkiezing met stijf geslagen slagroom.

● **SLA VAN JONGE SPINAZIE** (4 personen).
1 pond jonge spinazie, 4 eetlepels slaolie, 2 à 3 eetlepels azijn, 2 theelepels Maggi's Aroma, 1 preitje of uitje, 2 koude gekookte aardappelen, 1 theelepel mosterd, 2 theelepels zout.
Zoek de spinazie zorgvuldig uit en was ze enige malen (zo lang, tot het water volkomen helder en zandvrij blijft). Sla ze goed droog uit, door ze b.v. in een schone doek samen te nemen en dan uit te „slingeren" (een slamandje is natuurlijk ook goed!).
Wrijf in een diep bord de koude aardappelen goed fijn (met een vork), roer er de mosterd en het zout door (misschien ook een ietsje peper), daarna de Maggi's Aroma en vervolgens eerst de olie en dan de azijn.
Meng met dit sausje de spinazie luchtig aan met behulp van slalepel en -vork; breng de sla over in een slabak of stapel ze op in een ondiepe schotel.

● **CAKE** (Op verzoek).
Deze cake kan in een gegoten ijzeren fornuis met circulatie goed gebakken worden. Om de onderwarmte te vergroten kan er een doorgegloeide briket in de opening onder de oven gelegd worden.
Grondverhouding: per 1 ei 75 gram boter, 75 gram bloem met iets bakpoeder of zelfrijzend bakmeel, 60 gram witte suiker.
Bijvoorbeeld: 4 eieren, 300 gram boter, 300 gram bloem met 1 theelepeltje bakpoeder of zelfrijzend bakmeel, 250 gram suiker.
Smaakje in de vorm van citroenraspsel of vanille.
Roer de boter met de suiker tot room. Voeg één voor één de eieren toe en roer tot geen suiker meer te voelen is. Zeef de bloem met de bakpoeder en voeg deze goed roerende langzamerhand bij de boter, suiker en de eieren. Voeg zo nodig zout toe en een smaakje en vermeng het deeg, indien het erg stijf is, met een paar eetlepels melk. Doe het daarna in de met boter besmeerde en bloem bestrooide cakevorm en bak de cake 1 uur zachtjes onder in een matig warme oven lichtbruin en gaar (een mes moet er bij insteken droog uitkomen). Stort de cake en laat ze bekoelen. G. LE ROY.

correspondentie v. d. redactie

EEN VRAAGBAAK VOOR IEDEREEN.
Voor wie kamers zoekt in Amsterdam of er graag prettig en goedkoop haar vacantie door zou brengen, noemen wij nog eens met nadruk het Maatschappelijk Advies- en Inlichtingen Bureau (kortaf M. A. I.-Bureau), gevestigd in de Hall van het Centraal Station te Amsterdam. In het gezellige kantoortje, rechts als men de Hall binnenkomt, zitten twee jonge dames, die „letterlijk alles" weten, en voor wie het een genoegen is ieder zo goed mogelijk te helpen. Men beschikt er over een schat van gecontroleerde adressen in verband met logies, pension, verenigingen, lessen, geneeskundige en andere hulp, enz. En dat niet alleen voor Amsterdam, maar in grote lijnen voor 't hele land. Voor het buitenland zijn er volkomen betrouwbare adressen te krijgen van families, die betalende logé's willen ontvangen.
Het bureau, dat uitgaat van de Ned. Ver. ter behartiging v. d. belangen der Jonge Meisjes en van de Amsterdamsche Maatschappij voor Jonge Mannen (A.M.V.J.) is geopend op werkdagen van 9—12.30 en 14—18 uur. Men kan er ook heen schrijven.
Geeft het door!

PRIJSVRAAG LEKENSPEL.
Gaarne geven wij onderstaande prijsvraag door. Misschien zijn er lezeressen, die een gelukkig idee hebben!
Het Verbond van Christen Jonge Vrouwen- en Meisjesvereenigingen schrijft ter gelegenheid van het derde lustrum een prijsvraag voor een lekenspel uit.
Gevraagd wordt een lekenspel, dat uitdrukking geeft aan de grote vraagstukken van deze tijd, zoals die in de kringen van het Verbond worden verstaan, gezien in het licht van het Protest. Chr. Geloofsbezit.
Toelichting: De inzenders worden er op attent gemaakt, dat het lekenspel door ongeschoolde krachten (hoofdzakelijk leden van het Verbond), met eenvoudige middelen, in een zaal zal moeten worden opgevoerd. Het spel zal ongeveer één uur moeten duren, de nodige actie bevatten, en geen Bijbels onderwerp behandelen.
Voorwaarden: Inzendingen van een schema, waarvan het eerste bedrijf uitgewerkt is, worden ingewacht (bij voorkeur getypt) vóór 1 Januari 1936 bij Mevrouw Stelma-Loosjes, Hoflaan 128, Rotterdam. Elke inzending moet voorzien zijn van een correspondentieadres (niet het eigen adres), een motto dragen (geen ondertekening), en vergezeld gaan van een gesloten couvert, dat hetzelfde adres draagt en tot inhoud heeft een kaartje, waarop niets anders staat, dan de naam en het volledig adres van de auteur.
Bij elke inzending moet voldoende porto gevoegd worden voor terugzending.
De jury kiest uit de ingezonden schema's die, welke naar haar mening voor uitwerking in aanmerking komen en geeft daarvan kennis aan de opgegeven correspondentie-adressen.
De jury behoudt zich het recht voor, geen der inzendingen te bekronen.
Het Verbond looft een prijs, groot *f* 100.— uit, voor het uitgewerkte schema, dat in aanmerking komt om te worden opgevoerd.
Het Verbond verzekert zich hiermede het recht van eerste opvoering.

AAN MEJ. S. te Z.
Wij kunnen uw bezwaar tegen het artikel over Italië ten dele wel begrijpen. Het is ons er om te doen geweest door dit artikel iets te laten zien van de sociale verbeteringen, die er in Italië plaats vinden ten opzichte van moeder en kind. Het lot van die beiden heeft immers altijd weer onze warme belangstelling! Wij gingen daarbij van hetzelfde standpunt uit als u, dat er zeker gewezen mag worden op het goede, dat een bepaalde staatshuishouding meebrengt. Stellig heeft het artikel geen pleidooi voor het fascisme willen zijn, daarvoor kennen wij allen de levenshouding van de schrijfster te goed. Enkele enthousiaste uitingen in dit artikel, waarschijnlijk dadelijk na haar Italiaanse reis geschreven, mogen haar spontane natuur vergeven worden!

WIE KAN RAAD GEVEN?
Hiervoor zullen wij moeten aankloppen bij de ervaren huismoeders! Een familie, die sinds lang in Indië is, hoopt over enkele maanden naar Holland te komen met een zeer bescheiden pensioen. De vrouw des huizes zou graag langs deze weg enige inlichtingen ontvangen van andere huismoeders, hoe zij zich bescheiden maar keurig in kan richten. Dit zijn de gegevens: geen voorkeur voor bepaalde stad of streek. Inkomen *f* 230.— per maand. Drie schoolgaande dochters. Moeder maakt alle kleren zelf. Geen dienstbode, hoogstens één dag een werkster. Allen goede gezondheid. Gevraagd wordt ook hoe het best de garderobe voor Holland ingericht kan worden.
Welke oudere abonnee wil deze lezeres uit Indië van dienst zijn door haar wat cijfers en gegevens te verschaffen? Bij voorbaat haar en onze hartelijke dank!

DE VERENIGING VOOR
INTERNATIONAAL JEUGDVERKEER.
Haar hoofddoel, het bevorderen van een vriendschappelijk verkeer tussen de Nederlandse en de buitenlandse jeugd, tracht de vereniging op zeer verschillende wijze te bereiken.
1. Door een briefwisseling te bemiddelen tussen Nederlandse jongens en meisjes met die van Amerika, Australië, België, Duitsland, Frankrijk, Zuid-Afrika, Hongarije etc.
2. Door individuele uitwisseling van Nederlandse kinderen met buitenlandse, dit jaar speciaal met Frans-Belgische.
3. Door het verstrekken van betrouwbare adressen van families, vacantieverblijven, pensions enz. in Engeland, Frankrijk, Duitsland en Zwitserland.
4. Door het organiseren van jeugdreizen onder bekwaam geleide naar Engeland, België, Duitsland, Frankrijk en Oostenrijk.
Nu de grote vacantie nadert, worden de Nederlandse ouders in de gelegenheid gesteld hun kinderen naar keuze bij een van de 16 verschillende groepen aan te sluiten, die dit jaar worden uitgezonden. De buitenlandse verblijven worden of door goed bekende organisaties geleid of door personen, die aan ons bestuur gunstig bekend zijn. De reizen worden met de meeste zorg voorbereid. De Vereniging geniet de medewerking van de autoriteiten van verschillende landen.
Ook kinderen, die de ouders naar een zelf gekozen verblijf in een ander land wensen te laten gaan, mogen voor de reis bij de groepen worden aangesloten, waardoor zij onder toezicht en aanmerkelijk goedkoper kunnen reizen.
Een overzicht over alle jeugdreizen is in het Maandblad der Vereniging te vinden, dat op aanvraag kosteloos wordt toegezonden, alsmede een prospectus voor elke reis. Adres: Witte Rozenstraat 48, Leiden.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17e JAARGANG, JULI 1935, No. 10

INHOUD

- Meditatie. Wij weten 362
- Brugge. Foto A. van Gijzen 363
- Amalfi, door Karel Hoekendijk 364
- Ming kingd, vers van Jo Veldheim 368
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal .. 369
- Ochtendinspectie met Bubb, door Jetty Dumé 375
- Het verraad, door Leentje M. Hagen 378
- Rafaël's Bestraffing van Heliodorus, door Herman Hana 381
- Boerenkool, door Nono Molenaar-Kuyper 384
- Knutselen met kleuters 386
- Zaadpluis, door Rie van R. 387
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 388
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek" 390
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 392
- Ons patronenhoekje 393
- Practische Dingen 394

  Receptie-album, door A. Duyser 394

  Gekleurde sprei of zomerdeken, door Riek Heusinkveld 395

  Van Dijck-kragen, door Leny van Geelkerken 395

  Theemuts met ritssluiting, door Riek Heusinkveld 396

  Tyroler pakjes, door Leny van Geelkerken 397
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh-Snoek 398
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy 399
- Correspondentie van de redactie 400

  Op de kunstdrukpagina's: .....
- Babykop ..... foto W. von Debschitz-Kunowski
- Regendag ..... foto Dr. Csörgeö
- Zaterdagmiddag! ..... foto J. Kunszt

Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven. ● Joh. 3:14a.

WIJ WETEN

Dat staat er zo zeker: wij weten. Er is geen twijfel aan, er is geen plaats voor een misschien, het is zeker, het is vast: wij weten.

Wij weten dat geheel enige, dat onbegrijpelijke, dat boven-menselijke: wij zijn overgegaan uit de dood in het leven. Dat is het wonder der opstanding, dat is wedergeboorte.

Weten we dat nu wel zo vast? We hopen het misschien, we bidden er wel eens om, maar weten we het?

Met minder kunnen we toch niet volstaan en behoeven we niet volstaan.

Wij weten, zegt Johannes, want wij hebben de broeders lief. En dat is nu ook afdoende. Want wie in de dood is, haat zijn broeder en kan ook niet anders dan haten. Alleen wie uit de dood overgegaan is in het leven, kan liefhebben.

En nu kunnen we dus weten. Het komt er niet op aan, of we bij het horen van het evangelie wel eens ontroerd zijn geweest. Het komt er niet op aan, of we misschien een verkeerde daad eens met hete tranen beschreid hebben. Dat is alles goed, maar waar 't op aankomt is, of we tekenen van leven geven. Welnu, het levensteken is, dat er in ons hart liefde is tot de broeders, tot hen, die Jezus volgen. Is dat levensteken er, dan kunnen we zeggen: wij weten.

Zo is het evangelie toch niet vaag, niet zwevend, maar heel practisch en heel precies.

Weten we nu dat heel bijzondere? Weten we nu, dat er een wonder aan ons gebeurde en dat we leven, waar we dood waren? Zo neen, dan wordt het toch tijd, dat we ernstig bidden: Maak mij levend naar Uw woord.

K.

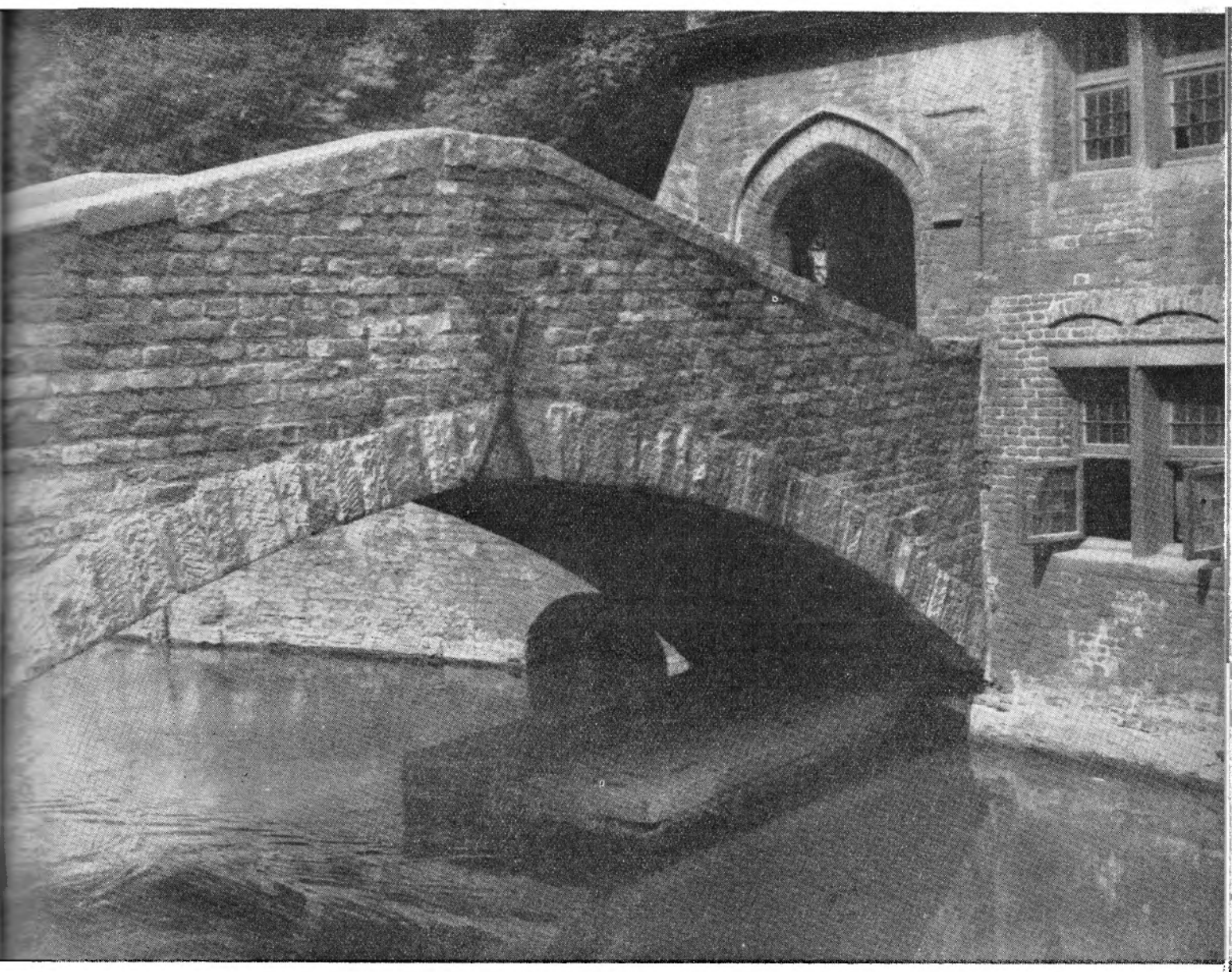

Brugge. Foto A. van Gijzen.

DOOR KAREL HOEKENDIJK

Een gure regenavond in November. De natte straten vol afgewaaide herfstbladeren, de pleinen leeg en ongezellig. Echt zo'n hollands najaarsbeeld. Kilte, nattigheid, griep! En inééns, het schilderij!

In een etalageraam van een kunsthandel stond, in een schemerige hoek, beschenen door een klein lijstlampje, 'n zonnig beeld ergens uit Zuid-Italië. Een wit kaartje eronder, waarop „Amalfi" en een niet uit te spreken naam van een Russische schilder. En wàt voor een schilderij!

Het stelde een stad voor tegen een steile berghelling gebouwd, een opeenstapeling van huizen in rose, zachtgroen, oker, blauw, geel, in schilderachtige onregelmatigheid terrasvormig gegroepeerd tegen begroeide berghellingen aan. Tussen de blanke huizen stonden décoratief hoge, donkere cypressen. Op de voorgrond, op het smalle kiezelstrand getrokken, vissersboten, houten sloepen, ook alweer kleurig in rood en blauw en groen. Een enkele lag gereed ter uitvaart, het rode zeil, driehoekig, gehesen. De zee van het prachtigste emailblauw omspoelde de boeg, waarop een heiligenbeeld was gebeeldhouwd ter bescherming tegen storm en nood. En boven dit alles een stralend blauwe lucht met rozige morgenwolken. Wat een heerlijke stad en hoe is dit alles met liefde en „geest" geschilderd!

We stonden lang te kijken zo, vergetend koude en regen. We gingen toen huiswaarts met een zachte pijn van verlangen in onze borst, naar die zonnige, lachende wereld daarginds. En konden het niet vergeten!

Ja, wat een schilderij kan doen.

— — — — — — — — — — — —

'n Half jaar later, Mei 1935. Zuid-Italië.

Op de beroemde straatweg Sorrento—Amalfi gaat een wandelaar met 'n rugzak over de schouders. Hij stapt de prachtige kustweg af, die — en terecht — de schoonste van Europa wordt genoemd. Eenzaam is het hier, geen blad ritselt in de trillende middagwarmte, geen vogel laat zich horen. Hij is de bergen overgekomen van Sorrento en is nu aan de straat boven langs de zee. Links van hem, steil omhoog, de imposante, naakte rotsge-

vaarten, die òptorenen tot diep in het zonnige blauw. Honderden meters hoog de sombere dreiging van steigerende bergen boven zijn hoofd. En aan de andere zijde van de weg, achter een lage stenen balustrade, de duizelingwekkende diepte. Hier storten de rotsen zich steil en roekeloos in de grimmige ravijn, waar de zee klotst en kookt. Daar diep onder me hoor ik zwak het geluid van de branding, die met de eeuwen wonderlijke grotten en holen weggevreten heeft in het harde steen. De kleuren zijn prachtig. Het water van boven gezien is groen, smaragdgroen tot vert-veronese en verderop gaat de zee gloeien van blauw, azuur, turkoois tot korenbloemblauw. En weer verder worden de tinten fijner, opaal, paarlmoer tot het alles verdroomt in het tere blauw van de lucht, die het alles overkoepelt. De bergen zijn geheel anders dan in het Noorden, waar de glooiïngen begroeid zijn met olijvenbomen en wijngaarden. Hier doen de grimmige rotsformaties denken aan de Pyreneeën, nog meer aan de Dolomieten met hun pieken en toppen van brokkelend steen.

O, daar zo geheel alleen te lopen tussen die gigantische silhouetten, die hoogten en ruimten! Het is alles van een bovennatuurlijke pracht. Men waant zich op een andere wereld. Ik heb in Indië bergen bestegen, vulkanen gezien vele malen, ook elders, maar hier! Dit is bijna niet te dragen!

De vorige week liep ik nog in de vlakke hollandse polders en nu.... ontzaglijk, adembeklemmend! Hier hebben kobolden en berggeesten in vroegere eeuwen een wild, gigantisch spel gespeeld.

Ineens achter oude cypressen en paraplubomen zie ik in de zee twee kleine eilanden opdoemen. Ze liggen, fijn van plastiek, als te zweven in het luchtruim. De Galli-, de Sirenen-eilanden, waar Homerus zijn Odysseus heenvoert. Ze liggen daar zo irreëel, als verloren in deze blauwe wereld. Een beroemde Russische danser, Nyinsky, heeft deze eilanden gekocht en er een fantastische, witte villa op gebouwd, met trappen en poorten en koepels. Prachtig als een sprookje.

Uren heb ik daar gewandeld langs alle kronkelingen en wendingen van de weg, die geheel langs de flanken der bergruggen gebouwd is. Een tocht om nooit te vergeten!

Plotseling zie ik bij een nieuwe kromming, in een bergspleet een dorp liggen. Schilderachtig gebouwd tegen de helling der bergen. De huizen zijn, merkwaardig, geheel in Moorse stijl gebouwd. Men denkt een Afrikaans dorp voor zich te zien, witgepleisterd, kubistisch met vlakgewelfde koepeldaken, zoals ik ze in Tunis en Algiers heb gezien. Saraceense zeerovers hebben eeuwen geleden hier hun veilige schuilplaats gezocht, ontoegankelijk als een arendsnest hangend tussen bergkloven en zee. Saraceens zijn de bouwwerken, de oude waterwerken, Saraceens de prachtige kerk. Het is het meest-Afrikaanse dorp in Europa: Positano (naar de naam van de Griekse zeegod Poseidon), een vissersplaats, waar ik enkele dagen bleef. Daarna, op een vroege morgen, stapte ik op een motorboot, die de verbinding onderhield tussen al deze kustplaatsen, en reisde langs de rotsenkust naar Amalfi.

Amalfi! Daar wàs het dan! Het schilderij! Maar nòg mooier! O ja, nog véél mooier. 'n Levend Amalfi, met boten die af en aan voeren, met huizen waar levende mensen wonen. Geen verstild beeld meer, maar tintelend van leven! Ramen staan open, waaruit bonte, kleurige kleren hangen te drogen. Palmen met lange, als geknipte bladeren, waaierend in het licht. Mensen, donkere mensen, als bronzen goden, gaan langs de zee. Daar wàs het nu, Amalfi! Het schilderij was dus geen fantasie geweest van een kleurenverliefde dromer, geen verlangen naar een mooiere, gelukkigere wereld. Neen, het bestaat! Het doemt daar op voor je verwonderde ogen, zo feestelijk, zo stralend in zuidelijke zonneschijn, zo geloofwaardig!

We gaan Amalfi (de Amerikanen zeggen Emmelfi) binnen. Langzaam wandelen door de nauwe pittoreske straten, ogen wijd-open! Tegen de grijze huizen de jubelende kleuren van bloemen en vruchten in de zon. Stegen door met honderden trappen en stoepen en portalen, duister soms, arm en vervuild dikwijls, maar mooi! Overal mensen, overal leven! Overal moeders met kinderen, overal mannen, vrolijk, hun werk doend, of in dolce-far-niente (zalig nietsdoen) gehurkt in de zon. De eigenlijke stad Amalfi is oud; ineengestorte huizen zie ik staan, ineengevallen poorten en muren. Maar ook deze zijn mooi. Zoals een stokoude wilg in Holland mooi kan zijn. Overal groeien tussen de stenen bloemen, rode en witte sterrebloemen. Men noemt dat onkruid; maar hoe mooi kan onkruid zijn! Groene hagedissen ritselen watervlug voor je voeten weg, als bij ons de kikkers met tientallen wegspringen langs de boerensloot.

En dan de pleinen! Van die gezellige, kleine, ingebouwde pleinen met een standbeeld of

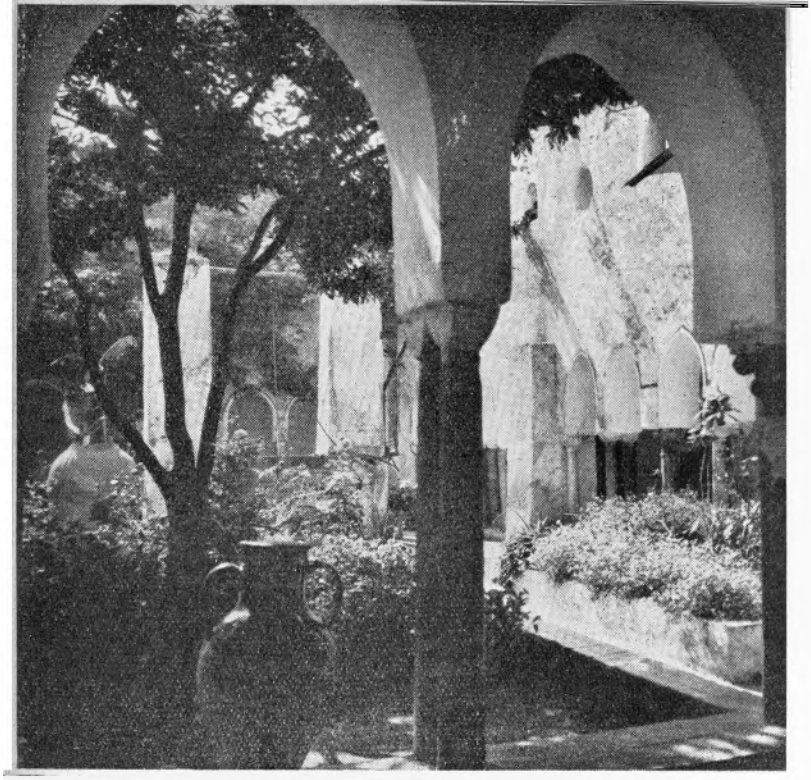

Paradijsklooster.

waterfontein middenin waarop heiligenfiguren of allegorische voorstellingen in brons of marmer. 's Avonds zijn deze ruimten de verzamelpunten van de bevolking. Dan legt men zijn arbeid neer en gaat daar een babbeltje maken met vrienden en kennissen. Moeders met slapende baby's zitten te praten, de andere kinderen spelen rustig aan haar voeten. Om elf uur zitten ze er nog soms. De mannen staan bij elkaar, rokend, schertsend, tussen hen in een omvlochten fles Vino Rosso of Vino Bianca (Rode of Witte Italiaanse landwijn), waaruit ieder zich telkens een glas volschenkt. Een zacht gemurmel hangt in de stille avond over het plein, van gelukkige mensen, die van 't leven houden.

Aan de kade is het ook nog druk. Daar staan bij het mooie kleine parkje met zijn hoge avondlijke palmen rondom het ritselende fonteintje, de carossa's, kleine rijtuigjes, die men hier overal vindt, met koetsiers ,die lui languit te slapen liggen over de bok. Daar zijn ook de vissers en dorpelingen, die in de late schemering nog een visje pogen te vangen, met lange hengels vanaf de hoge balustrade. De fleurig-uitziende winkels hebben geen vastgesteld sluitingsuur, om twaalf uur zag ik ze soms nog open. De lampen gaan nu overal in de huizen aan en men ziet de prachtige stad tegen de blauwe bergen met duizend lichtjes getooid. Langs het water branden ze, vandaar kruipen ze tegen de hoogten op, als de vele vuurvliegjes die hier hun onzeker groen lichtje door de nacht dragen.... Op de zee weerkaatsen de lampen der vissers, met lange trillendgouden strepen. De avond is zacht en mild, men kan niet denken aan slapen-gaan. De branding ruist zijn nachtmelodie, de boomblaren bewegen stil. De mensen wensen elkander buona-sera (goeden avond) en gaan naar huis. Wat is dit alles wondermooi en goed.

's Morgens weer vroeg de stad in, waar de ochtendzon de huizen dieper kleurt. De vissersboten komen terug met hun vangst van de nacht, de zee is zilvergrijs-moiré. Alles is druk bezig. De winkels en stalletjes zijn weer (of nog) open, versgeplukte bloemen en vruchten staan gereed om van eigenaar te verwisselen. De bedrijvige marktdrukte wekt de indruk al uren te duren. En het is nog zo vroeg in de ochtend. Gisterenavond was men zo laat nog in de weer. Slaapt men hier dan niet? Gaat alles maar door? Wanneer zijn de bloemen dan wel geplukt en de verse vruchten? En de natte vissen gevangen, die de visvrouw uitgestald heeft zomaar op de stenen in een hoek van het plein? En wanneer is de jongen ontwaakt die daar monter en fris met een tak de vliegen wegjaagt? Het is me een raadsel. Dit is me trouwens elders in Italië ook al opgevallen. De schoenmaker repareert zijn sandalen voor zijn huis nu de zon nog niet warm is. Hij rookt een sigaret en een jonge vrouw zoogt haar baby, terwijl ze met haar linkerhand een waaier wuift die een houtskoolvuurtje doet aangloeien, waarop wat eten. Een jongeman gaat met zijn ezel de bergen in, citroenen (limone) plukken. Een groentevrouw vent met artisjokken, salade, asperges, tomaten, kleine aardappelen, uien en witte kalebassen, die ze alle draagt in een grote platte mand op het hoofd. Ergens naast een marmeren fonteintje staan heerlijke bloemen te koop, fris, diep van kleur, rozen, geraniums, leliën, gele margrieten. Een jonge vrouw met een rode doek om haar hoofd staat er lachend bij. Kinderen neuriën een wijsje, poesjes spelen in de zon. Een schilderij is Amalfi, een vertraagde film van het zuidelijke leven.

Langs de zee staan de winkeliers voor hun bazars. Uitnodigend met drukke gesticulaties willen ze je binnenloodsen, waar je altijd véél te duur betaalt. Ze verstaan de kunst je zo beminnelijk te bedotten, dat je er toch niet boos om wordt. De carossa-koetsiers willen je persé in Positano of Ravello of Salerno hebben, maar ook deze laten den argeloze met een staal gezicht het driedubbele van de gewone vrachtprijs betalen. Dat moet zeker al die „ledige" uren goedmaken, als mijnheer te slapen ligt in de zon. Ja, carossa-koetsier-zijn is een zwaar werk! Souvenirverkopers lopen je achterna met bloedkoralen

kettingen, kunstig bewerkte schelpen en schildpadden sigarettenkokers. De goedkope eetgelegenheden zijn vol roezemoezige stemmen, de geur van gekookte spaghetti walmt de lage deur uit. Het leven klopt weer. Midden in Amalfi, aan het grootste plein, staat de prachtige dom (Il Duomo) Sant' Andrea, als kostelijk kleinood gevat tussen de kleur der huizen. Deze kerk is inwendig en uitwendig een juweeltje van bouw- en sierkunst. De gevel is versierd met duizenden kleurige steentjes, glas en email, die saamgevoegd werden met oneindig geduld en hoge kunstzin tot één heerlijk mozaïek. Wonderbaar zijn de oriëntalische versieringen en afbeeldingen, rijk de arkaden en friezen. De morgenzon doet het alles fonkelen en tintelen van blauw en goud en geel en wit tot één wonder van schoonheid. De violette schemer onder de loggia's en galerijen geeft het geheel diepte en relief. En daarvóór, vanaf het lage plein de zeer hoge marmeren trap, die naar dit godshuis voert. Een koninklijke brede trap. Men verwacht elk ogenblik dat haastige dienaars een roodfluwelen loper daarover zullen uitrollen, waar de voeten zullen gaan van een Oosterse prinses, die ter kerke gaat met haar schitterend gevolg van donkere zonen der woestijn.

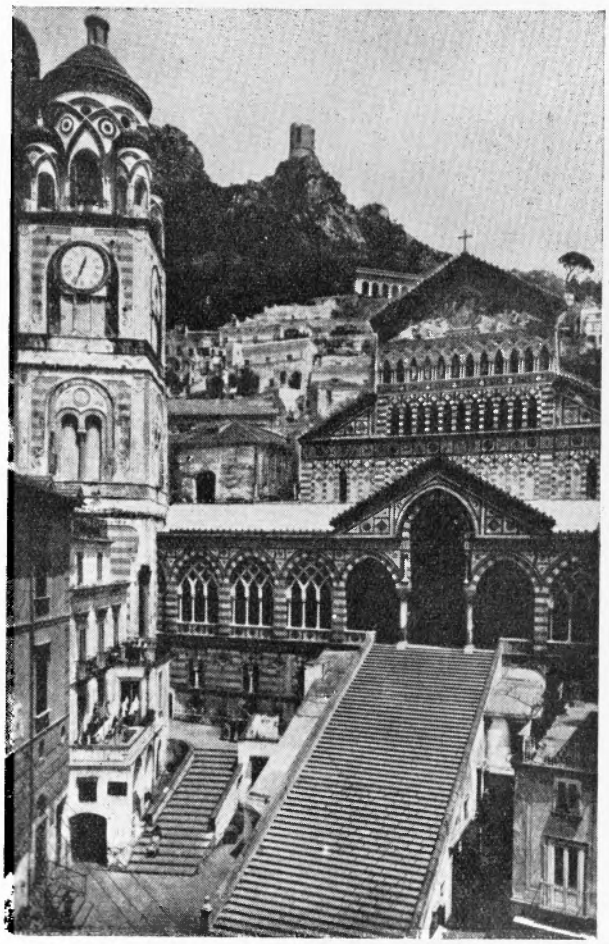

Dom Sant' Andrea.

Zelden heb ik mooier kathedraal gezien. Met wat een kunstzinnige liefde is dit alles tot een fraai geheel gewrocht. Langzaam gaan we de trappen op, dichter naderen we het gebouw met daarachter de bruine bergen. De schemer van de loggia door, waar de muren beschilderd zijn met bijbelse taferelen: Jezus predikend aan de zee en slapend in de vissersboot tijdens de storm, beelden die zeker spreken zullen tot deze vissers en kustbewoners. We gaan stil de bronzen deuren binnen. Niet zo ongegeneerd hard stappen als de gevoelloze toeristen doen, die luid langs de marmeren vloeren gaan en lachend te praten staan voor de serene pracht van dit godshuis! Neen, eerbiedig, in de schaduw, zetten we ons neer bij biddende mensen, armen, die met grote ernst naar omhoog zien, waar de heiligenfiguren schemerig verlicht worden door vele kaarsen. De beelden staan daar op een heuvel van bloemen, van witte rozen en leliën in overvloed. En daartussen de hoge ranke witte kaarsen, die alle huiverende, gouden vlammetjes dragen in deze stilte. De sterke geur van verse bloemen hangt zwoel in dit gebouw. We gaan na lange tijd de dom weer uit en zien de toren daarnaast, hoog, uitgesproken Moors van stijl met groen geglazeerde bogen tegen de witte top.

De volgende dagen werden besteed o.a. aan de bezichtiging van het stille, zeer mooie Paradijs-klooster met zijn galerijen rondom rustige binnenhoven, waar fonteinen murmelen en cacteeën bloeien. En natuurlijk het kleine museum en de beroemde Tafelen van Amalfi (Tavole Amalfitane), de zeewetten, die nog algemeen erkend worden. Ravello werd bezichtigd, de oude schilderachtige stad in de bergen met zijn riante vergezichten en kloostertuinen.

Hoe gelukkig zijn we verder gereisd, de kusten langs naar Capri — het schoonste eiland der wereld. Hoe is dit alles één feestelijke rij van dagen, ginds tussen bergen en bloemen, zee en zon. De wereld is schoon, in duizend variaties biedt zij het overdadig den mens die er op uit trekt, er naar zoeken gaat, omdat hij er niet buiten kan. Omdat er in het leven toch zoveel anders moet zijn dan datgene wat het moeilijk maakt en klein en arm.

Ming kingd, ming zoen, zoo fien in ming aarm,
Zoo'n klein gupsje minsch,
Mit joe eugies vol licht en joe lieffie zoo waarm,
Ji rozige blozige prins!
Joe leven te veulen, jong, deut zoo goed:
In joe en in ming streumt et eigenste bloed,
In joe wieren duzende levens ééjn kraacht,
In joe droag 'k de riekdam van heul ongs geslaacht.

Ming kingd, ming jong, zoo bliej op ming schôt,
Kleine keuv'lende man,
Mit joe laagchen zoo haartlijk, joe waangen zoo rôd,
En joe koppie dicht teugen ming an.
Ming kerel, joe kleine poez'lige knuust
Zaal de ploeg motten vaatten aas 'n iezere vuust;
Op joe waacht' ongs' kaansen, ongs' toekomst, ongs' waark, —
Groei bóven ongs uut, jong, wor stroalend en staark!

Ming kingd, joe vuussie vaast in ming haand,
Mit joe vroag-groage mond,
Noeng waandlen w' aal soamen deur 't mooi Zoezder laand
En joe eugies, die dwoalen moar rond.
Een hortje goat Voader nog mit joe, ming jong,
Daan: zeuk de weg zelf, zoo's joe veurgeslaacht gong:
Mit luusterend haart en mit keihaarde kop, —
De weg veur joe bloed, veur joe volk, hôger-op!

Soest. JO VELDHEIM.

„Mijn kind" (Soesters dialect). — Zoen = zoon; gups = handvol; hortje = eindje.

Foto W. von Debschitz-Kunowski

Pol's beroep

10

Wij durven

door aqni v.d.torre

● vervolgverhaal

De kapelklok van het Karthuizer klooster klepte voor 't lof zijn korte klanken over het stille plein, toen Pol er langs liep en seffens onder de wit-overbloesemde meieboomen Jef Geurlink zag aankomen.
Jef was een schoolvriend, maar hij had hem in lang niet gezien, doordat hij ziek geweest was.
Vader had hem behandeld, wist Pol en het deed hem deugd te zien, hoeveel kloeker hij er nu uitzag.
Jef had hem ook ontdekt en kwam met de paddel van zijn kano wiebelend op den schouder, recht over het plein op hem toe.
„Hier vangt ge nu den brosser," lachte hij. „Ik met mijnen kano naar den buiten en gij mee uw boeken naar uw kot."
„Hoe stelt ge het?" vroeg Pol.
„Ewel goe. Mijn madammeken zegt me iederen dag, da 'k zoo danig aangevet ben. 't Is ook goe te zien newaar? Ik zal weer stevig moeten turnen," hij klapte rap en opgewekt.
„Had ge al gekozen, wat ge na uw examen studeeren wou?" vroeg Pol.
„Ewel ja 'k. Ingenieur. Bruggen leeren bouwen en stuwen en sluizen. En dan naar den Kongo. Da's ne schoon land en d'r zijn rivieren ook. Anders had ik d'r nie van doen, waar? En gij?"
„'k En weet nog nie zekers," weifelde Pol.
„Wa zou uwen Papa geeren willen, da ge werd?"
„Vader? 'k Heb d'r nie op gepeisd."
„Neen gij?" Jef's oogen werden kinderlijk verwonderd.
„Als ik zoo ne vader had, Pol! Ge weet toch, dat hij me behandeld heeft? Ewel, 'k heb hem alles van m'n plannen verteld. En we hadden leute soms saam! 'k En ben nog nooit nie zoo plezant verbeterd. Maar eerst ging 't zoo vlot nie," bekende Jef, terwijl hij met Pol onder de geurende meiboomen doorliep.
„Ziede, 'k was danig ziek en dan voelt ge u onder vreemden. 'k Werd zoo triest. 'k Moest aldoor peizen op Papa en nonkel Peer, die in den oorlog door 't phosgeengas doodgemarteld zijn. Wa wete ik d'r eigenlijk van? Mama heeft het me later alleens verteld. Maar 't spookte in al mijn gepeis, hoe Ons Heer daar maar altijd zoo welgedaan in zijn Zondagschen hemel kon zitten, binst dat hier benee zoo schrikkelijke dingen gebeurden.
Zie en daar 'n heeft uwen Vader meneer pastoor of uwen dominee nie op mij afgestuurd, om da zaakje in mijn booze ziel eens recht te zetten. Da's tóch goe geworden, wete?"
„Als ge d'r goesting in hebt, moete ne keer t' avend komen," noodde Pol om Jef te plezieren, want zelve gaf hij om vriendenbezoeken niet veel. „Maar peis d'r op, da ons huis lijk ne harem is, allemaal meiskes."
„Daar hè 'k geen schrik voor, da wete. Ja, ge ziet me zekers ne keer afkomen, Pol. Maar nu ga 'k hier voort, mijnen kano halen om de Leye af te zakken. Zie, de zon zit op het dak van het Karmelietenklooster. 'k Blijve op den buiten, tot ik d'r achter de weiden onder zie gaan. Enne Pol.... ge vindt me ne zoet bagijn natuurlijk.... maar als ge seffens voor uwen telloor zit, zeg dan aan mijnen dokteur, da Jef op de Leye zingt, omdat 't leven weer plezant is. Maar laten de meiskes nie komen luisteren, want 'k heb ne stem lijk ne puit."
Als ze na het avondeten van tafel opstonden, zei Pol: „'k Heb Jef Geurlink gezien, Vader. Hij ging mee z'n kano naar de Leye. En 'k

Jef kwam met zijn paddel op de schouder recht op hem toe.

Hij zag op Pol neer, wiens hand nu vast op het boek lag.

moest u zeggen, dat hij daar nu te zingen zit lijk ne puit, omdat het leven zoo plezant is."
De voorstelling van dikken Jef als een kikker kwekkend in zijn kano en Pols nuchtere toon, die het comische ervan nog accentueerde, deden Jon proesten van 't lachen.
„Nu ja," schokschouderde Pol, „zoo was de opdracht tenminste ongeveer. Hij 'n heeft het me ook nie op ne briefken gegeven."
„Ewel, 't is genoeg," lachte Vader mee. „'k Begrijp al wa Jef daarmee wil zeggen. Zoo'n jonk toch. 'k Zie hem geeren, dien Jef."
En binst Vader bij de tafel talmde, om in zijn herinnering de bezoeken bij Jef langs te gaan, was er een zachten lach om zijn mond en werden zijn oogen jong door de vele leutige lichtkens.
De jaloerschheid, die Pols boodschap zoo nuchter had doen uitvallen, groeide binst hij Vader gadesloeg.
„Jef, da was me ne jongen, daar kon ge plezant mee klappen. Hij liet u in ne kartierken al z'n toekomstplannen langsmarcheeren, terwijl ge van uwen eigen zoon nie 'n wist, of hij wel ooit op zijne toekomst peisde," probeerde Pol in zichzelf te spotten.
Maar hij voelde zijn ongelijk. En als hij Vader naar zijn kamer zag gaan, kreeg hij goesting hem na te loopen en hem alles te vragen, waar hijzelf niet mee klaar komen kon.
't Was den avond, dat Lieva naar de Meisjesvereeniging was en Jonny, benee komend voor de thee, Mariekes platenalbum weeral meedroeg, om ne oogenblik van haar studie te bekomen.
Vader, die als iederen avond, Marieken in 't gasthuis goenacht was wezen wenschen, keerde met zijn krant in de huiskamer terug. En ook Pol werd met een gongslag uit zijn kot gelokt, en kwam binnen in gezelschap van Ludwigs „Napoleon."
Jonny ritselde met de platen en schoof d'r vele achteloos opzij.
„Al is het zijn schoonste werk nie, 't is toch ne plezante, ewaar, die Boerendans van Breughel," knikte ze, een plaat voor zich uithoudend. „Daar zoudt ge bekans zelve van leute bij gaan springen. En wat heeft hij d'r weeral ne koleur opgezet. Daar waren ons ouw ververs fel op, waar? Zouden ze ook bacteriën kunnen kleuren, Vader? Ziede, daar ben ik fel op."
Vader lachte vanuit een parlementszitting en zag, dat ze Sluters Mozesput achteloos terzij legde.
De krant ritselde neer en hij stak zijn hand uit naar de grijze reproductie van het beeldhouwwerk.
„Geef mij ne keer die ouw profeten, Jon," en met zijn vraag zette hij de grauwe plaat seffens in het midden van hun aandacht.
„Zie, die hebben elk wa tegen ons gezegd. 't Is ook daarom, da ik ze weer geren zie."
Ze bezagen ze samen, den machtigen Mozes met zijn ontzaglijke ervaring en Jesaja, die Christus' pijn had vooruit geleden in de smartelijke ontroering waarin hij het profetenlied zong. Hij stond daar geboetseerd met een wezen, zwaar van weemoed neergebogen.
„Da verdriet is ook om ons menschen," wist Vader. „Omdat we zijn levende woorden lijk ne dood geschrift in ons hart hebben staan."
Pol had stillekens meegekeken.
„Zo ne mensch te zijn," dacht hij en zijn sterke jongenshand sloot vast om den harden boekband.
„Ik zou het durven.... als...." Hij zocht de zekerheid voor zijn keus.
Die helden van God, die boven de zwaarte van hun verantwoordelijk leven, ook de last van een geziene toekomst droegen, hadden vertrouwen in de kracht van hun Koning. Zie, zoo durfden ze. En God had d'r geen enkele doen ondergaan.
„Moet gij ook nie terug aan uw werk, jonkske," waarschuwde Jonny, toen ze den album opnam, om naar boven te gaan.
„'t Is voor m'n geschiedenis," wees Pol naar zijn boek. „Ik kan da ook wel hier lezen, als gij mee uw geklap in uw kot verdwenen zijt."
„'t Ouw meneerke verlangt naar rust," plaagde Jon en ze liep met ondeugende oogen naar de radio en schakelde een jaszorkest uit Parijs in, dat ze zoo luid mogelijk opdraaide. Dan vluchtte ze de kamer uit.
„Kwâjongen!" lachte Vader, terwijl hij op stond, om de radio af te zetten.
Binst dat Vader voor het toestel in het programma stond te kijken, zei Pol, de bladen van het boek mechanisch omklappend:
„Vader, 'k zou dominee willen worden. Peisde da 't kan?"
„Jongen!" zei Vader en de verwondering stond zoo sterk in zijn oogen, dat Pol zich over zijn late biecht verontschuldigen wilde.
„Over zooiets kunde nie klappen, als ge het

nog nie g'heel zekers weet, ewaar? 't Is daarmee, da ge 't zegt, als 't klaar in u is," zei hij.
„'t Is goê, mijn jongen. Da wete ik wel," knikte Vader, en hij zag op Pol neer, wiens hand nu vast op het boek lag en wiens mond een rechte lijn trok in het flinke jongensgezicht.
Hij had den trotschen wil, die de eens gestelde idealen naar zich toetrekt. Hij zou later op zijn post staan en niet wijken, als zijn aanleg zich in dezelfde richting ontwikkelen bleef.
Hij zou.. ja wat zou een jong, sterk mensch die zijn doel ziet, al niet?
't Was dan, dat Vader bijna huiverend zich Paulus' woorden herinnerde: Al ware het dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzette.... en de liefde niet had.... zoo ware ik niets.
Moest hij er Pol naar wijzen? Voor een doel zoo zuiver, zoo hoog gesteld, mocht geen middel achterwege blijven. En ontbrak het sterkste hier niet?
Maar hij vroeg niets. Wat wist hij van Pol? Hij had geen recht om te weifelen en hij legde vast zijn hand op Pols kloeke schouders: „Durf maar, m'n jongen," zei hij eenvoudig.
Als Pol in de hall Lieva tegenkwam, zei hij haar z'n toekomstig beroep, opzettelijk terloops, als was het iets zonder belang.
„O, maar Pol." Lieva keek onthutst. „Ik meende, dat ge advocaat zoudt worden," en er klonk spijt in haar stem.
„'t Is toch bijkans hetzelfde. 't Is alleens, da 'k nu m'n gansch leven voor één zaak te pleiten heb," antwoordde hij.
De trap oploopend, dacht hij: „Lieva is toch de meest godsdienstige van ons. Hoe zal ik het bij de anderen hebben?
„Wete, wa 'k ga worden?" vroeg hij, zijn hoofd om de deur van Jons kamer stekend.
„Zie, nu komt ge zelf klappen," bestrafte Jon.
„Maar zwijgt ne keer. 'k Ga raden naar uw krawei. Leeuwentemmer!" knikte ze na een oogenblik ernstig bezinnen. Maar de spotlichtkens dansten in haar oogen.
„Neen, 't is erger."
„Thons zulde den duvel zelve te lijf moeten." meende ze.
„'t Is sjuust."
Toen spreidden haar oogen wijd open, binst dat ze hun lachvonkjes doofden en een nieuwe, zachte schijn begon over hun plots gekeerde ernst te lichten.
„Worde dan missionaris, Pol? Is 't dat?" vroeg ze zacht dringend.
Dat kon toch, dacht ze. Pol wist vol te houden en de menschen te overtuigen. Zoo'n kleine nieuwe staat ergens in de rimboe scheppen, da waar schoon. D'r eigen actieve geest werd er wakker van. Ze zou goesting hebben mee te gaan.
„Neen," zei Pol. „'t En zijn de heidenen niet. En ook nie de menschen uit uw kliniek. Daar 'n deuge ik nie voor. 't Is voor hen, die zoo'n beetsen mee God lachen, omdat ze daar al bovenuit gegroeid zijn. Ik zal eerst veel studeeren, Jon," pleitte hij, daar hij meende, dat ze hem er niet goed genoeg voor vond.
„Ewel, da's niets. G'en zult uw hoofd nie breken mee ne letter Hebreeuwsch. Maar Pol, uw voorname klanten, die zouden u kunnen breken. En 't is da, wa 'k ze nie gun. Ga naar de heidenen Pol, of naar de dokken, 't is gansch gelijk. Ge krijgt er misschien ne steen naar uw hoofd — ne kassei die raak is — da's al! Maar uw beschaafden zullen alleens lachen, zoo'n schamper lachje, da ge maar efkes ziet. Gij wete waar 'k op peis," zei ze.
„Gij en ik hebben óók zoo'n lachje! 'k Ben vrie eerlijk, ewaar?" knikte ze, toen Pol een beetje onthutst keek. „Maar allée," verweerde ze zich plots. „Ge zoekt geer het moeilijke, geloof ik. Ge zijt als Zarathustra's kameel, die was ook 't meest content met ne zware last. Hij draafde van leute de woestijn in, binst hij voelde da 't zijne kracht deugd deed. En draaf gij nu ook maar weg, zoo rap ge kunt, want ik heb bergen werk."
Pol trok de deur dicht en liep opgewekt de gang in. Nu het beslist was, had hij op geen keus meer te peizen en Vader en Jonny hadden er 't vertrouw in, dat voelde hij klaar. 't Deed hem deugd en zijn jongensleute hernam haar rechten.
Naar benee loopend, om Napoleon te halen, die hij vergeten was, bootste hij met een sterke stem en zotte gebaren Honeggers „Pacific" na.
Bij de kapstok stond Lieva spatten van haar mantel te borstelen.
Ze luisterde critisch: een toekomstige dominee, die zoo zot de „Pacific" imiteerde. Ze peisde er over welke richting hij wel in de kerk vertegenwoordigen zou. En de borstel terug op de haak hangend, vroeg ze: „Weet ge al, welke richting ge gaat, Pol?"
Pol, in z'n Pacific — de expres die dwars door Amerika snelt — riep tusschen een paar signaaltonen: „Richting New-York—San Francisco."
Lieva stond hem een oogenblik onthutst te bezien, maar dan wendde ze zich bruusk om

en de hall doorloopend sloeg ze, weinig gedistingeerd in haar felle verontwaardiging, met een harden slag de kamerdeur dicht.
Pol keek met een onschuldig gezicht naar de gesloten deur.
Maar toen daagde het in hem. Lieva had die Pacific niet bedoeld, dat was niets voor haar. Ze meende zijn leer, zijn kerkelijke richting: New-York—San Francisco! en hij schoot in een onbedaarlijken lach; de heldere plezante lach van een jong, gezond menschenkind.

• De expeditie

De wereld was grijs van regen, en doorstormd van ruwe windvlagen, den dag dat ze ter expeditie uittrokken.
Ze hadden zich voorgenomen vanaf het station naar het hotel te loopen, gewend als ze waren aan flinke tochten. Maar het leek, als ze vanaf het perron het land overzagen, zoo'n onherbergzame vlakte in de sombere regenatmosfeer, dat ze bij de koffers op den hoogen kar kropen. Lijk enorme schildpadden waren ze, zooals ze daar bijeen zaten, overdekt door het glimmend grauw zeilkleed.
Jonny was content. 't Mocht dan regenen wat het wilde, maar de storm was heerlijk om er straks door te loopen tusschen de hooge masteboomen naar het ven, terwijl de takken boven nu zwiepten en de pijnappels ploften op den zachten grond.
Stevig te stappen op het veerende mos met de handen gebald in de zakken van een ruige jas.
En dan Juul naast u.
Juul, die de eerste uren nog zou trachten bedrieglijke poelen te ontwijken, maar die het dan met een lach ook opgeven zou, als hij er ne keer ondanks alle zorg toch midden in gestapt was.
Juuls stem door de wind, die sterke heldere stem, die ze liefhad en die ze soms plots meende te hooren door de stilte van de studieuren.
En zijn handen, vast en overmoedig, die haar in de boot hielpen en dan de riemen zouden slaan in het vlakke water van het ven.
„Nonkel," zei ze en ze kneep hem in zijn jasmouw, als moest ze iets van haar blijheid in beweging uiten.
Maar als ze Tante huiverig ineengedoken zag, met de roode neuspunt boven de mantelkraag uitstekend, moederde ze lachend: „Arm menschke, da moete nu alles voor ons waterdierkes verdragen. Had u voor uzelf de auto maar doen rijden."
Ze stak haar hand uit de cape en knuffelde die onder Tantes arm.
„'t Is morgen terug goe weerke," voorspelde de professor, ernstig de lucht beziend en speurend naar de vorm en gang der vage wolken.
Jonny begreep niet hoe hij in die troosteloos egale grijsheid iets goeds voor de toekomst lezen kon, maar ze geloofde het toch geerne, want Nonkel had verstand van die dingen door studie en ervaring.
En het was nog geen avond, toen het reeds te lichten begon met een nieuwe klaarheid en de hemel bleek, als gewasschen door de regen, vanachter de wegdrijvende wolken te voorschijn kwam.
En als de nieuwe dag boven het mastenbosch openbrak, lag daar de wereld frisch en klaar van zuivere kleuren, als verjongd op hen te wachten.

Binst Nonkel en Juul, die in den nanacht op het ven gewerkt hadden, voor den lunch het zich gemakkelijk maakten in de vouwstoelen op het hotelbalcon, had Jonny het ven voor zich gereserveerd gevonden en er proestend en snuivend van geneugte in rondgezwommen. Vlug gekleed had ze zich daarna te drogen gelegd op een kale zandhelling, waar het warme zand leutig prikkelde onder haar bloote armen.
De masten stonden wijd rondom en lieten over hun zwart-groene schermen het zonlicht op den heuvel vallen, tot hij daar wit uit den naaldengroenen grond omhoog glansde.
Dieper, onder den dennenschemer, stond een huizeken, met het breede stroodak laag langs de geelbruine muren gebogen, dat het een uil geleek, met bolle vlerken grauw langs een lichte borst. Er liepen een paar verkens te grommelen en veel goudbruine kiekens stapten met felpikkenden snavel rond of lagen genesteld in een holleke van het erf.
Jon lag het stil te bezien, tot haar oogen getrokken werden naar een kleinen kever, die daar blauw, lijk een gasvlamke, langs haar henen schoot.
Ze volgde het dierke tot het omlaag zweefde en geheimzinnig in het zand verdween.
„Tja, valkuilen," knikte Jon. Overal zag ze nu de kleine, donkere holten waarachter larven te wachten zaten op een argeloos langs wandelende rups. Hun grimmig koppeken stak in de opening en hield den vreetgragen bek gereed.
Ze rekte zich uit naar een dorre grasspriet en

„heb ik op 't beest door 't straatgras gegaloppeerd."

begon de kuilkes te bewerken, probeerde er een keverke uit op te visschen.
„Neen 'k, neen 'k, 'k en ga u nie dood doen," suste ze een kever, die zijn pooten om den grasstengel gehaakt had, maar schrik kreeg, binst hij zich zachtkens over het zand heen getrokken voelde.
Zijn groen koppeke kromde en de staalglanzende dekschilden sloegen hun eigen glans over de witte sierstippen heen.
„Ge zijt ne schoon wreed dierken," klapte Jonny. „Ja gij," en ze liet hem schommelen aan den grashengel.
„Wie is d'r ne schoon wreed dierken? Is het da ge op mij peist?" vroeg een lachende stem achter haar.
Jon keek verrast om naar Juul, die op gespitste voeten geruischloos was nader gekomen.
„Ge spreekt daar twee verwaande onderstellingen uit, Juulken. „Primo en peisde ik gansch nie op u, vermits ne simpele kever meer mijn aandacht waard was. En secundo zou ik u mogelijk bij de wreede, maar zekers nie bij de schoon dierkens rekenen, al zie ik, da ge weeral Jef den kellner verbluft zult hebben mee uw harmonische sok-en-das-combinatie."
„'t Is da ne zit op nen zonnigen heuvel aanlokkelijker is dan ne duel, maar anders...." en hij hief zijn dikke wandelstok dreigend omhoog en plantte ze daarna stevig in het zand. Na een grondige inspectie zette hij zich op den heuvelhelling neer.
„Ge zijt vrie goed aangekomen," knikte Jonny goedkeurend. „Ge hebt maar vier valkuilen onder u en voor elk steekt de bek van een cicindela. De dierkes zullen ne delicaat noenmaal hebben, als ge nie te dik gekleed zijt."
Hij wendde zich om en legde zich voorover in het zand, de slippen van zijn grijs jasje als vlerken uitspreidend.
„Zoo, nu kan ik die heeren beter in 't oog houden," en hij zocht ook naar een hengel om de hollekes te bestoken.
„Hoe was het dees nacht?" vroeg Jon. „Ge zijt lang uitgebleven, waar?"
„'t Doe 't. Toen we op 't ven gereed waren, zijn we het bosch ingegaan, om 't ende van het vierde mastenpad dien boom mee schimmels te zien. Zoo daarmee, da we eerst rond den drieën afkwamen. En binst lag gij plat op uw luien rug."
„Neen 'k, Herr Juul, ik slaap altoos lijk ne kattinneke in nen kluwen gerold," knikte ze. „Maar ik ben te zessen al opgestaan en als ik de nota's gereed had, ben ik met Tante den helderen veldbaan afgeketst naar dien hof ginder achter de masten. De hotelhouder zegde gister da daar ne koeibeest was met twee gheel witte mutten. Ze liepen met drieën op de meersche neven den hof. Tante had het meest goesting naar de kloeken. D'r zat d'r eene in nen patattenmand achter het ovenkot te broeden. De bazinne zegde, da ze sjuust kippen ging. D'r waren twee kiekens uit het ei, die deed ze in ne warm korfken. Maar ik had geen compassie tot 't ende te wachten. 'k Ben den neerhof rondgegaan en als de koeter mee het ploegpeerd van de meersche kwam, heb ik op 't beest door 't straatgras gegaloppeerd."
„Da moet ne elegant bewegen geweest zijn, zoo'n ploegpeerd in galop. Is uw dejeuner d'r nog bij op z'n plaats gebleven?"
„'t En ging nie zoo danig rap," remde ze, binst ze zich herinnerde, dat de koeter hen gemakkelijk op ne drafken bijgehouden had.
„Ja, mijn examengedachten drijven mee den dag verder weg," knikte Jonny, bedenkend hoe ze dien morgen eigenlijk aan haar dictaten had willen besteden.
„Als ge ook op ne ros door de meerschen rent en u te morgen baadt in nen ongerept ven en thons op nen heuvel te drogen legt, tja, daar zou uw geheugen voor anatomie aan te gronde gaan."
Jon hief haar bovenlijf op en steunde de ellebogen in het zand.
„Daar komt ne verken aangewandeld," knikte ze in de richting van het huizeken.
„Zie hoe hij op zijn toonen loopt, zoo'n fier meneerken. Zwijg ne keer, Juul, daar is hij. Hij heeft goesting naar de warmte van ons heuvelzand en, o Juul, naar uwen schoen!" fluisterde ze in onderdrukt lachen, toen ze het dier de snuit zag uitsteken naar Juuls kostbaar gekleede voet.
„Neen, gij 'n trekt uwen voet nie weg, zulle,

al kluift hij seffens nen krul aan uw laars en al zuigt hij nen punt aan uw sok.
't Is toch ne plezant dier, om zoo vertrouwelijk tusschen ons te willen bivakkeeren."
Juul, die de varkenssnuit teleurgesteld van het leeren lokaas zag afwenden, keek gemoedelijk naar het dier, dat het zand tusschen hen opwoelde.
„Wij geven gedrieën zoo sjuust n' aanschouwlijke voorstelling van het lintwormontwikkelingsproces," zei hij, de stem van den dierkundeprofessor nabootsend. „Alzoo: D'r is ne verken noodig tusschen twee menschen."
Het verkentje had schijnbaar meegeluisterd, en keerde zich nu verontwaardigd om, zijn steert fel krullend, als had hij sjuust een permanent-behandeling gehad. Neven Jonny zette het zich in het zand op zijn hespen, recht lijk een hondeken.
„Hij 'n wil aan uw theorie nie meedoen," knikte Jonny. „Ze 'n geldt ook nie in zoo'n poëtische omgeving. Dramatiseer liever Nietzsches filosofie."
En met een pathetisch gebaar van zichzelf naar het verken en Juul wijzend, oreerde ze: „Dit Jonny-mensch is het koord tusschen dier en Uebermensch gespannen." Ze keek eerbiedig naar Juul op, maar haar mondhoeken trilden in een lach.
„'t Doet 't, waar Juulken? Eerst ne verken en dan zoo'n meiske maar en thons de heer hoofdassistent van de expeditie naar het domein der waterdierkes."
„Ze heeft overschot van gelijk," wist de echte Juul onuitgesproken. Maar de Juul, die een jongen was, een leutig student, die met een plagend studentinneke en een content verken op een zonneheuvel bivakkeerde, sprong lachend op en rolde Jon stoeiend van de helling.
Ze zag zijn vroolijke oogen, zijn mond, die meer lachte dan sprak: „Hoed u voor den Uebermensch, gij simpel studentinneke!"
Het verken sprong schriemend op en vluchtte in een dwazen draf, waarbij zijn hespen omhoog hupten, tusschen de kakelende kiekens door, binst dat Juul als zijn gevangene Jonny van den heuvel meetrok het mastenpad op.
Ze lachten en begekten malkander en floten dan eensgezind een stuk van „Strauss' „Frühlingsluft" het dennenbosch in.
Hun voeten stapten licht en zacht op het mos, dat dieper veerde, hoe verder ze naar de venen daalden. Meerwortels groeiden steeds grooter op den vochtigen grond en de dopheide stond te bloeien met zijn fijne bellekes roze en fijn lila en fluweelig violet.
Jon sloeg haar handen door de hooggewassen varens en boog zich spelend naar een gentiaan, die zijn groote blauwe klokken lijk een nauw' te dragen weelde op zijn ranke stengel hief.
„We blijven op het heipad," zei Juul. „Als ge buiten de wegelkes gaat, ginder waar da buutgras groeit, zakt ge subiet in nen poel."
„Ge draagt zoo danig breede schoenen, da ge zekers nie lijk ne naald naar benee zult zakken," stelde Jon gerust, binst dat ze plagend naar Juuls geeldoorstikten zoolrand keek. „'t Is sjuust zoo plezant, da soppen van het veenmos onder uw voeten," vond ze. „Ge zoudt d'r op peizen, da de aarde van elastiek was gemaakt. Maar als ge d'r nie dwars over durft, laten we dan links af gaan. Daar liggen neven ne huizeken veel plaggen gestoken. Ge maakt d'r seffens nog heialen buit."
„'k En heb geen goesting om voor nen hazelworm tot den achternoen tusschen de plaggen te liggen speuren."
„'t Is spijtig. 'k Had geerne uw beduusd wezen gezien, als ge d'r eene gevat had, die u seffens vrijwillig zijnen steert liet en zelve mee zijn kop en de rest van zijn lijveke in zijn holleken schoot," bekende Jonny.
„G'en zult daar geen leute van hebben. 'k Ga neven da huizeken op de hei in de zon liggen slapen, dan kan ik naaste nacht frisch wakker zijn."
„Ge zijt ne lui verken, Juul. Wa zulde aanvangen, als d'r later in uw dorp ne griepepidemie is?"
„Nen assistent nemen," zei hij vlot.
„Da 'n zullen uw boerkes nie plezant vinden," meende Jonny. „Of ge moet mij als assistent vragen, ja dan.... dan zullen ze danig content mee zoo'n schikking zijn."
„Geen vrouwen in mijn werk," brak Juul kort en beslist af; maar zijn lach deed Jon denken, dat het een grap was.
„Tyran!" zei ze en ze kneep hem in zijn jasmouw. Haar oogen waren twee lichtekens en haar stem had een zingende klank.
Hij keek op haar neer. 't Was toch een pittig meiske, dat studentinneke met d'r monter gezicht en d'r kloeke bruine handen, die de varenwaaiers terzij sloegen.
En zijn oogen lachten haar tegemoet, telkens als ze opzag en wilden een spel beginnen, dat schoon leek te hooren bij dees lichte lentewereld.
Een spel van lachjes en gebaren en luchtige woorden, waarin een aandachtig hart toch veel beteekenis leggen kon.

OCHTENDINSPECTIE MET BUB

DOOR JETTY DUMÉ

Rrrrrrt..... Met een geeuw kom ik overeind en m'n nog half-dichte ogen zoeken de wekker. Zes uur, en dat midden in de vacantie. Wat heeft dàt te betekenen? Even overtuig ik me ervan, dat ik me wel degelijk in de vrolijke logeerkamer van mijn tante in Den Haag bevind. Een van de logeerpartijattracties is, dat ik elke morgen door mijn nichtje met een geurig kopje thee gewekt word. En nu zo'n ratelende wekker; waarom laten ze zo'n machine in de vacantie niet liever zoetjes „Schlaf ein" spelen?

Helemaal niet van plan om me er aan te storen, laat ik me in het kussen terug vallen om weer lekker door te maffen. Maar ineens hoor ik een vogel op het balkon: Tjiet — tjitjiejiet — Tj.....

Plotseling ben ik klaar wakker en met één sprong ben ik het bed uit.

Natuurlijk, ik zelf heb gisterenavond die wekker gezet, omdat ik er vandaag eens vroeg uit wou, om een bezoek aan mijn waterhoenenfamilie te brengen.

Rts-rts — de gordijnen open. Een teer-blauwe lucht — prachtig weer. Een enkele auto jaagt al voorbij. Over het Haagsche Bosch ligt nog een zilverig waas.

In de kortst mogelijke tijd ben ik aangekleed. Dan heel zachtjes de trap af om mijn huisgenoten niet wakker te maken.

Zuiver is de sfeer zo 's morgens. Een schuine lichtbundel staat strak in de marmeren gang, bijna jammer om er door te lopen. Bubbles, de terrier, bast even — „Ja ja — stil nou jongen, je mag zo mee." — Even naar de keuken. Het mandje met in kleine stukjes gesneden brood hangt al klaar. „Kom Bubb" — met een strenge blik houd ik zijn vreugdeuitingen in bedwang.

Een ogenblik later staan we op straat. Het Bezuidenhout oversteken, het houten bruggetje over en we zijn in het bos. Hier mag Bubbles zich uitkuren. Met dwaze, geestige sprongen rent hij weg, recht op de vijver toe, „eenden berg je!" — in een dolle vaart scheert hij het water langs. Tjoep-tjoep, door en over elkaar heenvallend duikelen de eenden de vijver in. Met een wat-zeg-je-medaar-van-snuit blijft Bubbles er even naar kijken.

Ik haal maar gauw m'n brood voor de dag om de eenden voor zo'n grote schrik schadeloos te stellen. Ze komen direct — ze hebben honger.

Bedelend kijkt Bubbles me aan. Ik gooi hem ook een paar korstjes toe, dan rent hij tevre-

den weg, om even later met een tak, vier keer zo groot als hij zelf, weer terug te komen. Demonstratief legt hij z'n trofée voor me neer. Meneer wil spelen! Zo gauw hij ziet dat hij mijn aandacht van de eenden heeft weggelokt, neemt hij 'm weer op en stuift weg. Ik er achter aan. Een poos lang rennen we door — dan zwenkt Bubb ineens, meteen zoek ik bescherming achter een dikke boom, het is niet mis als je in volle vaart zo'n tak tegen je benen krijgt — één keer heb ik leergeld betaald! Ik begin te vleien: „Toe Bubb, geef mij die mooie tak". Hij remt plotseling, valt bijna over z'n eigen poten, legt de tak voor me neer en begint dan het spelletje van „Wie hem het eerst te pakken heeft." Verwachtend kijken z'n donkere ogen me aan. Ik doe of ik niets zie — kijk om naar de eenden. 't Hele nerveuze hondenlijf is één spanning. Dan schuift hij de tak iets dichter naar mij heen. Ineens schiet ik toe. Ik hèb hem! Bubbles kreunt van opwinding. Z'n ogen smeken. Ik slinger de tak weg. Bubb er achter aan. We rennen net zo lang, tot ik me doodaf moet laten neervallen. Het spelletje is uit. Bubbles komt belangstellend naast me zitten met iets van dédain in zijn verwaande snuit, dat ik het nu al opgeven moet.

Gekalmeerd lopen we eindelijk langzaam weer verder. Bubb 'n eindje achter me. Hij weet het wel: in deze buurt moet hij zich rustig houden, anders volgt er een afstraffing. We lopen in de richting van het Huis Ten Bosch. Aan het eind van de vijver, onder een laag neerhangende tak, is het waterhoenennest.

Vader waterhoen zwemt al parmantig door het water. Mama is met de kleintjes thuis.

Eerst bind ik Bubbles aan een bank vast, zeg wat lieve woordjes tegen hem — met een slachtoffersgezicht strekt hij zich uit, legt zijn ruige kop op z'n poten en van onder zijn borstelige wenkbrauwen uitloerend, volgt hij al mijn bewegingen.

Vader waterhoen is ondertussen naar de kant komen roeien. Hij kent me goed. Grappig wippen zijn hals en staartje op en neer, z'n zwarte veertjes glanzen, fel rood is zijn bekje in het helle licht.

Ik gooi 'n paar brokjes in het water — zou hij er zelf een oppikken? — nee, hij gaat er regelrecht mee naar het nest. Soms heeft hij een zware strijd te strijden, de honger is dan tè groot en het eerste stukje verdwijnt in zijn

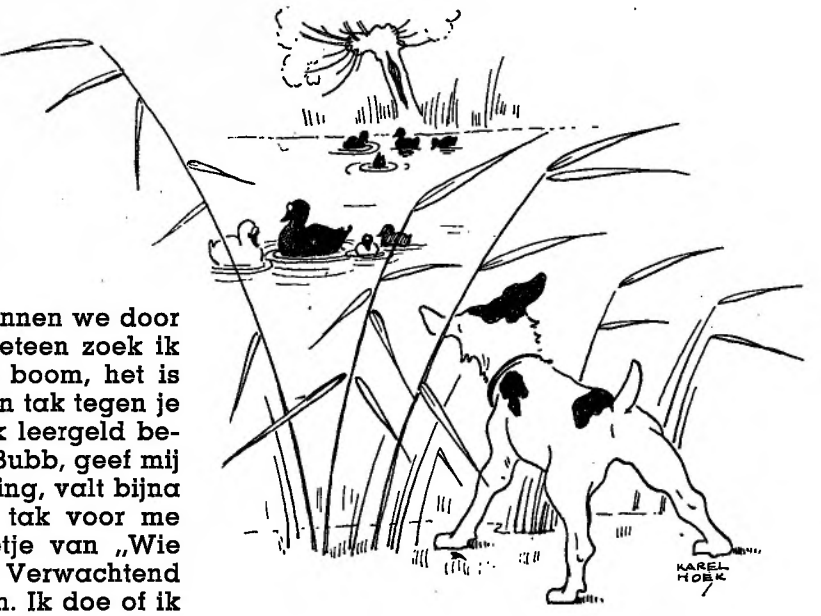

eigen keeltje.

Zoekend kijk ik rond. Ja hoor, een, twee, drie.... zes grauwe riethennetjes komen van verschillende kanten aanzwemmen. Dat is het eerste broedsel, eind April zijn zij uit het ei gekropen en nu helpen zij hun ouders met de opvoeding van het tweede legsel, dat nu pas in Juni de grote wereld is ingestapt.

Met kwieke vlugge beweginkjes vangen zij het brood op en helpen de kuikentjes voeren, af en toe pikken ze ook zelf een stukje, maar Vader waterhoen heeft nog steeds niets gehad. Ik bewaar wat voor hem en gooi een paar brokjes op de weg. Hij verkent de omgeving en komt dan het water uit. Met koddige schichtige pasjes tript hij op me toe. — Voorzichtig ga ik wat achteruit. Ineens komt er uit de sloot aan de overkant nog een waterhoen, ook een haantje.Hij wil ook zijn deel van het ontbijt hebben, maar dat bevalt mijn pater familias niet. Zijn veertjes gaan al dreigend overeind staan, demonstratief grist hij met 'n nijdige pik een stukje brood weg. Een ogenblik later ben ik getuige van een formeel duel. Met de bekjes opengesperd, de vleugels wijduit klapperend staan ze tegenover elkaar, vliegen dan op elkaar in — wijken, beginnen weer opnieuw. Nu zie ik niets meer dan één verwarde zwarte bal, vier dunne sprietige pootjes krieuwelen door elkaar, de zwarte veertjes stuiven in 't rond. Juist als ik van plan ben om als scheidsrechter tussenbeiden te komen — wat moet mijn waterhoenfamilie zonder gezinshoofd beginnen? — vliegen de vurige kemphaantjes

uit elkaar. Papa heeft de overwinning behaald. De vreemde indringer druipt stil af naar zijn eigen domein, waar ik hem gauw de rest van mijn voorraad toegooi. Vader waterhoen paradeert nog even met een krijgshaftige houding en overwinnaarsblik.
Dan gaat hij weer naar zijn kroost, want het is vandaag een gewichtige dag. Ook de half volwassen hoentjes gaan naar het nest en dan mag ik warempel één van de eerste zwemlessen van de kuikentjes volgen.
Eén voor één komen de kleintjes angstig fladderend op de rand van het nest zitten. Ze zijn roodachtig van kleur. Tot m'n schrik tel ik één, twee, drie, vier, vijf — kijk nog eens goed — het nest is leeg, en er zijn er tien geweest. Nu hebben die ellendige ratten al de helft opgegeten. Snoeken zijn ook dol op de kuikentjes.
Eindelijk drijven er drie kleine molletjes op het water, de twee anderen durven niet en zoeken voor zóveel benauwende emoties bescherming bij moeder. Keurig, drie aan drie door het eerste broedsel geflankeerd, ploeteren de kleintjes nog wat onhandig vooruit. Vader waterhoen besluit de stoet. 'n Minuut of vijf en 't is voorlopig lang genoeg geweest. De kuikentjes worden weer veilig bij moeder de vrouw afgeleverd. Papa gaat op de rand van het nest zitten en voert zijn vrouw nog een lekker hapje. De grote kinderen hebben hun plicht gedaan en gaan op avontuur uit.
Plotseling begint Bubbles te blaffen. 'n Paar jongens, die met een bal spelen, komen aanhollen. Een bal is voor de speelse Bubbles een tergend gezicht, en dan vast te moeten liggen! De bal rolt vlak voor hem neer, bijna had hij hem kunnen pakken. Bubb jankt. En ineens is de morgenrust aan flarden. Het sprookje is uit. Vader waterhoen duikt beschermend wat dieper over het nest. Even op de grote kinderen letten. Verdwenen! — Dacht je dat? — wel nee, die grapjassen hebben zich alleen maar tussen het riet verstopt, met hun lange tenen klemmen ze zich daaraan vast. Alleen hun kopjes steken nog boven het water uit, daar zie ik er al een. Z'n pientere kraaloogjes volgen al mijn bewegingen. Zo gauw de stoeiende luidruchtige jongens verdwenen zijn en hun lawaaierige kreten niet meer tot hier doorklinken, zwemmen zij weer rustig rond.
Ik kijk op m'n horloge: bij achten, dan wordt 't ook tijd voor ons ontbijt. Ik maak Bubbles los en geef hem een pluim, omdat hij zich zolang koest heeft gehouden. Uit dankbaarheid springt hij als een dolleman tegen me op. En beetje angstig kijk ik naar m'n pas schone jurk, wacht, ik heb nog 'n oude tennisbal in m'n mandje. „Pak 'm, Bubb."
Bubbles vliegt hem achterna. In regelmatig cadans flappen zijn zachte zijige oren op en neer.

portretje

Een smal pips snuitje met ernstige lichtblauwe ogen; twee sprietige vlechtjes met veterbandjes onder een verschoten alpinomutsje; twee magere katoenen kousenbeentjes onder een rossig verschoten cape — zo gaat ze elke morgen de lange straten door naar school. Gáát — nee, ze gaat niet. Ze heeft haar vaste pasje van drie dribbelende stapjes en een huppelsprongetje. Dat gaat natuurlijk veel gauwer. Een mooi kindje is ze niet, o nee, en eigenlijk is ze ook wel heel erg dom. Ze kan nooit onthouden, hoeveel zeven maal acht is, en om de twee r's in „broertje" allebei te onthouden is teveel van haar gevergd.
Zo op het oog is ze dus eigenlijk maar een heel onbeduidend klei meisje. Maar wat zou de lange straat moeten beginnen, als zij op een morgen eens niet langs kwam huppelen? De dikke postbode en de melkboer en de asman zouden hun vaste, ernstige knikje niet krijgen, en hoe zouden ze dan plezierig hun werk kunnen doen? En wie zou er voor de dikke poes van 't eerste hoekje moeten bellen, als zij niet op haar tenen bij de bel klom? En wie zou er in 't vrije kwartier bij dat kleine manke jongetje op de bank moeten gaan zitten, terwijl al de anderen dol aan 't spelen zijn?

R. v. R.

Het was een geval van liefde op het eerste gezicht.
Het jongetje kwam het huis binnen aan de hand van een grote oom en dadelijk waren er een hoop grote ooms en tantes, die hij een hand moest geven, die met hem stoeien wilden en hem plaagden. Het was een verbijsterende gewaarwording geweest, als je zo bij moeder vandaan kwam, waar niemand anders was dan vader en een klein zusje, dat je gemakkelijk aan kon.
Langzamerhand had hij al die ooms en tantes leren onderscheiden. Oom Jannes, die hem had meegenomen, bij moeder vandaan, en die hem 's avonds op zijn schouders naar boven reed; tante Kris, die hem 's morgens aankleedde en 's avonds uitkleedde en hem zijn gebedje liet opzeggen; tante Truus, die buiten wilde spelletjes met hem deed; oom Herman, die eigenlijk niet helemaal een echte oom was, want hij ging nog op school. En dan was er de uitverkoren Tante, die hem verhaaltjes vertelde en die met hem was gaan wandelen en toen kwamen ze twee andere meisjes tegen op een kleine fietsje en daarop had Paul mogen rijden, de hele weg langs en het ging zo maar goed. Daarop was de kleine jongen verschrikkelijk trots geweest.

Oom Jannes, die hem naar bed bracht.

De uitverkoren tante heette tante Con en ze noemde het kleine jongetje Paulibus. Al de tweede dag was Paulibus zover, dat hij aan tafel alleen naast tante Con wou zitten, haar de hele dag als een hondje naliep en 's avonds in bed aan haar lag te roepen, of ze nog één keertje kwam, évies één keertje maar.
Ja, het was liefde op het eerste gezicht.
Daarom vond Paulibus het heel gewoon, de derde dag aan tante Con te zeggen, dat hij met haar trouwen ging en dat ze dan altijd bij elkaar bleven. Dit had hij tot nu toe alleen tegen moeder gezegd. Maar tante Con vond het heel goed. Ze begreep het direct.
„Natuurlijk Paulibus. Afgesproken. Maar dat duurt nog een hele tijd. Eerst gaan we een poos wandelen. Trek je jas aan, zet je muts op één oor, dan gaan we foetsie."
En op de wandeling vergat Paul zijn plannen voor de toekomst, draafde vooruit of achteraan, beschermde tante Con voor vele gevaren, zoals een grote hond, die zijn bek opendeed en een valse poes, die zo gemeen loerde; wou alle bordjes lezen of er ook een „P" op stond van Paul en kwam dan ineens naast haar bedelen om een verhaaltje.
De dagen gingen snel voorbij. Er waren veel dingen, die moesten gebeuren en die de speciale plichten waren van Paulibus. Daar was het schoteltje met geweekt brood en melk voor Doetje, de poes, waar hij aan moest denken. Ook was er Daatje, die hij moest helpen open doen en alle bakkers, die hij mocht betalen. Dan draafde Paul van de keuken naar de deur en weer terug met allemaal centen en dubbeltjes in zijn toegeknepen vuistje. Tot hij er in eens genoeg van kreeg, tegen Daatje zei: „Dat gezanik hier bij de deur altijd", en op zoek ging naar tante Con, die hij meestal in haar kamer achter de piano vond.
Dan stond hij doodstil en geduldig te luisteren, als tante Con zong. Vreemde woorden, die hij niet begreep, op een zachte treurige wijs, die hem akelig maakte diep in zijn buik, zoals hij zei en dan kroop hij in een hoek van de kamer op een kussen en jankte zachtjes, als een kleine hond.

„Liebster Herr Jesus! wo bleibst du so lange? Komm doch, mir wird hier auf Erden so bange —"
De zachte verlangende muziek, die Paulibus nog niet kon begrijpen en die hem daarom van streek maakte.
Tot hij opstond, zijn hoofd in tante Con's schoot borg en zei, met een vreemde stem voor een klein jongetje: „As ik groot ben, dan trouw ik jou, hè. Dan blijven we altijd bij elkaar." En dan lachte tante Con, streek de scheiding uit zijn wit kuifje en begon vrolijke versjes met hem te zingen. „Jarig Jetje zou tracteren" en „Kom wij gaan een liedje zingen". Het eindigde altijd met het lievelingsvers: Pinda pinda, lekka lekka, dat ze alle twee oorverdovend brulden tot grote schrik van Doetje de kater en Daatje de meid, die er „veraltereerd" van was, zo'n leven as die juffrouw Connie kon maken.
Er was al 'n hele handvol dagen voorbij en de andere handvol was al ver over de helft, toen er een brief van Moeder kwam. Oma las hem voor aan 't ontbijt, terwijl Paulibus stikum zat te spelen met reepjes brood, waar hij de koek van had af gegeten. Paul hield niet zoveel van Oma, maar daar hij de hele dag rondzwierf en Oma meestal in haar kamer aan 't raam zat te breien, had hij niet veel last van haar, zoals hij grootmoedig aan tante Con betuigde. Oma hield niet van drukke kinderen en daarom kreeg Paul aan 't ontbijt en aan tafel wel eens 'n standje, als hij z'n mond niet kon houden, omdat er zóveel te vertellen was.
Nu luisterde hij helemaal niet naar de brief van Moeder; hij zat een toren te bouwen van z'n reepjes brood, tot tante Con zijn handje ving en hem zei, dat hij zijn vork moest gebruiken. En Oma zei er nog bij en haar stem klonk zo boos: „Je mag niet knoeien met je brood." Paul hing zijn hoofd scheef tegen de schouder van tante Con, een zeker middel om getroost te worden, maar dit keer hielp het niet, want tante Con zei alleen: „Recht zitten Paulusje" en prikte een nieuwe hap aan zijn vork. Toen zei ze tegen Oma: „Het zal wel stil zijn voor Marie, en ik begrijp best, dat ze de jongen graag thuis wil hebben. Hij is een schat."
Paulibus kauwde langzaam zijn reepje brood en zei: „Marie, zo heet mijn moeder." Het scheen heel lang geleden, dat hij hoorde bij vader en moeder en bij zusje, die in een box kroop en huilde. Nu ging hij nooit meer bij tante Con weg en bij de poes en bij Daatje en de piano.
Toen stonden ze allemaal op. Oma en tante Con en tante Kris en hij werd met zijn bord met drie kale hapjes bij het raam gezet, waar Oma naar hem keek en daar moest hij ze dadelijk opeten en niet zeuren, want hij was een treuzel.
Paulibus zei langzaam, want hij had een hap ergens achter in z'n mond, die maar niet zijn keel in wilde: „Ik hou helemaal niet van u, ik hou van tante Con."
Oma keek naar hem over haar brilleglazen en zei: „Kleine kinderen praten niet met brood in hun mond. Dat hoort niet." En dat vond Paul heel gek, want hij praatte wèl met brood in zijn mond. Oma zei: „Als je stout bent, Paul, dan brengen we je weer weg naar moeder."
„En naar vader en naar zusje," vulde Paul aan. Hij vond het nu toch maar beter gauw zijn laatste hapje in de mond te steken, dan kon oma zien, dat hij niet een treuzel was.
Tante Con kwam ook aan het raam en zei achteloos: „Wanneer komt Henk Paul halen, moeder? Schreef Marie dat ook?"
Oma haalde de brief weer te voorschijn. „Het is jammer, dat het dit keer mis is gegaan," zei ze eerst. „Ach, maar het was toch ook gauw op elkaar, Paul en zusje en nu weer —"
Paul luisterde niet, dat was van die onzin, die grote mensen praatten.

Toen de avond kwam, bracht tante Kris Paul naar bed. Ze trok hem zijn rode trui en zijn fluwelen broekje uit, zijn andere kleren en zijn sandalen en kousen. Ze waste zijn handen en armen, zijn hoofd en zijn benen en praatte met hem. Paul deed duizend ontdekkingen. „Het elastiekje, waar tante Kris van-

Paul hield niet zoveel van oma...

Het was een vuurrood, driftig jongetje....

morgen zo lang voor gezoekt had, lag weggekropen in een hoek. En wist tante Kris wel, dat er op straat een hond bijna was overgereden? Hij blafte zó hard de straat over. Kijk, tante Kris, nou zijn mijn tenen helemaal nat en als ik op de grond stap, komen er een handvol natte plekjes."
Tante Kris bromde een beetje en lachte een beetje, ze trok hem zijn pyama aan en liet hem zijn gebedje doen.
Toen maakte ze een vogelnestje voor hem, waar hij helemaal in weg kroop en beloofde, dat ze tante Con boven zou sturen.
„Morgen komt vader, Paultje, die komt je halen in de auto. Dan ga je weer naar moeder en naar zusje."
„Niet waar," zei Paul. „Ik blijf bij tante Con. Heb tante zelfef geloofd aan Paul."
„Nee hoor," zei tante Kris. „Die arme moeder is zo alleen. Die verlangt zo naar Paul."
„Moeder heb de auto en zusje en vader. Ik blijf bij tante Con."
Toen tante Kris beneden kwam, lachte ze.
„Paul wil niet meer weg. Daar krijg je last mee morgen, Con. Dat zul je zien."
De ander keek op van haar boek en blies haar kort haar weg van haar voorhoofd. Ze lachte ook. „Ik blijf de hele dag maar uit de buurt. Ik wil het drama niet meemaken. De eerste teleurgestelde liefde en hij is vier jaar. Dan voel je de belediging."
Boven lag Paul in zijn vogelnest en prevelde: „Zoete tante Con, zoete tante Con," totdat, voor hij het wist, de slaap op hem neerviel.

De volgende dag was het allemaal erg raar. Tante Con was weg. Paulibus zocht haar overal en vond haar tenslotte op de divan in de kamer van Oom Jannes.
„O help, daar heb je hèm," zei tante Con, die zat te lezen. „Jannes, kun je hem niet weg brengen? Ik moèt vandaag klaar komen met mijn Economie. Ik ben toch al zo schandalig slecht opgeschoten deze dagen."
„Mag ik dan dadelijk zo meteen niet terug komen?" vroeg een klein timide Paultje bij de deur.
„Ja, dat mag wel, maar eerst beneden gaan spelen bij tante Kris. En hoor eens Paul, straks komt vader, met de auto. Leuk, hè? Dan trekken we je jas aan, en ga je mee."
„Gaat u ook mee?"
„Nee, dat kan toch niet. Ik moet toch bij Oma blijven."
„Dan wil ik ook niet mee."
Daarom begon Paul te brullen, toen de auto van vader het hek in draaide en wou hij naar boven, naar tante Con. Vader hield hem in zijn sterke armen, vader praatte met hem, vader nam hem mee naar moeder. En tante Con had hem geloofd, dat ze bij elkaar zouden blijven.
„Tante Con, tante Con," schreeuwde Paulibus. Het was een grote ontsteltenis. Oma zei: „Henk, neem die stoute jongen maar gauw mee. Foei." Tante Kris zei: „Wees nu eens stil Paultje, anders mag je nooit meer komen logeren." En Paultje zelf schreeuwde: „Ik zal tante Con met een mes in haar buik steken. Tante Con hebt het zellef gezegd, ik mag altijd blijven."
Het was een vuurrood driftig jongetje, dat onder vaders arm naar de auto werd gebracht, en woedend schopte met zijn benen. Het was een boze vader, die hem een pak slaag had gegeven en nu de motor startte, het gaspedaal indrukte.
Toen gingen boven, ergens, een paar deuren open. Iemand riep: „Paultje, Paulibus!" Het driftige gesnik bedaarde. Paultje ging in de open twoseater op zijn knieën zitten, stak een hulpeloos handje uit naar boven en riep: „Mag ik bij jou blijven?" Vader keerde zich om — op het balcon een jong meisje — tante Con, die zich over de leuning boog en riep: „Dag Paulibus, tot ziens." De motor sloeg aan, langzaam reed de wagen weg. Op de stoep stonden Oma en tante Kris en Oom Jannes en wuifden. Maar Paultje wuifde niet terug. Vader vertelde later, dat hij met een snikkend stemmetje riep: „Mag ik dan nog eens komen bij jou, tante Con?" Er was geen antwoord. Tante Con stond op het balcon en wuifde met een klein wit zakdoekje. Het was het laatste wat Paultje zag van zijn eerste liefde. Hij zocht in de zakken van zijn broek naar zijn zakdoek, maar vond een koekje van Daatje en een knikker. Toen hij thuis kwam, stond moeder met Marietje op de stoep van hun huis en deed haar armen open.

LEENTJE M. HAGEN.

Rafael
DE BESTRAFFING VAN HELIODORUS

door Herman Hana

Wat gij hier ziet, is een der meest karakteristieke werken uit de bloeitijd der Italiaanse schilderkunst, de eeuw van vijftien- tot zestienhonderd, overeenkomende met onze Hollandse „Gouden eeuw", — die honderd jaar later, van zestien- tot zeventienhonderd aan de beurt is.

Schilderden evenwel onze Hollandse meesters vrijwel uitsluitend met olieverf, op losse of verplaatsbare doeken en panelen, de oude Italianen hebben zich bij voorbaat gehouden aan de zogenaamde al-fresco-kunst, — het schilderen met een soort van waterverf op de nog natte of verse pleisterlaag van de muur.

Gij wilt echter, alvorens u in algemene beschouwingen te verdiepen, deze schildering op zichzelf bekijken. Welnu, gij ziet hier een zekeren Heliodorus in de rechterbenedenhoek op de grond liggen, een gestolen offervaas waaruit het geld te voorschijn rolt, naast zich of onder zich, en zeer beducht voor een plotseling te paard uit de hemel neergedaalde „engel der wrake, die, tezamen met zijn beide hemelse trawanten, Heliodorus en zijn bende komt vernietigen." Het geld, op bevel van den koning van Syrië door Heliodorus, met behulp van zijn trawanten, in Salomo's tempel gestolen, was bestemd voor de weduwen en wezen, die gij aan de overzijde, dus links beneden, bijeen ziet, verschrikt en toch bevredigd wijzend op de bestraffing van het geboefte.

Gij ziet, nog meer naar links, een eerwaardige grijsaard op een troon, die statieus wordt binnengedragen. Wat gij voor een vrouwefiguur houdt, het allermeest links, is een zelfportret ten voeten uit, van den schilder Rafaël. De grijsaard op de troon is Paus Julius II, de opdrachtgever voor deze schildering, welke nog altijd de naar dit kunstwerk genaamde „zaal van Heliodorus", in het Vaticaan, opluistert, en de achterin, aan het altaar, tegenover de Joodse kandelaar met zeven kaarsen biddende hogepriester is, wederom, diezelfde Paus Julius II, wiens gebed aldus ter plaatse, zij het in een andere tijd, verhoord wordt.

Dat alles zal de meerderheid der lezeressen wel bizonder vreemd aandoen. „Onwezenlijk", — en onaanvaardbaar. Wij willen de gewijde geschiedenis niet aldus tot een maskerade verwrongen zien.

Evenwel, daar valt over te praten. Zie, wij, in onze tijd, wij zijn er bizonder op gesteld dat een historische voorstelling zo getrouw mogelijk beantwoordt aan de omstandigheden en toestanden die voor de tijd en het land van de gebeurtenis, die de voorstelling verbeeldt, aan de orde waren. Zo echter dachten onze oude Hollanders er alvast niet over, en de oude Italianen nog minder.

Zij waren kinderlijker, in een kinderlijker tijd, en zij beleefden hun oude verhalen meer op de wijze van het kind, dat immers eveneens, tenzij het beter wordt ingelicht, een verhaal beleeft alsof het daarin mede-leeft, hier en nu. En uw bijbel leert u, dat gij met déze houding, die houding namelijk, die wars is van alle geleerdheid en gepieker, die houding die alleen van nature eigen is aan de zeer eenvoudigen van geest, dichter staat bij het koninkrijk Gods.

Voor den ouden Italiaan was het helemaal niet gek, dat, naast den direkten afgezant Gods, de „Stedehouder Gods op aarde" lijfelijk aanwezig was. En dat de hogepriester, op wiens gebed God dit wrekend en zeer doeltreffend antwoord geeft, ook weer de Paus is, spreekt voor hem vanzelf.

Gij kunt hier overigens volop genieten van Rafaëls verbazende bekwaamheid in de figuurschildering, een bekwaamheid waarin de oude Italianen, meer nog dan de oude Hollanders, hebben uitgemunt.

Rafaël. De bestraffing van Heliodorus.

En nu wij er aldus aan toe zijn, de schildering zelf te gaan beschouwen, moet ik beginnen met u te wijzen op een verbluffend feit.
Gij hebt, natuurlijk, aan deze hele schildering alreeds gezien dat het er den schilder onder andere om te doen is, een sterke werkelijkheidsillusie op te roepen, of, met andere woorden, u in de waan te brengen dat gij niet een schilderij, maar een, zij het dan stilgezet, toch echt werkelijk tempeltumult aanschouwt.
En hoewel gij daar niet inloopt, erkent gij toch, dat deze schildertrant zeer dicht het moderne filmbeeld nadert.
Waar gij echter wel inloopt, ja, waar gij zo sterk door bedrogen wordt, dat ge mij ternauwernood zult kunnen geloven, dat is dat gij daar niet in een misvormig halfrond kijkt, maar dat die kwasi uit steen gebouwde boog-overkoepeling die als het ware een zware, imposante omlijsting vormt, helemaal niet bestaat, en alleen maar bedriegelijk geschilderd is, overigens in feite even plat als de rest van de muur.
Kijkt gij vervolgens naar de vrouwefiguren die de zogenaamde balk onder de schildering dragen, dan denkt gij dat dit dan toch zeker stenen beelden zijn. Maar ook dat is alweer niet waar. Ook die balk, en die beelden, en de panelen tussen die beelden, zij zijn allemaal zo plat als een dubbeltje, en platter nog, namelijk even plat als de gepleisterde muur waarop dit alles geschilderd is.
Men moet toch wel erg kinderlijk zijn om het prettig te vinden, zó te worden bedrogen; maar men moet tegelijk een opschepperig, snobistisch kind zijn, om het aardig te kunnen vinden dat dit bedrog zo'n pompeuze, lawaaisaus-achtige vorm heeft.
Van de schijn-architectuur boven en rondom

de boog ziet gij het dadelijk, doordat deze niet op de muur, maar op een dun materiaal geschilderd is, dat er los, en nog wel heel slordig los, op bevestigd is.
Gaan wij, verrijkt of misschien verarmd door deze verbluffende ervaringen, de schildering zelve nu nog eens nader beschouwen, dan worden wij overal getroffen door die sterke voorliefde voor het pompeuze, die nu eenmaal een eigenschap van het Italiaanse volk was, en nòg is.
Om u op een typisch voorbeeld daarvan te wijzen: die weduwen en wezen. Gij ziet zelfs nog aan deze zeer verkleinde afbeelding, dat deze vrouwen en kinderen allen heel mooi zijn, wat natuurlijk zeer onwaarschijnlijk is. De ontbering leidt nu eenmaal tot verwording, en niet tot ver-edeling, althans niet als regel, zoals Rafaël ons hier wil doen geloven. En dan: dat daar zomaar plompverloren, helemaal toevallig, zes extra mooie, extra aantrekkelijke jonge weeuwtjes in de tempel zouden zijn toen Heliodorus zijn mislukte diefstal pleegde, dat gelooft toch geen mens?
Zie, dat is een punt waarop de oud-Italiaanse kunst, door verkeerd begrepen idealisme, wel zeer zwak en wankel staat. Zoiets is, bij de oude Hollanders bijvoorbeeld, niet denkbaar. Zo zouden Rembrandt of Terborch of wie ge maar wilt zo'n gegeven nooit uitgewerkt hebben.
En zie, daar hangt nu ook weer mee samen hun voorkeur voor deze schilderwijze: al fresco, direkt op de muur. Want men kan, weliswaar, op doek even pompeus werken als op steen, maar er rijzen grote bezwaren als men met doek hele muren bekleden wil. Hoe dat zij: toch blijft deze schildering ondanks alles een zeer gedegen en boeiend kunstwerk, en de schepper daarvan, Rafaël, een groot kunstenaar.

Rafaël was één van die bizonder begenadigden, die hun meesterschap als het ware cadeau krijgen. Hij vormt, wat dat betreft, wel een sterke tegenstelling met zijn groten tijdgenoot Michelangelo, die zijn meesterschap met een bovenmenselijk, en bovendien nog vereenzaamd ziels- en lichaamsleed heeft moeten betalen.
Hij heet Raffaële Santi da Urbino, naar het stadje Urbino waar hij, in 1483, geboren werd. Hij kreeg zijn eerste lessen van zijn vader, die zelf een bekwaam schilder was. Veel kan hij echter niet van hem hebben geleerd, daar de oude Santi of Sanzio stierf toen Rafaël elf jaar was. Het meeste heeft hij geleerd van den beroemden schilder Perugino in Perugia.
In 1504, dus op een-en-twintig-jarige leeftijd, vestigt hij zich zelfstandig te Florence, vanwaar hij in 1508 naar Rome verhuist, gehoor gevend aan een zeer vererende oproep van den machtigen, prachtlievenden Paus Julius II. Had hij tot nogtoe nagenoeg uitsluitend, op betrekkelijk kleine schaal, in olieverf gewerkt, thans moet hij zich met al zijn kunstvermogen in de grootse alfresco-techniek storten, om aan de grootse opdrachten van den Paus te voldoen.
In de laatste vijf jaren van zijn leven — hij stierf toen hij zeven-en-dertig was, — heeft hij zich zelfs bezig gehouden met architectuur en opgravingen van het oude Rome, maar het blijft hem, den vrolijken, beminnelijken jongen kunstenaar die zeer veel vrienden en geen enkelen vijand had, typeren, dat hij, tussen zijn andere werken door, een groot aantal uiterst liefelijke, dikwijls zelfs wat weke madonna's is blijven schilderen.
Wat daarenboven eigenlijk nog meer zijn tijd en vooral zijn land, dan zijn persoon typeert, dat is dat hij zich in al zijn werken vrijwel uitsluitend aan het religieuze onderwerp gehouden heeft. Hun vroomheid uiten in onderwerpen, aan het gewone leven ontleend, dat konden zij niet. Wel konden zij soms heel onvroom schilderen, maar dan was toch nog altijd de mythologie hun onderwerp. Het gewoon menselijke, waarin de Hollander zo uitgeblonken heeft, is den Italiaan, in zijn kunst althans, vreemd gebleven.

HERMAN HANA.

—

Geen Christen te zijn betekent de hoogste vreugde te moeten missen.
Ik zeg niet dat de onchristelijke mens geen vreugden heeft. Misschien kent hij de vreugden van gezondheid en vriendschap en gezinsleven; mogelijk bezit hij geld, macht, aanzien....

Maar er zijn dieper vreugden dan deze, die hij moet missen. Hij kan niet peilen de vreugde der schuldvergeving, of de troost en de vriendschap van den Heiligen Geest, of de zaligheid te worden als Jezus Christus.

Het is Gods bedoeling, dat al Zijn kinderen vòl vreugde zullen zijn!

H. W. POPE.

Boerenkool

door nono molenaar-kuyper
tekeningen van h. molenaar

Een vriendin uit Toulon, die in dezelfde netelige omstandigheden als Erna en Erich leefde, had de volgende wenk geschreven:

„.....Dan hebben we nog iets nieuws uitgevonden, dat jullie ook van nut kan zijn. Ten eerste eten we dikwijls soep van brandnetels, maar aangezien jullie daar in je stad de brandnetels niet maar zo bij kilo's plukken kunnen, als wij hier, zal ik daarover maar niet nader in details treden. Iets anders is 't met wortelloof. Als je wortelen koopt, laat het loof er dan niet afhalen, want als je het goed schoonmaakt, fijn hakt, kun je het koken en is 't net boerenkool!....."

„Worteltjes of boerenkool?" vroeg ze stralend.

„Fijn," zei Erna, „dat is voordelig,. Ik ben dol op boerenkool."

„Ik ook," sprak Erich, „zelfs zonder worst!"

Dus toog Erna naar haar marktje en stond na enig heen en weer geloop en vergelijken, voor de kraam waarin de goedkoopste worteltjes lagen aangeboden. Ze zocht een fikse bos uit.

„Zal ik ze even afsnijden!" bood gedienstig de koopman aan. Maar Erna klemde ze met loof en al onder haar arm en wimpelde af: „Non, merci." En dan, in haar fraaie schoolfrans: „Pour les lapins."

De koopman grijnsde.

„Wat wil je eten?" vroeg ze stralend aan Erich, „worteltjes of boerenkool?"

„Geef de kool maar," vond Erich, „morgen komt Fritz met z'n meisje eten, dan doèn worteltjes het beter."

Erna begaf zich enthousiast in de wortelloofboerenkool. Ze sneed al het groen netjes fijn of het peterselie was, ze waste het uitgebreid. Dan zette ze het op, met een beetje zout, en met niet te veel water.

Na een kwartier proefde ze. Het was bitter als gal. Maar Erich zei:

„Dat betekent dat het nog niet gaar is."

Na een half uur proefde ze weer. Er was niet veel veranderd. Na drie kwartier proefde ze niet meer, maar draaide de gaskraan uit en goot de nog niet verdampte waterdruppels af. Vervolgens stoomde ze de „boerenkool" nog 'n beetje op met 'n klontje boter en een beetje nootmuskaat. En zette de groente met de aardappels op tafel. Met een beetje onechte opgewektheid zei ze tegen Erich: „Zie zo, jongen, kom je eten?"

Erich, met een gezonde honger, laadde enthousiast z'n bord vol. Erna nam véél aardappelen — en ook een klein beetje wortelloof!

Erich nam een noemenswaardige hap, en daarbij beschouwde Erna met volle aandacht zijn gezicht. Ze zag de uitdrukking veranderen, van opgewektheid, tot verbazing, tot diepe afkeer. Zelf slikte ze een aardappel. Er volgden een paar zéér stille seconden. Dan zei Erich: „Dat smaakt naar.... ja, laat ik 's bedenken.... naar.... enfin, niet naar boerenkool."

Het was een voorzichtige uitspraak. Erna nam ook een heel erg klein hapje. Ze proefde oplettend.

„Ik stel me zo ongeveer de smaak van beschimmelde thee zonder suiker en melk

voor!" zei ze, me een dappere poging tot geestigheid.
Ze schoven toen zwijgend de schaal met loof weg en gedurende de verdere maaltijd broeide Erna op een brief aan de Toulonse vriendin, die ze 's avonds nog schreef.
Maar de volgende dag, toen ze aan de maaltijd voor hun gasten bezig was, zag ze ineens weer de boerenkool staan. En toen kreeg ze een van die geniale invallen, waar jeugdige huisvrouwen soms geheel onverwacht aan lijden. Ze wreef met een vork het loof fijn, ze wreef er 'n paar aardappelen door, ze sneed een beetje peterselie, ze hakte een uitje, ze strooide diverse kruiden, ze draaide er balletjes van en bakte ze in boter. Het werden prachtige croquetten met een verwonderlijk lekker smaakje. Erich was doodverbaasd toen ze op tafel kwamen, en toen ze genuttigd waren en Fritz en z'n meisje vol lof waren, toen zei ze:
„Raden jullie maar eens wat daar in zat."
„Gehakt," schatte 't meisje fantasieloos.
„Garnalen," zei Fritz op goed geluk af.
„Boerenkool," onthulde Erna, maar de anderen snapten niet waarom Erich toch zo bulderde....
— De vriendin uit Toulon antwoordde op Erna's ontzette brief: als je een béétje wortelloof door een heleboel aardappelen doet, dan smaakt het niet, maar dan heb je de illusie dat je boerenkool eet!"

Paris, 1934.

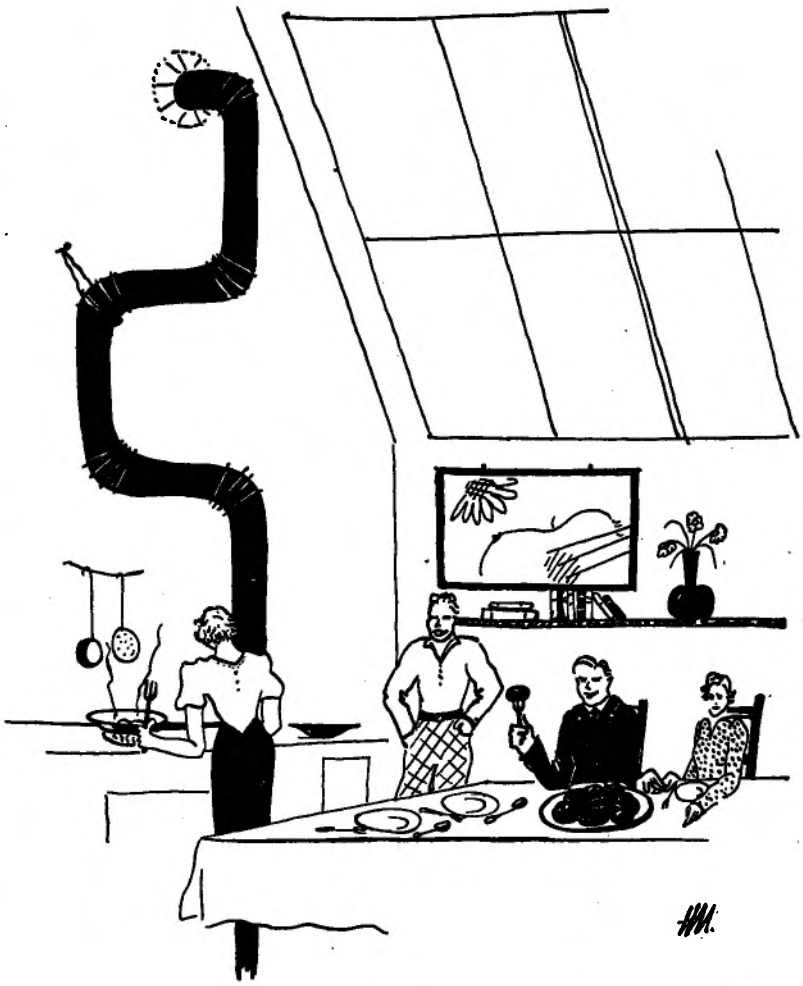

Het werden prachtige croquetten....

Filmpje

Ach, die zelfstandigheid.

„Ik geloof toch, dat ik niet wil trouwen," zei mijn nichtje gisteren tegen mij.
„Waarom niet?" vroeg ik een beetje onverschillig, want ik dacht aan haar zoveelste bevlieging.
„Och, ik vind, dat een vrouw een beroep moet kiezen. Ze kan evenveel presteren als de man en misschien meer. En als je trouwt...."
„Nou, wat dan?"
„Dan ben je je zelfstandigheid kwijt en...."
„Dan moet je niet trouwen," zei ik. Want als 't waar is, dat je dan je zelfstandigheid kwijt bent, ben je niets meer, volkomen onbruikbaar.
Maar je zegt onzin. Als je trouwt, blijf je, die je bent, maar je komt elke dag in de gelegenheid, om een offer te brengen en dat is heel goed voor je. Maar dat heeft niets te maken met je zelfstandigheid. Maak je zelf toch niets wijs. Of wou je me nou werkelijk laten geloven, dat je zo zelfstandig zult zijn op een kantoor of in een ziekenhuis?"
„Maar de crisis...."
„Ja, de crisis, dat is het juist. E c h t e vrouwen hebben we broodnodig, of ze trouwen of niet, maar die schepsels, die op een gegeven ogenblik gaan jammeren over hun „zelfstandigheid", kunnen we missen. Ik heb grote eerbied voor een vrouw, die in haar betrekking flink aanpakt en iets tot stand brengt, maar d i e zit dan ook niet te zwammen, daar heeft ze geen tijd voor."
„Dank u wel," zei mijn nichtje beledigd.
„Kind," zei ik, „ik weet niet, of je ooit zult trouwen. Op 't ogenblik vind ik je voor 't huwelijk allerminst geschikt. Maar als je ooit trouwt, nou, dan vind ik, dat je meteen 't allermooiste b e r o e p gekozen hebt, wat er maar is. En verder is al je gedaas over zelfstandigheid minder dan niets. Als je een goede huisvrouw wordt en een goede moeder, dan zul je eens zien, hoe zelfstandig je meteen bent. Dat zul je dan wel m o e t e n zijn, want anders breng je er niets van terecht.
O, ik weet het wel: er zijn meisjes, die zo'n beetje neerzien op een vrouw, die alleen maar huisvrouw en moeder is. Stel je voor: alleen maar!
Neen, maar een vrouw met een betrekking, dat is heel wat anders. Zo'n huisvrouw, zo'n moeder, dat is maar een bekrompen iemand. Wees wijzer. Ik ken huisvrouwen en moeders met een ruim hart en met een gezond oordeel, vrouwen, die ongelooflijk veel werk verzetten ook. En daar heb ik eerbied voor."

knutselen met kleuters

Een huisje.

U hebt nog wel een leeg sigarenkistje staan? Daarvan kan een aardig huisje gemaakt. Benodigdheden: z.g. steentjespapier en dakpannenpapier. Wat karton, niet te dik, schaar en gom.

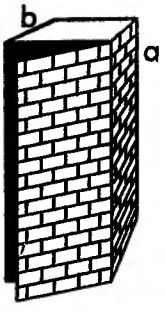

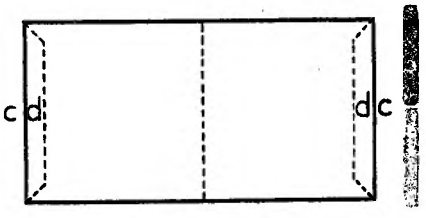

Het kistje beplakken we geheel met het steentjespapier en zetten het zo, dat het deksel de deur is, die open en dicht kan. (Zie a).
Bovenop komt een schuin dak. Hiervoor beplakken we eerst een stukje karton, waarvan de breedte gelijk is aan b. met dakp.papier. Lengte naar verkiezing.
Vervolgens vouwen we het stukje karton dubbel. Aan de 2 uiteinden vouwen we een klein reepje naar binnen; dat vouwtje kunt u gemakkelijk even met een slöjdmesje of ook met een gewoon zakmesje inkerven, zoals c aangeeft, voor u het beplakt.
Wanneer het beplakken klaar is, plakken we de reepjes d op de bovenkant van het huis met stevige lijm. Nu hebben we een schuin dak, dat van voren open is. Die opening kunnen we ook beplakken met dakpannenpapier.
Wanneer u kunt figuurzagen, is het aardig wanneer u voor u begint in het deksel een raampje zaagt.

CARO.

Om op te hangen.

Benodigdheden: stukje dun gekleurd karton, afmeting ± 15 bij 22 c.M., gom of stijfsel, citspapier, wat gekleurde rondjes of andere figuurtjes, een stopnaald, een potlood, een plaat of ansichtkaart met een afbeelding van een hond, paard of iets van dien aard.
Het dier (of wat het voorstelt) wordt uitgeknipt. Dit uitgeknipte voorwerp leggen we op het gekleurde karton. Vervolgens trekken we dit voorwerp met potlood om.
Nu staat het paard, zullen we maar zeggen, dus op het karton getekend. Met de stopnaald prikken we nu dit getekende paard uit het karton.
Nu zult u zeggen: „Maar dat kan net zo goed uitgeknipt!" Zeker, maar het is er juist om te doen het kind flink werk te geven.
Het voorwerp is dus uitgeprikt.
We plakken nu achter de ontstane opening een gekleurd, flink afstekend stukje citspapier.
Vervolgens plakken we in de 4 hoeken een aardig figuurtje en uw kleuter heeft een voorwerp gemaakt, dat waard is in de kinderkamer te hangen.

CARO.

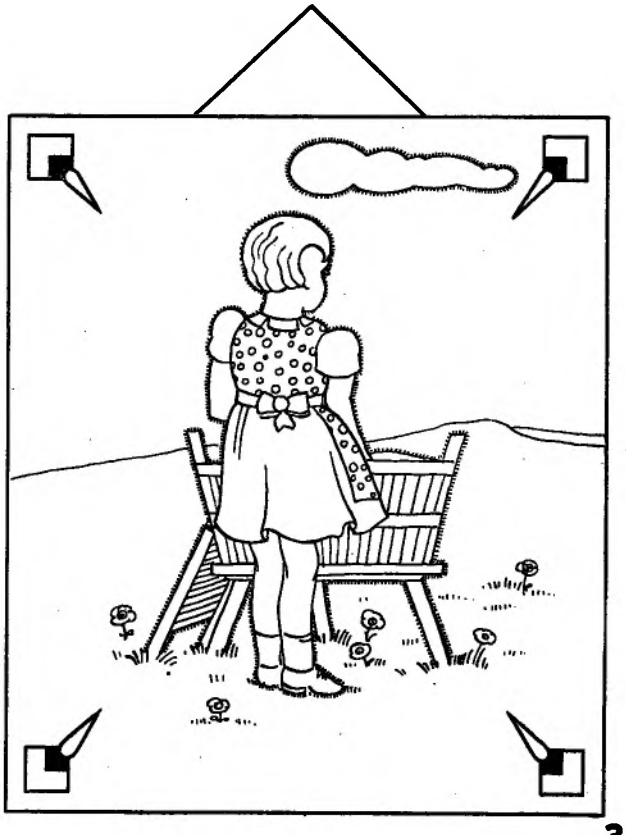

zaadpluis

Neen, laten we deze keer nu eens niet in Holland rondkijken. Het is Juli, voor menigeen al de vacantiemaand, de maand van wijde horizonnen en hoge blikpunten. Laten we ditmaal eens over de grenzen van ons eigen lieve maar toch soms zo kleine land heenzien. Eerst een beetje in de buurt blijven? D u i t s l a n d? Ziehier: een klein pluisje waait me toe uit een artikel over Mevrouw Goering, dat ik vond in De nieuwe Courant van 18 Mei. Lady Drummond Hay beschrijft daar een bezoek, dat zij bracht aan Generaal Goering en zijn vrouw. Zij roemt de charme, de eenvoud en lieftalligheid van Duitslands Eerste Vrouwe, al heeft zij, als voortvarende en zelfbewuste Angelsaksische, wel een beetje geprikkeld medelijden met de dociele houding van: voor mij is het genoeg om de vrouw van mijn man te zijn. Maar er is een staartje aan dit interessante artikel, dat een stekelig pluisje bergt. De schrijfster wordt gevraagd, of zij de huwelijkscadaeux niet eens wil zien. En dan vertelt zij:

„Ja, gewiss". De jonggehuwde generaal stond op. In het volgende half uur zag ik zooveel zilver, dat ik dacht: alleen een koning zou meer kunnen bezitten. „Ik heb altijd van zilver gehouden," vertelde de Luchtvaartminister mij.
„Nu heb ik, naar ik meen, de mooiste zilvercollectie van alle particuliere verzamelaars in het land."
Het leek alsof elke stad, gemeente en vereeniging waardevolle specima voor zijn collectie hadden gegeven. Vazen, borden, bladen, kandelaars, bekers, koppen, bokalen, schotels, tafel- en bureaustellen, sommige antiek, andere het prachtigste moderne werk. Het zou onmogelijk zijn om ook maar het honderdste gedeelte van wat de Generaal of Mevrouw Goering mij lieten zien, op te sommen. Schilderijen, zeldzaam porcelein, antiek glaswerk, meubilair, zelfs huishoudborstels en stoffers. Stapels handborduurwerk uit de dorpen en van het platteland. Zakdoeken door schoolkinderen bewerkt. Modellen van vliegtuigen in hout en metaal, Radioinstallaties, een prachtig damesmotorrijwiel voor de bruid, die ook zelf nog geschenken van juweelen en kunstvoorwerpen ontving.
De automobielfabrikanten schonken hem een schitterend uitgeruste motorboot, omdat zij het er niet over eens konden worden, welk merk auto uit aller naam aangeboden zou worden! Een aantal prachtige kerkbeelden, reliefs, en houtsneden. Vooral de Generaal scheen zeer voldaan met zijn nieuwe aanwinsten.
Mevrouw Goering, die een eigengewerkte boerendoek bekeek, mompelde een beetje verlegen: „Ja, het is eigenaardig, maar die kleine persoonlijke geschenken, die vind ik toch het mooist."

Het laatste zinnetje maakt veel goed, maar toch? Is het wonder, als bij het lezen van al die opgestapelde schatten aan de voeten van twee enkele mensen, een verwonderde vraag oprijst: In d e z e tijd?
E n g e l a n d? Daar rijdt op 't ogenblik in een prachtige Rolls Royce de schatrijke weduwe Violet van der Elst rond, een klein dik vrouwtje van nog geen 1.50 M. Zij trotseert gehele politiemachten, werkt met vliegtuigen en sandwichmen, alles om.... de doodstraf afgeschaft te krijgen. Een artikel in de N. Rott. Crt. van 27 April noemt haar: „Donna Quichotte". En daar heeft ze wel wat van.

Per week besteedt zij £ 4000 aan haar actie om de doodstraf afgeschaft te krijgen. Waar een moordenaar terecht gesteld wordt, staat zij, in zware rouw gedost, vóór de gevangenis, om haar protesten te laten horen. Natuurlijk loopt een grote menigte te hoop, want het is geen kleine sensatie. Vliegtuigen vliegen laag over de gevangenis, en slepen doeken mee met het opschrift: „Schaf de doodstraf af!" De omroepauto's van mevrouw van der Elst laten het lied horen: „Verlaat mij niet...." Als het psychologisch moment aangebroken, en de menigte tot tranen geroerd is, roept het dappere vrouwtje: „Willen de heren alstublieft hun hoed afnemen?" Dan laat zij lijsten rondgaan ter tekening van een verzoekschrift tot afschaffing van de doodstraf.
Mevrouw van der Elst staat nergens voor. Toen de politie haar chauffeur belette door te rijden, sprong zij manhaftig zelf achter het stuur. „Ik heb raceauto's en vliegtuigen bestuurd — mij kunnen ze niet tegenhouden." Met vol gas reed zij naar de gevangenis. Een politieagent werd overreden, maar zij bereikte haar doel. Geen rijbewijs natuurlijk. Maar de politie is niet te grif met arresteren. Dat zou haar tot martelares maken. Op het ogenblik beschouwt de grote massa haar meer als een beetje getroubleerd....

„Donna Quichotte". Wat moeten we met haar aan? Moeten we respect of medelijden met haar hebben? Zij is millionaire en staat aan het hoofd van 10 grote chemische laboratoria. Voor haar actie heeft zij ongelofelijke sommen geld over. En toch — arme kleine Mevrouw van der Elst, die op zo schetterende wijze probeert, een leeg leven te vullen.. A m e r i k a? Daar worden ook wel eens v e r s t a n d i g e dingen gezegd, speciaal door de vrouwen. Zoals overal trouwens. Dit keer is het Kathleen Norris, een actrice, die in haar nieuwe boek „Liberty", rake dingen zegt over de vrouw.

Industrieën en huishoudkunde, klinieken en hospitalen, scholen floreerden onder vrouwelijke leiding. Florence Nightingale deed evenveel voor den hedendaagschen soldaat, als Elisabeth Fry voor de gevangenen en Elisabeth Barret voor de kinderen der mijnwerkers. De geschiedenis van vrouwen als Emilie Pankhurst, Sara Hale, Harriet Beecher Stowe en dergelijken is een groot waarom? Waarom sloppen, honger, oorlogen, gevangenissen, slavernij, dronkenschap?

De meeste mannen stellen zich nooit een wereld voor vrij van oorlogen, armoede, sloppen, honger en politiek. Maar zoolang deze niet zijn verdwenen, zal geen rechtgeaarde vrouw ernstig belang stellen in kunst. Wat mannen meesterwerken noemen, zijn niet altijd van belang voor de vrouwen. Voor de vrouw die kinderen lief heeft bovenal, zijn schilderijen, muziek, boeken, religieuze en nationale twisten, die voor den man alles zijn, minder belangrijk dan 't scheppen van comfort, waar lijden en armoede zijn geweest, het geven van voedsel aan hongerigen, het wikkelen van een kind in een warmen doek. Mannen houden van muziek, bands, uniformen, vlaggen, phrasen als „eereschuld" voor speelschulden. Vrouwen zijn meer practisch. Meer schilderijen voldoen haar niet in een wereld, die zoo bitter gebrek heeft aan voedsel, onderdak en verzorging. Deze dingen zijn de tegenwoordige vorm van vrouwen expressie en zij zijn noodig en alles beheerschend. De innige bewondering der vrouwen gaat uit naar figuren als Catharine Booth. Als er nog geen geniale vrouwen zijn, is het, omdat zij nog niet klaar zijn om met mannen te wedijveren. Maar de vrouw gaat vooruit naar het punt, waar zij deze laatste citadel wil veroveren. Intusschen doet het al goed, het contrast te zien tusschen de vrouw, vijf en dertig jaar geleden en nu. Toen was er geen wet, geen gymnastiek, geen gezondheid, geen verstandige kleeding voor de vrouw, toen was haar salaris een derde van dat van den man, toen moest een broer haar 's morgens wegbrengen naar 't kantoor en haar 's avonds halen.

Geef ons nog honderd jaar, mannen! Geef ons nog een beetje meer tijd om ons huis schoon te maken en de lamp te vullen. Help ons oorlog, prostitutie, dronkenschap, ziekte, armoede, onreinheid, misdaad uit te schakelen. Dan zult ge eens zien!

Al te optimistisch, dat slot? Waarom? Als we allemaal maar schouder aan schouder stonden. Als we allemaal maar vast en eendrachtig wilden, inplaats van naar ons eigen lieve belangrijke persoontje te blijven staren. Maar — er hoort nog iets bij. Er is een prachtige tekst, die we — waarom niet? — in 't vrouwelijk kunnen variëren: „Wij, zijne dienstmaagden, zullen ons opmaken, en b o u w e n — en God van den hemel, die zal het ons doen gelukken.

RIE VAN ROSSUM.

---

de vrouw en lichaamsoefeningen

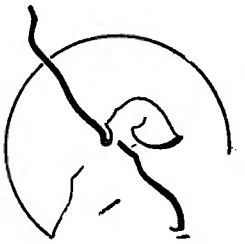

De rhythmische gymnastiek is pas uit te voeren met een lichaam dat alle valse spierspanningen mist, waarvan de spieren voldoende sterk zijn en de gewrichten hun normale lenigheid bezitten. Het is het begin van kunst.

Ik heb het gewaagd, na onze voorafgaande lessen om fouten in de lichaamshouding te verbeteren, u thans enige eenvoudige oefeningen, tot de categorie der rhythmische gymnastiek behorend, op te dienen.

OEFENING 1.

U i t g a n g s h o u d i n g. Gewone gesloten stand. De handen zijn op de heupen en we kijken recht vooruit.

O e f e n i n g. Nu maken we een golfbeweging door eerst de knieën naar voren te duwen, en door dan daarbij meteen op de tenen te gaan staan. Daarna worden de heupen naar voren gebracht (zie foto 37, let op het strekken van het gehele lichaam) en vervolgens keren we weer terug in de uitgangshouding. De gehele oefening heeft een vloeiend verloop.

E r o m d e n k e n d a t:

1e. de beweging zonder schokken uitgevoerd wordt;
2e. de ellebogen goed naar achteren gedrukt blijven;
3e. we hoog op de voorvoeten komen te staan (zie foto 37);
4e. vooral de heupen krachtig naar voren geduwd worden.

O p m e r k i n g e n. In het begin zal het nog al lastig zijn de beweging vloeiend uit te voeren, maar dat leert spoedig. We doen haar 10 à 15 keer.

D o e l. Het ontwikkelen van het spiergevoel, terwijl tevens vele spieren een beurt krijgen.

OEFENING 2.

U i t g a n g s h o u d i n g. Als is afgebeeld

37

38

39

40

op foto 38. Let er op dat het lichaamsgewicht in hoofdzaak rust op de voorste voet. Het achterste been heeft slechts met de voorvoet contact met de grond. De knieën zijn licht gebogen en naast elkaar, terwijl de romp in een losse houding voorover is gebogen. De armen zijn achterwaarts gestrekt.

Oefening. Thans gaan we op dezelfde wijze als bij oefening 1, eerst de knieën, dan de heupen en tenslotte de borst naar voren brengen. De armen volgen de beweging van de romp. We komen tot de houding als afgebeeld op foto 39. Het zwaartepunt van de beweging ligt in het naar voren brengen van de heupen.

Er om denken dat:

1e. de beweging vloeiend verloopt;
2e. de heupen flink naar voren gebracht worden;
3e. de armen achteraan komen, dus niet vooruitgezonden worden. De romp trekt de armen.

Opmerkingen. Deze oefening proberen we pas, als de de voorgaande beheersen.

Doel. Het ontwikkelen van het spiergevoel, terwijl tevens vele spieren geoefend worden.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. De linkervoet is iets achter de rechter gesteld (zie foto 40). De voorste voet, waarop het lichaamsgewicht in hoofdzaak rust, is met de gehele zool op de grond, de achterste voet alleen met de voorvoet. De romp is rechtop en beide armen zijn langs de oren omhoog gestrekt. De handen tot vuisten.

Oefening. Nu gaan de beide armen naar omlaag en langs de rechter kant van het lichaam en worden door achterwaarts weer teruggebracht in de uitgangshouding (zie foto 40. Deze geeft een doorgangsstand weer. De armen zijn bezig van omlaag door achterwaarts omhoog te gaan). Daarna dezelfde oefening links. Maar dit is niet voldoende. Nu maken we deze armzwaaien krachtiger door op het moment dat de armen bezig zijn van omhoog naar achteren te worden gebracht, de heupen naar voren te duwen. Dit heeft een krachtige trek aan de armen tengevolge.

Er om denken dat:

1e. de heupen en knieën, hoewel zonder schokken, krachtig meewerken;
2e. het een soepele beweging is;
3e. we steeds recht vooruit kijken;
4e. de armen vlak langs het lichaam gaan.

Opmerkingen. Bij het instuderen van deze oefening kunnen we het beste met de heupen ongeveer 10 c.M. van een stoelleuning (smalle leuning) gaan staan. Tijdens het naar achteren zwaaien van de armen duwen we dan de heupen hiertegen aan.

Doel. Het bevorderen van het spiergevoel en het oefenen om een juist gebruik te kunnen maken van de verschillende lichaamsdelen. Tevens krijgen vele spieren een beurt.

Th. HEEG.

ontwerpen voor handwerk

De vorige maand hebt u als nieuwe opgaaf een doorlopend patroon getekend.
Ditmaal gaat u dit weer eens doen, en gaan we de verschillende mogelijkheden en toepassingen in de practijk bespreken.
Heel geschikt is deze versiering voor een kussen. Is dit kussen vierkant, dan leent een symmetrisch figuur zich het beste. Wanneer u eens afbeelding 1 en 2 bekijkt (dezelfde voorbeelden uit het Juni-nummer), dan ziet u dat hier de beide, zich steeds herhalende hoofdmotieven, naar alle kanten gelijk uitgewerkt en dus symmetrisch zijn. Ons vierkante kussen wordt dan zó uitgevoerd, dat er evenveel motiefjes (b.v. 5 stuks) aan lengte- en breedte-richting komen.
Nu kunnen wij dit alles niet zonder meer gewoon afwerken, tot het vierkant met patroontjes overdekt en bij de zijkanten de tekening willekeurig, misschien juist in het motief of misschien erbuiten, wordt afgesneden.
Wij zouden dan onze effen grondstof zo bewerkt hebben, dat er als het ware een nieuwe gepatroonde stof ontstaan is en wij van deze nieuwe stof een vierkant kussen gaan maken.
Nu is het in de tegenwoordige tijd, waarin wij nog zo heel veel lelijke en zinloos versierde voorwerpen zien en ook zelf nog maken, juist zo heel nodig ook met ons verstand te beoordelen wat een goede en wat niet een goed passende versiering is.
Een grote steun geeft het ons in ons oordeel, wanneer wij uitgaan van de gedachte of een zekere versiering wel past bij een bepaald voorwerp.
Nu is maar de grote moeilijkheid, hoe te weten wat wèl of niet geschikt is.
Dit laatste wilde ik u met een paar voorbeelden duidelijk maken in verband met ons onderwerp van deze maand.
Ik had het hierboven over het toepassen van de patroontjes van afbeelding 1 en 2 op een vierkant vlak (hier kussen).
Wanneer u het Juni-nummer (afb. 4 en 5) er eens naast wilt nemen, dan ziet u hier al duidelijk het doorlopende karakter van het patroontje.
Bekijkt u hiernaast Afb. 1 van dit nummer, dan valt u al dadelijk op, dat de afsluitrand aan dit „onbegrensd ornament" een begrenzing geeft.
In ons geval, waarbij we een bepaald vlak, een vierkant willen versieren, zijn we ook niet klaar met ons patroontje zonder meer. Hier moeten wij ook natuurlijk aan de zijkanten onze afsluitrand tekenen.
Deze afsluitrand moet zich natuurlijk geheel aan het overige aanpassen. Zoals u kunt zien is hier ook een groot gedeelte van het middenmotiefje overgenomen, met dit verschil, dat de buitenkant geheel verzwaard en afgesloten wordt. Ook is bij Afb. 1 nog een extra zwarte bies aan de binnenkant ingevuld. Bij Afb. 2 is dit ook het geval en bovendien is hier nog een grijs vlak toegevoegd. Verder is er nog een ander onderscheid, n.l. de afstand der afsluitrand. Afb. 2 heeft aan één zijde de afstand tussen rand en middenmotief gelijk aan alle overige onderlinge afstanden. De tweede kant is dichterbij geplaatst. Dit laatste is juist gedaan om te laten zien, dat u zich hier niet hoeft te binden aan een bepaalde afstand, en u gerust naar eigen smaak kunt werken. (Let u zelf op afstand afsluitrand bij Afb. 1).
Ik heb tot nu toe steeds geschreven over een vierkant kussen. U zult zich misschien afvragen, waarom wij nu niet ditzelfde op een rechthoekig (langwerpig) kussen kunnen werken, door bijv. in de lengte 7 en in de breedte 5 motiefjes te werken.
Natuurlijk kan dit wel, en wanneer iemand het kussen zo bewerkt en bovendien een heel goede kleurenkeus gedaan heeft, zodat het geheel er smakelijk en fijn uitziet, dan zult u het misschien erg overdreven vinden, wanneer ik daar nog op begin af te dingen.
Maar bekijkt u nu eens goed Afbeelding 3, met afsluitrand. Ook hier een gewoon doorlopend patroontje, maar met dit grote verschil, dat lengterichting geheel verschillend is aan breedterichting.
Vanzelfsprekend is de afsluitrand aan de éne kant heel anders dan aan de tweede kant (let u goed op het onderscheid).
Wanneer ik nu een rechthoekig (langwerpig) kussen wil versieren met een doorlopend patroon en ik heb de keus tussen 1 en 2 of 3, dan zult u het wellicht al raden, dat ik voor dit bepaalde rechthoekige vlak ook Afbeelding 3 het meest geschikte vind, omdat hier het verschil in lengte- en breedterichting al duidelijk in de tekening zelf naar voren komt.
Voor ons kussen kunnen wij fijn jute, en verder iedere willekeurige afdeelbare stof gebruiken, mits niet te grof, daar uit de aard der zaak deze patroontjes nogal fijn uitge-

1

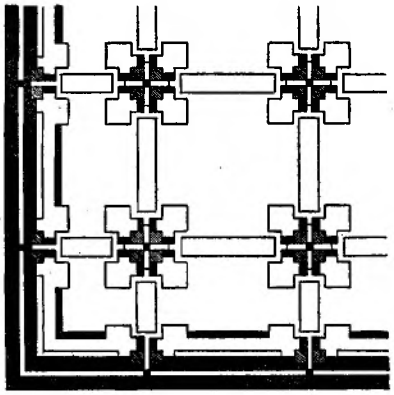

2

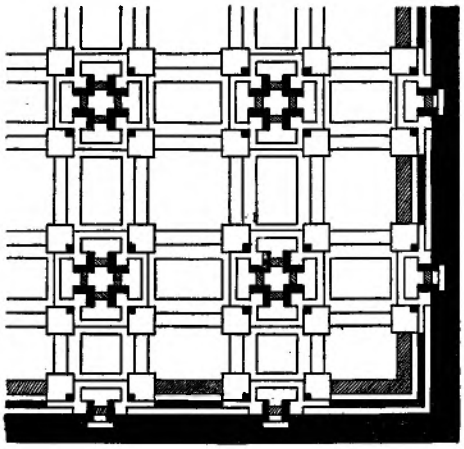

3

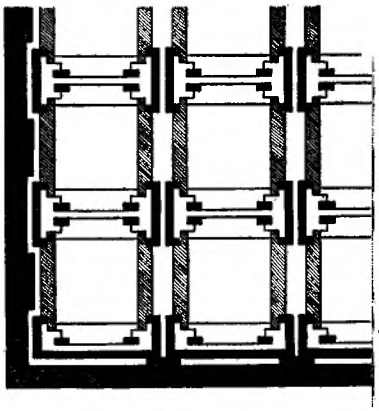

voerd moeten worden.
Dus v o o r a l niet te grof werken! Bovendien moeten de kleuren ook fijn en zoveel mogelijk „in de stof" liggen. Hiermee bedoel ik kleuren, die zich mooi bij de ondergrond aanpassen, en niet te afstekend zijn.
Een ander voorwerp kan een v i e r k a n t of r e c h t h o e k i g k l e e d zijn.
Willen wij nu niet het gehele vlak bewerken, dan kan ook een gedeelte in het midden onbewerkt blijven.
Als grondstoffen zijn wit en gekleurd linnen, reformstof enz. enz. geschikt. Het bewerkingsmateriaal moet zich natuurlijk geheel aan de grondstof aanpassen en mag dus niet te grof wezen. Ook moet u bizondere zorg aan de stekenkeus besteden. Dikwijls kreeg ik werk toegestuurd, waarbij de steken bijv. te grof waren opgezet, of ook wel, dat de schaal der tekening niet in goede verhouding was overgenomen op het voorwerp. Deze nieuwe moeilijkheden komen bij het uitvoeren in de practijk.

Als nieuwe opgave krijgt u deze maand:

1e. een gedeelte van een vierkant kleed of kussen in tekening en bovendien uitgewerkt op stof;

2e. een rechthoekig (langwerpig) kussen met afsluitrand op tekening; en

3e. een afsluiting getekend aan uw extra opgegeven s t r o o i m o t i e f j e uit het Juni-nummer (indien nodig, eerst verbeterd natuurlijk).

Voor de eerste twee tekeningen kunt u patronen van de vorige maand gebruiken, en natuurlijk ook, als u lust hebt, weer nieuwe maken.
Wanneer u nu met zorg kleuren en stof uitzoekt, dan zal, hoop ik, ook dit keer het resultaat naar uw zin worden.
Hebt u nog bizonder vragen of wensen, dan kunt u dat ook deze maand doen, dan kan ik daar rekening mee houden in de twee lessen, die nog over zijn. Dus maar vlug aan de gang en uw werk weer als altijd inzenden aan onderstaand adres, liefst vóór 25 Juli.

ATELIER „DE DRIEHOEK".

Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

● BOEKBESPREKING.

Beyer's Serie H. 371. Een keur van moderne haak- en breisteken zowel voor kleding als handwerken. Zeer practisch.

Beyer's Serie H. 372. De laatste mode in pullovers. 26 sierlijke modellen van garen of dunne wol. Voor elk wat wils in zomermodellen. Uitgave Albert de Lange, Amsterdam en Firma G. van Wees en Weiss, Zeist. Verkrijgbaar in handwerkzaken en in de boekhandel.

P r a c t i s c h H a n d w e r k e n, uitg. Kruyt, Bussum.
Uit de veelzijdige inhoud van het Juni-nummer noemen wij: heren tennis slip-over, schoorsteenloper in schijnweefsel ,een flatteus bedjasje, gehaakte baby kleertjes, idem zomerhandschoenen, zomerjumper voor „alledag", Radio-omslag met applicatiewerk, een leren tasje en op de schoolpagina een gebreide negerpop. Voor handwerkliefhebsters een dorado!

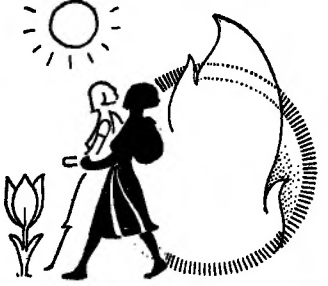

M HET WACHTVUUR

Hallo mensen, allen weer present? Wie had er al eens meesmuilend gezegd, dat het Wachtvuur zeker door de vele regen en wind, die we gehad hebben, uitgedoofd was? We weten wel beter hè? Wie zich spontaan in onze kring geschaard had, wie instemde met de Wachtvuur-idee, in haar was vanzelf al iets gaan leven: zij blijft op haar post, ook al moest ons maandelijks praatje door plaatsgebrek een enkele maal vervallen.

Na zo'n paar zomerse dagen als we, nu ik dit schrijf, beleefd hebben, ben je oppervlakkig geneigd om te zeggen dat dit voor alle mensen een gelukkige tijd is. De natuur in opperste bloei, onze kamers vol bloemen, vers fruit en malse jonge groenten op de eettafel, buiten meisjes en jongens in kleurige jurken en polohemden, plezierig-gebruinde snuiten en de zwempakken achter op de fiets, heel laat nog zacht-pratende mensen voor hun open ramen, of in lichte stoelen bijeengegroept in de tuin, allen genietend van de milde zomernacht. Ja, men viert de zomer!

Allen? Was 't maar waar, zuchten de examenslachtoffers! Voor hen brengt iedere lichte zomerdag een dreigend spook naderbij. Waarom zijn de examens toch niet in de winter? 's Zomers met die hitte ben je toch al zoveel minder weerbaar. Ieder, die dit corveetje zelf wel eens bij de hand gehad heeft of van nabij meegemaakt, wijde een meelevende gedachte aan deze strijders! Och, als 't maar vlot gaat, als je werkelijk in staat bent je topprestatie te leveren, dan kan een examen iets zeldzaam geanimeerds zijn. Maar hoe vaak loopt 't je niet tegen, bega je ezelachtigheden, die wat je kennis betreft, niet nodig geweest waren; hoe vaak laat je je niet door bijzaken uit de koers slaan. Een ongelukkig examen, na een lange, lange tijd van toegewijd werken, het is wel iets heel triests. Misschien op het moment zelf voor meisjes nog meer dan voor jongens, die altijd nog eerder een flinke dosis nuchterheid bewaren. Ik bezocht eens een meisje op de eerste werkloze avond na haar tegen alle verwachting in mislukt examen, en ze zei: „Ik denk dat dit een beetje het gevoel is, dat je moet hebben als je een dood kindje gekregen hebt." Overdreven? Nee, van haar persoon uit niet. Zij had nu eenmaal alles op één kaart gezet. Wel voelen wij hier samen heel goed hoe fout deze houding is. Een examen is één van die gebeurtenissen in het leven, waarbij overgave onontkoombare eis is. Een christen-jongere moet de moed hebben het vrijwillig uit handen te geven, op een ogenblik — en n i e t op het laatste — zijn boeken dicht te slaan en te gaan wandelen, in het vertrouwen: „als het goed voor mij is, als het in de gang van mijn leven past, zal God het mij geven; als ik het niet mag halen, dan zal ik toch, ook op het ogenblik zelf, iets van mijn blijheid behouden, omdat ik zeker weet, dat mijn leven geleid wordt, van stap tot stap."

En dan: vacantie, koninklijk woord! Rijk ben je met je vrijheid, schatrijk, of je nu één week hebt of zes weken! Ook hier komt het veel en veel meer op de kwaliteit dan op de kwantiteit aan. Hoe velen verknoeien de schat van hun vrije dagen door allerlei banaliteiten! Kampeerders, die onmogelijk van de hei kunnen genieten zonder hun gramofoon, hun sigaretten en een stapel detective-verhalen; wandelaars, die menen dat de bossen niet compleet zijn zonder hun boterhampapier, de omslagen van hun repen en hun kartonnen ijscobekertjes; hotelgasten die voor hun geld de kellners tot middernacht laten draven. Heel wat verkieslijker voor jongeren zijn de jeugdherbergen! De „ouders" ontvangen je in hun gezellig tehuis, ieder krijgt een gelijk, klein aandeel in de werkzaamheden, de avond verenigt de bonte schare trekkers in zang en spel.

Jeugdherbergen zijn prachtig, zij geven je hoop op een nieuwe betere kultuur!! Alleen moeten er nog heel wat jongelui zich ontwikkelen tot echte trekkers met waar gemeenschapsgevoel!

Een heerlijke tijd, jullie allemaal! Geen regen of andere tegenvallers kunnen onze blije stemming verstoren. En wij proberen het zo goed mogelijk te maken voor onze tochtgenoten en voor ieder die de vacantie op onze weg brengt.

LENIE S.

Regendag
Foto Dr. Csörgeö

Zaterdagmiddag!

Foto J. Kunszt

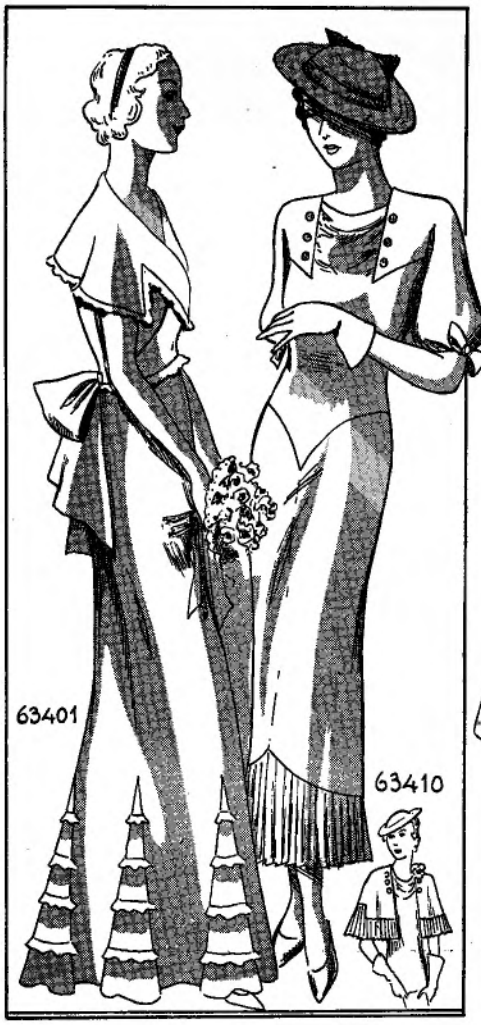

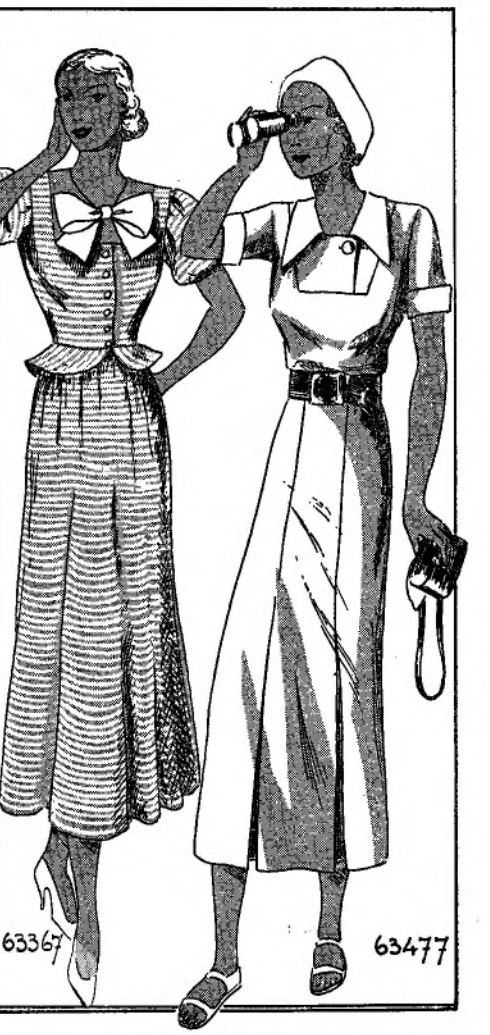

ONS PATRONENHOEKJE

63401 is een japon voor bruidsmeisjes, doch is ook geschikt voor ieder ander feest in de zomermaanden. De slippen van de brede kraag kruisen voor over elkaar en worden achter gestrikt. De kanten van de kraag worden evenals de ingezette punten in de rok, met valencienne-kant afgewerkt.
Patronen voor maat 40 en 42 à *f* 0.50.

63410 is een japon met opknoopbare pelerine, welke bijzonder geschkt is voor zwaardere figuren.
Patronen voor maat 44, 46, 48 en 50 à *f* 0.50.

63540 toont ons een zeer praktische blouse met een bijbehorende pelerine, die onder het kraagje gaat en door de knopen op het voorpand wordt vastgehouden.
Patronen voor 44 en 46 à *f* 0.35.

63367 is een aardige vacantiejurk van bedrukt katoen.
Patronen voor 40 en 42 à *f* 0.50.

63477 is een linnen sportjurk die zeer praktisch van snit is en veel bewegingsvrijheid geeft.
Patronen voor maat 40, 42, 44 en 46 à *f* 0.50 per stuk.

Patronen aanvragen aan de redactie onder gelijktijdige storting van het verschuldigde op giro 20246 van Bosch & Keuning te Baarn.
Bestellingen liefst op het girobiljetje; gelieve zorg te dragen, dat het nummer m i d d e n op het biljet staat, daar anders vaak cijfertjes afgescheurd worden, wat weer extra correspondentie kost!

practische dingen

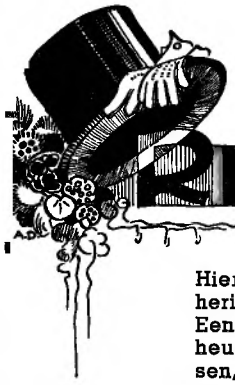

RECEPTIEALBUM

Hierbij een eenvoudig middel om een aangename herinnering te bewaren.
Een album met handtekeningen van hen, die u bij een heugelijke gebeurtenis in uw leven komen gelukwensen, benevens foto's van de plechtigheid zelve, zal steeds een bezit zijn van blijvende waarde.
Zonder veel moeite kan men zelf zo'n album vervaardigen. Kosten zijn zeer gering.
Benodigdheden: 5 vel oud-hollands papier (formaat ± 60 × 50), rode en O.I. inkt en een redispen No. 2.
Elk vel doen we in tweeën en deze helften vouwen we dubbel. We krijgen dus 10 bladen, die we in elkaar leggen; met een leuk rood koordje bevestigen we ze aan elkaar.
Het omslag tekenen we volgens bijgaand ontwerp. Natuurlijk — en dit is zelfs wel zo aardig — kunnen we ook zelf een ontwerpje maken.
Op de binnenbladen geven we op een eenvoudige manier de plaats aan voor de handtekeningen. Een paar voorbeelden zijn gegeven ter verduidelijking. We maken echter op één blad éénzelfde versiering. Op een volgende bladzijde nemen we dus weer een ander ontwerpje.
Ook hier zetten we onze fantasie weer aan 't werk. Een zeer fris en mooi effect krijgen we, door bij de O.I. inkt ook hier en daar de rode inkt te gebruiken, evenwel op niet te kwistige wijze.
Tenslotte merken we nog op, dat 't tekenen met de redispen niet veel moeilijkheden oplevert, als we maar steeds zorgen, dat de ronde penpunt plat op het papier gezet wordt.
En nu proberen!

A. DUYSER.

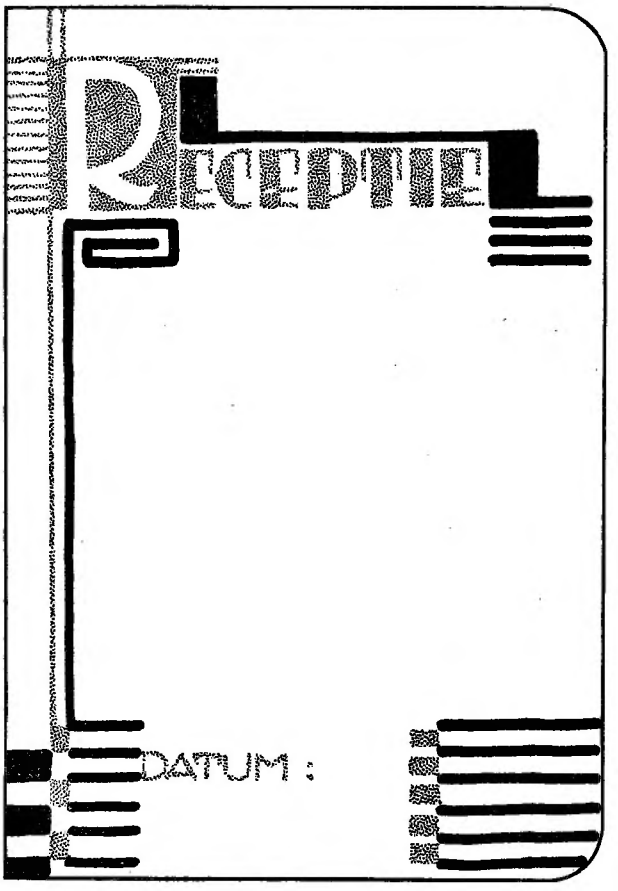

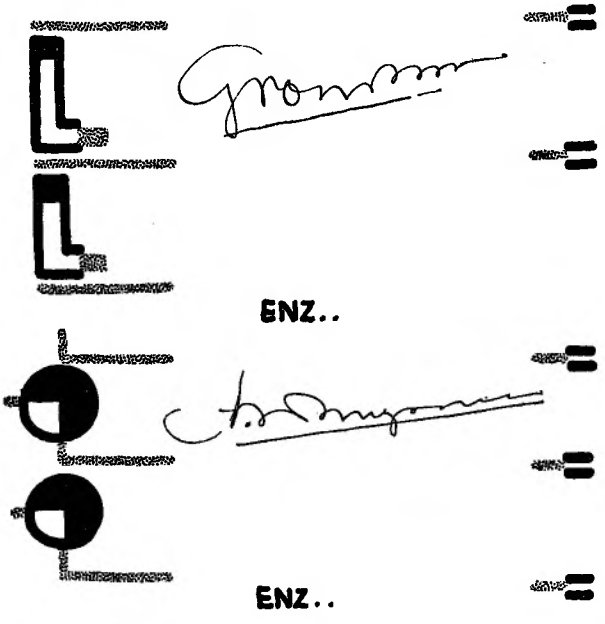

PLAATSVERDELING VOOR HANDTEKENINGEN

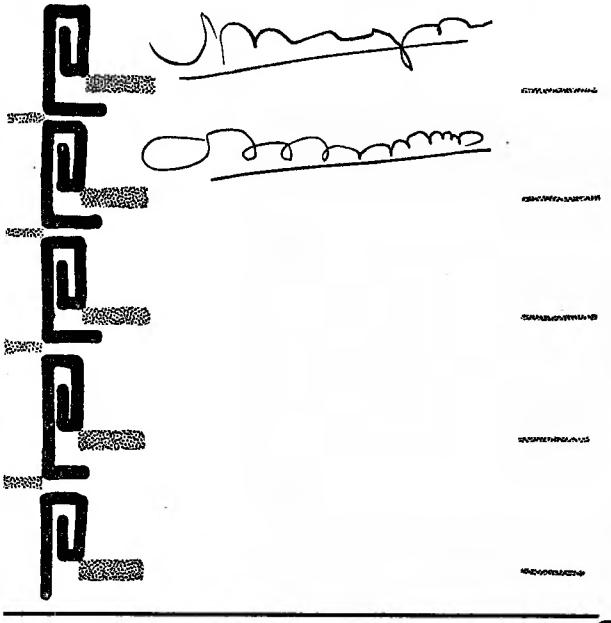

GEKLEURDE SPREI OF ZOMERDEKEN.

(Uitgevoerd door Mevr. A. A. Sanderse-Heusinkveld).
Afmeting: 180 × 200 c.M.
Benodigd materiaal: 11 knotten à 100 gram donker matblauwe-, 6 kn. licht matblauwe-, 3 kn. crême „Durable" Indanthren katoen; een haaknaeld Nr. 2.
Daar de „Durable" katoen iets dikker van draad is dan andere merken en bovendien bijzonder mooi opwerkt, verdient het ten zeerste aanbeveling dit merk te gebruiken. Aan lezeressen, die in haar woonplaats deze katoen niet bekomen kunnen, wil ik gaarne het benodigde zenden.
Van elke kleur worden zoveel kluwens gewonden, als er vakjes van die kleur in één toer voorkomen.
Deze sprei, waarvan de tekening ruim ¼ gedeelte van het patroon geeft, wordt in heen- en weergaande toeren stokjes gehaakt, waarvoor steeds beide lussen worden opgenomen. Elk hokje van de tekening betekent 2 st. in de breedte en 1 toer in de hoogte.
Men zet van donker matblauw 352 lossen op en haakt 22 toeren van 352 st. (3 l. voor het 1ste st.); 23ste toer: 44 st. van d. matblauw, doch het 44ste st. mag niet geheel worden afgewerkt, want de laatste doorhaling moet met crême gedaan worden. Hiervoor haalt men het lusje van de crême draad door de 2 lussen van het laatste gehaakte d. matbl. st. en werkt met crême 36 st., waarbij men het korte draadje een paar steken meewerkt, zodat dit niet afgehecht behoeft te worden. De d. matbl. draad blijft aan de achterzijde hangen. Na 36 crême st. hecht men op dezelfde manier een licht matbl. draad aan, waarmee men 78 st. haakt, terwijl de crême draad blijft hangen; 24ste toer: als vorige, doch nu worden de draden van vóren af opgenomen en na gebruik ook weer naar vóren gelegd. Men kan bij het werken de kluwens in een deksel van een doos leggen en om het ineendraaien der draden te voorkomen, het werk de ene maal van links naar rechts, de andere maal van rechts naar links omkeren. Veel gemakkelijker echter werkt het met een plank met spijkers, waarop men de kluwens zetten kan. Heel goed kan men de spijkers in 2 rijen plaatsen, zó, dat in de 2de rij de spijkers zich bevinden op het midden van de afstand der spijkers van de 1ste rij. Bij dit werk heeft men op zijn meest 11 kluwens nodig, dus zijn 2 rijen, resp. van 5 en 6 spijkers, voldoende.
Deze sprei werd door m'n zuster, als een prettige ontspanning naast haar huishoudelijke bezigheden, in 3½ maand voltooid. Als bewijs, dat dit toch werkelijk grote werkstuk tot het eind toe niets dan genoegen gaf, bewijst wel het feit, dat het haar speet, toen dit gezellige werk af was.
Correspondentie over het patroon met Riek Heusinkveld, Burgem. Reigerstr. 36bis, Utrecht. Antw. betaald.

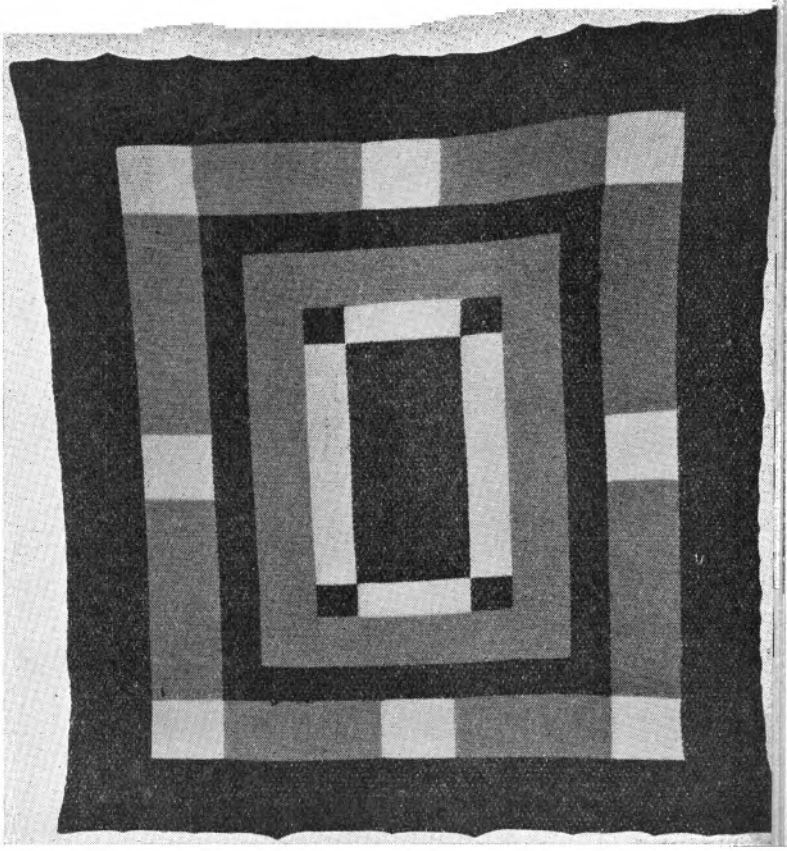

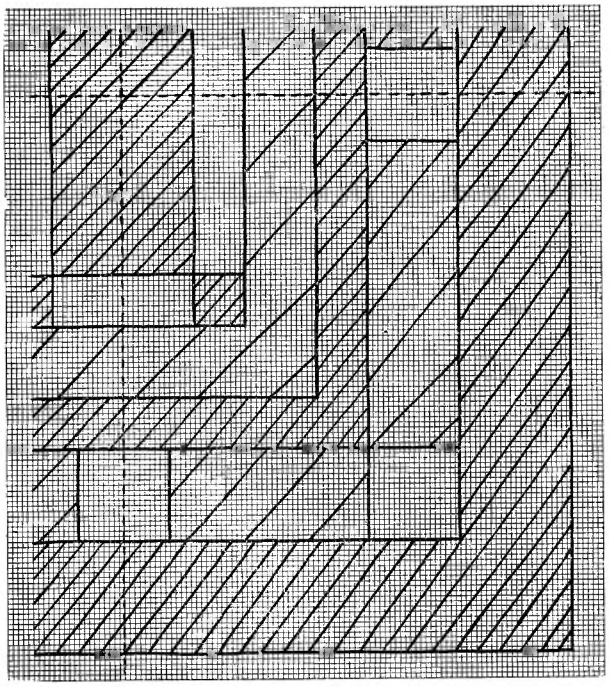

VAN DIJCK-KRAGEN.

Het is een van onze beroemde schilders geweest, die zijn naam gegeven heeft aan deze antieke kraag, die onze voorouders zo gaarne droegen en die we zo vaak op oude portretten tegenkomen; die nu, in 1935, zijn joyeuze rentrée maakt.
Deze fijngeplooide kragen van wit batist zien er zo moeilijk en bewerkelijk uit en toch zijn ze heel eenvoudig zelf te maken.
De van Dijck-kraag wordt gemaakt van een lange, ongeveer 12 à 15 c.M. brede strook (lint of organdi, dat aan beide kanten smalletjes gezoomd wordt), die, zoals de tekening laat zien, in stolpplooien gelegd wordt en éénmaal doorgestikt. Dit enkele stiksel houdt de plooien op hun plaats, die er verder niet ingestreken worden. De diepte van de plooien hangt van onze persoonlijke smaak af.
De bovenste kraag heeft plooien van 3 c.M. breed en is iets terzijde van het midden doorgestikt en op het stiksel omgevouwen. Benodigd een strook van 2.10 M. lengte en 15 c.M. breed. Het stiksel is 5 c.M. van de kant, zodat de stroken 5 en 10 c.M. breed worden.
De kraag wordt van onderen afgewerkt met een strikje.
De tweede kraag sluit vlak om de hals en wordt gemaakt van fijn wit glasbatist. De plooien zijn 1 c.M. breed en de kraag wordt precies in het midden door-

gestikt, terwijl het stiksel verborgen wordt onder een smal zwart fluweeltje, dat van achteren met een drukknoop sluit. Benodigd een strook of lint van 1.20 M. lengte en 12 c.M. breedte.

LENY VAN GEELKERKEN.

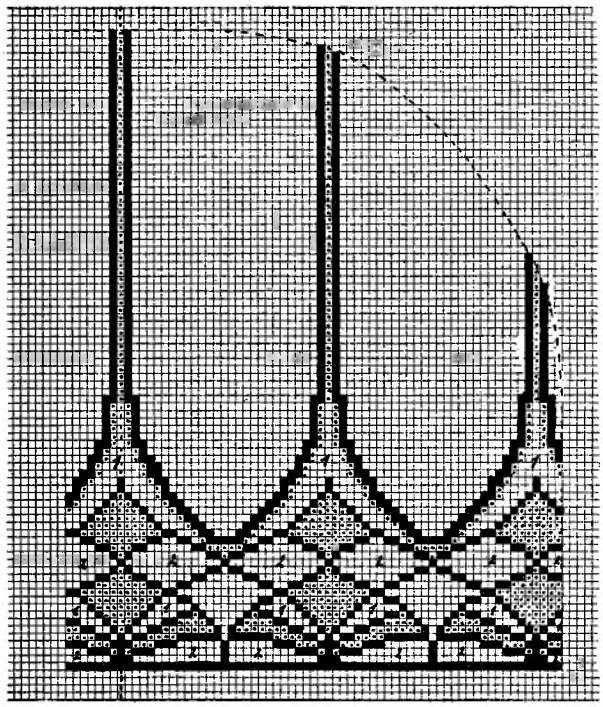

THEEMUTS MET RITSSLUITING.

Breedte 39 c.M., hoogte 28 c.M.
Benodigd materiaal: ½ el beige afgedeelde stof (6 draden op 1 c.M.); 2 strengen zwarte-, 2 str. goudbruine-, 1 streng donker korenblauwe-, en 1 str. lichtgroene Coton perlé; 1 el goudbruine zijde of satinet; 1½ vel watten; een ritssluiting van 74 c.M. lengte; 4 el zwart zijden koord van middelmatige dikte; 2 zwarte hoornen ringen; 1 lapje flanel en 1 stukje karton voor de bodem.
Volgens de tekening, die ruim de helft van de ene zijde der theemuts geeft, wordt met kruissteken over 2 draden in de hoogte en de breedte gewerkt. Elk hokje betekent 1 kruisje. Kleuren: zwarte hokjes = zwart; gestippelde hokjes = goudbruin; 1 = blauw; 2 = groen; open hokjes blijven onbewerkt.
Als het patroon gewerkt is, wordt de stof aan alle zijden omgeregen en hierlangs naait men het koord. Op de voering rijgt men een laag watten, waarna voering en watten met schuine ruiten op elkaar gestikt worden; de overige watten legt men op de eerste laag en hecht deze met een paar steken hierop aan de bovenkant vast. Er moet nog een laagje watten van 32 bij 15 c.M. voor de bodem overblijven.
De ritssluiting wordt nu langs de beide zijden der stof en vooral in de ronding flink strak aangenaaid. Van een stukje papier, dat vierdubbel gevouwen wordt, knipt men een modelletje van de ovaalvormige bodem. Lengte en breedte van de bodem zijn 32 en 15 c.M. De helft van deze lengte en breedte tekent men op het papier af, waarna men met een gebogen lijn deze punten verbindt. Men meet het vierde deel van de omtrek, door de centimeter rechtop te zetten. Deze omtrek moet iets kleiner zijn dan die van de theemuts. Van karton wordt dit modelletje nageknipt, waarna men op de ene zijde een lapje flanel rijgt en hier overheen een lapje van de afgedeelde stof spant. Op de andere zijde legt men een laag watten, waarna men de voering over de watten legt en deze tegennaait. De voering van de muts wordt aan alle kanten ingeslagen en tegengenaaid. Hierna wordt de bodem in de muts genaaid, terwijl aan de bovenkant in het midden aan ieder gedeelte een ring bevestigd wordt.

RIEK HEUSINKVELD.

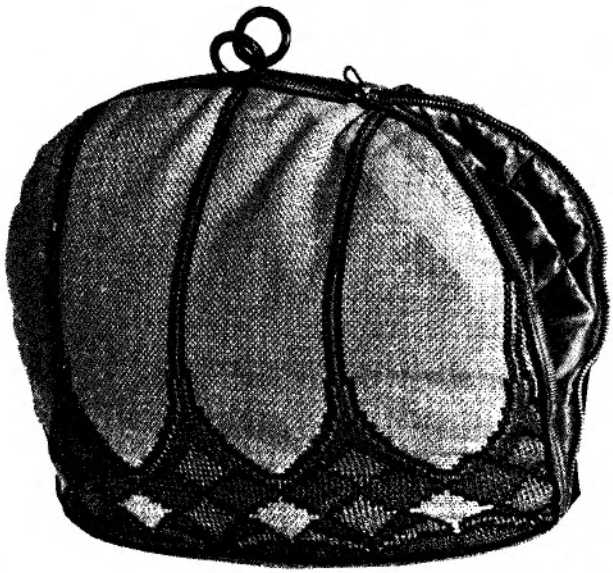

TYROLER PAKJES.

Hierbij geven we u modellen van de door velen graag gedragen. Tyroler jurken, de zogenaamde „Dirndl"- of „Wochenend-Kleider", die, na een tijdlang uit de mode geweest te zijn, nu weer gezien worden.
Onveranderlijk bestaat dit pakje steeds uit een ruim gerimpelde rok van cretonne of landhuisstof, een fluwelen keursje en een dunne witte blouse. Fig. A komt het oorspronkelijk costuum het dichtst nabij. Het bestaat uit een wijde gerimpelde rok van gebloemd cretonne met twee opgestikte fluweeltjes en een witte glasbatist blouse met wijde pofmouwen, die 5 c.M. van de onderzijde op een elastiek sluiten, waardoor zich meteen het strookje vormt. Van de blouse is het verkleinde patroon gegeven, evenals van het zwart fluwelen keurslijfje, dat van voren met een zwart koordje dichtgeregen wordt. De banden over de schouders zijn 5 c.M. breed en 38 c.M. lang en worden bij B (zie tekening) aan het keursje gezet. Om de hals een tot een driehoek gevouwen vierkante halsdoek, die van voren geknoopt wordt. Hiervoor kunnen we

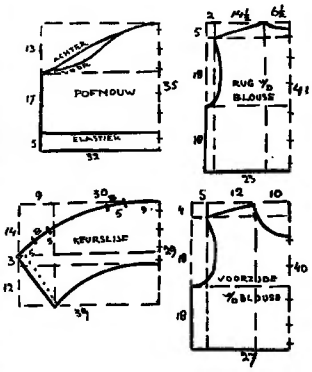

een vierkante sjaal gebruiken of wel een el linnen of tobralco hetzij effen dan wel gestippeld en in elk geval in de kleuren van de rok.
Model B bestaat bijna geheel uit één stuk. Het puntige keursje, de gestreepte rok en het effen gekleurde schortje vormen samen een overgooier, waaronder de wit batisten blouse gedragen wordt, die ruime strookjes heeft langs hals en mouwen en een zwart strikje aan de hals. Door het keursje wordt kruisgewijs een koord geregen in kleur bij de rok. Het patroon hiervoor is verkrijgbaar in de maten 42 en 44 na storting van 35 cents op gironummer 20246 van Bosch & Keuning te Baarn.
Ten slotte twee Tyroler kinderpakjes. Het jongetje draagt een wit Schillerhemd en een geel-bruin of donkergroen peau de pêche broek, die opgehouden wordt door vuurrode banden die van achteren gekruist aan de broek geknoopt worden en van voren aan een zwart fluwelen geborduurd voorstukje, dat eveneens aan de broek wordt geknoopt. Het borduurpatroon is op ware grootte gegeven. De rand is in een grove festonsteek, alle steeltjes en de omtrek van de bloem onderaan links in de steelsteek en verder alles platte steek. Het borduurmotief is ontleend aan een oud Tsjechisch borduurwerk en moet — wil het tot z'n recht komen — met felle kleuren in wol en zijde geborduurd worden: rood, paars, blauw en wit voor de bloemen en knoppen, geel en oranje de bloemharten en de bladeren in twee kleuren groen. De festonrand is vuurrood en bij een klein jongetje kan deze rand geheel achterwege blijven omdat anders het borststukje te groot wordt.
Het kleine meisje draagt een kort gerimpeld rokje van gebloemd cretonne — b.v. witte margrieten op een lichtgroen fond — gezet aan een zwart fluwelen lijfje, waardoor kruisgewijs een lichtgroen koordje geregen is. Een wit batist blousje met pofmouwtjes en een zachtgeel linnen schortje met een ruim strookje voltooien het geheel.
Van deze beide pakjes worden geen patronen gegeven, omdat de modellen zo eenvoudig zijn, dat elke moeder ze zeker zal kunnen maken met bestaande kleertjes van haar zoontje of dochtertje ten voorbeeld.

LENY VAN GEELKERKEN.

keukengeheimen

FORNUIZEN.

Na de beide moderne kolenfornuizen, die ik met u besproken heb, moet ik u ook vertellen van het allernieuwste op het gebied van gas- en electrische fornuizen. De concurrentie tussen de gas- en electriciteitsbedrijven heeft er toe geleid de toestellen steeds meer de perfectioneren en de prijzen er van naar beneden te drukken. Voor de huisvrouw een gunstige omstandigheid, waarvan ze natuurlijk graag gebruik maakt.
Het zogenaamde stroomlijngasfornuis, dat ik u hier laat zien, is er het voorbeeld van.

Dit fornuis is zeer sober van lijn en zo vernuftig geconstrueerd, dat de vorm en het materiaal het schoonmaken uiterst vergemakkelijken en ook dat het een minimum van plaats in de tegenwoordig zo kleine keuken inneemt. Zoals u ziet, staat het niet op poten, maar met een gesloten voet op de vloer, waardoor onder het fornuis noch gemorst kan worden, noch stof zich kan verzamelen. Alles aan dit fornuis is afgerond, dat wil zeggen, nergens scherpe hoeken, ook niet aan de zijplaten. Alle delen, ook de uitneembare oven, de branders en de achterwand zijn geëmailleerd. Met een zeepsopje krijgt het geheel, dat zonder schroeven los te draaien en uit elkaar te nemen is, een schoonmaakbeurt. Zindelijker en eenvoudiger kan het wel niet.
Deze fornuizen zijn voor drie en voor vier vlammen te koop, en het aardige is, dat er ook in de handel zijn, met een grote, vierkante deksel over de kookplaat, die als het fornuis gebruikt wordt, opgeklapt wordt, om dan als spatscherm dienst te doen. De gaskraantjes hebben alle een veiligheidssluiting. Van een ander fornuis heb ik me laten vertellen, dat de oven een deur van glas heeft. Ik stel 't me voor zoals het vuurvaste Pirexgoedje, dat tegen grote hitte bestand is. Door de glazen deur kan men het bak- of braadproces controleren, tenminste als het glas niet beslaat.
In ieder geval wordt er terdege aan gewerkt om 't ons zo geriefelijk mogelijk te maken en blijkt ook deze vinding praktisch te zijn, dan vindt de glazen ovendeur gauw ingang.
Wie in één van de talrijke plaatsen woont, waar geen gasfabriek is, kan op een electrisch fornuis koken, maar moet dan tegelijk de pannen nemen, die er bij horen. Die zijn n.l. zoveel voordeliger in het gebruik, dat de kosten van aanschaffing er in korte tijd uit zijn. Ook deze fornuizen worden als het ware met de dag verbeterd. Tegenwoordig kunnen ze zo laag branden, dat stoven en warmhouden van spijzen heel gemakkelijk gaat. Kans op aanzetten is daardoor ook veel minder geworden. De oven van de nieuwere fornuizen wordt electrisch verlicht. Ze hebben een automatische tijdschakelaar en daardoor kan op een ingestelde temperatuur gekookt, gebakken en gebraden worden. Evenals de gasfornuizen kunnen ze geheel uit elkaar genomen worden en met water en zeep tot in zijn meest inwendige delen schoongemaakt.

VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

KERSENSOUFFLÉ.

1 pond kersen, 2 sneden (± 100 gr.) oud wittebrood zonder korst, 100 gr. suiker, kaneel, ger. citroenschil, 3 eieren.
Roer de eidooiers met de suiker tot de massa dik, wit en luchtig geworden is. Voeg hierbij dan het fijn gemaakte wittebrood, de kaneel, het citroenraspsel, de gewassen, ontpitte kersen en vermeng dit alles tenslotte met het stijf geslagen eiwit. Presenteer het zo of doe de massa in een met water omgespoelde vuurvaste schotel en laat de soufflé bruinen en rijzen.

BESSENSOUFFLÉ.

1 pond rode bessen, suiker naar smaak, 1½ ons oud wittebrood zonder korst, ± ½ liter melk, 3 lepels boter, 4 eieren, citroenschil.
Breng de melk met de citroenschil langzaam aan de kook. Voeg hierbij de stukjes brood en de boter en kook dit tot een pap. Roer de eidooiers met de suiker, voeg dit mengsel bij de broodpap, verwijder de citroenschil en vermeng alles tenslotte met het stijf geslagen eiwit. Leg onder in een schaal of in een met water omgespoelde vuurvaste schotel de van de steeltjes ontdane gewassen, rode bessen. Strooi hierover heen suiker naar smaak en leg hier bovenop de broodpap. Laat het naar verkiezing in de oven souffleren.

KERSENTAART (kleine vorm).

60 gram basterdsuiker, 90 gram boter, 120 gram bloem, 1 eidooier of ½ ei, zout, ½ pond ontpitte kersen, suiker, sago of maizena.
Zeef bloem en basterdsuiker, kneed daarna bloem, boter, basterdsuiker met iets ei dooreen tot een samenhangende bal ontstaan is. Besmeer een ondiepe taartvorm zorgvuldig met boter en druk hier het deeg in. Prik de bodem goed in. Bedek deze met een stuk vetvrij papier. Leg hierin een hulpvulsel in de vorm van propjes papier of rijst of bonen. Bak de taart lichtbruin en gaar in een matig warme oven ± ½ uur. Verwijder de schijnvulling en laat de binnenkant nog even bruinen. Stort de taart en laat ze bekoelen. Ontpit de kersen, met haarspeld of kersenontpitter. Leg de rauwe kersen in de taart en strooi er poedersuiker over, of kook de kersen even op, zorg dat ze heel blijven, vermeng ze met suiker en bind het vocht met wat aangemengde maizena of sago. Giet dit over de vruchten.
G. LE ROY.

HUZARENSLA (4 pers.).

½ pond gaar soepvlees, 2 theelepels Maggi's Aroma, ½ pond koude gekookte aardappelen, een paar plakjes ingemaakte biet, een paar augurken en uitjes, 2 hardgekookte eieren, peper, zout, mosterd, 4 à 5 eetlepels slaolie, 3 eetlepels azijn, kropsla of andere sla.
Snijd het vlees in kleine stukjes. Maak de aardappelen fijn. Maak het ei, geel en wit afzonderlijk, fijn en leg van alle bestanddelen een beetje apart om later de sla mee te versieren. Roer nu alles met zout, peper, mosterd, olie, azijn en Maggi's Aroma dooreen. Proef of ze goed smaakt. Leg ze in het midden van een schotel, versier de bovenkant met de overgehouden bestanddelen. Leg er blaadjes sla omheen.

HARINGSLA (4 pers.).

2 haringen, 1 zure appel, een stukje gekookte biet, een paar ingemaakte augurkjes en uitjes, 2 hardgekookte eieren, peper, 8 koude gekookte aardappelen, 2 eetlepels slaolie, 2 eetlepels azijn, 2 theelepels Maggi's Aroma, kropsla of andere sla.
Bereid haringsla als huzarensla, maar gebruik in plaats van vlees haring.

correspondentie v.d. redactie

WANDELINGEN MET SCHOOLKINDEREN IN DE VACANTIE.

De heer P. J. H. Pieron uit Voorschoten schrijft ons:
Veel wordt er voor de schoolkinderen gedaan, ook in de vacantie, maar toch stuit men nog steeds op een grote groep kinderen, die niet uitgaan en zich beginnen te vervelen. Op deze groep jongens en meisjes wilde ik gaarne uw aandacht vestigen.
Is er voor hen niets te doen, dat ook zij onder leiding naar buiten kunnen trekken?
Ik geloof van wel!
Wij hebben in ons vaderland in onze Christelijke Verenigingen een kader van jonge mannen en vrouwen, die, wanneer zij er zich voor willen spannen, dit werk over heel het land tot stand kunnen brengen. Wanneer men hiervoor belangstelling weet te wekken, zal men ook de tocht met muziek kunnen opvrolijken. In de Londense volksschool hebben de kinderen zelfs een eigen blaasorkest.
Ook kunnen kleppers en andere eenvoudige instrumenten gebruikt worden.
Nu zal men direct met de vraag aankomen: Hoe krijgt men voor die tochten het benodigde geld? Ook hierover wilde ik iets zeggen.
Men begint dan de medewerking in te roepen van de hoofden en besturen van de Chr. scholen. Is die verkregen, dan zou men elke school zoveel busjes kunnen verstrekken als er klassen zijn. De leerlingen kunnen dan om beurten collecteren voor hun wandelingen bij vrienden en kennissen.
Veel geld is niet nodig, alleen voor wat fruit en pinda's, wat verbandmiddelen voor kleine ongevallen. De wandelingen en de spelen in het vrije veld — rovertje spelen, touwtrekken, verstoppen, blinde koe, zaklopen enz. — zullen de jeugd heerlijke dagen bezorgen. Daarbij kunnen de leiders door mooie verhalen een blijvende indruk op de kinderen uitoefenen. Wij mogen onze kinderen ook in de vacantie niet uit het oog verliezen of door andere groepen laten bewerken.
Laat daarom dit onderwerp uw belangstelling opwekken en breng het in uw vergadering ter sprake!

VOOR WIE NAAR INDIE GAAN.

In verband met het artikel „Huwelijksuitzet voor Indië" in het April-nummer, geven wij belanghebbende lezeressen nog gaarne enkele wenken door van mevrouw P. uit Solo. Zij deelt ons mee, dat voor de Indische uitzet tegenwoordig ook wel linnen gebruikt kan worden, daar de was nu op veel plaatsen net als in Holland gedaan wordt, alleen meestal met koud water. Jonge mensen nemen ook in plaats van een Indisch bed vaak een gewoon lits-jumeaux met een hangklamboe, die overdag achter het bed hangt. Daarmee vervallen de extra grote lakens. Wel raadt mevrouw P. aan grote tafellakens te nemen, daar de tafelbladen een afmeting hebben van minstens 1.70 bij 1 meter.

DE LAGE BELGA.

Mej. C. te S., één der velen die aangelokt is door de Ardennen-wandeltocht, brengt de voor andere liefhebsters ongetwijfeld prettige tijding dat door het dalen der Belgische munt de prijzen nog lager zijn dan in het plan beraamd was.

DE KOMKOMMERTIJD IN DE CRISIS.

De warme zomermaanden worden vaak de komkommertijd genoemd. Ieder is dan loom, er gebeurt niet veel, er is stilstand. Niet alzo met het aantal abonnees op „De Jonge Vrouw"! Ondanks komkommertijd en crisis komen er steeds nog nieuwe bij! En het is te begrijpen. Wie het blad doorbladert, en van de lage prijs hoort, wil het hebben. Vergeet niet het tijdschrift in de vacantie aan uw nichtjes en vriendinnen te laten zien! De nieuwe abonnee krijgt het Juli-, Aug.- en Sept.-nummer gratis, en u wacht één van de mooie premies.

VERVOLG VACANTIE-PLANNEN.

Op verzoek van een aantal lezeressen geven wij nog enkele van de ingezonden vacantieplannen. Van de reeds gepubliceerde is door verscheidene abonnees een dankbaar gebruik gemaakt; wij hopen dat ook de onderstaande aftrek mogen vinden.

Sauerland: Mej. V. te A. is enthousiast over het plaatsje Soest in Westfalen. Een grappig, middeleeuws stadje in Sauerland.
Fietstocht van 8 dagen, prijs, ruim berekend *f* 15.—.
Eerste etappe: Winterswijk—Münster: 80 km. In Münster veel typische oude gebouwen met mooie gevels. Toren „der Münster" 's avonds door schijnwerpers belicht! Logeren dicht bij de Domplatz, Touristenzimmer vragen, prijs 2 Mark voor logies met ontbijt. Afstand Münster—Soest 65 km. In Soest schilderachtige oude straatjes, klimplanten over de muren, huisjes scheef van ouderdom. 10 K.M. van Soest is een heel groot stuwmeer, de Möhnesee. Onbeschrijflijk mooi, doet aan Lugano denken! De bedoeling is hier drie dagen te blijven. Er wordt veel gezwommen, evenals in het op een afstand van 85 km. gelegen Haltern, een gezellige Badeanstalt met keurige moderne terrassen. Hier is men slechts 85 km. van de Hollandse grens verwijderd. Prachtige binnenweg door het „Sundernwald", een sprookjesbos, donker en stil. De tocht is gebaseerd op zelf zorgen voor ontbijt en koffiemaal en warm eten in de hotelletjes. Een eenvoudig warm maal kost 1 of 1½ Mark. Vooraf Reismarken kopen.

Voor het mooie dorpje Beerse, in de omgeving van Ommen (O.) wordt een lans gebroken door mej. M. M. v. D. te B. Schitterend woeste natuur, bossen, zandvlakten, heuvels, hier „belten" genoemd; zwemmen en roeien in de Vecht. Men kan er kamperen, maar er zijn ook aardige houten huisjes in 't bos, die gehuurd kunnen worden. Eén voor 20 personen kost *f* 15.— per week, dus *f* 0.75 per persoon per week, één voor 8 personen *f* 10.—, dus *f* 1.25 per „man". Heerlijk goedkoop! Natuurlijk moet men er gauw bij zijn.

Mej. A. K. te A. animeert tot een 10—14 daagse wandeltocht langs de Rijn, en wel van Bonn naar Rüdesheim. Kosten met hotels hoogstens *f* 40.—, jeugdherbergen veel minder. In Holland reischèques kopen, in Duitsland in te wisselen voor marken. Wandelkaart van de Rijn. Rheinhöhenweg volgen, op kaart gemerkt met R. Deze weg loopt langs de Rijn over de bergen, en brengt bij de allermooiste punten! Rustig wandelen, langzaam klimmen. Na enkele uren poosje rusten, na drie dagen wandelen één dag op die plaats blijven. Zo wordt het wandelen langs „Vader Rijn" een ontzaglijk genot.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17e JAARG., AUGUSTUS 1935, No. 11

INHOUD

- Meditatie. Jezus verwondert zich 402
- Oud-Limburg. Foto A. van Giizen 403
- Zomerse tuingenoegens, door Joh.a Vis 404
- Aanpassing, door C. van O. 406
- Sonnet voor de vacantie, door Muus Jacobse 408
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal 409
- Van snuteldoek tot zakdoek, door A. M. Caljé-van Gulik 415
- Een Jeugdherbergmoeder vertelt haar ervaringen, door C. van G. 417
- Uilen, vers van David Ietswaart 418
- Het bezoek, door Jetty Dumé 419
- Koeling in de huishouding, door J. B. 421
- Als hond en kat, door Willy Pétillon 424
- Zuigelingengymnastiek, door arts Y. Hettema 427
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek" 430
- Hoe reageren wij? door J. M. W.—W. 432
- Kleding. De Cape, door Leny van Geelkerken 433
- Inktmoppen, door Martin van Waning 434
- Practische Dingen 435
  - Vierkant kleedje met strooibloemetjes, door B. v.d. Plaats 435
  - Vliegenkap, door D. v. d. Plaats 435
  - Rand voor boekenkastgordijntje, door Riek Heusinkveld 436
  - Een practische handwerktas, door Annie Groenheyde .. 436
  - Een driehoekige kousenhanger, door Annie Groenheyde 437
  - Een maiskolf als theeaanpakker, door Annie Groenheyde 437
  - Rand bij spreipatroon uit 't Januari-nr., door A. Balder 438
- Keukengeheimen, door G. le Roy 439
- Correspondentie van de redactie 440
- Op de kunstdrukpagina's: .....
- Vacantie-idylle ..... foto G. Tjassens Keiser
- Dromend ..... foto Nico Zomer
- De wedloop ..... foto Paul Wolff

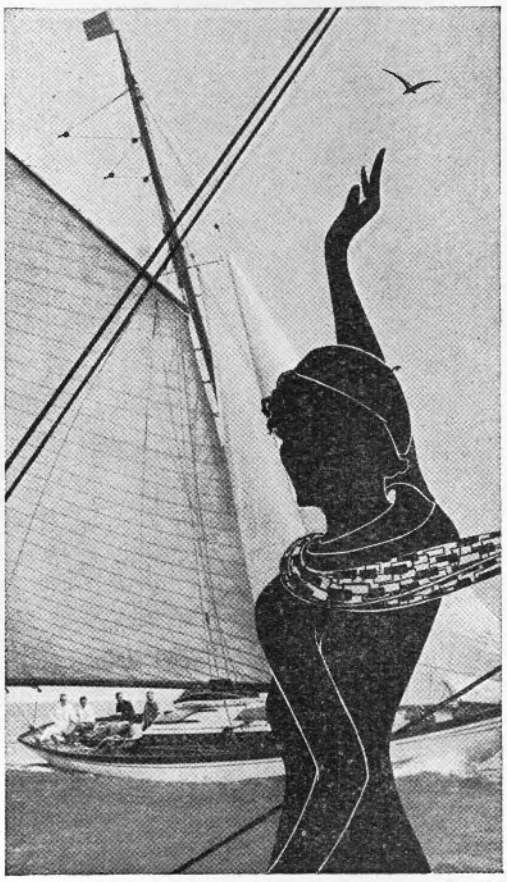

JEZUS VERWONDERT ZICH

En hun ongeloof verbaasde Hem. ● Markus 6:6 a.

Wij moeten ons ongeloof eens leren zien, zoals Jezus het ziet. Hij verbaast zich er over. Zeker, Hij weet, wat in de mens is, maar het geloof is voor Hem het vanzelfsprekende, het normale. Het ongeloof is het abnormale, het onnatuurlijke. Jezus is zó verzekerd van zijn Vader, Hij is zich zó bewust van Zijn voortdurende tegenwoordigheid, dat Hij het ongeloof in ons, mensen, ziet als dwaasheid, als ongerijmdheid. Hoe is het mogelijk, ongelovig te zijn!

Voor ons is menigmaal het ongeloof het natuurlijke, het normale. En het eenvoudige, kinderlijke geloof schijnt wel haast onbereikbaar. Wie zou kunnen geloven?

Jezus verwondert zich over ons ongeloof. Laten wij ons erover schamen.

Jezus vraagt geloof. Als Hij het vraagt, hoe is het dan nog mogelijk, ongelovig te zijn? Als wij in iemand geloven kunnen, dan toch zeker in Hem.

Jezus zegt: Gij moet worden als een kindeke! Geloof dat nu, waag het er op, en kom tot Mij. Wat zullen we nu doen? In ons ongeloof volharden? Zie de verbazing van Jezus en geloof in Hem. Kom tot Hem met uw zwak geloof, uw klein geloof, uw wankel geloof. Kom tot Hem en zeg: Ik geloof, Here, kom mijn ongeloviqheid te hulp.

K.

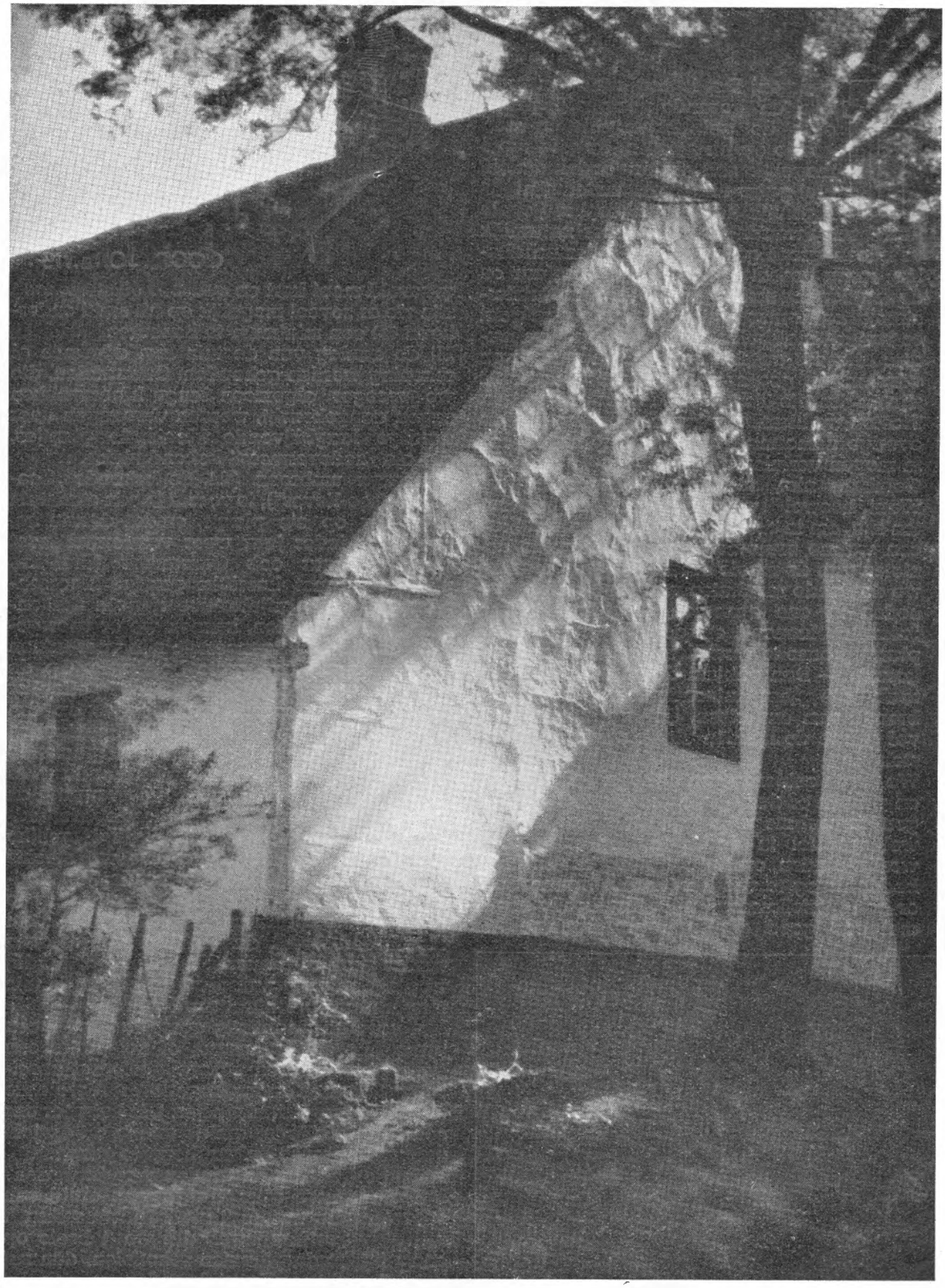

Oud-Limburg. Foto A. van Gijzen.

zomerse tuingenoegens

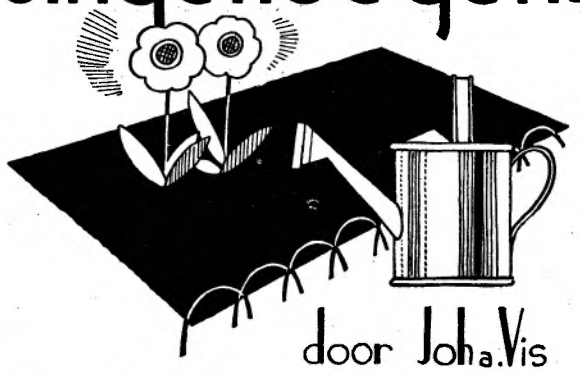

Tuinieren! Dat is nog eens een prettige en gezonde bezigheid, waarover de gelukkigen, die er een tuintje op na houden, en dit zoveel mogelijk zelf willen onderhouden, niet gauw uitgepraat zullen zijn!
Eigenlijk houdt het hen het gehele jaar bezig, waarbij we de winter natuurlijk voor een groot gedeelte moeten uitschakelen; maar vooral in het vroege voorjaar en de najaarsmaanden zijn de nijvere tuiniersters er extra mee in de weer, want dan gaat er van allerlei belangrijks in de tuin gebeuren: er moet worden gezaaid en gepoot en verplant en gesnoeid, enz. enz. kortom het zijn de drukste tijden voor de tuinliefhebsters. Moeten we hieruit nu opmaken, dat we er de overige zomermaanden „in zoet nietsdoen" in mogen verluieren?
Gelukkig niet, zouden we haast zeggen! Want, hoewel 't natuurlijk heerlijke momenten zijn, om in een gemakkelijke tuinstoel, op een warme zomerdag zo echt intens te genieten van de mooie bloemrijke tuin, waarbij we de goede resultaten van onze werkzaamheden in ons opnemen, altijd weer zullen „nieuwe plannen", om deze of gene tuinbeplanting eens te veranderen, in ons brein opkomen. — Dan ook zal de nooit beëindigde taak, die „het tuinonderhoud" met zich brengt, van ons eisen, dat we steeds weer vol animo de handen uit de mouwen zullen steken.
We leven echter in een tijd van „efficiency", en we zijn er dus op uit, om „onnodig zwoegen" zoveel mogelijk tegen te gaan! En hoewel we het in doorsnee zelfs een prettig werkje vinden, om 't onkruid uit onze bloembedden weg te wieden (vooral wanneer we er een „knielkussen" bij gebruiken!), of om met een goed geslepen grasmachine het grasveld mooi kort en gelijk te scheren, toch zijn we er zoveel mogelijk op uit om 't onderhoud tot een minimum te beperken!
Bij de aanleg van de tuin kan daarmee al rekening worden gehouden. Grasranden, die we vroeger algemeen langs bloemvakken zagen aangebracht, worden vervangen door aardige laagblijvende bloeiende plantjes, die als „zodevormers" bekend staan.
Saxifraga umbrosa (d.i. de bekende „hoelanger-hoe-liever"), is vooral in een stadstuin bijzonder op z'n plaats, omdat daarin het gras toch ieder jaar weer vernieuwd moet worden; maar ook Grasanjers (Dianthus plumarius) met heerlijke geurige bloemenpracht in Juni; grijsblauwe Nepeta (kattenkruid), Thijmsoorten, kunnen we er voor gebruiken. De laatstgenoemde zijn voor tuinen op zandgrond van grote betekenis. Op de foto zien we wat een schilderachtig effect er bereikt kan worden, wanneer we op een open tuingedeelte verschillende Thijmsoorten in groepen bijeenplanten! Hoger groeiende planten (op de foto zien we bloeiende witte Margrieten) vormen een goede overgang en aansluiting naar het omringende tuinlandschap. En wat het onderhoud van dergelijke zodenvormers betreft, wanneer we slechts zorg dragen om bij Grasanjers, Arabis, Saxifraga enz. de uitgebloeide bloemen weg te snijden en te voorkomen, dat de rand te dicht of te breed wordt, dan hebben we ons daar verder geen zorg over te maken. — Dit tijdig wegsnijden van verdorde bloemen in de tuin mag nimmer verzuimd worden!
Met goed en doelmatig gereedschap — een practische stevige mand, of nog beter een kruiwagen, en een scherp geslepen snoeischaar of -mes (maar opgepast dat we onze eigen vingers niet afsnoeien!), is het voor ons een „peulschilletje" om de tuin in dit opzicht een wekelijksche opknapbeurt te geven.
En het schoffelen en wieden van de paden? Dat vinden we over 't algemeen altijd een vervelend karwei, is 't niet? Ja, we weten 't nu langzamerhand wel, dat we 't beste op een zonnige dag kunnen schoffelen, dan zal het onkruid spoedig verbranden, en ook dat we met harken slechts luchtig door de kie-

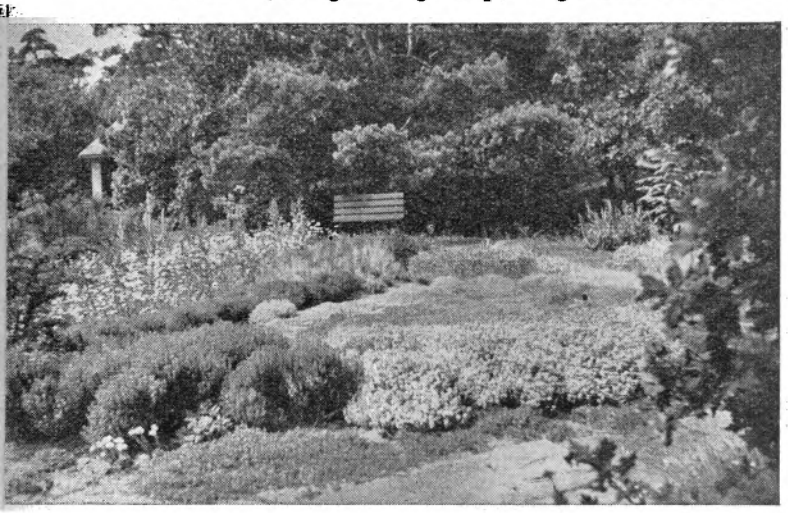

Hoe schilderachtig het gras vervangen kan worden!

Een rijtje stapstenen doet goede dienst!

zelstenen moeten gaan, omdat we anders „zo'n berg" stenen mee op te harken krijgen! Maar toch, is er niet iets op te bedenken, dat we 't grind kunnen vervangen?
Gelukkig brengen de rood-paars getinte tuintegels, de z.g. „flagstones" uitkomst!
We kunnen deze natuurtegels op diverse wijzen toepassen. Ter vervanging van grind worden de paden ermee belegd, waarbij we de onregelmatig gevormde tegels (zoals ze uit de steengroeve komen) kunnen gebruiken. Zo'n „lappenpad" staat verbazend aardig en 't geeft een bijzonder decoratief aanzien aan de tuin, vooral wanneer tussen de voegen (voornamelijk aan de zijkanten van 't pad, dus niet in 't midden waar veel wordt gelopen) enige aardige sterke zodevormers worden aangeplant, waardoor 't geheel een rustiek begroeid aanzien zal krijgen.
Genoemde flagstones worden echter ook tot vierkante en rechthoekige tuintegels verwerkt, hetgeen voor brede paden en „zitjes" zeker aan te raden is. En dan kunnen ze ook bij wijze van „stap-stenen" (stepping-stones" zeggen de Engelsen), dienst doen bv. langs een beplanting welke aan een grasveld grenst.
Hoe gemakkelijk is het dan, om na een verfrissend regenbuitje toch even langs de beplanting te gaan en niet door het natte gras te behoeven te lopen!
— In Augustus is er „vacantie in de tuin", maar toch zijn er nog allerhande werkzaamheden te verrichten, want nu is het tijd om Vergeet-mij-nietjes en Muurbloemen, en Silene pendula te gaan zaaien, opdat we van hun bloei straks in 't komende voorjaar weer plezier zullen beleven!
Wanneer we thans onze Geraniums (Pelargoniums luidt de juiste benaming feitelijk) bekijken, zullen we er veel jonge scheuten aan bespeuren, die thans voldoende afgerijpt zijn, om ze te kunnen stekken. Met een scherp mes snijden we de stekken (ter lengte van 10 à 12 cm.), recht onder een „knoop" af, terwijl tevens van het blad een gedeelte weggesneden wordt. De stekken steken we in zanderige grond, waarin ze dan spoedig geworteld zullen zijn.
Jonge planten (die in 't voorjaar gezaaid zijn), zoals de hoog opgroeiende Toorts (Verbascums), het Vingerhoedskruid (Digitalis), zullen als ze te dicht opeen komen te groeien, thans nog eens verplant dienen te worden, op een daarvoor speciaal gereedgemaakt plantbed.
Dergelijke „2-jarige" planten vormen in de eerste zomer een grote bladerrozet, doch bloeien dan nog niet. Pas de volgende zomer zullen zij zich als het ware „strekken" en met hun mooie kaarsrechte bloemstengel onze tuinen lange tijd opsieren (zie foto).
En zullen we in Augustus ook al enige vruchten kunnen oogsten? Ja, er zullen al enige peer- en appelsoorten „plukrijp" en op 't eind van Augustus „eetrijp" zijn! We denken aan de lekkere peer „Précoce de Trévoux", de appel „Yellow transparent" en de overheerlijke oranjerode pruimen „Reine Victoria"!
We zullen dus in Augustus in de volle zin des woords kunnen genieten van de overvloed, welke de tuin ons dan schenkt!
We zullen genieten van de rijke bloei der Dahlia's, Phloxen enz. We zullen kunnen oogsten van de vruchten, door onszelf met zorg en toewijding gekweekt.
En het zal ons dankbaar en tevreden stemmen, dat we dit hebben mogen bereiken!

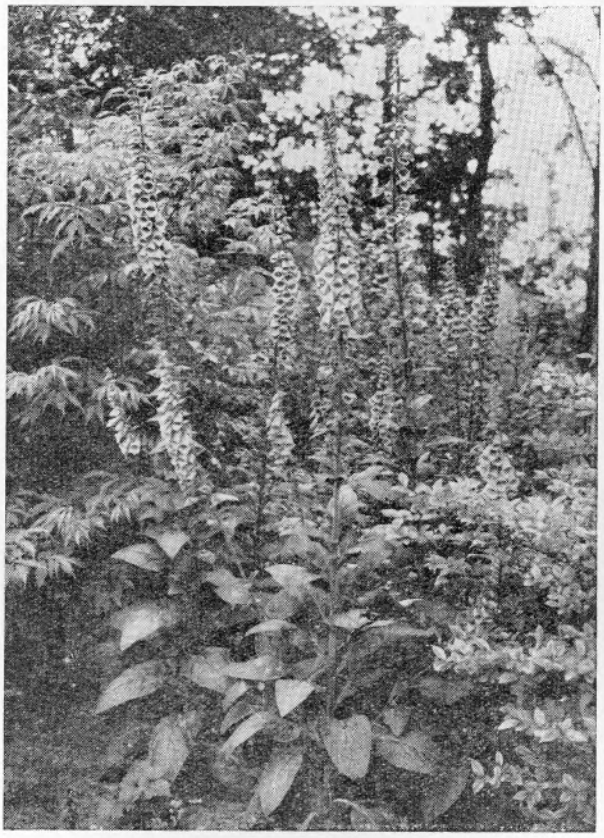

Een weelde van vingerhoedskruid.

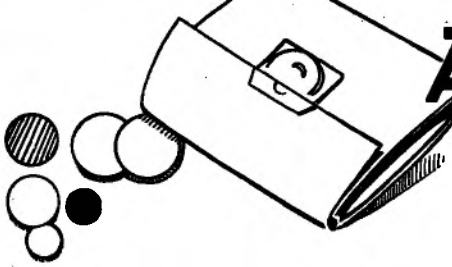

AANPASSING

door C.v.O.

In 't spraakkunstboek van de kweek kwam ook zo'n erg leuk hoofdstuk voor over: „Woordvorming". En 'k heb er aan één kant altijd nog spijt van, dat we toen nog niet zo mooi konden werken met 't woord: crisis. Want hiermee kun je toch een eindeloze rij van de gezelligste combinaties fabriceren, als daar zijn: crisis-problemen, crisis-thee, crisis-huwelijk, crisis-sokken, crisis.... enfin, naar believen kan dit verder zo onmogelijk mogelijk worden aangevuld. 't Zou er vast zo mee gaan als met: distributie(kaas) en éénheids(worst). Met dit verschil dan, dat de laatste woorden gelukkig historisch geworden zijn, terwijl „crisis" een chronisch bestaansrecht dreigt te veroveren. Wat met de eigenlijke betekenis van 't woord weer niet overeenkomt, want volgens onzen vriend Koenen is crisis zoveel als een wending keerpunt of stoornis en wordt er dus verondersteld, dat er een einde, hoe dan ook, te zien moet zijn. En we zijn pessimistisch genoeg, daar voorlopig nog niet aan te geloven. Wat weer niet betekent, dat we nu bij de pakken gaan neerzitten, alle narigheid ijskoud over ons heen laten komen en dan maar heel zielig gaan zitten zuchten: Och ja, 't is crisis, hè! Integendeel, neem liever dat andere geliefkoosde woord over en ga 't daar eens mee proberen. Aanpassing heet dat woord. En er dan niet mee schèrmen, maar er echt iets mee doèn. —

Daarom was 'k een paar maanden geleden ook zo enthousiast voor die crisis-huwelijkvraagrubriek (was dàt effe een fijn woord!). 'k Heb toen ook ijverig alles mee uitgekiend en uitgeknobbeld en hadde ik een man gehad, we zouden het subiet gewaagd hebben met die 100 pop in de maand. Toch heb 'k geen berekening ingestuurd, want natuurlijk kan ieder gegadigde je dan gemakkelijk aanzeggen: „De beste stuurlui staan nog steeds aan de wal, zus," om daarna hoogharig verder te wandelen op 's levens paadje. En gelijk hèbben ze!

Maar nu is er dan toch eens een nieuw object, om ons aanpassingsvermogen op te gaan toepassen. En 'k wil daarmee beslist en style blijven, dus: het één-vrouws-crisishuishouden.

't Is wel jammer, dat we meteen met de materiële kant van 't geval moeten aankomen, maar 'k zou een maximum-salaris willen stellen van *f* 50.— per maand. Want hoeveel jonge dochteren zouden daar wel niet mee rondtobben?

Laten we maar geen getallen noemen, daar word je maar zwaarmoedig van en dat is nergens goed voor. Nee, liever hoofd op en met een enthousiast gezicht zeggen: Ja zeker, dat kan wel, als 't moet! En 'k heb zo'n vaag vermoeden, dàt 't zal moeten. Want ons nieuwe ambt van kwekeling met acte b.v. belooft een baan op zichzelf te worden met een salaris van ± *f* 600.— per jaar. Dan zullen we ons daarop moeten instellen en liefst zo opgewekt mogelijk.

In dit geval gaat 't voornoemde spreekwoord niet op, want 'k kan uit ervaring spreken en doe dat dan ook tot bemoediging, opbeuring, troosting en sterking van vele lotgenoten. 't Zou toch zo jammer zijn, als we later, met mummeltoetjes en kapothoedjes, op deze jaren, onze beste jaren toch, moesten terugzien met spijt in ons hart, dat we er niet meer van gemaakt hebben. Want spijt krijg je vast en zeker, als je niet anders doet dan meezingen in dat koor van ontevredenen, die enkel en alleen maar kijken en speuren naar „wat had kùnnen zijn."

Kankeren is óók een modeartikel, hoor!

Kom, laten we verder gaan!

We hebben dus een baan, welke dan ook, van *f* 50.— per maand. Je kunt niet bij je ouders wonen of je wilt hen ook niet altijd tot last blijven, dus je moet een hol voor je voet hebben. Je ouders wonen nog dichtbij genoeg, om er gezellig ieder week-end heen te gaan.

Je stelt voorop, dat je er alleen wilt komen, dus geen stiekeme toelagen of anderszins. (Alleen de was zou 'k van deze voorwaarde willen uitsluiten, want daar heb je eenvoudig geen tijd of gelegenheid voor). Je argwanende familieleden vermoeden in 't begin wel hele ladingen clandestien meegesleepte levensmiddelen, maar stoor je daar niet aan. Probeer ook de verwenningsdrang van je moeder te weerstaan, op gevaar af, dat 't onhartelijk lijkt.

Dus — op zoek naar een gestoffeerde kamer. De stoffering behoeft alleen uit vloer- en raambekleding te bestaan, de term „ongemeubileerd" brengt weer personele belasting mee.

Natuurlijk stel je géén onmiddellijke eisen, maar je begint te vragen: Wat kan 'k krijgen voor *f* 10.— per maand. Je slááagt, dat spreekt vanzelf en op een goede dag trek je met je zaakje naar je nieuwe home. De inventaris zal niet voor iedereen even gemakkelijk bij elkaar te krijgen zijn, maar 'k veronderstel,

....en dan steek je van wal....

dat je eigen kamertje thuis zo langzamerhand toch wel 't een en ander bevatte. En wat de potjes en pannetjes betreft, kijk, dan beleg je vooraf een raadszitting met gesloten deuren in de studeerkamer van je besten vader en dan steek je van wal ongeveer als volgt: „Als ik ging trouwen, zouden er waarschijnlijk veel meer en veel grotere uitgaven zijn, zoudt u van zins en willens zijn dit éénvrouws-huishoudentje een beetje op streek te helpen?" Ieder knapt dit onderdeel maar naar z'n beste weten op. — Als je je de weelde moogt permitteren, enkele dingen aan te schaffen, koop dan zo, dat je er altijd wat aan hebt, zelfs al ga je naar een andere staat des levens over.
Maar enfin, je bent dus, waar je wezen wilt. Dan komt er eerst een vrij zure appel, maar 't beste is: meteen een fikse hap, goed kauwen en vlug doorslikken, dan is 't ergste leed ook al weer geleden.
Je kamer ligt dicht bij je werk, dat spaart tijd, dus geld. Want nu hoef je niet zo erg onwijs vroeg op te staan om je kamer „gedaan" te hebben, voor je aan de arbeid tijgt. En dat moet toch, want later heb je er niets geen zin meer in. Je koffiedrink-spullen zet je ook vast klaar, dan kan er meteen worden aangevallen en kun je je rustig ook nog een stief kwartiertje aan vriend Morpheus wijden.
Je warme maaltijd wordt je 's avonds thuisgebracht van de Huishoudschool b.v., waar ze een zeer ruime hand van opscheppen plegen te bezitten, zodat je zeker twee dagen ervan eten kunt. Desnoods maak je er zelf 't een of ander slaatje of soepje bij. Op dat punt staan wij vrouwen, toch zeker nergens voor! Eens per dag was je af en dan rest nog een lange, heerlijk rustige avond.
Dit nu kan de indeling van een normale, rustige dag zijn. En 'k zou willen vragen: kan 't zo of niet?

'k Hoor al een bende „ja maar's", 'k voèl ze gewoon aan komen rennen en tòch wil 'k al die pessimisten van te voren nièt geruststellen. Knobbel 't zelf maar eens uit, vergeet alsjeblieft niets en reken gerust nog met een koekje bij de thee, honing op je brood en.... een blommetje om je heen. Al die kleine gezelligheidsdingen, evenals een cadeautje voor één der geliefden op z'n tijd, moet je je met een gerust hart kunnen permitteren.
De onverwachte uitgaven b.v. in verband met ziekte heb 'k ook niet over 't hoofd gezien. Je wordt natuurlijk „buspatiënt" of lid van een andere ziekteverzekering, zodat je daaromtrent een heel safe gevoel kunt hebben, voorzover 't de pecuniae betreft.

En nu ben 'k heel erg benieuwd, wat de resultaten van de rekenarij zullen zijn. Misschien beleef je ook de sensatie om aan 't eind van de eerste maand nog over te houden. Met een geweldige rimpel in je hoofd en een dito potlood achteraan je hoofd maak je je kas op, telt en telt nog eens, kijkt nauwkeurig of er niets vergeten is en warempel — er is nog over. Van louter genoegen word je buitensporig en breng je voor je Moeder 't eerstvolgende week-end een doos bonbons mee, wat ontvangen wordt met een: „Nee maar, kind, hoe kòm je dááraan?" Als je volgens de grote „men" zo onwijs Amerikaans zit te leven, dan moet je òf verhongeren, òf gappen. Maar ze hebben niet 't flauwste vermoeden van 't werkelijk sportieve element, dat er in zulk een leven schuilt.
En och, 't is ook zo echt genoeglijk, je eigen bedoeninkje te hebben. Je hebt een huishouden in 't klein, je leert een massa, wat je altijd te pas zal komen en je voèlt je beslist, als je Moeder bij je komt en er niets aan te merken valt.
Vermoeide familieleden en vrienden kun je heerlijk lui installeren en wat verwennen, je houdt open deur en hart voor ieder die behoefte gevoelt aan een rustig roddeluurtje.
Over deze ideële kant van 't geval zou 'k nog langer kunnen doorbomen dan over de materiële, maar 'k wil 't liever aan je eigen fantasie verder overlaten. 'k Heb alleen wat meer moed, levensmoed en dus ook levensblijheid willen geven aan al die tobberds, die geneigd zijn hun hoofd te laten hangen en gewoon de toekomst niet meer aandurven.
En als wij, meisjes, de moed opgeven, hoe zullen we dan ooit in staat zijn, onze mannen te helpen, voor wie 't allemaal toch nog zo heel veel moeilijker is?

SONNET VOOR DE VACANTIE

De zon is een goed ding op je gezicht.
En als 't voor fietsen wat te warm mag wezen,
Kun je nog altijd ergens liggen lezen,
Of desnoods dromen met je ogen dicht.

De lucht is als een lichte zee. De stad
Ligt in de verte achter een paar bomen
Ook stil en heel genoegelijk te dromen:
Een bruinvis op een drooggevallen wad.

En het kan zijn, dat je er stil op zint
Nu in een zuidelijke zee te baden
Of hoog te klimmen op een blauwe klip,

Zodat het lichaam feest viert in de wind
Onder de speelse tooi van de gewaden,
Waaiende vlaggen op een zeilend schip.

MUUS JACOBSE.

Vacantie-idylle
Foto G. Tjassens Keiser

De expeditie

11

Wij durven

door aqni v.d.torre

● vervolgverhaal

Als nen keer in den voornacht Nonkel Free en Juul zich gereed maakten, om rond den twaalven hun proefmateriaal uit de diepte van het ven te kunnen ophalen, kreeg Jonny veel goesting ook mee te roeien.

„Geen ballast!" weerde Juul haar plagend af. „De heer professor, ons duikerflesch en ik mee mijnen omvang hebben alle bootruimte noodig."

„Egoïst," bestrafte Jonny, „'t kan heel goe, waar Nonkel?"

„Voor één keer," gaf de professor toe. „Maar 'n ga nie op den thermometer zitten in den donker, dan raken mijn nota's in de war en duikel nie over boord, binst ik de diepte meten moet."

„All right," en ze gaf Nonkel een dankbaar rukje aan zijn ordelooze kuif, waardoor bij 't nadenken vijf vingers onbewust hun scheeve voren hadden getrokken.

„'t Wordt ne rijke buit dees nacht, mee zoo'n gelukskind aan boord," voorspelde ze. „U vangt louter wonderdierkes, want de daphnia's krijgen van schrik ne steert d'r bij, als ze mijn schaduw op het water zien."

Binst ze na middernacht in de breede roeiboot terug den oever zochten, was het ven reeds in slaap gevallen. De golfjes lagen stil onder de bleeke vlakte en de waterlelies hadden hun blanke kronen gevouwen binnen de groene kelk, lijk stille levens eigen zielelicht ongeweten door donkere stilten dragen. De maan stond boven het bosch in een krans van zilveren klaarheid, waartegen de oude masten zonderling zwart hun breede schermen spreidden.

Juul en Jonny zaten neven malkander op de breedste bank en hielden elk een roeiriem. De paddels sloegen met dubbele slag kringen van scherven in de glazen vlakte.

Het gaf een monotoon geluid, omruizeld van de waterdroppen, die even vonkten, als waren ze gevuld van sterrenlicht.

De dikke duikerflesch leunde tegen Juuls rug, log lijk een traag verken en tegenover haar maakte Nonkel metaalmuziek met den dieptemeter, waarbij hij, zijn hoofd in gepeizen naar den bodem van de boot gebogen, het lood tusschen zijn vingers spelen liet.

„We gaan dwars over, newaar?" vroeg Jon, naar den oever wijzend. „Ginder waar die lichte zandplek is begint het vierde mastenpad. 't Ende is uw boom mee phosphoriceerende schimmels, doe 't, Juul? En daar achter is het veenmos, waar de elfen nu zekers dansen. 'n Is ons leven nie nen mirakel Nonkel? Wij, erkende positivisten onder de hoogstudenten, leven hier lijk sprookjeskinderen. En ons oogen, die nie anders 'n geloofden, dan wa ze zelve klaar in het microscoop hadden gezien, lachen seffens tegen de kabouters, die uw schimmelboom vol lichtekens steken."

„Dat 't ven van u zoo'n droomzottinneke miek en is mijn schuld nie," zei Oom. „'t Is da ik dit nie vooraf 'n heb geweten, anders had ik u bij Jef in het laboratorium achtergelaten."

„U 'n peist d'r nie op, hoe slap Jefkens labvleugelen zijn. 'k Was d'r subiet vanonder weggebrost."

„We zullen toch nen keer weerom moeten," knikte Juul. „'t Zal hier nu rap gedaan zijn, doe 't, heer professor?"

„'t Doe 't. En we kunnen content zijn, mee wa we hier vonden. 'k Heb goesting d'r seffens mee in het laboratorium aan het werk te gaan. 'k Ben d'r nu lang genoeg van weg geweest."

„Hè Nonkel!" zei Jonny verontwaardigd. „Ik hoopte al da u nen keer n' expeditie naar de Noord-Pool zoudt doen en da wij dan insgelijks mee mochten. Maar da 'n kan nooit zijn, als u op de Ofoten nachtmerries vanwege het lab krijgt en tusschen de pinguins om Jef zit te schriemen."

„Jon, als ge mijns vrouws zusters kind nie 'n was....!" dreigde de professor

„Dan was ik nog het kind van uws vrouws zusters man, heer professor. Da 'k nen bloeienden tak aan uw familiestam ben, daar 'n is geen ontkennen aan, zoolang ik leef."

Ze draaiden naar den oever. De waterplanten schudden ruischelend de druppels uit langs de wanden van de boot, die schritselend tusschen de waterscheren schoof.

In een kleine bocht lieten ze de boot tegen de venboord leunen en opdat hij niet gaan slaapwandelen zou, bonden ze d'r met een touw aan de voet van een den.

Nonkel hing zijn botaniseertrommel om en liep al voor hen uit, met de handen op den rug en den slappen hoed bijna op zijn halskraag, om voor zijn oogen ringsom een vrij uitzicht te hebben.

Jon en Juul stapten neven malkander over den breeden zandwegel, die lijk een slangevel, grillig licht en donker van maneschijn en schaduwvlekken was.

Ze hielden hun hoofden oplettend geheven naar de nachtgeruchten van het bosch. Recht en fier liepen ze, als overmoedige kinderen die bij nachte op avontuur uitgaan.
Jon had haar handen diep in de zakken van haar ruige jas gedoken en haar hooggelaarsde beenen, nog vochtig van het water in de boot, stapten in denzelfden stoeren maat, als Juuls jongensvoeten. Ze ving de lichtekens van de sterren in haar oogen en als efkens hun woorden waren stilgevallen zong ze een leutig vooisken voor zich heen. Voor hen bukte de professor telkens naar het mos, dat op de worteltronken groeide, of hij liep speurend een eindje tusschen de mastenstammen het nachtedonker in.
Hun zaklanteernen hadden ze op de revers van hun jassen gehecht en Juul knipte nu ook zijn zakmes open, als hij een ouden berkenvoet vol Polyporus versicolor zag gegroeid. Lijk sierlijke kraagjes lagen de zwammen rond het doode hout gekruld, hun randekes wit en hun bruingele kringen van nachtlicht verzilverd.
„'t Zijn Elfenbankskes, waar Juul?" vroeg Jon, speurend naar de fluweelige ringen rond den tronk, waarneven ze behoedzaam knielden.
„En ik ruik hier thijm," snoof ze verrukt en ze liet de lanteernschijn lijk zoeklicht over het mos dwalen.
Thijm, die door zoo'n sterke geur lokte, binst de nacht haar geheimzinnig verborg, leek nu een nog begeerenswaardiger weelde, dan als ze in het dagelicht bereidwillig voor u klaar stond.
„En 't is witte, da brengt geluk, waar?" riep ze content, toen ze de plant ontdekte.
„'t En kan nie zijn," zei Juul ongeloovig. „Ge meent lila misschien."
„Neen 'k. Zie, ze is geheel wit," en ze hield het takje triomfantelijk voor haar lachende oogen.
„Dan wil ik ook mijn deel ervan," zei hij. Hij greep haar hand en hief haar alsmeteen van den grond, zoodat ze daar een oogenblik tezamen stonden, met den geluksbloem hoog in hun geheven handen en hun oogen open naar elkanders lachend gezicht.
En rond hen stonden de dennen, zwart en oud, als in aandachtig luisteren naar hen heengebogen.
Wit en zuiver leek een jong geluk te groeien in den lichten nacht. Het ademde in het ruizlen van de stilte en het spreidde wijder en wijder de wieken open, zoover het nachtlicht den hemel overspande.
Alle wezens rondomme doordrong het, maar

zoodat ze daar stonden met de geluksbloem in hun geheven handen.

gene wist het uit te spreken.
Het leefde als een sterke verwachting in Jonny's oogen en brak naar buiten in den glans, die op gansch haar wezen lag.
„Wat heeft ne studentin mee nen geluksbrenger van doen? Zoo'n meiske maakt d'r geluk immers zelve?" schertste Juul.
„Zegen mij mee da blomken, Jonneke, thons zal ik zekers overschot van goe dingen in m'n leven hebben."
Professors fluitsignaal klonk kort en schril vanachter een root bremstruiken.
„Nonkel roept," schrok Jon op en ze liet Juul het thijmtakje, dat hij tevree in zijn trommel stak. Met een onschuldige kalmte liep hij voor haar uit, naar den professor, die hij achter een bremstruik neven een bang opgerolde egel vond.
„In zoo'n witten nacht vindt ge meer nog dan bij klaren dag," knikte Nonkel. „Ik zag zelfs Chloor-Mycena uit nen berg boschafval groeien. En 't en is toch den tijd nog nie?"
„'t Is da, waar ik ook op peize," stemde Jon in. „'t En zijn daarmee alleens onze oogen nie, die het vinden. Wijzelf kijken en luisteren in dees sfeer veel feller mee. Ik zal seffens zoo ver gevorderd zijn, da 'k versta wa ne krekel sjirpt en da 'k ontdek hoe de brem zijn geel koleurkes maakt."
„Ik hoop het," zei Nonkel Free. „Misschien zult ge dan ook wakker genoeg zijn om te merken, da ge op mijn bloc-note zit."

Jon voelde nu pas iets hards onder haar knieën en ze schoof rap opzij.
„'t Is da 'k zoo danig veel eerbied voor uw nota's heb, da 'k d'r op kniel," knikte ze en ze veegde het papier proper met een slip van haar mantel.
Juul zat den egel met een heitakje tusschen de vinnige stekels te kittelen. „Toon me uw koppeken ne keer, Micky Mous?" lokte hij met een piepstem, maar het dier liet zich door dien wereldschen naam niet verleiden.
„We gaan nu subiet voort naar 't ende van het mastpad," zei de professor, dorre heitakjes van zijn jas schuierend, „'k peize alleen da de nacht te klaar is om het mirakel van uw lichtboom goe te zien," knikte hij naar Juul.
„Dan zijn we in elk geval alsmeteen bij de venen en 't moet schoone zijn daar langs te loopen bij nachte, binst de maan boven de vlakte staat," peinsde Jonny. „Zoo daarmee zullen we nen beetsen avanceeren."
Ze stapten met drieën neven malkander voort. Jons wijdopen oogen, die vol lachlichtekens schoten, als ze struikelde over een lossen plag, werden zacht van een blije bewogenheid, binst ze boven de masten den hemel zilver en goud van maan en sterlicht zag; maar aldoor keerden ze toch terug naar Juul en vingen snel en helder zijn vertrouwde figuur.
De venen waren al dichtbij. Een ijle smoor steeg boven de wijde vlakte en werd onder het maanlicht blauwig wit, lijk jonge, sluierdunne wolken.
„'t Is hier sjuust lijk ons meerschen bij avend," knikte Juul. „Maar de heuvel mee de lichtekens ontbreekt."
„Ik zal mee mijnen zaklanteern op nen kluit van buntgras gaan staan, dan is 't gelijk hetzelfde," troostte Jon hem.
„Neen, dan zal het veen schooner zijn, dan ik mijn weiden ooit kan droomen," glimlachte Juul toegeeflijk, binst zijn mannentrots gretig begon te gelooven, dat Jonny hem toch danig geerne zag.
En hij dacht zich in hoe zij opkijken zou, als ze 't wist van hem en Eline.
Haar gepeizen schenen gansch niet in die richting te gaan. Als hij één keer voor den noen zijn brieven, met eene van Eline, in 't hotel staan liet, zou zij ze hem zeker brengen, lijk ze de overige post ronddroeg. En ze zou seffens weten....
Hij glimlachte, vermits het plezant moest zijn, zoo'n verrast studentinneke te zien.
Daar was toch geen leedvermaak in dien lach; er was alleen de leute van het spel, waarmee een eigenlievend kind iemand foppen gaat, om zijn fiere macht te kunnen toonen.
Dien nieuwen morgen was de zon met een overwinnende zekerheid klaar boven het korte elshout gerezen, toen Jonny van de dichtsbije veenpoel terug kwam met een bus vol daphnia's en druipende guirlandes van waterpest en fonteinkruid voor de aquariums. Ze klatste spelend met het schepnet langs de elzenstruiken, tot het goudig groene loover rilde van geneugte en de ranke katteblommekes kwispelden als gele soepele staartjes.
De simpele huizekes neven 't hotel, die 't avond zwijgzaam en gesloten naar het gebeuren binnen hun muren waren gekeerd, stonden met al hun kleuren wakker in de vroege zon en waren lijk wijvekes op uitgaansdag: proper en met monkelende gezichten.
De hof van het hotel geurde zoet van meiebloesem en hield tusschen het jonge, bleekgroene loof, de ernstige pracht van een rooden beuk, met de koele, diepglanzende kleur van wijn, waardoor een gouden zonlicht schijnt.
Jon zette haar vondst bij de glazen bakken op het terras en liep dan naar binnen om zich voor zoo'n zonnedag wat feestelijker te kleeden.
Vanuit haar raam zag ze, dat Nonkel en Tante hun dejeuner hadden doen klaarzetten op het terras aan den voorkant van het huis, waar het uitzicht over het gladde zilverblanke ven wijdopen lag.
„Den goen morgen, mijn ouw vogelkes," riep Jonny, in een bleu voile kleedje uit het venster leunend. De zon glansde op haar zachte haar en over haar gebruind gezicht en haar stem zong die simpele woorden zoo innig, alsof ze door een sterke liefde de wereld ingedragen werden.
Tante groette met haar vingerdoeksken en Nonkel Free wuifde met zijn vorket.
„Waar is uw assistent, heer professor?" wilde Jonny weten.
„In de leeskamer, vermoed ik," antwoordde hij met een vaag handgebaar.
Ze wipte van de vensterbank en liep naar benee, snel in de vakjes speurend of er nog morgenpost stond.
Er was een ansicht voor haarzelve van Marieke en in 't naaste vak twee brieven voor Juul.
Hij nam ze anders altoos zelf 's morgens mee als hij in de vroegte naar 't ven moest en den

facteur juist was geweest.
Maar neen, Jef had zich gemist. 't Hoorde zekers in haar vakje. Zie nen keer, een brief van Eline. Ze kende de kleine ronde letters die Elines handteekening en adres vormden. Wat had Eline mee haar van doen, binst zij bij het ven bivakkeerde?
Ze draaide den brief naar den zegelkant en zag het adres.
Dus toch voor Juul? Haar oogen openden zich wijd van verbazing. Wat kon dat beduiden? Schreven zij malkander dan vaker?
Nonkel had zijn post zelve al meegenomen en ze nam nu haar kaart en de brieven en liep er mee de leeskamer in.
„Den goên morgen. Hier is het facteurken," lachte ze en ze wuifde met het zijig linnen couvert, zoodat de geur van fijne parfum langs haar woei. „Port betalen, meneerken, voor zulke schoone damespost."
Juul zat achter een kleine tafel met zijn schrijfmap voor zich, zijn fijn-verzorgde handen speelden als wachtend met een gouden potlood.
„'k Peisde sjuust, da ge zekers tot den achternoen in uw bedde wilde blijven," zei hij.
„Toch nie. 'k Heb al nen gansch ontbijt voor ons waterdierkes uit nen veenpoel gevischt, dees morgen."
„En den kleinen Jef zegde da ge ringaaneen op uw kot was gebleven. Hij had u boven gehoord."
„Jef heeft zinsbegoochelingen, en wist ge da nog nie?"
„'k Peisde 't alzoo, want gister, binst ik naar nen doos mee dekplaten liep te zoeken, zei hij: „Meniere zuukt d' iefraauw en z'es in den hof mee den heer professor."
In feite zocht ik alleens dekplaten en zat gij op het terras te lezen. Maar 't was toch nen waardevolle hallucinatie, ewaar?" lachte Juul en zijn oogen waren vol vleiende lichtjes, terwijl hij haar boven Elines brief aanzag. Dan, zijn oogen en handen wijdend aan het teergroen couvert, knikte hij: „Ziede thons, Jonneken, da uwe witte thijm bij mij zijn werk goe heeft gedaan? Daar brengen die bloemkes mij nog voor den noen nen stukske geluk."
Hij tikte op den brief met zijn vingers en zijn stem werd simpel, vermits hij het spel varen liet en een jongen werd, die geerne aan een aandachtig mensch zijn schoonst bezit wil toonen.
„Wete 't al Jonny, da Eline en ik rap gaan verloven? 'n Heeft Lieva u niets verklapt?"
't Was goe dat zijn blond hoofd was neer-

schreven ze malkander dan vaker?

gebogen naar den brief, dien hij behoedzaam opensneed. 't Gaf Jonny tijd om over haar ontgoocheling een dicht masker te slaan.
Als hij opkeek lachte ze: „Studentinnen zijn onnoozele dutskes, die 'n hebben d'r oogen nie bij, da gelooft ge zekers seffens? 't En doet, meneerken. 't Heeft me al slapelooze nachten gegeven, als ik d'r op moest peizen, da zulke schaapkes lijk gij en Eline ginder zonder herderin op de meerschen zouden leven. We zullen ne moederlijke nurse voor u zoeken."
Dus wist ze het toch, dacht Juul, bijkans teleurgesteld. Dan had zij hèm gefopt door haar studentinnebehoedzaamheid opzij te zetten en naast hem te gaan, lijk een argeloos meiske, dat de wereld voor hen beiden gereserveerd dacht. Maar als hij zich efkes te ver had gewaagd, zou ze zekers van Eline gerept hebben. Had ze misschien daarop gewacht?
In meiskes leefden toch danig vele mogelijkheden, ge kon wel alles van hen verwachten, filosofeerde Juul.
En Jon peinsde: „Wat kan ik gemakkelijk liegen en wat kan ik het goèd."
En ze lachte cynisch, toen ze haar thijmtakje uit Juuls schrijfmap gluren zag. Dat ging straks in een brief naar Eline, haar simpel bloemken van geluk uit een droomnacht bij het ven.
Jon liep de gang door naar buiten.
Achter de balustrade van het terras, dat door boschdruif donkerglanzend was omrankt, lag de hof met de meidoornboomen en de fiere roode beuk. De zon scheen met nog lichter licht dan in den vroegen morgen en een

lijster tjuikte zoet, waar straks de musschen kijfden.
En toch leek er iets te ontbreken in den hof, wat er voor een uurken nog was. Het was de schijn van haar eigen vreugde, die over alle dingen had staan glanzen. Nu was dat zachte licht, dat alles eigen en vertrouwd had gemaakt, alsmeteen gedoofd en was de tuin haar onverschillig geworden, niets meer dan een banaal hofken van een nieuw, pretentieus hotel.
Dat het Eline zijn kon, ze begreep het niet. Het gaf bijkans een pijnlijke schaamte, dat ge gepasseerd werd voor eene die ge, zonder bewust de redenen te zoeken, altoos benee u had gesteld. 't Was bitter, dat ge niet van doen was, waar zoo'n meiske gereed stond.
Maar dees dingen, die haar eigenliefde raakten, waren slechts voorwendsel voor een verdriet, waarvan haar meisjesziel volgroeide. Dit was het geluk geweest. Maandenlang had ze geweten, dat dit veel van de bevrediging brengen zou, waar haar diepste verlangens naar reikten.
Maar het ging haar voorbij, rakelings voorbij en gaf haar tegelijk sterker de zekerheid dat dit het echte was geweest, dat haar in dees vorm van haar kloeken stralenden docteur van de meerschen nooit meer benaderen zou. Zijn stem en zijn handen in den voorbijen nacht, zijn oogen die lijk twee loklichtkens hadden gezien in de hare, waarin ze haar verlangende ziel had te wachten gezet....
Het bleek, dat het een spel was geweest, waarin zij voor hem de rol had vervuld van Eline, naar wie de witte droomnacht zijn gedachten zekers alle had gekeerd.
Ze voelde zich vernederd, maar dat bracht niet enkel boosheid mee. Het verlangen naar iets, dat steeds verder wegwijken zou, groeide uit dees felle teleurstelling op.
Hem aan een ander te moeten laten, met al de trekjes waarin ze hem liefhad. Het plotse stralen van zijn wezen bij een plezante gedachte; het hartelijk groeten van zijn sterke en toch zoo aristocratisch fijne hand, en zijn klare stem, waar zoo geeren een lach door klonk. En al het overmoedige, waarin haar liefde toegeeflijk de ijdelheid niet schatte, maar dat ze zag als het jonge, fiere groeien van zijn geestelijk leven.
Het was voor haar verloren gevallen; ze zou nooit iets hiervan bezitten, als hij het niet zelf vrij en bereidwillig geven kon.
Ze mocht met schoone herinneringen spelen in een avonddroom en werkeloos schuilen binnen het peizen over haar teleurstelling. Maar als ze aan Vader dacht wist ze seffens, dat ze zoo niet leven wilde onder zijn oogen. Gelukkig was haar werk gebleven en bepaalde de koers, zoodat de weifeling over eigen toekomst haar niet overwinnen kon. Zonder Vaders raad te vragen wist ze zijn wensch, den tijd en de kracht, die in nutteloos gemijmer zou verloren vallen, te gebruiken om rap aan haar doel te geraken.
Vader.... Marieke.... Ze wilde wel bij hen terug zijn. Ze zouden niets behoeven te weten; maar het leek haar zoo veilig, weer tusschen hen te leven als een meiske van het doktershuis. Een meiske, waarin de problemen van haar gekozen beroep begonnen te leven, sterker naarmate de practijk dichter achter de theorieën kwam staan. Doch ze wist hoe ge diè problemen vrij in woorden naar buiten mocht dragen, om 't gedacht van anderen over hen te vragen. Zulke moeilijkheden vereenzaamden daardoor de meesten niet.
Maar van een liefdelicht, dat heimelijk in uw ziel te schijnen stond, spraken woorden niet. Als ge dat in de wereld wilde uitdragen, moest ge het maskeeren met een anderen glans.
Dat nu ook juist de vacantie kwam, waarin het werk zoo gemakkelijk stil lag.
Wat had ze onbewust veel verwacht van dees expeditie, dat ze zich de komende vrije dagen reeds als logee van het heuvelhuis boven de weiden had gedroomd.
Nu lag die tijd leeg, als ze niet rap naar nieuwe vulling zocht.
Kon ze maar iets sterks en stevigs vinden, om zich in die dagen geheel aan te kunnen geven. Werk waar ge heerlijk moe van werd en arbeid die resultaten gaf, zoodat ge de leegte in uw hart minder voelde, binst uw handen zwaar waren gevuld.
Haar activiteit, die haar zonder uitstel deed zoeken naar een serieuze vacantietaak, bracht haar goede afleiding. En toen ze besloot, die paar maanden het verplegen in het hospitaal mee te leeren, lijk meerdere medisch studentinnen voor haar hadden gedaan, waren haar gedachten geerne bereid in hun vrije oogenblikken met dat plan te spelen.
Maar dat andere leefde toch voort en werd sterk, als het verlangen de wrevel over de teleurstelling overwon. Ze wist dit alleen al, binst ze 't avond in den schemer langs de kapstok liep en zijn jas herkende aan de geur van zijn sigaretten en parfum.
Dan gleed een meisjeshand heimelijk, met

Als de zuster haar hielp met het beugelbeen

een koozend gebaar langs de soepele stof. En ge twijfelde, of ge wel zekers naar huis verlangde, zoolang ge dees klein goe dingen en zijn gezelschap nog wat uren voor u alleene had.

Jon's lichtekens

Marieke was terug uit het gasthuis en lag weeral voor het raam van de bovenkamer. Ze was niet meer het broze etherische kind met de groote oogen en de doorschijnende handekens. Dikker en forscher was ze geworden onder de strenge eetkuren en nog te weinig vertrouwd met haar eigen mismaaktheid, was ze schuw voor de oogen van anderen.

Als voor den noen de Zuster haar hielp bij het oefenen met het beugelbeen, dan kon de chocolade koud worden op de gangmat, maar de deur bleef gesloten.

Geen van de eigen kring zag iets van de droeve hulpeloosheid op Mariekes wezen, als het weeral mislukte.

Toch een enkele keer, in de laatste dagen, had ze met Zuster gelachen, om hun zonderlinge toeren, die ze op de vloermat maakten. En Vader, die van Zuster alles wist, knikte content: „'t Werd weerom goe. Als ze zich sterker ging voelen en het been gewend was, zou ook de oude opgewektheid terug zijn en haar vroolijker doen opleven, dan ze ooit was geweest, omdat dat zotte been haar toch zoo heerlijk ver de schoone wereld in kon brengen.

't Was Zaterdag t' achternoen, dat Jon van buiten komend, rap de trap op liep naar boven.

„De Boogschutters vieren feest, Marieke. Ge zult ze langs de overkant zien trekken, als ge u nen halven meter buiten het raam werkt."

Jon sloeg voor zichzelf de breede vleugels van het tweede venster naar buiten open en hing haar bovenlijf er uit, met haar schoenen tegen de lambrizeering de maat trommelend van de vroolijke fanfare.

„'k Zag de steert van de gansche root, als ik bij het rechtsgebouw was en ik peisde sebiet, da ge ze van hieruit ook zien kon," zei Jon, zonder om te kijken naar Marieke, die ze in het spiegelend vensterglas zich stumperig overeind werken zag. Maar als ze haar gereed wist en haar half in een deken gewoeld behaaglijk voor het raam zag uitkijken, knikte ze haar lachend langs buiten toe.

En seffens kwamen dan de eerste vlaggen, glanzende doeken vol felle koleur. Ze wapperden plezant in den zomerwind en sloegen sierlijk hun plooien uit, als om een oogenblik hun beelden te toonen. Maar rap viel hun zware pracht terug in vouwen saam en ge moest hun symbolen maar raden uit koleur en gebroken contouren.

„Zie, het gilde van Brugge," wees Jon. „En die van Yperen zijn d'r ook en van Aalst. En da's weeral ne andere schuttersgroep, Marieke," knikte ze, als de wind een groote vlag uitsloeg en klaar een landschap met een kloeken reebok toonde.

„Ze dragen d'r nen echten ree achteraan. Ziet ge 'm hangen aan dien stok, mee z'n kop naar de kasseien? De zottekens, alsof ze 'm daar sjuust op 't kerkplein hebben geschoten."

Jon hing ver uit het raam en was zoo met haar aandacht bij het kleurenfeest, dat ze de kade benee niet zag. Zoo merkte ze Lieva niet, die daar met Eline kwam aangewandeld en door een geanimeerd gesprek, Elines oogen van de bovenvensters hoopte af te leiden.

Maar Marieke had hen wel ontdekt en het spijtig vindend, dat zij die ree niet zouden zien, riep ze hun naam, als ze benee op de stoep waren en wees ze in de richting van de gilden.

„Ja, ja," knikte Lieva en ze beduidde ongeduldig met haar geglaceerde hand, dat ze zich binnen de muren moest houden.

Jon trok zich ook terug, maar niet om Lieva's gebaar. Ze vond de vlaggen opeens niet plezant meer. Waarom zoudt ge er dan nog naar zien?

VAN SNUTELDOEK TOT ZAKDOEK

door A. M. Caljé-van Gulik
illustraties van Ro Keezer

Het zijn niet alleen de belangrijke kledingstukken als japonnen, mantels en hoeden, die aan mode-invloeden onderhevig zijn. Zeker niet minder en meestal in veel heviger mate zijn de bijkomstige mode-artikelen als handschoenen, zakdoeken en sieraden een speelbal voor de mode geweest. Van hoeden en japonnen heeft men in de loop der eeuwen wel snit en model kunnen veranderen, doch belangrijk bleef steeds de plaats, die zij als kledingstuk innamen. Maar de onderdelen der kleding, het niet direct noodzakelijke, als zakdoeken en waaiers, op hen kon de mode haar grilligste luimen botvieren, hen tot het brandpunt der belangstelling maken of hen van het veelbewogen mode-toneel geheel verbannen.
Hoe weinig denken wij als we ons zakdoekje wegduwen in zak of tasje, dat deze veelal duistere verblijfplaats mede een duister punt is in de illustre geschiedenis van dit eens zo hoog gevierde voorwerp.
Wanneer de zakdoek in de Westerse landen zijn intrede deed is niet bekend. De middeleeuwse kronieken vermelden niets over het gebruik van dit voor ons zo onmisbaar toiletartikel. Maar het staat vrijwel vast dat Italië de bakermat was, we treffen hem daar aan als na de middeleeuwen de luxe en verfijning steeds toenemen, waar ook de zakdoek al gauw in betrokken werd. Later verscheen hij ook in Engeland en Frankrijk en van daar uit verbreidde hij zich over geheel Europa. Nog in de 15e eeuw waren zij zeldzaam, maar de 16e eeuw kent hem toch reeds als algemeen bezit van de aanzienlijke en gegoede standen. Overdadig — als de japonnen van die dagen — waren ook de zakdoeken; zij prijkten met tussengezette en omlijstende kantranden, soms nog met kwasten aan de vier hoeken. Deze zakdoeken waren natuurlijk te mooi om te gebruiken; zij waren dan ook een zuiver luxe-artikel geworden en maakten een onderdeel uit van het volledig toilet ener grote dame. Op oude schilderijen vindt men herhaaldelijk dames afgebeeld met zulk een zakdoek in de hand.

Halsneusdoek plm. midden 14e eeuw.

De kleine Maria Theresia met kostbare zakdoek.

De naam „zakdoek" die wij gebruiken was in die tijd dan ook geheel onbekend. In 16e eeuwse boedelbeschrijvingen en inventarissen vindt men hem aangeduid als „neusdoek", „snuteldoek" en „sletgen". Men kende naast de luxueuze, soms met goudkant versierde exemplaren ook zakdoeken van heel fijne witte stof. Deze hebben soms een merkwaardig groot formaat, vaak zelfs de omvang van een hedendaagse theedoek of servet; speciaal de noordelijke landen kenden ze zo, Italië en Frankrijk in kleinere afmeting. Omstreeks de helft van de 17e eeuw krijgt de zakdoek behalve als gebruiks- en pronkartikel nog een derde heel belangrijke functie. Hij wordt dan gebruikt om het décolleté der toenmalige japonnen te bedekken. Het grote formaat van die dagen leende zich daar uitstekend toe. Spreekt men in deze nieuwe functie eerst nog van „neusdoek",

Dame uit 1840, in de ene hand een gebruiks-, in de andere een luxe zakdoek!

een tiental jaren later wordt hij daarin aangeduid als „halsneusdoek", een overgangsstadium dus; nog een paar jaar later is hij dan ook tot werkelijke kraag vervormd.
De 18e eeuw, die een radicale opruiming houdt onder de in die tijd overdadig gedragen luxe-artikelen en sieraden, doet ook de zakdoek als pronkartikel het veld ruimen.
Maar in de 19e eeuw komen zij weer terug in hun oude glorie. Men zegt dat het te danken is aan keizerin Joséphine, die de zakdoek te baat nam om bij het spreken en lachen haar lelijke tanden te verbergen. In ieder geval is van nu af aan de kostbare luxueuse pronkzakdoek, die louter dienst doet om door de dames in de hand te worden gedragen, weer in ere hersteld. Hij deelde mee in het dagelijks leven en was een dankbaar object voor het nerveuse spel der handen der in romantiek en dramatiek maar al te sterk levende vrouw dier dagen.
Het bezig zijn der handen buiten de wil om, vaak zonder dat men het weet, is een eigenschap stammende uit de prilste levensdagen van de mens: het bewegen der handjes immers is het eerste speelgoed van het wiegekind. En hoe graag nog spelen de handen der grote mensen zelfs tijdens de gewichtigste bezigheden: de grote redenaar rolt maar steeds met zijn potloodje, de vingers der redenares spelen onophoudelijk met de kralen van haar ketting. Toen de mode der 18e eeuw dan ook het speelgoed der vrouwenhanden van de vorige eeuw: de zakdoek — had weggenomen, gaf zij daar direct iets nieuws voor in de plaats; het was toen mode bij uitnemendheid om met gouden doosjes te zitten spelen: pleister-, lodderein- en snuifdozen, die op hun beurt voor de zakdoek weer het veld moesten ruimen door de lelijke tanden van Joséphine. De zakdoek deelde haar taak met waaiers en bloemen. Even kostbaar als vroeger zou geen vrouw er ooit aan denken hem werkelijk te gebruiken en er tranen in te storten. Zo kan men de vrouw uit die dagen vinden met in de ene hand haar luxe-, in de andere haar gebruikszakdoek.

Onze twintigste eeuw geeft de zakdoek als openbaar mode-artikel maar een heel kleine plaats. Op straat mag slechts een bescheiden puntje van de zakdoek buiten het handtasje steken en een klein randje mag maar zichtbaar zijn uit het zakje op manteltje of blouse.
Het toppunt van practisch prozaïsme wordt wel bereikt als wij bij verkoudheden een dozijn papieren zakdoeken gaan kopen bij den drogist.
Het sierlijke speelgoed voor de vrouwenhanden, de luxueuse pronkzakdoek, heeft op 't ogenblik voor goed afgedaan.

Wandelende dames uit de tijd van keizerin Joséphine.

EEN JEUGDHERBERGMOEDER VERTELT HAAR ERVARINGEN

„Nee, zelf hebben we nooit getrokken en toen dan ook ons werk als jeugdherbergouders begon, wisten we er eigenlijk niets van. Wel hadden we ons voor allerlei jeugdwerk geïnteresseerd en dus was er één ding, dat we wèl wisten, we moesten ons geheel aan dit werk geven. De jeugd vraagt je helemaal, dat is tegelijk èn het mooie èn het moeilijke van ons werk....

Een eigen huishouding heb je als J.H. Moeder niet. Je huis is de Jeugdherberg, de komende trekkers en treksters zijn je kinderen. Daarom komt er eigenlijk nooit een vreemde bij me en het weggaan, vooral van kinderen, die zich in de enkele dagen dat ze hier zijn zo helemaal geven, doet me altijd weer even pijn.

En dan m'n buitenlandse kinderen! Wat een gelach levert dat dikwijls op! Als er geen taal meer is, waarin we elkaar begrijpen, nemen we onze toevlucht tot gebaren! Zo was er verleden jaar een Griek, die twee woorden Hollands kende, „Moeder" en „honger". Toen was elk misverstand uit de weg geruimd, want met die twee woorden bereik je in een J. H. alles! Maar een zorgen dat dat aantal kinderen geeft! Wilt u m'n verzameling jurken en kousen eens zien? 't Is niet veel fraais, maar als 's avonds een groep meisjes doorgeregend bij me binnenkomt, moeten die kinderen toch droge kleren hebben."

— En hierop werd me vol trots de meest zonderlinge garderobe getoond, die ik ooit gezien heb en in gedachten stelde ik me een groep meisjes in die kleren voor, rond het gezellige fornuis geschaard. Met recht een bonte avond! —

Dan gaat Moeder verder:

„Vergeetachtigheid schijnt een Hollandse kwaal te zijn. Aardig is het altijd weer de verschillen in volksaard te vergelijken. Dan zie je, dat een Engelsman nóóit iets vergeet. Bij z'n ontbijt stalt hij alles om zich uit, vraagt niets — een Engelsman vraagt trouwens nooit iets — en staat geen enkele keer op; een Duitser heeft óók alles bij zich, stalt óók alles uit, maar moet zeker vijf keer opstaan en een Hollander heeft de plicht minstens tien keer te gaan zitten, om de eenvoudige reden, dat hij een even groot aantal keren is opgestaan om wat te gaan halen! En dan (schande voor ons!) de jongens vergeten minder dan de meisjes....

Het eten koken? O, dat is altijd weer iets, dat iedereen in verbazing brengt in de zomermaanden. U begrijpt wel, dat de zorgen daarvoor geheel op mij neerkomen, afwassen doen de trekkers en treksters altijd zelf. 50 kilo aardappels, 25 kilo groenten, een rollade, inderdaad groot genoeg voor een weeshuis, is zo het dagelijks menu, en wat voor een huismoeder een uitkomst is — sla eten — zou mij tot wanhoop brengen! Slechts één keer liep me het hoofd om en dat was toen een groep Amsterdamse jodinnetjes hier is geweest, vergezeld van een aantal kauschere potten, pannen en theedoeken. Het spreekwoord zegt: „je ziet door de bomen het bos niet meer," maar ik zag door de pannen m'n fornuis niet meer!

Met de zelfkokende trekkers en treksters beleven we ook heel wat plezier. U denkt natuurlijk, dat bij een groepje, dat hier aankomt en zelf wil koken, de meisjes dit werkje doen. Mis hoor! Bijna altijd gaan de jongens

dadelijk aan de slag en gaan de meisjes als echte Eva's-dochteren zich eerst opknappen. En dan nog het aantal dat niet koken kan en het zo echt sportief vindt het toch zelf te doen. 't Is een drukte en gewichtigheid, alsof ze een diner gaan koken en.... dan hebben ze hun primus òf geheel òf gedeeltelijk vergeten! Gelukkig maar, dat Moeder er dan is! Voor ouders zowel als trekkers het mooist, zijn de zomeravonden. Hoe ontroerend is het altijd weer zo'n kring van jonge mensen, in wier ogen de blije glans van een mooie dag nog straalt. Hoe open staan ze voor allerlei indrukken en hoe heerlijk stil en rustig kan het dan worden. Al het lawaaiige, al het „would-be" valt weg. En wordt dan de stilte verbroken door een „hè, zolang achter elkaar ben ik nog nooit stil geweest" en worden daarna allerlei spelletjes beraamd, de vrolijkheid die er komt, het gezang, de volksdansen, hoe ècht is dat alles....

Er zijn wel eens „gasten" — het woord trekker of trekster werd hier opzettelijk vermeden — die denken, dat een J. H. een hotel is en bv. vragen: „Mogen we onze schoenen buiten de deur zetten?" Dat zijn de mensen, die het nooit zullen leren; zulke stakkers!

Jeugdherbergmoeder-biechtmoeder, il n'y a qu'un pas. Hoeveel jonge meisjes zijn er al met hun problemen bij me gekomen. Maar het zijn meestal meisjes, die door haar beroep van huis weg zijn en haar vrije dagen dikwijls in een jeugdherberg doorbrengen. Ze voelen zich hier helemaal thuis en dat zijn treksters — of als u wilt, geen treksters — voor wie ik zoveel mogelijk probeer „Moeder" te zijn.

— „Maar in de wintermaanden, als er toch op gewone dagen geen trekkers komen, dan heeft u 't toch wel wat minder druk?" —

„Minder druk zijn we wel, maar maanden van rust zijn het lang niet, hoor. Er komt zo nu en dan eens een trekker, maar het werk in die tijd is hoofdzakelijk verstellen, wassen enz., want in het voorjaar moet alles weer fris zijn. We hebben 250 dekens, daaraan is heel wat meer te doen dan aan de gewone Hollandse huisvrouwenschoonmaak! En dan, onze „winterslaap" hebben we even hard nodig als 's zomers onze middagrust, willen we „fit" blijven voor ons werk."

— „En Moeder, mag ik nu nog weten...."

Maar nee, de klok slaat tien, Moeder staat op, strijkt haar leuke bonte trekkersrokje glad, reikt me lachend de hand en zegt: „Nu moet ik weggaan, 't is bedtijd en ik moet m'n kinderen nog toestoppen. Ja, dat dacht u niet, dat zulke grote meisjes, met al hun branie, toch nog zulke echte kinderen zijn!"

C. van G.

UILEN

De maan staat broos achter het donker zwijgen
der zware bomen in de blauwe nacht.
Er is geen grens langs de verijlde twijgen,
en in de verte groeit de wind reeds zacht.

Nu wieken luidloos als gedachten dwalen
de uilen nader in het blanke licht,
en weer voorbij als in een blind verdwalen
naar waar 't vergrauwd struweel verloren ligt.

De vijver vangt hun heimlijk nader zwingen
in de effen spiegel waar een ster verzinkt,
en geeft ze weer aan 't duistere omringen
van 't veilig bos waaruit hun roepen klinkt.

DAVID IETSWAART.

HET BEZOEK

door Jetty Dumé

Een beetje lusteloos keek Vera toe, hoe Elly met druk bewegende vingers aan een wollen badpakje voor haar jongste broertje breide.
Wonderlijk — peinsde ze — hoe goed Elly zich schikte in dat leven van oudste dochter thuis, nu ze, na veel pech met haar examens, het bonte studentenleven had moeten vaarwel zeggen.
Ze kon niet nalaten te vragen: „Zeg, El, mis je nu nooit je studie?"
Even betrok Elly's gezichtje, dan zei ze opgewekt:
„Och, een enkele keer verlang ik wel eens terug naar het hele leven daar, naar jullie vooral, wat konden we heerlijk zwaar over van alles bomen hè, maar naar de studie zelf niet — nee, feitelijk was dat ook niets voor mij, 'k heb nooit meer een boek in handen gehad. En er is hier thuis zoveel dat mijn aandacht vraagt en je weet, het is mijn gewoonte niet om te treuren over wat voorbij is en over de toekomst pieker ik ook nooit. Ik geniet alleen maar het ogenblik. Is het niet heerlijk, zoals we nu buiten thee zitten te drinken met al die bloemen rondom en die prachtige wolk, die daar voorbij zeilt?"
Vera móést kijken naar Elly met haar zonnige gezichtje, die met intens-genietende aandacht de steeds van vorm wisselende wolk nakeek en dan diep ademhaalde en zei:
„Heb je wel gemerkt, juffrouw boekenwurm, hoe heerlijk het gras ruikt na die fijne plensbui van vannacht?"
Ja, Elly was wel een heel gelukkig mensenkind. Overal zag ze altijd de beste kant van, nooit tobde ze ergens over. Zij zelf zou wild opstandig geworden zijn als ze zo'n helder verstand als Elly had gehad en haar examens haar feitelijk door allerlei toevallige omstandigheden zo waren tegengelopen; nu na nog geen twee dagen kon ze het al bijna niet meer zonder haar boeken uithouden.
„Het is anders bij ons ook zo gezellig niet meer, sinds er zoveel van de oude garde afvallen. De meesten van ons jaar zijn verdwenen of studeren zo langzaam aan af en dan blijft er voor de gezelligheid niet veel tijd meer over."
„Ja, so ist das Leben," knikte Elly wijsgerig, maar ik zit hier ook nog niet helemaal op een eiland. Ik heb je nog vergeten te schrijven, dat Herman van Welie hier aan het gymnasium benoemd is. Onze tweeling is

Elly breide een badpak voor haar broertje.

enthousiast over „de nieuwe". Hij schijnt ook buitengewoon goed les te geven, is leider van de letterkundeclub, trekt er zo af en toe eens met zijn leerlingen op uit en leert ze vlotte liedjes zingen. En hij is getrouwd en heeft al een zoon, waar hij buitensporig trots op is. En bij dat alles werkt hij ook nog aan zijn dissertatie. Enfin, hij doet nog altijd drie keer zoveel als een normaal mens."
„En nog steeds even enthousiast natuurlijk," glimlachte Vera, terwijl ze zich Herman's jolige gezicht voor de geest haalde.
En blij hier nog zo onverwacht een collega te vinden, sprong ze meteen op.
„Daar heb je me wat gezegd Elly, ik ga hem direct opzoeken. Ga je mee, het is nog heerlijk vroeg."
„Ik breng je wel even. Meegaan doe ik niet, want jullie gaat natuurlijk direct veel te zwaar over „het vak" bomen en ik moet daar in de buurt toch nog een boodschap doen."
Een half uur later stonden zij stil voor een vrolijk modern huisje. Met veel enthousiasme werd Vera ontvangen en onder de gewone vragen en antwoorden tussen mensen, die elkaar lang niet gezien hebben, mee naar binnen genomen.
In de tuin hoorde ze de baby klagelijk huilen, maar Vera deed of ze niets hoorde.
Eindelijk kon de trotse Vader het niet langer uithouden.
„Wat daar zo brult is mijn zoon."
„Je zoon???" huichelde Vera heel verbaasd, „daar wist ik nog niets van."
Herman's gezicht stráálde en meteen greep hij naar z'n portefeuille. En daar kwam me

....toen Vera dat kleine kindje in haar armen had

een pak van wel honderd kieken voor de dag. Van de eerste dag af was zoonlief minstens een paar keer per week vereeuwigd.
„Zeg Vera, snap jij dat, een zoon van m i j ? Ik kan er nog steeds niet goed bij."
„Daarom kiek je hem zeker zo dikwijls?" lachte Vera.
En toen moest ze Joost in eigen persoon bewonderen.
Natuurlijk huilde hij anders nooit, maar nu had hij last van z'n tandjes. Dat scheen plotseling over te gaan, toen zij de tuin inkwamen, want het werd plotseling stil. Twee nieuwsgierige donkere ogen, nog vol tranen, keken Vera van onder een warrige blonde krullebol aan. Inderdaad een baby om trots op te zijn! Heerlijk bruin gekleurd door de buitenlucht, stapte hij al met fiere rechte beentjes door de box, de handjes stevig om de rand geklemd. Toen liet hij zich kraaiend achterover vallen en strekte z'n armpjes uit. En heel onpaedagogisch kreeg Vera toestemming om hem uit de box te halen. Hij was helemaal niet eenkennig en lachte haar toe. Voorzichtig streek ze een paar vochtige krulletjes van het tere voorhoofdje weg. En toen Vera dat kleine fijne kindje in haar armen had, gebeurde er iets met haar.
„Dit is het — dit —" zei ze bijna hardop.
„Zei je iets, Veer?" vroeg Herman.
„Je zoon is een wonder" — vlug keerde ze zich wat af, het was zo vol en warm in haar. „Jammer dat m'n vrouw uit is. Ze is even om een boodschap. Maar „even" is een rekbaar begrip, die waarheid heb ik in m'n huwelijk al geleerd."
En toen moest de pipa eens laten zien wat zoonlief al allemaal kende. Natuurlijk volgde het gewone ritsje van: Hoe groot wordt Joost? Klap eens in de handjes en hoe lekker was het? Daarna wou Herman hem van Vera overnemen om hem z'n eerste gymnastische toeren te laten vertonen, maar Joost zette een keel op en verkoos haar gezelschap boven het zijne. De pipa, hevig jaloers, decreteerde: „Dan moet hij maar weer in z'n box, dat gekrijs is uitstekend voor z'n longen.
Stil Joost, kijk eens wie daar aan komt, Mammie" — meteen klaarde het gezichtje op — hij lachte door z'n tranen heen.
Nog net een robbedoes van een jaar of achttien kwam over het grasveld naar hen toe. Het was niet te geloven, dat ze vier en twintig was, zoals Elly onderweg verteld had. Even moest Vera zich realiseren dat dit de moeder van Joost was.
Na de kennismaking gingen ze het huis bekijken. Alles even licht, vrolijk en modern. Op Herman's studeerkamer werd „het vak" natuurlijk het onderwerp. Z'n vrouwtje verdween lachend naar beneden om „iets heerlijks" klaar te maken, want nu zou Herman vooreerst wel niet uitgepraat komen.
Ze zetten weer eens een ouderwetse boom op, maar toen Herman het een en ander over z'n dissertatie moest opzoeken en zei: „Rommel jij onderhand m'n boekenkast maar wat door elkaar," had Vera weer belangstelling voor Joost, die daar beneden midden op het grasveld stond. Een blond kindje onder een blauwe lucht in een tuin vol bloemen. Hij was in slaap gevallen. 't Kopje op een wit speelgoedkonijn.
Ineens hoorde ze Herman's stem achter zich: „O Vera, je wordt nooit een wetenschappelijk mens."
„Nee nooit," beaamde ze schuldbewust.
Hij kwam naast haar staan. „M'n vrouw zet hem extra daar neer, dan kan ik hem altijd vanuit 't raam zien, als ik hier zit te werken."
„Vera — ik heb nooit geweten, dat er zoveel geluk kon bestaan."
De cahiers met aantekeningen voor de dissertatie bleven vergeten op het bureau liggen.

Diezelfde avond telegrafeerde Vera „ja" aan Otto van Metsen.
Toen hij haar 'n paar dagen geleden gevraagd had, had ze gezegd, dat zij, die altijd zelfstandig, onafhankelijk had willen zijn, zich toch niet binden kon, nu ze bijna afgestudeerd was. Maar om hem 'n plezier te doen had ze in zijn verzoek toegestemd om ergens een tijdje zonder boeken te gaan logeren en zo gauw als ze in die andere omgeving het heel zeker voor zichzelf wist, hem een definitief „nee" of.... „ja" te telegraferen.

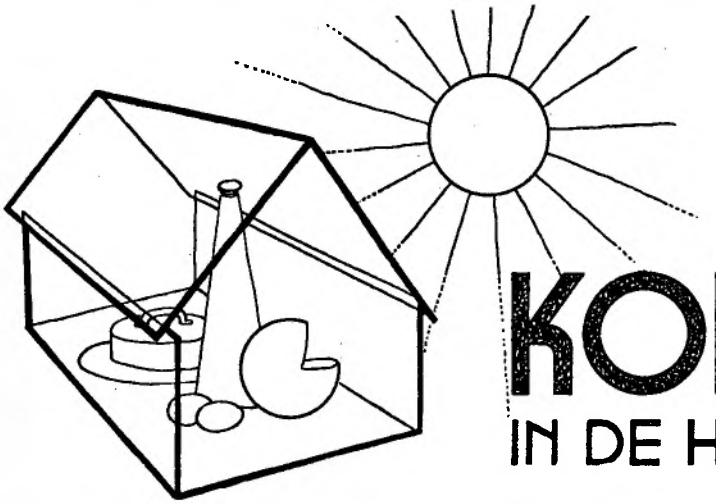

KOELING IN DE HUISHOUDING

Het ideaal van iedere huisvrouw in de hondsdagen!

Het vraagstuk der koeling van miniatuurruimten mag zich in veler belangstelling verheugen en is reeds zeer veelzijdig bestudeerd; hoewel echter de technische perfectie van de koelkast schier bereikt schijnt, is het ideaal dat elke huisvrouw zonder grote kosten en moeiten voor de belangrijkste doeleinden koude ter beschikking moet hebben, nog bij lange na niet verwezenlijkt.

Dit is klaarblijkelijk voor een groot deel te wijten aan het zich niet genoeg bewust zijn van de mogelijkheden, maar ook van de vooropgezette bestemming van de koelinrichting; ook hiervan geldt: gebruik een voorwerp, waarvoor het gemaakt is.

De technici zijn nog niet klaar met het leveren van een ruimte, waarin een gelijkmatige, gewenste temperatuur kan worden verkregen en behouden en het dan aan de huisvrouw over te laten van de kunstig samengestelde inrichting het goede gebruik te maken.

Waarvoor mag de koelkast gebruikt worden?

De huisvrouw op haar beurt laat de inrichting al te gaarne over aan haar gedienstigen, en deze kennen de juiste voorschriften niet, òf allen hebben „maling" aan de geboden, die gegeven zijn voor de juiste bediening der inrichting, òf ook men plaatst tal van goederen in de kast, die geen koeling nodig hebben, omdat het zo'n geschikte bergruimte is, met 't gevolg dat het bereikte effect der koeling niet in de goede verhouding staat tot de gemaakte kosten.

Uitgaande van de gedachte, dat men een grote kast met koude lucht nodig heeft voor doelmatige koeling van levensmiddelen in de huishouding, wordt echter de koeling te duur (zoals bij gebruik van electrische koelautomaten) of ze wordt te omslachtig (zoals bij gebruik van een goedkope ijskast, met kleine ijsruimte, waarbij dagelijks vers ijs toegevoegd en smeltwater afgetapt moet worden).

We zullen ons daarom bezighouden met de methoden om in de normale huishouding, met geringe kosten toch een doelmatige koeling te verkrijgen.

In het warme jaargetijde wordt in de normale huishouding kunstmatige koude verlangd voor de volgende doeleinden:

a. Koelhouden van melk en boter.
b. Bereiding van koele dranken.
c. Tijdelijke bewaring van toebereide spijzen tot de volgende maaltijd.

Voor andere doeleinden is in het algemeen de koude van ondergeschikte betekenis; zo kan men bijv. tegenwoordig zonder moeilijkheden bijna alle andere gemakkelijk bedervende levensmiddelen (vlees, enz.) onmiddellijk uit de koelruimte van den handelaar betrekken en men behoeft dit eerst kort voor 't gebruik in huis te nemen.

Beperkt men 't gebruik van koude tot de drie bovengenoemde punten, dan wordt natuurlijk de koudebehoefte gering; hiervoor kan dus geen machine in aanmerking komen, alleen ijs.

Ook ijs heeft zijn eisen!

Bij gebruik van ijs is een nastreven van de vermindering van alle onnodige koudeverliezen, eis; deze verliezen (en niet de nuttige koude) zijn bij normale ijskasten in de eerste plaats voor het snelle smelten met al z'n nadelen verantwoordelijk.

Geëist moet dus worden, dat doorlopend ijs beschikbaar wordt gehouden, maar dat dit alleen dan verbruikt wordt, wanneer werkelijk nuttige koude nodig is.

De vervulling van deze eis is afhankelijk van de vraag of met eenvoudige middelen een geschikt reservoir voor de zo mogelijk verliesvrije bewaring van ijs gemaakt kan worden.

We zullen zien, dat bij aanwezigheid van een zodanig reservoir vrijwel het probleem is opgelost.

Als type van zo'n reservoir noemen we het Dewarse glas (fig. 1); het isolatievermogen hiervan berust daarop, dat in haar luchtledig gemaakte mantelruimte zo goed als geen warmteoverdracht door geleiding kan plaats

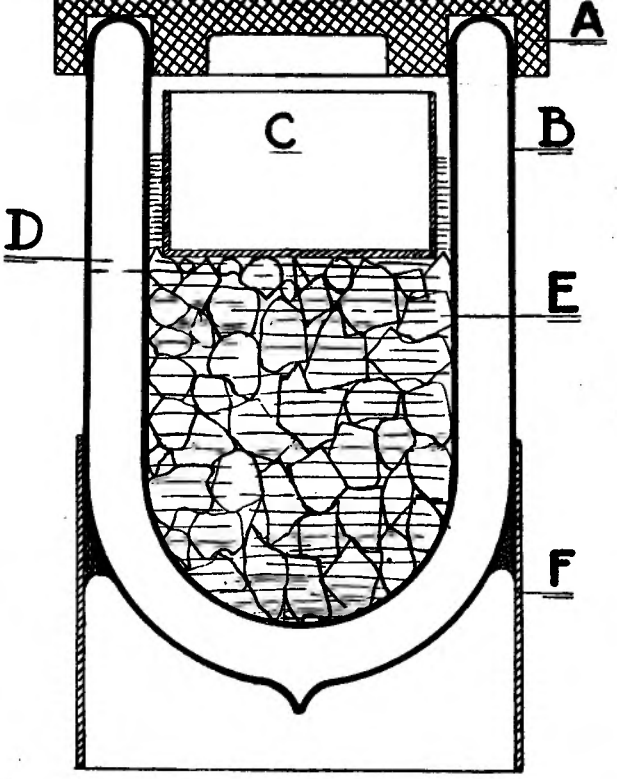

Fig. 1

vinden, terwijl de straling door het spiegelend oppervlak der binnenwanden (D) tot een minimum beperkt is. Deze glazen (zie fig. 1) zijn bekend geworden door hun gebruik bij de bewaring van vloeibare lucht.

Uw thermosfles.

Voor dit speciale doel waren dunwandige glasreservoirs nodig, die de sterke temperatuurswisseling bij 't ingieten der vloeibare lucht konden doorstaan. Later werden dan eveneens uit dun glas de z.g.n. „thermosflessen" gemaakt, die ook kokend heet ingieten verdragen moeten en door hun buitengewoon warmtehoudend vermogen algemeen gewild zijn.

Dewarse glazen, een eenvoudige koelinrichting.

De nu in de handel gebrachte Dewarse glazen zijn uit een taaie speciale glassoort vervaardigd; waardoor ook mechanisch sterk. Bij een proef met deze glazen werd vastgesteld, dat een vulling ijs in een reservoir van 15 liter inhoud bij een buitentemperatuur van 30° C (86° F) eerst na ca. 10 tot 12 dagen tot het laatste gedeelte gesmolten is.
Zeer doelmatig blijkt het gebruik van een glasreservoir van ca. 8 liter inhoud voor het bewaren van ijs; het kan staan op metalen ring (F). Dit reservoir wordt eens per week met grof vergruisd ijs (E) bijna geheel gevuld. Na het vullen met ijs wordt het reservoir met een goed geisoleerd deksel (A) gesloten en opgeborgen.

Na enige tijd zal zich smeltwater onderin het glas verzamelen, dat echter niet verwijderd behoeft te worden; de temperatuur blijft zolang op 0° C, tot het laatste stukje ijs gesmolten is.

Limonade met ijs!

Om een koele drank te bereiden kan men te alle tijde uit de ijsvoorraad een stukje nemen, om dit bij een glas limonade te doen. De ervaring leert, dat zelfs bij aanwezigheid van een ijskast een koele drank zelden bereid wordt door hem te koelen in de kast, echter wordt bijna steeds met kleine stukjes ijs gekoeld.
Het onder in het reservoir verzamelde smeltwater is natuurlijk even rein als het gebruikte ijs; in vele gevallen zal men dan ook het smeltwater voor bereiding van koele dranken kunnen gebruiken.

Om de soep voor Zondag te bewaren.

Voor tijdelijke bewaring van toebereide spijzen kan men in het Dewarse glas, een passende aluminiumpot (C) plaatsen, die op het ijswatermengsel van 0° C drijft en aan de binnenzijde natuurlijk droog blijft.
De beperkte ruimte dwingt tot overleg bij het gebruik en tot goede keuze der spijzen, die werkelijk koeling nodig hebben. Op deze wijze kan het wellicht voorkomen worden, dat gedachteloos kaas, vis en room in dezelfde ruimte worden geplaatst, waar ze natuurlijk, ondanks de koeling, moeten bederven. In deze pot kan ook boter een plaats vinden, zodat daarmee eis a gedeeltelijk vervuld is.

Geen zure melk meer!

Voor de koeling van melk bestaan 2 mogelijkheden:
1e. men plaatst de melk in een dunwandige pot boven in het ijs; daarmede moet men dan wel afstand doen van de mogelijkheid tegelijk ook nog andere voorwerpen te kunnen koelen. Van de ijsvoorraad in het reservoir wordt slechts zoveel gesmolten als nodig is om de melk af te koelen, daarna blijft de melk met het ijswatermengsel op de lagere temperatuur en is door het Dewarse glas tegen warmte-instraling in hoge mate beschermd;
2e. de andere methode, uit hygiënisch oogpunt nog aanbevelenswaardiger, is die, dat men zich een bijzonder klein Dewars glas, dat alleen als melkkan dienst doet, aanschaft. In dit glas wordt de melk direct van

de handelaar in ontvangst genomen en indien ze niet koud genoeg is door het plaatsen van een kleine met ijs gevulde beker in de melk afgekoeld. (Zie voor één en ander fig. 2, proeven voor het koelen en koel bewaren van melk, zoals die aangegeven zijn door het tijdschrift: Koeltechniek).
Er bestaan overigens ook reeds speciaal als botervlootjes vervaardigde Dewarse glazen, welke de boter uitstekend conserveren, indien eerst gekoeld, als bovenomschreven, en dan in de vlootjes gedaan.
Wil men zelf ijs maken, dan maakt men gebruik van de in de handel zijnde „ton met roerder", bestaande uit een houten emmer, waarin een vaste verticale as, waaromheen een draaibare vertinde metalen bus. De verticale as is voorzien van enige horizontale schoepen en verticale houten messen, die bijna tegen de binnenwand van de bus reiken. Buiten om de bus wordt het verkoelende mengsel (zie onder) gedaan en in de bus het mengsel dat men wil laten bevriezen. De bus wordt nu rondgedraaid; de schoepen aan de vaste as roeren dan het mengsel om en met de verticale houten messen wordt belet dat het tegen de binnenwand der bus vast vriest. Na ongeveer 10 minuten heeft het mengsel de nodige vastheid.
Koelmakende mengsels verkrijgt men door vermenging van bijv. 3 delen salpeterzure ammoniak en 4 delen water, of 3 delen droge sneeuw of stukjes ijs en 1 deel keukenzout, waarbij de temperatuur daalt in beide gevallen tot ca. 17° C beneden het vriespunt.

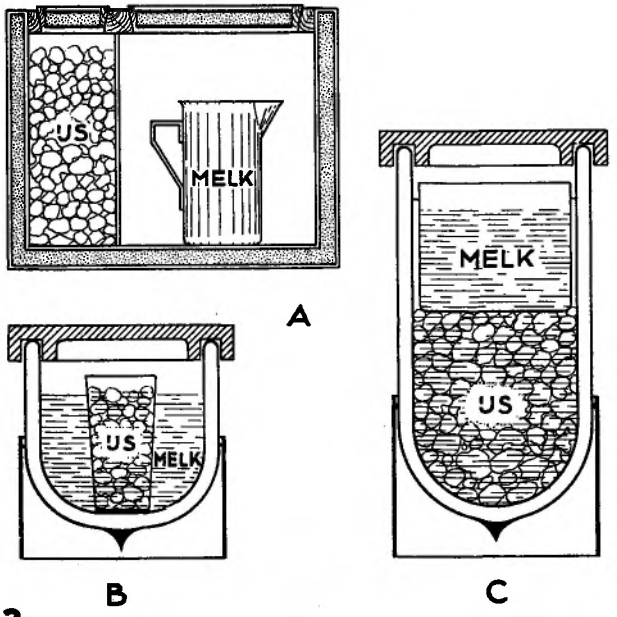

Vanille-ijs!

Voorbeeld: Crème-Vanille-ijs: 1 kilo Crème-vanille en 5 liter koude melk of 5 liter koude melk en 1 liter slagroom (2,5 liter melk en 2,5 liter koffieroom) worden in de „ton met roerder" langzaam gedraaid; men verkrijgt dan ca. 10 liter vanille-ijs. De verhouding koude melk tot room kan naar verkiezing gewijzigd worden.
Roomijs, vanille-ijs, mag alleen dan volgens de Nederlandse Warenwet „Roomijs" worden genoemd, indien het ijs minimaal 12,5% vetgehalte heeft. Dit verkrijgt men bij een verhouding van 3,75 liter melk en 1,25 liter slagroom.
Verwerk steeds bij de ijsfabricage gepasteuriseerde melk in flessen of koude goed doorgekookte melk! Mocca-, frambozen- of sinaasappel-ijs en andere vruchtensoorten kunnen met een weinig essence en kleur naar smaak verwerkt worden.

Weinig kosten.

De hier beschreven koelmethoden, speciaal de Dewarse glazen, zijn op zichzelf, door eenvoud en geringe kosten geschikt om de toepassing van kunstmatige koude ook in die gezinnen in te voeren, waar tot nu toe de koeling door hoge kosten geen ingang kon vinden. Hun algemene populaire toepassing zal echter afhangen van de vraag af de huisvrouwen bereid zijn met zulke glasreservoirs te werken. Het is zonder twijfel veel eenvoudiger en gemakkelijker alles wat men wenst te koelen, eenvoudig in een willekeurige schaal in de koelkast te plaatsen, dan bijv. een bijzondere schaal te moeten gebruiken of de melkkan met ijs te moeten voorzien. Echter zal dit grote gemak altijd duur betaald moeten worden, daar het wel zeer moeilijk zal zijn, nog door technische verbeteringen de prijs der hedendaagse machinale koelkast op de helft terug te brengen.
Het betreft hier een van die gevallen, waar een technisch onderwerp (i.c. de automatische koelkast) een zekere volmaaktheid heeft bereikt en verdere technische ontwikkeling geen meerdere toepassingsmogelijkheden bieden kan.
De toepassing van kunstmatige koude in de huishouding kan evenwel in belangrijke mate worden vergroot, indien het publiek zich los kan maken van zekere vooroordelen en het denkbeeld ingang vindt, dat ook met eenvoudige middelen het beoogde doel kan worden bereikt. J. B.

Hoe dikwijls hoort men niet de uitdrukking: „ze leven als hond en kat", om aan te tonen, dat twee mensen, jong of oud, dat doet er niet toe, in het geheel niet met elkaar kunnen opschieten. Het gezegde wil een uiterste van disharmonie aangeven. En nu mogen een hond en een kat, die elkaar geheel vreemd zijn blaffend, met uitgespreide poten en een hoge rug en dikke staart tegenover elkaar staan, als de mensen elkaar in het algemeen zo goed verdroegen als de meeste honden en katten, die samen in één huis wonen, och, dan zou het heus nogal schikken met de disharmonie en het gekrakeel. Sterker nog, er kan tussen hond en kat een vriendschap bestaan, zo sterk en zo trouw, dat de mensen er een voorbeeld aan zouden kunnen nemen.

Nu ja, als ze van jongsaf met elkaar zijn opgevoed en opgegroeid, dan is het mogelijk, zal menigeen tegenwerpen, maar dat is niet eens noodzakelijk, al is het natuurlijk een belangrijke factor. En het is uiteraard óók een belangrijke factor hoe er met de dieren in huis wordt omgegaan, hoe de toon tegenover hen, maar ook de algemene sfeer in het gezin is, waar ze opgroeien niet alleen, maar ook waar ze opgevoed worden. Want — en dit is geen overdrijving, maar een waarheid die meer en meer door dierenvrienden en dierenkenners wordt ingezien, om van onze huisdieren iets te mogen verwachten, moeten ze opgevoed worden met zorg, met nauwgezetheid, met rechtvaardigheid en met een onwrikbare consequentie. Wie zich deze moeite niet geven wil, wie dit onzin vindt en goed voor mensen die niet beter te doen hebben.... ja, die moet liever geen dieren hebben, dan bespaart men zich zelf veel last en het dier veel verdriet.

Maar wie eenmaal een dier tot zich genomen heeft en daarmee een zekere verantwoordelijkheid tegenover dat dier aanvaardt, die zal, als hij of zij zich die moeite wel geven wil, dagelijks meer getroffen zijn door verrassende eigenschappen in zijn dieren, die dan eerst naar buiten komen.

Eén van die — er zijn er talloze — is de omgang tussen honden en katten die in één huis wonen en ook nog wel tegenover degenen, die buiten hun kring zijn.

Zelf heb ik altijd dieren gehad en als ik daarvan wat vertellen wil, moet ik hier en daar een greep doen, anders zou ik een boek schrijven, in plaats van een praatje over hond en kat.

Wij hadden een volwassen, niet meer jonge poes, toen de hond, een herdertje van vier weken, zijn intrede in het huis deed. Mascotte, de poes, vond hem zo klein en zo nietig, dat ze het niet de moeite waard achtte tegen hem te blazen. En Muskwa had zoveel nieuws om aan te wennen, dat hij er de grote zwarte poes (ze was niet eens zo heel groot, maar in zijn ogen moest ze een reus geweest zijn) graag bij op de koop toe nam. Hij ontdekte zelfs na een paar maanden, dat ze wel een aardige speelkameraad kon zijn en met zijn beiden vonden ze 'n soort krijgertjesspel uit, waarvan we de regels nooit geheel hebben doorgrond. Maar een tafel voor de balcondeuren in de eetkamer was het ene doelpunt en het hoofdeinde van de divan dicht bij de ramen in de zitkamer was het andere. Ze renden als dollen door de twee kamers

heen en weer en je kon heel goed zien, dat er een bepaald spelreglement was, want de ene keer was Muskwa „hem" en de andere keer Mascotte. Het leek een soort combinatie van buut en krijgertje en het ging heel wild. Gelukkig was er ruimte voor. Als ze dan moe waren, vielen ze samen ergens in slaap. Ze waren de beste kameraden, alleen één ding duldde Muskwa niet. Er mocht niemand aan z'n etensbak komen, die was van hem alleen. Ook later niet, toen Mascotte drie kinderen had. Eén van de kleintjes waagde zich telkens weer bij die bak en stoorde er zich niet aan of Muskwa snauwde en bromde. Telkens kroop ze weer onder zijn poten door. Toen nam hij het kleine brutale dier resoluut in de bek en bracht het naar de moeder in de mand met een gebrom, dat duidelijk zei: en hou nou dat kind van je behoorlijk thuis alsjeblieft, anders zal je wat anders zien gebeuren. En Mascotte hield het thuis. Eén van de drie kleintjes was gitzwart en groeide op tot een grote mooie poes. Dat was Muskwa's grote vriend. Altijd waren ze samen en als er iets gebeurd was, waarvoor Muskwa straf had verdiend, kwam de zwarte hem troosten met een gezicht van: trek het je maar niet aan, hoor, ze worden wel weer goed op je. Hij ging dan tussen de poten van den hond liggen en gaf voortdurend kopjes tegen zijn snuit. Later kwam er nog een vriend bij, een kleine ongelukkige vondeling van een dag of tien, die we met de fles opkweekten en die dus nooit een andere wereld gekend heeft dan waarin een hond was, een grote hond. Peter, we hebben hem nog, is een soort tussending tussen een poes en een konijn, lichtgrijs met wit en een komiek, als gepoederd, wit clownsgezicht. Toen de zwarte poes plotseling geheimzinnig verdween om nooit terug te komen, is het Peter geweest, die de open plaats in Muskwa's vriendschap heeft opgeëist en ingenomen. Er bestond een werkelijk roerende genegenheid tussen die beiden. In de winter kon je Muskwa voor de haard vinden uitgestrekt met Peter genoegelijk spinnend boven op zijn rug. Of Muskwa met de kop leunend op Peter, in de vlammen starende. Toen Muskwa oud werd en zijn eetlust niet meer zo robust was, mocht Peter ook uit zijn bak eten en hij keek welwillend toe hoe de kleine kat — want Peter, het flessenkind, is nooit erg groot geworden — de lekkerste stukjes vlees er uitzocht.

Muskwa werd heel oud, zijn hart werd zwak en op een avond gebeurde het dat hij, toen we naar buiten gingen om een luchtje te scheppen, op straat flauw viel. Het was gelukkig dicht bij huis en ik kon hem in mijn armen naar binnen dragen. Peter scheen te beseffen, dat er iets verkeerd was gegaan en toen we den hond op de divan legden, kwam hij kijken en likte met zijn ruwe tongetje Muskwa's zwarte neus. Mensen, die beweren, dat een kat geen uitdrukking in zijn gezicht heeft, zouden van hun mening zijn teruggekomen als ze in die ogenblikken Peter's ogen hadden kunnen zien.

Muskwa werd die lange winter door steeds hulpelozer en in de dagen en weken en maanden is Peter voor hem de trouwste kameraad en vriend geweest die iemand zich zou kunnen wensen. De hond werd nooit alleen gelaten, maar als je even de kamer uitging en je kwam na enkele minuten terug, dan zat Peter naast hem, als om hem te bemoedigen en hem te zeggen: je bent niet alleen in de kamer, ik ben er ook nog.

In het voorjaar, toen de tulpen bloeiden en de sering vol knoppen stond, een van die ongewoon-warme Aprildagen, is Muskwa gestorven en we hebben hem in de tuin begraven. Peter moet het begrepen hebben. De volgende dag vonden we hem, met de rug naar het huis gekeerd, roerloos bij het graf zitten, alsof hij de wacht hield. Een uur is hij daar gebleven, toen kwam hij naar huis terug. Veertien dagen lang heeft hij dat gedaan. Iederen dag zat hij een poos naast het hondengraf, waar de viooltjes bloeiden.

Daarna kwam er weer een nieuwe belangstelling in zijn leven, een soort aardbeving schudde zijn bestaan en hij liet zijn dodenwacht na. Vergeten is hij het nog niet. Nu en dan vinden we hem weer op hetzelfde plekje in de tuin, waar hij zijn ouden vriend schijnt te gedenken.

Die aardbeving, of misschien zou het beter zijn om te zeggen wervelwind, verscheen in het huis in de gedaante van een gitzwarte jachthond met wapperende oren en een palingstaart. Hij was nerveus en opgewonden door alles wat hij de laatste tijd had meegemaakt en bovendien hield hij niet van katten. Een echte hond om het gezegde van hond en kat te bevestigen. Hij deed enige goedgemeende doch snel verijdelde aanslagen op het leven van Peter, die hem met de welwillendste gevoelens tegemoet kwam om hem welkom te heten.

Heel benauwde ogenblikken hebben we de eerste dagen doorleefd en als Peter niet zo verstandig was geweest en zo van harte had meegewerkt om den hond aan het verstand

te brengen, dat zij elkaar moesten leren verdragen, dan — ja, dan zouden we waarschijnlijk voor een onmogelijke opgave gestaan hebben.
Het was trouwens al erg genoeg zoals het was. De hond moest voordurend aan de lijn gehouden worden om hem een moordaanslag te beletten. En het was onbetaalbaar om het gezicht te zien van Peter, wanneer die zich even in de kamer waagde, blijkbaar om te onderzoeken of de zwarte duivel al tot rede gebracht was. Als de hond dan trachtte weg te schieten en als razend tekeer ging en zijn zwarte snoet aflikte met de rode tong — een gebaar dat duidelijk te kennen gaf: ik lust je raùw — draaide Peter zich langzaam en met grote waardigheid om en ging de kamer weer uit. Je zàg hem bijna zijn schouders ophalen. Je hóórde hem denken: idioot, als jij dan niet verstandig kunt zijn, dan zal ik het wel wezen, hoewel ik hier in huis de oudste rechten heb. Maar die zal ik niet verdedigen, daar zorgt de vrouw wel voor.
Een week hadden we den hond op proef en na vier dagen was ik vrijwel wanhopig. Het ging niet, helemaal niet. En als het niet anders en niet beter werd, zou de hond moeten gaan. En hij was overigens zo'n lieve gezellige kameraad, die zich onmiddellijk hechtte en — katten uitgezonderd — van een verwonderlijke goedhartigheid. Bovendien leek het een heel intelligente hond en ik kon me niet voorstellen, dat hij werkelijk niet zou kunnen leren begrijpen, dat hij Peter te dulden had. We probeerden het uiterste. De kinderen hielpen mee. Een hield Peter op schoot, ik had Flip aan de lijn en de andere voerde beiden om beurten van hetzelfde schoteltje lekkere stukjes vlees en biscuitjes. En beiden prees en streelde ik ze telkens weer. Het scheen weinig te helpen. Aan de avond van de vijfde dag deed de hond juist toen we meenden, dat het begon te lukken, een verraderlijke uitval naar de poes, die op de schoot van een vriendinnetje zat. Natuurlijk precies op een moment, dat ik er niet op verdacht was, zodat de lijn uit mijn hand schoot. Peter werd gered doordat ze vlug genoeg opsprong en hem hoog boven haar hoofd hield, zodat ik de lijn weer kon grijpen en den hond terug trekken. Peter werd gestreeld en ik praatte tegen den boosdoener. Opeens stak hij zijn kop onder mijn arm en begon te jammeren. We wisten, dat het pleit gewonnen was. Een uur later dronken ze samen melk uit één schaal. Ze waren vrienden en Flip hoefde niet weg. Nu zijn ze trouwe kameraden, slapen voor dezelfde haard en zitten ieder aan een kant van mijn stoel om iets lekkers in ontvangst tenemen, als dat verdeeld wordt, altijd eerlijk, Flip iets meer, omdat hij zoveel groter is. Tegen vreemde katten blijft hij vijandig. Peter, die buiten eet, heeft wel eens een gast, een poes van de buren, die het kattenbrood blijkbaar lekkerder vindt dan zijn eigen eten. Hij heet Barendje en als Flip plotseling wild en onrustig wordt en naar de tuin wil, weten we dat Barendje te eten is en dat Peter op het muurtje zit en toekijkt hoe het zijn gast smaakt!

..... wensch ik u een hond toe tot gezel, omdat het heilzaam is, dat naast u een hartelijk wezen leeft, dat niets weet van wat gij hebt bereikt, noch maalt om wat gij bereiken wilt, dat wat gij gewichtig acht niet telt, en veeleischend als hij is, u nimmer spaart .... doch telkens overwint.

Uit: Hond en Mensch, door R. N. Roland Holst.

ZUIGELINGENGYMNASTIEK

DOOR IJ. HETTEMA ARTS

Een jaar of tien, vijftien geleden werd mij als toppunt van duitse verdwazing vertoond het naamkaartje van een instituut voor zuigelingengymnastiek. De heilgymnast die het me liet zien en ik waren het er roerend over eens, dat dergelijke onzin in ons land nooit opgang zou nemen.
En nu hebben we ook in ons land inrichtingen voor zuigelingengymnastiek, althans verschillende „scholen voor lichaamsvorming" e.d. geven ook zuigelingengymnastiek.
En wat het ergste is, wij, die indertijd spraken over verdwazing, zijn nu overtuigde voorstanders van zuigelingengymnastiek geworden. Inderdaad heeft de ervaring ons geleerd, dat het geregeld uitvoeren van een reeks gymnastische oefeningen met de kleintjes een buitengewoon goede invloed heeft op hun lichamelijke gesteldheid.

fig. 1.

Niet alleen worden de spieren goed ontwikkeld en wordt het kind, dat van de vierde maand af geregeld geoefend is „sterk en lenig als een jonge aap", doch ook de algemene gesteldheid wordt door de gymnastiek gunstig beïnvloed. Zo wordt door kinderartsen waargenomen, dat goed geoefende kinderen minder gemakkelijk rachitis krijgen; de ontwikkeling van het beendergestel, met name ook van de armen en benen, is krachtiger, de kinderen krijgen een sterke, stevige lichaamsbouw.
Ook in Duitsland heeft men dit ingezien. Daar zijn verscheidene handleidingen verschenen, in de eerste plaats van majoor Neumann-Neurode, de grote propagandist voor de

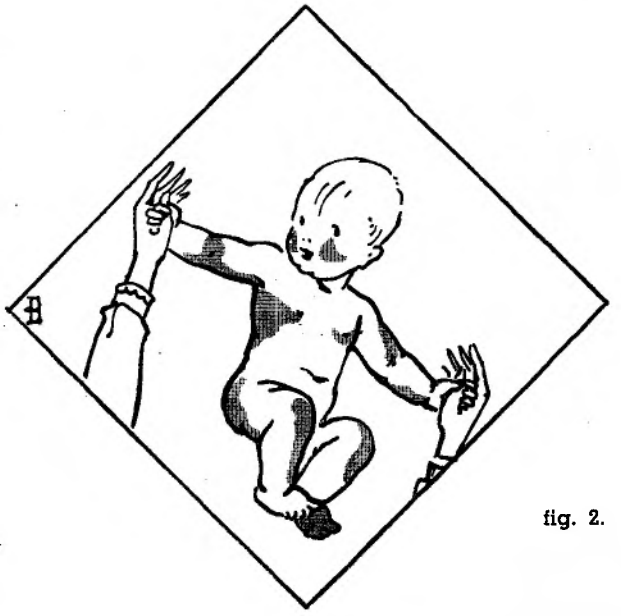

fig. 2.

gymnastiek voor kleine kinderen. Een handig boekje is dat van Doris Reichmann, dat met vele plaatjes is verduidelijkt. Ten slotte moeten we vermelden, dat ook Müller, de bekende deense gymnast, wiens boekjes „Mijn Systeem" in verschillende talen zijn versche-

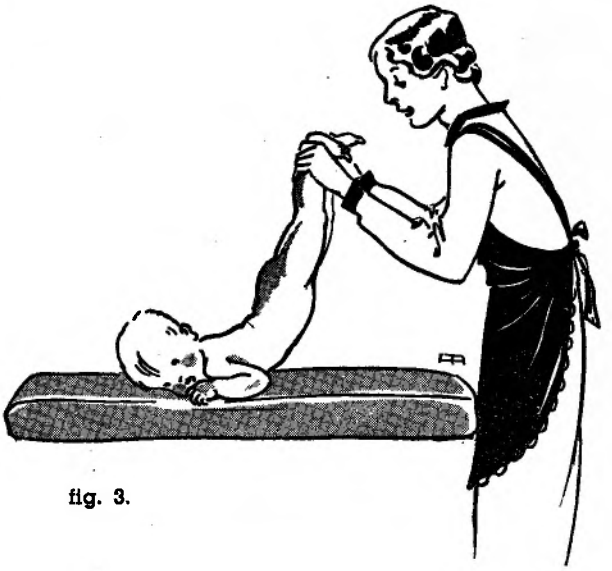

fig. 3.

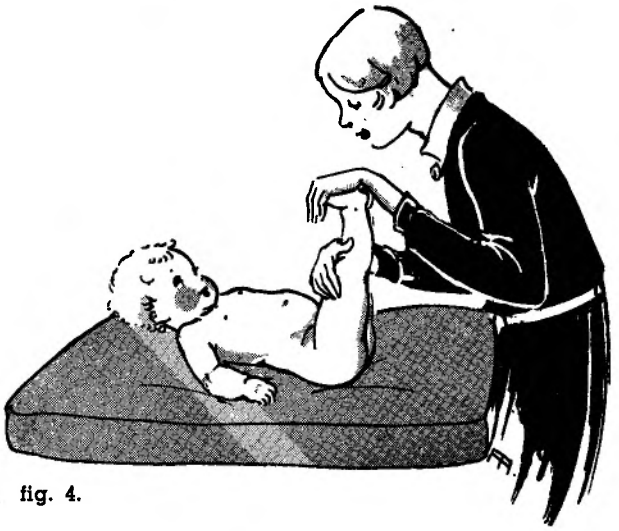

fig. 4.

nen, een methode heeft uitgewerkt voor zuigelingengymnastiek.
Het kenmerkende van zuigelingengymnastiek is, dat de bewegingen niet op last worden uitgevoerd, doch dat het kind ertoe gedwongen moet worden. Dat „dwingen" moet men intussen niet te dramatisch opvatten, de meeste baby's vinden de dagelijkse gymnastiek een pretje.
De oefeningen worden gedaan op de helptafel. Bij het geharde kind wordt deze voor het open raam in de zon geplaatst, het kind is geheel ontkleed. Een eerste vereiste is, dat de bewegingen niet plotseling worden gemaakt, dat het kind goed wordt vastgehouden, zodat het niet kan vallen. Door veilig te werken krijgt de baby spoedig het zo nodige vertrouwen.
De beste tijd voor de oefening is die na het ochtendbadje, dat we liefst laten volgen door een koude afsponzing. De eerste dagen oefenen we slechts enkele minuten; langzamerhand klimt de tijd dan op tot ongeveer 15 minuten en op dit maximum houden we het kind.
De oefeningen beginnen uit de aard der zaak zeer eenvoudig, terwijl het principe wordt toegepast ze geleidelijk meer ingewikkeld te maken en uit te breiden met nieuwe.
De eerste oefeningen (5e maand) zijn:

1. Bij het op de rug liggende kind brengen we de armen in verticale stand en strekken ze daarna opzij, zodat ze weer op de tafel liggen. Enkele malen herhalen (fig. 1 en 2).
2. Beenoefening: Het strekken van de beide benen, gevolgd door het buigen in de knieën, totdat deze de buik raken. Enkele malen herhalen.
3. Strekken, buigen en roteren van de voeten.
4. Rompoefening: Kind op de buik leggen, aan de onderbenen optillen, totdat alleen de schouders en bovengedeelte van de borst de grond (tafel) raken. Langzaam weer terug en deze oefening enkele malen herhalen (fig. 3).

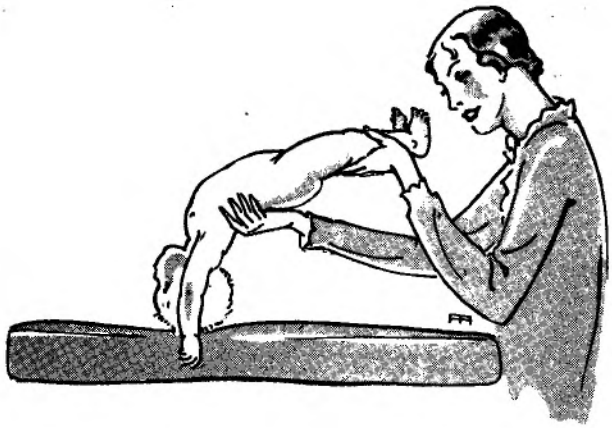

fig. 6.

In de zesde maand komen als nieuwe oefeningen erbij:
Het roteren van de gestrekte bovenarmen elk afzonderlijk als volgt: Langs de romp omhoog, opzij, terug naar de romp.
Een beenoefening: Met gestrekte knieën heffen van de benen tot verticaal en langzaam weer terug (fig. 4).
Weer een maand later volgt een nieuwe rompoefening:
Het kind ligt op de buik, we pakken de armen en bewegen deze naar achter, zo, dat de romp erdoor naar achter buigt (fig. 5). Verder

fig. 5.

roteren we de beide armen gelijktijdig.
In de achtste maand breiden we uit met:
Een rugoefening: Het kind ligt op de rug, we pakken de onderbenen in één hand, steunen de rug met de andere en tillen het kind op tot alleen het hoofd nog op de tafel steunt (fig. 6).
De rompoefening nr. 4 wordt uitgebreid: Het kind wordt aan de benen opgetild tot het hangt (fig. 7).
Als laatste nieuwe oefening komt het roteren van de benen: Beide benen pakken we in

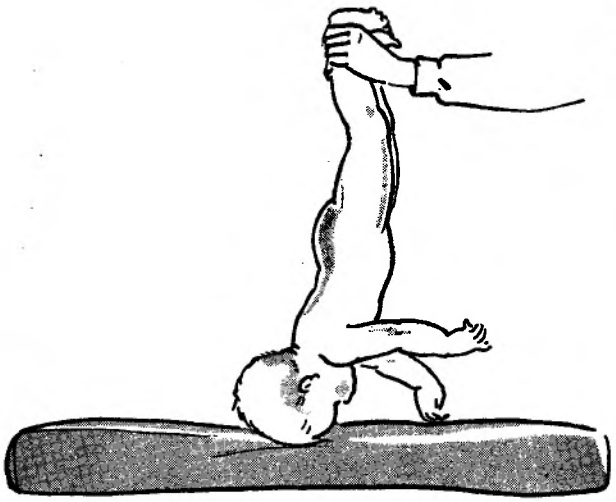

fig. 7.

onze handen (één onder de onderbenen en één op de bovenbenen) en roteren de benen samen.
Het schema voor het kind van 10 maanden is:

1. Strekken van de armen zijwaarts en verticaal;
2. armen roteren, afzonderlijk en gelijktijdig;
3. benen strekken en in de knieën buigen;
4. gestrekt heffen en weer in ruststand brengen van de benen;
5. benen roteren;
6. buigen, strekken en roteren van de voeten;
7. aan de benen optillen tot het kind hangt;
8. armen achterwaarts bewegen en daardoor de romp doorbuigen;
9. doorbuigen van de rug door deze te steunen en op te heffen.

Later breiden we enkele oefeningen nog wat uit:
Oefening 7 wordt aangevuld met op de handen lopen (kruiwagentje) (fig. 8).
Oefening 9: Hierbij kunnen we het kind om-

fig. 8.

keren totdat het op de buik ligt (fig. 9).
Al doende vinden we allicht nog een enkele nieuwigheid, doch het schema blijft ongewijzigd. We gaan hiermee door, totdat het kind oud genoeg is om actief, d.w.z. zelf de bewegingen uit te voeren. Het is dan 2½ tot 3 jaar oud geworden en we spreken dan niet meer van zuigelingengymnastiek, doch van kleutergymnastiek. Een belangrijk onderdeel van deze laatste is „droog zwemmen", dat een inleiding is voor de echte zwemles, waarmee we in ons waterland niet te lang moeten wachten!

fig. 9.

ontwerpen voor handwerk

Deze maand ga ik eens een paar tot nog toe niet behandelde voorwerpen met u bespreken.
Het eerste voorbeeld is Afb. 1, een slabbetje. U ziet het gewone modelletje met een ronde halsafwerking. Meestal wordt zo'n slabbetje versierd door een rand aan de onderkant, zoals hier. Natuurlijk loopt deze rand niet met een hoek naar de zijkanten om, maar gaat over in een eenvoudige streep of streepindeling, zoals dit bij iedere rechthoek meestal het geval is (zie Maart-nummer).
Even wijs ik u er nog op, dat hier aan de zijkant een smallere rand niet zo gewenst is, omdat het voorwerp maar klein is en het geheel vooral niet te druk versierd mag worden. Een enkele streep is dus al voldoende, maar het randje onderaan kan in frisse heldere kleuren (bv. rood, blauw, geel, enz.) op witte reformstof gewerkt een aardig effect geven.
Het tweede modelletje (Afb. 2) is geheel anders van versiering. Zou u voor het vorige slabbetje een gewoon eenvoudig staand randje kunnen gebruiken; hier zou dat niet gaan. In de eerste plaats is hier van geen „rand" sprake, ook niet van een uitgewerkte hoek. De versiering is geheel vrij om het vierkante halsje getekend.
Om de versiering (die op afdeelbare stof, bv. reformstof, toch bij voorkeur rechtlijnig moet zijn), mooi te laten aansluiten bij het halsje, is dit vierkant gemaakt.
Aan de voorkant is het meeste uitgewerkt, omdat dit natuurlijk het aardigste is, maar voor de zijkanten moet een oplossing gevonden worden, zoals hier ook te zien is: weer smaller dan de voorkant.

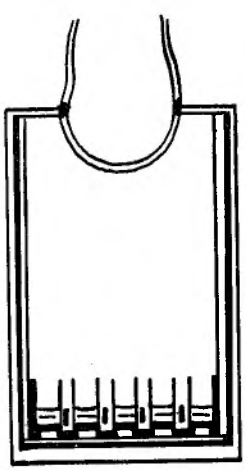
1

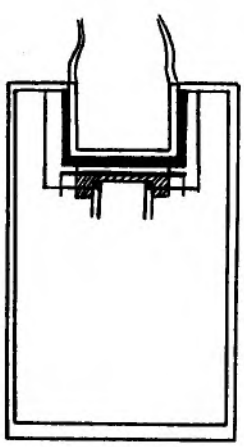
2

Omdat ons halsje nu het uitgangspunt is geweest, behoeven onderkant en zijkanten geen verdere versiering als open zoom of festonafwerking. Ook gewone zoom (onderkant breder) naar goede zijde gelegd en met kruissteek gehecht staat als afwerking heel aardig.
Nu komen we aan Afb. 3, een boodschappentas. Deze tas is zoals u ziet, met een staande rand aan de onderkant versierd. Hierdoor spreekt natuurlijk juist de onderkant, dus de onderafwerking het meeste. Om het dragende karakter nog meer uit te laten komen zijn hier uit de onderrand lijnen naar boven doorgetrokken, om het verband tussen beugel en onderkant te versterken.
De zijkanten zijn heel eenvoudig opgelost. Toch vraagt de rand bij de hoek een beëindiging of een overgang naar zijwant, al is die oplossing ook nog zo eenvoudig. Nooit mag een rand zonder meer afgebroken worden, omdat dit toch steeds een onbevredigend geheel moet geven.
Hier is de zijkant afgesloten door een enkele bies en een lijn. Deze lijn loopt niet geheel mee door naar boven, maar gaat zijwaarts af op het punt waar het tussenschot ophoudt.
De tas moet natuurlijk van stevige stof gemaakt worden. Heel geschikt is jute, bewerkt met wol, vissersgaren, perlgaren of gekleurd breikatoen.
De voor- en achterkant kunnen uit één stuk bestaan, mits u er voor zorgt, dat de breedte van bodem onbewerkt wordt gelaten. Daarna wordt de lap verstevigd, bv. met mantellinnen en op maat ingevouwen. Zeer aan te bevelen is het verder de bodem met dik stuk karton (zg. houtbord) stijf te maken. Vooral geen dun karton, omdat dit breekt en dan beter weggelaten kan worden. Dit stuk karton moet de maat van de bodem hebben, alleen iets kleiner. We schuiven karton tussen jute en mantellinnen en stikken precies naar het karton de beide stoffen op elkaar, zodat het karton en de stoffen meteen stevig vast zitten. Dan moet nog de zoom aan de bovenkant gestikt. De breedte van de zoom hangt af van de dikte en breedte van het latje, dat als beugel dienst doet en eenvoudig door de zoom wordt gestoken als alles klaar is.
Het tussenschot is even breed als de bodem en de hoogte is afhankelijk van de tashoogte. Het staat het mooiste het stukje in te zetten met een stiknaad bovenop gestikt, door de inslagen tegen elkaar te leggen en door

vierdubbele stof te steken. Er ontstaat dan een uitstaand kantje, dat het model mooi doet uitkomen.
Het platte stukje steekt aan beide zijden uit de zoom, mag niet kunnen schuiven en heeft gleuven om het hengsel te bevestigen.
Een geheel ander model geeft Afb. 4. Ook een flinke tas, maar niet in de eerste plaats boodschappentas. Ook op deze tas ziet u weer een eenvoudig staand randje, maar heel anders geplaatst dan bij 3.
Hier hebben we een gekleurde bies, die van voren naar achteren om de tas loopt. Dit geeft meteen al een totaal andere mogelijkheid van versiering, en wel om het randje aan beide zijden van die bies te plaatsen. De rechte bies wordt nu uitgebreid en levendiger door het kleurige werk ernaast.
Heel goed zal het in dit geval ook zijn veel van de kleur der middenbies in de rand toe te passen, zodat het een mooi geheel wordt.
Evenals bij de vorige tas kunnen wij jute gebruiken, maar ook bv. stevig gekleurd linnen, e.d.
Is het gewerkte middendeel klaar, dan is het goed de zijkanten ook met een bies of streep af te werken. Dan worden voor- en achterkant aan de beugel bevestigd, in het midden glad, aan de zijkant met een of meerdere plooien. Daarna wordt de voering tegengenaaid en het allerlaatste de zijkanten verbonden. Dit kan ook op de goede kant met siersteek gedaan worden.
Dan volgen nog twee tassen, geschikt voor handwerksters om handwerk en breiwerk in te bergen en mee te nemen.
Afb. 5 geeft zo'n tas te zien. Het is een model met klep en een klein, aan de onderkant bijgerond zijstukje.
Hier kunnen wij op het klepje een gewone staande rand toepassen (zie Maart-nummer) met aan de zijkant een streepindeling.
Hier is dat toch enigszins anders.
Het klepje wordt gesloten met twee leuke houten knopen en op de plaats van de sluiting is hier van de versiering extra werk gemaakt. Hier dus geen rand, maar een vrije versiering op de plaats van de sluiting.
Ook het hengsel aan de bovenkant wordt indien mogelijk weer op dezelfde afstand gehecht. U ziet: op een heel eenvoudige manier is al een aardige versiering te maken, en wanneer deze tas in mooie kleuren gewerkt en goed is afgemaakt met mantellinnen of andere stevige stof, zal hij zeker naar uw zin zijn. De zijkanten evenals bij tas 3 ingestikt.

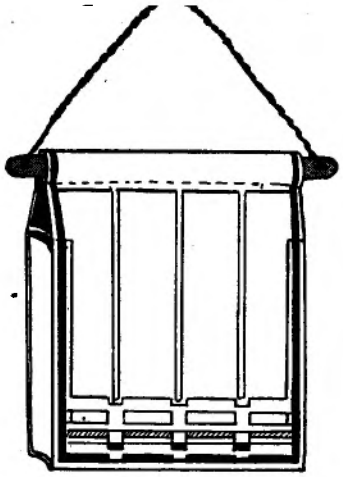

3

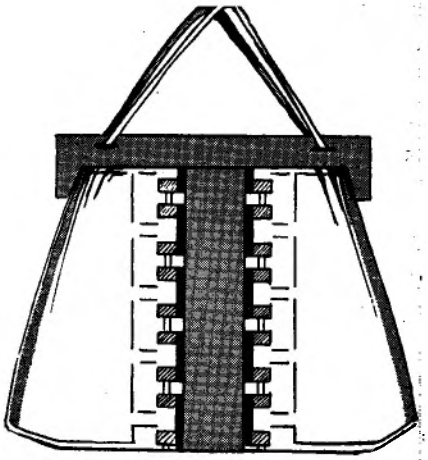

4

Het hengsel mag ook vooral niet slap zijn, dikwijls doorgestikt en stevig opgestikt. Bovendien moet op de plaats van het hengsel een flinke balein binnen in genaaid worden.
Voor degenen, die zich aan een aparter model wagen, heb ik Afb. 6 erbij gevoegd. Het is een rolronde tas, versierd met rond omlopende biezen. Die biezen zijn aan de zijkanten het breedste voor de afsluiting en moeten vooral leuk van stuk en kleurverdeling wezen.
De tas zelf is een langwerpige lap, geheel voorzien van mantellinnen.

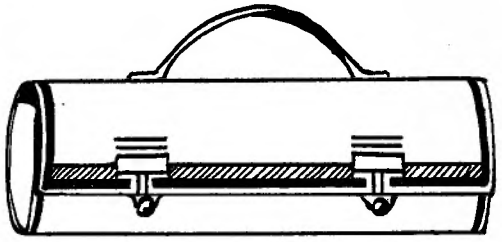

5

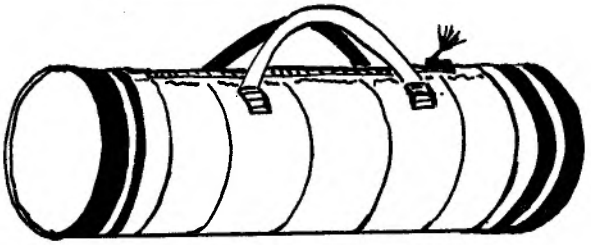

6

Om het model goed te krijgen, moet aan de onderkant ook een smalle reep dik karton tussen mantellinnen en bovenstof gestikt, hetzelfde bij de ronde zijstukjes.
Hengsels stevig omgestikt en een ritssluiting van boven.
Deze maand krijgt u voor nieuwe opgaven:
1e. de halsversiering van een slabbetje;
2e. handwerktas met klep en sluitingversiering (beide op tekening);
3e. één van alle hier besproken voorbeelden geheel of gedeeltelijk uitgevoerd.
Inzendingen (dit keer liefst vóór 15 September) aan onderstaand adres.

ATELIER DE DRIEHOEK.
Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

HOE REAGEREN WIJ?

In een vorig nummer werd gewezen op de tentoonstelling „Goede en Goedkope voeding" en op het werk van de diverse plaatselijke commissies voor huishoudelijke voorlichting.
Men zou denken, dat al deze belangloze arbeid wel zeer werd gewaardeerd. Niets is minder waar dan dat. In „De Proletarische Vrouw" b.v. wordt het telkens zo voorgesteld, als zou dit werk alleen maar dienen, om straks de steunnormen opnieuw te kunnen verlagen. En in het „Maandblad der Ned. Ver. van Huisvrouwen" schrijft een inzendster een lekedichtje naar aanleiding van de radiorede van Mevr. Castendijk—Jansen, waarin ze er op wijst, dat er zoveel voedsel verloren gaat, zelfs wordt vernietigd en waarin dit werk genoemd wordt: Economie van zotten. De redactie-commissie antwoordt hierop met een ander gedicht, waarin o.m. deze regels voorkomen:

„Bij al 't verkeerde, dat men ziet
Moet men één ding beseffen:
Het is heusch zoo eenvoudig niet
De crisis op te heffen."

Zó is het. We mogen gerust wijzen op dingen, die ons verkeerd voorkomen, maar een geest van wantrouwen aankweken mogen we niet. Nu is het heel gemakkelijk de mentaliteit te veroordelen van hen, die spreken als de Proletarische Vrouw en als de inzendster van bovengenoemd gedicht. Maar dit ontslaat ons niet van de taak, de vraag te beantwoorden: „Wijzelf, hoe reageren wij?" Op onze eigen moeilijkheden, maar ook op die van het geheel?
Onlangs beweerde iemand, dat het voor de oudere generatie en voor de heel jongen gemakkelijker is zich aan te passen dan voor hen, die niets anders hebben gekend dan jaren van voorspoed.
De ouden weten nog te spreken van een tijd, toen de verdiensten, maar ook de eisen, weinig waren. De jongen hebben de moed der jeugd. Daar tussen staan zij, voor wie een ruime verdienste en het stellen van hoge eisen aan het leven een vanzelfsprekendheid is en altijd geweest is.
Hierin is veel waars. De brieven over het crisishuwelijk en nu weer de antwoorden op de vacantie-prijsvraag getuigen van een zich aan willen passen met behoud van het goede, dat we in de voorbijgegane tijd gewonnen hebben. N i e t het opgeven van eisen, die de gezondheid stelt, doch een zoeken, hoe we met weinig middelen hieraan kunnen voldoen.
Ik voor mijzelf geloof, dat dit voor ieder persoonlijk in deze tijd de meest-juiste levenshouding is.
Maar dan komt nog de vraag naar onze verhouding tot de noden van het geheel. En hier past een zeer grote mate van bedachtzaamheid. Hier is nodig een b e g r i j p e n d helpen. Neen, ik neem hen, die het alles van de verkeerde kant zien, niet in bescherming. Maar toch — stel u eens even in hun plaats! Zij willen ook wel eens wat nieuws hebben! Ze weten misschien weinig of niets van naaien af. En dan krijgen ze gedragen goed, dat gesleten is of niet past. En er zijn wel commissies van voorlichting, er is ook een blaadje „Huishouding van nu", dat maar heel weinig kost en bestemd is om rondgedeeld te worden, maar toch — het leven stelt hen al voor zo heel veel moeilijkheden!
Ik was eens ergens op een plaats, waar verschillende leden van de Ned. Chr. Vr. Bond niet slechts gedragen kleren verzamelden, maar ze ook versteldcn of er kinderkleding van naaiden, en pas dan werden ze weggegeven. Zouden er onder onze lezeressen niet zijn, die voor hetzelfde doel een club van Jonge Vrouwen konden oprichten? En maakt het niet een veel prettiger indruk, als je een netjes veranderd kledingstuk cadeau krijgt, dan wanneer je zo maar ziet, dat de draagster het weggaf, omdat ze er zelf niets meer aan had?
Niet ieder heeft de tijd om zo voor anderen bezig te zijn. Maar die het kunnen — doen zij het ook?
En onze hulp op allerlei ander terrein? Kan het niet wezen, dat de fout ook wel eens een beetje schuilt bij hen, die helpen, omdat ze zo heel erg laten voelen, dat ze een g o e d werk doen?
Dit is juist ook een terrein, waarin we van beide kanten de vruchten van ons christenzijn hebben te tonen.
Denk maar eens aan de eerste christengemeente!
Op het brede terrein van het algemene, maatschappelijke leven kunnen we een dergelijke verhouding niet verwachten. Maar is het niet een veeg teken, dat we, misschien zelfs onbewust, die mogelijkheid ook uitschakelen, waar het ons leven als christenen van de twintigste eeuw betreft?

J. M. W.—W.

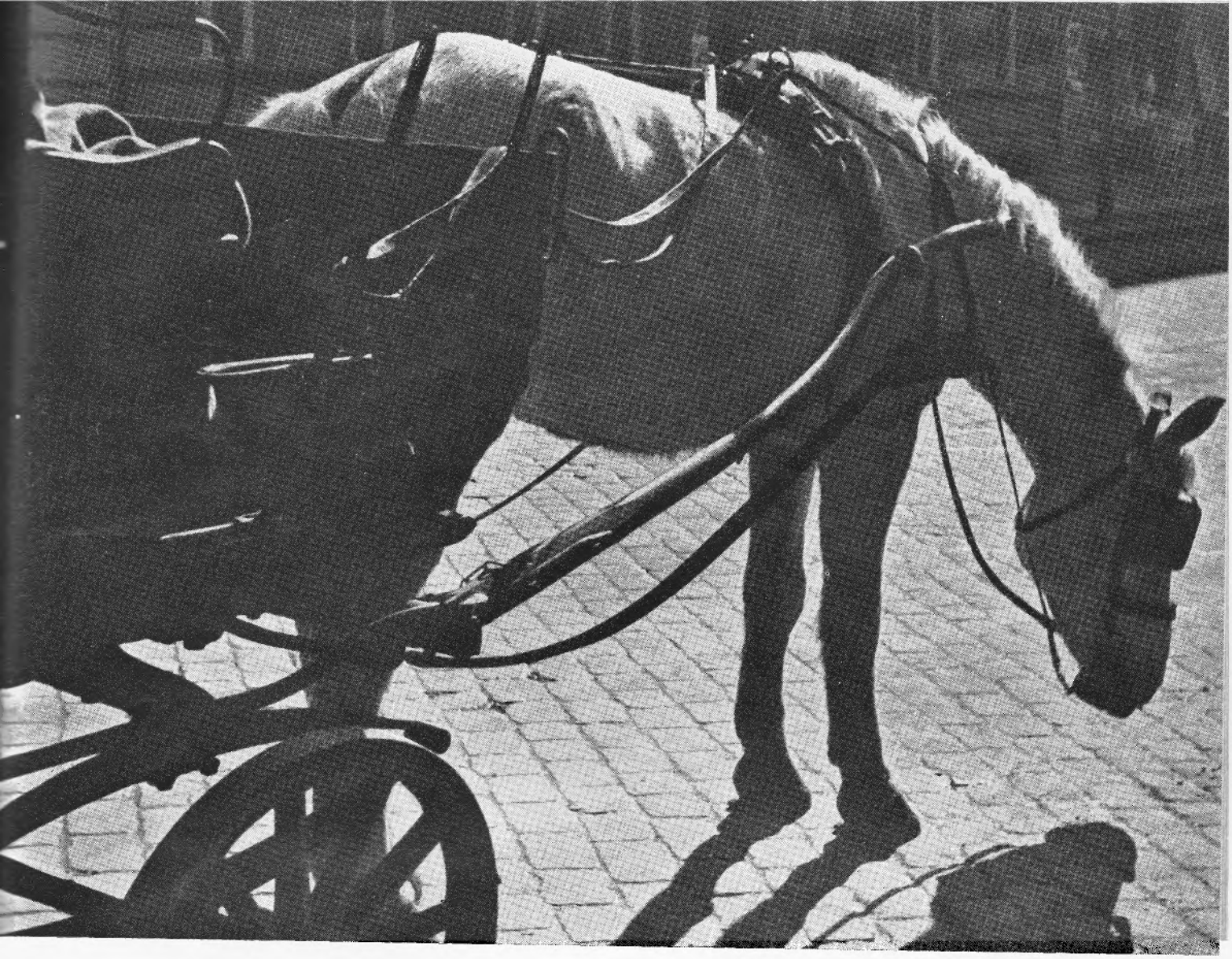

Dromend

Foto Nico Zomer

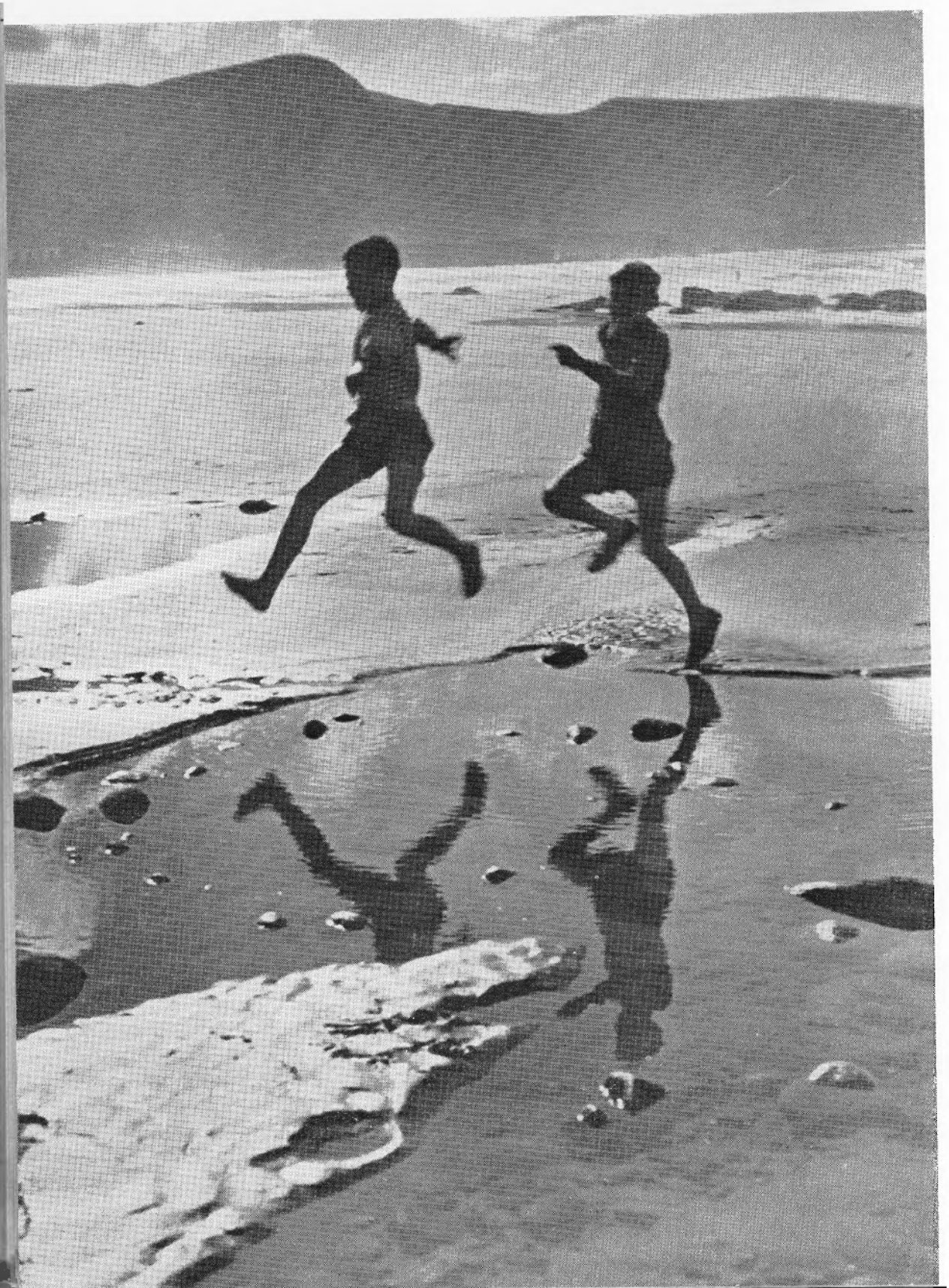

Wedloop
Foto Paul Wolff

KLEDING

De lange cape is gedacht van bruine taffzijde. De geheel doorgestikte en met mantellinnen gevoerde kraag (fig. IV) is van crème taflint. Deze cape is ook heel aardig van donkerblauwe wollen stof met een kraag van wit piqué en een sluiting van twee witte knopen.
Wie een badcape nodig heeft, make dit model van gebloemde badstof met een kraag die in dit geval niet doorgestikt of gevoerd wordt, van effen badstof. De sluiting geschiedt door een dik katoenen koord of door twee naturel houten knopen.
Het spreekt vanzelf dat er aan de hand van deze modellen nog eindeloze variaties te bedenken zijn, maar die laat ik graag aan de fantasie van mijn lezeressen over.

LENY VAN GEELKERKEN.

Laat ik u deze keer eens het patroon geven van een eenvoudige cape, want de cape in al zijn variaties wordt momenteel veel en graag gedragen.
Er zijn korte schoudercapejes van stevig grofdradig linnen — voor overdag — en van glanzig velours chiffon — voor de avond.
Er zijn lange capes van warme wollen stof, waar we ons helemaal inwikkelen als het 's avonds fris is, en lange capes van taffzijde ter completering van ons middagtoilet. Naast de ruige badcape zien we het korte capeje dat het diepe rugdécolleté van ons strandcostuum decent bedekt.
Het patroon van de cape dat ik u hierbij geef kan zowel voor een lange als een korte cape gebruikt worden en bestaat uit voor- en achterzijde van het gladde schouderstuk en de cape zelf, die uit één stuk bestaat en enigszins klokkend wordt aangezet. In kraag en sluiting kan men net zoveel variatie aanbrengen als men wil.
Het korte capeje van de tekening is bedoeld voor de avond. Het wordt gemaakt van zwart velours chiffon en de cape wordt met een open zoom aan het schouderstuk gezet. De opstaande Stuart-kraag (fig. V) is gedacht van goud- of zilverlamé en wordt voor de stevigte geheel met mantellinnen gevoerd. Sluiting met een dubbele sierknoop. Voor overdag is dit capeje heel aardig van grof linnen in lichtblauw, rose of groen. De kraag wordt dan eveneens van linnen en wordt geheel doorgestikt. De sluiting geschiedt door twee houten knopen. Het is ook heel aardig om bv. een naturel linnen jurk te completeren met een donkerblauwe ceintuur en knopen en een donkerblauw capeje. Een donkerblauw hoedje (model V of VI uit het Meinummer) voltooit dit aardig geheel.

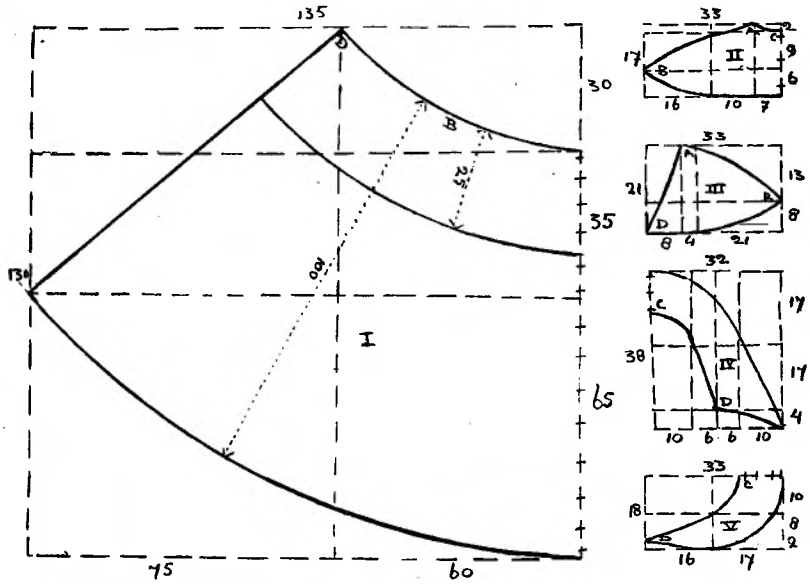

Fig. I = de cape (tot 25 cm. voor het korte capeje). II = achterzijde van het schouderstuk. III = voorzijde van het schouderstuk. IV = doorgestikte kraag. V = Stuartkraag. A valt tegen A, B tegen B, enz.

INKTMOPPEN

Oorspronkelijke vlek A

Oorspronkelijke vlek B

Bijgewerkte vlek A

Voor regenachtige vacantiemiddagen.

Het gebeurt u toch wel eens dat er, als u wilt gaan schrijven, per ongeluk een vlek inkt op uw papier valt? Nijdig knijpt u het bevlekte papier te samen en werpt het dan in de papiermand.
Maar halt nu!!!
Vouwt u dat papier weer eens open, u ziet dan tot uw grote verwondering dat die enkele druppel inkt, die u op het papier morste, eigenaardige afdrukken gemaakt heeft, afdrukken, die een zekere symmetrie vertonen.
In zulke gevallen kunt u door middel van enkele lijnen de vreemdste figuren en ornamenten tekenen.
U heeft alleen een weinig fantasie, inkt en een penhouder nodig om uit die vlekken prachtige dingen te maken. U laat een inktmop vallen, vouwt het blaadje dubbel, en het begin is er.
Moeilijker is het, om uit één en dezelfde vlek meerdere verschillende onderwerpen te tekenen, maar met lijm en fantasie heeft u 't weldra te pakken.
Eenmaal begonnen weet u van geen ophouden meer — zó verbluffend zijn de resultaten en zó groot is het genoegen!

MARTIN VAN WANING.

Bijgewerkte vlek B

PRACTISCHE dingen

VIERKANT KLEEDJE MET STROOIBLOEMETJES.

Dit kleedje is gemaakt van grijs Liberty-linnen (verkrijgbaar in verschillende kleuren bij Metz en Co., Amsterdam. Stalen op aanvrage franco) en geborduurd met C.M.S. koordgaren in zwart, lichtrood en groen. Voor de afwerking heeft men nodig ruim 4 M. lichtrood D.M.C.-band, daar het kleedje 1 M. in 't vierkant is.
De rafel wordt naar de goede kant omgeslagen en het band er met een siersteekje langs genaaid (eerst rijgen). Op de helft en op een vierde worden er in de lengte én in de breedte dubbele zwarte rijgsteken op gewerkt. Aan de randen nogmaals op een achtste, behalve telkens het laatste achtste deel, zoals men op de foto kan zien.
Het kleed is geborduurd met ronde bloemetjes in verschillende combinaties: zwart hartje (platte steek) met rode rand (festonneersteek), rood hartje met zwart, groen met zwart, zwart met groen. Men borduurt er telkens één, twee of drie bij elkaar en alleen langs de randen, zodat in 't midden vier grote vakken vrij blijven.
Het kleedje is te gebruiken als dekservet, serre- of tuintafelkleedje en in langwerpig model ('t linnen is 1.30 M. breed) ook voor ontbijtlaken.

B. VAN DER PLAATS.

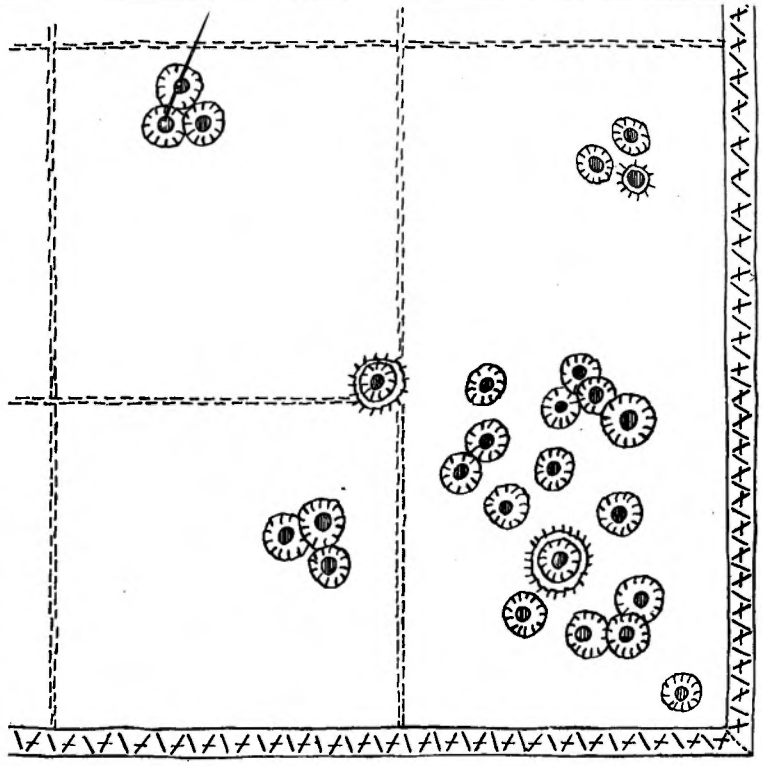

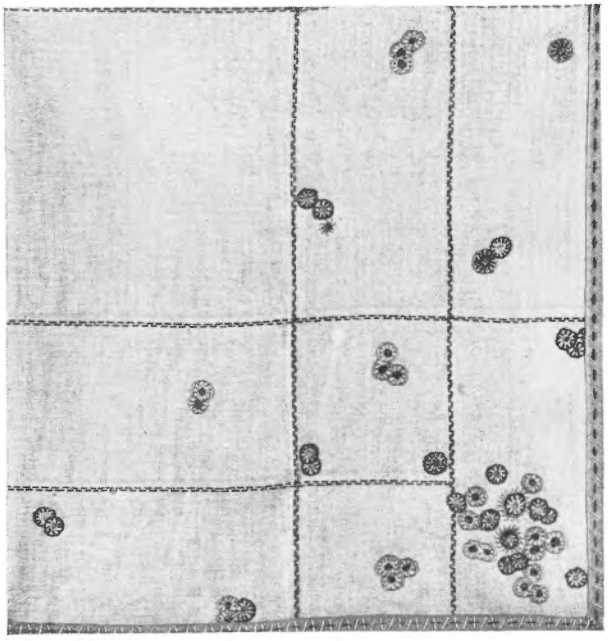

VLIEGENKAP.

Voor deze vliegenkap laat men het geraamte solderen van koper- of ijzerdraad. De middellijn van de (ronde) kap is 30 cm., de hoogte 10 cm. De zes spijlen, die voor de stevigheid zorgen, komen in 't midden van 't bovenvlak bij elkaar.
Nadat men alle spijlen met wit boorlint heeft omwonden, naait men bovenop een stevige koperen ring.
Men knipt nu een strook witte tulle van 100 cm. (omtrek van de kap) bij 30 cm. en naait deze strook tot een ronding dicht. Bij het omtrekken zorgt men, dat de naad op een der spijlen komt.
Door een zoompje aan de onderrand rijgt men een dun koordelastiek, om afglijden te voorkomen. De bovenrand rijgt men met een hoofdje om de koperen ring heen (flink trekken, de tulle moet strak zitten!).
Ter versiering naait men boven op de spijlen zes dunne koordjes in een lichte kleur (geel bv), plooit een smal lintje in dezelfde kleur om de bovenste ronding en naait de drie rozetjes op, zoals de foto aangeeft.
De kap kan in haar geheel gewassen worden in een lux-sopje. In lauw water naspoelen en snel drogen.

D. VAN DER PLAATS.

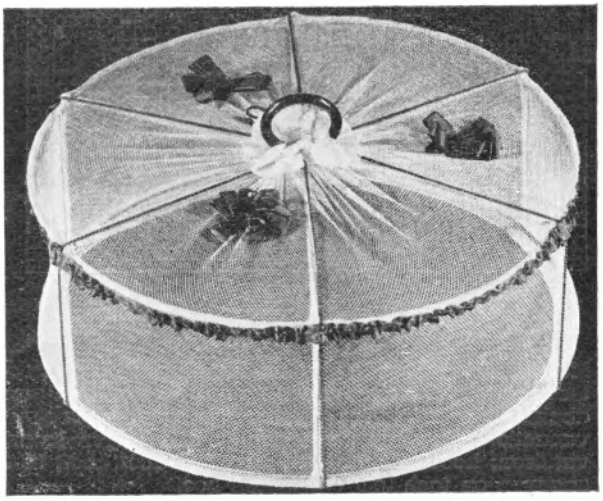

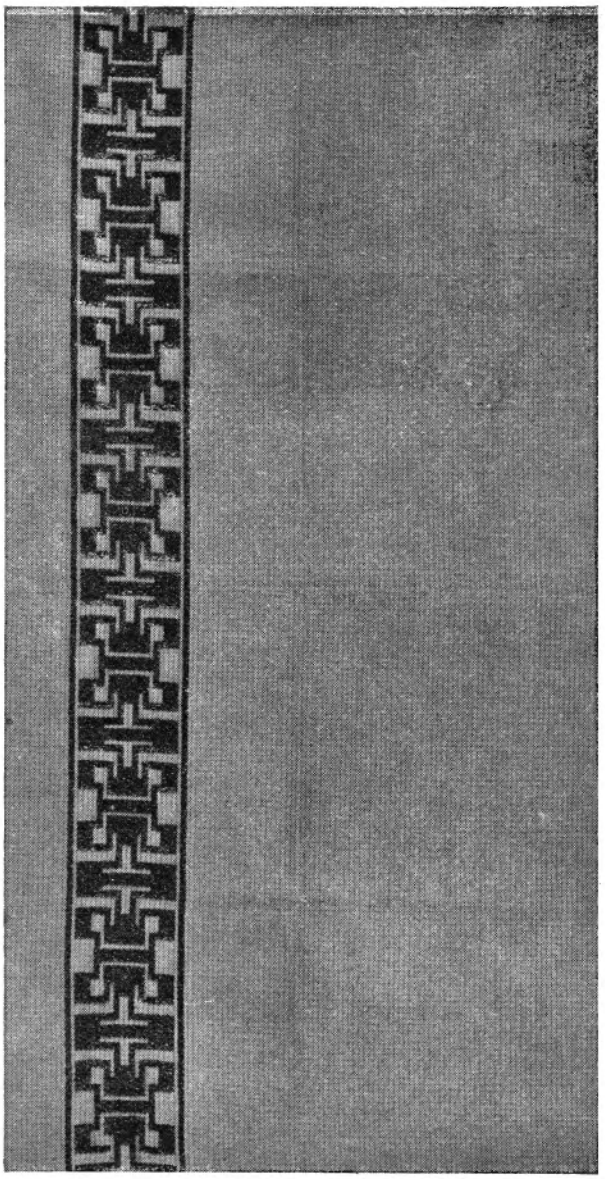

RAND VOOR BOEKENKASTGORDIJNTJE.

Deze eenvoudige rand wordt met donkerbruine Coton perlé op havanah-kleurige matting in de kruissteek gewerkt. Behalve voor het bovengenoemde doel is dit randje ook heel goed voor andere werkstukjes, b.v. voor een kinderjurkje te gebruiken.

RIEK HEUSINKVELD.

EEN PRACTISCHE HANDWERKTAS.

Op verzoek van enige lezeressen een handwerktas, waarvoor men 1 el cretonne, landhuis- of weefstof nodig heeft. In ieder geval stof die minstens 70 cm. breed is.
Men knipt een langwerpige lap die 62 cm. lang en 34 cm. breed is. Deze slaan we dubbel en stikken de zijnaden dubbel, zodat er dus een zak ontstaat die 34 cm. breed en 31 cm. lang is. Bovenaan een zoompje naaien voor elastiek.

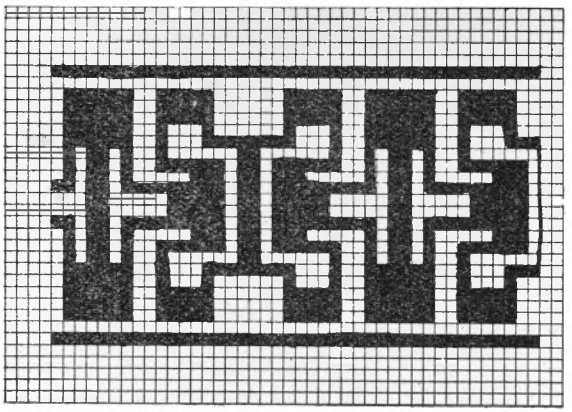

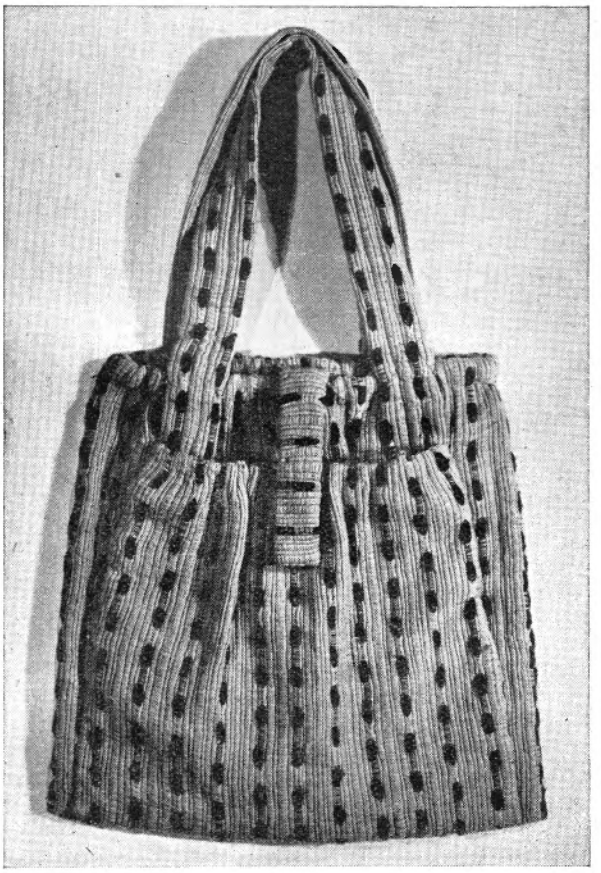

Met de hier volgende handwerktas, kousenhanger en theeaanpakker geven we op verzoek van een paar abonnees enkele zeer eenvoudige werkjes voor de vacantie. Ieder kan ze natuurlijk naar eigen smaak variëren; hoofdzaak is, dat men zich niet hoeft in te spannen en toch iets omhanden heeft.

Op de voorkant van de tas komt nog een zak die 30 cm. breed en 27 cm. lang is, alles met naden gerekend. Deze zak komt gelijk aan de bodem van de tas, maar de zijkanten lopen 1 m. schuin naar binnen dit is voor de ruimte. Ook hierin komt een zoompje voor elastiek.
De tas wordt door het elastiek 24 cm. en het zakje 20 cm. breed.
Nu komen de hengsels aan de beurt. Deze worden

60 cm. lang en bijna 4 cm. breed. We knippen ze dus 10 cm. breed en vouwen ze dan in drieën op met de inslag naar binnen en stikken ze dan een paar keer door, zodat ze flink stevig worden.
We zetten ze 4 cm. van de zijkant af en 9 cm. over de bovenkant heen. De einden komen aan de voorkant precies in de zak en aan de achterkant naaien wij ze er buiten op.
Nu nog een reepje stikken van 13 cm. lang en 3 cm. breed. Dit zetten we midden aan de achterkant vast en slaan het over de voorkant en het zakje heen, waar het met een drukker sluit.
De tas kan nu niet open vallen en er kan toch een behoorlijke hoeveelheid in.

ANNIE GROENHEYDE.

EEN DRIEHOEKIGE KOUSENHANGER.

Benodigd voor deze hanger:
1 gordijnlatje 32 × 3 cm., 2 repen cretonne; een van 40 × 9 cm. en een van 56 × 7 cm; 1 gordijnring van 4½ cm. en wat borduurzijde.
De korte reep in de lengte dichtnaaien en omkeren. De zijkantjes inslaan en ook dichtnaaien, nadat het latje erin geschoven is. De naad komt even over het midden heen, precies onder het latje.
We spelden nu op de naad het latje er stijf in en maken er met een draad D.M.C. of andere zijde een steelsteek op, die we bij iedere steek iets intrekken. Op deze manier ontstaat er een hoofdje en kan de stof niet van het latje af.
Nu de lange reep dichtnaaien en omkeren. Hier op de naad ook een steelsteek maken, doch n i e t intrekken.

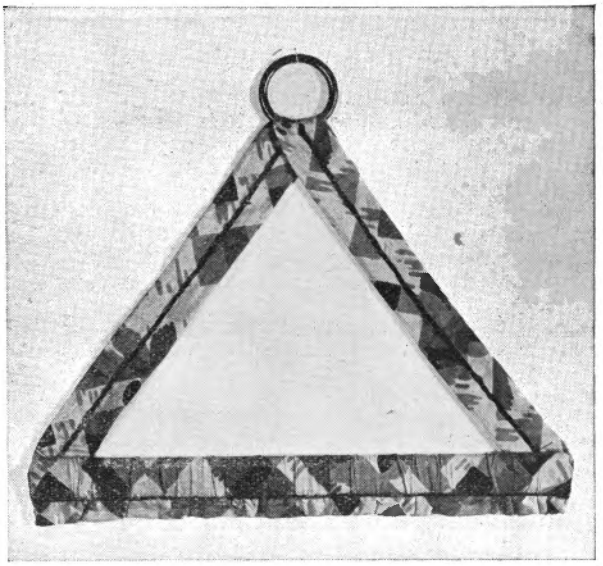

Dit tot op de helft borduren, daarna de naald naar achter steken en daar verder borduren.
Nadat de ring er aan geschoven is de einden een hoekje omnaaien en aan de achterkant van het tasje bevestigen. De steelsteek van de beide helften valt nu aan de goede kant.
Zo nodig zetten we de ring met een steekje vast.

ANNIE GROENHEYDE.

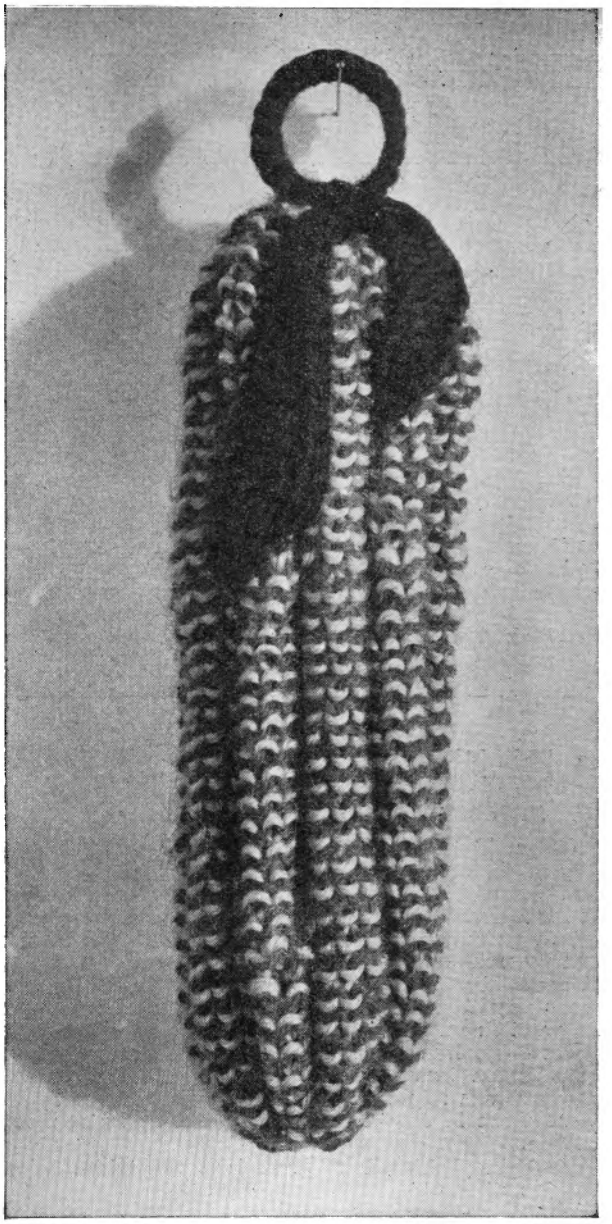

EEN MAISKOLF ALS THEEAANPAKKER.

Deze aanpakker wordt heen en weer recht gebreid in 2 kleuren: oranje en geel met bovenop 3 groene blaadjes en een ring om op te hangen.
Opzetten 45 steken.
1e naald: 5 st. geel, 5 st. oranje, 5 st. geel, 5 st. oranje, enz. De draad steeds van de vorige 5 steken pakken, dus men werkt met 2 kluwens.
2e naald: de draad tussen de 5 lussen naar voren halen, zodat aan de buitenkant geen lussen komen. Nu komt boven het geel oranje, dus de kleuren verspringen.
De lengte van het lapje wordt 17 cm. of 36 ribbels. Nu in de lengte dubbel slaan en van boven en onderen 4 cm. dichtnaaien. De opening die dan ontstaat is voor het oor van de theepot.
Aan de binnenkant de boven- en onderkant inrimpelen. Boven op komen de 3 groene blaadjes.
Voor het grootste blad haakt men 20 lossen, omkeren, ½ vaste, 1 vaste, ½ stokje, 1 stokje, 8 dubb. stokjes, 2 stokjes, 6 vasten, afhechten.
De twee kleinere blaadjes in het geheel iets korter haken. In het midden van de bladeren op de kop van de maïskolf naaien we een groen omgehaalde benen ring. De einden van de blaadjes naaien we vast.

ANNIE GROENHEYDE.

RAND BIJ HET SPREIPATROON DAT VOORKOMT IN HET JANUARI-NUMMER.

Mej. S. te S. die graag een rand bij het spreipatroon heeft, kan deze ineens aan de buitenste blokken haken, of, wat niet zo gemakkelijk maar mooier is, eerst alle blokken aan elkaar verbinden en dan de rand om de gehele buitenkant van de sprei haken.
In het eerste geval moet er in heen- en teruggaande toeren gehaakt worden. Dit is geen bezwaar, als we maar zorgen dat het haakwerk van de rand en van de blok hetzelfde wordt, d.w.z. wie steeds in de achterste lus van de vorige toer ingestoken heeft neemt dan bij het terughaken de voorste lus op.
Wie steeds door beide lussen gehaakt heeft, neemt ze bij de terugtoer ook beide op.
Haken we de rand op 't laatste aan één stuk door om de sprei, dan kunnen de eerste 7 toeren in het rond gewerkt worden, de punten moeten we ook heen en terug haken, daarvoor geldt dan ook het bovenstaande.

A. BALDER.

● REISFILMPJES

HET AFSCHEID DER VERLOOFDEN.

Niets werkt toch maar zózeer je alzijdige ontwikkeling in de hand als reizen!
Met „reizen" bedoel ik dan „in de trein zitten", want ik als eenvoudige forens kan mij geen buitenlandse reizen permitteren. Maar als ik dan zo 's morgens een paar minuten vóór 't vertrek in de trein zit, maak ik soms aardige toneeltjes mee, waar een leergierig mens nog heel wat uit op kan steken.
Zo weet ik nu bv. precies hoe ik, als ik, ouwe vrijgezel — je kan nooit weten hoe een stuivertje nog eens rollen kan — nog eens verloofd zou raken, afscheid van mijn meisje moet nemen. Dat heb ik nu al zó vaak in de praktijk gezien, dat kan niet meer missen.
Voor belanghebbenden wil ik het recept hier laten volgen:
Je blijft natuurlijk zo lang mogelijk stijf-gearmd op 't perron heen en weer lopen, af en toe elkaar diep in de ogen blikkend. Om de tien passen sta je even stil voor een stevige omhelzing, totdat de portierdichtsmijtende conducteur je goedmoedig toesnauwt: „instappen, meneer!" Je stuift naar binnen, rukt het raampje omlaag, en nu ontspint, hand in hand, een haastig gesprekje in deze geest:
„Wat ga je nu dadelijk doen, schat?"
„Ik, jongen? Nou, naar huis lopen, kousjes wassen, blouse wassen, piano spelen (vul in naar believen schrijven), aan mannie denken...."
„Zul je goed op jezelf passen, lieverd?"
„Ja, jij ook vent?"
De vent belooft het, en de trein zet zich in beweging. Nog een laatste levensgevaarlijke kus, een poosje „dàg", „dààg!" in verschillende toonaarden en allerlei nuanceringen van tederheid, en het stadium „wuiven" begint. Eerst zijn het korte, verende rukjes, dan worden het brede krachtige zwaaien, tenslotte trekt de vrije hand de zakdoek te voorschijn, en die blijft wapperen tot er ook werkelijk geen spoor, geen zweempje van de geliefde meer te zien is.
Dan trek je het hoofd terug, zakt vermoeid neer op je plaats en sluit de ogen, om nog wat te verwijlen in de zoete herinnering.... òf om de onderbroken nachtrust nog even voort te zetten?
Ja ,ja, zo op reis valt er voor een weetgierig mens nog wel wat op te steken!

DE BERGWAND.

Onze reisgids, een klein boekje van handig formaat, gaf aan, dat we hier de beroemde „Martini-wand" hadden. We stapten uit de wagen en keken tegen een steile, honderden meters hoge bergwand aan, die dreigend over ons heen hing.
Onwillekeurig ging er een huivering door ons heen, dit rotsgevaarte was onbarmhartig in zijn strakke onaandoenlijkheid.
Toen kwam er een klein mannetje op ons af. Een zoon der Alpen. Rood was zijn gelaatskleur en in zijn Tyrolerhoed stak een violette pauwenveer.
„Grüsz Gott!"
De groet die je overal in dit Alpenland met een warme, sympathieke intonatie tegenklinkt en je heel wat weldadiger aandoet dan het in Duitsland reeds tot een versleten cliché geworden: „Heil Hitler!"
Hij wees op ons nummerbord: „U komt uit Holland, mijnheer?" We knikten.
„Daar is het anders dan hier, hè?"
„Ja, wel héél anders. Holland kent geen bergen. De hoogste heuvel is misschien 200 meter. Daar kijk je bij helder weer uren ver in de omtrek, zonder dat je oog ergens anders op stuit dan op de horizon."
Er was een grote interesse in zijn vragende ogen.
„Dat moet mooi zijn, mijnheer."
Ik knikte. „Maar hier vind ik het toch mooier."
Dat begreep hij niet.
„Hier is het zo nauw. Als je hier de wijde lucht wil zien moet je eerst naar boven klimmen," zei hij.
Ik keek om me heen. Het dal, waar de Inn met een stuwende kracht door bruiste, was hier smal, aan weerszijden geflankeerd door steile bergwanden, bijna niet te beklimmen. En ik dacht na. De mensen, die hier wonen, komen dit dal waarschijnlijk nooit van hun leven uit. Dit is hun wereld. Ik trachtte het me in te denken. Maar toen bezagen mijn ogen die trotse Alpenketen toch even anders. Als je hier geboren wordt, je leven moet doorbrengen. Het dal is honderd kilometers lang, en misschien tien kilometer breed. Dat zijn de grenzen, waar je binnen besloten blijft.... Even stonden we stil.
Toen gingen we de wagen weer in. De man groette met dezelfde woorden.
Hier was het voor 't eerst tijdens onze reis, dat ik, ondankbare, met dankbaarheid aan mijn vlakke Holland dacht.
De Martiniwand wierp een dreigende schaduw over de wagen....

keuken GEHEIMEN

2 extraatjes voor de pic-nic

„HALVE GEDRAAIDE" (soort huzarensla).

250 gram (½ pond) koude vleesresten, 6 à 8 grote koude aardappelen, 4 harde eieren, enige ingemaakte uitjes en augurken, 1 à 2 tomaten (niet bepaald nodig), 2 eetlepels azijn, 3 eetlepels slaolie, 2 theelepeltjes Maggi's Aroma, wat peper en zout, misschien een ietsje mosterd.
Maal of hak alle vaste benodigdheden (vlees, aardappelen, eieren, uitjes, augurken) met elkaar fijn. Klop de olie met de azijn, de Maggi's Aroma en de kruiden even door elkaar en vermeng er de gemalen bestanddelen mee, tot alles een samenhangende massa vormt. Roer er, als tomaten gebruikt worden, deze in plakjes gesneden vruchten ook door; hak of maal die liever niet mee, omdat er dan te veel vocht uit vrij komt.
Voer een papieren of kartonnen doosje (zoals die bij de banketbakkers bv. worden gebruikt) eerst met een velletje vetvrij papier, leg er dan een laagje grote frisse kropslabladen in (natuurlijk eerst gewassen en dan in een schone doek gedroogd), schud daarop de „halve gedraaide" uit, bedek ze met een paar bladen sla en keer er ten slotte het papieren deksel overheen, waarin ook weer eerst als voering een stukje vetvrij papier is gelegd: op deze manier verzorgd, heeft het gerecht tijdens de tocht niets te lijden.

AARDAPPELSLA MET GROENTE.

10 à 12 grote gekookte aardappelen (koud), gesnipperde of geraspte worteltjes, 1 preitje, 2 tomaten (of een komkommer), 2 eetlepels slaolie, 3 eetlepels azijn of citroensap, 2 theelepeltjes Maggi's Aroma, wat zout, misschien wat peper.
Snijd de koude aardappelen in plakjes; klop de olie met de azijn, de Maggi's Aroma, het zout en het gesnipperde preitje door elkaar, giet dit sausje over de aardappelen en laat alles een paar uur zo staan, af en toe de aardappelen òm en òm scheppende, zodat ze alle met het sausje doortrokken worden.
Roer ten slotte ook de gesnipperde of geraspte worteltjes en de in plakjes gesneden tomaat of komkommer door de aardappelen, naar verkiezing ook een paar hardgekookte eieren, die dan vóór het dooreenmengen met een vork worden fijngewreven.
Neem de aardappelsla op de tocht mee in een papieren banketbakkersdoosje, dat eerst gevoerd is met een velletje boterhampapier en waarover het eveneens met vetvrij papier gevoerd dekseltje wordt gezet. Leg desverkiezend als onder- en bovenlaagje enige frisse groene kropslabladen, waartussen de sla dan komt te liggen.

RIJST, UI EN TOMATEN.

200 gr. rijst, ½ liter water, zout, 1 pond tomaten, 1 ui, 3 lepels boter.
Kook de gewassen rijst op de gewone wijze met het water en zout gaar. Fruit de fijn gesnipperde ui in de gesmolten boter lichtbruin. Ontvel de tomaten, door ze in kokend water te dompelen en het vel voorzichtig te verwijderen. Snijd ze in plakken. Vermeng de gare rijst met de gefruite uien en naar verkiezing 50 gram geraspte kaas en leg dit mengsel, laag om laag met de gesneden tomaten in een schotel. Leg bovenop de rijst een rand gesneden tomaten. Men kan dit mengsel ook in een vuurvaste schotel doen en met paneermeel en klontjes boter afmaken en in de oven warmen.

BLOEMKOOL MET SAUS EN GEVULDE TOMATEN.

1 bloemkool, 4 dl. melk, 4 lepels bloem, 2 lepels boter, zout, nootmuskaat of geraspte kaas, 2 pond kleine tomaten, 6 eieren, 6 lepels melk voor roerei.
Kook de bloemkool op de gewone wijze gaat. Plaats de hele bloemkool midden in een vuurvaste schotel en bedek ze met de saus. Was de tomaten en vul ze rauw met roerei. Giet er gesmolten boter overheen en warm de schotel in de oven.

VRUCHTENGRUWEL.

2 liter water, 100—125 gram parelgort of rijst, 100—150 gram suiker, 3 dl. bessensap, 100 gram gedroogde abricozen, citroensap, appelen, aardbeien, kersen, pruimen naar smaak.
Was de gort en week ze een nacht in het water. Kook ze met het melkwater en een citroenschilletje 1—1½ uur. Voeg de geweekte abricozen toe en laat deze nog ½ uur meekoken, daarna de stukjes appel welke 5 minuten mee mogen koken. Maak de gruwel af met citroensap, bessensap, ontpitte kersen en pruimen, aardbeien en andere vruchten naar smaak en tenslotte de suiker. Geef de gruwel koud.

G. LE ROY.

correspondentie v.d.redactie

EEN FELICITATIE WAARD !

Als één uit de familie een mooi examen gedaan heeft, straalt op alle leden iets van die glorie af. Zo kunnen we het niet helpen dat we ons allemaal een beetje blij en trots voelen over het prachtig succes van Agni van der Torre, die ons allen in de loop van deze jaargang nader gekomen is door het graag-gelezen vervolgverhaal. Zij slaagde aan de Universiteit te Gent magna cum laude voor het licentiaats-examen in de Paedagogische wetenschappen en eveneens magna cum laude voor het candidaatsexamen kunstgeschiedenis en Archaelogie.
Bravo Agni, jij houdt de naam van ons jonge vrouwen hoog!

DE KOMENDE JAARGANG.

Dat wordt wat! Voor de komende jaargang hebben we reuzenplannen, plannen zó mooi..... Neen, we verklappen nog niets, maar op ons redactie-bureau wordt gewerkt onder hoge druk. We hebben zóveel mooie en goede plannen, dat we elk ogenblikje zullen moeten benutten, om klaar te komen. Straks zullen we wel uitvoerig van alles mededeling doen. Nu zeggen we al vast: Werf abonnee's. De komende jaargang wordt een grote verrassing.

„AANPASSING".

Zoals onze lezeressen gezien zullen hebben, komt er in dit nummer een artikeltje voor, onder bovengenoemde titel, nu eens niet over een crisishuwelijk, maar over een één-vrouws-crisishuishouding. Mocht men bij het lezen hiervan gevoelens van instemming of protest in zich voelen ontwaken, laat men daaraan dan uiting geven in brieven aan de redactie. Graag zullen wij die, evenals bij de vorige enquête, weer samenvattend in ons blad weergeven, en aldus samen dit voor velen moeilijke punt onder ogen zien. Misschien kunnen op deze wijze lotgenoten elkaar nog nuttige wenken of handige oplossingen aan de hand doen om zo economisch mogelijk te leven!

PUZZLE ZOMERPOSTZEGELS.

Het Comité voor de Zomerpostzegels voor culturele en sociale doeleinden, Tesselschadestraat 9, Amsterdam-W., schrijft ons:
Op grond van allerlei overwegingen en in verband met velerlei verzoeken heeft het Comité voor de Zomerpostzegels besloten den termijn voor inzending der oplossing van de uitgeschreven puzzle-prijsvraag te verlengen. Oplossingen kunnen thans ingezonden worden uiterlijk tot 1 September a.s. Toewijzing der prijzen vóór 10 September. Prijswinnaars ontvangen bericht vóór 15 September.

KINDERTEHUIZEN.

Mej. G. F. te A. vraagt of er ook lezeressen zijn, die haar kunnen helpen aan adressen van kindertehuizen in het buitenland. Zij en haar vriendin wilden graag als helpster in zo'n tehuis gaan werken, om practische ervaring op te doen na hun schoolopleiding en om de moderne talen beter te leren. Zij willen van alles proberen en zijn niet bang om aan te pakken. Bij voorbaat vriendelijk dank voor de inlichtingen.

PAS OP UW TELLEN !

Willen degenen, die gebruik maken van onze Seintjesrubriek vooral zorg dragen het juiste nummer op de enveloppe te plaatsen? Het komt nogal eens voor dat de brieven zodoende aan een verkeerd adres komen. Dat brengt voor de ontvangster mee teleurstelling plus port, en voor de afzendster teleurstelling omdat het antwoord al maar uitblijft. Even goed uitkijken en men kan anderen en zichzelf al deze onaangenaamheden besparen!

AAN MEVROUW O.—W. te L.

Wanneer u tijdens uw langdurige afwezigheid uw keukenmeisje aan wilt houden, kunt u haar bv. gedurende die maanden de helft of een derde van haar loon uitbetalen. Daar zij vrij is om in die tijd een tijdelijke betrekking waar te nemen, leek ons dit, na nog eens enkele ervaren huisvrouwen geraadpleegd te hebben, uwerzijds allenszins billijk. Kostgeld en wasgeld zouden wel gehandhaafd moeten blijven. Voor de geschenken en het verval dat zij anders zou genieten, kan misschien een klein bedrag ter vergoeding gegeven worden. Wij hopen u met deze beantwoording enigszins van dienst te zijn geweest.

VOOR WIE GAAN TROUWEN.

De aandacht van belanghebbenden zij gevestigd op een merkwaardig boek, samengesteld door de Stichting „Het Nederlandsch Gezinsboek", op initiatief van den heer A. J. G. P. Septer, ambtenaar bij de Burgerlijke Stand te Amsterdam. Dit boek zal voortaan te Amsterdam en omgeving uitgereikt worden aan hen, die huwelijksaangifte komen doen. Voor onvermogenden wordt het gratis beschikbaar gesteld, van anderen wordt een bijdrage gaarne aanvaard om het werk der verspreiding voort te kunnen zetten.
Het „Nederlandsch Gezinsboek" dat er met zijn flink formaat en oranje met blauw bedrukte band keurig uitziet, is inmiddels ook in de boekhandel verkrijgbaar gesteld.

Wat het boek dan wel bevat? Laten wij u een overzicht van de inhoud geven. Daar treffen wij aan:

Prof. dr J. Waterink met „Iets over ouders en kinderen"; prof. dr A. H. M. J. van Rooy over „Geneeskundig onderzoek voor het huwelijk"; L. Heyermans met „Algemeene gezondheidsraadgevingen"; prof. K. de Snoo en J. H. G. Carstens, kinderarts, over „Moeder en kind"; dr J. Th. Terburgh over „Besmettelijke ziekten"; arts R. N. M. Eykel over „Tuberculose en tuberculosebestrijding"; dr P. H. van Roojen over „Eerste hulp bij ongelukken in het huisgezin"; drs E. Waisvisz over „Veiligheid in huis"; mevr. mr B. Bakker—Nort en A. J. G. P. Septer over „Gezin en wet"; mr dr J. van Bruggen en ir A. J. Versfelt over „Het nut van verzekering"; Jan Teders over „Onze woning" en mevr. R. Lotgering—Hillebrand over „Gezonde voeding", met een serie uitnemende recepten. Alles bij elkaar genomen dus zeker een boek, dat in een behoefte voorziet, en dat door velen dankbaar aanvaard zal worden!

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ, M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw", Baarn, Giro 20246
Verschijnt de eerste Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een gehele jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

17e JAARG., SEPTEMBER 1935, No. 12

INHOUD

- Meditatie. Jezus met ons 442
- Oude kunst. Foto S. P. de Wit 443
- Waarom reizen niet meer Hollandse meisjes alleen? door Mary Pos 444
- Biddende. Vers van Bert Bakker 448
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal 449
- Toveren met breinaald en haakpen, door L. de Vries—Hamburger 455
- De heugenis, door W. J. Strijt 458
- Vacantie-album, door Rie van Rossum 461
- Een plant voor onze moderne kamers, door P. Meijer 463
- Een kellnerinnetje aan 't woord, door dra. M. G. Schenk 464
- De woonkamer, door Reinier Tybout 465
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek" 468
- Ons Patronenhoekje 470
- Verandering, door J. M. W.—W. 472
- De vierdaagse, door C. B.—v. G. 473
- Practische Dingen 474
  - Theemuts, door J. Duyser—Ouborg 474
  - Damestas, door J. Duyser—Ouborg 474
  - Babypakje, door Tiny Boessenkool—Nawijn 474
  - Garnituurtjes, door Leny van Geelkerken 475
  - Een aardig wollen kraagje, door Annie Groenheyde 477
  - Tafelkleed, door Atelier „De Driehoek" 477
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh—Snoek 478
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy en Martine Wittop Koning 479
- Correspondentie van de redactie 480

Op de kunstdrukpagina's:

- Het spel van licht en water ..... foto Nico Zomer
- Vliegenzwammen ..... foto Kees Hana
- Het afscheid van de zomer ..... foto Paul Wolff

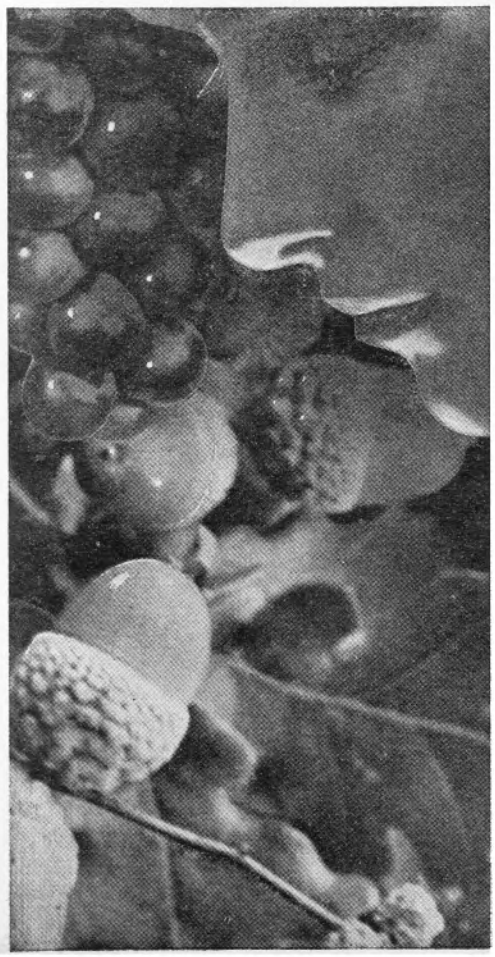

JEZUS MET ONS

En zie, Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld ● Matth. 28:20

Ja, zeker, dat is zo, het staat in de bijbel. Jezus is met ons. Zijt ge daar zo zeker van? Is Jezus bij u? Vandaag? Morgen? Als wij daar zo zeker van waren, wat zou ons leven dan anders zijn.

Jezus met ons, dat wil zeggen: wij in zijn tegenwoordigheid. En onze gedachten dan, onze woorden en onze daden? Hij weet er van, want Hij gaat naast ons.

Of hebben we liever, dat Hij niet met ons is? Is Zijn tegenwoordigheid ons lastig?

Jezus met ons. Dat wil zeggen, dat Hij vóór ons is, dat Hij het goede voor ons wil, dat wij zeker kunnen zijn van de enige juiste uitkomst van ons leven.

Jezus met ons, dat wil zeggen, dat Hij deelt in onze vreugde en in onze smart, dat Hij onze zonde en schuld mee draagt, dat Hij met ons mee strijdt en ons voert tot de overwinning.

Wij willen nu toch eens over die bekende woorden nadenken en er ernst mee maken. Ze staan in de bijbel, opdat wij niet meer alleen zouden gaan, nooit meer alleen zouden gaan.

Jezus met ons, dat zegt alles. En als we Hem niet bij ons weten, nu, dan staat dat woord wel in de bijbel, maar dan baat ons dat niet.

Jezus met ons, alle dagen, ook op de laatste dag van ons leven. En dan.... wij met Jezus. K.

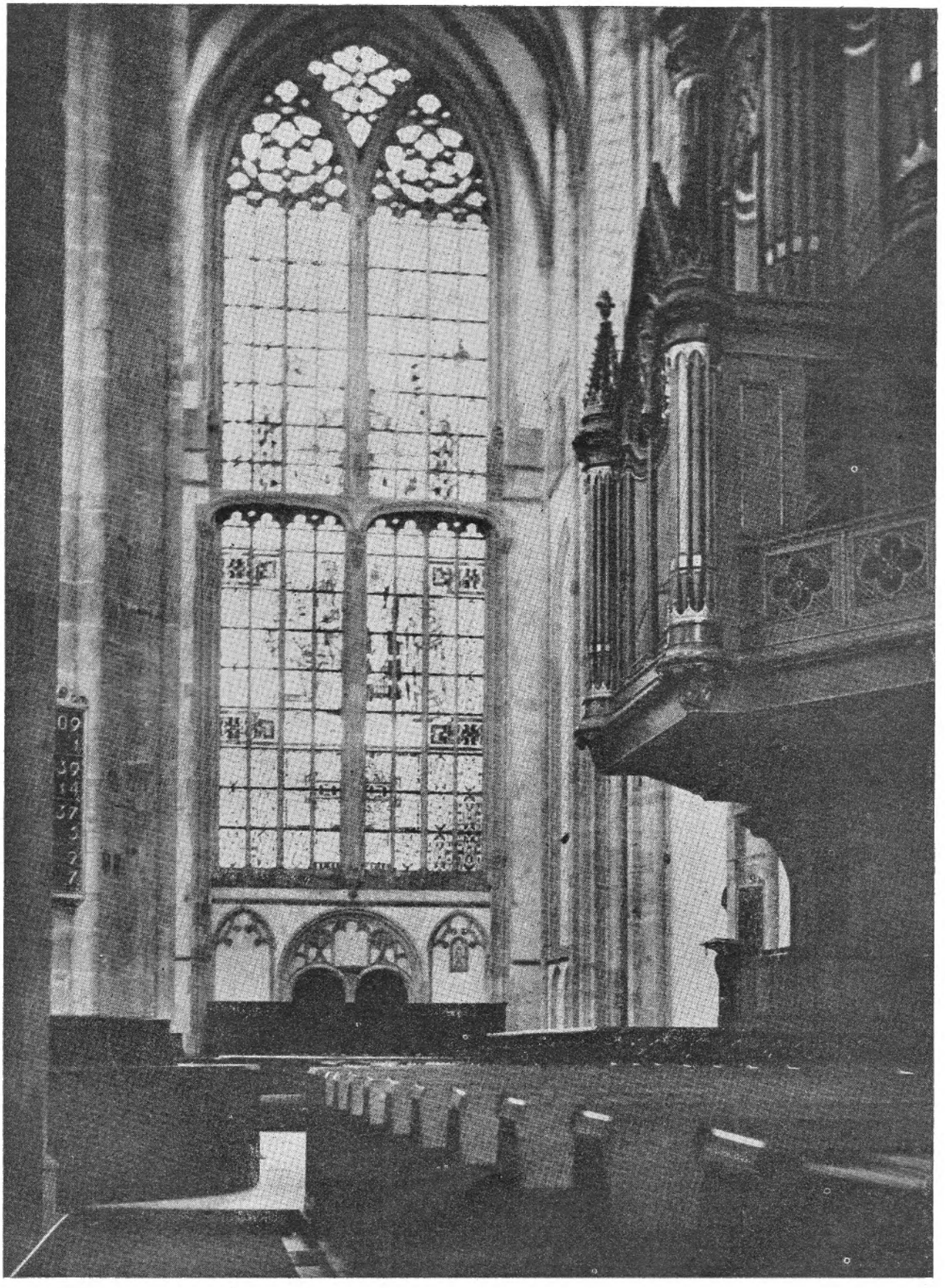

Oude kunst. Foto S. P. de Wit.

Mary Pos

Waarom reizen niet meer Hollandse meisjes alleen?

„Ik begrijp niet, wat dáár nu aan is, om in je eentje aan de zwerf te gaan! Wat vermoeiend en onaangenaam om overal zelf voor te moeten zorgen en hoe sáái moet zo'n reis wel niet zijn! Nee, dat zou nu niets voor mij wezen!"

Die verwonderde uitroepen krijgt men na elke zwerftocht weer te horen, ofschoon er hoe langer hoe meer verlangen om iets van zo'n saaie, vermoeiende reis te vernemen, in ligt opgesloten, want als die nu toch wèrkelijk zo eentonig en vervelend en zo onaangenaam zou zijn, dan is men toch niet zo dwaas er telkens opnieuw aan te beginnen!

Als wij, jonge vrouwen die alleen reizen, elkander ergens treffen in de hal van een pension, in een trein of tijdens een tocht per autocar, dan moeten we altijd lachen om dergelijke uitroepen, die we allen op z'n tijd te horen krijgen. Want wie, die na zo'n kostelijke reis vol verrassingen, vol lering, vol ondervonden hulp en vriendschap weer thuis komt, monter en helemaal opgefrist, zou van zoiets spijt kunnen hebben? Dat is toch een onmogelijkheid?

Als ik daarom mijzelf afvraag waarom er onder de vele alleen reizende jonge vrouwen naar verhouding zo weinig eigen landgenoten gevonden worden, dan kan ik maar één reden opgeven, namelijk dat men niet weet wat reizen alleen is. Want wist men werkelijk hoe vol bekoring zulk reizen is, hoe vol afwisseling en verrassingen, men zou bij de eerste de beste gelegenheid de proef op de som willen nemen.

En wat gebeurt er nù dikwijls? De vacantie komt in zicht en inplaats dat de gedachte eraan je soms al onder het werk van alledag in een vrolijke stemming brengt of zelfs een beetje opgewonden maakt van verwachting, — je werkt er tenslotte toch een heel jaar voor, en moet er daarna weer een jaar op kunnen teren, — zit je te piekeren hoe je die tijd zult gaan doorbrengen, en waar en met wie. Natuurlijk kun je met de reisvereniging gaan, op zijn tijd is zo'n tocht van een troep gezellige Hollanders onder elkaar maar wat aardig, maar gunst, je wilt toch ook wel eens wat anders? Je zit met je taalstudie, hoe graag wil je je nu eens practisch oefenen en wanneer je met eigen landgenooten er op uittrekt, komt daarvan natuurlijk niets.... Bovendien, het moet toch iets geheel anders zijn, om een vreemd land samen met een aardige vriendin te gaan „ontdekken" dan met een groep landgenoten. Je blijft op die manier in je eigen Hollandse sfeer en je wilt daar zo graag nu eens helemaal uit zijn, helemaal opgaan in het leven van dat andere land, zodat die eigen wondere stemming nu pas goed over je heen komt en je daardoor ook alles wat dat vreemde land aan schoons en bizonders te geven heeft pas echt geniet.... Je wilt alles ook kalm en rustig beleven, de tijd voor iets nemen als het de moeite waard is, je wilt je door niemand laten haasten, door niemand laten afleiden, door geen anderen laten ergeren, die langs de schoonste dingen, welke jou juist zo aangrijpen en vasthouden, achteloos of lawaaierig heengaan.... En om nu eens ditmaal zó je vacantie te gaan genieten, daarvoor moet je een reisgenote zien te vinden, iemand die je sympathiek is en die in vele dingen precies zo voelt als jij.... maar wie? Je hebt vriendinnen genoeg, dus een keus zal niet moeilijk vallen en in gedachten ga je het rijtje af. Als Greet nu net niet verloofd was, wat zou je diè dan graag meegevraagd hebben, de liefste vriendin die je bezit.... nu Annie misschien dan.... ja maar, zou die dit jaar niet naar een familie in Engeland gaan? Nel zou je kunnen vragen en haastig bel je haar op, maar ook zij blijkt juist haar plannen gemaakt te hebben voor dit jaar, en zo kom je bij die kennissen terecht waarmee je

in het gewone leven al veel minder contact hebt, de ene heeft niet veel lust en de andere zegt: „Ja, wou jij juist naar Duitsland? Maar ik zou dit keer graag naar Londen gaan, doch ik kan me voorstellen dat jij dát weer niet leuk vindt, als je er net het vorig jaar bent geweest...."

Het slot is dat je geen goed gezelschap kunt vinden en dus maar probeert op een andere wijze van je vacantie te maken wat er van te maken is, en heel dat fijne aanlokkelijke plan, waar je al zó in was opgegaan, opgeeft, of wat nog erger is, dat je tenslotte na veel wikken en wegen en overleggen er op uit gaat met een verre vriendin, die totaal anders blijkt te zijn in de dagelijkse omgang dan je gedacht had, zodat de reis voor beiden een teleurstelling wordt....

Maar nu de andere manier om je vacantie door te brengen, die je werkelijk nooit zal berouwen, maar je telkens meer zal gaan aanlokken....

Geen gezeur en vragerij aan vriendinnen, die al vol zitten met andere plannen en zich later misschien afvragen, „of zij nu tòch nog wel een prettige vacantie zal hebben gehad", geen wikken en wegen met een reisgenote, die precies juist dat wil, wat jou helemaal niet aanlokt.... Je zou graag daar en daar heen willen? Uitstekend.... Je portemonnaie keer je om, je reisspaarpotje wordt voor de dag gehaald en je gaat overleggen hoe je dat geld nu 't voordeligst zult kunnen uitgeven, hoe je er zolang mogelijk van zult kunnen genieten.

Maar één ding stel je van te voren vast: armoedig of pietepeuterig uitgaan, daarover denk je niet. Liever één week goed, dan twee weken armoe lijden.... Een behoorlijk hotel of pension, stevig eten, een paar aardige souvenirs om mee naar huis te nemen, wat leuke kiekjes en ook als het nodig is iets missen kunnen voor een arm mens, die je juist op je reizen zo vaak kunt aantreffen. Je neemt je ook voor nooit krenterig te zijn wanneer de hulpvaardigheid en vriendelijkheid van bedienden en ondergeschikten op gepaste wijze beloond moet worden.

En het eigenaardige is, dat alleenreizende jonge vrouwen dikwijls veel guller zijn dan wanneer ze in gezelschap van anderen uitgaan, dan wordt echt vrouwelijk soms té veel overleg gepleegd over de uitgave van de reispenningen, terwijl een jonge vrouw, die alleen reist, meestal zó van alle kanten geholpen wordt, zo vriendelijk ontvangen en bejegend, dat ze, ook weer zo echt vrouwelijk, uit blije dankbaarheid om zoveel hartelijks spontaan dit wil tonen met een daad.

Je begeeft je van te voren naar een der vele reisbureaux, je kunt er prospectusjes en inlichtingen te kust en te keur krijgen, je vraagt aan je bereisde bekenden de adressen van goede hotels of pensions, en de rest gaat vanzelf.

Als je eenmaal op inlichtingen uitgaat, dan stromen ze je van alle kanten toe, want juist omdat je alleen wilt gaan, is bijna iedereen dubbel ijverig je met raad en daad bij te staan.. Later wordt het juist zo, dat je zelf als bereisde vrouw raad gaat geven, maar dat komt pas later, nu trek je er maar vol verwachting en onbezorgd tussen uit, je hebt gezorgd dat alles in orde was, je hebt desnoods bankcheques bij je inplaats van papieren geld, je gaat nooit zelf aan het sjouwen met je zwaarste koffer, want dat dubbeltje voor den kruier bespaart je een gulden energie, je handelt verder als een flinke, doortastende, Hollandse jonge vrouw,

Je gaat nooit zelf sjouwen met je zwaarste koffer.

zodat de mensen beslist de indruk krijgen, dat het alleenreizen de gewoonste zaak van de wereld voor je is en.... je ontdekkingstocht is aangevangen....
Voor de rest weet ieder die over een helder verstand beschikt, wat ze doen en laten moet. Met een vreemdeling alleen een tocht gaan maken, al stelt hij het nog zo aanlokkelijk voor, daarover denk je eenvoudig niet, je brengt hem dit tegelijk aan z'n verstand, maar voor het overige ga je vertrouwend je weg, jezelf gevend door de spontane omgang, waarvoor de Hollandse vrouwen in het buitenland bekend staan en je komt terug verrijkt met kennissen hier en vriendinnen daar. Je ontmoet de meest interessante mensen, je maakt een afspraak om later op een volgende zwerftocht hùn woonplaats aan te doen, je blijft met sommigen in een fijne briefwisseling, een uitstekende oefening voor één van je talen, en na die paar weken bemerk je, dat je, wat je conversatie betreft, zóveel geleerd hebt, haast spelenderwijs, als een jaar lesnemen je niet had kunnen geven. En als je na zo'n reis „moederziel alleen in eentje" tot aller verbazing monter en gelukkig en boordevol van de aangenaamste herinneringen terugkomt, als je vertelt van al dat bizondere, wat je anders nooit beleefd zou hebben, dan lach je precies als die andere alleenzwervende reisvriendinnen om de verwonderde uitroepen, die alleen maar voortkomen uit een niet-weten.
Na elke nieuwe reis voel je ook hoe je zelfstandigheid er door gegroeid is, niet dat je „mannig" probeert te worden, daarvoor ben je, echt vrouwelijk, veel te dankbaar om de hulp en vriendelijkheid die je van alle kanten meestal ontvangt, maar vroeger kostte het je altijd wat moeite om alleen te handelen, alleen te beslissen, ook als er beslist móést worden en nu op zo'n reis, in een volkomen nieuwe omgeving en in geheel andere omstandigheden, als waaraan je gewoon bent, geschiedt het zelf handelen als iets heel natuurlijks.
Bij elke nieuwe tocht doe je meer ervaring op en je zult met reizen zo vertrouwd raken, dat ook zuidelijke landen als Italië, Spanje en Portugal je geen moeite meer geven, als je er maar rekening mee houdt altijd met zuiderlingen te doen te hebben, die een ander temperament en een andere mentaliteit bezitten dan koele Noorderlingen. Maar wanneer men ook hier verstandig zijn weg gaat, dan zal men niets dan de grootst mogelijke hulp ontvangen. Zelfs Sicilië, welke vreemde voorstellingen velen zich nog van dit verrukkelijke eiland maken, levert dan geen enkel gevaar op, zoals ik, die het geheel alleen doorkruist heb, nog maar zo kort geleden mocht ondervinden. Zij, die andere artikelen van mij over dit land van zonneschijn, met z'n korenblauwe zee en besneeuwde Etna, met z'n heuvels bedekt met bloemen, z'n palmen, cypressen en cactussen, gelezen hebben, weten van de onbaatzuchtige hulp in het hart van Sicilië ontvangen, en de enige onaangenaamheid die ik daar ondervonden heb, werd juist veroorzaakt door diensten die men mij met tè veel klem wilde opdringen. Het is misschien aardig dit nog even te vertellen.
Het was in Syracuse, diep in het Zuiden van Sicilië, de stad die wit verrijst aan de kust der blauwe zee en eeuwenoude overblijfselen aan een vroegere beschaving bezit.
Ik logeerde in villa Maria, een uitstekend Zwitsers pension, dat ik ieder, die Syracuse bezoekt, zeer kan aanbevelen. Nu is er één ding, dat men behalve in Taormina, het allerschoonste oord van het vulcaaneiland, in Sicilië niet kan doen, namelijk 's avonds alleen als vrouw de deur uit gaan. Niet omdat men buitenlandse is, maar omdat het nu eenmaal niet te pas komt, dat een vrouw dit doet, volgens de ideeën der Sicilianen en van de Italianen in het algemeen.

oe de schrijfster zich amuseerde in Zuid-Italië.

Het was een heerlijke avond en ik was erg gelukkig een jonge vrouwelijke Italiaanse doctor in de letteren te treffen, die me hartelijk aanbood met haar de stad in te gaan. Vrouwen zonder mannelijk geleide ziet men ook niet vaak des avonds, maar de kans is zeer gering, dat men tezamen lastig gevallen wordt, vooral wanneer men zich in gezelschap van een bekende inwoonster bevindt, zoals met mij het geval was.
Pas onderweg vertelt ze me, dat ze „heel eventjes" daar en daar moet zijn, het betreft een nieuwe leerling, die ze zal krijgen, dus het is voor haar van veel belang, dat deze zaak meteen in orde komt. Ik kan intussen even in een der onschuldige koffiebars een caffè latte bestellen en een paar kaarten schrijven, ze zal zó terug zijn. Afgesproken. Ik bestel m'n koffie met melk, drink die langzaam en onder groeiende belangstelling op, bestel een tweede caffè latte, die eveneens onder grote aandacht der aanwezigen naar binnen gaat, maar geen dottore die verschijnt om meteen aan al die irriterende blikken een einde te maken. Het schijnt nog een verzamelplaats van studenten te zijn ook en hun houding en het lange wachten beginnen me zó te vervelen, dat ik betaal en op zoek ga naar een ansichtenzaak..... Direct op straat de nodige belangstelling, ondanks het regenachtige weer, de donkerte en de grote haast die ik maak. Ik glip een tabakswinkel binnen, de enige gelegenheid om als het postkantoor gesloten is, postzegels te kopen en direct is de winkel boordevol met jonge lieden, die allen plotseling dringend om sigaretten verlegen zijn....
Telkens weer wordt me gevraagd of ik de weg wel weet, of ik soms iets zoek, of ik misschien hun hulp gebruiken kan.... Ik herhaal hoe langer hoe beslister van nee, geef tenslotte een grauw en een snauw, en zeg tegen een vurige Siciliaan die z'n drie Duitse woorden aan me kwijt wil, dat hij me met rust kan laten als hij nog een beetje eergevoel in z'n body heeft. Grote verontwaardiging aan de zijde van den jongeling. Ik kijk al eens uit naar een carabiniere, want het ergste is, dat ik er geen flauw begrip van heb hoe weer in villa Maria te komen....
Tenslotte spoed ik me maar weer naar de koffiebar: geen dottore, alleen een zaal stampvol jongelieden, want de ridders van de straat onder aanvoering van den gekrenkten jongeling, volgen me eendrachtig naar binnen.
Ik neem een nieuwe caffè latte, elk drupje

Ik drink m'n koffie onder groeiende belangstelling.

wordt me haast m'n mond uitgekeken en ik voel me zó kwaad worden, dat ik het liefst de overige inhoud in de richting der kijkers had gegooid.... Inplaats van dat, wend ik me opeens tot een groep officieren en vraag of ze Frans, Duits of Engels spreken.... Deemoedig schudden ze hun hoofden.... nee, helaas niet.... Dan moet ik wel in het Italiaans aan m'n gemoed lucht geven, zodat al die belagers horen kunnen hoe ik wel over hen denk. Hernieuwde verontschuldigingen en een leven als een oordeel, want allen geven tegelijk aan hùn gekrenkt gemoed lucht. Allen zijn diep in hun eer aangetast, die vooral bij een Siciliaan buitengewoon teer is, en allen betuigen met vuur en klem niets dan het goede met me voor te hebben gehad.... Nu ja, dat er eens een tegen me aanliep of me de weg versperde, dat kwam alleen door hun blakende ijver om me van dienst te zijn.... Ik wind me minstens even hevig op als zij, doe voor hun vurigheid niets onder en werp heftig tegen hun beweringen in, dat ik mensen die zo liegen kunnen niet luchten kan en van hun diensten helemaal niet gediend ben, dat ze me met rust hebben te laten en daar mee af..
Het slot is, dat nu de vijf kapiteins zich trots als beschermers opwerpen en ik geëscorteerd door Syracuse's militaire macht behouden in villa Maria arriveer, terwijl de gekrenkte jongelingschap op gepaste afstand verbitterd volgt. De volgende dag wordt er elf maal zowel van de zijde der jongelingen als van de officieren opgebeld om telkens weer met hernieuwde klem uit te leggen, dat men niets, maar dan ook niets dan het goede in Syracuse met me voor heeft gehad!
En waar de avonturen op mijn zwerftochten altijd zo'n goedaardig karakter hadden, naast ontelbare aangename herinneringen, kan ik niets anders dan mijn verwondering uitspreken dat niet meer Hollandse jonge vrouwen er alleen op uit trekken.

BIDDENDE

HEER, ik kàn niet langer schrijven
over een vermeend geluk:
't ongerept verbonden-blijven,
dat òntbonden is en stuk.

Van de wereld afgesloten,
voor mijn tranen blind en dicht,
volgestroomd en overgoten
van een prachtig, onaards licht,

is zij zingende gestorven,
aan doods overmacht voorbij,
angst en aarzeling ontzworven;
want haar kròning was nabij.

Maar haar schaduwloos ontbinden
in haar smalle meisjesbed,
na haar dwalen en haar vinden,
heeft zijn spoor op mij gezet.

en ik kàn niet langer spreken
over een gekrenkt verbond,
dat in een verschrikkelijk breken
onverwacht zijn einde vond.

Heer, vergeef de harde woorden,
vrucht van opstand èn van smart,
die geduld en dank versmoordèn.
Leg háár deemoed in mijn hart!

BERT BAKKER.

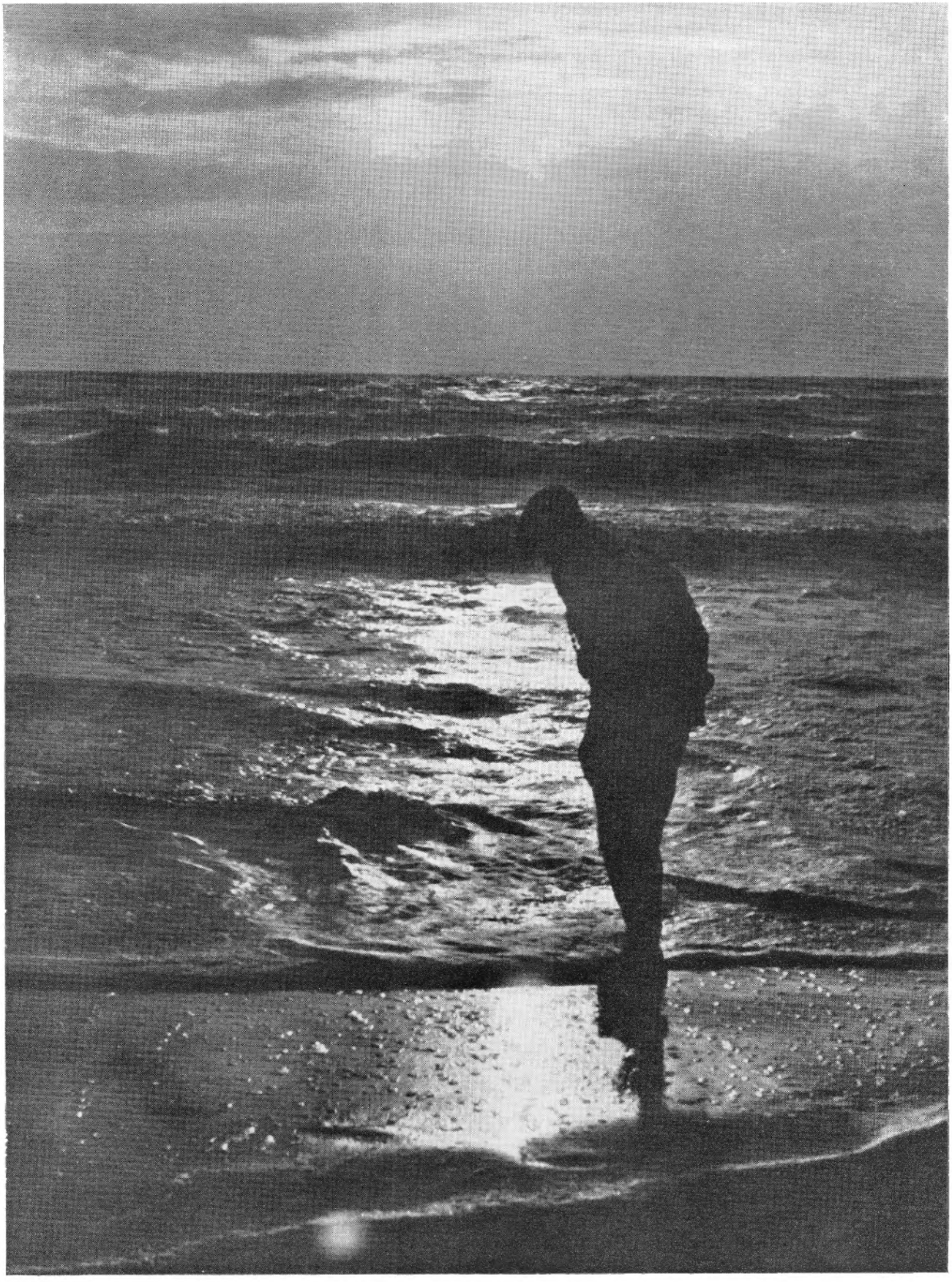

HET SPEL VAN LICHT EN WATER

Foto Nico Zomer

Jon's lichtekens

12

Wij durven

door aqni v.d.torre

● vervolgverhaal

„Ik haal onze thee straks hier," knikte ze tegen Marieke.
„Da's goê," zei Marieke dankbaar.
„Lieva en Eline zullen toch genoeg te klappen hebben waar; de eene van Juul, de ander van Frank."
„Wijsneus," lachte Jon. „Wa wilde mee dien Frank?"
„Ewel, Lieva peist da hij d'r officieel vragen zal," wist Marieke.
„Neen maar toch. Doe 't? Dien beduusden Frank!"
„'t Doe 't!" zei Marieke beslist.
„En dan gaan ze trouwen ook. Naaste jaar is Frank klaar, ewaar?"
„Hoe vindt ge 't?" vroeg Jon, op den bedrand gezeten met haar rug naar het raam.
„Ewel, goe," knikte Marieke tevreden. „Vader zegt, dat ik naaste jaar zekers al sterk genoeg zal zijn om tusschen gullie in 't huishouden te leven. En dan zou ik misschien ne stuksken van Lieva's werk kunnen doen, als ze getrouwd is."
„Welk stukske?" lachte Jonny. „De boekhouding of de telefoon, of de ordebewaring aan tafel?"
„Bij 't huishoudboek zal Treze wel moeten helpen. Maar de telefoon vind ik plezant. En 't koffieschenken voor gullie allemaal ook."
Jonny pakte Mariekes hoofd tusschen haar sterke handen.
„Lieva mag sebiet gaan trouwen, als we er dát alles voor in ruil krijgen, zei ze.
„O, maar ge moet toch d'r op peizen, da 't dan in huis zoo proper nie 'n zijn zal."
„'t Werk doet Treze altijd," besliste Jonny.
„Neen, maar da andere," gebaarde Marieke. „Da nette, ewaar. 'k Zie toch, als Lieva hier is, hoe ze alles rap op z'n plaats zet, wa maar efkes scheeve staat. En dan de visites, die 'n kan ik ook nie ontvangen."
Jonny dacht er aan, hoe Lieva iemand statig tegemoet kon gaan, zacht heupwiegend, zoodat haar lang kleed golfde.
„We 'n vragen geen „visite", we vragen vriénden," zei Jon. „Die 'n hebben geen schoone inkomste mee palmtakken noodig; die weten toch wel, da ze welkom zijn."
Maar als ze naar benee liep en opzettelijk op alles lette, moest ze Marieke toch gelijk geven. Er slingerde nergens iets. De smalle nikkelringen van de deurknoppen blonken en de kanten kleedjes op de kleine tafels hingen symmetrisch over de randen en waren proper, als na den grooten kuisch.
En zo was het altijd, wist Jonny. Ook al de dagen dat ge daar niet op lette, had Lieva zorgvuldig dit vele kleine werk bijgehouden. Zoo stillekens weg, zoodat ge 't vanzelfsprekend vond, dat uw wollekens en linnengoed te Zaterdag in de badkamer lagen te wachten en dat ge uw kousen gestopt uit uw ladenkast opduiken kon.
En ze peinsde er over, hoe Eline het met Juul stellen zou, in hun huis op den heuvel. Ze had het nooit noodig gevonden op Elines huishoudelijke aanleg te letten. En misschien was het nieuwsgierigheid, die haar deed besluiten, haar eerste kopje thee benee te blijven drinken.
Eline en Lieva zaten zusterlijk met de hoofden naar elkaar gebogen, een Parijsch Modeblad te bezien.
Eline groette vriendelijk met haar ijle meisjesstem en bood Jonny bereid een plaats naast zich om mee te kunnen kijken.
„Afdeeling lingerie," zag Jon, naar het dressoir loopend, alsof ze daar niet mee van doen wilde hebben.
Maar als ze haar thee ingeschonken had, keek ze toch over Elines schouder mee en zag haar vinger, met de brillant vol fonkellichtkens, keurend langs de kleeden met fijn borduursel gaan.
Ze rook de geur van Elines zijig haar, dat kinderlijk blond was, en glansde op de breede golvingen.
En haar gezichtje zoo gaaf, met de muizetandjes fel op de onderlip gezet, in aandachtig zoeken.
Haar lang bleu kleed hing soepel tot op haar schoenen van donker slangleer. En Jon betrapte zich er op, dat ze die sierlijke en toch stevige gemodelleerde molières had verlangd, toen zij ze in den toog van „Maison Chic" had gezien.
Maar een studentin droeg geen schoenen van driehonderd francs, daar moest ge een toekomstige chatelaine voor zijn.
En dat was Eline.
Stil roerend in haar thee, zàg Jon opeens wat Juul had gezocht en wist ze dat zij zichzelve nooit een kans had gegeven.
Ze waren voor haarzelf zoo weinig noodig voor vreugdig geluk, al die schoon dingeskes rontelom, dat zij vergeten was hun een pleksken te geven in haar gedachten voor Juul. Ze was een kloeke kameraad, met haar ruime lach en haar volle stem, die van alle werk wist.

Haar stevige ringlooze handen trokken geeren voor hem de waterplanten uit een vuile sloot. En hij hoefde ze niet te warmen in zijn eigen handen, als die pollekens tintelend van kou uit het water opdoken. Zoo'n robust meisken droeg een ruige jas met zakken. Die hielp zichzelf.
Haar flinke voeten liepen gemakkelijk op drassige meerschen. Wie kon vermoeden, dat ze ook licht op zachte muilkens wilden gaan, rond één die ze liefhadden?
„'k Geloof, dat ik Mariët de kade zag oversteken," zei Lieva. „Kan dat?"
„'k En peis het nie," zei Jon. Maar als ze de bel hoorde, ging ze toch zelf opendoen.
Het was Mariët.
„Kom verder; we drinken sjuust thee," noodde Jon, als Mariët haar verschoten flat in haar tasch had geborgen en deze in een duistere hallhoek gedeponeerd had.
„Neen 'k, Jon. Ik kom alleens maar om uwe psychiatrie-nota's, van passeerde week. Ge weet da 'k toen gebrost heb. Maar vérder komen, neen 'k", en Mariët wees met een comisch gebaar van Elines fijne, zachtgrijze mantel, naar haar eigen simpel kleed. „'k Breng de medische faculteit in opspraak, als ik die zóó vertegenwoordigen wil."
„Och, neen toch. Maar 'k heb Marieke beloofd bij haar thee te drinken. Ga d'r vast zeggen, da 'k seffens kom."
„Hebt ge de gilden gezien, Mariët," vroeg Marieke, content met haar bezoek.
„Ja, da was plezant hè, die vlaggen in de zon."
Jon kwam met de thee binnen en zei, binst dat ze presenteerde: „Wete, waar 'k goesting naar heb?"
„Naar pateêkens mee crême," raadde Mariët.
„Neen 'k, meisken. 't Is da 'k geeren naar 't gasthuis zou gaan."
„'t En kan nie zijn, toch," riep Marieke ongeloovig.
„'t Doe 't. 'k Zou in de vacans de verpleging willen leeren. Da kan newaar? Ge zijt dan seffens goe in het hospitaal thuis, binst ge d'r voor de proffen werken moet."
„Da's ne wijs gedacht," knikte Mariët goedkeurend. „'n Kan uw Papa voor mij ook nie 'n entreekaart vragen?"
„Meende dat, Mariët? Zie, da zou 'k plezant vinden, zoo mee malkander.
„En ik heb 't ook geren," stemde Marieke mee in. „'k Had d'r al schrik voor da de zomer zoo stil worden zou, als Pol in 't kamp is en Lieva mee de Broedelaeres op reis en Jon misschien weeral met Nonkel Free op een ven. Maar thons kunde thuis komen, t' avend. En gij ook Mariët. En ge kunt me veel vertellen, want ik weet nu insgelijks van 't gasthuis af en ik ken zoo vele Zusters," knikte Marieke gewichtig.
Als Mariët met Jon's nota's terug in de hall kwam, stond Eline zich bij de kapstok te kleeden, binst dat Pol op de halltafel een juist gearriveerd tijdschrift opensneed.
„Ge wordt Dominee, waar Pol?" zei Eline, d'r glacees gladstrijkend.
Mariët keek er van op!
„Ja? 'k Had zoo zekers gedacht, da ge oceaanvlieger werd, Pol. Of legeroverste! Ze zouden voor u gebééfd hebben," zei ze lachend.
Pols gezicht verstrakte en hij ritste vinnig de bladen vaneen. Wat had Lieva ook te klappen over zijn beroep? Rap geharnast stond hij wantrouwig gereed.
„Ja grappig, zoo heel geen gangbaar vak te kiezen, waar?" krikte Eline eensgezind naar Mariët.
„Dus ne Dominee is geen gangbaar artikel meer," spotte Pol. „Da's vrie wreed voor mijnen maag, als ik mijn krachten nie verkoopen kan."
„Zie, ge zegt het toch zelve ook," knikte Eline, die het ernstig opvatte. „En toch durft ge het nog aan?"
Hij zag in Eline opeens zooveel eerlijke naïefheid, dat 't zijn wantrouwen wegsloeg, en hij goesting kreeg, haar zijn durf te verklaren. Het zakmes dichtknippend en weer langzaam openvouwend, zei hij: „Ziede, ge kiest zoo'n vak alleens geeren, als ge gelooft, da Ons Heer over alles Koning is. Dan en hebt ge geen schrik voor die dingen."
Hij had het eenvoudig gezegd en het was een overwinning geweest dit zoo open te doen. Maar als hij opkeek, zag hij Lieva's beschaamden blos en haar vingers die beduusd aan de knoopen van haar kleed futselden, terwijl Eline toegeeflijk glimlachte, als was hij nu de naïeve.
En Mariët, die zich teleurgesteld zag in hem, omdat zoo'n kloeken jongen zoo'n mak baantje koos, haalde achteloos haar kreukelige flat uit d'r tasch en spreidde die onbewust in gansch zijn verschoten gedaante, met de glanslooze sterren ten toon.
Langs Jon, die tegen de trapleuning stond, liep Pol naar boven.
Hij liep heel recht met strakken mond en oogen, die over haar heen zagen. Hij had op haar gerekend, wist ze opeens, en ze had geen woord gezegd.

....dan en hebt ge geen schrik voor die dingen.

„Ne veldheer! Ne oceaanvlieger!" herhaalde Pol, binst hij zijn kamer inliep, recht op de profetenfiguren toe, die hij van Marieke gekregen had. Zou het wel mogelijk zijn om de menschen met een andere maat grootheid te leeren meten?
Hij zag naar de tragische helden, die hun zware teleurstelling droegen over het volk, dat hen alleen had doen staan. En zij waren zoo sterk en leefden zoo dicht bij ons Heer.. en hij....
Hij keerde zich bruusk om naar het wijdopen venster.
't Was stil op de kade; ge kon het ritselen hooren van de populieren aan den overkant. Neven de witte sacristy speelde de zomerwind met de zilverlinde en klapte leutig de blinkende blaren om. En op de middenkoepel van het koor, dat al het late zonlicht op zijn leien ving, zoodat ze als glas vol paarlemoer geglimmer waren, zat een lijster, klein en ebbenzwart.
En binst dat Pol den diepen zomerhemel binnenkeek, begon daar boven het altaar, dat klein vogelken zijn zoete lied.
Pol keek en luisterde. Donker rees zijn fier, lenig lichaam voor het lichte venstervak. Hij stond heel stil. En toch leefde alles aan hem, door een binnenste bewogenheid, die in fel gebaar naar buiten wou breken, maar tot een laatste vezelsiddering teruggedrongen werd. Hij wilde nog hetzelfde. Maar hij wilde niet dat het hem lijk die profeten tijdens hun leven verging. Hij moest de zaak winnen voor den Heer. Als ze maar eenmaal zágen.. 't Moest mogelijk zijn; hij gelóófde het; dan kòn hij het ook.
De siddering brak naar buiten in een trilling die snel langs zijn wezen liep.
„Laat me Uw oceaanvlieger zijn, Heer," vroeg hij, met oogen, die in hun opnieuw gevonden vreugd sterk levend naar Gods hemel open stonden. „Dan zal ik met de zielen stijgen, hoog boven d'r kleine wereld uit en ik zal ze Uw koninkrijk doen zien. Dan zullen zij toch àllen knielen, Heer....?"
En binst hij het antwoord aan Gods toekomst overliet, boog hij zelve stil van eerbied voor zijn Koning neer.
En God die over de dagen henen zag, wist, dat hij ook eenmaal zóó voor zijn Verlosser knielen zou.

— — — — — — — — — — — —

Jon was beneden gebleven voor het avondeten. Ze liet zich door Lieva in het modeblad wijzen, wat uitzet Elines keuze was. Maar als Lieva er geïnteresseerd op door wilde gaan, stond ze op en op de piano toeloopend sloeg ze met vaste vingers een paar scherpe dissonanten uit de toetsen.
„Hè, Jon toch," verweet Lieva en ze sloeg haar handen beschermend over haar ooren.
„Ik kan het nòg schooner," knikte Jon, die er een grimmig genoegen in vond.
Ze bleef op de pianobank zitten en bladerde in Schubert, zonder bewust te zien wat ze voor zich had.
Zij moest ook een uitzet kiezen, dacht ze. Maar zij kon dat wel zonder plaat. Wat gaf een schoon versiering, als geenen mensch daar geneugte in vond.
Hoe zou Juul haar verpleegplan vinden?
Ze zou d'r nog geen woord over klappen tegen hem, zoo kort na zijn verloving.
„Hij is toch wel een weinig ijdel en hij mocht daarmee ne keer peizen...." overlegde ze stil. Hij zou het toch zekers rap genoeg hooren. Als ze nu naar een gasthuis in een vreemde plaats ging, had ze eenige reden, om hem in de vacans te gaan groeten. Maar als ze later ne keer heel wijd weg trok, dan zou ze zich misschien mogen veroorloven, zijn huis op den heuvel binnen te vallen.
Stel dat Nonkel Free naar de Pool trok en dat zij mee mocht! Dan kon ze hem als oud corpslid toch eerst goen dag zeggen. Ze zou 't avend van de statie ginder de lichtekens van zijn huis zien branden op den heuvel.
Langs de meid zou ze binnenstappen en in hun sprookjesgezellige kamer komen, in d'r ruige mantel met d'r flat schuin op haar kuif. Als een onverschillige, die om al dat zachte en behaaglijke waarbij ge u van geneugte in de pollekens wreef, niet gaf.
En als was 't nietsmandal, zou ze klappen: „'k Kom u efkes goên dag zeggen, vermits ik naar den Noord-Pool trek."
Juul zou ongeloovig kijken, omdat het niet bestaan kon, dat de middernachtzon eer

zoo'n meisken dan hèm verlichten ging. En Eline zou over zooveel onvrouwlijks geeren het hoofd willen schudden, wetend dat ook Lieva zoo'n tocht sterk afkeuren moest.
„Wa hebde daar van doen?" zou Juul willen weten."
„Ewel, 'k had altoos zoo'n goesting de pinguins in d'r eigen bedoening te zien. 'k En kan d'r nie langer van wegblijven," zou ze hem toeknikken.
En al pratend zou ze vanuit haar stoel elk dingesken uit zijn huisleven in haar geheugen verbergen. Dan zou ze weerom den stillen wegel overgaan, alleene, binst dat de smoor de meerschen wit maakte als een wolkenzee, waaruit het hof van Jefken — vanwaar Eline d'r eiers en kiekens bekwam — lijk een eiland zou opsteken.
Ze legde haar handen over haar oogen. Wat droomde ze nu weer. 't Werd bijna een gewoonte in zichzelf gesprekken te houden met personen, waar ze iets mee uit te vechten had. Wat had het voor zin? Er kon toch nooit een woord van in werkelijkheid gebruikt worden.
Allee, ze moest liever gaan werken.
Had dat dan wèl zin?
Stil, nu wou ze zeker ook nog over haar werk gaan droomen, spotte ze glimlachend met zichzelf.
Ze dacht aan Vader.
„Die meeuwen, Jon, wat zijn ze wit, zóó wit," had hij gezegd, dien morgen, toen ze naar college ging en hij bij zijn auto stond om weg te rijden, rechtuit in de vuilheid en de ellende van den armenwijk.
Daar waren een paar late vogels de kerk langs gevlogen en het klooster voorbij.
„Ze gaan zekers rap naar de zee," en in zijn oogen was een groot verlangen geweest, als naar iets, dat wijd en klaar en smetteloos zuiver was.
Maar toen had hij het portier opengedraaid en was weggereden in vlotten gang, energiek het hoofd achterover, de handen vast op het stuurrad.
„Niet droomen over uw werk, maar doèn," had Vaders houding haar geleerd. „Het is het eenig middel, om de verwerkelijking van een droom het dichtst nabij te komen."
Ze sloeg Schubert dicht en keek op haar polshorloge. „Vijf uur nen half," knikte ze. Nog een half uur kon ze voort doen aan haar nota's. En ze haalde rap haar tasch uit de hall om seffens te beginnen.
Als Jon t' avond boven kwam, weifelden even haar voeten voor Pols kamerdeur.

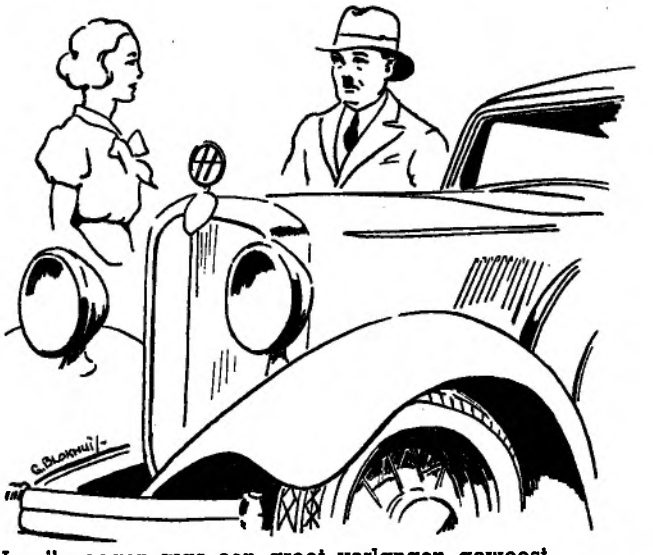
In zijn oogen was een groot verlangen geweest.

Zou ze binnengaan? Ze was niet tevree over haar houding in de hall, dien middag. Goedmaken ging moeilijk. Als ze maar weer ne keer samen gepraat hadden, al was 't over een onnoozel affaire, dan liep het wel weer vlot voort. Ze kon hem vertellen, dat ze zalen kuischen ging in 't hospitaal.
't Was even stil geweest in de kamer. Maar dan hoorde ze Pol, die meest hardop studeerde, een speech op Diocletianus afsteken.
Ze liep glimlachend door. Wat had zoo'n deftig Romeinsch keizer met haar zalenkuisch van doen?
Voor haar tafel zocht ze even in haar werk, wat de eerste dagen de langste beurten noodig had. Er was toch veel aan het einde van de cursus, dacht ze, binst ze de collegeboeken opstapelde.
Enfin, nog een paar keer zoo'n brijberg slikken, dan wàs ze er.
En daarna kwam Pol.
Maar het zou geen luilekkerland zijn waarin ze belandden.
Wat een Menschen werden zij dan al, glimlachte ze. Tot nu toe waren ze een groep dokteurskinderen, die van elkaar wel wisten, dat ze niet gelijk waren, maar die daarop geen nadruk legden.
Straks zou het uitgesproken staan in hun zelfstandig werk.
Als Marieke gelijk had, zou Lieva al rap wegtrekken en veilig bij kalme zee oversteken om in stille bocht een eigen haven te vinden.
En Pol en zijzelve?
Zij zochten de stille baaien niet, ze zouden koers zetten, recht naar den grooten horizon. Daar trokken velen henen die geen haven vonden en die vroegen waar het geluk wel was. Want de horizon bleef aldoor roepen: Hier is het! Hier is het!
En Pol zou ze lokken met de vlag van zijn Koning en hen doen ontdekken, dat het land waar hun verste verlangens naar reikten dáár lag waar hun Schepper was.

Maar onder haar zieken zouden toch veel dingen anders zijn. Menschen van stilte en schemer, die als uw verstand hen geholpen had, nog bleven wachten naar een simpel woord, een zachte lach en een klein lichteken voor den nacht.
Ze schikte stil voort aan haar boeken en legde de stapels vak bij vak. D'r was zoovele en nog was dat niet genoeg. Lichtkens van liefde moesten daarbij en er was geen laboratorium waar ge die leerde maken.
Ge moest ze uit uw eigen leven nemen.
En als ge maar één groot licht voor ééne had, dan moest ge het zoo dragen dat 't ook anderen bereiken kon en als dat niet mocht, dan sloeg ge het in veel lichte vonkskens.
„Maar ikzélf.... ikzélf dan!" schrok ze voor haar eigen gevolgtrekking.
Haar handen legden zich een oogenblik stil voor haar oogen, als wilde ze beter naar binnen zien en zich herinneren hoe eens een, die zich naar eigen eenzaamheid teruggewezen wist, zich keerde naar God. 't Was Möricke, ja. En ze probeerde de woorden weer te vinden.

Und niemand wäre mein?
— — — — — — — — — —
Sollt ich mit Gott nicht können sein....
— — — — — — — — — —
Gott selbst zu eigen haben auf der Erden.

Gott selbst zu eigen haben.... En ge wist van een enkel kort oogenblik hier en daar in uw jonge ervaring, dat dit werkelijkheid zijn kon, zoo diep werkelijk als uw eigen levend leven.
Wat zoudt ge dan zeker zijn en blij.
Dan zou die andere liefde niet zijn vergeten, maar ge zoudt er met een stillen lach naar leeren zien, overmits ze toch niet verloren viel, maar meescheen in uw vele, vele lichtkens.
Ze sloeg een dikke cursus open. Haar gedachten waren de laatste dagen dikwijls ver weg geweest van haar werk. Ze moest rap voort doen; maar ze deed het geerne.
En als dit gereed was en de examens voorbij, dan wachtte weer wat anders. Ze was nu toch content met haar verpleegstersplan en ze zou er Vader spoedig van spreken.
Vlot werkte ze voort, in eenen door, tot het tijd voor theedrinken werd.
Ze legde nieuw werk gereed, om seffens terug aan den slag te kunnen gaan en stond dan op.
Binst dat ze de trap afdaalde, zag ze Lieva uit Vaders kamer komen. Ze had een kleur en lachte nog verlegen na.
„Lieva, ge ziet d'r uit of ge daar sjuust ne gewenschte liefdesverklaring hebt gekregen," knikte Jonny vanaf haar hoogte.
„Hè, Jon toch," bestrafte Lieva, maar ze bleef lachen en legde haar handen langs haar warme wangen, als om hun blos te bedekken.
„Ewel, doe 't?"
„Neen toch," weerde Lieva af. „Frank zal eerst met Vader spreken. 't Was dat wat ik Vader zeggen moest."
„Braaf zoo, m'n dochter," knikte Jonny waardig. „Ge gaat den koninklijken weg." Da kunde doen, als je toch van alles zekers zijt, dacht ze er achteraan.
„Hoe vindt ge hem, Jon?"
Lieva talmde even in de hall, een kleedje op de kleine tafel verschuivend, om zich een houding te geven.
„'n Laat me dat niet in woorden zeggen, Lieva, want ge zoudt zoo danig jaloersch worden, dat ik mijn leven nie zekers had hier in huis."
„Toe, zij ne keer serieus, Jon," bedelde Lieva.
„Maar als ik op u en Frank peis, dan word ik vanzelf serieus, tot in de verste hoeksken van mijn hart. Ge kunt gerust zijn meisken. 'k Ben danig content met mijnen zwager. Proficiat met uwen Frank!"
Jons stem klonk hartelijk en Lieva liep blij de huiskamer in.
„'k Heb de thee seffens klaar," knikte ze nog achterom. „En 'k heb d'r petit-fours ook bij."
Jon bleef even stil staan op de laatste trede. Zou zij nu ook Vaders kamer binnen gaan en zeggen: „Vader! Luister ne keer. Vader! Seffens komt den Juul op u af en hij zal probeeren mee ne goe woordeken uwen Jonny in te rekenen. En ge zegt zoet „ja", newaar Vader? Anders moet Juul me schaken en da geeft maar verwikkelingen."
Er was een vreemde lach om haar mond, binst ze de hall door, rechtuit Vaders kamer binnenliep.
„Generaal!" zei ze. Maar de koude lach, die haar gezicht tot een masker had gemaakt, verdween, toen ze Vader zag; Vader, die Moeder moest missen bij dees groote gebeurtenis, die Lieva's verloving in zijn kinderkring was. Want binst hij naar het portret aan den muur opkeek, was heel zijn wezen één droef verwonderde vraag: waarom ze hem met dit alles alleen gelaten had.
Hij wendde zijn hoofd om en zag Jonny met gesloten hakken in 't gelid naast zich staan.
„Kunde ne hospitaalsoldaat gebruiken, ge-

't Es schuun, ewoar?

neraal, zoolang de vacans duurt? U zoudt dan bijgeval in 't gasthuis ne goe woordeken voor mij kunnen doen. Ze zeggen, da 't goe moet zijn, als ne dokteur ook van verpleging weet. En 'k zou d'r dees vacans het best voor kunnen geven. 't Naaste jaar zal ik misschien al mee Marieke naar den buiten kunnen, newaar? Ewel, wa peist ge daar op?"
Dit zakelijke bracht Vader weer in zijn ouden sfeer. Haar plan deed hem deugd en hij ging er geeren op in.
En toen Jonny de deur achter zich sloot, glimlachte hij om den avontuurlijken avond.

„'k Vat nog ne petit four en dan ga ik terug aan mijn werk," zei Jon, als ze thee gedronken had. Lieva had veel te vertellen gehad en bleef vergenoegd bij een stapel interieurstudies en modebladen in de huiskamer achter.
Lijk een kind knabbelend op haar koeksken, liep Jon de hall in. 't Was er schemerig en doodsch; ongenaakbaar keken al de dichte deuren haar aan.
Ze stond efkes stil met groote, vragende oogen.
„M'n lichtekens en zijn hier nie van doen," lachte ze over haar eigen eenzaamheid.
Daar zat Vader met zijn herinnering aan Moeder en het nieuw geluk van zijn oudste kind.
En achter haar Lieva, zelve in haar plezante stemming vol van te geven, tot aan petit fours toe.
Marieke sliep en Pol was ongenaakbaar binnen de grenzen van het Romeinsche Rijk. Neen, het was duidelijk: haar lichtekens en waren nie van doen.
Ze ging met twee treden tegelijk de trap op, binst dat ze een paar valsche klanken floot.
Als ze op den bovengang liep, kwam Treze juist haar kamer uit.
Ze had een vrijen middag gehad, wist Jon en ze vroeg lachend: „Zijde bij uwen nonkel geweest, dees achternoen, Treze? En waren z'n kiekens aangevet?"
„Wète ou da nog, da hij zeu doanig fier op zen kiekenkot es?" vroeg Treze verrast. „Joa 'k, 'k zij d'r gewèst ik. Iest noar Nonkel en thons commissies gedoan. En ou hè d'r gien gedacht van, wa 'k gink koipen ik," lachte ze verlegen naar Jon.
„Ook kiekens misschien?"
„Neenk, 'k goa 't ou toonen, as 'k ou nie 'n deranzeer," en haar oogen gingen vragend naar haar kamerdeur.
„Ja, laat ne keer zien," knikte Jon.
Ze ging mee de kamer in en zag seffens, dat op de witte sprei van 't bed een zwart bont lag uitgestrekt.
Treze bracht het bij het licht.
„Ne fouruurke," zei ze en haar stem streelde langs het woord, lijk haar vingers over het glanzend vel heen gleden.
„'t Es schuun, ewoar?" Ze was er zoo boven verdiept, dat ze niet merkte hoe lang de waardeering wegbleef van Jon, die niet vatte, wat ge tijdens een hittegolf met een fourure van doen had.
Treze legde al ongevraagd uit.
„Ze zen hiel en gansch nie duur in dees tijd en mijne Moa es veur 't wintert al vrie koud. Ze 'n hed d'r in lank nie iene gehad, en thons zeu ne schunne!"
„Ze zal content zijn," en Jon streek mee over het konijnenvel, eerbiedig alsof het blank hermelijn was.
En Treze, die met d'r fouruurke en het geluk van te kunnen geven, t' avond alleene in het huis had gestaan, voelde zich deugd gedaan door dit simpel meeleven.
„Ge moet het seffens in ne doos mee kamfer leggen, Treze," knikte Jon. „Hebt ge er eene?"
„Joa 'k, en kamferballekes bij."
Ze haalde doos en kamfer uit de kleerkast en bracht ze naar de kleine tafel.
En met toegewijde zorg borgen ze samen het bont in zijn geparfumeerd huis.
Jonny zag het zelve niet, maar al haar lichtekens stonden blank en stil voor Trezeken te branden.

Gent 1933.

Beëindigd den 18den December, na den noen, binst de klokken voor de Vespers luiden boven de besneeuwde stad.

Toveren met breinaald en haakpen

Motto: Maak van de nood een deugd!

Door de omstandigheden, waarbij elk zich moet aanpassen, wil hij niet in conflict komen met zijn omgeving, is tegenwoordig bijna iedereen gedwongen het roer om te gooien.
Dat heeft voor velen vaak heel wat voeten in de aarde, vooral als de verandering alleen tot oorzaak heeft een verminderd inkomen.
Dàn geeft men zich niet gauw over, want dan hoeft het niet parallel te gaan met een veranderd innerlijk of een veranderd inzicht.
Natuurlijk kan het wel voorkomen, dat mèt de verminderde ontvangsten, ook het innerlijk leven zich wijzigde.
Dat kan dan tot zegen van de mens en zijn omgeving worden. Want dan zal de strijd, die men toch uit te strijden krijgt, niet die worden voor een beter materieel leven, maar om het materiele leven, zoals het zich aan ons voordoet, zo goed mogelijk op te lossen en te trachten de moeilijkheden geestelijk de baas te worden.
Om het met een spreekwoord van vroeger begrijpelijk te maken: men moet de tering naar de nering zetten.
Gelukkig is hij, die dan tot de ontdekking komt, dat het niet de weelde hoeft te zijn, die geluk aan ons leven weet te geven.
Het is ogenschijnlijk een beetje vreemd, in een handwerkrubriek een beschouwing over het inkomen in verhouding tot 's mensen innerlijk te geven.
Maar in verband met wat in dit en de volgende nummers over handwerken besproken zal worden, is het niet alleen begrijpelijk, maar zelfs nuttig, dit even onder de aandacht te brengen.
Er wordt tegenwoordig enorm veel gebreid. Waren het voor het meerendeel allemaal goed geslaagde werkstukjes, dan zou het een vreugde zijn, te constateren, dat onze vrouwen en meisjes weer zo'n behoefte tonen, dit overoude handwerk te beoefenen. Maar wij weten allen wel dat dit niet zo is; dat er veel gebreid wordt dat niet de moeite van het handwerk waard is, en dat dus beter niet gemaakt had kunnen worden, tenzij dan, dat het zou begonnen zijn om zich te oefenen.
Laten wij eens proberen te begrijpen hoe het komt, dat er inderdaad zoveel minder goede handwerkjes in gebruik zijn.
We hebben soms eens iets van een vriendelijke vervaardigster gekregen en durven niet onbeleefd zijn en zeggen dat het ons niet past.
Of — we hebben zelf iets gemaakt en zien wel dat het niet beantwoordt aan onze verwachtingen, maar kùnnen het nu eenmaal niet beter. We hebben soms geen geld of tijd meer om het te veranderen of te verbeteren, òf — en dat is eigenlijk hopeloos — men is zo verrukt van het resultaat van eigen arbeid, dat men verblind is voor de fouten en gebreken ervan. En zo zou men de reeks van mogelijkheden zelf eindeloos kunnen uitbreiden.
Daar tegenwoordig niemand het geld op de rug groeit, zullen wij in deze kolommen proberen elkaar te helpen en de weg te wijzen om wèl goede en bovenal schone voorwerpen te maken, die ons geheel zullen bevredigen en een durende vreugde geven, al zijn het ook de meest eenvoudige zaken, die we onder handen krijgen.
Het is foutief te menen, dat in de magazijnen onze kennis te koop is.
Hoe vaak heb ik niet waargenomen in de wol-afdelingen in onze grote zaken, dat er nog o zoveel advies gegeven en gevraagd wordt!
Heeft dan zo'n verkoopster zoveel inzicht in ieders speciaal geval, dat zij de vraagster op het goede pad kan helpen?
Het is meestal n i e t zo, dat een verkoopster in zeker vak een deskundige is.
In zaken alleen voor een speciaal artikel komt dat soms wel voor, maar lang niet altijd, en, leek als de koopster vaak is, neemt ze àl te graag aan dat de verkoopster er alles van af weet.
Zijn er in een patroon, dat men bij zijn materiaal-aanschaf cadeau kreeg, fouten geslopen, of heeft de breister er zelf fouten in gemaakt, dan is gewoonlijk de verkoopster niet in staat verbetering aan te brengen.
Dan staan daar de twee zoekenden naar een goede oplossing met de hoofden bijeen over dat ongelukkige papiertje gebogen, waarvan beiden het raadsel niet op te lossen weten. En ja — wat dan?
Wacht — de chef weet raad. Die besluit wijs: „Neemt u maar een ander patroon; ziet u, dit heeft fouten!"
En u kunt dan naar huis gaan, prettig uw werk gaan uittrekken en opnieuw beginnen!
In het gunstigste geval, dat alles met de opgaaf in orde is, weet men dat ook pas als het werkstuk af is en werkt men aldoor met

De dochtertjes van de schrijfster in haar door moeder ontworpen jurkjes.

het vervelende gevoel: zou het goed komen? Is dan werkelijk uw handwerk boven confectie uitgeheven? — Neen immers!
Als uw kennissen uw geslaagd handwerk zien, tien tegen één als ze het ook niet hebben willen. Patronen zijn er genoeg van, en zo kunt u uw handwerk zelfs in eigen kring herhaaldelijk tegen komen.
Dat is onplezierig. Maar wat er aan te doen? Het antwoord ligt voor de hand: o n t w e r p u w k l e d i n g z e l f !
Ik hóór al velen zeggen: „ja, dat moet je maar kunnen, daar moet je aanleg voor hebben!"
Daar is veel van waar, maar men kan met goede wil en veel ambitie meer bereiken, dan men oppervlakkig denkt.
Velen die een werkstukje maken en niet tevreden zijn, kunnen met aanwijzingen best het resultaat veranderen in gunstige zin.
En hier kom ik weer op de aanhef van dit praatje terug:
In onze economisch vaak moeilijke omstandigheden zou het zo mooi zijn als wij vrouwen en meisjes het onze konden bijdragen, om de zorgen wat te helpen verlichten.
En afgezien nog daarvan, al zou het finantiëel in het gezin niet eens nodig zijn, dan is het uit opvoedkundig oogpunt van belang dat de vrouwen een werkzaam aandeel nemen in dat werk, hetwelk zo speciaal op haar terrein ligt.
Kinderen uit gezinnen waar Moeder of verzorgster zelf de kleren en allerlei andere zaken vervaardigen, krijgen er gewoonlijk ook oog en ambitie voor. Zij brengen in hun eigen poppenwereldje hun ondervindingen bij Moeder in praktijk.
Dat is van groot belang.
Willen wij onze kinderen meer aan het gezin binden, en dat is heel nodig gebleken, dan moeten wij er alles wat wij maar enigszins doen kunnen, ook voor doen. Theoretiseren helpt niet veel, de handen uit de mouw!
Eén van de vele middelen, die ons ten dienste staan is: liefde voor het handwerk kweken. Als de kinderen Moeder goed werk zien maken, worden het zelf ook geen prutsers. Dan willen ze hun eigen werk, al is dat dan alleen voor hun poppekind, ook tot het eind toe goed afmaken.
En dat heeft in een wereld, waar alles op „licht en dicht" ingesteld is, een grote opvoedende waarde, vooral voor het latere leven van het kind.
Ook is men, door het zelf te maken, in de gelegenheid voor weinig geld fraaier voorwerpen te vervaardigen, dan men klaar kopen kan.
Men moet niet denken: „Dat kan ik toch niet."
Zolang men niet ernstig en volhardend geoefend heeft, weet men niet waartoe men wel in staat is, en zal men ook niet het geluk ervaren, dat men slechts deelachtig wordt na ingespannen overgave aan zijn werk.
En dat kan ik wel voorspellen: hoe meer men oefent, hoe knapper men wordt, mits men zich eraan gewent niet klakkeloos een ander na te doen, maar probeert een gegeven te begrijpen en uit te werken, en naar eigen behoefte tot iets persoonlijks te maken.
Laten wij er ons rekenschap van geven, dat niet d a t we werken de waarde van ons werk uitmaakt, maar wel h o e wij het doen, ook voor onszelf.
Het is zo heerlijk te ervaren dat men knapper wordt en meer gaat durven.
En dat bereikt men slechts, als we de techniek volkomen gaan beheersen.
Het is verder opmerkelijk hoe veel ruimer en milder wij tegenover het werk van anderen komen te staan, als wij zelf ondervinden wat het zeggen wil iets geheel zelf te maken, ik bedoel hier te ontwerpen en uit te voeren. Dus ook in dit opzicht is het karakteropbouwend aan de slag te gaan.
De volgende maand zullen wij beginnen met een paar prettige vlotte kaphandschoenen, die bij uitstek geschikt zijn voor de fiets.
Het is dan al October en daar het niet zo'n groot werk is, kan men voor de winter invalt het werkje af hebben, en kunnen ze hun dienst doen.
Dan mag men intussen bij de redactie de wens kenbaar maken één of ander voorwerp of kledingstuk behandeld te zien.
Zoveel mogelijk zal aan deze wensen worden voldaan.
Men kan over baby-, kleuter- of kinderkleding vragen of over kledingstukken voor groteren, mits gehaakt of gebreid.
Ik durf gerust te zeggen, dat alle modellen, die ik opgeef in de praktijk beproefd zijn en goed voldoen. Maar toch hoop ik voor ieder handwerkster, die ernstig leren wil, dat ze het aandurft af te wijken van de opgave en op eigen initiatief een andere kleurstelling bv. of later zelfs een afwijkend model durft maken dan er is behandeld.
Wil men plezier van het werk hebben, — ik zeg het nog eens met nadruk — dan is zelfstandig worden de enige weg.
En daarbij wil ik u juist zo graag helpen.

L. DE VRIES—HAMBURGER.

De Heugenis

door W. J. Strijt

Rondom de hoofden van de mensen, in het helle lamplicht, trekt traag een dichte rook van veel sigaren. Men is in druk gesprek. De zware mannestemmen klinken verward dooreen, want de disputen, die men voert, zijn heftig; de dames, rondom de jarige geschoven, behandelen haar eigen belangen. Alleen het enige kind onder al die volwassenen is ingespannen bezig en zwijgt.

Diep gebogen over haar lei tekent ze wonderlijke geschiedenissen, zoals ze in haar verbeeldingrijke hoofdje opkomen. Niemand let op het kleine meisje, dat zo voorbeeldig rustig speelt en evenmin hoort zijzelf iets van de gesprekken om haar heen, vervuld als ze is van de elfen en kabouters, de dieren en de kinderen, die ze handig met enkele lijntjes weet uit te beelden. Ze schuift de lei wat verder de tafel op; een kopje valt om; een stroom van chocolade vloeit over het pluchen tafelkleed, over haar Zondagse jurk, over de nieuwe japon van een der nichtjes. Een oorvijg van moeder brengt haar terug in de werkelijkheid. Wat kijken ze boos, de tantes, oom Fer, allemaal! Moeder trekt haar hardhandig achteruit, veegt het fluwelen jurkje schoon en zegt driftige woorden. Ze staat heel stil, bedroefd en verlegen; de tranen laten zich slechts met uiterste krachtsinspanning bedwingen, doch ze is een dapper ding en schaamt zich voor tranen. Maar wat zal Ina zeggen! Iedereen vond haar nieuwe jurk zo mooi! En Ina màg niet boos zijn op haar, ze houdt van Ina, die altijd met haar spelen wil, als ze het vraagt. Heel, heel langzaam gaat het kopje omhoog. Tussen de ontstemde blikken der anderen vinden de kinderogen de ogen van het jonge meisje, die zacht zijn gebleven en haar vriendelijk aanzien. En ze merkt eensklaps, dat ze huilen gaat. Gekke tranen!

— — — — — — — — — — —

Het is heel koud, het sneeuwt en overal zijn spiegelgladde glijbanen, waar de kinderen joelend overheen stuiven. Maar het kleine meisje loopt langzaam en met een ernstig gezichtje. Voor het eerst in haar tienjarig leven kan ze niet zo héél blij zijn om de sneeuw, om de veelbelovende, grijze hemel. Ina is ziek, zó ziek, dat ze wel sterven kan. Moeder is al vroeg weggegaan die morgen, om te horen hoe het nu met Ina is en allen thuis wachten ze in spanning. Het kleine meisje voelt zich heel gewichtig en veel wijzer dan al die lachende, gillende kinderen. Iets van de ernst der volwassenen is op haar neergegleden en ze heeft een vaag gevoel bedaard te moeten zijn.

In de winkel, waar ze suiker gaat halen, begint ze niet als anders een praatje met den kruidenier, ze zegt enkel: „mijn nichtje is erg ziek, ze heeft longontsteking", en als de man haar het beste wenst, antwoordt ze kortaf: „dank u." Dan gauw weer naar huis, het is al bijna één uur, moeder zal ondertussen wel teruggekomen zijn. De sneeuw is zo dik en zacht onder haar voeten! Ze begint hard te lopen, glijdt nu en dan een eindje en moet dan lachen om de witte dotten, die op haar schoenen kleven. Het lijkt wel of ze klompen draagt! Zorgeloos danst ze verder, haar wangen gloeien, „fijn die sneeuw!" Thuis staan de grote mensen vreemd en onwennig rondom de tafel, ook moeder. Ze kijken heel ernstig en spreken niet. „Moeder, hoe is het met Ina?" En de moeder antwoordt zacht: „Ina is een uur geleden gestorven."

Dat is het erge, wat de dokter dacht. „O Ina, lieve Ina!" Het kleine meisje, nog rood en hijgend van het glijden, loopt naar het raam. En altijd door en heel stil zinken de zachte vlokken neer uit de gesloten, grijze hemel; het dak van de tuinloods is één effen wit veld, waartegen een weggeworpen stuk brood goor afsteekt. Een grote spreeuw, zwart met lichte stippen, pikt in het brood en trippelt bedrijvig rond op zijn naalddunne pootjes. Er glijdt een mist over de ogen van het kleine meisje en als die weggeveegd is door de knippende oogleden, is de spreeuw opgevlogen. Wat zwart is hij bij al dat wit!

— — — — — — — — — — —

Die zomer was het kleine meisje dikwijls bij de ouders van Ina. Moeder meende, dat het kind met haar natuurlijke vrolijkheid wat afleiding zou brengen aan de vereenzaamde mensen. Dan haalde oom haar 's middags uit school en, haar arm gehaakt in de zijne, deden ze de lange wandeling naar oom's huis. Ze spraken weinig; de man, omdat hij verzonken was in eigen, sombere gedachten, het kleine meisje weerhouden door de pijnlijke strakheid van oom's gezicht. Dikwijls kocht hij onderweg iets lekkers voor haar en zwijgend knabbelde ze het op, trachtend zijn grote stappen bij te houden. Thuis, in de altijd opgeruimde huiskamer, vonden ze tante, die mager was geworden en oud, het kind sprakeloos tegen zich aandrukte en

Dan haalde oom haar 's middags uit school.

veelal tevergeefs trachtte haar tranen in te houden. — Na het eten, wanneer de felheid van het daglicht langzaam aan vervloeien ging in zachter tinten, schemerden ze lange tijd met hun drieën.
Eens, na een lang zwijgen, waarin ieder door zijn eigen gedachten ver weggevoerd was, had het kleine meisje gevraagd: „Oom, wat is nu eigenlijk lucht en wat is hemel?" „Dat is hetzelfde," had oom gezegd, „de echte naam is lucht, maar ze noemen het ook wel hemel, dat klinkt wat mooier." „Waarom mooier?" vroeg ze weer. „Ik weet het niet, kleintje," glimlachte hij, maar het kind was nog niet voldaan. „En als het nu mooi weer is, en alles is blauw boven je hoofd, is dat dan de hemel?" „Nee vraagal," was het antwoord, „dat is ook lucht en die lucht is in werkelijkheid niet blauw, dat lijkt maar zo." Toen had het kind niet meer gevraagd, verward in de moeilijkheid, welke aan die twee namen verbonden bleek. Tante's verzoek om eens wat te zingen, had haar afgeleid. Aan de muur hing een groot portret van Ina, en ze keek er soms naar, terwijl ze zong. Ina had ook veel gezongen, ze was altijd zo vrolijk geweest. Eens had tante gezegd, ziende, dat ze naar het portret keek: „denk je nog wel eens aan Ina?" En schuw had ze ja geknikt, in een onbegrepen beklemdheid voor de blik, waarmee tante haar had aangezien.
Terug in haar eigen omgeving, was ze hetzelfde opgeruimde kind van altijd, opgaand in haar drukke kinderleventje; alleen 's avonds, wanneer ze lang wakker lag voor ze insliep, trokken haar gedachten heen naar het gestorven nichtje en voor haar ogen, die wijdopen het duister instaarden, stelden zich in een brede rij de vele, moeilijke vragen, dreigend en zonder medelijden. Ze bevoelde haar armen, streek over haar haar, langs haar wangen. Eén keer zou het allemaal weg zijn; misschien al wel gauw; kinderen konden ook wel doodgaan. Ina was ook pas één en twintig jaar geweest. In haar oren hoorde ze het bonzen van haar bloed, ze voelde haar hart kloppen. Als het eens stil stond! Een vreselijke angst overweldigde haar, kneep haar keel dicht. Neen! Neen! En ze vloog uit haar bed, vluchtte weg uit het donkere, stille kamertje, waar ze niets hoorde dan het eindeloze tikken van de klok. Ze sloop de trap af en ging staan luisteren aan de deur van de huiskamer, klein en tenger in haar kleurige pyama. Daarbinnen praatte moeder en vader over gewone, dagelijkse dingen, de krant ritselde, ze hoorde hoe moeder haar theekopje neerzette. Rustig geworden, liep ze dan terug naar boven, waar alles weer vertrouwd was geworden en waar het bed lokte. Maar eens op een avond was de angst niet meer te dragen geweest. Ina, waar was Ina nu? Ze kon toch zo maar niet weg zijn!
Toen, in die opperste zielenood, had ze om moeder geroepen. En moeder was gekomen. „Slaap je nog niet? Wat is er?" Moeder zag er zo gewoon uit, zo kalm en opgeruimd als iedere dag, dat het gesloten kleine meisje de woorden bijna niet over de lippen had kunnen krijgen. Het was of ze zich schamen moest en moeilijk had ze gezegd: „Waar is Ina nu?" In het gezichtje op het witte kussen wachtten de ogen donker van spanning. De stilte duurde, de klok tikte rusteloos de tijd weg. Toen zei de moeder, aarzelend en onzeker: „Je moet maar denken, dat Ina nu ergens woont, waar het heel prettig is." En ze had haar kind met veel zorg ingestopt, had het gekust en was weggegaan.
Dus het was maar een vertelseltje, van die hemel, zoals Sinterklaas een vertelseltje was; want moeder had gezegd: „Je moet maar dènken," dat betekende: „Wáár is het niet." Dus allemaal zouden ze eens weg zijn, net als Ina; moeder en vader, de grote broers, zijzelf. Ze stopte een punt van het laken in haar mond om niet te gaan gillen, kroop in elkaar onder de dekens en huilde zonder geluid.

— — — — — — — — — — —

Twaalf jaar is een lange tijd. Duizenden dagen bloeiden verwachtingsvol open en verwelkten tot duizenden donkere nachten. De nachten zijn afgevallen als dorre blaren

„Stil maar," zegt ze, „ik vergeet Ina niet."

in de herfst en ze zijn vergaan tot een vruchtbare bodem, waaruit steeds weer het heden omhooggroeit. Duizenden mensen hebben hun leven moeten afstaan en duizenden anderen hebben het hunne argeloos aangenomen met onwetende, kleine handen. —
Twaalf jaar.... ze vormen een klein meisje, dat bang is voor de dood tot een blij mensenkind, dat het leven vol zelfvertrouwen ingaat, sterk door de ongebrokenheid van zijn jonge ziel.
„Zul je er aan denken," had moeder gezegd, „om voor je weggaat tante Nel goeiendag te zeggen? Je weet, ze gaat vanmiddag weer naar huis."
Het meisje liep de trap op naar de logeerkamer. „Mag ik er in, tante?" — „Ja zeker, kind." — De vrouw was niet veel veranderd; het haar was geheel wit geworden en de uitdrukking van het gezicht iets vermoeider. — „Kom je me goeiendag zeggen? Dat is goed." „U bent deze keer maar heel kort geweest," zei het meisje, „verlangde u naar oom?"
Langs het gezicht van de vrouw streek een glansloze glimlach. Ze dacht aan den man, die door de jaren heen aan zijn verdriet ontgroeid was, die weer opgeruimd geworden was en weer genieten kon van de aangename dingen van het leven. Zij had hem dit nooit vergeven. En de bitterheid, die zich in haar ziel gelegerd had, toen ze was gaan inzien hoe iedereen haar kind vergat, had zich het felst gekeerd tegen den vader. De zachtheid van haar gevoelens voor hem was beschadigd en meermalen had ze zichzelf heimelijk bekend, dat het haar lichter zou zijn gevallen hèm te missen dan haar dochter.
Maar ze glimlachte tegen het meisje en zei: „Verlangen? Nee, dat nu niet, maar je weet, dat oom vandaag ook thuis komt en het is voor niemand prettig zo alleen in een stil buitenhuis. Je moet maar eens gauw komen logeren, je hebt ons al zoveel jaren overgeslagen."
Ze keken elkaar aan, het jonge en het oude gezicht. — De vrouw zag haar eigen kind, zoals het geweest was voor het stierf; even jong, even vrolijk, even sterk. Twaalf jaar van vruchteloos verlangen, het is een bitter lange tijd voor wie zijn leed alleen draagt..
Het meisje stond heel stil, staarde in de ogen tegenover haar. Ze keek in een lijden zo martelend, dat de afglans er van haar niet te verdragen scheen. Ze moest iets doen, iets, waardoor dat vreselijke zou verdwijnen uit die ogen! Maar wàt? Wàt dan?

Toen greep God in. — Soms schijnt het of de ervaringen des levens wegzinken in de mens als in een bodemloze diepte, verloren, verdwenen voor eeuwig; doch als God zijn wichelroede neemt en daarmee de zielen beroert, dan stijgt uit de chaos van beelden en herinneringen iets kostbaars omhoog, teer als een luchtbel, die zich diep omlaag vrij heeft gemaakt en nu snel en licht door het zachtgroene water glijdt naar de glanzende, bewogen spiegel. — Wat betekenen twaalf jaren voor den Heer der eeuwigheid? — De tijd viel weg. Een verre avond, een klein kind staat beschaamd, verlegen, tussen de grote mensen en één is er, die glimlacht. — In een spontaanheid, die haar anders vreemd is, slaat het jonge meisje de armen om de oudere vrouw heen. „Stil maar," zegt ze, „stil maar, ik vergeet Ina niet."
En zoekend naar de juiste woorden, vertelt ze van dien avond lang geleden, toen ze daar gestaan heeft, beschaamd en vernederd. De ogen van de vrouw ontspannen zich. Gelijk er voor een kind eenmaal troost uitging van een enkele, zachte glimlach, zo schenkt deze simpele herinnering, die de geliefde dode in zulk een innig licht plaatst, een wonderlijk weldadige troost aan een vereenzaamde mensenziel.
Ze spreken niet meer. Er is een wijde troost in zwijgend herdenken.
Als de vrouw weer alleen is en de kamerstilte peinzend om haar staat, aarzelt er een vraag door haar heen :„Hoe heeft zij, die nog zo jong was, deze herinnering aan Ina bewaard?"
En het meisje, dat langzaam naar beneden loopt, de mond bevend van moeilijk bedwongen ontroering, vraagt zich af: „Waarom heb ik juist dit onthouden van Ina, dit alléén?"
Misschien heeft God toen geglimlacht.....
Hij, die het goede zaad in de akker zaait, tot het op Zijn tijd en naar Zijn bedoeling de goede vrucht mag voortbrengen.

VACANTIE album

door rie van rossum

Nog nooit van mijn leven ben ik in mijn vacantietijd met zoveel jonge vrouwen van alle hoeken en gaten van Europa bij elkaar geweest, en nog nooit heb ik zoveel uiteenlopende typen bij elkaar gezien, die in de grond toch weer zo precies op elkaar lijken.

Daar heb je nu de Italiaansen, om mee te beginnen. Hoe ziet een Italiaanse eruit? Het antwoord laat zich raden: Ravenzwarte lokken, donkere vurige ogen, levendig, mooi, hartstochtelijk.

Jawel. Van de vijf Italiaansen, die hier zijn, en die ik dagelijks met plezier gadesla, zijn er drie lichtblond, hebben grijs-blauwe ogen en zijn rustig en bedaard. Dat wil zeggen.... Als ik Maria Grazia uitzonder. Maria Grazia is wezenlijk in alle opzichten formidabel. Men zegt, dat ze pas een-en-twintig is. Ik vraag me af, als ze nù al een dergelijke omvang heeft, wat ze dan wel zal lijken op haar veertigste. Maria Grazia is helemaal geen gratie — o heden nee. Ze heeft krullerig koperkleurig blond haar, haar wenkbrauwen verft ze zwart bij, en haar lippen kleurt ze bij voorkeur zo oranjerood als een zonsondergang. Daarbij heeft ze een hese, doordringende stem, die een van de meisjes hier eens raak met een pauwestem heeft vergeleken. Nee, ik ben eerlijk gezegd een beetje huiverig van Maria Grazia, ik vind haar een tikje grof en een paar tikjes ordinair. Maar als we voor twee dagen naar Genève trekken met een bont internationaal gezelschap, en ik met twee Italiaansen op één kamer moet logeren — dan blijkt de dikke opgeverfde Maria Grazia met haar rauwe stemgeluid een beste goedhartige meid, die te mijner eer uitsluitend Frans blijft spreken met haar landgenootje, omdat ik immers van hun rap zangerig Italiaans geen steek versta. En ze put zich uit in een geanimeerde conversatie, terwijl ze ondertussen de menie van haar lippen boent. Wat zal men in 't hotel morgen blij zijn met die handdoek met een hele avondhemel erop. — Och, ze zijn eigenlijk alle vijf lief, die drie blonde en twee gitzwarte Italiaantjes. En ze zijn zo aardig onder elkaar, hoewel ze in leeftijd heel wat verschillen. En ze noemen elkaar steevast met naam en toenaam, hoeveel haast ze ook hebben om elkaar wat te vertellen. In de autobus glimlacht iedereen om dat zangerige: Signorina Maria Grazia; Signorina Carla Maria, Signorina Vittoria. Ik vraag me af, of ze, als ze hooggaande ruzie hadden, ze elkaar nog niet gracieus met die volledige titels zouden telijf gaan? Signorina Vittoria heeft mijn hart gestolen. Ze is groot en donker, met krullend weerbarstig zwart haar en mooie blinkend-witte tanden, en ze heeft een vriendelijk woord voor iedereen. Ze is correct, angstig correct, een wezenlijk voorbeeldig kind, ze zal nooit zonder handschoenen op excursie gaan en ze vertelt me ernstig, dat ze in Italië nooit ongechaperoneerd uitgaat — alsof ze achttien is in plaats van dertig.... Op een avond staat de hele Italiaanse kolonie in druk gesprek in de hall van onze herbergzame „Cité Universitaire". Ze spreken Frans, om zich te oefenen, en ik vang op: l'Abyssinie. — Een jonge kleine drukke Italiaan gesticuleert heftig met zijn handen: „Maar we moeten toch koloniën hebben...." Vittoria leunt tegen de deurpost. „Ik ben zo bang," prevelt ze. „Mijn jongste broer is op 't ogenblik op de Ecole Militaire.... Als er oorlog komt — o, ik ben zo bang...." En ze rilt.

De Amerikaantjes — o, de Amerikaantjes zijn

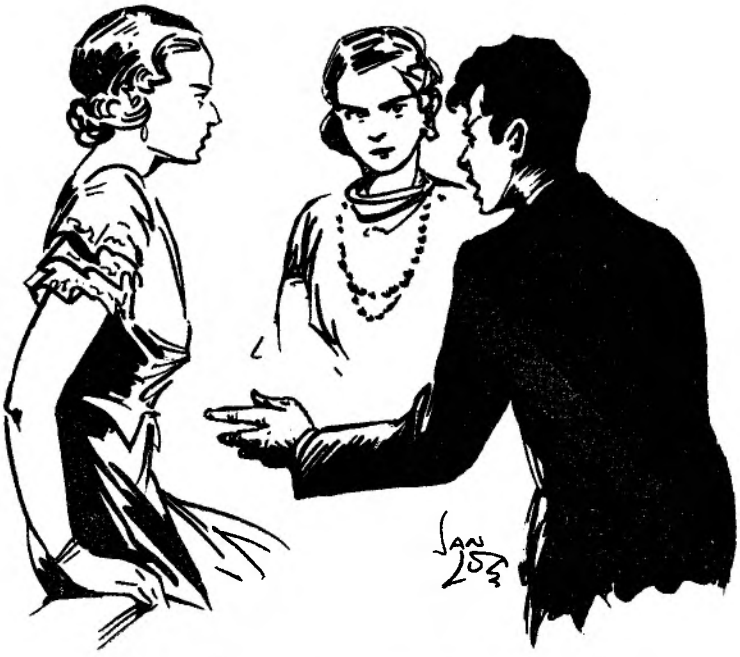

Een jonge Italiaan gesticuleert driftig.

...dat ze zich werkelijk netjes gewassen heeft.

alleraardigst. Ze zijn aangekomen met een heel gezelschap, onder de hoede van een nog jonge professor, die ongelooflijk goed Frans spreekt. Een loffelijke uitzondering op de regel. En zijn studentjes zijn bijna allemaal heel jong, heel slank en heel modieus. En verven haar lieve mondjes karmijn- en geranium-rood — volslagen onwaarschijnlijk. Ze kleden zich met een verbluffend goede smaak, die haar al te magere kinderfiguurtjes doet vergeten, en er is er een bij, een donkerharig beeldje met een Madonna-gezichtje, die we eenparig tot de beauté van de Cité hebben verklaard.... Maar ze zijn aardig, die jonge dingen van de andere zijde van de Atlantische Oceaan. — Ze glimlachen altijd vriendelijk, en zien er op elk uur van de dag uit, alsof ze zo uit een doosje komen. Er is er ééntje bij, een blondje met een fijn intelligent gezichtje, die de beeldigste jurken met losse jasjes en veel strookjes draagt, en onberispelijk witte vlinderachtige organdie-kragen. Hoe speelt ze het klaar, om die zo kreukelloos uit haar koffers te toveren? Later hoor ik, dat ze een onderwijzeresje is, dat de kost verdient voor een moeder en een paar jonge broertjes, en dat ze hard, heel hard werkt gedurende deze vacantie-cursus. En als ik goed kijk, zijn de snoezige jurkjes ook maar heel gewone stofjes. Maar — maar — wat ben je een lief elegant dapper klein ding, jou zwijgzaam blond Amerikaantje.

Je slaat hier zoveel grappige toneeltjes gade, zo ongemerkt. Je hoeft na het diner zo maar eens door de hall te slenteren, en je ogen open te zetten.

Er is een jonge Egyptenaar hier, een vriendelijke jongen met iets vaag Moors in zijn uiterlijk, wiens donkere ogen blijkbaar grote aantrekkingskracht uitoefenen op de Amerikaanse studentjes. Ik zie hem tenminste nog al eens eentje onder zijn vaderlijke hoede nemen, voor een wandelingetje na den eten. Om Frans te spreken, natuurlijk.... Als ik op een middag weer mijn ogen de kost geef in de hall, zie ik één van de Amerikaantjes, die op haar tenen moet gaan staan om bij zijn derde knoopsgat te komen, haar rond gezichtje vragend naar hem opheffen. Precies een kind, dat laat zien, dat ze zich werkelijk netjes gewassen heeft. Ik zie, hoe de jonge Egyptenaar na een ernstige inspectie zijn hoofd schudt. Het Amerikaantje af. Na een paar minuten is ze terug, en heft haar snoetje nog eens gehoorzaam op. „Is het zo beter?" vraagt ze, met een pruilmondje. Hij kijkt een seconde-lang ernstig, fronst dan zijn wenkbrauwen en zegt beslist: „Nog niet." Nu moet ik zo onbedaarlijk lachen, als zij weer verdwenen is, dat hij alvast meelacht. „Ik weet wat u tegen haar gezegd hebt," plaag ik. „Wel, wat dan?" „Dat ze àl te erg geverfd is vanavond." „Ja," zegt hij ernstig. „Ik wil niet naast een meisje lopen met al die rommel op haar gezicht." „Dat begrijp ik niet," zeg ik weer, hoofdschuddend. „En ze smeren het er nog wel allemaal op, om jullie manvolk te behagen." „Dan hebben ze het toch mis," zegt de afstammeling der Moren. Daar is het Amerikaantje weer terug, een tint bleker. Ze schudt haar korte krullen, en stampvoet. „Hassan, ik kàn het er niet afkrijgen. „Nu, voor deze keer dan," zegt Hassan grootmoedig en samen springen ze de treden af.

Als ik me omkeer, zie ik weer een andere grappige momentopname. Daar staat de Amerikaanse professor, en stelt een hevig blozend, maar copuet studentje voor aan een prachtexemplaar van een Frans officier. Hij is glimmend gelaarsd en glanzend-getrest, hij ziet er van voren en van achteren zo echt interessant, zo opgepoetst, zo krijgshaftig, enfin, zo echt op zijn Franse-officiers uit, en hij buigt zo galant, en zegt: „Enchanté...." En zij bloost van verrukking, dat er zo'n kraan van een Franse luitenant is op komen dagen om mee te converseren op een middagwandeling. Het is immers bekend gemaakt, dat je desverlangd een „heuse" Fransman of Française kunt bestellen, om de taal beter te leren? En ons Amerikaantje paarde het aangename aan het nuttige, en vroeg haar professor, om een „nice French officer" voor haar op te zoeken. En daar staat hij nu. Ik heb ontzaglijke pret, om haar naïeve kleine comedie, maar toch keer ik me een beetje verdrietig om. O die uniform, die mooie tressen en strepen.... Zolang als die nog onweerstaanbaar blijven voor meisjes als dit coquette studentje.... Zolang zullen er tanks zijn, en mitrailleurs, en traangas, en zal de oorlog zijn romantiek behouden.. Ik geloof toch, dat ik geen van al mijn nieuwe kennissen zo aardig vind als Ingeborg. Inge-

EEN PLANT VOOR ONZE MODERNE KAMERS

Het elastiekboompje (Ficus elastica) is een ouderwetse kamerplant, die de laatste jaren weer sterk op de voorgrond treedt. De moderne kamers met hun lichte kleuren en strakke eenvoud van lijn vragen als versiering markante, karakteristieke planten. En daar is de Ficus er een van. De glans der lange ovale bladeren harmonieert met het glimmende chroomnikkel der stalen meubelen. Tegen de lichte kleuren van behang en gordijnen geeft het bronsgroen der plant een aardig, donker accent.

Zoals vrijwel de meeste planten heeft het elastiekboompje liefst een lichte standplaats. Hoe groter de intensiviteit van het licht is, hoe dieper ook de groene kleur wordt. In knoptoestand liggen de bladeren opgerold en zijn dan omgeven door een rood vlies. De kleur van dit laatste hangt ook weer van het licht af. Nu en dan moeten de gladde, leerachtige bladeren met een vochtige spons of doek afgeveegd worden, teneinde ze stofvrij te maken.

In de groeitijd mag er om de veertien dagen vloeimest toegediend worden. Verder stelt de plant weinig eisen.

Een kleinere en ook teerdere variëteit is de Bonte Ficus (Ficus elastica var. foliis variegatis). De bladeren van deze plant zijn gemarmerd van kleur. Voor de bonte Ficus mag de temperatuur niet beneden 50° F. dalen.

Verder dient ze met wat meer zorg dan de gewone behandeld te worden, daar ze, zoals reeds gezegd is, niet zo sterk is. Toch is het een aardige plant, die veel voldoening geeft; al was het alleen reeds maar het zich zien ontplooien van de opgerolde blaadjes.

De Ficus behoort tot een groep planten, welke op de duur haar onderste bladeren verliezen. Vindt men nu, dat het stammetje te kaal wordt, dan kan men de plant afzetten of „marrotteren". Op de plaats tot waar men de Ficus ingekort wil hebben, wordt een stukje schors weggesneden, waarbij men er op dient te letten, dat het geen ringetje mag zijn; een klein „bruggetje" moet er overblijven. Verzuimt men dit, dan sterft de plant onherroepelijk. Om de behandelde plek wordt met behulp van raffia een flinke wasprop gebonden. Deze was moet voortdurend vochtig gehouden worden en weldra zal de plant dan beginnen wortels te maken. Is eenmaal de gehele wasprop doorgroeid, dan kan men het stammetje doorsnijden en de Ficus in een pot overplanten. P. MEIJER.

---

borg is een Zweedse onderwijzeres uit Malmö — en ze heeft zich tot „moeder van de Zweedse kolonie" verklaard. En hoewel ze zeker twaalf jaar ouder is dan de oudste der forse blonde Zweedse jongens, halen ze haar overal bij en hebben onbedaarlijk plezier om haar goedhartige plagerijen, waarvan ik helaas niets versta. En soms tref ik haar opeens in de tuin of de salon, in een hartelijk en ernstig gesprek verdiept met één van haar „jongens". En als ik dan later hoor, in welke précaire kwesties ze zo'n blonde reus, die torenhoog boven haar uitsteekt, wijze raad heeft gegeven, dan knik ik, en denk: Je bent een beste meid, Ingeborg.

Ze is vrolijk, zonder ooit uitgelaten te worden, en ze heeft belangstelling voor alles en nog wat, zonder een blauwkous te zijn. Ze besteedt alle zorg aan haar uiterlijk, zonder jonger te willen schijnen dan ze is, en haar blauwe ogen stralen, als ze vertelt van haar schoolkinders, allemaal T.B.C.-patiëntjes. Eenmaal, stel je voor, eenmaal heeft één van háár meisjes de prijs gewonnen, die elk jaar uitgereikt wordt voor de mooiste schoolhandwerken. Je moet rekenen, het zijn zwakke kindertjes, de meeste erg arm ook, en de jury is héél streng. Maar toen de kleine Sonja het met haar keurig naai- en stopwerk toch gewonnen had van al die andere gezonde flinke kinders, wat is de hele school toen trots geweest op die kleine Sonja. En wat een feest hebben ze met elkaar gevierd. — Ik kijk naar Ingeborg's rond, moederlijk gezicht, dat op dit ogenblik er zo stralend uitziet, dat ze mooier is dan het mooiste Amerikaantje. Ja, ze is precies geknipt voor „moeder van de Zweedse kolonie."

door dra M. G. Schenk

Een kellnerinnetje aan 't woord

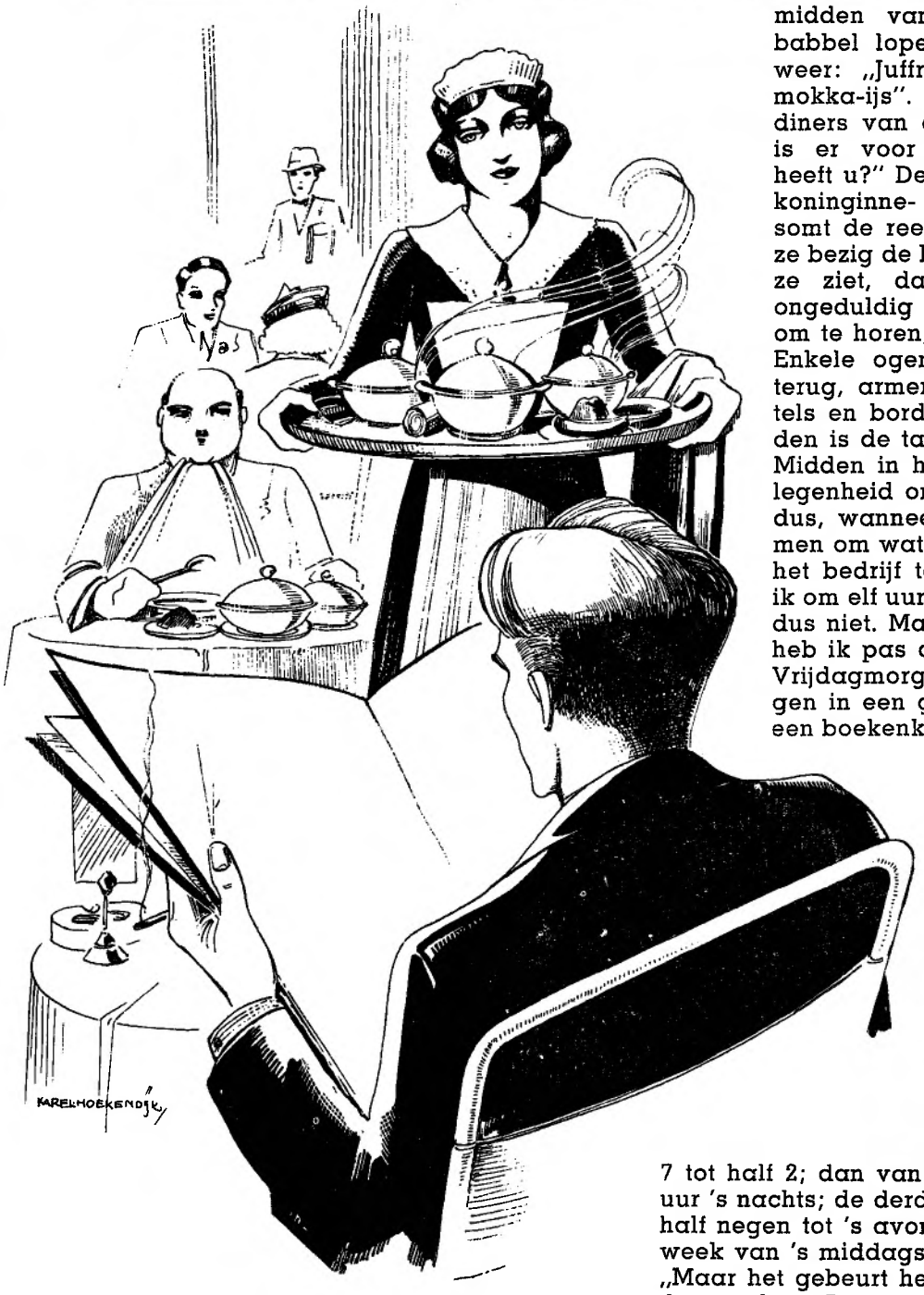

Fris, fleurig is het drukke zomerse gedoe op het Rembrandtplein; voor alle restaurants en koffiehuizen zitten tafeltjes vol vacantiehoudende mensen. Er is blijheid, voor een ogenblik zijn er geen zorgen. Te midden van alle gepraat en gebabbel lopen de meisjes heen en weer: „Juffrouw, breng ons twee mokka-ijs". „Juffrouw, wij drie diners van een gulden vijftig. Wat is er voor soep? Welke groenten heeft u?" De juffrouw vertelt, dat er koninginne- of poulet-soep is; ze somt de reeks groenten op. Nog is ze bezig de bestelling te noteren, als ze ziet, dat weer andere gasten ongeduldig wachten, tot zij komt om te horen, wat er wordt gewenst. Enkele ogenblikken later komt ze terug, armen en handen vol schotels en borden. In een paar seconden is de tafel gedekt.

Midden in het werk is er geen gelegenheid om te praten, we vragen dus, wanneer we eens mogen komen om wat van de binnenkant van het bedrijf te horen. „Morgen moet ik om elf uur weer hier zijn; dat gaat dus niet. Maar komt u Vrijdag, dan heb ik pas om twee uur dienst."

Vrijdagmorgen worden we ontvangen in een gezellige meisjeskamer; een boekenkast staat langs de muur, op tafel ligt Merijntje Gijzen. „Neemt u me niet kwalijk, dat ik nog niet helemaal klaar ben. Ik kwam vannacht om half drie thuis en het is zo prettig, in kimono rondwandelend allerlei te doen."

„Hebt u vaak verwisseling van dienst?" In de zaak, waar onze gastvrouw werkt, blijkt een vierploegen-systeem te bestaan. De ene week werken de meisjes van 7 tot half 2; dan van 2 uur 's middags tot 1 uur 's nachts; de derde week van 's morgens half negen tot 's avonds half zes; de laatste week van 's middags vijf tot 's nachts 1 uur. „Maar het gebeurt heel dikwijls, dat je blijft doorwerken. Degene, die je moet aflossen, komt niet: nu dan blijf je; Zaterdag en Zondag heb ik op die manier vier diensten gedaan."

Zonder dat we veel vragen, praat de jonge vrouw verder.

„Het is moordend dit bedrijf; eigenlijk moest het voor meisjes verboden zijn. Ze moeten veel te hard werken, niemand houdt dat op den duur uit. Ik zelf ben er nu anderhalf jaar in, maar ik kan het heel goed voelen, dat ik lang niet meer doen kan, wat in het begin mogelijk was. De hele dag loop je heen en weer; altijd is het roezig rond je: het orkest speelt, de mensen praten, buiten is er druk verkeer. Van eten komt vaak hele dagen niets. We moeten zelf brood meebrengen. Dat zul je gaan opeten, maar net op dat ogenblik komen er klanten. Die help ik nog, denk je. Dan wacht je tot je thuiskomt — en je bent te moe om nog wat klaar te maken."
„Waarom er dan toch nog altijd meisjes zijn, die het willen aannemen? Waarom ikzelf geen andere betrekking zoek? Dat zit in de verdiensten — je hebt dagen, dat je twaalf gulden verdient. In welk vak vind je dat nog? Vroeger ben ik altijd op kantoor geweest, maar mijn broers moeten nog leren; Vader is al veertien jaar ziek — daarom blijf ik. Volgend jaar, als mijn broer klaar is, ga ik er direct uit".
Tot nu toe hebben we alleen gesproken over het werk, de vraag komt vanzelf, in hoeverre de klanten dit nog verzwaren.
„O, er zijn lastige exemplaren bij". Vooral de vrouwelijke klanten blijken veel meer moeite te bezorgen dan de mannen. „Ja en wat doe je? Je moet wel vriendelijk blijven. Als het te erg wordt, kun je de chef halen. Dat helpt meestal wel, maar ik doe het niet graag; het is zo'n bewijs van onvermogen."
„De directie moest de jonge meisjes weren, het is veel te gevaarlijk voor haar. Altijd door komen er klanten met de bedoeling afspraakjes te maken en dan willen die jonge kinderen graag aardig worden gevonden en ze laten zich complimentjes welgevallen, net zo lang tot het te laat is."
De directie ontslaat op staanden voet elk meisje, dat betrapt wordt, terwijl ze een afspraak maakt. Maar het bedrijf is groot en een chef kan niet op elk moment op elke plaats zijn.
„Het is wel te begrijpen, dat de meisjes meegaan; ze hebben immers nooit gelegenheid als anderen te doen. In clubs kunnen ze niet zitten; want welke club kan leden hebben, die bijna nooit 's avonds en helemaal nooit 's Zaterdags en 's Zondags vrij zijn? Lessen kun je niet nemen, want als je vandaag met een leraar afspreekt, moet je morgen overwerken en de les laten lopen."

We praten nog wat verder, vernemen, dat er binnenkort weer een extra-drukte te verwachten is, als de bouwvakarbeiders vacantie hebben. „Die lijken wel allemaal in Amsterdam te komen". Als we dat vernemen, durven we niet langer blijven en pakken snel blocnote en vulpen in.

De Woonkamer

● door reinier tybout

De taak van de woonkamer is door de centrale plaats die deze in de woning en het gezinsleven inneemt, zeer veelzijdig. Het is in het onderstaande niet de bedoeling een vaststaand recept te geven, hetgeen trouwens niet mogelijk zou zijn, daar elk geval zijn speciale eisen stelt. Men beschouwe daarom de volgende opmerkingen als richtsnoeren, waarnaar men kan werken bij het bepalen van alles wat de woonkamer betreft. Door de vele algemene eisen waaraan de woonkamer moet voldoen is het buitengewoon lastig de inrichting ervan zodanig te maken dat deze van a tot z de vertrekken is samengesteld. De plattegrond van het huis niet na een grondige studie van functie en onderlinge ligging van de vertrekken is samengesteld.. De plattegrond van de woonkamer is n.l. voor een groot deel bepalend voor de inrichting.
Nog al te veel treffen wij het ondoelmatige kamers-en-suite-systeem aan. Meestal wordt één van deze kamers als woonkamer en de andere als „salon" ingericht. In deze „salon" verblijft men dan op zon-, feest- en verjaardagen. Verder blijft dit vertrek ongebruikt en is een dankbaar object om nu en dan „een goede beurt" te krijgen. Bovendien is het ook in onze tegenwoordige vier- of vijfkamerwoningen niet verantwoord een zo groot gedeelte van de woning onvolledig te benutten.

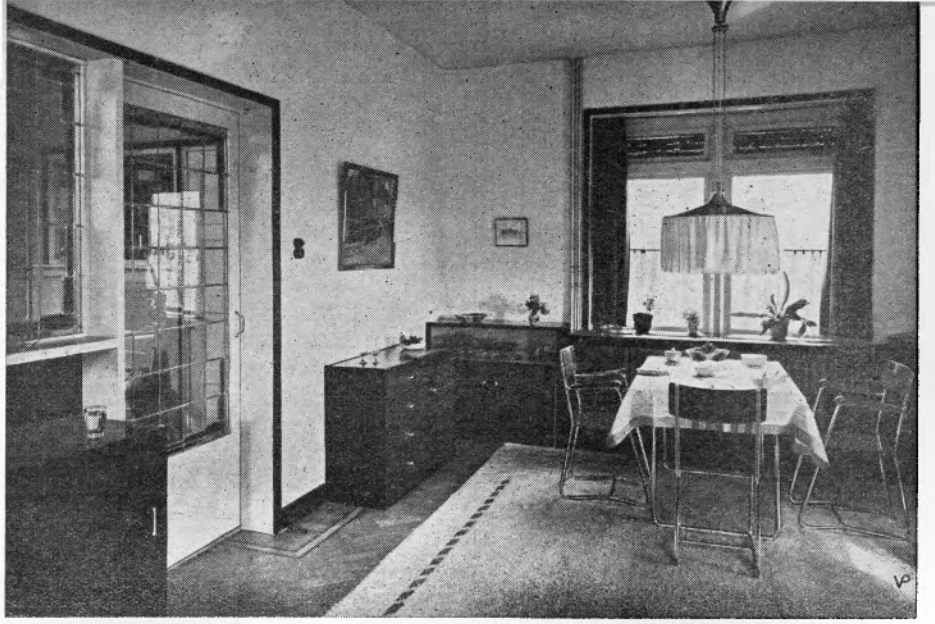

Ontwerp Bas van Pelt, uitvoering „My Home", Den Haag.

De „salon" werd enige eeuwen geleden in de patriciërshuizen gebruikt voor diners, bals en recepties. Daar de mensen van later tijd, die bescheidener behuisd waren, graag een zekere voornaamheid, althans naar de buitenkant wilden tonen, gebruikten zij één van hun kamers als „salon", op bovengenoemde wijze. Gelukkig raakt deze gewoonte nu langzamerhand min of meer in onbruik. Het kamers-en-suite-systeem, waarbij dan meestal twee smalle hoge ramen in de kortste wanden van de kamers aangebracht worden, brengt een zeer slechte dagverlichting van de vertrekken met zich mee, waaraan de raampenanten voor een groot deel schuldig zijn. Door toepassing van een raam, dat meer breed dan hoog is, kan de belichting veel intensiever zijn.

Het behoeft geen betoog, dat de woonkamer aan de zonzijde van het huis gelegen hoort te zijn, zodanig, dat men 's morgens of 's middags zon heeft, waaruit dus volgt dat een ligging op het Zuidoosten of Zuidwesten het beste is. Een ligging pal op het Zuiden heeft bij warm zomerweer bezwaren. Van dit alles geve men zich goed rekenschap, want de bezonning van de woonkamer uit psychologisch en hygiënisch oogpunt is zeer belangrijk.

De afkeer van het behang die enige jaren geleden ontstaan is, is weer overwonnen en wij kunnen spreken van het weer ontdekte behang. In alle prijsklassen vinden wij tegenwoordig papieren met aangename kleuren en rustige dessins. Zeer geschikt zijn ook de koudwaterverven, die op behang of pleisterwerk aangebracht kunnen worden, en in uitstekende dekkende kwaliteiten verkrijgbaar zijn. De vloerbedekking moet sterk zijn en zo weinig mogelijk stof kunnen verzamelen. In dit opzicht voldoen de z.g. twistedmatten zeer goed. Zij zijn met de stofzuiger behoorlijk stofvrij te houden.

De glasgordijnen dienen het daglicht zoveel mogelijk ongehinderd door te laten. Gekleurde glasgordijnen zijn dus weinig aanbevelenswaardig.

Wanneer men geen inkijk te vrezen heeft en revolutionair genoeg is om deze stap te doen, zou men zelfs de glasgordijnen achterwege kunnen laten. Voor de overgordijnen kiest men kleur- en zonechte stoffen. Deze moeten zover opzij geschoven kunnen worden, dat zij 't raam geheel vrij laten.

De grote lamp, waarvan men de vorm en de kleur met zorg kiest om het licht volledig te benutten, en die boven de tafel komt te hangen, dient als algemene kunstverlichting. Door samenwerking van lichttechnici en ontwerpers zijn de laatste jaren modellen ontstaan, die in alle opzichten bevredigend zijn. Op de plaats waar dit nodig is, brengt men armaturen voor aanvullend kunstlicht aan, b.v. bij de piano, in de zithoek, etc.

Nu komen wij tot de eigenlijke meubilering, in verband met de handelingen die in de woonkamer verricht moeten worden. Wij splitsen de kamer in afdelingen, die elk voor een bepaalde groep van deze handelingen dienen. Uitgaande van het principe dat wij het midden van de kamer zoveel mogelijk vrij moeten houden, met het oog op gemakkelijk verkeer, komen wij tot de conclusie, dat de grote eettafel, in de meeste gevallen worden immers in de woonkamers de maaltijden gebruikt, het best met één van de korte zijden tegen de wand geplaatst kan worden. Is er een spijsluikje ter verbinding van keuken en kamer aanwezig, dan zal de aangewezen plaats van de tafel onder dat luikje zijn. De eettafel wordt tevens gebruikt door de kinderen om huiswerk te maken en door de huisvrouw om naaiwerk etc. te verrichten. Behalve de eethoek, treffen wij de zit-hoek aan, die b.v. samengesteld wordt uit een divan, een klein tafeltje en enige gemakkelijke stoelen. Boekenkast en dressoir en ook een eventuele schrijftafel worden in deze hoek opgenomen. Laatstgenoemde meubelen kunnen zeer handig met een korte zijde tegen de wand geplaatst worden om een willekeurige indeling van de kamer in bovengenoemde groepen tot stand te brengen. Bij schrijftafel en piano zorge men steeds dat het licht van de goede zijde valt.

Ontwerp Bas van Pelt. Uitvoering „My Home", Den Haag.

ontwerpen voor handwerk

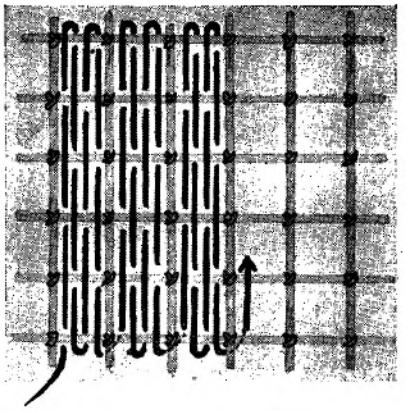

Stopsteek.

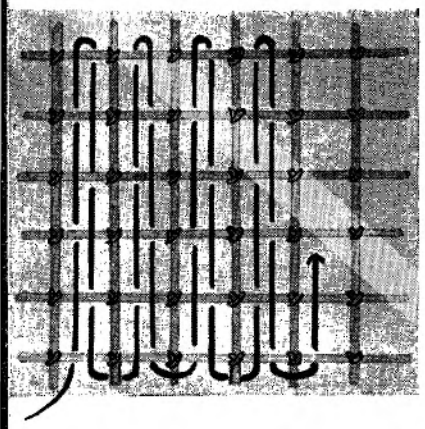

Linnenstop (1e gedeelte).

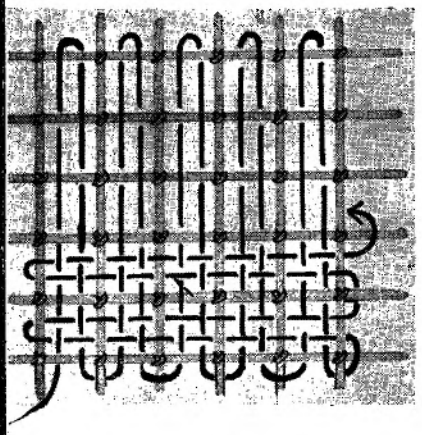

Linnenstop (2e gedeelte).

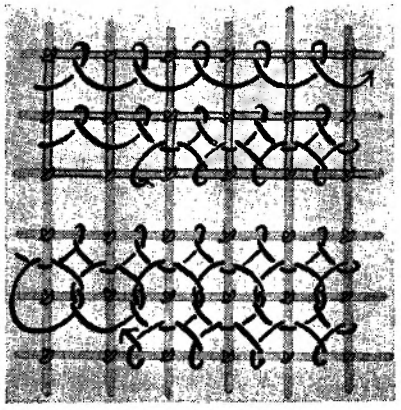

Point d'esprit.

Alweer de laatste keer van onze tekencursus en u ziet wel aan de afbeeldingen, dat er voor deze keer weer iets geheel nieuws op het programma staat.
Na het opwerken van afdeelbare stof met allerlei v u l s t e k e n als: kruissteek, koninginnesteek, platsteek, flanelsteek, kelimsteek, enz. enz. en het o p e n n a a i w e r k, is het ook nodig het d o o r s t o p p e n van f i l e t te bespreken.
Filet leent zich ook weer eens tot een heel nieuwe groep van voorwerpen, doorzichtige voorwerpen als g o r d i j n t j e s en t h e e k l e d e n en verder ook wel voor gewone kleden.
Als werkmateriaal is D.M.C. perlgaren dun of dik, ook D.M.C. splijtgaren geschikt. Verder gewone breikatoen en zelfs dunne, of wat dikkere wol, maar dan zacht en soepel. Zijde en kunstzijde is minder geschikt, doordat het materiaal zo erg springerig is.
Nu ga ik de verschillende steken met u bespreken.
1e. D e g e w o n e s t o p s t e e k. Deze wordt eenvoudig op en neer door de mazen geregen in heen- en weergaande toeren, net zolang tot de maas gevuld is. Dit kan in staande of liggende richting gedaan worden. De draden moeten dicht aangesloten naast elkaar vallen. Hoeveel keer men op en neer moet rijgen, hangt van de dikte van 't werkmateriaal af. Als een rij gaatjes gevuld is, steekt men schuin naar het volgende gat, zodat de schuine steek altijd aan de achterkant valt.
2e. D e l i n n e n s t o p s t e e k. Deze wordt in 2 richtingen, verticaal en horizontaal gewerkt. Het eerste gedeelte, bv. het verticale, wordt ook op en neer gestopt, meestal éénmaal heen en weer in één rij gaatjes. Zijn de gaatjes flink groot dan worden ook wel 2 stel draden doorgestopt. De overgang van eerste naar 2e gaatje rechts is geheel anders dan bij de gewone stopsteek, let u hier vooral goed op. Ook moeten deze begintoeren tamelijk los gewerkt worden, omdat later bij het dwars doorwerken de draden erg inwerken.
De 2e toerrichting gaat veel langzamer. We keren bij het uiterste hoekje op en neer over de draadjes van het filet, en dan in horizontale richting al stoppende door de draden van filet èn eerste stoptoer heen. Teruggaande net andersom opnemen en let u vooral weer goed op de overgangen aan beide zijden! Deze linnenstop geeft een totaal ander effect als de gewone stopsteek. Wel vullen ze beiden de gaatjes op, maar toch zijn ze geheel verschillend.
3e. Nu krijgen we het derde stuk, de zg. p o i n t d' e s p r i t, die ook heel bekend is. Wil men hiervan een vlak vullen, dan gebeurt dit ook in heen en weergaande toeren, aangeduid door 1 en 2 op de afbeelding. Het is een soort festonsteek, waarbij in de terugtoer de staande tussenspijltjes extra worden opgenomen, zodat het steekje ontstaat. Bij punt 3 kunt u zien, hoe de verschillende toeren onder elkaar gewerkt worden en de naald in de lusjes der vorige toer wordt ingestoken. U zult gauw genoeg ondervinden, dat deze steek in verhouding tot de maas met tamelijk fijn materiaal gewerkt moet worden. Het aardige is juist het fijne en opengewerkte karakter.
4e. Dan volgt de g o l f s t e e k, die eigenlijk geen bespreking behoeft; de afbeelding spreekt voor zichzelf.
Deze steek gaat heel vlug en makkelijk, maar kan niet op grof filet gewerkt worden, omdat de bovenopliggende lussen dan te lang worden. Let u weer goed op de overgang van 1e naar 2e toer, enz.
Hebt u deze steken gedaan, dan kunt u nog eens op eigen houtje wat verder proberen, slingersteekjes, gecombineerd met point d'esprit, enz. enz. Kortom u doet maar eens wat, allicht ontdekt u meer mogelijkheden.

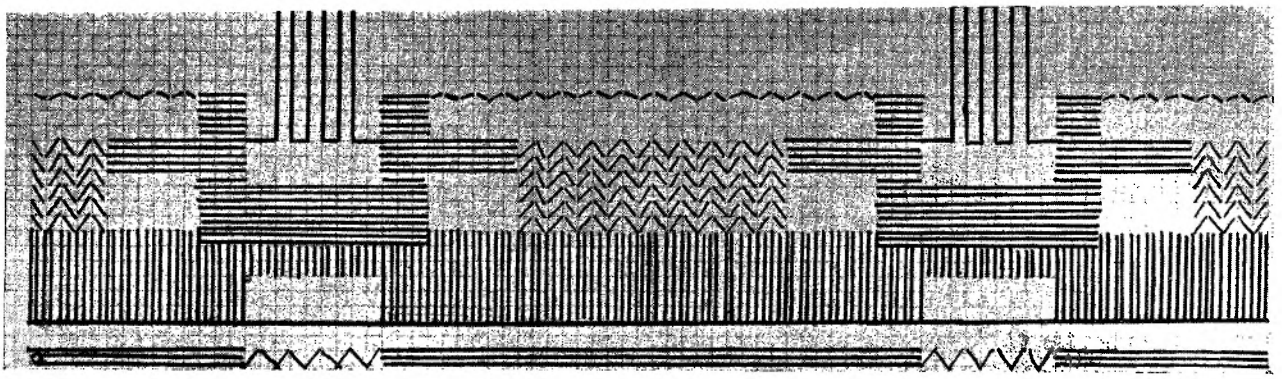

Voorbeeld rand voor theekleed.

Als dat gedaan is, beginnen we eens aan een voorwerp en om te beginnen dan het theekleed en wel een theekleed versierd met een eenvoudige rand.
Dat dit een zg. staande rand moet worden zult u allen wel begrepen hebben. Dit is dus geen nieuwe opgaaf voor u; we hebben al heel wat staande randen met en zonder hoek gemaakt in deze cursus
Vanzelf moeten hier hoeken gewerkt worden om ook de zijkanten van ons, meestal rechhoekig (langwerpig) kleed te werken.
Dit rechthoekige is ook nog een punt waar we onze aandacht op moeten vestigen. Zoals ik reeds eerder met u behandeld heb, zijn bij een rechthoek nooit de 4 zijden gelijk, dus mag de versiering ook niet dezelfde worden. Om dit nu in onze versiering extra aan te geven gaan we onze rand dus maar niet zonder meer keren bij de hoek en verder werken. Op een eenvoudige manier kunnen we daar weer in voorzien, door bijv. aan beide korte zijkanten onze rand iets (niet te véél) te versmallen. Dikwijls gebeurt dit al vanzelf, doordat de filet niet geheel vierkant is. De hoeken worden zoo eenvoudig en zuiver mogelijk gemaakt, en natuurlijk alle hoeken precies gelijk.
Hierbij is nog een afbeelding gedaan van een rand, zoals die bijvoorbeeld in steek uitgevoerd zou kunnen worden.
Het onderste vlak, gevuld met staande strepen stelt de gewone stopsteek voor, gewerkt in verticale richting. Daarboven een vlak met liggende stopsteek en de golfsteek en bovenaan een liggende lijn ook uitgevoerd in golfsteek, hier gewerkt over één draad. Dan de verticale lijnen, gewerkt door bv. de draad om de staande spijlen van het filet te slingeren.
Stelt u zich dit eens voor gewerkt op witte filet en doorgestopt met wit perlgaren en gedeeltelijk met witte katoen, dus met glimmend en dof materiaal, dan zult u zien wat een aardig effect die steken al maken.
De afwerking kan heel eenvoudig zijn. Een stuk van bv. 6 of 7 ruitjes wordt ingeslagen, zodat de hokjes precies op elkaar passen. In het 5e ruitje van de kant af begint u door de dubbele stof heen te stoppen met slingersteekjes of stopsteek, zodat de inslag goed gehecht is. Naar eigen verkiezing kunt u deze inslag breder of smaller maken natuurlijk. Dan volgt de eigenlijke rand, die u vlak erboven, maar ook iets hoger kunt beginnen. Het staat dan leuk, in de afwerking al iets van dezelfde indeling van onze rand terug te laten komen.
Wanneer u het voorbeeld goed bekijkt, zult u het wel duidelijk kunnen begrijpen. Het onderste randje stelt de afwerking voor.
Voor een gordijntje kunnen we ook een gewone staande rand gebruiken (zie Jan.-nummer) maar dan met een smalle zijkant, een streepindeling. Zoals ik toen heb aangegeven kunt u de lijnen doortrekken naar boven, maar ook niet, indien dat u beter lijkt.
Voor een vierkant kleed bv. op tafel kan ook een hoekoplossing gebruikt worden, zoals u in het April-nummer getekend hebt. In één kleur, zodat zwart en grijs in verschil van steek uitgedrukt worden, of in verschillende kleuren. Nu een laatste opgaaf, nl. een gedeelte van theekleed, gordijntje of kleed uitgevoerd in filet doorstopwerk. De tekening voor uw ontwerp kunt u opnieuw maken of ook van uw vorige randen kiezen, indien nodig verbeterd of vereenvoudigd.
Omdat dit de laatste maal is, dat ik werk van u krijg opgezonden, kunt u gerust nog vragen stellen, evenals de vorige keer en wens ik u veel succes met uw werk. Ik hoop van harte, dat u ook later zonder leiding van de dingen, die u geleerd hebt partij zult trekken en op zo'n manier enig blijvend nut hebt van de „ontwerpcursus".
Altijd zo eenvoudig mogelijk blijven, en proberen een rustige indeling te krijgen, zonder grof te worden!
Verder dank ik de deelneemsters voor hun toegewijd werken. Dikwijls was ik verrast van de aardige resultaten. Dat heeft ook altijd gemaakt, dat deze cursus een prettige herinnering voor mij zal blijven en naar ik hoop ook bij de deelneemsters die ik allen dit jaar heb leren kennen, al is 't alleen door hun werk en hun brieven. Tot het eind van deze maand dus en uw werk opsturen naar onderstaande adres.

ATELIER „DE DRIEHOEK".

J. T. MEIJER, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

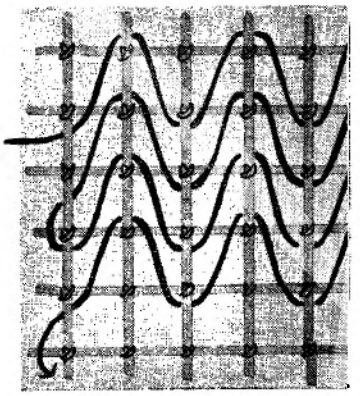

Golfsteek.

PATRONEN-HOEKJE

Model 510

Eenvoudige en sportieve najaarsmantel van Engelse wollen stof, welke open en gesloten gedragen kan worden, opgezette zakken met terugvallende kleppen. Verkrijgbaar in grootte 42—44—46.

Model 513

Sportieve mantel van Engelse stof met aparte kraag en garnering van molbont. Verkrijgbaar in grootte 42—44—46.

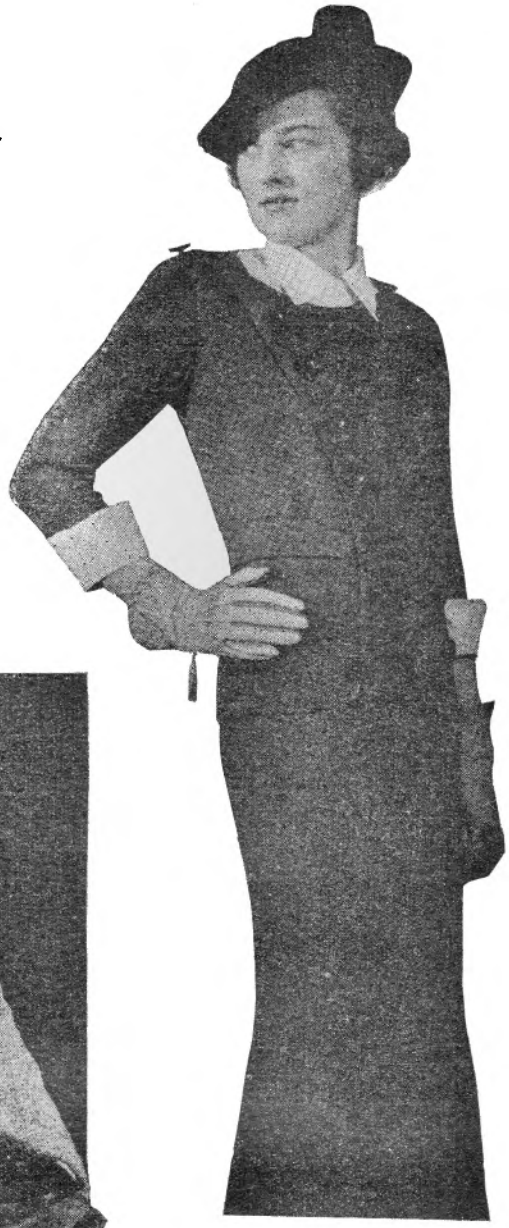

Model 514

Aardige en sportieve japon met driekwart mouw voor de komende herfstdagen. Verkrijgbaar in grootte 42-44-46.

Model 512

Gekleed middag-complet van wollen georgette; de afneembare cape is gegarneerd met een rand vossenbont. Verkrijgbaar in grootte 44—46—48.

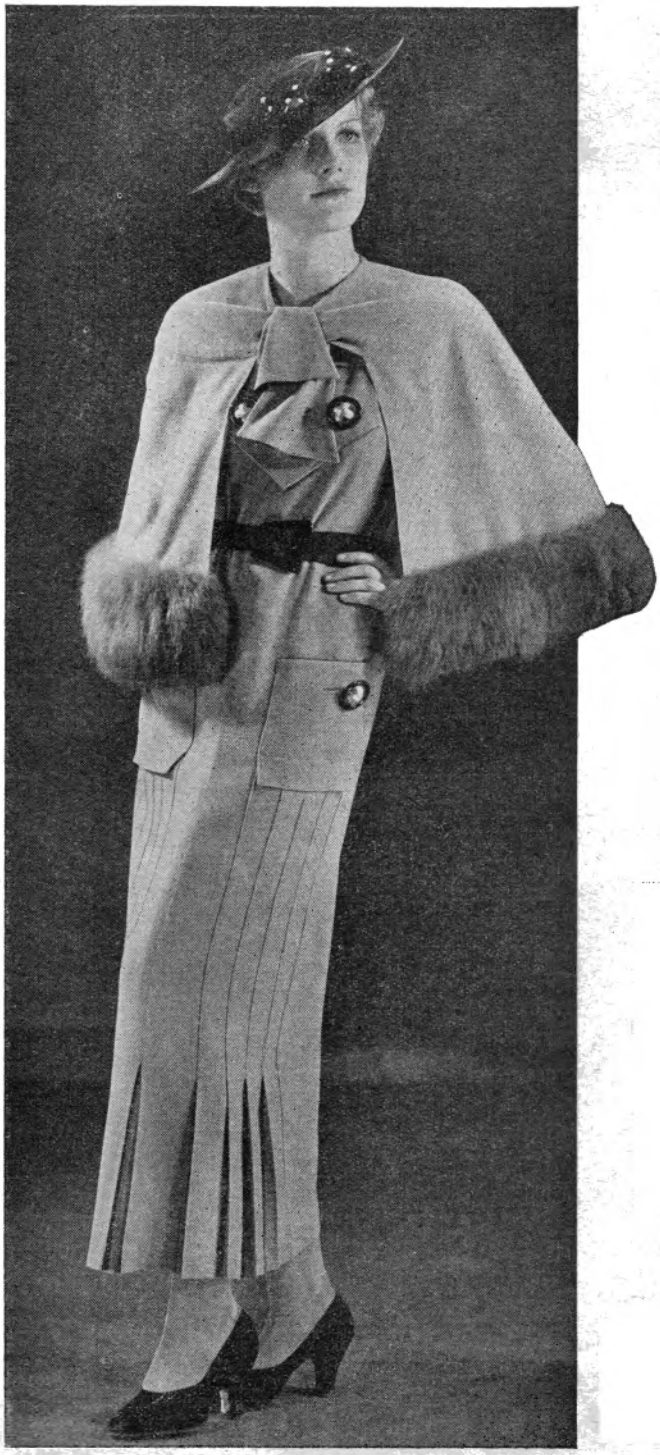

Model 511

Zeer eenvoudige doch geklede japon van wollen stof; wijde raglan mouwen, welke ajour zijn aangezet, geven het geheel een apart cachet. Verkrijgbaar in grootte 42—44—46.

VERANDERING

Een vorige keer wees ik er op, dat wij ons hebben te bezinnen op wat de vrouw in het algemeen de laatste vijftig jaar gewonnen en verloren heeft.

De allereerste vraag is dan zeker wel: hoe kwam er in de positie der vrouw zulk een grote verandering?

Vaak hoort men als alles omvattend antwoord dit ene: „door de vrouwenbeweging". Men zegt het goedkeurend of afkeurend, maar in beide gevallen wordt die beweging gezien als oorzaak op zichzelf. Dit nu is onjuist. Een beweging, welke ook, ontstaat niet vanzelf, maar neemt nog minder vanzelf toe in omvang en diepte en kracht. Er moeten oorzaken en beweegredenen zijn, wil de gehele beweging niet al van te voren tot mislukking zijn gedoemd.

Johanna Naber wijst er op [1]), dat de vrouwenbeweging van den beginne onlosmakelijk is verbonden met de geschiedenis van de ontwikkelingsgang van den man en van de mensheid in het algemeen. Tot op zekere hoogte is dit waar, doch we moeten niet vergeten dat we, als we van vrouwen b e w e g i n g spreken, hieronder toch beperkter en meer bepaalde historische feiten verstaan dan zij dit in de eerste bladzijden van haar vlugschrift bedoelt.

Historische feiten! Boven en voor alles moet hier genoemd worden de uitvinding en invoering der machine, waardoor het gehele leven, ook van de vrouw, veranderde. De techniek spreekt een groter woord mee in de geschiedenis van de vrouw in 't algemeen en in die van haar plaats in 't geheel als wij, die aan al dit machinale en technische gewend zijn geraakt, vaak beseffen.

Er is echter iets anders, iets, wat dieper ingrijpt, en hierop vooral wil ik de nadruk leggen, omdat we van hieruit beter onze taak van nu kunnen benaderen.

Met dit éne bedoel ik, wat prof. Bavinck noemde: de bewustwording der vrouw. Hij zegt hiervan, dat dit is een belangrijke periode in de geschiedenis der mensheid, waarvan de strekking en de gevolgen nog lang niet zijn te overzien, maar die op zichzelve reeds zo ernstig en gewichtig is, dat ze, inplaats van hooghartige minachting, aller belangstelling verdient.

Johanna Naber treedt in hetzelfde spoor als zij schrijft: „wie het oor te luisteren legt naar de stemmen, die nog uit het verleden tot ons doorklinken, weet, dat naarmate de Nederlandsche man zich gemeenschapswezen ging voelen, zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid als zoodanig ging beseffen, daarom zijn b e z i t van burgerschapsrechten ging waardeeren, ging gebruiken, in diezelfde mate de Nederlandsche vrouw zich gemeenschapswezen ging voelen en daarom zich haar g e m i s van burgerschapsrechten bewust werd."

Ook hier bewustwording, en dat wel in de meest edele zin, n.l. als gevoel van verantwoordelijkheid voor de gang van het geheel. In deze, goede zin is de christenvrouw in de vrouwenbeweging ook niet achteraan gekomen, maar is zij vooraan gegaan. Een daadzaak, die ons nu, omdat we 't zoo anders gewend zijn geraakt, vreemd voorkomt.

In „Het Reveil" hadden de vrouwen grote betekenis. Allard Pierson zegt ervan: „Misschien was het huiselijk leven nergens méér ontwikkeld dan in het Reveil, maar men ging er niet in op."

Marianne, gravin van Hogendorp stichtte in overleg met mevrouw Secretan de vereniging „Vrienden der armen", n i e t met het doel, aalmoezen uit te reiken, doch met de bedoeling, werkgelegenheid te vinden en de vrouwen en meisjes weerbaar te maken voor het leven. Daarna volgden de Diakonessenhuizen en het werk in Zetten. Arbeid van de vrouw op het verdere maatschappelijke terrein, dit alles. Het klinkt ons nu zo vanzelfsprekend; we zien dit alles niet anders dan filantropie en we vragen, of we het terrein van de vrouwenarbeid niet te sterk begrenzen, als we haar beschouwen als vooral op d i t soort werk ten bate van anderen, aangewezen. Heeft ze dan geen recht op zelfontplooiïng, zij zo goed als de man?

Ditmaal kan ik hierop niet verder ingaan. Alleen nog dit: wanneer we de bewustwording der vrouw zien als eerste oorzaak wil dit niet zeggen, dat zij zelve er zich van bewust waren, welke verstrekkende gevolgen hun optreden zou hebben. Zij deden slechts, waartoe ze zich geroepen voelden.

Dit moet ook de lijn zijn in ons leven: bewust onze plicht vervullen, en de leiding zowel als de uitkomst aan God laten. J. M. W.—W.

[1]) In haar brochure: „Wat heeft het Feminisme der Nederlandsche vrouw gebracht? Wat mag men daarom van deze verwachten?" Niet in de handel, doch tegen toezending van *f* 1.— verkrijgbaar bij de schrijfster. Gironummer 82651.

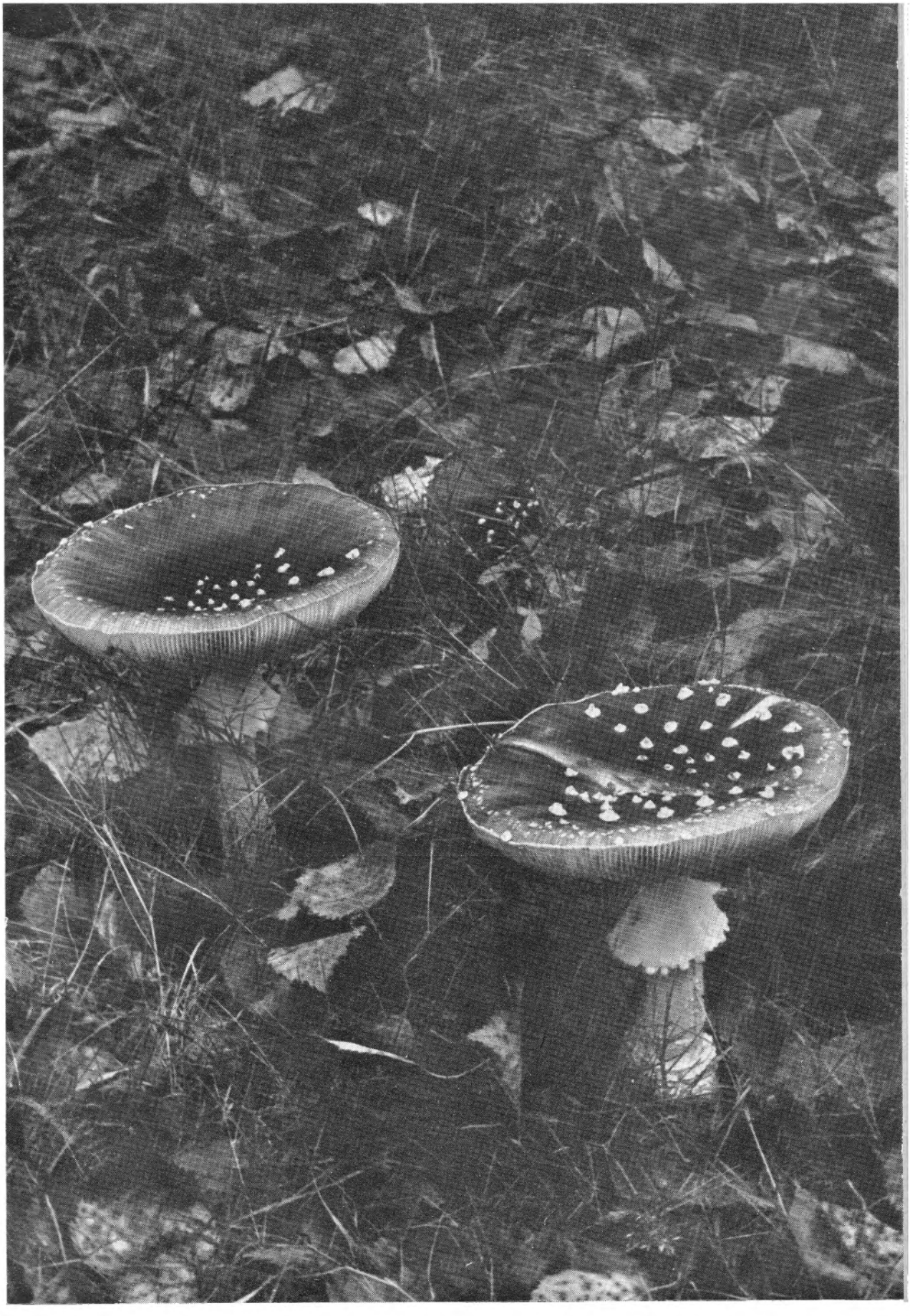

VLIEGENZWAMMEN

Foto K.

PRACTISCHE dingen

THEEMUTS:

Techniek: kelimsteek.
Materiaal: dunne weefwol, 2 stukken merkgaas (grootte van elk stuk ± 28 × 33 cm.).
Beschrijving: We beginnen met het patroon op het merkgaas te tekenen. Trek daartoe eerst de onderste horizontale lijn: 30 cm. lang.
In 't midden hiervan richten we een loodlijn op, die 25 cm. lang is; zo vinden we de top. Nu tekenen we de gebogen omtreklijn van de helft der theemuts en werken later, door 't aantal steken in de hoogte te tellen, de andere helft daarvan af.
Zoals bekend zal zijn, wordt de kelimsteek gemaakt als een halve maassteek.

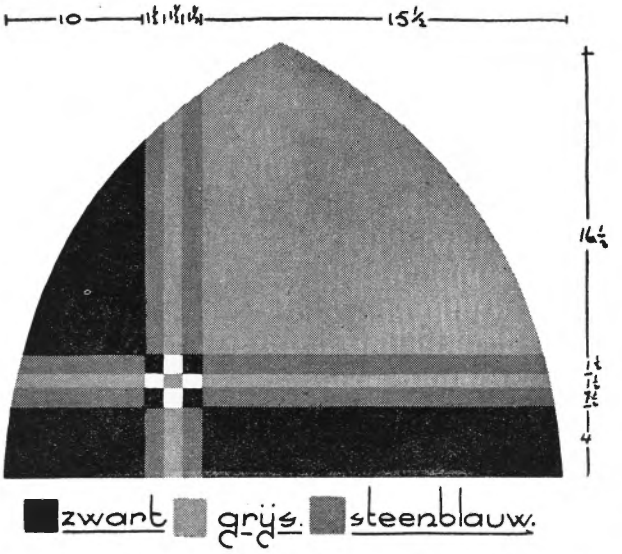

Eerst maakt men de rechterhelft van de steek in een rij boven elkaar, zo ver als het patroon aangeeft, daarna de linkerhelft naar beneden. 1 steek (rechter + linkerhelft samen) is ongeveer een halve cm. breed, dus het aantal steken in de breedte valt gemakkelijk te berekenen aan de hand van de hierbij behorende tekening.
Als kleuren zijn opgegeven: zwart, grijs, steenblauw, en de op de tekening wit gelaten vierkante hokjes worden gemaakt van heel licht grijs of ivoorkleur.
Afwerking: Men vult het binnenzakje met kapok of watten en voert de theemuts met grijs satinet.
Boven aan de muts kan men een verchroomde ring bevestigen, waaraan men de theemuts kan ophangen boven het theemeubel.

J. DUYSER-OUBORG.

DAMESTAS.

Techniek: kelimsteek.
Materiaal: kelimwol en een stuk kelimgaas (± 38 × 95 cm.).
Beschrijving: We tekenen op het gaas de voor- en achterkant van de tas naast elkaar, zodat deze aan één stuk door bewerkt kan worden.
De afwerking geschiedt allereerst door deze gehele lengte met grijs satinet te voeren. Daarna vouwt men het werk dubbel en kan men de zijkanten met rood koord aan elkaar rijgen. Ook de beugels bevestigt

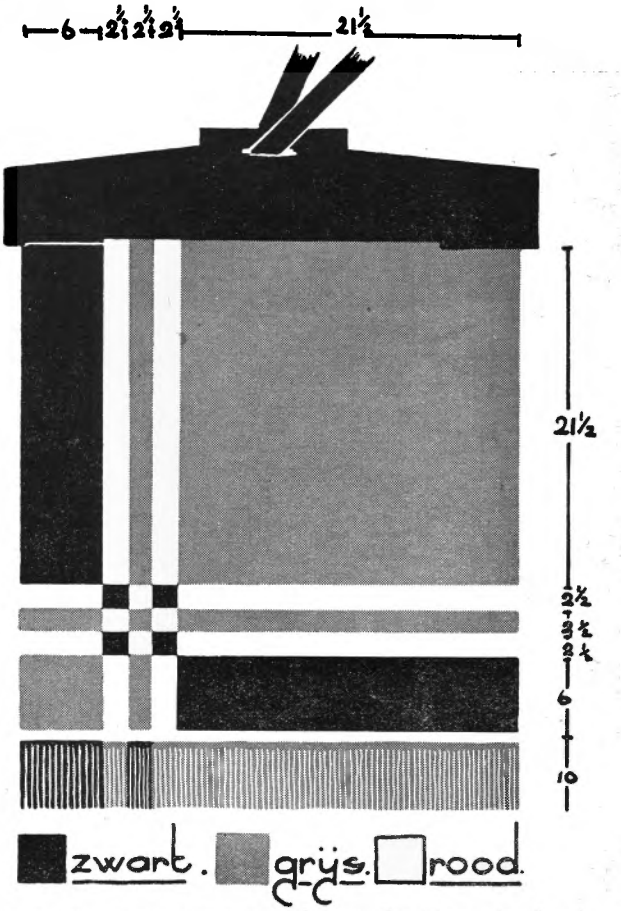

men op deze manier aan de tas. De kleur der franje is aangegeven op de tekening.
Alle maten zijn gegeven in centimeters.
Opmerking: De patronen zijn beschreven voor kelimsteek, doch vanzelf zijn deze ontwerpen ook uitstekend geschikt voor weeftechniek.

J. DUYSER-OUBORG.

BABYPAKJE.

Het aardige van dit stelletje, dat vervaardigd is van fijne koordwol (licht blauw) en kantwol (geel en wit), die voor dit werk dubbel genomen wordt, is, dat het pasje van het manteltje en het bolletje van de muts zijn gehaakt en de rest gebreid is.
Het haken van de pas: De verschillende kleuren draden worden niet steeds opnieuw aangehecht maar blijven hangen aan het eind van de toer. Daar, waar de kleur hangt, waar we mee moeten werken, beginnen we de toer. Zo wordt er steeds heen en terug gehaakt.
Opzetten: l.bl. ± 26 cm. = 78 losse steken.
1. l.bl.: in de 1e losse 1 stokje, in de 2e 2 stokjes, dit herhalen. Nu niet weer meerderen vóór de 10e toer!
2. geel: terug haken, in ieder stokje 1 vaste (2 lossen opnemen).
3. l.bl.: 2 vaste, de 3e vaste in de vóór vorige toer insteken, zodat een lange steek ontstaat.

4. geel: In iedere vaste 1 vaste (2 lussen opn.).
5. wit: Als 4, maar alléén de vóórste lus opn.
6. l.bl.: 2 stokjes (2 l. opn.) met het 3e st. de vóórste lus van de gele steek eronder opnemen.
7. wit: 2 vaste (2 l. opn.) met de 3e vaste aan de achterkant het hele stokje v. d. vorige toer opn.
8. geel: 2 losse, in het 3e stokje 1 vaste.
9. wit: om het boogje 2 vaste, dan 1 vaste.
10. geel. 2 vaste, in de vaste b o v e n de gele vaste van de 8e toer 2 v a s t e i n 1 g a a t j e. (Meerdertoer!)
11. l.bl.: 2 vaste (2 l. opn., deze komen boven de 2 vaste in 1 gaatje), dan 2 vaste, achterste lus opn.
12. wit: 2 vaste (2 l. opn.), 2 vaste (alleen achterste l.opn.).
13. geel: 2 vaste in de vóór vorige toer naast elkaar, 2 vaste (achterste lus opn.).
14. wit: stokjes.

H e t j a s j e wordt nu verder gebreid met l. blauwe koordwol. Voor het opzetten de lussen van de laatste toer stokjes opnemen. 26 voor ieder voorpand, voor de rug 30 lussen. Deze apart heen en terug recht breien; 16 ribbels. Nu wordt de rug met de voorpandjes verbonden door in één toer alle steken af te breien. Vervolgen met ribbels tot er in 't geheel 60 zijn.

D e m o u w wordt gebreid op de 16 steken van het pasje + de lussen die van het voorpand en de rug langs het armsgat opgenomen zijn, samen 50 steken. De toer beginnen onder het armsgat. De lengte v. h. mouwtje is 40 ribbels, daarna nog een boordje, 1 verdraaide steek (achter insteken), 1 averecht.

H e t h a l s b o o r d j e moet op het opzetsel van de pas worden gewerkt, 1 averecht, 1 verdraaid, 10 toeren.

A f w e r k e n: De mouwtjes dichtnaaien, het jasje onder een vochtige doek op de verkeerde kant opstrijken, dan links 6 knoopjes aanzetten en rechts 6 lusjes haken.

H e t m u t s j e bestaat uit een gehaakt cirkeltje en een aangebreide rand. Het eerste wordt gewerkt als het pasje, maar n u moet u steeds zó meerderen, dat het cirkeltje plat blijft liggen. Het wordt ± 14 cm. in middellijn.

H e t b r e i e n gebeurt weer op een gedeelte van het haaksel. Aan de onderkant blijft 6 cm. onbewerkt. Als er 30 ribbels zijn gebreid is het groot genoeg en wordt afgekant. Het geheel voltooien door een haakseltje van 3 losse, 1 vaste, langs de halsrand. (Langs het omslag dubbel doorsteken). Hier een gedraaid koord door halen en dit aan beide einden van een wolballetje voorzien.

TINY BOESSENKOOL—NAWIJN.

GARNITUURTJES.

Het komt vaak voor dat we, bij het nazien van onze wintergarderobe — de tijd komt heus al weer aan! — tot de ontdekking komen dat een jurk, die verder nog heel goed is, grote slijtplekken vertoont aan de ellebogen en onder de armen. Dan zijn er nog jurken die zonder meer „vervelen", hoewel ze overigens in de beste staat zijn. Voor deze beide categorieën zijn de hierbij afgebeelde garnituurtjes een uitkomst.

Model A heeft het voordeel dat we een bestaande lage V-hals in een hoge hals kunnen omtoveren. De hals wordt in een zachte ronding uitgeknipt zodat het vestje (fig. I) er ingestikt kan worden. Het vestje wordt dicht geregen met een koordje in de kleur van de jurk. Ook door de pofmouwen (fig. 3) komt ter garnering een koordje, dat van onderen gestrikt wordt. Daartoe worden in vestje en mouwen zoals 't verkleinde patroon ook aangeeft, kleine vetergaatjes ge-

borduurd. De mouwtjes worden van boven glad ingezet en van onderen tegen gezoomd met een 4 cm. brede schuin geknipte bies die tweemaal doorgestikt wordt, zodat er een elastiek doorheen gehaald kan worden en een 3 cm. breed hoofdje ontstaat. De kraag (fig. 2) wordt dubbel geknipt.
Model B is alleen geschikt voor een japonnetje dat wel versleten ellebogen mag hebben, maar dat onder de armen nog heel is. De mouwen worden op elleboogh oogte schuin afgeknipt en hieraan wordt een ballonvormige ondermouw gezet (fig. 4) die geheel met 4 cm. brede strookjes wordt bestikt. De mouw wordt aan een ± 8 cm. brede strakke manchet gezet. Langs de even gedecolleteerde ronde hals worden eveneens twee stroken gezet, waarvan de bovenste met een schuin biesje afgewerkt wordt. Twee clips aan de hals en een rijtje knopen op de manchetten, alles in de kleur van de japon, zorgen voor de „finishing touch". Heeft uw japon toevallig een V-hals, dan worden daar ook twee stroken langs gezet, in dit geval is een clips onderaan in de punt van het decolleté natuurlijk voldoende. Willen de stroken mooi royaal vallen, dan moeten ze tot op de helft ingerimpeld kunnen worden, bv. een strook van 60 cm. wordt 30 cm. lang enz.
Model C is uitstekend voor een japon die erg versleten is onder de armen. Immers, nu worden de armsgaten zeer wijd en diep uitgeknipt zodat het slechte stuk helemaal uitvalt. Een zeer chique wijd ingezette driekwartmouw komt er voor in de plaats. De kraag is een rechthoekige lap die geheel schuin uit de stof is geknipt, zodat hij licht gedrapeerd om de hoge ronde hals valt. Een brede, van achteren gestrikte ceintuur en een rij zeer grote parelmoeren knopen voltooien dit garnituur. Het patroon van de mouw en de kraag is verkrijgbaar in de maten 42 en 44 na storting van 20 cents op gironummer 20246 van Bosch & Keuning te Baarn.

LENY VAN GEELKERKEN.

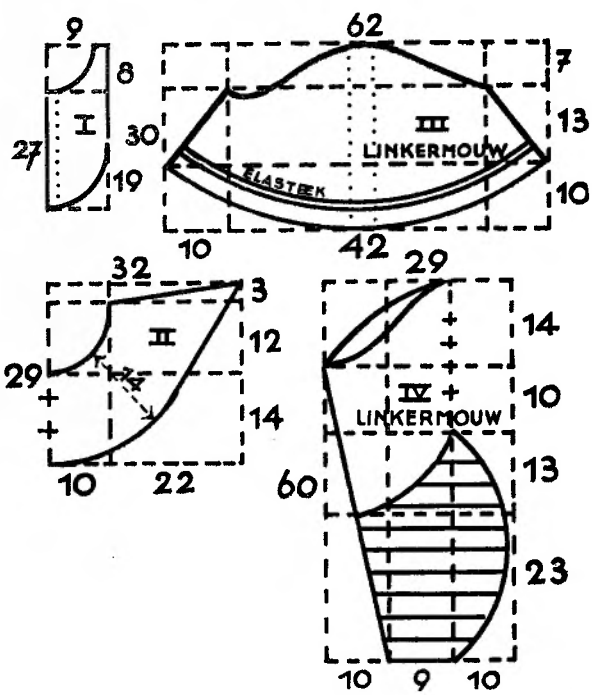

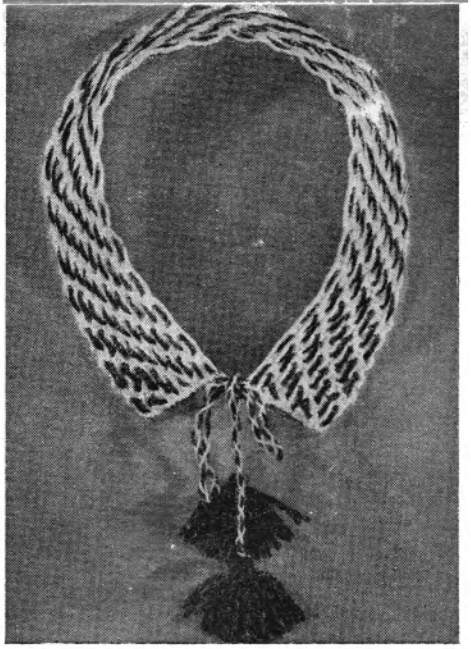

EEN AARDIG WOLLEN KRAAGJE.

Men zet voor dit kraagje, dat gehaakt is van witte koordwol, zoveel lossen op als de halswijdte is. Behalve die lengte nog 2 cm. meer voor het intrekken. Men begint met 2 h.st., 2 l., 2 h.st., 2 l. enz. Aan het eind omdraaien 4 l., dan 2 h.st., in het gaatje, 3 l., 2 h. st. in het volgende gaatje. U krijgt dus een blokje.
3e toer: 2 h.st., 3 l., 2 h.st., 3 l., enz.
4e. t.: 2 h.st., 4 l., 2 h.st., 4 l., enz.
5e. t.: 2 h.st., 4 l., 2 h.st., 4 l., enz.
6e. t.: 2 h.st., 4 l., 2 h.st., 5 l., 2 h.st., 4 l., 2 h.st., 5 l., **om de andere 1 l. meer.**
7e. t.: 2 h.st., 5 l., 2 h.st., 5 l. enz.
8e. t.: 2 h.st., 5 l., 2 h.st., 5 l., enz.
9e t.: 2 h.st., 5 l., 2 h.st., 5 l., enz.
10e. t.: 2 h.st., 5 l., 2 h.st., 5 l. enz.
Het kraagje is zo wel breed genoeg, indien niet, dan haakt u nog een paar toeren er bij.
Nu wordt het kraagje met een draad dikke wol doorgeregen. We meten deze eerst helemaal af, zodat we niet behoeven te lassen. Een 40 cm. ongeveer er buiten laten hangen, dit is voor het dichtstrikken.
Het eerste blokje nemen we op, het tweede overslaan, zo verder, een op een neer. Bij het omdraaien schuiven we een blokje op. De draden komen dus schuin boven elkaar. Het hele kraagje wordt zo doorgeregen. Aan het andere eind van het kraagje naaien we ook een draad van 40 cm. lengte. Hieraan maken we kwastjes. Ongeveer 20 windingen om de vingers, dan om het kopje heen en afhechten. Draden doorknippen. Een lange draad witte wol hechten we in het midden vast aan het eind v. h. kraagje waar de draad hangt. We slingeren nu de ene helft om de draad heen tot het kwastje. De andere helft doen we de andere richting op, zo ontstaat er telkens een kruising. We hechten ze in het kwastje af. Het andere doen we eveneens zo. Daarmee strikken we het kraagje dicht. De manchetjes maken we precies eender, alleen wordt nu de lengte van de mouwwijdte genomen.
Afkortingen: h.st. betekent: half stokje, l.: losse.

ANNIE GROENHEYDE.

TAFELKLEED. 166 × 166 cm.

Benodigdheden: Voor het middenstuk een vierkante lap effen wollen mantelstof van 140 cm. breed. Kleur bv. beige. Voor de rand een lap peau de pêche bv. terra waaruit 12 × een stuk van 13 ×36 cm. geknipt. kan worden; een lap zwarte peau de pêche waaruit 12 × een stukje van 2 × 6 cm. en 12 × een stukje van 13 × 6 cm. geknipt kan worden, een lap schots geruite wollen stof waaruit 12 × een stuk van 13 × 6 geknipt kan worden.
Werkwijze: Als men alle delen van de rand

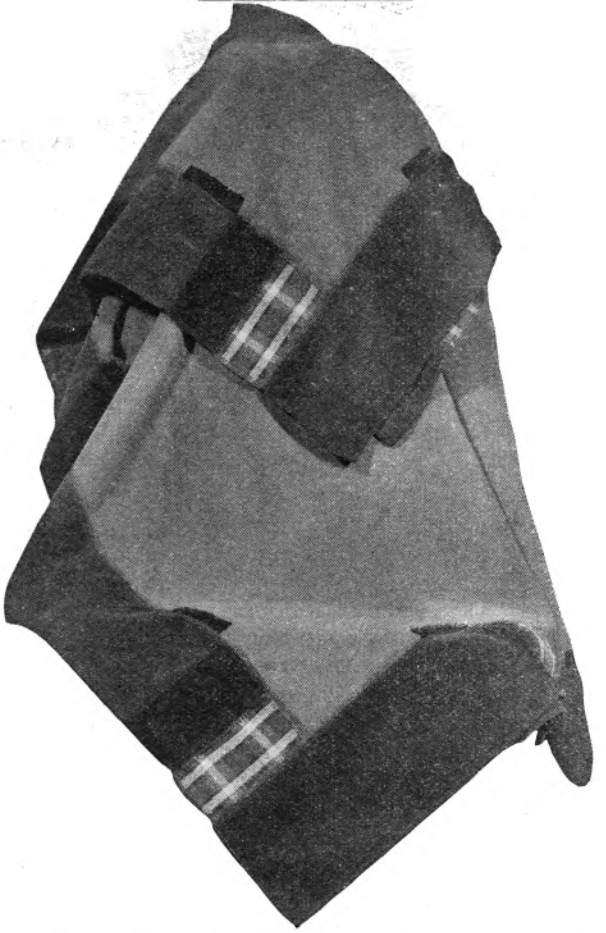

precies zuiver op de maat heeft uitgeknipt kan men de stukken gaan omhaken met vaste steken dicht naast elkaar van vissersgaren. De stof wordt hierbij niet ingeslagen, dus moet het omhaken zo vlug mogelijk gebeuren om het niet al te erg te laten rafelen. Men gebruikt voor het omhaken verschillende kleuren vissersgaren of indien dit niet voorhanden is, breikatoen. Men kan voor ieder stuk van het ontwerp een andere kleur kiezen om te haken, bijv. het beige middenstuk met één van de kleuren uit de geruite stof, de zwarte delen met terra en de terra delen met zwart. Zijn alle stukken omgehaakt dan wordt de rand aan elkaar genaaid en om het middenstuk gepast. Is door het haken de rand nu iets te ruim voor het middenvlak geworden, dan kan dit nog eens omgehaakt worden tot de rand precies past. Daarna worden rand en middenstuk aan elkaar genaaid en tot slot de stukjes zwart van 2 × 6 cm. er op gezet

ATELIER „DE DRIEHOEK".

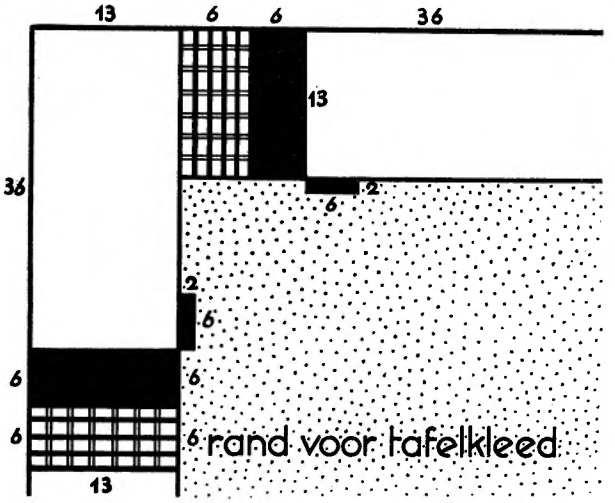

keuken GEHEIMEN

Zulke alledaagse, gewone dingen als stoffer en blik, boenders en dergelijke hebben zeer zeker een bespreking nodig, want kopen we ze zoals we dat tot nog toe gewend waren, dan houden we geen rekening met moderne zakelijkheid, die de aandacht wijdt aan ieder gebruiksartikel om het zo handig mogelijk op de markt te brengen. Waarom, redeneert men tegenwoordig moet men op de knieën werken of in gebukte houding als het evengoed anders kan. De praktijk heeft uitgewezen, dat vegen en dweilen ook staande gaat en daarom zijn er stofblikken met een houten of metalen steel en alle mogelijke borstels en boenders eveneens aan een stok. De blikken hebben daarenboven een klep. De kans van morsen of stuiven bij het wegdragen van het opgeveegde is daarmee verdwenen.

Om te dweilen heb ik de zogenaamde persdweil vroeger al eens met u besproken. Sedert dien is er een dweilapparaat in de handel gebracht, waarvoor ik graag een pleidooi wil houden.

Het eerste is, zoals de naam aangeeft, een dweiltje op een stok, dat op handige manier door een tweede stok er tegenaan te drukken droog geperst wordt, het nieuwe is een stuk rubberspons met stokverbinding. Op ongeveer gelijke wijze wordt de rubber als de vloer nat opgenomen is, uitgedrukt om daarna de grond na te drogen. Rubber neemt zeldzaam goed op en is in de beste kwaliteit zeer houdbaar. Voor huishoudelijk gebruik is deze manier van dweilen zeer aan te bevelen, want vooral in de winter als het water koud is, behoort dweilen niet tot de prettigste bezigheid. Met deze toestelletjes komt men met de handen niet in aanraking met het water en zoals reeds gezegd, dweilen behoeft niet meer in gebukte houding te geschieden.

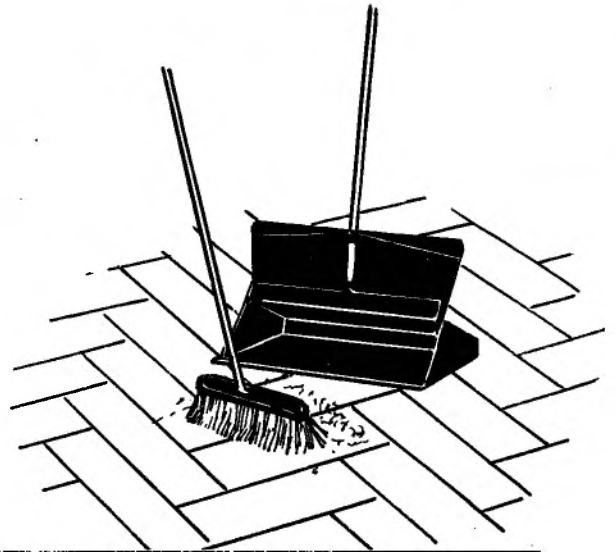

Parketvloeren moeten zo nu en dan eens met staalkrullen behandeld, om vuil te verwijderen. Ook dat werkje hoeft niet meer op de knieën gedaan te worden, want staalkrulhouders met steel hebben hun intrede in de grote zaken voor huishoudelijke artikelen gedaan. Parketboenders met lange steel, die met de hand bewerkt worden of electrisch gaan, kent wel iedereen. Zeilwrijvers zijn er met afneembare, afwasbare doek en niet meer zo onhandelbaar zwaar als de eerste van dat soort. De steel kan geheel omgelegd worden, waardoor ze onder lage meubelen en onder de radiator van de centrale verwarming geschoven kunnen worden.

Om de stok aan de stoffer of bezem stevig vast te maken zijn goede steelverbinders te koop, waardoor het gedoe met spijker inslaan als de stok op den duur eens mocht loslaten, van de baan is. Er zijn er van gesmeed ijzer, die makkelijk los te maken zijn, maar, zitten ze eens, onwrikbaar vast zitten, en er zijn de geel koperen busjes met twee schroefdraden. Beide zijn doelmatig en kosten een kleinigheid.

Om de verschillende gereedschappen in de daarvoor bestemde kast of in de bijkeuken op te hangen heeft men steelvasthouders uitgedacht met stalen verende beugels, die in plaats van haakjes in de muur worden vastgemaakt en waarin de stokken geklemd worden. Dit is natuurlijk een keurige manier van opbergen. Hangen de bezems bij u evenwel aan de binnenzijde van een kastdeur aan het gebruikelijke touwtje, dan weet u, dat bij het open en dicht maken van de deur het zaakje heen en weer rammelt en de verf beschadigen kan. Daartegen vrijwaart men zich door rubbersteelknoppen te kopen. Het is een soort dop, die op iedere stok past en zichzelf vastzuigt. Aan de bovenzijde hebben ze een haakje om op te hangen.

Hoewel van enigszins andere aard, wil ik u nog even vertellen, dat huishoudtrappen van staal bizonder geschikt zijn. Om aan te schaffen zijn ze veel duurder dan de houten, maar men heeft ze voor het leven, want ze zijn sterk, onverslijtbaar en bovenal zijn ze licht. De treden zijn met rubber ingelegd, waardoor uitglijden tot de onmogelijkheden

behoort en de bovenste trede is dubbel breed. Op het bordesje, dat er door gevormd is, kan men een emmer gemakkelijk neerzetten en om zelf op te staan is het ook stevig en prettig. Evenals houten trappen kan men ze vanaf drie of vier treden, per trede bestellen. VICTORINE HARTOGH—SNOEK.

● recepten

GEVULDE TOMATEN.

8 tomaten en 1 komkommer.
Schil de komkommer dun af en proef of de punten bitter zijn. Maak er met de sambaltrekker lange reepjes van, zodat het zaad overblijft. Roer er wat zout door en laat de sambal ½ uur staan. Droog ze daarna in een schone doek af en vul er de uitgeholde en met zout bestrooide tomaten bolvormig mee. Garneer de bovenkant met fijn gehakte peterselie. Men kan de sambal ook marineren in een slasausje van slaolie en azijn of citroensap met zout en peper en hiermede de tomaten vullen.

GEVULDE KOMKOMMER.

Schil de komkommer dun af (of laat de groene komkommer ongeschild) en snijd ze in stukjes van ± 6 cm. Hol dan deze stukjes aan één kant voorzichtig uit en kook ze gaar in water met zout, iets azijn en een laurierblad ± 20 minuten. Vul ze daarna koud met gemarineerde of met mayonnaise vermengde koude groenteresten zoals slabonen, bloemkool, doperwten enz. Plaats ze in afwisseling met de gevulde tomaten op sla.

OPEN SANDWICHES MET TOMAAT EN KOMKOMMER.

Snijd oud brood in nette sneetjes, verwijder de korsten. Besmeer ze met boter.
Leg nu op de sneetjes plakken tomaat, om en om met plakken komkommer of hard gekookt ei. Strooi er zout over. Bedek nu deze sandwiches diagonaalsgewijs met driehoekjes besmeerd brood.

PUREERAND MET GEBAKKEN TOMATEN.

1 kg. aardappelen, 1 à 2 eieren, zout en kruiden, 6 tomaten, ± 3 dl. melk, 2 lepels boter, paneermeel, 1 lepel boter.
Besmeer een pureerand gelijkmatig met boter en strooi er paneermeel in. Maak op de gewone wijze een stijve aardappelpuree. Vermeng deze met 2 lepels boter en de eidooier, de kruiden en het stijf geslagen eiwit en vul hiermede stevig de rand. Plaats deze dan in de oven en stort de rand op een verwarmde schotel. Was de tomaten, snijd ze in nette plakken, zout ze en bak ze vlug in wat lichtbruine boter. Vul er de pureerand mee.
G. LE ROY.

HARTIGE HAPJES

KAASKOEKJES.

125 gr. bloem, 125 gr. boter, 1 eierdooier, snuifje peper en zout, 100 gr. oude kaas, een paar lepels water.
Snijd voor het deeg van de koekjes 75 gr. boter in uiterst fijne klontjes door de bloem; voeg er de helft van de geraspte kaas bij, de eierdooier en zoveel water, dat alles kan worden samengekneed tot een stevig deeg (vooral niet teveel water!) Rol dit deeg op een met bloem bestoven tafel tot een lap van ¼ cm. dikte en steek daarvan (met behulp van een niet te grote borstplaatring of van een glas) ronde plakjes uit; leg ze op een met boter ingesmeerd bakblik en bak ze in een matig warme oven lichtbruin en gaar (ongeveer 20 minuten). Neem ze van het bakblik en laat ze koud worden.
Roer de overige 50 gr. boter met de overgehouden 50 gr. kaas, wat zout en wat peper, tot een gelijk, smeerbaar mengsel; bestrijk daarmee de helft van het aantal koekjes en leg er de niet besmeerde koekjes als bovenlaagje op.
Maak de koekjes, als ze voor de middagthee bestemd zijn, niet groter dan de omtrek van een likeurglaasje; geef ze voor 's avonds een iets groter formaat.

KAASBISCUITS.

Ongeveer 24 biscuits van de een of andere niet-zoete soort (bv. crackers, golden-puffs, cream-crackers; 100 gr. oude geraspte kaas, 1 ei, 1½ afgestreken eetlepel boter, wat peper en zout.
Roer de boter zalfachtig, meng er het geklopte ei door, de geraspte kaas en wat peper en zout. Verdeel het mengsel over de helft van het aantal crackers of over één helft van de doormidden gespleten „golden-puffs", dek het af met de helft ongesmeerde crackers of met de andere helft van de gespleten „golden-puffs".
MARTINE WITTOP KONING.

correspondentie v.d.redactie

LEG EEN KNOOP IN UW ZAKDOEK !

Onze administratie nodigt vriendelijk uit de abonnementsgelden voor de eerste helft van de jaargang '35—'36 te storten op gironummer 20246 van Bosch & Keuning te Baarn. Natuurlijk willen wij het ook wel per quitantie innen, maar dat kost 15 cent extra, en wie wil zich niet graag drie stuivers besparen. Men girere dus zo spoedig mogelijk, nu de maand nog jong is. Na 21 Sept. kiezen de quitanties zee!

AAN MEJ. F. G. te A.

Als lectuur over het verwaarloosde kind kunnen wij u noemen:
O. Ruysch, Cirkelgang. Verhaal van een gestichtsjongen.
W. Sandberg—Gorter, Uit het slop van Willem Klein.
D. Noordam, Gekrookt riet. Schetsen uit het leven der gestichtsjeugd.
G. T. J. de Jongh, Kinderrechtspraak is volkszaak. Schetsen uit de praktijk.
O. Ruysch, Conflicten. Een drietal schetsen over het leven in een opvoedingsgesticht voor jongens.

AAN MEJ. J. C. te G.

Alleen de echtgenote van een ambtenaar in vaste dienst heeft recht op een vrije overtocht. Als verloofde heeft u dus geen recht, wel als handschoentje, mits uw a.s. man een vaste aanstelling heeft.

DE EXTRA-JONGE VROUW.

Hé, deze keer twee Jonge Vrouwen?! Ja, er was deze keer zo veel nieuws mee te delen, dat we besloten er een speciaal nummer aan te wijden. Nu kunt u het dus allen lezen, nu kunnen we ons samen verheugen over al die prettige nieuwe plannen! En de prachtige nieuwe omslag ligt vóór ons. Ja, denken we, als we die heel fijne kop bekijken, zó zijn we, dàt willen we in het diepst van ons hart, wij jonge vrouwen!

AAN MEJ. R. B. te A.

Voor deze vraag, die zo speciaal Amsterdam betreft, kunt u zich het allerbest wenden tot het Maatschappelijk Advies- en Inlichtingen Bureau (M.A.I.), Hall Centraal Station, Amsterdam.

AAN MEJ. A. DEN E. te L. Z.

Voor de handwerken, waar u over schrijft, is helaas tegenwoordig weinig liefhebberij meer, zodat het voor ons wel bezwaarlijk is, ze te plaatsen. Misschien kunt u er in een handwerkwinkel nog wel een patroon voor krijgen. Van gehaakte spreien hebben wij, zoals u gezien zult hebben, deze jaargang enkele exemplaren gegeven.

AANPASSING.

Er was een dappere schrijfster, die een lans brak voor de één-vrouws-huishouding, d.w.z. ze vond, dat een „verdienenende" jonge vrouw ook zelfstandig moest wonen en een eigen bedoeninkje hebben, hoe miniatuur ook (zie Aug.no.). Er kwamen brieven over, toejuichende, moeizaam-berekenende en mopperende („laat ze bij d'r moeder blijven!"). Wat is uw oordeel hierover? Brieven worden deze maand nog gaarne ingewacht bij de redactie, waarna de schrijfster in een samenvattend artikeltje haar antwoord hoopt te geven.

HET ATTENTIESEIN GAAT OMHOOG.

Wij vestigen in dit nummer zeer speciaal de aandacht op het artikel „Toveren met breinaald en haakpen." Dit artikel bevat gedachten die voor alle handwerksters, ja eigenlijk voor alle lezeressen, van veel belang zijn. Moeten we door de malaise dingen zelf gaan maken, die we anders kochten, laten we het dan meteen, als we er zóveel werk aan hebben, beter en mooier doen dan wanneer we het zó pasklaar uit de winkel meenemen! Het handwerk krijgt op die manier hogere waarde, het krijgt iets van het werkstuk van de gezellen uit de gildentijd, van het toegewijd werken aan typische volkskunst, zoals sommige landen dat kennen. Een bezoek aan de werkkamer van de schrijfster heeft ons zóveel moois doen zien, het was om te watertanden! En zij is zeker in staat haar werkwijze aan anderen mee te delen!

AAN MEJ. H. v. d. B. te T.

Uw alleraardigste vacantie-foto hebben wij in hartelijke dank ontvangen. Graag zullen wij overwegen haar te zijner tijd een plaatsje te geven.

VOOR A.S. PREDIKANTSVROUWEN.

Geen ambt dat zozeer aan de echtgenote tegelijk een maatschappelijke functie oplegt als dat van predikant. Een opleiding tot predikantsvrouw is dan ook van verschillende kanten als zeer gewenst gevoeld. Misschien zijn er ook onder onze lezeressen a.s. predikantsvrouwen, die gaarne een soort oriënteringscursus zouden willen doorlopen ten opzichte van de veelomvattende taak die haar wacht. Dezulken wijzen wij op de gunstige mogelijkheden, die het Centraal Instituut voor Chr. Sociale Arbeid te Amsterdam, de in ons blad meer genoemde C.I.C.S.A. in dit opzicht biedt. Aan het meemaken van het eerste studiejaar, waaraan naar wij menen ook een diploma verbonden is, zouden a.s. dominee'sen reeds zeer veel hebben. Er wordt reeds geregeld gebruik van gemaakt. De directrice der C.I.C.S.A., mej. Dra. J. K. Bakker, de Lairessestraat 151, Amsterdam-Z, zal gaarne alle inlichtingen geven.

RECTIFICATIE.

In het artikeltje „De Cape" van Leny van Geelkerken in het vorig nummer was bij de beschrijving van de kraag een zinsnede uitgevallen. Gaarne vullen we dit hierbij aan. De beschrijving luidt thans: „de met mantellinnen gevoerde kraag is van crème tafzijde. De sluiting geschiedt door een strik van crème taflint."